

THE
GREEK NEW TESTAMENT

—○—
ACCORDING TO THE BYZANTINE TEXT

THE
GREEK NEW TESTAMENT

ACCORDING TO THE BYZANTINE TEXT

EDITED AND PREPARED
WITH COMPARATIVE APPARATUSES

BY

THE GUARDIAN PRESS
EDITORIAL COMMITTEE



Valparaiso, Indiana

This compilation is Copyright © 2025 by Guardian Press, Inc. and J. Jeffrey Dodson.
All Rights Reserved until the Date of Public Release.

Prior to public release, no part of this compilation may be reproduced or transmitted in any form without written permission of Guardian Press, Inc.

Public Domain Dedication

Effective upon the date of first public release (the “Release Date”), Guardian Press, Inc. and J. Jeffrey Dodson hereby dedicate this work to the public domain by waiving all rights to the work worldwide under copyright law, including all related and neighboring rights, to the extent allowed by law. You can copy, modify, distribute, and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

The editors of this edition have made use of the Robinson-Pierpont Byzantine Textform, based on public knowledge of its text. To the best of the editors’ knowledge and ability, this edition constitutes a faithful representation of the Robinson-Pierpont Text (2026).

The permitted use or reproduction of the Greek text or other material contained within this volume (whether by print, electronic media, or other form) does not imply doctrinal or theological agreement by the present editors and publisher with whatever views may be maintained or promulgated by other publishers. For the purpose of assigning responsibility, it is requested that the present editors’ names and the title associated with this text as well as this disclaimer be retained in any subsequent reproduction of this material.

The comparative apparatuses and layout of this edition are the original work of the Guardian Press Editorial Committee and were created independently.

The manuscript data were compiled from published editions and collations and, when these were unavailable or conflicting, from examination of the manuscript images.

Layout and content editor: J. Jeffrey Dodson.

With significant contributions from the Guardian Press Editorial Committee.

Table of Contents

Manuscript Apparatus Variant Unit Index	v
Abbreviations	vi
Preface	ix
Introduction	xiii
Κατὰ Ματθαῖον	1
Κατὰ Μάρκον	89
Κατὰ Λουκᾶν	155
Κατὰ Ἰωάννην	255
Πράξεις Ἀποστόλων	327
Πρὸς Ῥωμαίους	425
Πρὸς Κορινθίους Α'	457
Πρὸς Κορινθίους Β'	489
Πρὸς Γαλάτας	511
Πρὸς Ἐφεσίους	523
Πρὸς Φιλιππησίους	535
Πρὸς Κολοσσαεῖς	543
Πρὸς Θεσσαλονικεῖς Α' ..	551
Πρὸς Θεσσαλονικεῖς Β' ..	559
Πρὸς Τιμόθεον Α'	563
Πρὸς Τιμόθεον Β'	573
Πρὸς Τίτον	579
Πρὸς Φιλήμονα	583
Πρὸς Ἑβραίους	585
Ἰακώβου	609
Πέτρου Α'	619
Πέτρου Β'	629
Ἰωάννου Α'	635
Ἰωάννου Β'	645
Ἰωάννου Γ'	647
Ἰούδα	649
Ἀποκάλυψις Ἰωάννου	653
Appendix A: Robinson-Pierpont Edition Changes	708
Appendix B: Comparison Edition Corrections	711
Appendix C: Alternate Readings & Lengthy Variants	714
Appendix D: List of Cited Manuscripts	716

Manuscript Apparatus Variant Unit Index

for 50 Significant Variants Chosen by the Editorial Committee

Matthew 1:25.....3	John 7:53–8:11 281
Matthew 3:11.....6	John 12:1 297
Matthew 4:10.....7	Acts 8:37 353
Matthew 6:13 13	Acts 12:25 367
Matthew 12:47 33	Acts 15:34 378
Matthew 17:21 49	Acts 28:29 423
Matthew 18:11 50	Romans 8:1 438
Matthew 23:13–14..... 66	Romans 14:24–26 451
Matthew 25:13 73	Romans 16:24 456
Matthew 28:9.....87	1 Corinthians 10:28 ... 474
Mark 1:2.....89	Ephesians 5:30 532
Mark 2:16.....95	Philippians 3:16 540
Mark 7:16.....114	1 Thessalonians 1:1 ... 551
Mark 9:29 123	2 Thessalonians 2:3 ... 560
Mark 11:26 132	1 Timothy 3:16 566
Mark 13:14 139	Hebrews 3:6 588
Mark 15:28 150	Hebrews 11:37 603
Mark 16:9–20..... 153	James 4:4 614
Luke 4:4.....168	1 Peter 4:14.....626
Luke 9:55–56 196	1 John 2:23.....637
Luke 17:36.....225	1 John 5:7–8 642
Luke 23:17.....247	3 John 1:12 648
Luke 23:34.....248	Revelation 2:20.....658
John 1:18 256	Revelation 16:9.....688
John 5:3–4 268	Revelation 22:14 705

Abbreviations

ECM	Barbara Aland, et al., eds. <i>Novum Testamentum Graecum: Editio Critica Maior</i> . Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1997–2024.
HF	<i>The Greek New Testament According to the Majority Text</i> . 2 nd ed. Zane C. Hodges and Arthur L. Farstad, eds. Nashville: Thomas Nelson, 1985.
NA ²⁷	<i>Nestle-Aland Novum Testamentum Graece</i> . 27 th ed. Kurt Aland et al., eds. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1993.
NA ²⁸	<i>Nestle-Aland Novum Testamentum Graece</i> . 28 th ed. Barbara Aland et al., eds. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2012.
PCK	<i>The Greek New Testament According to Family 35</i> . 3 rd ed. Wilbur N. Pickering, ed. 2020.
PT	<i>Ἡ Καινὴ Διαθήκη ἐγκρίσει τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας</i> . (The Ecumenical Patriarchal Text of the New Testament). Vasileios Antoniadis, ed. Constantinople: Patriarchal Press, 1904–1912.
SBL	<i>The Greek New Testament: SBL Edition</i> . Michael W. Holmes, ed. Atlanta: Society of Biblical Literature, 2010.
SCR	<i>The New Testament in the Original Greek according to the Text Followed in the Authorized Version</i> . F.H.A. Scrivener, ed. Cambridge: University Press, 1894.

ST	<i>Novum Iesu Christi D.N. Testamentum.</i> Robert Stephanus, ed. Lutetiae: Ex officina Roberti Stephani typographi regii, 1550.
TH	<i>The Greek New Testament: Produced at Tyndale House, Cambridge.</i> Dirk Jongkind and Peter Williams, eds. Wheaton, IL: Crossway, 2017.
WH	<i>The New Testament in the Original Greek. American ed.</i> B.F. Westcott and F.J.A. Hort, eds. New York: Harper & Brothers, 1881.
CT	Denotes agreement between all critical text editions (i.e., ECM, NA, SBL, TH, WH).
CT [†]	Denotes an ECM “split guiding line” reading that is in agreement with NA, SBL, TH, and WH.
ECM [†]	Denotes an ECM “split guiding line” reading that is not in agreement with all of NA, SBL, TH, and WH.
NA	Denotes agreement between the NA ²⁷ and NA ²⁸ editions.
RP ^{mg}	Robinson and Pierpont’s alternate Byzantine readings as of April 26, 2026.
TR	Denotes agreement between the Scrivener (SCR) and Stephanus (ST) Textus Receptus editions.
om.	Indicates that an edition or editions <i>omit</i> the text found in the main text.
txt	Indicates that an edition or editions agree with the text found in the main text.

Preface

For the last century, the standard text of the Greek New Testament has been greatly influenced by the work of B.F. Westcott and F.J.A. Hort. Their 1881 edition, *The New Testament in the Original Greek*, paved the way for the modern eclectic method and a new standard text that eclipsed the *Textus Receptus*. Although many heralded this as a necessary corrective, others viewed it as an over-correction, objecting to a methodology that in practice failed to account for the actual history of the text's transmission. This neglect of transmissional history led modern textual critics to rely on a small number of early manuscripts, often prioritizing a tiny fraction of the total evidence over the overwhelming majority of the tradition. Furthermore, the subjective nature of the eclectic method has, in some instances, resulted in the adoption of individual readings that lack any extant Greek manuscript support.

The historical justification for this shift was the “Lucianic” or “Syrian” recension theory, a concept formalized by Westcott and Hort. This theory claimed that the Byzantine Textform, which comprises the preponderant majority of surviving manuscripts, was the product of a 4th century effort to standardize the New Testament. As time progressed, however, no historical evidence for such a recension materialized. While the theory has been largely abandoned by modern scholars, its collapse gives rise to a difficult question: If there was no official recension, how did the Byzantine Textform come to dominate the Greek tradition so consistently across such vast geographical distances?

In the absence of a formal recension, the current dominant explanation is the *process view*, which suggests that the Byzantine Textform arose through a gradual smoothing of the text by scribes over centuries. Yet this theory struggles to account for the

sheer ubiquity and coherence of the text across great distances and centuries of decentralized transmission. This internal consistency is further highlighted by the newest text-critical method: the *Coherence-Based Genealogical Method* (CBGM). While the CBGM has caused the traditional view of other “text-types” to collapse into so-called “clusters” due to blurred boundaries, it has left the Byzantine Textform intact as a clearly identifiable and coherent tradition.

Given the Byzantine text’s unique standing as a distinct and unified Textform, a more organic and reasonable proposition is that the Byzantine Textform exists because it most closely reflects the autographic text of the New Testament. Its geographic distribution and general consistency are the natural byproducts of faithful transmission by generations of scribes. To put it plainly, it was the text used “on the ground” by the largest number of Christians for the longest period of time across the broadest geographical distance.

The Present Edition

The Greek New Testament According to the Byzantine Text is a modern presentation of this historic text. While this edition is the work of an independent committee, its main text is aligned with the Robinson-Pierpont 2026 text. A comprehensive list of textual changes made since the Robinson-Pierpont 2018 edition can be found in *Appendix A*.

In presenting this updated text, we have prioritized durability and utility in our volume’s production. It has been our intention to create a resource that would serve the reader for a lifetime of investigation. Consequently, this is a high-quality, hardback edition designed to withstand the rigors of daily study and use.

A Comparative Resource for the Church

The Greek New Testament According to the Byzantine Text is designed primarily for pastors and students of Scripture. To this end, we have developed an entirely new “edition” apparatus that prioritizes clarity over the complexity of traditional critical editions. Rather than reproducing existing text-critical notes, we have performed our own rigorous digital collations to compare this text directly and comprehensively against eleven landmark Greek New Testament editions.

This apparatus serves as a functional bridge between the Greek text and today’s pulpit. When modern translations differ, the reader can look to the apparatus to see which printed Greek editions support those variations. This allows the student of Scripture to trace the translational differences back to the textual roots of their Greek editions. Additionally, a second apparatus provides extensive early manuscript evidence for 50 significant variant units, allowing the reader to view all available manuscript evidence from the 9th century and prior.

Public Domain and Open Access

Because we believe this work is an accurate representation of God’s written word, we have placed the entirety of this edition, including the apparatus and introductory material, into the public domain. No permission is required for its use, reproduction, or distribution. Scripture does not belong to any individual or organization; it belongs to the Body of Christ.

We owe a debt of gratitude to the decades of scholarly labor provided by Dr. Maurice A. Robinson and the late William G. Pierpont. Their preservation of the Byzantine Textform provided the essential foundation for this project. We also thank the many contributors who assisted with collation, software development, typesetting, proofreading and promoting this edition.

We would also like to express sincere appreciation to Robert Adam Boyd, publisher of *The Text-Critical Greek New Testament: Byzantine Text*, 2022 for his invaluable input. His public domain work served as a catalyst and model for the Edition Apparatus of the present edition. We are especially grateful for his early adoption of the software approach to variant marking, a partnership that led to the significant refinement and perfection of the software used to produce this edition.

Most importantly, we thank Jesus Christ our Lord for the strength to see this four-year project through to its conclusion. Our prayer is that you find this edition a faithful companion in your studies as you seek to glorify God through His Word.

The Editors

August 1, 2026

Nashville, Tennessee

*Πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος
καὶ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ἔλεγχον,
πρὸς ἐπανόρθωσιν, πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ·*

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β 3:16

Introduction

The following Introduction outlines the editorial principles and technical conventions employed in this edition of the Greek New Testament. While the Preface provides the historical and theological rationale for this project, this Introduction serves as a practical guide to the features of the main text and the methodology behind the comparative apparatuses.

Lower Margin Textual Apparatuses

The Greek New Testament According to the Byzantine Text provides two detailed lower margin apparatuses: an “Edition” Apparatus and a “Manuscript” Apparatus. Both of the lower margin apparatuses focus primarily on textual variations—differences in wording or word order that may alter the meaning, phrasing, or general character of the text. Minor variations, such as differences in breathing marks, accents, punctuation, and capitalization are generally excluded. Spelling differences (except for movable Nu/Sigma) are documented for completeness and to reflect the general character of the various Greek New Testament editions.

The **Edition Apparatus** is designed to orient the reader quickly to notable differences between the main text of this edition and variant readings found in the main text of eleven landmark Greek New Testament editions.

The **Manuscript Apparatus** lists early manuscript evidence for 50 of the most significant variant units. For a list of the passages containing these variants, see the *Manuscript Apparatus Variant Unit Index* on page *v* of this volume. The manuscripts cited in the Manuscript Apparatus include all papyri and uncials that are extant for the 50 variant units under consideration, as well as select minuscules dating to the 10th century or earlier.

Manuscripts are cited whenever they are extant for a particular variant unit. For a list of these manuscripts and their accepted dates, see *Appendix D* of this volume.

While the Byzantine text is not determined strictly based on manuscripts dating to the 10th century or earlier, the Manuscript Apparatus shows that early manuscripts frequently support the Byzantine text in large numbers. While critics of the Byzantine text often argue that the Critical Text is based on the earliest manuscripts, the Manuscript Apparatus shows that the Byzantine text is also well supported among the earliest manuscripts. Unfortunately, critical text apparatuses frequently omit early Byzantine manuscripts from their lists of consistently cited witnesses. The Manuscript Apparatus is intended to make up for such omissions while not ignoring the manuscripts that typically support the Critical Text.

Editions Compared in the Edition Apparatus

The Edition Apparatus compares the main text of this edition against eleven other editions, which are categorized below. Abbreviations used in the apparatus are provided here and in the comprehensive list of abbreviations and bibliographic references on page *vi* of this volume.

Byzantine Family Editions

These editions generally align with the Byzantine textual tradition:

HF *The Greek New Testament According to the Majority Text* (Hodges and Farstad)

PCK *The Greek New Testament According to Family 35* (Pickering)

PT *The Ecumenical Patriarchal Text of the New Testament* (Antoniades).

Critical Text Editions

These editions share a focus on early manuscripts from the Alexandrian textual cluster, such as Codex Sinaiticus and Codex Vaticanus. Their methodologies range from “Reasoned Eclecticism,” with roots in the late 19th century work of Westcott and Hort, to the data-driven “Genealogical” models of the 21st century.

- ECM** *Editio Critica Maior* (in Mark, Acts, the Catholic Epistles, and Revelation)
- NA²⁷** *Novum Testamentum Graece*, 27th edition (Nestle-Aland)
- NA²⁸** *Novum Testamentum Graece*, 28th edition (Nestle-Aland)
- SBL** *SBL Greek New Testament* (Holmes)
- TH** *The Greek New Testament, Produced at Tyndale House, Cambridge* (Jongkind and Williams)
- WH** *The New Testament in the Original Greek* (Westcott and Hort)

Textus Receptus Editions

Textus Receptus editions are historically significant, serving as the basis for the King James and New King James versions. Their inclusion allows the reader to observe their precise relationship with the Byzantine tradition, clarifying where the two traditions align, where they diverge, and where *Textus Receptus* editions differ from one another.

- SCR** *The New Testament in the Original Greek According to the Text Followed in the Authorized Version* (Scrivener)
- ST** *Editio Regia* (Stephanus)

Special Abbreviations in the Edition Apparatus

The Edition Apparatus uses the following abbreviations to represent alternate textual streams (RP^{mg}, ECM[†]), *combinations* of editions (CT, NA, TR), or both (CT[†]):

- RP^{mg}** Robinson and Pierpont’s alternate Byzantine readings.
- ECM[†]** Denotes one of multiple possible readings in the ECM where the editors did not designate a single primary text. This is referred to as a “split guiding line.”
- CT** Denotes agreement among all critical text editions (ECM, NA, SBL, TH, WH).
- CT[†]** Denotes agreement among NA, SBL, TH, WH, and one branch of an ECM split guiding line.
- NA** Denotes agreement between the NA²⁷ and NA²⁸ editions.
- TR** Represents agreement between the Scrivener (SCR) and Stephanus (ST) editions.

Corrections to Comparison Editions

In limited instances, the editors note that there are typographical errors in the printed comparison editions. In such cases, the apparatus records the reading according to the apparent intent of the original editors rather than the typographical error in the printed text. A full table of these corrections is provided in *Appendix B* of this volume.

The Present Text

The main text of this volume is based on the text of *The New Testament in the Original Greek: Byzantine Textform* (edited by Maurice A. Robinson and William G. Pierpont) 2026. In six instances, this edition’s main text differs from the 2018 Robinson-Pierpont text (Matt. 26:29, Rom. 13:9, Phil. 3:5, Phm. 1:1, Rev. 11:16, Rev. 13:14), and it reflects thirteen changes

to their alternate readings. Please refer to *Appendix A* for a comprehensive list of these readings.

Paragraph Formatting

Paragraph divisions in this edition generally follow the pattern established in the Robinson-Pierpont 2005 and 2018 editions. However, the 2005 edition marked every chapter break as a paragraph division, even when contrary to the intent of that edition’s editors (e.g., Mark 9). For this edition, divisions have been reviewed and restored to match the original intent of the Robinson-Pierpont 2005 editors.

Edition Apparatus Conventions

The Edition Apparatus details the readings of comparison editions against the main text. Here is an example note from this apparatus, followed by an explanation of the structure and conventions used in the notes:

^e **1:25** τον υιον αυτης τον πρωτοτοκον | CT υιον

Structure and Conventions of a Note

Each note in the Edition Apparatus follows a standard structure:

Main Text: The main text reading from this edition.

Separator: A broken vertical bar (|) separates the main text reading from alternate readings.

Alternate Readings: The abbreviations of the supporting editions followed by the variant text.

To ensure the apparatus notes remain concise, the following conventions are observed:

Footnote Callers: The note “caller” (a superscript lowercase letter) in the main text *immediately precedes* the portion of text subject to variation. The number of main text words affected by the variant can be determined by viewing the main text reading in the apparatus note (e.g., τον υιον

αυτης τον πρωτοτοκον in the example note above, which shows five words from the main text being replaced by a single word from the CT editions).

Verse Ranges: If the affected main text spans a verse division, the note explicitly states the verse range (e.g., 1:7–8).

Diacritics and Capitalization: Readings generally omit capital letters and diacritics (breathing marks and accents). Diacritics are retained only when necessary to distinguish between words that would otherwise appear identical (e.g., ἔν versus ἐν).

Brackets: Single [] and double [[]] brackets from comparison editions, including PT small-font text represented here by single brackets, are preserved to reflect those editors' uncertainty regarding the authenticity of the bracketed passages.

Revelation Numerals: In the Book of Revelation, differences between spelled-out numbers and Greek letters functioning as numerals are not noted if they are textually equivalent. For example, no note is given for Rev. 7:7, where the main text reading δωδεκα is textually equivalent to the ιβ' reading found in some other editions.

Versification: Significant versification differences, where a word or phrase is assigned to a different verse number by a comparison edition, are noted.

Specific Notation within Alternate Readings

The following conventions appear within variant listings:

Brackets surrounding Edition Abbreviations: When a comparison edition agrees with the main text but encloses that text in brackets, the edition abbreviation itself is

bracketed in the apparatus (e.g., [WH] or [[ECM]]). This indicates that while the edition contains the same wording as the main text, its editors have expressed a degree of textual uncertainty regarding its presence. Note that this convention is also used when multiple comparison editions contain bracketed text (e.g., [PT WH] or [[SBL WH]]).

Movable Nu/Sigma: This edition treats movable *Nu* and lexical *Sigma* omissions both as orthographic variations. To maintain a clean and focused apparatus, these orthographic variations are consolidated using parentheses. When a movable or omitted letter is enclosed in parentheses within the apparatus, it indicates that some listed editions include the letter while others do not.

Ellipses: An ellipsis (...) is used to shorten long variants or to indicate that a specific variation occurs multiple times within the cited main text. The ellipsis replaces text that is identical in both the main text and the variant, ensuring that the reader can reconstruct the complete reading.

Latin Descriptors: The Latin descriptors *txt* (textus) and *om.* (omittunt) are used to indicate agreement with the main text or the total absence of a word or words, respectively.

Examples of Apparatus Notations

These examples from Matthew and Mark demonstrate specific variant conventions mentioned above:

Variation with Ellipses: 1:5 βουζ ... βουζ | CT βοες ... βοες
(The critical text editions read βοες in both instances where the main text reads βουζ).

Bracketed Authority: 1:18 ησου | [WH] (WH agrees with the main text wording but encloses the name ησου in brackets).

Significant Omission: 7:16 εἰ τις ... ἀκουετω | [[ECM]] | NA PT SBL TH WH *om.* (ECM double-brackets the entire phrase, while NA PT SBL TH WH omits the phrase entirely).

Complex Split Readings: 3:31 φωνουντες | ECM[†] *txt* | CT[†] καλουντες (One branch of an ECM split guiding line agrees with the main text, while the other ECM branch agrees with the Critical Text reading καλουντες).

Manuscript Apparatus Conventions

The Manuscript Apparatus lists early manuscript evidence for 50 of the most significant variant units. Here is an example from the Gospel of Matthew, followed by an explanation of how to interpret the data from this apparatus.

4:10 οπισω μου C² D E L M U Z Γ Ω 047 0211 33 566^c
892^c 1424 | *om.* X B C* K P S V W Δ Σ 0233 399 461 565
566* 892* 1080 1143^{vid} 2224

Corrections

When a manuscript has been altered by a scribe later in its history, scholars need to distinguish between the “original” hand and the “correcting” hand.

Superscript Asterisk (*): This indicates the original reading of the manuscript when there are corrections. For example, in Matthew 4:10, C* means the original scribe of Codex Ephraemi Rescriptus omitted (*om.*) the phrase οπισω μου.

Superscript Numerals (1, 2, 3): These identify specific correctors. For example, in Matthew 4:10, C² refers to the second corrector who made changes to the manuscript. Additionally, the second corrector (C²) of Codex C added the words οπισω μου, which were omitted by the original scribe.

Superscript Lowercase “c” (c): This stands for “corrector.” It is generally used when there is a known correction, but the specific “number” of the corrector hasn’t been distinguished, or when there is only one significant layer of correction.

Superscript Lowercase “s” (s): Latin *supplementum* indicates a reading derived from a later addition to a manuscript, such as a replacement for a folio or section of a manuscript.

Parentheses and “vid” (vid)

These symbols deal with the clarity and exactness of the physical manuscript.

Parentheses (): Parentheses indicate that a manuscript supports the variant *in essence* but has a minor orthographic (spelling) difference or a slight variation in word order that doesn’t warrant putting it in a completely different category.

Superscript “vid” (vid): This is an abbreviation for the Latin *videtur*, which means “it appears.” This is used when a manuscript is damaged, faded, or the ink is smudged. It indicates that based on the visible traces or the amount of space available on the page (*lacunae*), the manuscript *appears* to support that specific reading, but not with certainty because the text isn’t perfectly legible.

The work of textual criticism is complex, and many have labored diligently in the field of textual criticism to produce Greek New Testament editions. This volume seeks to make the results of that labor easily accessible for daily use in the work of the church. With the above conventions in mind, the reader is equipped to explore the Byzantine Textform and its relationship to other Greek New Testament editions.

Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ θεὸς λαλήσας
τοῖς πατράσιν ἐν τοῖς προφήταις, ἐπ' ἐσχάτου
τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ, ὃν
ἔθηκεν κληρονόμον πάντων, δι' οὗ καὶ τοὺς αἰῶνας
ἐποίησεν, ὃς ὢν ἀπαύγασμα τῆς δόξης καὶ χαρακτὴρ
τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ, φέρων τε τὰ πάντα τῷ
ρήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ

— HEBREWS 1:1-3a

ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ

1 Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ χριστοῦ, υἱοῦ ^aΔαυίδ, υἱοῦ Ἀβραάμ.

² Ἀβραάμ ἐγέννησεν τὸν Ἰσαάκ· Ἰσαάκ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰακώβ· Ἰακώβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ· ³ Ἰούδας δὲ ἐγέννησεν τὸν Φαρὲς καὶ τὸν Ζαρὰ ἐκ τῆς Θάμαρ· Φαρὲς δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἑσρῶμ· Ἑσρῶμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀράμ· ⁴ Ἀράμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀμιναδάβ· Ἀμιναδάβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ναασσών· Ναασσών δὲ ἐγέννησεν τὸν Σαλμών· ⁵ Σαλμών δὲ ἐγέννησεν τὸν ^bΒοὺζ ἐκ τῆς Ῥαχάβ· Βοὺζ δὲ ἐγέννησεν τὸν ^cὨβιὴδ ἐκ τῆς Ῥούθ· Ὠβιὴδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰεσσαί· ⁶ Ἰεσσαί δὲ ἐγέννησεν τὸν ^dΔαυίδ τὸν βασιλέα.

Δαυίδ δὲ ^eο βασιλεὺς ἐγέννησεν τὸν ^fΣολομῶνα ἐκ τῆς τοῦ Οὐρίου· ⁷ Σολομών δὲ ἐγέννησεν τὸν Ῥοβοάμ· Ῥοβοάμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀβιά· Ἀβιά δὲ ἐγέννησεν τὸν ^gἈσά· ⁸ Ἀσά δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσαφάτ· Ἰωσαφάτ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωράμ· Ἰωράμ δὲ ἐγέννησεν τὸν ^hὈζιάν· ⁹ Ὀζίας δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωάθαμ· Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησεν τὸν ⁱἈχαζ· Ἀχαζ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἑζεκίαν· ¹⁰ Ἑζεκίας δὲ ἐγέννησεν τὸν ^jΜανασσῆ· Μανασσῆς δὲ ἐγέννησεν τὸν ^kἈμών· Ἀμών δὲ

^a 1:1 δαυιδ | HF TR δαβιδ | TH WH δαυειδ

^b 1:5 βοοζ ... βοοζ | CT βοες ... βοες

^c 1:5 ωβηδ ... ωβηδ | CT ιωβηδ ... ιωβηδ

^d 1:6 δαυιδ ... δαυιδ | HF TR δαβιδ ...

δαβιδ | TH WH δαυειδ ... δαυειδ

^e 1:6 ο βασιλευς | CT om.

^f 1:6 σολομωννα | TR σολομωντα

^g 1:7-8 ασα ασα | CT ασαφ ασαφ

^h 1:8-9 οζιαν οζιας | TH WH οζειαν οζειας

ⁱ 1:9 αχαζ αχαζ | WH αχας αχας

^j 1:10 μανασση | PCK μανασσην

^k 1:10 αμων αμων | CT αμως αμως

ἐγέννησεν τὸν ^aἸωσίαν· ¹¹ Ἰωσίας δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος.

¹² Μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνος, Ἰεχονίας ἐγέννησεν τὸν Σαλαθιήλ· Σαλαθιήλ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ζοροβάβελ·

¹³ Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀβιούδ· Ἀβιούδ δὲ ἐγέννησεν τὸν ^bἘλιακεῖμ· Ἐλιακεῖμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀζώρ· ¹⁴ Ἀζώρ

δὲ ἐγέννησεν τὸν Σαδώκ· Σαδώκ δὲ ἐγέννησεν τὸν ^cἈχεῖμ· Ἀχεῖμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐλιούδ· ¹⁵ Ἐλιούδ δὲ ἐγέννησεν τὸν

Ἑλεάζαρ· Ἑλεάζαρ δὲ ἐγέννησεν τὸν ^dΜατθάν· Ματθάν δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰακώβ· ¹⁶ Ἰακώβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσήφ τὸν

ἄνδρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς, ὁ λεγόμενος χριστός.

¹⁷ Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραὰμ ἕως ^eΔαυὶδ γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ Δαυὶδ ἕως τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος, γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ χριστοῦ, γενεαὶ δεκατέσσαρες.

¹⁸ Τοῦ δὲ ^fἸησοῦ χριστοῦ ἡ ^gγέννησις οὕτως ἦν· μνηστευθείσης ^hγὰρ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῷ Ἰωσήφ, πρὶν ἢ

συνελθεῖν αὐτούς, εὗρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ πνεύματος ἁγίου. ¹⁹ Ἰωσήφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν, καὶ μὴ θέλων

αὐτήν ⁱπαραδειγματίσαι, ἐβουλήθη λάθρα ἀπολῦσαι αὐτήν.

²⁰ Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος, ἰδοὺ, ἄγγελος κυρίου κατ' ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ, λέγων, Ἰωσήφ, υἱὸς ^jΔαυὶδ, μὴ φοβηθῆς

παραλαβεῖν ^kΜαριάμ τὴν γυναῖκά σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ πνεύματός ἐστιν ἁγίου. ²¹ Τέξεται δὲ υἱόν, καὶ κα-

λέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. ²² Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν,

^a 1:10–11 ιωσιαν ιωσιας | TH WH ιωσηιαν ιωσηιας

^b 1:13 ελιακειμ ελιακειμ | NA SBL ελιακιμ ελιακιμ

^c 1:14 αχειμ αχειμ | NA SBL αχιμ αχιμ

^d 1:15 ματθαν ματθαν | WH μαθθαν μαθθαν

^e 1:17 δαυιδ ... δαυιδ | HF TR δαβιδ ...

δαβιδ | TH WH δαυειδ ... δαυειδ

^f 1:18 ιησου | [WH]

^g 1:18 γεννησις | CT γενεσις

^h 1:18 γαρ | CT om.

ⁱ 1:19 παραδειγματισαι | CT δειγματισαι

^j 1:20 δαυιδ | HF TR δαβιδ | TH WH δαυειδ

^k 1:20 μαριαμ | NA SBL WH μαριαν

ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ ^aτοῦ κυρίου διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος, ²³ Ἰδοὺ, ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσιν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ, ὃ ἐστὶν μεθερμηνευόμενον, Μεθ' ἡμῶν ὁ θεός. ²⁴ ^bΔιεγερθεὶς δὲ ^cὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος κυρίου· καὶ παρέλαβεν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ²⁵ καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτήν ἕως ^dοὗ ἔτεκεν ^eτὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον· καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.

2 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, ἐν ἡμέραις Ἡρώδου τοῦ βασιλέως, ἰδοὺ, μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα, ² λέγοντες, Ποῦ ἐστὶν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Εἶδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ. ³ Ἀκούσας δὲ ^fἩρώδης ὁ βασιλεὺς ἐταράχθη, καὶ πᾶσα Ἱεροσόλυμα μετ' αὐτοῦ. ⁴ καὶ συναγαγὼν πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ, ἐπυνθάνετο παρ' αὐτῶν ποῦ ὁ χριστὸς γεννᾶται. ⁵ Οἱ δὲ ^gεἶπον αὐτῷ, Ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας· οὕτως γὰρ γέγραπται διὰ τοῦ προφήτου, ⁶ Καὶ σὺ Βηθλεεμ, γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα· ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ. ⁷ Τότε Ἡρώδης, λάθρᾳ καλέσας τοὺς μάγους, ἠκρίβωσεν παρ' αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέρος. ⁸ Καὶ πέμψας αὐτοὺς εἰς Βηθλεὲμ εἶπεν, Πορευθέντες ^hἀκριβῶς ἐξετάσατε περὶ τοῦ παιδίου· ἐπὰν δὲ εὔρητε, ἀπαγγείλατέ μοι, ὅπως κἀγὼ ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ. ⁹ Οἱ δὲ ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως

^a 1:22 τοῦ | CT om.

^b 1:24 διεγερθεὶς | CT εγερθεὶς

^c 1:24 ο | [WH]

^d 1:25 ου | [WH]

^e 1:25 τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον | CT υἱὸν

^f 2:3 ηρώδης ο βασιλεὺς | CT ο βασιλεὺς ηρώδης

^g 2:5 εἶπον | NA SBL WH εἶπαν

^h 2:8 ἀκριβῶς ἐξετάσατε | CT ἐξετάσατε ἀκριβῶς

ἐπορεύθησαν· καὶ ἰδοῦ, ὁ ἀστήρ, ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ, προῆγεν αὐτούς, ἕως ἐλθὼν ^aἔστη ἐπάνω οὗ ἦν τὸ παιδίον. **10** Ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα, ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα. **11** Καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν, ^bεἶδον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτῷ, καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν προσήνεγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν. **12** Καὶ χρηματισθέντες κατ’ ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρώδην, δι’ ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν.

13 Ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν, ἰδοῦ, ἄγγελος κυρίου φαίνεται κατ’ ὄναρ τῷ Ἰωσήφ, λέγων, Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἶπω σοί· μέλλει γὰρ Ἡρώδης ζητεῖν τὸ παιδίον, τοῦ ἀπολέσαι αὐτό. **14** Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβεν τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτός, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον, **15** καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρώδου· ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ κυρίου διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος, Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου. **16** Τότε Ἡρώδης, ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυμώθη λίαν, καὶ ἀποστείλας ἀνεῖλεν πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐν πᾶσιν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσεν παρὰ τῶν μάγων. **17** Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ^dὑπὸ Ἰερεμίου τοῦ προφήτου, λέγοντος, **18** Φωνὴ ἐν Ῥαμᾷ ἠκούσθη, ἑθρῆνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὄδυρμὸς πολὺς, Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ οὐκ ἤθελεν παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσίν. **19** Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡρώδου, ἰδοῦ, ἄγγελος κυρίου ^eκατ’ ὄναρ φαίνεται τῷ Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ, **20** λέγων, Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραὴλ· τεθνήκασιν γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν

^a **2:9** ἐστη | CT εσταθη

^b **2:11** εἶδον | ST ευρον

^c **2:15** του | CT om.

^d **2:17** υπο | CT δια

^e **2:18** θρηνος και | CT om.

^f **2:19** κατ οναρ φαίνεται | CT φαίνεται
κατ οναρ

ψυχὴν τοῦ παιδίου. ²¹ Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβεν τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ^aἦλθεν εἰς γῆν Ἰσραήλ. ²² Ἀκούσας δὲ ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεύει ^bἐπὶ τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ ^cἩρώδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν· χρηματισθεὶς δὲ κατ' ὄναρ, ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας, ²³ καὶ ἔλθων κατώκησεν εἰς πόλιν λεγομένην ^dΝαζαρέτ· ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν προφητῶν, ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται.

3 Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίνεται ^eἸωάννης ὁ βαπτιστής, κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας, ² καὶ λέγων, Μετανοεῖτε· ἡγγικεν γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. ³ Οὗτος γάρ ἐστιν ὁ ῥηθεὶς ^gὑπὸ Ἡσαίου τοῦ προφήτου, λέγοντος, Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου· εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. ⁴ Αὐτὸς δὲ ὁ ^hἸωάννης εἶχεν τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμήλου, καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ· ἡ δὲ τροφή ⁱαὐτοῦ ἦν ἀκρίδες καὶ μέλι ἄγριον. ⁵ Τότε ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν Ἱεροσόλυμα καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος τοῦ Ἰορδάνου· ⁶ καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ ^jἸορδάνῃ ὑπ' αὐτοῦ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. ⁷ Ἰδὼν δὲ πολλοὺς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων ἐρχομένους ἐπὶ τὸ βάπτισμα ^kαὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς, Γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; ⁸ Ποιήσατε οὖν ^lκαρπὸν ἄξιον τῆς μετανοίας· ⁹ καὶ μὴ δόξητε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. ¹⁰ Ἦδη δὲ ^mκαὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ρίζαν τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν

^a 2:21 ἦλθεν | CT εἰσηλθεν

^b 2:22 ἐπὶ | CT om.

^c 2:22 Ἡρώδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ | CT τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἡρώδου

^d 2:23 ναζαρετ | SCR ναζαρεθ

^e 3:1 ἰωαννης | WH ἰωαννης

^f 3:2 καὶ | [NA] | WH om.

^g 3:3 ὑπο | CT δια

^h 3:4 ἰωαννης | WH ἰωαννης

ⁱ 3:4 αὐτοῦ ἦν | CT ἦν αὐτοῦ

^j 3:6 ἰορδανη | CT ἰορδανη ποταμῳ

^k 3:7 αὐτοῦ | WH om.

^l 3:8 καρπον ἀξιον | TR καρπους ἀξιους

^m 3:10 καὶ | CT om.

οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. ¹¹ Ἐγὼ μὲν ^aβαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἰσχυρότερός μου ἐστίν, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς τὰ ὑποδήματα βαστάσαι· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ^bἀγίῳ. ¹² Οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἄλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σίτον αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ.

¹³ Τότε παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν ^cἸωάννην, τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. ¹⁴ Ὁ δὲ ^dἸωάννης διεκώλυνεν αὐτόν, λέγων, Ἐγὼ χρεῖαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρὸς με, ¹⁵ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν ^eπρὸς αὐτόν, Ἄφες ἄρτι· οὕτως γὰρ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην. Τότε ἀφίησιν αὐτόν. ¹⁶ ^fΚαὶ βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς ^gἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος· καὶ ἰδοῦ, ^hἀνεώχθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοί, καὶ εἶδεν ⁱτὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ καταβαῖνον ὥσει περιστερὰν ^jκαὶ ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν. ¹⁷ Καὶ ἰδοῦ, φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν, λέγουσα, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα.

4 Τότε ^kὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ πνεύματος, πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου. ² Καὶ νηστεύσας ἡμέρας ^lτεσσαράκοντα καὶ νύκτας τεσσαράκοντα, ὕστερον ἐπείνασεν. ³ Καὶ προσελθὼν ^mαὐτῷ ὁ πειράζων εἶπεν, Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, ⁿεἰπὲ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται. ⁴ Ὁ δὲ

^a 3:11 βαπτίζω ὑμας | CT ὑμας βαπτίζω

^b 3:11 αγιω | CT PT TR αγιω και πυρι

^c 3:13 ιωαννην | WH ιωανην

^d 3:14 ιωαννης | WH om.

^e 3:15 προς αυτον | WH αυτω

^f 3:16 και βαπτισθεις | CT βαπτισθεις δε

^g 3:16 ανεβη ευθυς | CT ευθυς ανεβη

^h 3:16 ανεωχθησαν αυτω | NA

ηνεωχθησαν [αυτω] | SBL WH

ηνεωχθησαν

ⁱ 3:16 το πνευμα του | NA [το] πνευμα [του] | SBL WH πνευμα

^j 3:16 και | [NA] | SBL WH om.

^k 4:1 ο | [WH]

^l 4:2 τεσσαρακοντα ... τεσσαρακοντα | CT τεσσαρακοντα ... τεσσαρακοντα

^m 4:3 αυτω ο πειραζων ειπεν | CT ο πειραζων ειπεν αυτω

ⁿ 4:3 ειπε | WH ειπον

ἀποκριθεὶς εἶπεν, Γέγραπται, Οὐκ ἐπ’ ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ^a ἄνθρωπος, ἀλλ’ ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος θεοῦ. ⁵ Τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ^b ἵστησιν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, ⁶ καὶ λέγει αὐτῷ, Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε σεαυτὸν κάτω· γέγραπται γὰρ ὅτι Τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σου· καί, Ἐπὶ χειρῶν ἁρουσίν σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου. ⁷ Ἐφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Πάλιν γέγραπται, Οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν σου. ⁸ Πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν, καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, ⁹ καὶ ^c λέγει αὐτῷ, Ταῦτα ^d πάντα σοι δώσω, ἐὰν πεσὼν προσκυνήσῃς μοι. ¹⁰ Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὑπαγε ^e ὀπίσω μου, Σατανᾶ· γέγραπται γάρ, Κύριον τὸν θεόν σου προσκυνήσεις, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. ¹¹ Τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ διάβολος· καὶ ἰδοὺ, ἄγγελοι προσήλθον καὶ διηκόνουν αὐτῷ.

¹² Ἀκούσας δὲ ^f ὁ Ἰησοῦς ὅτι ^g Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ¹³ καὶ καταλιπὼν τὴν ^h Ναζαρέτ, ἐλθὼν κατώκησεν εἰς ⁱ Καπερναοὺμ τὴν παραθαλασσίαν, ἐν ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ ^j Νεφθαλεὶμ· ¹⁴ ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος, ¹⁵ Γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ ^k Νεφθαλεὶμ, ὁδὸν θαλάσσης, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, ¹⁶ ὁ λαὸς ὁ καθηήμενος ἐν ^l σκοτει ^m εἶδεν φῶς μέγα, καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου, φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς.

^a 4:4 ἄνθρωπος | CT ο ἄνθρωπος

^b 4:5 ἵστησιν | CT ἐστήσεν

^c 4:9 λέγει | CT εἶπεν

^d 4:9 πάντα σοι | CT σοι πάντα

^e 4:10 ὀπισθ μου | CT TR om.

^f 4:12 ο ἰησοῦς | [PT] | CT om.

^g 4:12 ἰωαννης | WH ἰωανης

^h 4:13 ναζαρετ | SCR ναζαρεθ | CT ναζαρα

ⁱ 4:13 καπερναουμ | CT καφαρναουμ

^j 4:13 νεφθαλειμ | NA SBL νεφθαλιμ

^k 4:15 νεφθαλειμ | NA SBL νεφθαλιμ

^l 4:16 σκοτει | SBL TH WH σκοτια

^m 4:16 εἶδεν φως | CT φως εἶδεν

¹⁷ Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν καὶ λέγειν, Μετανοεῖτε· ἤγγικεν γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

¹⁸ Περιπατῶν ^aδὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδεν δύο ἀδελφούς, Σίμωνα τὸν λεγόμενον Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, βάλλοντας ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασσαν· ἦσαν γὰρ ^bἀλιεῖς. ¹⁹ Καὶ λέγει αὐτοῖς, Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἀλιεῖς ἀνθρώπων. ²⁰ Οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα ἠκολούθησαν αὐτῷ. ²¹ Καὶ προβάς ἐκεῖθεν, εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφούς, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν, καταρτίζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν· καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς. ²² Οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν ἠκολούθησαν αὐτῷ.

²³ Καὶ περιῆγεν ^dὅλην τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ. ²⁴ Καὶ ἀπῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν· καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας, ποικίλαις νόσοις καὶ βασάνοις συνεχομένους, ^eκαὶ δαιμονιζομένους, καὶ σεληνιαζομένους, καὶ παραλυτικούς· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. ²⁵ Καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ Δεκαπόλεως καὶ Ἱεροσολύμων καὶ Ἰουδαίας καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

5 Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος· καὶ καθίσαντος αὐτοῦ, ^fπροσηλθόν ^gαὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· ² καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, ἐδίδασκεν αὐτούς, λέγων,

³ Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι· ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

^a 4:18 δε | TR δε ο ιησους

^b 4:18–19 αλειεις ... αλειεις | TH WH
αλειεις ... αλειεις

^c 4:21 ιωαννην | WH ιωαννην

^d 4:23 ολην την γαλιλαιαν ο ιησους |

TH ο ιησους εν ολη τη γαλιλαια | NA SBL
WH εν ολη τη γαλιλαια

^e 4:24 και | [NA] | SBL TH WH om.

^f 5:1 προσηλθον | CT προσηλθαν

^g 5:1 αυτω | [WH]

⁴ Μακάριοι οἱ πενθοῦντες· ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται.

⁵ Μακάριοι οἱ πραεῖς· ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσιν τὴν γῆν.

⁶ Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην· ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται.

⁷ Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες· ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται.

⁸ Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ· ὅτι αὐτοὶ τὸν θεὸν ὄψονται.

⁹ Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί· ὅτι ^aαὐτοὶ υἱοὶ θεοῦ κληθήσονται.

¹⁰ Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης· ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

¹¹ Μακάριοί ἐστε, ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσιν, καὶ εἰπωσιν πᾶν πονηρὸν ^bῥῆμα καθ' ὑμῶν ^cψευδόμενοι, ἕνεκεν ἐμοῦ. ¹² Χαίrete καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς· οὕτως γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφῆτας τοὺς πρὸ ὑμῶν.

¹³ Ὑμεῖς ἐστε τὸ ἄλλας τῆς γῆς· ἐὰν δὲ τὸ ἄλλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἀλισθήσεται; Εἰς οὐδὲν ἰσχύει ἔτι, εἰ μὴ ^dβληθῆναι ἔξω καὶ καταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. ¹⁴ Ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου· οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη· ¹⁵ οὐδὲ καίουσιν λύχνον καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μῶδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, καὶ λάμπει πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ. ¹⁶ Οὕτως λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα, καὶ δοξάσωσιν τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

¹⁷ Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφῆτας· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι ἀλλὰ πληρῶσαι. ¹⁸ Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα

^a 5:9 αὐτοὶ | [WH]

^b 5:11 ῥημα | CT om.

^c 5:11 ψευδομενοι | [NA]

^d 5:13 βληθῆναι ἐξω καὶ | CT βληθεν ἐξω

ἐν ἡ μία ^aκεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου, ἕως ^bἂν πάντα γένηται. ¹⁹ Ὅς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων, καὶ διδάξῃ οὕτως τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· ὃς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. ²⁰ Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ^cἡ δικαιοσύνη ὑμῶν πλεον τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

²¹ Ἠκούσατε ὅτι ^dἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, Οὐ φονεύσεις· ὃς δ' ἂν φονεύσῃ, ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει. ²² ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ^eεἰκῇ ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει· ὃς δ' ἂν εἴπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, Ῥακά, ἔνοχος ἔσται τῷ συνεδρίῳ· ὃς δ' ἂν εἴπῃ, Μωρέ, ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. ²³ Ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, ^fκαὶ ἐκεῖ μνησθῇς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ, ²⁴ ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ὑπάγε, πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου. ²⁵ Ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχύ, ἕως ὅτου εἶ ^gἐν τῇ ὁδῷ μετ' αὐτοῦ, μήποτε σε παραδῷ ὁ ἀντίδικος τῷ κριτῇ, καὶ ὁ κριτὴς ^hσε παραδῷ τῷ ὑπηρέτῃ, καὶ εἰς φυλακὴν βληθήσῃ. ²⁶ Ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν, ἕως ⁱἂν ἀποδῷς τὸν ἔσχατον κοδράντην.

²⁷ Ἠκούσατε ὅτι ^jἐρρέθη, Οὐ μοιχεύσεις· ²⁸ ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι ^kαὐτήν ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτήν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. ²⁹ Εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ·

^a 5:18 κεραία | WH κερεα

^b 5:18 αν | [WH]

^c 5:20 ἡ δικαιοσύνη ὑμῶν | CT ὑμῶν ἡ δικαιοσύνη

^d 5:21 ἐρρεθη | TH ἐρρηθη

^e 5:22 εἰκῇ | CT om.

^f 5:23 καὶ ἐκεῖ | CT PT TR κακεῖ

^g 5:25 ἐν τῇ ὁδῷ μετ' αὐτοῦ |

CT μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ

^h 5:25 σε παραδῷ | CT om.

ⁱ 5:26 αν | PT ου

^j 5:27 ἐρρεθη | TH ἐρρηθη | PT TR ἐρρεθη τοῖς ἀρχαίοις

^k 5:28 αὐτήν | [WH] | TR αὐτῆς

συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἐν τῶν μελῶν σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν. ³⁰ Καὶ εἰ ἡ δεξιὰ σου χεὶρ σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτήν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἐν τῶν μελῶν σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου ^aβληθῇ εἰς γέενναν. ³¹ ^bἘρρέθη ἔδε ὅτι Ὁς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, δότω αὐτῇ ἀποστάσιον· ³² ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι ^dὅς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, παρεκτὸς λόγου πορνείας, ποιεῖ αὐτήν ^eμοιχᾶσθαι· ^fκαὶ ὅς ἐὰν ἀπολελυμένην γαμήσῃ μοιχᾶται.

³³ Πάλιν ἠκούσατε ὅτι ^gἔρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, Οὐκ ἐπιорκῆσεις, ἀποδώσεις δὲ τῷ κυρίῳ τοὺς ὅρκους σου· ³⁴ ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ὁμόσαι ὅλως· μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι θρόνος ἐστὶν τοῦ θεοῦ· ³⁵ μήτε ἐν τῇ γῇ, ὅτι ὑποπόδιόν ἐστιν τῶν ποδῶν αὐτοῦ· μήτε εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅτι πόλις ἐστὶν τοῦ μεγάλου βασιλέως· ³⁶ μήτε ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὁμόσης, ὅτι οὐ δύνασαι μίαν τρίχα λευκὴν ^hἢ μέλαιναν ποιῆσαι. ³⁷ Ἐστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν, ναὶ ναί, οὐ οὐ· τὸ δὲ περισσὸν τούτων ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστίν.

³⁸ Ἠκούσατε ὅτι ⁱἔρρέθη, Ὁφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος· ³⁹ ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ· ἀλλ’ ὅστις σε ^jῥαπίσει ἐπὶ τὴν δεξιάν ^kσιαγόνα, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην· ⁴⁰ καὶ τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι καὶ τὸν χιτῶνά σου λαβεῖν, ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον· ⁴¹ καὶ ὅστις σε ἀγγαρεύσει μίλιον ἓν, ὕπαγε μετ’ αὐτοῦ δύο. ⁴² Τῷ αἰτοῦντί σε ^lδίδου· καὶ τὸν θέλοντα ἀπὸ σοῦ ^mδανείσασθαι μὴ ἀποστραφῆς.

^a 5:30 βληθῇ εἰς γεενναν | CT εἰς γεενναν
απελθῇ

^b 5:31 ἐρρεθῇ | TH ἐρρηθῇ

^c 5:31 δε οτι | CT PT δε | PCK οτι

^d 5:32 ος αν απολυση | CT πας ο απολυων

^e 5:32 μοιχασθαι | CT μοιχευθηναι

^f 5:32 και ... μοιχεται | [WH]

^g 5:33 ἐρρεθῇ | TH ἐρρηθῇ

^h 5:36 η μελαιναν ποιησαι | CT ποιησαι η
μελαιναν

ⁱ 5:38 ἐρρεθῇ | TH ἐρρηθῇ

^j 5:39 ραπισει επι | CT ραπιζει εις

^k 5:39 σιαγονα | HF RP^{ms} TR σου σιαγονα |
NA WH σιαγονα [σου]

^l 5:42 διδου | CT δος

^m 5:42 δανεισασθαι | CT δανισασθαι

⁴³ Ἠκούσατε ὅτι ^aἐρρέθη, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου, καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου· ⁴⁴ ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, Ἀγαπάτε τοὺς ἐχθρούς ὑμῶν, ^bεὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς, καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ^cἐπηρεαζόντων ὑμᾶς, καὶ διωκόντων ὑμᾶς· ⁴⁵ ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν ^dτοῖς οὐρανοῖς, ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς, καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους· ⁴⁶ Ἐὰν γὰρ ἀγαπήσητε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, τίνα μισθὸν ἔχετε; Οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν; ⁴⁷ Καὶ ἐὰν ἀσπάσησθε τοὺς ^eφίλους ὑμῶν μόνον, τί περισσὸν ποιεῖτε; Οὐχὶ καὶ οἱ ^fτελῶναι οὕτως ποιοῦσιν; ⁴⁸ Ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι, ^gὥσπερ ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ ^hἐν τοῖς οὐρανοῖς τέλειός ἐστιν.

6 Προσέχετε ⁱτὴν ἑλεημοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, πρὸς τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς· εἰ δὲ μίγη, μισθὸν οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

² Ὅταν οὖν ποιῇς ἑλεημοσύνην, μὴ σαλπίσσης ἔμπροσθέν σου, ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ρύμαις, ὅπως δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν· ³ Σοῦ δὲ ποιούντος ἑλεημοσύνην, μὴ γνώτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιὰ σου, ⁴ ὅπως ἡ σου ἡ ἑλεημοσύνη ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ^kαὐτὸς ἀποδώσει σοι ^lἐν τῷ φανερῷ.

⁵ Καὶ ὅταν ^mπροσεύχη, οὐκ ἔση ὥσπερ οἱ ὑποκριταί, ὅτι φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν

^a 5:43 ἐρρεθη | TH ἐρρηθη

^b 5:44 εὐλογεῖτε ... μισοῦσιν ὑμᾶς | TR
εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς
καλῶς ποιεῖτε τοὺς μισούντας ὑμᾶς | CT
om.

^c 5:44 ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς καὶ | CT om.

^d 5:45 τοῖς | CT PT RP^{ms} TR om.

^e 5:47 φίλους | CT TR ἀδελφους

^f 5:47 τελῶναι οὕτως | CT εθνικοὶ τὸ αὐτὸ

^g 5:48 ὥσπερ | CT ως

^h 5:48 ἐν τοῖς οὐρανοῖς | CT οὐραnios

ⁱ 6:1 τὴν | SBL δε τὴν | NA WH [δε] τὴν

^j 6:1 ἐλεημοσύνην | CT δικαιοσύνην

^k 6:4 αὐτός | CT PT om.

^l 6:4 ἐν τῷ φανερῷ | CT om.

^m 6:5 προσευχῇ οὐκ ἐση ὥσπερ | CT
προσευχῇσθε οὐκ ἐσεσθε ως

ἐστῶτες προσεύχεσθαι, ὅπως ^aἂν φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ^bὅτι ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν. **6** Σὺ δέ, ὅταν προσεύχῃ, εἷσελθε εἰς τὸ ^cταμιεῖόν σου, καὶ κλείσας τὴν θύραν σου, πρόσευξαι τῷ πατρὶ σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ^dἐν τῷ φανερῷ. **7** Προσευχόμενοι δὲ μὴ ^eβαττολογήσητε, ὥσπερ οἱ ἐθνικοί· δοκοῦσιν γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται. **8** Μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς· οἶδεν γὰρ ^fὁ πατήρ ὑμῶν ὧν χρεῖαν ἔχετε, πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν. **9** Οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς· Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου. **10** ^gἘλθέτω ἡ βασιλεία σου. Γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ ^hτῆς γῆς. **11** Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον. **12** Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ⁱἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν. **13** Καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥύσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. ^jὍτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν. **14** Ἐὰν γὰρ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος· **15** ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις ^kτὰ παραπτώματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ πατήρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν.

16 Ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ^lὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποί· ἀφανίζουσιν γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, ὅπως φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ^mὅτι ἀπέ-

^a **6:5** αν | CT om.

^b **6:5** οτι | CT om.

^c **6:6** ταμιειον | CT PCK ταμειον

^d **6:6** εν τω φανερω | CT om.

^e **6:7** βαττολογησητε | CT βατταλογησητε

^f **6:8** ο | WH [ο θεος] ο

^g **6:10** ελθετω | WH ελθατω

^h **6:10** της | CT om.

ⁱ **6:12** αφιεμεν | CT αφηκαμεν

^j **6:13** οτι σου εστιν ... αμην | CT om.

^k **6:15** τα παραπτωματα αυτων | [WH] | NA SBL om.

^l **6:16** ωσπερ | CT ως

^m **6:16** οτι | CT om.

^j **6:13** οτι σου εστιν η βασιλεια και η δυναμις και η δοξα εις τους αιωνας αμην E G K L M S U V W Δ Θ Π Σ Φ Ω 047 0211 0233^(*).^c 33 399 461 565 566 892 1080 1143 1424 1500 2224 (0233*: και η δυναμις twice) | om. N B D Z 0170

χουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν. ¹⁷ Σὺ δὲ νηστεύων ἄλειψαί σου τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι, ¹⁸ ὅπως μὴ φανῇς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ πατρὶ σου τῷ ἐν τῷ ^aκρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει ^bσοι.

¹⁹ Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σῆς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσιν καὶ κλέπτουσιν· ²⁰ θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σῆς οὔτε βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν. ²¹ Ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς ^cὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται ^dκαὶ ἡ καρδία ^eὑμῶν. ²² Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός· ἐὰν οὖν ^fὁ ὀφθαλμός σου ἀπλοῦς ἦ, ὅλον τὸ σῶμά σου ^gφωτεινὸν ἔσται· ²³ ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρὸς ἦ, ὅλον τὸ σῶμά σου ^hσκοτεινὸν ἔσται. Εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστίν, τὸ σκότος πόσον; ²⁴ Οὐδεὶς δύναται δυσὶν κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἓνα μισήσει, καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει· ἢ ἐνὸς ἀνθέξεται, καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. Οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ ⁱμαμωνᾷ. ²⁵ Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν, τί φάγητε ^jκαὶ τί πίητε· μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν, τί ^kἐνδύσησθε. Οὐχὶ ἡ ψυχὴ ^lπλεῖον ἐστὶν τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος; ²⁶ Ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι οὐ σπεύρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν, οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά· οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν; ²⁷ Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἓνα; ²⁸ Καὶ περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε;

^a 6:18 κρυπτῷ ... κρυπτῷ | CT

κρυφαῖω ... κρυφαῖω

^b 6:18 σοι | TR σοι ἐν τῷ φανερώ | PT σοι
[ἐν τῷ φανερώ]

^c 6:21 ὑμῶν | CT σου

^d 6:21 καὶ | [WH]

^e 6:21 ὑμῶν | CT σου

^f 6:22 ὁ ὀφθαλμός σου ἀπλοῦς ἦ | CT ἦ ὁ

ὀφθαλμός σου ἀπλοῦς

^g 6:22 φωτεινὸν | WH φωτινον

^h 6:23 σκοτεινὸν | WH σκοτινον

ⁱ 6:24 μαμωνᾷ | TR μαμμωνᾷ

^j 6:25 καὶ τι πίητε | TH ἡ τι πίητε | NA WH

[ἡ τι πίητε] | SBL *om.*

^k 6:25 ἐνδύσησθε | PCK ἐνδύσεσθε

^l 6:25 πλεῖον | PCK πλειων

Καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ, πῶς ^aαὐξάνει· οὐ κοπιᾷ, οὐδὲ νήθει. ²⁹ λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἐν τούτων. ³⁰ Εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ, σήμερον ὄντα, καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον, ὁ θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; ³¹ Μὴ οὖν μεριμνήσητε, λέγοντες, Τί φάγωμεν, ἢ τί πίωμεν, ἢ τί περιβαλώμεθα; ³² Πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ^bἐπιζητεῖ· οἶδεν γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ὅτι χρήζετε τούτων ἀπάντων. ³³ Ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν ^cτοῦ θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν. ³⁴ Μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰς τὴν αὔριον· ἡ γὰρ αὔριον μεριμνήσει ^dτὰ ἑαυτῆς. Ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία αὐτῆς.

7 Μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθήτε· ² ἐν ᾧ γὰρ κρίματι κρίνετε, κριθήσεσθε· καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, ^eμετρηθήσεται ὑμῖν. ³ Τί δὲ βλέπεis τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ ἐν τῷ σῷ ὀφθαλμῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖς; ⁴ Ἡ πῶς ἐρεῖς τῷ ἀδελφῷ σου, Ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος ^fἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου· καὶ ἰδοὺ, ἡ δοκὸς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου; ⁵ Ὑποκριτά, ἐκβαλε πρῶτον ^gτὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου.

⁶ Μὴ δώτε τὸ ἅγιον τοῖς κυσίν· μηδὲ βάλητε τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων, μήποτε ^hκαταπατήσωσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν, καὶ στραφέντες ῥήξωσιν ὑμᾶς.

⁷ Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὕρησете· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. ⁸ Πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει,

^a **6:28** αυξανει ου κοπια ουδε νηθει | NA
SBL WH αυξανουσιν ου κοπιωσιν ουδε
νηθουσιν | TH αυξανουσιν ου κοπιουσιν
ουδε νηθουσιν

^b **6:32** επιζητει | CT επιζητουςιν

^c **6:33** του θεου | [NA] | SBL WH om.

^d **6:34** τα εαυτης | NA TH εαυτης | SBL WH

αυτης

^e **7:2** μετρηθησεται | TR αντιμετρηθησεται

^f **7:4** απο | CT εκ

^g **7:5** την δοκον εκ του οφθαλμου σου | CT
εκ του οφθαλμου σου την δοκον

^h **7:6** καταπατησωσιν | CT

καταπατησουσιν

καὶ ὁ ζητῶν εὐρίσκει, καὶ τῷ κρούονται ἀνοιγήσεται. ⁹ Ἡ τίς^a ἔστιν ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃν ^b ἐὰν αἰτήσῃ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; ¹⁰ ^c Καὶ ἐὰν ἰχθὺν αἰτήσῃ, μὴ ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ; ¹¹ Εἰ οὖν ὑμεῖς, πονηροὶ ὄντες, οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς δώσει ἀγαθὰ τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν; ¹² Πάντα οὖν ὅσα ^d ἂν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς· οὗτος γάρ ἐστιν ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται.

¹³ ^e Εἰσελθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης· ὅτι πλατεῖα ^f ἡ πύλη, καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοὶ εἰσιν οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς· ¹⁴ ^g τί στενὴ ἡ πύλη, καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ὀλίγοι εἰσιν οἱ εὐρίσκοντες αὐτήν.

¹⁵ Προσέχετε ^h δὲ ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασιν προβάτων, ἔσθωθεν δέ εἰσιν λύκοι ἄρπαγες. ¹⁶ Ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς· μήτι συλλέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν ἵσταφυλὴν, ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα; ¹⁷ Οὕτως πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖ· τὸ δὲ σαπρὸν δένδρον καρποὺς πονηροὺς ποιεῖ. ¹⁸ Οὐ δύναται δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς πονηροὺς ⁱ ποιεῖν, οὐδὲ δένδρον σαπρὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖν. ¹⁹ ^k Πᾶν δένδρον μὴ ποιῶν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. ²⁰ Ἄρα γε ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς. ²¹ Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι, Κύριε, κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν ^l οὐρανοῖς. ²² Πολλοὶ ἐροῦσίν μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, Κύριε,

^a 7:9 ἐστιν | WH om.

^b 7:9 εἰαν αἰτησῇ | CT αἰτησεῖ

^c 7:10 καὶ εἰαν ἰχθὺν αἰτησῇ | CT ἡ καὶ ἰχθὺν αἰτησεῖ

^d 7:12 ἀν | NA SBL WH εἰαν

^e 7:13 εἰσελθετε | CT εἰσελθατε

^f 7:13 ἡ πύλη | WH om.

^g 7:14 τί | SBL TR WH ὅτι

^h 7:15 δε | CT om.

ⁱ 7:16 σταφυλὴν | CT σταφυλας

^j 7:18 ποιεῖν | WH ενεγκειν

^k 7:19 παν | PCK παν οὖν

^l 7:21 οὐρανοῖς | CT τοῖς οὐρανοῖς

κύριε, οὐ τῷ σῷ ὀνόματι ^aπροεφητεύσαμεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δυνάμεις πολλὰς ἐποιήσαμεν· ²³ Καὶ τότε ὁμολογήσω αὐτοῖς ὅτι Οὐδέποτε ἔγνων ὑμᾶς· ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. ²⁴ Πᾶς οὖν ὅστις ἀκούει μου τοὺς λόγους ^bτούτους καὶ ποιεῖ αὐτούς, ^cὁμοιώσω αὐτὸν ἀνδρὶ φρονίμῳ, ὅστις ὠκοδόμησεν ^dτὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν· ²⁵ καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ^eἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ ^fπροσέπεσον τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔπεσεν· τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν. ²⁶ Καὶ πᾶς ὁ ἀκούων μου τοὺς λόγους τούτους καὶ μὴ ποιῶν αὐτούς, ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ μωρῷ, ὅστις ὠκοδόμησεν ^gτὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄμμον· ²⁷ καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ^hἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ προσέκοψαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔπεσεν· καὶ ἦν ἡ πτώσις αὐτῆς μεγάλη.

²⁸ Καὶ ἐγένετο ὅτε ⁱσυνετέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, ἐξεπλήσσοντο οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· ²⁹ ἦν γὰρ διδάσκων αὐτούς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ ^jγραμματεῖς.

8 ^kΚαταβάντι δὲ αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί· ² καὶ ἰδοὺ, λεπρὸς ^lἐλθὼν προσεκύνει αὐτῷ, λέγων, Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με καθαρίσαι. ³ Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἥψατο αὐτοῦ ^mὁ Ἰησοῦς, λέγων, Θέλω, καθαρίσθητι. Καὶ εὐθέως ⁿἐκαθαρίσθη αὐτοῦ ἡ λέπρα. ⁴ Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὅρα μηδενὶ εἰπῆς· ^oἀλλὰ ὑπάγε, σεαυ-

^a 7:22 προεφητεύσαμεν | CT
επροφητεύσαμεν

^b 7:24 τούτους | [WH]

^c 7:24 ὁμοιώσω αὐτον | CT ὁμοιωθήσεται

^d 7:24 τὴν οἰκίαν αὐτου | CT αὐτου τὴν οἰκίαν

^e 7:25 ἦλθον | WH ἦλθαν

^f 7:25 προσέπεσον | CT προσέπεσαν

^g 7:26 τὴν οἰκίαν αὐτου | CT αὐτου τὴν οἰκίαν

^h 7:27 ἦλθον | WH ἦλθαν

ⁱ 7:28 συνετέλεσεν | CT ετελεσεν

^j 7:29 γραμματεῖς | CT γραμματεῖς αὐτων

^k 8:1 καταβάντι δε αὐτω | CT καταβαντος δε αὐτου

^l 8:2 ἐλθων | CT προσεελθων

^m 8:3 ο ιησους | CT om.

ⁿ 8:3 ἐκαθαρίσθη | WH ἐκαθερίσθη

^o 8:4 ἀλλα | HF NA²⁸ PCK TR ἀλλ

τὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ, καὶ ^aπροσένεγκε τὸ δῶρον ὃ προσέταξεν ^bΜωσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.

⁵ ^cΕἰσελθόντι δὲ αὐτῷ εἰς ^dΚαπερναοὺμ, προσήλθεν αὐτῷ ἑκατόνταρχος παρακαλῶν αὐτόν, ⁶ καὶ λέγων, Κύριε, ὁ παῖς μου βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικός, δεινῶς βασανιζόμενος. ⁷ ^eΚαὶ λέγει αὐτῷ ^fὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν. ⁸ ^gΚαὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἑκατόνταρχος ἔφη, Κύριε, οὐκ εἰμὶ ἰκανὸς ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς· ἀλλὰ μόνον εἰπέ ^hλόγω, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου. ⁹ Καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἰέξουσian, ἔχων ὑπ' ἑμαυτὸν στρατιώτας· καὶ λέγω τούτῳ, Πορεύθητι, καὶ πορεύεται· καὶ ἄλλῳ, Ἐρχου, καὶ ἔρχεται· καὶ τῷ δούλῳ μου, Ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. ¹⁰ Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν, καὶ εἶπεν τοῖς ἀκολουθοῦσιν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ^jοὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὑρόν. ¹¹ Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσιν, καὶ ἀνακλιθήσονται μετὰ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. ¹² οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. ¹³ Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῷ ^kἐκατοντάρχη, Ὑπάγε, ^lκαὶ ὡς ἐπίστευσας γενηθήτω σοι. Καὶ ἰάθη ὁ παῖς ^mαὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκεῖνῃ.

¹⁴ Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν Πέτρου, εἶδεν τὴν πενθερὰν αὐτοῦ βεβλημένην καὶ πυρέσσουσαν, ¹⁵ καὶ ἥψατο τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός· καὶ ἡγέρθη,

^a **8:4** προσενεγκε | NA SBL WH
προσενεγκον | PCK προσενεγκαι

^b **8:4** μωσῆς | CT μωυσης

^c **8:5** εισελθοντι δε αυτω | CT εισελθοντος
δε αυτου | TR εισελθοντι δε τω ιησου

^d **8:5** καπερναουμ | CT καφαρναουμ

^e **8:7** και | WH om.

^f **8:7** ο ιησους | CT om.

^g **8:8** και αποκριθεις | WH αποκριθεις δε

^h **8:8** λογω | TR λογον

ⁱ **8:9** εξουσian | WH εξου-
sian [τασσομενος]

^j **8:10** ουδε εν τω ισραηλ τοσαυτην
πιστιν | CT παρ ουдени τοσαυτην πιστιν
εν τω ισραηλ

^k **8:13** εκατονταρχη | PCK PT TR
εκατονταρχω

^l **8:13** και | CT om.

^m **8:13** αυτου | [NA] | SBL TH WH om.

καὶ διηκόνει ^aαὐτῷ. ¹⁶ Ὁψίας δὲ γενομένης προσήνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζομένους πολλούς· καὶ ἐξέβαλεν τὰ πνεύματα λόγῳ, καὶ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ἐθεράπευσεν. ¹⁷ ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος, Αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβεν, καὶ τὰς νόσους ἐβάστασεν.

¹⁸ Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ^bπολλοὺς ὄχλους περὶ αὐτόν, ἐκέλευσεν ἀπελθεῖν εἰς τὸ πέραν. ¹⁹ Καὶ προσελθὼν εἰς γραμματεὺς εἶπεν αὐτῷ, Διδάσκαλε, ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ. ²⁰ ^cΚαὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσιν, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν ^dκλίνει. ²¹ Ἄλλος δὲ τῶν μαθητῶν ^eαὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ, Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελθεῖν καὶ θάψαι τὸν πατέρα μου. ²² Ὁ δὲ Ἰησοῦς ^fεἶπεν αὐτῷ, Ἀκολουθεῖ μοι, καὶ ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς.

²³ Καὶ ἐμβάντι αὐτῷ εἰς ^gτὸ πλοῖον, ἠκολούθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. ²⁴ Καὶ ἰδοὺ, σεισμὸς μέγας ἐγένετο ἐν τῇ θαλάσῃ, ὥστε τὸ πλοῖον καλύπτεσθαι ὑπὸ τῶν κυμάτων· αὐτὸς δὲ ἐκάθευδεν. ²⁵ Καὶ προσελθόντες ^hοἱ μαθηταὶ ἤγειραν αὐτόν, λέγοντες, Κύριε, σῶσον ἡμᾶς, ἀπολλύμεθα. ²⁶ Καὶ λέγει αὐτοῖς, Τί δειλοὶ ἐστε, ὀλιγόπιστοι; Τότε ἐγερθεὶς ἐπετίμησεν τοῖς ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσῃ, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. ²⁷ Οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν, λέγοντες, Ποταπὸς ἐστὶν οὗτος, ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα ⁱὑπακούουσιν αὐτῷ;

²⁸ Καὶ ^kἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ πέραν εἰς τὴν χώραν τῶν Ἰερουσαλὴν, ὑπήντησαν αὐτῷ δύο δαιμονιζόμενοι ἐκ τῶν

^a 8:15 αὐτῷ | TR αὐτοῖς

^b 8:18 πολλοὺς ὄχλους | NA WH ὄχλον

^c 8:20 καὶ | PCK om.

^d 8:20 κλίνει | TH κλίνει

^e 8:21 αὐτοῦ | [NA] | PCK SBL TH WH om.

^f 8:22 εἶπεν | CT λέγει

^g 8:23 τοῦ | [PT] | SBL TH WH om.

^h 8:25 οἱ μαθηταὶ | PT TR οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ | CT om.

ⁱ 8:25 ἡμᾶς | CT om.

^j 8:27 ὑπακούουσιν αὐτῷ | CT αὐτῷ ὑπακούουσιν

^k 8:28 ἐλθόντι αὐτῷ | CT ἐλθοντος αὐτοῦ

^l 8:28 γεργεσηνῶν | CT γαδαρηνῶν

μνημείων ἐξερχόμενοι, χαλεποὶ λίαν, ὥστε μὴ ἰσχύειν τινὰ παρελθεῖν διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης· ²⁹ καὶ ἰδοῦ, ἔκραξαν λέγοντες, Τί ἡμῖν καὶ σοί, ^a Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ θεοῦ; Ἦλθες ὧδε πρὸ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς; ³⁰ Ἦν δὲ μακρὰν ἀπ’ αὐτῶν ἀγέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη. ³¹ Οἱ δὲ δαίμονες παρεκάλουν αὐτόν, λέγοντες, Εἰ ἐκβάλλεις ἡμᾶς, ^b ἐπίτρεψον ἡμῖν ἀπελθεῖν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. ³² Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὑπάγετε. Οἱ δὲ ἐξελθόντες ^c ἀπῆλθον εἰς ^d τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων· καὶ ἰδοῦ, ὥρμησεν πᾶσα ἡ ἀγέλη ^e τῶν χοίρων κατὰ τοῦ κρημονοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασιν. ³³ Οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν πάντα, καὶ τὰ τῶν δαιμονιζομένων. ³⁴ Καὶ ἰδοῦ, πᾶσα ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς ^f συνάντησιν τῷ Ἰησοῦ· καὶ ἰδόντες αὐτόν, παρεκάλεσαν ὅπως μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

9 Καὶ ἐμβὰς εἰς ^g τὸ πλοῖον διεπέρασεν καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν. ² Καὶ ἰδοῦ, προσέφερον αὐτῷ παραλυτικὸν ἐπὶ ^h κλίνης βεβλημένον· καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπεν τῷ παραλυτικῷ, Θάρσει, τέκνον· ἰάφөөνται ⁱ ἱσοὶ αἱ ἁμαρτίαι σου. ³ Καὶ ἰδοῦ, τινὲς τῶν γραμματέων ^k εἶπον ἐν ἑαυτοῖς, Οὗτος βλασφημεῖ. ⁴ Καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν, Ὡς τί ^m ὑμεῖς ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; ⁵ Τί γάρ ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν, ⁿ Ἀφέωνται ^o σου αἱ ἁμαρτίαι· ἢ εἰπεῖν, ^p Ἐγείραι καὶ περιπάτει; ⁶ Ὡς δὲ εἰδῆτε, ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας—τότε λέγει τῷ πα-

^a 8:29 ἰησου | CT *om.*

^b 8:31 ἐπίτρεψον ἡμῖν ἀπελθεῖν | CT ἀποστεῖλον ἡμᾶς

^c 8:32 ἀπῆλθον | WH ἀπῆλθαν

^d 8:32 τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων | CT τοὺς χοίρους

^e 8:32 τῶν χοίρων | CT *om.*

^f 8:34 συναντήσιν | CT ὑπαντήσιν

^g 9:1 το | CT PT *om.*

^h 9:2 κλίνης | TH κλεινης

ⁱ 9:2 ἀφεωνται | CT ἀφιενται

^j 9:2 σοι αἱ ἁμαρτίαι σου | CT σου αἱ ἁμαρτίαι

^k 9:3 εἶπον | NA SBL WH εἶπαν

^l 9:4 ἰδὼν | PCK RP^{ms} SBL TH WH εἰδώς

^m 9:4 ὑμεῖς | CT *om.*

ⁿ 9:5 ἀφεωνται | CT ἀφιενται

^o 9:5 σου | RP^{ms} TR σοι

^p 9:5 ἐγείραι | CT PT ἐγείρε

ραλυτικῶ—^aἘγερθεὶς ἄρόν σου τὴν ^bκλίνην, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. ⁷ Καὶ ἐγερθεὶς ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. ⁸ Ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι ^cἐθαύμασαν, καὶ ἐδόξασαν τὸν θεόν, τὸν δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς ἀνθρώποις.

⁹ Καὶ παράγων ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄνθρωπον καθήμενον ἐπὶ τῷ τελώνιον, ^dΜατθαῖον λεγόμενον, καὶ λέγει αὐτῷ, Ἀκολούθει μοι. Καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ.

¹⁰ Καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀνακειμένου ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ἰδοὺ, πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐλθόντες συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. ¹¹ Καὶ ἰδόντες οἱ Φαρισαῖοι ^eεἶπον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Διὰ τί μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ^fἐσθίει ὁ διδάσκαλος ὑμῶν; ¹² Ὁ δὲ ^gἸησοῦς ἀκούσας εἶπεν ^hαὐτοῖς, Οὐ χρειάν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἄλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. ¹³ Πορευθέντες δὲ μάθετε τί ἐστίν, ⁱἘλεον θέλω, καὶ οὐ θυσίαν· οὐ γὰρ ἤλθον καλέσαι δικαίους, ^kἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς ^lεἰς μετάνοιαν.

¹⁴ Τότε προσέρχονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ ^mἸωάννου, λέγοντες, Διὰ τί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύομεν ⁿπολλά, οἱ δὲ μαθηταί σου οὐ νηστεύουσιν; ¹⁵ Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος πενθεῖν, ἐφ' ὅσον μετ' αὐτῶν ἐστίν ὁ νυμφίος; Ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν. ¹⁶ Οὐδεὶς δὲ ἐπιβάλλει ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· αἶρει γὰρ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, καὶ χειρὸν σχίσμα γίνεται. ¹⁷ Οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μήγε, ῥήγνυνται οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται, καὶ οἱ

^a 9:6 ἐγερθεῖς | WH ἐγειρε

^b 9:6 κλινὴν | TH κλεινὴν

^c 9:8 ἐθαύμασαν | CT εφοβήθησαν

^d 9:9 ματθαῖον | CT ματθαῖον

^e 9:11 εἶπον | CT ἐλεγον

^f 9:11 ἐσθιει | PCK ἐσθιει καὶ πινει

^g 9:12 ἰησοῦς | CT om.

^h 9:12 αὐτοῖς | CT om.

ⁱ 9:12 ἀλλ' | SBL WH ἀλλὰ

^j 9:13 ἐλεον | CT ἐλεος

^k 9:13 ἀλλὰ | NA²⁸ TR ἀλλ

^l 9:13 εἰς μετάνοιαν | CT om.

^m 9:14 ἰωάννου | WH ἰωαννου

ⁿ 9:14 πολλὰ | [NA] | WH om.

^o 9:15 ὅσον | PCK ὅσον χρόνον |

PT ὅσον [χρόνον]

ἄσκοι ^aἀπολύνονται· ἀλλὰ ^bβάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἄσκους καινούς, καὶ ^cἀμφοτέροι συντηροῦνται.

¹⁸ Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς, ἰδοῦ, ἄρχων ^dεἰς ^eἐλθὼν προσεκύνει αὐτῷ, λέγων ὅτι Ἡ θυγάτηρ μου ἄρτι ἐτελεύτησεν· ^fἀλλὰ ἐλθὼν ἐπίθες τὴν χειρά σου ἐπ’ αὐτήν, καὶ ζήσεται. ¹⁹ Καὶ ἐγερθεὶς ὁ Ἰησοῦς ^gἠκολούθησεν αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. ²⁰ Καὶ ἰδοῦ, γυνὴ αἰμορροοῦσα δώδεκα ἔτη, προσελθοῦσα ὅπισθεν, ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ. ²¹ Ἐλεγεν γὰρ ἐν ἑαυτῇ, Ἐὰν μόνον ἄψωμαι τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, σωθήσομαι. ²² Ὁ δὲ Ἰησοῦς ^hἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν αὐτήν εἶπεν, Θάρσει, θύγατερ· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. Καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. ²³ Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος, καὶ ἰδὼν τοὺς αὐλητὰς καὶ τὸν ὄχλον θορυβούμενον, ²⁴ ἰλέγει αὐτοῖς, Ἀναχωρεῖτε· οὐ γὰρ ἀπέθανεν τὸ κοράσιον, ἀλλὰ καθεύδει. Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. ²⁵ Ὅτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄχλος, εἰσελθὼν ἐκράτησεν τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἠγέρθη τὸ κοράσιον. ²⁶ Καὶ ἐξῆλθεν ἡ φήμη αὐτῇ εἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην.

²⁷ Καὶ παράγοντι ἐκεῖθεν τῷ Ἰησοῦ, ἠκολούθησαν ⁱαὐτῷ δύο τυφλοὶ, κράζοντες καὶ λέγοντες, Ἐλέησον ἡμᾶς, ^kκυιὲ ^lΔαυίδ. ²⁸ Ἐλθόντι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, ^mπροσηλθον αὐτῷ οἱ τυφλοὶ, καὶ λέγει αὐτοῖς ⁿὁ Ἰησοῦς, Πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι; Λέγουσιν αὐτῷ, Ναί, κύριε. ²⁹ Τότε ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, λέγων, Κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν. ³⁰ Καὶ ^oἀνεώχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί· καὶ ^pἐνεβριμή-

^a 9:17 απολυνται | CT απολλυνται

^b 9:17 βαλλουσιν οινον νεον εἰς ασκους | PT οινον νεον εἰς ασκους βαλλουσιν

^c 9:17 αμφοτεροι | TR αμφοτερα

^d 9:18 εἰς | [PT WH] | PCK τις | ST om.

^e 9:18 ἐλθων | PT WH προσελθων

^f 9:18 ἀλλὰ | NA²⁸ ἀλλ

^g 9:19 ἠκολουθησεν | SBL TH WH ἠκολουθει

^h 9:22 ἐπιστραφεις | CT στραφεις

ⁱ 9:24 λεγει αυτοις | CT ελεγεν

^j 9:27 αυτω | [NA] | WH om.

^k 9:27 υιε | HF NA PCK RP^{ms} υιος

^l 9:27 δαυιδ | HF TR δαβιδ | TH WH δαυειδ

^m 9:28 προσηλθον | WH προσηλθαν

ⁿ 9:28 ο ιησους | PCK om.

^o 9:30 ανεωχθησαν | CT ηνεωχθησαν

^p 9:30 ενεβριμησато | CT ενεβριμηθη

σατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Ὅρᾱτε μηδεὶς γινωσκέτω. ³¹ Οἱ δὲ ἐξεληθόντες διεφήμισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ.

³² Αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων, ἰδοὺ, προσήνεγκαν αὐτῷ ^a ἄνθρωπον κωφὸν δαιμονιζόμενον. ³³ Καὶ ἐκβληθέντος τοῦ δαιμονίου, ἐλάλησεν ὁ κωφός· καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι, ^b λέγοντες, Οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ Ἰσραήλ. ³⁴ ^c Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον, Ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.

³⁵ Καὶ περιήγεν ὁ Ἰησοῦς τὰς πόλεις πάσας καὶ τὰς κώμας, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ^d ἐν τῷ λαῷ. ³⁶ Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους, ἐσπλαγχνίσθη περὶ αὐτῶν, ὅτι ἦσαν ^e ἐσκυλμένοι καὶ ^f ἐρριμμένοι ^g ὥσει πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα. ³⁷ Τότε λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι. ³⁸ δεῖθήτε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ, ὅπως ἐκβάλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.

10 Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν πνευμάτων ἀκαθάρτων, ὥστε ἐκβάλλειν αὐτά, καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν.

² Τῶν δὲ δώδεκα ἀποστόλων τὰ ὀνόματά ^h ἐστὶν ταῦτα· πρῶτος Σίμων ὁ λεγόμενος Πέτρος, καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ· ⁱ Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ ^j Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ· ³ Φίλιππος, καὶ Βαρθολομαῖος· Θωμᾶς, καὶ ^k Ματθαῖος ὁ τελώνης· Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου, καὶ ^l Λεββαῖος ὁ ἐπικλη-

^a 9:32 ἄνθρωπον | WH om.

^b 9:33 λεγοντες | PCK PT ST λεγοντες οτι

^c 9:34 οἱ ... δαιμονια | [WH]

^d 9:35 ἐν τῷ λαῷ | CT om.

^e 9:36 ἐσκυλμενοι | PT TR ἐκλελυμενοι

^f 9:36 ἐρριμμενοι | TH WH ἐριμμενοι

^g 9:36 ὥσει | PCK PT ὡς

^h 10:2 ἐστὶν | PCK PT εἰσι(v)

ⁱ 10:2 ἰακωβος | NA WH καὶ ἰακωβος

^j 10:2 ἰωαννης | WH ἰωανης

^k 10:3 ματθαιος | CT μαθθαιος

^l 10:3 λεββαιος ὁ ἐπικληθεις | CT om.

θείς Θαδδαῖος· ⁴ Σίμων ὁ ^aΚανανίτης, καὶ ^bἸούδας Ἰσκαριώ-
της ὁ καὶ παραδοὺς αὐτόν.

⁵ Τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς, παραγγείλας
αὐτοῖς, λέγων, Εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθῃτε, καὶ εἰς πόλιν
ᾠ^cΣαμαρειτῶν μὴ εἰσέλθῃτε· ⁶ πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ
πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραὴλ. ⁷ Πορευόμενοι δὲ
κηρύσσετε, λέγοντες ὅτι Ὑ^gγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
⁸ Ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, ^dλεπρούς καθαρίζετε, δαιμόνια
ἐκβάλλετε· δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε. ⁹ Μὴ κτήσῃσθε
χρυσόν, μηδὲ ἄργυρον, μηδὲ χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας ὑμῶν, ¹⁰ μὴ
πήραν εἰς ὁδόν, μηδὲ δύο χιτῶνας, μηδὲ ὑποδήματα, μηδὲ
ῥάβδους· ἄξιος γὰρ ^fὁ ἐργάτης τῆς τροφῆς αὐτοῦ ἐστιν. ¹¹ Εἰς
ἣν δ' ἂν πόλιν ἢ κώμην εἰσέλθῃτε, ἐξετάσατε τίς ἐν αὐτῇ ἄξιός
ἐστιν· κάκει μείνατε, ἕως ἂν ἐξέλθῃτε. ¹² Εἰσερχόμενοι δὲ εἰς
τὴν οἰκίαν, ἀσπάσασθε ^eαὐτήν. ¹³ Καὶ ἐὰν μὲν ἦ ἡ οἰκία ἁγία,
^hἐλθέτω ἡ εἰρήνη ὑμῶν ἐπ' αὐτήν· ἐὰν δὲ μὴ ἦ ἁγία, ἡ εἰρήνη
ὑμῶν ἰⁱπρὸς ὑμᾶς ἐπιστραφήτω. ¹⁴ Καὶ δις ἵ^jἐὰν μὴ δέξηται
ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσῃ τοὺς λόγους ὑμῶν, ἐξερχόμενοι ^kτῆς οἰκίας
ἢ τῆς πόλεως ἐκείνης, ἐκτινάξατε τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν
ὑμῶν. ¹⁵ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται γῇ Σοδόμων καὶ
^lΓομόρρων ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ.

¹⁶ Ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων·
γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις, καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ περισσε-
ραί. ¹⁷ Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων· παραδώσουσιν γὰρ
ὑμᾶς εἰς συνέδρια, καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν μαστιγώ-

^a 10:4 κανανιτης | CT καναναιος

^b 10:4 ιουδας | CT PT ιουδας ο

^c 10:5 σαμαρειτων | NA SBL σαμαριτων

^d 10:8 λεπρους καθαριζετε | TR λεπρους
καθαριζετε νεκρους εγειρετε | PT
λεπρους καθαριζετε [νεκρους εγειρετε] |
CT νεκρους εγειρετε λεπρους καθαριζετε

^e 10:10 ραβδους | CT PT ST ραβδον

^f 10:10 ο εργατης της τροφης αυτου

εστιν | PT εστιν ο εργατης της τροφης

αυτου | CT ο εργατης της τροφης αυτου

^g 10:12 αυτην | PT αυτην λεγοντες ειρηνη
τω οικω τουτω

^h 10:13 ελθετω | CT ελθατω

ⁱ 10:13 προς | WH εφ

^j 10:14 εαν | CT αν

^k 10:14 της | CT PT εξω της

^l 10:15 γομορρων | PT γομορρας

σουσιν ὑμᾶς· ¹⁸ καὶ ἐπὶ ἡγεμόνας δὲ καὶ βασιλεῖς ἀχθήσεσθε ἕνεκεν ἑμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς καὶ τοῖς ἔθνεσιν. ¹⁹ Ὅταν δὲ ^aπαραδιδῶσιν ὑμᾶς, μὴ μεριμνήσητε πῶς ἢ τί ^bλαλήσητε· δοθήσεται γὰρ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τί ^cλαλήσετε· ²⁰ οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐστέ οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ πατρὸς ὑμῶν τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν. ²¹ Παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον, καὶ πατὴρ τέκνον· καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς, καὶ θανατώσουσιν αὐτούς. ²² Καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. ²³ Ὅταν δὲ διώκωσιν ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε εἰς τὴν ^d ἄλλην· ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ τελέσητε τὰς πόλεις ^e τοῦ Ἰσραὴλ, ἕως ^f ἂν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

²⁴ Οὐκ ἔστιν μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον, οὐδὲ δοῦλος ὑπὲρ τὸν κύριον αὐτοῦ. ²⁵ Ἀρκετὸν τῷ μαθητῇ ἵνα γένηται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, καὶ ^g ὁ δοῦλος ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ. Εἰ τὸν οἰκοδεσπότην ^h Βεελζεβούλ ⁱ ἐκάλεσαν, πόσω μᾶλλον τοὺς ^j οἰκιακοὺς αὐτοῦ; ²⁶ Μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτούς· οὐδὲν γὰρ ἔστιν κεκαλυμμένον ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται, καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ γνωσθήσεται. ²⁷ Ὁ λέγω ὑμῖν ἐν τῇ σκοτίᾳ, εἵπατε ἐν τῷ φωτί· καὶ ὃ εἰς τὸ οὖς ἀκούετε, κηρύξτε ἐπὶ τῶν δωματίων. ²⁸ Καὶ μὴ ^k φοβεῖσθε ἀπὸ τῶν ^l ἀποκτενόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτείνειν· ^m φοβήθητε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ ⁿ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα ἀπολῆσαι ἐν γεέννῃ. ²⁹ Οὐχὶ δύο στρουθία ἀσσαρίου πωλεῖται; Καὶ ἐν ἑξ αὐτῶν οὐ πεσεῖται ἐπὶ τὴν γῆν ἄνευ τοῦ πατρὸς ὑμῶν· ³⁰ ὑμῶν δὲ

^a 10:19 παραδιδῶσιν | CT παραδωσιν | PT παραδωσουσιν

^b 10:19 λαλήσητε | PCK PT λαλήσετε

^c 10:19 λαλήσετε | CT λαλήσητε

^d 10:23 ἄλλην | CT ἑτέραν

^e 10:23 του | [WH]

^f 10:23 ἀν | WH om.

^g 10:25 ὁ δοῦλος | PT τῷ δουλῷ

^h 10:25 βεελζεβούλ | SCR βεελζεβουβ | WH βεελζεβούλ

ⁱ 10:25 ἐκάλεσαν | CT HF ἐπεκάλεσαν | PCK ἀπεκάλεσαν

^j 10:25 οικιακοὺς | CT PT TR οικιακούς

^k 10:28 φοβεῖσθε | PT TR WH φοβηθήτε

^l 10:28 ἀποκτενόντων | NA PT SBL TH ἀποκτενόντων | TR WH ἀποκτείνοντων

^m 10:28 φοβήθητε | CT φοβεῖσθε

ⁿ 10:28 τὴν ψυχὴν καὶ τὸ | CT PCK PT RP^{mg} TR ψυχὴν καὶ

καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἡριθμημέναι εἰσίν. ³¹ Μὴ οὖν ^aφοβηθῆτε· ^bπολλῶν στρουθίων διαφέρετε ὑμεῖς. ³² Πᾶς οὖν ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω καὶ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς μου τοῦ ^cἐν οὐρανοῖς. ³³ Ὅστις ^dδ' ἂν ἀρνήσῃταί με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι ^eαὐτὸν καὶ ἐμπροσθεν τοῦ πατρὸς μου τοῦ ^fἐν οὐρανοῖς.

³⁴ Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαιραν. ³⁵ Ἦλθον γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς, καὶ νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς. ³⁶ καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου οἱ ^gοἰκειακοὶ αὐτοῦ. ³⁷ Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμέ, οὐκ ἔστιν μου ἄξιος· καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμέ, οὐκ ἔστιν μου ἄξιος. ³⁸ καὶ ὃς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστιν μου ἄξιος. ³⁹ Ὁ εὗρων τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὁ ἀπολέσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ εὕρήσει αὐτήν.

⁴⁰ Ὁ δεχόμενος ὑμᾶς ἐμὲ δέχεται· καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμενος δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με. ⁴¹ Ὁ δεχόμενος προφήτην εἰς ὄνομα προφήτου μισθὸν προφήτου ^hλήψεται· καὶ ὁ δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου μισθὸν δικαίου λήψεται. ⁴² Καὶ ὃς ἰὲν ποτίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τούτων ποτιήριον ψυχροῦ μόνον εἰς ὄνομα μαθητοῦ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

11 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς διατάσσων τοῖς δώδεκα μαθηταῖς αὐτοῦ, μετέβη ἐκεῖθεν τοῦ διδάσκειν καὶ κηρύσσειν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν.

^a 10:31 φοβηθητε | CT φοβεισθε

^b 10:31 πολλων | PCK πολλω

^c 10:32 εν | WH εν τοις | NA εν [τοις]

^d 10:33 δ αν | WH δε

^e 10:33 αυτον καγω | CT καγω αυτον

^f 10:33 εν | WH εν τοις | NA εν [τοις]

^g 10:36 οικειακοι | CT PT TR οικιακοι

^h 10:41 ληψεται ... ληψεται | CT λημψεται ... λημψεται

ⁱ 10:42 εαν | CT αν

2 Ὁ δὲ ^aἸωάννης ἀκούσας ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τὰ ἔργα τοῦ
 χριστοῦ, πέμψας ^bδύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ³ εἶπεν αὐτῷ, Σὺ εἶ
 ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἕτερον προσδοκῶμεν; ⁴ Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη-
 σοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες ἀπαγγεῖλατε ^cἸωάννῃ ἃ ἀκού-
 ετε καὶ βλέπετε· ⁵ τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν, καὶ χωλοὶ περιπατοῦ-
 σιν, λεπροὶ καθαρίζονται, καὶ κωφοὶ ἀκούουσιν, ^dνεκροὶ ἐγεί-
 ρονται, καὶ πτωχοὶ εὐαγγελίζονται· ⁶ καὶ μακάριός ἐστιν, ὃς
^eἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί. ⁷ Τούτων δὲ πορευομένων, ἤρ-
 ξατο ὁ Ἰησοῦς λέγειν τοῖς ὄχλοις περὶ ^fἸωάννου, Τί ^gἐξήλθετε
 εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; Κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμε-
 νον; ⁸ Ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; Ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ^hἱματί-
 οῖς ἡμφιεσμένον; Ἰδοῦ, οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες ἐν τοῖς οἴκοις
 τῶν βασιλείων ⁱεἰσίν. ⁹ Ἀλλὰ τί ^kἐξήλθετε ^lἰδεῖν; Προφήτην;
 Ναί, λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου. ¹⁰ Οὗτος ^mγάρ
 ἐστιν περὶ οὗ γέγραπται, Ἰδοῦ, ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν
 μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμ-
 προσθέν σου. ¹¹ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἐγήγερται ἐν γεννητοῖς
 γυναικῶν μείζων ⁿἸωάννου τοῦ βαπτιστοῦ· ὁ δὲ μικρότερος
 ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν μείζων αὐτοῦ ἐστιν. ¹² Ἀπὸ δὲ
 τῶν ἡμερῶν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ ἕως ἄρτι ἡ βασιλεία τῶν
 οὐρανῶν βιάζεται, καὶ βιασταὶ ἀρπάζουσιν αὐτήν. ¹³ Πάντες
 γὰρ οἱ προφῆται καὶ ὁ νόμος ἕως ^oἸωάννου ^pπροεφήτευσαν·
¹⁴ καὶ εἰ θέλετε δέξασθαι, αὐτός ἐστιν ^qἩλίας ὁ μέλλων ἔρ-
 χεσθαι. ¹⁵ Ὁ ἔχων ὦτα ^rἀκούειν ἀκουέτω. ¹⁶ Τίνι δὲ ὁμοιώσω

^a 11:2 ιωαννης | WH ιωανης

^b 11:2 δυο | CT δια

^c 11:4 ιωαννη | WH ιωανει

^d 11:5 νεκροι | CT και νεκροι

^e 11:6 εαν | WH αν

^f 11:7 ιωαννου | WH ιωανου

^g 11:7–8 εξηλθετε ... εξηλθετε | CT

εξηλθατε ... εξηλθατε

^h 11:8 ιματιοις | CT om.

ⁱ 11:8 βασιλειων | CT PT RP^{ms} TR

βασιλεων

^j 11:8 εισιν | WH om.

^k 11:9 εξηλθετε | CT εξηλθατε

^l 11:9 ιδειν προφητην | SBL WH προφητην
 ιδειν

^m 11:10 γαρ | CT om.

ⁿ 11:11–12 ιωαννου ... ιωαννου | WH
 ιωανου ... ιωανου

^o 11:13 ιωαννου | WH ιωανου

^p 11:13 προεφητευσαν | CT επροφητευσαν

^q 11:14 ηλιας | WH ηλειας

^r 11:15 ακουειν | NA SBL WH om.

τὴν γενεὰν ταύτην· Ὁμοία ἐστὶν ^aπαιδίοις ^bἐν ἀγοραῖς καθημέ-
νοις, ^cκαὶ προσφωνοῦσιν τοῖς ἐταίροις αὐτῶν, ¹⁷ καὶ λέγουσιν,
Ἡὺλήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε· ἐθρηνήσαμεν ^dὑμῖν,
καὶ οὐκ ἐκόψασθε. ¹⁸ Ἦλθεν γὰρ ^eἸωάννης μήτε ἐσθίων μήτε
πίνων, καὶ λέγουσιν, Δαιμόνιον ἔχει. ¹⁹ Ἦλθεν ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγουσιν, Ἰδοὺ, ἄνθρωπος
φάγος καὶ οἰνοπότης, τελωνῶν φίλος καὶ ἁμαρτωλῶν. Καὶ
ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν ^fτέκνων αὐτῆς.

²⁰ Τότε ^gἤρξατο ὀνειδίζειν τὰς πόλεις ἐν αἷς ἐγένοντο αἱ
πλεισταὶ δυνάμεις αὐτοῦ, ὅτι οὐ μετενόησαν. ²¹ Οὐαὶ σοι,
^hΧοραζὶν, οὐαὶ σοι, ⁱΒηθσαῖδά, ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι
^jἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλοι ἂν ἐν
σάκκῳ καὶ ^kσποδῷ μετενόησαν. ²² Πλὴν λέγω ὑμῖν, Τύρῳ καὶ
Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ ὑμῖν. ²³ Καὶ
σύ, ^lΚαπερναοὺμ, ^mἢ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθείσα, ἕως Ἰδοὺ
ⁿκαταβιβασθήσῃ· ὅτι εἰ ἐν Σοδόμοις ^oἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ
γενόμεναι ἐν σοί, ^pἔμειναν ἂν μέχρι ^qτῆς σήμερον. ²⁴ Πλὴν
λέγω ὑμῖν ὅτι γῇ Σοδόμων ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ
κρίσεως, ἢ σοί.

²⁵ Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἐξο-
μολογοῦμαί σοι, πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι

^a 11:16 παιδιοις | TR παιδαριοις

^b 11:16 ἐν αγοραῖς καθημενοις | PCK RP^{ms}
ἐν αγορᾷ καθημενοις | PT καθημενοις ἐν
αγοραῖς | CT καθημενοις ἐν ταῖς αγοραῖς

^c 11:16–17 καὶ προσφωνοῦσιν τοῖς
ἐταίροις αὐτῶν καὶ | HF RP^{ms} καὶ
προσφωνοῦσι(ν) τοῖς ἐταίροις αὐτῶν
καὶ | PT α προσφωνοῦντα τοῖς ἐταίροις
αὐτῶν | CT α προσφωνοῦντα τοῖς
ἐταίροις

^d 11:17 ὑμῖν | CT om.

^e 11:18 ἰωαννης | WH ἰωαννης

^f 11:19 τεκνων | CT εργων

^g 11:20 ηρξατο | PCK ηρξατο ο ιησους

^h 11:21 χοραζιν | PCK χωραζιν | TH WH

χοραζειν

ⁱ 11:21 βηθσαιδα | RP^{ms} ST WH

βηθσαιδαν

^j 11:21 εγενοντο | PT εγενηθησαν

^k 11:21 σποδω | PT σποδω καθημεναι

^l 11:23 καπερναουμ | CT καφαρναουμ

^m 11:23 η εως του ουρανου υψωθείσα |
PCK RP^{ms} η εως του ουρανου υψωθης |

CT μη εως ουρανου υψωθης

ⁿ 11:23 καταβιβασθησῃ | NA SBL WH

καταβησῃ

^o 11:23 εγενοντο | CT PT εγενηθησαν

^p 11:23 εμειναν | CT εμεινεν

^q 11:23 της | [PT]

^aἀπέκρυσας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις. ²⁶Ναί, ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως ^bἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου. ²⁷Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός μου· καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν υἱόν, εἰ μὴ ὁ πατήρ· οὐδὲ τὸν πατέρα τις ἐπιγινώσκει, εἰ μὴ ὁ υἱός, καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι. ²⁸Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς. ²⁹Ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ' ὑμᾶς καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἐπ' ἡμῶν εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ· καὶ εὐρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν. ³⁰Ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστός, καὶ τὸ φορτίον μου ἑλαφρόν ἐστιν.

12 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς σάββασιν διὰ τῶν σπορίμων· οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπείνασαν, καὶ ἤρξαντο τίλλειν στάχυν καὶ ἐσθίειν. ²Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἰδόντες ^dεἶπον αὐτῷ, Ἰδοὺ, οἱ μαθηταὶ σου ποιοῦσιν ὃ οὐκ ἔξεστιν ποιεῖν ἐν σαββάτῳ. ³Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν ὁ Δαυίδ, ὅτε ἐπείνασεν ^eαὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; ⁴πῶς εἰσηλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ^gἔφαγεν, ^hοὓς οὐκ ἐξὸν ἦν αὐτῷ φαγεῖν, οὐδὲ τοῖς μετ' αὐτοῦ, εἰ μὴ ⁱτοῖς ἱερεῦσιν μόνοις; ⁵Ἡ οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι τοῖς σάββασιν οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον βεβηλοῦσιν, καὶ ἀναίτιοι εἰσιν; ⁶Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι τοῦ ἱεροῦ ^jμειζόν ἐστιν ὧδε. ⁷Εἰ δὲ ἐγνώκετε τί ἐστιν, ^kἜλεον θέλω καὶ οὐ θυσίαν, οὐκ ἂν κατεδικάσατε τοὺς ἀναιτίους. ⁸Κύριος γάρ ἐστιν ^lτοῦ σαββάτου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

^a 11:25 ἀπεκρυσας | CT εκρυσας

^b 11:26 ἐγενετο εὐδοκία | CT ευδοκία
εγενετο

^c 11:29 πρως | CT πρως

^d 12:2 ειπον | CT ειπαν

^e 12:3 δαυιδ | HF TR δαβιδ | TH WH δανειδ

^f 12:3 αυτος | CT om.

^g 12:4 εφαγεν | NA SBL WH εφαγον

^h 12:4 ους | CT ο

ⁱ 12:4 τοις ιερεισιν μονοις | PT μονοις
τοις ιερεισι

^j 12:6 μειζον | TR μειζων

^k 12:7 ελεον | CT ελεος

^l 12:8 του σαββατου ο υιος του
ανθρωπου | TR και του σαββατου ο υιος
του ανθρωπου | PT ο υιος του ανθρωπου
και του σαββατου

⁹ Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν αὐτῶν.
¹⁰ Καὶ ἰδοὺ, ἄνθρωπος ^aἦν τὴν χεῖρα ἔχων ξηράν· καὶ ἐπηρώ-
 τησαν αὐτόν, λέγοντες, Εἰ ἔξεστιν τοῖς σάββασιν ^bθεραπεύειν;
 ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. ¹¹ Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Τίς ^cἔσται
 ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃς ἔξει πρόβατον ἓν, καὶ ἐὰν ἐμπέσῃ
 τοῦτο τοῖς σάββασιν εἰς βόθυνον, οὐχὶ κρατήσῃ αὐτὸ καὶ
 ἐγερεῖ; ¹² Πόσω οὖν διαφέρει ἄνθρωπος προβάτου. Ὡστε ἔξε-
 στιν τοῖς σάββασιν καλῶς ποιεῖν. ¹³ Τότε λέγει τῷ ἀνθρώπῳ,
 Ὑπερβαίνειν ^dτὴν χεῖρά σου. Καὶ ἐξέτεινεν, καὶ ^eἀποκατεστάθη
 ὑγιής ὡς ἡ ἄλλη. ¹⁴ ^fΟἱ δὲ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον κατ'
 αὐτοῦ ἐξελεθόντες, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν. ¹⁵ Ὁ δὲ Ἰησοῦς
 γνοὺς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν· καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ^gὄχλοι
 πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ^hπάντας, ¹⁶ καὶ ἐπετίμησεν
 αὐτοῖς, ἵνα μὴ φανερόν ⁱαὐτὸν ποιήσωσιν. ¹⁷ ^jὍπως πληρωθῇ
 τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος, ¹⁸ Ἰδοὺ, ὁ παῖς
 μου ὃν ἠρέτισα· ὁ ἀγαπητός μου ^kεἰς ὃν εὐδόκησεν ἡ ψυχὴ
 μου· θήσω τὸ πνευμά μου ἐπ' αὐτόν, καὶ κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν
 ἀπαγγελεῖ. ¹⁹ Οὐκ ἐρίσει, οὐδὲ κραυγάζει· οὐδὲ ἀκούσει τις ἐν
 ταῖς πλατείαις τὴν φωνὴν αὐτοῦ. ²⁰ Κάλαμον συντετριμμένον
 οὐ κατεάξει, καὶ λίνον τυφόμενον οὐ σβέσει· ἕως ἂν ἐκβάλῃ
 εἰς νίκος τὴν κρίσιν. ²¹ Καὶ ^lτῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιούσιν.
²² Τότε ^mπροσηνέχθη αὐτῷ δαιμονιζόμενος, τυφλὸς καὶ
 κωφός· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτόν, ὥστε τὸν ⁿτυφλὸν καὶ κωφὸν
^oκαὶ λαλεῖν καὶ βλέπειν. ²³ Καὶ ἐξίσταντο πάντες οἱ ὄχλοι καὶ

^a 12:10 ἦν τὴν | PT ἦν ἐκεῖ τὴν | CT om.

^b 12:10 θεραπεύειν | NA θεραπεύσαι

^c 12:11 ἐσται | [WH]

^d 12:13 τὴν χεῖρα σου | CT PT σου τὴν
χεῖρα

^e 12:13 ἀποκατεστάθη | CT ἀπεκατεστάθη

^f 12:14 οἱ δὲ φαρισαῖοι συμβούλιον
ἐλάβον κατ' αὐτοῦ ἐξελεθόντες | CT PT
ἐξελεθόντες δὲ οἱ φαρισαῖοι συμβούλιον
ἐλάβον κατ' αὐτοῦ

^g 12:15 ὄχλοι | [NA] | SBL WH om.

^h 12:15 παντας | PCK απαντας

ⁱ 12:16 αὐτον ποιησωσιν | PT ποιησωσιν
αὐτον

^j 12:17 οπως | CT ινα

^k 12:18 εις | WH om.

^l 12:21 τῷ | TR ἐν τῷ

^m 12:22 προσηνεχθη αὐτῷ δαιμονιζομενος
τυφλος και κωφος | WH προσηνεγκαν
αὐτῷ δαιμονιζομενον τυφλον και κωφον

ⁿ 12:22 τυφλον και | CT om.

^o 12:22 και | CT PCK om.

ἔλεγον, Μήτι οὗτός ἐστιν ὁ ^aυἱὸς ^bΔαυίδ; ²⁴ Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες εἶπον, Οὗτος οὐκ ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια, εἰ μὴ ἐν ^cτῷ ^dΒεελζεβούλ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων. ²⁵ Εἰδὼς δὲ ^eὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς, Πᾶσα βασιλεία μερισθεῖσα καθ' ^fἑαυτῆς ἐρημοῦται· καὶ πᾶσα πόλις ἢ οἰκία μερισθεῖσα καθ' ^fἑαυτῆς οὐ σταθήσεται. ²⁶ Καὶ εἰ ὁ Σατανᾶς τὸν Σατανᾶν ἐκβάλλει, ἐφ' ^fἑαυτὸν ἐμερίσθη· πῶς οὖν σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ; ²⁷ Καὶ εἰ ἐγὼ ἐν ^gΒεελζεβούλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ^hἐκβάλλουσιν; Διὰ τοῦτο αὐτοὶ ⁱὑμῶν ἔσονται κριταί. ²⁸ Εἰ δὲ ^jἐν πνεύματι θεοῦ ἐγὼ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ^jὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. ²⁹ Ἡ πῶς δύναται τις εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ^kδιαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον δῆσῃ τὸν ἰσχυρόν; Καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ^lδιαρπάσει. ³⁰ Ὁ μὴ ὦν μετ' ^jἐμοῦ κατ' ^jἐμοῦ ἐστιν· καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ^jἐμοῦ σκορπίζει. ³¹ Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, Πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις· ἡ δὲ τοῦ πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται ^mτοῖς ἀνθρώποις. ³² Καὶ ὃς ⁿἐὰν εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· ὃς δ' ⁿἂν εἴπῃ κατὰ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ, οὔτε ἐν ^oτῷ νῦν αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι. ³³ Ἡ ποιήσατε τὸ δένδρον καλόν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλόν, ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον σαπρόν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ σαπρόν· ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται. ³⁴ Γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς δύνασθε ἀγαθὰ λαλεῖν, πονηροὶ

^a 12:23 υἱος | PCK PT χριστος ο υιος

^b 12:23 δαυιδ | HF TR δαβιδ | TH WH δαυειδ

^c 12:24 τῷ | [PT] | PCK om.

^d 12:24 βεελζεβουλ | WH βεεζεβουλ

^e 12:25 ο ιησους | CT om.

^f 12:25 εαυτης ... εαυτης | PT εαυτην ... εαυτην

^g 12:27 βεελζεβουλ | WH βεεζεβουλ

^h 12:27 εκβαλλουσιν | PT εκβαλουσι

ⁱ 12:27 υμων εσονται κριται | CT PT κριται εσονται υμων

^j 12:28 εν πνευματι θεου εγω | PCK PT TR εγω εν πνευματι θεου

^k 12:29 διαρπασαι | CT PT αρπασαι

^l 12:29 διαρπασει | PCK διαρπαση

^m 12:31 τοις ανθρωποις | CT om.

ⁿ 12:32 εαν | TR αν

^o 12:32 τῷ νῦν | CT TR τουτω τῷ

όντες; Ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας τὸ στόμα λαλεῖ.
35 Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ ^aθησαυροῦ ἐκβάλλει
^bἀγαθὰ· καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ
ἐκβάλλει πονηρά. **36** Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πᾶν ῥῆμα ἀργόν, ὃ ἐὰν
λαλήσωσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσιν περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν
ἡμέρᾳ κρίσεως. **37** Ἐκ γὰρ τῶν λόγων σου δικαιοθήσῃ, καὶ
ἐκ τῶν λόγων σου καταδικασθήσῃ.

38 Τότε ἀπεκρίθησάν ^dτινες τῶν γραμματέων καὶ Φαρι-
σαίων, λέγοντες, Διδάσκαλε, θέλομεν ἀπὸ σοῦ σημεῖον ἰδεῖν.
39 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς
σημεῖον ἐπιζητεῖ· καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ
σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου. **40** Ὡσπερ γὰρ ^eἦν Ἰωνᾶς ἐν
τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, οὕτως
ἔσται ^fὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας
καὶ τρεῖς νύκτας. **41** Ἄνδρες ^gΝινευῖται ἀναστήσονται ἐν τῇ
κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινουσιν αὐτήν· ὅτι
μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοὺ, πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε.
42 Βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς
ταύτης καὶ κατακρινεῖ αὐτήν· ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς
γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν ^hΣολομῶνος· καὶ ἰδοὺ, πλεῖον Σολο-
μῶνος ὧδε. **43** Ὅταν δὲ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ
ἀνθρώπου, διέρχεται δι’ ἀνύδρων τόπων, ζητοῦν ἀνάπαυσιν,
καὶ οὐχ εὐρίσκει. **44** Τότε λέγει, ⁱἘπιστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου
ὅθεν ἐξῆλθον. Καὶ ἐλθὼν εὐρίσκει ^jσχολάζοντα, σεσαρωμέ-
νον καὶ κεκοσμημένον. **45** Τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει
μεθ’ ἑαυτοῦ ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ

^a **12:35** θησαυρου | TR θησαυρου της καρδιας

^b **12:35** αγαθα | TR τα αγαθα

^c **12:36** εαν λαλησωσιν | CT λαλησουσιν

^d **12:38** τινες | CT αυτω τινες

^e **12:40** ην ιωνας | PT εγενετο ιωνας ο προφητης

^f **12:40** ο | PT [και] ο

^g **12:41** νινευιται | TH WH νινευειται

^h **12:42** σολομωνος ... σολομωνος | TR σολομωντος ... σολομωντος

ⁱ **12:44** επιστρεψω εις τον οικον μου | CT PT εις τον οικον μου επιστρεψω

^j **12:44** σχολαζοντα | PT WH σχολαζοντα [και]

εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ· καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων. Οὕτως ἔσται καὶ τῇ γενεᾷ^a ταύτῃ τῇ πονηρᾷ.

46 Ὡς αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις, ἰδοῦ, ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ^c εἰστήκεισαν ἔξω, ζητοῦντες^d αὐτῷ λαλῆσαι. **47** Ἐἶπεν δέ τις αὐτῷ, Ἰδοῦ, ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου^e ἔξω ἐστήκασιν, ζητοῦντές σοι λαλῆσαι. **48** Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν τῷ^f εἰπόντι αὐτῷ, Τίς ἐστὶν ἡ μήτηρ μου; Καὶ τίνες εἰσὶν οἱ ἀδελφοί μου; **49** Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα^h αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦⁱ εἶπεν, Ἰδοῦ, ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου. **50** Ὅστις γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς, αὐτός μου ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστί.

13 Ἐν^j δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς^k ἀπὸ τῆς οἰκίας ἐκάθητο παρὰ τὴν θάλασσαν. **2** Καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, ὥστε αὐτὸν εἰς^l τὸ πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν^m εἰστίκει. **3** Καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖςⁿ πολλὰ ἐν παραβολαῖς, λέγων, Ἰδοῦ, ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ^o σπείρειν. **4** Καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτόν,

^a **12:45** ταυτη τη πονηρα | PT τη πονηρα ταυτη

^b **12:46** δε | NA TH WH *om.*

^c **12:46** εισηκεισαν | TH WH ιστηκεισαν

^d **12:46** αυτω λαλησαι | PT λαλησαι αυτω

^e **12:47** ειπεν ... λαλησαι | [NA] | WH *om.*

^f **12:47** εξω εστηκασιν ζητουντες σοι λαλησαι | PT εστηκασιν εξω ζητουντες σε ιδειν

^g **12:48** ειποντι | CT PT λεγοντι

^h **12:49** αυτου | [WH]

ⁱ **12:49** ειπεν | PT εφη

^j **13:1** δε | CT *om.*

^k **13:1** απο | CT PT *om.*

^l **13:2** το | CT PCK PT *om.*

^m **13:2** εισηκει | TH WH ιστηκει

ⁿ **13:3** πολλα εν παραβολαις | PCK εν παραβολαις πολλα

^o **13:3** σπειρειν | PCK PT RP^{mss} σπειραι

^e **12:47** ειπεν δε τις αυτω ιδου η μητηρ σου και οι αδελφοι σου εξω εστηκασιν ζητουντες σοι λαλησαι (N¹) C (D) E F G K M S U V W X Y Z Δ Θ Π Σ Φ Ω 047 0211 (33) 399 461 565 566 (892) 1080 1143 (1424) 1500 2224 2500 (N¹): ειπεν δε τις των μαθητων αυτου ιδου η μητηρ σου και οι αδελφοι σου εξω ζητουντι σε; D*: ειπεν δε τις αυτω ιδου η μητηρ σου και οι αδελφοι σου εστηκεισαν [D¹ εστηκασαν] εξω ζητουντες λαλησαι σοι; 33: εστηκασιν εξω for εξω εστηκασιν; 892: των μαθητων αυτου προς αυτον for αυτω; 1424: εστηκασιν εξω ζητουντες σε ιδειν for εξω εστηκασιν ζητουντες σοι λαλησαι | *om.* N* B L Γ | 0257 *unreadable*

ἃ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ ^aἦλθεν τὰ πετεινὰ καὶ κατέφαγεν αὐτά. ⁵ Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ πετρώδη, ὅπου οὐκ εἶχεν γῆν πολλήν· καὶ εὐθέως ἐξανέτειλεν, διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς· ⁶ ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν ἐξηράνθη. ⁷ Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι καὶ ^bἀπέπνιξαν αὐτά. ⁸ Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλήν· καὶ ἐδίδου καρπόν, ὃ μὲν ἑκατόν, ὃ δὲ ἑξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα. ⁹ Ὁ ἔχων ὦτα ^cἀκούειν ἀκουέτω.

¹⁰ Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ ^dεἶπον αὐτῷ, Διὰ τί ἐν παραβολαῖς λαλεῖς αὐτοῖς; ¹¹ Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν ^eαὐτοῖς ὅτι Ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἐκείνοις δὲ οὐ δέδοται. ¹² Ὅστις γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ καὶ περισσευθήσεται· ὅστις δὲ οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ’ αὐτοῦ. ¹³ Διὰ τοῦτο ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς λαλῶ, ^f ὅτι βλέποντες οὐ βλέπουσιν, καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ συνιούσιν. ¹⁴ Καὶ ἀναπληροῦται ^gαὐτοῖς ἡ προφητεία Ἡσαΐου, ^h ἡ λέγουσα, Ἀκοῇ ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε· καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδητε. ¹⁵ Ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν· μήποτε ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσιν, καὶ τῇ καρδίᾳ συνώσιν, καὶ ἐπιστρέψωσιν, καὶ ⁱἰάσομαι αὐτούς. ¹⁶ Ὑμῶν δὲ μακάριοι οἱ ὀφθαλμοί, ὅτι βλέπουσιν· καὶ τὰ ὦτα ^jὑμῶν, ὅτι ^kἀκούει. ¹⁷ Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφητῆται καὶ δίκαιοι ἐπεθύμησαν ἰδεῖν ἃ βλέπετε, καὶ οὐκ ^lεἶδον· καὶ ἀκούσαι

^a 13:4 ἦλθεν τα πετεινα και | CT PT
εληθοντα τα πετεινα

^b 13:7 απεπνιξαν | NA SBL επνιξαν

^c 13:9 ακουειν | CT om.

^d 13:10 ειπον | CT ειπαν

^e 13:11 αυτοις | WH om.

^f 13:13–14 οτι βλεποντες ου βλεπουσιν
και ακουοντες ουκ ακουουσιν ουδε
συνιουσιν και αναπληρουται | PT ινα

βλεποντες μη βλεπωσι και ακουοντες
μη ακουωσι μηδε συνωσι μηποτε
επιστρεψωσι και τοτε πληρωθησεται

^g 13:14 αυτοις | TR επ αυτοις

^h 13:14 η | [PT]

ⁱ 13:15 ιασομαι | PCK RP^{ms} TR ιασωμαι

^j 13:16 υμων | [WH]

^k 13:16 ακουει | CT PT ακουουσιν

^l 13:17 ειδον | CT ειδαν

ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν. ¹⁸ Ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τὴν παραβολὴν τοῦ ^aσπείροντος. ¹⁹ Παντὸς ἀκούοντος τὸν λόγον τῆς βασιλείας καὶ μὴ συνιέντος, ἔρχεται ὁ πονηρὸς, καὶ ^bἀρπάζει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· οὗτός ἐστιν ὁ παρὰ τὴν ὁδὸν σπαρεῖς. ²⁰ Ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπαρεῖς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων, καὶ ^cεὐθὺς μετὰ χαρᾶς λαμβάνων αὐτόν· ²¹ οὐκ ἔχει δὲ ^dρίζαν ἐν ἑαυτῷ, ἀλλὰ πρόσκαιρός ἐστιν· γενομένης δὲ θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, εὐθὺς σκανδαλίζεται. ²² Ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας σπαρεῖς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων, καὶ ἡ μέριμνα τοῦ αἰῶνος ^dτούτου καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου ^eσυμπνίγει τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται. ²³ Ὁ δὲ ἐπὶ τὴν ^fγῆν τὴν καλὴν σπαρεῖς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ ^gσυνιών· ὃς δὴ καρποφορεῖ, καὶ ποιεῖ ^hὁ μὲν ἑκατόν, ὁ δὲ ἐξήκοντα, ὁ δὲ τριάκοντα.

²⁴ Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς, λέγων, Ὡμοιωθή ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ ⁱσπείροντι καλὸν σπέρμα ἐν τῷ ἄγρῳ αὐτοῦ. ²⁵ ἐν δὲ τῷ καθεύδειν τοὺς ἀνθρώπους, ἦλθεν αὐτοῦ ὁ ἐχθρὸς καὶ ^jἔσπειρεν ζιζάνια ἀνὰ μέσον τοῦ σίτου, καὶ ἀπῆλθεν. ²⁶ Ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος καὶ καρπὸν ἐποίησεν, τότε ἐφάνη καὶ τὰ ζιζάνια. ²⁷ Προσελθόντες δὲ οἱ δούλοι τοῦ οἰκοδεσπότης εἶπον αὐτῷ, Κύριε, οὐχὶ καλὸν σπέρμα ἔσπειρας ἐν τῷ ^kσῷ ἄγρῳ; Πόθεν οὖν ἔχει ^lζιζάνια; ²⁸ Ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς, Ἐχθρὸς ἄνθρωπος τοῦτο ἐποίησεν. Οἱ δὲ ^mδούλοι ⁿεἶπον αὐτῷ, Θέλεις οὖν ἀπελθόντες ^oσυλλεξομεν

^a 13:18 σπείροντος | CT PT σπειραντος

^b 13:19 αρπαζει | PT αφει

^c 13:20 ευθως μετα χαρας | PT ευθεως
μετα χαρας [δεχομενος και]

^d 13:22 τουτου | NA TH WH om.

^e 13:22 συμπνιγει | TH WH συνπνιγει

^f 13:23 γην την καλην | CT καλην γην

^g 13:23 συνιων | CT συνιεις

^h 13:23 ο μεν ... ο δε ... ο δε | NA SBL
WH δ μεν ... δ δε ... δ δε

ⁱ 13:24 σπείροντι | CT PCK PT SCR
σπειραντι

^j 13:25 εσπειρεν | CT επεσπειρεν

^k 13:27 σω | [PT]

^l 13:27 ζιζανια | TR τα ζιζανια

^m 13:28 δουλοι | WH om.

ⁿ 13:28 ειπον αυτω | NA TH λεγουσιν
αυτω | SBL WH αυτω λεγουσιν

^o 13:28 συλλεξομεν | CT PT RP^{mg} TR
συλλεξωμεν

αὐτά· ²⁹ Ὁ δὲ ^a ἔφη, Οὐ· μήποτε, συλλέγοντες τὰ ζιζάνια, ἐκριζώσητε ἅμα αὐτοῖς τὸν σῖτον. ³⁰ Ἄφετε συναυξάνεσθαι ἀμφοτέρα ^b μέχρι τοῦ θερισμοῦ· καὶ ἐν ^c καιρῷ τοῦ θερισμοῦ ἐρῶ τοῖς θερισταῖς, Συλλέξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια, καὶ δῆσατε αὐτὰ ^d εἰς δέσμας πρὸς τὸ κατακαῦσαι αὐτά· τὸν δὲ σῖτον ^e συναγάγετε εἰς τὴν ἀποθήκην μου.

³¹ Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς, λέγων, Ὅμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔσπειρεν ἐν τῷ ἄγρῳ αὐτοῦ. ³² ὁ μικρότερον μὲν ἐστὶν πάντων τῶν σπερμάτων· ὅταν δὲ αὐξηθῇ, μεῖζον ^f τῶν λαχάνων ἐστίν, καὶ γίνεται δένδρον, ὥστε ἐλθεῖν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ^g κατασκηνοῦν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.

³³ Ἄλλην παραβολὴν ^h ἐλάλησεν αὐτοῖς, Ὅμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ⁱ ἔκρυσεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον.

³⁴ Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν παραβολαῖς τοῖς ὄχλοις, καὶ χωρὶς παραβολῆς ^j οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς. ³⁵ ὅπως πληρωθῇ τὸ ρηθὲν διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος, Ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου, ἐρεῦξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς ^k κόσμου.

³⁶ Τότε ἀφείς τοὺς ὄχλους ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ^l ὁ Ἰησοῦς· καὶ ^m προσήλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες, ⁿ Φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων τοῦ ἄγρου. ³⁷ Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν ^o αὐτοῖς, Ὁ σπείρων τὸ καλὸν σπέρμα ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. ³⁸ ὁ δὲ ἄγρός ἐστὶν ὁ κόσμος· τὸ δὲ καλὸν

^a 13:29 εφη | CT φησιν

^b 13:30 μέχρι | NA WH εως

^c 13:30 καιρω | TR τω καιρω

^d 13:30 εις | [WH]

^e 13:30 συναγαγετε | WH συναγαγε

^f 13:32 των | PCK παντων των | PT

[παντων] των

^g 13:32 κατασκηνοουν | WH κατασκηνοει

^h 13:33 ελαλησεν αυτοις | [WH]

ⁱ 13:33 εκρυσεν | CT PT RP^{ms} TR

ενεκρυσεν

^j 13:34 ουκ | CT PT ουδεν

^k 13:35 κοσμου | [NA] | SBL TH WH om.

^l 13:36 ο ιησους | PT αυτου | CT om.

^m 13:36 προσηλθον | WH προσηλθαν

ⁿ 13:36 φρασον | CT διασαφισον

^o 13:37 αυτοις | CT om.

σπέρμα, οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας· τὰ δὲ ζιζάνια εἰσιν οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ. ³⁹ ὁ δὲ ἐχθρὸς ὁ σπεύρας αὐτὰ ἐστὶν ὁ διάβολος· ὁ δὲ θερισμὸς συντέλεια ^aτοῦ αἰῶνός ἐστιν· οἱ δὲ θερισταὶ ἄγγελοι εἰσιν. ⁴⁰ Ὡς περ οὖν συλλέγεται τὰ ζιζάνια καὶ πυρὶ ^bκαίεται, οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος ^cτούτου. ⁴¹ Ἀποστελεῖ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ συλλέξουσιν ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα καὶ τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν, ⁴² καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κἀμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. ⁴³ Τότε οἱ δίκαιοι ἐκλάμπουσιν ὥς ὁ ἥλιος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς αὐτῶν. Ὁ ἔχων ^dᾧτα ἀκούειν ἀκουέτω.

⁴⁴ ^eΠάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν θησαυρῷ κεκρυμμένῳ ἐν ^fτῷ ἀγρῷ, ὃν εὐρὼν ἄνθρωπος ἔκρυψεν· καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει, καὶ ^gπάντα ὅσα ἔχει πωλεῖ, καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον.

⁴⁵ Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ^hἀνθρώπῳ ἐμπόρῳ ζητοῦντι καλοὺς μαργαρίτας· ⁴⁶ ⁱὃς εὐρὼν ἕνα πολυτιμον μαργαρίτην, ἀπελθὼν πέπρακεν πάντα ὅσα εἶχεν, καὶ ἠγόρασεν αὐτόν.

⁴⁷ Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν σαγήνῃ βληθείσῃ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐκ παντὸς γένους συναγαγούσῃ· ⁴⁸ ἣν, ὅτε ἐπληρώθη, ἀναβιβάσαντες ^jἐπὶ τὸν αἰγιαλόν, καὶ καθίσαντες, συνέλεξαν τὰ καλὰ εἰς ^kἀγγεῖα, τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω ἔβαλον. ⁴⁹ Οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος· ἐξελεύσονται οἱ ἄγγελοι, καὶ ἀφοριοῦσιν τοὺς πονηροὺς ἐκ

^a 13:39 του | CT *om.*

^b 13:40 καιεται | TR WH κατακαιεται | NA [κατα]καιεται

^c 13:40 τουτου | CT *om.*

^d 13:43 ακουειν | CT *om.*

^e 13:44 παλιν | CT *om.*

^f 13:44 τω | [PT] | PCK *om.*

^g 13:44 παντα οσα εχει πωλει | NA SBL

πωλει παντα οσα εχει | WH πωλει οσα εχει

^h 13:45 ανθρωπω | WH *om.*

ⁱ 13:46 ος ευρων | CT ευρων δε

^j 13:48 επι | PT αυτην επι

^k 13:48 αγγεια | CT αγγη

μέσου τῶν δικαίων, ⁵⁰ καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

⁵¹ Ἀλέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Συνήκατε ταῦτα πάντα; Λέγουσιν αὐτῷ, Naί, ^bκύριε. ⁵² Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Διὰ τοῦτο πᾶς γραμματεὺς μαθητευθεὶς ^cεἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιά.

⁵³ Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς παραβολὰς ταύτας, μετήρην ἐκεῖθεν· ⁵⁴ καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, ὥστε ^dἐκπλήττεσθαι αὐτοὺς καὶ λέγειν, Πόθεν τούτῳ ἡ σοφία αὕτη καὶ αἱ δυνάμεις; ⁵⁵ Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος υἱός; ^eΟὐχὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ λέγεται Μαριάμ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ ^fἸωσῆς καὶ Σίμων καὶ Ἰούδας; ⁵⁶ Καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ πᾶσαι πρὸς ἡμᾶς εἰσίν; Πόθεν οὖν τούτῳ ταῦτα πάντα; ⁵⁷ Καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐκ ἔστιν προφήτης ἄτιμος, εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι ^gαὐτοῦ καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. ⁵⁸ Καὶ οὐκ ἐποίησεν ἐκεῖ δυνάμεις πολλὰς, διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

14 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἤκουσεν Ἡρώδης ὁ ^hτετράρχης τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ, ² καὶ εἶπεν τοῖς παισὶν αὐτοῦ, Οὗτός ἐστιν ⁱἸωάννης ὁ βαπτιστής· αὐτὸς ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο αἱ δυνάμεις ἐνεργοῦσιν ἐν αὐτῷ. ³ Ὁ γὰρ Ἡρώδης κρατήσας τὸν Ἰωάννην ἔδωκεν ^jαὐτὸν καὶ ^kἔθετο ἐν φυλακῇ, διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ

^a 13:51 λεγει αυτοις ο ιησους | CT om.

^b 13:51 κυριε | CT om.

^c 13:52 εις την βασιλειαν | CT τη βασιλεια

^d 13:54 εκπληττεσθαι | CT εκπλησσεσθαι

^e 13:55 ουχι | CT ουχ

^f 13:55 ιωσης | CT ιωσηφ

^g 13:57 αυτου | CT om.

^h 14:1 τετραρχης | NA SBL WH τετρααρχης

ⁱ 14:2–3 ιωαννης ... ιωαννην | WH

ιωανης ... ιωανην

^j 14:3 αυτον | [NA] | WH om.

^k 14:3 εθετο εν φυλακη | NA SBL WH εν φυλακη απεθετο | TH εν τη φυλακη απεθετο

αὐτοῦ. ⁴ Ἐλεγεν γὰρ ^aαὐτῷ ὁ Ἰωάννης, Οὐκ ἔξεστίν σοι ἔχειν αὐτήν. ⁵ Καὶ θέλων αὐτὸν ἀποκτείνειν, ^b ἐφοβήθη τὸν ὄχλον, ὅτι ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον. ⁶ Γενεσίων δὲ ἀγομένων τοῦ Ἑρῳδοῦ, ὠρχήσατο ἡ θυγάτηρ τῆς Ἑρωδιάδος ἐν τῷ μέσῳ, καὶ ἤρρεσεν τῷ Ἑρῳδῇ. ⁷ ὅθεν ^d μεθ' ὅρκου ὠμολόγησεν αὐτῇ δοῦναι ὃ ἐὰν αἰτήσῃται. ⁸ Ἡ δέ, προβιβασθεῖσα ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς, Δός μοι, φησίν, ὧδε ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν ^e Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. ⁹ Καὶ ἐλυπήθη ὁ βασιλεὺς, διὰ δὲ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς συνανακειμένους ἐκέλευσεν δοθῆναι. ¹⁰ καὶ πέμψας ἀπεκεφάλισεν ^ς τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ. ¹¹ Καὶ ἠνέχθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι, καὶ ἐδόθη τῷ κορασίῳ· καὶ ἤνεγκεν τῇ μητρὶ αὐτῆς. ¹² Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦσαν τὸ ^h σῶμα, καὶ ἔθασαν ⁱ αὐτό· καὶ ἐλθόντες ἀπήγγειλαν τῷ Ἰησοῦ.

¹³ ^j Καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοὺς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον κατ' ἰδίαν· καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἠκολούθησαν αὐτῷ πεζῇ ἀπὸ τῶν πόλεων. ¹⁴ Καὶ ἐξελθὼν ^k ὁ Ἰησοὺς εἶδεν πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' ^l αὐτοῖς, καὶ ἐθεράπευσεν τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν. ¹⁵ Ὁψίας δὲ γενομένης, ^m προσήλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ ⁿ αὐτοῦ, λέγοντες, Ἐρημὸς ἐστὶν ὁ τόπος, καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρήλθεν· ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα. ¹⁶ Ὁ δὲ ^o Ἰησοὺς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ χρειάν ἐχουσιν ἀπελθεῖν· δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. ¹⁷ Οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ, Οὐκ ἔχομεν ὧδε

^a 14:4 αὐτω ο ἰωαννης |

NA ο ἰωαννης αὐτω | WH ο ἰωαννης αὐτω

^b 14:5 εφοβηθη | PCK εφοβειτο

^c 14:6 γενεσιων δε αγομενων | CT

γενεσιouis δε γενομενων

^d 14:7 μεθ | SBL WH μετα

^e 14:8 ιωαννου | WH ιωανου

^f 14:9 ελυπηθη ο βασιλευς δια δε | CT

λυπηθεις ο βασιλευς δια

^g 14:10 τον ιωαννην | NA [τον] ιωαννην |

WH ιωαννην

^h 14:12 σωμα | CT πτωμα

ⁱ 14:12 αὐτω | SBL TH WH αὐτον | NA

αὐτο[v]

^j 14:13 και ακουσας | CT PT ακουσας δε

^k 14:14 ο ιησους | CT om.

^l 14:14 αυτοις | TR αυτους

^m 14:15 προσηλθον | WH προσηλθαν

ⁿ 14:15 αὐτου | CT om.

^o 14:16 ιησους | [NA]

εἰ μὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας. ¹⁸ Ὁ δὲ εἶπεν, Φέρετέ μοι ^aαὐτοὺς ὧδε. ¹⁹ Καὶ κελεύσας τοὺς ὄχλους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ ^bτοὺς χόρτους, ^cλαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, εὐλόγησεν, καὶ κλάσας ἔδωκεν τοῖς μαθηταῖς τοὺς ἄρτους, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις. ²⁰ Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ ἦσαν τὸ περισσεύον τῶν κλασμάτων, δώδεκα κοφίνους πλήρεις. ²¹ Οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν ἄνδρες ὥσει πεντακισχίλιοι, χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων.

²² Καὶ ^dεὐθέως ἠνάγκασεν ^eὁ Ἰησοῦς τοὺς ^fμαθητὰς ἐμβῆναι εἰς ^gτὸ πλοῖον, καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους. ²³ Καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν προσεύξασθαι· ὁψίας δὲ γενομένης, μόνος ἦν ἐκεῖ. ²⁴ Τὸ δὲ πλοῖον ἤδη ^hμέσον τῆς θαλάσσης ἦν, βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων· ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος. ²⁵ Τετάρτῃ δὲ φυλακῇ τῆς νυκτὸς ⁱἀπῆλθεν πρὸς αὐτοὺς ^jὁ Ἰησοῦς, περιπατῶν ἐπὶ ^kτῆς θαλάσσης. ²⁶ ^lΚαὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ἐπὶ ^mτὴν θάλασσαν περιπατοῦντα ἐταράχθησαν, λέγοντες ὅτι Φάντασμα ἐστίν· καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν. ²⁷ ⁿΕὐθέως δὲ ἐλάλησεν ^oαὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Θαρσεῖτε· ἐγὼ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε. ²⁸ Ἀποκριθεὶς δὲ ^pαὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπεν, Κύριε, εἰ σὺ εἶ, κέλευσόν με ^qπρὸς σε ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ ὕδατα. ²⁹ Ὁ δὲ εἶπεν, Ἐλθέ. Καὶ καταβάς ἀπὸ τοῦ πλοίου ^rὁ Πέτρος

^a 14:18 αὐτοὺς ὧδε | CT ὧδε αὐτοὺς

^b 14:19 τοὺς χορτοὺς | CT τοὺς χορτοὺς

^c 14:19 λαβὼν | TR καὶ λαβὼν

^d 14:22 εὐθέως | [WH]

^e 14:22 ὁ ἰησοῦς | CT om.

^f 14:22 μαθητὰς | PCK PT TR μαθητὰς αὐτοῦ

^g 14:22 τὸ | SBL WH om.

^h 14:24 μέσον τῆς θαλάσσης ἦν | NA
SBL WH σταδίου πολλοὺς ἀπὸ τῆς γῆς
ἀπειχεν

ⁱ 14:25 ἀπῆλθεν | CT ἦλθεν

^j 14:25 ὁ ἰησοῦς | CT om.

^k 14:25 τῆς θαλάσσης | CT τὴν θάλασσαν

^l 14:26 καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ | NA
SBL WH οἱ δὲ μαθηταὶ ἰδόντες αὐτὸν

^m 14:26 τὴν θάλασσαν | CT τῆς θαλάσσης

ⁿ 14:27 εὐθέως | CT εὐθὺς

^o 14:27 αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς | TH ὁ ἰησοῦς
αὐτοῖς | NA WH [ὁ ἰησοῦς] αὐτοῖς

^p 14:28 αὐτῷ ὁ πέτρος εἶπεν | WH ὁ
πέτρος εἶπεν αὐτῷ | PCK ὁ πέτρος εἶπεν

^q 14:28 πρὸς σε ἐλθεῖν | CT ἐλθεῖν πρὸς σε

^r 14:29 ὁ | [NA] | SBL TH WH om.

περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα, ^aἐλθεῖν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. ³⁰ Βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον ^bἰσχυρὸν ἐφοβήθη· καὶ ἄρξάμενος καταποντίζεσθαι ἔκραξεν, λέγων, Κύριε, σῶσόν με. ³¹ ^cΕὐθέως δὲ ὁ Ἰησοὺς ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἐπελάβετο αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ, Ὁλιγόπιστε, εἰς τί ἐδίστασας; ³² Καὶ ^dἐμβάντων αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος. ³³ οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ ^eἐλθόντες προσεκύνησαν αὐτῷ, λέγοντες, Ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς εἶ.

³⁴ Καὶ διαπεράσαντες ^fἦλθον ^gεἰς τὴν γῆν ^hΓεννησαρέτ. ³⁵ Καὶ ἐπιγινόντες αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου ἐκείνου ἀπέστειλαν εἰς ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην, καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας. ³⁶ καὶ παρεκάλουν ⁱαὐτόν, ἵνα μόνον ἄψωνται τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· καὶ ὅσοι ἦσαντο διεσώθησαν.

15 Τότε προσέρχονται τῷ Ἰησοῦ ^jοἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων ^kγραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, λέγοντες, ² Διὰ τί οἱ μαθηταί σου παραβαίνουσιν τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων; Οὐ γὰρ νίπτονται τὰς χεῖρας ^lαὐτῶν, ὅταν ἄρτον ἐσθίωσιν. ³ Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Διὰ τί καὶ ὑμεῖς παραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν; ⁴ Ὁ γὰρ θεὸς ^mἐνετείλατο, λέγων, Τίμα τὸν ⁿπατέρα καὶ τὴν μητέρα· καί, Ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτω. ⁵ ὑμεῖς δὲ λέγετε, Ὅς ἂν εἴπῃ τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί, Δῶρον, ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς, ^oκαὶ οὐ μὴ τιμήσῃ τὸν πατέρα αὐτοῦ ^pἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ. ⁶ καὶ ἡκυρώσατε ^qτὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ

^a 14:29 ελθεῖν | CT και ηλθεν

^b 14:30 ισχυρον | [NA] | WH om.

^c 14:31 ευθεως δε | PCK και ευθεως

^d 14:32 εμβαντων | CT αναβαντων

^e 14:33 ελθοντες | CT om.

^f 14:34 ηλθον | WH ηλθαν

^g 14:34 εις την γην | CT επι την γην εις

^h 14:34 γεννησαρετ | PCK γενησαρετ

ⁱ 14:36 αυτον ινα | WH [αυτον] ινα | PCK

PT αυτον ινα καν

^j 15:1 οι | CT om.

^k 15:1 γραμματεις και φαρισαιοι | CT φαρισαιοι και γραμματεις

^l 15:2 αυτων | [NA] | WH om.

^m 15:4 ενετειλατο λεγων | CT ειπεν

ⁿ 15:4 πατερα | TR πατερα σου

^o 15:5 και ου μη τιμηση | CT ου μη τιμησει

^p 15:5 η την μητερα αυτου | PCK η την μητερα | CT om.

^q 15:6 την εντολην | CT τον λογον

διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν· ⁷ ὑποκριταί, καλῶς ^aπροεφήτευσεν περὶ ὑμῶν Ἡσαΐας, λέγων, ⁸ ^bἘγγίζει μοι ὁ λαὸς οὗτος τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ τοῖς χεῖλεσίν με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ. ⁹ Μάτην δὲ σέβονται με, διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων. ¹⁰ Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον, εἶπεν αὐτοῖς, Ἀκούετε καὶ συνίετε. ¹¹ Οὐ τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον· ἀλλὰ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ στόματος, τοῦτο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. ¹² Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ ^cαὐτοῦ εἶπον αὐτῷ, Οἶδας ὅτι οἱ Φαρισαῖοι ^dἀκούσαντες τὸν λόγον ἐσκανδαλίσθησαν; ¹³ Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Πᾶσα φυτεία, ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ πατήρ μου ὁ οὐράνιος, ἐκριζωθήσεται. ¹⁴ Ἄφετε αὐτούς· ^eὁδηγοὶ εἰσιν τυφλοὶ τυφλῶν· τυφλὸς δὲ τυφλὸν ἐὰν ὁδηγῇ, ἀμφοτέροι εἰς βόθυνον ^fπεσοῦνται. ¹⁵ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ, Φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν ταύτην. ¹⁶ Ὁ δὲ ^hἸησοῦς εἶπεν, Ἀκμὴν καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; ¹⁷ ⁱΟὐπω νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ εἰσπορευόμενον εἰς τὸ στόμα εἰς τὴν κοιλίαν χωρεῖ, καὶ εἰς ἀφεδρῶνα ἐκβάλλεται; ¹⁸ Τὰ δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ τοῦ στόματος ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχεται, κάκεῖνα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. ¹⁹ Ἐκ γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρχονται διαλογισμοὶ πονηροί, φόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαί, ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι· ²⁰ ταῦτά ἐστιν τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον· τὸ δὲ ἀνίπτους χερσὶν φαγεῖν οὐ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.

²¹ Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος. ²² Καὶ ἰδοὺ, γυνὴ Χαναναία ἀπὸ

^a 15:7 προεφητευσεν | CT επροφητευσεν

^b 15:8 ἐγγίζει μοι ο λαος ουτος τω
στοματι αυτων και | CT ο λαος ουτος

^c 15:12 αυτου ειπον | TH αυτου λεγουσιν |
NA SBL WH λεγουσιν

^d 15:12 ακουσαντες τον λογον
εσκανδαλισθησαν | PT
εσκανδαλισθησαν ακουσαντες τον
λογον

^e 15:14 οδηγοι εισιν τυφλοι τυφλων |
SBL TH τυφλοι εισιν οδηγοι τυφλων |
NA τυφλοι εισιν οδηγοι [τυφλων] | WH
τυφλοι εισιν οδηγοι

^f 15:14 πεσοουνται | PCK εμπεσουνται

^g 15:15 ταυτην | [NA] | TH WH om.

^h 15:16 ιησους | CT om.

ⁱ 15:17 ουπω | CT ου

τῶν ὁρίων ἐκείνων ἐξελθοῦσα ^aἐκραύγασεν αὐτῷ, λέγουσα, Ἐλέησόν με, κύριε, ^bυἱὲ ^cΔαυίδ· ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται. **23** Ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ^dἠρώτων αὐτόν, λέγοντες, Ἀπολυσον αὐτήν, ὅτι κράζει ὀπισθεν ἡμῶν. **24** Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ. **25** Ἡ δὲ ἐλθοῦσα ^eπροσεκύνησεν αὐτῷ λέγουσα, Κύριε, βοήθει μοι. **26** Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Οὐκ ἔστιν καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις. **27** Ἡ δὲ εἶπεν, Ναί, κύριε· καὶ ^fγὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψιγίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν κυρίων αὐτῶν. **28** Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ, Ὡ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις· γεννηθήτω σοι ὡς θέλεις. Καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

29 Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας· καὶ ἀναβὰς εἰς τὸ ὄρος ἐκάθητο ἐκεῖ. **30** Καὶ προσῆλθον αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν ^gχωλούς, τυφλούς, κωφούς, κυλλούς, καὶ ἑτέρους πολλούς, καὶ ^hἔρριψαν αὐτοὺς παρὰ τοὺς πόδας ⁱτοῦ Ἰησοῦ καὶ ἔθεράπευσεν αὐτούς. **31** ὥστε ^jτοὺς ὄχλους θαυμάσαι, βλέποντας ^kκωφοὺς λαλοῦντας, ^lκυλλοὺς ὑγιεῖς, ^mχωλούς περιπατοῦντας, καὶ τυφλοὺς βλέποντας· καὶ ⁿἐδόξασαν τὸν θεὸν Ἰσραήλ.

^a **15:22** εκραυγασεν αυτω | CT εκραζειν

^b **15:22** υιε | CT υιος

^c **15:22** δαυιδ | HF TR δαβιδ | TH WH δαυειδ

^d **15:23** ηρωτων | CT ηρωτουν

^e **15:25** προσεκυνησεν | CT TR προσεκυνει

^f **15:27** γαρ | [WH]

^g **15:30** χωλους τυφλους κωφους κυλλους | NA χωλους τυφλους κυλλους κωφους | TH χωλους κωφους τυφλους κυλλους | WH χωλους κυλλους τυφλους

κωφους | SBL κωφους τυφλους χωλους κυλλους

^h **15:30** ερριψαν | WH εριψαν

ⁱ **15:30** του ιησου | CT αυτου

^j **15:31** τους οχλους | CT τον οχλον

^k **15:31** κωφους | PT κωφους [ακουοντας αλαλους]

^l **15:31** κυλλους υγιεις | WH om.

^m **15:31** χωλους | CT και χωλους

ⁿ **15:31** εδοξασαν | PCK εδοξαζον

³² Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν, Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ^aἤδη ἡμέραι τρεῖς προσμένουσίν μοι, καὶ οὐκ ἔχουσιν τί φάγωσιν· καὶ ἀπολύσαι αὐτοὺς ^bνήστεις οὐ θέλω, μήποτε ἐκλυθῶσιν ἐν τῇ ὁδῷ. ³³ Καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ ^cαὐτοῦ, Πόθεν ἡμῖν ἐν ἔρημίᾳ ἄρτοι τοσοῦτοι, ὥστε χορτάσαι ὄχλον τοσοῦτον; ³⁴ Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Πόσους ἄρτους ἔχετε; Οἱ δὲ ^dεἶπον, Ἑπτὰ, καὶ ὀλίγα ἰχθύδια. ³⁵ Καὶ ^eἐκέλευσεν τοῖς ὄχλοις ἀναπεσεῖν ἐπὶ τὴν γῆν. ³⁶ καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους καὶ τοὺς ^fἰχθύας, εὐχαριστήσας ἔκλασεν, καὶ ^gἔδωκεν τοῖς μαθηταῖς ^hαὐτοῦ, οἱ δὲ μαθηταὶ ⁱτῷ ὄχλῳ. ³⁷ Καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ ^jἦραν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων, ἑπτὰ ^kσφυρίδας πλήρεις. ³⁸ Οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν τετρακισχίλιοι ἄνδρες, χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων. ³⁹ Καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους ^lἐνέβη εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὄρια ^mΜαγδαλά.

16 Καὶ προσελθόντες ⁿοἱ Φαρισαῖοι καὶ Σαδδουκαῖοι πειράζοντες ἐπηρώτησαν αὐτὸν σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπιδειῖν αὐτοῖς. ² Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ὁ Ὀψίας γενομένης λέγετε, Εὐδία· πυρράζει γὰρ ὁ οὐρανός. ³ Καὶ πρωΐ, Σήμερον χειμῶν· πυρράζει γὰρ στυγνάζων ὁ οὐρανός. ^p Ὑποκριταί, τὸ μὲν πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ γινώσκετε διακρίνειν, τὰ δὲ σημεῖα τῶν καιρῶν οὐ δύνασθε;

^a 15:32 ἡδη ημεραι | WH [ηδη] ημεραι |
PCK TR ἡδη ημερας

^b 15:32 νηστεις | PCK νηστις

^c 15:33 αυτου | CT om.

^d 15:34 ειπον | NA SBL WH ειπαν

^e 15:35–36 εκελευσεν τοις οχλοις
αναπεσειν επι την γην και λαβων |
CT παραγγελιας τω οχλω αναπεσειν επι
την γην ελαβεν

^f 15:36 ιχθυας | NA SBL WH ιχθυας και

^g 15:36 εδωκεν | CT εδιδου

^h 15:36 αυτου | CT om.

ⁱ 15:36 τω οχλω | CT PT τοις οχλοις

^j 15:37 ηραν το περισσευον των
κλασματος | CT το περισσευον των
κλασματος ηραν

^k 15:37 σφυριδας | WH σφυριδας

^l 15:39 ενεβη | HF RP^{ms} ανεβη

^m 15:39 μαγδαλα | CT μαγαδαν

ⁿ 16:1 οι | [WH]

^o 16:2–3 οψιας ... δυνασθε | [NA] |
[[WH]] | PT οψιας ... δυνασθε [γινωμαι]
(and cf. next note)

^p 16:3 υποκριται | [PT] |
CT om. (cf. last note)

⁴ Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ· καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ ^a τοῦ προφήτου. Καὶ καταλιπὼν αὐτούς, ἀπῆλθεν.

⁵ Καὶ ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ ^b αὐτοῦ εἰς τὸ πέραν ἐπελάθοντο ἄρτους λαβεῖν. ⁶ Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ὁρᾶτε καὶ προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων. ⁷ Οἱ δὲ διελογίζοντο ἐν ἑαυτοῖς, λέγοντες ὅτι Ἄρτους οὐκ ἐλάβομεν. ⁸ Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν ^c αὐτοῖς, Τί διαλογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖς, ὀλιγόπιστοι, ὅτι ἄρτους οὐκ ^d ἐλάβετε; ⁹ Οὐπω νοεῖτε, οὐδὲ μνημονεύετε τοὺς πέντε ἄρτους τῶν πεντακισχιλίων, καὶ πόσους κοφίνους ἐλάβετε; ¹⁰ Οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ ἄρτους τῶν τετρακισχιλίων, καὶ πόσας ^e σφυρίδας ἐλάβετε; ¹¹ Πῶς οὐ νοεῖτε, ὅτι οὐ περὶ ^f ἄρτου εἶπον ὑμῖν ^g προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων; ¹² Τότε συνῆκαν ὅτι οὐκ εἶπεν προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης ^h τοῦ ἄρτου, ⁱ ἀλλὰ ἀπὸ τῆς διδαχῆς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων.

¹³ Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη ^j Καισαρείας τῆς Φιλίππου ἡρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγων, Τίνα ^k με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι, τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; ¹⁴ Οἱ δὲ ^l εἶπον, Οἱ μὲν ^m Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν· ἄλλοι δὲ Ἠλίαν· ἕτεροι δὲ Ἰερემίαν, ἢ ἓνα τῶν προφητῶν. ¹⁵ Λέγει αὐτοῖς, Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; ¹⁶ Ἀποκριθεὶς δὲ Σίμων Πέτρος εἶπεν, Σὺ εἶ ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος. ¹⁷ ⁿ Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Μακάριος εἶ, Σίμων Βαριωνᾶ, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέν σοι, ἀλλ' ὁ πατήρ μου ὁ ἐν ^o τοῖς

^a 16:4 του προφητου | CT om.

^b 16:5 αυτου | CT om.

^c 16:8 αυτοις | CT om.

^d 16:8 ελαβετε | NA TH WH εχετε

^e 16:10 σφυριδας | WH σφυριδας

^f 16:11 αρτου | CT αρτων

^g 16:11 προσεχειν | CT προσεχετε δε

^h 16:12 του αρτου | NA SBL TH των αρτων | WH [των αρτων]

ⁱ 16:12 αλλα | NA²⁸ PT TR αλλ

^j 16:13 καισαρειας | WH καισαριας

^k 16:13 με | CT om.

^l 16:14 ειπον | NA SBL WH ειπαν

^m 16:14 ιωαννην ... ηλιαν | WH ιωαννην ... ηλειαν

ⁿ 16:17 και αποκριθεις | CT αποκριθεις δε

^o 16:17 τοις | [WH]

οὐρανοῖς. ¹⁸ Καὶ γὰρ δέ σοι λέγω, ὅτι σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι Ἰδοῦ οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς. ¹⁹ ^aΚαὶ δώσω σοὶ τὰς ^bκλείς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν· καὶ ὃ ἐὰν δῆσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς· καὶ ὃ ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ²⁰ Τότε ^cδιεστείλατο τοῖς μαθηταῖς ^dαὐτοῦ ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν ὅτι αὐτός ἐστιν ^eἸησοῦς ὁ χριστός.

²¹ Ἀπὸ τότε ἤρξατο ^fὁ Ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι δεῖ αὐτὸν ^gἀπελθεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. ²² Καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ λέγων, ^hἸλεώς σοι, κύριε· οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦτο. ²³ Ὁ δὲ στραφεὶς εἶπεν τῷ Πέτρῳ, Ὑπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ, σκάνδαλόν ⁱμου εἶ· ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων. ²⁴ Τότε ^jὁ Ἰησοῦς εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἔλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖτω μοι. ²⁵ Ὃς γὰρ ^kἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔνεκεν ἐμοῦ εὐρήσει αὐτήν. ²⁶ τί γὰρ ^lὠφελεῖται ἄνθρωπος ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ; Ἡ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; ²⁷ Μέλλει γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ, καὶ τότε ἀποδώσει ἐκάστῳ κατὰ τὴν πράξιν αὐτοῦ. ²⁸ Ἀμὴν λέγω ^mὑμῖν,

^a 16:19 καὶ | CT om.

^b 16:19 κλείς | CT κλειδα

^c 16:20 διεστείλατο | WH ἐπετιμῆσεν

^d 16:20 αὐτοῦ | CT om.

^e 16:20 ἰησοῦς | [PT] | CT PCK om.

^f 16:21 ο ἰησοῦς | WH ἰησοῦς χριστός

^g 16:21 ἀπελθεῖν εἰς ἱεροσόλυμα | CT εἰς

ἱεροσόλυμα ἀπελθεῖν

^h 16:22 ἰλεως | TH εὐλεως

ⁱ 16:23 μου εἰ | CT εἰ ἐμου

^j 16:24 ο | [WH]

^k 16:25 ἀν | CT εἰαν

^l 16:26 ὠφελεῖται | CT ὠφελῆθησεται

^m 16:28 ὑμιν | CT ὑμιν ὅτι

εἰσὶν τινες ^αὧδε ἐστῶτες, οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσιν τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

17 Καὶ μεθ' ἡμέρας ἕξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ ^βἸωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν. ² Καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ^γἐγένοντο λευκὰ ὡς τὸ φῶς. ³ Καὶ ἰδοῦ, ^δὤφθησαν αὐτοῖς ^εΜωσῆς καὶ ^ςἩλίας, ^ξμετ' αὐτοῦ συλλαλοῦντες. ⁴ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν τῷ Ἰησοῦ, Κύριε, καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· εἰ θέλεις, ^ηποιήσωμεν ὧδε τρεῖς σκηνάς, σοὶ μίαν, καὶ ^ιΜωσῇ μίαν, καὶ ^ιμίαν Ἡλίας. ⁵ Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοῦ, νεφέλη ^κφωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούς· καὶ ἰδοῦ, φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης, λέγουσα, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα· ¹αὐτοῦ ἀκούετε. ⁶ Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ ^μἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα. ⁷ Καὶ ^νπροσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἤψατο αὐτῶν καὶ εἶπεν, Ἐγέρθητε καὶ μὴ φοβεῖσθε. ⁸ Ἐπάραντες δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, οὐδένα εἶδον, εἰ μὴ ^οτὸν Ἰησοῦν μόνον.

⁹ Καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ^ρἐκ τοῦ ὄρους, ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Μηδενὶ εἴπητε τὸ ὄραμα, ἕως οὔ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ^αἀναστῇ. ¹⁰ Καὶ ἐπη-

^α 16:28 ὧδε ἐστῶτες | CT τῶν ὧδε ἐστῶτων | PT TR τῶν ὧδε ἐστηκοτῶν

^β 17:1 ἰωάννην | WH ἰωαννῆν

^γ 17:2 ἐγένοντο | CT PCK PT RP^{mg} TR ἐγενετο

^δ 17:3 ὠφθησαν | CT ὠφθη

^ε 17:3 μωσῆς | CT μωουσις

^ς 17:3 ἡλίας | WH ἡλειας

^ξ 17:3 μετ' αὐτοῦ συλλαλοῦντες | NA SBL συλλαλοῦντες μετ' αὐτοῦ | TH WH συλλαλοῦντες μετ' αὐτοῦ

^η 17:4 ποιήσωμεν | CT ποιησω

^ι 17:4 μωσῇ | PCK PT μωσει | CT μωουσει

^ι 17:4 μίαν ἡλια | NA SBL TH ἡλια μίαν | WH ἡλεια μίαν

^κ 17:5 φωτεινῇ | WH φωτινῇ

^ι 17:5 αὐτοῦ ἀκούετε | CT ἀκούετε αὐτοῦ

^μ 17:6 ἐπεσον | CT ἐπεσαν

^ν 17:7 προσελθὼν ο ἰησοῦς ἤψατο αὐτῶν καὶ | CT προσηλθεν ο ἰησοῦς καὶ ἀψαμενος αὐτῶν

^ο 17:8 τὸν | CT αὐτον

^ρ 17:9 ἐκ | PT TR ἀπο

^α 17:9 ἀναστῇ | NA SBL WH ἐγερθῇ

ρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ^aαὐτοῦ λέγοντες, Τί οὖν οἱ γραμματεῖς λέγουσιν ὅτι ^bἩλίαν δεῖ ἔλθειν πρῶτον; ¹¹ Ὁ δὲ ^cἸησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν ^dαὐτοῖς, ^eἩλίας μὲν ἔρχεται ^fπρῶτον, καὶ ἀποκαταστήσει πάντα· ¹² λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι ^gἩλίας ἤδη ἦλθεν, καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτόν, ^hἀλλὰ ἐποίησαν ἐν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν· οὕτως καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν ὑπ’ αὐτῶν. ¹³ Τότε συνήκαν οἱ μαθηταὶ ὅτι περὶ ⁱἸωάννου τοῦ βαπτιστοῦ εἶπεν αὐτοῖς.

¹⁴ Καὶ ἐλθόντων ^jαὐτῶν πρὸς τὸν ὄχλον, προσήλθεν αὐτῷ ἄνθρωπος γονυπετῶν ^kαὐτόν ¹⁵ καὶ λέγων, Κύριε, ἐλέησόν μου τὸν υἱόν, ὅτι σεληνιάζεται καὶ κακῶς ^lπάσχει· πολλάκις γὰρ πίπτει εἰς τὸ πῦρ, καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ. ¹⁶ Καὶ προσήνεγκα αὐτόν τοῖς μαθηταῖς σου, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτόν θεραπεύσαι. ¹⁷ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, ¹⁸ Ω γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε ^mἔσομαι μεθ’ ὑμῶν; Ἔως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; Φέρετέ μοι αὐτόν ὧδε. ¹⁹ Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ’ αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον, καὶ ⁿἐθεραπεύθη ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. ²⁰ Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ κατ’ ἰδίαν ^oεἶπον, Διὰ τί ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; ²¹ Ὁ δὲ ^pἸησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Διὰ τὴν ^qἄπιστίαν ὑμῶν. Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ, ^rΜετάβηθι ἐντεῦθεν ἐκεῖ, καὶ μεταβήσεται· καὶ οὐδὲν

^a 17:10 αὐτου | NA SBL WH *om.*

^b 17:10 ηλιαν | WH ηλειαν

^c 17:11 ιησους | CT *om.*

^d 17:11 αυτοις | CT *om.*

^e 17:11 ηλιας | WH ηλειας

^f 17:11 πρωτον | CT *om.*

^g 17:12 ηλιας | WH ηλειας

^h 17:12 αλλα | NA²⁸ PCK PT TH TR *αλλ*

ⁱ 17:13 ιωαννου | WH ιωανου

^j 17:14 αυτων | CT *om.*

^k 17:14 αυτον | TR αυτω

^l 17:15 πασχει | TH WH *εχει*

^m 17:17 εσομαι μεθ υμων | CT μεθ υμων
εσομαι

ⁿ 17:18 εθεραπευθη | PCK ιαθη

^o 17:19 ειπον | WH ειπαν

^p 17:20 ιησους ειπεν | CT λεγει

^q 17:20 απιστιαν | CT ολιγοπιστιαν

^r 17:20 μεταβηθι εντευθεν | CT μεταβα
ενθεν

ἀδυνατήσει ὑμῖν. ²¹ ^aΤοῦτο δὲ τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ.

²² ^bἈναστρεφομένων δὲ αὐτῶν ^cἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Μέλλει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, ²³ καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται. Καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα.

²⁴ Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς ^dΚαπερναοὺμ, προσήλθον οἱ τὰ δίδραχμα λαμβάνοντες τῷ Πέτρῳ καὶ ^eεἶπον, Ὁ διδάσκαλος ὑμῶν οὐ τελεῖ ^fτὰ δίδραχμα; ²⁵ Λέγει, Ναί. Καὶ ^gὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, προέφθασεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Τί σοι δοκεῖ, Σίμων; Οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσιν τέλη ἢ κῆνσον; Ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν, ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων; ²⁶ ^hΛέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος, Ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων. Ἐφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἄρα γε ἐλεύθεροὶ εἰσιν οἱ υἱοί. ²⁷ ⁱἽνα δὲ μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτούς, πορευθεῖς εἰς ^jτὴν θάλασσαν βάλε ἄγκιστρον, καὶ τὸν ^kἀναβαίνοντα πρῶτον ἰχθὺν ἄρον· καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, εὐρήσεις στατήρα· ἐκεῖνον λαβὼν δὸς αὐτοῖς ἀντὶ ἑμοῦ καὶ σοῦ.

18 ¹Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσήλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες, Τίς ἄρα μεῖζων ἐστὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν; ² Καὶ προσκαλεσάμενος ^kὁ Ἰησοῦς παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν, ³ καὶ εἶπεν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ στραφήτε καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδιά, οὐ μὴ εἰσέλθῃτε εἰς τὴν

^a 17:21 τουτο ... νηστεια | CT om.

^b 17:22 αναστρεφομενων | CT συστρεφομενων

^c 17:22 εν τη γαλιλαια | PT εις την γαλιλαιαν

^d 17:24 καπερναουμ | CT καφαρναουμ

^e 17:24 ειπον | CT ειπαν

^f 17:24 τα | [NA]

^g 17:25 οτε εισηλθεν | PCK οτε εισηλθον | CT ελθοντα

^h 17:26 λεγει αυτω ο πετρος | CT ειποντος δε

ⁱ 17:27 την | CT om.

^j 17:27 αναβαινοντα | CT PCK PT RP^{mg} TR αναβαντα

^k 18:2 ο ιησους | CT om.

^a 17:21 τουτο δε το γενοσ ουκ εκπορευεται ει μη εν προσευχη και νηστεια (N²) C D E F G H K L M O S U V W X Y Γ Δ Π Σ Φ Ω 047 0211 (399) 461 565 566 892^c 1080 1143 1295 1424 1500 2224 2500 (N²: εκβαλλεται for εκπορευεται; 399: εξερχεται for εκπορευεται) | om. N* B Θ 0281 33 892*

βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. ⁴ Ὅστις οὖν ^aταπεινώσει ἑαυτὸν ὡς
 τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτός ἐστιν ὁ μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν
 οὐρανῶν. ⁵ Καὶ ὃς ἐὰν δέξηται ^bπαιδίον τοιοῦτον ἐν ἐπὶ τῷ
 ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται. ⁶ ὃς δ' ἂν σκανδαλίσῃ ἓνα τῶν
 μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ, συμφέρει αὐτῷ
 ἵνα κρεμασθῇ μύλος ὀνικὸς ^cεἰς τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ
 καταποντισθῇ ἐν τῷ πελάγει τῆς θαλάσσης. ⁷ Οὐαὶ τῷ κόσμῳ
 ἀπὸ τῶν σκανδάλων· ἀνάγκη γάρ ^dἐστὶν ἔλθειν τὰ σκάνδαλα·
 πλην οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ^eἐκείνῳ, δι' οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται.
⁸ Εἰ δὲ ἡ χεὶρ σου ἢ ὁ πούς σου σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον
^fαὐτὰ καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· καλὸν σοι ἐστὶν εἰσελθεῖν εἰς τὴν
 ζωὴν ^gῥωλὸν ἢ κυλλόν, ἢ δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας ἔχοντα
 βληθῆναι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον. ⁹ Καὶ εἰ ὁ ὀφθαλμός σου
 σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· καλὸν σοι
 ἐστὶν μονόφθαλμον εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς
 ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. ¹⁰ Ὁρᾶτε μὴ
 καταφρονήσητε ἑνὸς τῶν μικρῶν τούτων, λέγω γὰρ ὑμῖν
 ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς διὰ παντὸς βλέπουσιν τὸ
 πρόσωπον τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. ¹¹ ^hἮλθεν γὰρ
 ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου σῶσαι τὸ ἀπολωλός. ¹² Τί ὑμῖν δοκεῖ;
 Ἐὰν γένηται τι ἀνθρώπῳ ἑκατὸν πρόβατα, καὶ πλανηθῇ
 ἓν ἐξ αὐτῶν· οὐχὶ ⁱἀφείς τὰ ^jἐνενήκοντα ἐννέα, ἐπὶ τὰ ὄρη
^kπορευθεὶς ζητεῖ τὸ πλανώμενον; ¹³ Καὶ ἐὰν γένηται εὐρεῖν

^a 18:4 ταπεινώσει | TR ταπεινώσει

^b 18:5 παιδιον τοιουτου εν |
CT εν παιδιον τοιουτο

^c 18:6 εἰς | TR ἐπὶ | NA TH WH περὶ

^d 18:7 ἐστιν | NA SBL WH om.

^e 18:7 ἐκείνῳ | CT om.

^f 18:8 αὐτὰ | CT αὐτον

^g 18:8 ῥωλον η κυλλον | NA SBL WH
κυλλον η ῥωλον

^h 18:11 ἦλθεν ... απολωλος | CT om.

ⁱ 18:12 αφεις | CT αφησει

^j 18:12 ενενηκοντα εννεα | TR

ενενηκονταεννεα

^k 18:12 πορευθεις | CT και πορευθεις

^h 18:11 ἦλθεν γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου σῶσαι τὸ ἀπολωλός D E F (G) H K (L^c) M N S U V W X Y Γ (Δ) Θ^c Π Σ Φ Ω 047 078 0211 (399) 461 565 566 (892^c) 1080 1143 1295 1424 1500*^(c) 2224 2500 2811 (G 399 892^c 1500^c: add ζητησαι και before σωσαι; L^c: adds ζητησαι before σωσαι; Δ: om. ο) | om. & B L* Θ* 33 892*

αὐτό, ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι χαίρει ἐπ' αὐτῷ μᾶλλον, ἢ ἐπὶ τοῖς ^aἐνενήκοντα ἐννέα τοῖς μὴ πεπλανημένοις. ¹⁴ Οὕτως οὐκ ἔστιν θέλημα ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς ^bὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ἵνα ἀπόληται ^cεἰς τῶν μικρῶν τούτων.

¹⁵ Ἐὰν δὲ ^dἁμαρτήσῃ ^eεἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου, ὕπαγε ^fκαὶ ἔλεγξον αὐτὸν μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ μόνου. Ἐὰν σου ἀκούσῃ, ἐκέρδησας τὸν ἀδελφόν σου. ¹⁶ Ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ, παράλαβε μετὰ σοῦ ἓτι ἓνα ἢ δύο, ἵνα ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων ἢ τριῶν σταθῇ πᾶν ῥῆμα. ¹⁷ Ἐὰν δὲ παρακούσῃ αὐτῶν, ^gεἰπὲ τῇ ἐκκλησίᾳ· Ἐὰν δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἔστω σοι ὥσπερ ὁ ἐθνικός καὶ ὁ τελώνης. ¹⁸ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅσα ^hἂν δήσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένα ⁱἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ ὅσα ἂν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένα ἐν τῷ οὐρανῷ. ¹⁹ Πάλιν ^jἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἂν δύο ^kὑμῶν συμφωνήσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς περὶ παντὸς πράγματος οὗ ^lἂν αἰτήσωνται, γενήσεται αὐτοῖς παρὰ τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. ²⁰ Οὗ γάρ εἰσιν δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἓμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν.

²¹ Τότε προσελθὼν ^lαὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπεν, Κύριε, ποσάκις ἁμαρτήσῃ εἰς ἔμέε ὁ ἀδελφός μου, καὶ ἀφήσω αὐτῷ; Ἔως ἐπτάκις; ²² Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Οὐ λέγω σοι ἕως ἐπτάκις, ^mἀλλ' ἕως ἑβδομηκοντάκις ἐπτά. ²³ Διὰ τοῦτο ὁμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησεν συνᾶραι λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ. ²⁴ Ἀρξαμένου δὲ αὐτοῦ συναίρειν, ⁿπροσηνέχθη ^oαὐτῷ εἰς ὀφειλέτης μυρίων

^a 18:13 ενενηκοντα εννεα | TR

εννενηκονταεννεα

^b 18:14 υμων | WH μου

^c 18:14 εις | CT εν

^d 18:15 αμαρτησι | PCK αμαρτη

^e 18:15 εις σε | [NA] | WH om.

^f 18:15 και | [PT] | CT PCK om.

^g 18:17 ειπε | SBL WH ειπον

^h 18:18 εαν | TH αν

ⁱ 18:18 εν τω ... εν τω | CT εν ... εν

^j 18:19 αμην | [NA WH] | TR om.

^k 18:19 υμων συμφωνησωσιν | CT

συμφωνησωσιν εξ υμων

^l 18:21 αυτω ο πετρος ειπεν | NA ο πετρος

ειπεν αυτω | WH ο πετρος ειπεν [αυτω]

^m 18:22 αλλ | NA²⁷ SBL TH WH αλλα

ⁿ 18:24 προσηνεχθη | WH προσηχθη

^o 18:24 αυτω εις | WH εις αυτω

ταλάντων. ²⁵ Μὴ ἔχοντος δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριος ^aαὐτοῦ πρᾶθῆναι, καὶ τὴν γυναῖκα ^bαὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα, καὶ πάντα ὅσα ^cεἶχεν, καὶ ἀποδοθῆναι. ²⁶ Περσὼν οὖν ὁ δοῦλος προσεκύνει αὐτῷ, λέγων, ^dΚύριε, μακροθύμησον ἐπ’ ἐμοί, καὶ πάντα ^eσοι ἀποδώσω. ²⁷ Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου ^fἐκείνου ἀπέλυσεν αὐτόν, καὶ τὸ ^gδάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ. ²⁸ Ἐξελθὼν δὲ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος εὗρεν ἕνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ, ὃς ὥφειλεν αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια, καὶ κρατήσας αὐτὸν ἔπνιγεν, λέγων, Ἀπόδος ^hμοι εἴ τι ὀφείλεις. ²⁹ Περσὼν οὖν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ ⁱεἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ παρεκάλει αὐτόν, λέγων, Μακροθύμησον ἐπ’ ἐμοί, ^jκαὶ ἀποδώσω σοι. ³⁰ Ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν, ^kἀλλὰ ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτόν εἰς φυλακὴν, ἕως ^lοὗ ἀποδῶ τὸ ὀφειλόμενον. ³¹ Ἰδόντες ^mδὲ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα ἐλυπήθησαν σφόδρα· καὶ ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ κυρίῳ ⁿἐαυτῶν πάντα τὰ γενόμενα. ³² Τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ λέγει αὐτῷ, Δούλε πονηρέ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφήκά σοι, ἐπεὶ παρεκάλεσάς με. ³³ οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου, ὥς ^oκαὶ ἐγὼ σε ἠλέησα; ³⁴ Καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτόν τοῖς βασανισταῖς, ἕως ^pοὗ ἀποδῶ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον ^qαὐτῷ. ³⁵ Οὕτως καὶ ὁ πατήρ μου ὁ ^rἐπουράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφήτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν ^sτὰ παραπτώματα αὐτῶν.

19 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, μετῆρεν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ

^a 18:25 αὐτου | CT *om.*

^b 18:25 αὐτου | NA SBL WH *om.*

^c 18:25 ειχεν | CT *εχει*

^d 18:26 κυριε | NA SBL WH *om.*

^e 18:26 σοι αποδωσω | CT αποδωσω σοι

^f 18:27 εκεινου | [WH]

^g 18:27 δανειον | WH δανιον

^h 18:28 μοι ει | TR μοι ο | CT ει

ⁱ 18:29 εις τους ποδας αυτου | CT *om.*

^j 18:29 και | TR και παντα

^k 18:30 αλλα | NA²⁸ SCR *αλλ*

^l 18:30 ου | NA TH WH *om.*

^m 18:31 δε | CT ουν

ⁿ 18:31 εαυτων | TR αυτων

^o 18:33 και εγω | CT καγω

^p 18:34 ου | [WH]

^q 18:34 αυτω | NA SBL WH *om.*

^r 18:35 επουρανιος | CT ουρανιος

^s 18:35 τα ... αυτων | CT *om.*

ὅρια τῆς Ἰουδαίας πέραν τοῦ Ἰορδάνου. ² Καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ.

³ Καὶ ^aπροσηλθον αὐτῷ ^bοἱ Φαρισαῖοι πειράζοντες αὐτόν, καὶ λέγοντες ^cαὐτῷ, Εἰ ἔξεστιν ^dἀνθρώπῳ ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν αἰτίαν; ⁴ Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν ^eαὐτοῖς, Οὐκ ἀνέγνωτε ὅτι ὁ ^fποιήσας ἀπ' ἀρχῆς ἄρσεν καὶ θήλυ ἐποίησεν αὐτούς, ⁵ καὶ εἶπεν, ^gἘνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα ^hκαὶ τὴν μητέρα, καὶ ⁱπροσκολληθήσεται ^jτῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν; ⁶ Ὡστε οὐκέτι εἰσὶν δύο, ἀλλὰ σὰρξ μία. Ὁ οὖν ὁ θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω. ⁷ Λέγουσιν αὐτῷ, Τί οὖν ^kΜωσῆς ἐνετείλατο δοῦναι βιβλίον ἀποστασίου, καὶ ἀπολῦσαι ^lαὐτήν; ⁸ Λέγει αὐτοῖς ὅτι ^mΜωσῆς πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἐπέτρεψεν ὑμῖν ἀπολῦσαι τὰς γυναῖκας ὑμῶν· ἀπ' ἀρχῆς δὲ οὐ γέγονεν οὕτως. ⁹ Λέγω δὲ ὑμῖν ⁿὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ^oμὴ ἐπὶ πορνείᾳ, καὶ γαμῆσῃ ἄλλην, μοιχᾶται· ^pκαὶ ὁ ἀπολελυμένην γαμήσας μοιχᾶται. ¹⁰ Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ ^qαὐτοῦ, Εἰ οὕτως ἐστὶν ἡ αἰτία τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῆς γυναικός, οὐ συμφέρει γαμῆσαι. ¹¹ Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ πάντες χωροῦσιν τὸν λόγον ^rτουτοῦ, ἀλλ' οἷς δέδοται. ¹² Εἰσὶν γὰρ εὐνοῦχοι, οἵτινες ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐγεννήθησαν οὕτως· καὶ εἰσιν εὐνοῦχοι, οἵτινες εὐνουχίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· καὶ εἰσιν εὐνοῦχοι, οἵτινες εὐνουχίσαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ὁ δυνάμενος χωρεῖν χωρεῖτω.

^a 19:3 προσηλθον | WH προσηλθαν

^b 19:3 οἱ | CT om.

^c 19:3 αὐτῷ | CT om.

^d 19:3 ἀνθρώπῳ | WH om.

^e 19:4 αὐτοῖς | CT om.

^f 19:4 ποιήσας | CT κτίσας

^g 19:5 ἐνεκεν | CT ἐνεκα

^h 19:5 καὶ | PCK PT RP^{ms} αὐτοῦ καὶ

ⁱ 19:5 προσκολληθήσεται | CT PT RP^{ms} κολληθήσεται

^j 19:5 τῇ γυναικὶ | PCK πρὸς τὴν γυναῖκα

^k 19:7 μωσῆς | CT μωυσῆς

^l 19:7 αὐτήν | [NA] | WH om.

^m 19:8 μωσῆς | CT μωυσῆς

ⁿ 19:9 ὅτι | TH om.

^o 19:9 μὴ | TR εἰ μὴ

^p 19:9 καὶ ... μοιχᾶται | NA WH om.

^q 19:10 αὐτοῦ | [NA] | SBL WH om.

^r 19:11 τουτοῦ | [NA] | WH om.

¹³ Τότε ^aπροσηνέχθη αὐτῷ παιδία, ἵνα ^bτὰς χεῖρας ἐπιθῇ αὐτοῖς, καὶ προσεύξηται· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς. ¹⁴ Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἄφετε τὰ παιδία, καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ ἐλθεῖν πρὸς με· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. ¹⁵ Καὶ ἐπιθεὶς ^cαὐτοῖς τὰς χεῖρας, ἐπορεύθη ἐκεῖθεν.

¹⁶ Καὶ ἰδού, ^dεἷς προσελθὼν ^eεἶπεν αὐτῷ, Διδάσκαλε ^fἀγαθέ, τί ἀγαθὸν ποιήσω, ἵνα ^gἔχω ζωὴν αἰώνιον; ¹⁷ Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Τί με ^hλέγεις ἀγαθόν; Οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ εἷς, ὁ θεός. Εἰ δὲ θέλεις ⁱεἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν, ἵτηρησον τὰς ἐντολάς. ¹⁸ Λέγει αὐτῷ, Ποίας; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ^kεἶπεν, Τὸ Οὐ φονεύσεις· οὐ μοιχεύσεις· οὐ κλέψεις· οὐ ψευδομαρτυρήσεις· ¹⁹ τίμα τὸν ^lπατέρα καὶ τὴν μητέρα· καί, ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. ²⁰ Λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκος, ^mΠάντα ταῦτα ⁿἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου· τί ἔτι ὑστερῶ; ²¹ Ἐφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, ὑπάγε, πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα καὶ ^oδὸς πτωχοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν ^pοὐρανῷ· καὶ δεῦρο, ἀκολούθει μοι. ²² Ἀκούσας δὲ ὁ νεανίσκος τὸν ^qλόγον ἀπῆλθεν λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλὰ.

²³ Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ^rδυσκόλως πλούσιος εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. ²⁴ Πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν, εὐκοπώτερόν ἐστιν

^a 19:13 προσηνεχθη | CT προσηνεχθησαν

ζωην εισελθειν

^b 19:13 τας χειρας επιθη αυτοις | PT επιθη αυτοις τας χειρας

^j 19:17 τηρησον | WH τηρει

^k 19:18 ειπεν | WH εφη

^c 19:15 αυτοις τας χειρας | CT PT τας χειρας αυτοις

^l 19:19 πατερα | TR πατερα σου

^m 19:20 παντα ταυτα | WH ταυτα παντα

^d 19:16 εις | PCK εις τις

ⁿ 19:20 εφυλαξαμην εκ νεοτητος μου | CT εφυλαξα

^e 19:16 ειπεν αυτω | CT αυτω ειπεν

^o 19:21 δος | TH δος τοις | NA WH δος [τοις]

^f 19:16 αγαθε | CT om.

^p 19:21 ουρανω | CT ουρανοις

^g 19:16 εχω | CT σχω

^q 19:22 λογον | WH λογον [τουτον]

^h 19:17 λεγεις αγαθον ουδεις αγαθος ει μη εις ο θεος | CT ερωτας περι του αγαθου εις εστιν ο αγαθος

^r 19:23 δυσκολως πλουσιος | CT πλουσιος δυσκολως

ⁱ 19:17 εισελθειν εις την ζωην | CT εις την

κάμηλον διὰ ^aτρυπήματος ῥαφίδος ^bδιελθεῖν, ἢ πλούσιον ^cεἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. ²⁵ Ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ ^dαὐτοῦ ἐξεπλήσσοντο σφόδρα, λέγοντες, Τίς ἄρα δύναται σωθῆναι; ²⁶ Ἐμβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστιν, παρὰ δὲ θεῷ πάντα ^eδυνατά. ²⁷ Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ, Ἰδού, ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμεν σοι· τί ἄρα ἔσται ἡμῖν; ²⁸ Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι, ἐν τῇ ^fπαλιγγενεσίᾳ ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, ^gκαθίσεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους, κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραὴλ. ²⁹ Καὶ πᾶς ^hὃς ἀφῆκεν οἰκίαν, ἢ ἀδελφούς, ἢ ἀδελφάς, ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἢ ἀγρούς, ἕνεκεν τοῦ ἰσχύματος μου, ἑκατονταπλασίονα ^kλήψεται, καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει. ³⁰ Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι, καὶ ἔσχατοι πρῶτοι.

20 Ὅμοια γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα πρῶτῷ μισθώσασθαι ἐργάτας εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. ² Καὶ συμφωνήσας μετὰ τῶν ἐργατῶν ἐκ διηναρίου τὴν ἡμέραν, ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. ³ Καὶ ἐξελθὼν περὶ ^mτρίτην ὥραν, εἶδεν ἄλλους ἐστῶτας ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργούς· ⁴ καὶ ἐκείνοις εἶπεν, Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὁ ἐὰν

^a 19:24 τρυπήματος | WH τρηματος

^b 19:24 διελθεῖν | SBL WH εἰσελθεῖν

^c 19:24 εἰς τὴν βασιλειαν του θεου εἰσελθεῖν | NA TH εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλειαν του θεου | SBL WH εἰς τὴν βασιλειαν του θεου

^d 19:25 αὐτου | CT om.

^e 19:26 δυνατα | PT RP^{ms} TR δυνατα εστι(ν)

^f 19:28 παλιγγενεσια | TH WH παλινγενεσια

^g 19:28 καθισεσθε | CT καθησεσθε

^h 19:29 ος | CT οστις

ⁱ 19:29 η γυναικα | NA WH om.

^j 19:29 ονοματος μου εκατονταπλασιονα | WH εμου ονοματος πολλαπλασιονα

^k 19:29 ληψεται | CT λημψεται

^l 20:2 και συμφωνησας | CT TR συμφωνησας δε

^m 20:3 τριτην | TR την τριτην

ⁿ 20:4 και εκεινοις | TR κακεινοις

ἡ δίκαιον δώσω ὑμῖν. ⁵ Οἱ δὲ ἀπῆλθον. ^a Πάλιν ἐξελθὼν περὶ ἕκτην καὶ ^b ἐνάτην ὥραν, ἐποίησεν ὡσαύτως. ⁶ Περὶ δὲ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν ἐξελθὼν, εὗρεν ἄλλους ἐστῶτας ^d ἀργούς, καὶ λέγει αὐτοῖς, Τί ὧδε ἐστήκατε ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοί; ⁷ Λέγουσιν αὐτῷ, Ὅτι οὐδεὶς ἡμᾶς ἐμισθώσατο. Λέγει αὐτοῖς, Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, ^e καὶ ὁ ἐὰν ἡ δίκαιον λήψεσθε. ⁸ Ὁψίας δὲ γενομένης λέγει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος τῷ ἐπιτρόπῳ αὐτοῦ, Κάλεσον τοὺς ἐργάτας, καὶ ἀπόδος ^f αὐτοῖς τὸν μισθόν, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ἕως τῶν πρώτων. ⁹ ^g Καὶ ἐλθόντες οἱ περὶ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν ἔλαβον ἀνὰ δηνάριον. ¹⁰ ^h Ἐλθόντες δὲ οἱ πρῶτοι ἐνόμισαν ὅτι ⁱ πλείονα λήψονται καὶ ἔλαβον ^j καὶ αὐτοὶ ἀνὰ δηνάριον. ¹¹ Λαβόντες δὲ ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότου, ¹² λέγοντες ^k ὅτι Οὗτοι οἱ ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν, καὶ ἴσους ^l ἡμῖν αὐτοὺς ἐποίησας, τοῖς βασιτάσαισιν τὸ βάρος τῆς ἡμέρας καὶ τὸν καύσωνα. ¹³ Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς ^m εἶπεν ἐνὶ αὐτῶν, Ἐταῖρε, οὐκ ἀδικῶ σε· οὐχὶ δηναρίου συνεφώνησάς μοι; ¹⁴ Ἄρον τὸ σὸν καὶ ὑπάγε· θέλω δὲ τούτῳ τῷ ἐσχάτῳ δοῦναι ὡς καὶ σοί. ¹⁵ ⁿ Ἡ οὐκ ἔξεστίν μοι ^o ποιῆσαι ὁ θέλω ἐν τοῖς ἑμοῖς; ^p Εἰ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρός ἐστιν, ὅτι ἐγὼ ἀγαθός εἰμι; ¹⁶ Οὕτως ἔσονται οἱ ἔσχατοι πρῶτοι, καὶ οἱ πρῶτοι ἔσχατοι· ^q πολλοὶ γάρ εἰσιν κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

^a 20:5 παλιν | TH παλιν δε | NA WH παλιν [δε]

^b 20:5 ενατην | TR εννατην

^c 20:6 ωραν | CT om.

^d 20:6 αργους | CT om.

^e 20:7 και ... ληψεσθε | CT om.

^f 20:8 αυτοις | WH om.

^g 20:9 και ελθοντες | WH ελθοντες δε

^h 20:10 ελθοντες δε | CT και ελθοντες

ⁱ 20:10 πλειονα ληψονται | CT πλειον λημψονται

^j 20:10 και αυτοι ανα δηναρion | SBL TH

το ανα δηναρion και αυτοι | NA WH [το] ανα δηναρion και αυτοι

^k 20:12 οτι | CT om.

^l 20:12 ημιν αυτους | SBL WH αυτους ημιν

^m 20:13 ειπεν ενι αυτων | CT ενι αυτων ειπεν

ⁿ 20:15 η | [NA] | SBL WH om.

^o 20:15 ποιησαι ο θελω | CT ο θελω ποιησαι

^p 20:15 ει | CT η

^q 20:16 πολλοι ... εκλεκτοι | CT om.

17 ^aΚαὶ ἀναβαίνων ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα παρέλαβεν τοὺς δώδεκα ^bμαθητὰς κατ' ἰδίαν ^cἐν τῇ ὁδῷ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, 18 Ἴδού, ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ γραμματεῦσιν, καὶ κατακρينوῦσιν αὐτὸν ^dθανάτῳ, 19 καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ ἐμπαῖξαι καὶ μαστιγῶσαι καὶ σταυρῶσαι· καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ^eἀναστήσεται.

20 Τότε προσήλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς, προσκυνοῦσα καὶ αἰτοῦσά τι ^fπαρ' αὐτοῦ. 21 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, Τί θέλεις; Λέγει αὐτῷ, Εἰπέ ἵνα καθίσωσιν οὗτοι οἱ δύο υἱοί μου, εἷς ἐκ δεξιῶν ^gσου, καὶ εἷς ἐξ ἐκωνύμων ^hσου, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. 22 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. Δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ μέλλω πίνειν, ἢ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι; Λέγουσιν αὐτῷ, Δυνάμεθα. 23 ^jΚαὶ λέγει αὐτοῖς, Τὸ μὲν ποτήριόν μου πίεσθε, ^kκαὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε· τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ ἐκωνύμων ^lμου οὐκ ἔστιν ^mἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται ⁿὑπὸ τοῦ πατρὸς μου. 24 Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἠγανάκτησαν περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν. 25 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς εἶπεν, Οἴδατε ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. 26 Οὐχ οὕτως ^oδὲ ἔσται ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὃς ^pἂν θέλῃ ἐν ὑμῖν μέγας γενέσθαι ^qἔσται ὑμῶν διάκονος· 27 καὶ ὃς ^rἂν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶ-

^a 20:17 και αναβαινων ο | WH μελλων δε αναβαινειν

^b 20:17 μαθητας | [NA WH]

^c 20:17 εν τη οδω και | CT και εν τη οδω

^d 20:18 θανατω | [WH]

^e 20:19 αναστησεται | CT εγερωθησεται

^f 20:20 παρ | NA TH WH απ

^g 20:21 σου | WH om.

^h 20:21 σου | TR om.

ⁱ 20:22 η το ... βαπτισθηναι | TR και το ... βαπτισθηναι | CT om.

^j 20:23 και | CT om.

^k 20:23 και ... βαπτισθησεσθε | CT om.

^l 20:23 μου | CT om.

^m 20:23 εμον | NA εμον [τουτο]

ⁿ 20:23 υπο του πατρος μου | [PT]

^o 20:26 δε εσται εν | PCK δε εσται | NA PT SBL TH εσται εν | WH εστιν εν

^p 20:26 εαν | SBL TH WH αν

^q 20:26 εσται | TR εστο

^r 20:27 εαν | CT αν

τος, ^aἔστω ὑμῶν δοῦλος· ²⁸ ὥσπερ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

²⁹ Καὶ ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπὸ ^bἹεριχῶ, ἠκολούθησεν αὐτῷ ὄχλος πολὺς. ³⁰ Καὶ ἰδού, δύο τυφλοὶ καθήμενοι παρὰ τὴν ὁδόν, ἀκούσαντες ὅτι Ἰησοῦς παράγει, ἔκραζαν, λέγοντες, ^cἘλέησον ἡμᾶς, κύριε, ^dυἱὸς ^eΔαυίδ. ³¹ Ὁ δὲ ὄχλος ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα σιωπήσωσιν. Οἱ δὲ μεῖζον ^fἔκραζον, λέγοντες, ^gἘλέησον ἡμᾶς, κύριε, ^hυἱὸς ⁱΔαυίδ. ³² Καὶ στὰς ^jὁ Ἰησοῦς ἐφώνησεν αὐτούς, καὶ εἶπεν, Τί θέλετε ποιήσω ὑμῖν; ³³ Λέγουσιν αὐτῷ, Κύριε, ἵνα ^kἀνοιχθῶσιν ἡμῶν οἱ ὀφθαλμοί. ³⁴ Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἤψατο τῶν ^lὀφθαλμῶν αὐτῶν· καὶ εὐθέως ἀνέβλεψαν ^mαὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ.

21 Καὶ ὅτε ἤγγισαν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ἦλθον εἰς ⁿΒηθσφαγὴ ^oπρὸς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, τότε ^pὁ Ἰησοῦς ἀπέστειλεν δύο μαθητάς, ² λέγων αὐτοῖς, ^qΠορεύθητε εἰς τὴν κώμην τὴν Ἀπέναντι ὑμῶν, καὶ ^rεὐθέως εὐρήσετε ὄνον δεδεμένην, καὶ πῶλον μετ' αὐτῆς· λύσαντες ἀγάγετέ μοι. ³ Καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπη τι, ἐρεῖτε ὅτι Ὁ κύριος αὐτῶν χρει-
^tεὐθέως δὲ ^uἀποστέλλει αὐτούς. ⁴ Τοῦτο δὲ ^vὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος, ⁵ Εἶπατε

^a 20:27 εστω | CT PCK PT εσται

^b 20:29 ιεριχω | TH WH ιερειχω

^c 20:30 ελεησον ημας κυριε | NA ελεησον ημας [κυριε] | SBL WH κυριε ελεησον ημας | TH ελεησον ημας ιησου

^d 20:30 υιος | TH υιε

^e 20:30 δαυιδ | HF TR δαβιδ | TH WH δαυειδ

^f 20:31 εκραζον | CT εκραζαν

^g 20:31 ελεησον ημας κυριε | SBL TH WH κυριε ελεησον ημας

^h 20:31 υιος | TH υιε

ⁱ 20:31 δαυιδ | HF TR δαβιδ | TH WH δαυειδ

^j 20:32 ο | [WH]

^k 20:33 ανοιχθωσιν ημων οι οφθαλμοι | CT ανοιγωσιν οι οφθαλμοι ημων

^l 20:34 οφθαλμων | CT ομματων

^m 20:34 αυτων οι οφθαλμοι | CT om.

ⁿ 21:1 βηθσφαγη | CT RP^{ms} TR βηθφαγη

^o 21:1 προς | NA SBL WH εις

^p 21:1 ο | NA SBL WH om.

^q 21:2 πορευθητε | CT πορευεσθε

^r 21:2 απεναντι | CT κατεναντι

^s 21:2 ευθεως | WH ευθυς

^t 21:3 ευθεως | CT ευθυς

^u 21:3 αποστέλλει | CT TR αποστελει

^v 21:4 ολον | CT om.

τῇ θυγατρὶ Σιών, Ἰδοῦ, ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεταιί σοι, πραῖς καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον καὶ ἁπῶλον υἱὸν ὑποζυγίου. ⁶ Πορευθέντες δὲ οἱ μαθηταί, καὶ ποιήσαντες καθὼς ^bπροσέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, ⁷ ἤγαγον τὴν ὄνον καὶ τὸν πῶλον· καὶ ἐπέθηκαν ^cἐπάνω αὐτῶν τὰ ἱμάτια ^dαὐτῶν, καὶ ^eἐπεκάθισεν ἐπάνω αὐτῶν. ⁸ Ὁ δὲ πλείστος ὄχλος ἔστρωσαν ^fἐαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ· ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν δένδρων, καὶ ἐστρώννουν ἐν τῇ ὁδῷ. ⁹ Οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προάγοντες ^gκαὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον, λέγοντες, Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ ^hΔαυίδ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου. Ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις. ¹⁰ Καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλις, λέγουσα, Τίς ἐστιν οὗτος; ¹¹ Οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον, Οὗτός ἐστιν ⁱἸησοῦς ὁ προφήτης, ὁ ἀπὸ ^jΝαζαρετ τῆς Γαλιλαίας.

¹² Καὶ εἰσῆλθεν ^kὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν ^lτοῦ θεοῦ, καὶ ἐξέβαλεν πάντας τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν κατέστρεψεν, καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστεράς. ¹³ Καὶ λέγει αὐτοῖς, Γέγραπται, Ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται· ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ^mἐποιήσατε σπήλαιον ληστῶν. ¹⁴ Καὶ προσῆλθον αὐτῷ ⁿχωλοὶ καὶ τυφλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. ¹⁵ Ἰδόντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὰ θαυμάσια ^oἃ ἐποίησεν, καὶ τοὺς παῖδας ^pοκράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ λέγοντας, Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ ^pΔαυίδ, ἠγανάκτησαν, ¹⁶ καὶ ^qεἶπον

^a 21:5 πωλον | CT επι πωλον

^b 21:6 προσεταξεν | NA SBL WH συνεταξεν

^c 21:7 επανω | CT επ

^d 21:7 αυτων | CT om.

^e 21:7 επεκαθισεν | SCR επεκαθισαν

^f 21:8 εαυτων | PCK αυτων

^g 21:9 και | CT αυτον και

^h 21:9 δαυιδ | HF TR δαβιδ | TH WH δανειδ

ⁱ 21:11 ιησους ο προφητης | CT ο προφητης ιησους

^j 21:11 ναζαρετ | CT SCR ναζαρεθ

^k 21:12 ο | CT om.

^l 21:12 του θεου | CT om.

^m 21:13 εποιησατε | CT ποιειτε

ⁿ 21:14 χωλοι και τυφλοι | CT TR τυφλοι και χωλοι

^o 21:15 κραζοντας | CT τους κραζοντας

^p 21:15 δαυιδ | HF TR δαβιδ | TH WH

δανειδ

^q 21:16 ειπον | CT ειπαν

αὐτῷ, Ἀκούεις τί οὗτοι λέγουσιν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, Ναί· οὐδέποτε ἀνέγνωτε ὅτι Ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον; ¹⁷ Καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως εἰς Βηθανίαν, καὶ ἡϋλίσθη ἐκεῖ.

¹⁸ ^aΠρωΐας δὲ ^bἐπανάγων εἰς τὴν πόλιν, ἐπεΐνασεν. ¹⁹ Καὶ ἰδὼν συκὴν μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἦλθεν ἐπ’ αὐτήν, καὶ οὐδὲν εὔρεν ἐν αὐτῇ εἰ μὴ φύλλα μόνον· καὶ λέγει αὐτῇ, Ὑμῆς ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ συκὴ. ²⁰ Καὶ ἰδόντες οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν, λέγοντες, Πῶς παραχρῆμα ἐξηράνθη ἡ συκὴ; ²¹ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν, καὶ μὴ διακριθῆτε, οὐ μόνον τὸ τῆς συκῆς ποιήσετε, ἀλλὰ κὰν τῷ ὄρει τούτῳ εἴπητε, Ἄρθητι, καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, γενήσεται. ²² Καὶ πάντα ὅσα ^dἐὰν αἰτήσητε ἐν τῇ προσευχῇ, πιστεύοντες, ^eλήψεσθε.

²³ Καὶ ^fἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ ἱερόν, ^gπροσηλθὼν αὐτῷ διδάσκοντι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ, λέγοντες, Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; Καὶ τίς σοι ἔδωκεν τὴν ἐξουσίαν ταύτην; ²⁴ Ἀποκριθεὶς ^hδὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ λόγον ἓνα, ὃν ἐὰν εἴπητέ μοι, κἀγὼ ὑμῖν ἐρῶ ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. ²⁵ Τὸ βάπτισμα ⁱἸωάννου πόθεν ἦν; Ἐξ οὐρανοῦ ἢ ἐξ ἀνθρώπων; Οἱ δὲ διελογίζοντο ^jπαρ’ ἑαυτοῖς, λέγοντες, Ἐὰν εἴπωμεν, Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ ἡμῖν, Διὰ τί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; ²⁶ Ἐὰν δὲ εἴπωμεν, Ἐξ ἀνθρώπων, φοβούμεθα τὸν ὄχλον· πάντες γὰρ ^kἔχουσιν τὸν Ἰωάννην ὡς προφήτην. ²⁷ Καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ ^lεἶπον,

^a 21:18 πρωΐας | CT πρωι

^b 21:18 επαναγων | WH επαναγαγων

^c 21:19 μηκετι | WH ου μηκετι

^d 21:22 εαν | CT RP^{ms} TR αν

^e 21:22 ληψεσθε | CT λημψεσθε

^f 21:23 ελθοντι αυτω | CT ελθοντος αυτου

^g 21:23 προσηλθον | WH προσηλθαν

^h 21:24 δε | [WH]

ⁱ 21:25 ιωαννου | NA SBL TH το ιωαννου | WH το ιωανου

^j 21:25 παρ | NA SBL WH εν

^k 21:26 εχουσιν τον ιωαννην ως προφητην | NA SBL TH ως προφητην εχουσιν τον ιωαννην | WH ως προφητην εχουσιν τον ιωαννην

^l 21:27 ειπον | NA SBL WH ειπαυ

Οὐκ οἶδαμεν. Ἐφη αὐτοῖς καὶ αὐτός, Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. ²⁸ Τί δὲ ὑμῖν δοκεῖ; Ἄνθρωπος ^aεἶχεν τέκνα δύο, ^bκαὶ προσελθὼν τῷ πρώτῳ εἶπεν, Τέκνον, ὕπαγε, σήμερον ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελώνι ^cμου. ²⁹ Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, ^dΟὐ θέλω· ὕστερον δὲ μεταμεληθεὶς, ἀπῆλθεν. ³⁰ ^eΚαὶ προσελθὼν τῷ ^fδευτέρῳ εἶπεν ὡσαύτως. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, ^gἘγὼ, κύριε· καὶ οὐκ ἀπῆλθεν. ³¹ Τίς ἐκ τῶν δύο ἐποίησεν τὸ θέλημα τοῦ πατρός; Λέγουσιν ^hαὐτῷ, Ὁ ⁱπρώτος. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι προάγουσιν ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. ³² Ἦλθεν γὰρ ^jπρὸς ὑμᾶς Ἰωάννης ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης, καὶ οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ· οἱ δὲ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι ἐπίστευσαν αὐτῷ· ὑμεῖς δὲ ἰδόντες ^kοὐ μετεμελήθητε ὕστερον τοῦ πιστεῦσαι αὐτῷ.

³³ Ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε. Ἄνθρωπός ^lτις ἦν οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκεν, καὶ ὥρυξεν ἐν αὐτῷ ληνόν, καὶ ὠκοδόμησεν πύργον, καὶ ^mἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν. ³⁴ Ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλεν τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργοὺς, λαβεῖν τοὺς καρποὺς αὐτοῦ. ³⁵ Καὶ λαβόντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ, ὃν μὲν ⁿἔδειραν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν. ³⁶ Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους πλείονας τῶν πρώτων· καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως. ³⁷ Ὑστερον δὲ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, λέγων, Ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου. ³⁸ Οἱ δὲ γεωργοὶ

^a 21:28 εἶχεν | PCK PT τις εἶχε(v)

^b 21:28 καὶ | SBL WH om.

^c 21:28 μου | CT om.

^d 21:29 ου θελω υστερον δε μεταμεληθεις | WH εγω κυριε και ουκ

^e 21:30 και προσελθων | CT προσελθων δε

^f 21:30 δευτερω | HF NA PCK RP^{ms} ετερω

^g 21:30 εγω κυριε και ουκ |

WH ου θελω υστερον μεταμεληθεις

^h 21:31 αυτω | CT om.

ⁱ 21:31 πρωτος | WH υστερος

^j 21:32 προς υμας ιωαννης | NA SBL TH ιωαννης προς υμας | WH ιωαννης προς υμας

^k 21:32 ου | CT ουδε

^l 21:33 τις | CT RP^{ms} om.

^m 21:33 εξεδото | NA SBL WH εξεδετο

ⁿ 21:35 εδειραν | PCK εδηραν

ιδόντες τὸν υἱὸν εἶπον ἐν ἑαυτοῖς, Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε, ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ ^aκατάσχωμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. ³⁹ Καὶ λαβόντες αὐτὸν ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος καὶ ἀπέκτειναν. ⁴⁰ Ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί ποιήσει τοῖς γεωργοῖς ἐκείνοις; ⁴¹ Λέγουσιν αὐτῷ, Κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτούς, καὶ τὸν ἀμπελῶνα ^bἐκδώσεται ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀποδώσουσιν αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν. ⁴² Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς γραφαῖς, Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας· παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστιν θαυμαστή ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν; ⁴³ Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν ὅτι ἀρθήσεται ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, καὶ δοθήσεται ἔθνει ποιοῦντι τοὺς καρποὺς αὐτῆς. ⁴⁴ ^cΚαὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν. ⁴⁵ Καὶ ἀκούσαντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτοῦ ἔγνωσαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει. ⁴⁶ Καὶ ζητοῦντες αὐτὸν κρατῆσαι, ἐφοβήθησαν τοὺς ὄχλους, ^dἐπειδὴ ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον.

22 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἶπεν ^eαὐτοῖς ἐν παραβολαῖς, λέγων, ² Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις ἐποίησεν γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ. ³ καὶ ἀπέστειλεν τοὺς δούλους αὐτοῦ καλέσαι τοὺς κεκλημένους εἰς τοὺς γάμους, καὶ οὐκ ἤθελον ἐλθεῖν. ⁴ Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους, λέγων, Εἴπατε τοῖς κεκλημένοις. Ἴδού, τὸ ἄριστόν μου ^fἡτοίμασα, οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ σιτιστὰ τεθυμένα, καὶ πάντα ἔτοιμα· δεῦτε εἰς τοὺς γάμους. ⁵ Οἱ δὲ ἀμελήσαντες ἀπήλθον, ^gὁ μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρόν, ὁ δὲ ^hεἰς τὴν ἐμπορίαν αὐτοῦ. ⁶ οἱ δὲ λοιποὶ κρατήσαντες τοὺς δούλους

^a 21:38 κατασχωμεν | CT σχωμεν

^b 21:41 ἐκδωσεται | TR ἐκδοσεται

^c 21:44 καὶ ... αὐτον | [NA WH]

^d 21:46 ἐπειδὴ ὡς | CT ἐπει εἰς

^e 22:1 αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς | CT ἐν

παραβολαῖς αὐτοῖς

^f 22:4 ἡτοίμασα | CT ἡτοιμακα

^g 22:5 ο ... ο | CT ὅς ... ὅς

^h 22:5 εἰς | CT ἐπὶ

αὐτοῦ ὕβρισαν καὶ ἀπέκτειναν. ⁷ ^aΚαὶ ἀκούσας ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος ὠργίσθη, καὶ πέμψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ ἀπώλεσεν τοὺς φονεῖς ἐκεῖνους, καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐνέπρησεν. ⁸ Τότε λέγει τοῖς δούλοις αὐτοῦ, Ὁ μὲν γάμος ἑτοιμός ἐστιν, οἱ δὲ κεκλημένοι οὐκ ἦσαν ἄξιοι. ⁹ Πορεύεσθε οὖν ἐπὶ τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσους ^b ἂν εὑρητε, καλέσατε εἰς τοὺς γάμους. ¹⁰ Καὶ ἐξελθόντες οἱ δούλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδοὺς συνήγαγον πάντας ^c ὅσους εὔρον, πονηροὺς τε καὶ ἀγαθοὺς· καὶ ἐπλήσθη ὁ ^d γάμος ἀνακειμένων. ¹¹ Εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι τοὺς ἀνακειμένους εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γάμου· ¹² καὶ λέγει αὐτῷ, Ἐταῖρε, πῶς εἰσήλθες ὧδε μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου; Ὁ δὲ ἐφίμωθη. ¹³ Τότε ^e εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς διακόνοις, Δῆσαντες αὐτοῦ ^f πόδας καὶ χεῖρας, ^g ἄρατε αὐτὸν καὶ ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. ¹⁴ Πολλοὶ γάρ εἰσιν κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

¹⁵ Τότε πορευθέντες οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον ὅπως αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν λόγῳ. ¹⁶ Καὶ ἀποστέλλουσιν αὐτῷ τοὺς μαθητὰς αὐτῶν μετὰ τῶν Ἑρωδιανῶν, ^h λέγοντες, Διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ, καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις, καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων. ¹⁷ ⁱ Εἰπὲ οὖν ἡμῖν, τί σοι δοκεῖ; Ἐξεστὶν δοῦναι κήνσον Καίσαρι, ἢ οὐ; ¹⁸ Γνούς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πονηρίαν αὐτῶν εἶπεν, Τί με πειράζετε, ὑποκριταί; ¹⁹ Ἐπιδείξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ κήνσου. Οἱ δὲ προσήνεγκαν αὐτῷ δηνάριον. ²⁰ Καὶ λέγει αὐτοῖς, Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ

^a 22:7 καὶ ἀκούσας ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος |

PT ἀκούσας δε ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος |

TR ἀκούσας δε ὁ βασιλεὺς | CT ὁ δε

βασιλεὺς

^b 22:9 ἀν | CT PT RP^{mg} εἰαν

^c 22:10 ὅσους | CT οὐς

^d 22:10 γάμος | WH νυμφῶν

^e 22:13 εἶπεν ὁ βασιλεὺς | CT ὁ βασιλεὺς

εἶπεν

^f 22:13 πόδας καὶ χεῖρας | PCK RP^{mg}

χεῖρας καὶ πόδας

^g 22:13 ἀρατε αὐτον καὶ ἐκβάλετε | NA

SBL WH ἐκβάλετε αὐτον

^h 22:16 λεγοντες | TH WH λεγοντας

ⁱ 22:17 εἶπε | SBL WH εἶπον

ἐπιγραφῇ; ²¹ Λέγουσιν ^aαὐτῷ, Καίσαρος. Τότε λέγει αὐτοῖς, Ἀπόδοτε οὖν τὰ Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ.

²² Καὶ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν· καὶ ἀφέντες αὐτὸν ^bἀπῆλθον.

²³ Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθον αὐτῷ Σαδδουκαῖοι, ^cοἱ λέγοντες μὴ εἶναι ἀνάστασιν, καὶ ἐπηρώτησαν αὐτόν,

²⁴ λέγοντες, Διδάσκαλε, ^dΜωσῆς εἶπεν, Ἐάν τις ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα, ἐπιγαμβρεύσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἀναστήσει σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. ²⁵ Ἦσαν δὲ

παρ' ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοί· καὶ ὁ πρῶτος ^eγαμήσας ἐτελεύτησεν· καὶ μὴ ἔχων σπέρμα, ἀφῆκεν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. ²⁶ Ὅμοίως καὶ ὁ δεύτερος, καὶ ὁ τρίτος, ἕως τῶν ἑπτὰ.

²⁷ Ὑστερον δὲ πάντων ἀπέθανεν ^fκαὶ ἡ γυνή. ²⁸ Ἐν τῇ ^gοὖν ἀναστάσει, τίνος τῶν ἑπτὰ ἔσται ^hγυνή; Πάντες γὰρ ἔσχον αὐτήν. ²⁹ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Πλανᾶσθε, μὴ

εἰδότες τὰς γραφάς, μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ. ³⁰ Ἐν γὰρ τῇ ἀναστάσει οὔτε γαμοῦσιν, οὔτε ⁱἐκγαμίζονται, ἀλλ' ὡς ἄγγελοι ^jτοῦ θεοῦ ἐν οὐρανῷ εἰσιν. ³¹ Περὶ δὲ τῆς ἀναστάσεως τῶν

νεκρῶν, οὐκ ἀνέγνωτε τὸ ρηθὲν ὑμῖν ὑπὸ τοῦ θεοῦ, λέγοντος, ³² Ἐγὼ εἰμι ὁ θεὸς Ἀβραάμ, καὶ ὁ θεὸς Ἰσαάκ, καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ; Οὐκ ἔστιν ^kὁ θεὸς θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων. ³³ Καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.

³⁴ Οἱ δὲ Φαρισαῖοι, ἀκούσαντες ὅτι ἐφίμωσεν τοὺς Σαδδουκαίους, συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό. ³⁵ Καὶ ἐπηρώτησεν εἰς ἐξ αὐτῶν ^lνομικός, πειράζων αὐτόν, ^mκαὶ λέγων, ³⁶ Διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ μεγάλῃ ἐν τῷ νόμῳ; ³⁷ Ὁ δὲ ⁿἸησοῦς ἔφη αὐτῷ,

^a 22:21 αὐτῷ | WH *om.*

^b 22:22 ἀπῆλθον | CT ἀπῆλθαν

^c 22:23 οἱ | CT RP^{ms} *om.*

^d 22:24 μωσῆς | CT μωυσης

^e 22:25 γαμήσας | CT γημας

^f 22:27 καὶ | CT *om.*

^g 22:28 οὖν ἀναστασει | CT ἀναστασει οὖν

^h 22:28 γυνή | PT η γυνή

ⁱ 22:30 ἐκγαμίζονται | CT γαμίζονται

^j 22:30 τοῦ θεοῦ ἐν | PT θεοῦ ἐν | SBL TH θεοῦ ἐν τῷ | NA WH ἐν τῷ

^k 22:32 ὁ θεὸς θεὸς | SBL TH ὁ θεὸς | NA WH [ο] θεὸς

^l 22:35 νομικός | [NA]

^m 22:35 καὶ λεγων | CT *om.*

ⁿ 22:37 ἰησοῦς εφη | TR ἰησοῦς εἶπεν | CT εφη

Ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου, ἐν ὅλῃ ^aκαρδίᾳ σου, καὶ ἐν ὅλῃ ^bψυχῇ σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου. ³⁸ Αὕτη ἐστὶν ^cπρώτη καὶ μεγάλη ἐντολή. ³⁹ Δευτέρα ^dδὲ ὁμοία ^eαὐτῇ, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. ⁴⁰ Ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος ^fκαὶ οἱ προφῆται κρέμονται.

⁴¹ Συνηγμένων δὲ τῶν Φαρισαίων, ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, ⁴² λέγων, Τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ χριστοῦ; Τίνος υἱὸς ἐστίν; Λέγουσιν αὐτῷ, Τοῦ ^gΔαυίδ. ⁴³ Λέγει αὐτοῖς, Πῶς οὖν Δαυὶδ ἐν πνεύματι ^hκύριον αὐτὸν καλεῖ, λέγων, ⁴⁴ Εἶπεν ⁱὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ^jὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου; ⁴⁵ Εἰ οὖν ^kΔαυὶδ καλεῖ αὐτὸν κύριον, πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστίν; ⁴⁶ Καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο ^lαὐτῷ ἀποκριθῆναι λόγον· οὐδὲ ἐτόλμησέν τις ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐπερωτῆσαι αὐτὸν οὐκέτι.

23 Τότε ^mὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν τοῖς ὄχλοις καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ² λέγων, Ἐπὶ τῆς ⁿΜωσέως καθέδρας ἐκάθισαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι· ³ πάντα οὖν ὅσα ^oἐὰν εἴπωσιν ὑμῖν ^pτηρεῖν, τηρεῖτε καὶ ποιεῖτε· κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε, λέγουσιν γὰρ καὶ οὐ ποιοῦσιν. ⁴ Δεσμεύουσιν ^qγὰρ φορτία βαρέα ^rκαὶ δυσβάστακτα, καὶ ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺς ὤμους τῶν ἀνθρώπων, ^sτῷ δὲ δακτύλῳ αὐτῶν οὐ θέλου-

^a 22:37 καρδία | NA PCK PT SBL TH TR τη καρδία

^b 22:37 ψυχή | CT PCK PT TR τη ψυχή

^c 22:38 πρώτη και μεγάλη | CT η μεγάλη και πρώτη

^d 22:39 δε | TH WH om.

^e 22:39 αὐτή | PCK RP^{ms} WH αὕτη

^f 22:40 και οι προφηται κρεμναι | CT κρεματα και οι προφηται

^g 22:42–43 δαυιδ ... δαυιδ | HF TR δαβιδ ... δαβιδ | TH WH δανειδ ... δανειδ

^h 22:43 κυριον αυτον καλει | NA SBL WH καλει αυτον κυριον | TH καλει κυριον αυτον

ⁱ 22:44 ο | CT om.

^j 22:44 υποποδιον | CT υποκατω

^k 22:45 δαυιδ | HF TR δαβιδ | TH WH δανειδ

^l 22:46 αυτω αποκριθηναι | CT PCK αποκριθηναι αυτω

^m 23:1 ο | [WH]

ⁿ 23:2 μωσεως | CT μουσεως

^o 23:3 εαν | TH TR αν

^p 23:3 τηρειν τηρειτε και ποιεите | CT ποιησατε και τηρειτε

^q 23:4 γαρ | CT δε

^r 23:4 και δυσβαστακτα | [NA] | SBL WH om.

^s 23:4 τω δε | CT αυτοι δε τω

σιν ^aκινήσαι αὐτά. ⁵ Πάντα δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν ποιοῦσιν πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις· πλατύνουσιν ^bδὲ τὰ φυλακτήρια αὐτῶν, καὶ μεγαλύνουσιν τὰ κράσπεδα ^cτῶν ἱματίων αὐτῶν· ⁶ φιλοῦσιν ^dτε τὴν πρωτοκλισίαν ἐν τοῖς δεῖπνοις, καὶ τὰς πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, ⁷ καὶ τοὺς ἄσπασμους ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ^e Ῥαββί, ῤαββί· ⁸ ὑμεῖς δὲ μὴ κληθῆτε ^f Ῥαββί· εἷς γάρ ^g ἐστὶν ὑμῶν ^h ὁ καθηγητής, ὁ χριστός· πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστε. ⁹ Καὶ πατέρα μὴ καλέσητε ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς· εἷς γάρ ἐστιν ⁱ ὁ πατὴρ ὑμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ¹⁰ Μὴ δὲ κληθῆτε καθηγηταί· ^j εἷς γὰρ ὑμῶν ἐστὶν ^k ὁ καθηγητής, ὁ χριστός. ¹¹ Ὁ δὲ μείζων ὑμῶν ^l ἔσται ὑμῶν διάκονος. ¹² Ὅστις δὲ ὑψώσει ἑαυτόν, ταπεινωθήσεται· καὶ ὅστις ταπεινώσει ἑαυτόν, ὑψωθήσεται.

¹³ ^m Οὐαὶ δὲ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι κατεσθίετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι· διὰ τοῦτο λήψεσθε περισσότερον κρίμα.

¹⁴ ⁿ Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώ-

^a 23:4 κινήσαι | TH κεινῆσαι

^b 23:5 δε | CT PT γαρ

^c 23:5 τῶν ἱματίων αὐτῶν | CT om.

^d 23:6 τε | CT PT δε

^e 23:7 ραββι ραββι | NA SBL ραββι | TH WH ραββει

^f 23:8 ραββι | TH WH ραββει

^g 23:8 ἐστὶν ὑμῶν | PT ὑμῶν ἐστὶν

^h 23:8 ὁ καθηγητής ὁ χριστός | PCK

ⁱ 23:8 ὁ διδάσκαλος ὁ χριστός | PT [ο]

^j 23:8 διδάσκαλος ὁ χριστός | CT ὁ διδάσκαλος

^k 23:9 ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς | CT ὑμῶν ὁ πατὴρ ὁ οὐρανόος

^j 23:10 εἷς γὰρ ὑμῶν ἐστὶν ὁ καθηγητής | PCK εἷς γὰρ ἐστὶν ὑμῶν ὁ καθηγητής | CT ὅτι καθηγητής ὑμῶν ἐστὶν εἷς

^k 23:10 ο | [PT]

^l 23:11 ἐσται | PCK ἐστώ

^m 23:13 οὐαὶ δὲ ὑμῖν ... κρίμα | SCR [23:14] οὐαὶ ὑμῖν ... κρίμα | NA SBL TH [23:14] om. | WH om. (cf. next note, and see Appendix C)

ⁿ 23:14 οὐαὶ ὑμῖν ... εἰσελθεῖν | WH οὐαὶ δὲ ὑμῖν ... εἰσελθεῖν | NA SBL SCR TH [23:13] οὐαὶ δὲ ὑμῖν ... εἰσελθεῖν (cf. last note, and see Appendix C)

^m 23:13–14 (23:14) οὐαὶ δὲ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταὶ ὅτι κατεσθίετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι διὰ τοῦτο λήψεσθε περισσότερον κρίμα E F G H K M O S U W Y Γ Δ Π Σ Φ Ω 047 0102 0104 0107 0211 (0233) 399 461 565 (566) 892^c 1080 1143 1295 1424 1500 2500 (0233 566: place verse after 23:14 (23:13); 566: om. δε) | om. & B D L Z^{vid} Θ 33 892* | 0133 0257 unreadable

πων· ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε, οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους ἀφίετε εἰσελθεῖν.

¹⁵ Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι περιάγετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν ποιῆσαι ἓνα προσήλυτον, καὶ ὅταν γένηται, ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέννης διπλότερον ὑμῶν.

¹⁶ Οὐαὶ ὑμῖν, ὁδηγοὶ τυφλοί, οἱ λέγοντες, Ὅς ἂν ὁμόση ἐν τῷ ναῷ, οὐδέν ἐστιν· ὅς δ' ἂν ὁμόση ἐν τῷ χρυσῷ τοῦ ναοῦ, ὀφείλει. ¹⁷ Μωροὶ καὶ τυφλοί· τίς γὰρ μεῖζων ἐστίν, ὁ χρυσός, ἢ ὁ ναὸς ὁ ἁγιάζων τὸν χρυσόν; ¹⁸ Καί, Ὅς ἂν ὁμόση ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, οὐδέν ἐστιν· ὅς δ' ἂν ὁμόση ἐν τῷ δώρῳ τῷ ἐπάνω αὐτοῦ, ὀφείλει. ¹⁹ Μωροὶ καὶ τυφλοί· τί γὰρ μεῖζων, τὸ δῶρον, ἢ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἁγιάζον τὸ δῶρον; ²⁰ Ὁ οὖν ὁμόσας ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ ὁμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν πᾶσιν τοῖς ἐπάνω αὐτοῦ· ²¹ καὶ ὁ ὁμόσας ἐν τῷ ναῷ ὁμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ κατοικήσαντι αὐτόν· ²² καὶ ὁ ὁμόσας ἐν τῷ οὐρανῷ ὁμνύει ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ θεοῦ καὶ ἐν τῷ καθημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ.

²³ Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ ἄνηθον καὶ τὸ κύμινον, καὶ ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν καὶ τὸν ἔλεον καὶ τὴν πίστιν· ταῦτα ἔδει ποιῆσαι, κάκεῖνα μὴ ἀφιέναι. ²⁴ Ὅδηγοὶ τυφλοί, οἱ διυλίζοντες τὸν κώνωπα, τὴν δὲ κάμηλον καταπίνοντες.

²⁵ Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ἐξ ἀρπαγῆς καὶ ἰαδικίας. ²⁶ Φαρισαῖε

^a 23:17 ἁγιαζων | CT ἁγιασας

^b 23:18 εαν | CT PT αν

^c 23:19 μωροι και | CT om.

^d 23:21 κατοικησαντι | CT TR κατοικουντι

^e 23:23 τον ελεον | CT το ελεος

^f 23:23 ταυτα | PT TH WH ταυτα δε | NA ταυτα [δε]

^g 23:23 αφιεναι | WH αφειναι

^h 23:24 οι | WH om.

ⁱ 23:25 αδικιας | CT TR ακρασιας

τυφλέ, καθάρισον πρῶτον τὸ ἐντὸς τοῦ ποτηρίου ^aκαὶ τῆς παροψίδος, ἵνα γένηται καὶ τὸ ἐκτὸς ^bαὐτῶν καθαρόν.

²⁷ Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι παρομοιάζετε τάφοις κεκονιαμένοις, οἵτινες ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὡραῖοι, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν καὶ πάσης ἀκαθαρσίας. ²⁸ Οὕτως καὶ ὑμεῖς ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε τοῖς ἀνθρώποις δίκαιοι, ἔσωθεν δὲ ^cμεστοὶ ἐστε ὑποκρίσεως καὶ ἀνομίας.

²⁹ Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι οἰκοδομεῖτε τοὺς τάφους τῶν προφητῶν, καὶ κοσμεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν δικαίων, ³⁰ καὶ λέγετε, Εἰ ^dἦμεν ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ἡμῶν, οὐκ ἂν ἦμεν ^eκοινωνοὶ αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τῶν προφητῶν. ³¹ Ὡστε μαρτυρεῖτε ἑαυτοῖς ὅτι υἱοὶ ἐστε τῶν φονευσάντων τοὺς προφήτας· ³² καὶ ὑμεῖς πληρώσατε τὸ μέτρον τῶν πατέρων ὑμῶν. ³³ Ὅφεις, γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς φύγητε ἀπὸ τῆς κρίσεως τῆς γεέννης; ³⁴ Διὰ τοῦτο, ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς προφήτας καὶ σοφοὺς καὶ γραμματεῖς· ^fκαὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε καὶ σταυρώσετε, καὶ ἐξ αὐτῶν μαστιγώσετε ἐν ταῖς συναγωγαῖς ὑμῶν καὶ διώξετε ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν· ³⁵ ὅπως ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πᾶν αἷμα δίκαιον ^gἐκχυνόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἀβελ τοῦ δικαίου ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου, ὃν ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου. ³⁶ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ^hὅτι ἥξει ἰπάντα ταῦτα ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύτην.

³⁷ Ἱερουσαλήμ, Ἱερουσαλήμ, ἡ ⁱἀποκτένουσα τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, πο-

^a 23:26 καὶ τῆς παροψίδος | [WH] | NA om.

^b 23:26 αὐτῶν | NA SBL WH αὐτοῦ

^c 23:28 μεστοὶ ἐστε | CT ἐστε μεστοὶ

^d 23:30 ἡμεν ... ἡμεν | CT ἡμεθα ...
ἡμεθα

^e 23:30 κοινωνοὶ αὐτῶν | NA SBL WH
αὐτῶν κοινωνοὶ

^f 23:34 καὶ | CT om.

^g 23:35 ἐκχυνόμενον | CT ἐκχυνόμενον

^h 23:36 ὅτι | CT TR om.

ⁱ 23:36 πάντα ταῦτα | NA PT RP^{mg} SBL TR
WH ταῦτα πάντα

^j 23:37 ἀποκτενοῦσα | CT RP^{mg} TR
ἀποκτενοῦσα | PT ἀποκτενοῦσα

σάκις ἠθέλησα ἐπισυναγαγεῖν τὰ τέκνα σου, ὃν τρόπον ^aἐπισυνάγει ὄρνις τὰ νοσσία ^bἑαυτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθέλησατε. ³⁸ Ἰδοὺ, ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ^cἔρημος. ³⁹ Λέγω γὰρ ὑμῖν, οὐ μή με ἴδῃτε ἀπ' ἄρτι ἕως ἂν εἴπητε, Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου.

24 Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ^dἐπορεύετο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ· καὶ προσῆλθον ^eοἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτῷ τὰς οἰκοδομὰς τοῦ ἱεροῦ. ² Ὁ δὲ ^fἸησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ βλέπετε ^gπάντα ταῦτα; Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀφεθῇ ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον, ὃς ^hοὐ καταλυθήσεται.

³ Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν Ἑλαιῶν, προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ κατ' ἰδίαν, λέγοντες, Ἐἵπες ἡμῖν, πότε ταῦτα ἔσται; Καὶ τί τὸ σημεῖον τῆς σῆς παρουσίας, καὶ ἰτῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος; ⁴ Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ. ⁵ Πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες, Ἐγὼ εἰμι ὁ χριστός· καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν. ⁶ ^kΜελλήσετε δὲ ἀκούειν πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων· ὁρᾶτε, μὴ θροεῖσθε· δεῖ γὰρ ^lπάντα γενέσθαι, ἀλλ' οὐπω ἐστὶν τὸ τέλος. ⁷ Ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν· καὶ ἔσονται λιμοὶ ^mκαὶ λοιμοὶ καὶ σεισμοὶ κατὰ τόπους. ⁸ Πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ ὠδίνων. ⁹ Τότε παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς θλίψιν, καὶ ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶς. Καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά μου. ¹⁰ Καὶ τότε σκανδαλισθήσονται πολλοί, καὶ ἀλλήλους παραδώσουσιν, καὶ μισήσουσιν ἀλλήλους. ¹¹ Καὶ πολλοὶ ψευδο-

^a 23:37 επισυναγει ορνις | CT ορνις
επισυναγει

^b 23:37 εαυτης | NA SBL TH αυτης | WH
[αυτης]

^c 23:38 ερημος | WH om.

^d 24:1 επορευετο απο του ιερου | CT απο
του ιερου επορευετο

^e 24:1 οι | PCK αυτω οι

^f 24:2 ιησους | CT αποκριθεις

^g 24:2 παντα ταυτα | CT PT RP^{mg} ταυτα
παντα

^h 24:2 ου | TR ου μη

ⁱ 24:3 ειπε | SBL WH ειπον

^j 24:3 της | CT om.

^k 24:6 μελλησετε | PCK μελησετε

^l 24:6 παντα | CT om.

^m 24:7 και λοιμοι | CT om.

προφήται ἐγερθήσονται, καὶ πλανήσουσιν πολλούς. ¹² Καὶ διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν, ψυγήσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν. ¹³ ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὕτως σωθήσεται. ¹⁴ Καὶ κηρυχθήσεται τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ εἰς μαρτύριον πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν· καὶ τότε ἔξει τὸ τέλος.

¹⁵ Ὅταν οὖν ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, τὸ ρηθὲν διὰ Δανιὴλ τοῦ προφήτου, ^aἐστὼς ἐν τόπῳ ἀγίῳ—ὁ ἀναγινώσκων νοεῖτω— ¹⁶ τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν ^bἐπὶ τὰ ὄρη. ¹⁷ ὁ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ ^cκαταβαινέτω ἄραι ^dτὰ ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ. ¹⁸ καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ μὴ ἐπιστρεψάτω ὀπίσω ἄραι ^eτὰ ἱμάτια αὐτοῦ. ¹⁹ Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. ²⁰ Προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος, μηδὲ ^fσαββάτω. ²¹ Ἔσται γὰρ τότε θλίψις μεγάλη, ὅσα οὐ γέγονεν ἀπ’ ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν, οὐδ’ οὐ μὴ γένηται. ²² Καὶ εἰ μὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σὰρξ· διὰ δὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς κολοβωθήσονται αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι. ²³ Τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ, Ἰδοὺ, ὧδε ὁ χριστός, ἢ ὧδε, μὴ πιστεύσητε. ²⁴ Ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφήται, καὶ δώσουσιν σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα, ὥστε ^gπλανῆσαι, εἰ δυνατόν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. ²⁵ Ἰδοὺ, προεῖρηκα ὑμῖν. ²⁶ Ἐὰν οὖν εἴπωσιν ὑμῖν, Ἰδοὺ, ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστίν, μὴ ἐξέλθητε· Ἰδοὺ, ἐν τοῖς ταμείοις, μὴ πιστεύσητε. ²⁷ Ὡς περ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτως ἔσται ^hκαὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. ²⁸ Ὅπου ⁱγὰρ ἐὰν ᾖ τὸ πτώμα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἄετοί.

²⁹ Εὐθέως δὲ μετὰ τὴν θλίψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ

^a 24:15 ἐστὼς | CT ST ἐστός

^b 24:16 ἐπὶ | NA TH WH εἰς

^c 24:17 καταβαινέτω | CT καταβατῶ

^d 24:17 τα | TR τι

^e 24:18 τα ἱματία | CT PCK το ἱματιον

^f 24:20 σαββατῶ | TR εν σαββατῶ

^g 24:24 πλανησαι | WH πλανασθαι

^h 24:27 καὶ | CT HF RP^{mg} om.

ⁱ 24:28 γὰρ | CT om.

οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. ³⁰ Καὶ τότε φανήσεται τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν ^aτῷ οὐρανῷ· καὶ τότε κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, καὶ ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. ³¹ Καὶ ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγγος ^bφωνῆς μεγάλης, καὶ ἐπισυνάξουσιν τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ’ ἅκρων οὐρανῶν ἕως ^cἅκρων αὐτῶν.

³² Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν· ὅταν ἦδη ὁ κλάδος αὐτῆς γένηται ἀπαλός, καὶ τὰ φύλλα ἐκφύη, ^dγινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος· ³³ οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε ^eταῦτα πάντα, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς ἐστὶν ἐπὶ θύραις. ³⁴ Ἀμὴν λέγω ^fὑμῖν, οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, ἕως ^gἂν πάντα ταῦτα γένηται. ³⁵ Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ ^hπαρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσιν. ³⁶ Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ἰώρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν, ⁱεἰ μὴ ὁ πατήρ μου μόνος. ³⁷ Ὡσπερ ^kδὲ αἱ ἡμέραι τοῦ Νῶε, οὕτως ἔσται ^lκαὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. ³⁸ ^mὩσπερ γὰρ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις ⁿταῖς πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ τρώγοντες καὶ πίνοντες, γαμοῦντες καὶ ^oἐκγαμίζοντες, ἄχρι ἥς ἡμέρας εἰσῆλθεν Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν, ³⁹ καὶ οὐκ ἔγνωσαν, ἕως ἥλθεν ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἦρεν ἅπαντας, οὕτως ἔσται ^pκαὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. ⁴⁰ Τότε ^qδύο ἔσονται ἐν

^a 24:30 τῷ | NA TH WH *om.*

^b 24:31 φωνῆς | NA SBL WH *om.*

^c 24:31 ἀκρῶν | SBL TH τῶν ἀκρῶν | NA WH [τῶν] ἀκρῶν

^d 24:32 γινώσκετε | PCK γινώσκεται

^e 24:33 ταῦτα πάντα | NA RP^{mg} SBL TR WH πάντα ταῦτα

^f 24:34 ὑμῖν | CT ὑμῖν οτι

^g 24:34 ἀν | [WH]

^h 24:35 παρελεύσονται | CT παρελευσεται

ⁱ 24:36 ὥρας | TR τῆς ὥρας

^j 24:36 εἰ μὴ ὁ πατήρ μου | CT οὐδε ὁ υἱος εἰ μὴ ὁ πατήρ

^k 24:37 δε | CT γαρ

^l 24:37 καὶ | CT *om.*

^m 24:38 ὥσπερ | CT ὡς

ⁿ 24:38 ταῖς | NA WH [ἐκείναις] ταῖς

^o 24:38 ἐκγαμίζοντες | CT γαμίζοντες

^p 24:39 καὶ | [NA] | WH *om.*

^q 24:40 δύο ἔσονται | WH ἔσονται δύο

τῷ ἀγρῷ· ^aὁ εἰς παραλαμβάνεται, καὶ ὁ εἰς ἀφίεται. ⁴¹ Δύο ἀλήθουςαι ἐν τῷ ^bμύλωνι· μία παραλαμβάνεται, καὶ μία ἀφίεται. ⁴² Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε ποῖα ^cῥῶρα ὁ κύριος ὑμῶν ἔρχεται. ⁴³ Ἐκεῖνο δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ ἤδει ὁ οἰκοδεσπότης ποῖα φυλακῇ ὁ κλέπτῃς ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἄν, καὶ οὐκ ἂν εἶασεν ^dδιορυγῆναι τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. ⁴⁴ Διὰ τοῦτο καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἑτοιμοὶ· ὅτι ἡ ^eῥῶρα οὐ δοκεῖτε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. ⁴⁵ Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς δοῦλος καὶ φρόνιμος, ὃν κατέστησεν ὁ κύριος ^fαὐτοῦ ἐπὶ τῆς ^gθεραπειᾶς αὐτοῦ, τοῦ ^hδιδόναι αὐτοῖς τὴν τροφὴν ἐν καιρῷ; ⁴⁶ Μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὐρήσῃ ⁱποιοῦντα οὕτως. ⁴⁷ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. ⁴⁸ Ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ κακὸς δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, Χρονίζει ^jὁ κύριός μου ἐλθεῖν, ⁴⁹ καὶ ἄρξῃται τύπτειν τοὺς ^kσυνδούλους, ^lἐσθίειν δὲ καὶ πίνειν μετὰ τῶν μεθύοντων, ⁵⁰ ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ^mἣ οὐ προσδοκᾷ, καὶ ἐν ῥῶρᾳ ⁿἣ οὐ γινώσκει, ⁵¹ καὶ διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑποκριτῶν θήσῃ· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

25 Τότε ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν δέκα παρθένοις, αἵτινες λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας ^mαὐτῶν ἐξῆλθον εἰς ⁿἀπάντησιν τοῦ νυμφίου. ² Πέντε δὲ ^oἦσαν ἐξ αὐτῶν φρόνιμοι, καὶ αἱ πέντε μωραί. ³ Αἵτινες μωραί,

^a 24:40 ο εἰς ... ο εἰς | CT εἰς ... εἰς

^b 24:41 μύλωνι | CT μύλω

^c 24:42 ῥα | CT ἡμερα

^d 24:43 διορυγῆναι | NA SBL WH

διορυχθῆναι

^e 24:44 ῥα ου δοκεῖτε | CT ου δοκεῖτε

ῥα

^f 24:45 αὐτου | CT om.

^g 24:45 θεραπειας | CT οικειειας

^h 24:45 διδοναι | CT δουναι

ⁱ 24:46 ποιουντα οὕτως | CT οὕτως
ποιουντα

^j 24:48 ο κυριος μου ελθειν | CT μου ο
κυριος

^k 24:49 συνδουλους | CT PT συνδουλους
αυτου

^l 24:49 εσθιειν δε και πινειν | PCK εσθιειν
τε και πινειν | CT PT εσθι δε και πινη

^m 25:1 αυτων | CT εαυτων

ⁿ 25:1 απαντησιν | CT υπαντησιν

^o 25:2–3 ησαν εξ αυτων φρονιμοι και αι
πεντε μωραι αιτινες | CT εξ αυτων ησαν
μωραι και πεντε φρονιμοι αι γαρ

λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας ^aαὐτῶν, οὐκ ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον· ⁴ αἱ δὲ φρόνιμοι ἔλαβον ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις ^bαὐτῶν μετὰ τῶν λαμπάδων ^cαὐτῶν. ⁵ Χρονίζοντος δὲ τοῦ νυμφίου, ἐνύσταξαν πᾶσαι καὶ ἐκάθευδον. ⁶ Μέσης δὲ νυκτὸς κραυγὴ γέγονεν, Ἰδοὺ, ὁ νυμφίος ^dἔρχεται, ἐξέρχεσθε εἰς ἀπάντησιν ^eαὐτοῦ. ⁷ Τότε ἠγέρθησαν πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι, καὶ ἐκόσμησαν τὰς λαμπάδας ^fαὐτῶν. ⁸ Αἱ δὲ μωραὶ ταῖς φρονίμοις ^gεἶπον, Δότε ἡμῖν ἐκ τοῦ ἐλαίου ὑμῶν, ὅτι αἱ λαμπάδες ἡμῶν σβέννυνται. ⁹ Ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι, λέγουσαι, Μήποτε ^hοὐκ ἀρκέσει ἡμῖν καὶ ὑμῖν· πορεύεσθε ⁱδὲ μᾶλλον πρὸς τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράσατε ἑαυταῖς. ¹⁰ Ἀπερχομένων δὲ αὐτῶν ἀγοράσαι, ἦλθεν ὁ νυμφίος· καὶ αἱ ἔτοιμοι εἰσηλθον μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους, καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα. ¹¹ Ὑστερον δὲ ἔρχονται καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι, λέγουσαι, Κύριε, κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν. ¹² Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς. ¹³ Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν, ^jἐν ᾗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

¹⁴ Ὡςπερ γὰρ ἄνθρωπος ἀποδημῶν ἐκάλεσεν τοὺς ἰδίους δούλους, καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ· ¹⁵ καὶ ^κὃ μὲν ἔδωκεν πέντε τάλαντα, ^λὃ δὲ δύο, ^μὃ δὲ ἓν, ἐκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν· καὶ ἀπεδήμησεν εὐθέως. ¹⁶ Πορευθεὶς ^δδὲ ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν ^νεἰργάσατο ἐν αὐτοῖς, καὶ ^ςἐποίησεν

^a 25:3 αὐτῶν | [WH] | PT TR εαυτῶν

^b 25:4 αὐτῶν | CT *om.*

^c 25:4 αὐτῶν | NA SBL WH εαυτῶν

^d 25:6 ἐρχεται | CT *om.*

^e 25:6 αὐτοῦ | [NA] | WH *om.*

^f 25:7 αὐτῶν | CT εαυτῶν

^g 25:8 εἶπον | CT εἶπαν

^h 25:9 οὐκ ἀρκέσει | PT οὐκ ἀρκέσει | CT

οὐ μὴ ἀρκέσει

ⁱ 25:9 δε | CT *om.*

^j 25:13 ἐν ᾗ ... ἐρχεται | CT *om.*

^k 25:16 δε | CT *om.*

^l 25:16 εἰργάσατο | CT ἠργάσατο

^m 25:16 ἐποίησεν | CT ἐκερδήσεν

^j 25:13 ἐν ᾗ ο υἱος του ανθρωπου ἐρχεται C³ E F G H K M S U V Y^c Γ Π^c Ω 0133 0257 399 461 566 1424^c 1500^c 2224^c 2500 | *om.* ϙ³⁵ 8 A B C* D L W X Y* Δ Θ Π* Σ Φ 047 0136 0211 33 565 892 1080 1143 1295 1424* 1500* 2224*

ἄλλα πέντε ^aτάλαντα. ¹⁷ Ὡσαύτως ^bκαὶ ὁ τὰ δύο ἐκέρδησεν
^cκαὶ αὐτὸς ἄλλα δύο. ¹⁸ Ὁ δὲ τὸ ἐν λαβὼν ἀπελθὼν ὥρυξεν
^dἐν τῇ γῇ, καὶ ἀπέκρυψεν τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ.
¹⁹ Μετὰ δὲ ^eχρόνον πολὺν ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων
ἐκείνων, καὶ συναίρει ^fμετ' αὐτῶν λόγον. ²⁰ Καὶ προσελθὼν
ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα,
λέγων, Κύριε, πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε, ἄλλα πέντε
τάλαντα ἐκέρδησα ^gἐπ' αὐτοῖς. ²¹ Ἐφη ^hδὲ αὐτῷ ὁ κύριος
αὐτοῦ, Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ
πολλῶν σε καταστήσω· εἵσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου.
²² Προσελθὼν ⁱδὲ καὶ ὁ τὰ δύο τάλαντα ^jλαβὼν εἶπεν, Κύριε,
δύο τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε, ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα
^kἐπ' αὐτοῖς. ²³ Ἐφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ, Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ
καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω·
εἵσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. ²⁴ Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ
τὸ ἐν τάλαντον εἵληφώς εἶπεν, Κύριε, ἔγνων σε ὅτι σκληρὸς εἶ
ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρας, καὶ συνάγων ὅθεν οὐ
διεσκόρπισας· ²⁵ καὶ φοβηθεὶς, ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ τάλαντόν
σου ἐν τῇ γῇ· ἴδε, ἔχεις τὸ σόν. ²⁶ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος
αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ, Πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρὲ, ἤδεις ὅτι θερίζω
ὅπου οὐκ ἔσπειρα, καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρπισα· ²⁷ ἔδει
^lοὖν σε βαλεῖν ^mτὸ ἀργύριόν μου τοῖς ⁿτραπεζίταις, καὶ ἐλθὼν
ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ. ²⁸ Ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτοῦ
τὸ τάλαντον, καὶ δότε τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα. ²⁹ Τῷ γὰρ
ἔχοντι παντὶ δοθήσεται καὶ περισσευθήσεται· ^oἀπὸ δὲ τοῦ μὴ

^a 25:16 ταλαντα | CT om.

^b 25:17 καὶ | NA SBL WH om.

^c 25:17 καὶ αὐτος | CT om.

^d 25:18 ἐν τῇ γῇ καὶ ἀπέκρυψεν | CT γῆν
καὶ ἐκρυψεν

^e 25:19 χρόνον πολὺν | CT πολὺν χρόνον

^f 25:19 μετ' αὐτῶν λόγον | CT λόγον μετ'
αὐτῶν

^g 25:20 ἐπ' αὐτοῖς | CT om.

^h 25:21 δε | CT PT om.

ⁱ 25:22 δε | [NA] | WH om.

^j 25:22 λαβὼν | CT om.

^k 25:22 ἐπ' αὐτοῖς | CT om.

^l 25:27 οὖν σε | CT σε οὖν

^m 25:27 τὸ ἀργύριον | CT τὰ ἀργύρια

ⁿ 25:27 τραπεζίταις | TH WH τραπεζίταις

^o 25:29 ἀπὸ δε τοῦ | CT τοῦ δε

ἔχοντος, καὶ ὁ ^a ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. ³⁰ Καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ^b ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον. Ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

³¹ Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ^c ἅγιοι ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, ³² καὶ ^d συναχθήσεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ^e ἀφοριεῖ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων. ³³ καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων. ³⁴ Τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, Δεῦτε, οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. ³⁵ Ἐπείνασα γάρ, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν· ἐδίψησα, καὶ ἐποτίσατέ με· ξένος ἤμην, καὶ συνηγάγετέ με· ³⁶ γυμνός, καὶ περιεβάλετέ με· ἡσθένησα, καὶ ἐπεσκέψασθέ με· ἐν φυλακῇ ἤμην, καὶ ^f ἤλθετε πρὸς με. ³⁷ Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι, λέγοντες, Κύριε, πότε σε ^g εἶδομεν πεινῶντα, καὶ ἐθρέψαμεν; Ἡ διψῶντα, καὶ ἐποτίσαμεν; ³⁸ Πότε δέ σε εἶδομεν ξένον, καὶ συνηγάγομεν; Ἡ γυμνόν, καὶ περιεβάλομεν; ³⁹ Πότε δέ σε εἶδομεν ^h ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ ἤλθομεν πρὸς σε; ⁴⁰ Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐν τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε. ⁴¹ Τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ εὐωνύμων, Πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ, ⁱ οἱ κατηραμένοι, εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. ⁴² Ἐπείνασα γάρ, καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν· ^j ἐδίψησα, καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με· ⁴³ ξένος ἤμην, καὶ οὐ συνηγάγετέ με· γυμνός, καὶ οὐ περιεβάλετέ με· ἀσθενής,

^a 25:29 εχει | PCK δοκει εχειν

^b 25:30 εκβαλετε | TR εκβαλλετε

^c 25:31 αγιοι | CT om.

^d 25:32 συναχθησεται | CT PCK

συναχθησονται

^e 25:32 αφοριει | NA SBL WH αφορισει

^f 25:36 ηλθετε | CT ηλθατε

^g 25:37–38 ειδομεν ... ειδομεν |

WH ειδαμεν ... ειδαμεν

^h 25:39 ασθενη | CT ασθενουντα

ⁱ 25:41 οι | [NA] | TH WH om.

^j 25:42 εδιψησα | WH [και] εδιψησα

καὶ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με. ⁴⁴ Τότε ἀποκριθή-
 σονται ^aκαὶ αὐτοί, λέγοντες, Κύριε, πότε σὲ εἶδομεν πεινῶντα,
 ἢ διψῶντα, ἢ ξένον, ἢ γυμνόν, ἢ ἀσθενή, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ
 οὐ διηκονήσαμεν σοι; ⁴⁵ Τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς, λέγων,
 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ’ ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν
 ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε. ⁴⁶ Καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι
 εἰς κόλασιν αἰώνιον· οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

26 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς ^bπάντας τοὺς
 λόγους τούτους, εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ² Οἴδατε
 ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ Πάσχα γίνεται, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
 που παραδίδοται εἰς τὸ σταυρωθῆναι. ³ Τότε συνήχθησαν οἱ
 ἀρχιερεῖς ^cκαὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ
 εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως τοῦ λεγομένου Καϊάφα, ⁴ καὶ
 συνεβουλεύσαντο ἵνα τὸν Ἰησοῦν ^dδόλω κρατήσωσιν καὶ ἀπο-
 κτείνωσιν. ⁵ Ἐλεγον δέ, Μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, ἵνα μὴ θόρυβος
 γένηται ἐν τῷ λαῷ.

⁶ Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γενομένου ἐν Βηθανίᾳ ἐν οἰκίᾳ Σίμων-
 ος τοῦ λεπροῦ, ⁷ προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ ^eἀλάβαστρον μύ-
 ρου ἔχουσα βαρυτίμου, καὶ κατέχεεν ἐπὶ ^fτὴν κεφαλὴν αὐτοῦ
 ἀνακειμένου. ⁸ Ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ ^gαὐτοῦ ἠγανάκτησαν,
 λέγοντες, Εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη; ⁹ ^hἩδύνατο γὰρ τοῦτο ⁱτὸ
 μύρον πραθῆναι πολλοῦ, καὶ δοθῆναι ^jπτωχοῖς. ¹⁰ Γνοὺς δὲ ὁ
 Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Τί κόπους παρέχετε τῇ γυναικί; Ἔργον
 γὰρ καλὸν ^kεἰργάσατο εἰς ἐμέ. ¹¹ ^lΠάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς
 ἔχετε μεθ’ ἐαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. ¹² Βαλοῦσα γὰρ
 αὕτη τὸ μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός μου, πρὸς τὸ ἐντα-

^a 25:44 καὶ | PT TR αὐτῷ καὶ

^b 26:1 παντας | PCK om.

^c 26:3 καὶ οἱ γραμματεῖς | CT om.

^d 26:4 δολῶ κρατησωσιν | TR κρατησωσι
 δολῶ

^e 26:7 αλαβαστρον μυρου εχουσα | CT
 εχουσα αλαβαστρον μυρου

^f 26:7 τὴν κεφαλὴν | CT τῆς κεφαλῆς

^g 26:8 αὐτου | CT om.

^h 26:9 ἠδυνάτο | CT ἐδυνάτο

ⁱ 26:9 το μυρον | CT om.

^j 26:9 πτωχοῖς | PCK RP^{ms} τοῖς πτωχοῖς |
 PT [τοῖς] πτωχοῖς

^k 26:10 εἰργασατο | CT ἠργασατο

^l 26:11 παντοτε γαρ τοὺς πτωχοὺς | HF PT
 RP^{ms} τοὺς πτωχοὺς γαρ παντοτε

φιάσαι με ἐποίησεν. ¹³ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, λαληθήσεται καὶ ὁ ἐποίησεν αὕτη εἰς μνημόσυνον αὐτῆς. ¹⁴ Τότε πορευθεὶς εἰς τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Ἰούδας Ἰσκαριώτης, πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, ¹⁵ εἶπεν, Τί θέλετέ μοι δοῦναι, ^a καὶ γὰρ ὑμῖν παραδώσω αὐτόν; Οἱ δὲ ἔστησαν αὐτῷ τριάκοντα ἀργύρια, ¹⁶ καὶ ἀπὸ τότε ἐζήτει εὐκαιρίαν ἵνα αὐτὸν παραδῷ.

¹⁷ Τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἁζύμων προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες ^b αὐτῷ, Ποῦ θέλεις ^c ἐτοιμασομέν σοι φαγεῖν τὸ Πάσχα; ¹⁸ Ὁ δὲ εἶπεν, Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν πρὸς τὸν δεῖνα, καὶ εἴπατε αὐτῷ, Ὁ διδάσκαλος λέγει, Ὁ καιρὸς μου ἐγγύς ἐστιν· πρὸς σε ποιῶ τὸ Πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου. ¹⁹ Καὶ ἐποίησαν οἱ μαθηταὶ ὡς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ Πάσχα. ²⁰ Ὡψίας δὲ γενομένης ἀνέκειτο μετὰ τῶν ^d δώδεκα. ²¹ Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν εἶπεν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με. ²² Καὶ λυπούμενοι σφόδρα ἤρξαντο λέγειν αὐτῷ ^e ἕκαστος αὐτῶν, Μήτι ἐγὼ εἰμι, κύριε; ²³ Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ὁ ἐμβάψας μετ' ἐμοῦ ^f ἐν τῷ τρυβλίῳ τὴν χεῖρα, οὗτός με παραδώσει. ²⁴ Ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται· καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. ²⁵ Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰούδας ὁ παραδιδούς αὐτὸν εἶπεν, Μήτι ἐγὼ εἰμι, ^g ῥαββί; Λέγει αὐτῷ, Σὺ εἶπας. ²⁶ Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν, λαβὼν ὁ Ἰησοῦς ^h τὸν ἄρτον, καὶ ⁱ εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ^j ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς, καὶ εἶπεν, Λάβετε, φάγετε·

^a 26:15 καγω | PCK PT RP^{ms} και εγω

^b 26:17 αυτο | CT om.

^c 26:17 ετοιμασομεν | CT PT RP^{ms} TR
ετοιμασωμεν

^d 26:20 δωδεκα | SBL δωδεκα μαθητων |
WH δωδεκα [μαθητων]

^e 26:22 εκαστος αυτων | CT εις εκαστος

^f 26:23 εν τω τρυβλιω την χειρα | CT την

χειρα εν τω τρυβλιω

^g 26:25 ραββι | TH WH ραββει

^h 26:26 τον | CT om.

ⁱ 26:26 ευχαριστησας | CT PCK TR

ευλογησας

^j 26:26 εδιδου τοις μαθηταις και | CT δους
τοις μαθηταις

τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου. ²⁷ Καὶ λαβὼν ^aτὸ ποτήριον ^bκαὶ εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς, λέγων, Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· ²⁸ τοῦτο γάρ ἐστιν τὸ αἷμά μου, ^cτὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ περὶ πολλῶν ^dἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. ²⁹ Λέγω δὲ ὑμῖν ^eὅτι οὐ μὴ πῖω ἅπ' ἄρτι ἐκ τούτου τοῦ ^fγενήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω μεθ' ὑμῶν καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρός μου.

³⁰ Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἑλαιῶν.

³¹ Τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Πάντες ὑμεῖς σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ· γέγραπται γάρ, Πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ ^gδιασκορπισθήσεται τὰ πρόβατα τῆς ποιμνῆς. ³² Μετὰ δὲ τὸ ἐγερθῆναί με, προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. ³³ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ, Εἰ ^hπάντες σκανδαλισθήσονται ἐν σοί, ἐγὼ ⁱδὲ οὐδέποτε σκανδαλισθήσομαι. ³⁴ Ἐφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ νυκτί, πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρὶς ἀπαρνήσῃ με. ³⁵ Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος, Κἂν δέῃ με σὺν σοὶ ἀποθανεῖν, οὐ μὴ σε ^jἀπαρνήσωμαι. Ὁμοίως ^kδὲ καὶ πάντες οἱ μαθηταὶ ^lεἶπον.

³⁶ Τότε ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς χωρίον λεγόμενον ^mΓεθσημανή, καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς, Καθίσате αὐτοῦ, ἕως ⁿοὗ ἀπελθὼν ^oπροσεύξωμαι ἐκεῖ. ³⁷ Καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς Ζεβεδαίου, ἤρξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν. ³⁸ Τότε λέγει αὐτοῖς ^pὁ Ἰησοῦς, Περὶλυπὸς ἐστιν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου· μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε μετ' ἐμοῦ.

^a 26:27 το | CT *om.*

^b 26:27 καὶ | [WH]

^c 26:28 το τῆς καινῆς | CT τῆς

^d 26:28 εκχυνομενον | CT εκχυννομενον

^e 26:29 οτι | CT *om.*

^f 26:29 γεννηματος | HF TR γεννηματος

^g 26:31 διασκορπισθησεται | CT PT

διασκορπισθησονται

^h 26:33 παντες | PCK TR καὶ παντες

ⁱ 26:33 δε | CT PCK RP^{mg} TR *om.*

^j 26:35 απαρνησωμαι | CT PT RP^{mg} TR
απαρνησομαι

^k 26:35 δε | CT TR *om.*

^l 26:35 ειπον | NA SBL WH ειπαν

^m 26:36 γεθημανη | NA SBL γεθημανι |
TH WH γεθημανει

ⁿ 26:36 ου | [NA WH]

^o 26:36 προσευξωμαι εκει | CT εκει
προσευξωμαι

^p 26:38 ο ιησους | CT TR *om.*

³⁹ Καὶ ^aπροσελθὼν μικρόν, ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ προσευχόμενος καὶ λέγων, Πάτερ μου, εἰ δυνατόν ἐστιν, ^bπαρελθέτω ἅπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο· πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ. ⁴⁰ Καὶ ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ εὐρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ, Οὕτως οὐκ ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγορήσαι μετ' ἐμοῦ; ⁴¹ Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν. Τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. ⁴² Πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελθὼν προσηύξατο, ^cλέγων, Πάτερ μου, εἰ οὐ δύναται τοῦτο ^dτὸ ποτήριον παρελθεῖν ἅπ' ἐμοῦ, ἐὰν μὴ αὐτὸ πίω, γενηθήτω τὸ θέλημά σου. ⁴³ Καὶ ἐλθὼν ^eεὐρίσκει αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι. ⁴⁴ Καὶ ἀφείς αὐτοὺς ^fἀπελθὼν πάλιν προσηύξατο ἐκ τρίτου, τὸν αὐτὸν λόγον ^gεἰπών. ⁴⁵ Τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς ^hαὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς, Καθεύδετε ⁱτὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε. Ἰδού, ἤγγικεν ἡ ὥρα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἁμαρτωλῶν. ⁴⁶ Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν. Ἰδού, ἤγγικεν ὁ παραδιδούς με.

⁴⁷ Καὶ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδού, Ἰούδας, εἷς τῶν δώδεκα, ἦλθεν καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολλὸς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ. ⁴⁸ Ὁ δὲ παραδιδούς αὐτὸν ἔδωκεν αὐτοῖς σημεῖον, λέγων, Ὃν ^kἂν φιλήσω, αὐτός ἐστιν· κρατήσατε αὐτόν. ⁴⁹ Καὶ εὐθέως προσελθὼν τῷ Ἰησοῦ εἶπεν, Χαῖρε, Ἰραββί· καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. ⁵⁰ Ὁ δὲ Ἰησοὺς εἶπεν αὐτῷ, Ἐταῖρε, ἐφ' ^mᾧ πάρει; Τότε προσελθόντες ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκράτησαν αὐτόν.

^a 26:39 προσελθων | NA PCK PT SBL TR
WH προελθων

^b 26:39 παρελθετω | CT παρελθατω

^c 26:42 λεγων | [WH]

^d 26:42 το ποτηριον παρελθειν απ εμου |
CT παρελθειν

^e 26:43 ευρισκει αυτους παλιν | PCK ευρεν
αυτους παλιν | CT παλιν ευρεν αυτους

^f 26:44 απελθων παλιν | CT παλιν

απελθων

^g 26:44 ειπων | NA SBL WH ειπων παλιν

^h 26:45 αυτου | CT om.

ⁱ 26:45 το | [NA] | WH om.

^j 26:46 ηγγικεν | PCK om.

^k 26:48 αν | PCK εαν

^l 26:49 ραββι | TH WH ραββει

^m 26:50 ω | CT ο

51 Καὶ ἰδοῦ, εἷς τῶν μετὰ Ἰησοῦ, ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἀπέσπασεν τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ πατάξας τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον. **52** Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀπόστρεψόν σου τὴν μάχαιραν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς· πάντες γὰρ οἱ λαβόντες μάχαιραν ἐν ^βμαχαίρᾳ ^γἀποθανοῦνται. **53** Ἡ δοκεῖς ὅτι οὐ δύναμαι ^δἄρτι παρακαλέσαι τὸν πατέρα μου, καὶ παραστήσει μοι ^επλείους ἢ δώδεκα ^ςλεγέωνας ἀγγέλων; **54** Πῶς οὖν πληρωθῶσιν αἱ γραφαί, ὅτι οὕτως δεῖ γενέσθαι; **55** Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τοῖς ὄχλοις, Ὡς ἐπὶ ληστὴν ^ςἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με; Καθ' ἡμέραν ^βπρὸς ὑμᾶς ^ιἐκαθεζόμην διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με. **56** Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ τῶν προφητῶν. Τότε οἱ μαθηταὶ πάντες ἀφέντες αὐτὸν ἔφυγον.

57 Οἱ δὲ κρατήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήγαγον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα, ὅπου οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι συνήχθησαν. **58** Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει αὐτῷ ^ιἀπὸ μακρόθεν, ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως· καὶ εἰσελθὼν ἔσω ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπηρετῶν, ἰδεῖν τὸ τέλος. **59** Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ^κκαὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ τὸ συνέδριον ὅλον ἐζήτουν ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὅπως ^ιθανατώσωσιν αὐτόν, **60** καὶ οὐχ εὔρον. ^μΚαὶ πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόντων, οὐχ εὔρον. **61** Ὑστερον δὲ προσελθόντες δύο ^νψευδομάρτυρες ^οεἶπον, Οὗτος ἔφη,

^α **26:52** σου τὴν μάχαιραν | CT τὴν μάχαιραν σου

^β **26:52** μαχαيرا | CT μαχαيره

^γ **26:52** αποθानουνται | CT TR απολουνται

^δ **26:53** αρτι παρακαλεσαι τον πατερα μου και παραστησει μοι | CT παρακαλεσαι τον πατερα μου και παραστησει μοι αρτι

^ε **26:53** πλειους η | TH πλειους | NA SBL WH πλειω

^ς **26:53** λεγεωνας | CT λεγιωνας

^ι **26:55** εξηλθετε | CT εξηλθατε

^β **26:55** προς υμας | CT om.

^ι **26:55** εκαθεζομην διδασκων εν τω

ιερω | PCK εκαθεζομην εν τω ιερω διδασκων | CT εν τω ιερω εκαθεζομην διδασκων

^ι **26:58** απο | [WH]

^κ **26:59** και οι πρεσβυτεροι | CT om.

^ι **26:59** θανατωσωσιν αυτον | CT TR αυτον θανατωσωσι(v)

^μ **26:60** και πολλων ψευδομαρτυρων προσελθοντων ουχ ευρον | CT πολλων προσελθοντων ψευδομαρτυρων

^ν **26:61** ψευδομαρτυρες | CT om.

^ο **26:61** ειπον | NA SBL WH ειπαν

Δύναμαι καταλῦσαι τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν οἰκοδομῆσαι ^aαὐτόν. ⁶² Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ, Οὐδὲν ἀποκρίνη; Τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν; ⁶³ Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα. Καὶ ^bἀποκριθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ, Ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἵνα ἡμῖν εἴπῃς εἰ σὺ εἶ ὁ χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. ⁶⁴ Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Σὺ εἶπας. Πλὴν λέγω ὑμῖν, ἅπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. ⁶⁵ Τότε ὁ ἀρχιερεὺς ^cδιέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, λέγων ^dὅτι Ἐβλασφήμησεν· τί ἔτι χρεῖαν ἔχομεν μαρτύρων; Ἴδε, νῦν ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν ^eαὐτοῦ. ⁶⁶ Τί ὑμῖν δοκεῖ; Οἱ δὲ ἀποκριθέντες ^fεἶπον, Ἐνοχος θανάτου ἐστίν. ⁶⁷ Τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐκολάφισαν αὐτόν· οἱ δὲ ^gἐρράπισαν, ⁶⁸ λέγοντες, Προφήτευσον ἡμῖν, χριστέ. Τίς ἐστὶν ὁ παίσας σε;

⁶⁹ Ὁ δὲ Πέτρος ^hἔξω ἐκάθητο ἐν τῇ αὐλῇ· καὶ προσήλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη, λέγουσα, Καὶ σὺ ἦσθα μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου. ⁷⁰ Ὁ δὲ ἡρνήσατο ἔμπροσθεν ⁱαὐτῶν πάντων, λέγων, Οὐκ οἶδα τί λέγεις. ⁷¹ Ἐξελθόντα δὲ ^jαὐτόν εἰς τὸν πυλῶνα, εἶδεν αὐτὸν ἄλλη, καὶ λέγει ^kαὐτοῖς ἐκεῖ, ^lΚαὶ οὗτος ἦν μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου. ⁷² Καὶ πάλιν ἡρνήσατο ^mμεθ' ὅρκου ὅτι Οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον. ⁷³ Μετὰ μικρὸν δὲ προσελθόντες οἱ ἐστῶτες εἶπον τῷ Πέτρῳ, Ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δῆλόν σε ποιεῖ. ⁷⁴ Τότε ἤρξατο ⁿκαταθεματίζειν καὶ ὁμνύειν ὅτι Οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον. Καὶ ^oεὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. ⁷⁵ Καὶ ἐμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ

^a 26:61 αὐτον | CT *om.*

^b 26:63 ἀποκριθεὶς | CT *om.*

^c 26:65 διέρρηξεν | WH διερρήξεν

^d 26:65 ὅτι | CT *om.*

^e 26:65 αὐτου | CT *om.*

^f 26:66 εἶπον | NA SBL WH εἶπαν

^g 26:67 ἐρραπισαν | CT ἐραπισαν

^h 26:69 ἐξω ἐκαθητο | CT ἐκαθητο ἐξω

ⁱ 26:70 αὐτων | CT TR *om.*

^j 26:71 αὐτον | CT *om.*

^k 26:71 αὐτοις | CT TR τοις

^l 26:71 καὶ | CT *om.*

^m 26:72 μεθ' | CT μετὰ

ⁿ 26:74 καταθεματίζειν | TR

καταναθεματίζειν

^o 26:74 ευθεως | TH WH ευθως

ρήματος ^aτοῦ Ἰησοῦ εἰρηκότος ^bαὐτῷ ὅτι Πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρὶς ἀπαρνήσῃ με. Καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσεν πικρῶς.

27 Πρωΐας δὲ γενομένης, συμβούλιον ἔλαβον πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ^cτοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὥστε θανατῶσαι αὐτόν· ² καὶ δῆσαντες αὐτὸν ἀπήγαγον καὶ παρέδωκαν ^dαὐτὸν Ποντίῳ Πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι.

³ Τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ ^eπαραδιδούς αὐτὸν ὅτι κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς ^fἀπέστρεψεν τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ ^gτοῖς πρεσβυτέροις, ⁴ λέγων, Ὑμάρτον παραδούς αἷμα ^hἀθῶον. Οἱ δὲ ⁱεἶπον, Τί πρὸς ἡμᾶς; Σὺ ἴδῃ. ⁵ Καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια ^kἐν τῷ ναῷ, ἀνεχώρησεν· καὶ ἀπελθὼν ἀπήγξατο. ⁶ Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ ἀργύρια ^lεἶπον, Οὐκ ἔξεστιν βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορβανᾶν, ἐπεὶ τιμὴ αἱματός ἐστιν. ⁷ Συμβούλιον δὲ λαβόντες ἡγόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις. ⁸ Διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος Ἀγρὸς Αἱματος, ἕως τῆς σήμερον. ⁹ Τότε ἐπληρώθη τὸ ρηθὲν διὰ Ἰερεμίου τοῦ προφήτου, λέγοντος, Καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου, ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ· ¹⁰ καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, καθὰ συνέταξέν μοι κύριος.

¹¹ Ὁ δὲ Ἰησοῦς ^mἔστη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος· καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν, λέγων, Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔφη ⁿαὐτῷ, Σὺ λέγεις. ¹² Καὶ ἐν τῷ κατηγορεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ ^oτῶν πρεσβυ-

^a 26:75 τοῦ | CT PCK PT *om.*

^b 26:75 αὐτῷ | CT *om.*

^c 27:1 τοῦ λαοῦ | PCK *om.*

^d 27:2 αὐτὸν ποντίῳ πιλᾶτῳ | NA SBL
πιλᾶτῳ | TH WH πειλατῳ

^e 27:3 παραδιδούς | TH WH παραδούς

^f 27:3 ἀπεστρεψεν | CT ἐστρεψεν

^g 27:3 τοῖς | CT *om.*

^h 27:4 αθῶον | WH δικαίον

ⁱ 27:4 εἶπον | NA SBL WH εἶπαν

^j 27:4 οἶψι | CT οἶψη

^k 27:5 ἐν τῷ ναῷ | CT εἰς τὸν ναόν

^l 27:6 εἶπον | NA SBL WH εἶπαν

^m 27:11 ἐστη | CT ἐσταθῇ

ⁿ 27:11 αὐτῷ | NA SBL WH *om.*

^o 27:12 τῶν | CT PCK *om.*

τέρων, οὐδὲν ἀπεκρίνατο. ¹³ Τότε λέγει αὐτῷ ὁ ^aΠιλάτος, Οὐκ ἀκούεις πόσα σου καταμαρτυροῦσιν; ¹⁴ Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδὲ ἓν ῥῆμα, ὥστε θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα λίαν. ¹⁵ Κατὰ δὲ ἑορτὴν εἰώθει ὁ ἡγεμὼν ἀπολύειν ἓνα τῷ ὄχλῳ δέσμιον, ὃν ᾗθελον. ¹⁶ Εἶχον δὲ τότε δέσμιον ἐπίσημον, λεγόμενον ^bΒαραββάν. ¹⁷ Συνηγμένων οὖν αὐτῶν, εἶπεν αὐτοῖς ὁ ^cΠιλάτος, Τίνα θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν; ^dΒαραββάν, ἢ Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον χριστόν; ¹⁸ Ἦδει γὰρ ὅτι διὰ φόβου παρεδωκεν αὐτόν. ¹⁹ Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος, ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ, λέγουσα, Μηδέν σοι καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ· πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον κατ' ὄναρ δι' αὐτόν. ²⁰ Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεισαν τοὺς ὄχλους ἵνα αἰτήσωνται τὸν Βαραββάν, τὸν δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν. ²¹ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἡγεμὼν εἶπεν αὐτοῖς, Τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν δύο ἀπολύσω ὑμῖν; Οἱ δὲ ^eεἶπον, ^fΒαραββάν. ²² Λέγει αὐτοῖς ὁ ^gΠιλάτος, Τί οὖν ποιήσω Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον χριστόν; Λέγουσιν ^hαὐτῷ πάντες, Σταυρωθήτω. ²³ Ὁ δὲ ⁱἡγεμὼν ἔφη, Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; Οἱ δὲ περισσῶς ἔκραζον, λέγοντες, Σταυρωθήτω. ²⁴ Ἰδὼν δὲ ὁ ^jΠιλάτος ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ, ἀπενίψατο τὰς χεῖρας ^kἀπέναντι τοῦ ὄχλου, λέγων, Ἀθῶός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος ^lτοῦ δικαίου τούτου· ὑμεῖς ὄψεσθε. ²⁵ Καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς εἶπεν, Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν. ²⁶ Τότε ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββάν· τὸν δὲ Ἰησοῦν φραγελλώσας παρέδωκεν ἵνα σταυρωθῇ.

^a 27:13 πιλατος | TH WH πειλατος

^b 27:16 βαραββαν | SBL ιησουν
βαραββαν | NA [ιησουν] βαραββαν

^c 27:17 πιλατος | TH WH πειλατος

^d 27:17 βαραββαν | WH [τον] βαραββαν |
SBL ιησουν τον βαραββαν | NA [ιησουν
τον] βαραββαν

^e 27:21 ειπον | NA SBL WH ειπαν

^f 27:21 βαραββαν | CT τον βαραββαν

^g 27:22 πιλατος | TH WH πειλατος

^h 27:22 αυτω | CT om.

ⁱ 27:23 ηγεμων | CT om.

^j 27:24 πιλατος | TH WH πειλατος

^k 27:24 απεναντι | WH κατεναντι

^l 27:24 του δικαιου | NA SBL WH om.

²⁷ Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος, παραλαβόντες τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον, συνήγαγον ἐπ’ αὐτὸν ὅλην τὴν σπεῖραν· ²⁸ καὶ ἐκδύσαντες αὐτόν, ^aπεριέθηκαν αὐτῷ χλαμύδα κοκκίνην· ²⁹ Καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, ἐπέθηκαν ἐπὶ ^bτὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ κάλαμον ^cἐπὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ· καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ ^dἐνέπαιζον αὐτῷ, λέγοντες, Χαῖρε, ^eὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· ³⁰ καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτόν, ἔλαβον τὸν κάλαμον, καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ· ³¹ Καὶ ὅτε ἐνέπαιζαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν χλαμύδα, καὶ ἐνέδυσαν αὐτόν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀπήγαγον αὐτόν εἰς τὸ σταυρῶσαι.

³² Ἐξερχόμενοι δὲ εὗρον ἄνθρωπον Κυρηναῖον, ὀνόματι Σίμων· τοῦτον ἡγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ· ³³ Καὶ ἐλθόντες εἰς τόπον λεγόμενον Γολγοθᾶ, ^fὃ ἐστὶν ^gλεγόμενος Κρανίου Τόπος, ³⁴ ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν ^hῥῆξος μετὰ χολῆς μεμιγμένον· καὶ γευσάμενος οὐκ ἠθέλεν πιεῖν· ³⁵ Σταυρώσαντες δὲ αὐτόν, διμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἰβάλλοντες ^kκλῆρον· ³⁶ Καὶ καθήμενοι ἐτήρουν αὐτὸν ἐκεῖ· ³⁷ Καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην, Οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· ³⁸ Τότε σταυροῦνται σὺν αὐτῷ δύο λησταί, εἷς ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων· ³⁹ Οἱ δὲ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτόν, ^lκινούντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, ⁴⁰ καὶ λέγοντες, Ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν, σῶσον σεαυτόν· εἰ

^a 27:28 περιεθηκαν αυτω χλαμυδα

κοκκινην | CT χλαμυδα κοκκινην
περιεθηκαν αυτω

^b 27:29 την κεφαλην | CT της κεφαλης

^c 27:29 επι την δεξιαν | CT εν τη δεξια

^d 27:29 ενεπαιζον | CT ενεπαιζαν

^e 27:29 ο βασιλευς | CT βασιλευ

^f 27:33 ο | TR ος

^g 27:33 λεγομενος κρανιου τοπος | PCK
λεγουμενον κρανιου τοπος | CT κρανιου

τοπος λεγομενος

^h 27:34 ρξος | CT οινον

ⁱ 27:34 ηθελεν | CT ηθελησεν

^j 27:35 βαλλοντες | PCK PT βαλοντες

^k 27:35 κληρον | TR κληρον ινα
πληρωθη το ρηθεν υπο του προφητου
διμερισαντο τα ιματια μου εαυτοις και
επι τον ιματισμον μου εβαλον κληρον

^l 27:39 κινουντες | TH κεινουντες

υἱὸς εἰ τοῦ θεοῦ, ^aκατάβηθι ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. ⁴¹ Ὅμοίως ^bδὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες μετὰ τῶν γραμματέων καὶ πρεσβυτέρων ^cκαὶ Φαρισαίων ἔλεγον, ⁴² Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι. ^dΕἰ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐστίν, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, καὶ ^eπιστεύσομεν ^fἐπ’ αὐτῷ. ⁴³ Πέποιθεν ἐπὶ τὸν θεόν· ῥυσάσθω νῦν ^gαὐτόν, εἰ θέλει αὐτόν. Εἶπεν γὰρ ὅτι θεοῦ εἰμι υἱός. ⁴⁴ Τὸ δ’ αὐτὸ καὶ οἱ λησταὶ οἱ ^hσυσταυρωθέντες ⁱαὐτῷ ὠνείδιζον ^jαὐτόν.

⁴⁵ Ἀπὸ δὲ ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἕως ὥρας ^kἐνάτης. ⁴⁶ Περὶ δὲ τὴν ἐνάτην ὥραν ^lἀνεβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ, λέγων, ^mἭλί, Ἥλί, ⁿλιμὰ ^oσαβαχθανί; Τοῦτ’ ἔστιν, Θεέ μου, Θεέ μου, ἵνα τί με ἐγκατέλιπες; ⁴⁷ Τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ ^pἑστώτων ἀκούσαντες ἔλεγον ὅτι ^qἭλιαν φωνεῖ οὗτος. ⁴⁸ Καὶ εὐθέως δραμὼν εἷς ἐξ αὐτῶν, καὶ λαβὼν σπόγγον, πλήσας τε ὄξους, καὶ περιθεὶς καλὰ μω, ἐπότιζεν αὐτόν. ⁴⁹ Οἱ δὲ λοιποὶ ^rἔλεγον, Ἄφες, ἴδωμεν εἰ ἔρχεται ^sἭλιος σώσων ^tαὐτόν. ⁵⁰ Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν κράζας φωνῇ μεγάλῃ ἀφῆκεν τὸ πνεῦμα. ⁵¹ Καὶ ἰδοὺ, τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη ^uεἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω· καὶ ἡ γῆ ἐσειέθη· καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν· ⁵² καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεώχθησαν· καὶ πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμημένων ἀγίων ^vἠγέρθη· ⁵³ καὶ

^a 27:40 καταβηθι | NA [καὶ] καταβηθι

^b 27:41 δε καὶ | NA SBL καὶ | WH [καὶ] | TH om.

^c 27:41 καὶ φαρισαίων | CT TR om.

^d 27:42 εἰ | CT om.

^e 27:42 πιστεύσομεν | PT πιστευσωμεν

^f 27:42 ἐπ’ αὐτῷ | TR αὐτῷ | CT ἐπ’ αὐτόν

^g 27:43 αὐτόν | CT om.

^h 27:44 συσταυρωθέντες | TH WH συνσταυρωθέντες

ⁱ 27:44 αὐτῷ | CT συν αὐτῷ

^j 27:44 αὐτόν | TR αὐτῷ

^k 27:45–46 ἐνάτης ... ἐνάτην | TR ἐννατης ... ἐννατην

^l 27:46 ἀνεβόησεν | WH εβόησεν

^m 27:46 ἡλί ἡλί | TH ἡλει ἡλει | WH ελωι

ελωι

ⁿ 27:46 λιμὰ | CT λεμὰ | TR λαμα

^o 27:46 σαβαχθανί | TH WH σαβαχθανει

^p 27:47 ἐστώτων | CT ἐσθηκωτων

^q 27:47 ἡλιαν | WH ἡλειαν

^r 27:49 ἔλεγον | WH εἶπαν

^s 27:49 ἡλιος | WH ἡλειος

^t 27:49 αὐτόν | WH αὐτόν [[ἄλλος

δε λαβὼν λογχὴν ἐνύξεν αὐτοῦ τὴν πλευρὰν καὶ ἐξηλθεν ὕδωρ καὶ αἷμα]]

^u 27:51 εἰς δύο ἀπὸ ἀνωθεν ἕως κάτω | TH

εἰς δύο ἀπ’ ἀνωθεν ἕως κάτω | NA SBL

ἀπ’ ἀνωθεν ἕως κάτω εἰς δύο | WH [ἀπ’

ἀνωθεν ἕως κάτω εἰς δύο

^v 27:52 ἠγέρθη | CT ἠγερεθησαν

ἐξελθόντες ἐκ τῶν μνημείων μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ εἰσῆλθον εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς. ⁵⁴ Ὁ δὲ ἐκατόνταρχος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τηροῦντες τὸν Ἰησοῦν, ἰδόντες τὸν σεισμὸν καὶ τὰ ^aγενόμενα, ἐφοβήθησαν σφόδρα, λέγοντες, Ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος. ⁵⁵ Ἦσαν δὲ ἐκεῖ ^bγυναῖκες πολ-
λὰ ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, αἵτινες ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, διακονοῦσαι αὐτῷ, ⁵⁶ ἐν αἷς ἦν Μαρία ἡ Μαγδαληνή, καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ ^cἸωσῆ μήτηρ, καὶ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου.

⁵⁷ Ὁψίας δὲ γενομένης, ἦλθεν ἄνθρωπος πλούσιος ἀπὸ Ἀριμαθαίας, τοῦνομα Ἰωσήφ, ὃς καὶ αὐτὸς ^dἐμαθήτευσεν τῷ Ἰησοῦ. ⁵⁸ οὗτος προσελθὼν τῷ ^eΠιλάτῳ, ἡτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Τότε ὁ Πιλάτος ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι ^fτὸ σῶμα. ⁵⁹ Καὶ λαβὼν τὸ σῶμα ὁ Ἰωσήφ ἐνετύλιξεν αὐτὸ ^gσινδόνι καθαρῷ, ⁶⁰ καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ, ὃ ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ· καὶ προσκυλίσας λίθον μέγαν τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου, ἀπῆλθεν. ⁶¹ Ἦν δὲ ἐκεῖ ^hΜαρία ἡ Μαγδαληνή, καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, καθήμεναι ἀπέναντι τοῦ τάφου.

⁶² Τῇ δὲ ἐπαύριον, ἣτις ἐστὶν μετὰ τὴν Παρασκευὴν, συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς ⁱΠιλάτον, ⁶³ λέγοντες, Κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν, Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι. ⁶⁴ Κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας· μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ ^jαὐτοῦ νυκτὸς κλέψωσιν αὐτόν, καὶ εἴπωσιν τῷ ^kλαῷ, Ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν· καὶ ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χειρῶν τῆς πρώτης.

^a 27:54 γενομένα | WH γινομενα

^b 27:55 γυναῖκες | PCK PT και γυναικες

^c 27:56 ιωση | NA SBL WH ιωσηφ

^d 27:57 εμαθητευσεν | NA SBL WH
εμαθητευθη

^e 27:58 πιλατω ... πειλατος | TH WH
πειλατω ... πειλατος

^f 27:58 το σωμα | CT om.

^g 27:59 σινδονι | NA WH [εν] σινδονι

^h 27:61 μαρια | CT μαριαμ

ⁱ 27:62 πιλατον | TH WH πειλατον

^j 27:64 αυτου νυκτος | NA SBL TH αυτου |
WH om.

^k 27:64 λαω | PCK λαω οτι

⁶⁵ Ἐφη ^aδὲ αὐτοῖς ὁ ^bΠιλάτος, Ἔχετε κουστωδίαν· ὑπάγετε, ἀσφαλίσασθε ὡς οἴδατε. ⁶⁶ Οἱ δὲ πορευθέντες ἡσφαλίσαντο τὸν τάφον, σφραγίσαντες τὸν λίθον, μετὰ τῆς κουστωδίας.

28 Ὅψὲ δὲ σαββάτων, τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν σαββάτων, ἦλθεν ^cΜαρία ἡ Μαгдаληνή, καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, θεωρήσαι τὸν τάφον. ² Καὶ ἰδοῦ, σεισμὸς ἐγένετο μέγας· ἄγγελος γὰρ κυρίου καταβὰς ἐξ οὐρανοῦ, ^dπροσελθὼν ἀπεκύλισεν τὸν λίθον ^eἀπὸ τῆς θύρας, καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ. ³ Ἦν δὲ ἡ ^fἰδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπή, καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ^gὥσει χιῶν. ⁴ Ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες καὶ ^hἐγένοντο ὥσει νεκροί. ⁵ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος εἶπεν ταῖς γυναιξίν, Μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς· οἶδα γὰρ ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε. ⁶ Οὐκ ἔστιν ὧδε· ἡγέρθη γάρ, καθὼς εἶπεν. Δεῦτε, ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο ⁱὁ κύριος. ⁷ Καὶ ταχὺ πορευθεῖσαι εἶπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι Ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν· καὶ ἰδοῦ, προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε· ἰδοῦ, εἶπον ὑμῖν. ⁸ Καὶ ^jἐξεληθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης, ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. ⁹ ^kὩς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ ἰδοῦ, ^lἸησοὺς ^mἀπήντησεν αὐταῖς, λέγων, Χαίρετε. Αἱ δὲ προσελθοῦσαι ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας, καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ. ¹⁰ Τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰησοῦς· Μὴ φοβεῖσθε· ὑπάγετε, ἀπαγγεῖlate τοῖς ἀδελφοῖς μου ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ⁿκαὶ ἐκεῖ με ὄψονται.

^a 27:65 δε | CT PT *om.*

^b 27:65 πιλάτος | TH WH πειλατος

^c 28:1 μαρια | NA SBL TH μαριαμ

^d 28:2 προσελθων | CT και προσελθων

^e 28:2 απο της θυρας | CT *om.*

^f 28:3 ιδεα | CT ειδεα

^g 28:3 ωσει | CT ως

^h 28:4 εγενοντο ωσει | CT εγενηθησαν ως

ⁱ 28:6 ο κυριος | CT *om.*

^j 28:8 εξελθουσai | CT απελθουσai

^k 28:9 ως ... μαθηταις αυτου | [PT] | CT *om.*

^l 28:9 ιησους | TR ο ιησους

^m 28:9 απηνητησεν | CT υπηνητησεν

ⁿ 28:10 και εκει | CT PT RP^{mg} TR κακει

^k 28:9 ως δε επορευοντο απαγγελαι τοις μαθηταις αυτου A C E F G H K L M S U V Y Γ Δ Π Σ Φ Ω 047 0148 0211 399 565 566 1080 1143 1295 (1424) 1500 2224 2500 (1424: εδραμον *for* επορευοντο) | *om.* 8 B D W Θ 33 892

¹¹ Πορευομένων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ, τινὲς τῆς κουστωδίας ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἅπαντα τὰ γινόμενα. ¹² Καὶ συναχθέντες μετὰ τῶν πρεσβυτέρων, συμβούλιόν τε λαβόντες, ἀργύρια ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς στρατιώταις, ¹³ λέγοντες, Εἴπατε ὅτι Οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς ἐλθόντες ἔκλεψαν αὐτὸν ἡμῶν κοιμωμένων. ¹⁴ Καὶ ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς πείσομεν ^aαὐτόν, καὶ ὑμᾶς ἀμερίμνους ποιήσομεν. ¹⁵ Οἱ δὲ λαβόντες ^bτὰ ἀργύρια ἐποίησαν ὥς ἐδιδάχθησαν. Καὶ διεφημίσθη ὁ λόγος οὗτος παρὰ Ἰουδαίοις μέχρι τῆς ^cσήμερον.

¹⁶ Οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. ¹⁷ Καὶ ἰδόντες αὐτὸν προσεκύνησαν ^dαὐτῷ· οἱ δὲ ἐδίστασαν. ¹⁸ Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν αὐτοῖς, λέγων, Ἐδόθη μοι πάντα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ ^eγῆς. ¹⁹ ^fΠορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· ²⁰ διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν· καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. ^gἈμήν.

^a 28:14 αὐτον | [NA] | TH WH *om.*

^b 28:15 τα | WH *om.*

^c 28:15 σημερον | SBL σημερον ημερας |
NA WH σημερον [ημερας]

^d 28:17 αὐτω | CT *om.*

^e 28:18 γης | SBL της γης |

NA WH [της] γης

^f 28:19 πορευθεντες | CT TR πορευθεντες
συν

^g 28:20 αμην | CT *om.*

ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ

1 Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ χριστοῦ, ^aυἱοῦ τοῦ θεοῦ.
1^{2 b} Ὡς γέγραπται ἐν ^cτοῖς προφήταις, Ἰδοὺ, ^dἐγὼ ἀπο-
στέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευά-
σει τὴν ὁδὸν σου ^eἔμπροσθέν σου. **3** Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ
ἐρήμῳ, Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου· εὐθείας ποιεῖτε τὰς
τρίβους αὐτοῦ. **4** Ἐγένετο ^fἸωάννης ^gβαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ,
^hκαὶ κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.
5 Καὶ ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰουδαία χώρα, καὶ
οἱ ⁱἹεροσολυμίται, ^jκαὶ ἐβαπτίζοντο πάντες ἐν τῷ Ἰορδάνῃ
ποταμῷ ὑπ' αὐτοῦ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.
6 ^kἮν δὲ ὁ ^lἸωάννης ἐνδεδυσμένος τρίχας καμήλου, καὶ ζώνην
δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, καὶ ^mἐσθίων ἀκρίδας καὶ
μέλι ἄγριον. **7** Καὶ ἐκήρυσσε, λέγων, Ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός

^a **1:1** υἱου του θεου | ΤΗ υἱου θεου | NA
[υἱου θεου] | SBL WH *om.*

^b **1:2** ὡς | ECM† *txt* | CT† καθως

^c **1:2** τοις προφηταις | CT τω ησαια τω
προφητη

^d **1:2** ἐγὼ | NA SBL TH WH *om.*

^e **1:2** ἐμπροσθεν σου | ECM† *txt* | CT† *om.*

^f **1:4** ιωαννης | WH ιωανης

^g **1:4** βαπτιζων | SBL TH WH ο βαπτιζων |
NA [ο] βαπτιζων

^h **1:4** και | SBL WH *om.*

ⁱ **1:5** ιεροσολυμιται | TH WH
ιεροσολυμειται

^j **1:5** και εβαπτιζοντο παντες εν τω
ιορδανη ποταμω υπ αυτου | CT παντες
και εβαπτιζοντο υπ αυτου εν τω ιορδανη
ποταμω

^k **1:6** ην δε ο | CT και ην ο | TR ην δε

^l **1:6** ιωαννης | WH ιωανης

^m **1:6** εσθιων | SBL TH WH εσθων

μου ὀπίσω ^aμου, οὐ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς κύψας λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ. ⁸ Ἐγὼ ^bμὲν ἐβάπτισα ὑμᾶς ^cἐν ὕδατι· αὐτοὺς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς ^dἐν πνεύματι ἁγίῳ.

⁹ Καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, ἦλθεν ^eἸησοῦς ἀπὸ ^fΝαζαρετ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐβαπτίσθη ^gὑπὸ Ἰωάννου εἰς τὸν Ἰορδάνην. ¹⁰ Καὶ ^hεὐθέως ἀναβαίνων ⁱἀπὸ τοῦ ὕδατος, εἶδεν σχιζομένους τοὺς οὐρανοὺς, καὶ τὸ πνεῦμα ^jἵωσει περιστερὰν καταβαῖνον ^kἐπ’ αὐτόν· ¹¹ καὶ φωνὴ ^lἐγένετο ἐκ τῶν οὐρανῶν, Σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ^mᾧ ⁿεὐδόκησα.

¹² Καὶ ^oεὐθὺς τὸ πνεῦμα αὐτὸν ἐκβάλλει εἰς τὴν ἔρημον. ¹³ Καὶ ἦν ^pἐκεῖ ἐν τῇ ἐρήμῳ ^qἡμέρας τεσσαράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ, καὶ ἦν μετὰ τῶν θηρίων, καὶ ^rοἱ ἄγγελοι διηκόνουν αὐτῷ.

¹⁴ Μετὰ δὲ τὸ παραδοθῆναι ^sτὸν ^tἸωάννην, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον ^vτῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, ¹⁵ ^wκαὶ λέγων ὅτι Πεπλήρωται ὁ καιρὸς, καὶ ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ· μετανοεῖτε, καὶ πιστεῦετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ.

¹⁶ Περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδεν Σίμωνα καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν ^yαὐτοῦ τοῦ Σίμωνος

^a 1:7 μου | [WH]

^b 1:8 μὲν | CT *om.*

^c 1:8 ἐν | ECM NA SBL WH *om.*

^d 1:8 ἐν | WH *om.*

^e 1:9 ἰησοῦς | PCK PT ο ἰησοῦς

^f 1:9 ναζαρετ | SCR ναζαρεθ

^g 1:9 ὑπο ἰωαννου εἰς τὸν ἰορδανην | ECM†
ιχι | ECM† NA SBL TH εἰς τὸν ἰορδανην
ὑπο ἰωαννου | WH εἰς τὸν ἰορδανην ὑπο
ἰωανου

^h 1:10 εὐθεως | CT ευθυς

ⁱ 1:10 απο | CT εκ

^j 1:10 ωσει | CT PT RP^{mg} ως

^k 1:10 επ | ECM† *ιχι* | CT† εἰς

^l 1:11 εγενετο | [WH]

^m 1:11 ω | CT PT σοι

ⁿ 1:11 ευδοκησα | PT ηυδοκησα

^o 1:12 ευθυς | PCK PT ευθεως

^p 1:13 εκει | CT *om.*

^q 1:13 ημερας τεσσαρακοντα |
ECM† ημερας τεσσερακοντα | CT†
τεσσερακοντα ημερας

^r 1:13 οι | [PT]

^s 1:14 μετα δε | SBL WH και μετα

^t 1:14 τον | PT *om.*

^u 1:14 ἰωαννην | WH ἰωανην

^v 1:14 της βασιλειας | CT *om.*

^w 1:15 και λεγων | [WH]

^x 1:16 περιπατων δε | CT και παραγων

^y 1:16 αυτου του σιμωνος βαλλοντας
αμφιβληστρον | TR αυτου βαλλοντας
αμφιβληστρον | CT σιμωνος
αμφιβαλλοντας

βάλλοντας ἀμφίβληστρον ἐν τῇ θαλάσῃ· ἦσαν γὰρ ^aάλιεις.
17 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω
 ὑμᾶς γενέσθαι ^bάλιεις ἀνθρώπων. **18** Καὶ ^cεὐθέως ἀφέντες τὰ
 δίκτυα ^dαὐτῶν, ἠκολούθησαν αὐτῷ. **19** Καὶ προβάς ^eἐκειθεν
 ὀλίγον, εἶδεν Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ ^fἸωάννην τὸν
 ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ καταρτίζοντας τὰ
 δίκτυα. **20** Καὶ ^gεὐθέως ἐκάλεσεν αὐτούς· καὶ ἀφέντες τὸν
 πατέρα αὐτῶν Ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ τῶν μισθωτῶν
 ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ.

21 Καὶ εἰσπορεύονται εἰς ^hΚαπερναούμ· καὶ ⁱεὐθέως τοῖς
 σάββασιν ^jεἰσελθὼν ^kεἰς τὴν συναγωγὴν, ἐδίδασκεν. **22** Καὶ
 ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς
 ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς. **23** ^lΚαὶ ἦν
 ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ,
 καὶ ἀνέκραξεν, **24** λέγων, ^mἘα, τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ
 Ναζαρηνέ; ⁿἮλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; Οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος
 τοῦ θεοῦ. **25** Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ^oλέγων, Φι-
 μώθητι, καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ. **26** Καὶ σπαράξαν αὐτὸν τὸ
 πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον καὶ ^pκράξαν φωνῇ μεγάλῃ, ἐξῆλθεν
 ἐξ αὐτοῦ. **27** Καὶ ἐθαμβήθησαν ^qπάντες, ὥστε ^rσυζητεῖν
^sπρὸς ἑαυτούς, λέγοντας, Τί ἐστιν τοῦτο; ^tΤίς ἡ διδαχὴ
 ἡ καινὴ αὕτη, ὅτι κατ' ἐξουσίαν καὶ τοῖς πνεύμασιν τοῖς
 ἀκαθάρτοις ἐπιτάσσει, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ; **28** ^uἘξῆλθεν

^a 1:16 αλιεις | TH WH αλειεις

^b 1:17 αλιεις | TH WH αλειεις

^c 1:18 ευθεως | CT ευθυς

^d 1:18 αυτων | CT om.

^e 1:19 εκειθεν | CT om.

^f 1:19 ιωαννην | WH ιωαννην

^g 1:20 ευθεως | CT ευθυς

^h 1:21 καπερναουμ | CT καφαρναουμ

ⁱ 1:21 ευθεως | CT ευθυς

^j 1:21 εισελθων | [PT] | SBL om.

^k 1:21 εις την συναγωγην εδιδασκεν | SBL
 εδιδασκεν εις την συναγωγην

^l 1:23 και | CT και ευθυς

^m 1:24 εα | ECM[†] txt | CT[†] om.

ⁿ 1:25 λεγων | [WH]

^o 1:26 κραξαν | CT φωνησαν

^p 1:27 παντες | ECM[†] txt | CT[†] απαντες

^q 1:27 συζητειν | TH WH συνζητειν

^r 1:27 προς εαυτους | TR προς αυτους |
 WH αυτους

^s 1:27 τις η διδαχη η καινη αυτη οτι | CT
 διδαχη καινη

^t 1:28 εξηλθεν δε | CT PT και εξηλθεν

δὲ ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ ^aεὐθὺς εἰς ὅλην τὴν περιχώρον τῆς Γαλιλαίας.

²⁹ Καὶ ^bεὐθέως ἐκ τῆς συναγωγῆς ἐξεληθόντες, ^cἦλθον εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος καὶ Ἀνδρέου, μετὰ Ἰακώβου καὶ ^dἸωάννου. ³⁰ Ἡ δὲ πενθερὰ ^eΣίμωνος κατέκειτο πυρέσσουσα, καὶ ^fεὐθέως λέγουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς. ³¹ καὶ προσελθὼν ἤγειρεν αὐτήν, κρατήσας τῆς χειρὸς ^gαὐτῆς· καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετὸς ^hεὐθέως, καὶ διηκόνει αὐτοῖς.

³² Ὁψίας δὲ γενομένης, ὅτε ⁱἔδου ὁ ἥλιος, ἔφερον πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας καὶ τοὺς δαιμονιζομένους. ³³ καὶ ^jἡ πόλις ὅλη ἐπισυνηγμένη ἦν πρὸς τὴν θύραν. ³⁴ Καὶ ἐθεράπευσεν πολλοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις, καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξεβάλεν, καὶ οὐκ ἤφιεν λαλεῖν τὰ δαιμόνια, ὅτι ἤδεισαν ^kαὐτόν.

³⁵ Καὶ πρῶτ^l ἔννυχον λίαν ἀναστὰς ἐξῆλθεν, ^mκαὶ ἀπῆλθεν εἰς ἔρημον τόπον, κάκεῖ προσηύχeto. ³⁶ Καὶ ⁿκατεδίωξαν αὐτόν ^oὁ Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ. ³⁷ καὶ ^pεὐρόντες αὐτόν λέγουσιν αὐτῷ ὅτι Πάντες ^qσε ζητοῦσιν. ³⁸ Καὶ λέγει αὐτοῖς, ^rἌγωμεν εἰς τὰς ἐχομένας κωμοπόλεις, ἵνα ^sκαὶ ἐκεῖ κηρύξω· εἰς τοῦτο γὰρ ^tἐξελέλυθα. ³⁹ Καὶ ^uἦν κηρύσσων ^vἐν ταῖς

^a 1:28 ευθυς | ECM[†] txt | CT[†] ευθυς πανταχου

^b 1:29 ευθεως | CT ευθυς

^c 1:29 ηλθον | WH ηλθαν

^d 1:29 ιωαννου | WH ιωανου

^e 1:30 σιμωνος | PCK του σιμωνος

^f 1:30 ευθεως | CT ευθυς

^g 1:31 αυτης | ECM[†] txt | CT[†] om.

^h 1:31 ευθεως | CT om.

ⁱ 1:32 εδου | WH εδυσεν

^j 1:33 η πολις ολη επισυνηγμενη ην | PT ην η πολις ολη επισυνηγμενη | CT ην ολη η πολις επισυνηγμενη

^k 1:34 αυτον | PCK PT RP^{ms} αυτον χριστον ειναι | WH αυτον [χριστον ειναι]

^l 1:35 εννυχον | CT PT εννυχα

^m 1:35 και απηλθεν | [WH]

ⁿ 1:36 κατεδιωξαν | ECM[†] txt | CT[†] κατεδιωξεν

^o 1:36 ο | ECM[†] txt | CT[†] om.

^p 1:37 ευροντες αυτον | ECM[†] txt | CT[†] ευρον αυτον και

^q 1:37 σε ζητουσιν | CT TR ζητουσι(ν) σε

^r 1:38 αγωμεν | ECM[†] txt | CT[†] αγωμεν αλλαχου

^s 1:38 και εκει | TH TR κακει

^t 1:38 εξεληλυθα | PCK εληλυθα | CT εξηλθον

^u 1:39 ην | CT ηλθεν

^v 1:39 εν ταις συναγωγαις | CT εις τας συναγωγας

συναγωγαῖς αὐτῶν εἰς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν, καὶ τὰ δαιμόνια ἐκβάλλων.

⁴⁰ Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λεπρός, παρακαλῶν αὐτὸν ^aκαὶ γονυπετῶν ^bαὐτόν, ^cκαὶ λέγων αὐτῷ ὅτι Ἐὰν θέλῃς, δύνασαι με καθαρίσαι. ⁴¹ ^dὉ δὲ Ἰησοῦς ^eσπλαγχνισθεὶς, ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ^fἥψατο αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ, Θέλω, καθάρισθι. ⁴² Καὶ ^gεἰπόντος αὐτοῦ εὐθέως ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ λέπρα, καὶ ^hἐκαθαρίσθη. ⁴³ Καὶ ἐμβριμησάμενος αὐτῷ, ⁱεὐθέως ἐξέβαλεν αὐτόν, ⁴⁴ καὶ λέγει αὐτῷ, Ὅρα μηδενὶ μηδὲν εἶπης· ἵνα μὴ ἀλλ' ὑπάγε, σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ, καὶ ^kπροσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου ᾧ προσέταξεν Ἰωσήφ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. ⁴⁵ Ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ καὶ διαφημίζειν τὸν λόγον, ὥστε μηκέτι αὐτὸν δύνασθαι φανερώς εἰς πόλιν εἰσελθεῖν, ^mἀλλ' ἔξω ⁿἐν ἐρήμοις τόποις ^oἦν· καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν ^pπανταχόθεν.

2 Καὶ ^qεἰσῆλθεν πάλιν εἰς Καπερναοὺμ δι' ἡμερῶν· καὶ ἠκούσθη ὅτι ^rεἰς οἶκόν ἐστιν. ² Καὶ ^sεὐθέως συνήχθησαν πολλοί, ὥστε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν· καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον. ³ Καὶ ἔρχονται ^tπρὸς αὐτόν, παραλυτικὸν φέροντες, αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων. ⁴ Καὶ μὴ δυνάμενοι ^uπροσεγγίσει αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἀπεστέγασαν τὴν στέγην ὅπου ἦν, καὶ ἐξορύξαντες χαλῶσιν τὸν ^vκράβ-

^a 1:40 καὶ γονυπετῶν | [NA WH]

^b 1:40 αὐτόν | CT *om.*

^c 1:40 καὶ | SBL WH *om.*

^d 1:41 ὁ δὲ ἰησοῦς | CT καὶ

^e 1:41 σπλαγχνισθεὶς | SBL ὀργισθεὶς

^f 1:41 ἥψατο αὐτοῦ | CT αὐτοῦ ἥψατο

^g 1:42 ἐπιπόντος αὐτοῦ εὐθεὶς | CT εὐθύς

^h 1:42 ἐκαθαρίσθη | TH WH ἐκαθερίσθη

ⁱ 1:43 εὐθεὶς | CT εὐθύς

^j 1:44 ἀλλ' | NA²⁷ SBL TH WH ἀλλὰ

^k 1:44 προσένεγκε | PCK προσενεγκαι

^l 1:44 μωσῆς | CT PT μωυσῆς

^m 1:45 ἀλλ' | SBL WH ἀλλὰ

ⁿ 1:45 ἐν | CT ἐπ

^o 1:45 ἦν | [WH]

^p 1:45 πανταχόθεν | CT παντοθεν

^q 2:1 εἰσῆλθεν πάλιν εἰς καπερναοὺμ δι' ἡμερῶν καὶ | TR πάλιν εἰσῆλθεν εἰς καπερναοὺμ δι' ἡμερῶν καὶ | CT εἰσελθὼν πάλιν εἰς καφαρναοὺμ δι' ἡμερῶν

^r 2:1 εἰς οἶκον | CT ἐν οἰκῷ

^s 2:2 εὐθεὶς | CT *om.*

^t 2:3 πρὸς αὐτὸν παραλυτικὸν φέροντες | ECM[†] *txt* | ECM[†] NA SBL WH φέροντες πρὸς αὐτὸν παραλυτικόν

^u 2:4 προσεγγίσει | CT προσενεγκαι

^v 2:4 κραββατόν | CT PT RP^{mg} κραβαττον

βατον ^aἐφ' ᾧ ὁ παραλυτικὸς κατέκειτο. ^{5b}Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν λέγει τῷ παραλυτικῷ, Τέκνον, ἀφε-
ωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. ⁶Ἦσαν δέ τινες τῶν γραμμα-
τέων ἐκεῖ καθήμενοι, καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις
αὐτῶν, ⁷Τί οὗτος οὕτως λαλεῖ ^dβλασφημίας; Τίς δύναται
ἀφιέναι ἁμαρτίας εἰ μὴ εἷς, ὁ θεός; ⁸Καὶ ^eεὐθέως ἐπιγνούς
ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι αὐτοῦ ὅτι ^fοὕτως αὐτοὶ διαλογίζον-
ται ἐν ἑαυτοῖς, ⁸εἶπεν αὐτοῖς, Τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς
καρδίαις ὑμῶν; ⁹Τί ἐστὶν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ παραλυ-
τικῷ, ^hἈφεωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν, ⁱἘγείραι, καὶ
ἄρῳν ^jσου τὸν κράββατον, καὶ περιπάτει; ¹⁰Ἰνα δὲ εἰδῇτε
ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ^kἀφιέναι ἐπὶ τῆς
γῆς ἁμαρτίας—λέγει τῷ παραλυτικῷ— ¹¹Σοὶ λέγω, ^lἔγει-
ραι καὶ ἄρῳν τὸν ^mκράββατόν σου, καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶ-
κόν σου. ¹²Καὶ ἠγέρθη ⁿεὐθέως, καὶ ἄρας τὸν ^oκράββα-
τον, ἐξῆλθεν ^pἐναντίον πάντων· ὥστε ἐξίστασθαι πάντας, καὶ
δοξάζειν τὸν θεόν, ^qλέγοντας ὅτι ^rΟὐδέποτε οὕτως ^sεἶδο-
μεν.

¹³ Καὶ ἐξῆλθεν πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος
ἤρχετο πρὸς αὐτόν, καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς. ¹⁴ Καὶ παράγων

^a 2:4 ἐφ' ᾧ | ECM[†] txi | CT[†] οπου

^b 2:5 ἰδὼν δε | CT και ἰδων

^c 2:5 αφεωνται σοι αι αμαρτιαι σου | TH
αφεωνται σου αι αμαρτιαι | ECM NA SBL
WH αφιενται σου αι αμαρτιαι

^d 2:7 βλασφημιας | CT βλασφημει

^e 2:8 ευθεως | CT ευθυς

^f 2:8 ουτως αυτοι | ECM NA SBL TH TR
ουτως | WH [ουτως]

^g 2:8 ειπεν αυτοις | ECM NA SBL TH λεγει
αυτοις | WH λεγει [αυτοις]

^h 2:9 αφεωνται σου | ECM NA SBL WH
αφιενται σου | TR αφεωνται σοι

ⁱ 2:9 εγειραι και | ECM NA PT RP^{ms} SBL TH
εγειρε και | WH εγειρου [και]

^j 2:9 σου τον κραββατον | RP^{ms} σου τον
κραββατον | PCK τον κραββατον σου |

CT PT τον κραβαττον σου

^k 2:10 αφιεναι επι της γης αμαρτιας |

ECM[†] PCK RP^{ms} SBL επι της γης αφιεναι
αμαρτιας | ECM[†] NA WH αφιεναι
αμαρτιας επι της γης

^l 2:11 εγειραι και | PT RP^{ms} εγειρε και | CT
εγειρε

^m 2:11 κραββατον | CT PT RP^{ms} κραββατον

ⁿ 2:12 ευθεως και | CT και ευθυς

^o 2:12 κραββατον | CT PT RP^{ms} κραββατον

^p 2:12 εναντιον | NA SBL TH WH

εμπροσθεν

^q 2:12 λεγοντας | [WH]

^r 2:12 ουδεποτε ουτως | CT ουτως
ουδεποτε

^s 2:12 ειδομεν | WH ειδαμεν

εἶδεν ^aΛευὶ τὸν τοῦ Ἀλφαίου καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ λέγει αὐτῷ, Ἀκολουθε μοι. Καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. ¹⁵ Καὶ ^bἐγένετο ἐν τῷ κατακεῖσθαι αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ἦσαν γὰρ πολλοί, καὶ ^cἠκολούθησαν αὐτῷ. ¹⁶ Καὶ οἱ γραμματεῖς ^dκαὶ οἱ Φαρισαῖοι, ἰδόντες ^eαὐτὸν ἐσθίοντα μετὰ τῶν ^fτελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν, ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ^gΤί ὅτι μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ^hἐσθίει καὶ πίνει; ¹⁷ Καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς λέγει ⁱαὐτοῖς, Οὐ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. Οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους, ^jἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς ^kεἰς μετάνοιαν.

¹⁸ Καὶ ἦσαν οἱ μαθηταὶ ^lἸωάννου καὶ οἱ ^mτῶν Φαρισαίων νηστεύοντες· καὶ ἔρχονται καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Διὰ τί οἱ μαθηταὶ ⁿἸωάννου καὶ ^oοἱ τῶν Φαρισαίων νηστεύουσιν, οἱ δὲ σοὶ ^pμαθηταὶ οὐ νηστεύουσιν; ¹⁹ Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστίν, νηστεύειν; Ὅσον χρόνον ^qμεθ' ἐαυτῶν ἔχουσιν τὸν νυμφίον, οὐ δύνανται νηστεύειν· ²⁰ ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι

^a 2:14 λειυι | ECM HF NA PCK PT RP^{mg} SBL
TR λειυιν | TH WH λειυειν

^b 2:15 εγενετο εν τω | ECM NA SBL WH
γινεται | TH γεινεται

^c 2:15 ηκολουθησαν | ECM[†] txt | CT[†]
ηκολουθουν

^d 2:16 και οι φαρισαιοι | CT των
φαρισαιων

^e 2:16 αυτον εσθιοντα | ECM NA SBL WH
οτι εσθιει | TH οτι ησθιεν

^f 2:16 τελωνων και αμαρτωλων | CT
αμαρτωλων και τελωνων

^g 2:16 τι | ECM[†] txt | CT[†] om.

^h 2:16 εσθιει και πινει | CT εσθιει

ⁱ 2:17 αυτοις | ECM[†] txt | ECM[†] SBL αυτοις
οτι | NA WH αυτοις [οτι]

^j 2:17 αλλα | ECM NA²⁸ αλλ

^k 2:17 εις μετανοιαν | CT om.

^l 2:18 ιωαννου | WH ιωανου

^m 2:18 των φαρισαιων | CT φαρισαιοι

ⁿ 2:18 ιωαννου | WH ιωανου

^o 2:18 οι | CT οι μαθηται

^p 2:18 μαθηται | [WH]

^q 2:19 μεθ εαυτων εχουσιν τον νυμφιον |
CT εχουσιν τον νυμφιον μετ αυτων

^h 2:16 εσθιει και πινει ⁸⁸ A (C) E F (G) H K (L) M S U V Y Γ (Δ) Π (Σ) Φ Ω
047 055^{vid} 0211 33 399 461 (565) 566 892 1080 1143 1295 (1424) 1500 2224 (C: ο
διδασκαλος υμων εσθιει και πινει; G Σ 565 1424: εσθιετε και πινετε; L Δ: εσθιει και
πινει ο διδασκαλος υμων) | εσθιει (N) B D W (Θ) (N: εσθιει ο διδασκαλος υμων; Θ:
εσθιετε)

ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν ἐν ^aἐκείναις ταῖς ἡμέραις. ²¹ ^bΚαὶ οὐδεὶς ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ^cἐπιρράπτει ἐπὶ ^dἱματίῳ παλαιῷ· εἰ δὲ ^eμή, αἶρει τὸ πλήρωμα ^fαὐτοῦ τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ, καὶ χεῖρον σχίσμα ^gγίνεται. ²² Καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μή, ^hῥήσσει ὁ οἶνος ⁱὁ νέος τοὺς ἀσκοὺς, καὶ ὁ οἶνος ^jἐκχεῖται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολούνται· ^kἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς ^lβλητέον.

²³ Καὶ ἐγένετο ^mπαραπορεύεσθαι αὐτὸν ἐν τοῖς σάββασιν διὰ τῶν σπορίμων, καὶ ⁿἤρξαντο οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὁδὸν ποιεῖν τίλλοντες τοὺς στάχυν. ²⁴ Καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον αὐτῷ, Ὅτι ποιοῦσιν ^oἐν τοῖς σάββασιν ὃ οὐκ ἔξεστιν; ²⁵ Καὶ ^pαὐτὸς ἔλεγεν αὐτοῖς, Οὐδέποτε ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν ^qΔαυὶδ, ὅτε χρειάν ἔσχεν καὶ ἐπέινασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; ²⁶ ^rΠῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἐπὶ Ἀβιάθαρ ^sἀρχιερέως, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν, οὓς οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν εἰ μὴ ^tτοῖς ἱερεῦσιν, καὶ ἔδωκεν καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ οὖσιν; ²⁷ Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Τὸ σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, ^uοὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον· ²⁸ ὥστε κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.

^a 2:20 εκειναις ταις ημεραις | CT εκεινη τη
ημερα

^b 2:21 και | CT PT om.

^c 2:21 επιρραπτει | CT επιραπτει

^d 2:21 ιματιω παλαιω | CT ιματιον
παλαιον

^e 2:21 μη | PT μηγε

^f 2:21 αυτου | CT απ αυτου

^g 2:21 γινεται | TH γεινεται

^h 2:22 ρησσει | CT ρηξει

ⁱ 2:22 ο νεος | CT om.

^j 2:22 εκχειται και οι ασκοι απολουνται |
ECM NA SBL WH απολλυται και οι ασκοι

^k 2:22 αλλα ... καινους | [WH] | ECM NA²⁸
αλλ ... καινους

^l 2:22 βλητεον | CT om.

^m 2:23 παραπορευεσθαι αυτον εν τοις
σαββασιν | ECM NA SBL TH αυτον εν τοις
σαββασιν παραπορευεσθαι | WH αυτον
εν τοις σαββασιν διαπορευεσθαι

ⁿ 2:23 ηρξαντο οι μαθηται αυτου | CT οι
μαθηται αυτου ηρξαντο

^o 2:24 εν | CT om.

^p 2:25 αυτος ελεγεν | CT λεγει

^q 2:25 δαυιδ | TH WH δαυειδ | HF TR δαβιδ

^r 2:26 πωσ | [WH]

^s 2:26 αρχιερεως | TR του αρχιερεως

^t 2:26 τοις ιερευσιν | ECM NA SBL WH
τους ιερεις

^u 2:27 ουχ | CT και ουχ

3 Καὶ εἰσῆλθεν πάλιν εἰς ^aτὴν συναγωγὴν, καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος ἐξηραμμένην ἔχων τὴν χεῖρα. ² Καὶ παρετήρουν αὐτὸν εἰ τοῖς σάββασιν θεραπεύσει αὐτόν, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. ³ Καὶ λέγει τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ^bἐξηραμμένην ἔχοντι τὴν χεῖρα, ^cἘγείραι εἰς τὸ μέσον. ⁴ Καὶ λέγει αὐτοῖς, Ὑπερβαίνει τοῖς σάββασιν ^dἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι; Ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀποκτεῖναι; Οἱ δὲ ἐσιώπων. ⁵ Καὶ περιβλεψάμενος αὐτοὺς μετ' ὀργῆς, ^eσυλλυπούμενος ἐπὶ τῇ πωρώσει τῆς καρδίας αὐτῶν, λέγει τῷ ἀνθρώπῳ, Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. Καὶ ἐξέτεινεν, καὶ ^gἀποκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὡς ἡ ἄλλη. ⁶ Καὶ ἐξελθόντες οἱ Φαρισαῖοι ⁱεὐθέως μετὰ τῶν Ἑρωδιανῶν συμβούλιον ^jἐποιοῦν κατ' αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν.

⁷ Καὶ ὁ Ἰησοῦς ^kἀνεχώρησεν μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς τὴν θάλασσαν· καὶ πολὺ πλῆθος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ^lἠκολούθησαν αὐτῷ, καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, ⁸ καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων, καὶ ἀπὸ τῆς Ἰδουμαίας, καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ^mοἱ περὶ Τύρον καὶ Σιδῶνα, πλῆθος πολὺ, ⁿἀκούσαντες ὅσα ^oἐποίει, ἦλθον πρὸς αὐτόν. ⁹ Καὶ εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα πλοιάριον προσκαρτερῇ αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἵνα μὴ θλίβωσιν αὐτόν. ¹⁰ Πολλοὺς γὰρ ἐθεράπευσεν, ὥστε ἐπιπίπτειν αὐτῷ, ἵνα αὐτοῦ ἄψωνται, ὅσοι εἶχον μᾶστιγας. ¹¹ Καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, ὅταν αὐτὸν ^pεθεώρει, προσέπιπτεν

^a 3:1 τὴν | SBL WH *om.*

^b 3:3 ἐξηραμμένην ἔχοντι τὴν χεῖρα | ECM NA TH τὴν ξηρὰν χεῖρα ἔχοντι | SBL WH τὴν χεῖρα ἔχοντι ξηραν

^c 3:3 ἐγείραι | CT PT ἐγείρε

^d 3:4 ἀγαθοποιῆσαι | ECM[†] *txt* | ECM[†] NA ἀγαθὸν ποιῆσαι

^e 3:5 συλλυπούμενος | TH WH συλλυπούμενος

^f 3:5 σου | ECM[†] *txt* | ECM[†] NA SBL *om.*

^g 3:5 ἀποκατεστάθη | CT RP^{mg} ἀπεκατεσταθῇ

^h 3:5 ὡς ἡ ἄλλη | CT *om.*

ⁱ 3:6 εὐθέως | CT εὐθυς

^j 3:6 ἐποιοῦν | CT ἐδίδουν

^k 3:7 ἀνεχώρησεν μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ | CT μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀνεχώρησεν

^l 3:7 ἠκολούθησαν αὐτῷ | PCK RP^{mg} ἠκολούθησεν αὐτῷ | ECM SBL TH WH ἠκολούθησεν | NA [ἠκολούθησεν]

^m 3:8 οἱ | CT *om.*

ⁿ 3:8 ἀκούσαντες | CT ἀκουόντες

^o 3:8 ἐποίει ἦλθον | WH ποιεῖ ἦλθαν

^p 3:11 εθεώρει προσέπιπτεν αὐτῷ καὶ ἐκραζεν | CT PT εθεωρουν προσέπιπτον αὐτῷ καὶ ἐκραζον

αὐτῷ, καὶ ἔκραζεν, ^aλέγοντα ὅτι Σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. ¹² Καὶ πολλὰ ἐπέτιμα αὐτοῖς ἵνα μὴ ^bφανερὸν αὐτὸν ποιήσωσιν.

¹³ Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος, καὶ προσκαλεῖται οὓς ᾗθελεν αὐτός· καὶ ἀπῆλθον πρὸς αὐτόν. ¹⁴ Καὶ ἐποίησεν ^cδώδεκα, ἵνα ὦσιν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κηρύσσειν, ¹⁵ καὶ ἔχειν ἐξουσίαν ^dθεραπεύειν τὰς νόσους, καὶ ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια. ¹⁶ ^eκαὶ ἐπέθηκεν ^fτῷ Σίμωνι ὄνομα Πέτρον. ¹⁷ καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ ^gἸωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου· καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ^hὀνόματα Ἰβοανεργές, ὃ ἐστίν, Υἱοὶ Βροντῆς. ¹⁸ καὶ Ἀνδρέαν, καὶ Φίλιππον, καὶ Βαρθολομαῖον, καὶ ⁱΜατθαῖον, καὶ Θωμᾶν, καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Θαδδαῖον, καὶ Σίμωνα τὸν ^kΚανανίτην, ¹⁹ καὶ Ἰούδαν ^lἸσκαριώτην, ὃς καὶ παρέδωκεν αὐτόν.

Καὶ ^mἔρχονται εἰς οἶκον. ²⁰ καὶ συνέρχεται πάλιν ⁿὄχλος, ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτοὺς ^oμήτε ἄρτον φαγεῖν. ²¹ Καὶ ἀκούσαντες οἱ παρ' αὐτοῦ ἐξηλθον κρατῆσαι αὐτόν· ἔλεγον γὰρ ὅτι Ἐξέστη. ²² Καὶ οἱ γραμματεῖς οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβάντες ἔλεγον ὅτι ^pΒεελζεβούλ ἔχει, καὶ ὅτι Ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. ²³ Καὶ προσκαλεσάμενος αὐτούς, ἐν παραβολαῖς ἔλεγεν αὐτοῖς, Πῶς δύναται Σατανᾶς Σατανᾶν ἐκβάλλειν; ²⁴ Καὶ ἐὰν βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἢ βασιλεία ἐκείνη. ²⁵ Καὶ ἐὰν οἰκία

^a 3:11 λεγοντα | NA λεγοντες

^b 3:12 φανερον αυτον | CT TR αυτον φανερον

^c 3:14 δωδεκα | WH δωδεκα ους και αποστολους ωνομασεν | NA δωδεκα [ους και αποστολους ωνομασεν]

^d 3:15 θεραπευειν ... και | CT om.

^e 3:16 και | SBL WH και εποιησεν τους δωδεκα και | NA [και εποιησεν τους δωδεκα] και

^f 3:16 τω σιμωνι ονομα | CT PT ονομα τω σιμωνι

^g 3:17 ιωαννην | WH ιωανην

^h 3:17 ονοματα | NA ονομα[τα] | WH ονομα

ⁱ 3:17 βοανεργες | CT βοανηργες

^j 3:18 ματθαιον | CT μαθθαιον

^k 3:18 κανανιτην | CT καναναιον

^l 3:19 ισκαριωτην | CT ισκαριωθ

^m 3:19 ερχονται | ECM† txt | CT† ερχεται

ⁿ 3:20 οχλος | SBL TH ο οχλος | NA WH [ο] οχλος

^o 3:20 μητε | ECM† txt | CT† PCK PT μηδε

^p 3:22 βεελζεβουλ | WH βεεζεβουλ

ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ ^aδύναται ^bσταθῆναι ἡ οἰκία ἐκεῖνη.
26 Καὶ εἰ ὁ Σατανᾶς ἀνέστη ἐφ' ἑαυτὸν καὶ ^cμεμέρισται, οὐ
 δύναται ^dσταθῆναι, ἀλλὰ τέλος ἔχει. **27** ^eΟὐδεὶς δύναται ^fτὰ
 σκεύη τοῦ ἰσχυροῦ, εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, διαρπάσαι,
 ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν δῇσῃ, καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐ-
 τοῦ ^gδιαρπάσῃ. **28** Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πάντα ἀφεθήσεται ^hτὰ
 ἁμαρτήματα τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἰβλασφημίαι ὅσας
 ἂν βλασφημῇσωσιν. **29** ὃς δ' ἂν βλασφημήσῃ εἰς τὸ πνεῦμα
 τὸ ἅγιον, οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰς τὸν αἰῶνα, ⁱἵνα ἔνοχός ἐστιν
 αἰωνίου ^kκρίσεως. **30** Ὅτι ἔλεγον, Πνεῦμα ἀκάθαρτον ἔχει.

31 ^lἘρχονται οὖν ^mοἱ ἀδελφοὶ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ ἔξω
ⁿἑστῶτες ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν, ^oφωνοῦντες αὐτόν. **32** Καὶ
 ἐκάθητο ^pὄχλος περὶ αὐτόν. ^qεἶπον δὲ αὐτῷ, Ἰδοὺ, ἡ μήτηρ
 σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ^rκαὶ αἱ ἀδελφαί σου ἔξω ζητοῦσιν
 σε. **33** Καὶ ^sἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων, Τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου
^tἢ οἱ ἀδελφοί ^uμου; **34** Καὶ περιβλεψάμενος ^vκύκλῳ τοὺς
 περὶ αὐτόν καθημένους, λέγει, ^wἸδε, ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ

^a **3:25** δύναται | CT δυνήσεται

^b **3:25** σταθῆναι ἡ οἰκία ἐκεῖνη | ECM NA
 SBL ἡ οἰκία ἐκεῖνη σταθῆναι | TH WH ἡ
 οἰκία ἐκεῖνη στήναι

^c **3:26** μεμέρισται | CT εμερισθη

^d **3:26** σταθῆναι | ECM[†] *txt* | CT[†] στήναι

^e **3:27** οὐδεὶς δύναται | SBL ἀλλ οὐδεὶς
 δύναται | ECM NA TH WH ἀλλ ου
 δύναται οὐδεὶς | TR ου δύναται οὐδεὶς

^f **3:27** τὰ σκευὴ τοῦ ἰσχυροῦ εἰσελθὼν εἰς
 τὴν οἰκίαν | ECM[†] *txt* | CT[†] εἰς τὴν οἰκίαν
 τοῦ ἰσχυροῦ εἰσελθὼν τὰ σκευὴ

^g **3:27** διαρπάσῃ | CT PT RP^{mg} TR
 διαρπάσει

^h **3:28** τὰ ἁμαρτήματα τοῖς υἱοῖς τῶν
 ἀνθρώπων | CT PT τοῖς υἱοῖς τῶν
 ἀνθρώπων τὰ ἁμαρτήματα

ⁱ **3:28** βλασφημίαι ὅσας ἀν | ECM[†]
 PT αἱ βλασφημίαι ὅσας εἰαν | CT[†] αἱ
 βλασφημίαι ὅσα εἰαν

^j **3:29** ἀλλ | NA²⁷ SBL TH WH ἀλλὰ

^k **3:29** κρίσεως | CT ἀμαρτηματος

^l **3:31** ἐρχονται οὖν | ECM[†] SBL WH καὶ
 ἐρχονται | ECM[†] NA TH καὶ ἐρχεται

^m **3:31** οἱ ἀδελφοὶ καὶ ἡ μήτηρ | CT PT ἡ
 μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ

ⁿ **3:31** ἐστῶτες | ECM[†] ἐστηκοτες | CT[†]
 στήκοντες

^o **3:31** φωνοῦντες | ECM[†] *txt* | CT[†]
 καλοῦντες

^p **3:32** ὄχλος περὶ αὐτόν | CT PT περὶ
 αὐτόν ὄχλος

^q **3:32** εἶπον δε | CT καὶ λεγουσιν

^r **3:32** καὶ αἱ ἀδελφαί σου | [NA] | ECM PT
 SBL TH TR WH *om.*

^s **3:33** ἀπεκρίθη αὐτοῖς λεγὼν | ECM[†] *txt* |
 CT[†] ἀποκριθεὶς αὐτοῖς λέγει

^t **3:33** ἡ | ECM NA TH WH καὶ

^u **3:33** μου | [NA] | WH *om.*

^v **3:34** κύκλῳ τοὺς περὶ αὐτόν | CT τοὺς
 περὶ αὐτόν κύκλῳ

^w **3:34** ἰδε | PCK ἰδοὺ

ἀδελφοί μου. ³⁵ Ὁς ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, οὗτος ἀδελφός μου καὶ ἀδελφή ^hμου καὶ μήτηρ ἐστίν.

4 Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν θάλασσαν. Καὶ ^cσυνήχθη πρὸς αὐτὸν ὄχλος ^dπολύς, ὥστε αὐτὸν ^eἐμβάντα εἰς τὸ πλοῖον καθῆσθαι ἐν τῇ θαλάσῃ· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπὶ τῆς γῆς ^fἦν. ² Καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς πολλά, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, ³ Ἀκούετε· ἰδοὺ, ἐξῆλθεν ὁ σπείρων ^ετοῦ σπείραι. ⁴ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπείρειν, ὃ μὲν ἔπεσεν ^hπαρὰ τὴν ὁδόν, καὶ ⁱἦλθεν τὰ ^jπετεινὰ καὶ κατέφαγεν αὐτό. ⁵ ^kἌλλο δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρῶδες, ^lὅπου οὐκ εἶχεν γῆν πολλήν· καὶ ^mεὐθέως ἐξανέτειλεν, διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς. ⁶ ⁿἩλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ρίζαν ἐξηράνθη. ⁷ Καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι, καὶ συνέπνιξαν αὐτό, καὶ καρπὸν οὐκ ἔδωκεν. ⁸ Καὶ ^oἄλλο ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν καλήν· καὶ ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ ^pαὐξάνοντα, καὶ ἔφερεν ^qἐν τριάκοντα, καὶ ἐν ἐξήκοντα, καὶ ἐν ἑκατόν. ⁹ Καὶ ^rἔλεγεν, ^sὉ ἔχων ὅτα ἀκούειν ἀκούέτω.

¹⁰ ^tὍτε δὲ ἐγένετο καταμόνας, ^uἠρώτησαν αὐτὸν οἱ περὶ αὐτὸν σὺν τοῖς δώδεκα ^vτὴν παραβολήν. ¹¹ Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ὑμῖν ^wδέδοται γινῶναι τὸ μυστήριον τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ·

^a 3:35 γαρ | [NA] | WH om.

^b 3:35 μου και μητηρ | PCK μου και μητηρ μου | CT και μητηρ

^c 4:1 συνηχθη | CT συναγεται

^d 4:1 πολυς | CT πλειστος

^e 4:1 εμβαντα εις το πλοιον | CT εις πλοιον εμβαντα

^f 4:1 ην | CT PT ησαν

^g 4:3 του | ECM† txt | CT† om.

^h 4:4 παρα | PT επι

ⁱ 4:4 ηλθεν | PT ηλθον

^j 4:4 πετεινα | TR πετεινα του ουρανου

^k 4:5 αλλο δε | CT PT και αλλο

^l 4:5 οπου | WH [και] οπου

^m 4:5 ευθεως | CT ευθυς

ⁿ 4:6 ηλιου δε ανατειλαντος | CT και οτε ανετειλεν ο ηλιος

^o 4:8 αλλο | CT αλλα

^p 4:8 αυξανοντα | CT αυξανομενα

^q 4:8 εν ... εν ... εν | ECM† txt | WH εις ... εν ... εν | ECM† NA SBL TR εν ... εν ... εν

^r 4:9 ελεγεν | PT TR ελεγεν αυτοις

^s 4:9 ο εχων | CT ος εχει

^t 4:10 οτε δε | CT και οτε

^u 4:10 ηρωτησαν | CT ηρωτων

^v 4:10 την παραβολην | CT τας παραβολας

^w 4:11 δεδοται γινωναι το μυστηριον | PT δεδοται γινωναι τα μυστηρια | CT το μυστηριον δεδοται

ἐκείνοις δὲ τοῖς ἔξω, ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα ^aγίνεται· ¹² ἵνα βλέποντες βλέπωσιν, καὶ μὴ ἴδωσιν· καὶ ἀκούοντες ἀκούωσιν, καὶ μὴ συνῶσιν· μήποτε ἐπιστρέψωσιν, καὶ ἀφεθῇ αὐτοῖς ^bτὰ ἁμαρτήματα. ¹³ Καὶ λέγει αὐτοῖς, Οὐκ οἴδατε τὴν παραβολὴν ταύτην; Καὶ πῶς πάσας τὰς παραβολὰς γνώσεσθε; ¹⁴ Ὁ σπείρων τὸν λόγον σπείρει. ¹⁵ Οὗτοι δὲ εἰσιν οἱ παρὰ τὴν ὁδόν, ὅπου σπείρεται ὁ λόγος, καὶ ὅταν ἀκούσωσιν, ^cεὐθέως ἔρχεται ὁ Σατανᾶς καὶ αἶρει τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον ^dἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν. ¹⁶ Καὶ οὗτοι ^eεἰσιν ὁμοίως οἱ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπειρόμενοι, οἳ, ὅταν ἀκούσωσιν τὸν λόγον, ^fεὐθέως μετὰ χαρᾶς λαμβάνουσιν αὐτόν, ¹⁷ καὶ οὐκ ἔχουσιν ρίζαν ἐν ἑαυτοῖς, ἀλλὰ πρόσκαιροί εἰσιν· εἴτα γενομένης θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, εὐθέως σκανδαλίζονται. ¹⁸ Καὶ ^gοὗτοι εἰσιν οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι, ^hοἱ τὸν λόγον ⁱἀκούοντες, ¹⁹ καὶ αἱ μέριμναι τοῦ αἰῶνος ^jτούτου, καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου, καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι εἰσπορευόμεναι ^kσυμπνίγουσιν τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος ^lγίνεται. ²⁰ Καὶ ^mοὗτοι εἰσιν οἱ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρέντες, οἵτινες ἀκούουσιν τὸν λόγον, καὶ παραδέχονται, καὶ καρποφοροῦσιν, ⁿἐν τριάκοντα, καὶ ἐν ἑξήκοντα, καὶ ἐν ἑκατόν.

²¹ Καὶ ἔλεγεν ^oαὐτοῖς, Μήτι ^pὁ λύχνος ἔρχεται ἵνα ὑπὸ τὸν μόδιον τεθῇ ἢ ὑπὸ τὴν ^qκλίνην; Οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν λυχνίαν

^a 4:11 γίνεται | TH γίνεται

^b 4:12 τα ἁμαρτήματα | CT om.

^c 4:15 ευθεως | CT PT ευθys

^d 4:15 εν ταις καρδιας αυτων | NA SBL
WH εις αυτους | ECM TH εν αυτοις

^e 4:16 εισιν ομοιως | PT ομοιως εισιν | NA
εισιν

^f 4:16–17 ευθεως ... ευθεως | CT PT
ευθys ... ευθys

^g 4:18 ουτοι | CT αλλοι

^h 4:18 οι | CT ST ουτοι εισιν οι

ⁱ 4:18 ακουοντες | CT ακουσαντες

^j 4:19 τουτου | CT om.

^k 4:19 συμπνιγουσιν | TH WH
συνπνιγουσιν

^l 4:19 γίνεται | TH γίνεται

^m 4:20 ουτοι | CT εκεινοι

ⁿ 4:20 εν ... εν ... εν | ECM† txt | WH εν ...
[εν] ... [εν] | ECM† NA SBL TR εν ... εν
... εν

^o 4:21 αυτοις | WH αυτοις οτι

^p 4:21 ο λυχνος ερχεται | CT PT ερχεται ο
λυχνος

^q 4:21 κλινην | TH κλεινην

^aἐπιτεθῇ; ²² Οὐ γάρ ἐστὶν ^bτι κρυπτόν, ὃ ἐὰν μὴ φανερωθῇ· οὐδὲ ἐγένετο ἀπόκρυφον, ἀλλ' ἵνα ^cεἰς φανερόν ἔλθῃ. ²³ Εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω. ²⁴ Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Βλέπετε τί ἀκούετε. Ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε ^dμετρηθήσεται ὑμῖν, καὶ προστεθήσεται ὑμῖν ^eτοῖς ἀκούουσιν. ²⁵ Ὃς γὰρ ^fἂν ἔχη, δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὃς οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

²⁶ Καὶ ἔλεγεν, Οὕτως ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ὡς ^gἐὰν ἄνθρωπος βάλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς, ²⁷ καὶ καθεύδῃ καὶ ἐγείρηται νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὁ σπόρος ^hβλαστάνῃ καὶ μηκύνῃται ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός. ²⁸ Αὐτομάτῃ ⁱγὰρ ἡ γῆ καρποφορεῖ, πρῶτον χόρτον, ^jεἶτα στάχυν, εἶτα ^kπλήρῃ σῖτον ἐν τῷ στάχυϊ. ²⁹ Ὅταν δὲ ^lπαραδῷ ὁ καρπός, ^mεὐθέως ἀποστέλλει τὸ δρέπανον, ὅτι παρέστηκεν ὁ θερισμός.

³⁰ Καὶ ἔλεγεν, ⁿΤίνι ^oὁμοιωσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ; Ἡ ἐν ^pποιᾷ παραβολῇ παραβάλωμεν αὐτήν; ³¹ Ὡς ^qκόκκον σινάπεως, ὅς, ὅταν σπαρῇ ἐπὶ τῆς γῆς, ^rμικρότερος πάντων τῶν σπερμάτων ἐστὶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς· ³² καὶ ὅταν σπαρῇ, ἀναβαίνει, καὶ ^sγίνεται ^tπάντων τῶν λαχάνων μείζων, καὶ ποιεῖ κλάδους μεγάλους, ὥστε δύνασθαι ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ τὰ

^a 4:21 επιτεθη | CT τεθη

^b 4:22 τι κρυπτον ο εαν μη | PCK PT
κρυπτον ο εαν μη | CT^f κρυπτον εαν
μη ινα | ECM^f τι κρυπτον ει μη ινα

^c 4:22 εις φανερον ελθῃ | CT PT ελθῃ εις
φανερον

^d 4:24 μετρηθησεται | PCK
αντιμετρηθησεται

^e 4:24 τοις ακουουσιν | CT om.

^f 4:25 αν εχη | CT εχει

^g 4:26 εαν | PT αν | ECM NA SBL WH om.

^h 4:27 βλαστανῃ | CT βλαστα

ⁱ 4:28 γαρ | CT om.

^j 4:28 ειτα σταχυν ειτα | WH ειτεν σταχυν
ειτεν

^k 4:28 πληρῃ | ECM SBL πληρης | NA
πληρη[ς]

^l 4:29 παραδῷ | CT παραδοι

^m 4:29 ευθεως | CT ευθυς

ⁿ 4:30 τινι | CT PT πως

^o 4:30 ομοιωσωμεν | HF PCK RP^{mg}
ομοιωσομεν

^p 4:30 ποια παραβολη παραβαλωμεν
αυτην | PT τινι παραβολη παραβαλωμεν
αυτην | CT τινι αυτην παραβολη θωμεν

^q 4:31 κοκκον | NA SBL TH TR WH κοκκω

^r 4:31 μικροτερος παντων των
σπερματων εστιν | CT μικροτερον ον
παντων των σπερματων

^s 4:32 γινεται | TH γεινεται

^t 4:32 παντων των λαχανων μειζων | PT
μειζων παντων των λαχανων | CT μειζων
παντων των λαχανων

πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ^aκατασκηνοῦν. ³³ Καὶ τοιαύταις παραβολαῖς πολλαῖς ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον, καθὼς ^bἐδύναντο ἀκούειν. ³⁴ χωρὶς δὲ παραβολῆς οὐκ ἐλάλει ^cαὐτοῖς. ^dκατ' ἰδίαν δὲ τοῖς ^eμαθηταῖς αὐτοῦ ἐπέλυεν πάντα.

³⁵ Καὶ λέγει αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁψίας γενομένης, Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν. ³⁶ Καὶ ἀφέντες τὸν ὄχλον, παραλαμβάνουσιν αὐτὸν ὡς ἦν ἐν τῷ πλοίῳ. Καὶ ἄλλα ^fδὲ πλοιαρία ἦν μετ' αὐτοῦ. ³⁷ Καὶ ^gγίνεται λαῖλαψ ^hἀνέμου μεγάλης. ⁱτὰ δὲ κύματα ^jἐπέβαλλεν εἰς τὸ πλοῖον, ὥστε ^kαὐτὸ ἤδη γεμίζεσθαι. ³⁸ Καὶ ^lἦν αὐτὸς ἐπὶ τῇ πρύμνῃ ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον καθεύδων· καὶ ^mδιεγείρουσιν αὐτόν, καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Διδάσκαλε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἀπολλύμεθα; ³⁹ Καὶ διεγερθεὶς ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ, καὶ εἶπεν τῇ θαλάσῃ, Σιώπα, πεφίμωσο. Καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. ⁴⁰ Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί δειλοὶ ἐστε ⁿοὕτως; Πῶς οὐκ ἔχετε πίστιν; ⁴¹ Καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν, καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους, Τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θάλασσα ^oὑπακούουσιν αὐτῷ;

5 Καὶ ἦλθον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης, εἰς τὴν χώραν τῶν ^pΓαδαρηνῶν. ² Καὶ ^qἐξελθόντι αὐτῷ ἐκ τοῦ πλοίου, ^rεὐθέως ^sἀπῆντησεν αὐτῷ ἐκ τῶν μνημείων ἄνθρωπος ἐν πνεύ-

^a 4:32 κατασκηνοῦν | WH κατασκηνοῖν

^b 4:33 ἐδύναντο | CT PT TR ἠδύναντο

^c 4:34 αὐτοῖς | PT αὐτοῖς τον λόγον

^d 4:34 κατ' | TH καθ

^e 4:34 μαθηταῖς αὐτοῦ | CT ἰδιοῖς μαθηταῖς

^f 4:36 δε πλοιαρία | PT δε πλοια | CT πλοια

^g 4:37 γινεται | TH γεινεται

^h 4:37 ανεμου μεγαλη | CT μεγαλη ανεμου

ⁱ 4:37 τα δε | CT και τα

^j 4:37 επεβαλλεν | CT† ECM† HF PCK RP^{mg} επεβαλεν

^k 4:37 αυτο ηδη γεμιζεσθαι | CT ηδη γεμιζεσθαι το πλοιον | PT ηδη αυτο

βυθιζεσθαι

^l 4:38 ην αυτος επι | CT αυτος ην εν

^m 4:38 διεγειρουσιν | ECM† LXX | CT† εγειρουσιν

ⁿ 4:40 ουτως πως ουκ | CT ουπω

^o 4:41 υπακουουσιν αυτω | CT† υπακουει αυτω | ECM† αυτω υπακουει

^p 5:1 γαδαρηνων | CT γερασηνων | PT γεργεσηνων

^q 5:2 εξελθοντι αυτω | CT PT εξελθοντος αυτου

^r 5:2 ευθεως | ECM NA SBL TH ευθυς | WH [ευθυς]

^s 5:2 απηνητησεν | ECM† LXX | CT† υπηνητησεν

ματι ἀκαθάρτῳ, ³ ὃς τὴν ^aκατοίκησιν εἶχεν ἐν τοῖς ^bμνήμασιν· καὶ ^cοὔτε ἀλύσεσιν οὐδεὶς ^dἐδύνατο αὐτὸν δῆσαι, ⁴ διὰ τὸ αὐτὸν πολλάκις πέδαις καὶ ἀλύσεσιν δεδέσθαι, καὶ διεσπᾶσθαι ὑπ' αὐτοῦ τὰς ἀλύσεις, καὶ τὰς πέδας συντετριφθαι· καὶ οὐδεὶς ^eαὐτὸν ἴσχυεν δαμάσαι· ⁵ καὶ διὰ παντός, νυκτὸς καὶ ἡμέρας, ἐν τοῖς ὄρεσιν καὶ ἐν τοῖς μνήμασιν ἦν κράζων καὶ κατακόπτων ἑαυτὸν λίθοις. ⁶ ^gἸδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν ^hἀπὸ μακρόθεν, ἔδραμεν καὶ προσεκύνησεν ⁱαὐτῷ, ⁷ καὶ κράζας φωνῇ μεγάλῃ ^jεἶπεν, Τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου; Ὅρκίζω σε τὸν θεόν, μή με βασάνισης. ⁸ Ἔλεγεν γὰρ αὐτῷ, Ὑξελθε, τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον, ἐκ τοῦ ἀνθρώπου. ⁹ Καὶ ἐπρώτα αὐτόν, Τί ^kσοι ὄνομα; Καὶ ^lἀπεκρίθη, λέγων, Λεγεὼν ὄνομά μοι, ὅτι πολλοὶ ἐσμεν. ¹⁰ Καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ ἵνα μὴ ^mαὐτοὺς ἀποστείλῃ ἔξω τῆς χώρας. ¹¹ Ἦν δὲ ἐκεῖ ⁿπρὸς τῷ ὄρει ἀγέλῃ χοίρων μεγάλῃ βοσκομένη· ¹² καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν ^oπάντες οἱ δαίμονες, λέγοντες, Πέμψον ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους, ἵνα εἰς αὐτοὺς εἰσέλθωμεν. ¹³ Καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς ^pεὐθέως ὁ Ἰησοῦς. Καὶ ἐξελθόντα τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους· καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν· ^qἦσαν δὲ ὥς ^rδισχίλιοι· καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ θαλάσῃ. ¹⁴ ^sΟἱ δὲ βόσκοντες ^tτοὺς χοίρους ἔφυγον, καὶ

^a 5:3 κατοικησιν | PCK οικησιν

^b 5:3 μνημασιν | TR μνημειοις

^c 5:3 ουτε αλυσεσιν | CT ουδε αλυσει ουκετι

^d 5:3 εδυνατο | PCK PT TR ηδυνατο

^e 5:4 αυτον ισχυεν | PCK αυτον ισχυσεν | CT PT ισχυεν αυτον

^f 5:5 ορεσιν και εν τοις μνημασιν | CT PCK PT μνημασι(ν) και εν τοις ορεσιν

^g 5:6 ιδων δε | CT και ιδων

^h 5:6 απο | [PT]

ⁱ 5:6 αυτω | ECM[†] *lxi* | ECM[†] PT SBL WH αυτον

^j 5:7 ειπεν | CT PT λεγει

^k 5:9 σοι ονομα | CT PT ονομα σοι

^l 5:9 απεκριθη λεγων λεγεων | CT λεγει αυτω λεγιων

^m 5:10 αυτους αποστειλη | ECM NA SBL WH αυτα αποστειλη | PT αποστειλη αυτους

ⁿ 5:11 προς τω ορει αγελι χοιρων μεγαλη βοσκομενη | TR προς τα ορη αγελι χοιρων μεγαλη βοσκομενη | PT αγελι χοιρων μεγαλη βοσκομενη προς τω ορει

^o 5:12 παντες οι δαιμονες | CT *om.*

^p 5:13 ευθεως ο ιησους | CT *om.*

^q 5:13 ησαν δε | CT *om.*

^r 5:13 δισχιλιοι | TH δισχειλιοι

^s 5:14 οι δε | CT PT και οι

^t 5:14 τους χοιρους | CT αυτους

^aἀνήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. Καὶ ^bἐξήλθον ἰδεῖν τί ἐστὶν τὸ γεγονός· ¹⁵ καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ θεωροῦσιν τὸν δαιμονιζόμενον καθήμενον ^cκαὶ ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα, τὸν ἐσχηκότα τὸν ^dΛεγεῶνα· καὶ ἐφοβήθησαν. ¹⁶ ^eΔιηγήσαντο δὲ αὐτοῖς οἱ ἰδόντες πῶς ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ, καὶ περὶ τῶν χοίρων. ¹⁷ Καὶ ἤρξαντο παρακαλεῖν αὐτὸν ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. ¹⁸ Καὶ ^fἐμβάντος αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον, παρεκάλει αὐτὸν ὁ δαιμονισθεὶς, ἵνα ^gἦ μετ' αὐτοῦ. ¹⁹ ^hὉ δὲ Ἰησοὺς οὐκ ἀφῆκεν αὐτόν, ἀλλὰ λέγει αὐτῷ, Ὑπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς σούς, καὶ ⁱἀνάγγειλον αὐτοῖς ὅσα ^jσοὶ ὁ κύριος ^kπεποίηκεν, καὶ ἡλέησέν σε. ²⁰ Καὶ ἀπῆλθεν καὶ ἤρξατο κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοὺς· καὶ πάντες ἐθαύμαζον.

²¹ Καὶ διαπεράσαντος τοῦ Ἰησοῦ ^lἐν τῷ πλοίῳ πάλιν εἰς τὸ πέραν, συνήχθη ὄχλος πολὺς ἐπ' αὐτόν, καὶ ἦν παρὰ τὴν θάλασσαν. ²² Καὶ ^mἰδοῦ, ἔρχεται εἰς τῶν ἀρχισυναγῶγων, ὀνόματι ⁿἸάειρος, καὶ ἰδὼν αὐτόν, πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ, ²³ καὶ ^oπαρακάλει αὐτόν πολλά, λέγων ὅτι Τὸ θυγάτριόν μου ἐσχάτως ἔχει· ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῇς ^pαὐτῇ τὰς χεῖρας, ^qὅπως σωθῇ καὶ ζήσεται. ²⁴ Καὶ ἀπῆλθεν μετ' αὐτοῦ· καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς, καὶ συνέθλιβον αὐτόν.

²⁵ Καὶ γυνή ^rτις οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος ^sἔτη δώδεκα, ²⁶ καὶ πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν, καὶ δαπανήσασα τὰ παρ'

^a 5:14 ἀνήγγειλαν | CT PT ἀπηγγείλαν

^b 5:14 ἐξήλθον | ECM† txt | CT† ηλθον

^c 5:15 καὶ | CT om.

^d 5:15 λεγεῶνα | CT λεγιωνα

^e 5:16 διηγήσαντο δε | CT PT TR καὶ διηγήσαντο

^f 5:18 ἐμβάντος | CT PT ἐμβαινόντος

^g 5:18 ἡ μετ' αὐτοῦ | CT PT μετ' αὐτοῦ ἡ

^h 5:19 ὁ δε ἰησοῦς | CT PT καὶ

ⁱ 5:19 ἀναγγείλον | ECM† txt | CT† ἀπαγγείλον

^j 5:19 σοὶ ὁ κύριος | ECM† txt | CT† ὁ κύριος σοὶ

^k 5:19 πεποίηκεν | TR ἐποίησε

^l 5:21 ἐν τῷ πλοίῳ | [NA]

^m 5:22 ἰδοῦ | CT PT om.

ⁿ 5:22 ἰαειρος | ECM NA SBL ἰαιρος

^o 5:23 παρεκάλει | ECM† txt | ECM† NA SBL WH παρακαλεῖ

^p 5:23 αὐτῇ τὰς χεῖρας | CT τὰς χεῖρας αὐτῇ

^q 5:23 ὅπως σωθῇ καὶ ζήσεται | ECM† txt | CT† ἵνα σωθῇ καὶ ζήσῃ

^r 5:25 τις | CT om.

^s 5:25 ἐτη δώδεκα | CT δώδεκα ἐτη

^aαὐτῆς πάντα, καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα, ²⁷ ἀκούσασα ^bπερὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῳ ὅπισθεν, ἤψατο τοῦ ἱματίου αὐτοῦ. ²⁸ ἔλεγεν ^cγὰρ ὅτι ^dΚὰν τῶν ἱματίων αὐτοῦ ἄψωμαι, σωθήσομαι. ²⁹ Καὶ ^eεὐθέως ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς, καὶ ἔγνω τῷ σώματι ὅτι ἴσται ἀπὸ τῆς μάστιγος. ³⁰ Καὶ ^fεὐθέως ὁ Ἰησοὺς ἐπιγνούς ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐξ αὐτοῦ δύναμιν ἐξελθοῦσαν, ἐπιστραφεὶς ἐν τῷ ὄχλῳ, ἔλεγεν, Τίς μου ἤψατο τῶν ἱματίων; ³¹ Καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Βλέπεις τὸν ὄχλον συνθλίβοντά σε, καὶ λέγεις, Τίς μου ἤψατο; ³² Καὶ περιεβλέπετο ἰδεῖν τὴν τοῦτο ποιήσασαν. ³³ Ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα καὶ τρέμουσα, εἰδυῖα ὃ γέγονεν ^gἐπ' αὐτῇ, ἦλθεν καὶ προσέπεσεν αὐτῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. ³⁴ Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, ^hΘύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε· ὕπαγε εἰς εἰρήνην, καὶ ἴσθι ὑγιὲς ἀπὸ τῆς μάστιγός σου.

³⁵ Ἐτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἔρχονται ἀπὸ τοῦ ἀρχισυναγώγου, λέγοντες ὅτι Ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανεν· τί ἔτι σκύλλεις τὸν διδάσκαλον; ³⁶ Ὁ δὲ Ἰησοὺς ⁱεὐθέως ἀκούσας τὸν λόγον λαλούμενον λέγει τῷ ἀρχισυναγώγῳ, Μὴ φοβοῦ· μόνον πίστευε. ³⁷ Καὶ οὐκ ἀφῆκεν ^jοὐδέν αὐτῷ συνακολουθησai, εἰ μὴ ^kΠέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ ^lἸωάννην τὸν ἀδελφὸν Ἰακώβου. ³⁸ Καὶ ^mἔρχεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου, καὶ θεωρεῖ θόρυβον, ⁿκλαίοντας καὶ ἀλαλάζοντας πολλά. ³⁹ Καὶ εἰσελθὼν λέγει αὐτοῖς, Τί θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε; Τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει. ⁴⁰ Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ.

^a 5:26 αὐτῆς | PT TR εαυτῆς

^b 5:27 περὶ | ECM[†] *τα* | ECM[†] WH *τα* περὶ

^c 5:28 γὰρ | PT γὰρ ἐν εαυτῇ

^d 5:28 *καν* τῶν ἱματίων αὐτοῦ *αψωμαι* | CT PT *εαν* *αψωμαι* *καν* τῶν ἱματίων αὐτοῦ

^e 5:29 *ευθεως* | CT *ευθυς*

^f 5:30 *ευθεως* | CT *ευθυς*

^g 5:33 *επ* | CT *om*.

^h 5:34 *θυγατερ* | ECM NA SBL WH *θυγατηρ*

ⁱ 5:36 *ευθεως* *ακουσας* | CT *παρακουσας*

^j 5:37 *ουδενα* αὐτῷ | PT αὐτῷ *ουδενα* | CT *ουδενα* μετ' αὐτοῦ

^k 5:37 *πετρον* | ECM[†] *τα* | CT[†] τὸν *πετρον*

^l 5:37 *ιωαννην* | WH *ιωανην*

^m 5:38 *ερχεται* | CT *ερχονται*

ⁿ 5:38 *κλαιοντας* | CT SCR καὶ *κλαιοντας* | PT [*και*] *κλαιοντας*

^aὉ δέ, ἐκβαλὼν ^bπάντας, παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παιδίου καὶ τὴν μητέρα καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ εἰσπορεύεται ὅπου ἦν τὸ παιδίον ^cἀνακείμενον. ⁴¹ Καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς τοῦ παιδίου, λέγει αὐτῇ, ^dΤαλιθά, κουμι· ὃ ἐστὶν μεθερμηνεύμενον, Τὸ κοράσιον, σοὶ λέγω, ^eἔγχειται. ⁴² Καὶ ^fεὐθέως ἀνέστη τὸ κοράσιον καὶ περιεπάτει, ἦν γὰρ ἐτῶν δώδεκα· καὶ ἐξέστησαν ^gἐκστασει μεγάλη. ⁴³ Καὶ διεστείλατο αὐτοῖς πολλὰ ἵνα μηδεὶς ^hγνῶ τοῦτο· καὶ εἶπεν δοθῆναι αὐτῇ φάγειν.

6 Καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ ⁱἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα ^jαὐτοῦ· καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. ² Καὶ γενομένου σαββάτου, ἤρξατο ^kἐν τῇ συναγωγῇ διδάσκειν· καὶ ^lπολλοὶ ἀκούοντες ἐξεπλήσσοντο, λέγοντες, Πόθεν οὗτω ταῦτα; Καὶ τίς ἡ σοφία ἡ δοθεῖσα ^mαὐτῷ, καὶ δυνάμεις τοιαῦται διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ ⁿγίνονται; ³ Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τέκτων, ὁ υἱὸς ^oΜαρίας, ^pἈδελφὸς δὲ Ἰακώβου καὶ ^qἸωσῆ καὶ Ἰούδα καὶ Σίμωνος; Καὶ οὐκ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε πρὸς ἡμᾶς; Καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. ⁴ ^rἘλεγεν δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι Οὐκ ἔστιν προφήτης ἄτιμος, εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς ^sσυγγενέσιν καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. ⁵ Καὶ οὐκ ^tἠδύνατο ἐκεῖ ^uοὐδεμίαν δύναμιν ποιῆσαι, εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις

^a 5:40 ο | CT αὐτος

^b 5:40 παντας | TR απαντας

^c 5:40 ανακειμενον | CT om.

^d 5:41 ταλιθα κουμι | ECM NA SBL TH
ταλιθα κουμι | WH ταλειθα κουμι

^e 5:41 εγειραι | CT PT εγειρε

^f 5:42 ευθεως | CT ευθυς

^g 5:42 εκστασει | ECM SBL WH ευθυς
εκστασει | NA [ευθυς] εκστασει

^h 5:43 γνω | CT γνωι

ⁱ 6:1 ηλθεν | CT ερχεται

^j 6:1 αυτου | PT εαυτου

^k 6:2 εν τη συναγωγη διδασκειν | ECM†
lxt | ECM† NA SBL WH διδασκειν εν τη
συναγωγη

^l 6:2 πολλοι | ECM† lxt | ECM† SBL WH οι
πολλοι

^m 6:2 αυτω και | TR αυτω οτι και | CT
τουτω και αι

ⁿ 6:2 γινονται | TH γεινονται | ECM NA SBL
WH γινομεναι

^o 6:3 μαριας | CT PT της μαριας

^p 6:3 αδελφος δε | CT και αδελφος

^q 6:3 ιωση | CT ιωσητος

^r 6:4 ελεγεν δε | CT και ελεγεν

^s 6:4 συγγενεσιν | CT συγγενευσιν αυτου

^t 6:5 ηδυνατο | CT εδυνατο

^u 6:5 ουδεμιαν δυναμιν ποιησαι | ECM NA
SBL WH ποιησαι ουδεμιαν δυναμιν

ἐπιθεῖς τὰς χεῖρας, ἐθεράπευσεν. ⁶ Καὶ ^aἐθαύμαζεν διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

Καὶ περιῆγεν τὰς κόμας κύκλῳ διδάσκων.

⁷ Καὶ προσκαλεῖται τοὺς δώδεκα, καὶ ἤρξατο αὐτοὺς ἀποστέλλειν δύο δύο, καὶ ἐδίδου αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων. ⁸ Καὶ παρήγγειλεν αὐτοῖς ἵνα μηδὲν αἴρωσιν εἰς ὁδόν, εἰ μὴ ῥάβδον μόνον· μὴ ^bπῆραν, μὴ ἄρτον, μὴ εἰς τὴν ζώνην χαλκόν· ⁹ ^cἀλλ' ὑποδεδεμένους σανδάλια· καὶ μὴ ^dἐνδύσθητε δύο χιτῶνας. ¹⁰ Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ὅπου ἐὰν εἰσέλθῃτε εἰς οἰκίαν, ἐκεῖ μένετε ἕως ἂν ἐξέλθῃτε ἐκεῖθεν. ¹¹ Καὶ ^eὅσοι ἂν μὴ δέξωνται ὑμᾶς, μηδὲ ἀκούσωσιν ὑμῶν, ἐκπορευόμενοι ἐκεῖθεν, ἐκτινάξατε τὸν χοῦν τὸν ὑποκάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. ^f Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται Σοδόμοις ἢ Γομόρροις ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. ¹² Καὶ ἐξελθόντες ^gἐκήρυσσον ἵνα ^hμετανοήσωσιν. ¹³ καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξεβαλλον, καὶ ἤλειφον ἐλαίῳ πολλοὺς ἀρρώστους καὶ ἐθεράπευσον.

¹⁴ Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης, φανερόν γὰρ ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ⁱἔλεγεν ὅτι ^jἸωάννης ὁ βαπτίζων ^kἐκ νεκρῶν ἠγέρθη, καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ. ¹⁵ ^l Ἄλλοι ἔλεγον ὅτι ^mἩλίας ἐστίν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον ὅτι Προφῆτης ⁿἐστίν, ὥς εἰς τῶν προφητῶν. ¹⁶ Ἀκούσας δὲ

^a 6:6 εθαυμαζεν | WH εθαυμασεν

^b 6:8 πηραν μη αρτον | CT αρτον μη πηραν

^c 6:9 ἀλλ' | NA²⁷ SBL TH WH ἀλλα

^d 6:9 ενδυσησθε | SCR WH ενδυσασθαι | PT ενδεδυσθαι

^e 6:11 οσοι αν μη δεξωνται | PCK PT οσοι εαν μη δεξωνται | CT ος αν τοπος μη δεζηται

^f 6:11 αμην λεγω υμιν ανεκτοτερον εσται σοδομοις η γομορροις εν ημερα κρισεως

η τη πολει εκεινη | CT om.

^g 6:12 εκηρυσσον | CT εκηρυξαν

^h 6:12 μετανοησωσιν | CT μετανοωσιν

ⁱ 6:14 ελεγεν | ECM NA SBL WH ελεγον

^j 6:14 ιωαννης | WH ιωανης

^k 6:14 εκ νεκρων ηγερθη | CT εγηγερται εκ νεκρων

^l 6:15 αλλοι | CT αλλοι δε

^m 6:15 ηλιας | WH ηλειας

ⁿ 6:15 εστιν | TR εστιν η | CT om.

^a Ἡρώδης ^bεἶπεν ^cὅτι Ὅν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα ^dἸωάννην, οὗτός ^eἐστίν· αὐτὸς ἠγέρθη ^fἐκ νεκρῶν. ¹⁷ Αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡρώδης ἀποστείλας ἐκράτησεν τὸν ^gἸωάννην, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν ^hφυλακῇ, διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν. ¹⁸ Ἔλεγεν γὰρ ὁ ⁱἸωάννης τῷ Ἡρώδῃ ὅτι Οὐκ ἔξεστίν σοι ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου. ¹⁹ Ἡ δὲ Ἡρωδιάς ἐνεῖχεν αὐτῷ, καὶ ἤθελεν αὐτὸν ἀποκτεῖναι· καὶ οὐκ ἠδύνατο. ²⁰ ὁ γὰρ Ἡρώδης ἐφοβεῖτο τὸν ^jἸωάννην, εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον, καὶ συνετήρει αὐτόν· καὶ ^kἀκούσας αὐτοῦ, πολλὰ ^lἐποίει, καὶ ἠδέως αὐτοῦ ἤκουεν. ²¹ Καὶ γενομένης ἡμέρας εὐκαίρου, ὅτε Ἡρώδης τοῖς γενεσίοις αὐτοῦ δεῖπνον ^mἐποίει τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ καὶ τοῖς ⁿχιλιάρχοις καὶ τοῖς πρώτοις τῆς Γαλιλαίας, ²² καὶ ἐισελθούσης τῆς θυγατρὸς ^oαὐτῆς τῆς Ἡρωδιάδος καὶ ὀρχησαμένης, ^pκαὶ ἀρεσάσης τῷ Ἡρώδῃ καὶ τοῖς συνανακειμένοις, ^qεἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ κορασίῳ, Αἴτησόν με ὃ ἐὰν θέλῃς, καὶ δώσω σοί. ²³ καὶ ὥμοσεν αὐτῇ ^rὅτι Ὁ ἐάν με αἰτήσῃς, δώσω σοί, ἕως ἡμίσεος τῆς βασιλείας μου. ²⁴ ^sἩ δὲ ἐξελθοῦσα εἶπεν τῇ μητρὶ αὐτῆς, Τί ^tαἰτήσομαι; Ἡ δὲ εἶπεν, Τὴν κεφαλὴν ^uἸωάννου τοῦ ^vβαπτιστοῦ. ²⁵ Καὶ ἐισελθοῦσα ^wεὐθέως μετὰ σπουδῆς πρὸς τὸν βασιλέα, ᾗτήσατο, λέγουσα, Θέλω

^a 6:16 ηρωδης | CT PCK PT RP^{mss} TR o
ηρωδης

^b 6:16 ειπεν | CT ελεγεν

^c 6:16 οτι | ECM[†] txt | CT[†] om.

^d 6:16 ιωαννην | WH ιωανην

^e 6:16 εστιν αυτος | CT om.

^f 6:16 εκ νεκρων | CT om.

^g 6:17 ιωαννην | WH ιωανην

^h 6:17 φυλακη | TR τη φυλακη

ⁱ 6:18 ιωαννης | WH ιωανης

^j 6:20 ιωαννην | WH ιωανην

^k 6:20 ακουσας | PCK ακουων

^l 6:20 εποιει | CT ηπορει

^m 6:21 εποιει | CT εποιησεν

ⁿ 6:21 χιλιαρχois | TH χειλιαρχois

^o 6:22 αυτης της | ECM NA WH αυτου

^p 6:22 και αρεσασης | ECM NA WH ηρεσεν

^q 6:22 ειπεν ο βασιλευς | ECM WH ο δε
βασιλευς ειπεν

^r 6:23 οτι ο | ECM[†] txt | WH οτι | ECM[†]
SBL ο τι | NA [πολλα] ο τι

^s 6:24 η δε | CT και

^t 6:24 αιτησομαι | CT αιτησωμαι

^u 6:24 ιωαννου | WH ιωανου

^v 6:24 βαπτιστου | CT βαπτιζοντος

^w 6:25 ευθεως | CT ευθυς

ἵνα ^aμοι δῶς ἐξαυτῆς ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν ^bἸωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. ²⁶ Καὶ περίλυπος γενόμενος ὁ βασιλεὺς, διὰ τοὺς ὄρκους καὶ τοὺς ^cσυνανακειμένους οὐκ ἠθέλησεν ^dαὐτὴν ἀθετῆσαι. ²⁷ Καὶ ^eεὐθέως ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς ^fσπεκουλάτορα ἐπέταξεν ^gἐνεχθῆναι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. ²⁸ ^hὉ δὲ ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ ἤνεγκεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ κορασίῳ· καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν τῇ μητρὶ αὐτῆς. ²⁹ Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ⁱἦλθον, καὶ ἦραν τὸ πτώμα αὐτοῦ, καὶ ἔθηκαν αὐτὸ ἐν ^jμνημείῳ.

³⁰ Καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα, ^kκαὶ ὅσα ἐποίησαν καὶ ὅσα ἐδίδαξαν. ³¹ Καὶ ^lεἶπεν αὐτοῖς, Δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ' ἰδίαν εἰς ἔρημον τόπον, καὶ ^mἀναπαύεσθε ὀλίγον. ⁿἮσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες πολλοί, καὶ οὐδὲ φαγεῖν ^oεὐκαίρουν. ³² Καὶ ἀπῆλθον ^pοἱ εἰς ἔρημον τόπον τῷ πλοίῳ κατ' ἰδίαν. ³³ Καὶ ^qεἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας ^rκαὶ ἐπέγνωσαν ^sαὐτὸν πολλοί, καὶ πεζῇ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων συνέδραμον ἐκεῖ, καὶ προῆλθον αὐτούς, ^tκαὶ συνῆλθον πρὸς αὐτόν. ³⁴ Καὶ ἐξελθὼν ^uεἶδεν ὁ Ἰησοῦς πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα· καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς

^a 6:25 μοι δῶς ἐξαυτῆς |

CT ἐξαυτῆς δῶς μοι

^b 6:25 ἰωαννου | WH ἰωανου

^c 6:26 συνανακειμενους | ECM[†] txt | CT[†] ανακειμενους

^d 6:26 αυτην αθετησαι | CT αθετησαι αυτην

^e 6:27 ευθεως | CT ευθυς

^f 6:27 σπεκουλατορα | PCK PT TR σπεκουλατορα

^g 6:27 ενεχθηναι | CT ενεγκαί

^h 6:28 ο δε | CT και

ⁱ 6:29 ηλθον | WH ηλθαν

^j 6:29 μνημειω | ST τω μνημειω

^k 6:30 και | CT om.

^l 6:31 ειπεν | CT λεγει

^m 6:31 αναπαυεσθε | ECM[†] txt | CT[†]

αναπαυσασθε

ⁿ 6:31 ευκαιρουν | TR ηυκαιρουν

^o 6:32 εις ερημον τοπον τω πλοιω | PT εις ερημον τοπον εν πλοιω | ECM NA SBL WH εν τω πλοιω εις ερημον τοπον

^p 6:33 ειδον | WH ειδαν

^q 6:33 και επεγνωσαν | WH και εγνωσαν | TR οι οχλοι και επεγνωσαν

^r 6:33 αυτον | ECM[†] PCK PT αυτους | CT[†] om.

^s 6:33 και ... αυτον | CT om.

^t 6:34 ειδεν ο ιησους | PT ο ιησους ειδε | CT ειδεν

^u 6:34 αυτοις | ECM[†] txt | CT[†] αυτους

πολλά. ³⁵ Καὶ ἤδη ὥρας πολλῆς γενομένης, προσελθόντες αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ^aλέγουσιν ὅτι Ἐρημός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἤδη ὥρα πολλή· ³⁶ ἀπόλυσον αὐτούς, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τοὺς κύκλῳ ἀγροὺς καὶ κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς ^bἄρτους. Τί γὰρ φάγωσιν οὐκ ἔχουσιν. ³⁷ Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Ἀπελθόντες ἀγοράσωμεν ^cδηναρίων διακοσίων ἄρτους, καὶ ^dδῶμεν αὐτοῖς φαγεῖν; ³⁸ Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς, Πόσους ^eἄρτους ἔχετε; Ὑπάγετε ^fκαὶ ἴδετε. Καὶ γνόντες λέγουσιν, Πέντε, καὶ δύο ἰχθύας. ³⁹ Καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς ^gἀνακλῖναι πάντας συμπόσια συμπόσια ἐπὶ τῷ χλωρῷ χόρτῳ. ⁴⁰ Καὶ ^hἀνέπεσον πρᾶσιαι πρᾶσιαι, ⁱἀνὰ ἑκατὸν καὶ ἀνὰ πεντήκοντα. ⁴¹ Καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, εὐλόγησεν, καὶ κατέκλασεν τοὺς ἄρτους, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς ^jαὐτοῦ ἵνα ^kπαραθῶσιν αὐτοῖς· καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἐμέρισεν πᾶσιν. ⁴² Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν· ⁴³ καὶ ἦσαν ^lκλασμάτων δώδεκα ^mκοφίνους πλήρεις, καὶ ἀπὸ τῶν ἰχθύων. ⁴⁴ Καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες ⁿτοὺς ἄρτους ^oπεντακισχίλιοι ἄνδρες.

⁴⁵ Καὶ ^pεὐθέως ἠνάγκασεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν εἰς τὸ πέραν πρὸς ^qΒηθσαιδάν, ἕως αὐτοῦ ^rἀπολύσει τὸν ὄχλον. ⁴⁶ Καὶ ἀποταξάμενος αὐτοῖς,

^a 6:35 λεγουσιν | CT ελεγον

WH om.

^b 6:36 αρτους τι γαρ φαγωσιν ουκ εχουσιν | CT τι φαγωσιν

^k 6:41 παραθωσιν | ECM NA SBL WH παρατιθωσιν

^c 6:37 δηναριων διακοσιων | TR διακοσιων δηναριων

^l 6:43 κλασματων | ECM NA SBL WH κλασματα

^d 6:37 δωμεν | ECM[†] txt | CT[†] δωσομεν

^m 6:43 κοφινους πληρεις | CT κοφινων πληρωματα

^e 6:38 αρτους εχετε | ECM[†] txt | ECM[†] SBL WH εχετε αρτους

ⁿ 6:44 τους αρτους | [NA]

^f 6:38 και | CT om.

^o 6:44 πεντακισχλιοι | TH πεντακισ-
χειλιοι | TR ωσει πεντακισχλιοι

^g 6:39 ανακλιναι | WH ανακλιθηναι

^h 6:40 ανεπεσον | CT ανεπεσαν

^p 6:45 ευθεως | CT ευθους

ⁱ 6:40 ανα εκατον και ανα | NA SBL TH WH κατα εκατον και κατα

^q 6:45 βηθσαιδαν | SCR βηθσαιδα

^j 6:41 αυτου | ECM[†] txt | [NA] | ECM[†] PT

^r 6:45 απολυσει | PCK απολυσει | CT απολυει

ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι. ⁴⁷ Καὶ ὁπίας γενομένης, ἦν τὸ πλοῖον ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης, καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς γῆς. ⁴⁸ Καὶ ^aεἶδεν αὐτοὺς βασανιζομένους ἐν τῷ ἐλαύνειν, ἦν γὰρ ὁ ἄνεμος ἐναντίος αὐτοῖς, ^bκαὶ περὶ τετάρτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἔρχεται πρὸς αὐτούς, περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης· καὶ ἤθελεν παρελθεῖν αὐτούς. ⁴⁹ Οἱ δέ, ἰδόντες αὐτὸν ^cπεριπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἔδοξαν ^dφάντασμα εἶναι, καὶ ἀνέκραξαν· ⁵⁰ πάντες γὰρ αὐτὸν ^eεἶδον, καὶ ἐταράχθησαν. ^fΚαὶ εὐθέως ἐλάλησεν μετ’ αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς, Θαρσεῖτε· ἐγὼ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. ⁵¹ Καὶ ἀνέβη ^gπρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος· καὶ λίαν ^hἐκπερισσοῦ ἐν ἑαυτοῖς ἐξίσταντο, ⁱκαὶ ἐθαύμαζον. ⁵² Οὐ γὰρ συνήκαν ἐπὶ τοῖς ἄρτοις· ^jἦν γὰρ ^kαὐτῶν ἡ καρδία πεπωρωμένη.

⁵³ Καὶ διαπεράσαντες ^lἦλθον ἐπὶ τὴν γῆν ^mΓεννησαρέτ, καὶ προσωρμίσθησαν. ⁵⁴ Καὶ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ πλοίου, ⁿεὐθέως ἐπιγόνοντες αὐτόν, ⁵⁵ ^oπεριδραμόντες ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην, ἤρξαντο ἐπὶ τοῖς ^pκραββάτοις τοὺς κακῶς ἔχοντας περιφέρειν, ὅπου ἤκουον ὅτι ^qἐκεῖ ἐστίν. ⁵⁶ Καὶ ὅπου ἂν εἰσεπορεύετο εἰς κώμας ἢ ^rπόλεις ἢ ἀγρούς, ἐν ταῖς ἀγοραῖς ^sἐτίθουν τοὺς ἀσθενοῦντας, καὶ παρεκάλουν

^a 6:48 εἶδεν | CT PT ἰδὼν

^b 6:48 καὶ | CT *om.*

^c 6:49 περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης | CT ἐπὶ τῆς θαλάσσης περιπατοῦντα

^d 6:49 φάντασμα εἶναι | CT οἱ φάντασμα ἐστίν

^e 6:50 εἶδον | WH εἶδαν

^f 6:50 καὶ εὐθεὺς | CT ο δε εὐθὺς

^g 6:51 πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ πλοῖον | PT εἰς τὸ πλοῖον πρὸς αὐτοὺς

^h 6:51 ἐκπερισσοῦ | ECM[†] *txt* | [NA] | ECM[†] TH WH *om.*

ⁱ 6:51 καὶ ἐθαύμαζον | ECM[†] *txt* | CT[†] *om.*

^j 6:52 ἦν γὰρ | CT PT ἀλλ ἦν

^k 6:52 αὐτῶν ἡ καρδία | TR ἡ καρδία

αὐτῶν

^l 6:53 ἦλθον ἐπὶ τὴν γῆν | PT ἀπῆλθον ἐπὶ τὴν γῆν | CT ἐπὶ τὴν γῆν ἦλθον εἰς

^m 6:53 γεννησαρετ | PCK ST γεννησαρετ

ⁿ 6:54 εὐθεὺς | CT εὐθὺς

^o 6:55 περιδραμόντες ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην ἤρξαντο | PT περιεδραμον ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην καὶ ἤρξαντο

^p 6:55 κραββάτοις | CT PT κραβαττοῖς

^q 6:55 ἐκεῖ | CT *om.*

^r 6:56 πόλεις ἢ | CT εἰς πόλεις ἢ εἰς

^s 6:56 ἐτίθουν | CT PT ἐτίθεσαν

αὐτὸν ἵνα κἂν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἄψωνται· καὶ ὅσοι ἂν ^αῆπτοντο αὐτοῦ ἐσώζοντο.

7 Καὶ συνάγονται πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι, καὶ τινες τῶν γραμματέων, ἐλθόντες ἀπὸ Ἱεροσολύμων· ² καὶ ἰδόντες τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ^βκοιναῖς χερσίν, τοῦτ' ἔστιν ἀνίπτοις, ^γἐσθίοντας ἄρτους ἐμέμψαντο. ³ Οἱ γὰρ Φαρισαῖοι καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, ἐὰν μὴ πυγμῇ νίψωνται τὰς χεῖρας, οὐκ ἐσθίουσιν, κρατοῦντες τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων· ⁴ καὶ ^δἀπὸ ἀγορᾶς, ἐὰν μὴ ^εβαπτίσωνται, οὐκ ἐσθίουσιν· καὶ ἄλλα πολλὰ ἔστιν ἃ παρέλαβον κρατεῖν, βαπτισμοὺς ποτηρίων καὶ ξεστῶν καὶ ^ςχαλκίων ^εκαὶ κλινῶν. ⁵ ^hἘπειτα ἐπερωτῶσιν αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς, Διὰ τί ^ιοἱ μαθηταί σου οὐ περιπατοῦσιν κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, ^ιἀλλὰ ἀνίπτοις χερσίν ἐσθίουσιν τὸν ἄρτον; ⁶ Ὁ δὲ ^κἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ^ιὅτι Καλῶς ^mπροεφήτευσεν Ἡσαΐας περὶ ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν, ὡς ⁿγέγραπται, Οὗτος ὁ λαὸς τοῖς χεῖλεσίν με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ. ⁷ Μάτην δὲ σέβονταί με, διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων. ⁸ Ἀφέντες ^ογὰρ τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ, κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, ^ρβαπτισμοὺς ξεστῶν καὶ ποτηρίων· καὶ ἄλλα παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε. ⁹ Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ, ἵνα τὴν παράδοσιν ὑμῶν ^qτηρήσητε. ¹⁰ Ἦ Μωσῆς γὰρ εἶπεν, Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου· καί, Ὁ κακολογῶν πατέρα

^a 6:56 ῆπτοντο | CT ἦψαντο

^b 7:2 κοιναις | CT οτι κοιναις

^c 7:2 ἐσθιοντας αρτους ἐμεμψαντο | CT ἐσθιουσιν τους αρτους

^d 7:4 απο | CT απ

^e 7:4 βαπτισωνται | WH ραντισωνται

^f 7:4 χαλκιων | PCK χαλκειων

^g 7:4 και κλινων | [NA] | TH WH om.

^h 7:5 επειτα | CT και

ⁱ 7:5 οι μαθηται σου ου περιπατουσιν | CT PT ου περιπατουσιν οι μαθηται σου

^j 7:5 αλλα ανιπτοις | PT αλλ ανιπτοις | CT αλλα κοιναις

^k 7:6 αποκριθεις | CT om.

^l 7:6 οτι | CT om.

^m 7:6 προεφητευσεν | CT επροφητευσεν

ⁿ 7:6 γεγραπται | SBL TH WH γεγραπται οτι | NA γεγραπται [οτι]

^o 7:8 γαρ | CT om.

^p 7:8 βαπτισμους ... ποιειτε | CT om.

^q 7:9 τηρησητε | NA στησητε

^r 7:10 μωσης | CT PT μωυσης

ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτω· ¹¹ ὑμεῖς δὲ λέγετε, Ἐὰν εἴπῃ ἄνθρωπος τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί, Κορβάν, ὃ ἐστίν, δῶρον, ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφελῇθῃς· ¹² ^aκαὶ οὐκέτι ἀφίετε αὐτὸν οὐδὲν ποιῆσαι τῷ πατρὶ ^bαὐτοῦ ἢ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, ¹³ ἀκυροῦντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ τῇ παραδόσει ὑμῶν ἢ παρεδώκατε· καὶ παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε. ¹⁴ Καὶ προσκαλεσάμενος ^cπάντα τὸν ὄχλον, ἔλεγεν αὐτοῖς, ^dἈκούτέ μου πάντες, καὶ ^eσυνίετε. ¹⁵ Οὐδέν ἐστιν ἕξωθεν τοῦ ἀνθρώπου εἰσπορευόμενον εἰς αὐτόν, ὃ δύναται ^fαὐτὸν κοινῶσαι· ἀλλὰ τὰ ^gἐκπορευόμενα ἀπ' αὐτοῦ, ἐκεῖνά ἐστιν τὰ κοινῶντα τὸν ἄνθρωπον. ¹⁶ ^hΕἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω. ¹⁷ Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς οἶκον ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ⁱπερὶ τῆς παραβολῆς. ¹⁸ Καὶ λέγει αὐτοῖς, Οὕτως καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; ^jΟὐ νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ ἕξωθεν εἰσπορευόμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον οὐ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι, ¹⁹ ὅτι οὐκ εἰσπορεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλ' εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ εἰς τὸν ἀφεδρῶνα ἐκπορεύεται, ^kκαθαρίζον πάντα τὰ βρώματα. ²⁰ Ἐλεγεν δὲ ὅτι Τὸ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενον, ἐκεῖνο κοινοὶ τὸν ἄνθρωπον. ²¹ Ἐσωθεν γάρ, ἐκ τῆς καρδίας τῶν ἀνθρώπων οἱ διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπορεύονται, ^lμοιχεῖαι, πορνεῖαι, φόνοι, ²² κλοπαί, πλεονεξίαι, πονηρίαι, δόλος, ἀσέλγεια, ὀφθαλμοὶς πονηρός, βλασφημία, ὑπερηφανία, ἀφροσύνη· ²³ πάντα

^a 7:12 καὶ | NA SBL TH WH *om.*

^b 7:12 αὐτοῦ ἢ τῇ μητρὶ αὐτοῦ | CT ἢ τῇ μητρὶ

^c 7:14 πάντα | CT πᾶσιν

^d 7:14 ἀκούετε | CT ἀκουσατε

^e 7:14 συνίετε | CT συνετε

^f 7:15 αὐτὸν κοινῶσαι | CT κοινῶσαι αὐτον

^g 7:15 ἐκπορευόμενα ἀπ' αὐτοῦ ἐκεῖνα | PT ἐκπορευόμενα | CT ἐκ τοῦ ἀνθρώπου

ἐκπορευόμενα

^h 7:16 εἰ τις ... ἀκουέτω | [[ECM]] | NA PT SBL TH WH *om.*

ⁱ 7:17 περὶ τῆς παραβολῆς | CT τὴν παραβολὴν

^j 7:18 οὐ | PT οὐπω

^k 7:19 καθαρίζον | CT καθαρίζων

^l 7:21–22 μοιχεῖαι πορνεῖαι φονοὶ κλοπαὶ | CT πορνεῖαι κλοπαὶ φονοὶ μοιχεῖαι

^h 7:16 εἰ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω A D E F G H K M S U V W X Y Γ Δ^c Θ Π Σ Φ Ω 047 0211 33 399 461 565 566 892 1080 1143 1295 1424 1500 2224 2811 | *om.* 8 B L Δ* 0274 | 0257 *unreadable*

ταῦτα τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται, καὶ κοινοὶ τὸν ἄνθρωπον.

²⁴ ^aΚαὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς ἀπῆλθεν εἰς τὰ ^bμεθόρια Τύρου καὶ Σιδῶνος. Καὶ εἰσελθὼν εἰς ^dοικίαν, οὐδένα ἤθελεν γνῶναι, καὶ οὐκ ^eἡδυνήθη λαθεῖν. ²⁵ ^fἈκούσασα γὰρ γυνὴ περὶ αὐτοῦ, ἧς εἶχεν τὸ θυγάτριον αὐτῆς πνεῦμα ἀκάθαρτον, ἐλθοῦσα προσέπεσεν πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ. ²⁶ ^gἩ δὲ ἡ γυνὴ Ἑλληνίς, ^hΣυραφοινίκισσα τῷ γένει· καὶ ἡρώτα αὐτὸν ἵνα τὸ δαιμόνιον ⁱἐκβάλῃ ἐκ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς. ²⁷ ^jὉ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ, Ἄφες πρῶτον χορτασθῆναι τὰ τέκνα· οὐ γὰρ ^kκαλὸν ἐστὶν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ ^lβαλεῖν τοῖς κυναρίοις. ²⁸ Ἡ δὲ ἀπεκρίθη καὶ λέγει αὐτῷ, ^mΝαί, κύριε· καὶ ⁿγὰρ τὰ κυνάρια ὑποκάτω τῆς τραπέζης ^oἐσθίει ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν παιδίων. ²⁹ Καὶ εἶπεν αὐτῇ, Διὰ τοῦτον τὸν λόγον ὑπαγε· ἐξελέλυθεν ^pτὸ δαιμόνιον ἐκ τῆς θυγατρὸς σου. ³⁰ Καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, εὗρεν τὸ ^qδαιμόνιον ἐξεληλυθός, καὶ τὴν θυγατέρα βεβλημένην ἐπὶ τῆς κλίνης.

³¹ Καὶ πάλιν ^rἐξελθὼν ἐκ τῶν ὁρίων Τύρου καὶ Σιδῶνος, ἦλθεν πρὸς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, ἀνὰ μέσον τῶν ὁρίων Δεκαπόλεως. ³² Καὶ φέρουσιν αὐτῷ ^sκωφὸν ^tμογγιλά-

^a 7:24 καὶ ἐκεῖθεν | CT ἐκεῖθεν δε

^b 7:24 μεθόρια | CT ορία

^c 7:24 καὶ σιδῶνος | ECM[†] *lxi* | [WH] | ECM[†] NA SBL *om.*

^d 7:24 οικίαν | TR τὴν οικίαν

^e 7:24 ἡδυνήθη | WH ἡδυνασθη

^f 7:25 ἀκούσασα γὰρ | CT ἀλλ. εὐθὺς ἀκούσασα

^g 7:26 ἦν δε ἡ γυνὴ | TH ἡ γυνὴ δε ἦν | ECM NA PT SBL WH ἡ δε γυνὴ ἦν

^h 7:26 συραφοινίκισσα | CT PT συροφοινίκισσα | TR συροφοινισσα

ⁱ 7:26 ἐκβάλῃ | TR ἐκβαλλῇ

^j 7:27 ὁ δε ἰησοῦς εἶπεν | CT καὶ ἐλεγεν

^k 7:27 καλὸν ἐστὶν | ECM NA PT TH WH ἐστὶ(ν) καλὸν

^l 7:27 βαλεῖν τοῖς κυναρίοις | CT PT τοῖς κυναρίοις βαλεῖν

^m 7:28 ναί | ECM NA SBL *om.*

ⁿ 7:28 γὰρ | CT PT *om.*

^o 7:28 ἐσθίει | CT PT ἐσθίουσιν

^p 7:29 τὸ δαιμόνιον ἐκ τῆς θυγατρὸς σου | CT ἐκ τῆς θυγατρὸς σου τὸ δαιμόνιον

^q 7:30 δαιμόνιον ἐξεληλυθός καὶ τὴν θυγατέρα βεβλημένην ἐπὶ τῆς κλίνης | ECM NA PT SBL WH παιδίων βεβλημένων ἐπὶ τὴν κλινὴν καὶ τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθός | TH παιδίων βεβλημένων ἐπὶ τὴν κλινὴν καὶ τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθός

^r 7:31 ἐξελθὼν | PCK ἐξελθὼν ὁ ἰησοῦς

^s 7:31 καὶ σιδῶνος ἦλθεν πρὸς | CT ἦλθεν διὰ σιδῶνος εἰς

^t 7:32 κωφὸν | ECM[†] *lxi* | CT[†] κωφὸν καὶ

^u 7:32 μογγιλαλὸν | CT PT RP^{mg} TR μογιλαλὸν

λον, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα ἐπιθῇ αὐτῷ τὴν χεῖρα. ³³ Καὶ ἀπολαβόμενος αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου κατ' ἰδίαν, ἔβαλεν τοὺς δακτύλους αὐτοῦ εἰς τὰ ὄτα αὐτοῦ, καὶ πτύσας ἤψατο τῆς γλώσσης αὐτοῦ, ³⁴ καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, ἔστénαξεν, καὶ λέγει αὐτῷ, Ἐφφαθά, ὃ ἐστίν, Διανοίχθητι. ³⁵ Καὶ ^aεὐθέως ^bδιηνοιχθήσαν αὐτοῦ αἱ ἀκοαί· καὶ ἐλύθη ὁ δεσμός τῆς γλώσσης αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει ὀρθῶς. ³⁶ Καὶ διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ ^cεἰπωσιν· ὅσον δὲ ^dαὐτὸς αὐτοῖς διεστέλλετο, μᾶλλον περισσότερον ἐκήρυσσον. ³⁷ Καὶ ὑπερπερισσῶς ἐξεπλήσσοντο, λέγοντες, Καλῶς πάντα πεποίηκεν· καὶ τοὺς κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν, καὶ ^eτοὺς ἀλάλους λαλεῖν.

8 Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, ^fπαμπόλλου ὄχλου ὄντος, καὶ μὴ ἐχόντων τί φάγωσιν, προσκαλεσάμενος ^gὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς ^hαὐτοῦ λέγει αὐτοῖς, ² Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ⁱἡμέραι τρεῖς προσμένουσίν μοι, καὶ οὐκ ἔχουσιν τί φάγωσιν· ³ καὶ ἐὰν ἀπολύσω αὐτοὺς ^jνῆστες εἰς οἶκον αὐτῶν, ἐκλυθήσονται ἐν τῇ ὁδῷ· ^kτινὲς γὰρ αὐτῶν ^lμακρόθεν ^mἤκουσιν. ⁴ Καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ ⁿαὐτοῦ, Πόθεν τούτους δυνήσεται τις ὧδε χορτάσαι ἄρτων ἐπ' ἐρημίας; ⁵ Καὶ ^oἐπηρώτα αὐτοῦς, Πόσους ἔχετε ἄρτους; Οἱ δὲ ^pεἶπον, Ἑπτὰ. ⁶ Καὶ ^qπαρήγγειλεν τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ^rἄρτους, εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἵνα ^sπαραθῶσιν· καὶ παρέθηκαν

^a 7:35 εὐθεως | [NA] | ECM SBL TH WH om.

^b 7:35 διηνοιχθήσαν | CT ηνοιγησαν

^c 7:36 ειπωσιν | CT λεγωσιν

^d 7:36 αυτος αυτοις διεστελλετο | CT

αυτοις διεστελλετο αυτοι

^e 7:37 τους | [NA] | ECM SBL TH WH om.

^f 8:1 παμπολλου | CT PT παλιν πολλου

^g 8:1 ο ιησους | CT om.

^h 8:1 αυτου | ECM[†] txt | CT[†] om.

ⁱ 8:2 ημεραι | PCK RP^{ms} TR ημερας

^j 8:3 νηστεις | PCK νηστις

^k 8:3 τινες γαρ | CT και τινες

^l 8:3 μακροθεν | CT PT απο μακροθεν

^m 8:3 ηκουσιν | ECM NA PT SBL TH TR

ηκασι(v) | WH εισιν

ⁿ 8:4 αυτου | CT αυτου οτι

^o 8:5 επηρωτα | CT ηρωτα

^p 8:5 ειπον | CT ειπαν

^q 8:6 παρηγγειλεν | CT παραγγελλει

^r 8:6 αρτους | PCK αρτους και

^s 8:6 παραθωσιν | CT PT παρατιθωσι(v)

τῷ ὀχλῳ. ⁷ Καὶ ^aεἶχον ἰχθύδια ὀλίγα· καὶ ^bεὐλογήσας εἶπεν ^cπαραθεῖναι καὶ αὐτά. ⁸ ^d Ἐφαγον δέ, καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ ἦσαν περισσεύματα κλασμάτων ἑπτὰ ^eσφυρίδας. ⁹ Ἦσαν δὲ ^fοἱ φαγόντες ὥς ^gτετρακισχίλιοι· καὶ ἀπέλυσεν αὐτούς. ¹⁰ Καὶ ^hεὐθέως ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἦλθεν εἰς τὰ μέρη Δαλμανουθά.

¹¹ Καὶ ἐξῆλθον οἱ Φαρισαῖοι, καὶ ἤρξαντο ⁱσυζητεῖν αὐτῷ, ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ σημεῖον ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, πειράζοντες αὐτόν. ¹² Καὶ ἀναστενάξας τῷ πνεύματι αὐτοῦ λέγει, Τί ἢ γενεὰ αὕτη ^jσημεῖον ἐπιζητεῖ; Ἀμὴν λέγω ^kὑμῖν, εἰ δοθήσεται τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖον. ¹³ Καὶ ἀφείς αὐτούς, ^lἐμβὰς πάλιν εἰς πλοῖον, ἀπῆλθεν εἰς τὸ πέραν.

¹⁴ Καὶ ἐπελάθοντο ^mλαβεῖν ἄρτους, καὶ εἰ μὴ ἓνα ἄρτον οὐκ εἶχον μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ. ¹⁵ Καὶ διεστέλλετο αὐτοῖς, λέγων, Ὁρᾶτε, βλέπετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ τῆς ζύμης Ἑρώδου. ¹⁶ Καὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους, ⁿλέγοντες ὅτι Ἄρτους οὐκ ἔχομεν. ¹⁷ Καὶ γνοὺς ^o ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, Τί διαλογίζεσθε ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχετε; Οὐπω νοεῖτε, οὐδὲ συνίετε; ^p Ἐτι πεπωρωμένην ἔχετε τὴν καρδίαν ὑμῶν; ¹⁸ Ὁφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε; Καὶ ὧτα ἔχοντες οὐκ ἀκούετε; Καὶ οὐ μνημονεύετε; ¹⁹ Ὅτε τοὺς πέντε ἄρτους

^a 8:7 εἶχον | TH WH εἶχαν

^b 8:7 εὐλογησας | CT εὐλογησας αὐτα | PT αὐτα εὐλογησας

^c 8:7 παραθεῖναι καὶ αὐτα | RP^{mg} παραθεῖναι καὶ αὐτα | PT παρατιθεῖναι καὶ αὐτα | CT καὶ ταῦτα παρατιθεῖναι

^d 8:8 εφαγον δε | CT καὶ εφαγον

^e 8:8 σφυρίδας | WH σφυρίδας

^f 8:9 οἱ φαγόντες | CT PT om.

^g 8:9 τετρακισχίλιοι | TH τετρακισχίλιοι

^h 8:10 ευθεως εμβας | CT ευθυς εμβας | PT εμβας ευθυς

ⁱ 8:11 συζητειν | TH WH συζητειν

^j 8:12 σημειον επιζητει | CT ζητει σημειον

^k 8:12 υμιν | WH om.

^l 8:13 εμβας παλιν εἰς πλοῖον ἀπῆλθεν εἰς τὸ πέραν | RP^{mg} TR εμβας παλιν εἰς τὸ πλοῖον ἀπῆλθεν εἰς τὸ πέραν | TH παλιν εμβας εἰς τὸ πλοῖον ἀπῆλθεν εἰς τὸ πέραν | ECM NA SBL WH παλιν εμβας ἀπῆλθεν εἰς τὸ πέραν | PT εἰς τὸ πλοῖον ἀπῆλθε παλιν

^m 8:14 λαβεῖν | SCR οἱ μαθηταὶ λαβεῖν | PCK οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λαβεῖν

ⁿ 8:16 λεγοντες οτι αρτους ουκ εχομεν | CT οτι αρτους ουκ εχουσιν

^o 8:17 ο ιησους | ECM[†] txt | CT[†] om.

^p 8:17 ετι | CT om.

ἔκλασα εἰς τοὺς ^aπεντακισχίλους, ^bπόσους κοφίνους ^cπλήρεις κλασμάτων ἤρατε; Λέγουσιν αὐτῷ, Δώδεκα. **20** Ὅτε ^dδὲ τοὺς ἑπτὰ εἰς τοὺς ^eτετρακισχίλους, πόσων ^fσφυριδῶν πληρώματα κλασμάτων ἤρατε; ^gΟἱ δὲ εἶπον, Ἑπτὰ. **21** Καὶ ^hἔλεγεν αὐτοῖς, ⁱΠῶς οὐ συνίετε;

22 Καὶ ^jἔρχεται εἰς ^kΒηθσαϊδάν. Καὶ φέρουσιν αὐτῷ τυφλόν, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα αὐτοῦ ἄψηται. **23** Καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς τοῦ τυφλοῦ, ^lἐξήγαγεν αὐτὸν ἔξω τῆς κόμης· καὶ πτύσας εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἐπηρώτα αὐτὸν εἴ τι ^mβλέπει. **24** Καὶ ἀναβλέψας ἔλεγεν, Βλέπω τοὺς ἀνθρώπους, ⁿὅτι ὡς δένδρα ὁρῶ περιπατοῦντας. **25** Εἶτα πάλιν ^oἐπέθηκεν τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ ^pῥέποίησεν αὐτὸν ἀναβλέψαι. Καὶ ^qἀποκατεστάθη, καὶ ^rἐνεβλεπεν τηλαυγῶς ^sἅπαντας. **26** Καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς ^tτὸν οἶκον αὐτοῦ, λέγων, Μηδὲ εἰς τὴν κόμην εἰσέλθης, ^uμηδὲ εἴπῃς τινὶ ἐν τῇ κόμῃ.

27 Καὶ ἐξηλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὰς κώμας ^vΚαισαρείας τῆς Φιλίππου· καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἐπηρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγων αὐτοῖς, Τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι

^a **8:19** πεντακισχίλους | TH
πεντακισχίλους

^b **8:19** ποσους | PT και ποσους

^c **8:19** πληρεις κλασμάτων | CT PT
κλασμάτων πληρεις

^d **8:20** δε | ECM[†] SBL και | ECM[†] NA WH
om.

^e **8:20** τετρακισχίλους | TH
τετρακισχίλους

^f **8:20** σφυριδῶν | WH σφυριδῶν

^g **8:20** οι δε ειπον | ECM[†] txt | TH οι δε
ειπαν | ECM[†] SBL WH και λεγουσιν
αυτω | NA και λεγουσιν [αυτω]

^h **8:21** ελεγεν | PCK λεγει

ⁱ **8:21** πως ου | PCK TH πως ουπω | ECM
NA PT SBL WH ουπω

^j **8:22** ερχεται | CT ερχονται

^k **8:22** βηθσαιδαν | PT SCR βηθσαιδα

^l **8:23** εξηγαγεν | CT εξηνεγκεν

^m **8:23** βλεπει | CT βλεπεις

ⁿ **8:24** οτι ως δενδρα ορω | PT SCR ως
δενδρα

^o **8:25** επεθηκεν | WH εθηκεν

^p **8:25** εποησεν αυτον αναβλεψαι | CT
διεβλεπεν

^q **8:25** αποκατεσταθη | CT απεκατεστη

^r **8:25** ενεβλεπεν | HF RP^{ms} ανεβλεψε(ν) |
CT ενεβλεπεν

^s **8:25** απαντας | CT απαντα

^t **8:26** τον | CT RP^{ms} om.

^u **8:26** μηδε ειπης τινι εν τη κωμη | ECM
NA SBL WH om.

^v **8:27** καισαρειας | WH καισαριας

εἶναι· ²⁸ Οἱ δὲ ^aἀπεκρίθησαν, ^b Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν· καὶ ἄλλοι ἥλιαν· ἄλλοι δὲ ^cἓνα τῶν προφητῶν. ²⁹ Καὶ αὐτὸς ^dλέγει αὐτοῖς, Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; Ἀποκριθεὶς ^eδὲ ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ χριστός. ³⁰ Καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς, ἵνα μηδενὶ λέγωσιν περὶ αὐτοῦ. ³¹ Καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτούς, ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ^fἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ^gτῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι· ³² καὶ παρρησίᾳ τὸν λόγον ἐλάλει. Καὶ προσλαβόμενος ^hαὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ. ³³ Ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς, καὶ ἰδὼν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ἐπετίμησεν ⁱτῷ Πέτρῳ, λέγων, Ὑπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ· ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων. ³⁴ Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς, ^jὍστις θέλει ὀπίσω μου ^kἀκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι. ³⁵ Ὃς γὰρ ^lἂν θέλῃ τὴν ^mψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ⁿἂν ^oἀπολέσῃ τὴν ^oἑαυτοῦ ψυχὴν ἔνεκεν ^pἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, ^qοὗτος σώσει αὐτήν. ³⁶ Τί γὰρ ^rὠφελήσει ἄνθρωπον, ^sἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ^tζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; ³⁷ ^uἩ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐ-

^a 8:28 ἀπεκρίθησαν | ECM[†] TH εἶπαν αὐτῷ

λέγοντες | ECM[†] SBL WH εἶπαν αὐτῷ

λέγοντες ὅτι | NA εἶπαν αὐτῷ λέγοντες

[ὅτι]

^b 8:28 ἰωαννην ... ἡλιαν | WH ἰωανην ...

ηλειαν

^c 8:28 ἓνα | CT ὅτι εἰς

^d 8:29 λέγει αὐτοῖς | ECM[†] txt | CT[†]

ἐπὶ αὐτοὺς

^e 8:29 δε | CT *om.*

^f 8:31 ἀπο | CT ὑπο

^g 8:31 τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν | TR

ἀρχιερέων καὶ

^h 8:32 αὐτὸν ὁ πέτρος | ECM NA SBL WH ὁ

πέτρος αὐτὸν

ⁱ 8:33 τῷ πέτρῳ λέγων | CT πέτρῳ καὶ

λέγει

^j 8:34 ὅστις | ECM[†] txt | CT[†] εἰ τις

^k 8:34 ἀκολουθεῖν | SBL TR WH ἐλθεῖν

^l 8:35 ἀν | CT εἰς

^m 8:35 ψυχὴν αὐτοῦ | WH εἰς αὐτοῦ ψυχὴν

ⁿ 8:35 ἀπολέσει | NA SBL TH WH ἀπολέσει

^o 8:35 εἰς αὐτοῦ ψυχὴν | CT PCK TR ψυχὴν

αὐτοῦ

^p 8:35 ἐμοῦ καὶ | [WH]

^q 8:35 οὗτος | CT *om.*

^r 8:36 ὠφελήσει | ECM[†] txt | ECM[†] NA SBL

WH ὠφελεί | TH ὠφελεί τὸν

^s 8:36 εἰς κερδήσει | CT κερδήσει

^t 8:36 ζημιωθῇ | CT ζημιωθῆναι

^u 8:37 ἡ τί δώσει | CT τί γὰρ δοί

τοῦ· ³⁸ Ὃς γὰρ ^a ἐὰν ἐπαισχυνηθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνηθήσεται αὐτόν, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ

9 πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων. ¹ Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσὶν τινες ^b τῶν ὧδε ἐσθηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.

² Καὶ ^c μεθ' ἡμέρας ἕξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ ^d τὸν Ἰάκωβον καὶ ^e Ἰωάννην, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν μόνους. Καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, ³ καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ^f ἐγένοντο στίλβοντα, λευκὰ λίαν ὥς χιῶν, οἷα ^g γναφεὺς ἐπὶ τῆς γῆς οὐ ^h δύναται λευκᾶναι. ⁴ Καὶ ὤφθη αὐτοῖς ⁱ Ἥλιος σὺν ^k Μωσῇ, καὶ ἦσαν ^l συλλαλοῦντες τῷ Ἰησοῦ. ⁵ Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ, ^m Ῥαββί, καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· καὶ ποιήσωμεν ⁿ σκηνὰς τρεῖς, σοὶ μίαν, καὶ ^o Μωσῇ μίαν, καὶ ^p Ἠλίᾳ μίαν. ⁶ Οὐ γὰρ ᾔδει τί ^q λαλήσει· ^r ἦσαν γὰρ ἐκφοβοί. ⁷ Καὶ ἐγένετο νεφέλη ἐπισκιάζουσα αὐτοῖς· καὶ ^s ἦλθεν φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός· ^u αὐτοῦ ἀκούετε. ⁸ Καὶ ἐξάπινα περιβλεψάμενοι, οὐκέτι οὐδένα εἶδον, ^v ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον μεθ' ἑαυτῶν.

^a 8:38 εαν | RP^mg TR αν

^b 9:1 των ωδε | NA WH ωδε των

^c 9:2 μεθ | CT μετα

^d 9:2 τον | [PT]

^e 9:2 ιωαννην | ECM NA PCK RP^mg TR τον ιωαννην | PT [τον] ιωαννην | WH ιωαννη

^f 9:3 εγενοντο | CT PCK PT RP^mg TR εγενετο

^g 9:3 ως χιων | CT om.

^h 9:3 γναφευς | PCK κναφευς

ⁱ 9:3 δυναται | CT PT δυναται ουτω(ς)

^j 9:4 ηλιας | WH ηλειας

^k 9:4 μωση | RP^mg TR μωσει | PCK TH μουση | ECM NA PT SBL WH μουσει

^l 9:4 συλλαλουντες | TH WH συναλουντες

^m 9:5 ραββι | TH WH ραββει

ⁿ 9:5 σκηνας τρεις | CT τρεις σκηνας

^o 9:5 μωση | PCK RP^mg TR μωσει | TH μουση | ECM NA PT SBL WH μουσει

^p 9:5 ηλια | WH ηλεια

^q 9:6 λαλησει | PT TR λαληση | CT αποκριθη

^r 9:6 ησαν γαρ εκφοβοι | CT εκφοβοι γαρ εγενοντο

^s 9:7 ηλθεν | ECM[†] txt | ECM[†] NA SBL WH εγενετο

^t 9:7 νεφελης | PT TR νεφελης λεγουσα

^u 9:7 αυτου ακουετε | CT ακουετε αυτου

^v 9:8 αλλα τον ιησουν μονον μεθ εαυτων | WH μεθ εαυτων ει μη τον ιησουν μονον

⁹ ^aΚαταβαινόντων δὲ αὐτῶν ^bἀπὸ τοῦ ὄρους, διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ ^cδιηγήσωνται ἃ εἶδον, εἰ μὴ ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ. ¹⁰ Καὶ τὸν λόγον ἐκράτησαν πρὸς ἑαυτούς, ^dσυζητοῦντες τί ἐστὶν τὸ ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. ¹¹ Καὶ ἐπηρώτων αὐτόν, λέγοντες ὅτι Λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι ^eἩλίαν δεῖ ἔλθειν πρῶτον; ¹² Ὁ δὲ ^fἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐτοῖς, ^gἩλίας μὲν ἔλθων πρῶτον, ^hἀποκαθιστᾷ πάντα· καὶ πῶς γέγραπται ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα πολλὰ πάθῃ καὶ ⁱἐξουδενωθῇ. ¹³ Ἀλλὰ λέγω ὑμῖν ὅτι καὶ ^jἩλίας ἐλήλυθεν, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα ^kἠθέλησαν, καθὼς γέγραπται ἐπ' αὐτόν.

¹⁴ Καὶ ^lἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητάς, ^mεἶδεν ὄχλον πολὺν περὶ αὐτούς, καὶ γραμματεῖς ⁿσυζητοῦντας ^oαὐτοῖς. ¹⁵ Καὶ ^pεὐθέως πᾶς ὁ ὄχλος ^qἰδὼν αὐτὸν ἐξεθαμβήθη, καὶ προστρέχοντες ἡσπάζοντο αὐτόν. ¹⁶ Καὶ ἐπηρώτησεν ^rτοὺς γραμματεῖς, Τί ^sσυζητεῖτε πρὸς ^tαὐτούς; ¹⁷ Καὶ ^uἀποκριθεὶς εἰς ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπεν, Διδάσκαλε, ἦνεγκα τὸν υἱόν μου πρὸς σε, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον. ¹⁸ Καὶ ὅπου ^vἂν αὐτὸν καταλάβῃ, ῥήσσει αὐτόν· καὶ ἀφρίζει, καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας ^wαὐτοῦ, καὶ ξηραίνεται· καὶ ^xεἶπον τοῖς μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσιν,

^a 9:9 καταβαινοντων δε | CT και
καταβαινοντων

^b 9:9 απο | ECM[†] txi | ECM[†] NA SBL WH εκ

^c 9:9 διηγησονται α ειδον | CT α ειδον
διηγησονται

^d 9:10 συζητουντες | TH WH συνητουντες

^e 9:11 ηλιαν | WH ηλειαν

^f 9:12 αποκριθεις ειπεν | CT εφη

^g 9:12 ηλιας | WH ηλειας

^h 9:12 αποκαθιστα | ECM NA SBL TH
αποκαθιστανει | WH αποκαθιστανει

ⁱ 9:12 εξουδενωθη | CT εξουδενηθη

^j 9:13 ηλιας | WH ηλειας

^k 9:13 ηθελησαν | CT ηθελον

^l 9:14 ελθων | CT ελθοντες

^m 9:14 ειδεν | ECM NA SBL TH ειδον |

WH ειδαν

ⁿ 9:14 συζητουντας | TH WH

συνζητουντας

^o 9:14 αυτοις | CT προς αυτους

^p 9:15 ευθεως | CT ευθως

^q 9:15 ιδων αυτον εξεθαμβηθη | CT PT
ιδοντες αυτον εξεθαμβηθησαν

^r 9:16 τους γραμματεις | CT αυτους

^s 9:16 συζητετε | TH WH συνητετε

^t 9:16 αυτους | PT εαυτους | SBL αυτοις

^u 9:17 αποκριθεις εις εκ του οχλου ειπεν |
CT απεκριθη αυτω εις εκ του οχλου

^v 9:18 αν | CT εαν

^w 9:18 αυτου | CT om.

^x 9:18 ειπον | CT ειπα

καὶ οὐκ ἴσχυσαν. ¹⁹ Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς ^aαὐτῷ λέγει, ὦ γενεὰ ἄπιστος, ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; Φέρετε αὐτὸν πρὸς με. ²⁰ Καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν· καὶ ^bἰδὼν αὐτόν, ^cεὐθέως τὸ πνεῦμα ^dἐσπάραξεν αὐτόν· καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκυλίετο ἀφρίζων. ²¹ Καὶ ἐπηρώτησεν τὸν πατέρα αὐτοῦ, Πόσος χρόνος ἐστίν, ^eὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; Ὁ δὲ εἶπεν, ^fΠαιδιόθεν. ²² Καὶ πολλάκις ^gαὐτόν καὶ εἰς τὸ πῦρ ἔβαλεν καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν· ἀλλ' εἴ τι ^hδύνασαι, βοήθησον ἡμῖν, σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς. ²³ Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Τὸ εἰ ⁱδύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι. ²⁴ ^jΚαὶ εὐθέως κράξας ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου, ^kμετὰ δακρύων ἔλεγεν, Πιστεύω, ^lκύριε, βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ. ²⁵ Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει ^mὄχλος, ἐπετίμησεν τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, λέγων αὐτῷ, Τὸ ⁿπνεῦμα τὸ ἁλαλὸν καὶ κωφόν, ἐγώ ^oσοι ἐπιτάσσω, ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ, καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν. ²⁶ Καὶ ^pκράξαν, καὶ πολλὰ σπαράξαν αὐτόν, ἔξηλθεν· καὶ ἐγένετο ὡσεὶ νεκρός, ὥστε ^qπολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν. ²⁷ Ὁ δὲ Ἰησοῦς κρατήσας ^rαὐτὸν τῆς χειρός, ἤγειρεν αὐτόν· καὶ ἀνέστη. ²⁸ Καὶ ^sεἰσελθόντα αὐτόν εἰς οἶκον, οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ^tἐπηρώτων αὐτόν κατ' ἰδίαν ὅτι Ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν

^a 9:19 αὐτῷ | CT αυτοῖς

^b 9:20 ἰδὼν | PCK ἰδὼν

^c 9:20 εὐθεως το πνευμα | CT το πνευμα
ευθυς

^d 9:20 εσπαραξεν | ECM NA SBL WH
συνεσπαραξεν

^e 9:21 ως | CT† τα† | ECM† εως

^f 9:21 παιδιοθεν | CT εκ παιδιοθεν

^g 9:22 αυτον και εις το πυρ | PCK PT TH
TR αυτον και εις πυρ | ECM NA SBL WH
και εις πυρ αυτον

^h 9:22 δυνασαι | CT δυνη

ⁱ 9:23 δυνασαι πιστευσαι | CT δυνη

^j 9:24 και ευθεως | CT ευθυς

^k 9:24 μετα δακρυων | CT om.

^l 9:24 κυριε | CT om.

^m 9:25 οχλος | PCK ο οχλος

ⁿ 9:25 πνευμα το αλαλον και κωφον | CT
αλαλον και κωφον πνευμα

^o 9:25 σοι επιτασσω | CT επιτασσω σοι

^p 9:26 κραξαν και πολλα σπαραξαν
αυτον | CT κραξας και πολλα σπαραξας

^q 9:26 πολλους | CT τους πολλους

^r 9:27 αυτον της χειρος | CT της χειρος
αυτου

^s 9:28 εισελθοντα αυτον | CT εισελθοντος
αυτου

^t 9:28 επηρωτων αυτον κατ ιδιαν | CT κατ
ιδιαν επηρωτων αυτον

ἐκβαλεῖν αὐτό; ²⁹ Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν, εἰ μὴ ἐν προσευχῇ ^aκαὶ νηστεία.

³⁰ ^bΚαὶ ἐκεῖθεν ἐξελθόντες ^cπαρεπορεύοντο διὰ τῆς Γαλιλαίας· καὶ οὐκ ᾔθελεν ἵνα τις ^dγνῶ. ³¹ Ἐδίδασκεν γὰρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν ^eαὐτοῖς ὅτι Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν· καὶ ἀποκτανθεὶς, ^fτῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται. ³² Οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.

³³ Καὶ ^gἦλθεν εἰς ^hΚαπερναούμ· καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γενόμενος ἐπηρώτα αὐτοῦς, Τί ἐν τῇ ὁδῷ ἱπρὸς ἑαυτοὺς διελογίζεσθε; ³⁴ Οἱ δὲ ἐσιώπων· πρὸς ἀλλήλους γὰρ διελέχθησαν ἐν τῇ ὁδῷ, τίς μείζων. ³⁵ Καὶ καθίσας ἐφώνησεν τοὺς δώδεκα, καὶ λέγει αὐτοῖς, Εἴ τις θέλει πρῶτος εἶναι, ἔσται πάντων ἔσχατος, καὶ πάντων διάκονος. ³⁶ Καὶ λαβὼν παιδίον, ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν· καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτό, εἶπεν αὐτοῖς· ³⁷ Ὃς ^jἐὰν ^kἐν τῶν τοιούτων παιδίων δέξηται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃς ^lἐὰν ἐμὲ ^mδέξηται, οὐκ ἐμὲ δέχεται, ἀλλὰ τὸν ἀποστείλαντά με.

³⁸ ⁿἈπεκρίθη δὲ αὐτῷ ^oἸωάννης, ^pλέγων, Διδάσκαλε, ^qεἰδομέν τινα ^rτῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, ^sὃς οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν· καὶ ^tἐκωλύσαμεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ^uἀκολουθεῖ

^a 9:29 καὶ νηστεία | ECM[†] *txt* | ECM[†] NA
SBL WH *om.*

^b 9:30 καὶ ἐκεῖθεν | CT κακεῖθεν

^c 9:30 παρεπορεύοντο | WH ἐπορεύοντο

^d 9:30 γνῶ | CT γνοι

^e 9:31 αὐτοῖς | [WH]

^f 9:31 τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ | CT μετὰ τρεῖς
ἡμέρας

^g 9:33 ἦλθεν | CT ἦλθον

^h 9:33 καπερναοὺμ | CT καφαρναοὺμ

ⁱ 9:33 πρὸς ἑαυτοὺς | CT *om.*

^j 9:37 εἰαν | CT αν

^k 9:37 ἐν | [WH]

^l 9:37 εἰαν | CT αν

^m 9:37 δέξηται | ECM[†] *txt* | CT[†] δεχεται

ⁿ 9:38 ἀπεκρίθη δε | PT ἀπεκρίθη | CT εφῆ

^o 9:38 ἰωαννης | ECM NA PCK PT RP^{mg} SBL

TH TR ο ἰωαννης | WH ο ἰωανης

^p 9:38 λεγων | CT *om.*

^q 9:38 εἰδομεν | WH εἰδαμεν

^r 9:38 τῷ | CT PT SCR εν τῷ

^s 9:38 ος ουκ ἀκολουθεῖ ἡμιν | CT *om.*

^t 9:38 ἐκωλύσαμεν | CT ἐκώλυομεν

^u 9:38 ἀκολουθεῖ | CT ἡκολουθεῖ

ἡμῖν. ³⁹ Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Μὴ κωλύετε αὐτόν· οὐδεὶς γάρ ἐστιν ὃς ποιήσει δύναμιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, καὶ δυνήσεται ταχὺ κακολογησαί με. ⁴⁰ Ὃς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ' ἑμῶν ὑπὲρ ὑμῶν ἐστιν. ⁴¹ Ὃς γὰρ ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς ποτήριον ὕδατος ἐν ὀνόματί μου, ὅτι χριστοῦ ἐστέ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ. ⁴² Καὶ ὃς ἐὰν σκανδαλίσῃ ἓνα τῶν ἡμικρῶν τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ, καλὸν ἐστὶν αὐτῷ μᾶλλον εἰ περὶκεῖται ὁ λίθος μυλικὸς περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ βέβληται εἰς τὴν θάλασσαν. ⁴³ Καὶ ἐὰν σκανδαλίξῃ σε ἡ χεὶρ σου, ἀπόκοψον αὐτήν· καλὸν ἵσοι ἐστὶν κυλλὸν εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ τὰς δύο χεῖρας ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον, ⁴⁴ ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. ⁴⁵ Καὶ ἐὰν ὁ πούς σου σκανδαλίξῃ σε, ἀπόκοψον αὐτόν· καλὸν ἔστιν σοι εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλόν, ἢ τοὺς δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν, οἷς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον, ⁴⁶ ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. ⁴⁷ Καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίξῃ σε, ἔκβαλε αὐτόν· καλὸν ἵσοι ἐστὶν μονόφθαλμον εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ἢ τοὺς δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός, ⁴⁸ ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ

^a 9:40 ὑμων υπερ υμων | CT SCR ημων
υπερ ημων

^b 9:41 ονοματι μου | PT TR τω ονοματι
μου | CT ονοματι

^c 9:41 υμιν | CT υμιν οτι

^d 9:42 εαν | CT PT TR αν

^e 9:42 μικρων | ECM[†] *lxi* | CT[†] PT SCR
μικρων τουτων

^f 9:42 εις εμε | [NA] | WH *om.*

^g 9:42 λιθος μυλικος | CT μυλος ονικος

^h 9:43 σκανδαλιζη | ECM[†] *lxi* | ECM[†] WH
σκανδαλιση

ⁱ 9:43 σοι εστιν | CT εστιν σε

^j 9:43 εις την ζωνην εισελθειν | CT
εισελθειν εις την ζωνην

^k 9:43 την | [PT]

^l 9:44 οπου ... σβεννυται | [[ECM]] | NA
SBL TH WH *om.*

^m 9:45 εστιν σοι | PT σοι εστιν | CT RP^{mg}
εστιν σε

ⁿ 9:45 τους | [PT]

^o 9:45 εις το πυρ το ασβεστον | CT *om.*

^p 9:46 οπου ... σβεννυται | [[ECM]] | NA
SBL TH WH *om.*

^q 9:47 σοι | CT σε

^r 9:47 δυο | PT τους δυο

^s 9:47 βληθηναι | PT απελθειν

^t 9:47 την | WH *om.*

^u 9:47 του πυρος | CT *om.*

^v 9:48 αυτων | PCK *om.*

σβέννυται. ⁴⁹ Πᾶς γὰρ πυρὶ ἀλισθήσεται, ^aκαὶ πᾶσα θυσία ἀλλ' ἀλισθήσεται. ⁵⁰ Καλὸν τὸ ἅλας· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας ἀναλον γένηται, ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε; Ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς ^bἅλας, καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις.

10 ^cΚἀκεῖθεν ἀναστὰς ἔρχεται εἰς τὰ ὄρια τῆς Ἰουδαίας ^dδιὰ τοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου· καὶ ^eσυμπορεύονται πάλιν ὄχλοι πρὸς αὐτόν· καί, ὥς εἰώθει, πάλιν ἐδίδασκεν αὐτούς. ² Καὶ ^fπροσελθόντες Φαρισαῖοι ^gἐπηρώτησαν αὐτόν, Εἰ ἔξεστιν ἀνδρὶ γυναῖκα ἀπολῦσαι, πειράζοντες αὐτόν. ³ Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Τί ὑμῖν ἐνετείλατο ^hΜωσῆς; ⁴ Οἱ δὲ ⁱεἶπον, ἸΜωσῆς ἐπέτρεψεν βιβλίον ἀποστασίου γράψαι, καὶ ἀπολῦσαι. ⁵ ^kΚαὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἔγραψεν ὑμῖν τὴν ἐντολὴν ταύτην· ⁶ ἀπὸ δὲ ἀρχῆς κτίσεως, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν ^lαὐτοὺς ὁ θεός. ⁷ Ἐνεκεν τούτου καταλείπει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, ^mκαὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ⁸ καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. Ὡστε οὐκέτι εἰσὶν δύο, ἀλλὰ ⁿμία σὰρξ. ⁹ Ὁ οὖν ὁ θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω. ¹⁰ Καὶ ^oἐν τῇ οἰκίᾳ πάλιν οἱ μαθηταὶ ^pαὐτοῦ περὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπηρώτησαν αὐτόν. ¹¹ Καὶ λέγει αὐτοῖς, Ὅς ^qἐὰν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμήσῃ

^a 9:49 καὶ ... ἀλισθησεται | CT om.

^b 9:50 αλας | CT αλα

^c 10:1 κακειθεν | CT PT καὶ εκκειθεν

^d 10:1 δια του | ECM^f SBL TH WH καὶ | NA [καὶ] | ECM^f om.

^e 10:1 συμπορευονται | TH WH
συμπορευονται

^f 10:2 προσελθοντες φαρισαιοι | [WH] |
PT RP^{ms} TR προσελθοντες οι φαρισαιοι |
SBL om.

^g 10:2 επηρωτησαν | CT PT επηρωτων

^h 10:3 μωσης | CT PT μωυσης

ⁱ 10:4 ειπον | CT ειπαν

^j 10:4 μωσης επετρεψεν | CT PT

επετρεψε(ν) μωυσης

^k 10:5 καὶ ἀποκριθεις ο | CT ο δε

^l 10:6 αουτους ο θεος | ECM NA SBL TH
αουτους | WH [αουτους]

^m 10:7 καὶ προσκολληθησεται προς την
γυναικα αυτου | ECM^f τα | [NA] | ECM^f
καὶ προσκολληθησεται τη γυναικι
αυτου | WH om.

ⁿ 10:8 μια σαρξ | PCK σαρξ μια

^o 10:10 εν τη οικια | CT PT εις την οικιαν

^p 10:10 αυτου περι του αυτου
επηρωτησαν | CT PT περι τουτου
επηρωτων

^q 10:11 εαν | CT PT αν

ἄλλην, μοιχᾶται ἐπ’ αὐτήν· ¹² καὶ ἐὰν ^aγυνὴ ἀπολύσῃ τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ γαμηθῇ ἄλλῳ, μοιχᾶται.

¹³ Καὶ προσέφερον αὐτῷ παιδία, ἵνα ^bἀγῇται αὐτῶν· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμων τοῖς προσφέρουσιν. ¹⁴ Ἴδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ἠγανάκτησεν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρὸς με· ^dμὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. ¹⁵ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ^eἐὰν μὴ δέξῃται τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. ¹⁶ Καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτά, ^fτιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ’ αὐτά, εὐλόγει αὐτά.

¹⁷ Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ εἰς ὁδόν, προσδραμὼν ^gεἰς καὶ γονυπετήσας αὐτὸν ἐπηρώτα αὐτόν, Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσω ἵνα ζῶην αἰώνιον κληρονομήσω; ¹⁸ Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Τί με λέγεις ἀγαθόν; Οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ εἰς, ὁ θεός. ¹⁹ Τὰς ἐντολὰς οἶδας, Μὴ ^hμοιχεύσῃς, μὴ φονεύσῃς, μὴ κλέψῃς, μὴ ψευδομαρτυρήσῃς, μὴ ἀποστερήσῃς, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα. ²⁰ Ὁ δὲ ⁱἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ, Διδάσκαλε, ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου. ²¹ Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐμβλέψας αὐτῷ ἠγάπησεν αὐτόν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἐν ^jσοι ὑστερεῖ· ^kὑπάγε, ὅσα ἔχεις πώλησον, καὶ ἰδὸς πτωχοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ· καὶ δεῦρο, ἀκολουθεῖ μοι, ^mἄρας τὸν σταυρόν. ²² Ὁ δὲ στυγνάσας

^a 10:12 γυνή απολύσῃ τον ἄνδρα αὐτῆς καὶ γαμηθῇ ἄλλῳ | PT γυνή απολύσασα τον ἄνδρα γαμηθῇ ἄλλῳ | CT αὐτῇ απολύσασα τον ἄνδρα αὐτῆς γαμῇ αὐτὸν

^b 10:13 ἀγῇται αὐτῶν | CT PT αὐτῶν ἀγῇται

^c 10:13 ἐπετίμων τοῖς προσφέρουσιν | CT ἐπετίμησαν αὐτοῖς

^d 10:14 μὴ | PT TR καὶ μὴ

^e 10:15 ἐὰν | CT ἀν

^f 10:16 τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ’ αὐτὰ εὐλόγει | TR τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ’ αὐτὰ ἡυλόγει |

CT κατευλόγει τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ’ αὐτὰν | PT κατηυλόγει τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ’ αὐτὸν

^g 10:17 εἰς | PCK τις

^h 10:19 μοιχεύσῃς μὴ φονεύσῃς | ECM NA SBL WH φονεύσῃς μὴ μοιχεύσῃς

ⁱ 10:20 ἀποκριθεὶς εἶπεν | CT εἶπεν

^j 10:21 σοι | CT PT σε

^k 10:21 ὑπάγε | PT εἰ θέλεις τελεῖος εἶναι ὑπάγε

^l 10:21 δὸς | ECM† txt | ECM† SBL TH TR δὸς τοῖς | NA WH δὸς [τοῖς]

^m 10:21 ἄρας τον σταυρον | PT ἄρας τον σταυρον σου | CT om.

ἐπὶ τῷ λόγῳ ἀπῆλθεν λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά.

²³ Καὶ περιβλεψάμενος ὁ Ἰησοῦς λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελεύσονται. ²⁴ Οἱ δὲ μαθηταὶ ἔθαμβοῦντο ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς, Τέκνα, πῶς δύσκολόν ἐστιν ^a τοὺς πεποιθότας ἐπὶ χρήμασιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. ²⁵ Εὐκοπώτερόν ^b ἐστὶν κάμῃλον διὰ ^c τῆς τρυμαλιᾶς τῆς ῥαφίδος ^d εἰσελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. ²⁶ Οἱ δὲ περισσῶς ἐξεπλήσσοντο, λέγοντες πρὸς ^e αὐτούς, Καὶ τίς δύναται σωθῆναι; ²⁷ Ἐμβλέψας ^f δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγει, Παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατον, ἀλλ' οὐ παρὰ ^g θεῷ· πάντα γὰρ δυνατὰ ^h ἐστὶν παρὰ ⁱ τῷ θεῷ. ²⁸ ^j Ἦρξατο ^k ὁ Πέτρος λέγειν αὐτῷ, Ἰδοῦ, ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμεν σοι. ²⁹ ^m Ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδεὶς ἐστὶν ὃς ἀφήκεν οἰκίαν, ἢ ἀδελφούς, ἢ ἀδελφάς, ἢ ⁿ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἢ ἀγρούς, ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ ὅς ἐνεκεν τοῦ εὐαγγελίου, ³⁰ ἐὰν μὴ λάβῃ ἑκατονταπλασίονα νῦν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, οἰκίας καὶ ἀδελφούς καὶ ἀδελφὰς καὶ ^p μητέρας καὶ τέκνα καὶ ἀγρούς, μετὰ διωγμῶν, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωήν

^a **10:24** τους πεποιθотας επι χρημασιν | TR τους πεποιθотας επι τοις χρημασιν | CT om.

^b **10:25** ἐστιν | PCK γαρ ἐστιν

^c **10:25** της τρυμαλιας της | ECM† txt | NA [της] τρυμαλιας [της] | PCK τρυμαλιας της | ECM† PT WH τρυμαλιας

^d **10:25** εἰσελθεῖν | NA SBL SCR TH WH διελθεῖν

^e **10:26** εαυτους | WH αυτον

^f **10:27** δε | CT PT om.

^g **10:27** θεω | TR τω θεω

^h **10:27** ἐστιν | CT om.

ⁱ **10:27** τω | [WH]

^j **10:28** ηρξατο | PCK ηρξατο δε | TR και ηρξατο

^k **10:28** ο πετρος λεγειν | ECM NA SBL WH λεγειν ο πετρος

^l **10:28** ηκολουθησαμεν | NA SBL TH WH ηκολουθηκαμεν

^m **10:29** αποκριθεις ο ιησους ειπεν | HF PCK PT RP^{mg} TR αποκριθεις δε ο ιησους ειπεν | CT εφη ο ιησους

ⁿ **10:29** πατερα η μητερα η γυναικα | CT μητερα η πατερα

^o **10:29** ενεκεν | [WH] | RP^{mg} TR om.

^p **10:30** μητερας | PCK PT πατερα και μητερα

αἰώνιον. ³¹ Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι, καὶ ^a ἔσχατοι πρῶτοι.

³² Ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ ἦν προάγων αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔθαμβοῦντο, ^b καὶ ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦντο. Καὶ παραλαβὼν πάλιν τοὺς δώδεκα, ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν· ³³ ὅτι Ἰδοῦ, ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσιν ^c καὶ γραμματεῦσιν, καὶ κατακρινούσιν αὐτὸν θανάτῳ, καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν, ³⁴ καὶ ἐμπαΐξουσιν αὐτῷ, καὶ ^d μαστιγώσουσιν αὐτόν, καὶ ἐμπτύσουσιν αὐτῷ, καὶ ἀποκτενούσιν αὐτόν· καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.

³⁵ Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ ^e Ἰωάννης ^f οἱ υἱοὶ Ζεβεδαίου, ^g λέγοντες, Διδάσκαλε, θέλομεν ἵνα ὁ ἐὰν ^h αἰτήσωμεν, ποιήσης ἡμῖν. ³⁶ Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Τί θέλετε ⁱ ποιῆσαί με ὑμῖν; ³⁷ Οἱ δὲ ^j εἶπον αὐτῷ, Δὸς ἡμῖν, ἵνα εἰς ^k ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἰς ^l ἐξ ^l εὐωνύμων σου καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου. ³⁸ Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. Δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω, ^m καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι; ³⁹ Οἱ δὲ ⁿ εἶπον αὐτῷ, Δυνάμεθα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Τὸ ^o μὲν ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε·

^a 10:31 ἐσχατοι | ECM RP^{ms} SBL TH TR οι
ἐσχατοι | NA WH [οι] ἐσχατοι

^b 10:32 καὶ | CT οι δε

^c 10:33 καὶ | CT PCK TR καὶ τοις

^d 10:34 μαστιγώσουσιν αὐτον καὶ
εμπτύσουσιν αὐτῷ καὶ ἀποκτενούσιν
αὐτον καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ | CT
εμπτύσουσιν αὐτῷ καὶ μαστιγώσουσιν
αὐτον καὶ ἀποκτενούσιν καὶ μετὰ τρεῖς
ἡμέρας

^e 10:35 ἰωαννης | WH ἰωανης

^f 10:35 οι | WH οι [δυο] | PT om.

^g 10:35 λεγοντες | CT λεγοντες αὐτω

^h 10:35 αιτησωμεν | CT αιτησωμεν σε

ⁱ 10:36 ποιησαι με | ECM με ποιησω | NA
[με] ποιησω | SBL TH WH ποιησω

^j 10:37 ειπον | CT ειπαν

^k 10:37 εκ δεξιων σου | CT σου εκ δεξιων

^l 10:37 ευωνυμων σου | ECM[†] txt | CT[†]
αριστερων

^m 10:38 καὶ | CT η

ⁿ 10:39 ειπον | CT ειπαν

^o 10:39 μεν | CT om.

⁴⁰ τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου ^aκαὶ ἐξ εὐωνύμων οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασαι. ⁴¹ Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ Ἰακώβου καὶ ^bἸωάννου. ⁴² ^cὉ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς λέγει αὐτοῖς, Οἶδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. ⁴³ Οὐχ οὕτως δὲ ^dἔσται ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὃς ^eἐὰν θέλῃ γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν ἔσται ^fὑμῶν διάκονος. ⁴⁴ καὶ ὃς ^gἐὰν θέλῃ ^hὑμῶν γενέσθαι πρῶτος, ἔσται πάντων δοῦλος. ⁴⁵ Καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

⁴⁶ Καὶ ἔρχονται εἰς ⁱἹεριχὼ· καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἀπὸ Ἱεριχὼ, καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ ὄχλου ἱκανοῦ, ^jυἱὸς Τιμαίου Βαρτίμαιος ^kὁ τυφλὸς ^lἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν. ⁴⁷ Καὶ ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ὁ ^mΝαζωραῖός ἐστιν, ἤρξατο κρᾶζειν καὶ λέγειν, ⁿὉ υἱὸς ^oΔαβὶδ, Ἰησοῦ, ἐλέησόν με. ⁴⁸ Καὶ ἐπετίμων αὐτῷ πολλοί, ἵνα σιωπήσῃ· ὁ δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν, Υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησόν με. ⁴⁹ Καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν ^pαὐτὸν φωνηθῆναι· καὶ φωνοῦσιν τὸν τυφλόν, λέγοντες αὐτῷ, Θάρσει· ^qἐγείραι, φωνεῖ σε. ⁵⁰ Ὁ δὲ ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ ^rἀναστὰς ἦλθεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. ⁵¹ Καὶ

^a **10:40** και εξ ευωνυμων | PCK TR και εξ ευωνυμων μου | CT η εξ ευωνυμων

^b **10:41** ιωαννου | WH ιωαννου

^c **10:42** ο δε ιησους προσκαλεσαμενος αυτους | CT και προσκαλεσαμενος αυτους ο ιησους

^d **10:43** εσται | CT εστιν

^e **10:43** εαν θελη γενεσθαι μεγας | CT αν θελη μεγας γενεσθαι

^f **10:43** υμων διακονος | TR διακονος υμων

^g **10:44** εαν | CT TR αν

^h **10:44** υμων γενεσθαι | CT εν υμιν ειναι

ⁱ **10:46** ιεριχω ... ιεριχω | TH WH ιερειχω ... ιερειχω

^j **10:46** υιος | CT PT ο υιος

^k **10:46** ο | CT PT om.

^l **10:46** εκαθητο παρα την οδον προσαιτων | CT προσαιτης εκαθητο παρα την οδον

^m **10:47** ναζωραιος | CT ναζαρηνος

ⁿ **10:47** ο υιος | CT PT υιε

^o **10:47–48** δαβιδ ... δαβιδ | HF TR δαβιδ ... δαβιδ | TH WH δανειδ ... δανειδ

^p **10:49** αυτον φωνηθηναι | CT PT φωνησατε αυτον

^q **10:49** εγειραι | CT PT εγειρε

^r **10:50** αναστας | CT αναπηδησας

ἀποκριθεὶς ^aλέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Τί ^bθέλεις ποιήσω σοί; Ὁ δὲ τυφλὸς εἶπεν αὐτῷ, ^cῬαββουνί, ἵνα ἀναβλέψω. ⁵² ^dὉ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ὑπάγε· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. Καὶ ^eεὐθέως ἀνέβλεπεν, καὶ ^fἠκολούθει ^gαὐτῷ Ἰησοῦ ἐν τῇ ὁδῷ.

11 Καὶ ὅτε ἐγγίζουσιν εἰς ^hἹερουσαλήμ, εἰς ⁱΒηθσαφαγή καὶ Βηθανίαν, πρὸς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ² καὶ λέγει αὐτοῖς, Ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν· καὶ ^jεὐθέως εἰσπορευόμενοι εἰς αὐτὴν εὐρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς ^kἀνθρώπων κεκάθικεν· λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε. ³ Καὶ ἔάν τις ὑμῖν εἴπη, Τί ποιεῖτε τοῦτο; εἶπατε ^lὅτι Ὁ κύριος αὐτοῦ χρειάν ἔχει· καὶ ^mεὐθέως αὐτὸν ⁿἀποστέλλει ὧδε. ⁴ ^oἈπῆλθον δὲ καὶ εὔρον ^pπῶλον δεδεμένον πρὸς ^qτὴν θύραν ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφοδίου, καὶ λύουσιν αὐτόν. ⁵ Καὶ τινες τῶν ἐκεῖ ^rἐστηκότων ἔλεγον αὐτοῖς, Τί ποιεῖτε λύοντες τὸν πῶλον; ⁶ Οἱ δὲ ^sεἶπον αὐτοῖς καθὼς ^tἐνετείλατο ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἀφῆκαν αὐτούς. ⁷ Καὶ ^uἤγαγον τὸν πῶλον πρὸς τὸν Ἰησοῦν· καὶ ^vἐπέβαλον αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐπ' ^wαὐτῷ. ⁸ ^xΠολλοὶ δὲ τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἔστρωσαν εἰς τὴν ὁδόν· ἄλλοι δὲ ^yστοιβάδας ἔκοπτον ἐκ τῶν δένδρων, καὶ ἐστρώννουν εἰς τὴν ὁδόν. ⁹ Καὶ οἱ προάγοντες

^a 10:51 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς | CT αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν

^b 10:51 θέλεις ποιήσω σοί | CT PT σοὶ θέλεις ποιήσω

^c 10:51 ραββουνί | PCK ραββουνί | WH ραββουνεῖ | TR ραββονί

^d 10:52 ὁ δὲ | ECM NA PT SBL WH καὶ ὁ

^e 10:52 εὐθέως | CT ευθυς

^f 10:52 ἠκολούθει | PCK ἠκολούθησεν

^g 10:52 τῷ Ἰησοῦ | CT αὐτῷ

^h 11:1 ἱερουσαλήμ | CT ιεροσολυμα

ⁱ 11:1 βηθσαφαγή | CT RP^{ms} TR βηθφαγή

^j 11:2 εὐθέως | CT ευθυς

^k 11:2 ἀνθρώπων κεκαθικεν λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε | CT οὕτω ἀνθρώπων ἐκαθισεν λύσατε αὐτὸν καὶ φερετε

^l 11:3 ὅτι | NA WH om.

^m 11:3 εὐθέως | CT ευθυς

ⁿ 11:3 ἀποστέλλει | ECM[†] LXI | TR

ἀποστέλει | CT[†] PT ἀποστέλλει παλιν

^o 11:4 ἀπῆλθον δὲ | CT καὶ ἀπῆλθον

^p 11:4 πῶλον | PCK PT RP^{ms} TR τὸν πῶλον

^q 11:4 τὴν | CT om.

^r 11:5 ἐστηκότων | PCK εστῶτων

^s 11:6 εἶπον | ECM NA SBL WH εἶπαν

^t 11:6 ἐνετείλατο | CT εἶπεν

^u 11:7 ἤγαγον | CT φερουσιν

^v 11:7 ἐπέβαλον | CT επιβαλλουσιν

^w 11:7 αὐτῷ | CT αὐτον

^x 11:8 πολλοὶ δὲ | CT καὶ πολλοὶ

^y 11:8 στοιβάδας ἐκοπτον ἐκ τῶν δένδρων καὶ ἐστρώννουν εἰς τὴν ὁδὸν | CT στιβάδας κοψαντες ἐκ τῶν αγρων

καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον, ^αλέγοντες, Ὡσαννά· εὐλογη-
μένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου. ¹⁰ Εὐλογημένη ἡ ἐρχο-
μένη βασιλεία ^βἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ πατρὸς ἡμῶν ^γΔαυίδ.
Ὡσαννά ἐν τοῖς ὑψίστοις.

¹¹ Καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα ^δὁ Ἰησοῦς, καὶ εἰς τὸ
ἱερόν· καὶ περιβλεψάμενος πάντα, ^εὀψίας ᾗδη οὔσης τῆς ὥρας,
ἐξῆλθεν εἰς Βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα.

¹² Καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξελθόντων αὐτῶν ἀπὸ Βηθανίας,
ἐπείνασεν. ¹³ Καὶ ἰδὼν συκὴν ^ςμακρόθεν, ἔχουσαν φύλλα,
ἦλθεν εἰ ἄρα ^εεὔρησει τι ἐν αὐτῇ· καὶ ἐλθὼν ἐπ’ αὐτήν,
οὐδὲν εὔρεν εἰ μὴ φύλλα· ^ηοὐ γὰρ ἦν καιρὸς σύκων. ¹⁴ Καὶ
ἀποκριθεὶς ^ιὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ, Μηκέτι ^ιἐκ σοῦ εἰς τὸν
αἰῶνα μηδεὶς καρπὸν ^κφάγοι. Καὶ ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

¹⁵ Καὶ ^λἔρχονται εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ εἰσελθὼν ^μὁ Ἰησοῦς
εἰς τὸ ἱερόν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας ^νκαὶ ἀγορά-
ζοντας ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν, καὶ
τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστεράς κατέστρεψεν·
¹⁶ καὶ οὐκ ἤφιεν ἵνα τις διενέγκῃ σκευὸς διὰ τοῦ ἱεροῦ. ¹⁷ Καὶ
ἐδίδασκεν, ^ολέγων ^ραὐτοῖς, Οὐ γέγραπται ὅτι Ὁ οἶκός μου
οἶκος προσευχῆς κληθήσεται πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν; Ὑμεῖς δὲ
^ρἐποιήσατε αὐτὸν σπήλαιον ληστῶν. ¹⁸ Καὶ ἤκουσαν οἱ ^ργραμ-

^α 11:9 λέγοντες | CT om.

^β 11:10 ἐν ὀνοματι κυρίου | CT om.

^γ 11:10 δαυιδ | TH WH δαυειδ | HF TR
δαβιδ

^δ 11:11 ο ἰησοῦς καὶ | CT om.

^ε 11:11 οψίας | SBL WH οψε

^ς 11:13 μακροθεν | ECM† txt | CT† PT απο
μακροθεν

^ε 11:13 ευρησει τι | CT PT τι ευρησει

^η 11:13 ου γαρ ην καιρος | CT ο γαρ
καιρος ουκ ην

^ι 11:14 ο ἰησοῦς | CT PT om.

^ι 11:14 ἐκ σοῦ εἰς τὸν αἰῶνα | CT εἰς τὸν

αιῶνα ἐκ σοῦ

^κ 11:14 φαγοι | PCK φαγη

^λ 11:15 ἐρχονται | PT ἐρχονται παλιν

^μ 11:15 ο ἰησοῦς | CT om.

^ν 11:15 καὶ | CT PT καὶ τοὺς

^ο 11:17 λέγων | CT καὶ ἐλεγεν

^ρ 11:17 αὐτοῖς | WH om.

^ρ 11:17 ἐποιήσατε αὐτὸν | PT αὐτον

ἐποιήσατε | CT πεποιήκατε αὐτον

^ρ 11:18 γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς |
CT ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς | PT
γραμματεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι καὶ οἱ
ἀρχιερεῖς

ματεῖς καὶ οἱ ἄρχιερεῖς, καὶ ἐζήτουν πῶς αὐτὸν ^aἀπολέσωσιν· ἐφοβοῦντο γὰρ αὐτόν, ^bὅτι πᾶς ὁ ὄχλος ἐξεπλήσσετο ἐπὶ τῇ διδασκῇ αὐτοῦ.

¹⁹ Καὶ ^cὅτε ὁψὲ ἐγένετο, ^dἐξεπορεύετο ἔξω τῆς πόλεως.

²⁰ Καὶ ^eπρῶτὶ παραπορευόμενοι, εἶδον τὴν συκὴν ἐξηραμμένην ἐκ ῥιζῶν. ²¹ Καὶ ἀναμνησθεῖς ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ, ^fῬαββί, ἴδε, ἡ συκὴ ἦν κατηράσω ἐξήρανται. ²² Καὶ ἀποκριθεὶς ^gὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, Ἔχετε πίστιν θεοῦ. ²³ Ἀμὴν ^hγὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν εἴπῃ τῷ ὄρει τούτῳ, Ἄρθητι, καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μὴ διακριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ ⁱπιστεύσῃ ὅτι ^jἂ λέγει ^kγίνεται· ἔσται αὐτῷ ^lὃ ἐὰν εἴπῃ. ²⁴ Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, Πάντα ὅσα ^mἂν προσευχόμενοι αἰτήσθε, πιστεύετε ὅτι ⁿλαμβάνετε, καὶ ἔσται ὑμῖν. ²⁵ Καὶ ὅταν ^oστηκῇτε προσευχόμενοι, ἀφίετε εἴ τι ἔχετε κατὰ τινος· ἵνα καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφῇ ὑμῖν τὰ παραπτώματα ὑμῶν. ²⁶ ^pΕἰ δὲ ὑμεῖς οὐκ ἀφίετε, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν.

²⁷ Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ ἐν τῷ ἱερῷ περιπατοῦντος αὐτοῦ, ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ ἄρχιερεῖς καὶ

^a 11:18 ἀπολέσωσιν | PCK TR
ἀπολεσουσιν

^b 11:18 οτι πας | CT πας γαρ

^c 11:19 οτε | CT οταν

^d 11:19 ἐξεπορεύετο | ECM[†] txt | ECM[†] NA
SBL WH ἐξεπορευοντο

^e 11:20 πρωι παραπορευομενοι | CT PT
παραπορευομενοι πρωι

^f 11:21 ραββι | TH WH ραββει

^g 11:22 ο | TR om.

^h 11:23 γαρ | NA SBL TH WH om.

ⁱ 11:23 πιστευση | PT πιστευσει | CT
πιστευη

^j 11:23 α λεγει | CT ο λαλει

^k 11:23 γινεται | TH γεινεται

^l 11:23 ο εαν ειπῃ | CT om.

^m 11:24 αν προσευχομενοι αιτησθε | PT
RP^{ms} TR αν προσευχομενοι αιτεισθε | CT
προσευχεσθε και αιτεισθε

ⁿ 11:24 λαμβανετε | CT ελαβετε

^o 11:25 στηκῇτε | ECM[†] txt | CT[†] στηκετε

^p 11:26 ει ... υμων | [[ECM]] | NA SBL TH
WH om. | PT ει δε υμεις ουκ αφιετε ουδε
ο πατηρ υμων αφησει τα παραπτωματα
υμων

^p 11:26 ει δε υμεις ουκ αφιετε ουδε ο πατηρ υμων ο εν τοις ουρανοις αφησει τα παραπτωματα υμων A C D E F^{vid} G H K M N U V X Y Γ Θ Π Σ Φ Ω (047) 055^{vid} (0211) (0233) 33 399 461 1080 1143 1295 1424 (1500) 2224 2811^c (047: ουρανιος for εν τοις ουρανοις; 0211 1500: om. τοις; 0233: αφηση for αφησει) | om. 8 B L S W Δ Ψ 565 566 892 2811* | 0154 0318 inaccessible

οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι, ²⁸ καὶ ^aλέγουσιν αὐτῷ, Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; ^bΚαὶ τίς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἔδωκεν ἵνα ταῦτα ποιῇς; ²⁹ Ὁ δὲ Ἰησοῦς ^cἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ἐπερωτήσω ὑμᾶς ^dκαὶ ἐγὼ ἓνα λόγον, καὶ ἀποκρίθητέ μοι, καὶ ἐρῶ ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. ³⁰ Τὸ βάπτισμα ^eἸωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; ^fἈποκρίθητέ μοι. ³¹ Καὶ ^gἐλογίζοντο πρὸς ἑαυτούς, λέγοντες, ^hἘὰν εἴπωμεν, Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ, Διὰ τί ⁱοὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; ³² ^jἌλλ' εἴπωμεν, Ἐξ ἀνθρώπων, ἐφοβοῦντο τὸν ^kλαόν· ἅπαντες γὰρ εἶχον τὸν ^lἸωάννην, ^mὅτι ὄντως προφήτης ἦν. ³³ Καὶ ἀποκριθέντες ⁿλέγουσιν τῷ Ἰησοῦ, Οὐκ οἶδαμεν. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ^oἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς, Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

12 Καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς ^pλέγειν, Ἄμπελῶνα ^qἐφύτευσεν ἄνθρωπος, καὶ περιέθηκεν φραγμόν, καὶ ὥρυξεν ὑπολήνιον, καὶ ὠκοδόμησεν πύργον, καὶ ^rἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν. ² Καὶ ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωργοὺς τῷ καιρῷ δοῦλον, ἵνα παρὰ τῶν γεωργῶν λάβῃ ἀπὸ ^sτοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος. ³ ^tΟἱ δὲ λαβόντες αὐτὸν ^uἔδειραν, καὶ ἀπέστειλαν κενόν. ⁴ Καὶ πάλιν ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς ἄλλον δοῦλον· ^vκάκεϊνον ^vλιθοβολήσαντες ἐκε-

^a 11:28 λεγουσιν | CT ελεγον

^b 11:28 και τις σοι την εξουσιαν ταυτην
εδωκεν | CT PT η τις σοι εδωκε(ν) την
εξουσιαν ταυτην

^c 11:29 αποκριθεις | CT om.

^d 11:29 και εγω | PT TR καγω | CT om.

^e 11:30 ιωαννου | ECM NA SBL TH το
ιωαννου | WH το ιωανου

^f 11:30 αποκριθητε μοι | PCK om.

^g 11:31 ελογιζοντο | CT διελογιζοντο

^h 11:31 εαν | SBL τι ειπωμεν εαν

ⁱ 11:31 ουν | [NA WH]

^j 11:32 αλλ | NA²⁷ PT SBL TH WH αλλα |
TR αλλ εαν

^k 11:32 λαον | NA SBL TH WH οχλον

^l 11:32 ιωαννην | WH ιωανην

^m 11:32 οτι οντως | CT οντως οτι | PT οτι

ⁿ 11:33 λεγουσιν τω ιησου | CT τω ιησου
λεγουσιν

^o 11:33 αποκριθεις | CT om.

^p 12:1 λεγειν | CT λαλειν

^q 12:1 εφυτευσεν ανθρωπος | ECM NA SBL
WH ανθρωπος εφυτευσεν

^r 12:1 εξεδото | CT εξεδето

^s 12:2 του καρπου | CT των καρπων

^t 12:3 οι δε | CT PT και

^u 12:3 εδειραν | PCK εδηραν

^v 12:4 λιθοβολησαντες εκεφαλιωσαν
και απεστειλαν ητιμωμενον | CT
εκεφαλιωσαν και ητιμασαν

φαλαίωσαν, καὶ ἀπέστειλαν ἡτιμωμένον. ⁵ Καὶ ^aπάλιν ἄλλον ἀπέστειλεν· κάκεῖνον ἀπέκτειναν· καὶ πολλοὺς ἄλλους, ^b τοὺς μὲν ^cδέροντες, ^d τοὺς δὲ ^eἀποκτείνοντες. ⁶ Ἐτι ^fοὖν ἓνα υἱὸν ἔχων ἀγαπητὸν αὐτοῦ, ἀπέστειλεν ^gκαὶ αὐτὸν ^hπρὸς αὐτοὺς ἔσχατον, λέγων ὅτι Ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου. ⁷ Ἐκεῖνοι δὲ οἱ ⁱγεωργοὶ ^jεἶπον πρὸς ἑαυτοὺς ὅτι Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε, ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονομία. ⁸ Καὶ λαβόντες ^kαὐτὸν ἀπέκτειναν, καὶ ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος. ⁹ Τί ^lοὖν ποιήσει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; Ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς ^mγεωργοὺς, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. ¹⁰ Οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην ἀνέγνωτε, Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας. ¹¹ παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστιν θαυμασὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν; ¹² Καὶ ἐζήτουν αὐτὸν κρατῆσαι, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν εἶπεν· καὶ ἀφέντες αὐτὸν ⁿἀπηλθον.

¹³ Καὶ ἀποστέλλουσιν πρὸς αὐτόν τινὰς τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Ἑρωδιανῶν, ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσιν λόγῳ. ¹⁴ ^oΟἱ δὲ ἐλθόντες λέγουσιν αὐτῷ, Διδάσκαλε, οἶδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ, καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων, ἀλλ’ ἐπ’ ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις. ^p Ἐξεστὶν κῆνσον Καίσαρι δοῦναι, ἢ οὐ; ¹⁵ Δῶμεν, ἢ μὴ

^a 12:5 παλιν | CT *om.*

^b 12:5 τοὺς | CT PT ους

^c 12:5 δερντες | PCK δαιρντες

^d 12:5 τοὺς | CT PT ους

^e 12:5 αποκτενοντες | TR αποκτεινοντες | WH
ECM NA PT SBL TH αποκτεννοντες | WH
αποκτειννυτες

^f 12:6 ουν ενα υιον εχων αγαπητον
αυτου | CT ενα ειχεν υιον αγαπητον

^g 12:6 και | CT *om.*

^h 12:6 προς αυτους εσχατον | CT PT
εσχατον προς αυτους

ⁱ 12:7 γεωργοι | PT γεωργοι θεασαμενοι
αυτον ερχομενον

^j 12:7 ειπον προς εαυτους | PT προς
εαυτους ειπον | CT προς εαυτους ειπαν

^k 12:8 αυτον απεκτειναν και εξεβαλον |
CT PT απεκτειναν αυτον και εξεβαλον
αυτον

^l 12:9 ουν | [NA] | SBL WH *om.*

^m 12:9 γεωργους | PT γεωργους τουτους

ⁿ 12:12 απηλθον | WH απηλθαν

^o 12:14 οι δε | CT και

^p 12:14 εξεστιν κηνσον καισαρι δουναι |
CT εξεστιν δουναι κηνσον καισαρι | PT
ειπον ουν ημιν εξεστι δουναι κηνσον
καισαρι

δῶμεν; Ὁ δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὴν ὑπόκρισιν εἶπεν αὐτοῖς, Τί με πειράζετε; Φέρετέ μοι δηνάριον, ἵνα ἴδω. ¹⁶ Οἱ δὲ ἤνεγκαν. Καὶ λέγει αὐτοῖς, Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; Οἱ δὲ ^aεἶπον αὐτῷ, Καίσαρος. ¹⁷ ^bΚαὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν ^cαὐτοῖς, ^dἈπόδοτε τὰ Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. Καὶ ^eἐθαύμασαν ἐπ' αὐτῷ.

¹⁸ Καὶ ἔρχονται Σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτόν, οἵτινες λέγουσιν ἀνάστασιν μὴ εἶναι· καὶ ^fἐπηρώτησαν αὐτόν, λέγοντες, ¹⁹ Διδάσκαλε, ^gΜωσῆς ἔγραψεν ἡμῖν ὅτι Ἐάν τις ἀδελφὸς ἀποθάνῃ, καὶ καταλίπῃ γυναῖκα, καὶ ^hτέκνα μὴ ἀφῇ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα ⁱαὐτοῦ, καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. ²⁰ ^jἘπὶ ἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβεν γυναῖκα, καὶ ἀποθνήσκων οὐκ ἀφῆκεν σπέρμα· ²¹ καὶ ὁ δευτερός ἔλαβεν αὐτήν, καὶ ἀπέθανεν, ^kκαὶ οὐδὲ αὐτὸς ἀφῆκεν σπέρμα· καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως. ²² Καὶ ^lἔλαβον αὐτήν οἱ ἐπτά, καὶ οὐκ ἀφῆκαν σπέρμα. ^mἘσχάτη πάντων ⁿἀπέθανεν καὶ ἡ γυνή. ²³ Ἐν τῇ ^oἀναστάσει, ὅταν ἀναστῶσιν, τίνος αὐτῶν ἔσται γυνή; Οἱ γὰρ ἐπὶ ἔσχον αὐτήν γυναῖκα. ²⁴ ^pΚαὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ διὰ τοῦτο πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφάς, μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ; ²⁵ Ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀναστῶσιν, οὔτε γαμοῦσιν, οὔτε ^qγαμίσκονται,

^a 12:16 ειπον αυτο | CT ειπαν αυτω | PT

ειπον

^b 12:17 και αποκριθεις ο | CT ο δε

^c 12:17 αυτοις | WH om.

^d 12:17 αποδοτε τα καισαρος | CT τα

καισαρος αποδοτε

^e 12:17 εθαυμασαν | CT εξεθαυμαζον

^f 12:18 επηρωτησαν | CT PT επηρωτων

^g 12:19 μωσης | CT PT μωυσης

^h 12:19 τεκνα μη αφη | CT μη αφη τεκνον

ⁱ 12:19 αυτου | CT om.

^j 12:20 επτα | PT SCR επτα ουν

^k 12:21 και ουδε αυτος αφηκεν | PT

και ουδε αυτος [ουκ] αφηκε | CT μη

καταλιπων

^l 12:22 ελαβον αυτην οι επτα και | CT οι

επτα

^m 12:22 εσχατη | CT εσχατον

ⁿ 12:22 απεθανεν και η γυνη |

CT και η γυνη απεθανεν

^o 12:23 αναστασει οταν αναστωσιν | NA

αναστασει [οταν αναστωσιν] | PT TR

ουν αναστασει οταν αναστωσι | TH WH

αναστασει

^p 12:24 και αποκριθεις ο ιησους ειπεν

αυτοις | CT εφη αυτοις ο ιησους

^q 12:25 γαμίσκονται | CT PT γαμίζονται

ἀλλ' εἰσὶν ὡς ἄγγελοι ^aοἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ²⁶ Περὶ δὲ τῶν νεκρῶν, ὅτι ἐγείρονται, οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ ^bΜωσέως, ἐπὶ ^cτοῦ βάτου, ^dὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός, λέγων, Ἐγὼ ὁ θεὸς Ἀβραάμ, καὶ ^eὁ θεὸς Ἰσαάκ, καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ; ²⁷ Οὐκ ἔστιν ^fὁ θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ^gθεὸς ζώντων· ^hὅτι οὐκ ἔστιν οὐδὲν πλανᾶσθε.

²⁸ Καὶ προσελθὼν εἰς τῶν γραμματέων, ἀκούσας αὐτῶν ⁱσυζητούντων, ^jεἰδὼς ὅτι καλῶς ^kαὐτοῖς ἀπεκρίθη, ἐπηρώτησεν αὐτόν, Ποία ἐστὶν ^lπρώτη πάντων ἐντολή; ²⁹ ^mὉ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη αὐτῷ ὅτι Πρώτη ⁿπάντων τῶν ἐντολῶν, Ἄκουε, Ἰσραήλ· κύριος ὁ θεὸς ^oἡμῶν, κύριος εἷς ἐστίν· ³⁰ καὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης ^pτῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου. ^qΑὕτη πρώτη ἐντολή. ³¹ ^rΚαὶ δευτέρα ὁμοία αὕτη, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς ^sσεαυτόν. Μείζων τούτων ἄλλη ἐντολή οὐκ ἔστιν. ³² ^tΚαὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμματεὺς, Καλῶς, διδάσκαλε, ἐπ' ἀληθείας ^uεἶπας ὅτι εἷς ^vἐστίν, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλην αὐτοῦ· ³³ καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν ἐξ ὅλης ^wτῆς καρδίας, καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως, ^xκαὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος, καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον

^a 12:25 οἱ | [PT] | ECM NA PCK SBL WH
om.

^b 12:26 μωσσεως | CT PT RP^{ms} μουσσεως |
PCK μωυσεως

^c 12:26 του | TR της

^d 12:26 ως | CT PT πως

^e 12:26 ο θεος ... ο θεος | NA [ο] θεος ...
[ο] θεος | WH θεος ... θεος

^f 12:27 ο | CT *om.*

^g 12:27 θεος | CT PT *om.*

^h 12:27 υμεις ουν | CT *om.*

ⁱ 12:28 συζητούντων | TH WH
συνζητούντων

^j 12:28 ειδως | ECM[†] *txt* | ECM[†] NA PT SBL
ιδων

^k 12:28 αυτοις απεκριθη | CT απεκριθη
αυτοις

^l 12:28 πρωτη παντων εντολη | PCK TR
πρωτη πασων εντολη | CT εντολη πρωτη

παντων

^m 12:29 ο δε ιησους απεκριθη αυτω | CT
απεκριθη ο ιησους

ⁿ 12:29 παντων των εντολων | PCK

TR πασων των εντολων | PT παντων
εντολη | CT εστιν

^o 12:29 ημων | PCK υμων

^p 12:30 της | WH *om.*

^q 12:30 αυτη πρωτη εντολη | ECM NA SBL
WH *om.*

^r 12:31 και δευτερα ομοια | ECM NA SBL
WH δευτερα

^s 12:31 σεαυτον | PT εαυτον

^t 12:32 και | WH *om.*

^u 12:32 ειπας | CT ειπες

^v 12:32 εστιν | TR εστι θεος

^w 12:33 της | WH *om.*

^x 12:33 και εξ ολης της ψυχης | CT *om.*

ὡς ἑαυτόν, ^aπλεῖόν ἐστιν πάντων τῶν ὀλοκαυτωμάτων καὶ ^bθυσιῶν. ³⁴ Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν ^cαὐτὸν ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη, εἶπεν αὐτῷ, Οὐ μακρὰν ^dεἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. Καὶ οὐδεὶς οὐκ ἐτί ἐτόλμα αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.

³⁵ Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἔλεγεν, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, Πῶς λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι ὁ χριστὸς υἱὸς ^eἐστὶν Δαυίδ; ³⁶ Αὐτὸς ^fγὰρ ^gΔαυὶδ εἶπεν ἐν ^hπνεύματι ἁγίῳ, Λέγει ⁱὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ^jὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. ³⁷ Αὐτὸς ^kοὖν ^lΔαυὶδ λέγει αὐτὸν κύριον· καὶ πόθεν ^mυἱὸς αὐτοῦ ἐστιν; Καὶ ⁿὁ πολὺς ὄχλος ἤκουεν αὐτοῦ ἡδέως.

³⁸ Καὶ ^oἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, Βλέπετε ἀπὸ τῶν γραμματέων, τῶν θελόντων ἐν στολαῖς περιπατεῖν, καὶ ἄσπασμον ἐν ταῖς ἀγοραῖς, ³⁹ καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις· ⁴⁰ οἱ ^pκατεσθίοντες τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι· οὗτοι ^qλήψονται περισσότερον κρίμα.

⁴¹ Καὶ καθίσας ^rὁ Ἰησοῦς κατέναντι τοῦ γαζοφυλακίου ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον· καὶ πολλοὶ πλούσιοι ^sἔβαλλον πολλά. ⁴² Καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα πτωχὴ ἔβαλεν λεπτὰ δύο, ὅ ἐστιν κοδράντης. ⁴³ Καὶ

^a 12:33 πλειον | CT περισσοτερον

^b 12:33 θυσιων | CT† *λι* | ECM† TR τῶν θυσιων

^c 12:34 αυτον | [NA] | PT *om.*

^d 12:34 ει | [WH]

^e 12:35 ἐστιν δαυιδ | HF TR ἐστι δαβιδ | ECM NA PT SBL δαυιδ ἐστι(ν) | TH WH δαυειδ ἐστιν

^f 12:36 γαρ | CT *om.*

^g 12:36 δαυιδ | TH WH δαυειδ | HF TR δαβιδ

^h 12:36 πνευματι αγιω λεγει | CT TR τῷ πνευματι τῷ αγίῳ εἶπεν

ⁱ 12:36 ο | NA SBL WH *om.*

^j 12:36 υποποδιον | ECM NA SBL WH υποκατω

^k 12:37 ουν | CT *om.*

^l 12:37 δαυιδ | TH WH δαυειδ | HF TR δαβιδ

^m 12:37 υιος αυτου ἐστιν | CT αυτου ἐστιν υιος

ⁿ 12:37 ο | [NA]

^o 12:38 ἐλεγεν αυτοις εν τη διδαχη αυτου | CT εν τη διδαχη αυτου ἐλεγεν

^p 12:40 κατεσθιοντες | WH κατεσθοντες

^q 12:40 ληψονται | CT λημψονται

^r 12:41 ο ιησους | CT *om.*

^s 12:41 εβαλλον | PCK εβαλον

προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ^aλέγει αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χίρα ^bαὕτη ἡ πτωχὴ πλεῖον πάντων ^cβέβληκεν τῶν ^dβαλλόντων εἰς τὸ γαζοφυλάκιον· ⁴⁴ πάντες γὰρ ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον· αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν, ὅλον τὸν βίον αὐτῆς.

13 Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ, λέγει αὐτῷ εἰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Διδάσκαλε, Ἴδε, ποταποὶ λίθοι καὶ ποταπαὶ οἰκοδομαί. ² Καὶ ^eὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ, Βλέπεις ταύτας τὰς μεγάλας οἰκοδομάς; Οὐ μὴ ^fἀφεθῇ λίθος ἐπὶ ^gλίθῳ, ὃς οὐ μὴ καταλυθῇ.

³ Καὶ καθημένου αὐτοῦ εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν κατέναντι τοῦ ἱεροῦ, ^hἐπηρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ ⁱἸωάννης καὶ Ἀνδρέας, ⁴ ^jΕἰπὲ ἡμῖν, πότε ταῦτα ἔσται; Καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ ^kπάντα ταῦτα συντελεῖσθαι; ⁵ Ὁ δὲ Ἰησοῦς ^lἀποκριθεὶς αὐτοῖς ἤρξατο λέγειν, Βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ. ⁶ Πολλοὶ ^mγὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες ὅτι Ἐγὼ εἰμι· καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν. ⁷ Ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων, μὴ θροεῖσθε· δεῖ ⁿγὰρ γενέσθαι, ἀλλ' οὐπω τὸ τέλος. ⁸ Ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ^oἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν· ^pκαὶ ἔσονται σεισμοὶ κατὰ τόπους, ^qκαὶ ἔσονται λιμοὶ ^rκαὶ ταραχαί· ἀρχαὶ ὠδίνων ταῦτα.

^a 12:43 λεγει | CT PT ειπεν

^b 12:43 αυτη η πτωχη | PT η πτωχη αυτη

^c 12:43 βεβληκεν | CT PT εβαλε(ν)

^d 12:43 βαλλοντων | RP^{ms} TR βαλοντων

^e 13:2 ο ιησους αποκριθεις | PCK
αποκριθεις ο ιησους | CT ο ιησους

^f 13:2 αφεθι | CT PCK PT αφεθι ωδε

^g 13:2 λιθω | CT PT λιθον

^h 13:3 επιρωτων | CT επιρωτα

ⁱ 13:3 ιωαννης | WH ιωανης

^j 13:4 ειπε | CT ειπον

^k 13:4 παντα ταυτα συντελεισθαι | CT
ταυτα συντελεισθαι παντα

^l 13:5 αποκριθεις αυτοις ηρξατο λεγειν |
PT αποκριθεις ηρξατο λεγειν αυτοις | CT
ηρξατο λεγειν αυτοις

^m 13:6 γαρ | CT om.

ⁿ 13:7 γαρ | CT om.

^o 13:8 επι | CT επ

^p 13:8 και | CT om.

^q 13:8 και | CT om.

^r 13:8 και ταραχαι αρχαι | CT αρχη

⁹ Βλέπετε δὲ ὑμεῖς ἑαυτοῦς· παραδώσουσιν ^aγὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια, καὶ ^bεἰς συναγωγὰς δαρήσεσθε, καὶ ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ βασιλέων ^cσταθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. **10** Καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη ^dδεῖ πρῶτον κηρυθῆναι τὸ εὐαγγέλιον. **11** ^eΌταν δὲ ^fἀγάγωσιν ὑμᾶς παραδιδόντες, μὴ προμεριμνᾶτε τί ^gλαλήσητε, ^hμηδὲ μελετᾶτε· ἄλλ' ὃ ἐὰν δοθῇ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, τοῦτο λαλεῖτε· οὐ γάρ ⁱἐστε ὑμεῖς οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. **12** ^jΠαραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον, καὶ πατὴρ τέκνον· καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς, καὶ θανατώσουσιν αὐτούς. **13** Καὶ ἔσεσθε ^kμισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, σῶθῃσεται.

14 ^lΌταν δὲ ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, ^lτὸ ρηθὲν ὑπὸ Δανιὴλ τοῦ προφήτου, ^mἐστὼς ὅπου οὐ δεῖ—ὁ ἀναγινώσκων νοεῖτω—τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη. **15** ὁ ⁿδὲ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ καταβάτω ^oεἰς τὴν οἰκίαν, μηδὲ ^pεἰσελθέτω ^qἄραι τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ. **16** καὶ ὁ εἰς τὸν ἀγρὸν ^rὢν μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω, ^sἄραι τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. **17** Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. **18** Προσευχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ^sἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος. **19** Ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι

^a 13:9 γαρ | CT *om.*

^b 13:9 εἰς συναγωγὰς | PT ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν

^c 13:9 σταθῆσεσθε | PCK SCR ἀχθῆσεσθε

^d 13:10 δεῖ πρῶτον | ECM† *lat* | CT† πρῶτον δεῖ

^e 13:11 ὅταν δε | CT καὶ ὅταν

^f 13:11 ἀγάγωσιν | CT PCK ἀγῶσιν

^g 13:11 λαλήσητε | PCK λαλήσετε

^h 13:11 μηδε μελετατε | CT *om.*

ⁱ 13:11 ἐστε υμεῖς | PT υμεῖς ἐστε

^j 13:12 παραδώσει δε | CT καὶ παραδώσει

^k 13:13 μισούμενοι | TH μείσουμένοι

^l 13:14 το ρηθεν ... προφητου | CT *om.*

^m 13:14 ἐστὼς | CT ἐστηκοτα

ⁿ 13:15 δε | [NA] | SBL WH *om.*

^o 13:15 εἰς τὴν οἰκίαν | CT *om.*

^p 13:15 εἰσελθετω | CT εἰσελθατω

^q 13:15 ἀραι τι | SBL TH WH *th τι ἀραι*

^r 13:16 ὢν | CT *om.*

^s 13:18 ἡ φυγη υμων | CT *om.*

^l 13:14 το ρηθεν υπο δανιηλ του προφητου A E F G H K M S U V X Y Γ Δ Θ Π Σ (Φ^{vid}) Ω 047 055^{vid} 0104^{vid} (0211) 0233 399 461 566 1080 1143 1295 (1424) 1500 2224 2811 (Φ^{vid} 0211 1424: δια *for* υπο) | *om.* & B D L W Ψ 565 892 | 0318 *inaccessible*

ἐκεῖναι θλίψις, οἷα οὐ γέγονεν τοιαύτη ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως ^aἥς ἔκτισεν ὁ θεὸς ἕως τοῦ νῦν, καὶ οὐ μὴ γένηται. ²⁰ Καὶ εἰ μὴ ^bκύριος ἐκολόβωσεν τὰς ἡμέρας, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σὰρξ· ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, οὓς ἐξελέξατο, ἐκολόβωσεν τὰς ἡμέρας. ²¹ ^cΤότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ, ^dἸδοὺ, ὧδε ὁ χριστός, ^eἢ Ἰδοὺ, ἐκεῖ, μὴ ^fπιστεύετε. ²² Ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφήται, καὶ δώσουσιν σημεῖα καὶ τέρατα, πρὸς τὸ ἀποπλανᾶν, εἰ δυνατόν, ^gκαὶ τοὺς ἐκλεκτούς. ²³ Ὑμεῖς δὲ βλέπετε· ^hἰδοὺ, προεῖρηκα ὑμῖν ⁱπάντα.

²⁴ ^jἌλλ' ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, μετὰ τὴν θλίψιν ἐκείνην, ὁ ἥλιος σκοτισθῇται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, ²⁵ καὶ οἱ ἀστέρες ^kτοῦ οὐρανοῦ ἔσονται ἐκπίπτοντες, καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς σαλευθήσονται. ²⁶ Καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης. ²⁷ Καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους ^lαὐτοῦ, καὶ ἐπισυνάξει τοὺς ἐκλεκτούς ^mαὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρου ⁿγῆς ἕως ἄκρου οὐρανοῦ.

²⁸ Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν· ὅταν ^oαὐτῆς ἦδῃ ὁ κλάδος ἀπαλὸς γένηται, καὶ ἐκφύῃ τὰ φύλλα, ^pγινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν· ²⁹ οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ^qταῦτα ἴδῃτε ^rγινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς ἐστὶν ἐπὶ θύραις. ³⁰ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, μέχρι

^a 13:19 ης | CT ην

^b 13:20 κυριος εκολοβωσεν | ECM NA PT SBL WH εκολοβωσε(v) κυριος

^c 13:21 τοτε | CT HF PT RP^{mg} TR και τοτε

^d 13:21 ιδου | CT ιδε

^e 13:21 η ιδου | PCK PT ιδου | CT ιδε

^f 13:21 πιστευετε | PCK TR πιστευσητε

^g 13:22 και | ECM[†] txt | CT[†] om.

^h 13:23 ιδου | ECM[†] txt | CT[†] om.

ⁱ 13:23 παντα | PT απαντα

^j 13:24 αλλ | NA²⁷ SBL TH WH αλλα

^k 13:25 του ουρανου εσονται εκπιπτοντες | CT PT εσονται εκ του ουρανου πιπτοντες

^l 13:27 αυτου | ECM[†] txt | CT[†] om.

^m 13:27 αυτου | [NA WH] | SBL om.

ⁿ 13:27 γης εως ακρου | PT της γης εως ακρου του

^o 13:28 αυτης ηδη ο κλαδος απαλος γενηται | CT PCK ηδη ο κλαδος αυτης απαλος γενηται | PT αυτης ο κλαδος ηδη γενηται απαλος

^p 13:28 γινωσκετε | PCK γινωσκεται | TH γεινωσκετε

^q 13:29 ταυτα ιδητε | ECM[†] txt | CT[†] PT ιδητε ταυτα

^r 13:29 γινομενα γινωσκετε | TH γεινομενα γεινωσκετε

οὐ ^aπάντα ταῦτα γένηται. ³¹ Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ ^bπαρελεύ-
σεται, οἱ δὲ ^cλόγοι μου οὐ ^dμὴ ^eπαρέλθωσιν. ³² Περὶ δὲ τῆς
ἡμέρας ἐκείνης ^fἢ ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι ^gοἱ ἐν
οὐρανῷ, οὐδὲ ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ. ³³ Βλέπετε, ἀγρυπνεῖτε
^hκαὶ προσεύχεσθε· οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ καιρὸς ⁱἔστιν. ³⁴ Ὡς
ἄνθρωπος ἀπόδημος ἀφείλκε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, καὶ δού-
λους τοῖς δούλοις αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν, ^jκαὶ ἐκάστω τὸ ἔργον αὐτοῦ,
καὶ τῷ θυρωρῷ ἐνετείλατο ἵνα γρηγορῇ. ³⁵ Γρηγορεῖτε οὖν·
οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἔρχεται, ^kὅψέ, ἢ
μεσονυκτίου, ἢ ἀλεκτοροφωνίας, ἢ πρωΐ. ³⁶ μὴ ἐλθὼν ^lἐξαίφ-
νης εὔρη ὑμᾶς καθεύδοντας. ³⁷ ^mἌ δὲ ὑμῖν λέγω πᾶσιν λέγω,
Γρηγορεῖτε.

14 ⁿἮν δὲ τὸ Πάσχα καὶ τὰ ἄζυμα μετὰ δύο ἡμέρας· καὶ
ἐζήτησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς πῶς αὐτὸν
ἐν δόλῳ κρατήσαντες ἀποκτείνωσιν. ² Ἐλεγον ^oδέ, Μὴ ἐν τῇ
ἐορτῇ, μήποτε ^pθόρυβος ἔσται τοῦ λαοῦ.

³ Καὶ ὄντος αὐτοῦ ἐν Βηθανίᾳ, ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λε-
προῦ, κατακειμένου αὐτοῦ, ἦλθεν γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον
μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτελοῦς· ^qκαὶ συντρίψασα ^rτὸ
ἀλάβαστρον, κατέχευεν αὐτοῦ ^sκατὰ τῆς κεφαλῆς. ⁴ Ἦσαν δέ
τινες ἀγανακτοῦντες πρὸς ἑαυτούς, ^tκαὶ λέγοντες, Εἰς τί ἡ
ἀπώλεια αὕτη τοῦ μύρου γέγονεν; ⁵ Ἡδύνατο γὰρ ^uτοῦτο πρα-

^a 13:30 παντα ταυτα | ECM[†] txt | CT[†] ταυτα
παντα

^b 13:31 παρελευσεται | CT PT RP^{mg} TR
παρελευσονται

^c 13:31 λογοι μου | PT εμοι λογοι

^d 13:31 μη | WH om.

^e 13:31 παρελθωσιν | CT PT
παρελευσονται

^f 13:32 η | CT PT η της | TR και της

^g 13:32 οι εν | ECM[†] txt | PCK οι εν τω | CT[†]
PT εν

^h 13:33 και προσευχεσθε | PCK
προσευχεσθε | ECM NA SBL WH om.

ⁱ 13:33 εστιν | [WH]

^j 13:34 και | CT om.

^k 13:35 οψε η μεσονυκτιου | CT η οψε η
μεσονυκτιον

^l 13:36 εξαιφνης | WH εξεφνης

^m 13:37 α | CT ο

ⁿ 14:2 δε | CT γαρ

^o 14:2 θορυβος εσται | CT εσται θορυβος

^p 14:3 και | CT om.

^q 14:3 το | RP^{mg} τον | CT την

^r 14:3 κατα | CT om.

^s 14:4 και λεγοντες | PT λεγοντες | CT om.

^t 14:5 τουτο | CT PT τουτο το μυρον

θῆναι ἐπάνω ^aτριακοσίων δηναρίων, καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς. Καὶ ἐνεβριμῶντο αὐτῇ. ⁶ Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἄφετε αὐτήν· τί αὐτῇ κόπους παρέχετε; Καλὸν ἔργον ^bεἰργάσατο ἐν ἐμοί. ⁷ Πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, καὶ ὅταν θέλητε δύνασθε ^dαὐτοὺς εὖ ποιῆσαι· ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. ⁸ Ὁ ^cἔσχεν αὕτη ἐποίησεν· προέλαβεν μυρίσαι ^fμου τὸ σῶμα εἰς τὸν ἐνταφιασμόν. ⁹ Ἄμην λέγω ὑμῖν, ὅπου ^hἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον ⁱτουτο εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ὁ ἐποίησεν αὕτη λαληθήσεται εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.

¹⁰ Καὶ ὁ ^jἸούδας ὁ Ἰσκαριώτης, εἷς τῶν δώδεκα, ἀπῆλθεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, ἵνα ^kπαραδῷ αὐτὸν αὐτοῖς. ¹¹ Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν, καὶ ἐπηγγείλαντο αὐτῷ ἄργυριον δοῦναι, καὶ ἐζήτει πῶς ^mεὐκαίρως αὐτὸν παραδῶ.

¹² Καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἀζύμων, ὅτε τὸ Πάσχα ἔθουν, λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Ποῦ θέλεις ἀπελθόντες ⁿἐτοιμάσωμεν ἵνα φάγῃς τὸ Πάσχα; ¹³ Καὶ ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς, Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπαντήσῃ ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ, ¹⁴ καὶ ὅπου ἐὰν εἰσέλθῃ, εἴπατε τῷ οἰκοδεσπότῃ ὅτι Ὁ διδάσκαλος λέγει, Ποῦ ἐστὶν τὸ ^oκατάλυμα, ὅπου τὸ Πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω; ¹⁵ Καὶ αὐτοὺς ὑμῖν δεῖξει ^pἀνώγειον μέγα ἐστρωμένον ἑτοιμον· ^qἐκεῖ ἐτοιμά-

^a 14:5 τριακοσιων δηναριων | ECM[†] txt | CT[†] δηναριων τριακοσιων

^b 14:6 ειργασατο | CT ηργασατο

^c 14:6 εν εμοι | TR εις εμε

^d 14:7 αυτους | ECM NA SBL TH αυτοις | WH αυτοις [παντοτε]

^e 14:8 εσχεν αυτη | TR ειχεν αυτη | CT εσχεν

^f 14:8 μου το σωμα | CT το σωμα μου

^g 14:9 αμην | CT HF RP^{ms} αμην δε

^h 14:9 εαν | TR αν

ⁱ 14:9 τουτο | ECM[†] txt | CT[†] om.

^j 14:10 ο ιουδας ο ισκαριωτης | PCK PT

ιουδας ο ισκαριωτης | CT ιουδας ισκαριωθ ο

^k 14:10 παραδω αυτον | CT αυτον παραδοι

^l 14:11 αργυριον | PCK PT αργυρια

^m 14:11 ευκαιρως αυτον παραδω | CT αυτον ευκαιρως παραδοι

ⁿ 14:12 ετοιμασωμεν | HF PCK RP^{ms} ετοιμασομεν

^o 14:14 καταλυμα | CT PT καταλυμα μου

^p 14:15 ανωγειον | PCK ανωγειων | PT ανωγαιον | CT RP^{ms} αναγαιον

^q 14:15 εκει | ECM[†] txt | CT[†] και εκει

σατε ἡμῖν. ¹⁶ Καὶ ἐξῆλθον οἱ μαθηταὶ ^aαὐτοῦ, καὶ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν, καὶ εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ Πάσχα.

¹⁷ Καὶ ὀψίας γενομένης ἔρχεται μετὰ τῶν δώδεκα. ¹⁸ Καὶ ἀνακειμένων αὐτῶν καὶ ἐσθιόντων, ^bεἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με, ὁ ἐσθίων μετ' ἐμοῦ. ¹⁹ ^cΟἱ δὲ ἤρξαντο λυπεῖσθαι, καὶ λέγειν αὐτῷ εἷς ^dκαθ' εἷς, Μήτι ἐγώ; ^eΚαὶ ἄλλος, Μήτι ἐγώ; ²⁰ ^fὉ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Εἷς ^gἐκ τῶν δώδεκα, ὁ ἐμβαπτόμενος μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ ^hτρυβλίον. ²¹ ⁱὉ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκεῖνῳ δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται· καλὸν ^jἦν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος.

²² Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν, λαβὼν ^kὁ Ἰησοῦς ^lἄρτον, εὐλόγησας ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ εἶπεν, Λάβετε, ^mφάγετε· τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου. ²³ Καὶ λαβὼν ⁿτὸ ποτήριον, εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντες. ²⁴ Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτό ἐστιν τὸ αἷμά μου, ^oτὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ ^pπερὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον. ²⁵ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ πῖω ἐκ τοῦ ^qγενήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.

²⁶ Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν.

²⁷ Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι Πάντες σκανδαλισθήσεσθε ^rἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ· ὅτι γέγραπται, Πατάξω τὸν

^a 14:16 αὐτου | CT *om.*

^b 14:18 εἶπεν ο ἰησους | CT ο ἰησους εἶπεν

^c 14:19 οἱ δε | CT *om.*

^d 14:19 καθ | CT κατα

^e 14:19 καὶ ἄλλος μῆτι ἐγὼ | CT *om.*

^f 14:20 ἀποκριθεὶς | CT *om.*

^g 14:20 ἐκ | CT *om.*

^h 14:20 τρυβλίον | WH [εν] τρυβλίον

ⁱ 14:21 ο | CT *om.*

^j 14:21 ἦν | ECM[†] *txt* | CT[†] *om.*

^k 14:22 ο ἰησους | ECM[†] *txt* | CT[†] *om.*

^l 14:22 ἄρτον | PCK ἄρτον καὶ

^m 14:22 φάγετε | [PT] | CT *om.*

ⁿ 14:23 το | [PT] | CT *om.*

^o 14:24 το τῆς καινῆς | CT τῆς

^p 14:24 περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον | CT

ἐκχυνόμενον ὑπὲρ πολλῶν

^q 14:25 γενήματος | TR γεννηματος

^r 14:27 ἐν ἐμοὶ ... ταύτῃ | CT *om.*

ποιμένα, καὶ ^aδιασκορπισθήσεται τὰ πρόβατα. ²⁸ ^bἈλλὰ μετὰ τὸ ἐγερθῆναί με, προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. ²⁹ Ὁ δὲ Πέτρος ἔφη αὐτῷ, ^cΚαὶ εἰ πάντες σκανδαλισθήσονται, ἀλλ' οὐκ ἐγώ. ³⁰ Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ^dσὺ σήμερον ^eἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ, πρὶν ἢ δις ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρὶς ^fἀπαρνήσῃ με. ³¹ Ὁ ^gδὲ ^hἐκπερισσοῦ ἔλεγεν μᾶλλον, Ἐάν ⁱμε δέῃ συναποθανεῖν σοι, οὐ μή σε ^jἀπαρνήσωμαι. Ὡσαύτως ^kδὲ καὶ πάντες ἔλεγον.

³² Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον οὗ τὸ ὄνομα Ἰεθσημανῆ, καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Καθίσατε ὧδε, ἕως ^mπροσευξώμαι. ³³ Καὶ παραλαμβάνει τὸν Πέτρον καὶ ⁿἸάκωβον καὶ Ἰωάννην ^ομεθ' ἑαυτοῦ, καὶ ἤρξατο ἐκθαμβεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν. ³⁴ Καὶ ^pλέγει αὐτοῖς, Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου· μέννατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε. ³⁵ Καὶ ^qπροσελθὼν μικρόν, ^rἔπεσεν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ προσηύχετο ἵνα, εἰ δυνατόν ἐστιν, παρέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα. ³⁶ Καὶ ἔλεγεν, Ἀββᾶ, ὁ πατήρ, πάντα δυνατά σοι. ^sΠαρένεγκε τὸ ποτήριον ^tἀπ' ἐμοῦ τούτου· ἀλλ' οὐ τί ἐγὼ θέλω, ^uἀλλὰ τί σύ. ³⁷ Καὶ ἔρχεται καὶ εὐρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ, Σίμων, καθεύδεις; Οὐκ ^vἴσχυσας μίαν ὥραν γρηγορῆσαι, ³⁸ Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα

^a 14:27 διασκορπισθησεται τα προβατα |
PT διασκορπισθησονται τα προβατα | CT
τα προβατα διασκορπισθησονται

^b 14:28 αλλα μετα | PCK μετα δε

^c 14:29 και ει | CT ει και

^d 14:30 συ | TR om.

^e 14:30 εν τη νυκτι ταυτη | CT ταυτη τη
νυκτι

^f 14:30 απαρνηση με | CT με απαρνηση

^g 14:31 δε | PT δε πετρος

^h 14:31 εκπερισσου ελεγεν μαλλον | CT
εκπερισσως ελαλει

ⁱ 14:31 με δεη | NA SBL TH WH δεη με

^j 14:31 απαρνησωμαι | CT PT TR
απαρνησομαι

^k 14:31 δε | [WH]

^l 14:32 γεθσημανη | ECM NA SBL

γεθσημανη | TH WH γεθσημανει
^m 14:32 προσευξομαι | PCK προσευξομαι

ⁿ 14:33 ιακωβον και ιωαννην | TR τον
ιακωβον και ιωαννην | ECM TH τον
ιακωβον και τον ιωαννην | NA [τον]
ιακωβον και [τον] ιωαννην | WH τον
ιακωβον και τον ιωαννην

^ο 14:33 μεθ εαυτου | CT μετ αυτου

^p 14:34 λεγει | PT λεγειν

^q 14:35 προσελθων | CT PCK PT TR
προελθων

^r 14:35 επεσεν | CT επιπτεν | PT επεσεν
επι προσωπον

^s 14:36 παρενεγκε | PCK παρενεγκαι

^t 14:36 απ εμου τουτου | CT τουτου απ εμου

^u 14:36 αλλα | PT αλλ ει

^v 14:37 ισχυσας | PT ισχυσατε

μὴ ^aεἰσέλθῃτε εἰς πειρασμόν. Τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. ³⁹ Καὶ πάλιν ἀπελθὼν προσηύξατο, ^bτὸν αὐτὸν λόγον εἰπὼν. ⁴⁰ Καὶ ὑποστρέψας εὗρεν αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ ^dοἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἑββαρημένοι, καὶ οὐκ ᾔδεισαν τί ^fαὐτῷ ἀποκριθῶσιν. ⁴¹ Καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον, καὶ λέγει αὐτοῖς, Καθεύδετε ^gλοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε. Ἀπέχει· ἦλθεν ἡ ὥρα. Ἴδού, παραδίδοται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἁμαρτωλῶν. ⁴² Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν. Ἴδού, ὁ παραδιδούς με ἤγγικεν.

⁴³ Καὶ ^hεὐθέως, ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ⁱπαραγίνεται ^jἸούδας, εἰς ^kὧν τῶν δώδεκα, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος ^lπολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, ^mπαρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ ⁿτῶν γραμματέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων. ⁴⁴ Δεδώκει δὲ ὁ παραδιδούς αὐτὸν σύσσημον αὐτοῖς, λέγων, Ὅν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστιν· κρατήσατε αὐτόν, καὶ ^oἀπαγάγετε ἀσφαλῶς. ⁴⁵ Καὶ ἐλθὼν, ^pεὐθέως προσελθὼν αὐτῷ λέγει ^qαὐτῷ, Ῥαββί, ῤαββί· καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. ⁴⁶ Οἱ δὲ ^rἐπέβαλον ^sἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. ⁴⁷ Εἷς δὲ ^tτις τῶν παρεστηκότων σπασάμενος τὴν μάχαιραν ἔπαισεν τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ^uὠτίον. ⁴⁸ Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς

^a 14:38 εἰσελθῃτε | ECM† txt | CT† ελθῃτε

^b 14:39 τον αυτον λογον ειπων | [WH]

^c 14:40 υποστρεψας ευρεν αυτους παλιν | CT παλιν ελθων ευρεν αυτους

^d 14:40 οι οφθαλμοι αυτων | CT αυτων οι οφθαλμοι

^e 14:40 βεβαρημενοι | CT PCK PT καταβαρυννομενοι

^f 14:40 αυτω αποκριθωσιν | CT PT αποκριθωσιν αυτω

^g 14:41 λοιπον | ECM NA SBL TH TR το λοιπον | WH [το] λοιπον

^h 14:43 ευθεως | CT ευθους

ⁱ 14:43 παραγινεται | TH παραγεινεται

^j 14:43 ιουδας | WH [ο] ιουδας | PT ιουδας ο ισκαριωτης

^k 14:43 ων | CT PT om.

^l 14:43 πολλος | CT om.

^m 14:43 παρα | PT απεσταλμενοι παρα

ⁿ 14:43 των | PT om.

^o 14:44 απαγαγετε | NA SBL TH WH απαγετε

^p 14:45 ευθεως | CT ευθους

^q 14:45 αυτω ραββι ραββι | TR ραββι

ραββι | PT χαιρε ραββι | ECM NA SBL

ραββι | TH WH ραββει

^r 14:46 επεβαλον | SBL WH επεβαλαν

^s 14:46 επ αυτον τας χειρας αυτων | ECM† τας χειρας αυτων | CT† τας χειρας αυτω

^t 14:47 τις | [NA WH]

^u 14:47 ωτιον | CT ωταριον

εἶπεν αὐτοῖς, Ὡς ἐπὶ ληστὴν ^aἐξήλθετε μετὰ μαχαίρων καὶ ξύλων συλλαβεῖν με; ⁴⁹ Καθ' ἡμέραν ^bἤμην πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με· ἀλλ' ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαί. ⁵⁰ Καὶ ἀφέντες αὐτὸν ^cπάντες ἔφυγον.

⁵¹ Καὶ ^dεἷς τις νεανίσκος ^eἠκολούθησεν αὐτῷ, περιβεβλημένος σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ. Καὶ κρατοῦσιν αὐτὸν ^fοἱ νεανίσκοι· ⁵² ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα γυμνὸς ἔφυγεν ^gἀπ' αὐτῶν.

⁵³ Καὶ ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα· καὶ συνέρχονται ^hαὐτῷ πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς. ⁵⁴ Καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ ἕως ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως· καὶ ἦν ⁱσυγκαθήμενος μετὰ τῶν ὑπηρετῶν, καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ φῶς. ⁵⁵ Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον ἐζήτουν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαν, εἰς τὸ θανατῶσαι αὐτόν, καὶ οὐχ ^jεὑρίσκον. ⁵⁶ Πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἴσαι αἱ μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν. ⁵⁷ Καὶ τινες ἀναστάντες ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, λέγοντες ⁵⁸ ὅτι Ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος ὅτι Ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω. ⁵⁹ Καὶ οὐδὲ οὕτως ἴση ἦν ἡ μαρτυρία αὐτῶν. ⁶⁰ Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς ^kμέσον ^lἐπηρώτησεν τὸν Ἰησοῦν, λέγων, Οὐκ ἀποκρίνη οὐδέν; Τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν; ⁶¹ Ὁ δὲ ἐσιώπα, καὶ ^mοὐδὲν ἀπεκρίνατο. Πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπηρώτα αὐτόν, καὶ λέγει αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ εὐλογητοῦ; ⁶² Ὁ δὲ

^a 14:48 ἐξήλθετε | CT ἐξηλθατε

^b 14:49 ἡμην πρὸς ὑμας | PT πρὸς ὑμας ἡμην

^c 14:50 παντες εφυγον | CT PT εφυγον παντες

^d 14:51 εἰς τις νεανίσκος | ECM† txt | CT† νεανίσκος τις

^e 14:51 ἠκολούθησεν | TR ἠκολουθει | CT συνηκολουθει

^f 14:51 οἱ νεανίσκοι | CT om.

^g 14:52 απ αυτων | CT om.

^h 14:53 αυτω | ECM NA SBL WH om.

ⁱ 14:54 συγκαθήμενος | TH WH συνκαθήμενος

^j 14:55 ευρισκον | CT ηυρισκον

^k 14:60 μεσον | PT TR το μεσον

^l 14:60 επηρωτησεν | PT επηρωτα

^m 14:61 ουδεν απεκρινατο | CT ουκ απεκρινατο ουδεν

Ἰησοῦς εἶπεν, Ἐγὼ εἰμι. Καὶ ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου^α ἐκ δεξιῶν καθήμενον τῆς δυνάμεως, καὶ ἐρχόμενον^β μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. **63** Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς^γ διαρρήξας τοὺς χιτῶνας αὐτοῦ λέγει, Τί ἔτι χρεῖαν ἔχομεν μαρτύρων; **64**^δ Ἠκούσατε τῆς βλασφημίας. Τί ὑμῖν φαίνεται; Οἱ δὲ πάντες κατέκριναν αὐτὸν^ε εἶναι ἔνοχον θανάτου. **65** Καὶ ἡρξάντο τινες ἐμπτύειν αὐτῷ, καὶ περικαλύπτειν^ς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ κολαφίζειν αὐτόν, καὶ λέγειν αὐτῷ, ^ςΠροφήτευσον. Καὶ οἱ ὑπηρέται^η ράπισμασιν αὐτὸν^η ἔβαλλον.

66 Καὶ ὄντος τοῦ Πέτρου^ι ἐν τῇ αὐλῇ κάτω, ἔρχεται μία τῶν παιδισκῶν τοῦ ἀρχιερέως, **67** καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον θερμαινόμενον, ἐμβλέψασα αὐτῷ λέγει, Καὶ σὺ μετὰ τοῦ^ι Ναζαρηνοῦ Ἰησοῦ ἦσθα. **68** Ὁ δὲ ἡρνήσατο, λέγων, ^κΟὐκ οἶδα, οὐδὲ ἐπίσταμαι^ι τί σὺ λέγεις. Καὶ ἐξηλθεν ἔξω εἰς τὸ προαύλιον·^μ καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. **69** Καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦσα αὐτὸν^ν πάλιν ἡρξάτο λέγειν τοῖς^ο παρεστηκόσιν ὅτι Οὗτος ἐξ αὐτῶν ἐστίν. **70** Ὁ δὲ πάλιν ἡρνεῖτο. Καὶ μετὰ μικρὸν πάλιν οἱ παρεστῶτες ἔλεγον τῷ Πέτρῳ, Ἀληθῶς ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ Γαλιλαῖος εἶ,^ρ καὶ ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει. **71** Ὁ δὲ ἡρξάτο ἀναθεματίζειν καὶ^ρ ὁμνῦναι ὅτι Οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὃν λέγετε. **72** Καὶ ἐκ δευτέρου ἀλέκτωρ

^α **14:62** εκ δεξιων καθημενον | TR

καθημενον εκ δεξιων

^β **14:62** μετα | PT επι

^γ **14:63** διαρρηξας | WH διαρηξας

^δ **14:64** ηκουσατε | PT ηκουσατε παντως

^ε **14:64** ειναι ενοχον | CT ενοχον ειναι

^ς **14:65** το προσωπον αυτου | CT αυτου το προσωπον

^ς **14:65** προφητευσον | PT προφητευσον ημιν τις εστιν ο παισας σε

^η **14:65** εβαλλον | PT RP^{ms} εβαλον | CT ελαβον

^ι **14:66** εν τη αυλη κατω | CT PT κατω εν τη αυλη

^ι **14:67** ναζαρηνου ιησου ησθα | CT

ναζαρηνου ησθα του ιησου | PT ιησου του ναζαρηνου ησθα

^κ **14:68** ουκ οιδα ουδε | HF PCK RP^{ms} ουκ οιδα ουτε | CT ουτε οιδα ουτε

^ι **14:68** τι συ | CT συ τι

^μ **14:68** και αλεκτωρ εφωνησεν | ECM[†] txt | [NA] | ECM[†] WH om.

^ν **14:69** παλιν ηρξατο | CT ηρξατο παλιν

^ο **14:69** παρεστηκοσιν | CT παρεστωσιν

^ρ **14:70** και ... ομοιαζει | ECM NA TH WH om.

^ρ **14:71** ομνυναι | TR ομνυνει

^ρ **14:72** και | ECM[†] txt | CT[†] και ευθυς

ἐφώνησεν. Καὶ ἀνεμνήσθη ὁ Πέτρος ^aτὸ ῥῆμα ὃ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι Πρὶν ἀλέκτορα ^bφωνῆσαι δις, ^cἀπαρνήσῃ με τρίς. Καὶ ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν.

15 Καὶ ^dεὐθέως ἐπὶ τὸ πρῶτὸ συμβούλιον ποιήσαντες οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ γραμματέων, καὶ ὅλον τὸ συνέδριον, δῆσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήνεγκαν καὶ παρέδωκαν ^eτῷ ^fΠιλάτῳ. ² Καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ Πιλάτος, Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς ^gεἶπεν αὐτῷ, Σὺ λέγεις. ³ Καὶ κατηγοροῦν αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖς ^hπολλά. ⁴ ὁ δὲ ⁱΠιλάτος πάλιν ^jἐπηρώτησεν αὐτόν, ^kλέγων, Οὐκ ἀποκρίνη οὐδέν; Ἴδε, πόσα σου ^lκαταμαρτυροῦσιν. ⁵ Ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκέτι οὐδὲν ἀπεκρίθη, ὥστε θαυμάζειν τὸν ^mΠιλάτον.

⁶ Κατὰ δὲ ἑορτὴν ἀπέλυνεν αὐτοῖς ἓνα δέσμιον, ⁿὅνπερ ἡτοῦντο. ⁷ Ἦν δὲ ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ τῶν ^oσυστασιαστῶν δεδεμένος, οἵτινες ἐν τῇ στάσει φόνον πεποιήκεισαν. ⁸ Καὶ ^pἀναβοήσας ὁ ὄχλος ἤρξατο αἰτεῖσθαι καθὼς ^qαὐεῖ ἐποίει αὐτοῖς. ⁹ Ὁ δὲ ^rΠιλάτος ἀπεκρίθη αὐτοῖς, λέγων, Θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; ¹⁰ ^sἘγίνωσκεν γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παραδεδώκεισαν αὐτόν ^tοἱ ἀρχιερεῖς. ¹¹ Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον ἵνα μᾶλλον τὸν Βαραββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς. ¹² Ὁ δὲ ^uΠιλάτος ^vἀποκριθεὶς πάλιν εἶπεν αὐτοῖς,

^a 14:72 το ρημα ο | CT το ρημα ως | TR του ρηματος ου

^b 14:72 φωνησαι δις | WH δις φωνησαι

^c 14:72 απαρνηση με τρις | CT τρις με απαρνηση

^d 15:1 ευθεως επι το | ECM† ευθυς επι το | CT† ευθυς

^e 15:1 τω | CT om.

^f 15:1–2 πιλατω ... πιλατος | TH WH πιλατω ... πιλατος

^g 15:2 ειπεν αυτω | CT αυτω λεγει

^h 15:3 πολλα | PT SCR πολλα αυτος δε ουδεν απεκρινατο

ⁱ 15:4 πιλατος | TH WH πιλατος

^j 15:4 επηρωτησεν | CT PT επηρωτα

^k 15:4 λεγων | [WH]

^l 15:4 καταμαρτυρουσιν | CT κατηγορουσιν

^m 15:5 πιλατον | TH WH πιλατον

ⁿ 15:6 ονπερ ητουντο | ECM† txi | CT† ον παρητουντο

^o 15:7 συστασιαστων | CT στασιαστων

^p 15:8 αναβοησας | ECM† txi | CT† αναβας

^q 15:8 αει | ECM NA SBL WH om.

^r 15:9 πιλατος | TH WH πιλατος

^s 15:10 εγινωσκεν | TH εγεινωσκεν

^t 15:10 οι αρχιερεις | [WH]

^u 15:12 πιλατος | TH WH πιλατος

^v 15:12 αποκριθεις παλιν ειπεν | CT παλιν αποκριθεις ελεγεν

Τί οὖν ^aθέλετε ποιήσω ^bὃν λέγετε ^cβασιλέα τῶν Ἰουδαίων; **13** Οἱ δὲ ^dπάλιν ἔκραζαν, Σταύρωσον αὐτόν. **14** Ὁ δὲ ^dΠιλάτος ἔλεγεν αὐτοῖς, Τί γὰρ ^eκακὸν ἐποίησεν; Οἱ δὲ ^fπερισσότερως ἔκραζαν, Σταύρωσον αὐτόν. **15** Ὁ δὲ ^gΠιλάτος βουλόμενος τῷ ὄχλῳ τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι, ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν· καὶ παρέδωκεν τὸν Ἰησοῦν φραγελλώσας ἵνα σταυρωθῇ.

16 Οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν ἕσω τῆς αὐλῆς, ὃ ἐστὶν πραιτώριον, καὶ ^hσυγκαλοῦσιν ὅλην τὴν σπεῖραν. **17** Καὶ ἑνδύουσιν αὐτὸν πορφύραν, καὶ περιτιθέασιν αὐτῷ πλέξαντες ἀκάνθινον στέφανον, **18** καὶ ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι αὐτόν, Χαῖρε, ^kὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. **19** καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλᾶμῳ, καὶ ἐνέπτυν αὐτῷ, καὶ τιθέντες τὰ γόνατα προσεκύνουν αὐτῷ. **20** Καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορφύραν, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια ^lτὰ ἴδια, καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν ἵνα σταυρώσωσιν αὐτόν.

21 Καὶ ἀγγαρεύουσιν παράγοντά τινα Σίμωνα Κυρηναῖον, ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ, τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ῥούφου, ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ. **22** Καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ ^mΓολγοθᾶ τόπον, ὃ ἐστὶν ⁿμεθερμηνευόμενον Κρανίου Τόπος. **23** Καὶ ἐδίδουν αὐτῷ ^oπιεῖν ἐσμυρνισμένον οἶνον· ^pὁ δὲ οὐκ ἔλαβεν. **24** Καὶ ^qσταυρώσαντες αὐτόν, διαμερίζονται τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες κλῆρον ἐπ' αὐτά, τίς τί ἄρῃ. **25** Ἦν δὲ ὥρα τρίτη, καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. **26** Καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφή τῆς αἰτίας

^a **15:12** θελετε | [NA] | ECM TH WH om.

^b **15:12** ον λεγετε | WH [ON] λεγετε | [NA]

^c **15:12** βασιλεα | CT PT τον βασιλεα

^d **15:14** πιλατος | TH WH πειλατος

^e **15:14** κακον εποιησεν | CT PT
εποιησε(ν) κακον

^f **15:14** περισσοτερως | CT περισσως

^g **15:15** πιλατος | TH WH πειλατος

^h **15:16** συγκαλουσιν | TH WH
συγκαλουσιν

ⁱ **15:17** ενδυουσιν | CT ενδιδυσκουσιν

^j **15:18** αυτον | PCK αυτον και λεγειν

^k **15:18** ο βασιλεως | CT RP^{mg} TR βασιλευ

^l **15:20** τα ιδια | ECM[†] txt | ECM[†] NA WH
αυτου

^m **15:22** γολγοθα | CT τον γολγοθαν

ⁿ **15:22** μεθερμηνευομενον | WH
μεθερμηνευομενος

^o **15:23** πιειν | CT om.

^p **15:23** ο | ECM[†] txt | CT[†] ος

^q **15:24** σταυρωσαντες αυτον
διαμεριζονται | ECM[†] txt | TR
σταυρωσαντες αυτον διμεριζον | CT[†]
σταυρουσιν αυτον και διαμεριζονται

αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη, Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. ²⁷ Καὶ σὺν αὐτῷ σταυροῦσιν δύο ληστές, ἓνα ἐκ δεξιῶν καὶ ἓνα ἐξ ἐυνύμων αὐτοῦ. ²⁸ ^aΚαὶ ἐπληρώθη ἡ γραφή ἡ λέγουσα, Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη. ²⁹ Καὶ οἱ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτόν, ^bκινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ λέγοντες, Οὐά, ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ^cἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν, ³⁰ σῶσον σεαυτόν, ^dκαὶ κατάβα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. ³¹ Ὁμοίως ^eκαὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες πρὸς ἀλλήλους μετὰ τῶν γραμματέων ἔλεγον, Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι. ³² Ὁ χριστὸς ὁ βασιλεὺς ^fτοῦ Ἰσραὴλ καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν ^gαὐτῷ. Καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι ^hαὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν.

³³ ⁱΓενομένης δὲ ὥρας ἑκτης, σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ^jἐνάτης. ³⁴ Καὶ τῇ ^kῳρᾷ τῇ ἐνάτῃ ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ, ^lλέγων, Ἐλωί, Ἐλωί, ^mλιμὰ σαβαχθανί; Ὁ ἐστὶν μεθερμηνευόμενον, Ὁ θεὸς ⁿμου, ^oὁ θεὸς μου, εἰς τί ^pμε ἐγκατέλιπες; ³⁵ Καὶ τινες τῶν παρεστηκότων ἀκούσαντες ἔλεγον, ^qἸδοῦ, ^rἩλίαν φωνεῖ. ³⁶ Δραμὼν δὲ ^sεἶς, καὶ γεμίσας

^a 15:28 και ... ελογισθη | [[ECM]] | [PT] |
NA SBL TH WH *om.*

^b 15:29 κινουντες | TH κεινουντες

^c 15:29 εν τρισιν ημεραις οικοδομων |
ECM[†] *txt* | ECM[†] NA SBL TH οικοδομων
εν τρισιν ημεραις | WH οικοδομων [εν]
τρισιν ημεραις

^d 15:30 και καταβα | CT καταβας

^e 15:31 και | PT TR δε και

^f 15:32 του | CT *om.*

^g 15:32 αυτω | CT RP^{ms} TR *om.*

^h 15:32 αυτω | ECM NA SBL WH συν αυτω

ⁱ 15:33 γενομενης δε | CT και γενομενης

^j 15:33 ενατης | TR εννατης

^k 15:34 ωρα τη ενατη | TR ωρα τη εννατη |
CT ενατη ωρα

^l 15:34 λεγων | CT *om.*

^m 15:34 λιμα σαβαχθανι | ECM NA SBL
λεμα σαβαχθανι | TR λαμμα σαβαχθανι |
TH WH λαμα σαβαχθανει

ⁿ 15:34 μου | PCK *om.*

^o 15:34 ο θεος μου | [WH]

^p 15:34 με εγκατελιπες | ECM[†] *txt* | CT[†]
εγκατελιπες με

^q 15:35 ιδου | CT PT ιδε

^r 15:35 ηλιαν | WH ηλειαν

^s 15:36 εις και | ECM SBL τις και | NA τις
[και] | TH WH τις

^a 15:28 και επληρωθη η γραφη η λεγουσα και μετα ανομων ελογισθη E F G H K L M P S U (V) Γ (Δ) Θ Π Σ Ω 083 0211 0250 0257 33 399 565 566 892 1143 1424 2224 2811 (V: *adds* το *after* λεγουσα; Δ: *adds* η *before* επληρωθη) | *om.* X A B C D X Y Ψ 047 055^{vid} 461 1080 1295

σπόγγον ὄξους, περιθείς ^aτε καλάμῳ, ἐπότιζεν αὐτόν, λέγων, Ἄφετε, ἴδωμεν εἰ ἔρχεται ^bἩλίας καθελεῖν αὐτόν. ³⁷ Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀφείς φωνὴν μεγάλην ἐξέπνευσεν. ³⁸ Καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ^cἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω. ³⁹ Ἰδὼν δὲ ὁ κεντυρίων ὁ παρεστηκὼς ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ ὅτι οὕτως ^dκράζας ἐξέπνευσεν, εἶπεν, Ἀληθῶς ^eὁ ἄνθρωπος οὗτος υἱὸς ἦν θεοῦ. ⁴⁰ Ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, ἐν αἷς ^fἦν καὶ ^gΜαρία ἡ Μαгдаληνή, καὶ Μαρία ἡ ^hτοῦ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ καὶ ⁱἸωσὴ μήτηρ, καὶ Σαλώμη, ⁴¹ αἱ ^jκαί, ὅτε ἦν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, ἠκολούθουν αὐτῷ, καὶ διηκόνουν αὐτῷ, καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἱ συναναβάσαι αὐτῷ εἰς Ἱεροσόλυμα.

⁴² Καὶ ἤδη ὀψίας γενομένης, ἐπεὶ ^kἦν Παρασκευή, ὅ ἐστιν ^lπροσάββατον, ⁴³ ^mἦλθεν Ἰωσήφ ⁿὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, εὐσχήμων βουλευτῆς, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ· τολμήσας εἰσῆλθεν πρὸς ^oΠιλάτον, καὶ ᾤτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. ⁴⁴ Ὁ δὲ ^pΠιλάτος ἐθαύμασεν εἰ ἤδη τέθνηκεν· καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα, ἐπηρώτησεν αὐτόν εἰ ^qπάλαι ἀπέθανεν. ⁴⁵ Καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος, ἐδωρήσατο τὸ ^rσῶμα τῷ Ἰωσήφ. ⁴⁶ Καὶ ἀγοράσας σινδόνα, ^sκαὶ καθελὼν αὐτόν, ἐνείλησεν τῇ σινδόνι,

^a 15:36 τε | CT *om.*

^b 15:36 ηλίας | WH ηλειας

^c 15:38 απο | CT απ

^d 15:39 κραζας | ECM[†] *lxi* | CT[†] *om.*

^e 15:39 ο ανθρωπος ουτος υιος ην θεου | TH ουτος ο ανθρωπος υιος ην θεου | ECM NA SBL WH ουτος ο ανθρωπος υιος θεου ην

^f 15:40 ην και | PCK ην | CT και

^g 15:40 μαρια | WH μαριαμ

^h 15:40 του | CT *om.*

ⁱ 15:40 ιωση | CT ιωσητος

^j 15:41 και | CT *om.*

^k 15:42 ην παρασκευη | PCK παρασκευη ην

^l 15:42 προσαββατον | RP^{ms} προς σαββατον

^m 15:43 ηλθεν | CT PCK PT ελθων

ⁿ 15:43 ο | [NA] | WH *om.*

^o 15:43 πιλατον | ECM[†] *lxi* | ECM[†] NA SBL τον πιλατον | TH WH τον πειλατον

^p 15:44 πιλατος | TH WH πειλατος

^q 15:44 παλαι | TH WH ηδη

^r 15:45 σωμα | CT πτωμα

^s 15:46 και | CT *om.*

καὶ ^aκατέθηκεν αὐτὸν ἐν ^bμνημείῳ, ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας· καὶ προσεκύλισεν λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. ⁴⁷ Ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ^cἸωσὴ ἐθεώρουν ποῦ ^dτίθεται.

16 Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου, ^eΜαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ^fΜαρία Ἰακώβου καὶ Σαλώμη ἡγόρασαν ἄρώματα, ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν ^gαὐτόν. ² Καὶ λίαν πρῶτῃ ^hτῆς μιᾶς σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον, ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου. ³ Καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς, Τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου; ⁴ Καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ⁱἀποκεκύλισται ὁ λίθος· ἦν γὰρ μέγας σφόδρα. ⁵ Καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον, εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς, περιβεβλημένον στολὴν λευκὴν· καὶ ἐξεθαμβήθησαν. ⁶ Ὁ δὲ λέγει αὐταῖς, Μὴ ἐκθαμβεῖσθε· Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἡγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε· ἴδε, ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν. ⁷ ^jἌλλ’ ὑπάγετε, εἶπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ ὅτι Προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν. ⁸ Καὶ ἐξελθοῦσαι ^kἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχεν ^lδὲ αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις· καὶ οὐδενὶ οὐδὲν ^mεἶπον, ἐφοβοῦντο γάρ. ⁿ

^a 15:46 κατεθηκεν | ECM[†] txt | CT[†] εθηκεν

^b 15:46 μνημειω | ECM[†] txt | ECM[†] WH μνηματι

^c 15:47 ιωση | CT η ιωσητος

^d 15:47 τιθεται | CT τεθεται

^e 16:1 μαρια | WH [η] μαρια

^f 16:1 μαρια | ECM[†] μαρια η | ECM[†] RP^{mg} SBL TH TR μαρια η του | NA PT WH μαρια η [του]

^g 16:1 αυτον | PCK τον ιησουν

^h 16:2 της μιας | ECM NA SBL TH τη μια των | WH [τη] μια των

ⁱ 16:4 αποκεκυλισται | ECM[†] txt | ECM[†] WH ανακεκυλισται

^j 16:7 αλλ | NA²⁷ SBL TH WH αλλα

^k 16:8 εφυγον | TR ταχυ εφυγον

^l 16:8 δε | ECM[†] txt | CT[†] γαρ

^m 16:8 ειπον | ECM NA SBL WH ειπαν

ⁿ 16:8 om. | ECM[†] NA SBL [[παντα δε τα παρηγγελμενα τοις περι τον πετρον συντομωζ εξηγγειλαν μετα δε ταυτα και αυτος ο ιησους απο ανατολης και αχρι δυσσεως εξαπεστειλεν δι αυτον το ιερων και αφθαρτον κηρυγμα της αιωνιου σωτηριας αμην]] | ECM[†] [[παντα ... σωτηριας]] | WH as last ECM[†] but placed after 16:20 | TH adds in offset and small caps type: εν τισι μεν των αντιγραφων εως ωδε πληρουται ο ευαγγελιστης εως ου και ευσεβιος ο παμφιλου εκανονισεν εν πολλοις δε και ταυτα φερεται

⁹ ^aἈναστὰς ^bδὲ πρῶτῃ σαββάτου ἐφάνη πρῶτον Μαρίᾳ τῇ Μαγδαληνῇ, ^cἅψ' ἧς ἐκβεβλήκει ἑπτὰ δαιμόνια. ¹⁰ Ἐκείνη πορευθεῖσα ἀπήγγειλεν τοῖς μετ' αὐτοῦ γενομένοις, πενθοῦσιν καὶ κλαίουσιν. ¹¹ ^dΚἀκεῖνοι ἀκούσαντες ὅτι ζῇ καὶ ἐθαάθη ὑπ' αὐτῆς ἠπίστησαν.

¹² Μετὰ δὲ ταῦτα δυσὶν ἐξ αὐτῶν περιπατοῦσιν ἐφανερώθη ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ, πορευομένοις εἰς ἀγρόν. ¹³ Κἀκεῖνοι ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν τοῖς λοιποῖς· οὐδὲ ἐκείνοις ἐπίστευσαν.

¹⁴ ^eὙστερον ἀνακειμένοις ^fαὐτοῖς τοῖς ἑνδεκα ἐφανερώθη, καὶ ὠνείδισεν τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν καὶ σκληροκαρδίαν, ὅτι τοῖς θεασαμένοις αὐτὸν ^gἐξηγερέμενον οὐκ ἐπίστευσαν. ¹⁵ Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα, κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει. ¹⁶ Ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται· ὁ δὲ ἀπιστήσας κατακριθήσεται. ¹⁷ Σημεῖα δὲ τοῖς πιστεύουσιν ^hταῦτα παρακολουθήσει· ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσιν· γλώσσαις λαλήσουσιν ⁱκαιναῖς· ¹⁸ Ἰῶφεις ἀροῦσιν· κἄν θανάσιμόν τι πῶσιν, οὐ μὴ αὐτοὺς ^kβλάψῃ· ἐπὶ ἀρρώστους χεῖρας ἐπιθήσουσιν, καὶ καλῶς ἔξουσιν.

¹⁹ Ὁ μὲν οὖν ^lκύριος, μετὰ τὸ λαλήσαι αὐτοῖς, ^mἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ. ²⁰ Ἐκεῖνοι

^a 16:9–20 αναστας ... σημειων αμην | ECM NA SBL WH *place these verses in double brackets.*

^b 16:9 δε | PCK δε ο ιησους

^c 16:9 αφ | CT παρ

^d 16:11 κακεινοι | CT[†] txt | ECM[†] εκεινοι

^e 16:14 υστερον | SBL TH υστερον δε | NA WH υστερον [δε]

^f 16:14 αυτοις | CT[†] txt | ECM[†] om.

^g 16:14 εγηγεμενον | WH εγηγεμενον [εκ νεκρων]

^h 16:17 ταυτα παρακολουθησει | ECM[†]

txt | ECM[†] TH WH ακολουθησει ταυτα

ⁱ 16:17 καιναις | ECM[†] txt | ECM[†] TH WH om.

^j 16:18 οφεις | ECM TH και εν ταις χερσιν οφεις | NA WH [και εν ταις χερσιν] οφεις

^k 16:18 βλαψη | PT TR βλαγει

^l 16:19 κυριος | NA SBL TH κυριος ιησους | WH κυριος [ιησους]

^m 16:19 ανεληφθη | CT ανελημφθη

^a 16:9–20 Retain verses 9–20, variants ignored A C D E G H K (L) M S U V W X Y Γ Δ Θ Π Σ (Ψ) Ω 047 055 (083) (099) 0211 0257 33 399 461 565 566 892 1080 1143 1295 1424 2224 2811 (L Ψ 083 099: also add shorter conclusion) | om. 8 B

δὲ ἐξελθόντες ἐκήρυξαν πανταχοῦ, τοῦ κυρίου συνεργούν-
τος, καὶ τὸν λόγον βεβαιούντος διὰ τῶν ἐπακολουθούντων
σημείων. ^aἈμήν.

^a **16:20** αμην | ECM[†] txt | ECM[†] NA SBL WH
om. | WH adds shorter conclusion (cf.
16:8)

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ

1 Ἐπειδήπερ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι διήγησιν περὶ τῶν πεπληροφορημένων ἐν ἡμῖν πραγμάτων, ² καθὼς παρέδοσαν ἡμῖν οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ λόγου, ³ ἔδοξεν ἡμῶς, παρηκολουθηκóτι ἄνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς, καθεξῆς σοι γράψαι, κράτιστε Θεόφιλε, ⁴ ἵνα ἐπιγνῶς περὶ ὧν κατηχήθης λόγων τὴν ἀσφάλειαν.

⁵ Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρώδου ^a τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας ἱερέυς τις ὀνόματι Ζαχαρίας, ἐξ ἐφημερίας Ἀβιά· καὶ ^b ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐκ τῶν θυγατέρων Ἀαρών, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς ^c Ἑλισάβετ. ⁶ Ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι ^d ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, πορευόμενοι ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαιομασίαις τοῦ κυρίου ἄμεμπτοι. ⁷ Καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς τέκνον, καθότι ^e ἡ Ἑλισάβετ ἦν στείρα, καὶ ἀμφότεροι προβεβηκότες ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν ἦσαν.

⁸ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἱερατεύειν αὐτὸν ἐν τῇ τάξει τῆς ἐφημερίας αὐτοῦ ἔναντι τοῦ θεοῦ, ⁹ κατὰ τὸ ἔθος τῆς ^f ἱερατείας, ἔλαχεν τοῦ θυμιᾶσαι εἰσελθὼν εἰς τὸν ναὸν τοῦ κυρίου. ¹⁰ Καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ^g ἦν τοῦ λαοῦ προσευχόμενον ἔξω τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματος. ¹¹ Ὡφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος κυρίου, ἐστὼς ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος. ¹² Καὶ ἐταράχθη Ζα-

^a 1:5 του | CT om.

^b 1:5 η γυνη αυτου | CT γυνη αυτω

^c 1:5 ελισαβητ | WH ελεισαβητ

^d 1:6 ενωπιον | CT εναντιον

^e 1:7 η ελισαβητ ην | NA SBL TH ην η

ελισαβητ | WH ην [η] ελεισαβητ

^f 1:9 ιερατειας | WH ιερατιας

^g 1:10 ην του λαου | PCK TR του λαου ην

χαρίας ἰδών, καὶ φόβος ἐπέπεσεν ἐπ’ αὐτόν. ¹³ Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτόν ὁ ἄγγελος, Μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία· διότι εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου, καὶ ἡ γυνή σου ^a Ἐλισάβητ γεννήσει υἱόν σοι, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην. ¹⁴ Καὶ ἔσται χαρά σοι καὶ ἀγαλλίασις, καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ ^b γεννήσει αὐτοῦ χαρήσονται. ¹⁵ Ἔσται γὰρ μέγας ἐνώπιον ^c τοῦ κυρίου, καὶ οἶνον καὶ σίκερα οὐ μὴ πίνει, καὶ πνεύματος ἁγίου πλησθήσεται ἔτι ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ. ¹⁶ Καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν. ¹⁷ καὶ αὐτὸς προελεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει ^d Ἡλίου, ἐπιστρέψαι καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα, καὶ ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει δικαίων, ἐτοιμάσαι κυρίῳ λαὸν κατεσκευασμένον. ¹⁸ Καὶ εἶπεν Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον, Κατὰ τί γνώσομαι τοῦτο; Ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτης, καὶ ἡ γυνή μου προβεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς. ¹⁹ Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ, Ἐγὼ εἰμι Γαβριὴλ ὁ παρεστηκὼς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ· καὶ ἀπεστάλην λαλῆσαι πρὸς σε, καὶ εὐαγγελίσασθαί σοι ταῦτα. ²⁰ Καὶ ἰδού, ἔση σιωπῶν καὶ μὴ δυνάμενος λαλῆσαι, ἄχρι ἧς ἡμέρας γένηται ταῦτα, ἀνθ’ ὧν οὐκ ἐπίστευσας τοῖς λόγοις μου, οἵτινες πληρωθήσονται εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν. ²¹ Καὶ ἦν ὁ λαὸς προσδοκῶν τὸν Ζαχαρίαν· καὶ ἐθαύμαζον ἐν τῷ χρονίζειν ^e αὐτὸν ἐν τῷ ναῷ. ²² Ἐξελθὼν δὲ οὐκ ^f ἠδύνατο λαλῆσαι αὐτοῖς· καὶ ἐπέγνωσαν ὅτι ὄπτασίαν ἑώρακεν ἐν τῷ ναῷ· καὶ αὐτὸς ἦν διανεύων αὐτοῖς, καὶ διέμενεν κωφός. ²³ Καὶ ἐγένετο, ὥς ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

²⁴ Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ἡμέρας συνέλαβεν ^g Ἐλισάβητ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ περιέκρυβεν ἑαυτὴν μῆνας πέντε, λέγουσα

^a 1:13 ελισταβητ ... ιωαννην | WH

ελεισαβητ ... ιωαννην

^b 1:14 γεννησει | CT γενεσει

^c 1:15 του | [NA] | RP^{ms} TH WH om.

^d 1:17 ηλιου | TH WH ηλεια

^e 1:21 αυτον εν τω ναω | CT εν τω ναω

αυτον

^f 1:22 ηδυνατο | CT εδυνατο

^g 1:24 ελισταβητ | WH ελεισαβητ

²⁵ ὅτι Οὕτως μοι πεποίηκεν ^aὁ κύριος ἐν ἡμέραις αἷς ἐπέιδεν ἀφελεῖν ^bτὸ ὄνειδος μου ἐν ἀνθρώποις.

²⁶ Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος Γαβριήλ ^cὑπὸ τοῦ θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας, ἥ ὄνομα ^dΝαζαρέτ, ²⁷ πρὸς παρθένον ^eμεμνηστευμένην ἀνδρί, ᾧ ὄνομα Ἰωσήφ, ἐξ οἴκου ^fΔαυίδ· καὶ τὸ ὄνομα τῆς παρθένου Μαριάμ. ²⁸ Καὶ εἰσελθὼν ^gὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὴν εἶπεν, Χαῖρε, κεχαριτωμένη· ὁ κύριος μετὰ σοῦ, ^hεὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν. ²⁹ Ἡ δὲ ἰδούσα διεταράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ, καὶ διελογίζετο ποταπὸς εἴη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος. ³⁰ Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ, Μὴ φοβοῦ, Μαριάμ· εὗρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ θεῷ. ³¹ Καὶ ἰδού, ⁱσυλλήψῃ ἐν γαστρὶ, καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. ³² Οὗτος ἔσται μέγας, καὶ υἱὸς ὑψίστου κληθήσεται· καὶ δώσει αὐτῷ κύριος ὁ θεὸς τὸν θρόνον· ^kΔαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ³³ καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος. ³⁴ Εἶπεν δὲ Μαριάμ πρὸς τὸν ἄγγελον, Πῶς ^lἔσται τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ ^mγινώσκω; ³⁵ Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῇ, Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ, καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι· διὸ καὶ τὸ ⁿγεννώμενον ἅγιον κληθήσεται υἱὸς θεοῦ. ³⁶ Καὶ ἰδού, ^oἘλισάβετ ἡ ^pσυγγενὴς σου, καὶ αὐτὴ ^qσυνειληφυῖα υἱὸν ἐν ^rγῆρει αὐτῆς· καὶ οὗτος μὴν ἕκτος ἐστὶν αὐτῇ τῇ καλουμένῃ στείρα. ³⁷ Ὅτι οὐκ ἀδυνατήσῃ παρὰ ^sτῷ θεῷ πᾶν ῥήμα. ³⁸ Εἶπεν δὲ Μαριάμ, Ἰδού, ἡ δοῦλη κυρίου·

^a 1:25 ο | CT om.

^b 1:25 το | CT om.

^c 1:26 υπο | CT απο

^d 1:26 ναζαρετ | NA SBL SCR ναζαρεθ

^e 1:27 μεμνηστευμένην | CT
εμνηστευμένην

^f 1:27 δαυιδ | TH WH δαυειδ | HF TR δαβιδ

^g 1:28 ο αγγελος | CT om.

^h 1:28 ευλογημενη ... γυναιξιν | CT om.

ⁱ 1:29 ιδουσα διεταραχθη επι τω λογω
αυτου | CT επι τω λογω διεταραχθη

^j 1:31 συλληψη | CT συλλημψη

^k 1:32 δαυιδ | TH WH δαυειδ | HF TR δαβιδ

^l 1:34 εσται | PT εσται μοι

^m 1:34 γινωσκω | TH γεινωσκω

ⁿ 1:35 γεννωμενον | SCR γεννωμενον εκ
σου

^o 1:36 ελισαβετ | WH ελεισαβετ

^p 1:36 συγγενης | CT συγγενις

^q 1:36 συνειληφυια | CT συνειληφεν

^r 1:36 γηρει | TR γηρα

^s 1:37 τω θεω | CT του θεου

γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥήμά σου. Καὶ ἀπῆλθεν ἀπ’ αὐτῆς ὁ ἄγγελος.

³⁹ Ἀναστᾶσα δὲ Μαριάμ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐπορεύθη εἰς τὴν ^aὀρεινὴν μετὰ σπουδῆς, εἰς πόλιν Ἰούδα, ⁴⁰ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον Ζαχαρίου, καὶ ἡσπάσατο τὴν ^bἘλισάβετ. ⁴¹ Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ^cἡ Ἐλισάβετ τὸν ἀσπασμὸν τῆς Μαρίας, ἐσκίρτησεν τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς· καὶ ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου ἡ ^dἘλισάβετ, ⁴² καὶ ἀνεφώνησεν ^eφωνῇ μεγάλῃ, καὶ εἶπεν, Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν, καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου. ⁴³ Καὶ πόθεν μοι τοῦτο, ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ κυρίου μου πρὸς ^fμε; ⁴⁴ Ἴδου γάρ, ὡς ἐγένετο ἡ φωνὴ τοῦ ἀσπασμοῦ σου εἰς τὰ ὠτά μου, ἐσκίρτησεν ^gτὸ βρέφος ἐν ἀγαλλιάσει ἐν τῇ κοιλίᾳ μου. ⁴⁵ Καὶ μακαρία ἡ πιστεύσασα, ὅτι ἔσται τελείωσις τοῖς λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ κυρίου. ⁴⁶ Καὶ εἶπεν Μαριάμ, Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον, ⁴⁷ καὶ ἡγαλλίασεν τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτήρί μου. ⁴⁸ Ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ. Ἴδου γάρ, ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσίν με ^hπᾶσαι αἱ γενεαί. ⁴⁹ Ὅτι ἐποίησέν μοι ^hμεγαλεῖα ὁ δυνατός, καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ⁵⁰ Καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεὰς ⁱγενεῶν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. ⁵¹ Ἐποίησεν κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ· διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους διανοίᾳ καρδίας αὐτῶν. ⁵² Καθεῖλεν δυνάστας ἀπὸ θρόνων, καὶ ὕψωσεν ταπεινοὺς. ⁵³ Πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν, καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέστειλεν κενοὺς. ⁵⁴ Ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παιδὸς αὐτοῦ, μνησθῆναι ἐλέους, ⁵⁵ καθὼς ἐλάλησεν πρὸς τοὺς πατέ-

^a 1:39 ορεινὴν | WH ορινὴν

^b 1:40 ελισταβητ | WH ελισταβητ

^c 1:41 ἡ ελισταβητ τὸν ασπασμον τῆς μαρίας | NA SBL TH τὸν ασπασμον τῆς μαρίας ἡ ελισταβητ | WH τὸν ασπασμον τῆς μαρίας ἡ ελισταβητ

^d 1:41 ελισταβητ | WH ελισταβητ

^e 1:42 φωνῇ | CT κραυγῇ

^f 1:43 με | CT εμε

^g 1:44 τὸ βρεφος ἐν αγαλλιασει | CT TR ἐν αγαλλιασει τὸ βρεφος

^h 1:49 μεγαλεια | CT μεγαλα

ⁱ 1:50 γενεων | CT και γενεας

ρας ἡμῶν, τῷ Ἀβραὰμ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ^aεἰς τὸν αἰ-
ῶνα.

⁵⁶ Ἐμεινεν δὲ Μαριὰμ σὺν αὐτῇ ^bὥσει μῆνας τρεῖς, καὶ
ὕπεστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

⁵⁷ Τῇ δὲ ^cἘλισάβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν αὐτήν,
καὶ ἐγέννησεν υἱόν. ⁵⁸ Καὶ ἤκουσαν οἱ περίοικοι καὶ οἱ
συγγενεῖς αὐτῆς ὅτι ἐμεγάλυνεν κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ
μετ' αὐτῆς, καὶ συνέχαιρον αὐτῇ. ⁵⁹ Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ
^dὀγδῷ ἡμέρᾳ, ^eἦλθον περιτεμεῖν τὸ παιδίον· καὶ ἐκάλουν
αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ζαχαρίαν. ⁶⁰ Καὶ
ἀποκριθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν, Οὐχί, ἀλλὰ κληθήσεται
^fἸωάννης. ⁶¹ Καὶ ^gεἶπον πρὸς αὐτήν ὅτι Οὐδεὶς ἐστὶν ^hἐν τῇ
συγγενείᾳ σου ὃς καλεῖται τῷ ὀνόματι τούτῳ. ⁶² Ἐνένευον
δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, τὸ τί ἂν θέλοι καλεῖσθαι ⁱαὐτόν. ⁶³ Καὶ
αἰτήσας πινακίδιον ἔγραψεν, λέγων, ^jἸωάννης ^kἐστὶν τὸ
ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ἐθαύμασαν πάντες. ⁶⁴ Ἀνεώχθη δὲ τὸ στόμα
αὐτοῦ παραχρήμα καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει εὐλογῶν
τὸν θεόν. ⁶⁵ Καὶ ἐγένετο ἐπὶ πάντας φόβος τοὺς περιοικοῦντας
αὐτοῦς· καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ^lὀρεινῇ τῆς Ἰουδαίας διελαλεῖτο πάντα
τὰ ῥήματα ταῦτα. ⁶⁶ Καὶ ἔθεντο πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐν τῇ
καρδίᾳ αὐτῶν, λέγοντες, Τί ἄρα τὸ παιδίον τοῦτο ἔσται; ^mΚαὶ
χεῖρ κυρίου ἦν μετ' αὐτοῦ.

⁶⁷ Καὶ Ζαχαρίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου,
καὶ ⁿπροεφήτευσεν, λέγων, ⁶⁸ Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ
Ἰσραὴλ, ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησεν λύτρωσιν τῷ λαῷ

^a 1:55 εἰς τὸν αἰῶνα | PCK εὖς αἰῶνος

^b 1:56 ὥσει | CT ὥς

^c 1:57 ἐλισαβετ | WH ελειαβετ

^d 1:59 ογδοη ἡμερα | CT ἡμερα τη ογδοη

^e 1:59 ἦλθον | WH ἦλθαν

^f 1:60 ἰωαννης | WH ἰωανης

^g 1:61 εἶπον | CT εἶπαν

^h 1:61 ἐν τη συγγενείᾳ | CT ἐκ της

συγγενειας

ⁱ 1:62 αὐτον | CT αὐτο

^j 1:63 ἰωαννης | WH ἰωανης

^k 1:63 ἐστιν το | PCK ἐστὶ το | NA SBL WH
ἐστιν

^l 1:65 ορεινη | WH ορινη

^m 1:66 και | CT και γαρ

ⁿ 1:67 προεφητευσεν | CT επροφητευσεν

αὐτοῦ, ⁶⁹ καὶ ἤγειρεν κέρας σωτηρίας ἡμῖν ἐν ^aτῷ οἴκῳ ^bΔαυὶδ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ— ⁷⁰ καθὼς ἐλάλησεν διὰ στόματος τῶν ἁγίων ^cτῶν ἀπ’ αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ— ⁷¹ σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ^dμισούντων ἡμᾶς· ⁷² ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ, ⁷³ ὅρκον δὲν ὥμοσεν πρὸς Ἀβραάμ τὸν πατέρα ἡμῶν, τοῦ δοῦναι ἡμῖν, ⁷⁴ ἀφόβως, ἐκ χειρὸς ^eτῶν ἐχθρῶν ἡμῶν ῥυσθέντας, λατρεύειν αὐτῷ ⁷⁵ ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐτοῦ ^fπάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν. ⁷⁶ Καὶ ^gσύ, παιδίον, προφήτης ὑψίστου κληθήσῃ· προπορεύσῃ γὰρ ^hπρὸ προσώπου κυρίου ἐτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ· ⁷⁷ τοῦ δοῦναι γινῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν, ⁷⁸ διὰ σπλάγχχνα ἐλέους θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷς ⁱἔπεσκεψατο ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους, ⁷⁹ ἐπιφάναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις, τοῦ κατευθῆναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης.

⁸⁰ Τὸ δὲ παιδίον ἠΐξανεν καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι, καὶ ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις ἕως ἡμέρας ἀναδείξεως αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραήλ.

2 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἐξῆλθεν δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου, ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. ² Αὕτη ^jἡ ἀπογραφὴ πρώτη ἐγένετο ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας Κυρηνίου. ³ Καὶ ἐπορεύοντο πάντες ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς τὴν ^kἰδίαν πόλιν. ⁴ Ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσήφ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ἐκ πόλεως ^lΝαζαρέτ, εἰς τὴν Ἰουδαίαν, εἰς πόλιν ^mΔαυὶδ, ἣτις καλεῖται Βηθλέεμ, διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν

^a 1:69 τω | CT om.

^b 1:69 δαυιδ του | HF TR δαβιδ του | NA SBL δαυιδ | TH WH δαυειδ

^c 1:70 των | CT om.

^d 1:71 μισουντων | TH μεισουντων

^e 1:74 των εχθρων ημων | CT εχθρων

^f 1:75 πασας τας ημερας της ζωης | CT πασαις ταις ημεραις

^g 1:76 συ | CT συ δε

^h 1:76 προ προσωπου | CT ενωπιον

ⁱ 1:78 επεσκεψατο | CT επισκεπεται

^j 2:2 η | CT om.

^k 2:3 ιδιαν | CT εαυτου

^l 2:4 ναζαρετ | NA SBL SCR ναζαρεθ

^m 2:4 δαυιδ ... δαυιδ | HF TR δαβιδ ... δαβιδ | TH WH δαυειδ ... δαυειδ

ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς Δαυίδ, ⁵ ἀπογράψασθαι σὺν Μαριὰμ τῇ ^aμεμνηστευμένῃ αὐτῷ γυναικί, οὕσῃ ^bἐγκύω. ⁶ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐκεῖ, ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν. ⁷ Καὶ ἔτεκεν τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτόν, καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν ^cτῇ φάτνῃ, διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι.

⁸ Καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγραυλοῦντες καὶ φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποιμνὴν αὐτῶν. ⁹ Καὶ ^dἰδοῦ, ἄγγελος κυρίου ἐπέστη αὐτοῖς, καὶ δόξα κυρίου περιέλαμψεν αὐτούς· καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν. ¹⁰ Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἄγγελος, Μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ γάρ, εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἣτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ. ¹¹ Ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτήρ, ὅς ἐστιν χριστὸς κύριος, ἐν πόλει ^eΔαυίδ. ¹² Καὶ τοῦτο ὑμῖν ^fτὸ σημεῖον· εὐρήσετε βρέφος ἐσπαργανωμένον, ^gκειμένον ἐν φάτνῃ. ¹³ Καὶ ^hἐξαίφνης ἐγένετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος στρατιᾶς οὐρανόυ, αἰνούντων τὸν θεόν, καὶ λεγόντων, ¹⁴ Δόξα ἐν ὑψίστοις θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνῃ· ἐν ἀνθρώποις ⁱεὐδοκία.

¹⁵ Καὶ ἐγένετο, ὡς ἀπῆλθον ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ ἄγγελοι, ^jκαὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ποιμένες ^kεἶπον πρὸς ἀλλήλους, Διέλθωμεν δὴ ἕως Βηθλέεμ, καὶ ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονός, ὃ ὁ κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν. ¹⁶ Καὶ ^lἦλθον σπεύσαντες, καὶ ^mἀνεῦρον τὴν τε Μαριὰμ καὶ τὸν Ἰωσήφ, καὶ τὸ βρέφος κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ. ¹⁷ Ἰδόντες δὲ ⁿδιεγνώρισαν περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου τούτου. ¹⁸ Καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν περὶ τῶν λαληθέντων ὑπὸ

^a 2:5 μεμνηστευμενη αυτω γυναικι | CT
εμνηστευμενη αυτω

^b 2:5 εγκυω | TH WH ενκυω

^c 2:7 τη | CT om.

^d 2:9 ιδου | CT om.

^e 2:11 δαυιδ | TH WH δαυειδ | HF TR δαβιδ

^f 2:12 το | WH om.

^g 2:12 κειμενον εν | CT και κειμενον εν |

TR κειμενον εν τη

^h 2:13 εξαιφνης | WH εξεφνης

ⁱ 2:14 ευδοκια | CT ευδοκιας

^j 2:15 και οι ανθρωποι | CT om.

^k 2:15 ειπον | CT ελαλουν

^l 2:16 ηλθον | CT ηλθαν

^m 2:16 ανευρον | NA SBL WH ανευραν

ⁿ 2:17 διεγνωρισαν | CT εγνωρισαν

τῶν ποιμένων πρὸς αὐτούς. ¹⁹ Ἡ δὲ ^aΜαριὰμ πάντα συνετήρει τὰ ῥήματα ταῦτα, ^bσυμβάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. ²⁰ Καὶ ^cὑπέστρεψαν οἱ ποιμένες, δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον, καθὼς ἐλαλήθη πρὸς αὐτούς.

²¹ Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν ^dἡμέραι ὀκτὼ τοῦ περιτεμεῖν ^eαὐτόν, καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς, τὸ κληθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου πρὸ τοῦ ^fσυλληφθῆναι αὐτὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ.

²² Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ ^gαὐτῶν κατὰ τὸν νόμον ^hΜωσέως, ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα, παραστήσαι τῷ κυρίῳ— ²³ καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ κυρίου ὅτι Πᾶν ἄρσεν διανοῖγον μήτραν ἅγιον τῷ κυρίῳ κληθήσεται— ²⁴ καὶ τοῦ δοῦναι θυσίαν κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν ⁱνόμῳ κυρίου, Ζευγὸς τρυγόνων ἢ δύο ^jνεοσσὺς περιστερῶν. ²⁵ Καὶ ἰδοῦ, ^kἦν ἄνθρωπος ἐν ^lἹερουσαλήμ, ᾧ ὄνομα ^mΣυμεὼν, καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος καὶ εὐλαβής, προσδεχόμενος παράκλησιν τοῦ Ἰσραήλ, καὶ πνεῦμα ⁿἦν ἅγιον ἐπ’ αὐτόν. ²⁶ Καὶ ἦν αὐτῷ κεχρηματισμένον ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, μὴ ἰδεῖν θάνατον πρὶν ^oἢ ἴδῃ τὸν χριστὸν κυρίου. ²⁷ Καὶ ἦλθεν ἐν τῷ πνεύματι εἰς τὸ ἱερόν· καὶ ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν τοὺς γονεῖς τὸ παιδίον Ἰησοῦν, τοῦ ποιῆσαι αὐτοὺς κατὰ τὸ εἰθισμένον τοῦ νόμου περὶ αὐτοῦ, ²⁸ καὶ αὐτὸς ἐδέξατο ^pαὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας ^qαὐτοῦ, καὶ εὐλόγησεν τὸν θεόν, καὶ εἶπεν, ²⁹ Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα, κατὰ τὸ ῥήμά σου, ἐν εἰρήνῃ· ³⁰ ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου, ³¹ ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν· ³² φῶς εἰς ἀποκάλυψιν

^a 2:19 μαριαμ | SBL TH WH μαρια

^b 2:19 συμβάλλουσα | WH συνβαλλουσα

^c 2:20 υπεστρεψαν | TR επεστρεψαν

^d 2:21 ημεραι | PT αι ημεραι

^e 2:21 αυτον | PT TR το παιδιον

^f 2:21 συλληφθηναι | CT συλλημφθηναι

^g 2:22 αυτων | SCR αυτης

^h 2:22 μωσεως | CT PT μωυσεως

ⁱ 2:24 νομω | CT τω νομω

^j 2:24 νεοσσους | CT νοσους

^k 2:25 ην ανθρωπος | CT ανθρωπος ην

^l 2:25 ιερουσαλημ | PT ιεροσολυμοις

^m 2:25 συμεων | SCR σιμεων

ⁿ 2:25 ην αγιον | TR αγιον ην

^o 2:26 η | TH αν | SBL η αν | NA WH [η] αν

^p 2:28 αυτο | PT αυτον

^q 2:28 αυτου | CT om.

ἐθνῶν, καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραήλ. ³³ Καὶ ἦν ^aἸωσήφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ θαυμάζοντες ἐπὶ τοῖς λαλουμένοις περὶ αὐτοῦ. ³⁴ Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ^bΣυμεών, καὶ εἶπεν πρὸς Μαριὰμ τὴν μητέρα αὐτοῦ, Ἰδοὺ, οὗτος κεῖται εἰς πτώσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραήλ, καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον. ³⁵ καὶ σοῦ ^cδὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία· ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοί. ³⁶ Καὶ ἦν Ἄννα προφῆτις, θυγάτηρ Φανουήλ, ἐκ φυλῆς Ἀσήρ—αὕτη προβεβηκυῖα ἐν ἡμέραις πολλαῖς, ζήσασα ^dἔτη μετὰ ἀνδρὸς ἑπτὰ ἀπὸ τῆς ^eπαρθενίας αὐτῆς, ³⁷ καὶ ^fαὕτη χήρα ^gὥς ἐτῶν ὀγδοήκοντα τεσσάρων—ἡ οὐκ ἀφίστατο ^hἀπὸ τοῦ ἱεροῦ, νηστεύσας καὶ δεήσασιν λατρεύουσα νύκτα καὶ ἡμέραν. ³⁸ Καὶ ⁱαὕτη αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐπιστάσα ἀνθρωπολογεῖτο τῷ ^jκυρίῳ, καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ πᾶσιν τοῖς προσδεχομένοις λύτρωσιν ^kἐν Ἱερουσαλὴμ. ³⁹ Καὶ ὥς ἐτέλεσαν ^lἅπαντα τὰ κατὰ τὸν νόμον κυρίου, ^mὑπέστρεψαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς ⁿτὴν πόλιν ^oἐαυτῶν ^pΝαζαρέτ.

⁴⁰ Τὸ δὲ παιδίον ἠΰξανεν, καὶ ἐκραταιοῦτο ^qπνεύματι, πληρούμενον ^rσοφίας· καὶ χάρις θεοῦ ἦν ἐπ' ^sαὐτό.

⁴¹ Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ' ἔτος εἰς Ἱερουσαλὴμ τῇ ἑορτῇ τοῦ Πάσχα. ⁴² Καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα, ^tἀναβάντων αὐτῶν ^uεἰς Ἱεροσόλυμα κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς, ⁴³ καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτούς,

^a 2:33 ἰωσηφ και η μητηρ αυτου | CT ο πατηρ αυτου και η μητηρ

^b 2:34 συμεων | SCR σιμεων

^c 2:35 δε | [NA] | WH om.

^d 2:36 ετη μετα ανδρος | CT μετα ανδρος ετη

^e 2:36 παρθενιας | TH παρθενιας

^f 2:37 αυτη | CT HF PCK PT αυτη

^g 2:37 ως | CT εως

^h 2:37 απο | CT om.

ⁱ 2:38 αυτη | CT om.

^j 2:38 κυριω | CT θεω

^k 2:38 εν | CT om.

^l 2:39 απαντα | CT παντα

^m 2:39 υπεστρεψαν | CT επεστρεψαν

ⁿ 2:39 την | CT om.

^o 2:39 εαυτων | TR αυτων

^p 2:39 ναζαρετ | NA SBL SCR TH ναζαρεθ

^q 2:40 πνευματι | CT om.

^r 2:40 σοφιας | CT σοφια

^s 2:40 αυτο | PCK αυτω

^t 2:42 αναβαντων | CT αναβαινοντων

^u 2:42 εις ιεροσολυμα | CT om.

ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ οὐκ ^aἔγνω Ἰωσήφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ· ⁴⁴ νομίσαντες δὲ αὐτὸν ^bἐν τῇ συνοδίᾳ εἶναι, ἦλθον ἡμέρας ὁδόν, καὶ ἀνεζήτουν αὐτὸν ἐν τοῖς ^cσυγγενέσιν καὶ ^dἐν τοῖς γνωστοῖς· ⁴⁵ καὶ μὴ εὐρόντες ^eαὐτόν, ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ, ^fζητοῦντες αὐτόν. ⁴⁶ Καὶ ἐγένετο, ^gμεθ' ἡμέρας τρεῖς εὗρον αὐτόν ἐν τῷ ἱερῷ, καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων, καὶ ἀκούοντα αὐτῶν, καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς. ⁴⁷ Ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ. ⁴⁸ Καὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐξεπλάγησαν· καὶ ^hπρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν, Τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως; Ἴδού, ὁ πατήρ σου ⁱκἀγὼ ὀδυνώμενοι ^jἐζητοῦμέν σε. ⁴⁹ Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τί ὅτι ἐζητεῖτέ με; Οὐκ ᾔδειτε ὅτι ἐν τοῖς τοῦ πατρός μου δεῖ εἶναί με; ⁵⁰ Καὶ αὐτοὶ οὐ συνήκαν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς. ⁵¹ Καὶ κατέβη μετ' αὐτῶν, καὶ ἦλθεν εἰς ^kΝαζαρέτ· καὶ ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς. Καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ διετήρει πάντα τὰ ῥήματα ^lταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.

⁵² Καὶ Ἰησοῦς προέκοπτεν ^mσοφία καὶ ἡλικία, καὶ χάριτι παρὰ θεῷ καὶ ἀνθρώποις.

3 Ἐν ἔτει δὲ πεντεκαιδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας Τιβερίου Καίσαρος, ἡγεμονεύοντος Ποντίου ⁿΠιλάτου τῆς Ἰουδαίας, καὶ ^oτετραρχούντος τῆς Γαλιλαίας Ἡρώδου, Φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τετραρχούντος τῆς Ἰτουραίας καὶ Τραχωνίτιδος χώρας, καὶ Λυσανίου τῆς ^pἈβιληνῆς

^a 2:43 εγνω ιωσηφ και η μητηρ | CT
εγνωσαν οι γονεις

^b 2:44 εν τη συνοδια ειναι | CT ειναι εν τη συνοδια

^c 2:44 συγγενεσιν | CT συγγενευσιν

^d 2:44 εν | CT om.

^e 2:45 αυτον | CT om.

^f 2:45 ζητουντες | CT αναζητουντες

^g 2:46 μεθ | CT μετα

^h 2:48 προς αυτον η μητηρ αυτου ειπεν | CT ειπεν προς αυτον η μητηρ αυτου

ⁱ 2:48 καγω | SBL WH και εγω

^j 2:48 εξητουμεν | WH ζητουμεν

^k 2:51 ναζαρετ | NA SBL SCR TH ναζαρεθ

^l 2:51 ταυτα | NA TH WH om.

^m 2:52 σοφια | WH τη σοφια | NA [εν τη] σοφια

ⁿ 3:1 πιλατου | TH WH πειλατου

^o 3:1 τετραρχουντος (3x) | NA SBL WH τετραρχουντος (3x)

^p 3:1 αβιληνης | WH αβειληνης

τετραρχούντος, ² ἔπὶ ἀρχιερέως Ἄννα καὶ Καϊάφα, ἐγένετο ῥήμα θεοῦ ἐπὶ ^b Ἰωάννην τὸν ^c Ζαχαρίου υἱὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ. ³ Καὶ ἦλθεν εἰς πᾶσαν ^d τὴν περίχωρον τοῦ Ἰορδάνου, κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. ⁴ ὥς γέγραπται ἐν βίβλῳ λόγων Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, ἔλεγοντος, Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου· εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. ⁵ Πᾶσα φάραξ πληρωθήσεται, καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται· καὶ ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς ^e εὐθείαν, καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας· ⁶ καὶ ὕψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ.

⁷ Ἐλεγεν οὖν τοῖς ἐκπορευομένοις ὄχλοις βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ, Γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; ⁸ Ποιήσατε οὖν καρποὺς ἁγίους τῆς μετανοίας· καὶ μὴ ἄρξησθε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγείρει τέκνα τῷ Ἀβραάμ. ⁹ Ἦδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ρίζαν τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν ^g καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. ¹⁰ Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ ὄχλοι λέγοντες, Τί οὖν ^h ποιήσομεν; ¹¹ Ἀποκριθεὶς δὲ ἰλέγει αὐτοῖς, Ὁ ἔχων δύο χιτῶνας μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι· καὶ ὁ ἔχων βρώματα ὁμοίως ποιεῖτω. ¹² Ἦλθον δὲ καὶ τελῶναι ⁱ βαπτισθῆναι, καὶ ^k εἶπον πρὸς αὐτόν, Διδάσκαλε, τί ^l ποιήσομεν; ¹³ Ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Μηδὲν πλεον παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν πράσσετε. ¹⁴ Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν καὶ στρατευόμενοι,

^a 3:2 ἐπὶ ἀρχιερέως | ΡΤ ἐπ ἀρχιερέως | ΤΡ ἐπ ἀρχιερέων

^b 3:2 ἰωάννην | WH ἰωαννην

^c 3:2 ζαχαρίου | ΤΡ τοῦ ζαχαρίου

^d 3:3 τὴν | [NA] | SBL TH WH *om.*

^e 3:4 λεγοντος | CT *om.*

^f 3:5 εὐθειαν | WH εὐθειας

^g 3:9 καλον | [WH]

^h 3:10 ποιήσομεν | CT HF ποιησωμεν

ⁱ 3:11 λεγει | CT ελεγεν

^j 3:12 βαπτισθῆναι | ΡСК βαπτισθῆναι ὑπ αὐτοῦ

^k 3:12 εἶπον | NA SBL WH εἶπαν

^l 3:12 ποιήσομεν | CT HF ποιησωμεν

λέγοντες, ^aΚαὶ ἡμεῖς τί ποιήσομεν; Καὶ εἶπεν ^bπρὸς αὐτούς, Μηδένα ^cδιασεῖσητε, μηδὲ συκοφαντήσητε· καὶ ἄρκείσθε τοῖς ὀψωνίοις ὑμῶν.

¹⁵ Προσδοκῶντος δὲ τοῦ λαοῦ, καὶ διαλογιζομένων πάντων ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν περὶ τοῦ ^dἸωάννου, μήποτε αὐτὸς εἴη ὁ χριστός, ¹⁶ ἀπεκρίνατο ^eὁ Ἰωάννης, ἅπασιν λέγων, Ἐγὼ μὲν ὕδατι βαπτίζω ὑμᾶς· ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερός μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί· ¹⁷ οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ^fκαὶ διακαθαριεῖ τὴν ἄλωνα αὐτοῦ, καὶ ^gσυνάξει τὸν σίτον εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ.

¹⁸ Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἕτερα παρακαλῶν εὐηγγελίζετο ^hτὸν λαόν· ¹⁹ ὁ δὲ Ἑρώδης ὁ ⁱτετράρχης, ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ περὶ Ἑρῳδιάδος τῆς γυναικὸς ^jτοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ περὶ πάντων ὧν ἐποίησεν πονηρῶν ὁ Ἑρώδης, ²⁰ προσέθηκεν καὶ τοῦτο ἐπὶ πᾶσιν, ^kκαὶ κατέκλεισεν τὸν ^lἸωάννην ἐν ^mτῇ φυλακῇ.

²¹ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα τὸν λαόν, καὶ Ἰησοῦ βαπτισθέντος καὶ προσευχομένου, ἀνεωχθῆναι τὸν οὐρανόν, ²² καὶ καταβῆναι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον σωματικῶς εἶδει ⁿὥσεί περὶστερὰν ἐπ' αὐτόν, καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι, ^oλέγουσαν, Σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ ^pεὐδόκησα.

^a 3:14 καὶ ἡμεῖς τι ποιήσομεν | HF καὶ ἡμεῖς τι ποιήσωμεν | CT τι ποιήσωμεν καὶ ἡμεῖς

^b 3:14 πρὸς αὐτοὺς | CT αὐτοῖς

^c 3:14 διασεῖσητε μηδὲ συκοφαντήσητε | PT συκοφαντήσητε μηδὲ διασεῖσητε

^d 3:15 ἰωάννου | WH ἰωάνου

^e 3:16 ὁ ἰωάννης ἅπασιν λέγων | NA SBL TH λέγων πασιν ὁ ἰωάννης | WH λέγων πασιν ὁ ἰωάννης

^f 3:17 καὶ διακαθαριεῖ | CT διακαθαραι

^g 3:17 συνάξει | CT συναγαγεῖν

^h 3:18 τὸν λαόν | PCK τὸν λαόν

ⁱ 3:19 τετράρχης | NA SBL WH τετραρχης

^j 3:19 τοῦ | TR φιλιππου τοῦ

^k 3:20 καὶ | [NA] | TH WH om.

^l 3:20 ἰωάννην | WH ἰωάννην

^m 3:20 τῇ | CT om.

ⁿ 3:22 ὥσει | CT ὡς

^o 3:22 λέγουσαν | CT om.

^p 3:22 εὐδοκησα | TR ηὐδοκησα

²³ Καὶ αὐτὸς ἦν ^aὁ Ἰησοῦς ^bὥσει ἐτῶν τριάκοντα ἀρχόμενος, ὧν—^cὡς ἐνομιζέτο—υἱὸς Ἰωσήφ, τοῦ ^dἩλίου, ²⁴ τοῦ ^eΜατθαί, τοῦ ^fΛευί, τοῦ Μελχί, τοῦ ^gἸαννά, τοῦ Ἰωσήφ, ²⁵ τοῦ Ματταθίου, τοῦ Ἀμῶς, τοῦ Ναούμ, τοῦ ^hἙσλί, τοῦ Ναγγαί, ²⁶ τοῦ Μαάθ, τοῦ Ματταθίου, τοῦ ⁱΣεμεί, τοῦ ^jἸωσήφ, τοῦ Ἰούδα, ²⁷ τοῦ ^kἸωανάν, τοῦ Ῥησά, τοῦ Ζοροβάβελ, τοῦ Σαλαθιήλ, τοῦ ^lΝηρί, ²⁸ τοῦ Μελχί, τοῦ Ἀδδί, τοῦ Κωσάμ, τοῦ ^mἘλμωδάμ, τοῦ Ῥρ, ²⁹ τοῦ ⁿἸωσή, τοῦ Ἐλιέζερ, τοῦ ^oἸωρείμ, τοῦ ^pΜατθαί, τοῦ ^qΛευί, ³⁰ τοῦ Ῥσυμεών, τοῦ Ἰούδα, τοῦ Ἰωσήφ, τοῦ ^sἸωνάν, τοῦ ^tἘλιακείμ, ³¹ τοῦ Μελεᾶ, τοῦ ^uΜαϊνάν, τοῦ Ματταθά, τοῦ ^vΝαθάν, τοῦ ^wΔαυίδ, ³² τοῦ Ἰεσσαί, τοῦ ^xὨβήδ, τοῦ ^yΒοόζ, τοῦ Σαλμών, τοῦ Ναασσών, ³³ τοῦ ^zἈμιναδάβ, τοῦ ^{aa}Ἀράμ, τοῦ ^{bb}Ἑσρώμ, τοῦ Φαρές, τοῦ Ἰούδα, ³⁴ τοῦ Ἰακώβ, τοῦ Ἰσαάκ, τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ ^{cc}Θάρα, τοῦ Ναχώρ, ³⁵ τοῦ ^{dd}Σερούχ, τοῦ ^{ee}Ραγαῦ, τοῦ ^{ff}Φάλεγ, τοῦ

^a 3:23 ο | CT *om.*

^b 3:23 ὥσει ἐτῶν τριάκοντα ἀρχόμενος | CT ἀρχόμενος ὥσει ἐτῶν τριάκοντα

^c 3:23 ὡς ἐνομιζέτο υἱὸς | CT υἱὸς ὡς ἐνομιζέτο

^d 3:23 ἦλι | NA SBL TR ἦλι | PCK TH ἦλει | WH ἦλει

^e 3:24 ματθαί | PCK PT ματθαν | NA SBL μαθθαί

^f 3:24 λευί του μελχι | TH WH λευει του μελχει

^g 3:24 ιαννα | CT ιανναι | PT ιωαννα

^h 3:25 εσλι | PT εσλιμ | TH WH εσλει

ⁱ 3:26 σεμει | NA SBL σεμειν | PT σεμειν | HF RP^{mg} σεμει | TH WH σεμειν

^j 3:26 ιωσηφ ... ιουδα | CT PT ιωσηχ ... ιωδα

^k 3:27 ιωαναν | PCK PT ιωανναν | RP^{mg} TR ιωαννα

^l 3:27–28 νηρι ... μελχι ... αδδι | TH WH νηρει ... μελχει ... αδδει

^m 3:28 ελμωδαμ | CT ελμαδαμ

ⁿ 3:29 ιωση | CT ιησου

^o 3:29 ιωρειμ | NA SBL ιωριμ

^p 3:29 ματθαί | CT μαθθαί

^q 3:29 λευι | TH WH λευει

^r 3:30 συμεων | SCR σιμεων

^s 3:30 ιωαναν | PT ιωνα | CT PCK ιωναμ

^t 3:30 ελιακειμ | NA SBL ελιακιμ

^u 3:31 μαιναν | CT μεννα | SCR μεναμ

^v 3:31 ναθαν | CT ναθαμ

^w 3:31 δαυιδ | TH WH δαυειδ | HF TR δαβιδ

^x 3:32 ωβηδ | NA TH ωβηδ | SBL WH

ωβηλ

^y 3:32 βοοζ ... σαλμων | CT βοος ... σαλα

^z 3:33 αμιναδαβ | WH αδμειν | NA SBL αμιναδαβ του αδμιν | TH αμιναδαβ του αδμειν

^{aa} 3:33 αραμ | NA SBL αρνι | TH WH αρνει | HF PCK PT RP^{mg} αραμ του ιωραμ

^{bb} 3:33 εσρωμ | WH εσρων

^{cc} 3:34 θαρα | HF PCK RP^{mg} θαρρα

^{dd} 3:35 σερουχ | TR σαρουχ

^{ee} 3:35 ραγαυ | PCK ραγαβ

^{ff} 3:35 φαλεγ | CT PCK PT RP^{mg} TR φαλεκ

Ἐβέρ, τοῦ Σαλά, ³⁶ τοῦ ^aΚαϊνάν, τοῦ Ἀρφαξάδ, τοῦ Σήμ, τοῦ Νῶε, τοῦ Λάμεχ, ³⁷ τοῦ Μαθουσάλα, τοῦ Ἐνώχ, τοῦ ^bἸαρέδ, τοῦ Μαλελεήλ, τοῦ ^cΚαϊνάν, ³⁸ τοῦ Ἐνώς, τοῦ Σήθ, τοῦ Ἀδάμ, τοῦ θεοῦ.

4 Ἰησοῦς δὲ ^dπνεύματος ἁγίου πλήρης ὑπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἦγετο ἐν τῷ πνεύματι ^eεἰς τὴν ἔρημον, ² ἡμέρας ^fτεσσαράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ διαβόλου. Καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις· καὶ συντελεσθεισῶν αὐτῶν, ^gὑστερον ἐπείνασεν. ³ ^hΚαὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος, Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπὲ τῷ λίθῳ τούτῳ ἵνα γένηται ἄρτος. ⁴ Καὶ ἀπεκρίθη ⁱἸησοῦς πρὸς αὐτόν, Ἰλέγων, Γέγραπται ὅτι Οὐκ ἐπ’ ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ^kἄνθρωπος, ἀλλ’ ἐπὶ παντὶ ῥήματι θεοῦ. ⁵ Καὶ ἀναγαγὼν αὐτόν ^mὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν ἔδειξεν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τῆς οἰκουμένης ἐν στιγμῇ χρόνου. ⁶ Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος, Σοὶ δώσω τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἅπασαν καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν· ὅτι ἐμοὶ παραδέδοται, καὶ ὧ ⁿἐὰν θέλω δίδωμι αὐτήν. ⁷ Σὺ οὖν ἐὰν προσκυνήσῃς ἐνώπιον ^oἐμοῦ, ἔσται ^pσου πᾶσα. ⁸ Καὶ ἀποκριθεὶς ^qαὐτῷ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, ^rὙπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ·

^a 3:36 καιναν | CT καιναμ

^b 3:37 ιαρεδ | CT ιαρετ

^c 3:37 καιναν | NA SBL WH καιναμ

^d 4:1 πνευματος αγιου πληρης | CT PCK
PT πληρης πνευματος αγιου

^e 4:1 εἰς τὴν ἐρημον | CT ἐν τῇ ἐρημῳ

^f 4:2 τεσσαρακοντα | CT τεσσαρακοντα

^g 4:2 υστερον | CT om.

^h 4:3 και ειπεν | CT ειπεν δε

ⁱ 4:4 ιησους προς αυτον | PT ο ιησους
προς αυτον | CT προς αυτον ο ιησους

^j 4:4 λεγων | CT om.

^k 4:4 ανθρωπος | CT RP^{ms} TR ο ανθρωπος

^l 4:4 αλλ επι παντι ρηματι θεου | PT αλλ
επι παντι ρηματι εκπορευομενω δια
στοματος θεου | CT om.

^m 4:5 ο διαβολος ... υψηλον | CT om.

ⁿ 4:6 εαν | SBL TH WH αν

^o 4:7 εμου | PT TR μου

^p 4:7 σου πασα | TR σου παντα | PCK σοι
πασα

^q 4:8 αυτω ειπεν ο ιησους | NA SBL WH ο
ιησους ειπεν αυτω

^r 4:8 υπαγε οπισω μου σατανα | CT om.

^l 4:4 αλλ επι παντι ρηματι θεου A (D) E G H K M S U V Y Γ Δ Θ Λ Π Ψ Ω 047 (0102) 0211 0233 33 399 461 565 892 1080 1143 1295 2224 2811 (D 0102: εν for επι) | αλλ επι παντι ρηματι εκπορευομενω δια στοματος θεου 1424 | CT om. 8 B L W | 0116 unreadable

^aγέγραπται, ^bΠροσκυνήσεις κύριον τὸν θεόν σου, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. ⁹ ^cΚαὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς ^dἹερουσαλήμ, καὶ ἔστησεν ^eαὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ εἶπεν ^fαὐτῷ, Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε σεαυτὸν ἐντεῦθεν κάτω. ¹⁰ γέγραπται γὰρ ὅτι Τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ, τοῦ διαφυλάξαι σε. ¹¹ ^hκαί, Ἐπὶ χειρῶν ἀρουσίν σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου. ¹² Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι Εἴρηται, Οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν σου. ¹³ Καὶ συντελέσας πάντα πειρασμὸν ὁ διάβολος ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ ἄχρι καιροῦ.

¹⁴ Καὶ ὑπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ πνεύματος εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ φήμῃ ἐξῆλθεν καθ' ὅλης τῆς περιχώρου περὶ αὐτοῦ. ¹⁵ Καὶ αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, δοξαζόμενος ὑπὸ πάντων.

¹⁶ Καὶ ἦλθεν εἰς ⁱτὴν Ναζαρέτ, οὗ ἦν τεθραμμένος· καὶ εἰσῆλθεν, κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων εἰς τὴν συναγωγὴν, καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι. ¹⁷ Καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ βιβλίον ^jἩσαίου τοῦ προφήτου. Καὶ ^kἀναπτύξας τὸ βιβλίον, εὗρεν ^lτὸν τόπον οὗ ἦν γεγραμμένος, ¹⁸ Πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ ^mεἶνεκεν ἔχρισέν με ⁿεὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς· ἀπέσταλκέν με ^oἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν· κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν, καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει, ¹⁹ κηρύξαι ἐνιαυτὸν κυρίου δεκτόν. ²⁰ Καὶ πτύξας τὸ βιβλίον, ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ, ἐκά-

^a 4:8 γεγραπται | PT TR γεγραπται γαρ

^b 4:8 προσκυνήσεις κυριον τον θεον σου | CT PT κυριον τον θεον σου προσκυνήσεις

^c 4:9 και ηγαγεν | CT ηγαγεν δε

^d 4:9 ιερουσαλημ | PT ιεροσολυμα

^e 4:9 αυτον | CT om.

^f 4:9 αυτω | [WH]

^g 4:9 υιος | TR ο υιος

^h 4:11 και | CT PT TR και οτι

ⁱ 4:16 την ναζαρετ | SCR την ναζαρεθ | CT ναζαρα

^j 4:17 ησαιου του προφητου | CT του προφητου ησαιου

^k 4:17 αναπτύξας | WH ανοιξας

^l 4:17 τον | [WH]

^m 4:18 εινεκεν | TR ενεκεν

ⁿ 4:18 ευαγγελισασθαι | TR ευαγγελιζεσθαι

^o 4:18 ιασασθαι ... καρδιαν | CT om.

θισεν· καὶ πάντων ^aἐν τῇ συναγωγῇ οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν ἀτενίζοντες αὐτῷ. ²¹ Ἦρξατο δὲ λέγειν πρὸς αὐτοὺς ὅτι Σήμερον πεπλήρωται ἡ γραφὴ αὕτη ἐν τοῖς ὥσιν ὑμῶν. ²² Καὶ πάντες ἐμαρτύρουν αὐτῷ, καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάριτος τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἔλεγον, ^bΟὐχ οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς Ἰωσήφ; ²³ Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν ταύτην, Ἰατρέ, θεράπευσον σεαυτόν· ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα ^cἐν τῇ Καπερναούμ, ποιήσον καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου. ²⁴ Εἶπεν δέ, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς προφήτης δεκτός ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ. ²⁵ Ἐπ’ ἀληθείας δὲ λέγω ὑμῖν, πολλαὶ χῆραι ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις ^dἩλίου ἐν τῷ Ἰσραήλ, ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς ^eἐπὶ ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ, ὡς ἐγένετο ^fλιμὸς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. ²⁶ καὶ πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμφθη ^gἩλίας, εἰ μὴ εἰς ^hΣάρεπτα τῆς Ἰσιδῶνος πρὸς γυναῖκα χήραν. ²⁷ Καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν ⁱἐπὶ Ἐλισσαίου τοῦ προφήτου ἐν τῷ Ἰσραήλ· καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκαθαρίσθη, εἰ μὴ ^kΝεεμὰν ὁ Σύρος. ²⁸ Καὶ ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ, ἀκούοντες ταῦτα, ²⁹ καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἕξω τῆς πόλεως, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕως ^lὄφρυος τοῦ ὅρους ἐφ’ οὗ ἡ πόλις ^mαὐτῶν ὠκοδόμητο, εἰς τὸ κατακρημνίσαι αὐτόν. ³⁰ Αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν ἐπορεύετο.

³¹ Καὶ κατήλθεν εἰς ⁿΚαπερναοὺμ πόλιν τῆς Γαλιλαίας· καὶ ἦν διδάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασιν. ³² Καὶ ἐξεπλήσ-

^a 4:20 ἐν τῇ συναγωγῇ οἱ ὀφθαλμοὶ | CT οἱ ὀφθαλμοὶ ἐν τῇ συναγωγῇ

^b 4:22 οὐχ οὗτος ἐστὶν ὁ υἱὸς Ἰωσήφ | CT οὐχι υἱὸς ἐστὶν Ἰωσήφ οὗτος

^c 4:23 ἐν τῇ καπερναοῦμ | CT εἰς τὴν καφαρναοῦμ

^d 4:25 ἡλίου | WH ἡλείου

^e 4:25 ἐπὶ | WH om.

^f 4:25 λιμὸς | TH λειμὸς

^g 4:26 ἡλίας | TH WH ἡλείας

^h 4:26 σαρραπα | PT σαραππα

ⁱ 4:26 σιδῶνος | CT PT σιδωνίας

^j 4:27 ἐπὶ ἐλισσαίου τοῦ προφήτου ἐν τῷ Ἰσραήλ | PT ἐπὶ ἐλισσαίου τοῦ προφήτου ἐν τῷ Ἰσραήλ | CT ἐν τῷ Ἰσραήλ ἐπὶ ἐλισσαίου τοῦ προφήτου

^k 4:27 νεεμὰν | CT ναιμαν

^l 4:29 ὄφρυος | TR τῆς ὀφρυος

^m 4:29 αὐτῶν ὠκοδομητο εἰς το | CT ὠκοδομητο αὐτῶν ὥστε

ⁿ 4:31 καπερναοῦμ | CT καφαρναοῦμ

σοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ.

³³ Καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου, καὶ ἀνέκραξεν φωνῇ μεγάλῃ, ³⁴ λέγων, Ὑἱα, τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; Ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; Οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. ³⁵ Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Φιμώθητι, καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ. Καὶ ῥίψαν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰς μέσον ἐξῆλθεν ἀπ’ αὐτοῦ, μηδὲν βλάψαν αὐτόν. ³⁶ Καὶ ἐγένετο θάμβος ἐπὶ πάντας, καὶ συνελάλουν πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες, Τίς ὁ λόγος οὗτος, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ καὶ δυνάμει ἐπιτάσσει τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύμασιν, καὶ ἐξέρχονται; ³⁷ Καὶ ἐξεπορεύετο ἡχος περὶ αὐτοῦ εἰς πάντα τόπον τῆς περιχώρου.

³⁸ Ἀναστὰς δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς, εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος· ἐπενθερὰ δὲ τοῦ Σίμωνος ἦν συνεχομένη πυρετῷ μεγάλῳ· καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ αὐτῆς. ³⁹ Καὶ ἐπιστὰς ἐπάνω αὐτῆς, ἐπετίμησεν τῷ πυρετῷ, καὶ ἀφῆκεν αὐτήν· παραχρῆμα δὲ ἀναστᾶσα διηκόνει αὐτοῖς.

⁴⁰ Δύνοντος δὲ τοῦ ἡλίου, πάντες ὅσοι εἶχον ἀσθενοῦντας νόσοις ποικίλαις ἤγαγον αὐτοὺς πρὸς αὐτόν· ὁ δὲ ἐνὶ ἐκάστῳ αὐτῶν τὰς χεῖρας ἐπιθεὶς ἐθεράπευσεν αὐτούς. ⁴¹ Ἐξήρχετο δὲ καὶ δαιμόνια ἀπὸ πολλῶν, ἰκράζοντα καὶ λέγοντα ὅτι Σὺ εἶ ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. Καὶ ἐπιτιμῶν οὐκ εἶα αὐτὰ λαλεῖν, ὅτι ᾔδεισαν τὸν χριστὸν αὐτὸν εἶναι.

⁴² Γενομένης δὲ ἡμέρας, ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἔρημον τόπον, καὶ οἱ ὄχλοι ἐπεζήτουν αὐτόν, καὶ ἦλθον ἕως αὐτοῦ, καὶ κατεῖχον αὐτόν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἀπ’ αὐτῶν. ⁴³ Ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ὅτι Καὶ ταῖς ἐτέραις πόλεσιν εὐαγγελίσα-

^a 4:34 λεγων | CT om.

^b 4:35 ἐξ | CT απ

^c 4:35 εἰς | CT TR εἰς το | PT εἰς [το]

^d 4:38 ἐκ | CT απο

^e 4:38 πενθερα | TR η πενθερα

^f 4:40 παντες | NA SBL WH απαντες

^g 4:40 επιθεις | CT PT επιθειεις

^h 4:40 εθεραπευσεν | CT εθεραπευεν

ⁱ 4:41 κραζοντα | PT RP^{ms} SBL

κραυγαζοντα | NA κρ[αυγ]αζοντα

^j 4:41 ο χριστος | CT om.

^k 4:42 επεζητουν | PCK TR εξητουν

σθαί με δεῖ τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ· ὅτι ^aεἰς τοῦτο ἀπέσταλμαι.

⁴⁴ Καὶ ἦν κηρύσσων ^bἐν ταῖς συναγωγαῖς τῆς ^cΓαλιλαίας. **5** Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι αὐτῷ ^dτοῦ ἀκούειν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ αὐτὸς ἦν ἐστὼς ^eπαρὰ τὴν λίμνην· ^fΓεννησαρέτ· ² καὶ εἶδεν ^gδύο πλοῖα ἐστῶτα παρὰ τὴν λίμνην· οἱ δὲ ^hἀλιεῖς ⁱἀποβάντες ἀπ’ αὐτῶν ἀπέπλυναν τὰ δίκτυα. ³ Ἐμβὰς δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων, ὃ ἦν ^jτοῦ Σίμωνος, ἠρώτησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπαναγαγεῖν ὀλίγον. ^kΚαὶ καθίσας ἐδίδασκεν ἐκ τοῦ πλοίου τοὺς ὄχλους. ⁴ Ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, εἶπεν πρὸς τὸν Σίμονα, Ἐπανάγαγε εἰς τὸ βάθος, καὶ χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν. ⁵ Καὶ ἀποκριθεὶς ^lὁ Σίμων εἶπεν αὐτῷ, Ἐπιστάτα, δι’ ὅλης ^mτῆς νυκτὸς κοπιάσαντες οὐδὲν ἐλάβομεν· ἐπὶ δὲ τῷ ⁿρήματί σου χαλάσω ^oτὸ δίκτυον. ⁶ Καὶ τοῦτο ποιήσαντες, συνέκλεισαν ^pὁ πλῆθος ἰχθύων πολὺ· ^qδιερρήγνυτο δὲ ^rτὸ δίκτυον αὐτῶν· ⁷ καὶ κατένευσαν τοῖς μετόχοις ^sτοῖς ἐν τῷ ἑτέρῳ πλοίῳ, τοῦ ἐλθόντας συλλαβέσθαι αὐτοῖς· καὶ ^tἦλθον καὶ ἔπλησαν ἀμφοτέρω τὰ πλοῖα, ὥστε βυθίζεσθαι αὐτά. ⁸ Ἴδὼν δὲ Σίμων Πέτρος προσέπεσεν τοῖς γόνασιν ^uἸησοῦ, λέγων, Ὑψέλιθε ἀπ’ ἐμοῦ, ὅτι ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς εἰμι, κύριε. ⁹ Θάμβος γὰρ περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ, ἐπὶ τῇ ἄγρᾳ

^a 4:43 εἰς τοῦτο ἀπεσταλμαι | CT ἐπὶ τοῦτο ἀπεσταλῆν

^b 4:44 ἐν ταῖς συναγωγαῖς | CT PT εἰς τὰς συναγωγὰς

^c 4:44 γαλιλαίας | CT ἰουδαίας

^d 5:1 τοῦ | CT καὶ

^e 5:1 παρὰ | PCK περὶ

^f 5:1 γεννησαρέτ | PCK γεννησαρετ

^g 5:2 δύο πλοῖα | WH πλοῖα δύο

^h 5:2 ἀλιεῖς | TH WH ἀλειεῖς

ⁱ 5:2 ἀποβάντες ἀπ’ αὐτῶν ἀπέπλυναν | CT ἀπ’ αὐτῶν ἀποβάντες ἐπλυνον

^j 5:3 τοῦ | CT om.

^k 5:3 καὶ καθίσας ἐδίδασκεν ἐκ τοῦ πλοίου | CT καθίσας δὲ ἐκ τοῦ πλοίου ἐδίδασκεν

^l 5:5 ὁ σίμων εἶπεν αὐτῷ | CT σίμων εἶπεν

^m 5:5 τῆς | CT om.

ⁿ 5:5 τὸ δίκτυον | CT τὰ δίκτυα

^o 5:6 πλῆθος ἰχθύων | TR ἰχθύων πλῆθος

^p 5:6 διερρήγνυτο | NA SBL TH διερρησσετο | WH διερισσετο

^q 5:6 τὸ δίκτυον | CT τὰ δίκτυα

^r 5:7 τοῖς | CT om.

^s 5:7 ἦλθον | WH ἦλθαν

^t 5:8 ἰησοῦ | TR τοῦ ἰησοῦ

τῶν ἰχθύων ^αἦ συνέλαβον· ¹⁰ ὁμοίως δὲ καὶ Ἰάκωβον καὶ ^βἸωάννην, υἱοὺς Ζεβεδαίου, οἳ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ Σίμωνι. Καὶ εἶπεν πρὸς τὸν Σίμονα ^εὁ Ἰησοῦς, Μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ ζωγρῶν. ¹¹ Καὶ καταγαρόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν, ἀφέντες ^δἅπαντα, ἠκολούθησαν αὐτῷ.

¹² Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν πόλεων, καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ πλήρης λέπρας· ^εκαὶ ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν, πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον, ἐδεήθη αὐτοῦ, λέγων, Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαι με καθαρίσαι. ¹³ Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἥψατο αὐτοῦ, ^ιεἰπὼν, Θέλω, καθαρίσθητι. Καὶ εὐθέως ἡ λέπρα ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ. ¹⁴ Καὶ αὐτὸς παρήγγειλεν αὐτῷ μηδενὶ εἰπεῖν· ^εἀλλὰ ἀπελθὼν δεῖξον σεαυτὸν τῷ ἱερεῖ, καὶ ^hπροσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου, καθὼς προσέταξεν Ἰωσήφ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. ¹⁵ Διήρχετο δὲ μᾶλλον ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ· καὶ συνήρχοντο ὄχλοι πολλοὶ ἀκούειν, καὶ θεραπευέσθαι ^ιὑπ' αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν αὐτῶν. ¹⁶ Αὐτὸς δὲ ἦν ὑποχωρῶν ἐν ταῖς ἐρήμοις καὶ προσευχόμενος.

¹⁷ Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, καὶ αὐτὸς ἦν διδάσκων· καὶ ἦσαν καθήμενοι Φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκαλοι, οἳ ἦσαν ἐλθελυθότες ἐκ πάσης κόμης τῆς Γαλιλαίας καὶ Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλὴμ· καὶ δύναμις κυρίου ἦν εἰς τὸ ἰᾶσθαι ^καὐτούς. ¹⁸ Καὶ ἰδοὺ, ἄνδρες φέροντες ἐπὶ ^ικλίνης ἄνθρωπον ὃς ἦν παραλελυμένος, καὶ ἐζήτουν αὐτὸν εἰσενεγκεῖν καὶ ^mθεῖναι ἐνώπιον αὐτοῦ· ¹⁹ καὶ μὴ εὐρόντες ⁿποιᾶς εἰσενέγκωσιν αὐτὸν διὰ τὸν ὄχλον, ἀναβάντες ἐπὶ τὸ δῶμα, διὰ τῶν κεράμων καθῆκαν αὐτὸν σὺν τῷ ^οκλινιδίῳ εἰς τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ

^a 5:9 η | NA SBL WH ὢν

^b 5:10 ἰωαννην | WH ἰωανην

^c 5:10 ο | WH om.

^d 5:11 ἀπαντα | CT παντα

^e 5:12 καὶ ἰδὼν | NA WH ἰδὼν δε

^f 5:13 εἰπων | NA TH WH λεγων

^g 5:14 ἀλλα | NA²⁸ ἀλλ

^h 5:14 προσενεγκε | PCK προσενεγκαι

ⁱ 5:14 μωσης | CT PT μωυσης

^j 5:15 υπ αυτου | CT om.

^k 5:17 αυτους | CT αυτον

^l 5:18 κλινης | TH κλεινης

^m 5:18 θειναι | NA WH θειναι [αυτον]

ⁿ 5:19 ποιας | TR δια ποιας | PCK πως

^o 5:19 κλινιδιο | TH κλεινιδιο

Ἰησοῦ. ²⁰ Καὶ ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν, εἶπεν ^aαὐτῷ, Ἄνθρωπε, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. ²¹ Καὶ ἤρξαντο διαλογίζεσθαι οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, λέγοντες, Τίς ἐστὶν οὗτος ὃς λαλεῖ βλασφημίας; Τίς δύναται ^bἀφιέναι ἁμαρτίας, εἰ μὴ ὁ μόνος ὁ θεός; ²² Ἐπιγνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τί διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; ²³ Τί ἐστὶν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν, Ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ εἰπεῖν, ^cἘγείραι καὶ περιπάτει; ²⁴ Ὡς δὲ εἶδῃτε ὅτι ^dἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας—εἶπεν τῷ παραλελυμένῳ—Σοὶ λέγω, ^eἔγεραι, καὶ ἄρας τὸ ^fκλινίδιον σου, πορεύου εἰς τὸν οἶκόν σου. ²⁵ Καὶ παραχρῆμα ἀναστὰς ἐνώπιον αὐτῶν, ἄρας ἔφ' ^gὃ κατέκειτο, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, δοξάζων τὸν θεόν. ²⁶ Καὶ ἔκστασις ἔλαβεν ἅπαντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν θεόν, καὶ ἐπλήσθησαν φόβου, λέγοντες ὅτι ^hἘἶδομεν παράδοξα σήμερον.

²⁷ Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλθεν, καὶ ἐθεάσατο τελώνην, ὀνόματι ⁱΛευίν, καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀκολούθει μοι. ²⁸ Καὶ καταλιπὼν ^jἅπαντα, ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. ²⁹ Καὶ ἐποίησεν δοχὴν μεγάλην ^kΛευὺς αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ· καὶ ἦν ὄχλος ^lτελωνῶν πολὺς, καὶ ἄλλων οἱ ἦσαν μετ' αὐτῶν κατακείμενοι. ³⁰ Καὶ ἐγόγγυζον οἱ ^mγραμματεῖς αὐτῶν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγοντες, Διὰ τί μετὰ ⁿτῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίετε καὶ πίνετε; ³¹ Καὶ

^a 5:20 αὐτῷ | CT *om.*

^b 5:21 ἀφιέναι ἁμαρτίας | CT ἁμαρτίας ἀφέναι

^c 5:23 ἐγείραι | CT PT ἐγείρε

^d 5:24 ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου | CT ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐξουσίαν ἔχει

^e 5:24 ἐγείραι | CT PT ἐγείρε

^f 5:24 κλινίδιον | TH κλινιδιον

^g 5:25 οἱ | PCK TR *ω*

^h 5:26 εἶδομεν | WH εἶδαμεν

ⁱ 5:27 λευιν | TH WH λευειν

^j 5:28 ἀπαντα ἀναστὰς ἠκολούθησεν | CT παντα ἀναστὰς ἠκολούθει

^k 5:29 λευις | TR ὁ λευις | TH WH λευεις

^l 5:29 τελωνων πολυς | CT πολυς τελωνων

^m 5:30 γραμματεις αυτων και οι φαρισαιοι | CT φαρισαιοι και οι γραμματεις αυτων

ⁿ 5:30 των | RP^{mg} TR *om.*

ἀποκριθεὶς ^aὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτούς, Οὐ χρειάν ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνοντες ἰατροῦ, ^bἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. ³² Οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι δικαίους, ^cἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. ³³ Οἱ δὲ ^dεἶπον πρὸς αὐτόν, ^eΔιὰ τί οἱ μαθηταὶ ^fἸωάννου νηστεύουσιν πυκνά, καὶ δεήσεις ποιοῦνται, ὁμοίως καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων· οἱ δὲ σοὶ ἐσθίουσιν καὶ πίνουσιν; ³⁴ Ὁ ^gδὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Μὴ δύνασθε τοὺς υἱοὺς τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστίν, ποιῆσαι ^hνηστεύειν; ³⁵ Ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι, ⁱκαὶ ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. ³⁶ Ἐλεγεν δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς ὅτι Οὐδεὶς ἐπίβλημα ^jἱματίου καινοῦ ἐπιβάλλει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μήγε, καὶ τὸ καινὸν ^kσχίζει, καὶ τῷ παλαιῷ οὐ ^lσυμφωνεῖ ^mτὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ. ³⁷ Καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μήγε, ῥήξει ὁ ⁿνέος οἶνος τοὺς ἀσκούς, καὶ αὐτὸς ἐκχυθήσεται, καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται. ³⁸ Ὁ ^oἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον, ^pκαὶ ἀμφοτέροι συντηροῦνται. ³⁹ ^qΚαὶ ^rοὐδεὶς πῶν παλαιὸν ^sεὐθέως θέλει νέον· λέγει γάρ, Ὁ παλαιὸς ^tχρηστότερός ἐστιν.

6 ^uἘγένετο δὲ ἐν σαββάτῳ ^vδευτεροπρῶτῳ διαπορεύεσθαι αὐτὸν διὰ ^wτῶν σπορίμων· καὶ ἔτιλλον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ^xτοὺς στάχυν, καὶ ἥσθιον, ψάχοντες ταῖς χερσίν. ² Τινὲς

^a 5:31 ο | [WH]

^b 5:31 ἀλλ | NA²⁷ SBL TH WH ἀλλα

^c 5:32 ἀλλα | NA²⁸ ἀλλ

^d 5:33 εἶπον | CT εἶπαν

^e 5:33 δια τι | CT om.

^f 5:33 ἰωαννου | WH ἰωανου

^g 5:34 δε | NA TH WH δε ιησους

^h 5:34 νηστευειν | CT νηστευσαι

ⁱ 5:35 και | PCK om.

^j 5:36 ἱματιου καινου | CT απο ἱματιου καινου σχισας

^k 5:36 σχιζει | CT PT σχισει

^l 5:36 συμφωνει | CT συμφωνησει

^m 5:36 το | TR επιβλημα το | CT PT το επιβλημα το

ⁿ 5:37 νεος οινος | CT PT οινος ο νεος

^o 5:38 ἀλλα | NA²⁸ ἀλλ

^p 5:38 και ... συντηρουνται | CT om.

^q 5:39 και | [NA] | TH WH om.

^r 5:39 ουδεις ... εστιν | [WH]

^s 5:39 ευθεως | CT om.

^t 5:39 χρηστοτερος | CT χρηστος

^u 6:1 δευτεροπρωτω | CT om.

^v 6:1 των | CT om.

^w 6:1 τους σταχυν και ησθιον | CT και ησθιον τους σταχυν

δὲ τῶν Φαρισαίων ^aεἶπον αὐτοῖς, Τί ποιεῖτε ὃ οὐκ ἔξεστιν ^bποιεῖν ἐν τοῖς σάββασιν; ³ Καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν ^cὁ Ἰησοῦς, Οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε, ὃ ἐποίησεν ^dΔαυὶδ, ^eὁπότε ἐπέινασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ^fὄντες; ⁴ ^gὩς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ^hἔλαβεν, καὶ ἔφαγεν, καὶ ἔδωκεν ⁱκαὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ, οὓς οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν εἰ μὴ μόνους τοὺς ἱερεῖς; ⁵ Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ^jὅτι Κύριός ἐστιν ^kὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.

⁶ Ἐγένετο δὲ ^lκαὶ ἐν ἑτέρῳ σαββάτῳ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ διδάσκειν· καὶ ἦν ^mἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἡ δεξιὰ ἦν ξηρά. ⁷ ⁿΠαρετήρουν ^oδὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, εἰ ^pἐν τῷ σαββάτῳ ^qθεραπεύσει· ἵνα εὕρωσιν ^rκατηγορίαν αὐτοῦ. ⁸ Αὐτὸς δὲ ᾗδει τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν, ^sκαὶ εἶπεν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ξηρὰν ἔχοντι τὴν χεῖρα, ^tἜγειραι, καὶ στήθι εἰς τὸ μέσον. ^uὉ δὲ ἀναστὰς ἔστη. ⁹ Εἶπεν ^vοὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτούς, ^wἘπερωτήσω ὑμᾶς ^xτί, Ἐξεστιν ^yτοῖς σάββασιν ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι; Ψυχὴν σώσαι ἢ ^zἀποκτείνειν; ¹⁰ Καὶ περιβλεψάμενος πάντας αὐτούς, εἶπεν ^{aa}αὐτῷ, Ἐκτείνον τὴν χεῖρά σου. Ὁ δὲ ἐποίησεν ^{bb}καὶ

^a 6:2 ειπον αυτοις | TH ειπον | NA SBL WH
ειπαν

^b 6:2 ποιειν εν | CT om.

^c 6:3 ο | [WH]

^d 6:3 δαυιδ | TH WH δαυειδ | HF TR δαβιδ

^e 6:3 οποτε | NA TH WH οτε

^f 6:3 οντες | [NA] | TH WH om.

^g 6:4 ως | [NA WH]

^h 6:4 ελαβεν και | CT λαβων

ⁱ 6:4 και | CT om.

^j 6:5 οτι | CT om.

^k 6:5 ο υιος του ανθρωπου και του
σαββατου | CT του σαββατου ο υιος
του ανθρωπου

^l 6:6 και | CT om.

^m 6:6 εκει ανθρωπος | CT ανθρωπος εκει

ⁿ 6:7 παρετηρουν | CT παρετηρουντο

^o 6:7 δε | NA TH TR WH δε αυτον

^p 6:7 εν | PCK om.

^q 6:7 θεραπευσει | NA SBL WH θεραπευει

^r 6:7 κατηγοριαν | CT κατηγορειν

^s 6:8 και ειπεν τω ανθρωπω | CT ειπεν δε
τω ανδρι

^t 6:8 εγειραι | CT PT εγειρε

^u 6:8 ο δε | CT και

^v 6:9 ουν ο | NA SBL TH δε ο | WH δε [ο]

^w 6:9 επερωτησω | CT επερωτω

^x 6:9 τι | CT ει

^y 6:9 τοις σαββασιν | CT τω σαββατω

^z 6:9 αποκτειναι | CT TR απολεσαι

^{aa} 6:10 αυτω | TR τω ανθρωπω

^{bb} 6:10 και αποκατεσταθη | PCK TR
ουτω(ς) και αποκατεσταθη | CT και
απεκατεσταθη

ἀποκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ^aὑγιής ὡς ἡ ἄλλη. ¹¹ Αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν ἀνοίας· καὶ διελάλουν πρὸς ἀλλήλους, τί ἂν ^bποιήσειαν τῷ Ἰησοῦ.

¹² Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ^cἐξῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι· καὶ ἦν διανυκτερεύων ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ θεοῦ. ¹³ Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα, προσεφώνησεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· καὶ ἐκλεξάμενος ἅπ' αὐτῶν δώδεκα, οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασεν, ¹⁴ Σίμωνα ὃν καὶ ὠνόμασεν Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ^d Ἰάκωβον καὶ ^e Ἰωάννην, ^f Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον, ¹⁵ ^g Ματθαῖον καὶ Θωμᾶν, ^h Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Σίμωνα τὸν καλούμενον Ζηλωτὴν, ¹⁶ ⁱ Ἰούδαν Ἰακώβου, καὶ Ἰούδαν ^j Ἰσκαριώτην, ὃς ^k καὶ ἐγένετο προδότης. ¹⁷ Καὶ καταβὰς μετ' αὐτῶν, ἔστη ἐπὶ τόπου πεδινοῦ, καὶ ^l ὄχλος μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσης τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ τῆς παραλίου Τύρου καὶ ^m Σιδῶνος, οἱ ⁿ ἦλθον ἀκοῦσαι αὐτοῦ, καὶ ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν. ¹⁸ καὶ οἱ ^o ὀχλούμενοι ^p ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, ^q καὶ ἐθεραπεύοντο. ¹⁹ Καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ^r ἐζήτει ἅπτεσθαι αὐτοῦ· ὅτι δύναμις παρ' αὐτοῦ ἐξήρχετο καὶ ἰάτο πάντας.

²⁰ Καὶ αὐτὸς ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἔλεγεν,

Μακάριοι οἱ πτωχοί, ὅτι ὑμετέρα ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ.

^a 6:10 υγιης ως η αλλη | PT ως η αλλη | CT om.

^b 6:11 ποιησειαν | CT ποιησαιεν

^c 6:12 εξηλθεν | CT εξελθειν αυτον

^d 6:14 ιακωβον | CT και ιακωβον

^e 6:14 ιωαννην | WH ιωανην

^f 6:14 φιλιππον | CT και φιλιππον

^g 6:15 ματθαιον | CT και μαθθαιον

^h 6:15 ιακωβον τον του | NA SBL TH και ιακωβον | WH [και] ιακωβον

ⁱ 6:16 ιουδαν | CT και ιουδαν

^j 6:16 ισκαριωτην | CT ισκαριωθ

^k 6:16 και | CT om.

^l 6:17 οχλος | CT οχλος πολυς

^m 6:17 σιδωνος | TH σειδωνος

ⁿ 6:17 ηλθον | WH ηλθαν

^o 6:18 οχλουμενοι | CT ενοχλουμενοι

^p 6:18 υπο | CT PT RP^{mg} απο

^q 6:18 και | CT om.

^r 6:19 εζητει | CT εζητουν

²¹ Μακάριοι οἱ πεινῶντες νῦν, ὅτι χορτασθήσεσθε.

Μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν, ὅτι γελάσετε.

²² Μακάριοί ἐστε, ὅταν ^aμισήσωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμᾶς, καὶ ὀνειδίσωσιν, καὶ ἐκβάλωσιν τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς πονηρόν, ἔνεκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. ²³ ^bΧάρητε ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ σκιρτήσατε· ἰδοὺ γάρ, ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τῷ οὐρανῷ· κατὰ ^cταῦτα γὰρ ἐποιοῦν τοῖς προφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν.

²⁴ Πλὴν οὐαὶ ὑμῖν τοῖς πλουσίοις, ὅτι ἀπέχετε τὴν παράκλησιν ὑμῶν.

²⁵ Οὐαὶ ὑμῖν, οἱ ^dἐμπεπλησμένοι, ὅτι πεινάσετε.

Οὐαὶ ^eὑμῖν, οἱ γελῶντες νῦν, ὅτι πενθήσετε καὶ κλαύσετε.

²⁶ ^fΟὐαὶ ὅταν ^gκαλῶς ὑμᾶς εἴπωσιν ^hοἱ ἄνθρωποι· κατὰ ⁱταῦτα γὰρ ἐποιοῦν τοῖς ψευδοπροφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν.

²⁷ ^jἌλλ' ὑμῖν λέγω τοῖς ἀκούουσιν, Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καλῶς ποιεῖτε τοῖς ^kμισοῦσιν ὑμᾶς, ²⁸ εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ^lὑμῖν, προσεύχεσθε ^mὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς. ²⁹ Τῷ τύποντί σε ἐπὶ τὴν σιαγὸνα, παρέχε καὶ τὴν ἄλλην· καὶ ἀπὸ τοῦ αἵροντός σου τὸ ἱμάτιον, καὶ τὸν χιτῶνα μὴ κωλύσης. ³⁰ Παντὶ ⁿδὲ τῷ αἰτοῦντί σε δίδου· καὶ ἀπὸ τοῦ αἵροντος τὰ σὰ μὴ ἀπαίτει. ³¹ Καὶ καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, ^oκαὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως. ³² Καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; Καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσιν. ³³ ^pΚαὶ ἐὰν ἀγαθοποιῇτε τοὺς ἀγαθοποιῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις

^a 6:22 μισήσωσιν | TH μεισησωσιν

^b 6:23 χάρητε | TR χαίρετε

^c 6:23 ταῦτα | CT PT τα αὐτα

^d 6:25 ἐμπεπλησμένοι | CT ἐμπεπλησμενοι
νυν

^e 6:25 ὑμιν | CT om.

^f 6:26 ουαὶ | TR ουαι ὑμιν

^g 6:26 καλῶς ὑμας εἰπωσιν | PCK καλῶς
εἰπωσιν ὑμας | NA ὑμας καλῶς εἰπωσιν

^h 6:26 οἱ | CT PCK PT RP^{mg} TR παντες οἱ

ⁱ 6:26 ταῦτα | CT PT τα αὐτα

^j 6:27 ἀλλ' | NA²⁷ PCK PT RP^{mg} SBL TH WH
ἀλλα

^k 6:27 μισουσιν | TH μεισουσιν

^l 6:28 ὑμιν | CT PCK ὑμας | TR ὑμιν και

^m 6:28 ὑπερ | CT περι

ⁿ 6:30 δε τω | CT om.

^o 6:31 και ὑμεις | NA SBL WH om.

^p 6:33 και | TH και γαρ | NA WH και [γαρ]

ἐστίν; Καὶ ^aγὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν. ³⁴ Καὶ ἐὰν ^bδανείζητε παρ' ὧν ^cἐλπίζετε ^dἀπολαβεῖν, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; Καὶ ^eγὰρ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς ^gδανείζουσιν, ἵνα ἀπολάβωσιν τὰ ἴσα. ³⁵ Πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καὶ ἀγαθοποιεῖτε, καὶ ^hδανείζετε, μηδὲν ἀπελπίζοντες· καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς, καὶ ἔσεσθε υἱοὶ ἰψίστου· ὅτι αὐτὸς χρηστός ἐστίν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηροὺς. ³⁶ Ἰγίνεσθε ^kοὖν ^lοικτίρμονες, καθὼς ^mκαὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ⁿοικτίρμων ἐστίν. ³⁷ ^oΚαὶ μὴ κρίνετε, καὶ οὐ μὴ κριθῆτε. ^pΜὴ καταδικάζετε, καὶ οὐ μὴ καταδικασθῆτε· ἀπολύετε, καὶ ἀπολυθήσεσθε. ³⁸ Δίδοτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· μέτρον καλόν, πεπιεσμένον ^qκαὶ σεσαλευμένον καὶ ὑπερεκχυνόμενον δώσουσιν εἰς τὸν κόλπον ὑμῶν. ^rΤῷ γὰρ αὐτῷ μέτρῳ ^ωὃ μετρεῖτε ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν.

³⁹ Εἶπεν ^sδὲ παραβολὴν αὐτοῖς, Μήτι δύναται τυφλὸς τυφλὸν ὀδηγεῖν; Οὐχὶ ἀμφοτέρω εἰς βόθυνον ^tπεσοῦνται; ⁴⁰ Οὐκ ἔστιν μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον ^uαὐτοῦ· κατηρτισμένος δὲ πᾶς ἔσται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ. ⁴¹ Τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ δοκὸν τὴν ἐν τῷ ἰδίῳ ὀφθαλμῷ οὐ κατανοεῖς; ⁴² ^vἩ πῶς δύνασαι λέγειν τῷ ἀδελφῷ σου, Ἀδελφέ, ἄφες ἐκβάλλω τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου, αὐτὸς τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου δοκὸν οὐ βλέπων; Ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ

^a 6:33 γαρ | CT om.

^b 6:34 δανείζητε | CT δανισητε

^c 6:34 ἐλπίζετε | SCR ἐλπίζητε

^d 6:34 ἀπολαβεῖν | CT λαβεῖν

^e 6:34 ἐστίν | [NA WH]

^f 6:34 γαρ | TR γαρ οἱ | NA SBL WH om.

^g 6:34 δανείζουσιν | CT δανίζουσιν

^h 6:35 δανείζετε | CT δανίζετε

ⁱ 6:35 υψίστου | TR του υψίστου

^j 6:36 γίνεσθε | TH γεινέσθε

^k 6:36 οὖν | CT om.

^l 6:36 οικτίρμονες | TH οικτειρμονες

^m 6:36 καὶ | [NA] | SBL WH om.

ⁿ 6:36 οικτίρμων | TH οικτειρμων

^o 6:37 καὶ | SCR om.

^p 6:37 μὴ | CT καὶ μὴ

^q 6:38 καὶ σεσαλευμένον καὶ ὑπερεκχυνόμενον | CT σεσαλευμένον ὑπερεκχυνόμενον

^r 6:38 τῷ γαρ αὐτῷ μετρῷ ω | CT ω γαρ μετρῷ

^s 6:39 δε | CT δε καὶ

^t 6:39 πεσοῦνται | CT ἐμπεσοῦνται

^u 6:40 αὐτοῦ | CT om.

^v 6:42 ἡ | NA SBL WH om.

ὄφθαλμοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις ^aἐκβαλεῖν τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὄφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ ^bσου. ⁴³ Οὐ γάρ ἐστιν δένδρον καλὸν ποιῶν καρπὸν σαπρὸν· ^cοὐδὲ δένδρον σαπρὸν ποιῶν καρπὸν καλόν. ⁴⁴ Ἐκαστον γὰρ δένδρον ἐκ τοῦ ἰδίου καρποῦ ^dγινώσκεται. Οὐ γὰρ ἐξ ἀκανθῶν συλλέγουσιν σῦκα, οὐδὲ ἐκ βάτου ^eτρυγῶσιν σταφυλὴν. ⁴⁵ Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας ^fαὐτοῦ προφέρει τὸ ἀγαθόν, καὶ ὁ πονηρὸς ^gἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ ^hθησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ προφέρει τὸ πονηρόν· ἐκ γὰρ ⁱτοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα αὐτοῦ.

⁴⁶ Τί δέ με καλεῖτε, Κύριε, κύριε, καὶ οὐ ποιεῖτε ὅσα λέγω; ⁴⁷ Πᾶς ὁ ἐρχόμενος πρὸς με καὶ ἀκούων μου τῶν λόγων καὶ ποιῶν αὐτούς, ὑποδείξω ὑμῖν τίνι ἐστὶν ὅμοιος· ⁴⁸ ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν, ^jὃς ἔσκαψεν καὶ ἐβάθυνεν, καὶ ἔθηκεν θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν· ^kπλημμύρας δὲ γενομένης, ^lπροσέρρηξεν ὁ ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἴσχυσεν σαλευθαι αὐτήν· ^mτεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν. ⁴⁹ Ὁ δὲ ἀκούσας καὶ μὴ ποιήσας ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομήσαντι ⁿοἰκίαν ἐπὶ τὴν γῆν χωρὶς θεμελίου· ^oἡ ^pπροσέρρηξεν ὁ ποταμὸς, καὶ ^pεὐθέως ἔπεσεν, καὶ ἐγένετο τὸ ῥήγμα τῆς οἰκίας ἐκείνης μέγα.

7 ^qἘπεὶ δὲ ἐπλήρωσεν πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ, εἰσήλθεν εἰς ^rΚαπερναοὺμ.

^a 6:42 εκβαλειν | CT om.

^b 6:42 σου | CT σου εκβαλειν

^c 6:43 ουδε | CT ουδε παλιν

^d 6:44 γινωσκεται | TH γεινωσκεται

^e 6:44 τρυγωσιν σταφυλην | CT σταφυλην τρυγωσιν

^f 6:45 αυτου | NA TH WH om.

^g 6:45 ανθρωπος | CT om.

^h 6:45 θησαυρου της καρδιας αυτου | CT om.

ⁱ 6:45 του περισσευματος της | CT περισσευματος

^j 6:48 ος | PT ος και

^k 6:48 πλημμυρας | CT πλημυρης

^l 6:48 προσερρηξεν | CT προσερηξεν

^m 6:48 τεθεμελιωτο γαρ επι την πετραν | CT δια το καλως οικοδομηθαι αυτην

ⁿ 6:49 οικιαν | PCK την οικιαν

^o 6:49 προσερρηξεν | CT προσερηξεν

^p 6:49 ευθεως επεσεν | PT ευθως επεσε | CT ευθως συνεπεσεν

^q 7:1 επει δε | CT επειδη

^r 7:1 καπερναουμ | CT καφαρναουμ

2 Ἐκατοντάρχου δέ τινος δοῦλος κακῶς ἔχων ^a ἔμελλεν τελευτᾶν, ὃς ἦν αὐτῷ ἔντιμος. 3 Ἀκούσας δὲ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων, ἐρωτῶν αὐτὸν ὅπως ἐλθὼν διασώσῃ τὸν δοῦλον αὐτοῦ. 4 Οἱ δέ, παραγενόμενοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, παρεκάλουν αὐτὸν σπουδαίως, λέγοντες ὅτι ἄξιός ἐστιν ὃ ^b παρέξει τοῦτο. 5 ἀγαπᾷ γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν, καὶ τὴν συναγωγὴν αὐτὸς ὠκοδόμησεν ἡμῖν. 6 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπορεύετο σὺν αὐτοῖς. Ἦδη δὲ αὐτοῦ οὐ μακρὰν ἀπέχοντος ἀπὸ τῆς οἰκίας, ἔπεμψεν ^c πρὸς αὐτὸν ὁ ἐκατοντάρχος φίλους, λέγων αὐτῷ, Κύριε, μὴ σκύλλου· οὐ γάρ ^d εἰμι ἱκανὸς ἵνα ^e ὑπὸ τὴν στέγην μου εἰσέλθῃς. 7 διὸ οὐδὲ ἑμαυτὸν ἤξιωσα πρὸς σε ἐλθεῖν· ἄλλ' εἰπέ λόγῳ, καὶ ^e ἰαθήσεται ὁ παῖς μου. 8 Καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν τασσόμενος, ἔχων ὑπ' ἑμαυτὸν στρατιώτας, καὶ λέγω τούτῳ, Πορεύητι, καὶ πορεύεται· καὶ ἄλλῳ, Ἔρχου, καὶ ἔρχεται· καὶ τῷ δούλῳ μου, Ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. 9 Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν αὐτόν, καὶ στραφεὶς τῷ ἀκολουθοῦντι αὐτῷ ὄχλῳ εἶπεν, Λέγω ὑμῖν, ^h οὔτε ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὑρόν. 10 Καὶ ὑποστρέψαντες ⁱ οἱ πεμφθέντες εἰς τὸν οἶκον εὑρόν τὸν ἰασθενοῦντα δοῦλον ὑγιαίνοντα.

11 Καὶ ἐγένετο ἐν ^k τῷ ἑξῆς, ^l ἐπορεύετο εἰς πόλιν καλουμένην Ναΐν· καὶ συνεπορεύοντο αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ^m ἱκανοί, καὶ ὄχλος πολὺς. 12 Ὡς δὲ ἤγγισεν τῇ πόλει τῆς πόλεως, καὶ ἰδοὺ, ἐξεκομίζετο τεθνηκώς, ⁿ υἱὸς μονογενῆς τῇ μητρὶ

^a 7:2 ἐμελλεν | CT PT TR ημελλε(v)

^b 7:4 παρέξει | CT παρεξη

^c 7:6 πρὸς αὐτον ο ἐκατοντάρχος φίλους | CT φίλους ο ἐκατονταρχης

^d 7:6 εἰμι ἱκανός | CT ἱκανός εἰμι

^e 7:6 ὑπο την στεγην μου | HF PCK RP^{ms} μου υπο την στεγην

^f 7:7 ἀλλ | NA²⁷ SBL TH TR WH ἀλλα

^g 7:7 ιαθησεται | CT ιαθητω

^h 7:9 ουτε | CT PCK PT RP^{ms} TR ουδε

ⁱ 7:10 οι πεμφθεντες εις τον οικον | CT εις τον οικον οι πεμφθεντες

^j 7:10 ασθενουντα | CT om.

^k 7:11 τῷ | PCK RP^{ms} TR τη

^l 7:11 επορευετο | CT επορευθη

^m 7:11 ικανοι | CT om.

ⁿ 7:12 υιος μονογενης | CT μονογενης υιος

αὐτοῦ, καὶ ^aαὐτὴ χήρα· καὶ ὄχλος τῆς πόλεως ἱκανὸς ^bσὺν αὐτῇ. ¹³ Καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ κύριος ἐσπλαγχνίσθη ἐπ’ αὐτῇ, καὶ εἶπεν αὐτῇ, Μὴ κλαῖε. ¹⁴ Καὶ προσελθὼν ἤψατο τῆς σοροῦ· οἱ δὲ βαστάζοντες ἔστησαν. Καὶ εἶπεν, Νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι. ¹⁵ Καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρός, καὶ ἤρξατο λαλεῖν. Καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ. ¹⁶ Ἐλαβεν δὲ φόβος ^cπάντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν θεόν, λέγοντες ὅτι Προφήτης μέγας ^dἐγήγερται ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι Ἐπεσκέψατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ. ¹⁷ Καὶ ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ, καὶ ^eἐν πάσῃ τῇ περιχώρῳ.

¹⁸ Καὶ ἀπήγγειλαν ^fἸωάννη οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ πάντων τούτων. ¹⁹ Καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὁ ^gἸωάννης ἐπεμψεν πρὸς τὸν ^hἸησοῦν, λέγων, Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ⁱἄλλον προσδοκῶμεν; ²⁰ Παραγενόμενοι δὲ πρὸς αὐτὸν οἱ ἄνδρες ^jεἶπον, ^kἸωάννης ὁ βαπτιστὴς ^lἀπέσταλκεν ἡμᾶς πρὸς σε, λέγων, Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ^mἄλλον προσδοκῶμεν; ²¹ Ἐν ⁿαὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ ἐθεράπευσεν πολλοὺς ἀπὸ νόσων καὶ μαστίγων καὶ πνευμάτων πονηρῶν, καὶ τυφλοῖς πολλοῖς ἐχαρίσατο ^oτὸ βλέπειν. ²² Καὶ ἀποκριθεὶς ^pὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες ἀπαγγείλατε ^qἸωάννη ἃ εἶδετε καὶ ἠκούσατε· ^rὅτι τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν, ^sχωλοὶ περιπατοῦσιν, λεπροὶ καθαρίζονται, ^tκωφοὶ ἀκούουσιν, νεκροὶ ἐγείρονται, πτωχοὶ εὐαγγελίζονται. ²³ καὶ μακάριός ἐστιν, ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.

^a 7:12 αὐτὴ χήρα | CT RP^{ms} αὐτὴ ἡν χήρα |

PT TR αὐτὴ ἡν χήρα

^b 7:12 σὺν | CT PT SCR ἡν σὺν

^c 7:16 παντας | TR απαντας

^d 7:16 ἐγήγερται | CT ἠγερθη

^e 7:17 ἐν | CT om.

^f 7:18 ἰωάννη | TH ἰωαννεί | WH ἰωανει

^g 7:19 ἰωαννης | WH ἰωανης

^h 7:19 ἰησουν | CT κυριον

ⁱ 7:19 αλλον | PT TH WH ετερον

^j 7:20 ειπον | CT ειπαν

^k 7:20 ἰωαννης | WH ἰωανης

^l 7:20 απεσταλκεν | CT απεστειλεν

^m 7:20 αλλον | PT ετερον

ⁿ 7:21 αὐτὴ δε | CT ἐκεῖνη

^o 7:21 το | CT om.

^p 7:22 ο ἰησους | CT om.

^q 7:22 ἰωάννη | TH ἰωαννεί | WH ἰωανει

^r 7:22 οτι | CT PT om.

^s 7:22 χωλοι | PT και χωλοι

^t 7:22 κωφοι | NA TH WH και κωφοι

24 Ἀπελθόντων δὲ τῶν ^aἀγγέλων ^bἸωάννου, ἤρξατο λέγειν τοῖς ὄχλοις περὶ ^dἸωάννου, Τί ^eἐξεληλύθατε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; Κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον; 25 Ἀλλὰ τί ^fἐξεληλύθατε ἰδεῖν; Ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἡμφιεσμένον; Ἰδού, οἱ ἐν ἱματισμῷ ἐνδόξῳ καὶ τρυφῇ ὑπάρχοντες ἐν τοῖς βασιλείοις εἰσίν. 26 Ἀλλὰ τί ^gἐξεληλύθατε ἰδεῖν; Προφήτην; Ναί, λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου. 27 Οὐτός ἐστιν περὶ οὗ γέγραπται, Ἰδού, ^hἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. 28 Λέγω ⁱγὰρ ὑμῖν, μεῖζων ἐν γεννητοῖς γυναικῶν ^jπροφήτης Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ οὐδεὶς ἐστίν· ὁ δὲ ^kμικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ μεῖζων αὐτοῦ ἐστίν. 29 Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας καὶ οἱ τελῶναι ἐδικαίωσαν τὸν θεόν, βαπτισθέντες τὸ βάπτισμα ^lἸωάννου· 30 οἱ δὲ Φαρισαῖοι καὶ οἱ νομικοὶ τὴν βουλήν τοῦ θεοῦ ἠθέτησαν εἰς ἑαυτούς, μὴ βαπτισθέντες ὑπ' αὐτοῦ. 31 ^mΤίνι οὖν ὁμοιώσω τοὺς ἀνθρώπους τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ τίνοι εἰσὶν ὅμοιοι; 32 Ὅμοιοί εἰσιν παιδίοις τοῖς ἐν ἀγορᾷ καθημένοις, καὶ προσφωνοῦσιν ἀλλήλοις, ⁿκαὶ λέγουσιν, Ὑψήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ὥρχήσασθε· ἐθρηνήσαμεν ^oὑμῖν, καὶ οὐκ ἐκλαύσατε. 33 Ἐλήλυθεν γὰρ ^pἸωάννης ὁ βαπτιστὴς ^qμητέ ἄρτον ἐσθίων μήτε ^rοἶνον πίνων, καὶ λέγετε, Δαιμόνιον ἔχει· 34 ἐλήλυθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ^sἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγετε, Ἰδού, ἄνθρωπος

^a 7:24 ἀγγέλων | PT μαθητῶν

^b 7:24 ἰωαννου | WH ἰωανου

^c 7:24 τοῖς ὄχλοις | CT PT TR πρὸς τοὺς ὄχλους

^d 7:24 ἰωαννου | WH ἰωανου

^e 7:24 ἐξεληλυθατε | CT ἐξηλυθατε

^f 7:25 ἐξεληλυθατε | CT ἐξηλυθατε

^g 7:26 ἐξεληλυθατε | CT ἐξηλυθατε

^h 7:27 ἐγω | CT om.

ⁱ 7:28 γαρ | [PT] | CT om.

^j 7:28 προφήτης ἰωαννου του βαπτιστου |

NA SBL TH ἰωαννου | WH ἰωανου

^k 7:28 μικροτερος | TH μεικροτερος

^l 7:29 ἰωαννου | WH ἰωανου

^m 7:31 τινι | TR εἶπε δε ο κυριος τινι

ⁿ 7:32 και λεγουσιν | CT α λεγει

^o 7:32 υμιν | CT om.

^p 7:33 ἰωαννης | WH ἰωανης

^q 7:33 μητε αρτον εσθιων | NA SBL TH μη

εσθιων αρτον | WH μη εσθων αρτον

^r 7:33 οινον πινων | CT πινων οινον

^s 7:34 εσθιων | WH εσθων

φάγος καὶ οἰνοπότης, ^aφίλος τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν. ³⁵ Καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ ^bτῶν τέκνων αὐτῆς πάντων.

³⁶ Ἡρώτα δέ τις αὐτὸν τῶν Φαρισαίων ἵνα φάγῃ μετ’ αὐτοῦ· καὶ εἰσελθὼν εἰς ^cτὴν οἰκίαν τοῦ Φαρισαίου ^dἀνεκλίθη. ³⁷ Καὶ ἰδοὺ, γυνὴ ^eἐν τῇ πόλει, ἥτις ἦν ἁμαρτωλός, ^fἐπιγνοῦσα ὅτι ^gἀνάκειται ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Φαρισαίου, κομίσασα ἀλάβαστρον μύρου, ³⁸ καὶ στᾶσα ^hπαρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ ὀπίσω κλαίουσα, ⁱῥξατο βρέχειν τοὺς πόδας αὐτοῦ τοῖς δάκρυσιν, καὶ ταῖς θριξίν τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμασεν, καὶ κατεφίλει τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἥλειπεν τῷ μύρῳ. ³⁹ Ἰδὼν δὲ ὁ Φαρισαῖος ὁ καλέσας αὐτὸν εἶπεν ἐν ἑαυτῷ λέγων, Οὗτος, εἰ ἦν ^jπροφήτης, ^kἐγίνωσκεν ἂν τίς καὶ ποταπὴ ἡ γυνὴ ἥτις ἅπτεται αὐτοῦ, ὅτι ἁμαρτωλός ἐστιν. ⁴⁰ Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτόν, Σίμων, ἔχω σοί τι εἰπεῖν. Ὁ δὲ ^lφησιν, Διδάσκαλε, εἰπέ. ⁴¹ Δύο ^mχρεωφειλέται ἦσαν ⁿδανειστῇ τινί· ὁ εἷς ὥφειλεν δηνάρια πεντακόσια, ὁ δὲ ἕτερος πεντήκοντα. ⁴² Μὴ ἐχόντων ὁδὲ αὐτῶν ἀποδοῦναι, ἀμφοτέροις ἐχαρίσατο. Τίς οὖν αὐτῶν, ^pεἰπέ, πλεῖον ^qαὐτὸν ἀγαπήσει; ⁴³ Ἀποκριθεὶς ^rδὲ ὁ Σίμων εἶπεν, Ὑπολαμβάνω ὅτι ὧ τὸ πλεῖον ἐχαρίσατο. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ὅρθως ἔκρινας. ⁴⁴ Καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν γυναῖκα, τῷ Σίμωνι ἔφη, Βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖκα; Εἰσῆλθόν σου εἰς

^a 7:34 φίλος τελωνων | TR τελωνων φιλος

^b 7:35 των τεκνων αυτης παντων | CT

παντων των τεκνων αυτης

^c 7:36 την οικιαν | CT τον οικον

^d 7:36 ανεκλιθη | CT κατεκλιθη

^e 7:37 εν τη πολει ητις ην | CT ητις ην εν τη πολει

^f 7:37 επιγνοουσα | CT PCK PT RP^{ms} και επιγνοουσα

^g 7:37 ανακειται | CT κατακειται

^h 7:38 παρα τους ποδας αυτου οπισω | CT PT οπισω παρα τους ποδας αυτου

ⁱ 7:38 ηρξατο βρεχειν τους ποδας αυτου τοις δακρυσιν | CT τοις δακρυσιν ηρξατο

βρεχειν τους ποδας αυτου

^j 7:39 προφητης | WH [o] προφητης

^k 7:39 εγινωσκεν | TH εγεινωσκεν

^l 7:40 φησιν διδασκαλε ειπε | CT

διδασκαλε ειπε φησιν

^m 7:41 χρεωφειλεται | NA SBL TH

χρεωφειλεται | WH χρεοφιλεται

ⁿ 7:41 δανειστη | CT δανιστη

^o 7:42 δε | CT om.

^p 7:42 ειπε | CT om.

^q 7:42 αυτον αγαπησει | CT αγαπησει αυτον

^r 7:43 δε ο | TH δε | NA SBL WH om.

τὴν οἰκίαν, ὅδωρ ^aἐπὶ τοὺς πόδας μου οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξέν μου τοὺς πόδας, καὶ ταῖς θριξίν ^bτῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμαξεν. ⁴⁵ Φίλημά μοι οὐκ ἔδωκας· αὕτη δέ, ἀφ' ἧς ^cεἰσῆλθον, οὐ διέλιπεν καταφιλοῦσά μου τοὺς πόδας. ⁴⁶ Ἐλαίω τὴν κεφαλὴν μου οὐκ ἤλειψας· αὕτη δὲ μύρω ἤλειψέν ^dμου τοὺς πόδας. ⁴⁷ Οὐ χάριν, λέγω σοι, ἀφένονται αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς αἱ πολλαί, ὅτι ἠγάπησεν πολὺ· ^δ δὲ ὀλίγον ἀφίεται, ὀλίγον ἀγαπᾷ. ⁴⁸ Εἶπεν δὲ αὐτῇ, Ἀφένονται σου αἱ ἁμαρτίαι. ⁴⁹ Καὶ ἤρξαντο οἱ συνανακείμενοι λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, Τίς οὗτός ἐστιν ὃς καὶ ἁμαρτίας ἀφήσιν; ⁵⁰ Εἶπεν δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα, Ἡ πίστις σου σέσωκέν σε· πορεύου εἰς εἰρήνην.

8 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆς, καὶ αὐτὸς διώδευεν κατὰ πόλιν καὶ κώμην, κηρύσσων καὶ εὐαγγελιζόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ· καὶ οἱ δώδεκα σὺν αὐτῷ, ² καὶ γυναῖκες τινες αἱ ἦσαν τεθεραπευμέναι ^eἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν, Μαρία ἡ καλουμένη Μαγδαληνὴ, ἀφ' ἧς δαιμόνια ἑπτὰ ἐξεληλύθει, ³ καὶ ^fἸωάννα γυνὴ Χουζᾶ ἐπιτρόπου Ἡρώδου, καὶ ^gΣουσάννα, καὶ ἕτεραι πολλαί, αἵτινες διηκόνουν ^hαὐτοῖς ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων αὐταῖς.

⁴ Συνιόντος δὲ ὄχλου πολλοῦ, καὶ τῶν κατὰ πόλιν ἐπιπορευομένων πρὸς αὐτόν, εἶπεν διὰ παραβολῆς, ⁵ Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπóρον αὐτοῦ. Καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτόν, ὃ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτό. ⁶ Καὶ ἕτερον ⁱἔπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν, καὶ φυὲν ἐξηράνθη, διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἱκμάδα. ⁷ Καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, καὶ ^jσυμφυεῖσαι

^a 7:44 ἐπὶ τοὺς ποδας μου | ΤΗ μοι ἐπὶ τοὺς ποδας | NA SBL WH μοι ἐπὶ ποδας

^b 7:44 τῆς κεφαλῆς | CT om.

^c 7:45 εἰσῆλθον | PT εἰσῆλθεν

^d 7:46 μου τοὺς ποδας | CT RP^{ms} τοὺς ποδας μου

^e 8:2 ἀπο | PT ἀπο [νοσῶν καὶ μαστιγῶν

καὶ]

^f 8:3 ἰωαννα | WH ἰωαννα

^g 8:3 σουσαννα | HF PCK RP^{ms} σωσαννα

^h 8:3 αυτοῖς ἀπο | PCK PT TR αὐτῷ ἀπο | CT αυτοῖς ἐκ

ⁱ 8:6 ἐπεσεν | CT κατεπεσεν

^j 8:7 συμφυεῖσαι | ΤΗ WH συνφυεῖσαι

αἱ ἄκανθαι ἀπέπνιξαν αὐτό. ⁸ Καὶ ἕτερον ἔπεσεν ^aεἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, καὶ φυὲν ἐποίησεν καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. Ταῦτα λέγων ἐφώνει, Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω.

⁹ Ἐπρωτῶν δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ^bλέγοντες, Τίς εἴη ἡ παραβολὴ αὕτη; ¹⁰ Ὁ δὲ εἶπεν, Ὑμῖν δέδοται γινῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ· τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσιν, καὶ ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν. ¹¹ Ἔστιν δὲ αὕτη ἡ παραβολή· Ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. ¹² Οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδὸν εἰσὶν οἱ ^dἀκούοντες, εἴτα ἔρχεται ὁ διάβολος καὶ αἶρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν. ¹³ Οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας οἳ, ὅταν ἀκούσωσιν, μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λόγον, καὶ οὗτοι ρίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἱ πρὸς καιρὸν πιστεύουσιν, καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται. ¹⁴ Τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσόν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλούτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι ^eσυμπνίγονται, καὶ οὐ τελεσφοροῦσιν. ¹⁵ Τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοί εἰσιν οἳ τινες ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ, ἀκούσαντες τὸν λόγον κατέχουσιν, καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ.

¹⁶ ^fΟὐδεὶς δὲ λύχνον ἄγας καλύπτει αὐτὸν σκεύει, ἢ ὑποκάτω ^gκλίνης τίθησιν, ἀλλ' ἐπὶ λυχνίας ^hἐπιτίθησιν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι βλέπωσιν τὸ φῶς. ¹⁷ Οὐ γάρ ἐστιν κρυπτόν, ὃ οὐ φανερόν γενήσεται· οὐδὲ ἀπόκρυφον, ὃ οὐ ἰγνωσθήσεται καὶ εἰς φανερόν ἔλθῃ. ¹⁸ Βλέπετε οὖν πῶς ἀκούετε· ὃς ⁱγὰρ ἐὰν ἔχῃ, δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὃς ^kἐὰν μὴ ἔχῃ, καὶ ὃ δοκεῖ ἔχειν ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

^a 8:8 εἰς | TR ἐπὶ

^b 8:9 λεγοντες | CT om.

^c 8:9 εἰη ἡ παραβολὴ αὕτη | CT αὕτη εἰη ἡ παραβολή

^d 8:12 ακουοντες | CT PT ακουσαντες

^e 8:14 συμπνιγονται | TH WH
συνπνιγονται

^f 8:16 ουδεις | PCK ταυτα λεγων εφωνει ο
εχων ωτα ακουειν ακουετω ουδεις

^g 8:16 κλινης | TH κλεινης

^h 8:16 επιτιθησιν | CT τιθησιν

ⁱ 8:17 γνωσθησεται | CT μη γνωσθη

^j 8:18 γαρ εαν | TR γαρ αν | CT αν γαρ

^k 8:18 εαν | CT TR αν

¹⁹ ^aΠαρεγένοντο δὲ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ^bἠδύναντο συντυχεῖν αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον. ²⁰ ^cΚαὶ ἀπηγγέλη αὐτῷ, ^dλεγόντων, Ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἐστήκασιν ἔξω, ἰδεῖν ^eσε θέλοντες. ²¹ Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς, Μήτηρ μου καὶ ἀδελφοί μου οὗτοί εἰσιν, οἱ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἀκούοντες καὶ ποιῶντες ^fαὐτόν.

²² ^gΚαὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, καὶ αὐτὸς ἐνέβη εἰς πλοῖον καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης. Καὶ ἀνήχθησαν. ²³ Πλεόντων δὲ αὐτῶν ἀφύπνωσεν· καὶ κατέβη λαῖλαψ ἀνέμου εἰς τὴν λίμνην, καὶ συνεπληροῦντο, καὶ ἐκινδύνευον. ²⁴ ^hΠροσελθόντες δὲ διήγειραν αὐτόν, λέγοντες, Ἐπιστάτα, ἐπιστάτα, ἀπολλύμεθα. Ὁ δὲ ⁱἐγερθεὶς ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδωνι τοῦ ὕδατος· καὶ ἐπαύσαντο, καὶ ἐγένετο γαλήνη. ²⁵ Εἶπεν δὲ αὐτοῖς, Ποῦ ^jἐστιν ἡ πίστις ὑμῶν; Φοβηθέντες δὲ ἐθαύμασαν, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους, Τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ τοῖς ἀνέμοις ἐπιτάσσει καὶ τῷ ὕδατι, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ;

²⁶ Καὶ ^kκατέπλευσαν εἰς τὴν χώραν τῶν Ἰαδαρηνῶν, ἥτις ἐστὶν ^mἀντιπέραν τῆς Γαλιλαίας. ²⁷ Ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν, ὑπήντησεν ⁿαὐτῷ ἀνὴρ τις ἐκ τῆς πόλεως, ^oὃς εἶχεν δαιμόνια ^pἐκ χρόνων ἱκανῶν, καὶ ἱμάτιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο, καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν, ἀλλ' ἐν τοῖς μνημασιν. ²⁸ Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν, ^qκαὶ ἀνακράζας, προσέπεσεν αὐτῷ, καὶ φωνῇ μεγάλῃ

^a 8:19 παρεγενοντο | CT παρεγενετο

^b 8:19 ηδυναντο | PCK εδυναντο

^c 8:20 και απηγγελη | CT απηγγελη δε

^d 8:20 λεγοντων | CT om.

^e 8:20 σε θελοντες | NA TH WH θελοντες
σε

^f 8:21 αυτον | CT om.

^g 8:22 και εγενετο | CT εγενετο δε

^h 8:24 προσελθοντες δε | PCK και
προσελθοντες

ⁱ 8:24 εγερθεις | CT διεγερθεις

^j 8:25 εστιν | CT om.

^k 8:26 κατεπλευσαν | PT κατεπλευσεν

^l 8:26 ιαδαρηνων | CT γερασηνων

^m 8:26 αντιπεραν | CT PT αντιπερα

ⁿ 8:27 αυτω | CT om.

^o 8:27 ος ειχεν | NA SBL WH εχων

^p 8:27 εκ χρονων ικανων και ιματιον ουκ
ενεδιδυσκετο | CT και χρονω ικανω ουκ
ενεδυσατο ιματιον

^q 8:28 και | CT om.

εἶπεν, Τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ, υἱὲ ^aτοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου; Δέομαί σου, μή με βασανίσῃς. ²⁹ ^bΠαρήγγειλεν γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου· πολλοῖς γὰρ χρόνοις συνηρπάκει αὐτόν, καὶ ^cἐδεσμεῖτο ἀλύσειν καὶ πέδαις φυλασσόμενος, καὶ ^dδιαρρήσων τὰ δεσμὰ ἡλαύνετο ^eὑπὸ τοῦ ^fδαίμονος εἰς τὰς ἐρήμους. ³⁰ Ἐπηρώτησεν δὲ αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, ^gλέγων, Τί σοι ^hἐστὶν ὄνομα; Ὁ δὲ εἶπεν, ⁱΛεγεών, ὅτι δαιμόνια πολλὰ εἰσῆλθον εἰς αὐτόν. ³¹ Καὶ ^jπαρεκάλει αὐτόν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν. ³² ^kἮν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων ἱκανῶν ^lβοσκομένων ἐν τῷ ὄρει· καὶ ^lπαρεκάλουν αὐτόν ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκείνους εἰσελθεῖν. Καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς. ³³ Ἐξελθόντα δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου ^mεἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους· καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν λίμνην, καὶ ἀπεπνίγη. ³⁴ Ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες τὸ ⁿγεγεννημένον ἔφυγον, ^oκαὶ ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. ³⁵ Ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονός· καὶ ^pἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ εὗρον καθημένον τὸν ἄνθρωπον ἀφ’ οὗ τὰ δαιμόνια ^qἐξεληλύθει, ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα, παρὰ τοὺς πόδας ^rτοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἐφοβήθησαν. ³⁶ Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς ^sκαὶ οἱ ἰδόντες πῶς ἐσώθη ὁ δαιμονισθείς. ³⁷ Καὶ ^tἠρώτησαν αὐτόν ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περιχώρου τῶν ^uΓαδαρηνῶν ἀπελθεῖν ἀπ’ αὐτῶν,

^a 8:28 του θεου | [WH]

^b 8:29 παρηγγειλεν | SBL ST WH
παρηγγελλεν

^c 8:29 εδεσμευετο | CT εδεσμευετο

^d 8:29 διαρρησων | TH WH διαρρησων

^e 8:29 υπο | WH απο

^f 8:29 δαιμονος | CT δαιμονιου

^g 8:30 λεγων | CT om.

^h 8:30 εστιν ονομα | CT ονομα εστιν

ⁱ 8:30 λεγων οτι δαιμονια πολλα
εισηλθεν | CT λεγων οτι εισηλθεν
δαιμονια πολλα

^j 8:31 παρεκαλει | CT SCR παρεκαλουν

^k 8:32 βοσκομενων | CT βοσκομενη

^l 8:32 παρεκαλουν | CT παρεκαλεσαν

^m 8:33 εισηλθον | TR εισηλθεν

ⁿ 8:34 γεγεννημενον | CT γεγονος

^o 8:34 και | TR και απελθοντες

^p 8:35 ηλθον ... ευρον | WH ηλθαν ...
ευραν

^q 8:35 εξεληλυθει | CT εξηλθεν

^r 8:35 του | [WH]

^s 8:36 και | CT PT om.

^t 8:37 ηρωτησαν | CT ηρωτησεν

^u 8:37 γαδαρηνων | CT γερασηνων

ὅτι φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο· αὐτὸς δὲ ἐμβὰς εἰς ^aτὸ πλοῖον ὑπέστρεψεν. ³⁸ ^bἘδέετο δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ ἀφ' οὗ ἐξεληλύθει τὰ δαιμόνια εἶναι σὺν αὐτῷ. Ἀπέλυσεν δὲ αὐτὸν ^cὁ Ἰησοῦς λέγων, ³⁹ Ὑπόστρεφε εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ διηγοῦ ὅσα ^dἐποίησέν σοι ὁ θεός. Καὶ ἀπῆλθεν, καθ' ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς.

⁴⁰ ^eἘγένετο δὲ ἐν τῷ ὑποστρέψαι τὸν Ἰησοῦν, ἀπεδέξατο αὐτὸν ὁ ὄχλος· ἦσαν γὰρ πάντες προσδοκῶντες αὐτόν. ⁴¹ Καὶ ἰδοῦ, ἦλθεν ἀνὴρ ^fὃ ὄνομα ^gἸάειρος, καὶ ^hαὐτὸς ἄρχων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχεν, καὶ πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας ^hτοῦ Ἰησοῦ παρεκάλει αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ· ⁴² ὅτι θυγάτηρ μονογενῆς ἦν αὐτῷ ὡς ἐτῶν δώδεκα, καὶ ⁱαὕτη ἀπέθνησκεν. Ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν οἱ ὄχλοι συνέπνιγον αὐτόν.

⁴³ Καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ρύσει αἵματος ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, ἣτις ἰατροῖς προσαναλώσασα ὅλον τὸν βίον οὐκ ἴσχυσεν ^kὑπ' οὐδενὸς θεραπευθῆναι, ⁴⁴ προσελθοῦσα ὀπισθεν, ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· καὶ παραχρῆμα ἔστη ἡ ρύσις τοῦ αἵματος αὐτῆς. ⁴⁵ Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Τίς ὁ ἀψάμενός μου; Ἀρνούμενων δὲ πάντων, εἶπεν ὁ Πέτρος ^lκαὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, Ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχουσίν σε καὶ ἀποθλίβουσιν, ^mκαὶ λέγεις, Τίς ὁ ἀψάμενός μου; ⁴⁶ Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ὁψατό μού τις· ἐγὼ γὰρ ἔγνων δύναμιν ⁿἐξελθούσαν ἀπ' ἐμοῦ. ⁴⁷ Ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθεν, τρέμουσα ἦλθεν, καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ, δι' ἣν αἰτίαν ἥψατο

^a 8:37 το | CT *om.*

^b 8:38 ἐδέετο | CT εδεῖτο

^c 8:38 ο ἰησοῦς | CT *om.*

^d 8:39 ἐποίησεν σοι | CT σοι ἐποίησεν

^e 8:40 ἐγένετο δε εν τῷ υποστρεψαι | CT εν δε τῷ υποστρεφειν

^f 8:41 ἰαειρος | NA SBL ιαιρος

^g 8:41 αὐτος | CT ουτος

^h 8:41 του | [NA] | TH WH *om.*

ⁱ 8:42 αὐτῇ | NA RP^{mg} SBL WH αὐτή

^j 8:43 ιατροις προσαναλωσασα ολον τον βιον | [NA] | TH ιατροις προσαναλωσασα ολον τον βιον αυτης | TR εις ιατρους προσαναλωσασα ολον τον βιον | WH *om.*

^k 8:43 υπ | CT απ

^l 8:45 και οι μετ αυτου | PT TH και οι συν αυτω | NA SBL WH *om.*

^m 8:45 και ... μου | CT *om.*

ⁿ 8:46 εξελθουσαν | CT εξεληλυθιαν

αὐτοῦ ἀπήγγειλεν ^aαὐτῷ ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ὡς ἰάθη παραχρήμα. ⁴⁸ Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, ^bΘάρσει, θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε· πορεύου εἰς εἰρήνην.

⁴⁹ Ἐτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἔρχεται τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγώγου, λέγων ^cαὐτῷ ὅτι Τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου· ^dμὴ σκύλλε τὸν διδάσκαλον. ⁵⁰ Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας ἀπεκρίθη αὐτῷ, ^eλέγων, Μὴ φοβοῦ· μόνον ^fπίστευε, καὶ σωθήσεται. ⁵¹ ^gἘλθὼν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, οὐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν ^hοὐδέναν, εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον, καὶ τὸν πατέρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν μητέρα. ⁵² Ἐκλαίον δὲ πάντες, καὶ ἐκόπτοντο αὐτήν. Ὁ δὲ εἶπεν, Μὴ κλαίετε· ⁱοὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει. ⁵³ Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ, εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν. ⁵⁴ Αὐτὸς δὲ ^kἐκβαλὼν ἔξω πάντας, καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς, ἐφώνησεν λέγων, Ἦ παῖς, ^lἐγείρου. ⁵⁵ Καὶ ἐπέστρεψεν τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀνέστη παραχρήμα· καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν. ⁵⁶ Καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς· ὁ δὲ παρήγγειλεν αὐτοῖς μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός.

9 ^mΣυγκαλεσάμενος δὲ τοὺς ⁿδώδεκα, ἔδωκεν αὐτοῖς δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια, καὶ νόσους θεραπεύειν. ² Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς κηρύσσειν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ ἰᾶσθαι ^oτοὺς ἀσθενοῦντας. ³ Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Μηδὲν αἴρετε εἰς τὴν ὁδόν· μήτε ^pράβδους, μήτε πήραν, μήτε ἄρτον, μήτε ἀργύριον, μήτε ^qἀνὰ δύο χιτῶνας ἔχειν. ⁴ Καὶ εἰς ἣν ^rἂν οἰκίαν εἰσέλθῃτε, ἐκεῖ μένετε, καὶ ἐκεῖθεν ἐξέρ-

^a 8:47 αὐτω | CT om.

^b 8:48 θαρσει θυγατερ | CT θυγατηρ

^c 8:49 αὐτω | CT om.

^d 8:49 μὴ | CT μηκετι

^e 8:50 λεγων | CT om.

^f 8:50 πιστευε | CT πιστευσον

^g 8:51 ελθων | TR εισελθων

^h 8:51 ουδεναν | CT τινα συν αὐτω

ⁱ 8:51 ιωαννην και ιακωβον | WH ιωαννην και ιακωβον | TR ιακωβον και ιωαννην

^j 8:52 ουκ | CT ου γαρ

^k 8:54 εκβαλων ... και | CT om.

^l 8:54 εγειρου | CT εγειρε

^m 9:1 συγκαλεσαμενος | WH
συγκαλεσαμενος

ⁿ 9:1 δωδεκα | PT TR δωδεκα μαθητας
αυτου

^o 9:2 τους ασθενουντας | SBL TH τους
ασθενεις | NA [τους ασθενεις] | WH om.

^p 9:3 ραβδους | CT ραβδον

^q 9:3 ανα | [NA] | TH WH om.

^r 9:4 αν | PCK om.

χεσθε. ⁵ Καὶ ὅσοι ^aἐὰν μὴ δέξωνται ὑμᾶς, ἐξερχόμενοι ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκεῖνης ^bκαὶ τὸν κονιορτὸν ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἄποτινάξατε εἰς μαρτύριον ἐπ’ αὐτούς. ⁶ Ἐξερχόμενοι δὲ διήρχοντο κατὰ τὰς κώμας, εὐαγγελιζόμενοι καὶ θεραπεύοντες πανταχοῦ.

⁷ Ἦκουσεν δὲ Ἡρώδης ὁ ^dτετράρχης τὰ ^eγινόμενα ^fὑπ’ αὐτοῦ πάντα· καὶ διηπόρει, διὰ τὸ λέγεσθαι ὑπὸ τινων ὅτι ^gἸωάννης ^hἐγήγερται ἐκ ⁱνεκρῶν. ⁸ ὑπὸ τινων δὲ ὅτι ^jἩλίας ἐφάνη· ἄλλων δὲ ὅτι Προφήτης ^kεἷς τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. ⁹ ^lΚαὶ εἶπεν ^mἩρώδης, ⁿἸωάννην ἐγὼ ἀπεκεφάλισα· τίς δέ ἐστιν οὗτος, περὶ οὗ ^oἐγὼ ἀκούω τοιαῦτα; Καὶ ἐζήτει ἰδεῖν αὐτόν.

¹⁰ Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ ἀπόστολοι διηγήσαντο αὐτῷ ὅσα ἐποίησαν. Καὶ παραλαβὼν αὐτοῦς, ὑπεχώρησεν κατ’ ἰδίαν εἰς ^pτόπον ἔρημον πόλεως καλουμένης ^qΒηθσαιδάν. ¹¹ Οἱ δὲ ὄχλοι γνόντες ἠκολούθησαν αὐτῷ· καὶ ^rδεξάμενος αὐτούς, ἐλάλει αὐτοῖς περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς χρεῖαν ἔχοντας θεραπείας ^sἱάτο. ¹² Ἡ δὲ ἡμέρα ἤρξατο ^tκλίνειν· προσελθόντες δὲ οἱ δώδεκα ^uεἶπον αὐτῷ, Ἀπόλυσον τὸν ὄχλον, ἵνα ^vἀπελθόντες εἰς τὰς κύκλῳ κώμας καὶ ^wτοὺς ἀγροὺς καταλύσωσιν, καὶ εὕρωσιν ἐπισιτισμόν· ὅτι ᾧδε ἐν ἐρήμῳ τόπῳ

^a 9:5 εαν μη δεξωνται | TR αν μη

δεξωνται | CT αν μη δεχωνται

^b 9:5 και | CT om.

^c 9:5 αποτιναξατε | TH αποτινασσατε | NA SBL WH αποτινασσετε

^d 9:7 τετραρχης | NA SBL WH τετρααρχης

^e 9:7 γινομενα | TH γεινομενα

^f 9:7 υπ αυτου | CT om.

^g 9:7 ιωαννης | WH ιωανης

^h 9:7 εγηγερται | CT ηγερθη

ⁱ 9:7 νεκρων | PT [των] νεκρων

^j 9:8 ηλιας | TH WH ηλειας

^k 9:8 εις | CT PT τις

^l 9:9 και ειπεν | CT ειπεν δε

^m 9:9 ηρωδης | PT SBL TR ο ηρωδης | WH

[ο] ηρωδης

ⁿ 9:9 ιωαννην | WH ιωαννη

^o 9:9 εγω | CT om.

^p 9:10 τοπον ερημον πολεως καλουμενης | CT πολιν καλουμενην

^q 9:10 βηθσαιδαν | CT PCK PT TR

βηθσαιδα

^r 9:11 δεξαμενος | CT αποδεξαμενος

^s 9:11 ιατο | PT ιασατο

^t 9:12 κλινειν | TH κλεινειν

^u 9:12 ειπον | NA SBL WH ειπαν

^v 9:12 απελθοντες | CT PT πορευθεντες

^w 9:12 τους | CT om.

ἐσμέν. ¹³ Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς, Δότε αὐτοῖς ^aὑμεῖς φαγεῖν. Οἱ δὲ ^bεἶπον, Οὐκ εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον ἢ ^cπέντε ἄρτοι καὶ ^dἰχθύες δύο, εἰ μήτι πορευθέντες ἡμεῖς ^eἀγοράσωμεν εἰς πάντα τὸν λαὸν τοῦτον βρώματα. ¹⁴ ^fἮσαν γὰρ ὥσει ἄνδρες ^gπεντακισχίλιοι. Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Κατακλίνετε αὐτοὺς κλισίας ^hἀνὰ πενήκοντα. ¹⁵ Καὶ ἐποίησαν οὕτως, καὶ ⁱἀνέκλιναν ἅπαντας. ¹⁶ Λαβὼν δὲ τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, εὐλόγησεν αὐτούς, καὶ κατέκλασεν, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς ^jπαρατιθέναι τῷ ὄχλῳ. ¹⁷ Καὶ ἔφαγον καὶ ἐχορτάσθησαν πάντες· καὶ ἦρθη τὸ περισσεῦσαν αὐτοῖς κλασμάτων, κόφινοι δώδεκα.

¹⁸ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν προσευχόμενον κατὰ μόνας, συνῆσαν αὐτῷ οἱ μαθηταί· καὶ ἐπηρώτησεν αὐτούς, λέγων, Τίνα με ^kλέγουσιν οἱ ὄχλοι εἶναι; ¹⁹ Οἱ δὲ ἀποκριθέντες ^lεἶπον, ^mἸωάννην τὸν βαπτιστήν· ἄλλοι δὲ ⁿἩλίαν· ἄλλοι δὲ ὅτι Προφήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. ²⁰ Εἶπεν δὲ αὐτοῖς, Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; ^oἈποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν, Τὸν χριστὸν τοῦ θεοῦ. ²¹ Ὁ δὲ ἐπιτιμήσας αὐτοῖς παρήγγειλεν μηδενὶ ^pεἰπεῖν τοῦτο, ²² εἰπὼν ὅτι Δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ^qἀναστῆναι. ²³ Ἐλεγεν δὲ πρὸς πάντας, Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ^rἐλθεῖν, ^sἀπαρνησάσθω ἑαυτόν, καὶ ἀράτω τὸν

^a 9:13 υμεῖς φαγεῖν | WH φαγεῖν υμεῖς

^b 9:13 ειπον | CT ειπαν

^c 9:13 πεντε αρτοι | CT αρτοι πεντε

^d 9:13 ιχθυες δυο | TR δυο ιχθυες

^e 9:13 αγορασωμεν | PCK PT αγορασομεν

^f 9:14 πεντακισχλιοι | TH πεντακισχειλιοι

^g 9:14 ανα | SBL TH WH ωσει ανα | NA [ωσει] ανα

^h 9:15 ανεκλιναν | CT κατεκλιναν

ⁱ 9:16 παρατιθεναι | CT PT παραθειναι

^j 9:18 λεγουσιν οι οχλοι | SBL TH WH οι οχλοι λεγουσιν

^k 9:19 ειπον | CT ειπαν

^l 9:19 ιωαννην | WH ιωαννην

^m 9:19 ηλιαν | TH WH ηλειαν

ⁿ 9:20 αποκριθεις δε ο πετρος | PCK

αποκριθεις δε πετρος | CT πετρος δε αποκριθεις

^o 9:21 ειπειν | CT PT λεγειν

^p 9:22 αναστηναι | CT HF PCK PT RP^{mg} TR εγερθηναι

^q 9:23 ελθειν | CT PT ερχεσθαι

^r 9:23 απαρνησασθω | CT αρνησασθω

σταυρὸν ^aαὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖτω μοι. ²⁴ Ὃς γὰρ ^bἐὰν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, οὗτος σώσει αὐτήν. ²⁵ Τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος, κερδήσας τὸν κόσμον ὅλον, ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας ἢ ζημιωθείς; ²⁶ Ὃς γὰρ ^cἂν ἐπαισχυνηθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους, τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνηθήσεται, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων. ²⁷ Λέγω δὲ ὑμῖν ἀληθῶς, εἰσὶν τινες τῶν ^dὧδε ἐστώτων, οἱ οὐ μὴ ^eγεύσωνται θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.

²⁸ Ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὥσεὶ ἡμέραι ὀκτώ, ^fκαὶ παραλαβὼν ^gΠέτρον καὶ ^hἸωάννην καὶ Ἰάκωβον, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι. ²⁹ Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτόν, τὸ εἶδος τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἕτερον, καὶ ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ λευκὸς ἐξαστράπτων. ³⁰ Καὶ ἰδοῦ, ἄνδρες δύο συνελάλουν αὐτῷ, οἵτινες ἦσαν Ἰωσήφ καὶ ^jἩλίας, ³¹ οἱ ὀφθέντες ἐν δόξῃ ἔλεγον τὴν ἑξοδὸν αὐτοῦ ἣν ^kἔμελλεν πληροῦν ἐν Ἱερουσαλὴμ. ³² Ὁ δὲ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὕπνῳ· διαγρηγορήσαντες δὲ ^lεἶδον τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς συνεστῶτας αὐτῷ. ³³ Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ διαχωρίζεσθαι αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ, εἶπεν ^mΠέτρος πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Ἐπιστάτα, καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· καὶ ποιήσωμεν σκηναὶς τρεῖς, μίαν σοί, καὶ ⁿμίαν Μωσῇ, καὶ μίαν ^oἩλίᾳ· μὴ εἰδὼς ὃ λέγει. ³⁴ Ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγοντος, ἐγένετο νεφέλη καὶ ^pἐπεσκίασεν αὐτούς·

^a 9:23 αὐτου | CT PT TR αὐτου καθ
ἡμεραν

^b 9:24 εαν | CT PT TR αν

^c 9:26 αν | PT εαν

^d 9:27 ὦδε ἐστώτων | PT TR ὦδε
ἐστηκοτων | CT αὐτου ἐστηκοτων

^e 9:27 γεύσωνται | TR γευσονται

^f 9:28 και | [NA] | TH WH om.

^g 9:28 πετρον | PT TR τον πετρον

^h 9:28 ιωαννην | WH ιωανην

ⁱ 9:30 μωσης | CT PT μωυσης

^j 9:30 ηλιας | TH WH ηλειας

^k 9:31 ἐμελλεν | NA SBL WH ημελλεν

^l 9:32 ειδον | WH ειδαν

^m 9:33 πετρος | CT PCK PT TR ο πετρος

ⁿ 9:33 μιαν μωση | PCK RP^{ms} μιαν μωσει |

CT PT μιαν μωσει | TR μωσει μιαν

^o 9:33 ηλια | TH WH ηλεια

^p 9:34 επεσκιασεν | CT επεσκιαζεν

ἐφοβήθησαν δὲ ἐν τῷ ^aἐκείνους εἰσελθεῖν εἰς τὴν νεφέλην. **35** Καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆς νεφέλης, λέγουσα, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ^bἀγαπητός· αὐτοῦ ἀκούετε. **36** Καὶ ἐν τῷ γενέσθαι τὴν φωνήν, εὐρέθη ^cὁ Ἰησοῦς μόνος. Καὶ αὐτοὶ ἐσίγησαν, καὶ οὐδενὶ ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις οὐδὲν ὧν ^dεώρακασιν.

37 Ἐγένετο δὲ ^eἐν τῇ ἐξῆς ἡμέρᾳ, κατελθόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους, συνήντησεν αὐτῷ ὄχλος πολὺς. **38** Καὶ ἰδού, ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ὄχλου ^fἀνεβόησεν, λέγων, Διδάσκαλε, δέομαί σου, ^gἐπίβλεψαι ἐπὶ τὸν υἱόν μου, ὅτι μονογενὴς ^hἐστίν μοι. **39** καὶ ἰδού, πνεῦμα λαμβάνει αὐτόν, καὶ ⁱἐξαίφνης κράζει, καὶ σπαράσσει αὐτὸν μετὰ ἁφροῦ, καὶ ^jμόγισ ἀποχωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ, συντρίβον αὐτόν. **40** Καὶ ἐδεήθη τῶν μαθητῶν σου ἵνα ^kἐκβάλωσιν αὐτό, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν. **41** Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ὡ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἀνέξομαι ὑμῶν; Προσάγαγε ^lτὸν υἱόν σου ὧδε. **42** Ἐτι δὲ προσερχομένου αὐτοῦ, ἔρρηξεν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον καὶ συνεσπάραξεν· ἐπετίμησεν δὲ ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ ἰάσατο τὸν παῖδα, καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. **43** Ἐξεπλήσσοντο δὲ πάντες ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι τοῦ θεοῦ.

Πάντων δὲ θαυμαζόντων ἐπὶ πᾶσιν οἷς ^mἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, **44** Θέσθε ὑμεῖς εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν τοὺς λόγους τούτους· ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων. **45** Οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἦν παρακεκαλυμμένον ἀπ' αὐτῶν, ἵνα

^a **9:34** εκεινους εισελθειν | PT εισελθειν

εκεινους | CT εισελθειν αυτους

^b **9:35** αγαπητος | CT εκλεγεγμενος

^c **9:36** ο | CT om.

^d **9:36** εωρακασιν | CT εωρακαν

^e **9:37** εν | CT om.

^f **9:38** ανεβοησεν | CT εβοησεν

^g **9:38** επιβλεψαι | PCK PT RP^{mg} TR

επιβλεψον

^h **9:38** εστιν μοι | CT PT μοι εστι(ν)

ⁱ **9:39** εξαιφνης | WH εξεφνης

^j **9:39** μογισ | WH μολις

^k **9:40** εκβαλωσιν | TR εκβαλλωσιν

^l **9:41** τον υιον σου ωδε | CT TR ωδε τον υιον σου

^m **9:43** εποησεν ο ιησους | CT εποiei

μὴ αἰσθωνται αὐτό· καὶ ἐφοβοῦντο ἐρωτῆσαι αὐτὸν περὶ τοῦ ῥήματος τούτου.

⁴⁶ Εἰσηλθεν δὲ διαλογισμὸς ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς ἂν εἴη μείζων αὐτῶν. ⁴⁷ Ὁ δὲ Ἰησοῦς ^aἰδὼν τὸν διαλογισμὸν τῆς καρδίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενος ^bπαιδίου, ἔστησεν αὐτὸ παρ' ἑαυτῷ, ⁴⁸ καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὅς ^cἐὰν δέξηται τοῦτο τὸ παιδίον ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃς ^dἐὰν ἐμὲ δέξηται δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με· ὁ γὰρ ^eμικρότερος ἐν πᾶσιν ^fὑμῖν ὑπάρχων οὗτος ^gἔσται μέγας.

⁴⁹ Ἀποκριθεὶς δὲ ^hὁ Ἰωάννης εἶπεν, Ἐπιστάτα, ⁱεἰδομέν τινα ^jἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα ^kδαιμόνια· καὶ ^lἐκωλύσαμεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ μεθ' ἡμῶν. ⁵⁰ ^mΚαὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ⁿὁ Ἰησοῦς, Μὴ ^oκωλύετε· ὃς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ' ^pἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἐστιν.

⁵¹ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέρας τῆς ^qἀναλήψεως αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ^rτὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐστήριξεν τοῦ πορευέσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ, ⁵² καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸ προσώπου ^sαὐτοῦ· καὶ πορευθέντες εἰσηλθον εἰς κώμην Ἑσμμαρειτῶν, ^uὥστε ἐτοιμάσαι αὐτῷ. ⁵³ Καὶ οὐκ ἐδέξαντο αὐτόν, ὅτι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἦν πορευόμενον εἰς Ἱερουσαλήμ. ⁵⁴ Ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ ^vαὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ ^wἸωάννης ^xεἰ-

^a 9:47 ἰδων | CT εἰδως

^b 9:47 παιδιου | CT παιδιον

^c 9:48 εαν | SBL TH WH αν

^d 9:48 εαν | CT αν

^e 9:48 μικροτερος | TH μεικροτερος

^f 9:48 υμιν | PCK υμων

^g 9:48 εσται | CT PT εστι(ν)

^h 9:49 ο ιωαννης | NA SBL TH ιωαννης | WH ιωανης

ⁱ 9:49 εἰδομεν | WH εἰδαμεν

^j 9:49 ἐπι | CT εν

^k 9:49 δαιμονια | TR τα δαιμονια

^l 9:49 εκωλυσαμεν | CT εκωλυομεν

^m 9:50 και ειπεν | CT ειπεν δε

ⁿ 9:50 ο | WH om.

^o 9:50 κωλυετε | PT κωλυετε ου γαρ εστι καθ υμων

^p 9:50 ημων υπερ ημων | CT PT υμων υπερ υμων

^q 9:51 αναληψεως | CT αναλημψεως

^r 9:51 το προσωπον αυτου εστηριξεν | PT εστηριξε το προσωπον αυτου | CT το προσωπον εστηρισεν

^s 9:52 αυτου | PCK εαντου

^t 9:52 σαμαρειτων | NA SBL σαμαριτων

^u 9:52 ωστε | CT ως

^v 9:54 αυτου | CT om.

^w 9:54 ιωαννης | WH ιωανης

^x 9:54 ειπον | CT ειπαν

πον, Κύριε, θέλεις εἶπωμεν πῦρ καταβῆναι ἀπὸ ^aτοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀναλῶσαι αὐτούς, ^bὥς καὶ Ἡλίας ἐποίησεν; ⁵⁵ Στραφεῖς δὲ ἐπετίμησεν αὐτοῖς, ^cκαὶ εἶπεν, Οὐκ οἴδατε οἶον πνεύματος ἐστε ὑμεῖς· ⁵⁶ ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν ψυχὰς ἀνθρώπων ἀπολέσαι, ἀλλὰ σῶσαι. Καὶ ἐπορεύθησαν εἰς ἑτέραν κώμην.

⁵⁷ ^dἘγένετο δὲ πορευομένων αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ, εἶπέν τις πρὸς αὐτόν, Ἀκολουθήσω σοι ὅπου ^eἂν ἀπέρχῃ, ^fκύριε. ⁵⁸ Καὶ εἶπεν αὐτῷ ^gὁ Ἰησοῦς, Αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσιν, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν ^hκλίνῃ. ⁵⁹ Εἶπεν δὲ πρὸς ἕτερον, Ἀκολουθεῖ μοι. Ὁ δὲ εἶπεν, Ἰ Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι ⁱἀπελθόντι πρῶτον θάψαι τὸν πατέρα μου. ⁶⁰ Εἶπεν δὲ αὐτῷ ^kὁ Ἰησοῦς, Ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς· σὺ δὲ ἀπελθὼν διάγγελλε τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. ⁶¹ Εἶπεν δὲ καὶ ἕτερος, Ἀκολουθήσω σοι, κύριε· πρῶτον δὲ ἐπίτρεψόν μοι ἀποτάξασθαι τοῖς εἰς τὸν οἶκόν μου. ⁶² Εἶπεν δὲ ^lὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν, Οὐδεὶς, ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα ^mαὐτοῦ ἐπ' ἄροτρον,

^a 9:54 του | PT *om.*

^b 9:54 ως και ηλιας εποιησεν | CT *om.*

^c 9:55–56 και ... σῶσαι | PT [και ειπεν ουκ οιδετε ποιου πνευματος εστε υμεις ο υιος του ανθρωπου ουκ ηλθε ψυχας ανθρωπων απολεσαι αλλα σωσαι] | CT RP^{ms} *om.*

^d 9:57 εγενετο δε | CT και

^e 9:57 αν | CT PT RP^{ms} εαν

^f 9:57 κυριε | CT *om.*

^g 9:58 ο | [WH]

^h 9:58 κλινῃ | TH κλεινῃ

ⁱ 9:59 κυριε | [NA] | WH *om.*

^j 9:59 απελθοντι πρωτον | TH WH πρωτον απελθοντι

^k 9:60 ο ιησους | CT *om.*

^l 9:62 ο ιησους προς αυτον | TH TR προς αυτον ο ιησους | NA WH [προς αυτον] ο ιησους | SBL ο ιησους

^m 9:62 αυτου | NA SBL WH *om.*

^c 9:55–56 και ειπεν ουκ οιδετε οιου πνευματος εστε υμεις ο γαρ υιος του ανθρωπου ουκ ηλθεν ψυχας ανθρωπων απολεσαι αλλα σωσαι K M Y Π (399^c) 2224^c (2500) 2811 (399^c: *om.* γαρ; 2500: *places before* 9:55, *has* αποκριθεις ο ιησους ειπεν αυτοις *for* ειπεν) | και ειπεν ουκ οιδετε οιου πνευματος εστε ο υιος του ανθρωπου ουκ ηλθεν ψυχας ανθρωπων απολεσαι αλλα σωσαι (U) (Γ) Θ Λ 1143^{vid} (U Γ: αποκτειναι *for* απολεσαι; Γ: ψυχην *for* ψυχας) | και ειπεν ουκ οιδετε ποιου πνευματος εστε D | *om.* ϣ⁴⁵ ϣ⁷⁵ ⋈ A B C E G H L S V W X Δ Ξ Ψ Ω 047 0211 33 399* 461 565 892 1080 1295 1424 2224* | 0307 *unreadable*

καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω, εὐθετός ἐστιν ^aεἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.

10 Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ κύριος ^bκαὶ ἑτέρους ^cἑβδομήκοντα, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἀνὰ ^dδύο πρὸ προσώπου αὐτοῦ εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ τόπον οὗ ^eἔμελλεν αὐτὸς ἔρχεσθαι. **2** Ἔλεγεν ^fοὖν πρὸς αὐτούς, Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἔργαται ὀλίγοι· δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ, ὅπως ^gἐκβάλῃ ἔργατας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ. **3** Ὑπάγετε· ἰδοὺ, ^hἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς ἄρνας ἐν μέσῳ λύκων. **4** Μὴ βαστάζετε ⁱβαλάντιον, μὴ πήραν, ^jμηδὲ ὑποδήματα· καὶ μηδὲνα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε. **5** Εἰς ἣν δ' ἂν ^kοἰκίαν εἰσέρχησθε, πρῶτον λέγετε, Εἰρήνῃ τῷ οἴκῳ τούτῳ. **6** Καὶ ἐὰν ^lἢ ἐκεῖ υἱὸς εἰρήνης, ^mἐπαναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν ἡ εἰρήνη ὑμῶν· εἰ δὲ μήγε, ἐφ' ὑμᾶς ⁿἀνακαμψει. **7** Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ μένετε, ^oἐσθίοντες καὶ πίνοντες τὰ παρ' αὐτῶν· ἄξιός γάρ ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ^pἐστίν. Μὴ μεταβαίνετε ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν. **8** Καὶ εἰς ἣν ^qἂν πόλιν εἰσέρχησθε, καὶ δέχωνται ὑμᾶς, ἐσθίετε τὰ παρατιθέμενα ὑμῖν, **9** καὶ θεραπεύετε τοὺς ἐν αὐτῇ ἀσθενεῖς, καὶ λέγετε αὐτοῖς, Ἦγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. **10** Εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν ^rεἰσέρχησθε, καὶ μὴ δέχωνται ὑμᾶς, ἐξελθόντες εἰς τὰς πλατείας αὐτῆς εἶπατε, **11** Καὶ τὸν κονιορτὸν τὸν κολληθέντα ἡμῖν ^sἐκ τῆς

^a **9:62** εἰς τὴν βασιλείαν | CT τὴ βασιλεία

^b **10:1** καὶ | NA TH WH om.

^c **10:1** εβδομηκοντα | SBL εβδομηκοντα
δυο | NA WH εβδομηκοντα [δυο]

^d **10:1** δυο | SBL δυο δυο | NA WH δυο
[δυο]

^e **10:1** ἐμελλεν | CT PT ἡμελλεν

^f **10:2** οὖν | CT δε

^g **10:2** ἐκβάλῃ ἐργατας | CT ἐργατας
ἐκβάλῃ | TR ἐκβαλλῃ ἐργατας

^h **10:3** ἐγὼ | CT om.

ⁱ **10:4** βαλάντιον | CT PT βαλλαντιον

^j **10:4** μηδε | CT PCK μη

^k **10:5** οικίαν εισερχησθε | CT εισελθητε
οικίαν

^l **10:6** ἡ ἐκεῖ | NA WH ἐκεῖ ἡ | PCK ST
μὲν ἡ ἐκεῖ | SCR μὲν ἡ ἐκεῖ ο

^m **10:6** ἐπαναπαύσεται | CT ἐπαναπαύσεται

ⁿ **10:6** ἀνακαμψει | PT ἐπανακαμψει

^o **10:7** ἐσθιοντες | WH ἐσθοντες

^p **10:7** ἐστιν | CT om.

^q **10:8** ἀν | PCK TR δ ἀν

^r **10:10** εισερχησθε | CT εισελθητε

^s **10:11** ἐκ | PT ἀπο

πόλεως ^aὑμῶν ἀπομασσόμεθα ὑμῖν· πλὴν τοῦτο ^bγινώσκετε, ὅτι ἤγγικεν ^cἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. ¹² ^dΛέγω ὑμῖν ὅτι Σοδόμοις ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνεκτότερον ἔσται, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. ¹³ Οὐαὶ σοι, ^eΧοραζὶν, οὐαὶ σοι, Βηθσαϊδᾶ· ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ ^fΣιδῶνι ^gἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γεγόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ ^hκαθήμεναι μετενόησαν. ¹⁴ Πλὴν Τύρῳ καὶ ⁱΣιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν τῇ κρίσει, ἢ ὑμῖν. ¹⁵ Καὶ σύ, ^jΚαπερναούμ, ^kἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθείσα, ἕως ^lἸδοῦ ^mκαταβιβασθήσῃ. ¹⁶ Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει· καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ· ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν ἀθετεῖ τὸν ἀποστείλαντά με.

¹⁷ Ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ⁿἐβδομήκοντα μετὰ χαρᾶς, λέγοντες, Κύριε, καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί σου. ¹⁸ Εἶπεν δὲ αὐτοῖς, Ἐθεώρουν τὸν Σατανᾶν ὥς ἄστραπην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα. ¹⁹ Ἰδοῦ, ^oδίδωμι ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφρων καὶ σκορπίων, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ· καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ^pἀδικήσῃ. ²⁰ Πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε ὅτι τὰ πνεύματα ὑμῖν ὑποτάσσεται· χαίρετε ^qδὲ ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν ^rἐγράφη ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

²¹ Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἡγαλλιάσατο ^sτῷ πνεύματι ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν, Ἐξομολογοῦμαί σοι, πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυσας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ

^a 10:11 ὑμων | CT ὑμων εἰς τοὺς ποδας |

PT ὑμων εἰς τοὺς ποδας ἡμων

^b 10:11 γινώσκετε | TH γεινώσκετε

^c 10:11 ἐφ' ὑμας | CT om.

^d 10:12 λέγω | PT TR λέγω δε

^e 10:13 χοραζὶν | PCK TR χωραζὶν | TH WH χοραζεῖν

^f 10:13 σιδωνι | TH σειδωνι

^g 10:13 ἐγενοντο | CT ἐγενήθησαν

^h 10:13 καθήμεναι | CT PT καθήμενοι

ⁱ 10:14 σιδωνι | TH σειδωνι

^j 10:15 καπερναουμ | CT καφαρναουμ

^k 10:15 ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθείσα | CT μὴ ἕως οὐρανοῦ ὑψώθησιν

^l 10:15 αδοῦ | CT τοῦ αδοῦ

^m 10:15 καταβιβασθήσῃ | NA WH καταβήσῃ

ⁿ 10:17 ἐβδομηκοντα | SBL ἐβδομηκοντα δυο | NA WH ἐβδομηκοντα [δυο]

^o 10:19 δίδωμι | CT δεδωκα

^p 10:19 ἀδικήσῃ | SCR WH ἀδικήσει

^q 10:20 δε | TR δε μαλλον

^r 10:20 ἐγραφη | NA SBL ἐγγεγραπται | TH WH ἐνγεγραπται

^s 10:21 τῷ πνεύματι ὁ ἰησοῦς | SBL TH WH τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ | NA [ἐν] τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ

ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις. Ναί, ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως ^aἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου. ²² ^bΚαὶ στραφεῖς πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶπεν, Πάντα ^cμοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός μου· καὶ οὐδεὶς ^dγινώσκει τίς ἐστὶν ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ, καὶ τίς ἐστὶν ὁ πατήρ, εἰ μὴ ὁ υἱός, καὶ ᾧ ^eἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι. ²³ Καὶ στραφεῖς πρὸς τοὺς μαθητὰς κατ' ἰδίαν εἶπεν, Μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέποντες ἃ βλέπετε. ²⁴ Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ βασιλεῖς ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε, καὶ οὐκ ^fεἶδον· καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν.

²⁵ Καὶ ἰδοὺ, νομικός τις ἀνέστη, ἐκπειράζων αὐτόν, ^gκαὶ λέγων, Διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; ²⁶ Ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται; Πῶς ἀναγινώσκεις; ²⁷ Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου, ἐξ ὅλης ^hτῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου· καὶ τὸν πλησίον σου ὡς ⁱσεαυτόν. ²⁸ Εἶπεν δὲ αὐτῷ, Ὅρθως ἀπεκρίθης· τοῦτο ποιεῖ, καὶ ζήσῃ. ²⁹ Ὁ δὲ θέλων ^kδικαιοῦν ἑαυτόν εἶπεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Καὶ τίς ἐστὶν μου πλησίον; ³⁰ Ὑπολαβὼν ^lδὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς ^mἹεριχά, καὶ λησταῖς περιέπεσεν, οἱ καὶ ἐκδύσαντες αὐτόν καὶ πληγὰς ἐπιθέντες ἀπῆλθον, ἀφέντες ἡμιθανῆ ⁿτυγχάνοντα. ³¹ Κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεὺς τις κατέβαινεν ^oἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ· καὶ ἰδὼν αὐτόν

^a 10:21 ἐγενετο εὐδοκία | CT εὐδοκία ἐγενετο

^b 10:22 καὶ στραφεῖς πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶπεν | [PT] | CT SCR om.

^c 10:22 μοι παρεδόθη | TR παρεδοθη μοι

^d 10:22 γινώσκει | TH γεινώσκει | PT επιγινώσκει

^e 10:22 εἰαν | WH av

^f 10:24 εἶδον | CT εἶδαν

^g 10:25 καὶ | CT om.

^h 10:27 τῆς | [NA] | WH om.

ⁱ 10:27 ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας | CT ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχύι σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ

^j 10:27 σεαυτὸν | PT εαυτὸν

^k 10:29 δικαιοῦν | CT δικαιοῦσαι

^l 10:30 δε | NA TH WH om.

^m 10:30 ἱερὶχὼ | TH WH ἱερειχὼ

ⁿ 10:30 τυγχάνοντα | CT om.

^o 10:31 ἐν | [WH]

ἀντιπαρήλθεν. ³² Ὅμοίως δὲ καὶ ^aΛευίτης ^bγενόμενος κατὰ τὸν τόπον ἔλθων καὶ ἰδὼν ἀντιπαρήλθεν. ³³ ^cΣαμαρείτης δέ τις ὁδεύων ἦλθεν κατ' αὐτόν, καὶ ἰδὼν ^dαὐτὸν ἐσπλαγχνίσθη, ³⁴ καὶ προσελθὼν κατέδησεν τὰ τραύματα αὐτοῦ, ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον· ἐπιβιάσας δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτήνος, ἦγαγεν αὐτὸν εἰς πανδοχεῖον, καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ. ³⁵ Καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον ^eἐξελθὼν, ἐκβαλὼν ^fδύο δηνάρια ἔδωκεν τῷ πανδοχεῖ, καὶ εἶπεν ^gαὐτῷ, Ἐπιμελήθητι αὐτοῦ· καὶ ^hὅ τι ἂν προσδαπανήσης, ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω σοι. ³⁶ Τίς ⁱοὖν τούτων τῶν τριῶν ^jπλησίον δοκεῖ σοι γεγονέναι τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς ληστάς; ³⁷ Ὁ δὲ εἶπεν, Ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ. Εἶπεν ^kοὖν αὐτῷ ^lὁ Ἰησοῦς, Πορεύου, καὶ σὺ ποίει ὁμοίως.

³⁸ ^mἘγένετο δὲ ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτούς, ⁿκαὶ αὐτὸς εἰσῆλθεν εἰς κώμην τινά· γυνὴ δὲ τις ὀνόματι Μάρθα ὑπεδέξατο αὐτὸν ^oεἰς τὸν οἶκον αὐτῆς. ³⁹ Καὶ τῇδε ἦν ἀδελφὴ καλουμένη ^pΜαρία, ἥ καὶ ^qπαρακαθίσασα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ ἤκουεν ^rτὸν λόγον αὐτοῦ. ⁴⁰ Ἡ δὲ Μάρθα περιεσπᾶτο περὶ πολλὴν διακονίαν· ἐπιστάσα δὲ εἶπεν, Κύριε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἡ ἀδελφὴ μου μόνην με ^tκατέλειπεν διακονεῖν; ^uΕἰπέ οὖν αὐτῇ ἵνα μοι συναντιλάβηται. ⁴¹ Ἀποκριθεὶς δὲ ^vεἶπεν αὐτῇ ὁ

^a 10:32 λευιτης | TH WH λευειτης

^b 10:32 γενομενος | [NA] | SBL TH WH om.

^c 10:33 σαμαρειτης | NA SBL σαμαριτης

^d 10:33 αυτον | CT om.

^e 10:35 εξελθων | CT om.

^f 10:35 δυο δηναρια εδωκεν | NA εδωκεν δυο δηναρια

^g 10:35 αυτω | CT om.

^h 10:35 ο τι | WH οτι

ⁱ 10:36 ουν | CT om.

^j 10:36 πλησιον δοκει σοι | TR δοκει σοι πλησιον

^k 10:37 ουν | CT δε

^l 10:37 ο | [WH]

^m 10:38 εγενετο δε εν | CT εν δε

ⁿ 10:38 και | CT om.

^o 10:38 εις τον οικον αυτης | TH WH εις την οικιαν | NA SBL om.

^p 10:39 μαρια η | SBL μαριαμ η | NA WH μαριαμ [η] | TH μαριαμ

^q 10:39 παρακαθισασα παρα | CT παρακαθεσθειςα προς

^r 10:39 ιησου | NA WH κυριου

^s 10:39 τον λογον | PCK των λογων

^t 10:40 κατελειπεν | NA PCK PT TR κατελιπε(v)

^u 10:40 ειπε | WH ειπον

^v 10:41 ειπεν αυτη ο ιησους | PCK ο ιησους ειπεν αυτη | CT ειπεν αυτη ο κυριος

Ἰησοῦς, Μάρθα, Μάρθα, μεριμνῶς καὶ ^aτυρβάζῃ περὶ πολλά· ⁴² ^bἐνὸς δὲ ἐστὶν χρεία· ^cΜαρία δὲ τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο, ἣτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται ^dἀπ' αὐτῆς.

11 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ προσευχόμενον, ὥς ἐπαύσατο, εἶπέν τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτόν, Κύριε, δίδαξον ἡμᾶς προσεύχεσθαι, καθὼς καὶ ^eἸωάννης ἐδίδαξεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ. ² Εἶπεν δὲ αὐτοῖς, Ὅταν προσεύχησθε, λέγετε, Πάτερ ^fἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου. ^g Ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου. ^h Γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὥς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. ³ Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δίδου ἡμῖν τὸ καθ' ἡμέραν. ⁴ Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν, καὶ γὰρ αὐτοὶ ⁱἀφίεμεν παντὶ ^jὀφειλόντι ἡμῖν. Καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ^k ἀλλὰ ῥύσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

⁵ Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τίς ἐξ ὑμῶν ἔξει φίλον, καὶ πορεύσεται πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίου, καὶ ^lεἴπῃ αὐτῷ, Φίλε, χρῆσόν μοι τρεῖς ἄρτους, ⁶ ἐπειδὴ ^mφίλος παρεγένετο ἐξ ὁδοῦ πρὸς με, καὶ οὐκ ἔχω ὃ παραθήσω αὐτῷ. ⁷ Κάκεϊνος ἔσωθεν ἀποκριθεὶς εἶπῃ, Μή μοι κόπους πάρεχε· ἤδη ἡ θύρα κέκλεισται, καὶ τὰ παιδία μου μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν κοίτην εἰσίν· οὐ δύναμαι ἀναστὰς δοῦναί σοι. ⁸ Λέγω ὑμῖν, εἰ καὶ οὐ δώσει αὐτῷ ἀναστάς, διὰ τὸ εἶναι ⁿαὐτοῦ φίλον, διὰ γε τὴν ^oἀναίδειαν αὐτοῦ ἐγερθεὶς δώσει αὐτῷ ^pὅσον χρήζει. ⁹ Καγὼ ὑμῖν λέγω, αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὕρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. ¹⁰ Πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει·

^a 10:41 τυρβαζῇ | CT θυρβαζῇ

^b 10:42 ἐνός δε ἐστὶν χρεία | SBL WH
ολίγων δε ἐστὶν χρεία η ἐνός

^c 10:42 μαρία δε | CT μαριαμ γαρ

^d 10:42 απ | CT om.

^e 11:1 ἰωαννης | WH ἰωανης

^f 11:2 ἡμων ... ουρανοις | CT om.

^g 11:2 ελθετω | WH ελθατω

^h 11:2 γεννητηω ... γης | CT om.

ⁱ 11:4 αφιμεν | CT αφιομεν

^j 11:4 οφειλοντι | PT τω οφειλοντι

^k 11:4 αλλα ... πονηρου | CT om.

^l 11:5 ευπη | PT ερει

^m 11:6 φιλος | CT PT TR φιλος μου

ⁿ 11:8 αυτου φιλον | CT φιλον αυτου

^o 11:8 αναιδειαν | WH αναιδιαν

^p 11:8 οσον | CT PT TR οσων

καὶ ὁ ζητῶν εὐρίσκει· καὶ τῷ κρούονται ^aἀνοιγήσεται. ¹¹ Τίνα δὲ ^bὕμων τὸν πατέρα αἰτήσῃ ὁ υἱὸς ^c ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσῃ αὐτῷ; ¹² Ἡ καὶ ἰχθύν, μὴ ἀντὶ ἰχθύος ὄφιν ^d ἐπιδώσῃ αὐτῷ; ¹³ Ἡ καὶ ^eἐὰν αἰτήσῃ ὥον, μὴ ἐπιδώσῃ αὐτῷ σκορπίον; ¹³ Εἰ οὖν ὑμεῖς ^fπονηροὶ ὑπάρχοντες οἴδατε ^gδόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ ^h ὁ ἐξ οὐρανοῦ δώσει πνεῦμα ⁱἅγιον τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν;

¹⁴ Καὶ ἦν ἐκβάλλων δαιμόνιον, ^jκαὶ αὐτὸ ἦν κωφόν. Ἐγένετο δέ, τοῦ δαιμονίου ἐξελθόντος, ἐλάλησεν ὁ κωφός· καὶ ^kἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι. ¹⁵ Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ^lεἶπον, Ἐν Βεελζεβούλ ^mἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. ¹⁶ Ἐτεροι δὲ πειράζοντες σημεῖον ⁿπαρ’ αὐτοῦ ἐζήτουν ἐξ οὐρανοῦ. ¹⁷ Αὐτὸς δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὰ διανοήματα εἶπεν αὐτοῖς, Πᾶσα βασιλεία ἐφ’ ἑαυτὴν διαμερισθεῖσα ἐρημοῦται· καὶ οἶκος ἐπὶ οἶκον, πίπτει. ¹⁸ Εἰ δὲ καὶ ὁ Σατανᾶς ἐφ’ ἑαυτὸν διμερίσθῃ, πῶς σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ; Ὅτι λέγετε ἐν ^oΒεελζεβούλ ^pἐκβάλλειν με τὰ δαιμόνια. ¹⁹ Εἰ δὲ ἐγὼ ἐν ^qΒεελζεβούλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ^rἐκβάλλουσιν; Διὰ τοῦτο ^sκριταὶ ὑμῶν αὐτοὶ ἔσονται. ²⁰ Εἰ δὲ ἐν δακτύλῳ θεοῦ ^tἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ’ ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. ²¹ Ὅταν ὁ ἰσχυρὸς καθωπλισμένος φυλάσῃ τὴν ἑαυτοῦ

^a 11:10 ανοιγησεται | NA ανοιγ[ησ]εται | PT ανοιχθησεται

^b 11:11 υμων | CT PT εξ υμων

^c 11:11 αρτον μη λιθον επιδωσει αυτω η και ιχθυν μη | TR αρτον μη λιθον επιδωσει αυτω ει και ιχθυν μη | WH ιχθυν μη | NA SBL TH ιχθυν και

^d 11:11 επιδωσει αυτω | CT αυτω επιδωσει

^e 11:12 εαν αιτηση ωον μη | CT αιτησει ωον

^f 11:13 πονηροι υπαρχοντες | PT υπαρχοντες πονηροι

^g 11:13 δοματα αγαθα | TR αγαθα δοματα

^h 11:13 ο | [NA WH]

ⁱ 11:13 αγιον | PT αγαθον

^j 11:14 και αυτο ην | [NA] | SBL TH WH

om.

^k 11:14 εθαυμασαν | PT εθαυμαζον

^l 11:15 ειπον εν βεελζεβουλ | WH ειπαν εν βεεζεβουλ

^m 11:15 αρχοντι | CT PT τω αρχοντι

ⁿ 11:16 παρ αυτου εζητουν εξ ουρανου | CT εξ ουρανου εζητουν παρ αυτου

^o 11:18 βεελζεβουλ | WH βεεζεβουλ

^p 11:18 εκβαλλειν με | PT με εκβαλλειν

^q 11:19 βεελζεβουλ | WH βεεζεβουλ

^r 11:19 εκβαλλουσιν | PT εκβαλουσι

^s 11:19 κριται υμων αυτοι | PT αυτοι κριται υμων | CT αυτοι υμων κριται

^t 11:20 εκβαλλω | NA WH [εγω] εκβαλλω

αὐλήν, ἐν εἰρήνῃ ἐστὶν τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ· ²² ἐπὶ δὲ ^αὁ ἰσχυρότερος αὐτοῦ ἐπελθὼν νικήσῃ αὐτόν, τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ αἶρει ἐφ' ἣ ἐπεποίθει, καὶ τὰ σκῦλα αὐτοῦ διαδίδωσιν. ²³ Ὁ μὴ ὦν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστίν· καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει. ²⁴ Ὅταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων, ζητοῦν ἀναπαυσιν· καὶ μὴ εὐρίσκον ^βλέγει, Ὑποστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου ὅθεν ἐξῆλθον. ²⁵ Καὶ ἐλθὼν εὐρίσκει ^γσεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον. ²⁶ Τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει ^δἐπτά ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ ἐλθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ· καὶ ^εγίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων.

²⁷ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐτὸν ταῦτα, ἐπάρασά τις ^εγυνὴ φωνὴν ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπεν αὐτῷ, Μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε, καὶ μαστοὶ οὓς ἐθήλασας. ²⁸ Αὐτὸς δὲ εἶπεν, ^hΜενοῦνγε μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ φυλάσσοντες ^ιαὐτόν.

²⁹ Τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροισμένων ἤρξατο λέγειν, Ἡ γενεὰ αὕτη ^jπονηρὰ ἐστίν· σημεῖον ^kἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθῆσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωῶ ^lτοῦ προφήτου. ³⁰ Καθὼς γὰρ ἐγένετο ^mἸωῶς ⁿσημεῖον τοῖς Νινευίταις, οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τῇ γενεᾷ ^οταύτῃ. ³¹ Βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινεῖ αὐτούς· ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων

^a 11:22 ο | CT *om.*

^b 11:24 λέγει | NA WH [τοτε] λέγει

^c 11:25 σεσαρωμενον | WH [σχολαζοντα] σεσαρωμενον

^d 11:26 επτα ετερα πνευματα πονηροτερα εαυτου | CT ετερα πνευματα πονηροτερα εαυτου επτα

^e 11:26 ελθοντα | CT PT TR εισελθοντα

^f 11:26 γινεται | TH γαινεται

^g 11:27 γυνη φωνην | CT φωνην γυνη

^h 11:28 μενουνγε | CT μενουν

ⁱ 11:28 αυτον | CT *om.*

^j 11:29 πονηρα | CT PT γενεα πονηρα

^k 11:29 επιζητει | CT PT ζητει

^l 11:29 του προφητου | CT *om.*

^m 11:30 ιωνας | WH [o] ιωνας

ⁿ 11:30 σημειον τοις νινευιταις | NA SBL τοις νινευιταις σημειον | TH WH τοις νινευιταις σημειον

^ο 11:30 ταυτη | PT ταυτη σημειον

τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν ^aΣολομῶνος, καὶ ἰδοῦ, πλεῖον Σολομῶνος ὧδε. ³² Ἄνδρες ^bΝινευὶ ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινουσιν αὐτήν· ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοῦ, πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε.

³³ Οὐδεὶς ^cδὲ λύχνον ἄψας εἰς ^dκρύπτειν τίθησιν, ^eοὐδὲ ὑπὸ τὸν μῶδιον, ἀλλ’ ἐπὶ τὴν λυχνίαν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι τὸ ^fφέγγος βλέπωσιν. ³⁴ Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ^gὀφθαλμός· ὅταν ^hοὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἀπλοῦς ᾖ, ⁱκαὶ ὅλον τὸ σῶμά σου ^jφωτεινὸν ἐστίν· ἐπὰν δὲ πονηρὸς ᾖ, καὶ τὸ σῶμά σου σκοτεινόν. ³⁵ Σκόπει οὖν μὴ τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστίν. ³⁶ Εἰ οὖν τὸ σῶμά σου ὅλον ^kφωτεινόν, μὴ ἔχον ^lτι μέρος ^mσκοτεινόν, ἔσται φωτεινὸν ὅλον, ὥς ὅταν ὁ λύχνος τῇ ἀστραπῇ φωτίζη σε.

³⁷ Ἐν δὲ τῷ ⁿλαλῆσαι, ^oἡρώτα αὐτὸν Φαρισαῖός ^pτις ὅπως ἀριστήσῃ παρ’ αὐτῷ· εἰσελθὼν δὲ ἀνέπεσεν. ³⁸ Ὁ δὲ Φαρισαῖος ἰδὼν ἐθαύμασεν ὅτι οὐ πρῶτον ἐβαπτίσθη πρὸ τοῦ ἀρίστου. ³⁹ Εἶπεν δὲ ὁ κύριος πρὸς αὐτόν, Νῦν ὑμεῖς οἱ Φαρισαῖοι τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πίνακος καθαρίζετε, τὸ δὲ ἔσωθεν ὑμῶν γέμει ἀρπαγῆς καὶ πονηρίας. ⁴⁰ Ἀφρονες, οὐχ ὁ ποιήσας τὸ ἔξωθεν καὶ τὸ ἔσωθεν ἐποίησεν; ⁴¹ Πλὴν τὰ ἐνόντα δότε ἐλεημοσύνην· καὶ ἰδοῦ, ^qπάντα καθαρά ὑμῖν ^rἐστίν.

^a 11:31 σολομωνος ... σολομωνος | PT TR
σολομωντος ... σολομωντος

^b 11:32 νινευι | HF νινευη | NA RP^{mg} SBL
νινευιται | TH WH νινευιται

^c 11:33 δε | CT om.

^d 11:33 κρυπτην | TR κρυπτον

^e 11:33 ουδε υπο τον μοδιον | [NA] | TH
om.

^f 11:33 φεγγος | NA TH WH φως

^g 11:34 οφθαλμος | CT οφθαλμος σου

^h 11:34 ουν | CT om.

ⁱ 11:34 και | PCK om.

^j 11:34 φωτεινον ... σκοτεινον | WH
φωτινον ... σκοτινον

^k 11:36 φωτεινον | WH φωτινον

^l 11:36 τι μέρος | CT μέρος τι

^m 11:36 σκοτεινον ... φωτεινον | WH
σκοτινον ... φωτινον

ⁿ 11:37 λαλησαι | PT λαλησαι αυτον
ταυτα

^o 11:37 ηρωτα | CT ερωτα

^p 11:37 τις | CT om.

^q 11:41 παντα | PT απαντα

^r 11:41 εστιν | PT εσται

42 ^a Ἄλλ' οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ πῆγανον καὶ πᾶν λάχανον, καὶ παρέρχεσθε τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ· ^b ταῦτα ἔδει ποιῆσαι, κἀκεῖνα μὴ ^c ἀφιέναι. 43 Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀγαπᾶτε τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς. 44 Οὐαὶ ὑμῖν, ^d γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι ἐστὲ ὡς τὰ μνημεῖα τὰ ἄδηλα, καὶ οἱ ^e ἄνθρωποι περιπατοῦντες ἐπάνω οὐκ οἶδασιν.

45 Ἀποκριθεὶς δέ τις τῶν νομικῶν λέγει αὐτῷ, Διδάσκαλε, ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς ὑβρίζεις. 46 Ὁ δὲ εἶπεν, Καὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς οὐαί, ὅτι φορτίζετε τοὺς ἀνθρώπους φορτία δυσβάστακτα, καὶ αὐτοὶ ἐνὶ τῶν δακτύλων ὑμῶν οὐ προσψαύετε τοῖς φορτίοις. 47 Οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι οἰκοδομεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν προφητῶν, οἱ δὲ πατέρες ὑμῶν ἀπέκτειναν αὐτούς. 48 Ἄρα ^f μαρτυρεῖτε καὶ συνευδοκεῖτε τοῖς ἔργοις τῶν πατέρων ὑμῶν· ὅτι αὐτοὶ μὲν ἀπέκτειναν αὐτούς, ὑμεῖς δὲ οἰκοδομεῖτε ^g αὐτῶν τὰ μνημεῖα. 49 Διὰ τοῦτο καὶ ἡ σοφία τοῦ θεοῦ εἶπεν, Ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς προφῆτας καὶ ἀποστόλους, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενοῦσιν καὶ ^h ἐκδιώξουσιν· 50 ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων τῶν προφητῶν τὸ ⁱ ἐκχυνόμενον ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης, 51 ἀπὸ ^j τοῦ αἵματος Ἄβελ ἕως ^k τοῦ αἵματος Ζαχαρίου τοῦ ἀπολομένου μεταξὺ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου. Ναί, λέγω ὑμῖν, ἐκζητηθήσεται ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. 52 Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς, ὅτι ἤρατε τὴν κλεῖδα τῆς γνώσεως· αὐτοὶ οὐκ ^l εἰσῆλθετε, καὶ τοὺς εἰσερχομένους ἐκωλύσατε.

^a 11:42 ἀλλ' | NA²⁷ SBL TH WH ἀλλα

^b 11:42 ταῦτα | CT PT ταῦτα δε

^c 11:42 ἀφιέναι | CT παρῆναι

^d 11:44 γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι
υποκριταί | CT *om.*

^e 11:44 ἄνθρωποι | SBL TH TR WH
ἄνθρωποι οἱ | NA ἄνθρωποι [οἱ]

^f 11:48 μαρτυρεῖτε | CT μαρτυρεῖς εστε

^g 11:48 αὐτῶν τὰ μνημεῖα | CT *om.*

^h 11:49 ἐκδιώξουσιν | CT διώξουσιν

ⁱ 11:50 ἐκχυνόμενον | CT ἐκκεχυμένον

^j 11:51 τοῦ | CT *om.*

^k 11:51 τοῦ | CT *om.*

^l 11:52 εἰσῆλθετε | CT εἰσηλθατε

⁵³ Ἀλέγοντος δὲ αὐτοῦ ταῦτα πρὸς αὐτούς, ἤρξαντο οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι δεινῶς ^bἐνέχειν, καὶ ἀποστοματίζειν αὐτὸν περὶ πλειόνων, ⁵⁴ ἐνεδρεύοντες αὐτόν, ^cζητοῦντες θηρεῦσαι τι ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, ^dἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ.

12 Ἐν οἷς ἐπισυναχθεισῶν τῶν μυριάδων τοῦ ὄχλου, ^eὥστε καταπατεῖν ἀλλήλους, ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ πρῶτον, Προσέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης ^fτῶν Φαρισαίων, ἣτις ἐστὶν ὑπόκρισις. ² Οὐδὲν δὲ συγκεκαλυμμένον ἐστὶν ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται, καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ γνωσθήσεται. ³ Ἀνθ' ὧν ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ εἵπατε, ἐν τῷ φωτὶ ἀκουσθήσεται· καὶ ὃ πρὸς τὸ οὐὶ ἐλάλησατε ἐν τοῖς ταμείοις, κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δωματίων. ⁴ Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις μου, Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ^gἀποκτενόντων τὸ σῶμα, καὶ μετὰ ταῦτα μὴ ἐχόντων περισσότερόν τι ποιῆσαι. ⁵ Ὑποδείξω δὲ ὑμῖν τίνα φοβηθῆτε· φοβήθητε τὸν μετὰ τὸ ἀποκτεῖναι ^hἐξουσίαν ἔχοντα ἐμβαλεῖν εἰς τὴν γέενναν· ναί, λέγω ὑμῖν, τοῦτον φοβήθητε. ⁶ Οὐχὶ πέντε στρουθία ⁱπωλεῖται ἀσσαρίων δύο; Καὶ ἐν ἑξ αὐτῶν οὐκ ἔστιν ἐπιλελησμένον ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. ⁷ Ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν πᾶσαι ἡρίθμηνται. Μὴ ^jοὖν φοβεῖσθε· ^kπολλῶν στρουθίων διαφέρετε. ⁸ Λέγω δὲ ὑμῖν, Πᾶς ὃς ἂν ^lὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσῃ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ. ⁹ ὃ δὲ ἀρνη-

^a 11:53 λεγοντος δε αυτου ταυτα προς αυτους | PT λεγοντος δε αυτου προς αυτους ταυτα | CT κακειθεν εξελθοντος αυτου

^b 11:53 ενεχειν | PCK συνεχειν

^c 11:54 ζητουντες | TR και ζητουντες | CT om.

^d 11:54 ινα ... αυτου | CT om.

^e 12:1 ωστε | PT ως

^f 12:1 των φαρισαιων ητις εστιν

υποκρισις | NA SBL WH ητις εστιν υποκρισις των φαρισαιων

^g 12:4 αποκτενοντων | PT αποκτενοντων | CT TR αποκτεινοντων

^h 12:5 εξουσιαν εχοντα | CT PT εχοντα εξουσιαν

ⁱ 12:6 πωλειται | CT πωλουνται

^j 12:7 ουν | CT om.

^k 12:7 πολλων | PCK πολλω

^l 12:8 ομολογηση | WH ομολογησει

σάμενός με ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων ἀπαρνηθήσεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ. ¹⁰ Καὶ πᾶς ὃς ἐρεῖ λόγον εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· τῷ δὲ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα βλασφημήσαντι οὐκ ἀφεθήσεται. ¹¹ Ὅταν δὲ ^aπροσφέρωσιν ὑμᾶς ἐπὶ τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, μὴ ^bμεριμνᾶτε πῶς ^cἢ τί ^dἀπολογήσησθε, ἢ τί εἴπητε· ¹² τὸ γὰρ ἅγιον πνεῦμα διδάξει ὑμᾶς ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, ἃ δεῖ εἰπεῖν.

¹³ Εἶπεν δέ τις ^eαὐτῷ ἐκ τοῦ ὄχλου, Διδάσκαλε, εἰπὲ τῷ ἀδελφῷ μου μερίσασθαι ^fμετ' ἐμοῦ τὴν κληρονομίαν. ¹⁴ Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ἄνθρωπε, τίς με κατέστησεν ^gδικαστὴν ἢ μεριστὴν ἐφ' ὑμᾶς; ¹⁵ Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς, Ὁρᾶτε καὶ φυλάσσεσθε ἀπὸ ^hτῆς πλεονεξίας· ὅτι οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ ⁱαὐτῷ ἐστὶν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ^jαὐτοῦ. ¹⁶ Εἶπεν δὲ παραβολὴν πρὸς αὐτούς, λέγων, Ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα· ¹⁷ καὶ διελογίζετο ἐν ^kἑαυτῷ λέγων, Τί ποιήσω, ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς καρπούς μου; ¹⁸ Καὶ εἶπεν, Τοῦτο ποιήσω· καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας, καὶ μείζονας οἰκοδομήσω, καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα ^lτὰ γενήματά μου καὶ τὰ ἀγαθὰ μου. ¹⁹ Καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου, Ψυχὴ, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ ^mκείμενα εἰς ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου. ²⁰ Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ θεός, ⁿἌφρον, ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχὴν σου ^oἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἡτοίμασας, τίني ἔσται; ²¹ ^pΟὕτως ὁ θησαυρίζων ἑαυτῷ, καὶ μὴ εἰς θεὸν πλουτῶν.

^a 12:11 προσφέρωσιν | CT εισφέρωσιν

^b 12:11 μεριμνᾶτε | CT μεριμνησητε

^c 12:11 ἢ τί | [WH]

^d 12:11 ἀπολογήσησθε | PCK
ἀπολογήσεσθε

^e 12:13 αὐτὸ ἐκ τοῦ ὄχλου | CT ἐκ τοῦ
ὄχλου αὐτοῦ

^f 12:13 μετ' ἐμοῦ τὴν κληρονομίαν | PT
τὴν κληρονομίαν μετ' ἐμοῦ

^g 12:14 δικαστὴν | CT κριτὴν

^h 12:15 τῆς | CT PT πασης

ⁱ 12:15 αὐτοῦ | CT PCK PT TR αὐτοῦ

^j 12:15 αὐτοῦ | CT αὐτοῦ

^k 12:17 εαυτῷ | WH αὐτῷ

^l 12:18 τὰ γενήματα μου | CT τὸν σίτον

^m 12:19 κείμενα ... πίε | [WH]

ⁿ 12:20 ἀφρον | CT ST ἀφρων

^o 12:20 ἀπαιτοῦσιν | TH WH αιτοῦσιν

^p 12:21 οὕτως ... εαυτῷ ... πλουτῶν | WH
[οὕτως ... αὐτῷ ... πλουτῶν]

²² Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς ^aαὐτοῦ, Διὰ τοῦτο ^bὑμῖν λέγω, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ^cὑμῶν, τί φάγητε· μηδὲ τῷ ^dσώματι, τί ἐνδύσθησθε. ²³ ^fἩ ψυχὴ ^gπλεῖον ἐστὶν τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος. ²⁴ Κατανοήσατε τοὺς κόρακας, ὅτι οὐ σπεύρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν, οἷς οὐκ ἔστιν ταμεῖον οὐδὲ ἀποθήκη, καὶ ὁ θεὸς τρέφει αὐτούς· πόσω μᾶλλον ὑμεῖς διαφέρετε τῶν πετεινῶν; ²⁵ Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται ^hπροσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα; ²⁶ Εἰ οὖν ⁱοὔτε ἐλάχιστον δύνασθε, τί περὶ τῶν λοιπῶν μεριμνᾶτε; ²⁷ Κατανοήσατε τὰ κρίνα πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ, οὐδὲ νήθει· λέγω ^kδὲ ὑμῖν, οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἐν τούτων. ²⁸ Εἰ δὲ ^lτὸν χόρτον ἐν τῷ ἀγρῷ σήμερον ὄντα, καὶ αὔριον εἰς ^mκλίβανον βαλλόμενον, ὁ θεὸς οὕτως ⁿἀμφιέννυσιν, πόσω μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; ²⁹ Καὶ ὑμεῖς μὴ ζητεῖτε τί φάγητε, ^oἢ τί πίνητε· καὶ μὴ μετεωρίζεσθε. ³⁰ Ταῦτα γὰρ πάντα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου ^pἐπιζητεῖ· ὑμῶν δὲ ὁ πατὴρ οἶδεν ὅτι χρῆζετε τούτων. ³¹ Πλὴν ζητεῖτε τὴν βασιλείαν ^qτοῦ θεοῦ, καὶ ταῦτα ^rπάντα προστεθήσεται ὑμῖν. ³² Μὴ φοβοῦ, τὸ μικρὸν ποιμνιον· ὅτι εὐδόκησεν ὁ πατὴρ ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν τὴν βασιλείαν. ³³ Πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν καὶ δότε ἐλεημοσύνην. Ποιήσατε ἑαυτοῖς ^sβαλάντια μὴ παλαιούμενα, θησαυρὸν ἀνέκλειπτον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅπου

^a 12:22 αὐτοῦ | [NA WH] | TH *om.*

^b 12:22 ὑμῖν λέγω | CT PCK PT λέγω ὑμῖν

^c 12:22 ὑμῶν | CT *om.*

^d 12:22 σώματι | PT σώματι ὑμῶν | WH σώματι [ὑμῶν]

^e 12:22 ἐνδύσθησθε | PCK ἐνδύσεσθε

^f 12:23 ἡ | CT ἡ γὰρ | PT οὐχὶ ἡ

^g 12:23 πλεον | PCK πλειων

^h 12:25 προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ | CT ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ προσθεῖναι | RP^{ms} προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ

ⁱ 12:25 ἐνα | CT *om.*

^j 12:26 οὔτε | CT οὐδε

^k 12:27 δε | PCK *om.*

^l 12:28 τὸν χόρτον ἐν τῷ ἀγρῷ σήμερον ὄντα | PT τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ σήμερον ὄντα | CT ἐν ἀγρῷ τὸν χόρτον ὄντα σήμερον

^m 12:28 κλίβανον | TH κλειβανον

ⁿ 12:28 ἀμφιέννυσιν | NA SBL TH ἀμφιέζει | WH ἀμφιαζει

^o 12:29 ἡ | CT PT καὶ

^p 12:30 ἐπιζητεῖ | CT ἐπιζητουσιν

^q 12:31 τοῦ θεοῦ | CT αὐτοῦ

^r 12:31 πάντα | [PT] | CT *om.*

^s 12:33 βαλάντια | CT PT βαλλαντια

κλέπτης οὐκ ἐγγίξει, οὐδὲ σῆς διαφθείρει· ³⁴ ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ καὶ ἡ καρδιά ὑμῶν ἔσται.

³⁵ Ἔστωσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες περιεζωσμέναι, καὶ οἱ λύχνοι καιόμενοι· ³⁶ καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι ἀνθρώποις προσδεχομένοις τὸν κύριον ἑαυτῶν, πότε ^a ἀναλύσῃ ἐκ τῶν γάμων, ἵνα, ἐλθόντος καὶ κρούσαντος, εὐθέως ἀνοίξωσιν αὐτῷ. ³⁷ Μακάριοι οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι, οὓς ἐλθὼν ὁ κύριος εὐρήσῃ γρηγοροῦντας· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι περιζώσεται καὶ ἀνακλινεῖ αὐτούς, καὶ παρελθὼν διακονήσῃ αὐτοῖς. ³⁸ ^b Καὶ ἐὰν ἔλθῃ ἐν τῇ δευτέρᾳ φυλακῇ, καὶ ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ ἔλθῃ, καὶ εὗρῃ οὕτως, μακάριοί εἰσιν ^c οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι. ³⁹ Τοῦτο δὲ ^d γινώσκετε, ὅτι εἰ ἤδει ὁ οἰκοδεσπότης ποῖα ὥρα ὁ κλέπτης ἔρχεται, ^e ἐγρηγόρησεν ἄν, καὶ οὐκ ^f ἂν ἀφήκεν ^g διορυγῆναι τὸν οἶκον αὐτοῦ. ⁴⁰ Καὶ ὑμεῖς ^h οὖν ἰγίνεσθε ἕτοιμοι· ὅτι ἡ ὥρα οὐ δοκεῖτε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

⁴¹ Εἶπεν δὲ ^j αὐτῷ ὁ Πέτρος, Κύριε, πρὸς ἡμᾶς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγεις, ἢ καὶ πρὸς πάντας; ⁴² Εἶπεν δὲ ὁ κύριος, Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς οἰκονόμος ⁱ καὶ φρόνιμος, ὃν καταστήσει ὁ κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ, τοῦ διδόναι ἐν καιρῷ ^m τὸ σιτομέτριον; ⁴³ Μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὐρήσῃ ⁿ ποιοῦντα οὕτως. ⁴⁴ Ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. ⁴⁵ Ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, Χρονίζει ὁ κύριός μου ἔρχεσθαι, καὶ ἄρξῃται τύπτειν τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδίσκας, ἐσθίειν τε καὶ πίνειν καὶ μεθύσκεσθαι· ⁴⁶ ἥξει

^a 12:36 ἀναλυσι | HF PCK PT TR ἀναλυσει

διορυγῆναι

^b 12:38 καὶ εἰ ἐλθῇ ἐν τῇ δευτέρᾳ φυλακῇ καὶ | CT καν ἐν τῇ δευτέρᾳ καν

^h 12:40 οὖν | CT om.

^c 12:38 οἱ δοῦλοι | CT om.

ⁱ 12:40 γίνεσθε | TH γεινεσθε

^d 12:39 γινώσκετε | TH γεινῶσκετε

^j 12:41 αὐτῷ | CT om.

^e 12:39 ἐγρηγόρησεν ἀν καὶ | NA SBL om.

^k 12:42 εἶπεν δὲ | CT καὶ εἶπεν

^f 12:39 ἀν | TH WH om.

^l 12:42 καὶ | CT o

^g 12:39 διορυγῆναι | NA SBL WH

^m 12:42 τοῦ | [NA WH] | TH om.

ⁿ 12:43 ποιοῦντα οὕτως | PT TH οὕτω(ς)

ποιοῦντα

ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ἧ οὐ προσδοκᾷ, καὶ ἐν ὥρᾳ ἧ οὐ ^aγινώσκει, καὶ διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπίστων θήσει. ⁴⁷ Ἐκεῖνος δὲ ὁ δούλος ὁ γνοὺς τὸ θέλημα τοῦ κυρίου ^bἑαυτοῦ, καὶ μὴ ἐτοιμάσας ^cμηδὲ ποιήσας πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ, δαρήσεται πολλάς· ⁴⁸ ὁ δὲ μὴ γνοὺς, ποιήσας δὲ ἄξια πληγῶν, δαρήσεται ὀλίγας. Παντὶ δὲ ᾧ ἐδόθη πολὺ, πολὺν ζητηθήσεται παρ' αὐτοῦ· καὶ ᾧ παρέθεντο πολὺ, περισσότερον αἰτήσουσιν αὐτόν.

⁴⁹ Πῦρ ἦλθον βαλεῖν ^dεἰς τὴν γῆν, καὶ τί θέλω εἰ ἤδη ἀνήφθη; ⁵⁰ Βάπτισμα δὲ ἔχω βαπτισθῆναι, καὶ πῶς συνέχομαι ἕως ^eοὗ τελεσθῇ. ⁵¹ Δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην παρεγενόμην δοῦναι ἐν τῇ γῇ; Οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἡ διαμερισμός. ⁵² Ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν ^fοἴκῳ ἐνὶ διαμεμερισμένοι, τρεῖς ἐπὶ δυσίν, καὶ δύο ἐπὶ τρισίν. ⁵³ ^gΔιαμερισθήσεται πατήρ ^hἐπὶ υἱῷ, καὶ υἱὸς ἐπὶ πατρί· μήτηρ ἐπὶ ⁱθυγατρί, καὶ θυγάτηρ ἐπὶ ^jμητρὶ· πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμφην αὐτῆς, καὶ νύμφη ἐπὶ τὴν πενθερὰν ^kαὐτῆς.

⁵⁴ Ἐλεγεν δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις, Ὅταν ἴδῃτε ^lτὴν νεφέλην ἀνατέλλουσιν ^mἀπὸ δυσμῶν, εὐθέως ⁿλέγετε, Ὁμβρος ἔρχεται· καὶ ^oγίνεται οὕτως. ⁵⁵ Καὶ ὅταν νότον πνέοντα, λέγετε ὅτι Καύσων ἔσται· καὶ ^pγίνεται. ⁵⁶ Ὑποκριταί, τὸ πρόσωπον ^qτῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ οἴδατε δοκιμάζειν· τὸν ^rδὲ καιρὸν τοῦτον πῶς ^sοὐ δοκιμάζετε; ⁵⁷ Τί δὲ καὶ ἄφ' ἑαυτῶν οὐ κρίνετε

^a 12:46 γινώσκει | ΤΗ γεινώσκει

^b 12:47 εαυτου | CT PCK αυτου

^c 12:47 μηδε | CT η

^d 12:49 εις | CT PT επι

^e 12:50 ου | CT οτου

^f 12:52 οικω ενι | CT ενι οικω

^g 12:53 διαμερισθησεται | CT PT διαμερισθησονται

^h 12:53 επι | TR εφ

ⁱ 12:53 θυγατρι | SBL WH θυγατερα | ΝΑ ΤΗ την θυγατερα

^j 12:53 μητρι | CT την μητερα

^k 12:53 αυτης | CT om.

^l 12:54 την | [ΝΑ] | SBL ΤΗ WH om.

^m 12:54 απο | CT επι

ⁿ 12:54 λεγετε | CT λεγετε οτι

^o 12:54 γινεται | ΤΗ γεινεται

^p 12:55 γινεται | ΤΗ γεινεται

^q 12:56 της γης και του ουρανου | PCK PT SCR του ουρανου και της γης

^r 12:56 δε καιρον | ΝΑ ΤΗ WH καιρον δε

^s 12:56 ου δοκιμαζετε | CT ουκ οιατε δοκιμαζειν

τὸ δίκαιον; ⁵⁸ Ὡς γὰρ ὑπάγεις μετὰ τοῦ ἀντιδίκου σου ἐπ’ ἄρχοντα, ἐν τῇ ὁδῷ δὸς ἐργασίαν ἀπηλλάχθαι ^a ἀπ’ αὐτοῦ· μήποτε κατασύρῃ σε πρὸς τὸν κριτὴν, καὶ ὁ κριτὴς σε ^b παραδῶ τῷ πράκτορι, καὶ ὁ πράκτωρ ^c σε βάλῃ εἰς φυλακὴν. ⁵⁹ Λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν, ἕως ^d οὗ καὶ ^e τὸν ἔσχατον λεπτὸν ἀποδῶς.

13 Παρήσαν δέ τινες ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἀπαγγέλλοντες αὐτῷ περὶ τῶν Γαλιλαίων, ὧν τὸ αἷμα ^f Πιλάτος ἔμιξεν μετὰ τῶν θυσίων αὐτῶν. ² Καὶ ἀποκριθεὶς ^g ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Δοκεῖτε ὅτι οἱ Γαλιλαῖοι οὗτοι ἁμαρτωλοὶ παρὰ πάντας τοὺς Γαλιλαίους ἐγένοντο, ὅτι ^h τοιαῦτα πεπόνθασιν; ³ Οὐχί, λέγω ὑμῖν· ἀλλ’ ἐὰν μὴ μετανοήτε, πάντες ⁱ ὥσαύτως ἀπολεισθε. ⁴ Ἦ ἐκεῖνοι οἱ ^j δέκα καὶ ὀκτώ, ἐφ’ οὓς ἔπεσεν ὁ πύργος ἐν τῷ Σιλωὰμ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς, δοκεῖτε ὅτι ^k οὗτοι ὀφειλέται ἐγένοντο παρὰ πάντας ^l ἄνθρώπους τοὺς κατοικοῦντας ^m ἐν Ἱερουσαλὴμ; ⁵ Οὐχί, λέγω ὑμῖν· ἀλλ’ ἐὰν μὴ ⁿ μετανοήτε, πάντες ^o ὁμοίως ἀπολεισθε. ⁶ Ἐλεγεν δὲ ταύτην τὴν παραβολὴν· Συκὴν εἶχέν τις ^p ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ πεφυτευμένην· καὶ ἦλθεν ^q ζητῶν καρπὸν ἐν αὐτῇ, καὶ οὐχ εὔρεν. ⁷ Εἶπεν δὲ πρὸς τὸν ἀμπελουργόν, Ἰδοῦ, τρία ^r ἔτη ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ, καὶ οὐχ εὐρίσκω· ^s ἔκκοψον αὐτήν· ἵνα τί καὶ τὴν γῆν καταργεῖ; ⁸ Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς ^t λέγει αὐτῷ, Κύριε, ἄφες αὐτήν καὶ τοῦτο τὸ

^a 12:58 απ | [WH]

^b 12:58 παραδῶ | CT παραδωσει

^c 12:58 σε βάλῃ | CT PT σε βαλει | TR σε βαλλῃ | PCK βαλῃ σε

^d 12:59 ου | CT om.

^e 12:59 τον | CT PCK PT TR το

^f 13:1 πιλάτος | TH WH πειλάτος

^g 13:2 ο ιησους | CT om.

^h 13:2 τοιαυτα | CT ταυτα

ⁱ 13:3 ὡσαυτως | CT ὁμοιος

^j 13:4 δεκα και οκτω | CT δεκαοκτω

^k 13:4 ουτοι | CT αυτοι

^l 13:4 ανθρωπους | CT τους ανθρωπους |

PT [τους] ανθρωπους

^m 13:4 εν | CT om.

ⁿ 13:5 μετανοητε | PT WH μετανοησητε

^o 13:5 ὁμοιος | CT ὡσαυτως

^p 13:6 εν τω αμπελωνι αυτου

πεφυτευμενην | CT πεφυτευμενην εν

τω αμπελωνι αυτου

^q 13:6 ζητων καρπον | TR καρπον ζητων

^r 13:7 ετη | CT ετη αφ ου

^s 13:7 εκκοψον | TH εκκοψον ουν | NA

εκκοψον [ουν]

^t 13:8 λεγει | PT ειπεν

ἔτος, ἕως ὅτου σκάψω περὶ αὐτήν, καὶ βάλω ^aκόπρια· ⁹ καὶ μὲν ποιήσῃ καρπὸν· ^b εἰ δὲ μήγε, εἰς τὸ μέλλον ἐκκόψεις αὐτήν.

¹⁰ ⁹ Ἦν δὲ διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν τοῖς σάββα-
σιν· ¹¹ καὶ ἰδοὺ, γυνὴ ^c ἦν πνεῦμα ἔχουσα ἀσθενείας ἔτη ^d δέκα
καὶ ὀκτώ, καὶ ἦν ^e συγκύπτουσα, καὶ μὴ δυναμένη ἀνακύψαι
εἰς τὸ παντελές. ¹² Ἰδὼν δὲ αὐτήν ὁ Ἰησοῦς προσεφώνησεν,
καὶ εἶπεν αὐτῇ, Γύναι, ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας σου. ¹³ Καὶ
ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς χεῖρας· καὶ παραχρῆμα ἀνωρθώθη, καὶ
ἐδόξαζεν τὸν θεόν. ¹⁴ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος, ἀγα-
νακτῶν ὅτι τῷ σαββάτῳ ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγεν τῷ
^f ὄχλῳ, Ἐξ ἡμέραι εἰσὶν ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν ^g ταύταις
οὖν ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε, καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου.
¹⁵ Ἀπεκρίθη ^h οὖν αὐτῷ ὁ κύριος, καὶ εἶπεν, ⁱ Ὑποκριταί, ἔκα-
στος ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βοῦν αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ
τῆς φάτνης, καὶ ^j ἀπαγαγὼν ποτίζει; ¹⁶ Ταύτην δέ, θυγατέρα
Ἀβραάμ οὖσαν, ἦν ἔδησεν ὁ Σατανᾶς, ἰδοὺ, δέκα καὶ ὀκτὼ
ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ
σαββάτου; ¹⁷ Καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ, κατησχύνοντο πάν-
τες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσιν
τοῖς ἐνδόξοις τοῖς ^k γινομένοις ὑπ’ αὐτοῦ.

¹⁸ Ἐλεγεν ^l δέ, Τίνι ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ;
Καὶ τίνι ὁμοιώσω αὐτήν; ¹⁹ Ὅμοία ἐστὶν κόκκῳ σινάπεως,
ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔβαλεν εἰς κῆπον ἑαυτοῦ· καὶ ἡῤῃξησεν,
καὶ ἐγένετο εἰς δένδρον ^m μέγα, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ
κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ. ²⁰ ⁿ Πάλιν εἶπεν, Τίνι
ὁμοιώσω τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ; ²¹ Ὅμοία ἐστὶν ζύμῃ, ἦν

^a 13:8 κοπρια | TR κοπριαν

^b 13:9 εἰ δε μηγε εἰς το μελλον | CT εἰς το
μελλον εἰ δε μηγε (or μη γε)

^c 13:11 ἦν | CT om.

^d 13:11 δεκα και οκτω | CT δεκαοκτω

^e 13:11 συγκυπτουσα | TH WH
συνκυπτουσα

^f 13:14 οχλω | CT οχλω οτι

^g 13:14 ταυταις | CT αυταις

^h 13:15 ουν | CT δε

ⁱ 13:15 υποκριται | PT TR υποκριτα

^j 13:15 απαγαγων | WH απαγων

^k 13:17 γινομενοις | TH γεινομενοις

^l 13:18 δε | CT ουν

^m 13:19 μεγα | CT om.

ⁿ 13:20 παλιν | CT TR και παλιν

λαβοῦσα γυνή ^aἐνέκρυσεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον.

²² Καὶ διεπορεύετο κατὰ πόλεις καὶ κώμας διδάσκων, καὶ πορείαν ποιούμενος εἰς ^bἹερουσαλήμ. ²³ Εἶπεν δέ τις αὐτῷ, Κύριε, εἰ ὀλίγοι οἱ σωζόμενοι; Ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς, ²⁴ Ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς ^cπύλης· ὅτι πολλοί, λέγω ὑμῖν, ζητήσουσιν εἰσελθεῖν, καὶ οὐκ ἰσχύσουσιν. ²⁵ Ἀφ' οὗ ἂν ἐγερθῇ ὁ οἰκοδεσπότης καὶ ἀποκλείσῃ τὴν θύραν, καὶ ἄρξῃσθε ἔξω ἐστάναι καὶ κρούειν τὴν θύραν, λέγοντες, Κύριε, ^dκύριε, ἄνοιξον ἡμῖν· καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ὑμῖν, Οὐκ οἶδα ὑμᾶς, πόθεν ἐστέ· ²⁶ τότε ἄρξῃσθε λέγειν, Ἐφάγομεν ἐνώπιόν σου καὶ ἐπίομεν, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν ἐδίδαξας. ²⁷ Καὶ ἐρεῖ, ^eΛέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ^fὑμᾶς πόθεν ἐστέ· ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες ^gοἱ ἐργάται τῆς ἀδικίας. ²⁸ Ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ὅταν ^hᾗρησθε Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ καὶ πάντας τοὺς προφῆτας ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ, ὑμᾶς δὲ ἐκβαλλομένους ἔξω. ²⁹ Καὶ ἤξουσιν ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν, καὶ ἰβορρά καὶ νότου, καὶ ἀνακλιθήσονται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. ³⁰ Καὶ ἰδοὺ, εἰσὶν ἔσχατοι οἱ ἔσονται πρῶτοι, καὶ εἰσὶν πρῶτοι οἱ ἔσονται ἔσχατοι.

³¹ Ἐν αὐτῇ τῇ ⁱἡμέρᾳ προσήλθόν τινες Φαρισαῖοι, λέγοντες αὐτῷ, Ἐξέλθε καὶ πορεύου ἐντεῦθεν, ὅτι Ἡρώδης θέλει σε ἀποκτεῖναι. ³² Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες εἴπατε τῇ ἀλώπεκι ταύτῃ, Ἰδοὺ, ἐκβάλλω δαιμόνια καὶ ἰάσεις ^kἐπιτελῶ σήμερον καὶ αὔριον, καὶ τῇ τρίτῃ τελειοῦμαι. ³³ Πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ αὔριον καὶ τῇ ἐχομένῃ πορεύεσθαι· ὅτι οὐκ ἐνδέχεται προφήτην ἀπολέσθαι ἔξω Ἱερουσαλήμ. ³⁴ Ἱερουσα-

^a 13:21 ενεκρυσεν | NA [εν]εκρυσεν | PCK
PT SBL WH εκρυσεν

^b 13:22 ιερουσαλημ | CT ιεροσολυμα

^c 13:24 πυλης | CT θυρας

^d 13:25 κυριε | CT om.

^e 13:27 λεγω | NA SBL WH λεγων

^f 13:27 υμας | [NA] | SBL WH om.

^g 13:27 οι εργαται της | CT εργαται

^h 13:28 οψησθε | PCK οψεσθε

ⁱ 13:29 βορρα | CT PT TR απο βορρα

^j 13:31 ημερα προσηλθον | CT ωρα
προσηλθαν

^k 13:32 επιτελω | CT αποτελω

λήμ, Ἱερουσαλήμ, ἡ ^aἀποκτένουσα τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυνάξαι τὰ τέκνα σου, ὃν τρόπον ὄρνις τὴν ἐαυτῆς νοσσιὰν ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθελήσατε. ³⁵ Ἰδοὺ, ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ^bἔρημος. ^cΛέγω δὲ ὑμῖν ^dὅτι οὐ μὴ ^eμε ἴδητε ἕως ^fἂν ἤξει, ὅτε εἴπητε, Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου.

14 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς οἶκόν τινος τῶν ἀρχόντων ^gτῶν Φαρισαίων σαββάτῳ φαγεῖν ἄρτον, καὶ αὐτοὶ ἦσαν παρατηρούμενοι αὐτόν. ² Καὶ ἰδοὺ, ἄνθρωπός τις ἦν ὑδρωπικὸς ἔμπροσθεν αὐτοῦ. ³ Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς τοὺς νομικοὺς καὶ Φαρισαίους, λέγων, ^hΕἰ ἔξεστιν τῷ σαββάτῳ ⁱθεραπεύειν; ⁴ Οἱ δὲ ἡσύχασαν. Καὶ ἐπιλαβόμενος ^jἰάσατο αὐτόν, καὶ ἀπέλυσεν. ⁵ Καὶ ^kἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν, Τίνος ὑμῶν ^lκυῖος ἢ βοῦς εἰς φρέαρ ^lἐμπεσεῖται, καὶ οὐκ εὐθέως ἀνασπάσει αὐτόν ἐν ^mτῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; ⁶ Καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἀνταποκριθῆναι ⁿαὐτῷ πρὸς ταῦτα.

⁷ Ἐλεγεν δὲ πρὸς τοὺς κεκλημένους παραβολήν, ἐπέχων πῶς τὰς πρωτοκλισίας ἐξελέγοντο, λέγων πρὸς αὐτούς, ⁸ Ὅταν κληθῇς ὑπὸ τινος εἰς γάμους, μὴ κατακλιθῇς εἰς τὴν πρωτοκλισίαν· μήποτε ^oἐντιμότερός σου ἢ κεκλημένος ὑπ' αὐτοῦ, ⁹ καὶ ἐλθὼν ὁ σὲ καὶ αὐτὸν καλέσας ἐρεῖ ^pσοι, Δὸς τούτῳ τόπον· καὶ τότε ἄρξῃ ^qμετ' αἰσχύνῃς τὸν ἔσχατον τόπον

^a 13:34 αποκτενουσα | CT RP^{ms} TR
αποκτεινουσα | PT αποκτεννουσα

^b 13:35 ερημος | [PT] | CT om.

^c 13:35 λεγω δε | NA WH λεγω [δε] | TR
αμην δε λεγω

^d 13:35 οτι | CT om.

^e 13:35 με ιδητε | CT ιδητε με

^f 13:35 αν ηξει οτε | HF PT TR αν ηξη οτε |
SBL ηξει οτε | NA [ηξει οτε] | TH WH om.

^g 14:1 των | [NA WH] | TH om.

^h 14:3 ει | CT om.

ⁱ 14:3 θεραπευειν | CT θεραπευσαι η ου

^j 14:5 αποκριθεις | CT om.

^k 14:5 υιος | TR ονος

^l 14:5 εμπεσειται | CT πεσειται

^m 14:5 τη | CT om.

ⁿ 14:6 αυτω | CT om.

^o 14:8 εντιμοτερος | TH εντεμοτερος

^p 14:9 σοι | PCK συ

^q 14:9 μετ | CT μετα

κατέχειν. ¹⁰ Ἄλλ' ὅταν κληθῇς, πορευθεὶς ^aἀνάπεσε εἰς τὸν ἔσχατον τόπον· ἵνα, ὅταν ἔλθῃ ὁ κεκληκὼς σε, ^bεἴπῃ σοι, Φίλε, προσανάβηθι ἀνώτερον· τότε ἔσται σοι δόξα ἐνώπιον ^cτῶν συνανακειμένων σοι. ¹¹ Ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

¹² Ἐλεγεν δὲ καὶ τῷ κεκληκώτι αὐτόν, Ὅταν ποιῇς ἄριστον ἢ δεῖπνον, μὴ φώνει τοὺς φίλους σου, μηδὲ τοὺς ἀδελφούς σου, μηδὲ τοὺς συγγενεῖς σου, μηδὲ γείτονas πλουσίους· μήποτε καὶ αὐτοὶ ^dσε ἀντικαλέσωσιν, καὶ ^eγένηταί ^fσοι ἀνταπόδομα. ¹³ Ἄλλ' ὅταν ^gποιῇς δοχὴν, κάλει πτωχοὺς, ^hἀναπηρούς, χωλοὺς, τυφλοὺς· ¹⁴ καὶ μακάριος ἔσῃ, ὅτι οὐκ ἔχουσιν ἀνταποδοῦναί σοι· ἀνταποδοθήσεται γάρ σοι ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν δικαίων.

¹⁵ Ἀκούσας δὲ τις τῶν συνανακειμένων ταῦτα εἶπεν αὐτῷ, Μακάριος, ⁱὃς φάγεται ἄριστον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. ¹⁶ Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ἀνθρωπὸς τις ^kἐποίησεν δεῖπνον μέγα, καὶ ἐκάλεσεν πολλοὺς· ¹⁷ καὶ ἀπέστειλεν τὸν δούλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δείπνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις, Ἔρχεσθε, ὅτι ἤδη ἔτοιμά ἐστιν ^lπάντα. ¹⁸ Καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς ^mπαρατεῖσθαι πάντες. Ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ, Ἀγρὸν ἡγόρασα, καὶ ἔχω ἀνάγκη ⁿἐξελθεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτόν· ἔρωτῶ σε, ἔχε με παρητημένον. ¹⁹ Καὶ ἕτερος εἶπεν, Ζεύγη βοῶν ἡγόρασα πέντε, καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά· ἔρωτῶ σε, ἔχε με παρητημένον. ²⁰ Καὶ ἕτερος εἶπεν, Γυναῖκα ἔγημα, καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἐλθεῖν. ²¹ Καὶ παραγενόμενος ὁ δούλος ^oἐκείνος ἀπήγγειλεν τῷ

^a 14:10 ἀναπεσε | TR ἀναπεσον

^b 14:10 ειπη | CT ερει

^c 14:10 τῶν | CT παντῶν τῶν

^d 14:12 σε ἀντικαλέσωσιν | CT ἀντικαλέσωσιν σε

^e 14:12 γενηται | PT γενησεται

^f 14:12 σοι ἀνταποδομα | CT ἀνταποδομα σοι

^g 14:13 ποιης δοχην | CT δοχην ποιης

^h 14:13 ἀναπηρους | CT ἀναπειρους

ⁱ 14:15 ος | CT οστις

^j 14:15 ἀριστον | CT TR ἀρτον

^k 14:16 ἐποίησεν | CT ἐποιει

^l 14:17 πάντα | CT om.

^m 14:18 παρατεῖσθαι παντες | CT παντες παρατεῖσθαι

ⁿ 14:18 ἐξελθεῖν και | CT ἐξελθων

^o 14:21 ἐκεῖνος | CT om.

κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. Τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπεν τῷ δούλῳ αὐτοῦ, Ὑξελθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ ῥύμας τῆς πόλεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ ^aἀναπήρους καὶ ^bχωλοὺς καὶ τυφλοὺς εἰσάγαγε ὧδε. ²² Καὶ εἶπεν ὁ δοῦλος, Κύριε, γέγονεν ὥς ἐπέταξας, καὶ ἔτι τόπος ἐστίν. ²³ Καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν δοῦλον, Ὑξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμοὺς, καὶ ἀνάγκασον εἰσελθεῖν, ἵνα γεμισθῇ ^dὁ οἶκός μου. ²⁴ Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεται μου τοῦ δεῖπνου. ^eΠολλοὶ γάρ εἰσιν κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

²⁵ Συνεπορεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχλοι πολλοί· καὶ στραφεὶς εἶπεν πρὸς αὐτοῦς, ²⁶ Εἴ τις ἔρχεται πρὸς με, καὶ οὐ ^fμισεῖ τὸν πατέρα ^gαὐτοῦ, καὶ τὴν μητέρα, καὶ τὴν γυναῖκα, καὶ τὰ τέκνα, καὶ τοὺς ἀδελφούς, καὶ τὰς ἀδελφάς, ἔτι ^hδὲ καὶ τὴν ⁱἑαυτοῦ ψυχὴν, οὐ δύναται ^jμου μαθητὴς εἶναι. ²⁷ ^kΚαὶ ὅστις οὐ βαστάζει τὸν σταυρὸν ^lαὐτοῦ καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου, οὐ δύναται ^mεἶναί μου μαθητὴς. ²⁸ Τίς γὰρ ἐξ ὑμῶν, ⁿὁ θέλων πύργον οἰκοδομῆσαι, οὐχὶ πρῶτον καθίσας ψηφίζει τὴν δαπάνην, εἰ ἔχει ^oτὰ εἰς ἀπαρτισμόν; ²⁹ Ἵνα μήποτε, θέντος αὐτοῦ θεμέλιον καὶ μὴ ^pἰσχύοντος ἐκτελέσαι, πάντες οἱ θεωροῦντες ἄρξωνται ^qἐμπαίζειν αὐτῷ, ³⁰ λέγοντες, ὅτι Οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἤρξατο οἰκοδομεῖν, καὶ οὐκ ἴσχυσεν ἐκτελέσαι. ³¹ Ἡ τίς βασιλεὺς πορευόμενος ^rσυμβαλεῖν ἐτέρῳ βασιλεῖ

^a 14:21 ἀναπήρους | CT ἀναπειρους

^b 14:21 χωλοὺς καὶ τυφλοὺς | CT PCK
τυφλοὺς καὶ χωλοὺς

^c 14:22 ὡς | CT ο

^d 14:23 ὁ οἶκος μου | CT μου ὁ οἶκος

^e 14:24 πολλοὶ ... ἐκλεκτοὶ | CT HF PCK
PT RP^{mg} TR *om.*

^f 14:26 μισεῖ | TH μισεῖ

^g 14:26 αὐτοῦ | NA PT SBL TR WH εαυτοῦ

^h 14:26 δε | CT τε

ⁱ 14:26 εαυτοῦ ψυχὴν | NA SBL WH ψυχὴν
εαυτοῦ

^j 14:26 μου μαθητὴς εἶναι | NA SBL WH
εἶναι μου μαθητὴς | PCK TH μου εἶναι

μαθητὴς

^k 14:27 καὶ | CT *om.*

^l 14:27 αὐτοῦ | NA PT SBL WH εαυτοῦ

^m 14:27 εἶναι μου | TR μου εἶναι

ⁿ 14:28 ο | CT PT TR *om.*

^o 14:28 τα εἰς | PCK PT RP^{mg} TR τα πρὸς |
CT εἰς

^p 14:29 ἰσχυοντος | PT ἰσχυσαντος

^q 14:29 ἐμπαίζειν αὐτῷ | CT PT αὐτῷ
ἐμπαίζειν

^r 14:31 συμβαλεῖν ἑτέρῳ βασιλεῖ | NA SBL
TH ἑτέρῳ βασιλεῖ συμβαλεῖν | WH ἑτέρῳ
βασιλεῖ συνβαλεῖν

εἰς πόλεμον οὐχὶ ^aκαθίσας πρῶτον ^bβουλευέται εἰ δυνατός ἐστιν ἐν δέκα ^cχιλιάσιν ^dἀπαντῆσαι τῷ μετὰ εἴκοσι ^eχιλιάδων ἐρχομένῳ ἐπ' αὐτόν; ³² Εἰ δὲ μήγε, ἔτι ^fπόρρω αὐτοῦ ὄντος, πρεσβειάν ἀποστείλας ἐρωτᾷ ^gτὰ πρὸς εἰρήνην. ³³ Οὕτως οὖν πᾶς ἐξ ὑμῶν ὃς οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσιν τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν, οὐ δύναταί ^hμου εἶναι μαθητής. ³⁴ ⁱΚαλὸν τὸ ἄλλας· ἐὰν ^jδὲ τὸ ἄλλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἀρτυθήσεται; ³⁵ Οὕτε εἰς γῆν οὕτε εἰς κοπρίαν εὐθετόν ἐστιν· ἔξω βάλλουσιν αὐτό. Ὁ ἔχων ὧτα ἀκούειν ἀκουέτω.

15 ¹ Ἦσαν δὲ ^kἐγγίζοντες αὐτῷ πάντες οἱ τελῶναι καὶ ^lοἱ ἁμαρτωλοί, ἀκούειν αὐτοῦ. ² Καὶ διεγόγγυζον ^mοἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς λέγοντες ὅτι Οὗτος ἁμαρτωλοὺς προσδέχεται, καὶ συνεσθίει αὐτοῖς.

³ Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην, λέγων, ⁴ Τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκατὸν πρόβατα, καὶ ἀπολέσας ⁿἓν ἐξ αὐτῶν, οὐ καταλείπει τὰ ^oἐνενήκοντα ἐννέα ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀπολωλός, ^pἕως εὕρῃ αὐτό; ⁵ Καὶ εὗρὼν ἐπιτίθησιν ἐπὶ τοὺς ὄμους ^qἑαυτοῦ χαίρων. ⁶ Καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον, ^rσυγκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ τοὺς γείτονας, λέγων αὐτοῖς, Συγχάρητέ μοι, ὅτι εὑρον τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλός. ⁷ Λέγω ὑμῖν ὅτι οὕτως χαρὰ ^sἔσται ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι, ἢ ἐπὶ

^a 14:31 καθισας πρωτον | PT πρωτον καθισας

^b 14:31 βουλευεται | CT βουλευσεται

^c 14:31 χιλιασιν | TH χειλιασιν

^d 14:31 απαντησαι | CT υπαντησαι

^e 14:31 χιλιαδων | TH χειλιαδων

^f 14:32 πορρω αυτου | CT TR αυτου πορρω

^g 14:32 τα | WH om.

^h 14:33 μου ειναι | CT PT ειναι μου

ⁱ 14:34 καλον | CT καλον ουν

^j 14:34 δε | CT PT δε και

^k 15:1 εγγιζοντες αυτω | CT αυτω

εγγιζοντες

^l 15:1 οι | [PT]

^m 15:2 οι | CT οι τε

ⁿ 15:4 εν εξ αυτων | CT εξ αυτων εν

^o 15:4 ενενηκοντα εννεα | TR

ενενηκονταεννεα

^p 15:4 εως | PT εως ου

^q 15:5 εαυτου | CT PCK PT αυτου

^r 15:6 συγκαλει ... συγχαρητε | WH

συγκαλει ... συγχαρητε

^s 15:7 εσται εν τω ουρανῳ | CT εν τῷ ουρανῳ εσται

^aἐνενήκοντα ἐννέα δικαίοις, οἵτινες οὐ χρεῖαν ἔχουσιν μετανοίας.

⁸ Ἡ τις γυνὴ δραχμὰς ἔχουσα δέκα, ἐὰν ἀπολέσῃ δραχμὴν μίαν, οὐχὶ ἅπτει λύχνον, καὶ σαροῖ τὴν οἰκίαν, καὶ ζητεῖ ἐπιμελῶς ἕως ^bοῦτου εὔρη· ⁹ Καὶ εὗρουσα ^cσυγκαλεῖται τὰς φίλας καὶ ^dτὰς γείτονας, λέγουσα, ^eΣυγχάρητέ μοι, ὅτι εὔρον τὴν δραχμὴν ἣν ἀπώλεσα. ¹⁰ Οὕτως, λέγω ὑμῖν, ^fχαρὰ γίνεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι.

¹¹ Εἶπεν δέ, Ἄνθρωπός τις εἶχεν δύο υἱούς· ¹² καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρί, Πάτερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας. ^gΚαὶ διεῖλεν αὐτοῖς τὸν βίον. ¹³ Καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν ^hἅπαντα ὁ νεώτερος υἱὸς ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακράν, καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισεν τὴν οὐσίαν αὐτοῦ, ζῶν ἀσώτως. ¹⁴ Δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάντα, ἐγένετο ⁱλιμὸς ^jἰσχυρὸς κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην, καὶ αὐτὸς ἤρξατο ὑστερεῖσθαι. ¹⁵ Καὶ πορευθεὶς ἐκολλήθη ἐνὶ τῶν ^kπολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης· καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους. ¹⁶ Καὶ ἐπεθύμει ^lγεμίσαι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κερατίων ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι· καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ. ¹⁷ Εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν ^mεἶπεν, Πόσοι μίσθιοι τοῦ πατρός μου ⁿπερισεύουσιν ἄρτων, ἐγὼ δὲ ^oλιμῷ ἀπόλλυμαι· ¹⁸ ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου, καὶ ἐρῶ αὐτῷ, Πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου· ¹⁹ ^pκαὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου· ποιήσόν με ὡς

^a 15:7 ενενηκοντα εννεα | TR
εννενηκονταεννεα

^b 15:8 οτου | CT ου

^c 15:9 συγκαλεται | NA PT SBL TH
συγκαλει | WH συνκαλει

^d 15:9 τας | CT om.

^e 15:9 συγχαρητε | WH συνχαρητε

^f 15:10 χαρα γινεται | NA SBL WH γινεται
χαρα | TH γεινεται χαρα

^g 15:12 και | CT ο δε

^h 15:13 απαντα | CT παντα

ⁱ 15:14 λιμος | TH λειμος

^j 15:14 ισχυρος | CT ισχυρα

^k 15:15 πολιτων | TH πολιτειων

^l 15:16 γεμισαι την κοιλιαν αυτου απο |
NA TH WH χορτασθηναι εκ

^m 15:17 ειπεν | CT εφη

ⁿ 15:17 περισεουσιν | CT περισσεουνται

^o 15:17 λιμω | NA SBL WH λιμω ωδε | TH
λειμω ωδε

^p 15:19 και | CT PT om.

ένα τῶν μισθίων σου. ²⁰ Καὶ ἀναστὰς ἦλθεν πρὸς τὸν πατέρα ^aαὐτοῦ. Ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος, εἶδεν αὐτὸν ὁ πατήρ αὐτοῦ, καὶ ἐσπλαγχνίσθη, καὶ δραμὼν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. ²¹ Εἶπεν δὲ ^bαὐτῷ ὁ υἱός, Πάτερ, ἡμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, ^cκαὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός ^dσου. ²² Εἶπεν δὲ ὁ πατήρ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ, ^eἘξενέγκατε τὴν στολὴν τὴν πρώτην καὶ ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας. ²³ καὶ ^fἐνέγκαντες τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν θύσατε, καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν. ²⁴ ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησεν. ^gκαὶ ἀπολωλὼς ἦν, καὶ εὑρέθη. Καὶ ἤρξαντο εὐφραίνεσθαι. ²⁵ Ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ· καὶ ὡς ἐρχόμενος ἤγγισεν τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσεν συμφωνίας καὶ χορῶν. ²⁶ Καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα τῶν ^hπαιδῶν, ἐπυνθάνετο ⁱτί εἶη ταῦτα. ²⁷ Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι Ὁ ἀδελφός σου ἦκει· καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ σου τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν. ²⁸ Ὡργίσθη δέ, καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν· ὁ ^jοὖν πατήρ αὐτοῦ ἐξελθὼν παρεκάλει αὐτόν. ²⁹ Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν τῷ ^kπατρί, Ἰδού, τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι, καὶ οὐδέποτε ἐντολήν σου παρήλθον, καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον, ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ. ³⁰ Ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος ὁ καταφαγὼν σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν ἦλθεν, ἔθυσας αὐτῷ τὸν ^lμόσχον τὸν σιτευτόν. ³¹ Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σὰ ἐστίν. ³² Εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει· ὅτι ὁ

^a 15:20 αὐτου | CT PCK RP^{ms} TR εαυτου

^b 15:21 αὐτω ο υιος | NA SBL WH ο υιος αὐτω

^c 15:21 καὶ | CT om.

^d 15:21 σου | WH σου [ποίησον με ως ενα των μισθιων σου]

^e 15:22 εξενεγκατε την | CT ταχυ εξενεγκατε

^f 15:23 ενεγκαντες | CT φερετε

^g 15:24 καὶ απολωλως ην | CT ην απολωλως

^h 15:26 παιδων | ST παιδων αὐτου

ⁱ 15:26 τι | CT τι αν

^j 15:28 ουν | CT δε

^k 15:29 πατρι | NA SBL WH πατρι αὐτου

^l 15:30 μοσχον τον σιτευτον | CT σιτευτον μοσχον

ἄδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν, καὶ ^aἀνέζησεν· καὶ ἀπολωλὼς ^bἦν, καὶ εὗρέθη.

16 ^cἘλεγεν δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος, ὃς εἶχεν οἰκονόμον· καὶ οὗτος διεβλήθη αὐτῷ ὥς διασκορπίζων τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ. ² Καὶ φωνήσας αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ, Τί τοῦτο ἀκούω περὶ σου; Ἀπόδος τὸν λόγον τῆς οἰκονομίας σου· οὐ γὰρ ^dδυνήσῃ ἔτι οἰκονομεῖν. ³ Εἶπεν δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμος, Τί ποιήσω, ὅτι ὁ κύριός μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν ἀπ’ ἐμοῦ; Σκάπτειν οὐκ ἰσχύω, ἐπαιτεῖν αἰσχύνομαι. ⁴ Ἐγνων τί ποιήσω, ἵνα, ὅταν μετασταθῶ ^eτῆς οἰκονομίας, δέξωνταί με εἰς τοὺς οἴκους ^fαὐτῶν. ⁵ Καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα ἕκαστον τῶν ^gχρεωφειλετῶν τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ, ἔλεγεν τῷ πρώτῳ, Πόσον ^hὀφείλεις τῷ κυρίῳ μου; ⁶ Ὁ δὲ εἶπεν, Ἑκατὸν βάτους ἐλαίου. ⁱ Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Δέξαι σου ^jτὸ γράμμα, καὶ καθίσας ταχέως γράψον πεντήκοντα. ⁷ Ἐπειτα ἑτέρῳ εἶπεν, Σὺ δὲ πόσον ὀφείλεις; Ὁ δὲ εἶπεν, Ἑκατὸν κόρους σίτου. ^k Καὶ λέγει αὐτῷ, Δέξαι σου ^lτὸ γράμμα, καὶ γράψον ὀγδοήκοντα. ⁸ Καὶ ἐπήνεσεν ὁ κύριος τὸν οἰκονόμον τῆς ἀδικίας ὅτι φρονίμως ἐποίησεν· ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τοῦ φωτός εἰς τὴν γενεὰν ^mτὴν ἑαυτῶν εἰσίν. ⁹ ⁿΚἀγὼ ὑμῖν λέγω, ^oΠοιήσατε ἑαυτοῖς φίλους ἐκ τοῦ μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας, ἵνα, ὅταν ^pἐκλίπητε, δέξωνται ὑμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς. ¹⁰ Ὁ πιστὸς ἐν ἐλαχίστῳ καὶ ἐν πολλῷ πιστὸς ἐστίν, καὶ ὁ ἐν ἐλαχίστῳ ἄδικος καὶ ἐν πολλῷ ἄδικός

^a 15:32 ανεζησεν | CT εζησεν

^b 15:32 ην | CT om.

^c 16:1 αὐτου | CT om.

^d 16:2 δυνησι | CT PT δυνη

^e 16:4 τῆς | CT PT εκ τῆς

^f 16:4 αὐτων | PT SBL TH WH εαυτων

^g 16:5 χρεωφειλετων | NA SBL TH

χρεοφειλετων | WH χρεοφειλετων

^h 16:5 οφειλεις | PT οφειλεις συ

ⁱ 16:6 και | CT ο δε

^j 16:6 το γραμμα | CT τα γραμματα

^k 16:7 και | CT om.

^l 16:7 το γραμμα | CT τα γραμματα

^m 16:8 την | SCR om.

ⁿ 16:9 καγω | CT και εγω

^o 16:9 ποιησατε εαυτοις | CT εαυτοις

ποιησατε

^p 16:9 εκλιπητε | HF PCK εκλειπητε | CT

εκλιπη

ἐστιν. ¹¹ Εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ μαμωνᾷ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ἀληθινὸν τίς ὑμῖν πιστεύσει; ¹² Καὶ εἰ ἐν τῷ ἄλλοτρίῳ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ^aὑμέτερον τίς ^bὑμῖν δώσει; ¹³ Οὐδεὶς οἰκέτης δύναται δυσὶν κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἓνα ^cμισήσει, καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει· ἢ ἐνὸς ἀνθέξεται, καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. Οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ.

¹⁴ Ἦκουον δὲ ταῦτα πάντα ^dκαὶ οἱ Φαρισαῖοι φιλάργυροι ὑπάρχοντες, καὶ ἐξεμυκτήριζον αὐτόν. ¹⁵ Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς ἐστε οἱ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ὁ δὲ θεὸς ^eγινώσκει τὰς καρδίας ὑμῶν· ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ ^fθεοῦ. ¹⁶ Ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται ^gἕως ^hἸωάννου· ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ εὐαγγελίζεται, καὶ πᾶς εἰς αὐτὴν βιάζεται. ¹⁷ Εὐκοπώτερον δέ ἐστιν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν παρελθεῖν, ἢ τοῦ νόμου μίαν ⁱκεραίαν πεσεῖν. ¹⁸ Πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμῶν ἑτέραν μοιχεύει· καὶ ^jπᾶς ὁ ἀπολελυμένην ἀπὸ ἀνδρὸς γαμῶν μοιχεύει.

¹⁹ Ἄνθρωπος δέ τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον, εὐφραινόμενος καθ' ἡμέραν λαμπρῶς. ²⁰ Πτωχὸς δέ τις ^kἦν ὀνόματι Λάζαρος, ὃς ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ ^lἡλκωμένος ²¹ καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ ^mτῶν ψιγίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ⁿἀπέλειχον τὰ ἔλκη αὐτοῦ. ²² Ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχόν, καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον ^oἈβραάμ· ἀπέθανεν

^a 16:12 ὑμετερον | WH ημετερον

^b 16:12 ὑμιν δώσει | SBL WH δώσει ὑμιν

^c 16:13 μισησει | TH μεισησει

^d 16:14 καὶ | CT om.

^e 16:15 γινωσκει | TH γεινωσκει

^f 16:15 θεου | TR θεου εστιν

^g 16:16 εως | CT μεχρι

^h 16:16 ιωαννου | WH ιωανου

ⁱ 16:17 κεραian | TH WH κερεαν

^j 16:18 πας | CT om.

^k 16:20 ἡν ονοματι λαζαρος ος | CT ονοματι λαζαρος

^l 16:20 ηλκωμενος | CT ειλκωμενος

^m 16:21 των ψιγιων | CT om.

ⁿ 16:21 απειλειχον | CT επειλειχον

^o 16:22 αβρααμ | PCK TR του αβρααμ

δὲ καὶ ὁ πλούσιος, καὶ ἐτάφη. ²³ Καὶ ἐν τῷ Ἄδῃ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν βασάνοις, ὁρᾷ ^aτὸν Ἀβραάμ ἀπὸ μακρόθεν, καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ. ²⁴ Καὶ αὐτὸς φωνήσας εἶπεν, Πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με, καὶ πέμψον Λάζαρον, ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος, καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου· ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ. ²⁵ Εἶπεν δὲ Ἀβραάμ, Τέκνον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες ^bσὺ τὰ ἀγαθὰ σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακὰ· νῦν δὲ ^cὥδε παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾷσαι. ²⁶ Καὶ ^dἐπὶ πᾶσιν τούτοις, μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστήρικται, ὥπως οἱ θέλοντες διαβῆναι ^eἔνθεν πρὸς ὑμᾶς μὴ δύνωνται, μηδὲ ^fοἱ ἐκείθεν πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν. ²⁷ Εἶπεν δέ, Ἐρωτῶ ^gσοῦν σε, πάτερ, ἵνα πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, ²⁸ ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούς, ὥπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον τούτον τῆς βασάνου. ²⁹ Λέγει ^hαὐτῷ Ἀβραάμ, Ἐχουσιν ⁱΜωσέα καὶ τοὺς προφῆτας· ἀκούσάτωσαν αὐτῶν. ³⁰ Ὁ δὲ εἶπεν, Οὐχί, πάτερ Ἀβραάμ· ἀλλ' ἐάν τις ἀπὸ νεκρῶν πορευθῇ πρὸς αὐτούς, μετανοήσουσιν. ³¹ Εἶπεν δὲ αὐτῷ, Εἰ ^jΜωσέως καὶ τῶν προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, ^kοὐδέ, ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ, πεισθήσονται.

17 ¹Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς ^mμαθητάς, Ἀνένδεκτόν ἐστιν τοῦ ⁿμὴ ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα· οὐαὶ δὲ δι' οὗ ^oἔρχεται. ² Λυσιτελεῖ αὐτῷ εἰ ^pμύλος ὀνικός περὶ κείται περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ ἔρριπται εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ ἵνα σκανδαλίσῃ ^pἕνα

^a 16:23 τον | CT om.

^b 16:25 συ | CT om.

^c 16:25 ὥδε | PCK TR οδε

^d 16:26 επι | CT εν

^e 16:26 ενθεν | TR εντευθεν

^f 16:26 οι | CT om.

^g 16:27 ουν σε | CT σε ουν

^h 16:29 αυτω | CT δε

ⁱ 16:29 μωσεα | CT PT μωυσεα

^j 16:31 μωσεως | CT PT μωυσεως

^k 16:31 ουδε | CT ουδ

^l 17:1 ειπεν δε | PT ελεγε δε και

^m 17:1 μαθητας | CT PT μαθητας αυτου

ⁿ 17:1 μη ελθειν τα σκανδαλα ουαι δε | CT τα σκανδαλα μη ελθειν πλην ουαι

^o 17:2 μυλος ονικος | CT PT λιθος μυλικος

^p 17:2 ενα των μικρων τουτων | CT των μικρων τουτων ενα

τῶν μικρῶν τούτων. ³ Προσέχετε ἑαυτοῖς. Ἐὰν ^aδὲ ἀμάρτη εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου, ἐπιτίμησον αὐτῷ· καὶ ἐὰν μετανοήσῃ, ἄφες αὐτῷ. ⁴ Καὶ ἐὰν ἐπτάκις τῆς ἡμέρας ^bἀμάρτη εἰς σέ, καὶ ἐπτάκις ^cτῆς ἡμέρας ^dἐπιστρέψῃ, λέγων, Μετανοῶ, ἀφήσεις αὐτῷ.

⁵ Καὶ ^eεἶπον οἱ ἀπόστολοι τῷ κυρίῳ, Πρόσθεες ἡμῖν πίστιν. ⁶ Εἶπεν δὲ ὁ κύριος, Εἰ ^fἔχετε πίστιν ὥς κόκκον σινάπεως, ἐλέγετε ἂν τῇ συκαμίνῳ ^gταύτῃ, Ἐκριζώθητι, καὶ φυτεύθητι ἐν τῇ θαλάσῃ· καὶ ὑπήκουσεν ἂν ὑμῖν. ⁷ Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δοῦλον ἔχων ἀροτριῶντα ἢ ποιμαίνοντα, ὃς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ ^hἔρεϊ εὐθέως, Παρελθὼν ⁱἀνάπεσε· ⁸ ἄλλ' οὐχὶ ἔρεϊ αὐτῷ, Ἐτοίμασον τί δειπνήσω, καὶ περιζωσάμενος διακόνει μοι, ἕως φάγω καὶ πίω· καὶ μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεσαι σύ; ⁹ Μὴ ^jἰχάριν ἔχει τῷ δούλῳ ^kἐκείνῳ ὅτι ἐποίησεν τὰ διαταχθέντα; ^lΟὐ δοκῶ. ¹⁰ Οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ποιήσητε πάντα τὰ διαταχθέντα ὑμῖν, λέγετε ὅτι Δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν· ^mὅτι ὁ ⁿὀφειλομεν ποιήσαι πεποιεῖκαμεν.

¹¹ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι ^oαὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ αὐτὸς διήρχετο διὰ ^pμέσου ^qΣαμαρείας καὶ Γαλιλαίας. ¹² Καὶ εἰσερχομένου αὐτοῦ εἷς τινα κόμην, ἀπῆντησαν ^rαὐτῷ δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἱ ^sἔστησαν πόρρωθεν· ¹³ καὶ αὐτοὶ ἦραν φωνήν, λέγοντες, Ἰησοῦ, ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς. ¹⁴ Καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς ἱερευσιν.

^a 17:3 δε αμαρτη εις σε | CT αμαρτη

^b 17:4 αμαρτη | CT αμαρτησι

^c 17:4 της ημερας | CT om.

^d 17:4 επιστρεψη | TR επιστρεψη επι σε | CT επιστρεψη προς σε | PT επιστρεψη [προς σε]

^e 17:5 ειπον | CT ειπαν

^f 17:6 εχετε | PCK TR ειχετε

^g 17:6 ταυτη | [NA WH] | TH om.

^h 17:7 ερει | CT ερει αυτω

ⁱ 17:7 αναπεσε | TR αναπεσαι

^j 17:9 χαριν εχει | CT εχει χαριν

^k 17:9 εκεινω | CT om.

^l 17:9 ου δοκω | TR αυτω ου δοκω | CT om.

^m 17:10 οτι | CT om.

ⁿ 17:10 οφειλομεν | CT HF PCK PT RP^{ms} TR ωφειλομεν

^o 17:11 αυτον | CT om.

^p 17:11 μεσου | CT μεσον

^q 17:11 σαμαρειας | WH σαμαριας

^r 17:12 αυτω | [NA] | SBL WH om.

^s 17:12 εστησαν | WH ανεστησαν

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτούς, ἐκαθαρίσθησαν. ¹⁵ Εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέστρεψεν, μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν θεόν· ¹⁶ καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ, εὐχαριστῶν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς ἦν ^aΣαμαρεΐτης. ¹⁷ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, ^bΟὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν; Οἱ ^cδὲ ἑννέα ποῦ; ¹⁸ Οὐχ εὐρέθησαν ὑποστρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ θεῷ, εἰ μὴ ὁ ἀλλογενὴς οὗτος; ¹⁹ Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀναστὰς πορεύου· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε.

²⁰ Ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων, πότε ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ἀπεκρίθη αὐτοῖς καὶ εἶπεν, Οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως· ²¹ οὐδὲ ἑροῦσιν, Ἴδὸν ᾧδε, ἢ, ^dἼδὸν ἐκεῖ. Ἴδὸν γάρ, ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστίν.

²² Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς, Ἐλεύσονται ἡμέραι ὅτε ἐπιθυμήσετε μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἰδεῖν, καὶ οὐκ ὄψεσθε. ²³ Καὶ ἑροῦσιν ὑμῖν, Ἴδὸν ^eᾧδε, ἢ, Ἴδὸν ἐκεῖ· μὴ ^fἀπέλθῃτε, μηδὲ διώξητε. ²⁴ Ὡςπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ^gἢ ἀστράπτουσα ἐκ τῆς ^hὑπ' οὐρανὸν εἰς τὴν ὑπ' οὐρανὸν λάμπει, οὕτως ἔσται ⁱὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ^jἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ. ²⁵ Πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. ²⁶ Καὶ καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ^kΝῶε, οὕτως ἔσται καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. ²⁷ Ὡςθιον, ἔπινον, ἐγάμουν, ^lἐξεγαμίζοντο, ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθεν Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν, καὶ ἦλθεν ὁ κατακλυσμός, καὶ ἀπώλεσεν ^mἅπαντας. ²⁸ Ὅμοίως ⁿκαὶ ὥς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέ-

^a 17:16 σαμαρεΐτης | NA SBL σαμαριτης

^b 17:17 ουχι | WH ουχ

^c 17:17 δε | [WH]

^d 17:21 ιδου | CT om.

^e 17:23 ωδε η ιδου εκει | PT ωδε ιδου εκει | TH WH εκει η ιδου ωδε | NA εκει [η] ιδου ωδε | SBL εκει ιδου ωδε

^f 17:23 απελθητε μηδε | [WH]

^g 17:24 η | CT PT om.

^h 17:24 υπ | CT υπο τον

ⁱ 17:24 ο | PT TR και ο

^j 17:24 εν τη ημερα αυτου | [NA] | WH om.

^k 17:26 νωε | TR του νωε

^l 17:27 εξεγαμίζοντο | CT εγαμίζοντο

^m 17:27 απαντας | CT παντας

ⁿ 17:28 και ως | CT καθως

ραις Λώτ· ἦσθιον, ἔπινον, ἡγόραζον, ἐπώλουν, ἐφύτευον, ὠκοδόμουν· ²⁹ ἥ δὲ ἡμέρα ἐξῆλθεν Λώτ ἀπὸ Σοδόμων, ἔβρεξεν πῦρ καὶ θεῖον ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ ἀπώλεσεν ^aἅπαντας· ³⁰ κατὰ ^bταῦτα ἔσται ἥ ἡμέρα ὃ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀποκαλύπτεται. ³¹ Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὃς ἔσται ἐπὶ τοῦ δώματος, καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ καταβάτω ἄραι αὐτά· καὶ ὃ ἐν ^cτῷ ἀγρῷ ὁμοίως μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω. ³² Μνημονεύετε τῆς γυναικὸς Λώτ. ³³ Ὃς ἐὰν ζητήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ^dσῶσαι ἀπολέσει αὐτήν· ^eκαὶ ὃς ἐὰν ἀπολέσῃ αὐτήν ζωογονήσῃ αὐτήν. ³⁴ Λέγω ὑμῖν, ταύτῃ τῇ νυκτὶ ^fἔσονται δύο ἐπὶ ^gκλίνης ^hμιᾶς· ⁱεἰς ^jπαραληφθήσεται, καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται. ³⁵ ^kΔύο ἔσονται ἀλήθουσαι ἐπὶ τὸ αὐτό· ^lμία ^mπαραληφθήσεται, ⁿκαὶ ἡ ἑτέρα ἀφεθήσεται. ³⁶ ^o ³⁷ Καὶ ἀποκριθέντες λέγουσιν αὐτῷ, Ποῦ, κύριε; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ὅπου τὸ σῶμα, ἐκεῖ ^pσυναχθήσονται οἱ αἱετοί.

18 Ἐλεγεν δὲ ^qκαὶ παραβολὴν αὐτοῖς πρὸς τὸ δεῖν πάντοτε ^rπροσεύχεσθαι, καὶ μὴ ^sἐκκακεῖν, ² λέγων,

^a 17:29 απαντας | CT παντας

^b 17:30 ταυτα | NA PT SBL WH τα αυτα

^c 17:31 τω | CT om.

^d 17:33 σωσαι | CT περιποιησασθαι

^e 17:33 και ος εαν απολεση αυτην | NA SBL TH ος δ αν απολεση | WH ος δ αν απολεσει

^f 17:34 εσονται δυο | PCK PT δυο εσονται

^g 17:34 κλινης | TH κλεινης

^h 17:34 μιας | [WH]

ⁱ 17:34 εις | CT TR ο εις

^j 17:34 παραληφθησεται | CT παραλημφοθησεται

^k 17:35 δυο εσονται | CT εσονται δυο

^l 17:35 μια | CT SCR η μια

^m 17:35 παραληφθησεται |

CT παραλημφοθησεται

ⁿ 17:35 και η | CT η δε

^o 17:36 om. | PT δυο εν τω αγρω εις παραληφθησεται και ο ετερος αφεθησεται | SCR δυο εσονται εν τω αγρω ο εις παραληφθησεται και ο ετερος αφεθησεται

^p 17:37 συναχθησονται οι αετοι | PCK συναχθησονται και οι αετοι | PT επισυναχθησονται [και] οι αετοι | CT και οι αετοι επισυναχθησονται

^q 18:1 και | CT om.

^r 18:1 προσευχεσθαι | CT PT προσευχεσθαι αυτους

^s 18:1 εκκακειν | NA SBL εγκακειν | TH WH ενκακειν

^o 17:36 om. $\wp^{75}$ & A B E G H K L M N Q R S V W X Y Γ Δ Θ Λ Π Ψ Ω 047 063 0211 33 399* 461* 565 892 1080 1295 1424 2224 2500 2811 | δυο εσονται εν τω αγρω ο εις παραληφθησεται και ο ετερος αφεθησεται D U 399^{cvid} 461^c 1143 | 0133 unreadable

Κριτῆς τις ἦν ἐν τινὶ πόλει, τὸν θεὸν μὴ φοβούμενος, καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐντρεπόμενος· ³ χήρα δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, καὶ ἦρχετο πρὸς αὐτόν, λέγουσα, Ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου. ⁴ Καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἐπὶ χρόνον· μετὰ ^b δὲ ταῦτα εἶπεν ἐν ἑαυτῷ, Εἰ καὶ τὸν θεὸν οὐ φοβοῦμαι, ^c καὶ ἄνθρωπον οὐκ ἐντρέπομαι· ⁵ διὰ γε τὸ παρέχειν μοι κόπον τὴν χήραν ταύτην, ἐκδικήσω αὐτήν, ἵνα μὴ εἰς τέλος ἐρχομένη ^d ὑποπιάζῃ με. ⁶ Εἶπεν δὲ ὁ κύριος, Ἀκούσατε τί ὁ κριτῆς τῆς ἀδικίας λέγει. ⁷ Ὁ δὲ θεὸς οὐ μὴ ^e ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν βοώντων ^f πρὸς αὐτὸν ἡμέρας καὶ νυκτός, καὶ ^g μακροθυμῶν ἐπ’ αὐτοῖς; ⁸ Λέγω ὑμῖν ὅτι ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν τάχει. Πλὴν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν ἄρα εὐρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς;

⁹ Εἶπεν ^h δὲ πρὸς τινὰς τοὺς πεποιθότας ἐφ’ ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶν δίκαιοι, καὶ ἐξουθενούντας τοὺς λοιπούς, τὴν παραβολὴν ταύτην· ¹⁰ Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι· ^j ὁ εἷς Φαρισαῖος, καὶ ὁ ἕτερος τελώνης. ¹¹ Ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς ^k πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσηύχετο, Ὁ θεός, εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης. ¹² Νηστεύω δις τοῦ σαββάτου, ^l ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι. ¹³ ^m Καὶ ὁ τελώνης μακρόθεν ἐστὼς οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ⁿ εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπάραι, ἀλλ’ ἔτυπεν ^o εἰς τὸ στήθος ^p αὐτοῦ, λέγων, Ὁ θεός, ^q ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. ¹⁴ Λέγω ὑμῖν, κατέβη

^a 18:4 ἠθελῆσεν | CT PCK ἠθελεν

^b 18:4 δε ταυτα | SBL TH WH ταυτα δε

^c 18:4 και ανθρωπον ουκ | CT ουδε ανθρωπον

^d 18:5 υποπιαζη | CT PCK TR υποπιαζη

^e 18:7 ποιηση | RP^{mg} TR ποιησει

^f 18:7 προς αυτον | CT αυτω

^g 18:7 μακροθυμων | CT μακροθυμει

^h 18:9 δε | CT PT TR δε και

ⁱ 18:9 εξουθενουντας | TH εξουθενουντες

^j 18:10 ο | WH om.

^k 18:11 προς εαυτον ταυτα | TH WH ταυτα προς εαυτον

^l 18:12 αποδεκατω | WH αποδεκατεω

^m 18:13 και ο | CT ο δε

ⁿ 18:13 εις τον ουρανον επαι | CT επαι εις τον ουρανον

^o 18:13 εις | CT om.

^p 18:13 αυτου | WH εαυτου

^q 18:13 ιλασθητι | TH ειλασθητι

οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ^aἢ γὰρ ἐκεῖνος· ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

¹⁵ Προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ τὰ βρέφη, ἵνα αὐτῶν ἅπτηται· ^bἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ ^cἐπετίμησαν αὐτοῖς. ¹⁶ Ὁ δὲ Ἰησοῦς ^dπροσκαλεσάμενος αὐτὰ εἶπεν, Ἄφετε τὰ παιδιά ἔρχεσθαι πρὸς με, καὶ μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. ¹⁷ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ^eἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν.

¹⁸ Καὶ ἐπηρώτησέν τις αὐτὸν ἄρχων, λέγων, Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; ¹⁹ Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Τί με λέγεις ἀγαθόν; Οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ εἷς, ^fὁ θεός. ²⁰ Τὰς ἐντολάς οἶδας, Μὴ μοιχεύσης, μὴ φονεύσης, μὴ κλένης, μὴ ψευδομαρτυρήσης, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα ^gσου. ²¹ Ὁ δὲ εἶπεν, Ταῦτα πάντα ^hἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός ⁱμου. ²² Ἀκούσας δὲ ^jταῦτα ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἔτι ἔν σοι λείπει· πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον, καὶ διάδος πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν ^kοὐρανῷ· καὶ δεῦρο, ἀκολούθει μοι. ²³ Ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα περίλυπος ^lἐγένετο· ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα. ²⁴ Ἰδὼν δὲ αὐτὸν ^mὁ Ἰησοῦς ⁿπερίλυπον γενόμενον εἶπεν, Πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες ^oεἰσελεύσονται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. ²⁵ Εὐκοπώτερον γὰρ ἐστὶν κάμηλον διὰ ^pτρυμαλιᾶς ῥαφίδος εἰσελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν

^a 18:14 ἡ γὰρ ἐκεῖνος | TR ἡ ἐκεῖνος | CT παρ ἐκεῖνον

^b 18:15 ἰδόντες δε | PT καὶ ἰδόντες

^c 18:15 ἐπετίμησαν | CT ἐπετιμῶν

^d 18:16 προσκαλεσάμενος αὐτὰ εἶπεν | NA SBL TH προσεκαλεσατο αὐτὰ λεγων | WH προσεκαλεσατο [αὐτὰ] λεγων

^e 18:17 εἰαν | CT αν

^f 18:19 ο | [WH]

^g 18:20 σου | CT om.

^h 18:21 ἐφυλαξαμην | CT ἐφυλαξα

ⁱ 18:21 μου | NA WH om.

^j 18:22 ταυτα | CT om.

^k 18:22 ουρανῷ | SBL TH ουρανοῖς | NA WH [τοις] ουρανοῖς

^l 18:23 ἐγενετο | CT ἐγενηθη

^m 18:24 ο | [WH]

ⁿ 18:24 περιλυπον γενομενον | [NA] | SBL TH WH om.

^o 18:24 εἰσελεύσονται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ | CT εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσπορευονται

^p 18:25 τρυμαλιας ραφιδος | CT τρηματος βελονης

βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. ²⁶ Ἐἶπον δὲ οἱ ἀκούσαντες, Καὶ τίς δύναται σωθῆναι; ²⁷ Ὁ δὲ εἶπεν, Τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις δυνατὰ ^b ἐστὶν παρὰ τῷ θεῷ. ²⁸ Εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος, Ἰδοὺ, ἡμεῖς ^d ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμεν σοι. ²⁹ Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἐστὶν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν, ἢ ^e γονεῖς, ἢ ἀδελφούς, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ^f ἕνεκεν τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, ³⁰ ὃς ^g οὐ μὴ ^h ἀπολάβῃ πολλαπλασίονα ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον.

³¹ Παραλαβὼν δὲ τοὺς δώδεκα, εἶπεν πρὸς αὐτούς, Ἰδοὺ, ἀναβαίνομεν εἰς ⁱ Ἱεροσόλυμα, καὶ ^j τελεσθήσεται πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφητῶν τῷ υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου. ³² Παραδοθήσεται γὰρ τοῖς ἔθνεσιν, καὶ ἐμπαιχθήσεται, καὶ ὑβρισθήσεται, καὶ ἐμπτυσθήσεται, ³³ καὶ μαστιγώσαντες ἀποκτενοῦσιν αὐτόν· καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναστήσεται. ³⁴ Καὶ αὐτοὶ οὐδὲν τούτων συνήκαν, καὶ ἦν τὸ ῥῆμα τοῦτο κεκρυμμένον ἀπ' αὐτῶν, καὶ οὐκ ^k ἐγίνωσκον τὰ λεγόμενα.

³⁵ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἐγγίζειν αὐτὸν εἰς ^l Ἱεριχὼ, τυφλὸς τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν ^m προσαιτῶν· ³⁶ ἀκούσας δὲ ὄχλου διαπορευομένου, ἐπυνθάνετο τί εἶη ⁿ τοῦτο. ³⁷ Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος παρέρχεται. ³⁸ Καὶ ἐβόησεν, λέγων, Ἰησοῦ, υἱὲ ^o Δαυίδ, ἐλέησόν με. ³⁹ Καὶ οἱ προάγοντες ἐπετίμων αὐτῷ ἵνα ^p σιωπήσῃ· αὐτὸς δὲ πολλῷ μᾶλλον

^a 18:26 ειπον | NA SBL WH ειπαν

^b 18:27 εστιν παρα τω θεω | CT PT παρα τω θεω εστιν

^c 18:28 πετρος | CT PT TR ο πετρος

^d 18:28 αφηκαμεν παντα και | CT αφεντες τα ιδια

^e 18:29 γονεις η αδελφους η γυναικα | CT γυναικα η αδελφους η γονεις

^f 18:29 ενεκεν | WH εινεκεν

^g 18:30 ου | CT ουχι

^h 18:30 απολαβη | NA [απο]λαβη |

WH λαβη

ⁱ 18:31 ιεροσολυμα | CT ιερουσαλημ

^j 18:31 τελεσθησεται | PT τελειωθησεται

^k 18:34 εγινωσκον | TH εγεινωσκον

^l 18:35 ιεριχω | TH WH ιεριχω

^m 18:35 προσαιτων | CT επαιτων

ⁿ 18:36 τουτο | PT ταυτα

^o 18:38 δαυιδ | TH WH δαυειδ | HF TR

δαβιδ

^p 18:39 σιωπηση | CT σιγηση

ἔκραζεν, Υἱὲ ^aΔαυίδ, ἐλέησόν με. ⁴⁰ Σταθεῖς δὲ ^bὁ Ἰησοῦς ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν· ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ ἐπηρώτησεν αὐτόν, ⁴¹ ^cλέγων, Τί σοι θέλεις ποιήσω; Ὁ δὲ εἶπεν, Κύριε, ἵνα ἀναβλέψω. ⁴² Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. ⁴³ Καὶ παρακρήμα ἀνέβλεψεν, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ, δοξάζων τὸν θεόν· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰδὼν ἔδωκεν αἶνον τῷ θεῷ.

19 Καὶ εἰσελθὼν διήρχετο τὴν ^dἹερικῶ. ² Καὶ ἰδοῦ, ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενος Ζακχαῖος, καὶ αὐτὸς ἦν ἀρχιτελώνης, καὶ ^eοὗτος ἦν πλούσιος. ³ Καὶ ἐζήτηι ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστίν, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν. ⁴ Καὶ προδραμὼν ^fἔμπροσθεν ἀνέβη ἐπὶ ^gσυκομοραίαν ἵνα ἴδῃ αὐτόν· ὅτι ^hἐκείνης ⁱἔμελλεν διέρχεσθαι. ⁵ Καὶ ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀναβλέψας ^jὁ Ἰησοῦς ^kεἶδεν αὐτόν, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Ζακχαῖε, σπεύσας κατὰβηθι· σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μείναι. ⁶ Καὶ σπεύσας κατέβη, καὶ ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων. ⁷ Καὶ ἰδόντες ^lπάντες διεγόγγυζον, λέγοντες ὅτι Παρὰ ἁμαρτωλῷ ἀνδρὶ εἰσῆλθεν καταλῦσαι. ⁸ Σταθεῖς δὲ Ζακχαῖος εἶπεν πρὸς τὸν κύριον, Ἰδοῦ, τὰ ^mἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου, κύριε, ⁿδίδωμι τοῖς πτωχοῖς· καὶ εἴ τινός τι ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν. ⁹ Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτόν ^oὁ Ἰησοῦς ὅτι Σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ ^pἔστιν. ¹⁰ Ἦλθεν γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός.

^a 18:39 δαυιδ | TH WH δαυειδ | HF TR
δαβιδ

^b 18:40 ο | WH om.

^c 18:41 λεγων | CT om.

^d 19:1 ιεριχω | TH WH ιερειχω

^e 19:2 ουτος ην | CT αυτος

^f 19:4 εμπροσθεν | CT εις το εμπροσθεν

^g 19:4 συκομοραιαν | PCK συκομοραιαν |
CT PT συκομορεαν

^h 19:4 εκεινης | RP^{ms} TR δι εκεινης

ⁱ 19:4 εμελλεν | CT PCK PT TR ημελλε(ν)

^j 19:5 ο | [WH]

^k 19:5 ειδεν αυτον και | CT om.

^l 19:7 παντες | TR απαντες

^m 19:8 ημιση των υπαρχοντων μου | CT
ημισια μου των υπαρχοντων

ⁿ 19:8 διδωμι τοις πτωχοις | NA SBL TH
τοις πτωχοις διδωμι | WH [τοις] πτωχοις
διδωμι

^o 19:9 ο | [WH]

^p 19:9 εστιν | [WH]

¹¹ Ἀκουόντων δὲ αὐτῶν ταῦτα, προσθεὶς εἶπεν παραβολήν, διὰ τὸ ἐγγὺς ^aαὐτὸν εἶναι Ἱερουσαλήμ, καὶ δοκεῖν αὐτοὺς ὅτι παραχρήμα μέλλει ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἀναφαίνεσθαι. ¹² Εἶπεν οὖν, Ἄνθρωπός τις εὐγενὴς ἐπορεύθη εἰς χώραν μακράν, λαβεῖν ἑαυτῷ βασιλείαν, καὶ ὑποστρέψαι. ¹³ Καλέσας δὲ δέκα δούλους ἑαυτοῦ, ἔδωκεν αὐτοῖς δέκα μνᾶς, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, ^bΠραγματεύσασθε ^cἕως ἔρχομαι. ¹⁴ Οἱ δὲ ^dπολιταὶ αὐτοῦ ἐμίσουν αὐτόν, καὶ ἀπέστειλαν πρεσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ, λέγοντες, Οὐ θέλομεν τοῦτον βασιλεῦσαι ἐφ' ἡμᾶς. ¹⁵ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπανελθεῖν αὐτὸν λαβόντα τὴν βασιλείαν, ^eκαὶ εἶπεν φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺς δούλους τούτους, οἷς ^fἔδωκεν τὸ ἀργύριον, ἵνα ^gγνῶ ^hτίς τί διεπραγματεύσατο. ¹⁶ Παρεγένετο δὲ ὁ πρῶτος, λέγων, Κύριε, ἡ μνᾶ σου ἱπροσειργάσατο δέκα μνᾶς. ¹⁷ Καὶ εἶπεν αὐτῷ, ⁱΕὖ, ἀγαθὲ δοῦλε· ὅτι ἐν ἐλαχίστῳ πιστὸς ἐγένου, ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων ἐπάνω δέκα πόλεων. ¹⁸ Καὶ ἦλθεν ὁ δεύτερος, λέγων, ^kΚύριε, ἡ μνᾶ σου ἐποίησεν πέντε μνᾶς. ¹⁹ Εἶπεν δὲ καὶ τούτῳ, Καὶ σὺ ^lγίνου ἐπάνω πέντε πόλεων. ²⁰ Καὶ ^mἕτερος ἦλθεν, λέγων, Κύριε, ἰδοὺ, ἡ μνᾶ σου, ἣν εἶχον ἀποκειμένην ἐν σουδαρίῳ· ²¹ ἐφοβούμην γάρ σε, ὅτι ἄνθρωπος αὐστηρὸς εἶ· αἵρεις δὲ οὐκ ἔθηκας, καὶ θερίζεις δὲ οὐκ ⁿἔσπειρας. ²² Λέγει ^oδὲ αὐτῷ, Ἐκ τοῦ στόματός σου κρινῶ σε, πονηρὲ δοῦλε. Ἦδεις ὅτι ^pἐγὼ ἄνθρωπος αὐστηρὸς εἰμι, αἵ-

^a 19:11 αὐτον ειναι ιερουσαλημ | CT ειναι ιερουσαλημ αυτον

^b 19:13 πραγματευσασθε | WH πραγματευσασθαι

^c 19:13 εως | CT PT εν ω

^d 19:14 πολιται ... εμίσουν | TH πολιται ... εμεισουν

^e 19:15 και | PCK RP^{mg} om.

^f 19:15 εδωκεν | CT δεδωκει

^g 19:15 γνω | CT γνοι | PT επιγνω

^h 19:15 τις τι διεπραγματευσατο | CT τι διεπραγματευσαντο

ⁱ 19:16 προσειργασατο δεκα | CT δεκα

προσηργασατο

^j 19:17 ευ | CT ευγε

^k 19:18 κυριε η μνα σου | CT η μνα σου κυριε

^l 19:19 γινου επανω | NA SBL WH επανω γινου | TH επανω γεινου

^m 19:20 ετερος | CT ο ετερος

ⁿ 19:21 εσπειρας | PT εσπειρας και συναγεις οθεν ου διεσκορπισας

^o 19:22 δε | CT PT om.

^p 19:22 εγω ανθρωπος αυστηρος ειμι | PT ανθρωπος αυστηρος ειμι εγω

ρων ὁ οὐκ ἔθηκα, καὶ θερίζων ὁ οὐκ ^a ἔσπειρα· ²³ καὶ διὰ τί οὐκ ἔδωκας ^b τὸ ἀργύριόν μου ^c ἐπὶ τράπεζαν, ^d καὶ ἐγὼ ἐλθὼν σὺν τόκῳ ἂν ^e ἔπραξα αὐτό; ²⁴ Καὶ τοῖς παρεστῶσιν εἶπεν, Ἄρατε ἀπ' αὐτοῦ τὴν μνᾶν, καὶ δότε τῷ τὰς δέκα μνᾶς ἔχοντι. ²⁵ ^f Καὶ ^g εἶπον αὐτῷ, Κύριε, ἔχει δέκα μνᾶς. ²⁶ Λέγω ^h γὰρ ὑμῖν ὅτι παντὶ τῷ ἔχοντι δοθήσεται· ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος, καὶ ὁ ἔχει ἀρθήσεται ⁱ ἀπ' αὐτοῦ. ²⁷ Πλὴν τοὺς ἐχθρούς μου ^j ἐκείνους, τοὺς μὴ θελήσαντάς με βασιλεῦσαι ἐπ' αὐτούς, ἀγάγετε ὧδε, καὶ ^k κατασφάζατε ἔμπροσθέν μου.

²⁸ Καὶ εἰπὼν ταῦτα, ἐπορεύετο ἔμπροσθεν, ἀναβαίνων εἰς Ἱεροσόλυμα.

²⁹ Καὶ ἐγένετο ὡς ἤγγισεν εἰς ^l Βηθσφαγὴ καὶ ^m Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Ἑλαιῶν, ἀπέστειλεν δύο τῶν μαθητῶν ⁿ αὐτοῦ, ³⁰ ^o εἰπὼν, Ὑπάγετε εἰς τὴν κατέναντι κώμην· ἐν ἣ εἰσπορευόμενοι εὐρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἐκάθισεν· ^p λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε. ³¹ Καὶ ἐάν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ, Διὰ τί λύετε; οὕτως ἐρεῖτε ^q αὐτῷ ὅτι Ὁ κύριος αὐτοῦ χρειάν ἔχει. ³² Ἀπελθόντες δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι εὗρον καθὼς εἶπεν ^r αὐτοῖς. ³³ Λυόντων δὲ αὐτῶν τὸν πῶλον, ^s εἶπον οἱ κύριοι αὐτοῦ πρὸς αὐτούς, Τί λύετε τὸν πῶλον; ³⁴ Οἱ δὲ ^t εἶπον, Ὁ κύριος αὐτοῦ χρειάν ἔχει. ³⁵ Καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν· καὶ ^u ἐπιρρίψαντες ἑαυτῶν

^a 19:22 εσπειρα | ΡΤ εσπειρα και συναγων
οθεν ου διεσκορπισα

^b 19:23 το αργυριον μου | CT μου το
αργυριον

^c 19:23 επι | ΡCK ΡΤ TR επι την

^d 19:23 και εγω | CT καγω

^e 19:23 επραξα αυτο | CT αυτο επραξα

^f 19:25 και ... μνας | [ΡΤ]

^g 19:25 ειπον | CT ειπαν

^h 19:26 γαρ | CT om.

ⁱ 19:26 απ αυτου | CT om.

^j 19:27 εκεινους | CT τουτους

^k 19:27 κατασφαζατε | CT ΡΤ
κατασφαζατε αυτους

^l 19:29 βηθσφαγη | CT ΡΡ^{ms} TR βηθφαγη

^m 19:29 βηθανια | ΝΑ βηθανια[v] | ΤΗ WH
βηθανια

ⁿ 19:29 αυτου | CT om.

^o 19:30 ειπων | CT λεγων

^p 19:30 λυσαντες | CT και λυσαντες

^q 19:31 αυτω | CT om.

^r 19:32 αυτοις | ΡΤ αυτοις εστωτα τον
πωλον

^s 19:33 ειπον | CT ειπαν

^t 19:34 ειπον | ΡΤ ειπον οτι | CT ειπαν οτι

^u 19:35 επιρριψαντες εαυτων | CT
επιρριψαντες αυτων

τὰ ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶλον, ἐπεβίβασαν τὸν Ἰησοῦν. ³⁶ Πορευομένου δὲ αὐτοῦ, ὑπεστρώννυσαν τὰ ἱμάτια ^a αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ. ³⁷ Ἐγγίζοντος δὲ αὐτοῦ ἤδη πρὸς τῇ καταβάσει τοῦ ὄρους τῶν Ἑλαιῶν, ^b ἤρξαντο ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν χαίροντες αἰνεῖν τὸν θεὸν φωνῇ μεγάλῃ περὶ πασῶν ὧν εἶδον δυνάμεων, ³⁸ λέγοντες, Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ^c βασιλεὺς ἐν ὀνόματι κυρίου. ^d εἰρήνη ἐν οὐρανῷ, καὶ δόξα ἐν ὑψίστοις.

³⁹ Καί τινες τῶν Φαρισαίων ἀπὸ τοῦ ὄχλου ^e εἶπον πρὸς αὐτόν, Διδάσκαλε, ἐπιτίμησον τοῖς μαθηταῖς σου. ⁴⁰ Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν ^f αὐτοῖς, Λέγω ὑμῖν ^g ὅτι ἐὰν οὐτοὶ ^h σιωπήσωσιν, οἱ λίθοι ⁱ κεκραῶνται.

⁴¹ Καὶ ὡς ἡγγισεν, ἰδὼν τὴν πόλιν, ἔκλαυσεν ἐπ' ^j αὐτῇ, ⁴² λέγων ὅτι Εἰ ἔγνων ^k καὶ σύ, καὶ γε ἐν τῇ ἡμέρᾳ σου ταύτῃ, τὰ πρὸς εἰρήνην ^l σου· νῦν δὲ ἐκρύβη ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου. ⁴³ Ὅτι ἥξουσιν ἡμέραι ἐπὶ σέ, καὶ ^m περιβαλοῦσιν οἱ ἐχθροί σου χάρακά σοι, καὶ περικυκλώσουσίν σε, καὶ συνέξουσίν σε πάντοθεν, ⁴⁴ καὶ ἐδαφιοῦσίν σε καὶ τὰ τέκνα σου ἐν σοί, καὶ οὐκ ἀφήσουσιν ⁿ ἐν σοὶ λίθον ἐπὶ λίθῳ· ἀνθ' ὧν οὐκ ἔγνων τὸν καιρὸν τῆς ἐπισκοπῆς σου.

⁴⁵ Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερόν, ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας ^o ἐν αὐτῷ καὶ ἀγοράζοντας, ⁴⁶ λέγων αὐτοῖς, ^p Γέγραπται, ^q Ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς ἐστίν· ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον ληστῶν.

^a 19:36 αὐτῶν | SBL WH εαυτῶν

^b 19:37 ἠρξαντο | PT ἠρξατο

^c 19:38 βασιλεὺς | NA WH ο βασιλεὺς

^d 19:38 εἰρήνη ἐν οὐρανῷ | CT ἐν οὐρανῷ
εἰρήνη

^e 19:39 εἶπον | CT εἶπαν

^f 19:40 αὐτοῖς | CT om.

^g 19:40 ὅτι | NA WH om.

^h 19:40 σιωπήσωσιν | CT σιωπήσουσιν

ⁱ 19:40 κεκραῶνται | CT κραζουσιν

^j 19:41 αὐτῇ | CT αὐτήν

^k 19:42 καὶ σύ καὶ γε ἐν τῇ ἡμέρᾳ σου

ταυτῇ | CT ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταυτῇ καὶ σύ

^l 19:42 σου | CT om.

^m 19:43 περιβαλοῦσιν | NA SBL WH

παρεμβαλοῦσιν

ⁿ 19:44 ἐν σοὶ λίθον ἐπὶ λίθῳ | CT λίθον
ἐπὶ λίθον ἐν σοὶ

^o 19:45 ἐν ... ἀγοράζοντας | CT om.

^p 19:46 γεγραπται | PT γεγραπται ὅτι

^q 19:46 ο οἶκος μου οἶκος προσευχῆς
ἐστίν | CT καὶ ἐστὶν ο οἶκος μου οἶκος
προσευχῆς

⁴⁷ Καὶ ἦν διδάσκων τὸ καθ' ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ· οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι, καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ· ⁴⁸ καὶ οὐχ ^aεὗρισκον τὸ τί ^bποιήσωσιν, ὁ λαὸς γὰρ ἅπας ^cἐξεκρέματο αὐτοῦ ἀκούων.

20 Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ^dἐκεῖνων, διδάσκοντος αὐτοῦ τὸν λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εὐαγγελιζομένου, ἐπέστησαν οἱ ^eιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς σὺν τοῖς πρεσβυτέροις, ² καὶ ^fεἶπον πρὸς αὐτόν, λέγοντες, Εἰπέ ἡμῖν, ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς, ἢ τίς ἐστιν ὁ δούς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην; ³ Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Ἐρωτήσω ὑμᾶς καὶ γὰρ ^gἐνα λόγον, καὶ εἰπάτέ μοι· ⁴ Τὸ βάπτισμα ^hἸωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; ⁵ Οἱ δὲ συνελογίσαντο πρὸς ἑαυτούς, λέγοντες ὅτι Ἐὰν εἰπώμεν, Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ, Διὰ τί ⁱοὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; ⁶ Ἐὰν δὲ εἰπώμεν, Ἐξ ἀνθρώπων, ^jπᾶς ὁ λαὸς καταλιθάσει ἡμᾶς· πεπεισμένος γὰρ ἐστιν ^kἸωάννην προφήτην εἶναι. ⁷ Καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ εἰδέναι πόθεν. ⁸ Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

⁹ Ἦρξατο δὲ πρὸς τὸν λαὸν λέγειν τὴν παραβολὴν ταύτην· ¹ Ἄνθρωπος ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ ^mἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν χρόνους ἱκανούς· ¹⁰ καὶ ⁿἐν καιρῷ ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωργοὺς δοῦλον, ἵνα ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος ^oδῶσιν αὐτῷ. Οἱ δὲ γεωργοὶ ^pδείραντες αὐ-

^a 19:48 εὗρισκον | WH ἠρῖσκον

^b 19:48 ποιήσωσιν | PCK PT ποιήσουσιν

^c 19:48 ἐξεκρέματο | WH ἐξεκρεμετο

^d 20:1 ἐκεῖνων | CT *om.*

^e 20:1 ιερεῖς | CT TR ἀρχιερεῖς

^f 20:2 εἶπον πρὸς αὐτὸν λέγοντες εἰπε | CT εἶπαν λέγοντες πρὸς αὐτὸν εἶπον

^g 20:3 ἐνα | CT *om.*

^h 20:4 Ἰωάννου | WH Ἰωαννου

ⁱ 20:5 οὐκ | PT TR οὐν οὐκ

^j 20:6 πας ὁ λαὸς | CT ὁ λαὸς ἅπας

^k 20:6 Ἰωάννην | WH Ἰωαννην

^l 20:9 ἀνθρωπος | PT TR ἀνθρωπος τις | NA ἀνθρωπος [τις]

^m 20:9 ἐξέδοτο | CT ἐξεδετο

ⁿ 20:10 ἐν | PT ἐν τῷ | CT *om.*

^o 20:10 δῶσιν | CT PT δώσουσιν

^p 20:10 δειραντες αὐτὸν ἐξαπεστείλαν | PCK δειραντες αὐτὸν ἐξαπεστείλαν | CT ἐξαπεστείλαν αὐτὸν δειραντες

τὸν ἐξαπέστειλαν κενόν. ¹¹ Καὶ προσέθετο ^aπέμψαι ἕτερον δοῦλον· οἱ δὲ κάκεινον ^bδείραντες καὶ ἀτιμάσαντες ἐξαπέστειλαν κενόν. ¹² Καὶ προσέθετο ^cπέμψαι τρίτον· οἱ δὲ καὶ τοῦτον τραυματίσαντες ἐξέβαλον. ¹³ Εἶπεν δὲ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, Τί ποιήσω; Πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν· ἴσως τοῦτον ^dιδόντες ἐντραπήσονται. ¹⁴ Ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ γεωργοὶ διελογίζοντο πρὸς ^eἑαυτούς, λέγοντες, Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· ^fδεῦτε, ἀποκτείνωμεν αὐτόν, ἵνα ἡμῶν γένηται ἡ κληρονομία. ¹⁵ Καὶ ἐκβαλόντες ^gαὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος, ἀπέκτειναν. Τί οὖν ποιήσει αὐτοῖς ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; ¹⁶ Ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς τούτους, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. Ἀκούσαντες δὲ ^hεἶπον, Μὴ γένοιτο. ¹⁷ Ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς εἶπεν, Τί οὖν ἐστιν τὸ γεγραμμένον τοῦτο, Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας; ¹⁸ Πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ’ ἐκεῖνον τὸν λίθον συνθλασθήσεται· ἐφ’ ὃν δ’ ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν.

¹⁹ Καὶ ἐζήτησαν οἱ ⁱἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐπιβαλεῖν ἐπ’ αὐτόν τὰς χεῖρας ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, καὶ ^jἐφοβήθησαν· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς ^kτὴν παραβολὴν ταύτην εἶπεν. ²⁰ Καὶ παρατηρήσαντες ἀπέστειλαν ^lἐγκαθέτους, ὑποκρινομένους ἑαυτοὺς δικαίους εἶναι, ἵνα ἐπιλάβωνται αὐτοῦ λόγου, ^mεἰς τὸ παραδοῦναι αὐτόν τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος. ²¹ Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτόν, λέγοντες, Διδάσκαλε, οἶδαμεν ὅτι ὀρθῶς λέγεις καὶ διδάσκεις· καὶ οὐ λαμβάνεις πρόσωπον, ἀλλ’ ἐπ’ ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις. ²² Ἐξεστὶν

^a 20:11 πεμψαι ετερον | CT ετερον
πεμψαι | PT αυτοις πεμψαι ετερον

^b 20:11 δειραντες | PCK δηραντες

^c 20:12 πεμψαι τριτον | CT τριτον πεμψαι

^d 20:13 ιδοντες | CT om.

^e 20:14 εαυτους | CT αλληλους

^f 20:14 δευτε | CT om.

^g 20:15 αυτον | PCK om.

^h 20:16 ειπον | CT ειπαν

ⁱ 20:19 αρχιερεις και οι γραμματεις | CT
γραμματεις και οι αρχιερεις

^j 20:19 εφοβηθησαν | CT PT TR

εφοβηθησαν τον λαον

^k 20:19 την παραβολην ταυτην ειπεν | CT

ειπεν την παραβολην ταυτην | PT τας

παραβολας ελεγε

^l 20:20 εγκαθετους | WH ενκαθετους

^m 20:20 εις το | CT ωστε

^aἡμῖν Καίσαρι φόρον δοῦναι, ἢ οὐ; ²³ Κατανοήσας δὲ αὐ-
τῶν τὴν πανουργίαν, εἶπεν πρὸς αὐτούς, ^bΤί με πειράζετε;
²⁴ ^cἘπιδειξάτέ μοι δηνάριον· τίνος ἔχει εἰκόνα καὶ ἐπιγραφὴν;
^dἈποκριθέντες δὲ ^eεἶπον, Καίσαρος. ²⁵ Ὁ δὲ εἶπεν ^fαὐτοῖς,
Ἀπόδοτε τοῖνυν τὰ Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ.
²⁶ Καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπιλαβέσθαι ^gαὐτοῦ ῥήματος ἐναντίον τοῦ
λαοῦ· καὶ θαυμάσαντες ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει αὐτοῦ, ἐσίγησαν.

²⁷ Προσελθόντες δὲ τινες τῶν Σαδδουκαίων, οἱ ^hἀντιλέ-
γοντες ⁱἀνάστασιν μὴ εἶναι, ἐπηρώτησαν αὐτόν, ²⁸ λέγοντες,
Διδάσκαλε, ^jΜωσῆς ἔγραψεν ἡμῖν, Ἐάν τις ἀδελφὸς ἀπο-
θάνῃ ἔχων γυναῖκα, καὶ οὗτος ἄτεκνος ^kἀποθάνῃ, ἵνα ^lλάβῃ
ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα, καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ
ἀδελφῷ αὐτοῦ. ²⁹ Ἐπὶ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρῶτος λα-
βὼν γυναῖκα, ἀπέθανεν ἄτεκνος. ³⁰ καὶ ^mἔλαβεν ὁ δευτέρος
τὴν γυναῖκα, καὶ οὗτος ἀπέθανεν ἄτεκνος. ³¹ Καὶ ὁ τρίτος ἔλα-
βεν αὐτὴν ⁿὡσαύτως. Ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ ^oοὐ κατέλιπον
τέκνα, καὶ ἀπέθανον. ³² Ὑστερον ^pδὲ πάντων ἀπέθανεν καὶ
ἡ γυνή. ³³ ^qἘν τῇ οὖν ἀναστάσει, τίνος αὐτῶν ^rγίνεται γυνή;
Οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα. ³⁴ Καὶ ^sἀποκριθεὶς εἶπεν
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου γαμοῦσιν καὶ

^a 20:22 ἡμῖν | CT ἡμας

^b 20:23 τι με πειράζετε | CT om.

^c 20:24 επιδειξάτε | CT PT δειξάτε

^d 20:24 ἀποκριθέντες | NA TH WH οι

^e 20:24 εἶπον | CT εἶπαν

^f 20:25 αὐτοῖς ἀποδοτε τοῖνυν | CT προς
αὐτοὺς τοῖνυν ἀποδοτε

^g 20:26 αὐτοῦ | SBL TH WH του

^h 20:27 ἀντιλεγοντες | NA [αντι]λεγοντες |
PT TH WH λεγοντες

ⁱ 20:27 ἀναστασιν μὴ εἶναι | PT μὴ εἶναι
ἀναστασιν

^j 20:28 μωσῆς | CT PT μωυσης

^k 20:28 ἀποθάνῃ | CT ἡ

^l 20:28 λαβῇ ο ἀδελφος αὐτου | PCK ο

αδελφος αὐτου λαβῇ

^m 20:30 ελαβεν ο δευτερος την γυναικα
και ουτος απεθανεν ατεκνος | CT ο
δευτερος

ⁿ 20:31 ωσαυτως | CT HF PCK TR om.

^o 20:31 ου | SCR και ου

^p 20:32 δε παντων απεθανεν και η γυνη |
PT δε παντων και η γυνη απεθανεν |
RP^{mg} SCR παντων απεθανε(v) και η
γυνη | CT και η γυνη απεθανεν

^q 20:33 εν τη ουν ἀναστασει | PT εν τη
ἀναστασει ουν | CT η γυνη ουν εν τη
ἀναστασει

^r 20:33 γινεται | TH γινεται

^s 20:34 ἀποκριθεις | CT om.

^aἐκγαμίσκονται· ³⁵ οἱ δὲ καταξιοθέντες τοῦ αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν καὶ τῆς ἀναστάσεως τῆς ἐκ νεκρῶν οὔτε γαμοῦσιν οὔτε ^bἐκγαμίζονται· ³⁶ οὔτε γὰρ ἀποθανεῖν ἔτι δύνανται· ἰσάγγελοι γάρ εἰσιν, καὶ υἱοὶ εἰσιν ^dτοῦ θεοῦ, τῆς ἀναστάσεως υἱοὶ ὄντες· ³⁷ Ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ νεκροί, καὶ ^eΜωσῆς ἐμήνυσεν ἐπὶ τῆς βάτου, ὡς λέγει, Κύριον τὸν θεὸν Ἀβραὰμ καὶ ^fτὸν θεὸν Ἰσαὰκ καὶ ^gτὸν θεὸν Ἰακώβ· ³⁸ Θεὸς δὲ οὐκ ἔστιν νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων· πάντες γὰρ αὐτῷ ζῶσιν· ³⁹ Ἀποκριθέντες δέ τινες τῶν γραμματέων ^hεἶπον, Διδάσκαλε, καλῶς εἶπας· ⁴⁰ Οὐκέτι ⁱδὲ ἐτόλμων ἐπερωτᾶν αὐτὸν οὐδέν·

⁴¹ Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς, Πῶς λέγουσιν τὸν χριστὸν ^jυἱὸν Δαυὶδ εἶναι; ⁴² ^kΚαὶ αὐτὸς ^lΔαυὶδ λέγει ἐν βίβλῳ ^mψαλμῶν, Εἶπεν ⁿὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ⁴³ ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου· ⁴⁴ ^oΔαυὶδ οὖν ^pκύριον αὐτὸν καλεῖ, καὶ πῶς ^qυἱὸς αὐτοῦ ἐστίν;

⁴⁵ Ἀκούοντος δὲ παντὸς τοῦ λαοῦ, εἶπεν τοῖς μαθηταῖς ^rαὐτοῦ, ⁴⁶ Προσέχετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελόντων περιπατεῖν ἐν στολαῖς, καὶ φιλοῦντων ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δεῖπνοις· ⁴⁷ οἱ κατεσθίουσιν τὰς οἰκίας τῶν πτωχῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προσεύχονται. Οὗτοι ^sλήψονται περισσότερον κρίμα·

^a 20:34 ἐκγαμίσκονται | PT ἐκγαμίζονται | CT γαμίσκονται

^b 20:35 ἐκγαμίζονται | TR ἐκγαμίσκονται | CT PT γαμίζονται

^c 20:36 οὔτε | CT ουδε

^d 20:36 του | CT om.

^e 20:37 μωσῆς | CT PCK PT RP^{mg} μωυσης

^f 20:37 τον | CT om.

^g 20:37 τον | CT om.

^h 20:39 ειπον | CT ειπαν

ⁱ 20:40 δε | CT γαρ

^j 20:41 υιον δαυιδ ειναι | HF TR υιον δαβιδ ειναι | NA SBL ειναι δαυιδ υιον | TH WH ειναι δαυειδ υιον

^k 20:42 και αυτος | CT αυτος γαρ

^l 20:42 δαυιδ | TH WH δαυειδ | HF TR δαβιδ

^m 20:42 ψαλμων | PT των ψαλμων

ⁿ 20:42 ο | NA SBL WH om.

^o 20:44 δαυιδ | TH WH δαυειδ | HF TR δαβιδ

^p 20:44 κυριον αυτον | PT SBL WH αυτον κυριον

^q 20:44 υιος αυτου | NA SBL WH αυτου υιος

^r 20:45 αυτου | [NA] | SBL WH om.

^s 20:47 ληψονται | CT λημψονται

21 Ἀναβλέψας δὲ εἶδεν τοὺς βάλλοντας ^aτὰ δῶρα αὐτῶν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον πλουσίου· ² εἶδεν δέ ^bτινα καὶ χήραν πενιχρὰν βάλλουσαν ἐκεῖ ^cδύο λεπτά, ³ καὶ εἶπεν, Ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα ^dἢ πτωχὴ αὕτη πλεῖον πάντων ἔβαλεν· ⁴ ^eἅπαντες γὰρ οὗτοι ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον εἰς τὰ δῶρα ^fτοῦ θεοῦ· αὕτη δὲ ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς ^gἅπαντα τὸν βίον ὃν εἶχεν ἔβαλεν.

⁵ Καὶ τινων λεγόντων περὶ τοῦ ἱεροῦ, ὅτι λίθοις καλοῖς καὶ ἀναθήμασιν κεκόσμηται, εἶπεν, ⁶ Ταῦτα ἃ θεωρεῖτε, ἐλεύσονται ἡμέραι ἐν αἷς οὐκ ἀφεθήσεται λίθος ἐπὶ ^hλίθῳ, ὃς οὐ καταλυθήσεται. ⁷ Ἐπρωτότησαν δὲ αὐτόν, λέγοντες, Διδάσκαλε, πότε οὖν ταῦτα ἔσται; Καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ ταῦτα ⁱγίνεσθαι; ⁸ Ὁ δὲ εἶπεν, Βλέπετε μὴ πλανηθῆτε· πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες ^jὅτι Ἐγὼ εἰμι· καί, Ὁ καιρὸς ἤγγικεν, μὴ ^kοὖν πορευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν. ⁹ Ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκαταστασίας, μὴ πτοηθῆτε· δεῖ γὰρ ταῦτα γενέσθαι πρῶτον, ἀλλ' οὐκ εὐθέως τὸ τέλος.

¹⁰ Τότε ἔλεγεν αὐτοῖς, Ἐγερθήσεται ἔθνος ^lἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν· ¹¹ σεισμοὶ τε μεγάλοι ^mκατὰ τόπους καὶ λιμοὶ καὶ λοιμοὶ ἔσονται, ⁿφόβητρά τε καὶ ^oσημεῖα ἀπ' οὐρανοῦ μέγала ἔσται. ¹² Πρὸ δὲ τούτων ^pπάντων ἐπιβαλοῦσιν ἑφ' ὑμᾶς τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ διώξουσιν, παραδιδόν-

^a **21:1** τα δωρα αυτων εις το γαζοφυλακιον | CT εις το γαζοφυλακιον τα δωρα αυτων

^b **21:2** τινα και | TR και τινα | CT PT τινα

^c **21:2** δυο λεπτα | CT λεπτα δυο

^d **21:3** η πτωχη αυτη | NA TH WH αυτη η πτωχη

^e **21:4** απαντες | CT παντες

^f **21:4** του θεου | CT om.

^g **21:4** απαντα | CT παντα

^h **21:6** λιθω | PCK λιθον | WH λιθω ωδε

ⁱ **21:7** γινεσθαι | TH γεινεσθαι

^j **21:8** οτι | CT om.

^k **21:8** ουν | CT om.

^l **21:10** επι | CT επ

^m **21:11** κατα τοπους και λιμοι και λοιμοι | NA SBL και κατα τοπους λιμοι και λοιμοι | WH και κατα τοπους λοιμοι και λιμοι | TH και κατα τοπους λειμοι και λιμοι

ⁿ **21:11** φοβητρα | TH WH φοβηθρα

^o **21:11** σημεια απ ουρανου | NA WH απ ουρανου σημεια

^p **21:12** παντων | PCK TR απαντων

τες εἰς ^aσυναγωγὰς καὶ φυλακάς, ^bἀγομένους ἐπὶ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας, ἔνεκεν τοῦ ὀνόματός μου. ¹³ Ἀποβήσεται ^cδὲ ὑμῖν εἰς μαρτύριον. ¹⁴ ^dΘέσθε οὖν εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν μὴ προμελετᾶν ἀπολογηθῆναι. ¹⁵ ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν, ἥ οὐ δύνησονται ^eἀντειπεῖν οὐδὲ ἀντιστῆναι ^fπάντες οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν. ¹⁶ Παραδοθήσεσθε δὲ καὶ ὑπὸ γονέων καὶ ^gσυγγενῶν καὶ φίλων καὶ ἀδελφῶν, καὶ θανατώσουσιν ἐξ ὑμῶν. ¹⁷ Καὶ ἔσεσθε ^hμισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου. ¹⁸ Καὶ θρῖξ ἐκ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται. ¹⁹ Ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν ⁱκτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν.

²⁰ Ὅταν δὲ ἴδῃτε κυκλοουμένην ὑπὸ στρατοπέδων ^jτὴν Ἰερουσαλήμ, τότε γινώτε ὅτι ἤγγικεν ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς. ²¹ Τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη· καὶ οἱ ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκχωρεῖτωσαν· καὶ οἱ ἐν ταῖς χώραις μὴ εἰσερχέσθωσαν εἰς αὐτήν. ²² Ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως αὐταὶ εἰσιν, τοῦ ^kπλησθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα. ²³ Οὐαὶ ^lδὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις· ἔσται ^mγὰρ ἀνάγκη μεγάλη ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὀργὴ ⁿἐν τῷ λαῷ τούτῳ. ²⁴ Καὶ πεσοῦνται στόματι ^oμαχαίρας, καὶ αἰχμαλωτισθήσονται εἰς ^pπάντα τὰ ἔθνη· καὶ Ἰερουσαλήμ ἔσται πατουμένη ὑπὸ ἐθνῶν, ^qἄχρι πληρωθῶσιν ^rκαιροὶ ἐθνῶν. ²⁵ Καὶ ^sἔσται σημεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ ἄστροις, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς συνοχὴ ἐθνῶν ἐν ἀπορίᾳ,

^a 21:12 συναγωγας | CT τας συναγωγας

^b 21:12 αγομενους | CT απαγομενους

^c 21:13 δε | CT om.

^d 21:14 θεσθε συν εις τας καρδιας | CT θετε συν εν ταις καρδιαις

^e 21:15 αντειπειν ουδε αντιστηναι | PCK αντειπειν η αντιστηναι | CT αντιστηναι η αντειπειν

^f 21:15 παντες | NA SBL WH απαντες

^g 21:16 συγγενων και φιλων και αδελφων | CT TR αδελφων και συγγενων και φιλων

^h 21:17 μισουμενοι | TH μεισουμενοι

ⁱ 21:19 κτησασθε | WH κτησεσθε

^j 21:20 την | CT om.

^k 21:22 πλησθηναι | PCK PT RP^{ms} TR πληρωθηναι

^l 21:23 δε | CT om.

^m 21:23 γαρ | PT γαρ τοτε

ⁿ 21:23 εν | CT PT om.

^o 21:24 μαχαιρας | NA SBL WH μαχαιρης

^p 21:24 παντα τα εθνη | CT τα εθνη παντα

^q 21:24 αχρι | CT αχρι ου

^r 21:24 καιροι | WH [και εσονται] καιροι

^s 21:25 εσται | CT εσονται

^aήχουσης θαλάσσης καὶ σάλου, ²⁶ ἀποψυχόντων ἀνθρώπων ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκουμένῃ· αἱ γὰρ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. ²⁷ Καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλῃ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. ²⁸ Ἀρχομένων δὲ τούτων ^bγίνεσθαι, ἀνακύψατε καὶ ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν· διότι ἐγγίζει ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν.

²⁹ Καὶ εἶπεν παραβολὴν αὐτοῖς, ὼτετε τὴν συκὴν καὶ πάντα τὰ δένδρα· ³⁰ ὅταν ^cπροβάλωσιν ἤδη, βλέποντες ἀφ' ἑαυτῶν ^dγινώσκετε ὅτι ἤδη ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν. ³¹ Οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα ^eγινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. ³² Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, ἕως ^fἂν πάντα γένηται. ³³ Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ ^gπαρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ ^hπαρέλθωσιν.

³⁴ Προσέχετε δὲ ἑαυτοῖς, μήποτε ἰβαρηθῶσιν ⁱὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν ^kκραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βιωτικαῖς, καὶ ^lαἰφνίδιος ἐφ' ὑμᾶς ἐπιστῇ ἡ ἡμέρα ἐκείνη· ³⁵ ὥς παγὶς ^mγὰρ ἐπελεύσεται ἐπὶ πάντας τοὺς καθημένους ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς. ³⁶ Ἀγρυπνεῖτε ⁿοὖν ἐν παντὶ καιρῷ δεόμενοι, ἵνα ^oκαταξιωθῆτε ἐκφυγεῖν ^pπάντα τὰ μέλλοντα ^qγίνεσθαι, καὶ σταθῆναι ἔμπροσθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

³⁷ Ἦν δὲ τὰς ἡμέρας ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων· τὰς δὲ νύκτας ἐξερχόμενος ἠυλίζετο εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Ἐλαιῶν.

^a 21:25 ηχουσης | CT ηχους

^b 21:28 γινεσθαι | TH γεινεσθαι

^c 21:30 προβαλωσιν | PCK προβαλλωσιν

^d 21:30 γινωσκετε | TH γεινωσκετε

^e 21:31 γινομενα γινωσκετε | TH γεινομενα γεινωσκετε

^f 21:32 αν | [WH]

^g 21:33 παρελευσονται | PCK παρελευσεται

^h 21:33 παρελθωσιν | CT παρελευσονται

ⁱ 21:34 βαρηθωσιν | TR βαρυθωσιν

^j 21:34 υμων αι καρδιαι | WH αι καρδιαι

υμων

^k 21:34 κραιπαλη | TH WH κρεπαλη

^l 21:34 αιφνιδιος εφ υμας επιστη | NA SBL TH επιστη εφ υμας αιφνιδιος | WH επιστη εφ υμας εφνιδιος

^m 21:35 γαρ επελευσεται | CT

επεισελευσεται γαρ

ⁿ 21:36 ουν | CT δε

^o 21:36 καταξιωθητε | CT κατισχυσητε

^p 21:36 παντα | CT TR ταυτα παντα

^q 21:36 γινεσθαι | TH γεινεσθαι

³⁸ Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὄρθριζεν πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ ἀκούειν αὐτοῦ.

22 Ἦγγιζεν δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων, ἡ λεγομένη Πάσχα. ² Καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὸ πῶς ἀνέλωσιν αὐτόν· ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν.

³ Εἰσηλθεν δὲ ὁ Σατανᾶς εἰς Ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον Ἰσκαριώτην, ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δώδεκα. ⁴ Καὶ ἀπελθὼν συνελάλησεν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ^dκαὶ στρατηγοῖς τὸ πῶς αὐτὸν παραδῶ αὐτοῖς. ⁵ Καὶ ἐχάρησαν, καὶ συνέθεντο αὐτῷ ^fἀργύριον δοῦναι. ⁶ Καὶ ἐξωμολόγησεν καὶ ἐζήτηε εὐκαιρίαν τοῦ παραδοῦναι αὐτόν ^eαὐτοῖς ἄτερ ὄχλου.

⁷ Ἦλθεν δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων, ^hἐν ᾗ ἔδει θύεσθαι τὸ Πάσχα. ⁸ Καὶ ἀπέστειλεν Πέτρον καὶ Ἰωάννην, εἰπὼν, Πορευθέντες ἐτοιμάσατε ἡμῖν τὸ Πάσχα, ἵνα φάγωμεν. ⁹ Οἱ δὲ ⁱεἶπον αὐτῷ, Ποῦ θέλεις ^kἐτοιμάσομεν; ¹⁰ Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἰδοὺ, εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν, συναντήσῃ ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν ἧς οὗτος εἰσπορεύεται. ¹¹ Καὶ ἐρεῖτε τῷ οἰκοδεσπότῃ τῆς οἰκίας, Λέγει σοι ὁ διδάσκαλος, Ποῦ ἐστὶν τὸ κατάλυμα, ὅπου τὸ Πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω; ¹² Κακεῖνος ὑμῖν δείξει ^mἀνώγειον μέγα ἐστρωμένον· ἐκεῖ ἐτοιμάσατε. ¹³ Ἀπελθόντες δὲ εὑρον καθὼς ⁿεἴρηκεν αὐτοῖς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ Πάσχα.

^a 21:38 ἱερῷ | PT ορει

^b 22:3 σατανᾶς | PCK PT TR ο σατανᾶς

^c 22:3 ἐπικαλούμενον | CT καλουμενον

^d 22:4 καὶ | TR καὶ τοῖς | PT καὶ

γραμματεῦσι καὶ

^e 22:4 αὐτον παραδῶ αὐτοῖς | CT αὐτοῖς
παραδῶ αὐτον

^f 22:5 ἀργυριον | PCK PT ἀργυρια

^g 22:6 αὐτοῖς ἀτερ ὄχλου | CT ἀτερ ὄχλου
αὐτοῖς

^h 22:7 ἐν | [NA] | SBL TH WH *om.*

ⁱ 22:8 ἰωαννην | WH ἰωαννην

^j 22:9 εἶπον | CT εἶπαν

^k 22:9 ἐτοιμασομεν | CT PT RP^{mg} TR
ετοιμασωμεν

^l 22:10 οὐ | CT εἰς ἡν

^m 22:12 ἀνωγειον | PT ἀνωγαῖον | CT PCK
αναγαῖον

ⁿ 22:13 εἴρηκεν | CT εἰρηκεῖ

¹⁴ Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα, ἀνέπεσεν, καὶ οἱ ^aδώδεκα ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ. ¹⁵ Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Ἐπιθυμία ἐπεθύμησα τοῦτο τὸ Πάσχα φαγεῖν μεθ' ὑμῶν πρὸ τοῦ με παθεῖν. ¹⁶ λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι ^bοὐκέτι οὐ μὴ φάγω ^cἐξ αὐτοῦ, ἕως ὅτου πληρωθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. ¹⁷ Καὶ δεξιόμενος ^dποτήριον, εὐχαριστήσας εἶπεν, Λάβετε τοῦτο, καὶ διαμερίσατε ^eἐαυτοῖς. ¹⁸ λέγω γὰρ ὑμῖν ^fὅτι οὐ μὴ πῖω ἀπὸ ^gτοῦ ^hγενήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως ⁱὅτου ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἔλθῃ. ¹⁹ Καὶ λαβὼν ἄρτον, εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, λέγων, Τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου ^jτὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. ²⁰ ^kὩσαύτως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνήσαι, λέγων, Τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ^lἐκχυνόμενον. ²¹ Πλὴν ἰδοὺ, ἡ χεὶρ τοῦ παραδιδόντος με μετ' ἐμοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης. ²² ^mΚαὶ ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ⁿπορεύεται κατὰ τὸ ὀρισμένον· πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ παραδίδεται. ²³ Καὶ αὐτοὶ ἤρξαντο ^oσυζητεῖν πρὸς ἐαυτοὺς τὸ τίς ἄρα εἴη ἐξ αὐτῶν ὁ τοῦτο μέλλων πράσσειν.

²⁴ Ἐγένετο δὲ καὶ ^pφιλονεικία ἐν αὐτοῖς τὸ τίς αὐτῶν δοκεῖ εἶναι μείζων. ²⁵ Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν κυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτῶν εὐεργέται καλοῦνται. ²⁶ Ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως· ἀλλ' ὁ μείζων ἐν ὑμῖν ^qγενέσθω ὡς ὁ νεώτερος· καὶ ὁ ἡγούμενος ὡς ὁ διακονῶν.

^a 22:14 δώδεκα | CT *om.*

^b 22:16 ουκετι | CT *om.*

^c 22:16 ἐξ αὐτοῦ | CT αὐτο

^d 22:17 ποτηριον | PT [το] ποτηριον

^e 22:17 εαυτοῖς | CT εἰς εαυτοὺς

^f 22:18 οτι | [NA] | SBL TH WH *om.*

^g 22:18 τοῦ | CT τοῦ νυν ἀπο τοῦ

^h 22:18 γεννηματος | TR γεννηματος

ⁱ 22:18 οτου | CT ου

^j 22:19–20 το ... εκχυνομενον | [SBL] |

[[WH]]

^k 22:20 ωσαυτως και το ποτηριον | CT και το ποτηριον ωσαυτως

^l 22:20 εκχυνομενον | CT εκχυννομενον

^m 22:22 και ο μεν υιος | CT οτι ο υιος μεν

ⁿ 22:22 πορευεται κατα το ωρισμενον | CT κατα το ωρισμενον πορευεται

^o 22:23 συζητειν | TH WH συνζητειν

^p 22:24 φιλονεικια | TH φιλονικια

^q 22:26 γενεσθω | NA PT SBL WH

γινεσθω | TH γεινεσθω

²⁷ Τίς γὰρ μείζων, ὁ ἀνακείμενος ἢ ὁ διακονῶν; ^aΟὐχὶ ὁ ἀνακείμενος; Ἐγὼ δέ ^bεἰμι ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς ὁ διακονῶν. ²⁸ Ὑμεῖς δὲ ἔστε οἱ διαμεμενηκότες μετ' ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρασμοῖς μου. ²⁹ κἀγὼ διατίθεμαι ὑμῖν, καθὼς διέθετό μοι ὁ πατήρ μου, βασιλείαν, ³⁰ ἵνα ^cἐσθίητε καὶ πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης ^dμου καὶ ^eκαθίσεσθε ἐπὶ θρόνων, ^fκρίνοντες τὰς δώδεκα φυλάς τοῦ Ἰσραὴλ. ³¹ ^gΕἶπεν δὲ ὁ κύριος, Σίμων, Σίμων, ἰδοὺ, ὁ Σατανᾶς ἐξητήσατο ὑμᾶς, τοῦ ^hσινιάσαι ὡς τὸν σίτον. ³² ἐγὼ δὲ ἐδεήθην περὶ σοῦ, ἵνα μὴ ⁱἐκλίπῃ ἡ πίστις σου· καὶ σὺ ποτε ἐπιστρέψας ^jστήριζον τοὺς ἀδελφούς σου. ³³ Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Κύριε, μετὰ σοῦ ἔτοιμός εἰμι καὶ εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον πορεύεσθαι. ³⁴ Ὁ δὲ εἶπεν, Λέγω σοι, Πέτρε, οὐ ^kμὴ φωνήσῃ σήμερον ἀλέκτωρ, ^lπρὶν ἢ τρίς ἀπαρνήσῃ μὴ εἰδέναι με.

³⁵ Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὅτε ἀπέστειλα ὑμᾶς ἄτερ ^mβαλαντίου καὶ πῆρας καὶ ὑποδημάτων, μὴ τινος ⁿυστερήσατε; Οἱ δὲ ^oεἶπον, Ὁυθενός. ³⁶ Εἶπεν ^pοὖν αὐτοῖς, Ἀλλὰ νῦν ὁ ἔχων ^rβαλάντιον ἀράτω, ὁμοίως καὶ πῆραν· καὶ ὁ μὴ ἔχων, ^sπωλήσει τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ^tἀγοράσει μάχαιραν. ³⁷ Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι ^uἔτι τοῦτο τὸ γεγραμμένον δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοί, τὸ Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη· καὶ γὰρ ^vτὰ περὶ ἐμοῦ τέλος ἔχει. ³⁸ Οἱ

^a 22:27 ουχι | PCK ουχ

^b 22:27 ειμι εν μεσω υμων | CT εν μεσω υμων ειμι

^c 22:30 εσθιητε | CT εσθητε

^d 22:30 μου | CT HF PCK PT RP^{ms} TR μου εν τη βασιλεια μου

^e 22:30 καθισεσθε | TR καθισησθε | NA SBL καθησεσθε | TH WH καθησθε

^f 22:30 κρινοντες τας δωδεκα φυλας | CT τας δωδεκα φυλας κρινοντες

^g 22:31 ειπεν δε ο κυριος | NA SBL WH om.

^h 22:31 σινιασαι | TH σεινιασαι

ⁱ 22:32 εκλιπη | RP^{ms} TR εκλειπη

^j 22:32 στηριζον | CT στηρισον

^k 22:34 μη φωνησι | TR μη φωνησει | CT PT φωνησει

^l 22:34 πριν η τρις απαρνηση μη ειδεναι με | CT εως τρις με απαρνηση ειδεναι

^m 22:35 βαλαντιου | CT PT βαλλαντιου

ⁿ 22:35 υστερησατε | PT υστερηθητε

^o 22:35 ειπον | CT ειπαν

^p 22:35 ουθενος | PCK TR ουδενος

^q 22:36 ουν | CT δε

^r 22:36 βαλαντιον | CT PT βαλλαντιον

^s 22:36 πωλησει | CT TR πωληστω

^t 22:36 αγορασει | CT TR αγοραστω

^u 22:37 επι | CT om.

^v 22:37 τα | CT το

δὲ ^aεἶπον, Κύριε, ἰδοὺ, μάχαιραι ὧδε δύο. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἰκανόν ἐστιν.

³⁹ Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἑλαιῶν· ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ ^bκαὶ οἱ μαθηταὶ ^cαὐτοῦ.

⁴⁰ Γενόμενος δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου, εἶπεν αὐτοῖς, Προσεύχεσθε μὴ εἰσελθεῖν εἰς πειρασμόν. ⁴¹ Καὶ αὐτὸς ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτῶν ὥσπερ λίθου βολήν, καὶ θείς τὰ γόνατα προσηύχετο, ⁴² λέγων, Πάτερ, εἰ βούλει ^dπαρενεγκεῖν ^eτὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ· πλὴν μὴ τὸ θέλημά μου, ἀλλὰ τὸ σὸν ^fγενέσθω. ⁴³ ^gὩφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος ^hἀπ' οὐρανοῦ ἐνισχύων αὐτόν. ⁴⁴ Καὶ γενόμενος ἐν ἁγωνίᾳ, ἐκτενέστερον προσηύχετο. ⁱἘγένετο δὲ ὁ ἰδρὼς αὐτοῦ ὥσπερ θρόμβοι αἵματος καταβαίνοντες ἐπὶ τὴν γῆν. ⁴⁵ Καὶ ἀναστὰς ἀπὸ τῆς προσευχῆς, ἐλθὼν πρὸς τοὺς ^jμαθητάς εὗρεν ^kαὐτοὺς κοιμωμένους ἀπὸ τῆς λύπης, ⁴⁶ καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί καθεύδετε; Ἀναστάντες προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν.

⁴⁷ Ἔτι ^lδὲ αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ, ὄχλος καὶ ὁ λεγόμενος Ἰούδας, εἷς τῶν δώδεκα, ^mπροήρχετο ⁿαὐτούς, καὶ ἡγγισεν τῷ Ἰησοῦ φιλήσαι ^oαὐτόν. ⁴⁸ ^pὉ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἰούδα, φιλήματι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδίδως; ⁴⁹ Ἰδόντες δὲ οἱ περὶ αὐτὸν τὸ ἐσόμενον ^qεἶπον αὐτῷ, Κύριε, εἰ πατάξομεν ἐν ^rμαχαίρᾳ; ⁵⁰ Καὶ ἐπάταξεν εἷς τις ἐξ αὐτῶν ^sτὸν δοῦλον τοῦ

^a 22:38 ειπον | CT ειπαν

^b 22:39 και | [WH]

^c 22:39 αυτου | CT om.

^d 22:42 παρενεγκειν | CT SCR παρενεγκε

^e 22:42 το ποτηριον τουτο | CT PT τουτο το ποτηριον

^f 22:42 γενεσθω | NA PT RP^{ms} SBL WH γινεσθω | TH γεινεσθω

^g 22:43–44 ωφθη ... γην | [[NA WH]]

^h 22:43 απ | WH απο του

ⁱ 22:44 εγενετο δε | NA SBL WH και εγενετο

^j 22:45 μαθητας | SCR μαθητας αυτου

^k 22:45 αυτους κοιμωμενους | CT κοιμωμενους αυτους

^l 22:47 δε | CT om.

^m 22:47 προηρχετο | PT προηγεν

ⁿ 22:47 αυτους | TR αυτων

^o 22:47 αυτον | PCK PT αυτον τουτο γαρ σημειον δεδωκει αυτοις ον αν φιλησω αυτος εστιν

^p 22:48 ο δε ιησους | CT ιησους δε

^q 22:49 ειπον αυτω | CT ειπαν

^r 22:49 μαχαира | CT μαχαιρη

^s 22:50 τον δουλον του αρχιερεως | CT του αρχιερεως τον δουλον

ἀρχιερέως, καὶ ἀφεῖλεν ^aαὐτοῦ τὸ οὖς τὸ δεξιόν. ⁵¹ Ἀποκριθεὶς δὲ ^bὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἐὰτε ἕως τούτου. Καὶ ἀνάμενος τοῦ ὀπίου ^cαὐτοῦ, ἰάσατο αὐτόν. ⁵² Εἶπεν δὲ ^dὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς παραγενομένους ^eἐπ' αὐτὸν ἀρχιερεῖς καὶ στρατηγούς τοῦ ἱεροῦ καὶ πρεσβυτέρους, Ὡς ἐπὶ ληστήν ^fἐξεληλύθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων; ⁵³ Καθ' ἡμέραν ὄντος μου μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ, οὐκ ἐξετείνετε τὰς χειράς ἐπ' ἐμέ. ^g Ἀλλ' αὕτη ^hὑμῶν ἐστὶν ἡ ὥρα, καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ σκότους.

⁵⁴ Συλλαβόντες δὲ αὐτὸν ἤγαγον, καὶ εἰσήγαγον ⁱαὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχιερέως· ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει μακρόθεν. ⁵⁵ ^k Ἀψάντων δὲ ^lπῦρ ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς, καὶ ^mσυγκαθισάντων ⁿαὐτῶν, ἐκάθητο ὁ Πέτρος ^oἐν μέσῳ αὐτῶν. ⁵⁶ Ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν παιδίσκη τις καθήμενον πρὸς τὸ φῶς, καὶ ἀτενίσασα αὐτῷ, εἶπεν, Καὶ οὗτος σὺν αὐτῷ ἦν. ⁵⁷ Ὁ δὲ ἠρνήσατο ^pαὐτόν, λέγων, ^qΓύναι, οὐκ οἶδα αὐτόν. ⁵⁸ Καὶ μετὰ βραχὺ ἕτερος ἰδὼν αὐτὸν ἔφη, Καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ. Ὁ δὲ Πέτρος ^rεἶπεν, Ἄνθρωπε, οὐκ εἰμί. ⁵⁹ Καὶ διαστάσης ὥσει ὥρας μιᾶς, ἄλλος τις διῖσχυρίζετο, λέγων, Ἐπ' ἀληθείας καὶ οὗτος μετ' αὐτοῦ ἦν· καὶ γὰρ Γαλιλαῖός ἐστιν. ⁶⁰ Εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος, Ἄνθρωπε, οὐκ οἶδα ὃ λέγεις. Καὶ παραχρήμα, ἔτι λαλοῦντος αὐτοῦ, ἐφώνησεν ^sἀλέκτωρ. ⁶¹ Καὶ στραφεὶς ὁ κύριος ἐνέβλεψεν τῷ Πέτρῳ. Καὶ ὑπεμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ ^tλόγου τοῦ κυρίου, ὥς εἶπεν αὐτῷ ὅτι Πρὶν ἀλέκτορα

^a 22:50 αὐτου το ους | CT το ους αυτου

^b 22:51 ο | [WH]

^c 22:51 αὐτου | CT om.

^d 22:52 ο | CT om.

^e 22:52 επ | PCK προς

^f 22:52 εξεληλυθατε | CT εξηλθατε

^g 22:53 αλλ | PCK αλλα

^h 22:53 υμων εστιν | CT PT εστιν υμων

ⁱ 22:54 αυτον | CT PCK om.

^j 22:54 τον οικον | CT την οικιαν

^k 22:55 απσαντων | CT περιαψαντων

^l 22:55 πυρ | PT πυραν

^m 22:55 συγκαθισαντων | TH WH
συγκαθισαντων

ⁿ 22:55 αυτων | CT om.

^o 22:55 εν μεσω | CT μεσος

^p 22:57 αυτον | CT PT om.

^q 22:57 γυναι ουκ οιδα αυτον | CT ουκ
οιδα αυτον γυναι

^r 22:58 ειπεν | CT εφη

^s 22:60 αλεκτωρ | TR ο αλεκτωρ

^t 22:61 λογου | NA TH WH ρηματος

^aφωνήσαι, ἀπαρνήσῃ με τρίς. ⁶² ^bΚαὶ ἐξελθὼν ἔξω ὁ Πέτρος ἔκλαυσεν πικρῶς.

⁶³ Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ συνέχοντες ^cτὸν Ἰησοῦν ἐνέπαιζον αὐτῷ, ^dδέροντες. ⁶⁴ Καὶ περικαλύψαντες αὐτόν, ^eἔτυπον αὐτοῦ τὸ πρόσωπον, καὶ ἐπηρώτων αὐτόν, λέγοντες, Προφήτεσον. Τίς ἐστὶν ὁ παίσας σε; ⁶⁵ Καὶ ἕτερα πολλὰ βλασφημοῦντες ἔλεγον εἰς αὐτόν.

⁶⁶ Καὶ ὡς ἐγένετο ἡμέρα, συνήχθη τὸ πρεσβυτέριον τοῦ λαοῦ, ἀρχιερεῖς ^fκαὶ γραμματεῖς, καὶ ^gἀνήγαγον αὐτόν εἰς τὸ συνέδριον ^hαὐτῶν, λέγοντες, ⁶⁷ Εἰ σὺ εἶ ὁ χριστός, ⁱεἰπὲ ἡμῖν. Εἶπεν δὲ αὐτοῖς, Ἐὰν ὑμῖν εἴπω, οὐ μὴ πιστεύσητε. ⁶⁸ ἐὰν δὲ ^jκαὶ ἐρωτήσω, οὐ μὴ ἀποκριθῆτέ ^kμοι, ἢ ἀπολύσητε. ⁶⁹ Ἀπὸ τοῦ ^lνῦν ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως τοῦ θεοῦ. ⁷⁰ ^mΕἶπον δὲ πάντες, Σὺ οὖν εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ; Ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη, Ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐγώ εἰμι. ⁷¹ Οἱ δὲ ⁿεἶπον, Τί ἔτι ^oχρεῖαν ἔχομεν μαρτυρίας; Αὐτοὶ γὰρ ἠκούσαμεν ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ.

23 Καὶ ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν, ^pἤγαγον αὐτόν ἐπὶ τὸν ^qΠιλάτον. ² Ἦρξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ, λέγοντες, Τοῦτον ^rεὗρομεν διαστρέφοντα τὸ ^sἔθνος, καὶ κωλύοντα ^tΚαίσαρι φόρους διδόναι, λέγοντα ^uἑαυτὸν χριστὸν βασιλέα εἶναι. ³ Ὁ δὲ ^vΠιλάτος ^wἐπηρώτησεν αὐτόν, λέγων,

^a 22:61 φωνησαι | CT φωνησαι σημερον

^b 22:62 και ... πικρως | NA PCK SBL TH
και εξελθων εξω εκλαυσεν πικρως | WH
[και εξελθων εξω εκλαυσεν πικρως]

^c 22:63 τον ιησουν | CT αυτον

^d 22:63 δεροντες | PCK δαιροντες

^e 22:64 ετυπον αυτου το προσωπον και
επηρωτων αυτον | CT επηρωτων

^f 22:66 και | CT PCK TR τε και

^g 22:66 ανηγαγον | CT PCK απηγαγον

^h 22:66 αυτων | PT TR εαυτων

ⁱ 22:67 ειπε | CT ειπον

^j 22:68 και | CT om.

^k 22:68 μοι η απολυσητε | CT om.

^l 22:69 νυν | CT νυν δε

^m 22:70 ειπον | CT ειπαν

ⁿ 22:71 ειπον | CT ειπαν

^o 22:71 χρειαν εχομεν μαρτυριας | CT
εχομεν μαρτυριας χρειαν

^p 23:1 ηγαγον | TR ηγαγεν

^q 23:1 πιλατον | TH WH πειλατον

^r 23:2 ευρομεν | CT ευραμεν

^s 23:2 εθνος | CT εθνος ημων

^t 23:2 καισαρι φορους διδοναι | CT
φορους καισαρι διδοναι και

^u 23:2 εαυτον | SBL WH αυτον

^v 23:3 πιλατος | TH WH πειλατος

^w 23:3 επηρωτησεν | CT ηρωτησεν

Σὺ εἰ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ἔφη, Σὺ λέγεις. ⁴ Ὁ δὲ ^aΠιλάτος εἶπεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ^bὄχλους, Οὐδὲν εὐρίσκω αἴτιον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ. ⁵ Οἱ δὲ ἐπίσχυον, λέγοντες ὅτι Ἀνασεῖται τὸν λαόν, διδάσκων καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ἄρξάμενος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἕως ὧδε. ⁶ ^dΠιλάτος δὲ ἀκούσας ^eΓαλιλαίαν ἐπηρώτησεν εἰ ^fὁ ἄνθρωπος Γαλιλαῖός ἐστιν. ⁷ Καὶ ἐπιγινούς ὅτι ἐκ τῆς ἐξουσίας Ἑρώδου ἐστίν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν πρὸς ^gἙρώδην, ὄντα καὶ αὐτὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις.

⁸ Ὁ δὲ Ἑρώδης ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἐχάρη ^hλίαν· ἦν γὰρ ⁱθέλων ἐξ ἱκανοῦ ἰδεῖν αὐτόν, διὰ τὸ ^jἀκούειν ^kπολλὰ περὶ αὐτοῦ· καὶ ἠλπίζεν τι σημεῖον ἰδεῖν ὑπ' αὐτοῦ ^lγινόμενον. ⁹ Ἐπηρώτα δὲ αὐτὸν ἐν λόγοις ἱκανοῖς· αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο αὐτῷ. ¹⁰ ^mΕἰστήκεισαν δὲ οἱ ⁿἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, εὐτόνως κατηγοροῦντες αὐτοῦ. ¹¹ Ἐξουθενήσας δὲ αὐτὸν ^oὁ Ἑρώδης σὺν τοῖς στρατεύμασιν αὐτοῦ, καὶ ἐμπαίξας, περιβαλὼν ^pαὐτὸν ἐσθῆτα λαμπράν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν τῷ ^qΠιλάτῳ. ¹² Ἐγένοντο δὲ φίλοι ^rὁ τε Ἑρώδης ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ' ἀλλήλων· προϋπήρχον γὰρ ἐν ἔχθρᾳ ὄντες πρὸς ^sἐαυτούς.

¹³ ^tΠιλάτος δὲ συγκαλεσάμενος τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν λαόν, ¹⁴ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Προσηνέγκατέ

^a 23:4 πιλατος | ΤΗ WH πειλατος

^b 23:4 οχλους | ΡΤ οχλους οτι

^c 23:5 αρξαμενος | CT και αρξαμενος

^d 23:6 πιλατος | ΤΗ WH πειλατος

^e 23:6 γαλιλαιαν | CT om.

^f 23:6 ο | [WH]

^g 23:7 ηρωδην | ΤΗ τον ηρωδην

^h 23:8 λιαν | ΤΗ λειαν

ⁱ 23:8 θελων εξ ικανου | ΡΤ εξ ικανου
θελων | CT εξ ικανων χρονων θελων

^j 23:8 ακουειν | ΡΤ ακουειν αυτον

^k 23:8 πολλα | CT om.

^l 23:8 γινομενον | ΤΗ γεινομενον

^m 23:10 ειστηκεισαν | ΤΗ WH ιστηκεισαν

ⁿ 23:10 αρχιερεις και οι γραμματεις | ΡΤ
γραμματεις και οι αρχιερεις

^o 23:11 ο | SBL ΤΗ και ο | ΝΑ [και] ο

^p 23:11 αυτον | CT om.

^q 23:11 πιλατω | ΤΗ WH πειλατω

^r 23:12 πιλατος και ο ηρωδης | ΝΑ ΡΤ SBL
ηρωδης και ο πιλατος | ΤΗ WH ηρωδης
και ο πειλατος

^s 23:12 εαυτους | ΝΑ ΤΗ αυτους | SBL WH
αυτούς

^t 23:13 πιλατος δε συγκαλεσαμενος | ΤΗ
WH πειλατος δε συνκαλεσαμενος

μοι τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, ὡς ἀποστρέφοντα τὸν λαόν· καὶ ἰδοῦ, ἐγὼ ἐνώπιον ὑμῶν ἀνακρίνας ^aοὐδὲν εὖρον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ αἴτιον ὧν κατηγορεῖτε κατ' αὐτοῦ. **15** ἄλλ' οὐδὲ Ἡρώδης· ^bἀνεπεμψα γὰρ ὑμᾶς πρὸς αὐτόν, καὶ ἰδοῦ, οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἐστὶν πεπραγμένον αὐτῷ. **16** Παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. **17** ^cἈνάγκην δὲ εἶχεν ἀπολύειν αὐτοῖς κατὰ ἐορτὴν ἓνα. **18** ^dἈνεκράξαν δὲ ^eπαμπληθεῖ, λέγοντες, Αἶρε τοῦτον, ἀπόλυσον δὲ ^fἡμῖν Βαραββᾶν. **19** ὅστις ἦν διὰ στάσιν τινὰ γενομένην ἐν τῇ πόλει καὶ φόνον ^gβεβλημένους εἰς φυλακὴν. **20** Πάλιν ^hοὖν ὁ ⁱΠιλάτος ^jπροσεφώνησεν, θέλων ἀπολῦσαι τὸν Ἰησοῦν. **21** Οἱ δὲ ἐπεφώνουν, λέγοντες, ^kΣταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν. **22** Ὁ δὲ τρίτον εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν οὗτος; Οὐδὲν ^lαἴτιον θανάτου εὖρον ἐν αὐτῷ· παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. **23** Οἱ δὲ ἐπέκειντο φωναῖς μεγάλαις, αἰτούμενοι αὐτὸν σταυρωθῆναι· καὶ κατίσχυον αἱ φωναὶ αὐτῶν ^mκαὶ τῶν ἀρχιερέων. **24** ⁿὉ δὲ ^oΠιλάτος ^pἐπέκρινεν γενέσθαι τὸ αἶτημα αὐτῶν. **25** Ἀπέλυσεν ^qδὲ τὸν διὰ στάσιν καὶ φόνον βεβλημένον εἰς ^rτὴν φυλακὴν, ὃν ᾗτουντο· τὸν δὲ Ἰησοῦν παρέδωκεν τῷ θελήματι αὐτῶν.

^a **23:14** ουδεν | CT ουθεν

^b **23:15** ανεπεμψα γαρ υμας προς αυτον | CT ανεπεμψεν γαρ αυτον προς ημας

^c **23:17** αναγκην ... ενα | CT om.

^d **23:18** ανεκραξαν | CT ανεκραγον

^e **23:18** παμπληθει | TH WH πανπληθει

^f **23:18** ημιν | CT TR ημιν τον

^g **23:19** βεβλημενους εις φυλακην | PT βεβλημενος εις την φυλακην | CT βληθεις εν τη φυλακη

^h **23:20** ουν | CT δε

ⁱ **23:20** πιλατος | TH WH πειλατος

^j **23:20** προσεφωνησεν | NA TH WH

προσεφωνησεν αυτοις

^k **23:21** σταυρωσον σταυρωσον | CT σταυρου σταυρου

^l **23:22** αιτιον | PT αξιον

^m **23:23** και των αρχιερων | CT om.

ⁿ **23:24** ο δε | CT και

^o **23:24** πιλατος | TH WH πειλατος

^p **23:24** επεκρινεν | TH επεκρεινεν

^q **23:25** δε | TR δε αυτοις | PT δε αυτοις τον βαραββαν

^r **23:25** την | CT om.

^c **23:17** αναγκην δε ειχεν απολυνειν αυτοις κατα εορτην ενα X E F (G) H M (N) S U V W X Y Γ (Δ) Λ Ω 047 063 399 461 565 1080 1143 1295 2224 2500 2811 (G: απολυνειν *twice*; N: ενα κατα εορτην *for* κατα εορτην ενα; Δ: καθ *for* κατα) | αναγκην δε ειχεν κατα εορτην απολυνειν αυτοις ενα D Θ Ψ (892^c) (1424) (892^c 1424: ενα αυτοις *for* αυτοις ενα) | om. Φ^{75} A B K L T Π 070 0211 892*

²⁶ Καὶ ὡς ἀπήγαγον αὐτόν, ἐπιλαβόμενοι ^aΣίμωνός τινος Κυρηναίου ἐρχομένου ἀπ' ἀγροῦ, ἐπέθηκαν αὐτῷ τὸν σταυρόν, φέρειν ^bὀπισθεν τοῦ Ἰησοῦ.

²⁷ Ἠκολούθει δὲ αὐτῷ πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ, καὶ γυναικῶν αἱ ^cκαὶ ἐκόπτοντο καὶ ἐθρήνουν αὐτόν. ²⁸ Στραφεῖς δὲ πρὸς αὐτάς ^dὁ Ἰησοὺς εἶπεν, Θυγατέρες Ἰερουσαλὴμ, μὴ κλαίετε ἐπ' ἐμέ, πλὴν ἐφ' ἑαυτάς κλαίετε καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ὑμῶν. ²⁹ Ὅτι ἰδοὺ, ἔρχονται ἡμέραι ἐν αἷς ἐροῦσιν, Μακάριαι αἱ στεῖραι, καὶ ^eκοιλίαι αἱ οὐκ ἐγέννησαν, καὶ μαστοὶ οἱ οὐκ ^fἐθήλασαν. ³⁰ Τότε ἄρξονται λέγειν τοῖς ὄρεσιν, ^gΠέσετε ἐφ' ἡμᾶς· καὶ τοῖς βουνοῖς, Καλύψατε ἡμᾶς. ³¹ Ὅτι εἰ ἐν ^hτῷ ὑγρῷ ξύλῳ ταῦτα ποιοῦσιν, ἐν τῷ ξηρῷ τί γένηται;

³² Ἦγοντο δὲ καὶ ἕτεροι ⁱδύο κακούργοι σὺν αὐτῷ ἀναιρεθῆναι.

³³ Καὶ ὅτε ^jἀπῆλθον ἐπὶ τὸν τόπον τὸν καλούμενον Κρανῖον, ἐκεῖ ἐσταύρωσαν αὐτόν, καὶ τοὺς κακούργους, ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν, ὃν δὲ ἐξ ἀριστερῶν. ³⁴ ^kὉ δὲ Ἰησοὺς ἔλεγεν, Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἶδασιν τί ποιοῦσιν. Διαμεριζόμενοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ^lἔβαλον ^mκλῆρον. ³⁵ Καὶ ⁿεἰστήκει ὁ λαὸς θεωρῶν. Ἐξεμυκτήριζον δὲ καὶ οἱ ἄρχοντες ^oσὺν αὐτοῖς, λέγοντες, Ἄλλους ἔσωσεν, σωσάτω ἑαυτόν, εἰ οὗτός ἐστιν ὁ

^a 23:26 σιμωνος τινος κυρηναιου
ερχομενου | TR σιμωνος τινος
κυρηναιου του ερχομενου | CT σιμωνα
τινα κυρηναιον ερχομενον

^b 23:26 οπισθεν | PT οπισω

^c 23:27 και | CT om.

^d 23:28 ο | [NA] | TH WH om.

^e 23:29 κοιλια | CT αι κοιλιαι

^f 23:29 εθηλασαν | CT εθρεψαν

^g 23:30 πεσετε | WH πεσατε

^h 23:31 τω | WH om.

ⁱ 23:32 δυο κακουργοι | NA SBL WH
κακουργοι δυο

^j 23:33 απηλθον | NA SBL TH ηλθον | WH
ηλθαν

^k 23:34 ο ... ποιουσιν | [[NA WH]]

^l 23:34 εβαλον | PT εβαλλον

^m 23:34 κληρον | NA SBL κληρους

ⁿ 23:35 ειστηκει | TH WH ιστηκει

^o 23:35 συν αυτοις | CT om.

^k 23:34 ο δε ιησους ελεγεν πατερ αφες αυτοις ου γαρ οιδασιν τι ποιουσιν ⁸*.2 (A) C D² E F G H (K) L (M) N (Q) S U V X Γ Δ Λ (Π) Ψ Ω 047 063 0211 0250 (33) 399 461 565 (892) 1080 1143 1295 1424 2224 2500 2811 (A: ειπεν for ελεγεν πατερ; K M Π: ειπεν for ελεγεν; Q: κυριος for ιησους; 33: ποιωσιν for ποιουσιν; 892: εσταυρωμενος δε ο for ο δε) | om. ⁷⁵ ⁸¹ B D* W Θ 070

χριστός, ^aὁ τοῦ θεοῦ ἐκλεκτός. ^{36 b}Ἐνέπαιζον δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται, προσερχόμενοι ^cκαὶ ὄξος προσφέροντες αὐτῷ, ³⁷καὶ λέγοντες, Εἰ σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, σῶσον σεαυτόν. ³⁸Ἦν δὲ καὶ ἐπιγραφή ^dγεγραμμένη ἐπ' αὐτῷ γράμμασιν Ἑλληνικοῖς καὶ Ῥωμαϊκοῖς καὶ Ἑβραϊκοῖς, Οὗτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

³⁹Εἷς δὲ τῶν κρεμασθέντων κακούργων ἐβλασφήμει αὐτόν, ^eλέγων, ^fΕἰ σὺ εἶ ὁ χριστός, σῶσον σεαυτόν καὶ ἡμᾶς. ⁴⁰Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος ^gἐπετίμα αὐτῷ, λέγων, Οὐδὲ φοβῇ σὺ τὸν θεόν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ; ⁴¹Καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως, ὅξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν· οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξεν. ⁴²Καὶ ἔλεγεν ^hτῷ Ἰησοῦ, Μνήσθητί μου, κύριε, ὅταν ἔλθῃς ⁱἐν τῇ βασιλείᾳ σου. ⁴³Καὶ εἶπεν αὐτῷ ^jὁ Ἰησοὺς, Ἀμὴν ^kλέγω σοι, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ.

⁴⁴^lἮν δὲ ὥσεί ὥρα ἕκτη, καὶ σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ^mἐνάτης. ⁴⁵ⁿΚαὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος, ^oκαὶ ἐσχίσθη τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ μέσον. ⁴⁶Καὶ φωνήσας φωνῇ μεγάλῃ ὁ Ἰησοὺς εἶπεν, Πάτερ, εἰς χεῖράς σου ^pπαραθήσομαι τὸ πνευμά μου· ^qκαὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξέπνευσεν. ⁴⁷Ἰδὼν δὲ ὁ ^rἑκατόνταρχος τὸ γενόμενον, ^sἐδόξασεν τὸν θεόν, λέγων, Ὁν-

^a 23:35 ο τοῦ θεοῦ | CT του θεου ο

^b 23:36 ενεπαιζον | CT ενεπαιξαν

^c 23:36 και | CT om.

^d 23:38 γεγραμμενη επ αυτω γραμμασιν ελληνικοις και ρωμαικοις και εβραιοις ουτος εστιν ο βασιλευς των ιουδαιων | CT επ αυτω ο βασιλευς των ιουδαιων ουτος

^e 23:39 λεγων | WH om.

^f 23:39 ει | CT ουχι

^g 23:40 επετιμα αυτω λεγων | CT επιτιμων αυτω εφη

^h 23:42 τω ιησου μνησθητι μου κυριε | CT ιησου μνησθητι μου

ⁱ 23:42 εν τη βασιλεια | NA WH εις την βασιλειαν

^j 23:43 ο ιησους | CT om.

^k 23:43 λεγω σοι | CT σοι λεγω

^l 23:44 ην δε | CT και ην ηδη

^m 23:44 ενατης | TR εννατης

ⁿ 23:45 και εσκοτισθη ο ηλιος | NA SBL ΤΗ του ηλιου εκλειποντος | PT WH του ηλιου εκλειποντος

^o 23:45 και εσχισθη | CT εσχισθη δε

^p 23:46 παραθησομαι | CT PT παρατιθεμαι

^q 23:46 και ταυτα | CT τουτο δε

^r 23:47 εκατονταρχος | CT εκατονταρχης

^s 23:47 εδοξασεν | CT εδοξαζεν

τως ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ἦν. ⁴⁸ Καὶ πάντες οἱ ^aσυμπα-
γενόμενοι ὄχλοι ἐπὶ τὴν θεωρίαν ταύτην, ^bθεωροῦντες τὰ γε-
νόμενα, τύπτοντες ^cἑαυτῶν τὰ στήθη ὑπέστρεφον. ⁴⁹ ^dΕἰστή-
κεισαν δὲ πάντες οἱ γνωστοὶ ^eαὐτοῦ μακρόθεν, καὶ γυναῖκες αἱ
^fσυνακολουθήσασαι αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ὁρῶσαι ταῦτα.

⁵⁰ Καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ ὀνόματι Ἰωσήφ, βουλευτῆς ὑπάρχων,
^gἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος— ⁵¹ οὗτος οὐκ ἦν ^hσυγκατατεθειμέ-
νος τῇ βουλῇ καὶ τῇ πράξει αὐτῶν—ἀπὸ Ἀριμαθαίας πόλεως
τῶν Ἰουδαίων, ὃς ⁱκαὶ προσεδέχετο καὶ αὐτὸς τὴν βασιλείαν
τοῦ θεοῦ. ⁵² οὗτος προσελθὼν τῷ ^jΠιλάτῳ ᾗτήσατο τὸ σῶμα
τοῦ Ἰησοῦ. ⁵³ Καὶ καθελὼν ^kαὐτὸ ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι,
καὶ ἔθηκεν ^lαὐτὸ ἐν μνήματι λαξευτῷ, οὗ οὐκ ἦν ^mοὐδέπω
οὐδεὶς κείμενος. ⁵⁴ Καὶ ἡμέρα ἦν ⁿΠαρασκευή, σάββατον ἐπέ-
φωσκεν. ⁵⁵ Κατακολουθήσασαι ^oδὲ γυναῖκες, αἵτινες ἦσαν συ-
νηλθούσαι ^pαὐτῷ ἐκ τῆς Γαλιλαίας, ἐθαύσαντο τὸ μνημεῖον,
καὶ ὥς ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ. ⁵⁶ Ὑποστρέψασαι δὲ ἡτοίμασαν
ἄρώματα καὶ μύρα. Καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσύχασαν κατὰ τὴν
ἐντολήν.

24 Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων, ὄρθρου ^qβαθέος, ^rἦλθον
ἐπὶ τὸ μνημα, φέρουσαι ^sἡτοίμασαν ἄρώματα, ^sκαί

^a 23:48 συμπαραγενομενοι | TH WH
συνπαραγενομενοι

^b 23:48 θεωρουντες | CT θεωρησαντες

^c 23:48 εαυτων | CT om.

^d 23:49 ειστηκεισαν | TH WH ιστηκεισαν

^e 23:49 αυτου | SBL αυτω | NA TH WH
αυτω απο | PT αυτου απο

^f 23:49 συνακολουθησασαι | CT
συνακολουθουσαι

^g 23:50 ανηρ | PT και ανηρ | NA [και]
ανηρ

^h 23:51 συγκατατεθειμενος | TH WH
συνκατατεθειμενος

ⁱ 23:51 και προσεδεχετο και αυτος |
PCK PT προσεδεχετο και αυτος | CT
προσεδεχετο

^j 23:52 πιλατω | TH WH πειλατω

^k 23:53 αυτο ενετυλιξεν αυτο | CT
ενετυλιξεν αυτο | PT αυτο ενετυλιξε

^l 23:53 αυτο | CT αυτον

^m 23:53 ουδεπω ουδεις | PT ουδεις
ουδεπω | CT ουδεις ουπω

ⁿ 23:54 παρασκευη | TR παρασκευη και |
CT παρασκευης και

^o 23:55 δε | CT PT δε αι | TR δε και

^p 23:55 αυτω εκ της γαλιλαιας | CT εκ της
γαλιλαιας αυτω

^q 24:1 βαθεος | CT HF RP^{ms} βαθεως

^r 24:1 ηλθον επι το μνημα | NA SBL TH
επι το μνημα ηλθον | WH επι το μνημα
ηλθαν

^s 24:1 και τινες συν αυταις | CT om.

τινες σὺν αὐταῖς. ² Εὗρον δὲ τὸν λίθον ἀποκεκυλισμένον ἀπὸ τοῦ μνημείου. ³ ^aΚαὶ εἰσελθοῦσαι οὐχ εὗρον τὸ σῶμα ^bτοῦ κυρίου Ἰησοῦ. ⁴ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ^cδιαπορεῖσθαι αὐτὰς περὶ τούτου, καὶ ἰδοῦ, ^d ἄνδρες δύο ἐπέστησαν αὐταῖς ἐν ^eἐσθήσεσιν ἀστραπτούσαις. ⁵ ἐμφόβων δὲ γενομένων αὐτῶν, καὶ ^fκλινουσῶν τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν, ^gεἶπον πρὸς αὐτάς, Τί ζητεῖτε τὸν ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν; ⁶ ^hΟὐκ ἔστιν ὧδε, ⁱ ἀλλ' ἡγέρθη· μνήσθητε ὡς ἐλάλησεν ὑμῖν, ἔτι ὢν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, ⁷ λέγων ^j ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδοθῆναι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν, καὶ σταυρωθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστῆναι. ⁸ Καὶ ἐμνήσθησαν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ, ⁹ καὶ ὑποστρέψασαι ^k ἀπὸ τοῦ μνημείου, ἀπήγγειλαν ταῦτα πάντα τοῖς ἑνδεκα καὶ πᾶσιν τοῖς λοιποῖς. ¹⁰ ^l Ἦσαν δὲ ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία καὶ ^m Ἰωάννα καὶ Μαρία ⁿ Ἰακώβου, καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς, ^o αἱ ἔλεγον πρὸς τοὺς ἀποστόλους ταῦτα. ¹¹ Καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον αὐτῶν ὥσει λῆρος τὰ ῥήματα ^p αὐτῶν, καὶ ἠπίστουν αὐταῖς. ¹² ^p Ὁ δὲ Πέτρος ἀναστὰς ἔδραμεν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ παρακύψας βλέπει τὰ ὀθόνια ^q κείμενα μόνα· καὶ ἀπῆλθεν πρὸς ^r ἑαυτὸν θαυμάζων τὸ γεγονός.

¹³ Καὶ ἰδοῦ, δύο ἐξ αὐτῶν ^s ἦσαν πορευόμενοι ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ εἰς κώμην ἀπέχουσαν σταδίους ἐξήκοντα ἀπὸ Ἱερουσα-

^a 24:3 καὶ εἰσελθούσαι | CT εἰσελθούσαι
δε

^b 24:3 τοῦ κυρίου Ἰησοῦ | [[WH]] | SBL *om.*

^c 24:4 διαπορεῖσθαι | CT ἀπορεῖσθαι

^d 24:4 ἄνδρες δύο | TR δύο ἄνδρες

^e 24:4 ἐσθήσεσιν ἀστραπτούσαις | CT
ἐσθητή ἀστραπτουσίᾳ

^f 24:5 κλινουσῶν τὸ πρόσωπον | NA
SBL WH κλινουσῶν τὰ πρόσωπα | TH
κλινουσῶν τὰ πρόσωπα

^g 24:5 εἶπον | CT εἶπαν

^h 24:6 οὐκ ... ἡγερθῇ | [[WH]]

ⁱ 24:6 ἀλλ' | NA²⁷ SBL TH WH ἀλλὰ

^j 24:7 ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου | CT
τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ὅτι δεῖ

^k 24:9 ἀπὸ τοῦ μνημείου | [[WH]]

^l 24:10 ἰωάννα | WH ἰωάννα

^m 24:10 ἰακώβου | CT PCK RP^{ms} ἡ ἰακώβου

ⁿ 24:10 αἱ | CT *om.*

^o 24:11 αὐτῶν | CT ταῦτα

^p 24:12 ὁ ... γεγονός | [[WH]]

^q 24:12 κείμενα | CT *om.*

^r 24:12 ἑαυτὸν | TH αὐτὸν | SBL WH αὐτόν

^s 24:13 ἦσαν πορευόμενοι ἐν αὐτῇ τῇ
ἡμέρᾳ | CT ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἦσαν
πορευόμενοι

λήμ, ἡ ὄνομα Ἑμμαούς. ¹⁴ Καὶ αὐτοὶ ὠμίλουν πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων τῶν συμβεβηκότων τούτων. ¹⁵ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὁμιλεῖν αὐτοὺς καὶ ^aσυζητεῖν, ^bκαὶ αὐτὸς ^cὁ Ἰησοῦς ἐγγίσας συνεπορεύετο αὐτοῖς. ¹⁶ Οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο τοῦ μὴ ἐπιγνῶναι αὐτόν. ¹⁷ Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς, Τίνες οἱ λόγοι οὗτοι οὓς ἀντιβάλλετε πρὸς ἀλλήλους περιπατοῦντες, καὶ ^dἐστε σκυθρωποί; ¹⁸ Ἀποκριθεὶς δὲ ^eὁ εἷς, ὃ ὄνομα Κλεοπάς, εἶπεν πρὸς αὐτόν, Σὺ μόνος ^fπαροικεῖς Ἱερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἔγνως τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις; ¹⁹ Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ποῖα; Οἱ δὲ ^gεἶπον αὐτῷ, Τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ ^hΝαζωραίου, ⁱὃς ἐγένετο ἀνὴρ προφήτης δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐναντίον τοῦ θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ. ²⁰ ὅπως τε παρέδωκαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν εἰς κρίμα θανάτου, καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. ²¹ Ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ μέλλων λυτροῦσθαι τὸν Ἰσραὴλ. Ἀλλὰ ^jγε σὺν πᾶσιν τούτοις τρίτην ταύτην ἡμέραν ἄγει ^kσήμερον ἄφ' οὗ ταῦτα ἐγένετο. ²² Ἀλλὰ καὶ γυναῖκες τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέστησαν ἡμᾶς, γενόμεναι ^lὄρθριαι ἐπὶ τὸ μνημεῖον. ²³ καὶ μὴ εὐροῦσαι τὸ σῶμα αὐτοῦ, ^mἦλθον λέγουσαι καὶ ὀπτασίαν ἀγγέλων ἑωρακεῖναι, οἱ λέγουσιν αὐτόν ζῆν. ²⁴ Καὶ ⁿἀπηλθόν τινες τῶν σὺν ἡμῖν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ εὔρον οὕτως καθὼς ^oκαὶ αἱ γυναῖκες εἶπον· αὐτόν δὲ οὐκ εἶδον. ²⁵ Καὶ αὐτὸς εἶπεν πρὸς αὐτούς, Ὡ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τοῦ πιστεῦειν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐλάλησαν οἱ προφῆται. ²⁶ οὐχὶ ταῦτα ἔδει παθεῖν τὸν χριστόν, καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ; ²⁷ Καὶ ἀρξάμενος

^a 24:15 συζητεῖν | TH WH συνζητεῖν

^b 24:15 καὶ | [WH]

^c 24:15 ο | CT om.

^d 24:17 ἐστε | CT ἐσταθῆσαν

^e 24:18 ο εἰς ω ὄνομα | CT εἰς ὀνοματί

^f 24:18 παροικεῖς | PT TR παροικεῖς ἐν

^g 24:19 εἶπον | CT εἶπαν

^h 24:19 ναζωραίου | CT ναζαρηνοῦ

ⁱ 24:19 ος | PCK ως

^j 24:21 γε | CT γε καὶ

^k 24:21 σημερον | CT om.

^l 24:22 ὀρθριαι | CT ὀρθριναι

^m 24:23 ἦλθον | WH ἦλθαν

ⁿ 24:24 ἀπηλθον | WH ἀπηλθαν

^o 24:24 καὶ | WH om.

ἀπὸ ^aΜωσέως καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προφητῶν, ^bδιηρμήνευσεν αὐτοῖς ἐν πάσαις ταῖς γραφαῖς τὰ περὶ ἑαυτοῦ. ²⁸ Καὶ ἤγγισαν εἰς τὴν κώμην οὗ ἐπορεύοντο· καὶ αὐτὸς ^cπροσεποιεῖτο πορρωτέρω πορεύεσθαι. ²⁹ Καὶ παρεβιάσαντο αὐτόν, λέγοντες, Μείνον μεθ' ἡμῶν, ὅτι πρὸς ἐσπέραν ἐστίν, καὶ ^dκέκλικεν ἡ ἡμέρα. Καὶ εἰσῆλθεν τοῦ μείναι σὺν αὐτοῖς. ³⁰ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐτόν μετ' αὐτῶν, λαβὼν τὸν ἄρτον εὐλόγησεν, καὶ κλάσας ἐπεδίδου αὐτοῖς. ³¹ Αὐτῶν δὲ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἐπέγνωσαν αὐτόν· καὶ αὐτὸς ἄφαντος ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν. ³² Καὶ ^eεἶπον πρὸς ἀλλήλους, Οὐχὶ ἡ καρδία ἡμῶν καιομένη ἦν ^fἐν ἡμῖν, ὥς ἐλάλει ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ, ^gκαὶ ὥς διήνοιγεν ἡμῖν τὰς γραφάς; ³³ Καὶ ἀναστάντες αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ εὗρον ^hσυνηθροισμένους τοὺς ἑνδεκα καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς, ³⁴ λέγοντας ὅτι ⁱἨγέρθη ὁ κύριος ὄντως, καὶ ὤφθη Σίμωνι. ³⁵ Καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὥς ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου.

³⁶ Ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλούντων, ^jαὐτὸς ^kὁ Ἰησοῦς ἔστη ἐν μέσῳ αὐτῶν, ^lκαὶ λέγει αὐτοῖς, Εἰρήνῃ ὑμῖν. ³⁷ Πτοηθέντες δὲ καὶ ἔμβοβοι γενόμενοι ἐδόκουν πνεῦμα θεωρεῖν. ³⁸ Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί τεταραγμένοι ἐστέ, καὶ διὰ τί διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν ^mταῖς καρδίαις ὑμῶν; ³⁹ Ἴδετε τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου, ὅτι ⁿαὐτὸς ἐγὼ εἰμι· ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε, ὅτι πνεῦμα σὰρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει, καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα. ⁴⁰ Καὶ τοῦτο εἰπὼν ^pἐπέδειξεν αὐτοῖς

^a 24:27 μωσσεως | CT PT μωσεως

^b 24:27 διηρμήνευσεν | CT διερμήνευσεν

^c 24:28 προσεποιεῖτο πορρωτέρω | CT προσεποιήσατο πορρωτερον

^d 24:29 κέκλικεν | CT κέκλικεν ἡδὴ

^e 24:32 εἶπον | CT εἶπαν

^f 24:32 ἐν ἡμῖν | [NA] | WH om.

^g 24:32 καὶ | CT om.

^h 24:33 συνηθροισμένους | CT ηθροισμένους

ⁱ 24:34 ηγερθη ο κυριος οντως | CT οντως ηγερθη ο κυριος

^j 24:36 αὐτος | PCK καὶ αὐτος

^k 24:36 ο ιησους | CT om.

^l 24:36 καὶ λεγει αὐτοις ειρηνη υμιν | [[WH]] | SBL om.

^m 24:38 ταις καρδιαις | CT τη καρδια

ⁿ 24:39 αὐτος ἐγὼ εἰμι | CT ἐγὼ εἰμι αὐτος

^o 24:40 καὶ ... ποδας | [[WH]] | [SBL]

^p 24:40 ἐπέδειξεν | CT ἐδειξεν

τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. ⁴¹ Ἦτι δὲ ἀπιστούντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς καὶ θαυμαζόντων, εἶπεν αὐτοῖς, Ἔχετε τι βρώσιμον ἐνθάδε; ⁴² Οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχθύος ὀπτοῦ μέρος, ^a καὶ ἀπὸ μελισσίου κηρίου. ⁴³ Καὶ λαβὼν ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν.

⁴⁴ Εἶπεν δὲ ^b αὐτοῖς, Οὗτοι οἱ ^c λόγοι οὓς ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ἔτι ὢν σὺν ὑμῖν, ὅτι δεῖ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ ^d Μωσέως καὶ προφήταις καὶ ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ. ⁴⁵ Τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν, τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς· ⁴⁶ καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὅτι Οὕτως γέγραπται, ^e καὶ οὕτως ἔδει παθεῖν τὸν χριστόν, καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, ⁴⁷ καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν ^f καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ^g ἀρξάμενον ἀπὸ Ἰερουσαλήμ. ⁴⁸ Ὑμεῖς ^h δὲ ἐστε μάρτυρες τούτων. ⁴⁹ ⁱ Καὶ ἰδού, ἐγὼ ἀποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρὸς μου ἐφ' ὑμᾶς· ὑμεῖς δὲ καθίστατε ἐν τῇ πόλει ^j Ἰερουσαλήμ, ἕως οὗ ἐνδύσθησθε ^k δύναμιν ἐξ ὕψους.

⁵⁰ Ἐξήγαγεν δὲ αὐτοὺς ^l ἔξω ἕως ^m εἰς Βηθανίαν· καὶ ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς. ⁵¹ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν αὐτούς, διέστη ἀπ' αὐτῶν, ⁿ καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν. ⁵² Καὶ αὐτοὶ ^o προσκυνήσαντες αὐτόν, ὑπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλήμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης· ⁵³ καὶ ἦσαν διὰ παντὸς ἐν τῷ ἱερῷ, ^p αἰνούντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν θεόν. ^q Ἀμήν.

^a 24:42 και απο μελισσιου κηριου | PCK
και απο μελισσειου κηριου | CT om.

^b 24:44 αυτοις | CT προς αυτους

^c 24:44 λογοι | CT λογοι μου

^d 24:44 μωσεως και | PT SBL μωυσεως
και | NA TH WH μωυσεως και τοις

^e 24:46 και ουτως εδει | CT om.

^f 24:47 και | NA WH εις

^g 24:47 αρξαμενον | CT αρξαμενοι

^h 24:48 δε εστε | SBL TH εστε | NA WH om.

ⁱ 24:49 και ιδου εγω αποστελλω | NA
και [ιδου] εγω αποστελλω | SBL WH

και ιδου εγω εξαποστελλω | TH καγω
εξαποστελλω

^j 24:49 ιερουσαλημ | CT om.

^k 24:49 δυναμιν εξ υψους | CT εξ υψους
δυναμιν

^l 24:50 εξω | [NA] | SBL TH WH om.

^m 24:50 εις | CT προς

ⁿ 24:51 και ... ουρανον | [SBL] | [[WH]]

^o 24:52 προσκυνησαντες αυτον | [SBL] |
[[WH]]

^p 24:53 αινουντες και | CT om.

^q 24:53 αμην | CT om.

ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ

1 Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεόν, καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος. **2** Οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν θεόν. **3** Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν. **4** Ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων, **5** καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν. **6** Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ ^aἸωάννης. **7** Οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, ἵνα πάντες πιστεύσωσιν δι' αὐτοῦ. **8** Οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός. **9** Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. **10** Ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω. **11** Εἰς τὰ ἴδια ἦλθεν, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον. **12** Ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ. **13** οἱ οὐκ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκός, οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρός, ἀλλ' ἐκ θεοῦ ἐγεννήθησαν. **14** Καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν—καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός—πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας. **15** ^bἸωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ, καὶ κέκραγεν λέγων, Οὗτος ἦν ^cὃν εἶπον, Ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἔμπροσθέν μου

^a **1:6** ἰωαννης | WH ἰωανης

^c **1:15** ον ειπον | WH ο ειπων

^b **1:15** ἰωαννης | WH ἰωανης

γέγονεν· ὅτι πρῶτός μου ἦν. ¹⁶ ^aΚαὶ ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος. ¹⁷ Ὅτι ὁ νόμος διὰ ^bΜωσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ ἐγένετο. ¹⁸ Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακεν πώποτε· ὁ μονογενὴς υἱός, ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρὸς, ἐκεῖνος ἐξηγήσατο.

¹⁹ Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ ^dἸωάννου, ὅτε ^eἀπέστειλαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐξ Ἱεροσολύμων ἱερεῖς καὶ ^fΛευίτας ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτόν, Σὺ τίς εἶ; ²⁰ Καὶ ὡμολόγησεν, καὶ οὐκ ἡρνήσατο· καὶ ὡμολόγησεν ὅτι ^gΟὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ χριστός. ²¹ Καὶ ἠρώτησαν αὐτόν, Τί οὖν; ^hἩλίας εἶ σύ; Καὶ λέγει, Οὐκ εἰμὶ. Ὁ προφήτης εἶ σύ; Καὶ ἀπεκρίθη, Οὔ. ²² Ἐἶπον οὖν αὐτῷ, Τίς εἶ; Ἵνα ἀποκρισιν δῶμεν τοῖς πέμψασιν ἡμᾶς. Τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ; ²³ Ἐφη, Ἐγὼ φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, Εὐθύνατε τὴν ὁδὸν κυρίου, καθὼς εἶπεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης. ²⁴ Καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι ἦσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων. ²⁵ Καὶ ἠρώτησαν αὐτόν, καὶ ^kεἶπον αὐτῷ, Τί οὖν βαπτίζεις, εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ χριστός, ^lοὔτε Ἡλίας, οὔτε ὁ προφήτης; ²⁶ Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ^mἸωάννης λέγων, Ἐγὼ βαπτίζω ἐν ὕδατι· μέσος ⁿδὲ ὑμῶν ὅστις ^oἔστηκεν ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. ²⁷ ^pΑὐτός ἐστιν ὁ ὀπίσω μου

^a 1:16 καὶ | CT στί

^b 1:17 μωσεως | CT PT μωυσεως

^c 1:18 ο μονογενης υιος | NA SBL WH
μονογενης θεος

^d 1:19 ιωαννου | WH ιωανου

^e 1:19 απεστειλαν | TH WH απεστειλαν
προς αυτον | NA απεστειλαν [προς
αυτον]

^f 1:19 λευιτας | TH WH λευειτας

^g 1:20 ουκ ειμι εγω | CT εγω ουκ ειμι

^h 1:21 ηλιας ει συ | NA SBL συ ηλιας ει |

TH συ ηλειας ει | WH [συ] ηλειας ει

ⁱ 1:22 ειπον | CT ειπαν

^j 1:24 οι | CT om.

^k 1:25 ειπον | CT ειπαν

^l 1:25 ουτε ηλιας ουτε | NA SBL ουδε

ηλιας ουδε | TH WH ουδε ηλειας ουδε

^m 1:26 ιωαννης | WH ιωανης

ⁿ 1:26 δε | CT om.

^o 1:26 εστηκεν | WH στηκει

^p 1:27 αυτος εστιν ο | NA SBL TH ο | WH

om.

^c 1:18 ο μονογενης υιος A C³ E F G H K M S U V (W^s) X Y Γ Δ Θ Λ Π Ψ Ω 047 063 0141 0211 33 399 461 565 892 1080 1143 1295 1424 2224 2500 (W^s: *adds* ει μη *before* ο) | μονογενης θεος Φ^{66} (Φ^{75}) $\aleph^{*(2)}$ B C* L (33) (Φ^{75} $\aleph^2$ 33: *add* ο *before* μονογενης)

ἐρχόμενος, ^aὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν· οὐ ^bἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἄξιος ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδήματος. ²⁸ Ταῦτα ἐν ^cΒηθανία ἐγένετο πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου ἦν ^dἸωάννης βαπτίζων.

²⁹ Τῇ ἐπαύριον ^eβλέπει τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν, καὶ λέγει, ὼδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. ³⁰ Οὗτός ἐστιν ^fπερὶ οὗ ἐγὼ εἶπον, Ὅπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν. ³¹ Καγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν· ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τῷ Ἰσραήλ, διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ ἐν ^gτῷ ὕδατι βαπτίζων. ³² Καὶ ἐμαρτύρησεν ^hἸωάννης λέγων ὅτι Τεθέαμαι τὸ πνεῦμα καταβαῖνον ἰὼσὲι περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν. ³³ Καγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν· ἀλλ' ὁ πέμψας με βαπτίζειν ἐν ὕδατι, ἐκεῖνός μοι εἶπεν, Ἐφ' ὃν ἂν ἴδῃς τὸ πνεῦμα καταβαῖνον καὶ μένον ἐπ' αὐτόν, οὗτός ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν πνεύματι ἁγίῳ. ³⁴ Καγὼ ἑώρακα, καὶ μεμαρτύρηκα ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ ⁱἱὸς τοῦ θεοῦ.

³⁵ Τῇ ἐπαύριον πάλιν ^kεἰστήκει ^lὁ Ἰωάννης, καὶ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο· ³⁶ καὶ ἐμβλέψας τῷ Ἰησοῦ περιπατοῦντι, λέγει, ὼδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ. ³⁷ Καὶ ἤκουσαν ^mαὐτοῦ οἱ δύο μαθηταὶ λαλοῦντος, καὶ ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ. ³⁸ Στραφεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ θεασάμενος αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας, λέγει αὐτοῖς, Τί ζητεῖτε; Οἱ δὲ ⁿεἶπον αὐτῷ, Ὁ ^oΡαββί—ὃ λέγεται ^pἙρμηνευόμενον, Διδάσκαλε—ποῦ μένεις; ³⁹ Λέγει αὐτοῖς,

^a 1:27 ὃς ἐμπροσθεν μου γέγονεν | CT *om.*

^b 1:27 ἐγὼ οὐκ εἰμι | TH οὐκ εἰμι ἐγὼ | NA WH οὐκ εἰμι [ἐγὼ] | SBL οὐκ εἰμι

^c 1:28 βηθανία | TR βηθαβαρα | PCK βιθαβαρα

^d 1:28 ἰωάννης | NA SBL TH ο ἰωάννης | WH ο ἰωάννης

^e 1:29 βλέπει | PCK RP^{ms} TR βλέπει ο ἰωάννης | PT βλέπει [ο ἰωάννης]

^f 1:30 περὶ | CT ὑπερ

^g 1:31 τῷ | CT *om.*

^h 1:32 ἰωάννης | WH ἰωάννης

ⁱ 1:32 ὡσεὶ | CT PCK PT RP^{ms} ὡς

^j 1:34 υἱὸς | SBL ἐκλεκτός

^k 1:35 εἰστήκει | TH WH ἰστήκει

^l 1:35 ο ἰωάννης | WH ἰωάννης

^m 1:37 αὐτοὶ οἱ δύο μαθηταὶ | CT οἱ δύο μαθηταὶ αὐτοῦ

ⁿ 1:38 εἶπον | CT εἶπαν

^o 1:38 ραββί | TH WH ραββί

^p 1:38 ἐρμηνευόμενον | CT μεθερμηνευόμενον

Ἔρχεσθε καὶ ^aἴδετε. ^bἮλθον καὶ ^cεἶδον ποῦ μένει· καὶ παρ’ αὐτῷ ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην· ^dὥρα ἦν ὥς δεκάτη. ⁴⁰ Ἦν Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου εἷς ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκουσάντων παρὰ ^eἸωάννου καὶ ἀκολουθησάντων αὐτῷ. ⁴¹ Εὐρίσκει οὗτος ^fπρῶτος τὸν ἀδελφὸν τὸν ἴδιον Σίμονα, καὶ λέγει αὐτῷ, Εὐρήκαμεν τὸν ^gΜεσίαν—ὃ ἐστιν μεθερμηνευόμενον, ^hχριστός. ⁴² ⁱΚαὶ ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. ^jἘμβλέψας αὐτῷ ὁ Ἰησοὺς εἶπεν, Σὺ εἶ Σίμων ὁ υἱὸς ^kἸωνᾶ· σὺ κληθήσῃ Κηφᾶς—ὃ ἑρμηνεύεται Πέτρος.

⁴³ Τῇ ἐπαύριον ^lἠθέλησεν ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ εὐρίσκει Φίλιππον, καὶ λέγει αὐτῷ ^mὁ Ἰησοῦς, Ἀκολουθεῖ μοι. ⁴⁴ Ἦν δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθσαιῆς, ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου καὶ Πέτρου. ⁴⁵ Εὐρίσκει Φίλιππος τὸν Ναθαναήλ, καὶ λέγει αὐτῷ, Ὅν ἔγραψεν ⁿΜωσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται εὐρήκαμεν, Ἰησοῦν ^oτὸν υἱὸν ^pτοῦ Ἰωσήφ τὸν ἀπὸ ^qΝαζαρέτ. ⁴⁶ Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ναθαναήλ, Ἐκ ^rΝαζαρέτ δύναται τι ἀγαθὸν εἶναι; Λέγει αὐτῷ ^sΦίλιππος, Ἔρχου καὶ ἴδε. ⁴⁷ Εἶδεν ^tὁ Ἰησοὺς τὸν Ναθαναήλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν, καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ, Ὦ ἴδε ἀληθῶς ^uἸσραηλῆτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστιν. ⁴⁸ Λέγει αὐτῷ Ναθαναήλ, Πόθεν με γινώσκεις; Ἀπεκρίθη ^vἸησοὺς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι, ὅντα ὑπὸ τὴν συκῆν, εἰδόν σε. ⁴⁹ Ἀπεκρίθη ^wΝαθαναήλ καὶ λέγει

^a 1:39 ἴδετε | CT οψεσθε

^b 1:39 ἦλθον | PT ἦλθον [ουν] | CT ἦλθαν ουν

^c 1:39 εἶδον | CT εἶδαν

^d 1:39 ὥρα | TR ὥρα δε

^e 1:40 ἰωαννου | WH ἰωανου

^f 1:41 πρῶτος | CT πρῶτον

^g 1:41 μεσιαν | CT PT TR μεσσιαν

^h 1:41 χριστος | TR ο χριστος

ⁱ 1:42 καὶ | CT om.

^j 1:42 ἐμβλέψας | RP^{ms} TR ἐμβλεψας δε

^k 1:42 ἰωνα | WH ἰωανου | NA SBL TH ἰωαννου

^l 1:43 ἠθελησεν | PT TR ἠθελησεν ο

ησους

^m 1:43 ο ιησους | PCK PT RP^{ms} TR om.

ⁿ 1:45 μωσης | CT PT μωυσης

^o 1:45 τον | CT om.

^p 1:45 του | PCK om.

^q 1:45 ναζαρετ | SCR ναζαρεθ

^r 1:46 ναζαρετ | SCR ναζαρεθ

^s 1:46 φιλιππος | SBL WH ο φιλιππος | NA [ο] φιλιππος

^t 1:47 ο | WH om.

^u 1:47 ισραηλιτης | TH WH ισραηλειτης

^v 1:48 ιησους | TR ο ιησους

^w 1:49 ναθαναηλ και λεγει αυτω | CT αυτω ναθαναηλ

αὐτῷ, ^aΡαββί, σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, σὺ ^bεἶ ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. ⁵⁰ Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὅτι εἰπὸν σοι, Εἰδὼν σε ὑποκάτω τῆς συκῆς, πιστεύεις; Μείζω τούτων ^dὄψει. ⁵¹ Καὶ λέγει αὐτῷ, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ^eἂπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεωγότα, καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

2 Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γάμος ἐγένετο ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ. ² ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον. ³ Καὶ ὕστερ-
ρήσαντος οἴνου, λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτόν, Οἶνον οὐκ ἔχουσιν. ⁴ ^fΛέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Τί ἐμοὶ καὶ σοί, γύναι; Οὐπὼ ἤκει ἡ ὥρα μου. ⁵ Λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῖς διακόνοις, ^gὍ τι ἂν λέγῃ ὑμῖν, ποιήσατε. ⁶ ^hἮσαν δὲ ἐκεῖ ὑδρίαι λίθιναι ἕξ ⁱκειμέναι κατὰ τὸν καθαρισμόν τῶν Ἰουδαίων, χωροῦσαι ἀνὰ μετρητὰς δύο ἢ τρεῖς. ⁷ Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος. Καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω. ⁸ Καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἀντλήσατε νῦν, καὶ φέρετε τῷ ^jἀρχιτρικλίνῳ. ^kΚαὶ ἤνεγκαν. ⁹ Ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ ^lἀρχιτρικλίνος τὸ ὕδωρ οἶνον γε-
γεννημένον, καὶ οὐκ ᾔδει πόθεν ἐστίν—οἱ δὲ διάκονοι ᾔδεισαν οἱ ἡντληκότες τὸ ὕδωρ—φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ ^mἀρχιτρικλίνος, ¹⁰ καὶ λέγει αὐτῷ, Πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον τί-
θησιν, καὶ ὅταν μεθυσθῶσιν, ⁿτότε τὸν ἐλάσσω· σὺ τετήρηκας τὸν καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι. ¹¹ Ταύτην ἐποίησεν ^oτὴν ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ Ἰησοῦς ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐφανερώσεν τὴν δόξαν αὐτοῦ· καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

^a 1:49 ραββί | ΤΗ WH ραββει

^b 1:49 ει ο βασιλευς | CT βασιλευς ει

^c 1:50 σοι | CT σοι οτι

^d 1:50 οψει | CT οψη

^e 1:51 απ αρτι | CT om.

^f 2:4 λεγει | SBL WH και λεγει | NA [και]
λεγει

^g 2:5 ο τι | WH οτι

^h 2:6 υδριαι λιθιναι | CT λιθιναι υδριαι

ⁱ 2:6 κειμεναι κατα τον καθαρισμον των
ιουδαιων | CT κατα τον καθαρισμον των
ιουδαιων κειμεναι

^j 2:8 αρχιτρικλινω | ΤΗ αρχιτρικλινω

^k 2:8 και | CT οι δε

^l 2:9 αρχιτρικλινος | ΤΗ αρχιτρικλινος

^m 2:9 αρχιτρικλινος | ΤΗ αρχιτρικλινος

ⁿ 2:10 τοτε | CT om.

^o 2:11 την | CT om.

¹² Μετὰ τοῦτο κατέβη εἰς ^aΚαπερναούμ, αὐτὸς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ ^bαὐτοῦ, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐ πολλὰς ἡμέρας.

¹³ Καὶ ἐγγὺς ἦν τὸ Πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς. ¹⁴ Καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς πωλοῦντας βόας καὶ πρόβατα καὶ περιστεράς, καὶ τοὺς κερματιστὰς καθημένους. ¹⁵ Καὶ ποιήσας φραγέλλιον ἐκ σχοινίων πάντας ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τὰ τε πρόβατα καὶ τοὺς βόας· καὶ τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεεν ^cτὸ κέρμα, καὶ τὰς τραπέζας ^dἀνέστρεψεν. ¹⁶ καὶ τοῖς τὰς περιστεράς πωλοῦσιν εἶπεν, Ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν· μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου οἶκον ἐμπορίου. ¹⁷ Ἐμνήσθησαν ^eδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι γεγραμμένον ἐστίν, Ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου ^fκαταφάγεται με. ¹⁸ Ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ^gεἶπον αὐτῷ, Τί σημεῖον δεικνύεις ἡμῖν, ὅτι ταῦτα ποιεῖς; ¹⁹ Ἀπεκρίθη ^hἸησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ ⁱἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν. ²⁰ ^jΕἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι, ^kΤεσσαράκοντα καὶ ἑξ ἔτεσιν ^lὥκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος, καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν; ²¹ Ἐκεῖνος δὲ ἔλεγεν περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ. ²² Ὅτε οὖν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, ἐμνήσθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι τοῦτο ^mἔλεγεν· καὶ ἐπίστευσαν τῇ γραφῇ, καὶ τῷ λόγῳ ⁿὃ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς.

²³ Ὡς δὲ ἦν ἐν ^oτοῖς Ἱεροσολύμοις ἐν τῷ Πάσχα, ἐν τῇ ἐορτῇ, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, θεωροῦντες αὐτοῦ τὰ σημεῖα ^aἐποίει. ²⁴ Αὐτὸς δὲ ^pὁ Ἰησοῦς οὐκ

^a 2:12 καπερναουμ | CT καφαρναουμ

^b 2:12 αὐτοῦ | [NA] | SBL TH WH om.

^c 2:15 τὸ κέρμα | SBL WH τὰ κέρματα

^d 2:15 ἀνέστρεψεν | NA TH WH ἀνέτρεψεν

^e 2:17 δε | CT om.

^f 2:17 καταφάγεται | TR κατεφαγε

^g 2:18 εἶπον | CT εἶπαν

^h 2:19 ἰησοῦς | TR ο ἰησοῦς

ⁱ 2:19 ἐν | [WH]

^j 2:20 εἶπον | CT εἶπαν

^k 2:20 τεσσαρακοντα | CT τεσσαρακοντα

^l 2:20 ὥκοδομηθη | CT οἰκοδομηθη

^m 2:22 ἐλεγεν | TR ἐλεγεν αὐτοῖς

ⁿ 2:22 ὦ | CT ὄν

^o 2:23 τοῖς | TR om.

^p 2:24 ο | CT om.

ἐπίστευεν ^aἐαυτὸν αὐτοῖς, διὰ τὸ αὐτὸν γινώσκειν πάντας,
 25 καὶ ὅτι οὐ χρεῖαν εἶχεν ἵνα τις μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ
 ἀνθρώπου· αὐτὸς γὰρ ἐγίνωσκεν τί ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ.

3 ^gἮν δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν Φαρισαίων, Νικόδημος ὄνομα
 αὐτῷ, ἄρχων τῶν Ἰουδαίων· ² οὗτος ἦλθεν πρὸς ^bαὐτὸν
 νυκτός, καὶ εἶπεν αὐτῷ, ^cῬαββί, οἶδαμεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ
 ἐλήλυθας διδάσκαλος· οὐδεὶς γὰρ ^dταῦτα τὰ σημεῖα δύναται
 ποιεῖν ἢ σὺ ποιεῖς, ἐὰν μὴ ^hὁ θεὸς μετ’ αὐτοῦ. ³ Ἀπεκρίθη
^eὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή τις
 γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.
⁴ Λέγει πρὸς αὐτὸν ^fὁ Νικόδημος, Πῶς δύναται ἄνθρωπος
 γεννηθῆναι γέρων ὢν; Μὴ δύναται εἰς τὴν κοιλίαν τῆς
 μητρὸς αὐτοῦ δεύτερον εἰσελθεῖν καὶ γεννηθῆναι; ⁵ Ἀπεκρίθη
^gἸησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἐξ
 ὕδατος καὶ πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν
 τοῦ θεοῦ. ⁶ Τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς σὰρξ ἐστίν·
 καὶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ πνεύματος πνεῦμά ἐστιν. ⁷ Μὴ
 θαυμάσης ὅτι εἶπόν σοι, Δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν. ⁸ Τὸ
 πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῖ, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις, ἀλλ’
 οὐκ οἶδας πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ ὑπάγει· οὕτως ἐστὶν πᾶς
 ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ πνεύματος. ⁹ Ἀπεκρίθη Νικόδημος
 καὶ εἶπεν αὐτῷ, Πῶς δύναται ταῦτα γενέσθαι; ¹⁰ Ἀπεκρίθη
^hἸησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Σὺ εἰ ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ
 ταῦτα οὐ γινώσκεις; ¹¹ Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ὁ οἶδαμεν
 λαλοῦμεν, καὶ ὁ ἐωράκαμεν μαρτυροῦμεν· καὶ τὴν μαρτυρίαν
 ἡμῶν οὐ λαμβάνετε. ¹² Εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ
 πιστεύετε, πῶς, ἐὰν εἴπω ὑμῖν τὰ ἐπουράνια, πιστεύσετε;
 13 Καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανόν, εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ

^a 2:24 εαυτον | NA αὐτόν | SBL WH αὐτόν

^b 3:2 αυτον | PCK RP^{ms} TR τον ιησουν

^c 3:2 ραββι | TH WH ραββει

^d 3:2 ταυτα τα σημεια δυναται | CT
 δυναται ταυτα τα σημεια

^e 3:3 ο | CT PCK PT *om.*

^f 3:4 ο | [NA WH] | PCK TH *om.*

^g 3:5 ιησους | TR ο ιησους | WH [ο] ιησους

^h 3:10 ιησους | TR ο ιησους

οὐρανοῦ καταβάς, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ^aὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ. **14** Καὶ καθὼς ^bΜωσῆς ὑψωσεν τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου. **15** ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων ^cεἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον.

16 Οὕτως γὰρ ἠγάπησεν ὁ θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν ^dαὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ^eἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον. **17** Οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν ^fαὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ. **18** Ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν οὐ κρίνεται· ὁ ^gδὲ μὴ πιστεύων ἤδη κέκριται, ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ. **19** Αὕτη δέ ἐστιν ἡ κρίσις, ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς· ἦν γὰρ ^hπονηρὰ αὐτῶν τὰ ἔργα. **20** Πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσσων μισεῖ τὸ φῶς, καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ. **21** Ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα φανερωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα, ὅτι ἐν θεῷ ἐστιν εἰργασμένα.

22 Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν Ἰουδαίαν γῆν· καὶ ἐκεῖ διέτριβεν μετ' αὐτῶν καὶ ἐβάπτιζεν. **23** Ἦν δὲ καὶ ⁱἸωάννης βαπτίζων ἐν Αἰνῶν ἐγγὺς τοῦ ^jΣαλήμ, ὅτι ὕδατα πολλὰ ἦν ἐκεῖ· καὶ ^kπαρεγίνοντο καὶ ἐβαπτίζοντο. **24** Οὐπω γὰρ ἦν βεβλημένος εἰς τὴν φυλακὴν ^lὁ Ἰωάννης. **25** Ἐγένετο οὖν ζήτησις ἐκ τῶν μαθητῶν ^mἸωάννου μετὰ ⁿἸουδαίου περὶ καθαρισμοῦ. **26** Καὶ ^oἦλθον πρὸς τὸν

^a **3:13** ο ων εν τω ουρανω | CT om.

^b **3:14** μωσης | CT PT μωυσης

^c **3:15** εις αυτον μη αποληται αλλ | TH εις αυτον | NA SBL WH εν αυτω

^d **3:16** αυτου | CT om.

^e **3:16** αλλ | SBL WH αλλα

^f **3:17** αυτου | CT om.

^g **3:18** δε | WH om.

^h **3:19** πονηρα αυτων | CT αυτων πονηρα

ⁱ **3:23** ιωαννης | NA SBL ο ιωαννης | WH

[ο] ιωαννης

^j **3:23** σαλημ | CT PT RP^{mg} TR σαλειμ

^k **3:23** παρεγινοντο | TH παρεγεινοντο

^l **3:24** ο ιωαννης | WH ιωαννης

^m **3:25** ιωαννου | WH ιωανου

ⁿ **3:25** ιουδαιου | TR ιουδαιων

^o **3:26** ηλθον | WH ηλθαν

^aἸωάννην καὶ ^bεἶπον αὐτῷ, ^cΡαββί, ὃς ἦν μετὰ σοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ᾧ σὺ μεμαρτύρηκας, ἵδε οὗτος βαπτίζει, καὶ πάντες ἔρχονται πρὸς αὐτόν. ²⁷ Ἀπεκρίθη ^dἸωάννης καὶ εἶπεν, Οὐ δύναται ἄνθρωπος λαμβάνειν ^eοὐδέν, ἐὰν μὴ ἡ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. ²⁸ Αὐτοὶ ὑμεῖς ^fμαρτυρεῖτε ὅτι ^gεἶπον, Οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ χριστός, ἀλλ' ὅτι Ἀπεσταλμένος εἰμὶ ἔμπροσθεν ἐκείνου. ²⁹ Ὁ ἔχων τὴν νύμφην, νυμφίος ἐστίν· ὁ δὲ φίλος τοῦ νυμφίου, ὁ ἐστηκὼς καὶ ἀκούων αὐτοῦ, χαρᾷ χαίρει διὰ τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίου· αὕτη οὖν ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ πεπλήρωται. ³⁰ Ἐκείνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι.

³¹ Ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστίν. Ὁ ὢν ἐκ τῆς γῆς, ἐκ τῆς γῆς ἐστιν, καὶ ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ· ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμενος ^hἐπάνω πάντων ἐστίν. ³² ⁱΚαὶ ὁ ἐώρακεν καὶ ἤκουσεν, τοῦτο μαρτυρεῖ καὶ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ οὐδεὶς λαμβάνει. ³³ Ὁ λαβὼν αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν ἐσφράγισεν ὅτι ὁ θεὸς ἀληθής ἐστιν. ³⁴ Ὅν γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεός, τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ λαλεῖ· οὐ γὰρ ἐκ μέτρου δίδωσιν ^jὁ θεὸς τὸ πνεῦμα. ³⁵ Ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν υἱόν, καὶ πάντα δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. ³⁶ Ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν ἔχει ζωὴν αἰώνιον· ὁ δὲ ἀπειθῶν τῷ υἱῷ, οὐκ ὥσεται ^kζωήν, ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ^lμένει ἐπ' αὐτόν.

4 Ὡς οὖν ἔγνω ὁ ^mκύριος ὅτι ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι ὅτι Ἰησοῦς πλείονας μαθητὰς ποιεῖ καὶ βαπτίζει ⁿἢ Ἰωάννης— ² καίτοιγε Ἰησοῦς αὐτὸς οὐκ ἐβάπτιζεν, ἀλλ' οἱ μα-

^a 3:26 ἰωαννην | WH ἰωανην

^b 3:26 εἶπον | CT εἶπαν

^c 3:26 ραββί | TH WH ραββει

^d 3:27 ἰωαννης | WH ἰωανης

^e 3:27 οὐδεν | NA SBL ουδε εν

^f 3:28 μαρτυρεῖτε | CT PCK PT TR μοι
μαρτυρεῖτε

^g 3:28 εἶπον | NA εἶπον [οτι] | WH εἶπον

[εγω]

^h 3:31 επανω παντων εστιν | [NA]

ⁱ 3:32 και | CT om.

^j 3:34 ο θεος | CT om.

^k 3:36 ζωην | HF PCK RP^{ms} την ζωην

^l 3:36 μένει | PCK μενει

^m 4:1 κυριος | NA PCK SBL ιησους

ⁿ 4:1 η ιωαννης | WH [η] ιωανης

θηταὶ αὐτοῦ—³ ἀφῆκεν τὴν Ἰουδαίαν, καὶ ^aἀπῆλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. ⁴ Ἔδει δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι διὰ τῆς ^bΣαμαρείας. ⁵ Ἔρχεται οὖν εἰς πόλιν τῆς ^cΣαμαρείας λεγομένην Συχάρ, πλησίον τοῦ χωρίου ^dὃ ἔδωκεν Ἰακώβ ^eἸωσήφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. ⁶ ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. Ὁ οὖν Ἰησοῦς κεκοπιακῶς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ. Ὡρα ἦν ^fὥσει ἔκτῃ. ⁷ Ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆς ^gΣαμαρείας ἀντλήσαι ὕδωρ· λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Δός μοι ^hπιεῖν. ⁸ Οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθεισαν εἰς τὴν πόλιν, ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσιν. ⁹ Λέγει οὖν αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ Σαμαρεῖτις, Πῶς σὺ Ἰουδαῖος ὢν παρ' ἐμοῦ ⁱπιεῖν αἰτεῖς, ^kοὔσης γυναικὸς Σαμαρεῖτιδος;—^lΟὐ γὰρ ^mσυγχρῶνται Ἰουδαῖοι ⁿΣαμαρεῖταις. ¹⁰ Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ, Εἰ ᾔδεις τὴν δωρεὰν τοῦ θεοῦ, καὶ τίς ἐστιν ὁ λέγων σοι, Δός μοι ^oπιεῖν, σὺ ἂν ᾔτησας αὐτόν, καὶ ἔδωκεν ἅν σοι ὕδωρ ζῶν. ¹¹ Λέγει αὐτῷ ^pἡ γυνή, Κύριε, οὔτε ἄντλημα ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶν βαθύ· πόθεν οὖν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; ¹² Μὴ σὺ μεῖζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ, ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔπιεν, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ τὰ θρέμματα αὐτοῦ; ¹³ Ἀπεκρίθη ^qἸησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ, Πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου, διψήσει πάλιν· ¹⁴ ὃς δ' ἂν πίῃ ἐκ τοῦ ὕδατος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ ^rδιψήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα· ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὃ δώσω αὐτῷ γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον. ¹⁵ Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνή, Κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ, μηδὲ

^a 4:3 απηλθεν | CT TR απηλθε(ν) παλιν

^b 4:4 σαμαρειας | WH σαμαριας

^c 4:5 σαμαρειας | WH σαμαριας

^d 4:5 ο | PCK ου

^e 4:5 ιωσηφ | SBL τω ιωσηφ | NA WH [τω] ιωσηφ

^f 4:6 ωσει | CT ως

^g 4:7 σαμαρειας | WH σαμαριας

^h 4:7 πειν | CT πειν

ⁱ 4:9 σαμαρειτις | NA SBL σαμαριτις

^j 4:9 πειν | CT πειν

^k 4:9 ουσης γυναικος σαμαρειτιδος | TH

WH γυναικος σαμαρειτιδος ουσης | NA

SBL γυναικος σαμαριτιδος ουσης

^l 4:9 ου ... σαμαρειταις | [WH]

^m 4:9 συγχρωνται | TH WH συγχρωνται

ⁿ 4:9 σαμαρειταις | NA SBL σαμαριταις

^o 4:10 πειν | CT πειν

^p 4:11 η γυνη | [NA] | WH om.

^q 4:13 ιησους | TR ο ιησους

^r 4:14 διψηση | CT διψησει

^a ἔρχομαι ἐνθάδε ἀντλεῖν. **16** Λέγει αὐτῇ ^b ὁ Ἰησοῦς, Ὑπαγε, φώνησον ^c τὸν ἄνδρα σοῦ, καὶ ἔλθε ἐνθάδε. **17** Ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ καὶ ^d εἶπεν, Οὐκ ἔχω ἄνδρα. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Καλῶς ^e εἶπας ὅτι Ἄνδρα οὐκ ἔχω. **18** πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες, καὶ νῦν ὃν ἔχεις οὐκ ἔστιν σου ἀνὴρ· τοῦτο ἀληθὲς εἴρηκας. **19** Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή, Κύριε, θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ σύ. **20** Οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν ^f τῷ ὅρει τούτῳ προσεκύνησαν· καὶ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ τόπος ὅπου ^g δεῖ προσκυνεῖν. **21** Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, ^h Γύναι, πιστευσόν μοι ὅτι ἔρχεται ὥρα, ὅτε οὔτε ἐν τῷ ὅρει τούτῳ οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ πατρί. **22** Ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἶδατε· ἡμεῖς προσκυνοῦμεν ὃ οἶδμεν· ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐστίν. **23** ⁱ Ἀλλ' ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσιν τῷ πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ· καὶ γὰρ ὁ πατὴρ τοιούτους ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας ^j αὐτόν. **24** Πνεῦμα ὁ θεός· καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν, ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν. **25** Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή, Οἶδα ὅτι ^k Μεσίας ἔρχεται—ὁ λεγόμενος χριστός· ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν ^l πάντα. **26** Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Ἐγώ εἰμι, ὁ λαλῶν σοι.

27 Καὶ ἐπὶ τούτῳ ^m ἦλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ⁿ ἐθαύμασαν ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει· οὐδεὶς μέντοι εἶπεν, Τί ζητεῖς; ἢ, Τί λαλεῖς μετ' αὐτῆς; **28** Ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἡ γυνή, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις, **29** Δεῦτε, ἴδετε ἄνθρωπον, ὃς εἶπέν μοι πάντα ^o ὅσα ἐποίησα· μήτι οὗτός

^a **4:15** ερχομαι | PCK PT TH TR ερχομαι | NA SBL WH διερχομαι

^b **4:16** ο ιησους | TH ιησους | NA SBL WH om.

^c **4:16** τον ανδρα σου | WH σου τον ανδρα

^d **4:17** ειπεν | NA SBL ειπεν αυτω | WH ειπεν [αυτω]

^e **4:17** ειπας | WH ειπες

^f **4:20** τω ορει τουτω | TR τουτω τω ορει

^g **4:20** δει προσκυνειν | CT προσκυνειν δει

^h **4:21** γυναι πιστευσον μοι | CT πιστευε μοι γυναι

ⁱ **4:23** αλλ | NA²⁷ SBL TH WH αλλα

^j **4:23** αυτον | ST αυτον

^k **4:25** μεσias | CT PT TR μεσσιας

^l **4:25** παντα | CT απαντα

^m **4:27** ηλθον | NA SBL WH ηλθαν

ⁿ **4:27** εθαυμασαν | CT εθαυμαζον

^o **4:29** οσα | WH α

ἐστιν ὁ χριστός; ³⁰ ^aἘξηλθον ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἦρχοντο πρὸς αὐτόν. ³¹ Ἐν ^bδὲ τῷ μεταξὺ ἡρώτων αὐτὸν οἱ ^cμαθηταί, λέγοντες, ^dῬαββί, φάγε. ³² Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐγὼ βρώσιν ἔχω φαγεῖν ἣν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. ³³ Ἔλεγον οὖν οἱ μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους, Μὴ τις ἤνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν; ³⁴ Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἐμὸν βρώμά ἐστιν, ἵνα ^eποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον. ³⁵ Οὐχ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ^fἜτι ^gτετράμηνός ἐστιν, καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται; Ἰδού, λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ θεάσασθε τὰς χώρας, ὅτι λευκαὶ εἰσιν πρὸς θερισμὸν ἤδη. ³⁶ ^hΚαὶ ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει, καὶ συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον· ἵνα ⁱκαὶ ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ καὶ ὁ θερίζων. ³⁷ Ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ἐστὶν ^jὁ ἀληθινός, ὅτι Ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων, καὶ ἄλλος ὁ θερίζων. ³⁸ Ἐγὼ ἀπέστειλα ὑμᾶς θερίζειν ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε· ἄλλοι κεκοπιάκασιν, καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε.

³⁹ Ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν τῶν ^kΣαμαρειτῶν διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικὸς μαρτυροῦσης ὅτι Εἶπέν μοι πάντα ^lὅσα ἐποίησα. ⁴⁰ Ὡς οὖν ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ ^mΣαμαρεῖται, ἡρώτων αὐτὸν μέναι παρ' αὐτοῖς· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας. ⁴¹ Καὶ πολλῷ πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ, ⁴² τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον ⁿὅτι Οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλιὰν πιστεύομεν· αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν, καὶ οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου, ^oὁ χριστός.

^a 4:30 ἐξηλθον | TR ἐξηλθον ουν | PT
ἐξηλθον [ουν]

^b 4:31 δε | CT om.

^c 4:31 μαθηται | PCK μαθηται αυτου

^d 4:31 ραββι | TH WH ραββει

^e 4:34 ποιω | CT ποιησω

^f 4:35 ετι | PCK om.

^g 4:35 τετραμηνος | TR τετραμηνον

^h 4:36 και | CT om.

ⁱ 4:36 και | CT om.

^j 4:37 ο | CT SCR om.

^k 4:39 σαμαρειτων | NA SBL σαμαριτων

^l 4:39 οσα | CT α

^m 4:40 σαμαρειται | NA SBL σαμαριται

ⁿ 4:42 οτι | [WH]

^o 4:42 ο χριστος | CT om.

⁴³ Μετὰ δὲ τὰς δύο ἡμέρας ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, ^aκαὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. ⁴⁴ Αὐτὸς γὰρ ^bὁ Ἰησοῦς ἐμαρτύρησεν ὅτι προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ ἔχει. ⁴⁵ Ὅτε οὖν ἦλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐδέξαντο αὐτὸν οἱ Γαλιλαῖοι, πάντα ἑωρακότες ^cἃ ἐποίησεν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν τῇ ἑορτῇ· καὶ αὐτοὶ γὰρ ἦλθον εἰς τὴν ἑορτήν.

⁴⁶ Ἦλθεν οὖν ^dπάλιν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, ὅπου ἐποίησεν τὸ ὕδωρ οἶνον. Καὶ ἦν τις βασιλικός, οὗ ὁ υἱὸς ἡσθένει ἐν ^eΚαπερναούμ. ⁴⁷ Οὗτος ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ἦκει ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἀπῆλθεν πρὸς αὐτόν, καὶ ἡρώτα ^fαὐτὸν ἵνα καταβῇ καὶ ἰάσῃται αὐτοῦ τὸν υἱόν· ^gἔμελλεν γὰρ ἀποθνήσκειν. ⁴⁸ Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν, Ἐὰν μὴ σημεῖα καὶ τέρατα ἴδῃτε, οὐ μὴ πιστεύσητε. ⁴⁹ Λέγει πρὸς αὐτόν ὁ βασιλικός, Κύριε, κατάβηθι πρὶν ἀποθάνειν τὸ παιδίον μου. ⁵⁰ Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Πορεύου· ὁ υἱὸς σου ζῇ. ^hΚαὶ ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος τῷ λόγῳ ⁱᾧ εἶπεν αὐτῷ ^jὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐπορεύετο. ⁵¹ Ἦδη δὲ αὐτοῦ καταβαίνοντος, οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ^kἀπήντησαν αὐτῷ, ^lκαὶ ἀπήγγειλαν λέγοντες ὅτι Ὁ παῖς ^mσου ζῇ. ⁵² Εὐθύθετο οὖν ⁿπαρ' αὐτῶν τὴν ὥραν ἐν ᾗ κομψότερον ἔσχεν. ^oΚαὶ εἶπον αὐτῷ ὅτι ^pΧθὲς ὥραν ἐβδόμην ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυρετός. ⁵³ Ἐγὼ οὖν ὁ πατὴρ ὅτι ^qἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, ἐν ᾗ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ^rὅτι Ὁ υἱός σου ζῇ· καὶ ἐπίστευσεν αὐτὸς καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ ὅλη. ⁵⁴ ^sΤοῦτο

^a 4:43 καὶ ἀπῆλθεν | CT om.

^b 4:44 ο | CT om.

^c 4:45 α | CT οσα

^d 4:46 παλιν ο ιησους | TR ο ιησους
παλιν | CT παλιν

^e 4:46 καπερναουμ | CT καφαρναουμ

^f 4:47 αυτον | CT om.

^g 4:47 εμελλεν | CT PCK PT RP^{mss} TR
ημελλε(ν)

^h 4:50 καὶ | CT om.

ⁱ 4:50 ω | CT ον

^j 4:50 ο | TR om.

^k 4:51 απηνησαν | CT υπηνησαν

^l 4:51 καὶ ἀπήγγειλαν | CT om.

^m 4:51 σου | CT αυτου

ⁿ 4:52 παρ αυτων την ωραν | CT την ωραν
παρ αυτων

^o 4:52 καὶ εἶπον | TH εἶπον ουν | NA SBL
WH εἶπαν ουν

^p 4:52 χθες | CT εχθες

^q 4:53 εν | [NA] | SBL TH WH om.

^r 4:53 οτι | CT om.

^s 4:54 τουτο | SBL TH τουτο δε | NA WH
τουτο [δε]

πάλιν δεύτερον σημεῖον ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἐλθὼν ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

5 Μετὰ ταῦτα ἦν ^aἡ ἐορτὴ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη ^bὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα.

² Ἔστιν δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρα, ἡ ἐπιλεγομένη Ἑβραϊστὶ ^cΒηθεσδά, πέντε στοὰς ἔχουσα. ³ Ἐν ταύταις κατέκειτο πλήθος ^dπολὺ τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν, ^eἐκδεχομένων τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν. ⁴ Ἄγγελος γὰρ κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρα, καὶ ^fἐτάρασσε τὸ ὕδωρ· ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος, ὑγιὲς ἐγίνετο, ^gὃ δῆποτε κατείχετο νοσήματι. ⁵ Ἦν δέ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ ^gτριάκοντα ὁκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ^hἀσθενείᾳ. ⁶ Τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ, Θέλεις ὑγιὲς γενέσθαι; ⁷ Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν, Κύριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω ἵνα, ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ, ἱβάλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν· ἐν ^gὃ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει. ⁸ Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ⁱἜγεραι, ἄρον τὸν ^kκράββατόν σου, καὶ περιπάτει. ⁹ Καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιὲς ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἦρεν τὸν ^kκράββατον αὐτοῦ καὶ περιεπάτει. ⁹ Ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ.

^a 5:1 η | CT RP^{mg} TR *om.*

τριάκοντα καὶ οκτὼ | NA WH τριάκοντα

^b 5:1 ο | CT *om.*

[καὶ] οκτὼ

^c 5:2 βηθεσδα | NA WH βηθζαθα

^h 5:5 ασθενεια | CT PT ασθενεια αυτου

^d 5:3 πολυ | CT *om.*

ⁱ 5:7 βαλη | TR βάλλη

^e 5:3–4 εκδεχομενων ... νοσηματι | CT *om.*

^j 5:8 εγειραι | CT PT εγειρε

^f 5:4 εταρασσε | PT εταρασσετο

^k 5:8 κραββατον | CT PT κραβαττον

^g 5:5 τριακοντα οκτω | HF PT RP^{mg} SCR TH

^l 5:9 κραββατον | CT PT κραβαττον

^e 5:3–4 εκδεχομενων την του υδατος κινησιν αγγελος γαρ κατα καιρον κατεβαινεν εν τη κολυμβηθρα και εταρασσε το υδωρ ο ουν πρωτος εμβας μετα την ταραχην του υδατος υγιης εγινετο ω δηποτε κατειχετο νοσηματι A C³ E F G H K L M S U V Y Γ Δ Θ Λ Π Ψ Ω 047 063 078 0211 0233 399 461 565 892 1080 1143 1295 1424 2224 2500 2811 | *om.* ϣ⁶⁶ ϣ⁷⁵ x B C* D T W^s 0141 33

¹⁰ Ἐλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ τεθεραπευμένῳ, Σάββατόν ἐστιν· ^aοὐκ ἔξεστίν σοι ἄραι τὸν ^bκράββατον. ¹¹ ^cἈπεκρίθη αὐτοῖς, Ὁ ποιήσας με ὑγιῇ, ἐκεῖνός μοι εἶπεν, Ἄρον τὸν ^dκράββατόν σου καὶ περιπάτει. ¹² Ἠρώτησαν οὖν αὐτόν, Τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰπὼν σοι, Ἄρον ^eτὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει; ¹³ Ὁ δὲ ἰαθεὶς οὐκ ᾔδει τίς ἐστιν· ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἐξένευσεν, ὅχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ. ¹⁴ Μετὰ ταῦτα εὐρίσκει αὐτὸν ^gὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἴδε ὑγιῆς γέγονας· μηκέτι ἀμάρτανε, ἵνα μὴ χειρόν ^hτί σοι γένηται. ¹⁵ Ἀπήλθεν ὁ ἄνθρωπος, καὶ ⁱἀνήγγειλεν τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ ποιήσας αὐτὸν ὑγιῇ. ¹⁶ Καὶ διὰ τοῦτο ἐδίδωκον ^jτὸν Ἰησοῦν οἱ Ἰουδαῖοι, ^kκαὶ ἐζήτουν αὐτὸν ἀποκτείνειν, ὅτι ταῦτα ἐποίει ἐν σαββάτῳ. ¹⁷ Ὁ δὲ ^lἸησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς, Ὁ πατὴρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται, καὶ γὰρ ἐργάζομαι. ¹⁸ Διὰ τοῦτο οὖν μᾶλλον ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτείνειν, ὅτι οὐ μόνον ἔλυνεν τὸ σάββατον, ἀλλὰ καὶ πατέρα ἴδιον ἔλεγεν τὸν θεόν, ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ θεῷ.

¹⁹ Ἀπεκρίνατο οὖν ^mὁ Ἰησοῦς καὶ ⁿεἶπεν αὐτοῖς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ δύναται ὁ υἱὸς ποιεῖν ἅφ' ἑαυτοῦ οὐδέν, ^oἐὰν μὴ τι βλέπῃ τὸν πατέρα ποιοῦντα· ἃ γὰρ ἂν ἐκεῖνος ποιῇ, ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ. ²⁰ Ὁ γὰρ πατὴρ φιλεῖ τὸν υἱόν, καὶ πάντα δείκνυσιν αὐτῷ ἃ αὐτὸς ποιεῖ· καὶ μείζονα τούτων δεῖξει αὐτῷ ἔργα, ἵνα ὑμεῖς θαυμάζητε. ²¹ Ὡσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς καὶ ζῶοποιεῖ, οὕτως καὶ ὁ υἱὸς οὗς θέλει

^a 5:10 ουκ | CT και ουκ

^b 5:10 κραββατον | PT SBL TH WH
κραβαττον | NA κραβαττον σου

^c 5:11 απεκριθη | NA TH ο δε απεκριθη |
SBL WH ος δε απεκριθη

^d 5:11 κραββατον | CT PT κραβαττον

^e 5:12 ουν | NA TH WH om.

^f 5:12 τον κραββατον σου | PT τον
κραβαττον σου | CT om.

^g 5:14 ο | [WH]

^h 5:14 τι σοι | CT PT RP^{mg} σοι τι

ⁱ 5:15 ανηγγειλεν | WH ειπεν

^j 5:16 τον ιησουν οι ιουδαιοι | CT οι
ιουδαιοι τον ιησουν

^k 5:16 και εζητουν αυτον αποκτειναι | CT
om.

^l 5:17 ιησους | [NA] | SBL TH WH om.

^m 5:19 ο ιησους | [WH]

ⁿ 5:19 ειπεν | CT ελεγεν

^o 5:19 εαν | WH αν

ζωοποιεῖ. ²² Οὐδὲ γὰρ ὁ πατὴρ κρίνει οὐδένα, ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκεν τῷ υἱῷ. ²³ ἵνα πάντες τιμῶσιν τὸν υἱόν, καθὼς τιμῶσιν τὸν πατέρα. Ὁ μὴ τιμῶν τὸν υἱόν, οὐ τιμᾷ τὸν πατέρα τὸν πέμψαντα αὐτόν. ²⁴ Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων, καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί με, ἔχει ζωὴν αἰώνιον· καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται, ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν. ²⁵ Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ νεκροὶ ^aἀκούσονται τῆς φωνῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, καὶ οἱ ἀκούσαντες ^bζήσονται. ²⁶ Ὡσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ, οὕτως ^cἔδωκεν καὶ τῷ υἱῷ ζωὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ. ²⁷ καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ ^dκαὶ κρίσιν ποιεῖν, ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ἐστίν. ²⁸ Μὴ θαυμάζετε τοῦτο· ὅτι ἔρχεται ὥρα, ἐν ἣ ἅπαντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ^eἀκούσονται τῆς φωνῆς αὐτοῦ, ²⁹ καὶ ἐκπορεύσονται, οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες, εἰς ἀνάστασιν ζωῆς· οἱ ^fδὲ τὰ φαῦλα πράξαντες, εἰς ἀνάστασιν κρίσεως.

³⁰ Οὐ δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν ἅπ' ἑμαυτοῦ οὐδέν· καθὼς ἀκούω, κρίνω· καὶ ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δικαία ἐστίν· ὅτι οὐ ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμόν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με ^gπατρός. ³¹ Ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἑμαντοῦ, ἡ μαρτυρία μου οὐκ ἔστιν ἀληθής. ³² Ἄλλος ἐστίν ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμοῦ, καὶ οἶδα ὅτι ἀληθής ἐστίν ἡ μαρτυρία ἣν μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ. ³³ Ὑμεῖς ἀπεστάλατε πρὸς ^hἸωάννην, καὶ μεμαρτύρηκεν τῇ ἀληθείᾳ. ³⁴ Ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ ἀνθρώπου τὴν μαρτυρίαν λαμβάνω, ἀλλὰ ταῦτα λέγω ἵνα ὑμεῖς σωθῆτε. ³⁵ Ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος ὁ καιόμενος καὶ φαίνων, ὑμεῖς δὲ ἠθελήσατε ⁱἀγαλλιαθῆναι πρὸς ὥραν ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ. ³⁶ Ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν μαρτυρίαν

^a 5:25 ἀκουσονται | CT ακουσουσιν

^b 5:25 ζησονται | CT ζησουσιν

^c 5:26 ἐδωκεν καὶ τῷ υἱῷ | CT καὶ τῷ υἱῷ
ἐδωκεν

^d 5:27 καὶ | CT om.

^e 5:28 ἀκουσονται | CT ακουσουσιν

^f 5:29 δε | WH om.

^g 5:30 πατρος | CT om.

^h 5:33 ιωαννην | WH ιωαννην

ⁱ 5:35 αγαλλιαθηναι | TR αγαλλιασθηναι

^aμείζω τοῦ ^bἸωάννου· τὰ γὰρ ἔργα ^{α̂}ἔδωκέν μοι ὁ πατήρ
 ἵνα τελειώσω αὐτά, αὐτὰ τὰ ἔργα ^{α̂}ἐγὼ ποιῶ, μαρτυρεῖ
 περὶ ἐμοῦ ὅτι ὁ πατήρ με ἀπέσταλκεν. ³⁷ Καὶ ὁ πέμψας με
 πατήρ, ^εαὐτὸς μεμαρτύρηκεν περὶ ἐμοῦ. Οὔτε φωνὴν αὐτοῦ
^{ε̂}ἀκηκόατε πώποτε, οὔτε εἶδος αὐτοῦ ἑώρακατε. ³⁸ Καὶ τὸν
 λόγον αὐτοῦ οὐκ ἔχετε ^εμένοντα ἐν ὑμῖν, ὅτι ὃν ἀπέστειλεν
 ἐκεῖνος, τούτῳ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε. ³⁹ ^hἘρευνᾶτε τὰς γραφάς,
 ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν, καὶ ἐκεῖναί
 εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ. ⁴⁰ καὶ οὐ θέλετε ἐλθεῖν πρὸς
 με, ἵνα ζωὴν ἔχητε. ⁴¹ Δόξαν παρὰ ἀνθρώπων οὐ λαμβάνω·
⁴² ⁱἀλλ' ἔγνωκα ὑμᾶς, ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ οὐκ ἔχετε
 ἐν ἑαυτοῖς. ⁴³ Ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς μου,
 καὶ οὐ λαμβάνετε με· ἐὰν ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ,
 ἐκεῖνον ἰλήψεσθε. ⁴⁴ Πῶς δύνασθε ὑμεῖς πιστεῦσαι, δόξαν
^kπαρὰ ἰαλλήλων λαμβάνοντες, καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ
 μόνοι ^mθεοῦ οὐ ζητεῖτε; ⁴⁵ Μὴ δοκεῖτε ὅτι ἐγὼ κατηγορήσω
 ὑμῶν πρὸς τὸν πατέρα· ἔστιν ὁ κατηγορῶν ὑμῶν, ⁿΜωσῆς, εἰς
 ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε. ⁴⁶ Εἰ γὰρ ἐπιστεύετε ^oΜωσῇ, ἐπιστεύετε ἂν
 ἐμοί· περὶ ^pγὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν. ⁴⁷ Εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου
 γράμμασιν οὐ πιστεύετε, πῶς τοῖς ἐμοῖς ῥήμασιν πιστεύσετε;

6 Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς θαλάσσης
 τῆς Γαλιλαίας, τῆς Τιβεριάδος. ² ^qΚαὶ ἠκολούθει αὐτῷ
 ὄχλος πολὺς, ὅτι ^rἑώρων ^sαὐτοῦ τὰ σημεῖα ^{α̂}ἐποίει ἐπὶ

^a 5:36 μειζω | TH μειζων

^b 5:36 ιωαννου | WH ιωανου

^c 5:36 εδωκεν | CT δεδωκεν

^d 5:36 εγω | CT om.

^e 5:37 αυτος | CT εκεινος

^f 5:37 ακηκοατε πωποτε | CT πωποτε
ακηκοατε

^g 5:38 μενοντα εν υμιν | CT εν υμιν
μενοντα

^h 5:39 ερευνατε | CT εραυνατε

ⁱ 5:42 αλλ | NA²⁷ SBL TH WH αλλα

^j 5:43 ληψεσθε | CT λημψεσθε

^k 5:44 παρα | SBL WH παρ

^l 5:44 αλληλων | PCK ανθρωπων

^m 5:44 θεου | [WH]

ⁿ 5:45 μωσης | CT PT μωυσης

^o 5:46 μωση | HF PCK RP^{mss} μωσει | CT PT
μωυσει

^p 5:46 γαρ εμου | PCK εμου γαρ

^q 6:2 και ηκολουθει | CT ηκολουθει δε

^r 6:2 εωρων | NA SBL WH εθεωρουν

^s 6:2 αυτου | CT om.

τῶν ἀσθενούντων. ³ Ἀνῆλθεν δὲ εἰς τὸ ὄρος ^a ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐκεῖ ἐκάθητο μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. ⁴ Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ Πάσχα, ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων. ⁵ Ἐπάρας οὖν ^b ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ θεασάμενος ὅτι πολλὸς ὄχλος ἔρχεται πρὸς αὐτόν, λέγει πρὸς ^c τὸν Φίλιππον, Πόθεν ^d ἀγοράσομεν ἄρτους, ἵνα φάγωσιν οὗτοι; ⁶ Τοῦτο δὲ ἔλεγεν πειράζων αὐτόν· αὐτὸς γὰρ ᾔδει τί ^e ἔμελλεν ποιεῖν. ⁷ Ἀπεκρίθη αὐτῷ ^f Φίλιππος, Διακοσίων δηναρίων ἄρτοι οὐκ ἄρκοῦσιν αὐτοῖς, ἵνα ἕκαστος ^g αὐτῶν βραχύ ^h τι λάβῃ. ⁸ Λέγει αὐτῷ εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου, ⁹ Ὅτι ἐστὶν παιδάριον ⁱ ἐν ᾧδε, ^j ὃ ἔχει πέντε ἄρτους κριθίνους καὶ δύο ὀψάρια· ἀλλὰ ταῦτα τί ἐστὶν εἰς τοσούτους; ¹⁰ Εἶπεν ^k δὲ ὁ Ἰησοῦς, Ποιήσατε τοὺς ἀνθρώπους ἀναπεσεῖν. Ἦν δὲ χόρτος πολλὸς ἐν τῷ τόπῳ. ¹ Ἀνέπεσον οὖν οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν ^m ὥσει πεντακισχίλιοι. ¹¹ Ἐλαβεν ⁿ δὲ τοὺς ἄρτους ὁ Ἰησοῦς, καὶ εὐχαριστήσας διέδωκεν ^o τοῖς μαθηταῖς, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ἀνακειμένοις· ὁμοίως καὶ ἐκ τῶν ὀψαρίων ὅσον ᾔθελον. ¹² Ὡς δὲ ἐνεπλήσθησαν, λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Συναγάγετε τὰ περισσεύσαντα ^p κλάσματα, ἵνα μή τι ἀπόλῃται. ¹³ Συνήγαγον οὖν, καὶ ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνους κλασμάτων ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν κριθίνων, ἃ ^q ἐπερίσσευσεν τοῖς βεβρωκόσιν. ¹⁴ Οἱ οὖν ἄνθρωποι ἰδόντες ^r ὃ ἐποίησεν σημεῖον ^s ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγον ὅτι Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης ὁ ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον. ¹⁵ Ἰησοῦς οὖν γινὼς ὅτι μέλλουσιν ἔρχεσθαι καὶ

^a 6:3 ο | CT om.

^b 6:5 ο ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς | CT τοὺς ὀφθαλμοὺς ο ἰησοῦς

^c 6:5 τον | CT om.

^d 6:5 αγορασόμεν | CT PT αγορασωμεν

^e 6:6 ἐμελλεν | PCK ημελλεν

^f 6:7 φιλιππος | NA [ο] φιλιππος

^g 6:7 αυτων | CT om.

^h 6:7 τι | [NA] | WH om.

ⁱ 6:9 εν | CT om.

^j 6:9 ο | CT PT ος

^k 6:10 δε | CT om.

^l 6:10 ανεπεσον | CT RP^{mg} ανεπεσαν

^m 6:10 ωσει | CT ως

ⁿ 6:11 δε | CT ουν

^o 6:11 τοις μαθηταις οι δε μαθηται | CT om.

^p 6:12 κλασματα | PCK των κλασμάτων

^q 6:13 επερισσευσεν | CT επερισσευσαν

^r 6:14 ο εποιησεν σημειον | WH α εποιησεν σημεια

^s 6:14 ο ἰησοῦς | CT om.

ἀρπάζειν αὐτόν, ἵνα ποιήσωσιν ^aαὐτὸν βασιλέα, ^bἀνεχώρησεν εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς μόνος.

¹⁶ Ὡς δὲ ὄψία ἐγένετο, κατέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν θάλασσαν, ¹⁷ καὶ ἐμβάντες εἰς ^cτὸ πλοῖον, ἤρχοντο πέραν τῆς θαλάσσης εἰς ^dΚαπερναούμ. Καὶ σκοτία ἦδη ἐγεγόνει, καὶ ^eοὐκ ^fἐληλύθει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς. ¹⁸ Ἡ τε θάλασσα ἀνέμου μεγάλου πνέοντος ^gδιηγείρετο. ¹⁹ Ἐληλακότες οὖν ὡς σταδίους εἴκοσι πέντε ἢ τριάκοντα, θεωροῦσιν τὸν Ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ ἐγγὺς τοῦ πλοίου ^hγινόμενον· καὶ ἐφοβήθησαν. ²⁰ Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς, Ἐγὼ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε. ²¹ Ἦθελον οὖν λαβεῖν αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον· καὶ εὐθέως ⁱτὸ πλοῖον ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑπήγον.

²² Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ ἐστηκὼς πέραν τῆς θαλάσσης, ἰδὼν ὅτι πλοiάριον ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ εἰ μὴ ἓν ^kἐκεῖνο εἰς ὃ ἐνέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ὅτι οὐ συνεισηλθεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ^lπλοiάριον, ἀλλὰ μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλθον— ²³ ἄλλα ^mδὲ ἦλθεν ⁿπλοiάρια ἐκ Τιβεριάδος ἐγγὺς τοῦ τόπου ὅπου ἔφαγον τὸν ἄρτον, εὐχαριστήσαντος τοῦ κυρίου— ²⁴ ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐνέβησαν ^oαὐτοὶ εἰς τὰ ^pπλοiα, καὶ ἦλθον εἰς ^qΚαπερναούμ, ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν. ²⁵ Καὶ εὐρόντες αὐτὸν πέραν τῆς θαλάσσης, εἶπον αὐτῷ, ^rῬαββί, πότε ὧδε γέγονας; ²⁶ Ἀπεκρίθη αὐτοῖς

^a 6:15 αὐτον | CT om.

^b 6:15 ἀνεχώρησεν | CT PCK PT TR
ἀνεχώρησε(ν) πάλιν

^c 6:17 το | CT om.

^d 6:17 καπερναουμ | CT καφαρναουμ

^e 6:17 ουκ | CT ουπω

^f 6:17 ἐληλυθει πρὸς αὐτοὺς | TH πρὸς
αὐτοὺς ἐληλυθει

^g 6:18 διηγείρετο | CT διεγείρετο

^h 6:19 γινομενον | TH γεινομενον

ⁱ 6:21 το πλοiον ἐγενετο | CT ἐγενετο το
πλοiον

^j 6:22 ιδων | CT ειδον

^k 6:22 ἐκεino εἰς ο ἐνεβησαν οἱ μαθηται
αὐτου | CT om.

^l 6:22 πλοiαριον | CT πλοiον

^m 6:23 δε | CT om.

ⁿ 6:23 πλοiαρια | NA πλοiα[ρια] | TH WH
πλοiα

^o 6:24 αυτοι | TR και αυτοι

^p 6:24 πλοiα | CT πλοiαρια

^q 6:24 καπερναουμ | CT καφαρναουμ

^r 6:25 ραββι | TH WH ραββει

ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ζητεῖτέ με, οὐχ ὅτι εἴδετε σημεῖα, ἀλλ' ὅτι ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων καὶ ἐχορτάσθητε. ²⁷ Ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρωσιν τὴν ἀπολλυμένην, ἀλλὰ τὴν βρωσιν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑμῖν δώσει· τοῦτον γὰρ ὁ πατὴρ ἐσφράγισεν, ὁ θεός. ²⁸ Εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν, Τί ^aποιῶμεν, ἵνα ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ; ²⁹ Ἀπεκρίθη ^b Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτό ἐστιν τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ, ἵνα ^cπιστεύσητε εἰς ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος. ³⁰ Εἶπον οὖν αὐτῷ, Τί οὖν ποιεῖς σὺ σημεῖον, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμέν σοι; Τί ἐργάζῃ; ³¹ Οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ μάννα ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς ἐστιν γεγραμμένον, Ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν. ³² Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ ^dΜωσῆς ^eδέδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· ἀλλ' ὁ πατὴρ μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν. ³³ Ὁ γὰρ ἄρτος τοῦ θεοῦ ἐστιν ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ζωὴν διδὼς τῷ κόσμῳ. ³⁴ Εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν, Κύριε, πάντοτε δὸς ἡμῖν τὸν ἄρτον τοῦτον. ³⁵ Εἶπεν ^fδὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος πρὸς ^gμε οὐ μὴ πεινάσῃ· καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ ^hδιψήσῃ πώποτε. ³⁶ Ἀλλ' εἶπον ὑμῖν ὅτι καὶ ἐωράκατέ ⁱμε, καὶ οὐ πιστεύετε. ³⁷ Πᾶν ὃ δίδωσίν μοι ὁ πατὴρ πρὸς ἐμὲ ἵξει· καὶ τὸν ἐρχόμενον πρὸς ^jμε οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω. ³⁸ Ὅτι καταβέβηκα ^kἐκ τοῦ οὐρανοῦ, οὐχ ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμόν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με. ³⁹ Τοῦτο δέ ἐστιν τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με ^lπατρός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκέν μοι, μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ,

^a 6:28 ποιῶμεν | ST ποιουμέν

^b 6:29 ἰησοῦς | SBL TR WH ο ἰησοῦς | NA
[ο] ἰησοῦς

^c 6:29 πιστευσητε | CT πιστευητε

^d 6:32 μωσῆς | CT PT μωυσης

^e 6:32 δεδωκεν | WH εδωκεν

^f 6:35 δε | CT om.

^g 6:35 με | CT εμε

^h 6:35 διψηση | CT διψησει

ⁱ 6:36 με | [NA WH]

^j 6:37 με | NA TH εμε

^k 6:38 εκ | CT απο

^l 6:39 πατρος | CT om.

^aἀλλὰ ἀναστήσω ^bαὐτὸ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. **40** Τοῦτο ^cδέ ἐστὶν τὸ θέλημα τοῦ ^dπέμψαντός με, ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν υἱὸν καὶ πιστεύων εἰς αὐτόν, ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἀναστήσω αὐτὸν ἐγὼ ^eτῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

41 Ἐγὼ γινώσκον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι εἶπεν, Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ καταβάς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. **42** Καὶ ἔλεγον, Ὁὐχ οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ υἱὸς Ἰωσήφ, οὗ ἡμεῖς οἴδαμεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα; Πῶς ^gοὖν λέγει ^hοὗτος ὅτι Ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβέβηκα; **43** Ἀπεκρίθη ⁱοὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Μὴ γογγύζετε μετ' ἀλλήλων. **44** Οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρὸς ^jμε, ἐὰν μὴ ὁ πατὴρ ὁ πέμψας με ἐλκύσῃ αὐτόν, ^kκαὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτόν ^lἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. **45** Ἔστιν γεγραμμένον ἐν τοῖς προφήταις, Καὶ ἔσονται πάντες διδασκοὶ ^mθεοῦ. Πᾶς ⁿοὖν ὁ ^oἀκούων παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ μαθὼν, ἔρχεται πρὸς ^pμε. **46** Οὐχ ὅτι τὸν πατέρα ^qτις ἐώρακεν, εἰ μὴ ὁ ^rὢν παρὰ ^tτοῦ θεοῦ, οὗτος ἐώρακεν τὸν πατέρα. **47** Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων ^sεἰς ἐμέ, ἔχει ζωὴν αἰώνιον. **48** Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς. **49** Οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον ^uτὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἀπέθανον. **50** Οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνων, ἵνα τις ἐξ αὐτοῦ φάγῃ καὶ μὴ ἀποθάνῃ. **51** Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν, ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· ἐάν τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου, ^uζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ὁ ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ δώσω,

^a 6:39 ἀλλὰ | NA²⁸ ἀλλ

^b 6:39 αὐτο | HF αὐτον | PCK PT TR αὐτο
εν | NA αὐτο [εν] | RP^{mg} αὐτον εν

^c 6:40 δε | CT γαρ

^d 6:40 πέμψαντός με | CT πατρος μου

^e 6:40 τη | NA [εν] τη

^f 6:42 ουχ | WH ουχι

^g 6:42 ουν | CT νυν

^h 6:42 ουτος | CT om.

ⁱ 6:43 ουν ο | CT om.

^j 6:44 με | TH εμε

^k 6:44 και εγω | CT καγω

^l 6:44 εν | PT TR om.

^m 6:45 θεου | TR του θεου

ⁿ 6:45 ουν | CT PT om.

^o 6:45 ακουων | CT TR ακουσας

^p 6:45 με | CT εμε

^q 6:46 τις εωρακεν | CT εωρακεν τις

^r 6:46 του | [WH]

^s 6:47 εις εμε | CT om.

^t 6:49 το μαννα εν τη ερημω | CT εν τη

ερημω το μαννα

^u 6:51 ζησεται | NA SBL WH ζησει

ἡ σὰρξ μου ἐστίν, ^aἣν ἐγὼ δώσω ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς.

⁵² Ἐμάχοντο οὖν πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες, Πῶς δύναται οὗτος ἡμῖν δοῦναι τὴν ^bσάρκα φαγεῖν; ⁵³ Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ^cὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πῖντε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς. ⁵⁴ Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἔχει ζωὴν αἰώνιον, ^dκαὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ^eτῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. ⁵⁵ Ἡ γὰρ σὰρξ μου ^fἀληθῶς ἐστιν βρῶσις, καὶ τὸ αἷμά μου ^gἀληθῶς ἐστιν πόσις. ⁵⁶ Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἐν ἐμοὶ μένει, καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ. ⁵⁷ Καθὼς ἀπέστειλén με ὁ ζῶν πατήρ, καὶ ἐγὼ ζῶ διὰ τὸν πατέρα· καὶ ὁ τρώγων με, καὶ κεῖνος ^hζήσεται δι' ἐμέ. ⁵⁸ Οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες ⁱὑμῶν τὸ μάννα, καὶ ἀπέθανον· ὁ τρώγων ^kτούτον τὸν ἄρτον, ^lζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. ⁵⁹ Ταῦτα εἶπεν ἐν συναγωγῇ διδάσκων ἐν ^mΚαπερναούμ.

⁶⁰ Πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ⁿεἶπον, Σκληρός ἐστιν ^oοὗτος ὁ λόγος· τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν; ⁶¹ Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ ὅτι γογγύζουσιν περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει; ⁶² Ἐὰν οὖν θεωρῇτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ πρότερον; ⁶³ Τὸ πνεῦμά ἐστιν τὸ ζωοποιούν, ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν· τὰ ῥήματα ^πἃ ἐγὼ ^pλάλω ὑμῖν, πνεῦμά ἐστιν καὶ ζωὴ ἐστιν. ⁶⁴ ^qἈλλ' εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινες οἱ οὐ πιστεύουσιν.

^a 6:51 ἦν ἐγὼ δώσω | CT *om.*

^b 6:52 σαρκα | SBL σαρκα αυτου | NA WH σαρκα [αυτου]

^c 6:53 ο | [WH]

^d 6:54 καὶ ἐγὼ | CT καγω

^e 6:54 τη | PT RP^{mg} ἐν τη

^f 6:55 ἀληθως | CT ἀληθης

^g 6:55 ἀληθως | CT ἀληθης

^h 6:57 ζῆσεται | CT ζῆσει

ⁱ 6:58 ἐκ του | CT ἐξ

^j 6:58 υμων το μαννα | CT *om.*

^k 6:58 τουτον | PCK μου τουτον

^l 6:58 ζῆσεται | CT RP^{mg} ζῆσει

^m 6:59 καπερναουμ | CT καφαρναουμ

ⁿ 6:60 ειπον | NA SBL WH ειπαν

^o 6:60 ουτος ο λογος | CT ο λογος ουτος

^p 6:63 λαλω | CT λεαληκα

^q 6:64 ἀλλ | SBL WH ἀλλα

Ἦδει γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς, τίνες εἰσὶν οἱ μὴ πιστεύοντες, καὶ τίς ἐστὶν ὁ παραδώσων αὐτόν. ⁶⁵ Καὶ ἔλεγεν, Διὰ τοῦτο εἵρηκα ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς δύναται ἔλθειν πρὸς με, ἐὰν μὴ ἦ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ πατρὸς ^aμου.

⁶⁶ Ἐκ τούτου πολλοὶ ^bἀπῆλθον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπάτουν. ⁶⁷ Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα, Μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν; ⁶⁸ Ἀπεκρίθη ^cοὖν αὐτῷ Σίμων Πέτρος, Κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; Ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις. ⁶⁹ Καὶ ἡμεῖς πεπιστευκάμεν καὶ ἐγνώκαμεν ὅτι σὺ εἶ ὁ ^dχριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος. ⁷⁰ Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ^eὁ Ἰησοῦς, Οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην, καὶ ἐξ ὑμῶν εἷς διάβολός ἐστιν; ⁷¹ Ἐλεγεν δὲ τὸν Ἰούδαν Σίμωνος ^fἸσκαριώτην· οὗτος γὰρ ^gἔμελλεν ^hαὐτὸν παραδιδόναι, εἷς ⁱῶν ἐκ τῶν δώδεκα.

7 Καὶ ^jπεριεπάτει ὁ Ἰησοῦς μετὰ ταῦτα ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ· οὐ γὰρ ἠθέλεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ περιπατεῖν, ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτείνειν. ² Ἦν δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων ἡ Σκηνοπηγία. ³ Εἶπον οὖν πρὸς αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, Μετάβηθι ἐντεῦθεν, καὶ ὕπαγε εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἵνα καὶ οἱ μαθηταί σου ^kθεωρήσωσιν τὰ ἔργα σου ^lἃ ποιεῖς. ⁴ Οὐδεὶς γὰρ ^lἐν κρυπτῷ τι ποιεῖ, καὶ ζητεῖ αὐτὸς ἐν παρρησίᾳ εἶναι. Εἰ ταῦτα ποιεῖς, φανέρωσον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ. ⁵ Οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν. ⁶ Λέγει οὖν αὐτοῖς

^a 6:65 μου | CT *om.*

^b 6:66 απηλθον των μαθητων αυτου | PT απηλθον [εκ] των μαθητων αυτου | SBL TH WH εκ των μαθητων αυτου απηλθον | NA [εκ] των μαθητων αυτου απηλθον

^c 6:68 ουν | CT *om.*

^d 6:69 χριστος ο υιος του θεου του ζωντος | CT αγιος του θεου

^e 6:70 ο ιησους | HF PCK RP^{ms} *om.*

^f 6:71 ισκαριωτην | CT ισκαριωτου

^g 6:71 εμελλεν | TR ημελλεν

^h 6:71 αυτον παραδιδοναι | CT παραδιδοναι αυτον

ⁱ 6:71 ων | NA SBL WH *om.*

^j 7:1 περιεπατει ο ιησους μετα ταυτα | NA SBL TH μετα ταυτα περιεπατει ο ιησους | WH μετα ταυτα περιεπατει [ο] ιησους

^k 7:3 θεωρησωσιν τα εργα σου | PCK θεωρησωσιν τα εργα | NA SBL TH θεωρησουσιν σου τα εργα | WH θεωρησουσιν [σου] τα εργα

^l 7:4 εν κρυπτω τι | CT τι εν κρυπτω

ὁ Ἰησοῦς, Ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὕπω πάρεστιν, ὁ δὲ καιρὸς ὁ ὑμέτερος πάντοτε ἐστὶν ἕτοιμος. ⁷ Οὐ δύναται ὁ κόσμος μισεῖν ὑμᾶς· ἐμὲ δὲ μισεῖ, ὅτι ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ, ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρά ἐστιν. ⁸ Ὑμεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν ἐορτὴν ^aταύτην· ἐγὼ ^bοὕπω ἀναβαίνω εἰς τὴν ἐορτὴν ταύτην, ὅτι ὁ ^cκαιρὸς ὁ ἐμὸς οὕπω πεπλήρωται. ⁹ Ταῦτα ^dδὲ εἰπὼν ^eαὐτοῖς, ἔμεινεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ.

¹⁰ Ὡς δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ^fτότε καὶ αὐτὸς ἀνέβη εἰς τὴν ἐορτὴν, οὐ φανερώς, ^gἀλλ' ^hὥς ἐν κρυπτῷ. ¹¹ Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι ἐζήτουν αὐτὸν ἐν τῇ ἐορτῇ, καὶ ἔλεγον, Ποῦ ἐστὶν ἐκεῖνος; ¹² Καὶ γογγυσμὸς ⁱπολὺς περὶ αὐτοῦ ἦν ἐν τοῖς ὄχλοις· οἱ μὲν ἔλεγον ὅτι Ἄγαθός ἐστιν· ^jἄλλοι ἔλεγον, Οὐ, ἀλλὰ πλανᾷ τὸν ὄχλον. ¹³ Οὐδεὶς μέντοι παρρησίᾳ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων.

¹⁴ Ἦδη δὲ τῆς ἐορτῆς μεσοῦσης, ἀνέβη ^kὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερόν, καὶ ἐδίδασκεν. ¹⁵ ^lΚαὶ ἐθαύμαζον οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες, Πῶς οὗτος γράμματα οἶδεν, μὴ μεμαθηκώς; ¹⁶ Ἀπεκρίθη ^mοὖν αὐτοῖς ⁿὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν, Ἡ ἐμὴ διδασχὴ οὐκ ἔστιν ἐμή, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με. ¹⁷ Ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν, γνώσεται περὶ τῆς διδασχῆς, πότερον ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστίν, ἢ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ λαλῶ. ¹⁸ Ὁ ἀφ' ἐαυτοῦ λαλῶν, τὴν δόξαν τὴν ἰδίαν ζητεῖ· ὁ δὲ ζητῶν τὴν δόξαν τοῦ πέμψαντος αὐτόν, οὗτος ἀληθής ἐστίν, καὶ ἀδικία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν. ¹⁹ Οὐ ^oΜωσῆς ^pδέδωκεν ὑμῖν τὸν νόμον, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν

^a 7:8 ταυτην | CT om.

^b 7:8 ουπω | NA SBL ουκ

^c 7:8 καιρος ο εμος | CT εμος καιρος

^d 7:9 δε | TH om.

^e 7:9 αυτοις | NA SBL TH αυτος

^f 7:10 τοτε και αυτος ανεβη εις την
εορτην | CT εις την εορτην τοτε και
αυτος ανεβη

^g 7:10 αλλ | NA²⁷ SBL TH WH αλλα

^h 7:10 ως | [NA]

ⁱ 7:12 πολυς περι αυτου ην | CT περι
αυτου ην πολυς

^j 7:12 αλλοι | SBL TH TR αλλοι δε | NA WH
αλλοι [δε]

^k 7:14 ο | CT om.

^l 7:15 και εθαυμαζον | CT εθαυμαζον ουν
^m7:16 ουν | TR om.

ⁿ 7:16 ο | [NA] | WH om.

^o 7:19 μωσης | CT PT μωυσης

^p 7:19 δεδωκεν | WH εδωκεν

ποιεῖ τὸν νόμον; Τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι; ²⁰ Ἀπεκρίθη ὁ ὄχλος ^aκαὶ εἶπεν, Δαιμόνιον ἔχεις· τίς σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι; ²¹ Ἀπεκρίθη ^bἸησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐν ἔργον ἐποίησα, καὶ πάντες θαυμάζετε. ²² Διὰ τοῦτο ^cΜωσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὴν περιτομὴν—οὐχ ὅτι ἐκ τοῦ ^dΜωσέως ἐστίν, ἀλλ' ἐκ τῶν πατέρων—καὶ ^eἐν σαββάτῳ περιτέμνετε ἄνθρωπον. ²³ Εἰ περιτομὴν λαμβάνει ^fἄνθρωπος ἐν σαββάτῳ, ἵνα μὴ λυθῇ ὁ νόμος ^gΜωσέως, ἐμοὶ χολᾶτε ὅτι ὅλον ἄνθρωπον ὑγιῇ ἐποίησα ἐν σαββάτῳ; ²⁴ Μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν ^hκρίνατε.

²⁵ Ἐλεγον οὖν τινες ἐκ τῶν ⁱἹεροσολυμιτῶν, Οὐχ οὗτός ἐστιν ὃν ζητοῦσιν ἀποκτεῖναι; ²⁶ Καὶ ἶδε παρρησίᾳ λαλεῖ, καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσιν. Μήποτε ἀληθῶς ἔγνωσαν οἱ ἄρχοντες ὅτι οὗτός ἐστιν ^jἀληθῶς ὁ χριστός; ²⁷ Ἀλλὰ τοῦτον οἶδαμεν πόθεν ἐστίν· ὁ δὲ χριστὸς ὅταν ἔρχηται, οὐδεὶς γινώσκει πόθεν ἐστίν. ²⁸ Ἐκραξεν οὖν ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων ^kὁ Ἰησοῦς καὶ λέγων, Καμὲ οἴδατε, καὶ οἴδατε πόθεν εἰμί· καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἔστιν ἀληθινὸς ὁ πέμψας με, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. ²⁹ ^lἘγὼ οἶδα αὐτόν, ὅτι παρ' αὐτοῦ εἰμι, καὶ ἐκεῖνός με ἀπέστειλεν. ³⁰ Ἐζήτουν οὖν αὐτὸν πιάσαι. Καὶ οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὴν χεῖρα, ὅτι οὐπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ. ³¹ ^mΠολλοὶ δὲ ἐκ τοῦ ὄχλου ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, καὶ ἔλεγον ⁿὅτι Ὁ χριστὸς ὅταν ἔλθῃ, ^oμητὶ πλείονα σημεῖα ^pτούτων ποιήσει ὢν οὗτος ἐποίησεν; ³² Ἦκουσαν οἱ Φαρισαῖοι τοῦ ὄχλου γογγύζοντος περὶ αὐτοῦ ταῦτα· καὶ

^a 7:20 καὶ εἶπεν | CT *om.*

^b 7:21 ἰησοῦς | TR ο ἰησοῦς

^c 7:22 μωσῆς | CT PT μωυσεῖς

^d 7:22 μωσέως | CT PT μωυσεως

^e 7:22 ἐν | [WH]

^f 7:23 ἄνθρωπος | WH [ο] ἄνθρωπος

^g 7:23 μωσέως | CT PT μωυσεως

^h 7:24 κρίνατε | CT κρίνετε

ⁱ 7:25 ἱεροσολυμιτῶν | TH WH

ἱεροσολυμιτῶν

^j 7:26 ἀληθῶς | CT *om.*

^k 7:28 ο | [WH]

^l 7:29 ἐγὼ | TR ἐγὼ δε

^m 7:31 πολλοὶ δε ἐκ τοῦ ὄχλου | CT ἐκ τοῦ

ὄχλου δε πολλοὶ

ⁿ 7:31 οτι | CT *om.*

^o 7:31 μητι | CT μη

^p 7:31 τούτων | CT PCK *om.*

ἀπέστειλαν ^aυπηρέτας οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα πιάσωσιν αὐτόν. ³³ Εἶπεν ^bοὖν ὁ Ἰησοῦς, Ὡς ^cμικρὸν χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι, καὶ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με. ³⁴ Ζητήσετε με, καὶ οὐχ ^dεὐρήσετε· καὶ ὅπου εἰμι ἐγώ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἔλθεῖν. ³⁵ Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς ἑαυτούς, Ποῦ οὗτος μέλλει πορεύεσθαι ὅτι ἡμεῖς οὐχ εὐρήσομεν αὐτόν; Μὴ εἰς τὴν διασπορὰν τῶν Ἑλλήνων μέλλει πορεύεσθαι, καὶ διδάσκειν τοὺς Ἕλληνας; ³⁶ Τίς ἐστὶν ^eοὗτος ὁ λόγος ὃν εἶπεν, Ζητήσετε με, καὶ οὐχ ^fεὐρήσετε· καὶ ὅπου εἰμι ἐγώ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἔλθεῖν;

³⁷ Ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἑορτῆς ^gεἰστίηκει ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔκραξεν, λέγων, Ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρὸς με καὶ πινέτω. ³⁸ Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφή, ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ρεύσουσιν ὕδατος ζῶντος. ³⁹ Τοῦτο δὲ εἶπεν περὶ τοῦ πνεύματος ^hοὗ ἔμελλον λαμβάνειν οἱ ἰπιστευόντες εἰς αὐτόν· οὐπω γὰρ ἦν πνεῦμα ⁱἅγιον, ὅτι ^kἸησοῦς ^lοὐδέπω ἐδοξάσθη. ⁴⁰ ^mΠολλοὶ οὖν ἐκ τοῦ ὄχλου ἀκούσαντες ⁿτὸν λόγον ^oἔλεγον, Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης. ⁴¹ Ἄλλοι ἔλεγον, Οὗτός ἐστιν ὁ χριστός. ^p Ἄλλοι ἔλεγον, Μὴ γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ χριστὸς ἔρχεται; ⁴² ^qΟὐχὶ ἡ γραφή εἶπεν ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματος ^rΔαυὶδ, καὶ ἀπὸ Βηθλεέμ, τῆς κώμης ὅπου ἦν ^sΔαυὶδ, ^tὁ χριστὸς ἔρχεται; ⁴³ Σχίσμα

^a 7:32 υπηρετας οι φαρισαιοι και οι αρχιερεεις | TR οι φαρισαιοι και οι αρχιερεεις υπηρετας | CT οι αρχιερεεις και οι φαρισαιοι υπηρετας

^b 7:33 ουν | TR ουν αυτοις

^c 7:33 μικρον χρονον | CT χρονον μικρον

^d 7:34 ευρησετε | WH ευρησετε με | NA ευρησετε [με]

^e 7:36 ουτος ο λογος | CT ο λογος ουτος

^f 7:36 ευρησετε | WH ευρησετε με | NA ευρησετε [με]

^g 7:37 ειστιηκει | TH WH ιστιηκει

^h 7:39 ου εμελλον | NA RP^mg TH ο εμελλον | PCK ο ημελλον

ⁱ 7:39 πιστευοντες | CT πιστευσαντες

^j 7:39 αγιον | NA SBL WH om.

^k 7:39 ιησους | TR ο ιησους

^l 7:39 ουδεπω | WH ουπω

^m 7:40 πολλοι ουν εκ του οχλου | CT εκ του οχλου ουν

ⁿ 7:40 τον λογον | CT των λογων τουτων

^o 7:40 ελεγον | WH ελεγον [οτι]

^p 7:41 αλλοι | TR αλλοι δε | CT οι δε

^q 7:42 ουχι | CT ουχ

^r 7:42 δαυιδ | TH WH δαυειδ | HF TR δαβιδ

^s 7:42 δαυιδ | TH WH δαυειδ | HF TR δαβιδ

^t 7:42 ο χριστος ερχεται | CT ερχεται ο χριστος

οὖν ^aἐν τῷ ὄχλῳ ἐγένετο δι' αὐτόν. ⁴⁴ Τινὲς δὲ ἤθελον ἐξ αὐτῶν πιάσαι αὐτόν, ἀλλ' οὐδεὶς ^bἐπέβαλεν ἐπ' αὐτόν τὰς χεῖρας.

⁴⁵ Ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαίους· καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι, Διὰ τί οὐκ ἡγάγετε αὐτόν; ⁴⁶ Ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται, Οὐδέποτε οὕτως ἐλάλησεν ^dἄνθρωπος, ὥς οὗτος ὁ ἄνθρωπος. ⁴⁷ Ἀπεκρίθησαν οὖν ^eαὐτοῖς οἱ Φαρισαῖοι, Μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε; ⁴⁸ Μὴ τις ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς αὐτόν, ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων; ⁴⁹ ^fἈλλ' ὁ ὄχλος οὗτος ὁ μὴ γινώσκων τὸν νόμον ^gἐπικατάρτατοί εἰσιν. ⁵⁰ Λέγει Νικόδημος πρὸς αὐτοὺς—ὁ ἐλθὼν ^hνυκτὸς πρὸς ⁱαὐτόν, εἷς ὢν ἐξ αὐτῶν— ⁵¹ Μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν μὴ ἀκούσῃ ^jπαρ' αὐτοῦ πρότερον καὶ γινῶ τί ποιεῖ; ⁵² Ἀπεκρίθησαν καὶ ^kεἶπον αὐτῷ, Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶ; ^lἘρεύνησον καὶ ἴδε ὅτι ^mπροφήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας οὐκ ⁿἐγγίγεται. ⁵³ ^oΚαὶ ^pἐπορεύθη **8** ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. ¹ ^qἸησοῦς δὲ ἐπορεύθη εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν.

^a 7:43 ἐν τῷ ὄχλῳ ἐγένετο | CT ἐγένετο ἐν τῷ ὄχλῳ

^b 7:44 ἐπέβαλεν | WH ἐβαλεν

^c 7:46 οὕτως ἐλάλησεν | CT ἐλάλησεν οὕτως

^d 7:46 ἄνθρωπος ὥς οὗτος ο | CT om.

^e 7:47 αὐτοῖς | [WH]

^f 7:49 ἀλλ' | NA²⁷ SBL TH WH ἀλλά

^g 7:49 ἐπικατάρτατοι | CT ἐπαρτατοι

^h 7:50 νυκτὸς | CT om.

ⁱ 7:50 αὐτον | SBL TH WH αὐτον πρότερον | NA αὐτον [το] πρότερον

^j 7:51 παρ αὐτου πρότερον | CT πρώτων παρ αὐτου

^k 7:52 εἶπον | CT εἶπαν

^l 7:52 ἐρευνήσον | CT ἐραυνήσον

^m 7:52 προφήτης ἐκ τῆς γαλιλαίας | CT ἐκ τῆς γαλιλαίας προφήτης

ⁿ 7:52 ἐγγίγεται | CT ἐγείρεται

^o 7:53–8:11 καὶ ... ἀμαρτάνει (*Pericope Adulterae*: See Appendix C of this volume for an alternative Byzantine reading that shares near-equal support with the main text) | [[NA PT]] | [[WH]] places 7:53–8:11 after 21:25 as an appendix | SBL TH om.

^p 7:53 ἐπορεύθη | NA WH ἐπορεύθησαν | HF PCK PT ἀπηλθεν

^q 8:1 ἰησοῦς δε | HF καὶ ο ἰησοῦς

^o 7:53–8:11 Retain verses 7:53–8:11, variants ignored D E F G H K M S U Γ Λ Π Ω (047) 0233 399 461^c 892 1143 1424^c 2224 2500 (047: adds only 8:3–11) | om. ^p 66 ^p 75 ^x A^{vid} B C^{vid} L N T W X Y Δ Θ Ψ 0141 0211 0250^{vid} 33 461* 565 1080 1295 1424*

² Ὁρθρου δὲ πάλιν ^aπαρεγένετο εἰς τὸ ἱερόν, ^bκαὶ πᾶς ὁ λαὸς ^cἤρχετο· καὶ καθίσας ἐδίδασκεν αὐτούς. ³ Ἄγουσιν δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ^dπρὸς αὐτὸν γυναῖκα ^eἐν μοιχείᾳ ^fκαταληφθεῖσαν· καὶ στήσαντες αὐτὴν ἐν ^gμέσῳ, ⁴ ἡλέγουσιν αὐτῷ, ⁱπειράζοντες, Διδάσκαλε, ^jαὕτη ἡ γυνὴ κατελήφθη ἐπ' αὐτοφόρῳ μοιχευομένη. ⁵ ^kἘν δὲ τῷ νόμῳ ^lΜωσῆς ἡμῖν ἐνετείλατο τὰς τοιαύτας ^mλιθοβολεῖσθαι· σὺ οὖν τί ⁿλέγεις; ⁶ ^oΤοῦτο δὲ ^pἔλεγον πειράζοντες αὐτόν, ἵνα ^qἔχωσιν κατηγορεῖν αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς κάτω κύψας, τῷ δακτύλῳ ^rἔγραφεν εἰς τὴν γῆν, ^sμὴ προσποιούμενος. ⁷ Ὡς δὲ ἐπέμενον ^tἑρωτῶντες ^uαὐτόν, ^vἀνακύψας εἶπεν πρὸς αὐτούς, Ὁ ἀνὰ μάρτητος ὑμῶν, ^wπρῶτον ^xἐπ' αὐτὴν τὸν λίθον βαλέτω. ⁸ Καὶ πάλιν ^yκάτω κύψας ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν. ⁹ Οἱ δέ, ἀκούσαντες,

^a 8:2 παρεγενετο | HF βαθεως ηλθεν ο
ιησους

^b 8:2 και ... αυτους | [WH]

^c 8:2 ηρχετο | HF NA PCK PT TR WH
ηρχετο προς αυτον

^d 8:3 προς αυτον | NA PT WH om.

^e 8:3 εν | HF NA PCK PT WH επι

^f 8:3 καταληφθεισαν | HF NA PCK PT TR
WH κατελημμενην

^g 8:3 μεσω | HF τω μεσω

^h 8:4 λεγουσιν | HF ειπον

ⁱ 8:4 πειραζοντες | HF NA PCK PT TR WH
om.

^j 8:4 αυτη η γυνη κατεληφθη επ
αυτοφορω μοιχευομενη | RP^{mg} αυτη η
γυνη κατεληφθη επ αυτοφορω
μοιχευομενη | TR αυτη η γυνη
κατειληφθη επαυτοφορω μοιχευομενη |
NA PT WH αυτη η γυνη κατειληπται επ
αυτοφορω μοιχευομενη | HF PCK ταυτην
ευρομεν επ αυτοφορω μοιχευομενην

^k 8:5 εν δε | PT και εν

^l 8:5 μωσης ημιν | RP^{mg} μωσης ημιν | NA
ημιν μωσης | WH [ημιν] μωσης | HF
PCK ημων μωσης | PT ημων μωσης

^m 8:5 λιθοβολεισθαι | HF NA PT WH

λιθαζειν

ⁿ 8:5 λεγεις | HF λεγεις περι αυτης

^o 8:6 τουτο ... αυτου | [WH]

^p 8:6 ελεγον πειραζοντες | PT ειπον
εκπειραζοντες

^q 8:6 εχωσιν κατηγορειν | HF PCK εχωσι(v)
κατηγοριαν κατ | PT σχωσι κατηγοριαν
κατ

^r 8:6 εγραφεν | NA RP^{mg} WH κατεγραφεν

^s 8:6 μη προσποιουμενος | HF NA PT ST
WH om.

^t 8:7 ερωτωντες | HF επερωτωντες

^u 8:7 αυτον | [WH]

^v 8:7 ανακυψας ειπεν προς αυτους |
HF αναβλεψας ειπεν αυτοις | NA PT
ανεκυψε(v) και ειπεν αυτοις | WH
ανεκυψεν και ειπεν [αυτοις]

^w 8:7 πρωτον | HF NA PCK PT RP^{mg} TR WH
πρωτος

^x 8:7 επ αυτην τον λιθον βαλετω | RP^{mg}
επ αυτην λιθον βαλλετω | PCK TR τον
λιθον επ αυτη βαλετω | NA WH επ αυτην
βαλετω λιθον | PT βαλετω λιθον επ
αυτην | HF λιθον βαλετω επ αυτην

^y 8:8 κατω κυψας | NA WH κατακυψας

^aκαὶ ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι, ἐξήρχοντο εἰς καθ' εἷς, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν ^bπρεσβυτέρων· καὶ κατελείφθη ^cμόνος ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ ^dοὔσα. **10** Ἀνακύψας δὲ ὁ Ἰησοῦς, ^eκαὶ μηδένα θεασάμενος πλην τῆς γυναικός, ^fεἶπεν αὐτῇ, Ποῦ εἰσιν ^gἐκεῖνοι οἱ κατήγοροί σου; Οὐδεὶς σε κατέκρινεν; **11** Ἡ δὲ εἶπεν, Οὐδεὶς, κύριε. Εἶπεν ^hδὲ ὁ Ἰησοῦς, Οὐδὲ ἐγὼ σε ⁱκρίνω· πορεύου ^jκαὶ μηκέτι ἀμάρτανε.

12 Πάλιν οὖν ^kαὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν λέγων, Ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ^lἐμοὶ οὐ μὴ ^mπεριπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἔξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς. **13** Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι, Σὺ περὶ σεαυτοῦ μαρτυρεῖς· ἡ μαρτυρία σου οὐκ ἔστιν ἀληθής. **14** Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Κὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία μου· ὅτι οἶδα πόθεν ἦλθον, καὶ τοῦ ὑπάγω· ὑμεῖς ⁿδὲ οὐκ οἴδατε πόθεν ἔρχομαι, ^oκαὶ τοῦ ὑπάγω. **15** Ὑμεῖς κατὰ τὴν σάρκα κρίνετε· ἐγὼ οὐ κρίνω οὐδένα. **16** Καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγώ, ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ ^pἀληθής ἐστιν· ὅτι μόνος οὐκ εἰμί, ἀλλ' ἐγὼ καὶ ὁ πέμψας με ^qπατήρ. **17** Καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ ὑμετέρῳ γέγραπται ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία ἀληθής ἐστιν. **18** Ἐγὼ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμαυτοῦ, καὶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ πέμψας με πατήρ. **19** Ἐλεγον οὖν αὐτῷ, Ποῦ ἐστιν ὁ πατήρ σου; Ἀπεκρίθη

^a **8:9** και υπο της συνειδησεως
ελεγχόμενοι | HF NA PT WH *om.*

^b **8:9** πρεσβυτερων | HF PCK TR
πρεσβυτερων εως των εσχατων

^c **8:9** μονος ο ιησους | PT ο ιησους | NA
WH μονος

^d **8:9** ουσα | TR εστωσα

^e **8:10** και μηδενα θεασαμενος πλην της
γυναικος | HF NA PT WH *om.*

^f **8:10** ειπεν αυτη | TR ειπεν αυτη η γυνη |
NA PT WH ειπεν αυτη γυναι | HF ειδεν
αυτην και ειπεν γυναι

^g **8:10** εκεινοι οι κατηγοροι σου | HF οι
κατηγοροι σου | NA PT WH *om.*

^h **8:11** δε | HF PCK TR δε αυτη

ⁱ **8:11** κρινω | HF NA PCK PT TR WH
κατακρινω

^j **8:11** και | WH απο του νυν | HF PCK PT
και απο του νυν | NA [και] απο του νυν

^k **8:12** αυτοις ο ιησους ελαλησεν | NA
SBL TH αυτοις ελαλησεν ο ιησους |
WH αυτοις ελαλησεν [ο] ιησους | TR ο
ιησους αυτοις ελαλησε(v)

^l **8:12** εμοι | WH μοι

^m **8:12** περιπατηση | TR περιπατησει

ⁿ **8:14** δε | [PT]

^o **8:14** και | CT PCK PT η

^p **8:16** αληθης | CT αληθινη

^q **8:16** πατηρ | [WH]

^a Ἰησοῦς, Οὔτε ἐμὲ οἴδατε, οὔτε τὸν πατέρα μου· εἰ ἐμὲ ᾔδειτε, καὶ τὸν πατέρα μου ^bᾔδειτε ἄν. ²⁰ Ταῦτα τὰ ῥήματα ἐλάλησεν ^c ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ οὐδεὶς ἐπίασεν αὐτόν, ὅτι οὐπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.

²¹ Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ^d ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ ὑπάγω, καὶ ζητήσετε με, καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖσθε· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. ²² Ἐλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι, Μήτι ἀποκτενεῖ ἑαυτόν, ὅτι λέγει, Ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν; ²³ Καὶ ^eεἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς ἐκ τῶν κάτω ἐστέ, ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω εἰμί· ὑμεῖς ἐκ ^f τοῦ κόσμου τούτου ἐστέ, ἐγὼ οὐκ εἰμί ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. ²⁴ Εἶπον οὖν ὑμῖν ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν· ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγὼ εἰμι, ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν. ²⁵ Ἐλεγον οὖν αὐτῷ, Σὺ τίς εἶ; ^g Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ^h ὁ Ἰησοῦς, Τὴν ἀρχὴν ⁱ ὅτι καὶ λαλῶ ὑμῖν. ²⁶ Πολλὰ ἔχω περὶ ὑμῶν λαλεῖν καὶ κρίνειν· ἀλλ' ὁ πέμπσας με ἀληθὴς ἐστίν, ἀγὰρ ^j ἤκουσα παρ' αὐτοῦ, ταῦτα ^j λέγω εἰς τὸν κόσμον. ²⁷ Οὐκ ἔγνωσαν ὅτι τὸν πατέρα αὐτοῖς ἔλεγεν. ²⁸ Εἶπεν οὖν ^k αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ὅταν ὑψώσητε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τότε γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμι, καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ ποιῶ οὐδέν, ἀλλὰ καθὼς ἐδίδαξέν με ὁ πατήρ ^l μου, ταῦτα λαλῶ. ²⁹ καὶ ὁ πέμπσας με μετ' ἐμοῦ ἐστίν· οὐκ ἀφῆκέν με μόνον ^m ὁ πατήρ, ὅτι ἐγὼ τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ ποιῶ πάντοτε. ³⁰ Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.

³¹ Ἐλεγεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς πεπιστευκότας αὐτῷ Ἰουδαίους, Ἐὰν ὑμεῖς μένητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταὶ μου ἐστέ· ³² καὶ γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ

^a 8:19 ιησους | TR ο ιησους

^b 8:19 ηδειτε αν | CT αν ηδειτε

^c 8:20 ο ιησους | CT om.

^d 8:21 ο ιησους | CT om.

^e 8:23 ειπεν | CT ελεγεν

^f 8:23 του κοσμου τουτου | CT τουτου του κοσμου

^g 8:25 και | CT om.

^h 8:25 ο | [WH]

ⁱ 8:25 ο τι | WH οτι

^j 8:26 λεγω | CT λαλω

^k 8:28 αυτοις | [NA] | SBL TH WH om.

^l 8:28 μου | NA SBL WH om.

^m 8:29 ο πατηρ | CT om.

ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς. ³³ Ἀπεκρίθησαν ^aαὐτῷ, Σπέρμα Ἀβραάμ ἐσμεν, καὶ οὐδενὶ δεδουλεύκαμεν πώποτε· πῶς σὺ λέγεις ὅτι Ἐλεύθεροι γενήσεσθε; ³⁴ Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ^bὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν δοῦλός ἐστιν ^cτῆς ἁμαρτίας. ³⁵ Ὁ δὲ δοῦλος οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν αἰῶνα· ὁ υἱὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα. ³⁶ Ἐὰν οὖν ὁ υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροι ἔσεσθε. ³⁷ Οἶδα ὅτι σπέρμα Ἀβραάμ ἐστε· ἀλλὰ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν. ³⁸ ^d Ἐγὼ δὲ εἶδρακα παρὰ τῷ πατρὶ ^eμου, λαλῶ· καὶ ὑμεῖς οὖν ^fὃ εἰδράκατε παρὰ ^gτῷ πατρὶ ὑμῶν, ποιεῖτε. ³⁹ Ἀπεκρίθησαν καὶ ^hεἶπον αὐτῷ, Ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἀβραάμ ἐστιν. Λέγει αὐτοῖς ⁱὁ Ἰησοῦς, Εἰ τέκνα τοῦ Ἀβραάμ ^jἦτε, τὰ ἔργα τοῦ Ἀβραάμ ^kἐποιεῖτε. ⁴⁰ Νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ἄνθρωπον ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα, ἣν ἤκουσα παρὰ τοῦ θεοῦ· τοῦτο Ἀβραάμ οὐκ ἐποίησεν. ⁴¹ Ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς ὑμῶν. ^lΕἶπον ^mοὖν αὐτῷ, Ἡμεῖς ἐκ πορνείας ⁿοὐ γεγεννήμεθα· ἓνα πατέρα ἔχομεν, τὸν θεόν. ⁴² Εἶπεν ^oοὖν αὐτοῖς ^pὁ Ἰησοῦς, Εἰ ὁ θεὸς πατὴρ ὑμῶν ἦν, ἡγαπᾶτε ἂν ἐμέ· ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐξῆλθον καὶ ἤκω· οὐδὲ γὰρ ^qἂν ἐμαυτοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐκεῖνός με ἀπέστειλεν. ⁴³ Διὰ τί τὴν λαλίαν τὴν ἐμὴν οὐ γινώσκετε; Ὅτι οὐ δύνασθε ἀκούειν τὸν λόγον τὸν ἐμόν. ⁴⁴ Ὑμεῖς ἐκ ^rτοῦ πατρὸς τοῦ διαβόλου ἐστέ, καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς ὑμῶν θέλετε ποιεῖν. Ἐκεῖνος ἀνθρωποκτόνος ἦν ^sἂν ἀρχῆς,

^a 8:33 αὐτῷ | CT προς αυτον | PCK και ειπον αὐτῷ

^b 8:34 ο | [WH]

^c 8:34 τῆς αμαρτίας | [WH]

^d 8:38 ἐγὼ ο | CT α ἐγώ

^e 8:38 μου | CT om.

^f 8:38 ο εωρακατε | CT α ηκουσατε

^g 8:38 τῷ πατρὶ ὑμῶν | CT του πατρος

^h 8:39 ειπον | CT ειπαν

ⁱ 8:39 ο | [WH]

^j 8:39 ητε | CT εστε

^k 8:39 ἐποιεῖτε | WH ποιεῖτε | RP^{ms} TR ἐποιεῖτε αν

^l 8:41 ειπον | NA SBL WH ειπαν

^m 8:41 ουν | [NA] | SBL TH WH om.

ⁿ 8:41 ου γεγεννημεθα | WH ουκ εγεννηθημεν

^o 8:42 ουν | CT SCR om.

^p 8:42 ο | [WH]

^q 8:44 του | TR om.

καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ ^aοὐχ ἔστηκεν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ. Ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ· ὅτι ψεύστης ἐστὶν καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. ⁴⁵ Ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν ἀλήθειαν λέγω, οὐ πιστεύετε μοι. ⁴⁶ Τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας; Εἰ ^bδὲ ἀλήθειαν λέγω, διὰ τί ὑμεῖς οὐ πιστεύετε μοι; ⁴⁷ Ὁ ὢν ἐκ τοῦ θεοῦ τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ ἀκούει· διὰ τοῦτο ὑμεῖς οὐκ ἀκούετε, ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἐστέ. ⁴⁸ Ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ^dεἶπον αὐτῷ, Οὐ καλῶς λέγομεν ἡμεῖς ὅτι ^eΣαμαρεῖτης εἶ σύ, καὶ δαιμόνιον ἔχεις; ⁴⁹ Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, Ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ τὸν πατέρα μου, καὶ ὑμεῖς ἀτιμάζετέ με. ⁵⁰ Ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν δόξαν μου· ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων. ⁵¹ Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐάν τις τὸν ^fλόγον τὸν ἐμὸν τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα. ⁵² ^gΕἶπον ^hοὖν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι, Νῦν ἐγνώκαμεν ὅτι δαιμόνιον ἔχεις. Ἀβραὰμ ἀπέθανεν καὶ οἱ προφηταί, καὶ σὺ λέγεις, Ἐάν τις τὸν λόγον μου τηρήσῃ, οὐ μὴ ἰγεύσῃται θανάτου εἰς τὸν αἰῶνα. ⁵³ Μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ, ὅστις ἀπέθανεν; Καὶ οἱ προφηταί ἀπέθανον· τίνα σεαυτὸν ^jσὺ ποιεῖς; ⁵⁴ Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, Ἐὰν ἐγὼ ^kδοξάζω ἐμαυτόν, ἡ δόξα μου οὐδὲν ἐστίν· ἔστιν ὁ πατὴρ μου ὁ δοξάζων με, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι Θεὸς ἡμῶν ἐστίν, ⁵⁵ καὶ οὐκ ἐγνώκατε αὐτόν· ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν, ^mκαὶ ἐὰν εἶπω ὅτι οὐκ οἶδα αὐτόν, ἔσομαι ὅμοιος ⁿὑμῶν, ψεύστης· ὁ ἀλλ' οἶδα αὐτόν, καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ τηρῶ. ⁵⁶ Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλιάσατο ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμήν, καὶ εἶδεν καὶ ἐχάρη. ⁵⁷ ^pΕἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς αὐτόν, Πεντήκοντα ἔτη οὐπω

^a 8:44 οὐχ ἔστηκεν | CT οὐκ ἔστηκεν

^b 8:46 δε | CT om.

^c 8:48 ουν | CT om.

^d 8:48 ειπον | CT ειπαν

^e 8:48 σαμαρειτης | NA SBL σαμαριτης

^f 8:51 λογον τον εμον | CT εμον λογον

^g 8:52 ειπον | WH ειπαν

^h 8:52 ουν | [NA] | SBL TH WH om.

ⁱ 8:52 γευσεται | TR γευσεται

^j 8:53 συ | CT om.

^k 8:54 δοξαζω | CT δοξασω

^l 8:54 ημων | PT TH TR WH υμων

^m 8:55 και εαν | CT καν

ⁿ 8:55 υμων | NA SBL WH υμιν

^o 8:55 αλλ | NA²⁷ SBL TH WH αλλα

^p 8:57 ειπον | WH ειπαν

ἔχεις, καὶ Ἀβραὰμ ἐώρακας; ⁵⁸ Εἶπεν αὐτοῖς ^aὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι, ἐγὼ εἰμι. ⁵⁹ Ἦραν οὖν λίθους ἵνα βάλωσιν ἐπ’ αὐτόν· Ἰησοῦς δὲ ἐκρύβη, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, ^bδιελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν· καὶ παρήγεν οὕτως.

9 Καὶ παράγων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς. ² Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες, ^cῬαββί, τίς ἡμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ; ³ Ἀπεκρίθη ^dἸησοῦς, Οὔτε οὗτος ἡμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ· ἀλλ’ ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ ἐν αὐτῷ. ⁴ ^eἘμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέρα ἐστίν· ἔρχεται νύξ, ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι. ⁵ Ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ, φῶς εἰμι τοῦ κόσμου. ⁶ Ταῦτα εἰπὼν, ἔπτυσεν χαμαί, καὶ ἐποίησεν πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος, καὶ ^fἐπέχρισεν ^gτὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ, ⁷ καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὑπαγε νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ—ὃ ἐρμηνεύεται, Ἀπεσταλμένος. Ἀπῆλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθεν βλέπων. ⁸ Οἱ οὖν γείτονες καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον ὅτι ^hτυφλὸς ἦν, ἔλεγον, Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ προσαιτῶν; ⁹ Ἄλλοι ἔλεγον ὅτι Οὗτός ἐστιν· ἄλλοι ⁱδὲ ὅτι Ὁμοῖος αὐτῷ ἐστιν. Ἐκεῖνος ἔλεγεν ὅτι Ἐγὼ εἰμι. ¹⁰ Ἐλεγον οὖν αὐτῷ, Πῶς ^jἀνεώχθησάν σου οἱ ὀφθαλμοί; ¹¹ Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος ^kκαὶ εἶπεν, Ἄνθρωπος λεγόμενος Ἰησοῦς πηλὸν ἐποίησεν, καὶ ἐπέχρισέν μου τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ εἶπέν ^lμοι, Ὑπαγε εἰς ^mτὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, καὶ νίψαι.

^a 8:58 ο | NA SBL WH *om.*

^b 8:59 διελθὼν δια μέσου αὐτῶν καὶ παρήγεν οὕτως | CT *om.*

^c 9:2 ραββί | TH WH ραββει

^d 9:3 ἰησοῦς | TR ο ἰησοῦς

^e 9:4 ἐμε | CT ἡμας

^f 9:6 ἐπέχρισεν | WH ἐπεθηκεν

^g 9:6 τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ | CT αὐτοῦ τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς

ὀφθαλμούς

^h 9:8 τυφλός | CT προσαιτητής

ⁱ 9:9 δε σὺ | CT ἐλεγον οὐχι ἀλλ(α)

^j 9:10 ἀνεώχθησαν | RP^{ms} SBL TH

ἠνεώχθησαν | NA WH [οὐν] ἠνεώχθησαν

^k 9:11 καὶ εἶπεν ἄνθρωπος | CT ο

ἄνθρωπος ο

^l 9:11 μοι | CT μοι οὐτι

^m 9:11 τὴν κολυμβήθραν τοῦ | CT τὸν

Ἀπελθὼν ^aδὲ καὶ νιψάμενος, ἀνέβλεψα. ¹² ^bΕἶπον οὖν αὐτῷ, Ποῦ ἐστὶν ἐκεῖνος; Λέγει, Οὐκ οἶδα.

¹³ Ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, τὸν ποτε τυφλόν. ¹⁴ ^cἮν δὲ σάββατον ^cὅτε τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀνέωξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. ¹⁵ Πάλιν οὖν ἡρώτων αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι, πῶς ἀνέβλεψεν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Πηλὸν ἐπέθηκέν ^dμου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἐνιψάμην, καὶ βλέπω. ¹⁶ Ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν Φαρισαίων τινές, ^eΟὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἔστιν παρὰ τοῦ θεοῦ, ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ. ^fἌλλοι ἔλεγον, Πῶς δύναται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; Καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς. ¹⁷ ^gΛέγουσιν τῷ τυφλῷ πάλιν, ^hΣὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἡνοιξέν σου τοὺς ὀφθαλμούς; Ὁ δὲ εἶπεν ὅτι Προφήτης ἐστίν. ¹⁸ Οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι ⁱτυφλὸς ἦν καὶ ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος, ¹⁹ καὶ ἡρώτησαν αὐτοὺς λέγοντες, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη; Πῶς οὖν ^kἄρτι βλέπει; ²⁰ Ἀπεκρίθησαν ^lδὲ αὐτοῖς οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ ^mεἶπον, Οἶδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν, καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη. ²¹ πῶς δὲ νῦν βλέπει, οὐκ οἶδαμεν· ἢ τίς ἡνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς, ἡμεῖς οὐκ οἶδαμεν· ⁿαὐτὸς ἡλικίαν ἔχει· αὐτὸν ἐρωτήσατε, αὐτὸς περὶ ^oἑαυτοῦ λαλήσει. ²² Ταῦτα ^pεἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους· ἥδη γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα

^a 9:11 δε | CT ουν

^b 9:12 ειπον ουν | CT και ειπαν

^c 9:14 οτε | CT εν η ημερα

^d 9:15 μου επι τους οφθαλμους | TR επι τους οφθαλμους μου

^e 9:16 ουτος ο ανθρωπος ουκ εστιν παρα του θεου | CT ουκ εστιν ουτος παρα θεου ο ανθρωπος

^f 9:16 αλλοι | NA WH αλλοι [δε]

^g 9:17 λεγουσιν | CT PCK λεγουσιν ουν

^h 9:17 συ τι | NA SBL WH τι συ

ⁱ 9:17 ηνοιξεν | CT ηνεωξεν

^j 9:18 τυφλος ην | CT ην τυφλος

^k 9:19 αρτι βλεπει | CT βλεπει αρτι

^l 9:20 δε αυτοις | TR αυτοις | CT ουν

^m 9:20 ειπον | CT ειπαν

ⁿ 9:21 αυτος ηλικιαν εχει αυτον ερωτησατε | CT αυτον ερωτησατε ηλικιαν εχει

^o 9:21 εαυτου | TR αυτου

^p 9:22 ειπον | NA SBL WH ειπαν

ἐάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ χριστόν, ἀποσυνάγωγος γένηται. ²³ Διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ ^aεἶπον ὅτι Ἑλικίαν ἔχει, αὐτὸν ^bἐρωτήσατε. ²⁴ Ἐφώνησαν οὖν ^cἐκ δευτέρου τὸν ἄνθρωπον ὃς ἦν τυφλός, καὶ ^dεἶπον αὐτῷ, Δὸς δόξαν τῷ θεῷ· ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι ^eὁ ἄνθρωπος οὗτος ἁμαρτωλός ἐστιν. ²⁵ Ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος ^fκαὶ εἶπεν, Εἰ ἁμαρτωλός ἐστιν, οὐκ οἶδα· ἐν οἶδα, ὅτι τυφλὸς ὢν, ἄρτι βλέπω. ²⁶ ^gΕἶπον ^hδὲ αὐτῷ ⁱπάλιν, Τί ἐποίησέν σοι; Πῶς ^jἤνοιξέν σου τοὺς ὀφθαλμούς; ²⁷ Ἀπεκρίθη αὐτοῖς, Εἶπον ὑμῖν ἤδη, καὶ οὐκ ἠκούσατε. Τί πάλιν θέλετε ἀκούειν; Μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ γενέσθαι; ²⁸ ^kἘλοιδόρησαν αὐτόν, καὶ ^lεἶπον, Σὺ ^mεἰ μαθητὴς ἐκεῖνου· ἡμεῖς δὲ τοῦ ⁿΜωσέως ἐσμὲν μαθηταί. ²⁹ Ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι ^oΜωσῆ λελάληκεν ὁ θεός· τοῦτον δὲ οὐκ οἶδαμεν πόθεν ἐστίν. ³⁰ Ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐν ^pγὰρ τούτῳ θαυμαστόν ἐστιν, ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἴδατε πόθεν ἐστίν, καὶ ^qἀνέωξέν μου τοὺς ὀφθαλμούς. ³¹ Οἶδαμεν ^rδὲ ὅτι ^sἁμαρτωλῶν ὁ θεὸς οὐκ ἀκούει· ἀλλ' ἐάν τις θεοσεβῇς ἦ, καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, τούτου ἀκούει. ³² Ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη ὅτι ^tἤνοιξέν τις ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ γεγεννημένου. ³³ Εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν οὐδέν. ³⁴ Ἀπεκρίθησαν καὶ ^uεἶπον αὐτῷ, Ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγεννήθης ^vὅλος, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; Καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω.

^a 9:23 ειπον | CT ειπαν

^b 9:23 ερωτησατε | CT επερωτησατε

^c 9:24 εκ δευτερου τον ανθρωπον | CT τον ανθρωπον εκ δευτερου

^d 9:24 ειπον | CT ειπαν

^e 9:24 ο ανθρωπος ουτος | CT ουτος ο ανθρωπος

^f 9:25 και ειπεν | CT om.

^g 9:26 ειπον | WH ειπαν

^h 9:26 δε | CT ουν

ⁱ 9:26 παλιν | CT om.

^j 9:26 ηνοιξεν | PCK ανεωξεν

^k 9:28 ελοιδορησαν | NA WH και

ελοιδορησαν | TR ελοιδορησαν ουν

^l 9:28 ειπον | WH ειπαν

^m 9:28 ει μαθητης | CT μαθητης ει

ⁿ 9:28 μωσεως | CT PT μωυσεως

^o 9:29 μωση | HF PCK μωσει | CT PT μωυσει

^p 9:30 γαρ τωτῳ | CT τωτῳ γαρ το

^q 9:30 ανεωξεν | CT ηνοιξεν

^r 9:31 δε | CT om.

^s 9:31 αμαρτωλων ο θεος | WH ο θεος αμαρτωλων

^t 9:32 ηνοιξεν | NA SBL WH ηνεωξεν

^u 9:34 ειπον | CT ειπαν

^v 9:34 ολος | PCK ολως

35 Ἦκουσεν ^aὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω· καὶ εὐρὼν αὐτόν, εἶπεν ^bαὐτῷ, Σὺ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἑθεοῦ; 36 Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος ^dκαὶ εἶπεν, Ἐκαὶ τίς ἐστιν, κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν; 37 Εἶπεν ^fδὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Καὶ ἐώρακας αὐτόν, καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκεῖνός ἐστιν. 38 Ὁ δὲ ἔφη, Πιστεύω, κύριε· καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. 39 Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Εἰς κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἦλθον, ἵνα οἱ μὴ βλέποντες βλέπωσιν, καὶ οἱ βλέποντες τυφλοὶ γένωνται. 40 ^gΚαὶ ἤκουσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων ταῦτα οἱ ἥδοντες μετ' αὐτοῦ, καὶ ⁱεἶπον αὐτῷ, Μὴ καὶ ἡμεῖς τυφλοὶ ἐσμεν; 41 Εἶπεν αὐτοῖς ^jὁ Ἰησοῦς, Εἰ τυφλοὶ ἦτε, οὐκ ἂν εἴχατε ἁμαρτίαν· νῦν δὲ λέγετε ὅτι Βλέπομεν· ἡ ^kοὖν ἁμαρτία ὑμῶν μένει.

10 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων, ^lἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος κλέπτης ἐστὶν καὶ ληστής. 2 Ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας ποιμὴν ἐστὶν τῶν προβάτων. 3 Τούτῳ ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει, καὶ τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει, καὶ τὰ ἴδια πρόβατα ^mκαλεῖ κατ' ὄνομα, καὶ ἐξάγει αὐτά. 4 ⁿΚαὶ ὅταν τὰ ἴδια ^oπρόβατα ^pἐκβάλῃ, ἔμπροσθεν αὐτῶν πορεύεται· καὶ τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι οἶδασιν τὴν φωνὴν αὐτοῦ. 5 Ἄλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ^qἀκολουθήσωσιν, ἀλλὰ φεύζονται ἀπ' αὐτοῦ· ὅτι οὐκ οἶδασιν τῶν ἀλλοτρίων τὴν φωνήν. 6 Ταύτην τὴν παροιμίαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνοι δὲ οὐκ ἔγνωσαν τίνα ἦν ἃ ἐλάλει αὐτοῖς.

^a 9:35 ο | NA SBL WH *om.*

^b 9:35 αὐτω | CT *om.*

^c 9:35 θεου | CT ἀνθρώπου

^d 9:36 καὶ εἶπεν | [WH]

^e 9:36 καὶ | TR *om.*

^f 9:37 δε | CT *om.*

^g 9:40 καὶ | CT *om.*

^h 9:40 οντες μετ αὐτου | CT μετ αὐτου
οντες

ⁱ 9:40 εἶπον | WH εἶπαν

^j 9:41 ο | [WH]

^k 9:41 ουν | CT *om.*

^l 10:1 ἀλλα | NA²⁸ ἀλλ

^m 10:3 καλεῖ | CT φωνεῖ

ⁿ 10:4 καὶ | CT *om.*

^o 10:4 προβατα | CT παντα

^p 10:4 εκβαλη | PCK εκβαλλη

^q 10:5 ακολουθησωσιν | CT
ακολουθησουσιν

⁷ Εἶπεν οὖν πάλιν ^aαὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ^bὅτι ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα τῶν προβάτων. ⁸ Πάντες ὅσοι ^cἤλθον κλέπται εἰσὶν καὶ λησταί· ἀλλ' οὐκ ἤκουσαν αὐτῶν τὰ πρόβατα. ⁹ Ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ, σωθήσεται, καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται, καὶ νομὴν εὐρήσει. ¹⁰ Ὁ κλέπτης οὐκ ἔρχεται εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ ἀπολέσῃ· ἐγὼ ἤλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσιν, καὶ περισσὸν ἔχωσιν. ¹¹ Ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός· ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων. ¹² Ὁ ^dμισθωτὸς δέ, καὶ οὐκ ὢν ποιμὴν, οὗ οὐκ ^eεἰσὶν τὰ πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον, καὶ ἀφίησιν τὰ πρόβατα, καὶ φεύγει· καὶ ὁ λύκος ἀρπάζει αὐτά, καὶ σκορπίζει ^fτὰ πρόβατα. ¹³ ^gὉ δὲ μισθωτὸς φεύγει, ὅτι μισθωτὸς ἐστίν, καὶ οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προβάτων. ¹⁴ Ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός, καὶ ^hγινώσκω τὰ ἐμά, καὶ ἰγινώσκομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν. ¹⁵ Καθὼς ἰγινώσκει με ὁ πατήρ, καὶ γὰρ ^kγινώσκω τὸν πατέρα· καὶ τὴν ψυχὴν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων. ¹⁶ Καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω, ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς ἀλλῆς ταύτης· ἀκεῖνά ^lμε δεῖ ἀγαγεῖν, καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκούσουσιν· καὶ ^mγενήσεται μία ποίμνη, εἷς ποιμὴν. ¹⁷ Διὰ τοῦτο ⁿὁ πατήρ με ἀγαπᾷ, ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχὴν μου, ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν. ¹⁸ Οὐδεὶς ^oαἶρει αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγὼ τίθημι αὐτὴν ἀπ' ἐμαντοῦ. Ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν, καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν. Ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ πατρός μου.

^a 10:7 αυτοῖς ο | NA ο | WH [ο]

^b 10:7 ὅτι | WH *om.*

^c 10:8 ἤλθον | TR προ εμου ἤλθον | PCK PT SBL TH WH ἤλθον προ εμου | NA ἤλθον [προ εμου]

^d 10:12 μισθωτὸς δε | NA SBL WH μισθωτὸς | TH δε μισθωτὸς

^e 10:12 εἰσιν | CT *εστιν*

^f 10:12 τα πρόβατα | CT *om.*

^g 10:13 ο δε μισθωτὸς φεύγει | CT *om.*

^h 10:14 γινώσκω | TH γεινώσκω

ⁱ 10:14 γινώσκομαι υπο των εμων | NA SBL WH γινωσκουσι(ν) με τα εμα | TH γεινωσκουσι με τα εμα

^j 10:15 γινώσκει | TH γεινώσκει

^k 10:15 γινώσκω | TH γεινώσκω

^l 10:16 με δεῖ | CT δεῖ με

^m 10:16 γενήσεται | CT γενησονται

ⁿ 10:17 ο πατηρ με | CT με ο πατηρ

^o 10:18 αιρει | WH ηρεν

¹⁹ Σχίσμα ^aοὖν πάλιν ἐγένετο ἐν τοῖς Ἰουδαίοις διὰ τοὺς λόγους τούτους. ²⁰ Ἐλεγον δὲ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, Δαιμόνιον ἔχει καὶ μαίνεται· τί αὐτοῦ ἀκούετε; ²¹ Ἄλλοι ἔλεγον, Ταῦτα τὰ ῥήματα οὐκ ἔστιν δαιμονιζομένου· μὴ δαιμόνιον δύναται τυφλῶν ὀφθαλμοὺς ^bἀνοίγειν;

²² Ἐγένετο ^cδὲ τὰ ^dἘγκαίνια ἐν ^eἹεροσολύμοις, ^fκαὶ χειμῶν ἦν· ²³ καὶ περιεπάτει ^gὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ ἐν τῇ στοᾷ ^hΣολομῶνος. ²⁴ Ἐκύκλωσαν οὖν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ ἔλεγον αὐτῷ, Ἔως πότε τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἵρεις; Εἰ σὺ εἶ ὁ χριστός, ⁱεἰπὲ ἡμῖν παρρησίᾳ. ²⁵ Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ^jὁ Ἰησοῦς, Εἶπον ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε· τὰ ἔργα ^kἃ ἐγὼ ποιῶ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς μου, ταῦτα μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ· ²⁶ ^lἀλλ' ὑμεῖς οὐ πιστεύετε· ¹οὐ γάρ ἐστε ἐκ τῶν προβάτων τῶν ἐμῶν, ^mκαθὼς εἶπον ὑμῖν. ²⁷ Τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς μου ⁿἀκούει, καὶ γὰρ ^oγινώσκω αὐτά, καὶ ἀκολουθοῦσίν μοι· ²⁸ καὶ γὰρ ^pζῶν αἰώνιον δίδωμι αὐτοῖς· καὶ οὐ μὴ ἀπόλονται εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ οὐχ ἄρπάσει τις αὐτὰ ἐκ τῆς χειρὸς μου. ²⁹ Ὁ πατὴρ μου ^qὃς δέδωκέν μοι, μείζων πάντων ἐστίν· καὶ οὐδεὶς δύναται ἄρπάζειν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ πατρὸς ^rμου. ³⁰ Ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ^sἐν ἑσμεν. ³¹ Ἐβάστασαν ^tοὖν πάλιν λίθους οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν. ³² Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ^uὁ Ἰησοῦς, Πολλὰ ^tκαλὰ ἔργα ἔδειξα ὑμῖν ἐκ τοῦ πατρὸς ^uμου· διὰ ποῖον αὐτῶν ἔργον

^a 10:19 οὖν | CT *om.*

^b 10:21 ανοιγειν | CT ανοιξαι

^c 10:22 δε | CT τότε

^d 10:22 εγκαينيا | TH WH ενκαινια

^e 10:22 ιεροσολυμοις | CT PT TR τοις ιεροσολυμοις

^f 10:22 και | CT *om.*

^g 10:23 ο | [WH]

^h 10:23 σολομωνος | CT PT του σολομωνος | TR του σολομωντος

ⁱ 10:24 ειπε | WH ειπον

^j 10:25 ο | [WH]

^k 10:26 αλλ | NA²⁷ SBL TH WH αλλα

^l 10:26 ου γαρ | CT οτι ουκ

^m 10:26 καθως ειπον υμιν | CT *om.*

ⁿ 10:27 ακουει | CT ακουουσιν

^o 10:27 γινωσκω | TH γεινωσκω

^p 10:28 ζων αιωνιον διδωμι αυτοις | CT διδωμι αυτοις ζων αιωνιον

^q 10:29 ος δεδωκεν μοι μειζων παντων | SBL TH ο δεδωκεν μοι παντων μειζων | NA WH ο δεδωκεν μοι παντων μειζον

^r 10:29 μου | CT *om.*

^s 10:31 ουν | NA TH WH *om.*

^t 10:32 καλα εργα εδειξα υμιν | NA SBL TH εργα καλα εδειξα υμιν | WH εργα εδειξα υμιν καλα

^u 10:32 μου | NA SBL WH *om.*

^aλιθαρίζετέ με; ³³ Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι ^bλέγοντες, Περὶ καλοῦ ἔργου οὐ λιθαρίζομέν σε, ἀλλὰ περὶ βλασφημίας, καὶ ὅτι σὺ ἄνθρωπος ὢν ποιεῖς σεαυτὸν θεόν. ³⁴ Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ^cὁ Ἰησοῦς, Οὐκ ἔστιν γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ^dὑμῶν, Ἐγὼ εἶπα, Θεοὶ ἐστε; ³⁵ Εἰ ἐκείνους εἶπεν θεοὺς, πρὸς οὓς ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐγένετο—καὶ οὐ δύναται λυθῆναι ἡ γραφή— ³⁶ ὃν ὁ πατήρ ἡγάσεν καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, ὑμεῖς λέγετε ὅτι Βλασφημεῖς, ὅτι εἶπον, Υἱὸς τοῦ θεοῦ εἰμι; ³⁷ Εἰ οὐ ποιῶ τὰ ἔργα τοῦ πατρός μου, μὴ πιστεύετε μοι. ³⁸ εἰ δὲ ποιῶ, κἂν ἐμοὶ μὴ πιστεύητε, τοῖς ἔργοις ^eπιστεύσατε· ἵνα γνῶτε καὶ ^fπιστεύσητε ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ πατήρ, καὶ γὰρ ἐν ^gαὐτῷ. ³⁹ Ἐζήτουν ^hοὖν ⁱπάλιν αὐτὸν πιάσαι· καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν.

⁴⁰ Καὶ ἀπῆλθεν πάλιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου εἰς τὸν τόπον ὅπου ἦν ^jἸωάννης τὸ πρῶτον βαπτίζων· καὶ ^kἔμεινεν ἐκεῖ. ⁴¹ Καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς αὐτόν, καὶ ἔλεγον ὅτι ^lἸωάννης μὲν σημεῖον ἐποίησεν οὐδέν· πάντα δὲ ὅσα εἶπεν ^mἸωάννης περὶ τούτου, ἀληθὴ ἦν. ⁴² Καὶ ⁿἐπίστευσαν πολλοὶ ^oἐκεῖ εἰς αὐτόν.

11 ¹ Ἦν δέ τις ἀσθενῶν Λάζαρος ἀπὸ Βηθανίας, ἐκ τῆς κώμης Μαρίας καὶ Μάρθας τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς. ² Ἦν δὲ ^pΜαρία ἡ ἀλείψασα τὸν κύριον μύρῳ, καὶ ἐκμάζασα τοὺς πόδας αὐτοῦ ταῖς θριξίν ^qαὐτῆς, ἥς ὁ ἀδελφὸς Λάζαρος ἡσθένει. ³ Ἀπέστειλαν οὖν αἱ ἀδελφαὶ πρὸς αὐτὸν λέγουσαι, Κύριε, ἵδε ὃν φιλεῖς ἀσθενεῖ. ⁴ Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Αὕτη ἡ ἀσθένεια οὐκ ἔστιν πρὸς θάνατον, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δόξης

^a 10:32 λιθαρίζετε με | CT εμε λιθαρίζετε

^b 10:33 λεγοντες | CT om.

^c 10:34 ο | [NA WH]

^d 10:34 υμων | CT υμων οτι

^e 10:38 πιστευσατε | CT πιστευετε

^f 10:38 πιστευσητε | NA SBL WH

γινωσκητε | TH γεινωσκητε

^g 10:38 αυτω | CT τω πατρι

^h 10:39 ουν | [NA WH] | RP^{mss} TH om.

ⁱ 10:39 παλιν αυτον πιασαι | PCK PT παλιν

πιασαι αυτον | NA WH αυτον παλιν

πιασαι

^j 10:40 ιωαννης | WH ιωαννης

^k 10:40 εμεινεν | WH εμενεν

^l 10:41 ιωαννης | WH ιωαννης

^m 10:41 ιωαννης | WH ιωαννης

ⁿ 10:42 επιστευσαν πολλοι | CT πολλοι

επιστευσαν

^o 10:42 εκει εις αυτον | CT εις αυτον εκει

^p 11:2 μαρια | NA SBL WH μαριαμ

^q 11:2 αυτης | PCK εαυτης

τοῦ θεοῦ, ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ δι' αὐτῆς. ⁵ Ἠγάπα δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν Μάρθαν καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ τὸν Λάζαρον. ⁶ Ὡς οὖν ἤκουσεν ὅτι ἀσθενεῖ, τότε μὲν ἔμεινεν ἐν ᾧ ἦν τόπῳ δύο ἡμέρας. ⁷ Ἐπειτα μετὰ τοῦτο λέγει τοῖς μαθηταῖς, Ἄγωμεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν πάλιν. ⁸ Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί, ^a Ῥαββί, νῦν ἐζήτουν σε λιθάσαι οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν ὑπάγεις ἐκεῖ; ⁹ Ἀπεκρίθη ^b Ἰησοῦς, Οὐχὶ δώδεκά ^c εἰσιν ὥραι τῆς ἡμέρας; Ἐάν τις περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ προσκóπτει, ὅτι τὸ φῶς τοῦ κόσμου τούτου βλέπει. ¹⁰ Ἐὰν δέ τις περιπατῇ ἐν τῇ νυκτί, προσκóπτει, ὅτι τὸ φῶς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ. ¹¹ Ταῦτα εἶπεν, καὶ μετὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖς, Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοίμηται· ἀλλὰ πορεύομαι ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν. ¹² ^d Εἶπον οὖν οἱ μαθηταί ^e αὐτοῦ, Κύριε, εἰ κεκοίμηται, σωθήσεται. ¹³ Εἰρήκει δὲ ὁ Ἰησοῦς περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ· ἐκείνοι δὲ ἔδοξαν ὅτι περὶ τῆς κοιμήσεως τοῦ ὕπνου λέγει. ¹⁴ Τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς παρρησίᾳ, Λάζαρος ἀπέθανεν. ¹⁵ Καὶ χαίρω δι' ὑμᾶς, ἵνα πιστεῦσητε, ὅτι οὐκ ἦμην ἐκεῖ· ^f ἀλλὰ ἄγωμεν πρὸς αὐτόν. ¹⁶ Εἶπεν οὖν Θωμᾶς, ὁ λεγόμενος Δίδυμος, τοῖς ^g συμμαθηταῖς, Ἄγωμεν καὶ ἡμεῖς, ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ.

¹⁷ Ἐλθὼν οὖν ὁ Ἰησοῦς εὗρεν αὐτὸν τέσσαρας ^h ἡμέρας ἤδη ἔχοντα ἐν τῷ μνημείῳ. ¹⁸ ⁱ Ἦν δὲ ἡ Βηθανία ἐγγὺς τῶν Ἱεροσολύμων, ὡς ἀπὸ σταδίων δεκαπέντε· ¹⁹ ^j καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐληλύθεισαν πρὸς ^k τὰς περὶ Μάρθαν καὶ ^l Μαρίαν, ἵνα παραμυθίσωνται αὐτὰς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ ^m αὐτῶν. ²⁰ Ἦ οὖν Μάρθα, ὡς ἤκουσεν ὅτι ⁿ Ἰησοῦς ἔρχεται, ὑπήντησεν

^a 11:8 ραββι | TH WH ραββει

^b 11:9 ιησους | TR ο ιησους

^c 11:9 εισιν ωραι | CT PCK ωραι εισιν

^d 11:12 ειπον | NA SBL WH ειπαν

^e 11:12 αυτου | CT αυτω

^f 11:15 αλλα | NA²⁸ PT TR αλλ

^g 11:16 συμμαθηταις | TH WH
συμμαθηταις

^h 11:17 ημερας ηδη | CT ηδη ημερας

ⁱ 11:18 η | WH om.

^j 11:19 και πολλοι | CT πολλοι δε

^k 11:19 τας περι | CT την

^l 11:19 μαριαν | CT μαριαμ

^m 11:19 αυτων | CT om.

ⁿ 11:20 ιησους | PT TR ο ιησους

αὐτῷ· ^aΜαρία δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἐκαθέζετο. ²¹ Εἶπεν οὖν ^bΜάρθα πρὸς ^cτὸν Ἰησοῦν, Κύριε, εἰ ἦς ὧδε, ^dὁ ἀδελφός μου οὐκ ἂν ἐτεθνήκει. ²² Ἄλλὰ καὶ νῦν οἶδα ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν θεόν, δώσει σοι ὁ θεός. ²³ Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Ἀναστήσεται ὁ ἀδελφός σου. ²⁴ Λέγει αὐτῷ ^eΜάρθα, Οἶδα ὅτι ἀναστήσεται ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. ²⁵ Εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή· ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, κἂν ἀποθάνῃ, ζήσεται. ²⁶ καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμέ, οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα. Πιστεύεις τοῦτο; ²⁷ Λέγει αὐτῷ, Ναί, κύριε· ἐγὼ πεπίστευκα, ὅτι σὺ εἶ ὁ χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος. ²⁸ Καὶ ^fταῦτα εἰποῦσα ἀπῆλθεν, καὶ ἐφώνησεν ^hΜαρίαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς λάθρᾳ, ⁱεἰποῦσα, Ὁ διδάσκαλος πάρεστιν καὶ φωνεῖ σε. ²⁹ ^jἘκεῖνη ὡς ἤκουσεν, ^kἐγείρεται ταχὺ καὶ ^lἔρχεται πρὸς αὐτόν. ³⁰ Οὐπω δὲ ἐληλύθει ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην, ἀλλ' ^mἦν ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ὑπῆντησεν αὐτῷ ἡ Μάρθα. ³¹ Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι οἱ ὄντες μετ' αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ παραμυθούμενοι αὐτήν, ἰδόντες τὴν ⁿΜαρίαν ὅτι ταχέως ἀνέστη καὶ ἐξῆλθεν, ἠκολούθησαν αὐτῇ, ^oλέγοντες ὅτι Ὑπάγει εἰς τὸ μνημεῖον, ἵνα κλαύσῃ ἐκεῖ. ³² Ἡ οὖν ^pΜαρία, ὡς ἦλθεν ὅπου ἦν ^qὁ Ἰησοῦς, ἰδοῦσα αὐτόν, ἔπεσεν ^rαὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας λέγουσα αὐτῷ, Κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἂν ^sἀπέθανέν μου ὁ ἀδελφός. ³³ Ἰησοῦς οὖν ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν, καὶ τοὺς συνελθόντας αὐτῇ Ἰουδαίους κλαίοντας, ἐνεβριμήσατο

^a 11:20 μαρια | NA WH μαριαμ

^b 11:21 μαρθα | CT TR η μαρθα | PT [η]
μαρθα

^c 11:21 τον | WH om.

^d 11:21 ο ἀδελφος μου ουκ αν ετεθνηκει |
NA SBL WH ουκ αν απεθανεν ο ἀδελφος
μου

^e 11:22 αλλα | [NA] | SBL WH om.

^f 11:24 μαρθα | NA SBL WH η μαρθα

^g 11:28 ταυτα | CT τουτο

^h 11:28 μαριαν | CT μαριαμ

ⁱ 11:28 ειπουσα | WH ειπασα

^j 11:29 εκεινη | CT εκεινη δε

^k 11:29 εγειρεται | CT ηγερθη

^l 11:29 ερχεται | CT ηρχετο

^m 11:30 ην | CT ην ει

ⁿ 11:31 μαριαν | CT μαριαμ

^o 11:31 λεγοντες | CT δοξαντες

^p 11:32 μαρια | NA SBL WH μαριαμ

^q 11:32 ο | CT om.

^r 11:32 αυτου εις τους ποδας | TR εις τους
ποδας αυτου | CT αυτου προς τους ποδας

^s 11:32 απεθανεν μου | CT μου απεθανεν

τῷ πνεύματι, καὶ ἐτάραξεν ἑαυτόν, ³⁴ καὶ εἶπεν, Ποῦ τεθείκατε αὐτόν; Λέγουσιν αὐτῷ, Κύριε, ἔρχου καὶ ἴδε. ³⁵ Ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς. ³⁶ Ἐλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι, Ἴδε πῶς ἐφίλει αὐτόν. ³⁷ Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ^aεἶπον, Οὐκ ^bἡδύνατο οὗτος, ὁ ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ, ποιῆσαι ἵνα καὶ οὗτος μὴ ἀποθάνῃ; ³⁸ Ἰησοῦς οὖν πάλιν ἐμβριμώμενος ἐν ἑαυτῷ ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον. Ἦν δὲ σπήλαιον, καὶ λίθος ἐπέκειτο ἐπ' αὐτῷ. ³⁹ Λέγει ὁ Ἰησοῦς, Ἄρατε τὸν λίθον. Λέγει αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ τοῦ ^cτεθνηκότος Μάρθα, Κύριε, ἥδη ὅζει· τεταρταῖος γάρ ἐστιν. ⁴⁰ Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Οὐκ εἰπὸν σοι ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς, ^dὄψει τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ; ⁴¹ Ἦραν οὖν τὸν λίθον, ^eοὗ ἦν ὁ τεθνηκὼς κείμενος. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἦρεν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω, καὶ εἶπεν, Πάτερ, εὐχαριστῶ σοι ὅτι ἤκουσάς μου. ⁴² Ἐγὼ δὲ ᾔδειν ὅτι πάντοτέ μου ἀκούεις· ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιεστῶτα εἶπον, ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. ⁴³ Καὶ ταῦτα εἰπὼν, φωνῇ μεγάλῃ ἐκραύγασεν, Λάζαρε, δεῦρο ἕξω. ⁴⁴ ^fΚαὶ ἐξηλθεν ὁ τεθνηκὼς, δεδεμένος τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας κειρίαις, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ σουδαρίῳ περιεδέδετο. Λέγει ^gαὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Λύσατε αὐτόν, καὶ ^hἄφετε ὑπάγειν.

⁴⁵ Πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν Ἰουδαίων, οἱ ἐλθόντες πρὸς τὴν Ἰμαρίαν καὶ θεασάμενοι ⁱἃ ἐποίησεν ^kὁ Ἰησοῦς, ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. ⁴⁶ Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον πρὸς τοὺς Φαρισαίους, καὶ ^lεἶπον αὐτοῖς ^mἃ ἐποίησεν ⁿὁ Ἰησοῦς.

⁴⁷ Συνήγαγον οὖν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι συνέδριον, καὶ ἔλεγον, Τί ποιοῦμεν; Ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος πολλὰ ^oση-

^a 11:37 εἶπον | NA SBL WH εἶπαν

^b 11:37 ἡδύνατο | CT εδύνατο

^c 11:39 τεθνηκός | CT τετελευτηκός

^d 11:40 οἶσει | CT οψη

^e 11:41 οὐ ἦν ὁ τεθνηκὼς κείμενος | CT om.

^f 11:44 καὶ | CT om.

^g 11:44 αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς | WH [ο] ἰησοῦς αὐτοῖς

^h 11:44 ἀφετε | CT ἀφετε αὐτον

ⁱ 11:45 μαριαν | CT μαριαμ

^j 11:45 α | WH ο

^k 11:45 ὁ ἰησοῦς | CT om.

^l 11:46 εἶπον | NA SBL WH εἶπαν

^m 11:46 α | PCK οσα

ⁿ 11:46 ο | NA SBL WH om.

^o 11:47 σημεῖα ποιεῖ | CT ποιεῖ σημεῖα

μεῖα ποιεῖ. ⁴⁸ Ἐὰν ἀφῶμεν αὐτὸν οὕτως, πάντες πιστεύσου-
σιν εἰς αὐτόν· καὶ ἐλεύσονται οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ἀροῦσιν ἡμῶν
καὶ τὸν τόπον καὶ τὸ ἔθνος. ⁴⁹ Εἷς δέ τις ἐξ αὐτῶν Καϊάφας,
ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, εἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς οὐκ
οἶδατε οὐδέν, ⁵⁰ οὐδὲ ^aδιαλογίζεσθε ὅτι συμφέρει ^bἡμῖν ἵνα εἷς
ἄνθρωπος ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, καὶ μὴ ὅλον τὸ ἔθνος ἀπο-
ληται. ⁵¹ Τοῦτο δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ οὐκ εἶπεν, ^cἀλλὰ ἀρχιερεὺς ὢν
τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, ^dπροεφήτευσεν ὅτι ^eἔμελλεν ^fἸησοῦς
ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους, ⁵² καὶ οὐχ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους
μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ τὰ διεσκορπισμένα
συναγάγῃ εἰς ἓν. ⁵³ Ἀπ' ἐκείνης οὖν τῆς ἡμέρας ^gσυνεβουλευέ-
σαντο ἵνα ἀποκτείνωσιν αὐτόν.

⁵⁴ ^hἸησοῦς οὖν οὐκέτι παρρησίᾳ περιεπάτει ἐν τοῖς Ἰου-
δαίοις, ⁱἀλλὰ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν χώραν ἐγγὺς τῆς ἐρή-
μου, εἰς Ἐφραῖμ λεγομένην πόλιν, κακεῖ ^jδιέτριβεν μετὰ τῶν
μαθητῶν ^kαὐτοῦ. ⁵⁵ Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ Πάσχα τῶν Ἰουδαίων·
καὶ ἀνέβησαν πολλοὶ εἰς Ἱεροσόλυμα ἐκ τῆς χώρας πρὸ τοῦ
Πάσχα, ἵνα ἀγνίσωσιν ἑαυτούς. ⁵⁶ Ἐζήτουν οὖν τὸν Ἰησοῦν,
καὶ ἔλεγον μετ' ἀλλήλων ἐν τῷ ἱερῷ ἐστηκότες, Τί ^lδοκεῖ ὑμῖν;
Ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν ἑορτήν; ⁵⁷ Δεδώκεισαν δὲ ^mκαὶ οἱ
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ⁿἐντολήν, ἵνα ἐάν τις γνῶ ποῦ ἐστίν,
μηνύσῃ, ὅπως πιάσωσιν αὐτόν.

12 Ὁ οὖν Ἰησοῦς πρὸ ἑξ ἡμερῶν τοῦ Πάσχα ἦλθεν
εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος ^oὃς τεθνηκώς, ὃν

^a 11:50 διαλογίζεσθε | CT λογιζεσθε

^b 11:50 ἡμιν | CT υμιν

^c 11:51 ἀλλὰ | NA²⁸ ἀλλ

^d 11:51 προεφήτευσεν | CT επροφητευσεν

^e 11:51 ἐμελλεν | TH ημελλεν

^f 11:51 ἰησοῦς | PCK PT TR ο ἰησοῦς

^g 11:53 συνεβουλευσαντο | CT

εβουλευσαντο

^h 11:54 ἰησοῦς ουν | CT ο ουν ἰησοῦς

ⁱ 11:54 ἀλλὰ | NA²⁸ ἀλλ

^j 11:54 διέτριβεν | CT εμεινεν

^k 11:54 αὐτου | CT om.

^l 11:56 δοκεῖ υμιν | PCK υμιν δοκεῖ

^m 11:57 καὶ | CT om.

ⁿ 11:57 ἐντολήν | CT ἐντολας

^o 12:1 ο τεθνηκως | CT om.

ἤγειρεν ἐκ ^aνεκρῶν. ² Ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει· ὁ δὲ Λάζαρος εἰς ἣν ^bτῶν ^cἀνακειμένων σὺν αὐτῷ. ³ Ἡ οὖν ^dΜαρία λαβοῦσα λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου, ἤλειπεν τοὺς πόδας ^eτοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐξέμαζεν ταῖς θριξίν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὁσμῆς τοῦ μύρου. ⁴ Λέγει ^fοὖν εἰς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτης, ὁ μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι, ⁵ Διὰ τί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων, καὶ ἐδόθη πτωχοῖς; ⁶ Εἶπεν δὲ τοῦτο, οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ, ^gἀλλ' ὅτι κλέπτῃς ἦν, καὶ τὸ γλωσσόκομον ^hεἶχεν, καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν. ⁷ Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς, Ἄφες αὐτήν· ⁱεἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου ^jτετήρηκεν αὐτό. ⁸ Τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε.

⁹ Ἐγὼ οὖν ^kὅχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ἐστίν· καὶ ^lἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. ¹⁰ Ἐβουλευσάντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν· ¹¹ ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ὑπῆγον τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν.

¹² Τῇ ἐπαύριον ^mὅχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτήν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται ⁿ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, ¹³ ἔλαβον τὰ βαῖα τῶν φοινίκων, καὶ ἐξῆλθον εἰς ^oὕπαντησιν αὐτῷ, καὶ

^a 12:1 νεκρων | NA SBL WH νεκρων
ιησους | TH νεκρων ο ιησους

^b 12:2 των | CT εκ των

^c 12:2 ανακειμενων συν | TR
συνανακειμενων

^d 12:3 μαρια | NA SBL WH μαριαμ

^e 12:3 του | [WH]

^f 12:4 ουν εις εκ των μαθητων αυτου
ιουδας σιμωνος ισκαριωτης | NA δε
ιουδας ο ισκαριωτης εις [εκ] των
μαθητων αυτου | SBL TH δε ιουδας ο
ισκαριωτης εις των μαθητων αυτου |
WH [δε] ιουδας ο ισκαριωτης εις των

μαθητων αυτου

^g 12:6 αλλ | HF SCR αλλα

^h 12:6 ειχεν και | CT εχων

ⁱ 12:7 εις | CT ινα εις

^j 12:7 τετηρηκεν | CT τηρηση

^k 12:9 οχλος | TH WH ο οχλος | NA [ο]
οχλος

^l 12:9 ηλθον | WH ηλθαν

^m 12:12 οχλος | NA SBL WH ο οχλος

ⁿ 12:12 ιησους | NA PCK SBL TH TR ο
ιησους

^o 12:13 υπαντησιν | PCK απαντησιν

^a ἔκραζον, Ὡσαννά· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου, ^b βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. ¹⁴ Εὐρὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνάριον, ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό, καθὼς ἐστὶν γεγραμμένον, ¹⁵ Μὴ φοβοῦ, ^d θυγάτηρ Σιών· ἰδοὺ, ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται, καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου. ¹⁶ Ταῦτα ^f δὲ οὐκ ἔγνωσαν ^e οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον· ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη ^h Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα, καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ. ¹⁷ Ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ' αὐτοῦ ὅτε τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. ¹⁸ Διὰ τοῦτο ⁱ καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι ^j ἤκουσεν τοῦτο αὐτὸν πεποιηκέναι τὸ σημεῖον. ¹⁹ Οἱ οὖν Φαρισαῖοι ^k εἶπον πρὸς ἑαυτούς, Θεωρεῖτε ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδέν· ἴδε ὁ κόσμος ὀπίσω αὐτοῦ ἀπῆλθεν.

²⁰ Ἦσαν δέ ^l τινες Ἑλληνες ἐκ τῶν ἀναβαινόντων ἵνα προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ. ²¹ οὗτοι οὖν ^m προσήλθον Φίλιππο τῷ ἀπὸ Βηθσαϊδᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἡρώτων αὐτὸν λέγοντες, Κύριε, θέλομεν τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν. ²² Ἐρχεται ⁿ Φίλιππος καὶ λέγει τῷ Ἀνδρέᾳ· ^o καὶ πάλιν Ἀνδρέας καὶ Φίλιππος ^p λέγουσιν τῷ Ἰησοῦ. ²³ Ὁ δὲ Ἰησοῦς ^q ἀπεκρίνατο αὐτοῖς λέγων, Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. ²⁴ Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν καρπὸν φέρει. ²⁵ Ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ^r ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ εἰς ζωὴν αἰώνιον

^a 12:13 εκραζον | CT εκραυγαζον

^b 12:13 βασιλευς | TR ο βασιλευς | SBL TH WH και ο βασιλευς | NA [και] ο βασιλευς

^c 12:14 αυτο | PCK αυτω

^d 12:15 θυγατερ | CT θυγατηρ

^e 12:15 σιων | TH σειων

^f 12:16 δε | CT om.

^g 12:16 οι μαθηται αυτου | CT αυτου οι μαθηται

^h 12:16 ιησους | HF PCK PT RP^{ms} TR ο ιησους

ⁱ 12:18 και | [NA]

^j 12:18 ηκουσεν | CT PT ηκουσαν

^k 12:19 ειπον | CT ειπαν

^l 12:20 τινες ελληνες | CT ελληνες τινες

^m 12:21 προσηλθον | WH προσηλθαν

ⁿ 12:22 φιλιππος | CT ο φιλιππος

^o 12:22 και παλιν | CT ερχεται

^p 12:22 λεγουσιν | CT και λεγουσιν

^q 12:23 απεκρινατο | CT αποκρινεται

^r 12:25 απολεσει | CT απολλυει

φυλάξει αὐτήν. ²⁶ Ἐὰν ἐμοὶ ^aδιακονῇ τις, ἐμοὶ ἀκολουθεῖτω· καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγώ, ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς ἔσται· ^bκαὶ ἐὰν τις ἐμοὶ διακονῇ, τιμήσει αὐτὸν ὁ πατήρ. ²⁷ Νῦν ἡ ψυχὴ μου τετάρακται· καὶ τί εἶπω; Πάτερ, σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης. Ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὴν ὥραν ταύτην. ²⁸ Πάτερ, δόξασόν σου τὸ ὄνομα. Ἦλθεν οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, Καὶ ἐδόξασα, καὶ πάλιν δοξάσω. ²⁹ Ὁ ^cοὖν ὄχλος ὁ ἐστὼς καὶ ἀκούσας ἔλεγεν βροντὴν γεγονέναι· ἄλλοι ἔλεγον, Ἄγγελος αὐτῷ λελάληκεν. ³⁰ Ἀπεκρίθη ^dἸησοῦς καὶ εἶπεν, Οὐ δι' ἐμὲ ^eαὕτη ἡ φωνὴ γέγονεν, ἀλλὰ δι' ὑμᾶς. ³¹ Νῦν κρίσις ἐστὶν τοῦ κόσμου τούτου· νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβλήθησεται ἔξω. ³² Καγὼ ^fἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἐλκύσω πρὸς ἐμαυτόν. ³³ Τοῦτο δὲ ἔλεγεν, σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ^gἔμελλεν ἀποθνήσκειν. ³⁴ ^hἈπεκρίθη αὐτῷ ὁ ὄχλος, Ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ πῶς ⁱσὺ λέγεις, Δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; Τίς ἐστὶν οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; ³⁵ Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ φῶς ^jμεθ' ὑμῶν ἐστίν. Περιπατεῖτε ^kἕως τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ· καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει. ³⁶ ^lἜως τὸ φῶς ἔχετε, πιστεῦετε εἰς τὸ φῶς, ἵνα υἱοὶ φωτὸς γέννησθε.

Ταῦτα ἐλάλησεν ^mὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν. ³⁷ Τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα πεποικηκότος ἔμπροσθεν αὐτῶν, οὐκ ἐπίστευον εἰς αὐτόν. ³⁸ ἵνα ὁ λόγος Ἡσαΐου τοῦ προφήτου πληρωθῇ, ὃν εἶπεν, Κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; Καὶ ὁ βραχίων κυρίου τίني ἀπεκαλύφθη; ³⁹ Διὰ τοῦτο

^a 12:26 διακονη τις | CT τις διακονη

^b 12:26 καὶ | CT om.

^c 12:29 οὖν | [WH]

^d 12:30 ιησους και ειπεν | HF PT RP^{mg} TR ο ιησους και ειπεν | WH και ειπεν ιησους

^e 12:30 αυτη η φωνη | CT η φωνη αυτη

^f 12:32 εαν | WH αν

^g 12:33 εμελλεν | CT PCK PT TR ημελλεν

^h 12:34 απεκριθη | CT απεκριθη ουν

ⁱ 12:34 συ λεγεις | TR συ λεγεις οτι | CT λεγεις συ οτι

^j 12:35 μεθ υμων | CT εν υμιν

^k 12:35 εως | CT ως

^l 12:36 εως | CT ως

^m 12:36 ο | CT om.

οὐκ ἠδύναντο πιστεύειν, ὅτι πάλιν εἶπεν Ἡσαΐας, ⁴⁰ Τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ^aπεπώρωκεν αὐτῶν τὴν καρδίαν· ἵνα μὴ ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ νοήσωσιν τῇ καρδίᾳ, καὶ ^bἐπιστραφῶσιν, καὶ ^cἰάσωμαι αὐτούς. ⁴¹ Ταῦτα εἶπεν Ἡσαΐας, ^d ὅτε εἶδεν τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησεν περὶ αὐτοῦ. ⁴² Ὅμως μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν· ἀλλὰ διὰ τοὺς Φαρισαίους οὐχ ὡμολόγουν, ἵνα μὴ ἀποσυνάγωγοι γένωνται. ⁴³ Ἠγάπησαν γὰρ τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἢπερ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ.

⁴⁴ Ἰησοῦς δὲ ἔκραξεν καὶ εἶπεν, Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, οὐ πιστεύει εἰς ἐμέ, ^e ἀλλ' εἰς τὸν πέμψαντά με. ⁴⁵ καὶ ὁ θεωρῶν ἐμέ, θεωρεῖ τὸν πέμψαντά με. ⁴⁶ Ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνη. ⁴⁷ Καὶ ἕαν τις μου ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων καὶ μὴ ^fπιστεύσῃ, ἐγὼ οὐ κρίνω αὐτόν· οὐ γὰρ ἦλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σώσω τὸν κόσμον. ⁴⁸ Ὁ ἀθετῶν ἐμέ καὶ μὴ λαμβάνων τὰ ῥήματά μου, ἔχει τὸν κρίνοντα αὐτόν· ὁ λόγος δὲν ἐλάλησα, ἐκεῖνος κρινεῖ αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. ⁴⁹ Ὅτι ἐγὼ ἐξ ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλάλησα· ἀλλ' ὁ πέμψας με πατήρ, αὐτός μοι ἐντολὴν ^g ἔδωκεν, τί εἶπω καὶ τί λαλήσω. ⁵⁰ Καὶ οἶδα ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐστίν· ἃ οὖν ^hλαλῶ ἐγώ, καθὼς εἵρηκέν μοι ὁ πατήρ, οὕτως λαλῶ.

13 Πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι ⁱἐλήλυθεν αὐτοῦ ἡ ὥρα ἵνα μεταβῇ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου πρὸς τὸν πατέρα, ἀγαπήσας τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τέλος ἠγάπησεν αὐτούς. ² Καὶ δείχνου ^jγενομένου, τοῦ διαβόλου ἥδη βεβληκότος εἰς τὴν καρδίαν

^a 12:40 πεπωρωκεν | CT επωρωσεν

^b 12:40 επιστραφωσιν | CT στραφωσι(v)

^c 12:40 ιασωμαι | CT PT RP^{mg} ιασομαι

^d 12:41 οτε | CT οτι

^e 12:44 αλλ | NA²⁷ SBL TH WH αλλα

^f 12:47 πιστευση | CT φυλαξη

^g 12:49 εδωκεν | CT δεδωκεν

^h 12:50 λαλω εγω | CT εγω λαλω

ⁱ 13:1 εληλυθεν | CT ηλθεν

^j 13:2 γενομενου | CT γινομενου

^aἸουδά Σίμωνος Ἰσκαριώτου ἵνα αὐτὸν παραδῶ, ³ εἰδὼς ^bὅ
 Ἰησοῦς ὅτι πάντα ^cδέδωκεν αὐτῷ ὁ πατήρ εἰς τὰς χεῖρας, καὶ
 ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξῆλθεν καὶ πρὸς τὸν θεὸν ὑπάγει, ⁴ ἐγείρεται
 ἐκ τοῦ δείπνου, καὶ τίθησιν τὰ ἱμάτια, καὶ λαβὼν λέντιον
 διέζωσεν ἑαυτόν. ⁵ Εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα, καὶ
 ἥρξατο νίπτειν τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν, καὶ ἐκμάσσειν
 τῷ λεντίῳ ^dᾧ ἦν διεζωσμένος. ⁶ Ἔρχεται οὖν πρὸς Σίμωνα
 Πέτρον· ^eκαὶ λέγει αὐτῷ ἑκεῖνος, Κύριε, σὺ μου νίπτεις τοὺς
 πόδας; ⁷ Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὁ ἐγὼ ποιῶ, σὺ
 οὐκ οἶδας ἄρτι, γνώση δὲ μετὰ ταῦτα. ⁸ Λέγει αὐτῷ Πέτρος,
 Οὐ μὴ νίψῃς ^fτοὺς πόδας μου εἰς τὸν αἰῶνα. Ἀπεκρίθη ^gαὐτῷ
 ὁ Ἰησοῦς, Ἐὰν μὴ νίψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ. ⁹ Λέγει
 αὐτῷ Σίμων Πέτρος, Κύριε, μὴ τοὺς πόδας μου μόνον, ἀλλὰ
 καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλὴν. ¹⁰ Λέγει αὐτῷ ^hὁ Ἰησοῦς,
 Ὁ λελουμένος ⁱοὐ χρεῖαν ἔχει ἢ τοὺς πόδας νίψασθαι, ἀλλ'
 ἔστιν καθαρὸς ὅλος· καὶ ὑμεῖς καθαροὶ ἐστε, ἀλλ' οὐχὶ πάντες.
¹¹ Ἦδει γὰρ τὸν παραδιδόντα αὐτόν· διὰ τοῦτο ^kεἶπεν, Οὐχὶ
 πάντες καθαροὶ ἐστε.

¹² Ὅτε οὖν ἔνιψεν τοὺς πόδας αὐτῶν, ^lκαὶ ἔλαβεν τὰ
 ἱμάτια αὐτοῦ, ^mἀναπεσὼν πάλιν, εἶπεν αὐτοῖς, ⁿΓινώσκετε τί
 πεποίηκα ὑμῖν; ¹³ Ὑμεῖς φωνεῖτέ με, Ὁ διδάσκαλος, καὶ ὁ
 κύριος· καὶ καλῶς λέγετε, εἰμὶ γάρ. ¹⁴ Εἰ οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν
 τοὺς πόδας, ὁ κύριος καὶ ὁ διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε
 ἀλλήλων νίπτειν τοὺς πόδας. ¹⁵ Ὑπόδειγμα γὰρ ^oἔδωκα ὑμῖν,

^a 13:2 ιουδα σιμωνος ισκαριωτου ινα
 αυτον παραδω | NA SBL ινα παραδοι
 αυτον ιουδας σιμωνος ισκαριωτου | TH
 WH ινα παραδοι αυτον ιουδας σιμωνος
 ισκαριωτης

^b 13:3 ο ιησους | CT om.

^c 13:3 δεδωκεν | NA SBL WH εδωκεν

^d 13:6 και | CT om.

^e 13:6 εκεινος | NA SBL WH om.

^f 13:8 τους ποδας μου | CT μου τους
 ποδας

^g 13:8 αυτω ο ιησους | CT ιησους αυτω

^h 13:10 ο | WH om.

ⁱ 13:10 ου χρειαν εχει | CT ουκ εχει χρειαν

^j 13:10 η τους ποδας | NA SBL TH ει μη
 τους ποδας | WH [ει μη τους ποδας]

^k 13:11 ειπεν | CT ειπεν οτι

^l 13:12 και | [NA]

^m 13:12 αναπεσων | CT και ανεπεσεν

ⁿ 13:12 γινωσκετε | TH γεινωσκετε

^o 13:15 εδωκα | PCK PT δεδωκα

ἵνα καθὼς ^aἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ποιήτε. ¹⁶ Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Οὐκ ἔστιν δοῦλος μεΐζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, οὐδὲ ἀπόστολος μεΐζων τοῦ πέμψαντος αὐτόν. ¹⁷ Εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοί ἐστε ἐὰν ποιήτε αὐτά. ¹⁸ Οὐ περὶ πάντων ὑμῶν λέγω· ἐγὼ οἶδα ^bοὓς ἐξελεξάμην· ἀλλ' ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ, Ὁ τρώγων ^cμετ' ἐμοῦ τὸν ἄρτον ἐπήρεν ἐπ' ἐμὲ τὴν πτέρναν αὐτοῦ. ¹⁹ Ἀπ' ἄρτι λέγω ὑμῖν πρὸ τοῦ γενέσθαι, ἵνα, ^d ὅταν γένηται, πιστεύσητε ὅτι ἐγὼ εἰμι. ²⁰ Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Ὁ λαμβάνων ^eἐάν τινα πέμψω, ἐμὲ λαμβάνει· ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων, λαμβάνει τὸν πέμψαντά με.

²¹ Ταῦτα εἰπὼν ^fὁ Ἰησοῦς ἐταράχθη τῷ πνεύματι, καὶ ἐμαρτύρησεν καὶ εἶπεν, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με. ²² Ἐβλεπον ^gοὖν εἰς ἀλλήλους οἱ μαθηταί, ἀπορούμενοι περὶ τίνος λέγει. ²³ Ἦν ^hδὲ ἀνακείμενος εἷς ⁱτῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν ἠγάπα ^jὁ Ἰησοῦς· ²⁴ νεύει οὖν τούτῳ Σίμων Πέτρος ^kκυθέσθαι τίς ἂν εἴη περὶ οὗ λέγει. ²⁵ ^lἘπιπεσὼν δὲ ἐκεῖνος ^mοὕτως ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ Ἰησοῦ, λέγει αὐτῷ, Κύριε, τίς ἐστιν; ²⁶ Ἀποκρίνεται ⁿὁ Ἰησοῦς, Ἐκεῖνός ἐστιν ὃς ἐγὼ ^oβάψας τὸ ψωμίον ἐπιδώσω. ^p Καὶ ἐμβάψας ^qτὸ ψωμίον, ^rδίδωσιν Ἰούδα Σίμωνος ^sἸσκαριώτη. ²⁷ Καὶ μετὰ τὸ ψωμίον, τότε εἰσῆλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ Σατανᾶς. Λέγει οὖν αὐτῷ ^tὁ Ἰησοῦς,

^a 13:15 ἐγὼ | PCK *om.*

^b 13:18 οὓς | CT τινας

^c 13:18 μετ ἐμοῦ | CT μου

^d 13:19 ὅταν γένηται πιστεύσητε | NA
SBL TH πιστεύσητε ὅταν γένηται | WH
πιστεύητε ὅταν γένηται

^e 13:20 εἰαν | CT αν

^f 13:21 ο | [NA] | WH *om.*

^g 13:22 οὖν εἰς | NA SBL WH εἰς | PCK δε
προς

^h 13:23 δε | CT *om.*

ⁱ 13:23 τῶν | CT PT ἐκ τῶν

^j 13:23 ο | [WH]

^k 13:24 κυθέσθαι τις αν εἰη | WH και λεγει

αὐτῷ εἶπε τις ἐστιν

^l 13:25 ἐπιπεσὼν δε | SBL WH ἀναπεσὼν |
NA TH ἀναπεσὼν οὖν

^m 13:25 οὕτως | PCK PT TR *om.*

ⁿ 13:26 ο | [NA] | WH οὖν [ο]

^o 13:26 βάψας τὸ ψωμίον ἐπιδώσω | CT
βαψω τὸ ψωμίον και δώσω αὐτῷ

^p 13:26 και ἐμβάψας | CT βάψας οὖν

^q 13:26 το | [WH]

^r 13:26 δίδωσιν | WH λαμβανει και
διδωσιν | NA [λαμβάνει και] δίδωσιν

^s 13:26 ἰσκαριώτη | CT ἰσκαριώτου

^t 13:27 ο | WH *om.*

^αΟ ποιεῖς, ποίησον ^ατάχιον. ²⁸ Τοῦτο ^βδὲ οὐδεὶς ἔγνω τῶν ἀνακειμένων πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ. ²⁹ Τινὲς γὰρ ἐδόκουν, ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν ^γὁ Ἰούδας, ὅτι λέγει αὐτῷ ^δὁ Ἰησοῦς, Ἀγόρασον ὧν χρειαν ἔχομεν εἰς τὴν ἐορτήν· ἢ τοῖς πτωχοῖς ἵνα τι δῶ. ³⁰ Λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνος, ^εεὐθέως ἐξήλθεν· ἦν δὲ νύξ.

³¹ ^εΌτε ἐξήλθεν, λέγει ^ςὁ Ἰησοῦς, Νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ. ³² ^hΕἰ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ θεὸς δοξάσει αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ, καὶ εὐθὺς δοξάσει αὐτόν. ³³ Τεκνία, ἔτι μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἰμι. Ζητήσετέ με, καὶ καθὼς εἶπον τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι Ὅπου ἰπάγω ἐγώ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν, καὶ ὑμῖν λέγω ἄρτι. ³⁴ Ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους· καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς, ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. ³⁵ Ἐν τούτῳ γινώσκονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις.

³⁶ Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος, Κύριε, ποῦ ὑπάγεις; Ἀπεκρίθη ^καὐτῷ ἰὸ Ἰησοῦς, Ὅπου ^μὑπάγω, οὐ δύνασάι μοι νῦν ἀκολουθῆσαι, ^νὕστερον δὲ ἀκολουθήσεις μοι. ³⁷ Λέγει αὐτῷ ^οΠέτρος, Κύριε, διὰ τί οὐ δύναμαί σοι ^ρἀκολουθῆσαι ἄρτι; Τὴν ψυχὴν μου ὑπὲρ σοῦ θήσω. ³⁸ ^qἈπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Τὴν ψυχὴν σου ὑπὲρ ἐμοῦ θήσεις; Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἀλέκτωρ ^ρφωνήσῃ ἕως οὗ ^ςἀπαρνήσῃ με τρίς.

^a 13:27 ταχιον | WH ταχειον

^b 13:28 δε | [NA WH]

^c 13:29 ο | CT om.

^d 13:29 ο | [NA] | WH om.

^e 13:30 ευθεως εξηλθεν | CT εξηλθεν
ευθυς

^f 13:31 οτε | CT SCR οτε ουν | PT οτε [ουν]

^g 13:31 ο | CT om.

^h 13:32 ει ο θεος εδοξασθη εν αυτω |
[NA] | TH WH om.

ⁱ 13:32 εαυτω | NA TH αυτω | SBL WH
αυτω

^j 13:33 υπαγω εγω | CT εγω υπαγω

^k 13:36 αυτω | [NA] | SBL WH om.

^l 13:36 ο | CT om.

^m 13:36 υπαγω | PCK PT εγω υπαγω

ⁿ 13:36 υστερον δε ακολουθησεις μοι | CT
ακολουθησεις δε υστερον

^o 13:37 πετρος | NA PT SBL TR ο πετρος |
WH [ο] πετρος

^p 13:37 ακολουθισαι | TH WH ακολουθειν

^q 13:38 απεκριθη αυτω ο | CT αποκρινεται

^r 13:38 φωνησι | PT TR φωνησει

^s 13:38 απαρνηση | CT αρνηση

14 Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδιά· πιστεύετε εἰς τὸν θεόν, καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε. ² Ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρός μου μοναὶ πολλαὶ εἰσιν· εἰ δὲ μή, εἶπον ἂν ^aὑμῖν· Πορεύομαι ἐτοιμάσαι τόπον ὑμῖν. ³ Καὶ ἐὰν πορευθῶ, ^bἐτοιμάσω ^cὑμῖν τόπον· πάλιν ἔρχομαι καὶ ^dπαραλήψομαι ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτόν, ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγώ, καὶ ὑμεῖς ᾗτε. ⁴ Καὶ ὅπου ^eἐγὼ ὑπάγω οἴδατε, ^fκαὶ τὴν ὁδὸν οἴδατε. ⁵ Λέγει αὐτῷ Θωμᾶς, Κύριε, οὐκ οἶδαμεν ποῦ ὑπάγεις· ^gκαὶ πῶς ^hδυναμέθα τὴν ὁδὸν εἰδέναι; ⁶ Λέγει αὐτῷ ἰὸ Ἰησοῦς, Ἐγὼ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή· οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν πατέρα, εἰ μὴ δι' ἐμοῦ. ⁷ Εἰ ^jἐγνώκειτέ με, καὶ τὸν πατέρα μου ^kἐγνώκετε ἅν· ^lκαὶ ἅπ' ἄρτι ^mγινώσκετε αὐτόν, καὶ ἑώρακατε ⁿαὐτόν. ⁸ Λέγει αὐτῷ Φίλιππος, Κύριε, δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα, καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν. ⁹ Λέγει αὐτῷ ^oὁ Ἰησοῦς, ^pΤοσοῦτον χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι, καὶ οὐκ ἔγνωκάς με, Φίλιππε; Ὁ ἑωρακὼς ἐμέ, ἑώρακεν τὸν πατέρα· ^qκαὶ πῶς σὺ λέγεις, Δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα; ¹⁰ Οὐ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ, καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστιν; Τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ ἔλαλῶ ὑμῖν, ἅπ' ἐμαυτοῦ οὐ λαλῶ· ὁ δὲ πατὴρ ^sὁ ἐν ἐμοὶ μένων, ^tαὐτὸς ποιεῖ τὰ ^uἔργα. ¹¹ Πιστεύετε μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ, καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί· εἰ δὲ μή, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετε ^vμοι. ¹² Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ κάκεῖνος ποιήσει, καὶ μείζονα

^a 14:2 ὑμιν | CT ὑμιν οτι

^b 14:3 ἐτοιμασῶ | CT HF PCK PT RP^{mg} TR
καὶ ἐτοιμασῶ | RP^{mg} ἐτοιμασαι

^c 14:3 ὑμιν τοπον | CT τοπον ὑμιν

^d 14:3 παραληψομαι | CT παραληψομαι

^e 14:4 ἐγω | [NA]

^f 14:4 καὶ τὴν ὁδὸν οἶδατε | CT τὴν ὁδὸν

^g 14:5 καὶ | CT om.

^h 14:5 δυναμέθα τὴν ὁδὸν εἰδέναι | WH
οἶδαμεν τὴν ὁδὸν

ⁱ 14:6 ο | [NA] | WH om.

^j 14:7 ἐγνώκειτε | NA ἐγνώκατε

^k 14:7 ἐγνώκετε αν | SBL TH WH αν

ἡδεῖτε | NA γνώσεσθε

^l 14:7 καὶ | SBL TH WH om.

^m 14:7 γινώσκετε | TH γεινώσκετε

ⁿ 14:7 αὐτον | WH om.

^o 14:9 ο | [WH]

^p 14:9 τοσοῦτον χρόνον | NA SBL τοσοῦτω
χρονῶ

^q 14:9 καὶ | CT om.

^r 14:10 λαλῶ | CT λέγω

^s 14:10 ο | CT om.

^t 14:10 αὐτος | CT om.

^u 14:10 ἔργα | CT ἔργα αὐτου

^v 14:11 μοι | CT om.

τούτων ποιήσει· ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸν πατέρα ^aμου πορεύομαι. **13** Καὶ ^bὅ τι ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, τοῦτο ποιήσω, ἵνα δοξασθῇ ὁ πατήρ ἐν τῷ υἱῷ. **14** Ἐάν τι αἰτήσητέ ^cμε ἐν τῷ ὀνόματί μου, ^dἐγὼ ποιήσω. **15** Ἐὰν ἀγαπᾷτέ με, τὰς ἐντολὰς τὰς ἐμὰς ^eτηρήσατε. **16** ^fΚαὶ ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα, καὶ ἄλλον παράκλητον δώσει ὑμῖν, ἵνα ^gμένῃ μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα, **17** τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται λαβεῖν, ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτό, οὐδὲ ^hγινώσκει ⁱαὐτό. Ὑμεῖς ^jδὲ ^kγινώσκετε αὐτό, ὅτι παρ' ὑμῖν μένει, καὶ ἐν ὑμῖν ^lἔσται. **18** Οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς· ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. **19** Ἐτι μικρὸν καὶ ὁ κόσμος με οὐκέτι θεωρεῖ, ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ με· ὅτι ἐγὼ ζῶ, καὶ ὑμεῖς ^mζήσεσθε. **20** Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ⁿγνώσεσθε ὑμεῖς ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ μου, καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοί, ^oκαὶ ἐγὼ ἐν ὑμῖν. **21** Ὁ ἔχων τὰς ἐντολὰς μου καὶ τηρῶν αὐτάς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγαπῶν με, ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου· ^pκαὶ ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτόν, καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν. **22** Λέγει αὐτῷ Ἰούδας, οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης, Κύριε, ^qκαὶ τί γέγονεν ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν σεαυτόν, καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ; **23** Ἀπεκρίθη ^rἸησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει, καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα, καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ^sποιήσομεν. **24** Ὁ μὴ ἀγαπῶν με, τοὺς λόγους μου οὐ τηρεῖ· καὶ ὁ λόγος ὃν ἀκούετε οὐκ ἔστιν ἐμός, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με πατρός.

^a 14:12 μου | CT *om.*

^b 14:13 ο τι | WH *οτι*

^c 14:14 με | [WH] | HF PCK PT RP^{ms} TR *om.*

^d 14:14 ἐγω | WH *τουτο*

^e 14:15 τηρησατε | CT *τηρησετε*

^f 14:16 και ἐγω | CT *καγω*

^g 14:16 μενη μεθ υμων εις τον αιωνα | SBL

WH η μεθ υμων εις τον αιωνα | NA TH

μεθ υμων εις τον αιωνα η

^h 14:17 γινωσκει | TH *γεινωσκει*

ⁱ 14:17 αυτο | CT *om.*

^j 14:17 δε | CT *om.*

^k 14:17 γινωσκετε | TH *γεινωσκετε*

^l 14:17 εσται | WH *εστιν*

^m 14:19 ζησεσθε | CT *ζησετε*

ⁿ 14:20 γνωσεσθε υμεις | WH *υμεις*

γνωσεσθε

^o 14:20 και ἐγω | CT HF PCK PT TR *καγω*

^p 14:21 και ἐγω | CT *καγω*

^q 14:22 και | [NA] | SBL TH TR WH *om.*

^r 14:23 ιησους | TR *ο ιησους*

^s 14:23 ποιησομεν | CT *ποιησομεθα*

²⁵ Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν παρ' ὑμῖν μένων. ²⁶ Ὁ δὲ παράκλητος, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὃ πέμψει ὁ πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα, καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον ^aὑμῖν. ²⁷ Εἰρήνην ἀφήμι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν, ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν. Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδιά, μηδὲ δειλιάτω. ²⁸ Ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν, Ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. Εἰ ἡγαπᾶτέ με, ἐχάρητε ἂν ὅτι ^bεἶπον, Πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα· ὅτι ὁ πατήρ ^cμου μεῖζων μου ἐστίν. ²⁹ Καὶ νῦν εἶρηκα ὑμῖν πρὶν γενέσθαι ἴνα, ὅταν γένηται, πιστεύσητε. ³⁰ Οὐκέτι πολλὰ λαλήσω μεθ' ὑμῶν· ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ ^dκόσμου ἄρχων, καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν· ³¹ ἀλλ' ἴνα γινῶ ὁ κόσμος ὅτι ἀγαπῶ τὸν πατέρα, καὶ καθὼς ^eἐνετείλατό μοι ὁ πατήρ, οὕτως ποιῶ. Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν ἐντεῦθεν.

15 Ἐγὼ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή, καὶ ὁ πατήρ μου ὁ γεωργός ἐστιν. ² Πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν, αἶρει αὐτό· καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον, καθαίρει αὐτό, ἵνα ^fπλείονα καρπὸν φέρῃ. ³ Ἦδη ὑμεῖς καθαροὶ ἐστε διὰ τὸν λόγον ὃν λελάληκα ὑμῖν. ⁴ Μείνατε ἐν ἐμοί, καὶ ἐγὼ ἐν ὑμῖν. Καθὼς τὸ κλῆμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἄφ' ἑαυτοῦ, ἐὰν μὴ ^gμείνῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς, ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ ^hμείνητε. ⁵ Ἐγὼ εἰμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα. Ὁ μένων ἐν ἐμοί, καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ, οὗτος φέρει καρπὸν πολύν· ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν. ⁶ Ἐὰν μὴ τις ⁱμείνῃ ἐν ἐμοί, ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλῆμα, καὶ ἐξηράνθη, καὶ συνάγουσιν αὐτὰ καὶ εἰς ^jτὸ πῦρ βάλλουσιν, καὶ καίεται. ⁷ Ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοί, καὶ τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν μείνῃ, ὃ ἐὰν θέλητε ^kαἰτήσεσθε,

^a 14:26 ὑμιν | WH ὑμιν ἐγὼ | NA ὑμιν
[ἐγὼ]

^b 14:28 εἶπον | CT om.

^c 14:28 μου | NA SBL WH om.

^d 14:30 κόσμου | TR κόσμου τουτου

^e 14:31 ἐνετείλατο | WH ἐντολὴν ἐδωκεν

^f 15:2 πλείονα καρπον | CT καρπον

πλείονα

^g 15:4 μείνῃ | CT μενῃ

^h 15:4 μείνητε | CT μενητε

ⁱ 15:6 μείνῃ | CT μενῃ

^j 15:6 το | TR om.

^k 15:7 αἰτήσεσθε | CT PT αἰτησασθε

καὶ γενήσεται ὑμῖν. ⁸ Ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε· καὶ ^aγενήσεσθε ἐμοὶ μαθηταί. ⁹ Καθὼς ἠγάπησέν με ὁ πατήρ, καὶ γὰρ ^bἠγάπησα ὑμᾶς· μέναιτε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ. ¹⁰ Ἐὰν τὰς ἐντολάς μου τηρήσητε, μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου· καθὼς ἐγὼ ^cτὰς ἐντολάς τοῦ πατρός μου τετήρηκα, καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ. ¹¹ Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν ^dμείνῃ, καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πληρωθῇ. ¹² Αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμή, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς. ¹³ Μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ. ¹⁴ Ὑμεῖς φίλοι μου ἐστέ, ἐὰν ποιῇτε ^eὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν. ¹⁵ Οὐκ ἐτι ^fὑμᾶς λέγω δούλους, ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδεν τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος· ὑμᾶς δὲ εἵρηκα φίλους, ὅτι πάντα ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ πατρός μου ἐγνώρισα ὑμῖν. ¹⁶ Οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς, καὶ ἔθηκα ὑμᾶς, ἵνα ὑμεῖς ὑπάγητε καὶ καρπὸν φέρητε, καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν μένῃ· ἵνα ^gὅ τι ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, ^hδῶ ὑμῖν. ¹⁷ Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. ¹⁸ Εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ, γινώσκετε ὅτι ἐμὲ πρῶτον ὑμῶν μεμίσηκεν. ¹⁹ Εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει· ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστέ, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος. ²⁰ Μνημονεύετε τοῦ λόγου οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν, Οὐκ ἔστιν δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ. Εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς διώξουσιν· εἰ τὸν λόγον μου ἐτήρησαν, καὶ τὸν ὑμέτερον τηρήσουσιν. ²¹ Ἀλλὰ ταῦτα πάντα ποιήσουσιν ὑμῖν διὰ τὸ ὄνομά μου, ὅτι οὐκ οἶδασιν τὸν πέμψαντά με. ²² Εἰ μὴ ἦλθον καὶ ἐλάλησα αὐτοῖς, ἁμαρτίαν οὐκ ⁱεἶχον· νῦν

^a 15:8 γενησεσθε | CT γενησθε

^b 15:9 ηγαπησα υμας | CT υμας ηγαπησα

^c 15:10 τας εντολας του πατρος μου | WH του πατρος τας εντολας

^d 15:11 μεινη | CT η

^e 15:14 οσα | NA SBL TH α | WH ο

^f 15:15 υμας λεγω | CT λεγω υμας

^g 15:16 ο τι | WH οτι

^h 15:16 δω | HF PCK RP^{ms} δωη

ⁱ 15:21 υμιν | CT εις υμας

^j 15:22 ειχον | CT ειχοσαν

δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσιν περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν. ²³ Ὁ ἐμὲ μισῶν, καὶ τὸν πατέρα μου μισεῖ. ²⁴ Εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς ἃ οὐδεὶς ἄλλος ^aπεποίηκεν, ἁμαρτίαν οὐκ ^bεἶχον· νῦν δὲ καὶ ἐωράκασιν καὶ μεμισήκασιν καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα μου. ²⁵ Ἄλλ' ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὁ ^cγεγραμμένος ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν ὅτι Ἑμίσησάν με δωρεάν.

²⁶ Ὅταν ^dδὲ ἔλθῃ ὁ παράκλητος, ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρός, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ. ²⁷ καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυρεῖτε, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς μετ' ἐμοῦ ἐστε.

16 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε. ² Ἀπο- συναγώγους ποιήσουσιν ὑμᾶς· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα, ἵνα πᾶς ὁ ἀποκτείνας ^eὑμᾶς δόξῃ λατρεῖαν προσφέρειν τῷ θεῷ. ³ Καὶ ταῦτα ^fποιήσουσιν, ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν πατέρα οὐδὲ ἐμέ. ⁴ Ἀλλὰ ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ ^gὥρα, μνημονεύητε αὐτῶν, ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν. Ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶπον, ὅτι μεθ' ὑμῶν ἦμην. ⁵ Νῦν δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἐρωτᾷ με, Ποῦ ὑπάγεις; ⁶ Ἄλλ' ὅτι ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἡ λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν. ⁷ Ἄλλ' ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν· συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω· ἐὰν γὰρ ^hἐγὼ μὴ ἀπέλθω, ὁ παράκλητος ⁱοὐκ ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς· ἐὰν δὲ πορευθῶ, πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς. ⁸ Καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως· ⁹ περὶ ἁμαρτίας μὲν, ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ· ¹⁰ περὶ δικαιοσύνης δέ, ὅτι πρὸς τὸν πατέρα ^jμου ὑπάγω, καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με· ¹¹ περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου κέκριται. ¹² Ἔτι πολλὰ

^a 15:24 πεποιηκεν | CT εποιησεν

^b 15:24 ειχον | CT ειχосαν

^c 15:25 γεγραμμενος εν τω νομω αυτων |

CT εν τω νομω αυτων γεγραμμενος

^d 15:26 δε | CT om.

^e 16:2 υμας | [WH]

^f 16:3 ποιησουσιν | TR ποιησουσιν υμιν

^g 16:4 ωρα | CT ωρα αυτων

^h 16:7 εγω | CT TR om.

ⁱ 16:7 ουκ ελευσεται | SBL WH ου μη ελθῃ

^j 16:10 μου | CT om.

ἔχω ^aλέγειν ὑμῖν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι. ¹³ Ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς ^bεἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν· οὐ γὰρ λαλήσει ἄφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ^cἂν ἀκούσῃ λαλήσει, καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν. ¹⁴ Ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ ^dλήπεται, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. ¹⁵ Πάντα ὅσα ἔχει ὁ πατὴρ ἐμὰ ἐστίν· διὰ τοῦτο εἶπον, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ ^eλαμβάνει, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. ¹⁶ Μικρὸν καὶ ^fοὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με, ^gὅτι ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα. ¹⁷ ^hΕἶπον οὖν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους, Τί ἐστὶν τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν, Μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; Καὶ ὅτι ⁱἘγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα; ¹⁸ Ἐλεγον οὖν, ^jΤοῦτο τί ἐστὶν ^kὃ λέγει, ^lτὸ μικρόν; Οὐκ οἶδαμεν ^mτί λαλεῖ. ¹⁹ Ἐγὼν ⁿοὖν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Περὶ τούτου ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων, ὅτι εἶπον, Μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; ²⁰ Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς, ὃ δὲ κόσμος χαρήσεται· ὑμεῖς ^oδὲ λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται. ²¹ Ἡ γυνὴ ὅταν τίκῃ λύπην ἔχει, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκέτι μνημονεύει τῆς θλίψεως, διὰ τὴν χαρὰν ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον. ²² Καὶ ὑμεῖς οὖν ^pλύπην μὲν νῦν ἔχετε· πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς, καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδιά, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς ^qαἴρει ἄφ' ὑμῶν. ²³ Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν.

^a 16:12 λεγειν υμιν | CT υμιν λεγειν

CT om.

^b 16:13 εις πασαν την αληθειαν | TH WH
εις την αληθεια πασαν | NA SBL εν τη
αληθεια παση

^h 16:17 ειπον | CT ειπαν

ⁱ 16:17 εγω | CT om.

^c 16:13 αν ακουση | NA SBL TH ακουσει |
WH ακουει

^j 16:18 τουτο τι εστιν | CT τι εστιν τουτο

^k 16:18 ο λεγει | [NA]

^d 16:14 ληπεται | CT λημψεται

^l 16:18 το | SBL WH om.

^e 16:15 λαμβανει | PT TR ληπεται

^m 16:18 τι λαλει | [WH]

^f 16:16 ου | CT ουκετι

ⁿ 16:19 ουν ο | TH ο | NA [ο] | SBL WH om.

^g 16:16 οτι υπαγω προς τον πατερα | PT
TR οτι εγω υπαγω προς τον πατερα |

^o 16:20 δε | CT om.

^p 16:22 λυπην μεν νυν | CT νυν μεν λυπην

^q 16:22 αιρει | WH αιρει

Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ^a ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα ^b ἐν τῷ ὀνόματί μου, δώσει ὑμῖν. **24** Ἔως ἄρτι οὐκ ἠτήσατε οὐδὲν ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε, καὶ ἐλήψεσθε, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾖ πεπληρωμένη.

25 Ταῦτα ἐν παροιμίαις λελάληκα ὑμῖν· ^d ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ὅτε οὐκέτι ἐν παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν, ἀλλὰ παρρησίᾳ περὶ τοῦ πατρὸς ἐ^cαναγγελῶ ὑμῖν. **26** Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ ὀνόματί μου αἰτήσεσθε· καὶ οὐ λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα περὶ ὑμῶν. **27** αὐτὸς γὰρ ὁ πατήρ φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πεφιλήκατε, καὶ πεπιστεύκατε ὅτι ἐγὼ παρὰ ^f τοῦ θεοῦ ἐξῆλθον. **28** Ἐξῆλθον ^g παρὰ τοῦ πατρὸς, καὶ ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον· πάλιν ἀφίημι τὸν κόσμον, καὶ πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα. **29** Λέγουσιν ^h αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Ἴδε, νῦν ⁱ παρρησίᾳ λαλεῖς, καὶ παροιμίαν οὐδεμίαν λέγεις. **30** Νῦν οἶδαμεν ὅτι οἶδας πάντα, καὶ οὐ χρειαν ἔχεις ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ· ἐν τούτῳ πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξῆλθες. **31** Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ^j ὁ Ἰησοῦς, Ἄρτι πιστεύετε; **32** Ἰδοὺ, ἔρχεται ὥρα καὶ ^k νῦν ἐλήλυθεν, ἵνα σκορπισθῇτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια, ^l καὶ ἐμὲ μόνον ἀφῆτε· καὶ οὐκ εἰμὶ μόνος, ὅτι ὁ πατήρ μετ' ἐμοῦ ἐστιν. **33** Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε. Ἐν τῷ κόσμῳ θλίβιν ^m ἔχετε· ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον.

17 Ταῦτα ἐλάλησεν ⁿ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ^o ἐπῆρεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν, ^p καὶ εἶπεν, Πάτερ, ἐλή-

^a **16:23** ὅτι ὅσα ἀν | CT ἀν τι

^b **16:23** ἐν τῷ ὀνόματι μου δώσει ὑμῖν | SBL TH WH δώσει ὑμῖν ἐν τῷ ὀνόματι μου

^c **16:24** ληψεσθε | CT λημψεσθε

^d **16:25** ἀλλ' | CT SCR *om.*

^e **16:25** ἀναγγελῶ | CT ἀπαγγελῶ

^f **16:27** τοῦ θεοῦ | NA [τοῦ] θεοῦ | TH θεοῦ | WH τὸν πατρός

^g **16:28** παρὰ | SBL WH ἐκ

^h **16:29** αὐτῷ | CT *om.*

ⁱ **16:29** παρρησία | CT ἐν παρρησία

^j **16:31** ο | CT *om.*

^k **16:32** νῦν | CT *om.*

^l **16:32** καὶ ἐμὲ | CT καμὲ

^m **16:33** ἐχετε | PT SCR ἐξετε

ⁿ **17:1** ο | CT *om.*

^o **17:1** ἐπῆρεν | CT ἐπαρας

^p **17:1** καὶ | CT *om.*

λυθεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου τὸν υἱόν, ἵνα ^aκαὶ ὁ υἱός σου δοξάσῃ σε· ² καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ, ^bδώσει αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον. ³ Αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώσκωσίν σε τὸν μόνον ἀληθινὸν θεόν, καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν χριστόν. ⁴ Ἐγὼ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς· τὸ ἔργον ^cἐτελείωσα ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω. ⁵ Καὶ νῦν δόξασόν με σύ, πάτερ, παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ ἣ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί. ⁶ Ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις οὓς ^dδέδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου· σοὶ ἦσαν, ^eκαὶ ἐμοὶ αὐτοὺς ^fδέδωκας· καὶ τὸν λόγον σου ^gτετηρήκασιν. ⁷ Νῦν ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα ^hδέδωκάς μοι, παρὰ σοῦ ⁱἐστίν· ⁸ ὅτι τὰ ῥήματα ^δἃ ^jδέδωκάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς· καὶ αὐτοὶ ἔλαβον, καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξηλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. ⁹ Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοὶ εἰσιν· ¹⁰ καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σὰ ἐστίν, καὶ τὰ σὰ ἐμὰ· καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς. ¹¹ Καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ ^kοὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ εἰσίν, ^lκαὶ ἐγὼ πρὸς σε ἔρχομαι. Πάτερ ἄγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου, ^mὃ δέδωκάς μοι, ἵνα ὧσιν ἔν, καθὼς ⁿἡμεῖς. ¹² Ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν ^οἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου· ^pοὓς δέδωκάς μοι, ^qἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο, εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ. ¹³ Νῦν δὲ πρὸς σε ἔρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ, ἵνα ἔχωσιν τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν ^rαὐτοῖς. ¹⁴ Ἐγὼ δέδωκα αὐτοῖς τὸν λόγον

^a 17:1 καὶ ὁ υἱὸς σου | CT ὁ υἱὸς

^b 17:2 δώσει | NA SBL TR δωση

^c 17:4 ἐτελείωσα | CT τελειώσας

^d 17:6 δέδωκας | CT ἐδωκας

^e 17:6 καὶ ἐμοὶ | NA SBL WH καμοὶ

^f 17:6 δέδωκας | CT ἐδωκας

^g 17:6 τετηρηκασιν | CT τετηρηκαν

^h 17:7 δέδωκας | WH ἐδωκας

ⁱ 17:7 ἐστίν | CT εἰσιν

^j 17:8 δέδωκας | CT ἐδωκας

^k 17:11 οὗτοι | NA SBL WH αὐτοὶ

^l 17:11 καὶ ἐγὼ | CT καγὼ

^m 17:11 ὦ | TR οὓς

ⁿ 17:11 ἡμεῖς | TH καὶ ἡμεῖς

^ο 17:12 ἐν τῷ κόσμῳ | CT *om.*

^p 17:12 οὓς | CT ὦ

^q 17:12 ἐφυλάξα | CT καὶ ἐφυλάξα

^r 17:13 αὐτοῖς | CT εαυτοῖς

σου, καὶ ὁ κόσμος ἐμίσησεν αὐτούς, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου, καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου. ¹⁵ Οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ πονηροῦ. ¹⁶ Ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰσὶν, καθὼς ἐγὼ ^aἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰμὶ. ¹⁷ Ἀγιάσον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ ^bσου· ὁ λόγος ὁ σὸς ἀλήθειά ἐστιν. ¹⁸ Καθὼς ἐμὲ ἀπέστειλας εἰς τὸν κόσμον, κἀγὼ ἀπέστειλα αὐτοὺς εἰς τὸν κόσμον. ¹⁹ Καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ^cἐγὼ ἀγιάζω ἐμαντόν, ἵνα ^dκαὶ αὐτοὶ ὧσιν ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ. ²⁰ Οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ^eπιστευόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ· ²¹ ἵνα πάντες ἐν ὧσιν· καθὼς σύ, ^fπάτερ, ἐν ἐμοί, κἀγὼ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ^gἐν ὧσιν· ἵνα ὁ κόσμος ^hπιστεύσῃ ὅτι σύ με ἀπέστειλας. ²² ⁱΚαὶ ἐγὼ τὴν δόξαν ἣν δέδωκάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς, ἵνα ὧσιν ἔν, καθὼς ἡμεῖς ἐν ^jἐσμεν. ²³ Ἐγὼ ἐν αὐτοῖς, καὶ σὺ ἐν ἐμοί, ἵνα ὧσιν τετελειωμένοι εἰς ἔν, ^kκαὶ ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος ὅτι σύ με ἀπέστειλας, καὶ ἡγάπησας αὐτούς, καθὼς ἐμὲ ἡγάπησας. ²⁴ ^lΠάτερ, ^mοὓς δέδωκάς μοι, θέλω ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ κἀκεῖνοι ὧσιν μετ' ἐμοῦ· ἵνα θεωρῶσιν τὴν δόξαν τὴν ἐμὴν ἣν ⁿἔδωκάς μοι, ὅτι ἡγάπησάς με πρὸ καταβολῆς κόσμου. ²⁵ ^oΠάτερ δίκαιε, καὶ ὁ κόσμος σε οὐκ ἔγνω, ἐγὼ δέ σε ἔγνω, καὶ οὗτοι ἔγνωσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας· ²⁶ καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου, καὶ γνωρίσω· ἵνα ἡ ἀγάπη, ἣν ἡγάπησάς με, ἐν αὐτοῖς ᾤ, κἀγὼ ἐν αὐτοῖς.

18 Ταῦτα εἰπὼν ^pὁ Ἰησοῦς ἐξῆλθεν σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάρρου ^qτῶν Κέδρων, ὅπου

^a 17:16 ἐκ τοῦ κοσμου οὐκ εἰμι | CT οὐκ εἰμι ἐκ τοῦ κοσμου

^b 17:17 σου | CT om.

^c 17:19 ἐγὼ | [WH]

^d 17:19 καὶ αὐτοὶ ὧσιν | CT ὧσιν καὶ αὐτοὶ

^e 17:20 πιστευόντων | TR πιστευουσόντων

^f 17:21 πατερ | WH πατηρ

^g 17:21 ἐν | NA SBL WH om.

^h 17:21 πιστεύσῃ | CT πιστευσῇ

ⁱ 17:22 καὶ ἐγὼ | CT καγὼ

^j 17:22 ἐσμεν | CT om.

^k 17:23 καὶ | CT om.

^l 17:24 πατερ | WH πατηρ

^m 17:24 οὓς | CT ο

ⁿ 17:24 ἐδωκάς | NA PCK PT RP^{mg} SBL WH δέδωκα

^o 17:25 πατερ | WH πατηρ

^p 18:1 ο | NA SBL WH om.

^q 18:1 τῶν | NA SBL τοῦ

ἦν κῆπος, εἰς ὃν εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. ² Ἦδεν δὲ καὶ Ἰούδας, ὁ παραδιδούς αὐτόν, τὸν τόπον· ὅτι πολλάκις συνήχθη ^a ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. ³ Ὁ οὖν Ἰούδας, λαβὼν τὴν σπεῖραν, καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ ^b Φαρισαίων ὑπηρέτας, ἔρχεται ἐκεῖ μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων καὶ ὅπλων. ⁴ Ἰησοῦς οὖν, εἰδὼς πάντα τὰ ἐρχόμενα ἐπ' αὐτόν, ^c ἐξελθὼν εἶπεν αὐτοῖς, Τίνα ζητεῖτε; ⁵ Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ, Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. Λέγει αὐτοῖς ^d ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ εἰμι. ^e Εἰστήκει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παραδιδούς αὐτόν μετ' αὐτῶν. ⁶ Ὡς οὖν εἶπεν αὐτοῖς ^f ὅτι Ἐγὼ εἰμι, ^g ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ^h ἔπесον χαμαί. ⁷ Πάλιν οὖν ⁱ αὐτοὺς ἐπηρώτησεν, Τίνα ζητεῖτε; Οἱ δὲ ^j εἶπον, Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. ⁸ Ἀπεκρίθη ^k Ἰησοῦς, Εἶπον ὑμῖν ὅτι ἐγὼ εἰμι· εἰ οὖν ἐμὲ ζητεῖτε, ἄφετε τούτους ὑπάγειν. ⁹ ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὃν εἶπεν ὅτι Οὗς δέδωκάς μοι, οὐκ ἀπώλεσα ἐξ αὐτῶν οὐδένα. ¹⁰ Σίμων οὖν Πέτρος ἔχων μάχαιραν εἵλκυσεν αὐτήν, καὶ ἔπαισεν τὸν τοῦ ἀρχιερέως δοῦλον, καὶ ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ ἰωτίον τὸ δεξιόν. ¹¹ Ἦν δὲ ὄνομα τῷ δούλῳ Μάλχος. ¹² Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ, Βάλε τὴν ^m μάχαιραν εἰς τὴν θήκην· τὸ ποτήριον ὃ δέδωκέν μοι ὁ πατήρ, οὐ μὴ πῖω αὐτό;

¹² Ἦ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χιλιάρχος καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν Ἰουδαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἔδησαν αὐτόν, ¹³ καὶ ⁿ ἀπήγαγον αὐτόν πρὸς Ἄνναν πρῶτον· ἦν γὰρ πενθερὸς τοῦ Καϊάφα, ὃς ἦν ἀρχιερεὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου. ¹⁴ Ἦν δὲ

^a 18:2 ο | HF PT RP^{ms} και ο | NA SBL WH om.

^b 18:3 φαρισαιων | NA SBL TH εκ των φαρισαιων | WH [εκ] των φαρισαιων

^c 18:4 εξελθων ειπεν | CT εξηλθεν και λεγει

^d 18:5 ο ιησους | NA SBL WH om.

^e 18:5 ειστηκει | TH WH ιστηκει

^f 18:6 οτι | CT om.

^g 18:6 απηλθον | TH WH απηλθαν

^h 18:6 επεσον | CT επεσαν

ⁱ 18:7 αυτοους επηρωτησεν | CT επηρωτησεν αυτοους

^j 18:7 ειπον | NA SBL WH ειπαν

^k 18:8 ιησους | TR ο ιησους

^l 18:10 ωτιον | CT ωταριον

^m 18:11 μαχαιραν | HF RP^{ms} TR μαχαιραν σου

ⁿ 18:13 απηγαγον αυτον | CT ηγαγον

Καϊάφας ὁ συμβουλευσας τοῖς Ἰουδαίοις, ὅτι συμφέρει ἓνα ἄνθρωπον ^aἀπολέσθαι ὑπὲρ τοῦ λαοῦ.

¹⁵ Ἦκολούθει δὲ τῷ Ἰησοῦ Σίμων Πέτρος, καὶ ^bὁ ἄλλος μαθητής. Ὁ δὲ μαθητής ἐκεῖνος ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ συνεισηλθεν τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως. ¹⁶ ὁ δὲ Πέτρος ^cεἰστίκει πρὸς τῇ θύρᾳ ἔξω. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ μαθητής ὁ ἄλλος ^dὃς ἦν γνωστὸς ^eτῷ ἀρχιερεῖ, καὶ εἶπεν τῇ θυρωρῷ, καὶ εἰσήγαγεν τὸν Πέτρον. ¹⁷ Λέγει οὖν ^fἡ παιδίσκη ἢ θυρωρὸς τῷ Πέτρῳ, Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν εἶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; Λέγει ἐκεῖνος, Οὐκ εἰμί. ¹⁸ ^gΕἰστίκεισαν δὲ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ ὑπηρέται ἀνθρακιὰν πεποιηκότες, ὅτι ψυχὸς ἦν, καὶ ἐθερμαίνοντο· ἦν δὲ ^hμετ' αὐτῶν ὁ Πέτρος ἐστὼς καὶ θερμαινόμενος.

¹⁹ Ὁ οὖν ἀρχιερεὺς ἠρώτησεν τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ περὶ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ. ²⁰ Ἀπεκρίθη αὐτῷ ⁱὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ παρρησίᾳ ^jἐλάλησα τῷ κόσμῳ· ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν ^kσυναγωγῇ καὶ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπου ^lπάντοτε οἱ Ἰουδαῖοι συνέρχονται, καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα οὐδέν. ²¹ Τί με ^mἐπερωτᾷς; Ἐπερώτησον τοὺς ἀκηκοότας, τί ἐλάλησα αὐτοῖς· ἴδε, οὗτοι οἶδασιν ἃ εἶπον ἐγώ. ²² Ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος, εἷς ⁿτῶν ὑπηρετῶν παρεστηκὼς ἔδωκεν ράπισμα τῷ Ἰησοῦ, εἰπών, Οὕτως ἀποκρίνη τῷ ἀρχιερεῖ· ²³ Ἀπεκρίθη αὐτῷ ^oὁ Ἰησοῦς, Εἰ κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ

^a 18:14 ἀπολέσθαι | CT αποθανειν

^b 18:15 ο | CT SCR om.

^c 18:16 εἰστικει | TH WH ιστηκει

^d 18:16 ος ην | CT ο

^e 18:16 τω αρχιερει | CT του αρχιερεως

^f 18:17 η παιδισκη η θυρωρος τω πετρω | CT τω πετρω η παιδισκη η θυρωρος

^g 18:18 εἰστικεισαν | TH WH ιστηκεισαν

^h 18:18 μετ αυτων ο πετρος | CT και ο πετρος μετ αυτων

ⁱ 18:20 ο | CT om.

^j 18:20 ελαλησα | CT λεαληκα

^k 18:20 συναγωγή | TR τη συναγωγή

^l 18:20 παντοτε | CT παντες

^m 18:21 επερωτας επερωτησον | CT ερωτας ερωτησον

ⁿ 18:22 των υπηρετων παρεστηκως | CT παρεστηκως των υπηρετων

^o 18:23 ο | CT om.

κακοῦ· εἰ δὲ καλῶς, τί με ^aδέρεις; ²⁴ ^bἈπέστειλεν αὐτὸν ὁ Ἄννας δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα.

²⁵ Ἦν δὲ Σίμων Πέτρος ἐστὼς καὶ θερμαινόμενος· εἶπον οὖν αὐτῷ, Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶ; Ἠρνήσατο ὁ οὖν ἐκεῖνος, καὶ εἶπεν, Οὐκ εἰμί. ²⁶ Λέγει εἷς ἐκ τῶν δούλων τοῦ ἀρχιερέως, συγγενῆς ὢν οὗ ἀπέκοψεν Πέτρος τὸ ὠτίον, Οὐκ ἐγὼ σε εἶδον ἐν τῷ κήπῳ μετ’ αὐτοῦ; ²⁷ Πάλιν οὖν ἠρνήσατο ^dὁ Πέτρος, καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν.

²⁸ Ἄγουσιν οὖν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ Καϊάφα εἰς τὸ πραιτώριον· ἦν δὲ ^eπρωί, καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ μιανθῶσιν, ^fἀλλ’ ^gἵνα φάγωσιν τὸ Πάσχα. ²⁹ Ἐξῆλθεν οὖν ὁ ^hΠιλάτος ⁱπρὸς αὐτούς, καὶ ^jεἶπεν, Τίνα κατηγορίαν φέρετε ^kκατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; ³⁰ Ἀπεκρίθησαν καὶ ^lεἶπον αὐτῷ, Εἰ μὴ ἦν οὗτος ^mκακοποιός, οὐκ ἂν σοι παρεδώκαμεν αὐτόν. ³¹ Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ⁿὁ ^oΠιλάτος, Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς, καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν κρίνατε αὐτόν. Εἶπον ^pοὖν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι, Ἡμῖν οὐκ ἔξεστιν ἀποκτεῖναι οὐδένα· ³² ἵνα ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ πληρωθῇ, ὃν εἶπεν, σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ^qἔμελλεν ἀποθνήσκειν.

³³ Εἰσῆλθεν οὖν ^rεἰς τὸ πραιτώριον πάλιν ὁ ^sΠιλάτος, καὶ ἐφώνησεν τὸν Ἰησοῦν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ³⁴ Ἀπεκρίθη ^tαὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ^uἌφ’ ἐαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεις, ἢ ἄλλοι ^vσοι εἶπον περὶ ἐμοῦ; ³⁵ Ἀπεκρίθη

^a 18:23 δερεις | PCK δαιρεις

^b 18:24 απεστειλεν | CT SCR απεστειλεν ουν

^c 18:25 ουν | CT TR om.

^d 18:27 ο | CT om.

^e 18:28 πρωι | RP^{ms} TR πρωια

^f 18:28 αλλ | CT αλλα

^g 18:28 ινα | CT om.

^h 18:29 πιλατος | TH WH πιλατος

ⁱ 18:29 προς | CT εξω προς

^j 18:29 ειπεν | CT φησιν

^k 18:29 κατα | [NA] | WH om.

^l 18:30 ειπον | CT ειπαν

^m 18:30 κακοποιος | CT κακον ποιων

ⁿ 18:31 ο | WH om.

^o 18:31 πιλατος | TH WH πιλατος

^p 18:31 ουν | NA SBL WH om.

^q 18:32 εμελλεν | CT HF PT RP^{ms} TR

ημελλεν

^r 18:33 εις το πραιτωριον παλιν | CT παλιν εις το πραιτωριον

^s 18:33 πιλατος | TH WH πιλατος

^t 18:34 αυτω ο | CT om.

^u 18:34 αφ εαυτου | CT απο σεαυτου

^v 18:34 σοι ειπον | CT ειπον σοι

ὁ ^aΠιλάτος, Μήτι ἐγὼ Ἰουδαῖός εἰμι· Τὸ ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρέδωκάν σε ἐμοί· τί ἐποίησας; ³⁶ Ἀπεκρίθη ^bἸησοῦς, Ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ, οἱ ὑπηρέται ^cἂν οἱ ἐμοὶ ἡγωνίζοντο, ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖς Ἰουδαίοις· νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν. ³⁷ Εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ ^dΠιλάτος, Οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σύ; Ἀπεκρίθη ^eἸησοῦς, Σὺ λέγεις, ὅτι βασιλεὺς εἰμι ^fἐγώ. Ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι, καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ. Πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας ἀκούει μου τῆς φωνῆς. ³⁸ Λέγει αὐτῷ ὁ ^gΠιλάτος, Τί ἐστὶν ἀλήθεια;

Καὶ τοῦτο εἰπὼν, πάλιν ἐξῆλθεν πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἐγὼ οὐδεμίαν ^hαἰτίαν εὐρίσκω ἐν αὐτῷ. ³⁹ Ἔστιν δὲ συνήθεια ἡ ὑμῖν, ἵνα ἓνα ἡ ὑμῖν ἀπολύσω ^kἐν τῷ Πάσχα· βούλεσθε οὖν ἡ ὑμῖν ἀπολύσω τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; ⁴⁰ Ἐκραύγασαν οὖν ^mπάλιν πάντες, λέγοντες, Μὴ τοῦτον, ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶν· ἦν δὲ ὁ Βαραββᾶς ληστής.

19 Τότε οὖν ἔλαβεν ὁ ⁿΠιλάτος τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐμαστίγωσεν. ² Καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, καὶ ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτόν, ³ καὶ ^oἔλεγον, Χαῖρε, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· καὶ ^pἐδίδουν αὐτῷ ῥαπίσματα. ⁴ ^qἘξῆλθεν οὖν πάλιν ἔξω ὁ ^rΠιλάτος, καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἴδε, ἄγω ὑμῖν

^a 18:35 πιλατος | TH WH πιλατος

^b 18:36 ιησους | TR o ιησους

^c 18:36 αν οι εμοι ηγωνιζοντο | SBL TH WH οι εμοι ηγωνιζοντο αν | NA οι εμοι ηγωνιζοντο [αν]

^d 18:37 πιλατος | TH WH πιλατος

^e 18:37 ιησους | NA RP^{mg} SBL TH TR o ιησους | WH [o] ιησους

^f 18:37 εγω | CT om.

^g 18:38 πιλατος | TH WH πιλατος

^h 18:38 αιτιαν ευρισκω εν αυτω | CT ευρισκω εν αυτω αιτιαν

ⁱ 18:39 υμιν | PCK ημιν

^j 18:39 υμιν απολυσω | CT απολυσω υμιν

^k 18:39 εν | [WH]

^l 18:39 υμιν απολυσω | CT απολυσω υμιν

^m 18:40 παλιν παντες | PCK παντες | CT παλιν

ⁿ 19:1 πιλατος | TH WH πιλατος

^o 19:3 ελεγον | CT ηρχοντο προς αυτον και ελεγον

^p 19:3 εδιδουν | CT εδιδosan

^q 19:4 εξηλθεν ουν | CT και εξηλθεν

^r 19:4 πιλατος | TH WH πιλατος

αὐτὸν ἔξω, ἵνα γνῶτε ὅτι ^aἐν αὐτῷ οὐδεμίαν αἰτίαν εὐρίσκω. ⁵ Ἐξήλθεν οὖν ^bὁ Ἰησοῦς ἔξω, φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέφανον καὶ τὸ πορφυροῦν ἱμάτιον. Καὶ λέγει αὐτοῖς, ^cἼδε, ὁ ἄνθρωπος. ⁶ Ὅτε οὖν εἶδον αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται, ἐκραύγασαν λέγοντες, Σταύρωσον, σταύρωσον ^dαὐτόν. Λέγει αὐτοῖς ὁ ^eΠιλάτος, Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ σταυρώσατε· ἐγὼ γὰρ οὐχ εὐρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν. ⁷ Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι, Ἡμεῖς νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ^fἡμῶν ὀφείλει ἀποθανεῖν, ὅτι ^gἑαυτὸν υἱὸν θεοῦ ἐποίησεν. ⁸ Ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ ^hΠιλάτος τοῦτον τὸν λόγον, μᾶλλον ἐφοβήθη, ⁹ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν, καὶ λέγει τῷ Ἰησοῦ, Πόθεν εἶ σύ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπόκρισιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ. ¹⁰ Λέγει οὖν αὐτῷ ὁ ⁱΠιλάτος, Ἐμοὶ οὐ λαλεῖς; Οὐκ οἶδας ὅτι ἐξουσίαν ἔχω ^jσταυρῶσαί σε, καὶ ἐξουσίαν ἔχω ἀπολῦσαί σε; ¹¹ ^kἈπεκρίθη ^lἸησοῦς, Οὐκ εἶχες ἐξουσίαν ^mοὐδεμίαν κατ' ἐμοῦ, εἰ μὴ ἦν ⁿσοι δεδομένον ἄνωθεν· διὰ τοῦτο ὁ ^oπαραδιδούς μέ σοι μερίζονα ἁμαρτίαν ἔχει. ¹² Ἐκ τούτου ^pἐζήτει ὁ Πιλάτος ἀπολῦσαι αὐτόν. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ^qἔκραζον λέγοντες, Ἐὰν τοῦτον ἀπολύσης, οὐκ εἶ φίλος τοῦ Καίσαρος· πᾶς ὁ βασιλέα ^rἑαυτὸν ποιῶν, ἀντιλέγει τῷ Καίσαρι. ¹³ Ὁ οὖν ^sΠιλάτος ἀκούσας ^tτοῦτον τὸν λόγον ἤγαγεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ

^a 19:4 εν αυτω ουδεμιαν αιτιαν ευρισκω |
NA SBL WH ουδεμιαν αιτιαν ευρισκω εν
αυτω

^b 19:5 ο | [WH]

^c 19:5 ιδε | CT ιδου

^d 19:6 αυτον | CT TR om.

^e 19:6 πιλατος | TH WH πειλατος

^f 19:7 ημων | CT om.

^g 19:7 εαυτον υιον θεου | HF PT εαυτον
θεου υιον | CT υιον θεου εαυτον | SCR
εαυτον υιον του θεου

^h 19:8 πιλατος | TH WH πειλατος

ⁱ 19:10 πιλατος | TH WH πειλατος

^j 19:10 σταυρωσαι ... απολυσαι | CT
απολυσαι ... σταυρωσαι

^k 19:11 απεκριθη | SBL TH WH απεκριθη
αυτω | NA απεκριθη [αυτω]

^l 19:11 ιησους | TR ο ιησους

^m 19:11 ουδεμιαν κατ εμου | CT κατ εμου
ουδεμιαν

ⁿ 19:11 σοι δεδομενον | CT δεδομενον σοι

^o 19:11 παραδιδους | CT παραδους

^p 19:12 εζητει ο πιλατος | NA SBL ο
πιλατος εζητει | TH WH ο πειλατος
εζητει

^q 19:12 εκραζον | CT εκραυγασαν

^r 19:12 εαυτον | TR αυτον

^s 19:13 πιλατος | TH WH πειλατος

^t 19:13 τουτον τον λογον | CT των λογων
τουτων

^aτοῦ βήματος, εἰς τόπον λεγόμενον Λιθόστρωτον, Ἑβραϊστὶ δὲ ^bΓαββαθᾶ· ¹⁴ ἦν δὲ Παρασκευὴ τοῦ Πάσχα, ὥρα ^cδὲ ὥσει ἔκτη· καὶ λέγει τοῖς Ἰουδαίοις, ὼδε, ὁ βασιλεὺς ὑμῶν. ¹⁵ ^dΟἱ δὲ ἐκραύγασαν, Ἄρον, ἄρον, σταύρωσον αὐτόν. Λέγει αὐτοῖς ὁ ^eΠιλάτος, Τὸν βασιλέα ὑμῶν σταυρώσω; Ἀπεκρίθησαν οἱ ἄρχιερεῖς, Οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ μὴ Καίσαρα. ¹⁶ Τότε οὖν παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς ἵνα σταυρωθῇ.

Παρέλαβον ^fδὲ τὸν Ἰησοῦν ^gκαὶ ἤγαγον· ¹⁷ καὶ βαστάζων ^hτὸν σταυρὸν αὐτοῦ ἐξῆλθεν εἰς ἰτόπον λεγόμενον Κρανίου Τόπον, ⁱὃς λέγεται Ἑβραϊστὶ Γολγοθᾶ· ¹⁸ ὅπου αὐτὸν ἐσταύρωσαν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλους δύο, ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, μέσον δὲ τὸν Ἰησοῦν. ¹⁹ Ἐγραψεν δὲ καὶ τίτλον ὁ ^kΠιλάτος, καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· ἦν δὲ γεγραμμένον, Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. ²⁰ Τοῦτον οὖν τὸν τίτλον πολλοὶ ἀνέγνωσαν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν ἰὸ τόπος τῆς πόλεως ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἦν γεγραμμένον Ἑβραϊστί, ^mἙλληνιστί, Ῥωμαϊστί. ²¹ Ἐλεγον οὖν τῷ ⁿΠιλάτῳ οἱ ἄρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων, Μὴ γράφει, Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· ἀλλ' ὅτι Ἐκεῖνος εἶπεν, Βασιλεὺς ^oεἰμι τῶν Ἰουδαίων. ²² Ἀπεκρίθη ὁ ^pΠιλάτος, Ὁ γέγραφα, γέγραφα.

²³ Οἱ οὖν στρατιῶται, ὅτε ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν, ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐποίησαν ^qτέσσαρα μέρη, ἐκάστῳ στρατιῳτῇ μέρος, καὶ τὸν χιτῶνα. ^rἮν δὲ ὁ χιτὼν ^sἄραφος, ἐκ

^a 19:13 του | CT om.

^b 19:13 γαββαθα | PCK γαβαθα

^c 19:14 δε ωσει | RP^{ms} δε ως | PCK ην ωσει | CT ην ως

^d 19:15 οι δε εκραυγασαν | CT εκραυγασαν ουν εκεινοι

^e 19:15 πιλατος | TH WH πειλατος

^f 19:16 δε | CT ουν

^g 19:16 και ηγαγον | TR και απηγαγον | CT om.

^h 19:17 τον σταυρον αὐτοῦ | SBL WH αὐτῷ τον σταυρον | NA TH εαυτω τον σταυρον

ⁱ 19:17 τοπον | CT PCK PT TR τον

^j 19:17 ος | CT ο

^k 19:19 πιλατος | TH WH πειλατος

^l 19:20 ο τοπος της πολεως | PT TR της πολεως ο τοπος

^m 19:20 ελληνιστι ρωμαιστι | CT ρωμαιστι ελληνιστι

ⁿ 19:21 πιλατω | TH WH πειλατω

^o 19:21 ειμι των ιουδαιων | SBL WH των ιουδαιων ειμι

^p 19:22 πιλατος | TH WH πειλατος

^q 19:23 τεσσαρα | TH WH τεσσαρα

^r 19:23 αραφος | PCK PT TR αρραφος

τῶν ἄνωθεν ὕφαντος δι' ὅλου. ²⁴ ^aΕἶπον οὖν πρὸς ἀλλήλους, Μὴ σχίσωμεν αὐτόν, ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ, τίνος ἔσται· ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ ^b ἢ λέγουσα, Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον. Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα ἐποίησαν. ²⁵ ^cΕἰστήκεισαν δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ, καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνῇ. ²⁶ Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα, καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα ὃν ἠγάπα, λέγει τῇ μητρὶ ^d αὐτοῦ, Γύναι, ^e ἰδοὺ ὁ υἱός σου. ²⁷ Εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ, ^f Ἴδου ἡ μήτηρ σου. Καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν ^g ὁ μαθητὴς αὐτὴν εἰς τὰ ἴδια.

²⁸ Μετὰ τοῦτο ^h ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ⁱ πάντα ἤδη τετέλεσται, ἵνα τελειωθῇ ἡ γραφή, λέγει, Διψῶ. ²⁹ Σκευὸς ^j οὖν ἔκειτο ὄξους μεστόν· ^k οἱ δέ, πλήσαντες σπόγγον ὄξους, καὶ ὑσσώπω περιθέντες, προσήνεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι. ³⁰ Ὅτε οὖν ἔλαβεν τὸ ὄξος ^l ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν, Τετέλεσται· καὶ ^m κλίνας τὴν κεφαλὴν, παρέδωκεν τὸ πνεῦμα.

³¹ Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, ⁿ ἵνα μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ, ἐπεὶ Παρασκευὴ ἦν—ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνου τοῦ σαββάτου—ἠρώτησαν τὸν ^o Πιλάτον ἵνα κατεαγῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη, καὶ ἀρθῶσιν. ³² Ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται, καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ ^p συσταυρωθέντος αὐτῷ· ³³ ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν

^a 19:24 εἶπον | NA SBL WH εἶπαν

^b 19:24 ἡ λεγουσα | [NA] | WH *om.*

^c 19:25 εἰστήκεισαν | TH WH ἰστηκεισαν

^d 19:26 αὐτοῦ | CT *om.*

^e 19:26 ἰδοὺ | CT HF PCK PT RP^{ms} ἰδε

^f 19:27 ἰδοὺ | CT ἰδε

^g 19:27 ὁ μαθητὴς αὐτὴν | TR αὐτὴν ὁ μαθητὴς

^h 19:28 ἰδὼν | CT PCK PT TR εἰδὼς

ⁱ 19:28 πάντα ἡδη | CT PCK ἡδη πάντα

^j 19:29 οὖν | CT *om.*

^k 19:29 οἱ δε πλησαντες σπογγον οξους

καὶ | CT σπογγον ουν μεστον του οξους

^l 19:30 ο | [NA WH]

^m 19:30 κλινας | TH κλεινας

ⁿ 19:31 ινα μη μεινη επι του σταυρου τα σωματα εν τω σαββατω επει παρασκευη ην | CT SCR επει παρασκευη ην ινα μη μεινη επι του σταυρου τα σωματα εν τω σαββατω

^o 19:31 πιλατον | TH WH πευλατον

^p 19:32 συσταυρωθεντος | TH WH συνσταυρωθεντος

ἐλθόντες, ὡς εἶδον ^aαὐτὸν ἤδη τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη· ³⁴ ἀλλ' εἰς τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξεν, καὶ ^bεὐθέως ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ. ³⁵ Καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκεν, καὶ ἀληθινὴ ^cἐστὶν αὐτοῦ ἡ μαρτυρία, ^dκακεῖνος οἶδεν ὅτι ἀληθὴ λέγει, ἵνα ^eὑμεῖς ^fπιστεύσητε. ³⁶ Ἐγένετο γὰρ ταῦτα ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ, Ὅσοτον οὐ συντριβήσεται ^gἀπ' αὐτοῦ. ³⁷ Καὶ πάλιν ἑτέρα γραφὴ λέγει, Ὅψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν.

³⁸ ^hΜετὰ ταῦτα ἠρώτησεν τὸν ⁱΠιλάτον ^jἸωσήφ ^kὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, ὢν μαθητὴς ^lτοῦ Ἰησοῦ, κεκρυμμένος δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἵνα ἄρῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἐπέτρεψεν ὁ ^mΠιλάτος. ⁿἮλθεν οὖν καὶ ἦρεν τὸ σῶμα ^oτοῦ Ἰησοῦ. ³⁹ Ἦλθεν δὲ καὶ Νικόδημος, ὁ ἐλθὼν πρὸς ^pτὸν Ἰησοῦν νυκτὸς τὸ πρῶτον, φέρων ^qμίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ^rὡς λίτρας ἑκατόν. ⁴⁰ Ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἔδωκαν αὐτὸ ^sἐν ὀθονίοις μετὰ τῶν ἀρωμάτων, καθὼς ἔθος ἐστὶν τοῖς Ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν. ⁴¹ Ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἐσταυρώθη κήπος, καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον καινόν, ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς ^tἐτέθη. ⁴² Ἐκεῖ οὖν διὰ τὴν Παρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τὸν Ἰησοῦν.

20 Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἔρχεται πρωΐ, σκοτίας ἔτι οὔσης, εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ βλέπει τὸν λίθον ἠρμένον ἐκ τοῦ μνημεῖου. ² Τρέχει οὖν καὶ

^a 19:33 αὐτον ἦδη | CT ἦδη αὐτον

^b 19:34 εὐθεως ἐξῆλθεν | TR ευθυς

ἐξῆλθεν | CT ἐξῆλθεν ευθυς

^c 19:35 ἐστὶν αὐτου ἡ μαρτυρία | PCK
ἐστὶν ἡ μαρτυρία αὐτου | CT PT RP^{ms} TR
αὐτου ἐστὶν ἡ μαρτυρία

^d 19:35 κακεινος | CT και εκεινος

^e 19:35 ὑμεῖς | CT και υμεις | PT [και]
υμεις

^f 19:35 πιστευσητε | NA πιστευ[σ]ητε |
SBL TH WH πιστευητε

^g 19:36 απ' | CT HF PT TR om.

^h 19:38 μετα | CT PT TR μετα δε

ⁱ 19:38 πιλατον | TH WH πειλατον

^j 19:38 ιωσηφ | RP^{ms} TR ο ιωσηφ

^k 19:38 ο | [NA] | SBL TH WH om.

^l 19:38 του | [WH]

^m 19:38 πιλατος | TH WH πειλατος

ⁿ 19:38 του ιησου | CT αὐτου

^o 19:39 τον ιησουν | CT αὐτον

^p 19:39 μιγμα | WH ελιγμα

^q 19:39 ως | RP^{ms} TR ωσει

^r 19:40 εν | CT TR om.

^s 19:41 ετεθη | CT ην τεθειμενος

ἔρχεται πρὸς Σίμωνα Πέτρον καὶ πρὸς τὸν ἄλλον μαθητὴν ὃν ἐφίλει ὁ Ἰησοῦς, καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἦραν τὸν κύριον ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ οὐκ οἶδαμεν ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. ³ Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μαθητής, καὶ ἦρχοντο εἰς τὸ μνημεῖον. ⁴ Ἐτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ· καὶ ὁ ἄλλος μαθητής προέδραμεν ^aτάχιον τοῦ Πέτρου, καὶ ἦλθεν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, ⁵ καὶ παρακύψας βλέπει κείμενα τὰ ὀθόνια, οὐ μέντοι εἰσῆλθεν. ⁶ Ἐρχεται οὖν ^bΣίμων Πέτρος ἀκολουθῶν αὐτῷ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ θεωρεῖ τὰ ὀθόνια κείμενα, ⁷ καὶ τὸ σουδάριον ὃ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, οὐ μετὰ τῶν ὀθονίων κείμενον, ἀλλὰ χωρὶς ἐντετυλιγμένον εἰς ἓνα τόπον. ⁸ Τότε οὖν εἰσῆλθεν καὶ ὁ ἄλλος μαθητής ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ εἶδεν, καὶ ἐπίστευσεν· ⁹ οὐδὲπω γὰρ ᾔδεισαν τὴν γραφήν, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. ¹⁰ Ἀπῆλθον οὖν πάλιν πρὸς ^cἐαυτοὺς οἱ μαθηταί.

¹¹ Μαρία δὲ ^dεἰστήκει πρὸς ^eτὸ μνημεῖον ^fκλαίουσα ἔξω· ὡς οὖν ἔκλαιεν, παρέκυψεν εἰς τὸ μνημεῖον, ¹² καὶ θεωρεῖ δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς καθεζομένους, ἓνα πρὸς τῇ κεφαλῇ, καὶ ἓνα πρὸς τοῖς ποσίν, ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. ¹³ Καὶ λέγουσιν αὐτῇ ἐκεῖνοι, Γύναι, τί κλαίεις; Λέγει αὐτοῖς, ὅτι Ἦραν τὸν κύριόν μου, καὶ οὐκ οἶδα ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. ¹⁴ ^gΚαὶ ταῦτα εἰποῦσα ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν ἐστῶτα, καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι ^hἸησοῦς ἐστίν. ¹⁵ Λέγει αὐτῇ ⁱὁ Ἰησοῦς, Γύναι, τί κλαίεις; Τίνα ζητεῖς; Ἐκεῖνη, δοκοῦσα ὅτι ὁ κηπουρός ἐστίν, λέγει αὐτῷ, Κύριε, εἰ σὺ ἐβάστασας αὐτόν, εἰπέ μοι ποῦ ^jἔθηκας αὐτόν, καὶ γὰρ αὐτόν

^a 20:4 ταχιον | WH ταχειον

^b 20:6 σιμων | CT και σιμων

^c 20:10 εαυτους | NA αὐτούς | SBL WH αὐτούς

^d 20:11 εισηκει | TH WH ιστηκει

^e 20:11 το μνημειον | CT PCK PT RP^{mg} τω

μνημειω

^f 20:11 κλαιουσα εξω | CT εξω κλαιουσα

^g 20:14 και | CT om.

^h 20:14 ιησους | TR ο ιησους

ⁱ 20:15 ο | CT om.

^j 20:15 εθηκας αυτον | TR αυτον εθηκας

ἄρῳ. ¹⁶ Λέγει αὐτῇ ^αὁ Ἰησοῦς, ^βΜαρία. Στραφεῖσα ἐκείνη λέγει ^γαὐτῷ, Ῥαββουνί—ὃ λέγεται, Διδάσκαλε. ¹⁷ Λέγει αὐτῇ ^δὁ Ἰησοῦς, Μὴ μου ἅπτου, οὐπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν πατέρα ^εμου· πορεύου δὲ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου, καὶ εἰπὲ αὐτοῖς, Ἀναβαίνω πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν, καὶ θεόν μου καὶ θεὸν ὑμῶν. ¹⁸ Ἔρχεται ^ςΜαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἀπαγγέλλουσα τοῖς μαθηταῖς ὅτι ^hἑώρακεν τὸν κύριον, καὶ ταῦτα εἶπεν αὐτῇ.

¹⁹ Οὕσης οὖν ὀψίας, τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ ⁱτῶν σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ ^jσυνηγμένοι, διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς, Εἰρήνη ὑμῖν. ²⁰ Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν ^kαὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ. Ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν κύριον. ²¹ Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ^lὁ Ἰησοῦς πάλιν, Εἰρήνη ὑμῖν· καθὼς ἀπέσταλκέν με ὁ πατήρ, καὶ γὰρ πέμπω ὑμᾶς. ²² Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύσησεν καὶ λέγει αὐτοῖς, Λάβετε πνεῦμα ἅγιον. ²³ Ἄν τινων ἀφήτε τὰς ἀμαρτίας, ^mἀφίενται αὐτοῖς· ἄν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται.

²⁴ Θωμᾶς δέ, εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Δίδυμος, οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν ὅτε ἦλθεν ⁿὁ Ἰησοῦς. ²⁵ Ἐλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταί, Ἐωράκαμεν τὸν κύριον. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω ^οτὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω.

^a 20:16 ο | CT *om.*

^b 20:16 μαρια | CT μαριαμ

^c 20:16 αὐτῷ ραββουνι | PCK αὐτῷ ραβουνι | NA SBL TH αὐτῷ εβραιστί ραββουνι | WH αὐτῷ εβραιστί ραββουνεῖ

^d 20:17 ο | CT *om.*

^e 20:17 μου | NA SBL WH *om.*

^f 20:18 μαρια | CT μαριαμ

^g 20:18 ἀπαγγέλλουσα | CT ἀγγελλουσα

^h 20:18 εωρακεν | CT εωρακα

ⁱ 20:19 τῶν | CT *om.*

^j 20:19 συνηγμενοι | CT *om.*

^k 20:20 αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ | NA SBL TH τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῖς | WH καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῖς

^l 20:21 ὁ ἰησοῦς | [NA WH]

^m 20:23 ἀφίενται | NA SBL WH ἀφεονται

ⁿ 20:24 ο | CT *om.*

^ο 20:25 τὴν χεῖρα μου | NA SBL WH μου τὴν χεῖρα

²⁶ Καὶ μεθ' ἡμέρας ὁκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν. Ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς, τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ εἶπεν, Εἰρήνη ὑμῖν. ²⁷ Εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ, Φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε, καὶ ἴδε τὰς χειράς μου· καὶ φέρε τὴν χειρά σου, καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου· καὶ μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός. ²⁸ ^aΚαὶ ἀπεκρίθη ^bΘωμᾶς, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὁ κύριός μου καὶ ὁ θεός μου. ²⁹ Λέγει αὐτῷ ^cὁ Ἰησοῦς, Ὅτι ἐώρακάς ^dμε, πεπίστευκας; Μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες, καὶ πιστεύσαντες.

³⁰ Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν ^eαὐτοῦ, ἃ οὐκ ἔστιν γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. ³¹ Ταῦτα δὲ γέγραπται, ἵνα ^fπιστεύσητε ὅτι ^gἸησοῦς ἐστὶν ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

21 Μετὰ ταῦτα ἐφάνερωσεν ἑαυτὸν ^hπάλιν ⁱὁ Ἰησοῦς τοῖς ^jμαθηταῖς ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς Τιβεριάδος· ἐφάνερωσεν δὲ οὕτως. ² ^hΉσαν ὁμοῦ Σίμων Πέτρος, καὶ Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος, καὶ Ναθαναὴλ ὁ ἀπὸ Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οἱ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο. ³ Λέγει αὐτοῖς Σίμων Πέτρος, Ὑπάγω ἀλιεῦν. Λέγουσιν αὐτῷ, Ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς σὺν σοί. ^k Ἐξηλθον καὶ ^lἐνέβησαν εἰς τὸ πλοῖον ^mεὐθύς, καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐπίασαν οὐδέν. ⁴ Πρωΐας δὲ ἤδη ⁿγενομένης ἔστη ^oὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν αἰγιαλόν· οὐ μέντοι ᾔδεισαν οἱ μαθηταὶ ὅτι Ἰησοῦς ἐστίν. ⁵ Λέγει οὖν αὐτοῖς ^pὁ Ἰησοῦς, Παιδιά, μὴ τι προσφάγιον

^a 20:28 καὶ | CT *om.*

^b 20:28 θωμᾶς | TR ο θωμᾶς

^c 20:29 ο | [WH]

^d 20:29 με | TR με θωμα

^e 20:30 αὐτοῦ | [NA] | SBL WH *om.*

^f 20:31 πιστευσῆτε | NA πιστευ[σ]ῆτε | SBL TH WH πιστευητε

^g 20:31 ιησους | TR ο ιησους

^h 21:1 πάλιν | PCK *om.*

ⁱ 21:1 ο | WH *om.*

^j 21:1 μαθηταις | RP^{mg} μαθηταις αὐτοῦ | PCK μαθηταις αὐτοῦ εγερθεις εκ νεκρῶν

^k 21:3 εξηλθον | WH εξηλθαν

^l 21:3 ενεβησαν | TR ανεβησαν

^m 21:3 ευθυς | CT *om.*

ⁿ 21:4 γενομενης | WH γινομενης

^o 21:4 ο | CT *om.*

^p 21:5 ο | [NA] | WH *om.*

ἔχετε; Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ, Οὐ. ⁶ Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Βάλετε εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτυον, καὶ εὐρήσετε. Ἔβαλον οὖν, καὶ οὐκέτι αὐτὸ ἐλκύσαι ^a ἴσχυσαν ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων. ⁷ Λέγει οὖν ὁ μαθητῆς ἐκεῖνος ὃν ἡγάπα ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ, Ὁ κύριός ἐστιν. Σίμων οὖν Πέτρος, ἀκούσας ὅτι ὁ κύριός ἐστιν, τὸν ἐπενδύτην διεζώσατο—ἦν γὰρ γυμνός—καὶ ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν. ⁸ Οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ τῷ πλοιαρίῳ ἦλθον—οὐ γὰρ ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς, ^b ἀλλ' ὡς ἀπὸ πηχῶν διακοσίων—σύροντες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων. ⁹ Ὡς οὖν ἀπέβησαν εἰς τὴν γῆν, βλέπουσιν ἀνθρακιὰν κειμένην καὶ ὀψάριον ἐπικείμενον, καὶ ἄρτον. ¹⁰ Λέγει αὐτοῖς ^c ὁ Ἰησοῦς, Ἐνέγκατε ἀπὸ τῶν ὀψαρίων ὧν ἐπιάσατε νῦν. ¹¹ ^d Ἀνέβη Σίμων Πέτρος, καὶ εἴλκυσεν τὸ δίκτυον ^e ἐπὶ τῆς γῆς, μεστὸν ἰχθύων μεγάλων ἑκατὸν πεντήκοντα τριῶν· καὶ τοσούτων ὄντων, οὐκ ἐσχίσθη τὸ δίκτυον. ¹² Λέγει αὐτοῖς ^f ὁ Ἰησοῦς, Δεῦτε ἀριστήσατε. Οὐδεὶς ^g δὲ ἐτόλμα τῶν μαθητῶν ἐξετάσαι αὐτόν, Σὺ τίς εἶ; εἰδότες ὅτι ὁ κύριός ἐστιν. ¹³ Ἐρχεται ^h οὖν ὁ Ἰησοῦς, καὶ λαμβάνει τὸν ἄρτον, καὶ δίδωσιν αὐτοῖς, καὶ τὸ ὀψάριον ὁμοίως. ¹⁴ Τοῦτο ἤδη τρίτον ἐφανερώθη ⁱ ὁ Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς ^j αὐτοῦ, ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν.

¹⁵ Ὅτε οὖν ἡρίστησαν, λέγει τῷ Σίμωνι Πέτρῳ ὁ Ἰησοῦς, Σίμων ^k Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με ^l πλεῖον τούτων; Λέγει αὐτῷ, Ναὶ κύριε· σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ, Βόσκε τὰ ἄρνία μου. ¹⁶ Λέγει αὐτῷ πάλιν δεύτερον, Σίμων ^m Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με; Λέγει αὐτῷ, Ναὶ κύριε· σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ, Ποίμαινε τὰ ⁿ πρόβατά μου. ¹⁷ Λέγει αὐτῷ τὸ τρίτον,

^a 21:6 ἴσχυσαν | CT ἰσχυον

^b 21:8 ἀλλ' | NA²⁷ SBL TH WH ἀλλα

^c 21:10 ο | [WH]

^d 21:11 ἀνέβη | CT ἀνέβη συν

^e 21:11 ἐπὶ τῆς γῆς | CT εἰς τὴν γῆν

^f 21:12 ο | [WH]

^g 21:12 δε | WH om.

^h 21:13 συν ο | SBL TH ο | NA WH om.

ⁱ 21:14 ο | NA WH om.

^j 21:14 αὐτου | CT om.

^k 21:15 ἰωνα | WH ἰωαννου | NA SBL TH ἰωαννου

^l 21:15 πλειον | CT πλεον

^m 21:16 ἰωνα | WH ἰωαννου | NA SBL TH ἰωαννου

ⁿ 21:16 προβατα | WH προβατια

Σίμων ^aἸωνᾶ, φιλεῖς με; Ἐλυπήθη ὁ Πέτρος ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ τρίτον, Φιλεῖς με; Καὶ ^bεἶπεν αὐτῷ, Κύριε, ^cσὺ πάντα οἶδας· σὺ γινώσκεις ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ ^dὁ Ἰησοῦς, Βόσκει τὰ ^eπρόβατά μου. ¹⁸ Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτε ἡς νεώτερος, ἐζώννυες σεαυτόν, καὶ περιεπάτεις ὅπου ἤθελες· ὅταν δὲ γηράσῃς, ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου, καὶ ἄλλος ^fσε ζώσει, καὶ οἴσει ὅπου οὐ θέλεις. ¹⁹ Τοῦτο δὲ εἶπεν, σημαίνων ποίῳ θανάτῳ δοξάσει τὸν θεόν. Καὶ τοῦτο εἰπὼν λέγει αὐτῷ, Ἀκολουθεῖ μοι. ²⁰ Ἐπιστραφεὶς ^gδὲ ὁ Πέτρος βλέπει τὸν μαθητὴν ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς ἀκολουθοῦντα, ὃς καὶ ἀνέπεσεν ἐν τῷ δαίπνῳ ἐπὶ τὸ στήθος αὐτοῦ καὶ εἶπεν, Κύριε, τίς ἐστὶν ὁ παραδιδούς σε; ²¹ ^hΤοῦτον ἰδὼν ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ, Κύριε, οὗτος δὲ τίς; ²² Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σε; Σὺ ἁκολουθεῖ μοι. ²³ Ἐξηλθεν οὖν ⁱὁ λόγος οὗτος εἰς τοὺς ἀδελφούς, ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνήσκει· ^kκαὶ οὐκ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ὅτι οὐκ ἀποθνήσκει· ἀλλ', Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, ^lτί πρὸς σε;

²⁴ Οὗτός ἐστιν ὁ μαθητὴς ὁ μαρτυρῶν περὶ τούτων, καὶ ^mγράψας ταῦτα· καὶ οἶδαμεν ὅτι ἀληθὴς ⁿἐστὶν ἡ μαρτυρία αὐτοῦ.

²⁵ Ἔστιν δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ^oὅσα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ' ἓν, ^pοὐδὲ αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον ^qχωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία. ^rἈμήν.

^a 21:17 ἰωνα | WH ἰωαννου | NA SBL TH ἰωαννου

^b 21:17 εἶπεν | NA λεγει

^c 21:17 σὺ παντα | CT παντα συ

^d 21:17 ὁ ἰησους | [NA] | WH ἰησους

^e 21:17 προβατα | WH προβατια

^f 21:18 σε ζώσει | TH WH ζώσει σε

^g 21:20 δε | CT om.

^h 21:21 τουτον | CT τουτον ουν

ⁱ 21:22 ακολουθει μοι | CT μοι ακολουθει

^j 21:23 ο λογος ουτος | CT ουτος ο λογος

^k 21:23 και ουκ ειπεν | CT ουκ ειπεν δε

^l 21:23 τι προς σε | [NA]

^m 21:24 γραψας | NA SBL WH ο γραψας

ⁿ 21:24 εστιν η μαρτυρια αυτου | NA SBL WH αυτου η μαρτυρια εστιν

^o 21:25 οσα | CT α

^p 21:25 ουδε | CT ουδ

^q 21:25 χωρησαι | SBL WH χωρησειν

^r 21:25 αμην | CT om.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

1 Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποιησάμην περὶ πάντων, ὃ Θεο-
όφιλε, ὧν ἤρξατο ^aὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν,
² ἄχρι ἧς ἡμέρας, ἐντειλάμενος τοῖς ἀποστόλοις διὰ πνεύμα-
τος ἁγίου οὗς ἐξελέξατο, ^bἀνελήφθη· ³ οἷς καὶ παρέστησεν
ἐαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις,
δι' ἡμερῶν ^cτεσσαράκοντα ὀπτανόμενος αὐτοῖς, καὶ λέγων
τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. ⁴ Καὶ ^dσυναλιζόμενος παρήγ-
γειλεν αὐτοῖς ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περι-
μένειν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρὸς, ἣν ἠκούσατέ μου· ⁵ ὅτι
^eἸωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ ^fβαπτισθήσεσθε ἐν
πνεύματι ἁγίῳ οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας.

⁶ Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες ^gἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες,
Κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν
τῷ Ἰσραήλ; ⁷ Εἶπεν ^hδὲ πρὸς αὐτούς, Οὐχ ὑμῶν ἐστιν γνῶναι
χρόνους ἢ καιροὺς οὗς ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ.
⁸ Ἀλλὰ ⁱλήψεσθε δύναμιν, ἐπελθόντος τοῦ ἁγίου πνεύματος
ἐφ' ὑμᾶς· καὶ ἔσεσθέ ^jμοι μάρτυρες ἔν τε Ἱερουσαλήμ,
καὶ ^kἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ ^lΣαμαρείᾳ, καὶ ἕως ἐσχάτου

^a 1:1 ο | WH om.

^b 1:2 ανεληφθη | CT ανελημφθη

^c 1:3 τεσσαρακοντα | CT τεσσερακοντα

^d 1:4 συναλιζομενος | SCR συναλιζομενος
μετ αυτων

^e 1:5 ιωαννης | WH ιωανης

^f 1:5 βαπτισθησεσθε εν πνευματι | CT εν

πνευματι βαπτισθησεσθε

^g 1:6 επηρωτων | ECM[†] txt | CT[†] ηρωτων

^h 1:7 δε | WH om.

ⁱ 1:8 ληψεσθε | CT λημψεσθε

^j 1:8 μοι | ECM[†] txt | CT[†] μου

^k 1:8 εν | [NA WH] | PCK om.

^l 1:8 σαμαρεια | WH σαμαρια

τῆς γῆς. ⁹ Καὶ ταῦτα εἰπών, βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη, καὶ νεφέλῃ ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. ¹⁰ Καὶ ὡς ἀτενίζοντες ἦσαν εἰς τὸν οὐρανόν, πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο ^aπαρειστήκεισαν αὐτοῖς ἐν ^bἐσθῆτι λευκῇ, ¹¹ οἱ καὶ ^cεἶπον, Ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί ἐστήκατε ^dἐμβλέποντες εἰς τὸν οὐρανόν; Οὗτος ^eὁ Ἰησοῦς, ὁ ^fἀναληφθεὶς ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανόν, οὕτως ἐλεύσεται ὁν τρόπον ἐθεάσασθε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν.

¹² Τότε ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ ὅρου τοῦ καλουμένου Ἐλαιῶνος, ὃ ἐστὶν ἐγγὺς Ἱερουσαλὴμ, σαββάτου ἔχον ὁδόν. ¹³ Καὶ ὅτε εἰσῆλθον, ^gἀνέβησαν εἰς τὸ ὑπερῶον οὗ ἦσαν καταμένοντες, ὃ τε Πέτρος καὶ ^hἸάκωβος καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας, Φίλιππος καὶ Θωμᾶς, Βαρθολομαῖος καὶ Ἰακώβος, Ἰάκωβος Ἀλφαίου καὶ Σίμων ὁ Ζηλωτής, καὶ Ἰούδας Ἰακώβου. ¹⁴ Οὗτοι πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν τῇ προσευχῇ ^jκαὶ τῇ δεήσει, σὺν γυναιξὶν καὶ ^kΜαρίᾳ τῇ μητρὶ ^lτοῦ Ἰησοῦ, καὶ ^mσὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

¹⁵ Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς Πέτρος ἐν μέσῳ τῶν ⁿμαθητῶν εἶπεν—ἦν τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ^oὡς ἑκατὸν εἴκοσι— ¹⁶ Ἄνδρες ἀδελφοί, ἔδει πληρωθῆναι τὴν γραφὴν ^pταύτην, ἣν προεἶπεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ στόματος ^qΔαυὶδ περὶ Ἰούδα, τοῦ γενομένου ὁδηγοῦ τοῖς συλλαβοῦσιν ^rτὸν Ἰησοῦν. ¹⁷ Ὅτι κατηριθμημένος ἦν ^sσὺν ἡμῖν, καὶ

^a 1:10 παρειστήκεισαν | WH
παριστήκεισαν

^b 1:10 ἐσθῆτι λευκῇ | NA SBL TH WH
ἐσθησεσι(ν) λευκαῖς

^c 1:11 εἶπον | CT εἶπαν

^d 1:11 ἐμβλεπόντες | NA [ἐμ]βλεπόντες |
SBL TH WH βλεπόντες

^e 1:11 ο | PCK om.

^f 1:11 ἀναληφθεὶς | CT ἀναλημφθεῖς

^g 1:13 ἀνέβησαν εἰς τὸ υπερῶον | CT εἰς
τὸ υπερῶον ἀνέβησαν

^h 1:13 ἰακώβος καὶ ἰωάννης | ECM NA SBL
TH ἰωάννης καὶ ἰακώβος | WH ἰωάννης

καὶ ἰακώβος | PCK ἰακώβος ἰωάννης

ⁱ 1:13 ματθαῖος | CT μαθθαῖος

^j 1:14 καὶ τῇ δεήσει | CT om.

^k 1:14 μαρία | CT μαριαμ

^l 1:14 τοῦ | [WH]

^m 1:14 σὺν | ECM[†] txt | ECM[†] NA om.

ⁿ 1:15 μαθητῶν | CT ἀδελφῶν

^o 1:15 ὡς | NA ὡσεὶ

^p 1:16 ταύτην | CT om.

^q 1:16 δαυὶδ | TH WH δαυειδ | HF TR δαβιδ

^r 1:16 τον | CT om.

^s 1:17 σὺν | CT ἐν

ἔλαχεν τὸν κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης— ¹⁸ Οὗτος μὲν οὖν ἐκτήσατο χωρίον ἐκ ^aμισθοῦ τῆς ἀδικίας, καὶ πρηνῆς γενόμενος ^bἐλάκησεν μέσος, καὶ ἐξεχύθη πάντα τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ. ¹⁹ Καὶ γνωστὸν ἐγένετο πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλήμ, ὥστε κληθῆναι τὸ χωρίον ἐκεῖνο τῇ ^cἰδίᾳ διαλέκτῳ αὐτῶν ^dἈκελδαμά, τοῦτ' ἔστιν, χωρίον αἵματος— ²⁰ Γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ Ψαλμῶν, Γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτοῦ ἔρημος, καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ· καί, Τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ ^eλάβοι ἕτερος. ²¹ Δεῖ οὖν τῶν συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ χρόνῳ ^fἐν ᾧ εἰσῆλθεν καὶ ἐξῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ὁ κύριος Ἰησοῦς, ²² ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος ^gἸωάννου, ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ^hἀνελήφθη ἀφ' ἡμῶν, μάρτυρα τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ ⁱγενέσθαι σὺν ἡμῖν ἕνα τούτων. ²³ Καὶ ἔστησαν δύο, Ἰωσήφ τὸν καλούμενον ^jΒαρσαβάν, ὃς ἐπεκλήθη Ἰούστος, καὶ ^kΜατθίαν. ²⁴ Καὶ προσευξάμενοι ^lεἶπον, Σὺ κύριε καρδιογνώστα πάντων, ἀνάδειξον ^mὃν ἐξελέξω, ἐκ τούτων τῶν δύο ἕνα ²⁵ λαβεῖν τὸν ⁿκλῆρον τῆς διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς, ^oἐξ ἧς παρέβη Ἰούδας, πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον. ²⁶ Καὶ ἔδωκαν κλήρους ^pαὐτῶν, καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ ^qΜατθίαν, καὶ ^rσυγκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἑνδεκα ἀποστόλων.

2 Καὶ ἐν τῷ ^sσυμπληρουῖσθαι τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, ἦσαν ^tἅπαντες ^uὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτό. ² Καὶ ἐγένετο

^a 1:18 μισθοῦ | TR του μισθοῦ

^b 1:18 ἐλακισεν | PCK ελακισεν

^c 1:19 ἰδια | WH om.

^d 1:19 ἀκελδαμα | ECM NA SBL WH
ακελδαμαχ | TH ἀχελδαμαχ

^e 1:20 λαβοι | CT λαβετω

^f 1:21 ἐν | CT om.

^g 1:22 ἰωαννου | WH ἰωανου

^h 1:22 ἀνεληφθη | CT ἀνελημφθη

ⁱ 1:22 γενεσθαι σὺν ἡμιν | CT σὺν ἡμιν
γενεσθαι

^j 1:23 βαρσαβαν | CT PT βαρσαββαν

^k 1:23 ματθιαν | ECM NA SBL WH μαθθιαν

^l 1:24 εἶπον | CT εἶπαν

^m 1:24 ὃν ἐξελέξω ἐκ τούτων τῶν δυο

ενα | ST ἐκ τούτων τῶν δυο ενα ὃν

ἐξελέξω | SCR ἐκ τούτων τῶν δυο ὃν ενα
ἐξελέξω

ⁿ 1:25 κληρον | CT τοπον

^o 1:25 ἐξ | ECM[†] τατ' | CT[†] ἀφ

^p 1:26 αὐτων | NA SBL TH WH αυτοις

^q 1:26 ματθιαν | CT μαθθιαν

^r 1:26 συγκατεψηφισθη | TH WH
συνκατεψηφισθη

^s 2:1 συμπληρουσθαι | TH WH
συνπληρουσθαι

^t 2:1 ἅπαντες | CT παντες

^u 2:1 ὁμοθυμαδὸν | CT ὁμου

ἄφνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὥσπερ φερομένης πνοῆς βιαίας, καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον οὓς ἦσαν καθήμενοι. ³ Καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι γλώσσαι ὥσεί πυρός, ⁴ ἐκάθισέν τε ἐφ' ἓνα ἕκαστον αὐτῶν. ⁵ Καὶ ἐπλήσθησαν ⁶ ἅπαντες πνεύματος ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἐτέραις γλώσσαις, καθὼς τὸ πνεῦμα ἐδίδου ⁷ αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι.

⁸ Ἦσαν δὲ ⁹ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς, ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν. ¹⁰ Γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης, συνήλθεν τὸ πλῆθος καὶ συνεχύθη, ὅτι ¹¹ ἤκουον εἰς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λαλούντων αὐτῶν. ¹² Ἐξίσταντο δὲ ¹³ πάντες καὶ ἐθαύμαζον, λέγοντες ¹⁴ πρὸς ἀλλήλους, ¹⁵ Οὐκ ἰδοὺ ¹⁶ ἵπαντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι; ¹⁷ Καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ ἡμῶν ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν; ¹⁸ Πάρθοι καὶ Μηδοὶ καὶ ¹⁹ Ἑλαμίται, καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν Μεσοποταμίαν, Ἰουδαίαν τε καὶ Καππαδοκίαν, Πόντον καὶ τὴν Ἀσίαν, ²⁰ Φρυγίαν τε καὶ Παμφυλίαν, Αἴγυπτον καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης τῆς κατὰ Κυρήνην, καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες Ῥωμαῖοι, Ἰουδαῖοί τε καὶ προσήλυτοι, ²¹ Κρήτες καὶ Ἄραβες, ἀκούομεν λαλούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα τοῦ θεοῦ. ²² Ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ ²³ διηπόρουν, ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες, Τί ²⁴ ἂν θέλοι τοῦτο εἶναι; ²⁵ Ἄλλοι δὲ ²⁶ ἠχλευάζοντες ἔλεγον ὅτι Γλεύκους μεμεστωμένοι εἰσίν.

²⁷ Σταθεὶς δὲ ²⁸ Πέτρος σὺν τοῖς ἑνδεκα, ἐπῆρεν τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ²⁹ ἀπεφθέγγετο αὐτοῖς, Ἄνδρες Ἰουδαῖοι, καὶ

^a 2:3 ἐκαθισεν τε | NA SBL TH WH καὶ
ἐκαθισεν

^b 2:4 ἀπαντες | CT παντες

^c 2:4 αυτοις αποφθεγγεσθαι | CT
αποφθεγγεσθαι αυτοις

^d 2:5 εν | NA εις

^e 2:6 ηκουον | WH ηκουσεν

^f 2:7 παντες | ECM[†] txi | ECM[†] HF NA PCK
SBL WH om.

^g 2:7 προς αλληλους | CT om.

^h 2:7 ουκ | ECM NA SBL TH ουχ | WH ουχι

ⁱ 2:7 παντες | ECM[†] txi | ECM[†] NA απαντες

^j 2:9 ελαμνται | TH WH ελαμνται

^k 2:12 διηπορουν | WH διηπορουντο

^l 2:12 αν θελοι | CT θελει

^m 2:13 χλευαζοντες | CT PCK

διαχλευαζοντες

ⁿ 2:14 πετρος | CT ο πετρος

^o 2:14 απεφθεγγετο | PCK επεφθεγγετο

οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ ^aἅπαντες, τοῦτο ὑμῖν γνωστὸν ἔστω, καὶ ἐνωτίσασθε τὰ ῥήματά μου. **15** Οὐ γάρ, ὡς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε, οὗτοι μεθύουσιν· ἔστιν γὰρ ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας· **16** ἀλλὰ τοῦτό ἐστιν τὸ εἰρημένον διὰ τοῦ προφήτου Ἰωήλ, **17** Καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ θεός, ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα· καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ^bἐνύπνια ἐνυπνιασθήσονται· **18** καὶ γε ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας μου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου, καὶ προφητεύσουσιν. **19** Καὶ δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, αἶμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ· **20** ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος, καὶ ἡ σελήνη εἰς αἶμα, πρὶν ^cἢ ἔλθεῖν ^dτὴν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ· **21** καὶ ἔσται, πᾶς ὃς ^eἂν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται. **22** Ἄνδρες ^fἸσραηλῖται, ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον, ἄνδρα ^gἀπὸ τοῦ θεοῦ ἀποδεδειγμένον εἰς ὑμᾶς δυνάμεσιν καὶ τέρασιν καὶ σημείοις, οἷς ἐποίησεν δι' αὐτοῦ ὁ θεὸς ἐν μέσῳ ὑμῶν, καθὼς ^hκαὶ αὐτοὶ οἶδατε, **23** τοῦτον τῇ ὀρισμένη βουλῇ καὶ προγνώσει τοῦ θεοῦ ἔκδοτον ⁱλαβόντες, διὰ ^jχειρῶν ἀνόμων προσπήξαντες ^kἀνείλετε· **24** ὃν ὁ θεὸς ἀνέστησεν, λύσας τὰς ὠδῖνας τοῦ θανάτου, καθότι οὐκ ἦν δυνατόν κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ. **25** ^lΔαυὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐτόν, ^mΠροωρώμην τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός· ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστίν,

^a **2:14** απαντες | CT παντες

^b **2:17** ενυπνια | CT ενυπνιοις

^c **2:20** η | NA TH WH om.

^d **2:20** την | NA SBL TH WH om.

^e **2:21** αν | SBL WH εαν

^f **2:22** ισραηλιται | TH WH ισραηλειται

^g **2:22** απο του θεου αποδεδειγμενον |

ECM[†] txt | CT[†] αποδεδειγμενον απο του

θεου

^h **2:22** και | CT om.

ⁱ **2:23** λαβοντες | CT om.

^j **2:23** χειρων | CT χειρος

^k **2:23** ανειλετε | CT ανειλατε

^l **2:25** δαυιδ | TH WH δαυειδ | HF TR δαβιδ

^m **2:25** προωρωμην | CT προορωμην

ἵνα μὴ σαλευθῶ· ²⁶ διὰ τοῦτο ^aεὐφράνθη ^bἡ καρδιά μου, καὶ ἡγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά μου· ἔτι δὲ καὶ ἡ σάρξ μου κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι· ²⁷ ὅτι οὐκ ^cἐγκαταλείψεις τὴν ψυχὴν μου εἰς ^dἌδου, οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν· ²⁸ Ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς· πληρώσεις με εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου· ²⁹ Ἄνδρες ἀδελφοί, ἔξον εἰπεῖν μετὰ παρρησίας πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦ πατριάρχου ^eΔαυίδ, ὅτι καὶ ἐτελεύτησεν καὶ ἐτάφη, καὶ τὸ μνήμα αὐτοῦ ἐστὶν ἐν ἡμῖν ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης· ³⁰ Προφήτης οὖν ὑπάρχων, καὶ εἰδὼς ὅτι ὅρκῳ ὥμοσεν αὐτῷ ὁ θεός, ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ ^fτὸ κατὰ σάρκα ἀναστήσειν τὸν χριστόν, καθίσαι ἐπὶ ^gτοῦ θρόνου αὐτοῦ, ³¹ προϊδὼν ἐλάλησεν περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ χριστοῦ, ὅτι ^hοὐ ⁱκατελείφθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς ^jἌδου, ^kοὐδὲ ἡ σάρξ αὐτοῦ εἶδεν διαφθοράν· ³² Τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ θεός, οἱ πάντες ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες· ³³ Τῇ δεξιᾷ οὖν τοῦ θεοῦ ὑψωθείς, τὴν τε ἐπαγγελίαν τοῦ ^lἁγίου πνεύματος λαβὼν παρὰ τοῦ πατρός, ἐξέχεεν τοῦτο δι' ^mνῶν ὑμεῖς ⁿβλέπετε καὶ ἀκούετε· ³⁴ Οὐ γὰρ ^oΔαυὶδ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανοὺς, λέγει δὲ αὐτός, Εἶπεν ^pὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ³⁵ ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου· ³⁶ Ἀσφαλῶς οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ, ὅτι καὶ κύριον ^qκαὶ χριστὸν αὐτὸν ^rὁ θεὸς ἐποίησεν, τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε.

^a 2:26 ευφρανθη | CT ηυφρανθη

^b 2:26 η καρδια μου | WH μου η καρδια

^c 2:27 εγκαταλειψεις | TH WH
ενκαταλειψεις

^d 2:27 αδου | CT αδην

^e 2:29 δαυιδ | TH WH δανειδ | HF TR δαβιδ

^f 2:30 το κατα σαρκα αναστησειν τον
χριστον | CT om.

^g 2:30 του θρονου | CT τον θρονον

^h 2:31 ου | CT ουτε

ⁱ 2:31 κατελειφθη η ψυχη αυτου | ECM NA
SBL εγκατελειφθη | TH WH ενκατελειφθη

^j 2:31 αδου | ECM NA SBL WH αδην

^k 2:31 ουδε | CT ουτε

^l 2:33 αγιου πνευματος | CT πνευματος
του αγιου

^m 2:33 νυν | CT om.

ⁿ 2:33 βλέπετε | NA WH [και] βλέπετε

^o 2:34 δαυιδ | TH WH δανειδ | HF TR δαβιδ

^p 2:34 ο | [NA] | WH om.

^q 2:36 και χριστον αυτον | CT αυτον και
χριστον

^r 2:36 ο θεος εποιησεν | ECM† txi | ECM†
NA SBL WH εποιησεν ο θεος

³⁷ Ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν ^aτῇ καρδίᾳ, ^bεἰπόν τε πρὸς τὸν Πέτρον καὶ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους, Τί ^cποιήσομεν, ἄνδρες ἀδελφοί; ³⁸ ^dΠέτρος δὲ ἔφη πρὸς αὐτούς, ^eΜετανοήσατε, καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ^fἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ^gἁμαρτιῶν, καὶ ^hλήψεσθε τὴν δωρεὰν τοῦ ἁγίου πνεύματος. ³⁹ Ὑμῖν γάρ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία, καὶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν, καὶ πᾶσιν τοῖς εἰς μακράν, ὅσους ἂν προσκαλέσεται κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. ⁴⁰ Ἐτέροις τε λόγοις πλείοσιν ⁱδιεμαρτύρετο καὶ ^jπαρεκάλει λέγων, Σώθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς σκολιάς ταύτης. ⁴¹ Οἱ μὲν οὖν ^kἀσμένως ἀποδεξάμενοι τὸν λόγον αὐτοῦ ἐβαπτίσθησαν· καὶ προσετέθησαν ^lτῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχαὶ ὥσει τρισχίλια. ⁴² Ἦσαν δὲ προσκαρτεροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ, ^mκαὶ τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς προσευχαῖς.

⁴³ ⁿἘγένετο δὲ πάσῃ ψυχῇ φόβος, πολλά ^oτε τέρατα καὶ σημεῖα διὰ τῶν ἀποστόλων ἐγένετο. ⁴⁴ Πάντες δὲ οἱ ^pπιστεύοντες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ εἶχον ἅπαντα κοινά, ⁴⁵ καὶ τὰ κτήματα καὶ τὰς ὑπάρξεις ἐπίπρασκον, καὶ διεμέριζον αὐτὰ πᾶσιν, καθότι ἂν τις χρεῖαν εἶχεν. ⁴⁶ Καθ' ἡμέραν τε προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ, κλῶντές τε κατ' οἶκον ἄρτον, μετελάμβανον τροφῆς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελότητι καρδίας, ⁴⁷ αἰνοῦντες τὸν θεόν, καὶ ἔχοντες χάριν

^a 2:37 τη καρδια | ECM[†] txt | CT[†] την καρδιαν

^b 2:37 ειπον | WH ειπαν

^c 2:37 ποιησομεν | CT HF RP^{ms} ποιησωμεν

^d 2:38 πετρος δε εφη | CT πετρος δε | PCK ειπεν δε πετρος

^e 2:38 μετανοησατε | ECM TH μετανοησατε φησιν | NA μετανοησατε [φησιν]

^f 2:38 επι | WH εν

^g 2:38 αμαρτιων | ECM[†] txt | CT[†] των αμαρτιων υμων

^h 2:38 ληψεσθε | CT λημψεσθε

ⁱ 2:40 διεμαρτυρετο | CT PCK

διεμαρτυρατο

^j 2:40 παρεκαλει | ECM[†] txt | CT[†]

παρεκαλει αυτους

^k 2:41 ασμενως | CT om.

^l 2:41 τη | CT εν τη

^m 2:42 και | CT om.

ⁿ 2:43 εγενετο | ECM[†] txt | CT[†] εγινετο

^o 2:43 τε | WH δε

^p 2:44 πιστευοντες ησαν επι το αυτο και | WH πιστευσαντες επι το αυτο

πρὸς ὅλον τὸν λαόν. Ὁ δὲ κύριος προσετίθει τοὺς σωζομένους καθ' ἡμέραν ^aτῇ ἐκκλησίᾳ.

3 Ἐπὶ τὸ αὐτὸ δὲ Πέτρος καὶ ^bἸωάννης ἀνέβαινον εἰς τὸ ἱερόν ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἐνάτην. ² Καί τις ἀνὴρ χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων ἐβαστάζετο· ὃν ἐτίθουν καθ' ἡμέραν πρὸς τὴν θύραν τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην Ὠραίαν, τοῦ αἰτεῖν ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὸ ἱερόν. ³ Ὃς ἰδὼν Πέτρον καὶ ^dἸωάννην μέλλοντας εἰσιέναι εἰς τὸ ἱερόν, ἠρώτα ^eἐλεημοσύνην. ⁴ Ἀτενίσας δὲ Πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν τῷ ^fἸωάννῃ, εἶπεν, Βλέψον εἰς ἡμᾶς. ⁵ Ὁ δὲ ἐπεῖχεν αὐτοῖς, προσδοκῶν τι παρ' αὐτῶν λαβεῖν. ⁶ Εἶπεν δὲ Πέτρος, Ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐχ ὑπάρχει μοι· ὃ δὲ ἔχω, τοῦτό σοι δίδωμι. Ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, ^gἐγείραι καὶ περιπάτει. ⁷ Καὶ πιάσας αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς ^hἤγειρεν· παρακρῆμα δὲ ἐστερεώθησαν ⁱαὐτοῦ αἱ βάσεις καὶ τὰ ^jσφυρά. ⁸ Καὶ ἐξαλλόμενος ἔστη καὶ περιεπάτει, καὶ εἰσῆλθεν σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερόν, περιπατῶν καὶ ἀλλόμενος καὶ αἰνῶν τὸν θεόν. ⁹ Καὶ εἶδεν ^kαὐτὸν πᾶς ὁ λαὸς περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα τὸν θεόν· ¹⁰ ἐπεγίνωσκόν ^lτε αὐτὸν ὅτι ^mοὗτος ἦν ὁ πρὸς τὴν ἐλεημοσύνην καθημέμος ἐπὶ τῇ Ὠραίᾳ πύλῃ τοῦ ἱεροῦ· καὶ ἐπλήσθησαν θάμβους καὶ ἐκστάσεως ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι αὐτῷ.

^a 2:47–3:1 τῇ ἐκκλησίᾳ. ἐπὶ το αὐτο δε πετρος | CT ἐπὶ το αὐτο. πετρος δε

^b 3:1 ἰωαννης | WH ἰωανης

^c 3:1 ἐνατην | TR ἐννατην

^d 3:3 ἰωαννην | WH ἰωανην

^e 3:3 ἐλεημοσυνην | CT ST ἐλεημοσυνην λαβεῖν

^f 3:4 ἰωαννη | WH ἰωανη

^g 3:6 ἐγείραι καὶ | ECM[†] HF PT RP^{mss} TH ἐγείρε καὶ | NA [ἐγείρε καὶ] | ECM[†] SBL WH *om.*

^h 3:7 ἠγειρεν | ECM[†] *txt* | CT[†] ἠγειρεν αὐτον

ⁱ 3:7 αὐτον αἱ βάσεις | ECM[†] *txt* | CT[†] αἱ βάσεις αὐτου

^j 3:7 σφυρα | CT σφυδρα

^k 3:9 αὐτον πας ο λαος | ECM[†] *txt* | CT[†] πας ο λαος αὐτον

^l 3:10 τε | ECM[†] *txt* | CT[†] δε

^m 3:10 ουτος | ECM[†] *txt* | ECM[†] NA TH αὐτος

¹¹Κρατοῦντος δὲ ^aτοῦ ἰαθέντος χωλοῦ τὸν Πέτρον καὶ ^bἸωάννην, συνέδραμεν ^cπρὸς αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ στοᾷ τῇ καλουμένῃ Σολομῶντος, ἔκθαμβοι. ¹²Ἰδὼν δὲ ^dΠέτρος ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν, Ἄνδρες ^eἸσραηλίται, τί θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ, ἢ ἡμῖν τί ἀτενίζετε, ὥς ἰδίᾳ δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ πεποιηκόσιν τοῦ περιπατεῖν αὐτόν; ¹³Ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ^fἸσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ἐδόξασεν τὸν παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν· ὃν ὑμεῖς ^gμὲν παρεδώκατε, καὶ ἡρνήσασθε ^hαὐτὸν κατὰ πρόσωπον ἰΠιλάτου, κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν. ¹⁴Ὑμεῖς δὲ τὸν ἅγιον καὶ δίκαιον ἡρνήσασθε, καὶ ἡτήσασθε ἄνδρα φονέα χαρισθῆναι ὑμῖν, ¹⁵τὸν δὲ ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς ἀπεκτείνετε· ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, οὗ ἡμεῖς μάρτυρές ἐσμεν. ¹⁶Καὶ ⁱἐπὶ τῇ πίστει τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, τοῦτον ὃν θεωρεῖτε καὶ οἶδατε ἐστερέωσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ἡ πίστις ἡ δι' αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ὀλοκληρίαν ταύτην ἀπέναντι πάντων ὑμῶν. ¹⁷Καὶ νῦν, ἀδελφοί, οἶδα ὅτι κατὰ ἄγνοιαν ἐπράξατε, ὥσπερ καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν. ¹⁸Ὁ δὲ θεὸς ἃ προκατήγγειλεν διὰ στόματος πάντων τῶν προφητῶν ^kαὐτοῦ, παθεῖν τὸν χριστόν, ἐπλήρωσεν οὕτως. ¹⁹Μετανοήσατε οὖν καὶ ἐπιστρέψατε, ^lεἰς τὸ ^mἐξαλειφθῆναι ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας, ὅπως ἂν ἔλθωσιν καιροὶ ἀναψύξεως ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου, ²⁰καὶ ἀποστείλῃ τὸν ⁿπροκεχειρισμένον ὑμῖν ^oχριστὸν Ἰησοῦν· ²¹ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δεξασθαι ἄχρι χρόνων ἀποκαταστάσεως πάντων, ὧν ἐλάλησεν ὁ θεὸς διὰ στόματος

^a 3:11 του ιαθεντος χωλου | CT αυτου

^b 3:11 ιωαννην | ECM⁺ txt | ECM⁺ NA SBL
TH τον ιωαννην | WH τον ιωαννην

^c 3:11 προς αυτους πας ο λαος | ECM⁺ txt | CT⁺ πας ο λαος προς αυτους

^d 3:12 πετρος | ECM⁺ txt | CT⁺ ο πετρος

^e 3:12 ισραηλιται | TH WH ισραηλιται

^f 3:13 ισαακ και | NA [ο θεος] ισαακ και
[ο θεος]

^g 3:13 μεν | TR om.

^h 3:13 αυτον | CT om.

ⁱ 3:13 πιλατου | WH πειλατου

^j 3:16 επι | WH om.

^k 3:18 αυτου παθειν τον χριστον | CT
παθειν τον χριστον αυτου

^l 3:19 εις | ECM⁺ txt | ECM⁺ SBL WH προς

^m 3:19 εξαλειφθηναι | WH εξαλειφθηναι

ⁿ 3:20 προκεχειρισμενον | TR
προκεκηρυγμενον

^o 3:20 χριστον ιησουν | TR ιησουν χριστον

^aπάντων ^bτῶν ἁγίων ^cαὐτοῦ προφητῶν ἀπ' αἰῶνος. ²² ^dΜω-
σῆς μὲν ^eγὰρ πρὸς τοὺς πατέρας εἶπεν ὅτι Προφήτην ὑμῖν
ἀναστήσει κύριος ὁ θεὸς ^fἡμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς
ἐμέ· αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς.
²³ Ἔσται δέ, πᾶσα ψυχὴ, ἥτις ^gἐὰν μὴ ἀκούσῃ τοῦ προφήτου
ἐκείνου, ^hἐξολοθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ. ²⁴ Καὶ πάντες δὲ
οἱ προφῆται ἀπὸ Σαμουὴλ καὶ τῶν καθεξῆς, ὅσοι ἐλάλησαν,
καὶ ⁱκατήγγειλαν τὰς ἡμέρας ταύτας. ²⁵ Ὑμεῖς ἐστε ^jἱοὶ τῶν
προφητῶν, καὶ τῆς διαθήκης ἧς ^kδιέθετο ὁ θεὸς πρὸς τοὺς πα-
τέρας ^lἡμῶν, λέγων πρὸς Ἀβραάμ, Καὶ ^mἐν τῷ σπέρματί σου
ⁿἐνευλογηθήσονται πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῆς γῆς. ²⁶ Ὑμῖν πρῶτον
^oὁ θεός, ἀναστήσας τὸν παῖδα αὐτοῦ ^pἸησοῦν, ἀπέστειλεν
αὐτὸν εὐλογοῦντα ὑμᾶς, ἐν τῷ ἀποστρέφειν ἕκαστον ἀπὸ τῶν
πονηριῶν ^qὑμῶν.

4 Λαλοῦντων δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαόν, ἐπέστησαν αὐτοῖς
οἱ ^rἱερεῖς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι,
² διαπονούμενοι διὰ τὸ διδάσκειν αὐτοὺς τὸν λαόν, καὶ
καταγγέλλειν ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν ἀνάστασιν ^sτῶν νεκρῶν. ³ Καὶ
ἐπέβαλον αὐτοῖς τὰς χεῖρας, καὶ ἔθεντο εἰς τήρησιν εἰς τὴν
αὔριον· ἦν γὰρ ἑσπέρα ἤδη. ⁴ Πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων τὸν
λόγον ἐπίστευσαν· καὶ ἐγενήθη ^tὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν ^uὥσει
χιλιάδες πέντε.

^a 3:21 παντων | [PT] | CT om.

^b 3:21 των | PT TR om.

^c 3:21 αυτου προφητων απ αιωνος | CT απ
αιωνος αυτου προφητων

^d 3:22 μωσῆς | CT PCK PT μωυσης

^e 3:22 γαρ προς τους πατερας | CT om.

^f 3:22 ημων | ECM NA PT TH TR υμων |
SBL WH om.

^g 3:23 εαν | PCK RP^{mg} SBL TR WH αν

^h 3:23 εξολοθρευθησεται | CT
εξολεθρευθησεται

ⁱ 3:24 κατηγγειλαν | PCK RP^{mg} TR
προκατηγγειλαν

^j 3:25 υιοι | CT οι υιοι

^k 3:25 διεθετο ο θεος | WH ο θεος διεθετο

^l 3:25 ημων | ECM[†] txt | CT[†] υμων

^m 3:25 εν | TR om.

ⁿ 3:25 ενευλογηθιςονται | NA
[εν]ευλογηθιςονται | WH
ευλογηθιςονται

^o 3:26 ο θεος αναστησας | ECM[†] txt | CT[†]
αναστησας ο θεος

^p 3:26 ιησουν | CT om.

^q 3:26 υμων | [WH]

^r 4:1 ιερεις | WH αρχιερεις

^s 4:2 των | CT TR την εκ

^t 4:4 ο | [NA] | WH om.

^u 4:4 ωσει | SBL TH WH ως | NA [ως]

5 Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὖριον συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς ἄρχοντας καὶ ^aπρεσβυτέρους καὶ ^bγραμματεῖς ^cεἰς Ἱερουσαλήμ, ⁶ καὶ ^dἌνναν τὸν ἀρχιερέα, καὶ Καϊάφαν, καὶ Ἰωάννην, καὶ Ἀλέξανδρον, καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους ἀρχιερατικοῦ. ⁷ Καὶ στήσαντες αὐτοὺς ἐν ^eμέσῳ ἐπυνθάνοντο, Ἐν ποίᾳ δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι ἐποιήσατε τοῦτο ὑμεῖς; ⁸ Τότε Πέτρος πλησθεὶς πνεύματος ἁγίου εἶπεν πρὸς αὐτούς, Ἄρχοντες τοῦ λαοῦ καὶ πρεσβύτεροι ^fτοῦ Ἰσραήλ, ⁹ εἰ ἡμεῖς σήμερον ἀνακρινόμεθα ἐπὶ εὐεργεσίᾳ ἀνθρώπου ἀσθενοῦς, ἐν τίνι οὗτος ^gσεσώσται. ¹⁰ γινώσκοντες ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραήλ, ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν ὑγιής. ¹¹ Οὗτός ἐστιν ὁ λίθος ὁ ἐξουθενηθεὶς ὑφ' ὑμῶν τῶν ^hοικοδομούντων, ὁ γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας. ¹² Καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἢ σωτηρία· οὔτε γὰρ ὄνομα ⁱἔστιν ἕτερον τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις, ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς.

¹³ Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ Πέτρου παρρησίαν καὶ ^kἸωάννου, καὶ καταλαβόμενοι ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοί εἰσιν καὶ ἰδιῶται, ἐθαύμαζον, ἐπεγίνωσκόν τε αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν. ¹⁴ Τὸν ^lδὲ ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς ἔστῳτα ^mτὸν τεθεραπευμένον, οὐδὲν εἶχον ἀντειπεῖν. ¹⁵ Κελεύσαντες δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ συνεδρίου ἀπελθεῖν, ⁿσυνέβαλλον πρὸς ἀλλή-

^a 4:5 πρεσβυτερους | CT PT τους πρεσβυτερους

^b 4:5 γραμματεῖς | CT τους γραμματεῖς

^c 4:5 εἰς | CT PCK εν

^d 4:6 ανναν τον αρχιερεα και καιαφαν και ιωαννην και αλεξανδρον | CT αννας ο αρχιερευς και καιαφας και ιωαννης και αλεξανδρος

^e 4:7 μεσω | ECM† *lat* | CT† TR τω μεσω | PT [τω] μεσω

^f 4:8 του ισραηλ | CT *om.*

^g 4:9 σεσωσται | ECM NA σεσωται

^h 4:11 οικοδομουντων | CT οικοδομων

ⁱ 4:12 ουτε | ECM† *lat* | CT† PCK PT ουδε

^j 4:12 εστιν ετερον | CT† HF PT RP^{mg} TR εστιν ετερον υπο τον ουρανον | ECM† PCK ετερον εστιν υπο τον ουρανον

^k 4:13 ιωαννου | WH ιωανου

^l 4:14 δε | CT τε

^m 4:14 τον | PCK *om.*

ⁿ 4:15 συνεβαλλον | TR συνεβαλον

λους, ¹⁶ λέγοντες, Τί ^aποιήσομεν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις; Ὅτι μὲν γὰρ γνωστὸν σημεῖον γέγονεν δι' αὐτῶν, πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ φανερόν, καὶ οὐ δυνάμεθα ^bἀρνήσασθαι. ¹⁷ Ἄλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον διανεμηθῇ εἰς τὸν λαόν, ^cἀπειλῇ ^dἀπειλησόμεθα αὐτοῖς μηκέτι λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ ^eἀνθρώπων. ¹⁸ Καὶ καλέσαντες αὐτούς, παρήγγειλαν ^fαὐτοῖς τὸ καθόλου μὴ φθέγγεσθαι μηδὲ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι ^gτοῦ Ἰησοῦ. ¹⁹ Ὁ δὲ Πέτρος καὶ ^hἸωάννης ἀποκριθέντες ἰπρὸς αὐτοὺς εἶπον, Εἰ δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ θεοῦ, κρίνατε. ²⁰ Οὐ δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς, ⁱἃ ἵδωμεν καὶ ^kἠκούσαμεν, μὴ λαλεῖν. ²¹ Οἱ δὲ προσαπειλησάμενοι ἀπέλυσαν αὐτούς, μηδὲν εὐρίσκοντες τὸ πῶς ^lκολάσσονται αὐτούς, διὰ τὸν λαόν, ὅτι πάντες ἐδόξαζον τὸν θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι. ²² Ἐτῶν γὰρ ἦν πλειόνων ^mτεσσαράκοντα ὁ ἄνθρωπος ἐφ' ὃν ⁿἐγεγόνει τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἰάσεως.

²³ Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους, καὶ ^oἀπήγγειλαν ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ^pεἶπον. ²⁴ Οἱ δὲ ἀκούσαντες ὁμοθυμαδὸν ἦραν φωνὴν πρὸς τὸν θεόν, καὶ ^qεἶπον, Δέσποτα, σὺ ^rὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· ²⁵ ὁ ^sδιὰ στόματος ^tΔαυὶδ ^uπαιδὸς σου εἰπών, Ὅτι ἐφρύαξαν

^a 4:16 ποιήσομεν | ECM[†] *lxi* | CT[†] HF RP^{mg}
ποιήσωμεν

^b 4:16 ἀρνήσασθαι | CT ἀρνείσθαι

^c 4:17 ἀπειλῇ | CT *om.*

^d 4:17 ἀπειλησόμεθα | CT HF PCK PT RP^{mg}
TR ἀπειλησώμεθα

^e 4:17 ἀνθρώπων | PCK ἀνθρωπω

^f 4:18 αὐτοῖς το | ECM NA SBL TH το | WH
om.

^g 4:18 τοῦ | [WH]

^h 4:19 ἰωαννης | WH ἰωαννης

ⁱ 4:19 πρὸς αὐτοὺς εἶπον | ECM NA SBL
TH εἶπον πρὸς αὐτοὺς | WH εἶπαν πρὸς
αὐτοὺς

^j 4:20 εἶδομεν | CT εἶδαμεν

^k 4:20 ἠκούσαμεν | PCK α ἠκουσαμεν

^l 4:21 κολάσσονται | ECM[†] *lxi* | CT[†] TR
κολασσονται

^m 4:22 τεσσαράκοντα | CT τεσσερακοντα

ⁿ 4:22 ἐγεγονει | ECM NA SBL WH γεγονει

^o 4:23 ἀπήγγειλαν | PCK ἀνηγγειλαν

^p 4:23 εἶπον | CT εἶπαν

^q 4:24 εἶπον | CT εἶπαν

^r 4:24 ο θεος | ECM[†] *lxi* | CT[†] PT *om.*

^s 4:25 δια | CT του πατρος ημων δια
πνευματος αγιου

^t 4:25 δαυιδ | TH WH δαυειδ | HF TR δαβιδ

^u 4:25 παιδος | TR του παιδος

ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά· ²⁶ Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ κυρίου, καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ· ²⁷ συνήχθησαν γὰρ ἐπ' ἀληθείας ^aἐπὶ τὸν ἅγιον παῖδά σου Ἰησοῦν, ὃν ἔχρισας, Ἡρώδης τε καὶ Πόντιος ^bΠιλάτος, σὺν ἔθνεσιν καὶ λαοῖς Ἰσραήλ, ²⁸ ποιῆσαι ὅσα ἡ χεὶρ σου καὶ ἡ βουλή ^cσου προώρισεν γενέσθαι. ²⁹ Καὶ τὰ νῦν, κύριε, ἔπιδε ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς αὐτῶν, καὶ δὸς τοῖς δούλοις σου μετὰ παρρησίας πάσης λαλεῖν τὸν λόγον σου, ³⁰ ἐν τῷ τὴν χειρὰ ^dσου ἐκτείνειν σε εἰς ἴασιν, καὶ σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου παιδός σου Ἰησοῦ. ³¹ Καὶ δεηθέντων αὐτῶν ἐσαλεύθη ὁ τόπος ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι, καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες ^eπνεύματος ἁγίου, καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ μετὰ παρρησίας.

³² Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν ^fἡ καρδιά καὶ ἡ ψυχὴ μία· καὶ ^gοὐδὲ εἷς τι τῶν ὑπαρχόντων ^hαὐτῶν ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ⁱἅπαντα κοινά. ³³ Καὶ ^jμεγάλῃ δυνάμει ἀπεδίδουν ^kτὸ μαρτύριον οἱ ἀπόστολοι ^lτῆς ἀναστάσεως τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, χάρις τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς. ³⁴ Οὐδὲ γὰρ ἐνδεής τις ^mὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς· ὅσοι γὰρ κτήτορες χωρίων ἢ οἰκιῶν ὑπῆρχον, πωλοῦντες ἔφερον τὰς τιμὰς τῶν πιπρασκομένων, ³⁵ καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων· ⁿδιεδίδοδο δὲ ἐκάστῳ καθότι ἂν τις χρεῖαν εἶχεν.

^a 4:27 ἐπὶ | CT ἐν τῇ πολεὶ ταυτη ἐπὶ

^b 4:27 πιλατος | WH πειλαιτος

^c 4:28 σου | ECM[†] txt | [NA] | ECM[†] SBL WH om.

^d 4:30 σου | [NA] | WH om.

^e 4:31 πνευματος ἁγίου | CT του ἁγίου πνευματος

^f 4:32 ἡ καρδια και η | ECM[†] txt | CT[†] καρδια και

^g 4:32 ουδε | SCR ουδ

^h 4:32 αυτων | CT PCK PT RP^{mg} TR αυτω

ⁱ 4:32 απαντα | SBL WH παντα

^j 4:33 μεγαλη δυναμει | ECM[†] txt | CT[†] PCK δυναμει μεγαλη

^k 4:33 το μαρτυριον οι αποστολοι | PCK οι αποστολοι το μαρτυριον

^l 4:33 της αναστασεως του κυριου ιησου | ECM[†] txt | ECM[†] WH του κυριου ιησου της αναστασεως

^m 4:34 υπηρχεν | CT PCK ην

ⁿ 4:35 διεδιδοδο | CT διεδιδετο

³⁶ ^aἸωσήs δέ, ὁ ἐπικληθεὶς Βαρνάβας ^bἀπὸ τῶν ἀποστόλων—ὃ ἐστίν, μεθερμηνευόμενον, υἱὸς παρακλήσεως—^cΛευίτης, Κύπριος τῷ γενεῖ, ³⁷ ὑπάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ, πωλήσας ἤνεγκεν τὸ χρῆμα, καὶ ἔθηκεν ^dπαρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων.

5 Ἀνὴρ δέ τις Ἀνανίας ὀνόματι, σὺν ^eΣαπφείρῃ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, ἐπώλησεν κτῆμα, ² καὶ ἐνοσφίσατο ἀπὸ τῆς τιμῆς, ^fσυνειδυίας καὶ τῆς γυναικὸς ^gαὐτοῦ, καὶ ἐνέγκας μέρος τι παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων ἔθηκεν. ³ Εἶπεν δὲ ^hΠέτρος, Ἀνανία, διὰ τί ἐπλήρωσεν ὁ Σατανᾶς τὴν καρδίαν σου, ψεύσασθαί σε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ νοσφίσασθαί ⁱσε ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου; ⁴ Οὐχὶ μένον σοὶ ἔμενον, καὶ πραθὲν ἐν τῇ σῇ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχεν; Τί ὅτι ἔθου ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸ πρᾶγμα τοῦτο; Οὐκ ἐψεύσω ἀνθρώποις, ἀλλὰ τῷ θεῷ. ⁵ Ἀκούων δὲ ^jὁ Ἀνανίας τοὺς λόγους τούτους, πεσὼν ἐξέψυξεν· καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ^kταῦτα. ⁶ Ἀναστάντες δὲ οἱ νεώτεροι συνέστειλαν αὐτόν, καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν.

⁷ Ἐγένετο δὲ ὡς ὥρων τριῶν διαστήματα, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ γεγονὸς εἰσηλθεν. ⁸ Ἀπεκρίθη δὲ ^lαὐτῇ ὁ Πέτρος, Εἰπέ μοι, εἰ τοσούτου τὸ χωρίον ἀπέδοσθε; Ἡ δὲ εἶπεν, Naί, τοσούτου. ⁹ Ὁ δὲ Πέτρος ^mεἶπεν πρὸς αὐτήν, Τί ὅτι συνεφωνήθη ὑμῖν πειράσαι τὸ πνεῦμα κυρίου; Ἰδοῦ, οἱ πόδες τῶν θανόντων τὸν ἄνδρα σου ἐπὶ τῇ θύρᾳ, καὶ ἐξοίσουσίν σε. ¹⁰ Ἔπεσεν δὲ παραχρῆμα ⁿπαρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἐξέψυξεν· εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι εὗρον αὐτὴν νεκράν,

^a 4:36 ἰωσηs | CT ἰωσηφ

^b 4:36 ἀπο | TR ὑπο

^c 4:36 λευιτης | WH λευειτης

^d 4:37 παρὰ | ECM NA πρὸς

^e 5:1 σαπφειρη | PCK TH σαπφειρα | ECM
NA SBL σαπφιρη

^f 5:2 συνειδυιας | CT συνειδυιης

^g 5:2 αὐτου | CT om.

^h 5:3 πετρος | CT ο πετρος

ⁱ 5:3 σε | CT PT TR om.

^j 5:5 ο | TR om.

^k 5:5 ταυτα | CT om.

^l 5:8 αυτη ο | CT πρὸς αυτην

^m 5:9 ειπεν | CT om.

ⁿ 5:10 παρὰ | ECM† txt | CT† πρὸς

καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. ¹¹ Καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα.

¹² Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ^aἐγίνετο σημεῖα καὶ τέρατα ^bἐν τῷ λαῷ πολλά· καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν ^cἅπαντες ἐν τῇ στοᾷ ^dΣολομῶντος. ¹³ Τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα κολλᾶσθαι αὐτοῖς, ἀλλ' ἐμεγάλυνεν αὐτοὺς ὁ λαός· ¹⁴ μᾶλλον δὲ προσετίθεντο πιστεύοντες τῷ κυρίῳ, πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν· ¹⁵ ὥστε ^eκατὰ τὰς πλατείας ἐκφέρειν τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ τιθεῖν ἐπὶ ^fκλινῶν καὶ ^gκραββάτων, ἵνα ἐρχομένου ^hΠέτρου κἂν ἡ σκιά ⁱἐπισκιάσῃ τινὶ αὐτῶν. ¹⁶ Συνήρχετο δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν πέριξ πόλεων ^jεἰς Ἱερουσαλήμ, φέροντες ἀσθενεῖς καὶ ὀχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, ^kοἵτινες ἐθεραπεύοντο ἅπαντες.

¹⁷ Ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ—ἡ οὖσα αἵρεσις τῶν Σαδδουκαίων—ἐπλήσθησαν ζήλου, ¹⁸ καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ^lαὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει δημοσίᾳ. ¹⁹ Ἄγγελος δὲ κυρίου διὰ ^mτῆς νυκτὸς ⁿἤνοιξεν τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, ἐξαγαγὼν τε αὐτοὺς εἶπεν, ²⁰ Πορεύεσθε, καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς ταύτης. ²¹ Ἀκούσαντες δὲ εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον εἰς τὸ ἱερόν, καὶ ἐδίδασκον. Παραγενόμενος δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, συνεκάλεσαν τὸ συνέδριον καὶ πᾶσαν τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέστειλαν εἰς τὸ δεσμοτήριον, ἄχθῃναι αὐτούς. ²² Οἱ δὲ ^oὑπηρεταὶ πα-

^a 5:12 ἐγίνετο | PCK RP^{mss} ST ἐγενετο

^b 5:12 ἐν τῷ λαῷ πολλά | CT πολλά ἐν τῷ λαῷ

^c 5:12 ἅπαντες | WH παντες

^d 5:12 σολομῶντος | PCK σολομωνος

^e 5:15 κατὰ | CT καὶ εἰς

^f 5:15 κλινῶν | CT κλινاريων

^g 5:15 κραββάτων | CT PT κραβαττων

^h 5:15 πετρου | PCK του πετρου

ⁱ 5:15 ἐπισκιάσῃ | WH ἐπισκιασει

^j 5:16 εἰς | CT om.

^k 5:16 οἵτινες | PCK καὶ

^l 5:18 αὐτῶν | ECM[†] txt | CT[†] om.

^m 5:19 τῆς | CT om.

ⁿ 5:19 ἠνοιξεν | ECM[†] txt | ECM[†] NA ἀνοιξας

^o 5:22 υπηρεται παραγενομενοι | CT PCK παραγενομενοι υπηρεται

ραγενόμενοι οὐχ εὔρον αὐτοὺς ἐν τῇ φυλακῇ· ἀναστρέψαντες δὲ ἀπήγγειλαν, ²³ λέγοντες ὅτι Τὸ ^aμὲν δεσμωτήριον εὔρομεν κεκλεισμένον ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ, καὶ τοὺς φύλακας ^bἐστῶτας ^cπρὸ τῶν θυρῶν· ἀνοίξαντες δέ, ἔσω οὐδένα εὔρομεν. ²⁴ Ὡς δὲ ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους ὃ τε ^dἱερεὺς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, διηπόρουν περὶ αὐτῶν, τί ἂν γένοιτο τοῦτο. ²⁵ Παραγενόμενος δέ τις ἀπήγγειλεν αὐτοῖς ^eὅτι Ἰδού, οἱ ἄνδρες οὓς ἔθεσθε ἐν τῇ φυλακῇ εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἐστῶτες καὶ διδάσκοντες τὸν λαόν. ²⁶ Τότε ἀπελθὼν ὁ στρατηγὸς σὺν τοῖς ὑπηρέταις ^fἤγαγεν αὐτούς, οὐ μετὰ βίας, ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν, ^gἵνα μὴ λιθασθῶσιν. ²⁷ Ἀγαγόντες δὲ αὐτοὺς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ. Καὶ ἐπρώτησεν αὐτοὺς ὁ ἀρχιερεὺς, ²⁸ λέγων, ^hΟὐ παραγγελία παρηγγείλαμεν ὑμῖν μὴ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ; Καὶ ἰδὼν πεπληρώκατε τὴν Ἰερουσαλὴμ τῆς διδαχῆς ὑμῶν, καὶ βούλεσθε ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου. ²⁹ Ἀποκριθεὶς δὲ ⁱΠέτρος καὶ οἱ ἀπόστολοι ^jεἶπον, Πειθαρχεῖν δεῖ θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις. ³⁰ Ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἤγειρεν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς διεχειρίσασθε, κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου. ³¹ Τοῦτον ὁ θεὸς ἀρχηγὸν καὶ σωτῆρα ὕψωσεν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, ^kδοῦναι μετάνοιαν τῷ Ἰσραὴλ καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. ³² Καὶ ἡμεῖς ἐσμεν ^lαὐτοῦ μάρτυρες τῶν ῥημάτων τούτων, καὶ τὸ πνεῦμα ^mδὲ τὸ ἅγιον, ὃ ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς πειθαρχοῦσιν αὐτῷ.

³³ Οἱ δὲ ⁿἀκούοντες διεπρίοντο, καὶ ^oἐβουλεύοντο ἀνελεῖν αὐτούς. ³⁴ Ἀναστὰς δέ τις ἐν τῷ συνεδρίῳ Φαρισαῖος, ὀνόματι

^a 5:23 μὲν | CT *om.*

^b 5:23 ἐστῶτας | TR *εξω ἐστῶτας*

^c 5:23 πρὸ | ECM[†] *txt* | CT[†] *επι*

^d 5:24 ἱερεὺς καὶ οἱ | CT *om.*

^e 5:25 οτι | TR *λεγων οτι*

^f 5:26 ἤγαγεν | NA TH WH *ηγεν*

^g 5:26 ἵνα | CT *om.*

^h 5:28 ου | ECM[†] *txt* | [NA] | ECM[†] SBL TH WH *om.*

ⁱ 5:29 πετρος | TR ο πετρος

^j 5:29 ειπον | CT ειπαν

^k 5:31 δοῦναι | SBL του δοῦναι | NA WH [του] δοῦναι

^l 5:32 αὐτου | ECM[†] *txt* | CT[†] *om.*

^m 5:32 δε | CT *om.*

ⁿ 5:33 ακουοντες | CT HF PT RP^{mg} TR ακουσαντες

^o 5:33 εβουλευοντο | NA SBL TH WH εβουλονται

Γαμαλιήλ, νομοδιδάσκαλος, τίμιος παντὶ τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν ἔξω βραχύ ^aτι τοὺς ἀποστόλους ποιῆσαι. ³⁵ Εἶπέν τε πρὸς αὐτούς, Ἄνδρες ^bἸσραηλῖται, προσέχετε ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις, τί μέλλετε πράσσειν. ³⁶ Πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀνέστη Θεοδᾶς, λέγων εἶναί τινα ἑαυτόν, ᾧ ^cπροσεκλήθη ^dἀριθμὸς ἀνδρῶν ^eὥσει τετρακοσίων· ὃς ἀνῆρέθη, καὶ πάντες ὅσοι ἐπέιθοντο αὐτῷ διελύθησαν καὶ ἐγένοντο εἰς οὐδέν. ³⁷ Μετὰ τοῦτον ἀνέστη Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ἀπογραφῆς, καὶ ἀπέστησεν λαὸν ἱκανὸν ὀπίσω αὐτοῦ· κάκεῖνος ἀπώλετο, καὶ πάντες ὅσοι ἐπέιθοντο αὐτῷ διεσκορπίσθησαν. ³⁸ Καὶ ^ςτὰ νῦν λέγω ὑμῖν, ἀπόστητε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων, καὶ ^hἑάσατε αὐτούς· ὅτι ἐὰν ἡ ⁱἐξ ἀνθρώπων ἢ ἰβουλὴ ἢ τὸ ἔργον τοῦτο, καταλυθήσεται. ³⁹ εἰ δὲ ἐκ θεοῦ ἐστίν, οὐ ^jδύνασθε καταλῦσαι ^kαὐτό, μήποτε καὶ θεομάχοι εὑρεθῇτε. ⁴⁰ Ἐπείσθησαν δὲ αὐτῷ· καὶ προσκαλεσάμενοι τοὺς ἀποστόλους, ^lδείραντες παρήγγειλαν μὴ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἀπέλυσαν ^mαὐτούς. ⁴¹ Οἱ μὲν οὖν ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ συνεδρίου, ὅτι ⁿὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ κατηξιώθησαν ἀτιμασθῆναι. ⁴² Πᾶσάν τε ἡμέραν, ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατ' οἶκον, οὐκ ἐπαύοντο διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι ^oἸησοῦν τὸν χριστόν.

6 Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις, πληθυνόντων τῶν μαθητῶν, ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν Ἑλληνιστῶν πρὸς τοὺς Ἑβραί-

^a 5:34 τι τους αποστολους | CT τους ανθρωπους

^b 5:35 ισραηλῖται | TH WH ισραηλῖται

^c 5:36 προσεκλήθη | CT PCK PT

προσεκλήθη | TR προσεκολληθη

^d 5:36 αριθμος ανδρων | CT ανδρων αριθμος

^e 5:36 ωσει | CT PCK ως

^f 5:37 ικανον | CT om.

^ς 5:38 τα | [WH]

^h 5:38 εασατε | ECM[†] txt | CT[†] αφετε

ⁱ 5:38 βουλη | CT PT TR βουλη αυτη

^j 5:39 δυνασθε | CT PCK δυνησεσθε

^k 5:39 αυτο | CT αυτους

^l 5:40 δειραντες | PCK δηραντες

^m 5:40 αυτους | CT om.

ⁿ 5:41 υπερ του ονοματος του ιησου κατηξιωθησαν | PT RP^{ms} TR υπερ του ονοματος αυτου κατηξιωθησαν | CT κατηξιωθησαν υπερ του ονοματος | PCK κατηξιωθησαν υπερ του ονοματος του χριστου

^o 5:42 ιησουν τον χριστον | CT PCK τον χριστον ιησουν

ους, ὅτι παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερινῇ αἰ χῆραι αὐτῶν. ² Προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλήθος τῶν μαθητῶν, ^aεἶπον, Οὐκ ἄρεστόν ἐστιν ἡμᾶς, καταλείψαντας τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, διακονεῖν τραπέζαις. ³ Ἐπισκέψασθε ^bοὖν, ἀδελφοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν μαρτυρουμένους ἐπτά, πλήρεις πνεύματος ^cἀγίου καὶ σοφίας, οὓς ^dκαταστήσωμεν ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης. ⁴ Ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου ^eπροσκαρτερήσωμεν. ⁵ Καὶ ἤρρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον παντὸς τοῦ πλήθους· καὶ ἐξελέξαντο Στέφανον, ἄνδρα ^fπλήρης πίστεως καὶ πνεύματος ἀγίου, καὶ Φίλιππον, καὶ Πρόχορον, καὶ Νικάνορα, καὶ Τίμωνα, καὶ Παρμενᾶν, καὶ Νικόλαον προσήλυτον Ἀντιοχέα, ⁶ οὓς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων· καὶ προσευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας.

⁷ Καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἠϋζανεν, καὶ ἐπληθύνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ σφόδρα, πολὺς τε ὄχλος τῶν ἱερέων ὑπήκουον τῇ πίστει.

⁸ Στέφανος δὲ πλήρης ^gπίστεως καὶ δυνάμεως ἐποίει τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ. ⁹ Ἀνέστησαν δέ τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς λεγομένης Λιβερτίνων, καὶ Κυρρηναίων, καὶ Ἀλεξανδρέων, καὶ τῶν ἀπὸ Κιλικίας καὶ Ἀσίας, ^hσυζητοῦντες τῷ Στεφάνῳ. ¹⁰ Καὶ οὐκ ἴσχυον ἀντιστῆναι τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ πνεύματι ⁱὃ ἐλάλει. ¹¹ Τότε ὑπέβαλον ἄνδρας λέγοντας ὅτι Ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λαλοῦντος ῥήματα βλάσφημα εἰς ^jΜωσῆν καὶ τὸν θεόν. ¹² ^jΣυνεκίνησάν τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ ἐπιστάντες συνήρπασαν αὐτόν, καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον, ¹³ ἔστησάν τε μάρτυρας ψευδεῖς λέγοντας, Ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ παύεται

^a 6:2 ειπον | CT ειπαν

^b 6:3 ουν | ECM NA SBL WH δε

^c 6:3 αγιου | CT om.

^d 6:3 καταστησωμεν | CT PCK PT RP^{ms} TR
καταστησομεν

^e 6:4 προσκαρτερησωμεν | CT[†] txt |

ECM[†] προσκαρτερησωμεν

^f 6:5 πληρης | PCK PT RP^{ms} TR WH πληρη

^g 6:8 πιστεως | CT χαριτος

^h 6:9 συζητουντες | TH WH συνητουντες

ⁱ 6:11 μωσην | CT PT μωυσην

^j 6:12 συνεκινησαν | TH συνεκεινησαν

^aρήματα βλάσφημα λαλῶν κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ^bαγίου καὶ τοῦ νόμου· ¹⁴ ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ λέγοντος ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος οὗτος καταλύσει τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθνη ἃ παρέδωκεν ἡμῖν Ὁ Μωσῆς. ¹⁵ Καὶ ἀτενίσαντες εἰς αὐτὸν ^dἅπαντες οἱ καθεζόμενοι ἐν τῷ συνεδρίῳ, ^eεἶδον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὥσπερ πρόσωπον ἀγγέλου.

7 Εἶπεν δὲ ὁ ἀρχιερεύς, Εἰ ^fἄρα ταῦτα οὕτως ἔχει; ² Ὁ δὲ ἔφη, Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε. Ὁ θεὸς τῆς δόξης ὥφθη τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραὰμ ὄντι ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, πρὶν ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν Χαρράν, ³ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Ὑξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ^gἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ δεῦρο εἰς ^hγῆν ἣν ἄν σοι δεῖξω. ⁴ Τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς Χαλδαίων κατήκνησεν ἐν Χαρράν· καθεῖθεν, μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ, μετόκισεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε· ⁵ καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν ἐν αὐτῇ, οὐδὲ βῆμα ποδός· καὶ ἐπηγγείλατο ⁱδοῦναι αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν ^jαὐτήν, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ’ αὐτόν, οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου. ⁶ Ἐλάλησεν δὲ οὕτως ὁ θεός, ὅτι ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ πάροικον ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ, καὶ δουλώσουσιν αὐτὸ καὶ κακώσουσιν, ἔτη τετρακόσια. ⁷ Καὶ τὸ ἔθνος, ^kᾧ ἐὰν δουλεύσωσιν, κρινῶ ἐγώ, ^lεἶπεν ὁ θεός· καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύσονται, καὶ λατρεύουσίν μοι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. ⁸ Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην περιτομῆς· καὶ οὕτως ἐγέννησεν τὸν Ἰσαάκ, καὶ περιέτεμεν αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ· καὶ ^mὁ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ, καὶ ⁿὁ Ἰακώβ τοὺς δώδεκα πατριάρχας. ⁹ Καὶ οἱ πατριάρχαι

^a 6:13 ρήματα βλάσφημα λαλῶν | CT
λαλῶν ρήματα

^b 6:13 αγίου | ECM⁺ txt | ECM⁺ TR αγίου
τουτου | NA WH αγίου [τουτου]

^c 6:14 μωσῆς | CT PT TR μωυσης

^d 6:15 απαντες | CT παντες

^e 6:15 ειδον | WH ειδαν

^f 7:1 αρα | CT om.

^g 7:3 εκ | [NA] | WH om.

^h 7:3 γην | CT την γην

ⁱ 7:5 δουναι αυτω | RP^{ms} TR αυτω δουναι |
PCK δουναι αυτην

^j 7:5 αυτην | PCK αυτω

^k 7:7 εαν δουλευσωσιν | NA SBL εαν

δουλευσουσιν | WH αν δουλευσουσιν

^l 7:7 ειπεν ο θεος | CT ο θεος ειπεν

^m 7:8 ο | CT om.

ⁿ 7:8 ο | CT om.

ζηλώσαντες τὸν Ἰωσήφ ἀπέδοντο εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἦν ὁ θεὸς μετ' αὐτοῦ, ¹⁰ καὶ ^aἐξείλετο αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν ἐναντίον Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἡγούμενον ἐπ' Αἴγυπτον καὶ ^bὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. ¹¹ ^γἮλθεν δὲ λιμὸς ἐφ' ὅλην τὴν ^δγῆν Αἰγύπτου καὶ Χαναάν, καὶ θλίψις μεγάλη· καὶ οὐχ ^eεὑρισκον χορτάσματα οἱ πατέρες ἡμῶν. ¹² Ἀκούσας δὲ Ἰακώβ ὄντα ^eσίτια ἐν Αἰγύπτῳ, ἐξαπέστειλεν τοὺς πατέρας ἡμῶν πρῶτον. ¹³ Καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ ^fἀνεγνωρίσθη Ἰωσήφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ φανερόν ἐγένετο τῷ Φαραὼ τὸ γένος ^gαὐτοῦ Ἰωσήφ. ¹⁴ Ἀποστείλας δὲ Ἰωσήφ μετεκαλέσατο ^hτὸν πατέρα αὐτοῦ Ἰακώβ, καὶ πᾶσαν τὴν ⁱσυγγένειαν, ἐν ^jψυχαῖς ἑβδομήκοντα πέντε. ¹⁵ ^kΚατέβη δὲ Ἰακώβ ^lεἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐτελεύτησεν αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν. ¹⁶ καὶ μετετέθησαν εἰς ^mΣυχέμ, καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι ⁿὃ ὠνήσατο Ἀβραάμ τιμῆς ἀργυρίου παρὰ τῶν υἱῶν Ὁ Ἐμμόρ τοῦ Συχέμ. ¹⁷ Καθὼς δὲ ἤγγιζεν ὁ χρόνος τῆς ἐπαγγελίας ^pἧς ὤμοσεν ὁ θεὸς τῷ Ἀβραάμ, ἠύξησεν ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη ἐν Αἰγύπτῳ, ¹⁸ ἄχρι οὗ ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος, ὃς οὐκ ᾔδει τὸν Ἰωσήφ. ¹⁹ Οὗτος κατασοφισάμενος τὸ γένος ἡμῶν, ἐκάκωσεν τοὺς πατέρας

^a 7:10 ἐξεῖλετο | CT ἐξεῖλατο

^b 7:10 ὅλον | ECM[†] txt | ECM[†] εφ ὅλον | NA [εφ] ὅλον

^c 7:11 γῆν αἰγυπτου | CT αἰγυπτον

^d 7:11 εὑρισκον | ECM NA SBL WH ηυρισκον

^e 7:12 σιτια ἐν αἰγυπτῳ | CT σιτια εἰς αἰγυπτον

^f 7:13 ἀνεγνωρίσθη | WH ἐγνωρίσθη

^g 7:13 του ιωσηφ | NA [του] ιωσηφ | SBL WH ιωσηφ | TH αυτου

^h 7:14 τον πατερα αυτου ιακωβ | CT PCK ιακωβ τον πατερα αυτου

ⁱ 7:14 συγγενειαν | PCK PT RP^mg TR συγγενειαν αυτου

^j 7:14 ψυχαις εβδομηκοντα πεντε | PCK εβδομηκοντα πεντε ψυχαις

^k 7:15 κατεβη δε | ECM[†] txt | ECM[†] NA SBL TH και κατεβη

^l 7:15 εἰς αἰγυπτον | [WH]

^m 7:16 συχεμ | SCR σιχεμ

ⁿ 7:16 ο | CT PT ω

^o 7:16 εμμορ του συχεμ | PCK εμμορ του συχεμ | SCR εμορ του σιχεμ | CT εμμορ εν συχεμ

^p 7:17 ης | PT ην

^q 7:17 ωμοσεν | CT ωμολογησεν

^r 7:18 ετερος | ECM[†] txt | ECM[†] SBL TH WH ετερος επ αἰγυπτον | NA ετερος [επ αἰγυπτον]

^aἡμῶν, τοῦ ποιεῖν ^bἔκθετα τὰ βρέφη αὐτῶν, εἰς τὸ μὴ ζῶ-
γονεῖσθαι. **20** ^γἘν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη ^δΜωσῆς, καὶ ἦν ἄστεϊος
τῷ θεῷ· ὃς ἀνετράφη μῆνας τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ^επατρός.
21 ^ςἘκτεθέντα δὲ αὐτόν, ἀνείλετο ἡ θυγάτηρ Φαραώ, καὶ
ἀνεθρέψατο αὐτὸν ἑαυτῇ εἰς υἱόν. **22** Καὶ ἐπαιδεύθη ^φΜωσῆς
^ςπάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίων· ἦν δὲ δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ ^hἔργοις.
23 ^ςὩς δὲ ἐπληροῦτο αὐτῷ ^ιτεσσαρακονταετῆς χρόνος, ἀνέβη
^jἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπισκέψασθαι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ
τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. **24** Καὶ ἰδὼν τινα ἀδικούμενον, ἡμύνατο
καὶ ^kἐποίησεν ἐκδίκησιν τῷ καταπονουμένῳ, πατάξας τὸν
Αἰγύπτιον. **25** ἐνόμιζεν δὲ συνιέναι τοὺς ἀδελφοὺς ^lαὐτοῦ ὅτι
ὁ θεὸς διὰ χειρὸς αὐτοῦ δίδωσιν ^mαὐτοῖς σωτηρίαν· οἱ δὲ οὐ
συνήκαν. **26** Τῇ ⁿτε ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ ὤφθη αὐτοῖς μαχομένοις,
καὶ ^οσυνήλασεν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην, εἰπών, Ἄνδρες, ἀδελφοί
ἐστε ^pὑμεῖς· ἵνα τί ἀδικεῖτε ἀλλήλους; **27** Ὁ δὲ ἀδικῶν τὸν
πλησίον ἀπόσατο ^qαὐτόν, εἰπών, Τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα
καὶ δικαστὴν ἐφ' ^rἡμᾶς; **28** Μὴ ἀνελεῖν με σὺ θέλεις, ὃν τρόπον
ἀνεῖλες ^sχθὲς τὸν Αἰγύπτιον; **29** Ἐφυγεν δὲ ^tΜωσῆς ἐν τῷ
λόγῳ τούτῳ, καὶ ἐγένετο πάροικος ἐν γῇ Μαδιάμ, οὗ ἐγέν-
νησεν υἱοὺς δύο. **30** Καὶ πληρωθέντων ἐτῶν ^uτεσσαράκοντα,
ὤφθη αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὄρους Σινᾶ ἄγγελος ^vκυρίου ἐν

^a 7:19 ἡμων | ECM† txt | [NA] | ECM† SBL
TH WH om.

^b 7:19 εκθετα τα βρεφη | CT τα βρεφη
εκθετα

^c 7:20 μωσης | CT PCK PT μωυσης

^d 7:20 πατρος | PT TR πατρος αυτου

^e 7:21 εκτεθεντα δε αυτον ανειλετο | PT
TR εκτεθεντα δε αυτον ανειλετο αυτον |
CT εκτεθεντος δε αυτου ανειλατο αυτον

^f 7:22 μωσης | CT PCK PT μωυσης

^g 7:22 παση | NA [εν] παση

^h 7:22 εργοις | ECM† txt | TR εν εργοις | PT
[εν] εργοις | CT† εργοις αυτου

ⁱ 7:23 τεσσαρακονταετης | CT
τεσσερακονταετης

^j 7:23 επι | PT εις

^k 7:24 εποιησεν | PT εποιησατο

^l 7:25 αυτου | [NA] | SBL WH om.

^m 7:25 αυτοις σωτηριαν | CT σωτηριαν
αυτοις

ⁿ 7:26 τε | SCR δε

^ο 7:26 συνηλασεν | CT συνηλλασσεν

^p 7:26 υμεις | CT om.

^q 7:27 αυτον | PCK τουτον

^r 7:27 ημας | ECM† txt | CT† PT RP^{ms} ημων

^s 7:28 χθες | CT εχθες

^t 7:29 μωσης | CT PT μωυσης

^u 7:30 τεσσαρακοντα | CT τεσσερακοντα

^v 7:30 κυριου | CT om.

^aφλογὶ πυρὸς βάτου. ³¹ Ὁ δὲ ^bΜωσῆς ἰδὼν ^cἐθαύμαζεν τὸ ὄραμα· προσερχομένου δὲ αὐτοῦ κατανοῆσαι, ἐγένετο φωνὴ κυρίου ^dπρὸς αὐτόν, ³² Ἐγὼ ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ^eὁ θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ. Ἐντρομος δὲ γενόμενος ^fΜωσῆς οὐκ ἐτόλμα κατανοῆσαι. ³³ Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ κύριος, Λύσον τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ τόπος ^gἐν ᾧ ἔστηκας γῆ ἁγία ἐστίν. ³⁴ Ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τοῦ στεναγμοῦ ^hαὐτῶν ἤκουσα· καὶ κατέβην ἐξελέσθαι αὐτούς· καὶ νῦν δεῦρο, ἀποστελῶ σε εἰς Αἴγυπτον. ³⁵ Τοῦτον τὸν ⁱΜωσῆν ὃν ἠρνήσαντο εἰπόντες, Τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστήν; τοῦτον ὁ θεὸς ^kἄρχοντα καὶ λυτρωτὴν ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ἀγγέλου τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ. ³⁶ Οὗτος ἐξήγαγεν αὐτούς, ποιήσας τέρατα καὶ σημεῖα ἐν ^mγῇ Αἰγύπτῳ καὶ ἐν Ἐρυθρᾷ θαλάσῃ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔτη ⁿτεσσαράκοντα. ³⁷ Οὗτός ἐστιν ^oὁ Μωσῆς ὁ ^pεἰπὼν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει ^qκύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ^rἐμέ. ³⁸ Οὗτός ἐστιν ὁ γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν· ^sὃς ἐδέξατο ^tλόγον ζῶντα δοῦναι ἡμῖν. ³⁹ ὧ οὐκ ἠθέλησαν ὑπῆκοοι γενέσθαι οἱ πατέρες ἡμῶν, ^uἀλλ' ἀπώσαντο, καὶ

^a 7:30 φλογι πυρος | CT† txt | ECM† πυρι φλογος

^b 7:31 μωσης | CT PT μωυσης

^c 7:31 εθαυμαζεν | PCK RP^{mg} SBL TH TR WH εθαυμασε(ν)

^d 7:31 προς αυτον | CT om.

^e 7:32 ο θεος ισαακ και ο θεος | CT ισαακ και

^f 7:32 μωσης | CT PCK PT μωυσης

^g 7:33 εν | CT εφ

^h 7:34 αυτων | SBL WH αυτου

ⁱ 7:34 αποστελω | CT αποστειλω

^j 7:35 μωσην | CT PCK PT TR μωυσην

^k 7:35 αρχοντα | ECM† txt | ECM† SBL WH και αρχοντα | NA [και] αρχοντα | PCK αρχηγον

^l 7:35 απεστειλεν εν | CT απεσταλκεν συν ^m7:36 γη αιγυπτω | WH τη αιγυπτω | TR

γη αιγυπτου

ⁿ 7:36 τεσσαρακοντα | CT τεσσερακοντα

^o 7:37 ο μωσης | CT PT TR ο μωυσης | PCK μωυσης

^p 7:37 ειπων | CT ειπας

^q 7:37 κυριος ο θεος ημων | PT TR

κυριος ο θεος υμων | CT ο θεος

^r 7:37 εμε | TR εμε αυτου ακουσεσθε | PT

εμε [αυτου ακουσεσθε]

^s 7:38 λογον | CT HF PCK PT RP^{mg} TR

λογια

^t 7:38 ημιν | WH υμιν

^u 7:39 αλλ | NA²⁷ SBL TH WH αλλα

ἐστράφησαν ^aτῇ καρδίᾳ αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον, ⁴⁰ εἰπόντες τῷ Ἀαρών, Ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἱ προπορεύονται ἡμῶν· ὁ γὰρ ^bΜωσῆς οὗτος, ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐκ οἶδα-
μεν τί ^cγέγονεν αὐτῷ. ⁴¹ Καὶ ἐμοσχοποίησαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἀνήγαγον θυσίαν τῷ εἰδώλῳ, καὶ εὐφραίνοντο ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. ⁴² Ἔστρεψεν δὲ ὁ θεός, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς λατρεύειν τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ· καθὼς γέγραπται ἐν βίβλῳ τῶν προφητῶν, Μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσηνέγκατέ μοι ^dἔτη τεσσαράκοντα ἐν τῇ ἐρήμῳ, οἶκος Ἰσραήλ; ⁴³ Καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ Μολόχ, καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ ^eὑμῶν ^fΡεμφάν, τοὺς τύπους οὓς ἐποιήσατε προσκυνεῖν αὐτοῖς· καὶ μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα Βαβυλῶνος. ⁴⁴ Ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου ἦν ^gτοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς διετάξατο ὁ λαλῶν τῷ ^hΜωσῇ, ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν τύπον ὃν ἑώρακει. ⁴⁵ Ἦν καὶ εἰσήγαγον διαδεξά-
μενοι οἱ πατέρες ἡμῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχέσει τῶν ἔθνων, ὧν ἐξῴσεν ὁ θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν πατέρων ἡμῶν, ἕως τῶν ἡμερῶν ⁱΔαυίδ. ⁴⁶ ὃς εὗρεν χάριν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ ᾔτησατο εὗρεῖν σκῆνωμα τῷ ^jθεῷ Ἰακώβ. ⁴⁷ Σολομὼν δὲ ^kὠκοδόμησεν αὐτῷ οἶκον. ⁴⁸ Ἀλλ' οὐχ ὁ ὑψιστος ἐν χειροποι-
ήτοις ^lναοῖς κατοικεῖ, καθὼς ὁ προφήτης λέγει, ⁴⁹ Ὁ οὐρανός μοι θρόνος, ^mἢ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου· ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετε μοι; λέγει κύριος· ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς μου; ⁵⁰ Οὐχὶ ἡ χεὶρ μου ἐποίησεν ταῦτα πάντα;

^a 7:39 τη καρδια | TR ταις καρδιαις | CT εν ταις καρδιαις

^b 7:40 μωσης | CT PCK PT μωυσης

^c 7:40 γεγονεν | CT εγενετο

^d 7:42 ετη τεσσαρακοντα εν τη ερημω | PCK εν τη ερημω ετη τεσσαρακοντα | CT ετη τεσσερακοντα εν τη ερημω

^e 7:43 υμων | [NA] | SBL WH om.

^f 7:43 ρεμφαν | RP^{ms} TH ρεφαν | WH ρομφα | ECM NA SBL ραιφαν |

PCK ρεφφαν

^g 7:44 τοις | ST εν τοις

^h 7:44 μωση | CT PCK PT μωυση

ⁱ 7:45 δαυιδ | TH WH δαυειδ | HF TR δαβιδ

^j 7:46 θεω | ECM⁺ txt | ECM⁺ NA οικω

^k 7:47 ωκοδομησεν | ECM NA SBL WH οικοδομησεν

^l 7:48 ναοις | CT om.

^m 7:49 η δε | WH και η

⁵¹ Σκληροτράχηλοι καὶ ἀπερίτμητοι ^aτῇ καρδίᾳ καὶ τοῖς ὠσίν, ὑμεῖς ἀεὶ τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπίπτετε· ὥς οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ ὑμεῖς. ⁵² Τίνα τῶν προφητῶν οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν; Καὶ ἀπέκτειναν τοὺς προκαταγγεΐλαντας περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ δικαίου, οὗ νῦν ὑμεῖς προδόται καὶ φονεῖς ^bγεγέννησθε· ⁵³ οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς διαταγὰς ἀγγέλων, καὶ οὐκ ἐφυλάξατε.

⁵⁴ Ἀκούοντες δὲ ταῦτα, διεπρίοντο ταῖς καρδίαις αὐτῶν, καὶ ἔβρυχον τοὺς ὀδόντας ἐπ’ αὐτόν. ⁵⁵ Ὑπάρχων δὲ πλήρης πνεύματος ἁγίου, ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανόν, εἶδεν δόξαν θεοῦ, καὶ Ἰησοῦν ἐστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ, ⁵⁶ καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ, θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς ^cἀνεωγμένους, καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν ^dἐστῶτα τοῦ θεοῦ. ⁵⁷ Κράζαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ, συνέσχον τὰ ὦτα αὐτῶν, καὶ ὥρμησαν ὁμοθυμαδὸν ἐπ’ αὐτόν· ⁵⁸ καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως, ἐλιθοβόλουν· καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθεντο τὰ ^eῖμάτια παρὰ τοὺς πόδας νεανίου καλουμένου Σαύλου. ⁵⁹ Καὶ ἐλιθοβόλουν τὸν Στέφανον, ἐπικαλούμενον καὶ λέγοντα, Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνευμά μου. ⁶⁰ Θεὸς δὲ τὰ γόνατα, ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ, Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς ^fτὴν ἁμαρτίαν ταύτην.

8 Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐκοιμήθη. ¹ Σαῦλος δὲ ἦν συνευδοκῶν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ.

Ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διωγμὸς μέγας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις· πάντες ^gδὲ διεσπάρησαν κατὰ τὰς χώρας τῆς Ἰουδαίας καὶ ^hΣαμαρείας, πλην τῶν ἀποστόλων. ² Συνεκόμισαν δὲ τὸν Στέφανον ἄνδρες εὐλαβεῖς, καὶ ⁱἐποιήσαντο κοπετὸν μέγαν ἐπ’ αὐτῷ. ³ Σαῦλος δὲ ἐλυμαίνετο

^a 7:51 τη καρδια | ECM NA SBL WH
καρδίαις | TH ταις καρδίαις υμων

^b 7:52 γεγεννησθε | CT εγενεσθε

^c 7:56 ανεωγμενους | CT διηνοιγμενους

^d 7:56 εστωτα του θεου | PT του θεου
εστωτα

^e 7:58 ιματια | CT TR ιματια αυτων |

PT ιματια [αυτων]

^f 7:60 την αμαρτιαν ταυτην | ECM† LXX |

CT† ταυτην την αμαρτιαν

^g 8:1 δε | [WH] | TR τε

^h 8:1 σαμαρειας | WH σαμαριας

ⁱ 8:2 εποιησαντο | CT PT εποιησαν

τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος, σύρων τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας παρεδίδου εἰς φυλακὴν.

⁴ Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες διήλθον, εὐαγγελιζόμενοι τὸν λόγον. ⁵ Φίλιππος δὲ κατελθὼν εἰς ^aπόλιν τῆς ^bΣαμαρείας, ἐκήρυσεν αὐτοῖς τὸν χριστόν. ⁶ Προσεῖχόν ^cτε οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ὁμοθυμαδόν, ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοὺς καὶ βλέπειν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει. ⁷ ^dΠολλῶν γὰρ τῶν ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρτα, βοῶντα ^eφωνῇ μεγάλῃ ^fἐξήρχετο· πολλοὶ δὲ παραλελυμένοι καὶ χωλοὶ ἐθεραπεύθησαν. ⁸ ^gΚαὶ ἐγένετο ^hχαρὰ μεγάλη ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ.

⁹ Ἀνὴρ δέ τις ὀνόματι Σίμων προὔπῃρχεν ἐν τῇ πόλει μαγεύων καὶ ⁱἐξιστῶν τὸ ἔθνος τῆς ^jΣαμαρείας, λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν μέγαν. ¹⁰ ^kὧ ^kπροσεῖχον ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, λέγοντες, Οὗτός ἐστιν ἡ δύναμις τοῦ θεοῦ ἡ ^lμεγάλη. ¹¹ Προσεῖχον δὲ αὐτῷ, διὰ τὸ ἱκανῷ χρόνῳ ταῖς ^mμαγείαις ἐξεστακέναι αὐτούς. ¹² Ὅτε δὲ ἐπίστευσαν τῷ Φιλίπῳ εὐαγγελιζομένῳ ⁿτὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ὀνόματος ὁ Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες. ¹³ Ὁ δὲ Σίμων καὶ αὐτὸς ἐπίστευσεν, καὶ βαπτισθεὶς ἦν προσκαρτερῶν τῷ Φιλίπῳ· θεωρῶν τε ^pδυνάμεις καὶ σημεῖα γινόμενα, ἐξίστατο.

¹⁴ Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι ὅτι δέδεκται ἡ ^qΣαμάρεια τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς

^a 8:5 πολιν | ECM[†] *lxi* | ECM[†] SBL WH τὴν πολιν | NA [τὴν] πολιν

^b 8:5 σαμαρειας | WH σαμαριας

^c 8:6 τε | CT PCK PT δε

^d 8:7 πολλων | CT πολλοι

^e 8:7 φωνη μεγαλη | TR μεγαλη φωνη

^f 8:7 εξηρχετο | CT εξηρχοντο

^g 8:8 και εγενετο | CT εγενετο δε

^h 8:8 χαρα μεγαλη | CT πολλη χαρα

ⁱ 8:9 εξιστων | CT εξιστανων

^j 8:9 σαμαρειας | WH σαμαριας

^k 8:10 προσειχον | CT PT TR προσειχον παντες

^l 8:10 μεγαλη | CT καλουμενη μεγαλη

^m 8:11 μαγειαις | WH μαγιας

ⁿ 8:12 τα | ECM[†] *lxi* | CT[†] *om.*

^o 8:12 ιησου | TR του ιησου

^p 8:13 δυναμεις και σημεια γινομενα | CT ST σημεια και δυναμεις μεγαλας γινομενας

^q 8:14 σαμαρεια | WH σαμαρια

αὐτοὺς ^aτὸν Πέτρον καὶ ^bἸωάννην· **15** οἵτινες καταβάντες προσήϋξαντο περὶ αὐτῶν, ὅπως λάβωσιν πνεῦμα ἅγιον· **16** οὐπω γὰρ ἦν ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν ἐπιπεπτωκός, μόνον δὲ βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ^cχριστοῦ Ἰησοῦ. **17** Τότε ^eἐπέτιθουν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐλάμβανον πνεῦμα ἅγιον. **18** ^fΘεασάμενος δὲ ὁ Σίμων ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων δίδεται τὸ πνεῦμα ^gτὸ ἅγιον, προσήνεγκεν αὐτοῖς χρήματα, **19** λέγων, Δότε κάμοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ὧ ^hἐὰν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας, λαμβάνη πνεῦμα ἅγιον. **20** Πέτρος δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Τὸ ἀργύριόν σου σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν, ὅτι τὴν δωρεὰν τοῦ θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτᾶσθαι. **21** Οὐκ ἔστιν σοι μερὶς οὐδὲ κλῆρος ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ. Ἡ γὰρ καρδιά σου οὐκ ἔστιν εὐθεῖα ⁱἐνώπιον τοῦ θεοῦ. **22** Μετανόησον οὖν ἀπὸ τῆς κακίας σου ταύτης, καὶ δεήθητι τοῦ ^jθεοῦ, εἰ ἄρα ἀφεθήσεται σοὶ ἡ ἐπίνοια τῆς καρδίας σου. **23** Εἰς γὰρ χολὴν πικρίας καὶ σύνδεσμον ἀδικίας ὀρώ σε ὄντα. **24** Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπεν, Δεήθητε ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν ^kκύριον, ὅπως μηδὲν ἐπέλθῃ ἐπ' ἐμὲ ὧν εἰρήκατε.

25 Οἱ μὲν οὖν διαμαρτυράμενοι καὶ λαλήσαντες τὸν λόγον τοῦ κυρίου, ^lὑπέστρεψαν εἰς ^mἹερουσαλὴμ, πολλὰς τε κώμας τῶν ⁿΣαμαρειτῶν ^oεὐηγγελίσαντο.

26 Ἄγγελος δὲ κυρίου ἐλάλησεν πρὸς Φίλιππον, λέγων, Ἀνάστηθι καὶ πορεύου κατὰ μεσημβρίαν ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Γάζαν· αὕτη ἐστὶν ἔρημος. **27** Καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη· καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ Αἰθίοψ εὐνοῦ-

^a 8:14 τον | CT *om.*

^b 8:14 ιωαννην | WH ιωαννην

^c 8:16 ουπω | CT ουδεπω

^d 8:16 χριστου | CT PT TR κυριου

^e 8:17 επιτιθουν | CT επιτιθεσαν

^f 8:18 θεασαμενος | CT PT ιδων

^g 8:18 το αγιον | ECM NA SBL WH *om.*

^h 8:19 εαν | PCK ST αν

ⁱ 8:21 ενωπιον | CT† εναντι | ECM† PCK

εναντιον

^j 8:22 θεου | CT κυριου

^k 8:24 κυριον | PT θεον

^l 8:25 υπεστρεψαν | CT υπεστρεφον

^m 8:25 ιερουσαλημ | CT ιεροσολυμα

ⁿ 8:25 σαμαρειτων | ECM NA SBL

σαμαριτων

^o 8:25 ευηγγελισαντο | CT ευηγγελιζοντο

χος δυνάστης Κανδάκης ^aτῆς βασιλίσσης Αἰθιοπών, ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γάζης αὐτῆς, ^bὃς ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς Ἱερουσαλὴμ, ²⁸ ἦν ^cτε ὑποστρέφων καὶ καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἄρματος αὐτοῦ, ^dκαὶ ἀνεγίνωσκεν τὸν προφήτην Ἡσαΐαν. ²⁹ Εἶπεν δὲ τὸ πνεῦμα τῷ Φιλίπῳ, Πρόσελθε καὶ κολλήθητι τῷ ἄρματι τούτῳ. ³⁰ Προσδραμὼν δὲ ὁ Φίλιππος ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος ^eτὸν προφήτην Ἡσαΐαν, καὶ εἶπεν, Ἄρά γε γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις; ³¹ Ὁ δὲ εἶπεν, Πῶς γὰρ ἂν δυνάμην, ἐὰν μή τις ^fὁδηγήσῃ με; Παρεκάλεσέν τε τὸν Φίλιππον ἀναβάντα καθίσαι σὺν αὐτῷ. ³² Ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς ἦν ἀνεγίνωσκεν ἦν αὕτη, Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὥς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ ^gκείροντος αὐτὸν ἄφωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ. ³³ Ἐν τῇ ταπεινώσει ^hαὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἦρθη, τὴν ⁱδὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται; Ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ. ³⁴ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος τῷ Φιλίπῳ εἶπεν, Δέομαί σου, περὶ τίνος ὁ προφήτης λέγει τούτου; Περὶ ἑαυτοῦ, ἢ περὶ ἐτέρου τινός; ³⁵ Ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης, ἐξηγγέλισατο αὐτῷ τὸν Ἰησοῦν. ³⁶ Ὡς δὲ ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδόν, ἦλθον ἐπὶ τι ὕδωρ· καὶ φησιν ὁ εὐνοῦχος, Ἰδοὺ, ὕδωρ· τί κωλύει με βαπτισθῆναι; ³⁷ ^j ³⁸ Καὶ ἐκέλευσεν στήναι τὸ ἄρμα· καὶ κατέβησαν ἀμφοτέροι εἰς τὸ ὕδωρ, ὃ τε Φίλιππος καὶ ὁ εὐ-

^a 8:27 τῆς | CT *om.*

^b 8:27 ος | [WH]

^c 8:28 τε | WH δε

^d 8:28 καὶ | SCR *om.*

^e 8:30 τὸν προφήτην ἡσαιαν | CT ἡσαιαν τὸν προφήτην

^f 8:31 ὁδηγήσῃ | NA SBL TH WH ὁδηγήσει

^g 8:32 κείροντος | ECM[†] *txt* | ECM[†] HF NA SBL TH κειραντος

^h 8:33 αὐτου | ECM[†] *txt* | [NA] | ECM[†] SBL

TH WH *om.*

ⁱ 8:33 δε | ECM[†] *txt* | CT[†] *om.*

^j 8:37 *om.* | ECM [[εἶπεν δε αὐτῷ εἰ πιστενεὶς ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου ἐξεστὶν ἀποκριθεὶς δε εἶπεν πιστενω τον υἱον του θεου εἶναι ιησουν χριστον]] | [PT] TR εἶπε δε ο φιλιππος εἰ πιστενεὶς ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ἐξεστὶν ἀποκριθεὶς δε εἶπε πιστενω τον υἱον του θεου εἶναι τον ιησουν χριστον

^j 8:37 *om.* $\Phi^{45} \Phi^{74} \aleph A B C H L P \Psi 049 056 0142 33 1862$ | βαπτισθῆναι εἶπεν δε αὐτῷ ο φιλιππος εαν πιστενεὶς ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου σωθησει ἀποκριθεὶς δε εἶπεν πιστενω εἰς τον χριστον τον υἱον του θεου E

νοῦχος· καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν. ³⁹ Ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, πνεῦμα κυρίου ἥρπασεν τὸν Φίλιππον· καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν οὐκέτι ὁ εὐνοῦχος, ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων. ⁴⁰ Φίλιππος δὲ εὐρέθη εἰς Ἄζωτον· καὶ διερχόμενος εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας, ἕως τοῦ ἔλθειν αὐτὸν εἰς ^aΚαيسάρειαν.

9 Ὁ δὲ Σαῦλος ἔτι ^bἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ φόνου εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ κυρίου, προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ, ² ἡτήσατο παρ’ αὐτοῦ ἐπιστολὰς εἰς Δαμασκὸν πρὸς τὰς συναγωγάς, ὅπως ἐάν τινες εὔρῃ ^cτῆς ὁδοῦ ὄντας ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους ἀγάγῃ εἰς Ἱερουσαλήμ. ³ Ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι, ἐγένετο αὐτὸν ἐγγίζειν τῇ Δαμασκῷ· ^d καὶ ἐξαίφνης ^eπεριήστραψεν αὐτὸν φῶς ^fἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ· ⁴ καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν, ἤκουσεν φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ, Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις; ⁵ Εἶπεν δέ, Τίς εἰ, κύριε; Ὁ δὲ ^gκύριος εἶπεν, Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ ^hδιώκεις· ⁶ ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ λαληθήσεται σοι ⁱτί σε δεῖ ποιεῖν. ⁷ Οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες αὐτῷ ^jεἰστήκεισαν ^kἐνεοί, ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς, μηδένα δὲ θεωροῦντες. ⁸ Ἠγέρθη δὲ ^lὁ Σαῦλος ἀπὸ τῆς γῆς· ἀνεωγμένων ^mτε τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, ⁿοὐδένα ἔβλεπεν, χειραγωγοῦντες δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον εἰς Δαμασκόν. ⁹ Καὶ ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέπων, καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲ ἔπιεν.

¹⁰ Ἦν δέ τις μαθητῆς ἐν Δαμασκῷ ὀνόματι Ἀνανίας, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ^oὁ κύριος ἐν ὁράματι, Ἀνανία. Ὁ δὲ εἶπεν,

^a 8:40 καισαρειαν | WH καισαριαν

^b 9:1 ἐμπνέων | WH ενπνεων

^c 9:2 τῆς οδοῦ ὄντας | CT[†] *txl* | ECM[†] ὄντας τῆς οδοῦ

^d 9:3 καὶ ἐξαίφνης | ECM NA SBL ἐξαίφνης τε | TH WH ἐξαίφνης τε

^e 9:3 περιήστραψεν αὐτον | CT αὐτον περιήστραψεν

^f 9:3 ἀπο | CT εκ

^g 9:5 κύριος εἶπεν | CT *om.*

^h 9:5–6 διώκεις ἀλλα | ECM NA²⁸ διώκεις ἀλλ | TR διώκεις σκληρον σοι προς

κεντρα λακτιζειν τρεμων τε και θαμβων ειπε κυριε τι με θελεις ποιησαι και ο κυριος προς αυτον

ⁱ 9:6 τι | ECM WH οτι | NA SBL TH ο τι

^j 9:7 εισητηκεισαν | TH WH ιστηκεισαν

^k 9:7 ενεοι | RP^{mg} TR εννεοι

^l 9:8 ο | CT *om.*

^m 9:8 τε | CT TR δε

ⁿ 9:8 ουδενα | NA SBL TH WH ουδεν

^o 9:10 ο κυριος εν οραματι | CT εν οραματι ο κυριος

Ἰδοὺ ἐγώ, κύριε. ¹¹ Ὁ δὲ κύριος πρὸς αὐτόν, ^a Ἀναστὰς πορεύ-
θητι ἐπὶ τὴν ῥύμην τὴν καλουμένην Εὐθείαν, καὶ ζήτησον ἐν
οἰκίᾳ Ἰούδα Σαῦλον ὀνόματι, Ταρσέα· ἰδοὺ γὰρ προσεύχεται,
¹² καὶ εἶδεν ^b ἐν ὁράματι ἄνδρα ^c ὀνόματι Ἀνανίαν εἰσελθόντα
καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ ^d χεῖρα, ὅπως ἀναβλέψῃ. ¹³ Ἀπεκρίθη δὲ
^e Ἀνανίας, Κύριε, ^f ἀκήκοα ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς τού-
του, ὅσα κακὰ ^g ἐποίησεν τοῖς ἀγίοις σου ἐν Ἱερουσαλήμ·
¹⁴ καὶ ὧδε ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν ἀρχιερέων, δησαι πάντας
τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά σου. ¹⁵ Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτόν
ὁ κύριος, Πορεύου, ὅτι σκευὸς ἐκλογῆς ^h μοι ἐστὶν οὗτος, τοῦ
βαστάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἔθνων ⁱ καὶ βασιλέων, υἱῶν
τε Ἰσραὴλ. ¹⁶ ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ
ὀνόματός μου παθεῖν. ¹⁷ Ἀπῆλθεν δὲ Ἀνανίας καὶ εἰσῆλθεν
εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπιθεὶς ἐπ' αὐτόν τὰς χεῖρας εἶπεν, Σαοὺλ
ἀδελφέ, ὁ κύριος ἀπέσταλκέν με, ^k ὁ ὀφθεῖς σοι ἐν τῇ ὁδῷ ἣ
ἦρχου, ὅπως ἀναβλέψῃς καὶ πλησθῇς πνεύματος ἁγίου. ¹⁸ Καὶ
εὐθέως ^l ἀπέπεσον ^m ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ⁿ ὥσπερ λεπίδες,
ἀνέβλεψέν ^o τε καὶ ἀναστὰς ἐβαπτίσθη, ¹⁹ καὶ λαβὼν τροφὴν
^p ἐνίσχυσεν.

Ἐγένετο δὲ ^q ὁ Σαῦλος μετὰ ^r τῶν ἐν Δαμασκῷ μαθητῶν
ἡμέρας τινάς. ²⁰ Καὶ εὐθέως ἐν ταῖς συναγωγαῖς ἐκήρυσεν
τὸν ^s χριστόν, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. ²¹ Ἐξίσταντο δὲ
πάντες οἱ ἀκούοντες καὶ ἔλεγον, Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ πορθήσας

^a 9:11 ἀναστὰς | WH ἀναστα

^b 9:12 ἐν ὁραματι ἀνδρα | SBL TH
ἀνδρα ἐν ὁραματι | NA WH ἀνδρα [ἐν
ὁραματι] | ECM ἀνδρα

^c 9:12 ὀνοματι ἀνανιαν | CT PCK ἀνανιαν
ὀνοματι

^d 9:12 χεῖρα | ECM SBL TH χεῖρας | NA WH
[τας] χεῖρας

^e 9:13 ἀνανίας | TR ο ἀνανίας

^f 9:13 ἀκήκοα | CT ἠκούσα

^g 9:13 ἐποίησεν τοῖς ἀγίοις σου | ECM†
ἐκτ | CT† τοῖς ἀγίοις σου ἐποίησεν

^h 9:15 μοι ἐστὶν | CT ἐστὶν μοι

ⁱ 9:15 ἐθνῶν | WH [τῶν] ἐθνῶν

^j 9:15 καὶ | CT τε καὶ

^k 9:17 ο | CT PT TR ἡσους ο

^l 9:18 ἀπέπεσον | CT ἀπεπесαν

^m 9:18 ἀπο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ | CT
αὐτοῦ ἀπο τῶν ὀφθαλμῶν

ⁿ 9:18 ὥσπερ | ECM† ἐκτ | CT† ὥς

^o 9:18 τε | PCK RP^{mg} TR τε παραχρημα

^p 9:19 ἐνίσχυσεν | WH ἐνισχυθη

^q 9:19 ο σαυλος | CT om.

^r 9:19 τῶν | PT τῶν ὄντων

^s 9:20 χριστόν | CT PCK PT ἡσους

^aἐν Ἱερουσαλὴμ τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦτο, καὶ ὧδε εἰς τοῦτο ^bἐλήλυθεν ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς ἀγάγῃ ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς· ²² Σαῦλος δὲ μᾶλλον ἐνεδυναμοῦτο, καὶ ^cσυνέχυνεν ^dτοὺς Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Δαμασκῷ, ^eσυμβιβάζων ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ χριστός.

²³ Ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναί, συνεβουλεύσαντο οἱ Ἰουδαῖοι ἀνελεῖν αὐτόν· ²⁴ ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαύλῳ ἡ ἐπιβουλὴ αὐτῶν· ^fΠαρετήρουν τε τὰς πύλας ἡμέρας τε καὶ νυκτός, ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσιν· ²⁵ λαβόντες δὲ ^gαὐτὸν οἱ μαθηταὶ νυκτός, ^hκαθήκαν διὰ τοῦ τείχους, χαλάσαντες ἐν ἰσχυρίδι.

²⁶ Παραγενόμενος δὲ ^jὁ Σαῦλος ^kἐν Ἱερουσαλὴμ, ^lἐπειρᾶτο κολλᾶσθαι τοῖς μαθηταῖς· καὶ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτόν, μὴ πιστεύοντες ὅτι ἐστὶν μαθητής· ²⁷ Βαρνάβας δὲ ἐπιλαβόμενος αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τοὺς ἀποστόλους, καὶ διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ἐν τῇ ὁδῷ εἶδεν τὸν κύριον, καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ πῶς ἐν Δαμασκῷ ἐπαρρησιάσατο ἐν τῷ ὀνόματι ^mτοῦ Ἰησοῦ· ²⁸ Καὶ ἦν μετ' αὐτῶν ⁿεἰσπορευόμενος ^oεἰς Ἱερουσαλήμ, ^pκαὶ παρρησιαζόμενος ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ ^qκυρίου Ἰησοῦ, ²⁹ ἐλάλει τε καὶ συνεζήτει πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς· οἱ δὲ ἐπεχείρουν ^rαὐτὸν ἀνελεῖν· ³⁰ Ἐπιγνόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ κατήγαγον αὐτὸν εἰς ^sΚαيسάρειαν, καὶ ἐξαπέστειλαν ^tαὐτόν

^a 9:21 ἐν | NA εἰς

^b 9:21 ἐληλυθεν | CT TR ἐληλυθει

^c 9:22 συνεχυνεν | ECM NA SBL WH
συνεχυνεν

^d 9:22 τοὺς | [NA] | WH om.

^e 9:22 συμβιβάζων | WH συνβιβάζων

^f 9:24 παρετήρουν τε | CT παρετηρουντο
δε και

^g 9:25 αὐτον οι μαθηται | CT οι μαθηται
αυτου

^h 9:25 καθηκαν δια του τειχους | CT δια
του τειχους καθηκαν αὐτον

ⁱ 9:25 σφυριδι | WH σφυριδι

^j 9:26 ο σαυλος | CT om.

^k 9:26 ἐν | CT PT TR εἰς

^l 9:26 ἐπειρατο | ECM[†] txt | CT[†] ἐπειραζεν

^m 9:27 του ιησου | WH ιησου | PCK του
κυριου ιησου

ⁿ 9:28 εισπορευομενος | CT PCK PT RP^{ms}
TR εισπορευομενος και εκπορευομενος

^o 9:28 εἰς | PCK PT RP^{ms} TR εν

^p 9:28 και | CT om.

^q 9:28 κυριου ιησου | CT κυριου | PCK
ιησου

^r 9:29 αὐτον ανελειν | CT PCK ανελειν
αυτον

^s 9:30 καισαρειαν | WH καισαριαν

^t 9:30 αὐτον | ECM[†] txt | ECM[†] PCK om.

εἰς Ταρσόν. ³¹ ^a Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ Γαλιλαίας καὶ ^b Σαμαρείας εἶχον εἰρήνην οἰκοδομούμεναι, καὶ πορευόμεναι τῷ φόβῳ τοῦ κυρίου καὶ τῇ παρακλήσει τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπληθύνοντο.

³² Ἐγένετο δὲ Πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων κατελθεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας ^c Λύδδαν. ³³ Εὗρεν δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπὸν τινα ^d Αἰνέαν ὀνόματι, ἐξ ἐτῶν ὀκτὼ κατακείμενον ἐπὶ ^e κραββάτῳ, ὃς ἦν παραλελυμένος. ³⁴ Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέτρος, Αἰνέα, ἰαταί σε Ἰησοῦς ^f ὁ χριστός· ἀνάστηθι καὶ στρώσον σεαυτῷ. Καὶ εὐθέως ἀνέστη. ³⁵ Καὶ ^g εἶδον αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες ^h Λύδδαν καὶ τὸν Ἰ' Ἀσσάρωνα, οἵτινες ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν κύριον.

³⁶ Ἐν Ἰόππῃ δέ τις ἦν μαθήτρια ὀνόματι ^j Ταβηθά, ἡ διερχομένη λεγεται Δορκάς· αὕτη ἦν πλήρης ^k ἀγαθῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν ὧν ἐποίει. ³⁷ Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν αὐτὴν ἀποθανεῖν· λούσαντες δὲ ^l αὐτὴν ἔθηκαν ἐν ^m ὑπερώῳ. ³⁸ Ἐγγὺς δὲ οὔσης ⁿ Λύδδης τῇ Ἰόππῃ, οἱ μαθηταὶ ἀκούσαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ, ^o ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν, παρακαλοῦντες μὴ ^p ὀκνήσαι διελθεῖν ἕως ^q αὐτῶν. ³⁹ Ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνῆλθεν αὐτοῖς· ὃν παραγενόμενον ἀνήγαγον εἰς τὸ ὑπερῶον, καὶ παρέστησαν αὐτῷ πᾶσαι αἱ

^a 9:31 αἱ ... ἐκκλησίαι ... εἶχον ... οἰκοδομουμεναι ... πορευομεναι ... ἐπληθυνοντο | CT η ... ἐκκλησία ... εἶχεν ... οἰκοδομουμενη ... πορευομενη ... ἐπληθυνητο

^b 9:31 σαμαρειας | WH σαμαριας

^c 9:32 λυδδαν | CT λυδδα

^d 9:33 αινεαν ονοματι | CT ονοματι αινεαν

^e 9:33 κραββατω | ECM[†] txt | RP^{ms} κραββατου | PT κραβαττω | CT[†] κραβαττου

^f 9:34 ο | ECM[†] txt | CT[†] om.

^g 9:35 εἶδον | CT εἶδαν

^h 9:35 λυδδαν | CT λυδδα

ⁱ 9:35 ασσαρωνα | CT PT SCR σαρωνα |

ST σαρωναν

^j 9:36 ταβηθα | ECM HF NA PT SBL TH TR ταβιθα | WH ταβειθα

^k 9:36 αγαθων εργαων | ECM[†] txt | CT[†] εργαων αγαθων

^l 9:37 αυτην εθηκαν | ECM[†] txt | ECM[†] SBL TH εθηκαν αυτην | NA εθηκαν [αυτην] | WH εθηκαν

^m 9:37 υπερωω | PCK τω υπερωω

ⁿ 9:38 λυδδης | CT λυδδας

^o 9:38 απεστειλαν | CT TR απεστειλαν δυο ανδρας | PT απεστειλαν [δυο ανδρας]

^p 9:38 οκνησαι | CT οκνησης

^q 9:38 αυτων | CT ημων

χῆραι κλαίουσai καὶ ἐπιδεικνύμεναι χιτῶνας καὶ ἱμάτια ὅσα ἐποίει μετ' αὐτῶν οὐσα ἢ Δορκάς. ⁴⁰ Ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ Πέτρος ^aθεὶς τὰ γόνατα προσηύζατο· καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα, εἶπεν, ^bΤαβηθά, ἀνάστηθι. Ἡ δὲ ἤνοιξεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς· καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον, ἀνεκάθισεν. ⁴¹ Δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα, ἀνέστησεν αὐτήν· φωνήσας δὲ τοὺς ἁγίους καὶ τὰς χήρας, παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν. ⁴² Γνωστὸν δὲ ἐγένετο καθ' ὅλης ^cτῆς Ἰόππης, καὶ ^dπολλοὶ ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν κύριον. ⁴³ Ἐγένετο δὲ ^eἡμέρας ἱκανὰς μεῖναι αὐτὸν ἐν Ἰόππῃ παρὰ τινι Σίμωνι βυρσεῖ.

10 Ἀνὴρ δέ τις ^fἦν ἐν ^gΚαισαρείᾳ ὀνόματι Κορνήλιος, ἑκατοντάρχης ἐκ ^hσπείρης τῆς καλουμένης Ἰταλικῆς, ²εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος τὸν θεὸν σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ποιῶν ⁱτε ἐλεημοσύνας πολλὰς τῷ λαῷ, καὶ δεόμενος τοῦ θεοῦ διὰ παντός. ³ Εἶδεν ἐν ὁράματι φανερώς, ὥσῃ Ἰῶραν ^kἐνάτην τῆς ἡμέρας, ἄγγελον τοῦ θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτόν, καὶ εἰπόντα αὐτῷ, Κορνήλιε. ⁴ Ὁ δὲ ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἔμφοβος γενόμενος εἶπεν, Τί ἐστίν, κύριε; Εἶπεν δὲ αὐτῷ, Αἱ προσευχαί σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον ^lἐνώπιον τοῦ θεοῦ. ⁵ Καὶ νῦν πέμπσον ^mεἰς Ἰόππην ἄνδρας, καὶ μετάπεμψαι ⁿΣίμωνα ὁτὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον· ⁶ οὗτος ξενίζεται παρὰ τινι Σίμωνι βυρσεῖ, ^oὃς ἐστὶν οἰκία παρὰ ^pθάλασσαν. ⁷ Ὡς δὲ ἀπήλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ^qτῷ Κορνηλίῳ,

^a 9:40 θεὶς | CT και θεὶς

^b 9:40 ταβηθα | ECM HF NA PT SBL TH TR
ταβιθα | WH ταβειθα

^c 9:42 τῆς | WH om.

^d 9:42 πολλοὶ ἐπίστευσαν | CT ἐπίστευσαν πολλοὶ

^e 9:43 ἡμερας ικανας μειναι αυτον | ECM†
lxi | ECM† PCK TH αυτον ημερας ικανας
μειναι | ECM† NA SBL WH ημερας ικανας
μειναι

^f 10:1 ἦν | CT PT om.

^g 10:1 καισαρεια | WH καισαρια

^h 10:1 σπειρης | PCK σπειρας

ⁱ 10:2 τε | CT om.

^j 10:3 ωραν | CT περι ωραν

^k 10:3 ενατην | RP^{ms} TR εννατην

^l 10:4 ενωπιον | CT εμπροσθεν

^m 10:5 εις ιοππην ανδρας | CT ανδρας εις
ιοππην

ⁿ 10:5 σιμωνα | CT σιμωνα τινα

^o 10:5 τον επικαλουμενον πετρον | CT PCK
RP^{ms} TR ος επικαλειται πετρος

^p 10:6 θαλασσαν | TR θαλασσαν ουτος
λαλησει σοι τι σε δει ποιειν

^q 10:7 τω κορνηλιω | CT αυτω

φωνήσας δύο τῶν οἰκετῶν ^aαὐτοῦ, καὶ στρατιώτην εὐσεβῇ τῶν προσκαρτερούντων αὐτῷ, ⁸ καὶ ἐξηγησάμενος ^bαὐτοῖς ἅπαντα, ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ἰόππην.

⁹ Τῇ δὲ ἐπαύριον, ὁδοιπορούντων ^cἐκεῖνων καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόντων, ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα προσεύξασθαι, περὶ ὥραν ἕκτην· ¹⁰ ἐγένετο δὲ πρόσπεινος, καὶ ἤθελεν γεύσασθαι· παρασκευαζόντων δὲ ^dἐκεῖνων, ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτὸν ἔκστασις, ¹¹ καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεωγμένον, καὶ καταβαῖνον ^eἐπ' αὐτὸν σκευὸς τι ὡς ὀθόνην μεγάλην, τέσσαρσιν ἀρχαῖς ^fδεδεμένον, καὶ καθιέμενον ἐπὶ τῆς γῆς· ¹² ἐν ᾧ ὑπῆρχεν πάντα τὰ τετράποδα ^gτῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἔρπετα καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. ¹³ Καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτόν, Ἀναστάς, Πέτρε, θύσον καὶ φάγε. ¹⁴ Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν, Μηδαμῶς, κύριε· ὅτι οὐδέποτε ἔφαγον πᾶν κοινὸν ^hἢ ἀκάθαρτον. ¹⁵ Καὶ φωνὴ πάλιν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτόν, Ἄ ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν, σὺ μὴ κοίνου. ¹⁶ Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς· καὶ ⁱπάλιν ^jἀνελήφθη τὸ σκεῦος εἰς τὸν οὐρανόν.

¹⁷ Ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει ὁ Πέτρος τί ἂν εἴη τὸ ὄραμα ὃ εἶδεν, ^kκαὶ ἰδοὺ, οἱ ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι ^lἀπὸ τοῦ Κορνηλίου, διερωτήσαντες τὴν οἰκίαν ^mΣίμωνος, ἐπέστησαν ἐπὶ τὸν πυλῶνα, ¹⁸ καὶ φωνήσαντες ⁿἐπυνθάνοντο εἰ Σίμων, ὁ ἐπικαλούμενος Πέτρος, ἐνθάδε ξενίζεται. ¹⁹ Τοῦ δὲ Πέτρου ^oδιενθυμουμένου περὶ τοῦ ὁράματος, εἶπεν ^pαὐτῷ τὸ πνεῦμα,

^a 10:7 αὐτοῦ | CT *om.*

^b 10:8 αὐτοῖς ἅπαντα | CT ἅπαντα αὐτοῖς

^c 10:9 ἐκεῖνων | ECM αὐτῶν

^d 10:10 ἐκεῖνων ἐπέπεσεν | CT αὐτῶν
ἐγένετο

^e 10:11 ἐπ' αὐτόν | CT *om.*

^f 10:11 δεδεμένον καὶ | ECM NA SBL WH
om.

^g 10:12 τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ
έρπετα καὶ τὰ | CT καὶ ἔρπετα τῆς γῆς
καὶ

^h 10:14 ἦ | CT καὶ

ⁱ 10:16 πάλιν | CT εὐθὺς

^j 10:16 ἀνεληφθῇ | CT ἀνελημφοῦ

^k 10:17 καὶ | CT *om.*

^l 10:17 ἀπο | CT PCK ὑπο

^m 10:17 σίμωνος | CT τοῦ σίμωνος

ⁿ 10:18 ἐπυνθάνοντο | WH ἐπυθοντο

^o 10:19 διενθυμουμένου | TR
ενθυμουμένου

^p 10:19 αὐτῷ το πνεῦμα | ECM† *Int* | NA
[αὐτῷ] το πνεῦμα | ECM† TH το πνεῦμα
αὐτῷ | WH το πνεῦμα

Ἰδοῦ, ^aἄνδρες ^bζητοῦσίν σε. ²⁰ ^cἈλλὰ ἀναστὰς κατάβηθι, καὶ πορεύου σὺν αὐτοῖς, μηδὲν διακρινόμενος· ^dδιότι ἐγὼ ἀπέσταλκα αὐτούς. ²¹ Καταβὰς δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς ^eἄνδρας εἶπεν, Ἰδοῦ, ἐγὼ εἰμι ὃν ζητεῖτε· τίς ἡ αἰτία δι' ἣν πάρεστε; ²² Οἱ δὲ ^fεἶπον, Κορνήλιος ἑκατοντάρχης, ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν θεόν, μαρτυρούμενός τε ὑπὸ ὅλου τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων, ἐχρηματίσθη ὑπὸ ἀγγέλου ^gἁγίου μεταπέμψασθαί σε εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἀκοῦσαι ῥήματα παρὰ σοῦ. ²³ Εἰσκαλεσάμενος οὖν αὐτοὺς ἐξέκρινεν.

Τῇ δὲ ἐπαύριον ^hὁ Πέτρος ἐξῆλθεν σὺν αὐτοῖς, καὶ τινες τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀπὸ ⁱἸόππης ^jσυνήλθον αὐτῷ. ²⁴ ^kΚαὶ τῇ ἐπαύριον ^lεἰσῆλθον εἰς τὴν ^mΚαيسάρειαν. Ὁ δὲ Κορνήλιος ἦν προσδοκῶν αὐτούς, ⁿσυγκαλεσάμενος τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀναγκαίους φίλους. ²⁵ Ὡς δὲ ἐγένετο ^oτοῦ εἰσελθεῖν τὸν Πέτρον, συναντήσας αὐτῷ ὁ Κορνήλιος, πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας, προσεκύνησεν. ²⁶ Ὁ δὲ Πέτρος ^pαὐτὸν ἤγειρεν λέγων, Ἀνάστηθι· ^qκαὶ γὰρ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι. ²⁷ Καὶ συνομιλῶν αὐτῷ εἰσῆλθεν, καὶ εὐρίσκει συνεληλυθότας πολλοὺς, ²⁸ ἔφη τε πρὸς αὐτούς, Ὑμεῖς ἐπίστασθε ὥς ἀθέμιτόν ἐστιν ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ κολλᾶσθαι ἢ προσέρχεσθαι ἄλλοφύλῳ· ^rκαὶ ἐμοὶ ^sὁ θεὸς ἔδειξεν μηδένα κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον λέγειν ἄνθρωπον· ²⁹ διὸ καὶ ^tἀναντιρρήτως ἦλθον μεταπεμφθεῖς. Πυνθάνομαι

^a 10:19 ἀνδρες | WH ἀνδρες δυο | ECM NA
TH TR ἀνδρες τρεις | PT ἀνδρες [τρεις]

^b 10:19 ζητοῦσιν | ECM NA SBL WH
ζητούντες

^c 10:20 ἀλλὰ | ECM NA²⁸ ἀλλ

^d 10:20 διότι | CT ὅτι

^e 10:21 ἀνδρας | TR ἀνδρας τους
ἀπεσταλμένους ἀπο τοῦ κορνηλίου
πρὸς αὐτον

^f 10:22 εἶπον | CT εἶπαν

^g 10:22 ἁγίου | PCK om.

^h 10:23 ὁ πετρος | CT PT ἀναστας

ⁱ 10:23 ἰοππης | TR της ἰοππης | PT [της]
ἰοππης

^j 10:23 συνήλθον | WH συνήλθαν

^k 10:24 καὶ τῇ | CT τῇ δε

^l 10:24 εἰσῆλθον | ECM⁺ txt | ECM⁺ NA SBL
WH εἰσῆλθεν | TH εἰσῆλθαν

^m 10:24 καισαρειαν | WH καισαριαν

ⁿ 10:24 συγκαλεσάμενος | WH
συνκαλεσάμενος

^o 10:25 τοῦ | TR om.

^p 10:26 αὐτον ἠγειρεν | CT HF PCK ἠγειρεν
αὐτον

^q 10:26 καγὼ | CT καὶ ἐγὼ

^r 10:28 καὶ ἐμοὶ | CT καὶ μοι

^s 10:28 ὁ θεὸς ἐδειξεν | CT⁺ txt | ECM⁺
ἐδειξεν ὁ θεὸς

^t 10:29 ἀναντιρρήτως | WH ἀναντιρρήτως

οὖν, τίνι λόγῳ μετεπέμψασθέ με. ³⁰ Καὶ ὁ Κορνήλιος ἔφη, Ἀπὸ τετάρτης ἡμέρας μέχρι ταύτης τῆς ὥρας ἤμην ^aνηστεύων, καὶ τὴν ἐνάτην ὥραν προσευχόμενος ἐν τῷ οἴκῳ μου· καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ ἔστη ἐνώπιόν μου ἐν ἐσθῇτι λαμπρᾷ, ³¹ καὶ φησιν, Κορνήλιε, εἰσηκούσθη σου ἢ προσευχή, καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἐμνήσθησαν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. ³² Πέμπων οὖν εἰς Ἰόππην, καὶ μετακάλεσαι Σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος· οὗτος ξενίζεται ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος βυρσέως παρὰ θάλασσαν· ^bὃς παραγενόμενος λαλήσει σοι. ³³ Ἐξαυτῆς οὖν ἔπεμψα πρὸς σε· σύ τε καλῶς ἐποίησας παραγενόμενος. Νῦν οὖν πάντες ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πάρεσμεν ἀκοῦσαι πάντα τὰ προστεταγμένα σοι ὑπὸ τοῦ ^cθεοῦ. ³⁴ Ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ ^dστόμα εἶπεν,

Ἐπ’ ἀληθείας καταλαμβάνομαι ὅτι οὐκ ἔστιν ^eπροσωπολήπτης ὁ θεός· ³⁵ ἀλλ’ ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην, δεκτὸς αὐτῷ ἐστιν. ³⁶ Τὸν λόγον ^fὃν ἀπέστειλεν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ—οὗτός ἐστιν πάντων κύριος— ³⁷ ὑμεῖς οἴδατε, τὸ γενόμενον ῥῆμα καθ’ ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ^gἄρξάμενον ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, μετὰ τὸ βάπτισμα ὃ ἐκήρυξεν ^hἸωάννης· ³⁸ Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ ⁱΝαζαρέτ, ὡς ἔχρισεν αὐτὸν ὁ θεὸς πνεύματι ἀγίῳ καὶ δυνάμει, ὃς διῆλθεν εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος πάντας τοὺς καταδυναστευομένους ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ὅτι ὁ θεὸς ἦν μετ’ αὐτοῦ. ³⁹ Καὶ ἡμεῖς ^jἔσμεν μάρτυρες πάντων ὧν ἐποίησεν ἔν τε τῇ χώρᾳ τῶν Ἰουδαίων καὶ ^kἐν Ἱερουσαλὴμ· ὃν ^lκαὶ ^mἀνεῖλον κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου. ⁴⁰ Τοῦτον ὁ θεὸς

^a 10:30 νηστευων και την ενατην ωραν |
TR νηστευων και την εννατην ωραν | CT
την ενατην

^b 10:32 ος παραγενομενος λαλησει σοι |
CT om.

^c 10:33 θεου | CT κυριου

^d 10:34 στομα | PT στομα [αυτου]

^e 10:34 προσωποληπτης | CT
προσωπολημπτης

^f 10:36 ον | [NA] | WH om.

^g 10:37 αρξαμενον | CT αρξαμενος

^h 10:37 ιωαννης | WH ιωανης

ⁱ 10:38 ναζαρετ | CT SCR ναζαρεθ

^j 10:39 εσμεν | CT om.

^k 10:39 εν | [NA] | SBL WH om.

^l 10:39 και | TR om.

^m 10:39 ανεilon | CT ανειλαν

ἤγειρεν ^aτῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐμφανῆ γενέσθαι, ⁴¹ οὐ παντὶ τῷ λαῷ, ἀλλὰ μάρτυσιν τοῖς προκεχειροτονημένοις ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἡμῖν, οἵτινες συνεφάγομεν καὶ συνεπίομεν αὐτῷ μετὰ τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. ⁴² Καὶ παρήγγειλεν ἡμῖν κηρύττειν τῷ λαῷ, καὶ διαμαρτύρασθαι ὅτι ^bαὐτός ἐστιν ὁ ὠρισμένος ὑπὸ τοῦ θεοῦ κριτὴς ζώντων καὶ νεκρῶν. ⁴³ Τοῦτω πάντες οἱ προφηῆται μαρτυροῦσιν, ἅφεςιν ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πάντα τὸν πιστεύοντα εἰς αὐτόν.

⁴⁴ Ἔτι λαλοῦντος τοῦ Πέτρου τὰ ῥήματα ταῦτα, ἐπέπεσεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον. ⁴⁵ Καὶ ἐξέστησαν οἱ ἐκ περιτομῆς πιστοί, ^c ὅσοι ^dσυνῆλθον τῷ Πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ δωρεὰ τοῦ ^eαἰγίου πνεύματος ἐκκέχυται. ⁴⁶ Ἦκουον γὰρ αὐτῶν λαλούντων γλώσσαις, καὶ μεγαλυνόντων τὸν θεόν. Τότε ἀπεκρίθη ^fὁ Πέτρος, ⁴⁷ Μήτι τὸ ὕδωρ ^gκωλύσαι δύναταί τις, τοῦ μὴ βαπτισθῆναι τούτους, οἵτινες τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔλαβον ^hκαθὼς καὶ ἡμεῖς; ⁴⁸ Προσέταξεν ⁱτε αὐτοὺς ^jβαπτισθῆναι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου. Τότε ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπιμεῖναι ἡμέρας τινάς.

11 Ἦκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοί οἱ ὄντες κατὰ τὴν Ἰουδαίαν ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. ² Καὶ ὅτε ἀνέβη Πέτρος εἰς ¹Ἱεροσόλυμα, διεκρίνοντο πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περιτομῆς, ³ λέγοντες ὅτι ^mΠρὸς ἄνδρας ἀκροβυστίαν ἔχοντας εἰσηλθες, καὶ συνέφαγες αὐτοῖς.

^a 10:40 τη | NA [εν] τη

^b 10:42 αὐτος | ECM[†] txt | ECM[†] NA SBL
WH ουτος

^c 10:45 οσοι | WH οι

^d 10:45 συνηλθον | ECM NA SBL WH
συνηλθαν

^e 10:45 αγιου πνευματος | WH πνευματος
του αγιου

^f 10:46 ο | CT om.

^g 10:47 κωλυσαι δυναται | CT δυναται
κωλυσαι

^h 10:47 καθως | CT PCK ως

ⁱ 10:48 τε | ECM[†] txt | CT[†] δε

^j 10:48 βαπτισθηναι εν τω ονοματι του
κυριου | PCK βαπτισθηναι εν τω ονοματι
του κυριου ιησου | CT εν τω ονοματι
ιησου χριστου βαπτισθηναι

^k 11:2 και οτε | CT οτε δε

^l 11:2 ιεροσολυμα | CT ιερουσαλημ

^m 11:3 προς ανδρας ακροβυστιαν εχοντας
εισηλθες και συνεφαγες | ECM[†] NA
PCK SBL TH εισηλθες προς ανδρας
ακροβυστιαν εχοντας και συνεφαγες |
ECM[†] WH εισηλθεν προς ανδρας
ακροβυστιαν εχοντας και συνεφαγεν

⁴ Ἀρξάμενος δὲ ^aὁ Πέτρος ἐξετίθετο αὐτοῖς καθεξῆς λέγων,
⁵ Ἐγὼ ἤμην ἐν πόλει Ἰόππῃ προσευχόμενος, καὶ εἶδον ἐν
ἐκστάσει ὄραμα, καταβαῖνον σκευὸς τι, ὡς ὁθόνην μεγάλην
τέσσαρσιν ἀρχαῖς καθιεμένην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἦλθεν ἄχρι
ἐμοῦ· ⁶ εἰς ἣν ἀτενίσας κατενόουν, καὶ εἶδον τὰ τετράποδα τῆς
γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἔρπετά καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ.
⁷ Ἦκουσα ^bδὲ φωνῆς λεγούσης μοι, Ἀναστάς, Πέτρε, θύσον
καὶ φάγε. ⁸ Εἶπον δέ, Μηδαμῶς, κύριε· ὅτι ^cπᾶν κοινὸν ἢ
ἀκάθαρτον οὐδέποτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου. ⁹ Ἀπεκρίθη
δὲ ^dμοι ^eφωνὴ ἐκ δευτέρου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, Ὁ ^fθεὸς
ἐκαθάρισεν, σὺ μὴ κοίνου. ¹⁰ Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς,
καὶ ^gπάλιν ἀνεσπᾶσθη ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν. ¹¹ Καὶ ἰδού,
ἐξαυτῆς τρεῖς ἄνδρες ἐπέστησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ἣ ^hἤμην,
ἀπεσταλμένοι ἀπὸ ⁱΚαίσαρείας πρὸς με. ¹² Εἶπεν δέ ^jμοι τὸ
πνεῦμα συνελθεῖν αὐτοῖς, μηδὲν ^kδιακρινόμενον. ^lἮλθον δὲ
σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ^mἑξ ἀδελφοὶ οὗτοι, καὶ εἰσῆλθομεν εἰς τὸν οἶκον
τοῦ ἀνδρός· ¹³ ἀπήγγειλέν ⁿτε ἡμῖν πῶς εἶδεν ^oτὸν ἄγγελον ἐν
τῷ οἴκῳ αὐτοῦ σταθέντα, καὶ εἰπόντα ^pαὐτῷ, Ἀπόστειλον εἰς
Ἰόππην ^qἄνδρας, καὶ μετάπεμψαι Σίμωνα, τὸν ἐπικαλούμενον
Πέτρον, ^rὃς λαλήσει ῥήματα πρὸς σε, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ
πᾶς ὁ οἶκός σου. ¹⁵ Ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν, ἐπέπεσεν
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς, ὥσπερ καὶ ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ.
¹⁶ Ἐμνήσθη δὲ τοῦ ῥήματος ^sκυρίου, ὡς ^tἔλεγεν, ^uἸωάννης
μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι
ἀγίῳ. ¹⁷ Εἰ οὖν τὴν ἴσην δωρεὰν ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς ὡς καὶ

^a 11:4 ο | CT om.

^b 11:7 δε | CT δε καὶ

^c 11:8 παν | CT om.

^d 11:9 μοι | CT om.

^e 11:9 φωνὴ ἐκ δευτέρου | PCK WH ἐκ
δευτέρου φωνῇ

^f 11:10 παλιν ἀνεσπᾶσθη | CT ἀνεσπᾶσθη
παλιν

^g 11:11 ἡμην | CT ἡμεν

^h 11:11 καισαρείας | WH καισαρίας

ⁱ 11:12 μοι τὸ πνεῦμα | CT τὸ πνεῦμα μοι

^j 11:12 διακρινόμενον | CT διακριναντα

^k 11:13 τε | CT PCK δε

^l 11:13 τον | [NA]

^m 11:13 αὐτῷ | CT om.

ⁿ 11:13 ἀνδρας | CT PCK om.

^o 11:16 κυρίου | CT PCK του κυρίου

^p 11:16 ἐλεγεν | PCK ἐλεγεν οτι

^q 11:16 ιωαννης | WH ιωανης

ἡμῖν, πιστεύσασιν ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν ^aχριστόν, ἐγὼ ^bδὲ τίς ἡμῖν δυνατὸς κωλῦσαι τὸν θεόν; ¹⁸ Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα ἡσύχασαν, καὶ ^cἐδοξάζον τὸν θεόν, λέγοντες, Ἄρα ^dγε καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ θεὸς τὴν μετάνοιαν ^eἔδωκεν εἰς ζωήν.

¹⁹ Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ διήλθον ἕως Φοινίκης καὶ Κύπρου καὶ Ἀντιοχείας, μηδενὶ λαλοῦντες τὸν λόγον εἰ μὴ μόνον Ἰουδαίους. ²⁰ Ἦσαν δὲ τινες ἐξ αὐτῶν ἄνδρες Κύπριοι καὶ Κυρηναῖοι, οἵτινες ^fεἰσελθόντες εἰς Ἀντιόχειαν, ἐλάλουν ^gπρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς, εὐαγγελιζόμενοι τὸν κύριον Ἰησοῦν. ²¹ Καὶ ἦν χεὶρ κυρίου μετ' αὐτῶν· πολὺς τε ἀριθμὸς ^hπιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν κύριον. ²² Ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὦτα τῆς ἐκκλησίας τῆς ⁱἐν Ἱεροσολύμοις περὶ αὐτῶν· καὶ ἐξαπέστειλαν Βαρνάβαν ^jδιελθεῖν ἕως Ἀντιοχείας· ²³ ὃς παραγενόμενος καὶ ἰδὼν τὴν ^kχάριν τοῦ θεοῦ ἐχάρη, καὶ παρεκάλει πάντας τῇ προθέσει τῆς καρδίας προσμένειν ^lτῷ κυρίῳ· ²⁴ ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ πλήρης πνεύματος ἁγίου καὶ πίστεως· καὶ προσετέθη ὄχλος ἱκανὸς τῷ κυρίῳ. ²⁵ Ἐξῆλθεν δὲ εἰς Ταρσὸν ^mὁ Βαρνάβας ἀναζητῆσαι Σαῦλον, ²⁶ καὶ εὗρων ⁿἥγαγεν αὐτὸν εἰς Ἀντιόχειαν. Ἐγένετο δὲ ^oαὐτοὺς ἐνιαυτὸν ὅλον συναχθῆναι ^pτῇ ἐκκλησίᾳ καὶ διδάξαι ὄχλον ἱκανόν, χρηματίσαι τε ^qπρῶτον ἐν Ἀντιοχείᾳ τοὺς μαθητὰς Χριστιανούς.

^a 11:17 χριστον | PCK *om.*

^b 11:17 δε | CT PCK *om.*

^c 11:18 εδοξάζον | ECM[†] *txt* | CT[†]
εδόξασαν

^d 11:18 γε | CT *om.*

^e 11:18 εδωκεν εἰς ζωὴν | ECM[†] *txt* | CT[†]
εἰς ζωὴν ἔδωκεν

^f 11:20 εἰσελθόντες | CT ἐλθόντες

^g 11:20 πρὸς | CT καὶ πρὸς

^h 11:21 πιστεύσας | ECM[†] *txt* | CT[†] ο
πιστεύσας

ⁱ 11:22 ἐν ἱεροσολύμοις | CT οὐσης ἐν
ιερουσαλημ

^j 11:22 διελθεῖν | [NA] | ECM SBL TH WH
om.

^k 11:23 χάριν | ECM SBL WH χάριν τὴν |
NA χάριν [τὴν]

^l 11:23 τῷ | WH [ἐν] τῷ

^m 11:25 ὁ βαρναβᾶς | CT *om.*

ⁿ 11:26 ἡγαγεν αὐτον | TR αὐτον ἡγαγεν
αὐτον | PT αὐτον ἡγαγεν [αὐτον] | CT
PCK ἡγαγεν

^o 11:26 αὐτοὺς | CT αὐτοὶς καὶ

^p 11:26 τῇ | CT TR ἐν τῇ | PT [ἐν] τῇ

^q 11:26 πρῶτον | CT πρῶτως

27 Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κατήλθον ἀπὸ Ἱεροσολύμων προφηῆται εἰς Ἀντιόχειαν. 28 Ἀναστὰς δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἀγαθος, ^aἔσήμανεν διὰ τοῦ πνεύματος λιμὸν ^bμέγαν μέλλειν ἔσεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην· ^cὅστις καὶ ἐγένετο ἐπὶ Κλαυδίου ^dΚαίσαρος. 29 Τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς ^eεὐπορεῖτο τις, ὥρισαν ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς κατοικοῦσιν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς· 30 ὃ καὶ ἐποίησαν, ἀποστείλαντες πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς Βαρνάβα καὶ Σαύλου.

12 Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς τὰς χεῖρας κακῶσαί τινας τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας. 2 Ἀνεῖλεν δὲ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν ^fἸωάννου ^gμαχαίρα. 3 ^hΚαὶ ἰδὼν ὅτι ἀρεστόν ἐστιν τοῖς Ἰουδαίοις, προσέθετο συλλαβεῖν καὶ Πέτρον—ἦσαν δὲ ⁱαἱ ἡμέραι τῶν ἀζύμων— 4 ὃν καὶ πιάσας ἔθετο εἰς φυλακὴν, παραδοὺς τέσσαρσιν τετραδίοις στρατιωτῶν φυλάσσειν αὐτόν, βουλόμενος μετὰ τὸ Πάσχα ἀναγαγεῖν αὐτὸν τῷ λαῷ. 5 Ὁ μὲν οὖν Πέτρος ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ· προσευχὴ δὲ ἦν ^jἐκτενὴς γινομένη ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸν θεὸν ^kὑπὲρ αὐτοῦ. 6 Ὅτε δὲ ^lἔμελλεν ^mαὐτὸν προάγειν ὁ Ἡρώδης, τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἦν ὁ Πέτρος κοιμώμενος μεταξὺ δύο στρατιωτῶν, δεδεμένος ἀλύσειν δυσίν· φύλακές τε πρὸ τῆς θύρας ἐτήρουν τὴν φυλακὴν. 7 Καὶ ἰδού, ἄγγελος κυρίου ἐπέστη, καὶ φῶς ἔλαμψεν ἐν τῷ οἰκήματι· πατάξας δὲ τὴν πλευρὰν τοῦ Πέτρου, ἤγειρεν αὐτὸν λέγων, Ἀνάστα ἐν τάχει. Καὶ ⁿἐξέπεσον αὐτοῦ αἱ ἀλύσεις ἐκ τῶν χειρῶν. 8 Εἰπέν

^a 11:28 εσημανεν | WH εσημαινεν

^b 11:28 μεγαν | CT μεγαλην

^c 11:28 οστις και | CT ητις

^d 11:28 καισαρος | CT om.

^e 11:29 ευπορειτο | PT TR ηυπορειτο

^f 12:2 ιωαννου | WH ιωανου

^g 12:2 μαχαιρα | CT μαχαρη

^h 12:3 και ιδων | CT ιδων δε

ⁱ 12:3 αι | ECM[†] txt | [NA] | ECM[†] SBL TH

TR WH om.

^j 12:5 εκτενης | CT εκτενως

^k 12:5 υπερ | CT περι

^l 12:6 εμελλεν | CT ημελλεν

^m 12:6 αυτον προαγειν | PCK προαγειν αυτον | ECM NA SBL προαγαγειν αυτον |

TH WH προσαγαγειν αυτον

ⁿ 12:7 εξεπεσον | CT εξεπεσαν

^aτε ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτόν, ^bΠερίζωσαι καὶ ὑπόδησαι τὰ σανδάλιά σου. Ἐποίησεν δὲ οὕτως. Καὶ λέγει αὐτῷ, Περιβαλοῦ τὸ ἱμάτιόν σου, καὶ ἀκολούθει μοι. ⁹ Καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει ^cαὐτῷ· καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι ἀληθὲς ἐστὶν τὸ γινόμενον διὰ τοῦ ἀγγέλου, ἐδόκει δὲ ὄραμα βλέπειν. ¹⁰ Διελθόντες δὲ πρώτην φυλακὴν καὶ δευτέραν, ^dἦλθον ἐπὶ τὴν πύλην τὴν σιδηρᾶν, τὴν φέρουσιν εἰς τὴν πόλιν, ἣτις αὐτομάτῃ ^eἠνοιχθῇ αὐτοῖς· καὶ ἐξελθόντες προἦλθον ῥύμην μίαν, καὶ εὐθέως ἀπέστη ὁ ἄγγελος ἀπ’ αὐτοῦ. ¹¹ Καὶ ὁ Πέτρος, ^fγενόμενος ἐν ἑαυτῷ, εἶπεν, Νῦν οἶδα ἀληθῶς ὅτι ἐξαπέστειλεν ^gκύριος τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ ^hἐξείλετό με ἐκ χειρὸς Ἑρῳδου καὶ πάσης τῆς προσδοκίας τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων. ¹² Συνιδὼν τε ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ⁱΜαρίας τῆς μητρὸς ^jἸωάννου τοῦ ἐπικαλουμένου Μάρκου, οὗ ^kἦσαν ἱκανοὶ συνηθροισμένοι καὶ προσευχόμενοι. ¹³ Κρούσαντος δὲ ^kτοῦ Πέτρου τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος, προσῆλθεν παιδίσκη ὑπακοῦσαι, ὄνόματι Ῥόδη. ¹⁴ Καὶ ἐπιγνοῦσα τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου, ἀπὸ τῆς χαρᾶς οὐκ ᾔνοιξεν τὸν πυλῶνα, εἰσδραμοῦσα δὲ ἀπήγγειλεν ἐστάναι τὸν Πέτρον πρὸ τοῦ πυλῶνος. ¹⁵ Οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν ^lεἶπον, Μαίνῃ. Ἡ δὲ διῆχυρίζετο οὕτως ἔχειν. Οἱ ^mδὲ ἔλεγον, Ὁ ἄγγελος ⁿαὐτοῦ ἐστίν. ¹⁶ Ὁ δὲ Πέτρος ἐπέμενεν κρούων· ἀνοίξαντες δὲ ^oεἶδον αὐτόν, καὶ ἐξέστησαν. ¹⁷ Κατασείσας δὲ αὐτοῖς τῇ χειρὶ σιγᾶν, διηγῆσατο ^pαὐτοῖς πῶς ὁ κύριος ^qαὐτὸν ἐξήγαγεν ἐκ τῆς φυλακῆς. Εἶπεν ^rδέ, Ἀπαγγείλατε Ἰακώβῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς

^a 12:8 τε | CT δε^b 12:8 περιζωσαι | CT ζωσαι^c 12:9 αὐτῷ | CT om.^d 12:10 ἦλθον | CT ἦλθαν^e 12:10 ἠνοιχθῇ | CT ἠνοιγῇ^f 12:11 γενόμενος ἐν ἑαυτῷ | CT ἐν ἑαυτῷ
γενόμενος^g 12:11 κύριος | SBL WH ο κύριος | NA [ο]
κύριος^h 12:11 ἐξείλετο | CT ἐξείλατοⁱ 12:12 μαρίας | CT τῆς μαρίας^j 12:12 ἰωαννου | WH ἰωαννου^k 12:13 του πετρου | CT PT αυτου^l 12:15 ειπον | CT ειπαν^m 12:15 δε | TR δⁿ 12:15 αυτου εστιν | CT εστιν αυτου^o 12:16 ειδον | ECM NA SBL WH ειδαν^p 12:17 αυτοις | [NA]^q 12:17 αυτον εξηγαγεν | PT εξηγαγεν
αυτον^r 12:17 δε | ECM† ια | CT† τε

ταῦτα. Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον. ¹⁸ Γενομένης δὲ ἡμέρας, ἦν τάραχος οὐκ ὀλίγος ἐν τοῖς στρατιώταις, τί ἄρα ὁ Πέτρος ἐγένετο. ¹⁹ Ἡρώδης δὲ ἐπιζητήσας αὐτὸν καὶ μὴ εὐρών, ἀνακρίνας τοὺς φύλακας, ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι. Καὶ κατελθὼν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς ^aτὴν ^bΚαισάρειαν διέτριβεν.

²⁰ Ἦν δὲ ^cὁ Ἡρώδης θυμομαχῶν Τυρίοις καὶ Σιδωνίοις· ὁμοθυμαδὸν ^dδὲ παρήσαν πρὸς αὐτόν, καὶ πείσαντες Βλάστον τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασιλέως, ἤτοῦντο εἰρήνην, διὰ τὸ τρέφεσθαι αὐτῶν τὴν χώραν ἀπὸ τῆς βασιλικῆς. ²¹ Τακτῇ δὲ ἡμέρᾳ ^eὁ Ἡρώδης ἐνδυσάμενος ἐσθῆτα βασιλικήν, ^fκαὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος, ἐδημηγόρει πρὸς αὐτούς. ²² Ὁ δὲ δῆμος ἐπεφώνει, ^gΦωνὴ θεοῦ καὶ οὐκ ἀνθρώπου. ²³ Παραχρῆμα δὲ ἐπάταξεν αὐτὸν ἄγγελος κυρίου, ἀνθ' ὧν οὐκ ἔδωκεν ^hδόξαν τῷ θεῷ· καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος, ἐξέψυξεν.

²⁴ Ὁ δὲ λόγος τοῦ ⁱθεοῦ ἠΰξανεν καὶ ἐπληθύνετο.

²⁵ Βαρνάβας δὲ καὶ Σαῦλος ὑπέστρεψαν ^jεἰς Ἱερουσαλήμ, πληρώσαντες τὴν διακονίαν, ^kσυμπααραλαβόντες ^lκαὶ ^mἸωάννην τὸν ἐπικληθέντα Μάρκον.

13 Ἦσαν δέ ⁿτινες ἐν Ἀντιοχείᾳ κατὰ τὴν οὖσαν ἐκκλησίαν προφῆται καὶ διδάσκαλοι, ὃ τε Βαρνάβας καὶ Συμεὼν ὁ ^oκαλούμενος Νίγερ, καὶ Λούκιος ὁ Κυρηναῖος, Μαναὴν τε Ἡρώδου τοῦ ^pτετράρχου σύντροφος, καὶ Σαῦλος.

^a 12:19 τὴν | CT *om.*

^b 12:19 καισαρειαν | WH καισαριαν

^c 12:20 ὁ Ἡρώδης | PT Ἡρώδης | CT *om.*

^d 12:20 δε | PCK PT τε

^e 12:21 ο | [WH]

^f 12:21 καὶ | [NA] | WH *om.*

^g 12:22 φωνὴ θεοῦ | CT PCK PT RP^{mg} TR
θεοῦ φωνή

^h 12:23 δοξάν | CT PT TR τὴν δοξάν

ⁱ 12:24 θεοῦ | WH κυρίου

^j 12:25 εἰς ἱερουσαλήμ | PT TR εἰς

ἱερουσαλήμ | RP^{mg} ἀπο ἱερουσαλήμ |

PCK εἰς ἀντιοχείαν

^k 12:25 συμπααραλαβόντες | TH WH

συνπααραλαβόντες

^l 12:25 καὶ | CT *om.*

^m 12:25 ἰωαννὴν | WH ἰωαννὴν

ⁿ 13:1 τινες | CT *om.*

^o 13:1 καλούμενος | PT επικαλούμενος

^p 13:1 τετράρχου | ECM NA SBL WH

τετραρχου

^j 12:25 εἰς ἱερουσαλήμ N B H L P 049 056 0142 | εἰς ἱερουσαλήμ Φ^{74} A 33 | RP^{mg}
ἀπο ἱερουσαλήμ D Ψ | ἀπο ἱερουσαλήμ εἰς ἀντιοχείαν E

² Λειτουργούντων δὲ αὐτῶν τῷ κυρίῳ καὶ νηστευόντων, εἶπεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, Ἀφορίσατε δὴ μοι τὸν ^aΒαρνάβαν καὶ ^bτὸν Σαῦλον εἰς τὸ ἔργον ὃ προσκέκλημαι αὐτούς. ³ Τότε νηστεύσαντες καὶ προσευξάμενοι καὶ ἐπιθέντες ^cτὰς χεῖρας αὐτοῖς, ἀπέλυσαν.

⁴ ^dΟὗτοι μὲν ^eοὖν, ἐκπεμφθέντες ὑπὸ τοῦ ^fπνεύματος τοῦ ἁγίου, κατήλθον εἰς ^gτὴν Σελεύκειαν· ἐκεῖθεν ^hδὲ ἀπέπλευσαν εἰς ⁱτὴν Κύπρον. ⁵ Καὶ γενόμενοι ἐν Σαλαμῖνι, κατήγγελλον τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων· εἰ-
χον δὲ καὶ Ἰωάννην ὑπηρέτην. ⁶ Διελθόντες δὲ ^jτὴν νῆσον ἄχρι Πάφου, εὑρόν ^kτινα μάγον ψευδοπροφήτην Ἰουδαῖον, ᾧ ὄνομα ^lΒαρῖησοῦς, ⁷ ὃς ἦν σὺν τῷ ἀνθυπάτῳ Σεργίῳ Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ. Οὗτος προσκαλεσάμενος Βαρνάβαν καὶ Σαῦ-
λον ἐπεζήτησεν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. ⁸ Ἀνθίστατο δὲ αὐτοῖς Ἑλῦμας, ὁ μάγος—οὕτως γὰρ μεθερμηνεύεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ—ζητῶν διαστρέψαι τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ τῆς πί-
στεως. ⁹ Σαῦλος δέ, ὁ καὶ Παῦλος, πλησθεὶς πνεύματος ἁγίου, ^mκαὶ ἀτενίσας ⁿεἰς αὐτὸν ¹⁰ εἶπεν, Ὡς πλήρης παντὸς δόλου καὶ πάσης ῥαδιουργίας, υἱὲ διαβόλου, ἐχθρὲ πάσης δικαιοσύ-
νης, οὐ παύσῃ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς ^oκυρίου τὰς εὐθείας· ¹¹ Καὶ νῦν ἰδοὺ, χεῖρ ^pκυρίου ἐπὶ σέ, καὶ ἔσῃ τυφλός, μὴ βλέπων τὸν ἥλιον ἄχρι καιροῦ. Παραχρῆμα ^qδὲ ^rἐπέπεσεν ἐπ’ αὐτὸν ἄχλὺς καὶ σκότος, καὶ περιάγων ἐζήτει χειραγωγούς.

^a 13:2 βαρναβαν | TR τε βαρναβαν

^b 13:2 τον | CT om.

^c 13:3 τας χειρας αυτοις | PT αυτοις τας
χειρας

^d 13:4 ουτοι | CT αυτοι

^e 13:4 ουν | PCK om.

^f 13:4 πνευματος του αγιου | CT αγιου
πνευματος

^g 13:4 την σελευκειαν | ECM NA SBL TH
σελευκειαν | WH σελευκιαν

^h 13:4 δε | CT PCK PT RP^{ms} TR τε

ⁱ 13:4 την | CT om.

^j 13:6 την | CT ολην την

^k 13:6 τινα | CT ανδρα τινα

^l 13:6 βαρησους | ECM NA SBL
βαρησου | HF PCK RP^{ms} βαρησουν

^m 13:9 και | CT om.

ⁿ 13:9 εις | PT προς

^o 13:10 κυριου | ECM[†] txt | ECM[†] WH του
κυριου | NA [του] κυριου

^p 13:11 κυριου | TR του κυριου

^q 13:11 δε | ECM[†] txt | ECM[†] NA τε

^r 13:11 επεπεσεν | NA PT SBL TH WH
επεσεν

12 Τότε ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος τὸ γεγονὸς ἐπίστευσεν, ^aἐκπλησσομενος ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ κυρίου.

13 Ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου οἱ περὶ ^bτὸν Παῦλον ἦλθον εἰς Πέργην τῆς Παμφυλίας. ^cἸωάννης δὲ ἀποχωρήσας ἀπ' αὐτῶν ὑπέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα. **14** Αὐτοὶ δὲ διελθόντες ἀπὸ τῆς Πέργης, παρεγένοντο εἰς Ἀντιόχειαν ^dτῆς Πισιδίας, καὶ ^eεἰσελθόντες εἰς τὴν συναγωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, ἐκάθισαν. **15** Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, ἀπέστειλαν ^fοἱ ἀρχισυνάγωγοι πρὸς αὐτούς, λέγοντες, Ἄνδρες ἀδελφοί, εἰ ^gἔστιν λόγος ἐν ὑμῖν παρακλήσεως πρὸς τὸν λαόν, λέγετε. **16** Ἀναστὰς δὲ Παῦλος, καὶ κατασείσας τὴν χειρὶ, εἶπεν,

Ἄνδρες ^hἸσραηλῖται, καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν θεόν, ἀκούσατε. **17** Ὁ θεὸς τοῦ λαοῦ ⁱτούτου ἐξελέξατο τοὺς πατέρας ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν ὕψωσεν ἐν τῇ παροικίᾳ ἐν γῇ ^jΑἰγύπτῳ, καὶ μετὰ βραχίονος ὑψηλοῦ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς. **18** Καὶ ὡς ^kτεσσαρακονταετὴ χρόνον ἐτροποφόρησεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ. **19** ^lΚαὶ καθελὼν ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῇ Χαναάν, ^mκατεκληρονόμησεν ⁿαὐτοῖς τὴν γῆν αὐτῶν. **20** ^oΚαὶ μετὰ ταῦτα, ὡς ἔτεσιν τετρακοσίοις καὶ πεντήκοντα, ἔδωκεν κριτὰς ἕως Σαμουὴλ ^pτοῦ προφήτου. **21** Κἀκεῖθεν ἡτήσαντο βασιλέα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς τὸν Σαοὺλ υἱὸν ^qΚίς, ἄνδρα ἐκ

^a **13:12** ἐκπλησσομενος | PCK WH
ἐκπληττομενος

^b **13:13** τον | CT om.

^c **13:13** ἰωαννης | WH ἰωανης

^d **13:14** τῆς πισιδίας | CT τὴν πισιδίαν

^e **13:14** εἰσελθοντες | NA [εἰς]ελθοντες |
TH WH ελθοντες

^f **13:15** οἱ ἀρχισυνάγωγοι πρὸς αὐτούς |
PCK πρὸς αὐτούς οἱ ἀρχισυνάγωγοι

^g **13:15** ἐστὶν λόγος ἐν ὑμῖν | CT τις ἐστὶν
ἐν ὑμῖν λόγος

^h **13:16** ἰσραηλῖται | TH WH ἰσραηλῆται

ⁱ **13:17** τούτου | CT TR τούτου ἰσραηλ | PT
τούτου [ἰσραηλ]

^j **13:17** αἰγυπτῳ | CT αἰγυπτου

^k **13:18** τεσσαρακονταετὴ | CT
τεσσερακονταετη

^l **13:19** καὶ | WH om.

^m **13:19** κατεκληρονομησεν | TR
κατεκληροδοτησεν

ⁿ **13:19** αὐτοῖς | CT om.

^o **13:20** καὶ μετὰ ταῦτα ὡς ἐτεσιν
τετρακοσίοις καὶ πεντήκοντα | CT ὡς
ετεσι(ν) τετρακοσίοις καὶ πεντήκοντα
καὶ μετὰ ταῦτα

^p **13:20** του | ECM[†] txi | [NA] | ECM[†] WH
om.

^q **13:21** κίς | TH WH κείς

φυλῆς ^aΒενιαμίν, ἔτη ^bτεσσαράκοντα. ²² Καὶ μεταστῆσας αὐτόν, ἤγειρεν ^cαὐτοῖς τὸν Δαυὶδ εἰς βασιλέα, ^δὃ καὶ εἶπεν μαρτυρήσας, Εὗρον ^dΔαυὶδ τὸν τοῦ Ἰεσσαί, ^eἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου, ὃς ποιήσει πάντα τὰ θελήματά μου. ²³ Τούτου ὁ θεὸς ἀπὸ τοῦ σπέρματος κατ' ἐπαγγελίαν ^fἤγαγεν τῷ Ἰσραὴλ ^gσωτηρίαν, ²⁴ προκηρύξαντος ^hἸωάννου πρὸ προσώπου τῆς εἰσόδου αὐτοῦ βάπτισμα μετανοίας ⁱτῷ Ἰσραὴλ. ²⁵ Ὡς δὲ ἐπλήρου ^jὁ ^kἸωάννης τὸν δρόμον, ἔλεγεν, ^lΤίνα με ὑπονοεῖτε εἶναι; Οὐκ εἰμὶ ἐγώ. Ἄλλ' ἰδοὺ, ἔρχεται μετ' ἐμέ, οὗ οὐκ εἰμὶ ἄξιος τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν λῦσαι. ²⁶ Ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ γένους Ἀβραάμ, καὶ οἱ ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν θεόν, ^mὑμῖν ὁ λόγος τῆς σωτηρίας ταύτης ⁿἀπεστάλη. ²⁷ Οἱ γὰρ κατοικοῦντες ^oἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν, τοῦτον ἀγνοήσαντες, καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν τὰς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκομένας, κρίναντες ἐπλήρωσαν. ²⁸ Καὶ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου εὐρόντες, ἡτήσαντο ^pΠιλάτον ἀναρεθῆναι αὐτόν. ²⁹ Ὡς δὲ ἐτέλεσαν ^qπάντα τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα, καθελόντες ἀπὸ τοῦ ξύλου, ἔθηκαν εἰς μνημεῖον. ³⁰ Ὁ δὲ θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. ³¹ ὃς ὤφθη ἐπὶ ἡμέρας πλείους τοῖς συναναβάσιν αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς Ἱερουσαλὴμ, οἵτινές ^rεἰσιν μάρτυρες αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν. ³² Καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν γενομένην, ὅτι ταύτην ὁ θεὸς ἐκπεπλήρωκεν τοῖς τέκνοις

^a 13:21 βενιαμιν | TH WH βενιαμειν

^b 13:21 τεσσαρακοντα | CT τεσσερακοντα

^c 13:22 αυτοις τον δαυιδ | ECM[†] txt | ECM[†]

NA SBL τον δαυιδ αυτοις | HF TR αυτοις τον δαβιδ | TH WH τον δαυειδ αυτοις

^d 13:22 δαυιδ | TH WH δαυειδ | HF TR δαβιδ

^e 13:22 ανδρα | [WH]

^f 13:23 ηγαγεν | TR ηγειρε

^g 13:23 σωτηριαν | CT TR σωτηρα ιησουν

^h 13:24 ιωαννου | WH ιωανου

ⁱ 13:24 τω | CT PT TR παντι τω λαω

^j 13:25 ο | ECM[†] txt | CT[†] RP^mg om.

^k 13:25 ιωαννης | WH ιωανης

^l 13:25 τινα με | CT TI εμε

^m 13:26 υμιν | ECM[†] txt | CT[†] ημιν

ⁿ 13:26 απεσταλη | CT PCK εξαπεσταλη

^o 13:27 εν | [PT] | HF PCK RP^mg om.

^p 13:28 πιλατον | WH πειλατον

^q 13:29 παντα | TR απαντα

^r 13:31 εισιν | ECM SBL νυν εισι(v) | NA

WH [νυν] εισι(v)

^aαὐτῶν ἡμῖν, ἀναστήσας Ἰησοῦν· ³³ ὥς καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ ^bτῷ δευτέρῳ γέγραπται, Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. ³⁴ Ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, μηκέτι μέλλοντα ὑποστρέφειν εἰς διαφθοράν, οὕτως εἴρηκεν ὅτι Δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια ^cΔαυὶδ τὰ πιστά. ³⁵ ^dΔιὸ καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει, Οὐ δώσεις τὸν ὀσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν· ³⁶ ^eΔαυὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ ὑπηρετήσας τῇ τοῦ θεοῦ βουλῇ ἐκοιμήθη, καὶ προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ, καὶ εἶδεν διαφθοράν· ³⁷ ὃν δὲ ὁ θεὸς ἤγειρεν, οὐκ εἶδεν διαφθοράν. ³⁸ Γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν, ἄνδρες ἀδελφοί, ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν ἄφεσις ἁμαρτιῶν καταγγέλλεται· ³⁹ ^fκαὶ ἀπὸ πάντων ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ἐν ^gτῷ νόμῳ ^hΜωϋσέως δικαιωθῆναι, ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύων δικαιούται. ⁴⁰ Βλέπετε οὖν μὴ ἐπέλθῃ ⁱἐφ' ὑμᾶς τὸ εἰρημένον ἐν τοῖς προφήταις, ⁴¹ ἴδετε, οἱ καταφρονηταί, καὶ θαυμάσατε, καὶ ἀφανίσθητε· ὅτι ἔργον ^jἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ^kὃ οὐ μὴ πιστεύσητε, ἐάν τις ἐκδιηγῇται ὑμῖν.

⁴² Ἐξιόντων δὲ ^lἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων, παρεκάλουν ^mτὰ ἔθνη εἰς τὸ μεταξὺ σάββατον λαληθῆναι αὐτοῖς τὰ ⁿῥήματα. ⁴³ Λυθείσης δὲ τῆς συναγωγῆς, ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων προσηλύτων τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ· οἵτινες ^oπροσλαλοῦντες, ἔπειθον ^pαὐτοὺς ἐπιμένειν τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ.

^a 13:32 αὐτῶν ἡμῖν | NA [αὐτῶν] ἡμῖν | ECM ἡμῖν | SBL WH ἡμῶν

^b 13:33 τῷ δευτέρῳ γεγραπται | CT γεγραπται τῷ δευτέρῳ

^c 13:34 δαυιδ | TH WH δαυειδ | HF TR δαβιδ

^d 13:35 διο | ECM[†] txt | CT[†] διοτι

^e 13:36 δαυιδ | TH WH δαυειδ | HF TR δαβιδ

^f 13:39 καὶ | ECM[†] txt | [NA] | ECM[†] om.

^g 13:39 τῷ | CT PCK om.

^h 13:39 μωυσεως | PCK μωυσεος | HF RP^{mg} TR μωυσεως

ⁱ 13:40 ἐφ ὑμας | CT om.

^j 13:41 ἐγὼ ἐργάζομαι | CT ἐργαζομαι ἐγὼ

^k 13:41 ο | PCK ω | TR εργον ω | PT [εργον] ω | CT εργον ο

^l 13:42 ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν ιουδαιων | RP^{mg} αυτων ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν ιουδαιων | PT αυτων ἐκ τῆς συναγωγῆς [τῶν ιουδαιων] | CT αυτων

^m 13:42 τα εθνη | CT om.

ⁿ 13:42 ρηματα | CT HF PCK PT RP^{mg} TR ρηματα ταυτα

^o 13:43 προσλαλουντες | CT PT TR προσλαλουντες αυτοις

^p 13:43 αυτους επιμενειν | PCK επιμενειν αυτους | CT PT αυτους προσμενειν

⁴⁴ Τῷ ^aτε ἐρχομένῳ σαββάτῳ σχεδὸν πᾶσα ἡ πόλις συνήχθη ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ ^bθεοῦ. ⁴⁵ Ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους ἐπλήσθησαν ζήλου, καὶ ἀντέλεγον τοῖς ὑπὸ ^cτοῦ Παύλου λεγομένοις, ^dἀντιλέγοντες καὶ βλασφημοῦντες. ⁴⁶ Παρρησιασάμενοι ^eδὲ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας ^fεἶπον, Ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. ^gἘπειδὴ δὲ ἀπωθεῖσθε αὐτόν, καὶ οὐκ ἀξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ στρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη. ⁴⁷ Οὕτως γὰρ ἐντέταται ἡμῖν ὁ κύριος, Τέθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἰναί σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. ⁴⁸ Ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη ^hἔχαιρεν, καὶ ⁱἐδόξαζον τὸν λόγον τοῦ ^jκυρίου, καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι εἰς ζωὴν αἰώνιον. ⁴⁹ Διεφέρετο δὲ ὁ λόγος τοῦ κυρίου ^kδι' ὅλης τῆς χώρας. ⁵⁰ Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι παρώτρυναν τὰς σεβομένας γυναῖκας ^lκαὶ τὰς εὐσχήμονας καὶ τοὺς πρώτους τῆς πόλεως, καὶ ἐπήγειραν διωγμὸν ἐπὶ τὸν Παῦλον καὶ ^mτὸν Βαρνάβαν, καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὀρίων αὐτῶν. ⁵¹ Οἱ δὲ ἐκτιναζάμενοι τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν ⁿαὐτῶν ἐπ' αὐτούς, ἦλθον εἰς Ἰκόνιον. ⁵² Οἱ ^oδὲ μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ πνεύματος ἁγίου.

14 Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ, κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ λαλήσαι οὕτως ὥστε πιστεῦσαι Ἰουδαίων τε καὶ Ἑλλήνων πολλὸν πλῆθος. ² Οἱ δὲ ^pἀπειθοῦντες Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν καὶ ἐκάκωσαν τὰς ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν. ³ Ἰκανὸν μὲν οὖν χρόνον διέτριψαν παρρησιαζόμενοι ἐπὶ τῷ κυρίῳ τῷ

^a 13:44 τε | CT TR δε

^b 13:44 θεοῦ | ECM NA SBL TH κυρίου

^c 13:45 του παυλου λεγομενοις | ECM†

^d *txt* | CT† παυλου λαλουμενοις

^d 13:45 αντιλεγοντες και | CT om.

^e 13:46 δε | CT τε

^f 13:46 ειπον | CT ειπαν

^g 13:46 επειδη δε | ECM† *txt* | ECM† NA SBL

WH επειδη | ECM† *επει* δε

^h 13:48 εχαιρεν | CT PCK PT RP^{mg} TR

εχαιρεν

ⁱ 13:48 εδοξαζον | PT εδεξαντο

^j 13:48 κυριου | WH θεου

^k 13:49 δι | CT† *txt* | ECM† καθ

^l 13:50 και | CT om.

^m 13:50 τον | CT om.

ⁿ 13:51 αυτων | CT om.

^o 13:52 δε | ECM† *txt* | CT† τε

^p 14:2 απειθουντες | CT απειθησαντες

μαρτυροῦντι ^aτῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, ^bδιδόντι σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν. ⁴Ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως· καὶ οἱ μὲν ἦσαν σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν τοῖς ἀποστόλοις. ⁵Ὡς δὲ ἐγένετο ὁρμὴ τῶν ἐθνῶν τε καὶ Ἰουδαίων σὺν τοῖς ἄρχουσιν αὐτῶν, ὑβρίσαι καὶ λιθοβολῆσαι αὐτούς, ⁶συνιδόντες κατέφυγον εἰς τὰς πόλεις τῆς Λυκαονίας, Λύστραν καὶ Δέρβην, καὶ τὴν περίχωρον· ⁷κάκεϊ ^cἦσαν εὐαγγελιζόμενοι.

⁸Καὶ τις ἀνὴρ ^dἐν Λύστροις ἀδύνατος τοῖς ποσὶν ἐκάθητο, χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ^eὑπάρχων, ὃς οὐδέποτε ^fπεριπεπατήκει. ⁹Οὗτος ^gἤκουσεν τοῦ Παύλου λαλοῦντος· ὃς ἀτενίσας αὐτῷ, καὶ ἰδὼν ὅτι ^hπίστιν ἔχει τοῦ σωθῆναι, ¹⁰εἶπεν μεγάλῃ ⁱτῇ φωνῇ, Ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου ^jὀρθῶς. Καὶ ^kἤλλετο καὶ περιεπάτει. ¹¹Οἱ ^lδὲ ὄχλοι, ἰδόντες ὃ ἐποίησεν ^mὁ Παῦλος, ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν Λυκαονιστὶ λέγοντες, Οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες ἀνθρώποις κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς. ¹²Ἐκάλουν τε τὸν ⁿμὲν Βαρνάβαν, Δία· τὸν δὲ Παῦλον, Ἑρμῆν, ἐπειδὴ αὐτὸς ἦν ὁ ἡγούμενος τοῦ λόγου. ¹³Ὁ ^oδὲ ἱερεὺς τοῦ Διὸς τοῦ ὄντος πρὸ τῆς πόλεως ^pαὐτῶν, ταύρους καὶ στέμματα ἐπὶ τοὺς πυλῶνας ἐνέγκας, σὺν τοῖς ὄχλοις ἤθελεν θύειν. ¹⁴Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι Βαρνάβας καὶ Παῦλος, διαρρήξαντες τὰ ἱμάτια ^qαὐτῶν, ^rεἰσεπήδησαν εἰς τὸν ὄχλον, κρίζοντες ¹⁵καὶ λέγοντες, Ἄνδρες, τί ταῦτα ποιεῖτε; Καὶ ἡμεῖς

^a 14:3 τῷ | NA [επι] τῷ

^b 14:3 διδόντι | TR και διδοντι

^c 14:7 ἦσαν εὐαγγελιζόμενοι | CT
εὐαγγελιζόμενοι ἦσαν

^d 14:8 ἐν λυστροῖς ἀδύνατος | ECM NA SBL
WH ἀδύνατος ἐν λυστροῖς

^e 14:8 υπαρχων | CT om.

^f 14:8 περιπεπατηκει | SCR
περιπεπατηκει | CT περιπεπατησεν

^g 14:9 ηκουσεν | PCK RP^{mg} TR WH
ηκουε(v)

^h 14:9 πιστιν εχει | CT εχει πιστιν

ⁱ 14:10 τη | NA SBL TH WH om.

^j 14:10 ορθως | CT HF PCK PT RP^{mg} TR
ορθος

^k 14:10 ηλλετο | PCK ηλλατο | CT PT
ηλατο

^l 14:11 δε | ECM[†] txt | CT[†] τε

^m 14:11 ο | CT om.

ⁿ 14:12 μεν | CT om.

^o 14:13 δε | CT τε

^p 14:13 αυτων | CT om.

^q 14:14 αυτων | WH εαυτων

^r 14:14 εισεπηδησαν | CT εξεπηδησαν

ὁμοιοπαθεῖς ^aἔσμεν ὑμῖν ἄνθρωποι, εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς ἀπὸ τούτων τῶν ματαίων ἐπιστρέφειν ἐπὶ ^bτὸν θεὸν τὸν ζῶντα, ὃς ἐποίησεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· ¹⁶ ὃς ἐν ταῖς παρωχημέναις γενεαῖς εἴασεν πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. ¹⁷ ^cΚαίτοιγε οὐκ ἁμάρτυρον ^dἑαυτὸν ἀφήκεν ^eἀγαθοποιῶν, οὐρανόθεν ^fὑμῖν ^gὑέτους διδοὺς καὶ καιροὺς καρποφόρους, ἐμπιπλὼν τροφῆς καὶ εὐφροσύνης τὰς καρδίας ^hἡμῶν. ¹⁸ Καὶ ταῦτα λέγοντες, μόλις κατέπαυσαν τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν αὐτοῖς.

¹⁹ ⁱἘπῆλθον δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας καὶ Ἰκονίου Ἰουδαῖοι, καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους, καὶ λιθάσαντες τὸν Παῦλον, ^jἔσυρον ἔξω τῆς πόλεως, ^kνομίσαντες αὐτὸν τεθνάναι. ²⁰ Κυκλωσάντων δὲ ^lαὐτὸν τῶν μαθητῶν, ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν· καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξῆλθεν σὺν τῷ Βαρνάβᾳ εἰς Δέρβην. ²¹ Εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην, καὶ μαθητεύσαντες ἱκανοὺς, ὑπέστρεψαν εἰς ^mτὴν Λύστραν καὶ ⁿἸκόνιον καὶ Ἀντιόχειαν, ²² ἐπιστηρίζοντες τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, παρακαλοῦντες ἐμμένειν τῇ πίστει, καὶ ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. ²³ Χειροτονήσαντες δὲ αὐτοῖς ^oπρεσβυτέρους κατ' ἐκκλησίαν, ^pπροσευξάμενοι μετὰ νηστειῶν, παρέθεντο αὐτοὺς τῷ κυρίῳ εἰς ὃν ^qπεπιστεύκεισαν.

^a 14:15 εσμεν υμιν | PCK υμιν εσμεν

^b 14:15 τον θεον τον | CT θεον

^c 14:17 καιτοιγε | CT καιτοι

^d 14:17 εαυτον | ECM NA TH αυτον | SBL WH αὐτόν

^e 14:17 αγαθοποιων | CT αγαθουργων

^f 14:17 υμιν | TR ημιν

^g 14:17 υετους διδους | ECM† *lxi* | ECM† διδους νετους

^h 14:17 ημων | CT PT υμων

ⁱ 14:19 επηλθον | CT επηλθαν

^j 14:19 εσυρον | PCK PT εσυραν

^k 14:19 νομισαντες αυτον τεθναναι |

CT νομιζοντες αυτον τεθνηκεναι

^l 14:20 αυτον των μαθητων | CT PCK των μαθητων αυτον

^m 14:21 την | PCK *om.*

ⁿ 14:21 ικονιον και αντιοχειαν | ECM NA SBL TH εις ικονιον και εις αντιοχειαν | WH εις ικονιον και [εις] αντιοχειαν

^o 14:23 πρεσβυτερους κατ εκκλησιαν | CT κατ εκκλησιαν πρεσβυτερους

^p 14:23 προσευξαμενοι | PT [και] προσευξαμενοι

^q 14:23 πεπιστευκεισαν | PT πεπιστευκασι

²⁴ Καὶ διελθόντες τὴν Πισιδίαν ^aἦλθον εἰς ^bΠαμφυλίαν. ²⁵ Καὶ λαλήσαντες ἐν Πέργῃ τὸν λόγον, κατέβησαν εἰς ^cἈττάλειαν· ²⁶ κάκειθεν ἀπέπλευσαν εἰς Ἀντιόχειαν, ὅθεν ἦσαν παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ εἰς τὸ ἔργον ὃ ἐπλήρωσαν. ²⁷ Παραγενόμενοι δὲ καὶ συναγαγόντες τὴν ἐκκλησίαν, ^dἀνήγγειλαν ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς μετ' αὐτῶν, καὶ ὅτι ἤνοιξεν τοῖς ἔθνεσιν θύραν πίστεως. ²⁸ Διέτριβον δὲ ^eἐκεῖ χρόνον οὐκ ὀλίγον σὺν τοῖς μαθηταῖς.

15 Καί τινες κατελθόντες ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, ἐδίδασκον τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι Ἐὰν μὴ ^fπεριτέμνησθε τῷ ἔθει ^gΜωϋσέως, οὐ δύνασθε σωθῆναι. ² Γενομένης ^hοὖν στάσεως καὶ ⁱζητήσεως οὐκ ὀλίγης τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ πρὸς αὐτούς, ἔταξαν ἀναβαίνειν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν καὶ τινὰς ἄλλους ἐξ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς Ἱερουσαλὴμ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου. ³ Οἱ μὲν οὖν, προπεμφθέντες ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας, διήρχοντο τὴν ^jΦοινίκην καὶ ^kΣαμαρείαν, ἐκδιηγούμενοι τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἐθνῶν· καὶ ἐποιοῦν χαρὰν μεγάλην πᾶσιν τοῖς ἀδελφοῖς. ⁴ Παραγενόμενοι δὲ εἰς ^lἹερουσαλήμ, ^mἀπεδέχθησαν ⁿὑπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ἀνήγγειλάν τε ὅσα ὁ θεὸς ἐποίησεν μετ' αὐτῶν. ⁵ Ἐξανέστησαν δὲ τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἰρέσεως τῶν Φαρισαίων πεπιστευκότες, λέγοντες ὅτι Δεῖ περιτέμνειν αὐτούς, παραγγέλλειν τε τηρεῖν τὸν νόμον ^pΜωϋσέως.

^a 14:24 ἦλθον | WH ἦλθαν

^b 14:24 παμφυλίαν | ECM[†] txt | CT[†] την παμφυλίαν

^c 14:25 ατταλειαν | WH ατταλιαν

^d 14:27 ἀνήγγειλαν | CT ἀνηγγελλον

^e 14:28 ἐκεῖ | CT om.

^f 15:1 περιτεμνησθε | CT περιτμηθητε

^g 15:1 μωυσεως | ECM[†] txt | CT[†] τῷ μωυσεως | PCK μωυσεος | HF μωσεως

^h 15:2 οὖν | CT δε

ⁱ 15:2 ζητησεως | TR συζητησεως

^j 15:3 φοινικην | ECM[†] txt | CT[†] τε φοινικην

^k 15:3 σαμαρειαν | WH σαμαριαν

^l 15:4 ιερουσαλημ | SBL TH WH ιεροσολυμα

^m 15:4 απεδεχθησαν | ECM[†] txt | CT[†] παρεδεχθησαν

ⁿ 15:4 υπο | NA SBL WH απο

^o 15:4 αυτων | PT αυτων και οτι ηνοιξε τοις εθνεσι θυραν πιστεως

^p 15:5 μωυσεως | HF PCK μωσεως

⁶ Συνήχθησαν ^aδὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου τούτου. ⁷ Πολλῆς δὲ ^bσυζητήσεως γενομένης, ἀναστὰς Πέτρος εἶπεν πρὸς αὐτούς,

Ἄνδρες ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐπίστασθε ὅτι ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαίων ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν ἐξελέξατο, διὰ τοῦ στόματός μου ἀκούσαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου, καὶ πιστεῦσαι. ⁸ Καὶ ὁ καρδιογνώστης θεὸς ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς, δοὺς ^dαὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καθὼς καὶ ἡμῖν. ⁹ καὶ οὐδὲν διέκρινεν μεταξὺ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν, τῇ πίστει καθαρίσας τὰς καρδίας αὐτῶν. ¹⁰ Νῦν οὖν τί πειράζετε τὸν θεόν, ἐπιθεῖναι ζυγὸν ἐπὶ τὸν τράχηλον τῶν μαθητῶν, ὃν οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν οὔτε ἡμεῖς ἰσχύσαμεν βαστάσαι; ¹¹ Ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος ^fτοῦ κυρίου Ἰησοῦ πιστεύομεν σωθῆναι, καθ' ὃν τρόπον κἀκεῖνοι.

¹² Ἐσίγησεν δὲ πᾶν τὸ πλῆθος, καὶ ἤκουον Βαρνάβα καὶ Παύλου ἐξηγουμένων ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τοῖς ἔθνεσιν δι' αὐτῶν. ¹³ Μετὰ δὲ τὸ σιγῆσαι αὐτούς, ἀπεκρίθη Ἰάκωβος λέγων,

Ἄνδρες ἀδελφοί, ἀκούσατέ μου. ¹⁴ Συμεὼν ἐξηγήσατο καθὼς πρῶτον ὁ θεὸς ἐπεσκέψατο λαβεῖν ἐξ ἐθνῶν λαὸν ^eἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. ¹⁵ Καὶ τούτῳ συμφωνοῦσιν οἱ λόγοι τῶν προφητῶν, καθὼς γέγραπται, ¹⁶ Μετὰ ταῦτα ἀναστρέψω, καὶ ἀνοικοδομήσω τὴν σκηνὴν ^hΔαυὶδ τὴν πεπτωκυῖαν· καὶ τὰ ⁱκατεσκαμμένα αὐτῆς ἀνοικοδομήσω, καὶ ἀνορθώσω αὐτήν· ¹⁷ ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν οἱ κατ'αὐτοὺς τῶν ἀνθρώπων τὸν κύριον, καὶ πάντα τὰ ἔθνη, ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου

^a 15:6 δε | ECM[†] txt | ECM[†] NA SBL WH τε

^b 15:7 συζητησεως | ECM[†] txt | CT[†]
ζητησεως

^c 15:7 ο θεος εν ημιν εξελεξατο | PCK ο
θεος εν υμιν εξελεξατο | CT εν υμιν
εξελεξατο ο θεος

^d 15:8 αυτοις | CT om.

^e 15:9 ουδεν | CT ουθεν

^f 15:11 του κυριου ιησου | TR κυριου
ιησου χριστου

^g 15:14 επι | CT om.

^h 15:16 δαυιδ | TH WH δαυειδ | HF TR
δαβιδ

ⁱ 15:16 κατεσκαμμενα | WH
κατεστραμμενα

ἐπ' αὐτούς, λέγει κύριος ^aὁ ποιῶν ταῦτα ^bπάντα. **18** Γνωστὰ ἀπ' αἰῶνός ἐστιν τῷ θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. **19** Διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρενοχλεῖν τοῖς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν θεόν· **20** ^cἀλλὰ ἐπιστεῖλαι αὐτοῖς τοῦ ἀπέχεσθαι ^dἀπὸ τῶν ἀλισγημάτων τῶν εἰδώλων καὶ τῆς πορνείας καὶ ^eτοῦ πνικτοῦ καὶ τοῦ αἵματος. **21** ^fΜωϋσῆς γὰρ ἐκ γενεῶν ἀρχαίων κατὰ πόλιν τοὺς κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει, ἐν ταῖς συναγωγαῖς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκόμενος.

22 Τότε ἔδοξεν τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις σὺν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐκλεξαμένους ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πέμψαι εἰς Ἀντιόχειαν σὺν ^gΠαύλῳ καὶ Βαρνάβᾳ, Ἰούδαν τὸν ^hἐπικαλούμενον ⁱΒαρσαββᾶν, καὶ Σίλαν, ἄνδρας ἡγουμένους ἐν τοῖς ἀδελφοῖς, **23** γράψαντες διὰ χειρὸς αὐτῶν ^jτάδε, Οἱ ἀποστολοὶ καὶ οἱ πρεσβύτεροι ^kκαὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῖς κατὰ ^lτὴν Ἀντιόχειαν καὶ Συρίαν καὶ Κιλικίαν ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν, χαίρειν· **24** ἐπειδὴ ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν ^mἐξεληθόντες ἐτάραξαν ὑμᾶς λόγους, ἀνασκευάζοντες τὰς ψυχὰς ὑμῶν, ⁿλέγοντες περιτέμεσθαι καὶ τηρεῖν τὸν νόμον, οἷς οὐ διεστείλαμεθα· **25** ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις ὁμοθυμαδόν, ^oἐκλεξαμένους ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, σὺν τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρνάβᾳ καὶ Παύλῳ, **26** ἀνθρώποις παραδεδοκόσιν τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. **27** Ἀπεστάλκαμεν οὖν Ἰούδαν καὶ Σίλαν, καὶ αὐτοὺς διὰ λόγου ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά. **28** Ἔδοξεν γὰρ τῷ ^pἁγίῳ πνεύματι,

^a 15:17 ο | NA SBL WH *om.*

^b 15:17–18 πάντα γνωστα απ αιωνος
ἐστιν τῷ θεῷ πάντα τα εργα αυτου | CT
γνωστα απ αιωνος

^c 15:20 αλλα | ECM NA²⁸ PCK αλλ

^d 15:20 απο | CT *om.*

^e 15:20 του | WH *om.*

^f 15:21 μουσης | HF PCK TR μωσης

^g 15:22 παυλω | CT PT TR τῷ παυλῳ

^h 15:22 επικαλουμενον | CT καλουμενον

ⁱ 15:22 βαρσαββαν | PCK RP^{mg} TR

βαρσαβαν

^j 15:23 ταδε | CT *om.*

^k 15:23 και οι | CT *om.*

^l 15:23 την | PCK *om.*

^m 15:24 εξελθοντες | [NA] | WH *om.*

ⁿ 15:24 λεγοντες περιτεμεσθαι και
τηρειν τον νομον | CT *om.*

^o 15:25 εκλεξαμενους | ECM NA PCK SBL
WH εκλεξαμενοις

^p 15:28 αγιω πνευματι | ECM[†] *lxi* | CT[†]
πνευματι τῷ αγιω

καὶ ἡμῖν, μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρος, πλὴν ^aτῶν ἐπάναγκες τούτων, ²⁹ ἀπέχεσθαι εἰδωλοθύτων καὶ αἵματος καὶ ^bπνικτοῦ καὶ πορνείας· ἐξ ὧν διατηροῦντες ἑαυτούς, εὖ πράξετε. Ἐρρωσθε.

³⁰ Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες ^cἦλθον εἰς Ἀντιόχειαν· καὶ συναγαγόντες τὸ πλῆθος, ἐπέδωκαν τὴν ἐπιστολήν. ³¹ Ἀναγνόντες δέ, ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ παρακλήσει. ³² Ἰούδας ^dτε καὶ Σίλας, καὶ αὐτοῖς προφηῆται ὄντες, διὰ λόγου πολλοῦ παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφούς, καὶ ἐπεστήριξαν. ³³ Ποιήσαντες δὲ χρόνον, ἀπελύθησαν μετ' εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς ^eἀποστόλους. ³⁴ ^f ³⁵ Παῦλος δὲ καὶ Βαρνάβας διέτριβον ἐν Ἀντιοχείᾳ, διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι, μετὰ καὶ ἑτέρων πολλῶν, τὸν λόγον τοῦ κυρίου.

³⁶ Μετὰ δέ τινας ἡμέρας εἶπεν ^gΠαῦλος πρὸς Βαρνάβαν, Ἐπιστρέψαντες δὴ ἐπισκεψώμεθα τοὺς ἀδελφοὺς ^hἡμῶν κατὰ ⁱπάσαν πόλιν, ἐν αἷς κατηγγείλαμεν τὸν λόγον τοῦ κυρίου, πῶς ἔχουσιν. ³⁷ Βαρνάβας δὲ ^jἐβουλευσατο ^kσυμπααραλαβεῖν ^lτὸν ^mἸωάννην, τὸν ⁿκαλούμενον Μάρκον. ³⁸ Παῦλος δὲ ἡξίου, τὸν ἀποστάντα ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ Παμφυλίας, καὶ μὴ συνελθόντα αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον, μὴ ^oσυμπααραλαβεῖν τοῦτον.

^a 15:28 τῶν επαναγκες τούτων | CT
τούτων τῶν επαναγκες

^b 15:29 πνικτοῦ | ECM⁺ *lxi* | CT[†] πνικτῶν

^c 15:30 ἦλθον | CT κατηλθον

^d 15:32 τε | SCR δε

^e 15:33 αποστολους | CT αποστειλαντας
αυτους

^f 15:34 *om.* | [[ECM]] [PT] TR εδοξε(ν) δε
τω σιλα επιμειναι αυτου

^g 15:36 παυλος προς βαρναβαν | CT προς
βαρναβαν παυλος

^h 15:36 ημων | CT *om.*

ⁱ 15:36 πασαν πολιν | CT πολιν πασαν

^j 15:37 εβουλευσατο | CT εβουλετο

^k 15:37 συμπααραλαβειν | TH WH
συνπααραλαβειν

^l 15:37 τον | ECM PCK και | NA SBL TH WH
και τον

^m 15:37 ιωαννην | WH ιωανην

ⁿ 15:37 καλουμενον | PT επικαλουμενον

^o 15:38 συμπααραλαβειν | ECM NA
SBL συμπααραλαμβανειν | TH WH
συνπααραλαμβανειν

^f 15:34 *om.* Φ^{74} & A B E H L P Ψ 049 056 0142 1841 1862 | εδοξεν δε τῷ σιλα επιμειναι αυτου (C) 33 (C: αυτους *for* αυτου) | εδοξεν δε τῷ σελα επιμειναι αυτους μονος δε ιουδας επορευθη Φ^{127vid} D^{*,(1)} (D¹: προς αυτους *for* αυτους)

³⁹ Ἐγένετο ^aοὖν παροξυσμός, ὥστε ^bἀποχωρισθῆναι αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, τόν τε Βαρνάβαν παραλαβόντα τὸν Μάρκον ἐκπλεῦσαι εἰς Κύπρον· ⁴⁰ Παῦλος δὲ ἐπιλεξάμενος Σίλαν ἐξῆλθεν, παραδοθεὶς τῇ χάριτι τοῦ ^cθεοῦ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν. ⁴¹ Διήρχετο δὲ τὴν Συρίαν καὶ ^dΚιλικίαν, ἐπιστηρίζων τὰς ἐκκλησίας.

16 Κατήντησεν ^eδὲ εἰς Δέρβην καὶ ^fΛύστραν· καὶ ἰδού, μαθητὴς τις ἦν ἐκεῖ, ὀνόματι Τιμόθεος, υἱὸς γυναικὸς ^gτινος Ἰουδαίας πιστῆς, πατρὸς δὲ Ἑλλήνος· ² ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν Λύστροις καὶ Ἰκονίῳ ἀδελφῶν. ³ Τοῦτον ἠθέλησεν ὁ Παῦλος σὺν αὐτῷ ἐξελεθεῖν, καὶ λαβὼν περιέτεμεν αὐτόν, διὰ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ὄντας ἐν τοῖς τόποις ἐκεῖνοις· ^hἤδεισαν γὰρ ἅπαντες ⁱτὸν πατέρα αὐτοῦ, ὅτι Ἑλλήν ὑπῆρχεν. ⁴ Ὡς δὲ διεπορεύοντο τὰς πόλεις, ^jπαρεδίδουν αὐτοῖς φυλάσσειν τὰ δόγματα τὰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν ἀποστόλων καὶ ^kτῶν πρεσβυτέρων τῶν ἐν ^lἹερουσαλήμ. ⁵ Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι ἐστερεοῦντο τῇ πίστει, καὶ ἐπερίσσευον τῷ ἀριθμῷ καθ' ἡμέραν.

⁶ ^mΔιελθόντες δὲ τὴν Φρυγίαν καὶ ⁿτὴν Γαλατικὴν χώραν, κωλυθέντες ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος λαλῆσαι τὸν λόγον ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ⁷ ^oἐλθόντες κατὰ τὴν Μυσίαν ἐπείραζον ^pκατὰ τὴν Βιθυνίαν ^qπορεύεσθαι· καὶ οὐκ εἴασεν αὐτοὺς τὸ ^rπνεῦμα· ⁸ παρελθόντες δὲ τὴν Μυσίαν κατέβησαν εἰς Τρωάδα. ⁹ Καὶ

^a 15:39 οὖν | CT δε

^b 15:39 αποχωρισθῆναι | PCK χωρισθῆναι

^c 15:40 θεοῦ | ECM† txt | CT† κυρίου

^d 15:41 κιλικίαν | SBL τὴν κιλικίαν | NA WH [τὴν] κιλικίαν

^e 16:1 δε | ECM SBL TH WH δε καὶ | NA δε [καὶ]

^f 16:1 λυστραν | CT εἰς λυστραν

^g 16:1 τινος | [PT] | CT om.

^h 16:3 ἠδεισαν | PCK ἠδεσαν

ⁱ 16:3 τὸν πατέρα αὐτοῦ ὅτι ἑλλήν |

CT ὅτι ἑλλήν ὁ πατὴρ αὐτοῦ

^j 16:4 παρεδίδουν | CT παρεδίδουσιν

^k 16:4 τῶν | CT om.

^l 16:4 ἱερουσαλήμ | CT ἱεροσόλυμοις

^m 16:6 διελθόντες | CT δηλθον

ⁿ 16:6 τὴν | CT om.

^o 16:7 ἐλθόντες | CT ἐλθόντες δε

^p 16:7 κατὰ | CT εἰς

^q 16:7 πορεύεσθαι | ECM† txt | CT† πορευθῆναι

^r 16:7 πνεῦμα | CT πνεῦμα ἰησοῦ

ὄραμα διὰ ^aτῆς νυκτὸς ^bὥφθη τῷ Παύλῳ· ἀνὴρ τις ἦν Μακεδὼν ἐστὼς, παρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων, Διαβὰς εἰς ^cΜακεδονίαν, βοήθησον ἡμῖν. ¹⁰ Ὡς δὲ τὸ ὄραμα εἶδεν, εὐθέως ἐζητήσαμεν ἐξελθεῖν εἰς ^dτὴν Μακεδονίαν, ^eσυμβιβάζοντες ὅτι προσκέκληται ἡμᾶς ὁ ^fκύριος εὐαγγελίσασθαι αὐτούς.

¹¹ Ἀναχθέντες ^gοὖν ἀπὸ ^hτῆς Τρωάδος, εὐθυδρομήσαμεν εἰς ⁱΣαμοθράκην, τῇ ^jτε ἐπιούσῃ εἰς ^kΝεάπολιν, ¹² ^lἐκεῖθεν τε εἰς Φιλίππους, ἥτις ἐστὶν ^mπρώτη τῆς μερίδος τῆς Μακεδονίας πόλις, ⁿκολωνεῖα· ἡμεν δὲ ἐν ^oαὐτῇ τῇ πόλει διατρίβοντες ἡμέρας τινάς. ¹³ Τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς ^pπόλεως παρὰ ποταμόν, οὗ ^qἐνομιζέτο προσευχὴ εἶναι, καὶ καθίσαντες ἐλαλοῦμεν ταῖς συνελθούσαις γυναῖξιν. ¹⁴ Καί τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία, πορφυρόπωλις πόλεως Θυατείρων, σεβομένη τὸν θεόν, ἤκουεν· ἥς ὁ κύριος διήνοιξεν τὴν καρδίαν, προσέχειν τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ ^rτοῦ Παύλου. ¹⁵ Ὡς δὲ ^sἐβαπτίσθη, καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσεν λέγουσα, Εἰ κεκρίκατέ με πιστὴν τῷ κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου, ^tμείνατε. Καὶ παρεβιάσατο ἡμᾶς.

¹⁶ Ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς ^uπροσευχήν, παιδί-σκην τινὰ ἔχουσιν πνεῦμα ^vΠύθωνος ἀπαντῆσαι ἡμῖν, ἥτις ἐργασίαν πολλὴν παρεῖχεν τοῖς κυρίοις αὐτῆς, μαντευομένη.

^a 16:9 τῆς | [NA] | SBL WH *om.*

^b 16:9 ὥφθη τῷ παύλῳ ἀνὴρ τις ἦν μακεδὼν ἐστὼς | CT τῷ παύλῳ ὥφθη ἀνὴρ μακεδὼν τις ἦν ἐστὼς καὶ

^c 16:9 μακεδονίαν | PCK τὴν μακεδονίαν

^d 16:10 τὴν | CT *om.*

^e 16:10 συμβιβάζοντες | WH συνβιβαζόντες

^f 16:10 κύριος | CT θεός

^g 16:11 οὖν | NA δε

^h 16:11 τῆς | CT *om.*

ⁱ 16:11 σαμοθρακὴν | PCK τὴν σαμοθρακὴν

^j 16:11 τε | CT PT δε

^k 16:11 νεάπολιν | CT νεαν πόλιν

^l 16:12 ἐκεῖθεν τε | CT κακεῖθεν

^m 16:12 πρώτη τῆς μερίδος τῆς | NA πρώτη[ς] μερίδος τῆς | ECM SBL TH WH πρώτη τῆς μερίδος

ⁿ 16:12 κολωνεῖα | CT PT TR κολωνία

^o 16:12 αὐτῇ | CT TR ταυτῇ

^p 16:13 πόλεως | CT πυλῆς

^q 16:13 ἐνομιζέτο προσευχὴ | NA SBL TH WH ἐνομιζόμεν προσευχὴν

^r 16:14 τοῦ | WH *om.*

^s 16:15 ἐβαπτίσθη | PCK ἐβαπτίσθη αὐτῇ

^t 16:15 μένατε | ECM† *txt* | CT† μένετε

^u 16:16 προσευχὴν | CT τὴν προσευχὴν

^v 16:16 πυθωνὸς ἀπαντῆσαι | CT πυθωνα υπαντῆσαι

17 Αὕτη ^aκατακολουθήσασα ^bτῷ Παύλῳ καὶ ^cἡμῖν, ἔκραζεν λέγουσα, Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου εἰσίν, οἵτινες καταγγέλλουσιν ^dἡμῖν ὁδὸν σωτηρίας. 18 Τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. Διαπονηθεὶς δὲ ^eὁ Παῦλος, καὶ ἐπιστρέψας, τῷ πνεύματι εἶπεν, Παραγγέλλω σοι ἐν ^fτῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐξέλθεῖν ἀπ’ αὐτῆς. Καὶ ἐξήλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ.

19 Ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξήλθεν ἡ ἐλπίς τῆς ἐργασίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενοι τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν, εἵλκυσαν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, 20 καὶ προσαγαγόντες αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς ^gεἶπον, Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν ἡμῶν τὴν πόλιν, Ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες, 21 καὶ καταγγέλλουσιν ἔθνη ἃ οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν παραδέχεσθαι οὐδὲ ποιεῖν, Ῥωμαίοις οὐσιν. 22 Καὶ συνεπέστη ὁ ὄχλος κατ’ αὐτῶν, καὶ οἱ στρατηγοὶ ^hπεριρρήξαντες αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐκέλευον ῥαβδίζειν. 23 Πολλὰς ⁱτε ἐπιθέντες αὐτοῖς πληγὰς ἔβαλον εἰς φυλακὴν, παραγγείλαντες τῷ δεσμοφύλακι ἀσφαλῶς τηρεῖν αὐτούς. 24 ὅς, παραγγελίαν τοιαύτην ^jεἰληφώς, ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν, καὶ τοὺς πόδας ^kαὐτῶν ἡσφαλίσατο εἰς τὸ ξύλον. 25 Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον Παῦλος καὶ Σίλας προσευχόμενοι ὕμνουν τὸν θεόν, ἐπηκροῶντο δὲ αὐτῶν οἱ δέσμοι. 26 ἄφνω δὲ σεισμὸς ἐγένετο μέγας, ὥστε σαλευθῆναι τὰ θεμέλια τοῦ δεσμοτηρίου. ^lἀνεῴχθησάν ^mτε ⁿπαραχρήμα αἱ θύραι πᾶσαι, καὶ πάντων τὰ δεσμὰ ἀνέθη. 27 Ἐξυπνος δὲ γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ, καὶ ἰδὼν ἀνεωγμένas τὰς θύρας τῆς

^a 16:17 κατακολουθήσασα | NA SBL TH WH κατακολουθοῦσα

^b 16:17 τῷ | [WH]

^c 16:17 ἡμῖν | PCK PT RP^{mg} τῷ σίλᾳ

^d 16:17 ἡμῖν | CT ὑμῖν

^e 16:18 ο | ECM[†] txt | CT[†] om.

^f 16:18 τῷ | CT om.

^g 16:20 εἶπον | CT εἶπαν

^h 16:22 περιρρήξαντες | CT περιρήξαντες

ⁱ 16:23 τε | WH δε

^j 16:24 εἰληφώς | CT λαβὼν

^k 16:24 αὐτῶν ἡσφαλίσατο | CT ἡσφαλισατο αὐτῶν

^l 16:26 ἀνεῴχθησαν | CT ἠνεῴχθησαν

^m 16:26 τε | CT PCK δε

ⁿ 16:26 παραχρήμα | [WH]

φυλακῆς, σπασάμενος ^aμάχαιραν, ^bἔμελλεν ἑαυτὸν ἀναιρεῖν, νομίζων ἐκπεφευγέναι τοὺς δεσμίους. ²⁸ Ἐφώνησεν δὲ ^cφωνῇ μεγάλῃ ὁ Παῦλος λέγων, Μηδὲν πράξης σεαυτῷ κακόν· ἅπαντες γάρ ἐσμεν ἐνθάδε. ²⁹ Αἰτήσας δὲ φῶτα εἰσεπήδησεν, καὶ ἔντρομος γενόμενος προσέπεσεν τῷ Παύλῳ καὶ ^dτῷ Σίλῳ, ³⁰ καὶ προαγαγὼν αὐτοὺς ἔξω ἔφη, Κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ; ³¹ Οἱ δὲ ^eεἶπον, Πίστευσον ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν ^fχριστόν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. ³² Καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ ^gκυρίου, ^hκαὶ πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. ³³ Καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς ἔλυσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν, καὶ ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ ἰπάντες παραχρῆμα. ³⁴ Ἀναγαγὼν τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον ἰαυτοῦ παρέθηκεν τράπεζαν, καὶ ^kἡγαλλιᾶτο ^lπανοικὶ πεπιστευκῶς τῷ θεῷ.

³⁵ Ἡμέρας δὲ γενομένης, ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς ῥαβδούχους λέγοντες, Ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους. ³⁶ Ἀπήγγειλεν δὲ ὁ δεσμοφύλαξ τοὺς λόγους ^mτούτους πρὸς τὸν Παῦλον ὅτι ⁿἈπεστάλκασιν οἱ στρατηγοί, ἵνα ἀπολυθῇ· νῦν οὖν ἐξελθόντες πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ. ³⁷ Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρὸς αὐτούς, ^oΔείραντες ἡμᾶς δημοσίᾳ, ἀκατακρίτους, ἀνθρώπους Ῥωμαίους ὑπάρχοντας, ^pἔβαλον εἰς φυλακὴν, καὶ νῦν λάθρα ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν; Οὐ γάρ· ^qἀλλὰ ἐλθόντες αὐτοὶ ^rἐξαγαγέτωσαν. ³⁸ ^sἈνήγγειλαν δὲ τοῖς στρατηγοῖς οἱ

^a 16:27 μαχαιραν | SBL WH την μαχαιραν | NA [την] μαχαιραν

^b 16:27 εμελλεν | CT ημελλεν

^c 16:28 φωνη μεγαλη ο παυλος | NA μεγαλη φωνη [ο] παυλος | TH φωνη μεγαλη παυλος | WH παυλος μεγαλη φωνη

^d 16:29 τω | [NA] | WH om.

^e 16:31 ειπον | CT ειπαν

^f 16:31 χριστον | CT om.

^g 16:32 κυριου | WH θεου

^h 16:32 και | CT συν

ⁱ 16:33 παντες | WH απαντες

^j 16:34 αυτου | CT om.

^k 16:34 ηγαλλιατο | CT TR ηγαλλιασατο

^l 16:34 πανοικι | CT πανοικει

^m 16:36 τούτους | [NA] | WH om.

ⁿ 16:36 απεσταλκασιν | CT απεσταλκαν

^o 16:37 δειραντες | PCK δηραντες

^p 16:37 εβαλον | CT εβαλαν

^q 16:37 αλλα | ECM NA²⁸ αλλ

^r 16:37 εξαγαγετωσαν | CT PT TR ημας εξαγαγετωσαν

^s 16:38 ανηγγειλαν | CT απηγγειλαν

ῥαβδοῦχοι τὰ ῥήματα ταῦτα· ^aκαὶ ἐφοβήθησαν ἀκούσαντες ὅτι Ῥωμαῖοί εἰσιν, ³⁹ καὶ ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξαγαγόντες ἡρώτων ^bἐξελθεῖν τῆς πόλεως. ⁴⁰ Ἐξελθόντες δὲ ^cἐκ τῆς φυλακῆς εἰσῆλθον ^dπρὸς τὴν Λυδίαν· καὶ ἰδόντες ^eτοὺς ἀδελφούς, παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ^fἐξῆλθον.

17 Διοδεύσαντες δὲ τὴν Ἀμφίπολιν καὶ ^gἈπολλωνίαν, ἦλθον εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπου ἦν ^hἡ συναγωγὴ τῶν Ἰουδαίων· ² κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς τῷ Παύλῳ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτούς, καὶ ἐπὶ σάββατα τρία ⁱδιελέξατο αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν, ³ διανοίγων καὶ παρατιθέμενος, ὅτι Τὸν χριστὸν ἔδει παθεῖν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν, καὶ ὅτι Οὗτός ἐστιν ^jὁ χριστὸς Ἰησοῦς, ὃν ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. ⁴ Καί τινες ἐξ αὐτῶν ἐπείσθησαν, καὶ προσεκληρώθησαν τῷ Παύλῳ καὶ ^kτῷ Σίλᾳ, τῶν τε σεβομένων Ἑλλήνων ^lπολὸν πλῆθος, γυναικῶν τε τῶν πρώτων οὐκ ὀλίγαι. ⁵ ^mΠροσλαβόμενοι δὲ οἱ Ἰουδαῖοι οἱ ἀπειθοῦντες, τῶν ἀγοραίων ⁿτινὰς ἄνδρας πονηρούς, καὶ ὀχλοποιήσαντες, ἐθορύβουν τὴν πόλιν· ^oἐπιστάντες τε τῇ οἰκίᾳ Ἰάσονος, ἐζήτουν αὐτοὺς ^pἀγαγεῖν εἰς τὸν δῆμον. ⁶ Μὴ εὐρόντες δὲ αὐτούς, ἔσυρον ^qτὸν Ἰάσονα καὶ τινὰς ἀδελφοὺς ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας, βοῶντες ὅτι Οἱ τὴν οἰκουμένην ἀναστατώσαντες, οὗτοι καὶ ἐνθάδε πάρεσιν, ⁷ οὓς ὑποδέδεκται Ἰάσων· καὶ οὗτοι πάντες

^a 16:38 καὶ ἐφοβήθησαν | CT PCK

ἐφοβήθησαν δε

^b 16:39 ἐξελθεῖν | CT ἀπελθεῖν ἀπο

^c 16:40 ἐκ | ECM NA PCK SBL WH ἀπο

^d 16:40 πρὸς | TR εἰς

^e 16:40 τοὺς ἀδελφούς παρεκάλεσαν αὐτούς | CT παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφούς

^f 16:40 ἐξῆλθον | CT ἐξηλθαν

^g 17:1 ἀπολλωνίαν | CT τὴν ἀπολλωνίαν

^h 17:1 ἡ | CT *om.*

ⁱ 17:2 διελέξατο | PCK PT TR διελέγετο

^j 17:3 ὁ χριστὸς ἰησοὺς | ECM† *ixt* | ECM†

ΤΗ χριστὸς ἰησοὺς | PCK ἰησοὺς ὁ χριστὸς | ECM† SBL WH ὁ χριστὸς ὁ

ἰησοὺς | NA ὁ χριστὸς [ο] ἰησοὺς

^k 17:4 τῷ | [WH]

^l 17:4 πολὺ πλῆθος | CT PCK πλῆθος πολὺ

^m 17:5 προσλαβόμενοι δε οἱ ἰουδαῖοι

οἱ ἀπειθοῦντες | PT προσλαβόμενοι

δε οἱ ἀπειθοῦντες ἰουδαῖοι | TR

ζηλωσαντες δε οἱ ἀπειθοῦντες ἰουδαῖοι

καὶ προσλαβόμενοι | CT ζηλωσαντες δε

οἱ ἰουδαῖοι καὶ προσλαβόμενοι

ⁿ 17:5 τινὰς ἀνδρας | CT PCK ἀνδρας τινὰς

^o 17:5 ἐπιστάντες τε | CT καὶ ἐπιστάντες

^p 17:5 ἀγαγεῖν | CT προαγαγεῖν

^q 17:6 τὸν | CT *om.*

ἀπέναντι τῶν δογμάτων Καίσαρος ^aπράσσουν, βασιλέα ^bλέγοντες ἕτερον εἶναι, Ἰησοῦν. ⁸ Ἐτάραξαν δὲ τὸν ὄχλον καὶ τοὺς πολιτάρχας ἀκούοντας ταῦτα. ⁹ Καὶ λαβόντες τὸ ἱκανὸν παρὰ τοῦ Ἰάσονος καὶ τῶν λοιπῶν, ἀπέλυσαν αὐτούς.

¹⁰ Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως διὰ ^cτῆς νυκτὸς ἐξέπεμψαν τὸν τε Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἰς ^dΒέροϊαν· οἵτινες παραγενόμενοι εἰς τὴν συναγωγὴν ^eἀπήεσαν τῶν Ἰουδαίων. ¹¹ Οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ, οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ πάσης προθυμίας, ^fτὸ καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντες τὰς γραφάς, εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως. ¹² Πολλοὶ μὲν οὖν ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν, καὶ τῶν Ἑλληνίδων γυναικῶν τῶν ἐσχημόνων καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι. ¹³ Ὡς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ τῆς Θεσσαλονίκης Ἰουδαῖοι ὅτι καὶ ἐν τῇ ^gΒεροίᾳ κατηγγέλη ὑπὸ τοῦ Παύλου ὁ λόγος τοῦ θεοῦ, ἦλθον κάκει ^hσαλεύοντες τοὺς ὄχλους. ¹⁴ Εὐθέως δὲ τότε τὸν Παῦλον ἐξαπέστειλαν οἱ ἀδελφοὶ πορεύεσθαι ⁱὡς ἐπὶ τὴν θάλασσαν· ^jὑπέμενον δὲ ὅ τε Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος ἐκεῖ. ¹⁵ Οἱ δὲ ^kκαθιστώντες τὸν Παῦλον, ἤγαγον ^lαὐτὸν ἕως Ἀθηνῶν· καὶ λαβόντες ἐντολὴν πρὸς τὸν Σίλαν καὶ ^mΤιμόθεον, ἵνα ὡς τάχιστα ἔλθωσιν πρὸς αὐτόν, ἐξήεσαν.

¹⁶ Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ἐκδεχομένου αὐτοῦ τοῦ Παύλου, παρωζύνετο τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, ⁿθεωροῦντι κατείδωλον οὖσαν τὴν πόλιν. ¹⁷ Διελέγετο μὲν οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς Ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομένοις, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ πᾶ-

^a 17:7 πρᾶσσουν | TR πρᾶττουσι

^b 17:7 λεγοντες ετερον | CT PCK PT ετερον λεγοντες

^c 17:10 της | CT om.

^d 17:10 βερροϊαν | PCK βερροϊαν

^e 17:10 απηεσαν των ιουδαιων | CT TR των ιουδαιων απηεσαν

^f 17:11 το | [WH] | ECM NA PCK TH om.

^g 17:13 βερροια | PCK βερροια

^h 17:13 σαλευοντες | CT σαλευοντες και

ταρασσοντες

ⁱ 17:14 ως | CT εως

^j 17:14 υπεμενον δε | CT υπεμειναν τε

^k 17:15 καθιστωντες | ECM† txt | CT† καθιστανοντες

^l 17:15 αυτον | CT om.

^m 17:15 τιμοθεον | ECM† txt | CT† τον τιμοθεον

ⁿ 17:16 θεωρουντι | CT θεωρουντος

σαν ἡμέραν πρὸς τοὺς παρατυγχάνοντας. ¹⁸ Τινὲς δὲ ^aκαὶ τῶν ^bἘπικουρείων καὶ ^cτῶν ^dΣτοϊκῶν φιλοσόφων ^eσυνέβαλλον αὐτῷ. Καὶ τινες ἔλεγον, Τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολόγος οὗτος λέγειν; Οἱ δέ, Ξένων δαιμονίων δοκεῖ καταγγελεὺς εἶναι· ὅτι τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν ^fεὐηγγελίζετο. ¹⁹ Ἐπιλαβόμενοί ^gτε αὐτοῦ, ἐπὶ τὸν Ἀρειον πάγον ἤγαγον λέγοντες, Δυνάμεθα γνῶναι, τίς ἢ καινὴ αὕτη ^hἢ ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδασχ; ²⁰ Ξενίζοντα γάρ τινα εἰσφέρεις εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν· βουλόμεθα οὖν γνῶναι, ⁱτί ἂν θέλοι ταῦτα εἶναι— ²¹ Ἀθηναῖοι δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον ^jεὐκαίρουν, ἢ λέγειν τι ^kκαὶ ἀκούειν καινότερον.

²² Σταθεῖς δὲ ^lὁ Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου πάγου ἔφη, Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ πάντα ὡς δεισιδαιμονεστέρους ὑμᾶς θεωρῶ. ²³ Διερχόμενος γὰρ καὶ ἀναθεωρῶν τὰ σεβάσματα ὑμῶν, εἶδρον καὶ βωμὸν ἐν ^mᾧ ἐπεγέγραπτο, Ἀγνώστῳ θεῷ. ⁿὍν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, τοῦτον ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. ²⁴ Ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὗτος, οὐρανοῦ καὶ γῆς ^oκύριος ὑπάρχων, οὐκ ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, ²⁵ οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν ^pἀνθρώπων θεραπεύεται, προσδεόμενός τινος, αὐτὸς διδοὺς πᾶσιν ζωὴν καὶ πνοὴν ^qκατὰ πάντα. ²⁶ ἐποίησέν τε ἐξ ἐνὸς ^rαἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων, κατοικεῖν ἐπὶ ^sπᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, ὀρίσας

^a 17:18 καὶ | PT TR *om.*

^b 17:18 επικουρείων | WH επικουριων

^c 17:18 τῶν | CT *om.*

^d 17:18 στοικῶν | PCK RP^{mg} TR WH
στοικῶν

^e 17:18 συνεβαλλον | PCK συνεβαλον

^f 17:18 ευηγγελιζετο | TR αυτοις
ευηγγελιζετο | PT ευηγγελιζετο αυτοις

^g 17:19 τε | WH δε

^h 17:19 η | [WH]

ⁱ 17:20 τι αν θελοι | CT τινα θελει

^j 17:21 ευκαιρουν | CT ηυκαιρουν

^k 17:21 και ακουειν | ECM[†] *lxi* | CT[†] η
ακουειν τι

^l 17:22 ο | [NA] | SBL TH WH *om.*

^m 17:23 ον ... τουτον | CT ο ... τουτο

ⁿ 17:24 κυριος υπαρχων | CT υπαρχων
κυριος

^o 17:25 ανθρωπων | CT ανθρωπινων

^p 17:25 κατα | CT SCR και τα

^q 17:26 αιματος | CT *om.*

^r 17:26 παν το προσωπον | CT παντος
προσωπου

^aπροσ τεταγμένους καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν· ²⁷ ζητεῖν τὸν ^bκύριον, εἰ ἄρα γε ψηλαφήσειαν αὐτὸν ^cκαὶ εὗροιν, ^dκαὶ γε οὐ μακρὰν ἀπὸ ἐνὸς ἐκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα. ²⁸ Ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ ^eκινούμεθα καὶ ἐσμεν· ὥς καὶ τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασιν, Τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν. ²⁹ Γένος οὖν ὑπάρχοντες τοῦ θεοῦ, οὐκ ὀφείλομεν νομίζειν χρυσῷ ἢ ἀργύρῳ ἢ λίθῳ, χαράγματι τέχνης καὶ ἐνθυμήσεως ἀνθρώπου, τὸ θεῖον εἶναι ὅμοιον. ³⁰ Τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδὼν ὁ θεός, τὰ νῦν ^fπαραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις ^gπᾶσιν πανταχοῦ μετανοεῖν· ³¹ ^hδιότι ἔστησεν ἡμέραν, ἐν ἣ ἔμλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ⁱὃ ὥρισεν, πίστιν παρασχὼν πᾶσιν, ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.

³² Ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλεύαζον· οἱ δὲ ^jεἶπον, Ἀκουσόμεθά σου ^jπάλιν περὶ τούτου. ³³ Καὶ οὕτως ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν. ³⁴ Τινὲς δὲ ἄνδρες κολληθέντες αὐτῷ, ἐπίστευσαν· ἐν οἷς καὶ Διονύσιος ^kὁ Ἀρεοπαγίτης, καὶ γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις, καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς.

18 Μετὰ ^lδὲ ταῦτα χωρισθεὶς ^mὁ Παῦλος ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἦλθεν εἰς Κόρινθον. ² Καὶ εὗρών τινα Ἰουδαῖον ὀνόματι Ἀκύλαν, Ποντικὸν τῷ γένει, προσφάτως ἐλθλὺθότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, καὶ Πρίσκιλλαν γυναῖκα αὐτοῦ, διὰ τὸ ⁿτεταχέναι Κλαύδιον χωρίζεσθαι πάντας τοὺς Ἰουδαίους ^oἐκ τῆς Ῥώμης, προσῆλθεν αὐτοῖς· ³ καὶ διὰ τὸ ὁμότεχνον εἶναι, ^pἔμενε

^a 17:26 προσ τεταγμένους | TR
προ τεταγμένους

^b 17:27 κυριον | CT θεον

^c 17:27 και | CT† txt | ECM† η

^d 17:27 και γε | TR καιτοιγε

^e 17:28 κινουμεθα | TH κεινουμεθα

^f 17:30 παραγγελλει | WH απαγγελλει

^g 17:30 πασιν | CT παντας

^h 17:31 διοτι | CT καθοτι

ⁱ 17:32 ειπον | CT ειπαν

^j 17:32–33 παλιν περι τουτου και | CT
περι τουτου και παλιν

^k 17:34 ο | [WH]

^l 18:1 δε | CT om.

^m 18:1 ο παυλος | CT om.

ⁿ 18:2 τεταχεναι | CT PCK PT RP^{mg} TR
δια τεταχεναι

^o 18:2 εκ | CT PT απο

^p 18:3 εμενε | PT εμεινε

παρ' αὐτοῖς καὶ ^aεἰργάζετο· ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ ^bτὴν τέχνην.
⁴ Διελέγετο δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ κατὰ πᾶν σάββατον, ἔπειθέν τε
 Ἰουδαίους καὶ Ἑλλήνας.

⁵ Ὡς δὲ κατήλθον ἀπὸ τῆς Μακεδονίας ὃ τε Σίλας καὶ ὁ
 Τιμόθεος, συνέιχετο τῷ ^cπνεύματι ὁ Παῦλος, διαμαρτυρόμε-
 νος τοῖς Ἰουδαίοις ^dτὸν χριστὸν Ἰησοῦν. ⁶ Ἀντιτασσομένων
 δὲ αὐτῶν καὶ βλασφημούντων, ἐκτιναζάμενος τὰ ἱμάτια, εἶπεν
 πρὸς αὐτούς, Τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ ^eτὴν κεφαλὴν ὑμῶν· καθαρὸς
 ἐγώ· ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη πορεύσομαι. ⁷ Καὶ μεταβάς
 ἐκεῖθεν ^fἦλθεν εἰς οἰκίαν τινὸς ὀνόματι ^gἸούστου, σεβομένου
 τὸν θεόν, οὗ ἡ οἰκία ἦν συνομοροῦσα τῇ συναγωγῇ. ⁸ Κρίσπος
 δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος ἐπίστευσεν τῷ κυρίῳ σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ
 αὐτοῦ· καὶ πολλοὶ τῶν Κορινθίων ἀκούοντες ἐπίστευον καὶ
 ἐβαπτίζοντο. ⁹ Εἶπεν δὲ ὁ κύριος ^hδι' ὀράματος ἐν νυκτὶ τῷ
 Παύλῳ, Μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει καὶ μὴ σιωπήσης· ¹⁰ διότι ἐγώ
 εἰμι μετὰ σοῦ, καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεται σοι τοῦ κακῶσαί σε·
 διότι λαὸς ἐστίν μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. ¹¹ Ἐκάθισέν
 ἰτε ἐνιαυτὸν καὶ μῆνας ἕξ, διδάσκων ἐν αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦ
 θεοῦ.

¹² Γαλλίωνος δὲ ἰανθυπατεύοντος τῆς Ἀχαΐας, κατεπέστη-
 σαν ^kὁμοθυμαδὸν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν
 ἐπὶ τὸ βῆμα, ¹³ λέγοντες ὅτι Παρὰ τὸν νόμον ^lοὗτος ἀνα-
 πείθει τοὺς ἀνθρώπους σέβεσθαι τὸν θεόν. ¹⁴ Μέλλοντος δὲ
 τοῦ Παύλου ἀνοίγειν τὸ στόμα, εἶπεν ὁ Γαλλίων πρὸς τοὺς

^a 18:3 εἰργαζετο | ECM NA SBL TH

ηργαζετο | WH ηργαζοντο

^b 18:3 τὴν τέχνην | CT PT RP^{mg} τὴ τέχνην

^c 18:5 πνευματι | CT λογῳ

^d 18:5 τὸν | CT εἶναι τὸν

^e 18:6 τὴν κεφαλὴν | PCK τας κεφαλὰς

^f 18:7 ἦλθεν | ECM[†] txi | ECM[†] NA SBL
 εἰσηλθεν

^g 18:7 ἰουστου | ECM τιτου ἰουστου | NA
 SBL WH τιτιου ἰουστου

^h 18:9 δι οραματος ἐν νυκτι | CT ἐν νυκτι
 δι οραματος

ⁱ 18:11 τε | CT δε

^j 18:12 ἀνθυπατευοντος | ECM[†] txi | CT[†]
 ἀνθυπατου οντος

^k 18:12 ὁμοθυμαδον οἱ ἰουδαιοι | WH οἱ
 ἰουδαιοι ὁμοθυμαδον

^l 18:13 ουτος ἀναπειθει | CT PCK
 ἀναπειθει ουτος

Ἰουδαίους, Εἰ μὲν ^aοὐδὲν ἦν ἀδίκημά τι ἢ ῥαδιούργημα πονηρόν, ὃ Ἰουδαῖοι, κατὰ λόγον ἂν ^bἤνεσχόμην ὑμῶν· ¹⁵ εἰ δὲ ^cζήτημά ἐστιν περὶ λόγου καὶ ὀνομάτων καὶ νόμου τοῦ καθ' ὑμᾶς, ὄψεσθε αὐτοί· κριτὴς ^dγὰρ ἐγὼ τούτων οὐ βούλομαι εἶναι. ¹⁶ Καὶ ἀπήλασεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος. ¹⁷ Ἐπιλαβόμενοι δὲ πάντες ^eοἱ Ἑλλήνες Σωσθένην τὸν ἀρχισυνάγωγον ἔτυπτον ἔμπροσθεν τοῦ βήματος. Καὶ οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίῳ ^fἔμελλεν.

¹⁸ Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι προσμείνας ἡμέρας ἱκανάς, τοῖς ἀδελφοῖς ἀποταξάμενος, ἐξέπλει εἰς τὴν Συρίαν, καὶ σὺν αὐτῷ Πρίσκιλλα καὶ Ἀκύλας, κειράμενος ^gτὴν κεφαλὴν ἐν Κεγχρεαῖς· εἶχεν γὰρ εὐχήν. ¹⁹ ^hΚατήντησεν δὲ εἰς Ἑφεσον, ⁱκαὶ ἐκεῖνους κατέλιπεν αὐτοῦ· αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν ^jδιελέχθη τοῖς Ἰουδαίοις. ²⁰ Ἐρωτώντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ πλεῖονα χρόνον μεῖναι ^kπαρ' αὐτοῖς, οὐκ ἐπένευσεν· ²¹ ἄλλ' ^mἀπετάξατο αὐτοῖς εἰπὼν, Δεῖ με πάντως τὴν ἑορτὴν τὴν ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς Ἱεροσόλυμα· πάλιν δὲ ἀνακάμψω πρὸς ὑμᾶς, τοῦ θεοῦ θέλοντος. ⁿ Ἀνήχθη ἀπὸ τῆς Ἑφέσου, ²² καὶ κατελθὼν εἰς ^oΚαيسάρειαν, ἀναβὰς καὶ ἀσπασάμενος τὴν ἐκκλησίαν, κατέβη εἰς Ἀντιόχειαν. ²³ Καὶ ποιήσας χρόνον τινὰ ἐξῆλθεν, διερχόμενος καθεξῆς τὴν Γαλατικὴν χώραν καὶ Φρυγίαν, ^pἐπιστηρίζων πάντας τοὺς μαθητάς.

^a 18:14 οὐν | CT *om.*

^b 18:14 ἠνεσχομην | CT ανεσχομην

^c 18:15 ζητημα | CT ζητηματα

^d 18:15 γαρ | CT *om.*

^e 18:17 οι ελληνες | ECM† *txt* | CT† *om.*

^f 18:17 εμελλεν | CT PT TR εμελεν

^g 18:18 την κεφαλην εν κεγχρεαις | ECM NA SBL εν κεγχραις την κεφαλην | TH WH εν κεγχραις την κεφαλην

^h 18:19 κατηντησεν | ECM† *txt* | CT† κατηντησαν

ⁱ 18:19 και εκεινους | CT PCK PT RP^{ms} TR

κακεινους

^j 18:19 διελεχθη | CT διελεξατο

^k 18:20 παρ αυτοις | CT *om.*

^l 18:21 αλλ | NA²⁷ PT SBL TH WH αλλα

^m 18:21 απεταξατο αυτοις ειπων δει με παντως την εορτην την ερχομενην ποιησαι εις ιεροσολυμα παλιν δε | CT αποταξαμενος και ειπων παλιν

ⁿ 18:21 ανηχθη | HF PCK PT TR και ανηχθη

^o 18:22 καισαρειαν | WH καισαριαν

^p 18:23 επιστηριζων | ECM† *txt* | ECM† SBL TH WH στηριζων

24 Ἰουδαῖος δέ τις Ἀπολλῶς ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς τῷ γένει, ἀνὴρ λόγιος, κατήντησεν εἰς Ἔφεσον, δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς. 25 Οὗτος ἦν κατηχημένος τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου, καὶ ζέων τῷ πνεύματι ἐλάλει καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς τὰ περὶ τοῦ ^aκυρίου, ἐπιστάμενος μόνον τὸ βάπτισμα ^bἸωάννου. 26 οὗτός τε ἤρξατο παρρησιάζεσθαι ἐν τῇ συναγωγῇ. Ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ ^cἈκύλας καὶ Πρίσκιλλα, προσελάβοντο αὐτόν, καὶ ἀκριβέστερον αὐτῷ ἐξέθεντο τὴν ^dτοῦ θεοῦ ὁδόν. 27 Βουλομένου δὲ αὐτοῦ διελθεῖν εἰς τὴν Ἀχαΐαν, προτρεψάμενοι οἱ ἀδελφοὶ ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς ἀποδέξασθαι αὐτόν· ὃς παραγενόμενος συνεβάλετο πολὺ τοῖς πεπιστευκόσιν διὰ τῆς χάριτος. 28 εὐτόνως γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις διακατηλέγγετο δημοσίᾳ, ἐπιδεικνὺς διὰ τῶν γραφῶν εἶναι τὸν χριστὸν Ἰησοῦν.

19 Ἐγένετο δέ, ἐν τῷ τὸν Ἀπολλῶ εἶναι ἐν Κορίνθῳ, Παῦλον διελθόντα τὰ ἀνωτερικὰ μέρη ^eἐλθεῖν εἰς Ἔφεσον· καὶ ^fεὗρών τινες μαθητὰς ²εἶπεν πρὸς αὐτούς, Εἰ πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες; Οἱ δὲ ^gεἶπον πρὸς αὐτόν, Ἄλλ' ^hοὐδὲ εἰ πνεῦμα ἅγιόν ἐστιν, ἠκούσαμεν. ³Εἰπέν τε ἰπρὸς αὐτούς, Εἰς τί οὖν ἐβαπτίσθητε; Οἱ δὲ ⁱεἶπον, Εἰς τὸ ^kἸωάννου βάπτισμα. ⁴Εἶπεν δὲ Παῦλος, ^lἸωάννης ^mμὲν ἐβάπτισεν βάπτισμα μετανοίας, τῷ λαῷ λέγων εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτόν ἵνα πιστεύσωσιν, τοῦτ' ἔστιν, εἰς τὸν ⁿχριστὸν Ἰησοῦν. ⁵Ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. ⁶Καὶ ἐπιθέντος αὐτοῖς τοῦ Παύλου

^a 18:25 κυρίου | CT PCK ἱησου

^b 18:25 ἰωαννου | WH ἰωανου

^c 18:26 ακυλας και πρισκιλλα | ECM[†] txt | CT[†] πρισκιλλα και ακυλας

^d 18:26 του θεου οδον | ECM PT SBL TH WH οδον του θεου | NA οδον [του θεου]

^e 19:1 ελθειν | ECM[†] txt | ECM[†] κατελθειν | NA [κατ]ελθειν

^f 19:1–2 ευρων τινας μαθητας ειπεν | PT ευρων μαθητας τινας ειπε | CT ευρειν

τινας μαθητας ειπεν τε

^g 19:2 ειπον | CT om.

^h 19:2 ουδε | CT ουδ

ⁱ 19:3 προς αυτους | CT PCK om.

^j 19:3 ειπον | CT ειπαν

^k 19:3 ἰωαννου | WH ἰωανου

^l 19:4 ἰωαννης | WH ἰωαννης

^m 19:4 μεν | CT om.

ⁿ 19:4 χριστον ἱησουν | PT ἱησουν χριστον | CT ἱησουν

^aτὰς χεῖρας, ἦλθεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ’ αὐτούς, ἐλάλουν τε γλώσσαις καὶ ^bπροεφήτευν. ⁷ ^γἮσαν δὲ οἱ πάντες ἄνδρες ὡσεὶ ^δδεκαδύο.

⁸ Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν ἐπαρρησιάζετο, ἐπὶ μῆ-
νας τρεῖς διαλεγόμενος καὶ πείθων ^dτὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ
θεοῦ. ⁹ Ὡς δέ τινες ἐσκληρύνοντο καὶ ἠπειθύνον, κακολογοῦν-
τες τὴν ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ πλήθους, ἀποστὰς ἀπ’ αὐτῶν ἀφώρι-
σεν τοὺς μαθητάς, καθ’ ἡμέραν διαλεγόμενος ἐν τῇ σχολῇ Τι-
μάρων ^eτινός. ¹⁰ Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη δύο, ὥστε πάντας
τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἀσίαν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ κυρίου
^fἸησοῦ, Ἰουδαίους τε καὶ Ἑλλήνας. ¹¹ Δυνάμεις ^gτε οὐ τὰς
τυχούσας ^hἐποίει ὁ θεὸς διὰ τῶν χειρῶν Παύλου, ¹² ὥστε καὶ
ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας ⁱἐπιφέρεισθαι ἀπὸ τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ
σουδάρια ἢ σιμικίνθια, καὶ ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ’ αὐτῶν τὰς
νόσους, τὰ τε πνεύματα τὰ πονηρὰ ^jἐξέρχεσθαι ἀπ’ αὐτῶν.
¹³ Ἐπεχείρησαν δέ τινες ^kἀπὸ τῶν περιερχομένων Ἰουδαίων
ἐξορκιστῶν ὀνομάζειν ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πο-
νηρὰ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, λέγοντες, ^lὉρκίζομεν ὑμᾶς
τὸν Ἰησοῦν ὃν ^mὁ Παῦλος κηρύσσει. ¹⁴ ^γἮσαν δέ ⁿτινες υἱοὶ
Σκευᾶ Ἰουδαίου ἀρχιερέως ἑπτὰ ^οοἱ τοῦτο ποιοῦντες. ¹⁵ Ἀπο-
κριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν ^pεἶπεν, ^qΤὸν Ἰησοῦν γινώ-
σκω, καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι· ὑμεῖς δὲ τίνες ἐστέ; ¹⁶ Καὶ
^rἐφαλλόμενος ^sἐπ’ αὐτοὺς ὁ ἄνθρωπος ἐν ^τᾧ ἦν τὸ πνεῦμα

^a 19:6 τας | ECM* txt | [NA] | ECM† SBL TH
WH om.

^b 19:6 προεφητευν | CT επροφητευν

^c 19:7 δεκαδυο | CT δωδεκα

^d 19:8 τα | [NA] | SBL WH om.

^e 19:9 τινος | CT om.

^f 19:10 ιησου | [PT] | CT om.

^g 19:11 τε | PCK δε

^h 19:11 εποiei ο θεος | CT ο θεος εποiei

ⁱ 19:12 επιφερεσθαι | CT αποφερεσθαι

^j 19:12 εξερχεσθαι απ αυτων | CT
εκπορευεσθαι

^k 19:13 απο | CT και

^l 19:13 ορκιζομεν | CT ορκιζω

^m 19:13 ο | CT om.

ⁿ 19:14 τινες υιοι | ECM τινες | NA SBL TH
WH τινος

^ο 19:14 οι | CT υιοι

^p 19:15 ειπεν | CT ειπεν αυτοις

^q 19:15 τον | NA WH τον [μεν]

^r 19:16 εφαλλομενος | ECM† txt | CT†
εφαλομενος

^s 19:16 επ αυτους ο ανθρωπος | CT ο
ανθρωπος επ αυτους

τὸ πονηρόν, ^aκαὶ κατακυριεύσαν αὐτῶν, ἴσχυσεν κατ' αὐτῶν, ὥστε γυμνοὺς καὶ τετραυματισμένους ἐκφυγεῖν ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου. ¹⁷ Τοῦτο δὲ ἐγένετο ^bγνωστὸν πᾶσιν Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλήσιν τοῖς κατοικοῦσιν τὴν Ἔφεσον, καὶ ἐπέπεσεν φόβος ἐπὶ πάντας αὐτούς, καὶ ἐμεγαλύνετο τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. ¹⁸ Πολλοί τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο, ἐξομολογούμενοι, καὶ ἀναγγέλλοντες τὰς πράξεις αὐτῶν. ¹⁹ Ἰκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα πραξάντων συνενέγκαντες τὰς βίβλους κατέκαιον ἐνώπιον πάντων· καὶ ^cσυνεψηήφισαν τὰς τιμὰς αὐτῶν, καὶ εὗρον ἀργυρίου μυριάδας πέντε. ²⁰ Οὕτως κατὰ κράτος ^dὁ λόγος τοῦ κυρίου ἡῤξανεν καὶ ἴσχυεν.

²¹ Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ πνεύματι, διελθὼν τὴν Μακεδονίαν καὶ Ἀχαΐαν, πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ, εἰπὼν ὅτι Μετὰ τὸ γενέσθαι με ἐκεῖ, δεῖ με καὶ Ῥώμην ἰδεῖν. ²² Ἀποστεύας δὲ εἰς τὴν Μακεδονίαν δύο τῶν διακονούντων αὐτῷ, Τιμόθεον καὶ Ἑραστον, αὐτὸς ἐπέσχεν χρόνον εἰς τὴν Ἀσίαν.

²³ Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τάραχος οὐκ ὀλίγος περὶ τῆς ὁδοῦ. ²⁴ Δημήτριος γάρ τις ὀνόματι, ἀργυροκόπος, ποιῶν ναοὺς ^eἀργυροῦς Ἀρτέμιδος, παρείχετο τοῖς τεχνίταις ^hἐργασίαν οὐκ ὀλίγην. ²⁵ οὓς συναθροίσας, καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας, εἶπεν, Ἄνδρες, ἐπίστασθε ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας ἡ εὐπορία ἡμῶν ἐστίν. ²⁶ Καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι οὐ μόνον Ἐφέσου, ἀλλὰ σχεδὸν πάσης τῆς Ἀσίας, ὁ Παῦλος οὗτος πείσας μετέστησεν ἱκανὸν ὄχλον, λέγων ὅτι οὐκ εἰσὶν θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι. ²⁷ Οὐ μόνον

^a 19:16 καὶ κατακυριεύσαν αὐτῶν |
PT TR καὶ κατακυριεύσας αὐτῶν | CT
κατακυριεύσας ἀμφοτέρων

^b 19:17 γνωστον πασιν | PCK πασιν
γνωστον

^c 19:19 συνεψηφισαν | PCK
συνεψηφισαντο

^d 19:20 ο λόγος του κυριου | CT του

κυριου ο λογος

^e 19:21 αχαιαν | CT[†] τα | ECM[†] την αχαιαν

^f 19:21 ιερουσαλημ | CT ιεροσολυμα

^g 19:24 αργυρους | [WH]

^h 19:24 εργασιαν ουκ ολιγην | CT ουκ
ολιγην εργασιαν

ⁱ 19:25 ημων | CT ημιν

δὲ τοῦτο κινδυνεύει ἡμῖν τὸ μέρος εἰς ἀπελεγμὸν ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς ^aἱερὸν Ἀρτέμιδος εἰς ^bοὐθὲν λογισθῆναι, μέλλειν ^cδὲ καὶ καθαιρεῖσθαι ^dτὴν μεγαλειότητα αὐτῆς, ἣν ὅλη ^eἡ Ἀσία καὶ ἡ οἰκουμένη σέβεται. **28** Ἀκούσαντες δὲ καὶ γενόμενοι πλήρεις θυμοῦ, ἔκραζον λέγοντες, Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων. **29** Καὶ ἐπλήσθη ἡ πόλις ^fὅλη τῆς συγχύσεως· ὥρμησάν τε ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον, συναρπάσαντες Γάϊον καὶ Ἀρίσταρχον Μακεδόνας, συνεκδήμους ^gΠαύλου. **30** ^hΤοῦ δὲ Παύλου βουλομένου εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον, οὐκ εἶων αὐτὸν οἱ μαθηταί. **31** Τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἀσιαρχῶν, ὄντες αὐτῷ φίλοι, πέμψαντες πρὸς αὐτόν, παρεκάλουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον. **32** Ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἔκραζον· ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία ⁱσυγκεχυμένη, καὶ οἱ πλείους οὐκ ᾔδεισαν τίνος ^jἐνεκεν συνεληλύθεισαν. **33** Ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου ^kπροεβίβασαν Ἀλέξανδρον, ^lπροβαλόντων αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, κατασείσας τὴν χεῖρα, ἤθελεν ἀπολογεῖσθαι τῷ δήμῳ. **34** ^mἘπιγνόντες δὲ ὅτι Ἰουδαῖός ἐστιν, φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ πάντων ⁿὥς ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων, Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων. **35** Καταστείλας δὲ ^oὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον φησίν, Ἄνδρες Ἐφέσιοι, τίς γάρ ἐστιν ^pἄνθρωπος ὃς οὐ γινώσκει τὴν Ἐφεσίων πόλιν νεωκόρον οὖσαν τῆς μεγάλης ^qθεᾶς Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ Διοπετοῦς; **36** ^rἈναντιρρήτων οὖν ὄντων τούτων, δέον ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμένους ὑπάρχειν,

^a 19:27 ἱερὸν αρτεμιδος | CT PCK PT RP^{mg}

TR αρτεμιδος ιερων

^b 19:27 ουθεν | PCK TR ουδεν

^c 19:27 δε | CT PT SCR τε

^d 19:27 την μεγαλειοτητα | CT της μεγαλειοτητος

^e 19:27 η ασια και η | WH [η] ασια και [η]

^f 19:29 ολη της | CT της | TR ολη

^g 19:29 παυλου | TR του παυλου

^h 19:30 του δε παυλου | ECM⁺ txt | CT⁺ παυλου δε

ⁱ 19:32 συγκεχυμενη | TH WH

συγκεχυμενη

^j 19:32 ενεκεν | CT ενεκα

^k 19:33 προεβιβασαν | CT συνεβιβασαν

^l 19:33 προβαλοντων | CT⁺ txt | ECM⁺ PCK PT SCR προβαλλοντων

^m 19:34 επιγνοντες | TR επιγνοντων

ⁿ 19:34 ως | WH ωσει

^o 19:35 ο γραμματευσ τον οχλον | WH τον οχλον ο γραμματευσ

^p 19:35 ανθρωπος | CT ανθρωπων

^q 19:35 θεας | CT om.

^r 19:36 αναντιρρητων | WH αναντιρητων

καὶ μηδὲν προπετὲς ^aπράσσειν. ³⁷ Ἠγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας τούτους, οὔτε ἱεροσύλους οὔτε βλασφημοῦντας τὴν ^bθεὸν ὑμῶν. ³⁸ Εἰ μὲν οὖν Δημήτριος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται ^cἔχουσιν πρὸς τινα λόγον, ἀγοραῖοι ἄγονται, καὶ ἀνθύπατοί εἰσιν· ἐγκαλείτωσαν ἀλλήλοις. ³⁹ Εἰ δέ τι ^dπερὶ ἐτέρων ἐπιζητεῖτε, ἐν τῇ ἐννόμῳ ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται. ⁴⁰ Καὶ γὰρ κινδυνεύομεν ἐγκαλεῖσθαι στάσεως περὶ τῆς σήμερον, μηδενὸς αἰτίου ὑπάρχοντος περὶ οὗ ^eοὐ δυνησόμεθα ^fδοῦναι λόγον τῆς συστροφῆς ταύτης. ⁴¹ ^gΚαὶ ταῦτα εἰπὼν, ἀπέλυσεν τὴν ἐκκλησίαν.

20 Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον, ^hπροσκαλεσάμενος ὁ Παῦλος τοὺς μαθητάς, ⁱκαὶ ἀσπασάμενος, ἐξῆλθεν ^jπορευθῆναι εἰς ^kτὴν Μακεδονίαν. ² Διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα, καὶ παρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ πολλῷ, ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα. ³ Ποίησας τε μῆνας τρεῖς, γενομένης ^lαὐτῷ ἐπιβουλῆς ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων μέλλοντι ἀνάγεσθαι εἰς τὴν Συρίαν, ἐγένετο ^mγνώμη τοῦ ὑποστρέφειν διὰ Μακεδονίας. ⁴ Συνείπετο δὲ αὐτῷ ⁿἄχρι τῆς Ἀσίας ^oΣώπατρος ^pΒεροιαῖος· Θεσσαλονικέων δέ, Ἀρίσταρχος καὶ Σεκοῦνδος, καὶ Γάιος Δερβαῖος, καὶ Τιμόθεος· Ἀσιανοὶ δέ, Τυχικὸς καὶ Τρόφιμος. ⁵ ^qΟὗτοι ^rπροσελθόντες ἔμενον ἡμᾶς ἐν Τρωάδι. ⁶ Ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἀζύμων ἀπὸ Φιλίππων,

^a 19:36 πράσσειν | TR πραττειν

^b 19:37 θεον υμων | CT θεον ημων | PT TR θεαν υμων

^c 19:38 εχουσιν προς τινα λογον | TR προς τινα λογον εχουσιν

^d 19:39 περι ετερων | CT περαιτερω

^e 19:40 ου | [NA] | PT TR om.

^f 19:40 δουναι λογον | PCK PT RP^{ms} TR αποδουναι λογον | CT αποδουναι λογον περι

^g 19:41 και ... εκκλησιαν | [SBL]

^h 20:1 προσκαλεσαμενος | CT μεταπεμψαμενος

ⁱ 20:1 και | CT και παρακαλεσας

^j 20:1 πορευθηναι | CT πορευεσθαι

^k 20:1 την | CT PT om.

^l 20:3 αυτω επιβουλῆς | ECM[†] tx | CT[†] PCK επιβουλῆς αυτω

^m 20:3 γνωμη | CT γνωμης

ⁿ 20:4 αχρι της ασιας | ECM NA SBL WH om.

^o 20:4 σωπατρος | CT σωπατρος πυρρου

^p 20:4 βεροιαιος | PCK βερροιαιος

^q 20:5 ουτοι | CT ουτοι δε

^r 20:5 προσελθοντες | NA PCK PT TR προελθοντες

καὶ ἤλθομεν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν Τρωάδα ἄχρι ἡμερῶν πέντε, ^aοὐ διετρίψαμεν ἡμέρας ἑπτά.

7 Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, συνηγμένων ^bτῶν μαθητῶν ^cκλάσαι ἄρτον, ὁ Παῦλος διελέγετο αὐτοῖς, μέλλων ἐξιέναι τῇ ἐπαύριον, παρέτεινεν τε τὸν λόγον μέχρι μεσονυκτίου. 8 Ἦσαν δὲ λαμπάδες ἱκαναὶ ἐν τῷ ὑπερώῳ οὐ ^dἦμεν συνηγμένοι. 9 Καθήμενος δέ τις νεανίας ὀνόματι Εὐτυχὸς ἐπὶ τῆς θυρίδος, καταφερόμενος ὕπνῳ βαθεῖ, διαλεγόμενου τοῦ Παύλου ἐπὶ πλεῖον, κατενεχθεὶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστεγού κάτω, καὶ ἦρθη νεκρός. 10 Καταβὰς δὲ ὁ Παῦλος ἐπέπεσεν αὐτῷ, καὶ ^eσυμπεριλαβὼν εἶπεν, Μὴ θορυβεῖσθε· ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστίν. 11 Ἀναβὰς δὲ ^gκαὶ κλάσας ^hἄρτον καὶ γευσάμενος, ἐφ' ἱκανόν τε ὁμιλήσας ἄχρι αὐγῆς, οὕτως ἐξῆλθεν. 12 Ἦγαγον δὲ τὸν παῖδα ζῶντα, καὶ παρεκλήθησαν οὐ μετρίως.

13 Ἡμεῖς δέ, ⁱπροσελθόντες ἐπὶ τὸ πλοῖον, ἀνήχθημεν ^jεἰς τὴν Ἄσσον, ἐκεῖθεν μέλλοντες ἀναλαμβάνειν τὸν Παῦλον· οὕτως γὰρ ^kἦν διατεταγμένος, μέλλων αὐτὸς πεζεύειν. 14 Ὡς δὲ ^lσυνέβαλεν ἡμῖν εἰς τὴν Ἄσσον, ἀναλαβόντες αὐτὸν ἤλθομεν εἰς Μιτυλήνην. 15 Κάκειθεν ἀποπλεύσαντες, τῇ ἐπιούσῃ κατηντήσαμεν ^mἀντικρὺ Χίου· τῇ δὲ ἐτέρᾳ παρεβάλομεν εἰς Σάμον· ⁿκαὶ μείναντες ἐν Τρωγυλλίῳ, τῇ ἐχομένῃ ἤλθομεν εἰς Μίλητον. 16 ^oἘκρινεν γὰρ ὁ Παῦλος παραπλευσαι τὴν Ἐφεσον, ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ χρονοτριβῆσαι ἐν τῇ Ἀσίᾳ·

^a 20:6 ου | NA οπου

^b 20:7 των μαθητων | CT ημων

^c 20:7 κλασαι | TR του κλασαι

^d 20:8 ημεν | TR ησαν

^e 20:9 καθημενος | CT καθεζομενος

^f 20:10 συμπεριλαβων | TH WH
συνπεριλαβων

^g 20:11 και | [WH]

^h 20:11 αρτον | CT τον αρτον

ⁱ 20:13 προσελθοντες | ECM[†] txt | ECM[†]
NA PT SBL TR WH προσελθοντες

^j 20:13 εις | CT επι

^k 20:13 ην διατεταγμενος | CT
διατεταγμενος ην

^l 20:14 συνεβαλεν | ECM[†] txt | CT[†]
συνεβαλλεν

^m 20:15 αντικρυ | CT αντικρυς

ⁿ 20:15 και μειναντες εν τρωγυλλιω τη |
PCK PT και μειναντες εν τρωγυλιω τη |
CT τη δε

^o 20:16 εκρινεν | CT κεκρικει

ἔσπευδεν γάρ, εἰ δυνατόν ^aἦν αὐτῷ, τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστής γενέσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα.

¹⁷ Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου πέμψας εἰς Ἔφεσον μετεκαλέσατο τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας. ¹⁸ Ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτόν, εἶπεν αὐτοῖς,

Ἑμεῖς ἐπίστασθε, ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ^bἀφ' ἧς ἐπέβην εἰς τὴν Ἀσίαν, πῶς μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην, ¹⁹ δοιούων τῷ κυρίῳ μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ ^cπολλῶν δακρύων καὶ πειρασμῶν τῶν συμβάντων μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς τῶν Ἰουδαίων· ²⁰ ὥς οὐδὲν ὑπεστειλάμην τῶν συμφερόντων, τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καὶ διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ καὶ κατ' οἴκους, ²¹ διαμαρτυρόμενος Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλήσιν τὴν εἰς ^dτὸν θεὸν μετάνοιαν, καὶ πίστιν ^eτὴν εἰς τὸν κύριον ἡμῶν ^fἸησοῦν. ²² Καὶ νῦν ἰδοὺ, ^gἐγὼ δεδεμένος τῷ πνεύματι πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλήμ, τὰ ἐν αὐτῇ ^hσυναντήσοντά ⁱμοι μὴ εἰδώς, ²³ πλὴν ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατὰ πόλιν ^jδιαμαρτύρεται λέγον ὅτι δεσμά ^kμε καὶ θλίψεις μένουσιν. ²⁴ Ἀλλ' οὐδενὸς ^lλόγον ποιοῦμαι, οὐδὲ ἔχω τὴν ψυχὴν μου τιμᾶν ἑμαυτῷ, ὥς ^mτελειῶσαι τὸν δρόμον μου ⁿμετὰ χαρᾶς, καὶ τὴν διακονίαν ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρτύρασθαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ. ²⁵ Καὶ νῦν ἰδοὺ, ἐγὼ οἶδα ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ὑμεῖς πάντες, ἐν οἷς διῆλθον κηρύσσων τὴν βασιλείαν ^oτοῦ θεοῦ. ²⁶ ^pΔιότι μαρτύ-

^a 20:16 ἦν | CT ειη

^b 20:18 ἀφ' | PCK om.

^c 20:19 πολλῶν | CT om.

^d 20:21 τον | ECM[†] txt | PT | CT[†] PCK om.

^e 20:21 τὴν | CT om.

^f 20:21 ἰησοῦν | ECM TR ἰησοῦν χριστον | PT ἰησοῦν [χριστον]

^g 20:22 ἐγὼ δεδεμένος | CT δεδεμένος ἐγὼ

^h 20:22 συναντήσοντα | CT[†] txt | ECM[†] συναντήσαντα

ⁱ 20:22 μοι | WH ἐμοι

^j 20:23 διαμαρτυρεται | CT διαμαρτυρεται μοι

^k 20:23 με και θλιψεις | CT και θλιψεις με

^l 20:24 λογον ποιουμαι ουδε εχω την ψυχην μου | CT λογου ποιουμαι την ψυχην

^m 20:24 τελειωσαι | WH τελειωσω

ⁿ 20:24 μετα χαρας | CT om.

^o 20:25 του θεου | CT om.

^p 20:26 διωτι | HF PCK PT RP^{mss} TR διο

ρομαι ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ, ὅτι καθαρὸς ^aἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων. ²⁷ Οὐ γὰρ ὑπεστειλάμην τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ^bὑμῖν πᾶσαν τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ. ²⁸ Προσέχετε ^cοὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ^dκυρίου καὶ θεοῦ, ἣν περιποιήσατο διὰ τοῦ ^eιδίου αἵματος. ²⁹ Ἐγὼ ^fγὰρ οἶδα τοῦτο, ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν μου λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς, μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου. ³⁰ καὶ ἐξ ὑμῶν ^gαὐτῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα, τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω ^hαὐτῶν. ³¹ Διὸ γρηγορεῖτε, μνημονεύοντες ὅτι τριετίαν νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην μετὰ δακρύων νουθετῶν ἕνα ἕκαστον. ³² Καὶ τὰ νῦν παρατίθεμαι ὑμᾶς, ⁱἀδελφοί, τῷ ^jθεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, τῷ δυναμένῳ ^kἐποικοδομῆσαι, καὶ δοῦναι ^lὑμῖν κληρονομίαν ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν. ³³ Ἀργυρίου ἢ χρυσίου ἢ ἱματισμοῦ οὐδενὸς ἐπεθύμησα. ³⁴ ^mΑὐτοὶ γινώσκετε ὅτι ταῖς χρεΐαις μου καὶ τοῖς οὖσιν μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ χεῖρες αὐταί. ³⁵ Πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν, ὅτι οὕτως κοπιῶντας δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων, μνημονεύειν τε ⁿτῶν λόγων τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπεν, Μακάριόν ἐστιν ^oμᾶλλον διδόναι ἢ λαμβάνειν.

³⁶ Καὶ ταῦτα εἰπόν, θεὶς τὰ γόνατα αὐτοῦ, σὺν πᾶσιν αὐτοῖς προσηύξατο. ³⁷ Ἰκανὸς δὲ ^pἐγένετο κλαυθμὸς πάντων· καὶ ἐπιτεσόντες ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ Παύλου κατεφίλουν

^a 20:26 ἐγὼ | CT εἰμι

^b 20:27 ὑμῖν πᾶσαν τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ | CT πᾶσαν τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ ὑμῖν

^c 20:28 οὖν | CT *om.*

^d 20:28 κυρίου καὶ θεοῦ | TH κυρίου | ECM NA SBL TR WH θεοῦ

^e 20:28 ιδίου αἵματος | CT αἷματός του ιδίου

^f 20:29 γὰρ οἶδα τοῦτο | CT οἶδα

^g 20:30 αὐτῶν | [WH]

^h 20:30 αὐτῶν | SBL TH WH εαυτῶν

ⁱ 20:32 ἀδελφοί | CT *om.*

^j 20:32 θεῷ | WH κυρίῳ

^k 20:32 ἐποικοδομῆσαι | CT οἰκοδομῆσαι

^l 20:32 ὑμῖν | CT[†] τὴν | ECM[†] *om.*

^m 20:34 αὐτοὶ | TR αὐτοὶ δε

ⁿ 20:35 τῶν λόγων | PT τον λόγον | PCK του λογου

^o 20:35 μᾶλλον διδόναι | TR διδοναὶ μᾶλλον

^p 20:37 ἐγενετο κλαυθμὸς | CT PCK κλαυθμὸς ἐγενετο

αὐτόν, ³⁸ ὁδυνώμενοι μάλιστα ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει, ὅτι οὐκέτι μέλλουσιν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ θεωρεῖν. Προέεμπον δὲ αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον.

21 Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι ἡμᾶς ἀποσπασθέντας ἀπ' αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες ἤλθομεν εἰς τὴν ^aΚῶν, τῇ δὲ ἑξῆς εἰς τὴν Ῥόδον, κάκειθεν εἰς Πάταρα· ² καὶ εὐρόντες πλοῖον διαπερὼν εἰς Φοινίκην, ἐπιβάντες ἀνήχθημεν. ³ ^b Ἀναφανέντες δὲ τὴν Κύπρον, καὶ καταλιπόντες αὐτὴν εὐώνυμον, ἐπλέομεν εἰς Συρίαν, καὶ ^c κατήχθημεν εἰς Τύρον· ἐκεῖσε γὰρ ^d ἦν τὸ πλοῖον ἀποφορτιζόμενον τὸν γόμον. ⁴ ^e Καὶ ἀνευρόντες ^f μαθητάς, ἐπεμείναμεν αὐτοῦ ἡμέρας ἑπτὰ· οἵτινες τῷ Παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ πνεύματος, μὴ ^g ἀναβαίνειν εἰς ^h Ἱερουσαλήμ. ⁵ Ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς ἐξαρτίσαι τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα, προπεμπόντων ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξὶν καὶ τέκνοις ἕως ἔξω τῆς πόλεως· καὶ θέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν ⁱ προσηυξάμεθα. ⁶ Καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους, ^k ἐπέβημεν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια.

⁷ Ἡμεῖς δέ, τὸν πλοῦν διανύσαντες ἀπὸ Τύρου, κατηντήσαμεν εἰς Πτολεμαῖδα, καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελφοὺς ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν παρ' αὐτοῖς. ⁸ Τῇ δὲ ἐπαύριον ἐξελθόντες ^l οἱ περὶ τὸν Παῦλον ἦλθον εἰς ^m Καισάρειαν· καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ εὐαγγελιστοῦ, ⁿ ὄντος ἐκ τῶν ἑπτὰ, ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ. ⁹ Τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέρες ^o παρθένοι

^a 21:1 κῶν | CT PCK PT κῶ

^b 21:3 αναφανέντες | CT TR αναφαναντες

^c 21:3 κατηχθημεν | CT κατηλθομεν

^d 21:3 ἦν το πλοῖον | ECM† txt | CT† το πλοῖον ην

^e 21:4 καὶ ἀνευροντες | CT ἀνευροντες δε

^f 21:4 μαθητας | CT ST τους μαθητας | PT [τους] μαθητας

^g 21:4 ἀναβαίνειν | CT επιβαινειν

^h 21:4 ἱερουσαλημ | CT PT ιεροσολυμα

ⁱ 21:5 ημας εξαρτισαι | SBL TH WH εξαρτισαι ημας

^j 21:5–6 προσηυξαμεθα καὶ ἀσπασαμενοι ἀλλήλους | CT προσευξαμενοι

ἀπησπασαμεθα ἀλλήλους καὶ

^k 21:6 ἐπεβημεν | ECM NA ανεβημεν | SBL TH WH ενεβημεν

^l 21:8 οἱ περὶ τον παυλον ηλθον | SCR οἱ περὶ τον παυλον ηλθομεν | ECM NA PCK PT RP^{ms} SBL TH ηλθομεν | WH ηλθαμεν

^m 21:8 καισαρειαν | WH καισαριαν

ⁿ 21:8 οντος | TR του οντος

^o 21:9 παρθενοι τεσσαρες | CT τεσσαρες παρθενοι

τέσσαρες προφητεύουσαι. ¹⁰ Ἐπιμενόντων δὲ ^a ἡμῶν ἡμέρας πλείους, κατήλθεν τις ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας προφήτης ὀνόματι Ἄγαθος. ¹¹ Καὶ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἄρας τὴν ζώνην τοῦ Παύλου, δῆσας ^b τε αὐτοῦ ^c τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας εἶπεν, Τάδε λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, Τὸν ἄνδρα οὗ ἐστὶν ἡ ζώνη αὕτη, οὕτως δῆσουσιν ^d ἐν Ἱερουσαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ παραδώσουσιν εἰς χεῖρας ἐθνῶν. ¹² Ὡς δὲ ἠκούσαμεν ταῦτα, παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι, τοῦ μὴ ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ. ¹³ ^e Ἀπεκρίθη τε ^f ὁ Παῦλος, Τί ποιεῖτε κλαίοντες καὶ συνθρύπτοντές μου τὴν καρδίαν; Ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι, ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐτοίμως ἔχω ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. ¹⁴ Μὴ πειθομένου δὲ αὐτοῦ, ἡσυχάσαμεν εἰπόντες, ^g Τὸ θέλημα τοῦ κυρίου ^h γενέσθω.

¹⁵ Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ⁱ ἐπισκευασάμενοι ἀνεβαίνομεν εἰς ^j Ἱερουσαλὴμ. ¹⁶ Συνήλθον δὲ καὶ τῶν μαθητῶν ἀπὸ ^k Καισαρείας σὺν ἡμῖν, ἄγοντες παρ' ᾧ ^l ξενισθῶμεν, Μνάσωνί τιτι Κυπρίῳ, ἀρχαίῳ μαθητῇ.

¹⁷ Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀσμένως ^l ἐδέξαντο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί. ¹⁸ Τῇ ^m δὲ ἐπιούσῃ εἰσήει ὁ Παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς Ἰάκωβον, πάντες τε παρεγένοντο οἱ πρεσβύτεροι. ¹⁹ Καὶ ἀσπασάμενος αὐτούς, ἐξηγεῖτο καθ' ἓν ἕκαστον ὧν ἐποίησεν ὁ θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσιν διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ. ²⁰ Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐδόξαζον τὸν ⁿ κύριον, ^o εἰπόντες

^a 21:10 ημων | CT om.

^b 21:11 τε αυτου | CT αυτου

^c 21:11 τους ποδας και τας χειρας | TR τας χειρας και τους ποδας

^d 21:11 εν | PT εις

^e 21:13 απεκριθη τε | TR απεκριθη δε | CT τοτε απεκριθη

^f 21:13 ο | ECM[†] ιxt | [WH] | ECM[†] δε ο | ECM[†] om.

^g 21:14 το θελημα του κυριου | CT του κυριου το θελημα

^h 21:14 γενεσθω | CT PT γινεσθω

ⁱ 21:15 επισκευασαμενοι | TR αποσκευασαμενοι

^j 21:15 ιερουσαλημ | CT ιεροσολυμα

^k 21:16 καισαρειας | WH καισαριας

^l 21:17 εδεξαντο | CT απεδεξαντο

^m 21:18 δε | CT[†] ιxt | ECM[†] τε

ⁿ 21:20 κυριον | CT θεον

^o 21:20 ειποντες | ECM NA PT SBL TR

ειπον τε | TH WH ειπαν τε

αὐτῷ, Θεωρεῖς, ἀδελφέ, πόσαι μυριάδες εἰσὶν ^aἸουδαίων τῶν πεπιστευκότων· καὶ πάντες ζηλωταὶ τοῦ νόμου ὑπάρχουσιν· ²¹κατηχήθησαν δὲ περὶ σοῦ, ὅτι ἀποστασίαν διδάσκεις ἀπὸ ^bΜωϋσέως τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη πάντας Ἰουδαίους, λέγων μὴ περιτέμνειν αὐτοὺς τὰ τέκνα, μηδὲ τοῖς ἔθεσιν περιπατεῖν. ²²Τί οὖν ἐστίν; Πάντως ^cδεῖ πλήθος συνελθεῖν· ἀκούσονται γὰρ ὅτι ἐλήλυθας. ²³Τοῦτο οὖν ποιήσον ὅ σοι λέγομεν· εἰσὶν ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες εὐχὴν ἔχοντες ^dἐφ' ἑαυτῶν· ²⁴τούτους παραλαβὼν ἀγνίσθητι σὺν αὐτοῖς, καὶ δαπάνησον ἐπ' αὐτοῖς, ἵνα ^eἔξηρῶνται τὴν κεφαλὴν, καὶ ^fγνῶσιν πάντες ὅτι ὧν κατήχηνται περὶ σοῦ οὐδὲν ἐστίν, ἀλλὰ στοιχεῖς καὶ αὐτὸς ^gτὸν νόμον φυλάσσων. ²⁵Περὶ δὲ τῶν πεπιστευκότων ἐθνῶν ἡμεῖς ^hἐπεστείλαμεν, κρίναντες ⁱμηδὲν τοιοῦτον τηρεῖν αὐτούς, εἰ μὴ φυλάσσεσθαι αὐτοὺς τό τε εἰδωλόθυτον καὶ ^jτὸ αἷμα καὶ πνικτὸν καὶ πορνείαν. ²⁶Τότε ὁ Παῦλος παραλαβὼν τοὺς ἄνδρας, τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς ἀγνισθεὶς εἰσῆει εἰς τὸ ἱερόν, διαγγέλλων τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἡμερῶν τοῦ ἀγνισμοῦ, ἕως οὗ προσηνέχθη ὑπὲρ ἐνὸς ἐκάστου αὐτῶν ἢ προσφορὰ.

²⁷Ὡς δὲ ^kἔμελλον αἱ ἑπτὰ ἡμέραι συντελεῖσθαι, οἱ ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι, θεασάμενοι αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ, συνέχεον πάντα τὸν ὄχλον, καὶ ^lἐπέβαλον ^mτὰς χεῖρας ἐπ' αὐτόν, ²⁸κράζοντες, Ἄνδρες ⁿἸσραηλῖται, βοηθεῖτε. Οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου τούτου πάντας ^oπανταχοῦ διδάσκων· ἔτι τε καὶ Ἑλληνας εἰσήγαγεν

^a 21:20 ἰουδαιων | CT εν τοις ιουδαιοις

^b 21:21 μωυσεως | PCK RP^{ms} μωυσεος | HF TR μωσεως

^c 21:22 δει πληθος συνελθειν ακουσονται γαρ | CT ακουσονται

^d 21:23 εφ | SBL WH αφ

^e 21:24 ξυρησονται | CT ξυρησονται

^f 21:24 γνωσιν | CT γνωσονται

^g 21:24 τον νομον φυλασσων | CT φυλασσων τον νομον

^h 21:25 επεστειλαμεν | SBL WH

απεστειλαμεν

ⁱ 21:25 μηδεν τοιουτον τηρειν αυτους ει μη | CT om.

^j 21:25 το | CT om.

^k 21:27 εμελλον | PCK ημελλον

^l 21:27 επεβαλον | WH επεβαλαν

^m 21:27 τας χειρας επ αυτον | CT PCK επ αυτον τας χειρας

ⁿ 21:28 ισραηλιται | TH WH ισραηλειται

^o 21:28 πανταχου | CT πανταχη

εἰς τὸ ἱερόν, καὶ κεκοίνωκεν τὸν ἅγιον τόπον τοῦτον. ²⁹ Ἦσαν γὰρ ^aἐωρακότες Τρόφιμον τὸν Ἐφέσιον ἐν τῇ πόλει σὺν αὐτῷ, ὃν ἐνόμιζον ὅτι εἰς τὸ ἱερόν εἰσήγαγεν ὁ Παῦλος. ³⁰ ^bἘκινήθη τε ἡ πόλις ὅλη, καὶ ἐγένετο συνδρομὴ τοῦ λαοῦ· καὶ ἐπιλαβόμενοι τοῦ Παύλου εἶλκον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ· καὶ εὐθέως ἐκλείσθησαν αἱ θύραι. ³¹ Ζητούντων ^cδὲ αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ἀνέβη φάσις τῷ χιλιάρχῳ τῆς ^dσπείρης, ὅτι ὅλη ^eσυγκέχυται Ἰερουσαλήμ· ³² ὃς ἐξαυτῆς παραλαβὼν στρατιώτας καὶ ἑκατοντάρχους, κατέδραμεν ἐπ’ αὐτούς· οἱ δὲ, ἰδόντες τὸν χιλιάρχον καὶ τοὺς στρατιώτας, ἐπαύσαντο τύπτοντες τὸν Παῦλον. ³³ ^gἘγγίσας δὲ ὁ χιλιάρχος ἐπελάβετο αὐτοῦ, καὶ ἐκέλευσεν δεθῆναι ἀλύσεσιν δυσίν· καὶ ἐπυνθάνετο τίς ^hἂν εἴη, καὶ τί ἐστιν πεποιηκώς. ³⁴ Ἄλλοι δὲ ἄλλο τι ⁱἐβόων ἐν τῷ ὄχλῳ· μὴ ^jδυναμένοιο δὲ γινῶναι τὸ ἀσφαλὲς διὰ τὸν θόρυβον, ἐκέλευσεν ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβολήν. ³⁵ Ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ τοὺς ἀναβαθμούς, συνέβη βαστάζεσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν διὰ τὴν βίαν τοῦ ὄχλου. ³⁶ Ἠκολούθει γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ^kκραζόν, Αἶρε αὐτόν.

³⁷ Μέλλων ^lτε ^mεἰσαγέσθαι εἰς τὴν παρεμβολήν ὁ Παῦλος λέγει τῷ χιλιάρχῳ, Εἰ ἔξεστίν μοι ⁿεἰπεῖν πρὸς σε; Ὁ δὲ ἔφη, Ἑλληνιστὶ γινώσκεις; ³⁸ Οὐκ ἄρα σὺ εἰ ὁ Αἰγύπτιος ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀναστατώσας καὶ ἐξαγαγὼν εἰς τὴν ἔρημον τοὺς τετρακισχιλίους ἄνδρας τῶν σικαρίων; ³⁹ Εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος, Ἐγὼ ἄνθρωπος μέν εἰμι Ἰουδαῖος, Ταρσεὺς τῆς Κιλικίας, οὐκ ἀσήμου πόλεως πολίτης· δέομαι δέ σου,

^a 21:29 εωρακοτες | CT TR προεωρακοτες

^b 21:30 εκινηθη | TH εκεινηθη

^c 21:31 δε | CT τε

^d 21:31 σπειρης | PCK σπειρας

^e 21:31 συγκεχυται | ECM[†] txt | ECM[†] NA SBL συγχυννεται | TH WH συνχυννεται

^f 21:32 εκατονταρχους | CT εκατονταρχας

^g 21:33 εγγισας δε | CT TR τοτε εγγισας

^h 21:33 αν | [PT] | CT om.

ⁱ 21:34 βοων | CT επεφωνουν

^j 21:34 δυναμενος δε | CT δυναμενου δε αυτου

^k 21:36 κραζον | CT κραζοντες

^l 21:37 τε | PCK δε

^m 21:37 εισαγεσθαι εις την παρεμβολην | PCK εις την παρεμβολην εισαγεσθαι

ⁿ 21:37 ειπειν | CT PT TR ειπειν τι

ἐπίτρεψόν μοι λαλήσαι πρὸς τὸν λαόν. ⁴⁰ Ἐπιτρέψαντος δὲ αὐτοῦ, ὁ Παῦλος ἐστὼς ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν κατέσεισεν τῇ χειρὶ τῷ λαῷ· πολλῆς δὲ σιγῆς γενομένης, ^aπροσεφώνει τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ λέγων,

22 Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατέ μου τῆς πρὸς ὑμᾶς ^bνυνὶ ἀπολογίας.

² Ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ προσεφώνει αὐτοῖς, μᾶλλον παρέσχον ἡσυχίαν. Καί φησιν,

³ Ἐγὼ ^cμέν εἰμι ἀνὴρ Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας, ἀνατεθραμμένος δὲ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιήλ, πεπαιδευμένος κατὰ ἀκρίβειαν τοῦ πατρῷου νόμου, ζηλωτῆς ὑπάρχων τοῦ θεοῦ, καθὼς πάντες ὑμεῖς ἐστε σήμερον· ⁴ ὃς ταύτην τὴν ὁδὸν ἐδίωξα ἄχρι θανάτου, δεσμεύων καὶ παραδιδούς εἰς φυλακὰς ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας. ⁵ Ὡς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς μαρτυρεῖ μοι, καὶ πᾶν τὸ πρεσβυτέριον· παρ' ὧν καὶ ἐπιστολὰς δεξάμενος πρὸς τοὺς ἀδελφούς, εἰς Δαμασκὸν ἐπορευόμην, ἄζων καὶ τοὺς ἐκεῖσε ὄντας δεδεμένους εἰς Ἱερουσαλήμ, ἵνα τιμωρηθῶσιν. ⁶ Ἐγένετο δέ μοι πορευομένῳ καὶ ἐγγίζοντι τῇ Δαμασκῷ, περὶ μεσημβρίαν, ἐξαίφνης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ περιαστράψαι φῶς ἱκανὸν περὶ ἐμέ. ⁷ ^d Ἔπεσά τε εἰς τὸ ἔδαφος, καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι, Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις; ⁸ Ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην, Τίς εἶ, κύριε; Εἶπέν τε πρὸς ^eμε, Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὃν σὺ διώκεις. ⁹ Οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ μὲν φῶς ἐθεάσαντο, ^f καὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο· τὴν δὲ φωνὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι. ¹⁰ Εἶπον δέ, Τί ποιήσω, κύριε; Ὁ δὲ κύριος εἶπεν πρὸς με, Ἀναστὰς πορεύου εἰς Δαμασκόν· κακεῖ σοι λαληθήσεται περὶ πάντων ὧν τέτακται σοι ποιῆσαι. ¹¹ Ὡς δὲ οὐκ ἐνέβλεπον ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ

^a 21:40 προσεφωνεῖ | CT HF PT TR
προσεφωνησε(v)

^b 22:1 νυνὶ | TR νυν

^c 22:3 μὲν | CT om.

^d 22:7 επεσα | PCK PT RP^{mg} TR επεσον

^e 22:8 με | SBL TH WH εμε

^f 22:9 και εμφοβοι εγενοντο | CT om.

φωτὸς ἐκείνου, χειραγωγούμενος ὑπὸ τῶν συνόντων μοι, ἦλθον εἰς Δαμασκόν. ¹² Ἀνανίας δέ τις, ἀνὴρ ^aεὐσεβὴς κατὰ τὸν νόμον, μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν ^bκατοικούντων Ἰουδαίων, ¹³ ἔλθὼν πρὸς ^cμε καὶ ἐπιστὰς εἶπέν μοι, Σαοὺλ ἀδελφέ, ἀνάβλεψον. Κἀγὼ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀνέβλεψα εἰς αὐτόν. ¹⁴ Ὁ δὲ εἶπεν, Ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν προεχειρίσατό σε γνῶναι τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον, καὶ ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ. ¹⁵ Ὅτι ἔση μάρτυς αὐτῷ πρὸς πάντας ἀνθρώπους ὧν ἐώρακας καὶ ἤκουσας. ¹⁶ Καὶ νῦν τί μέλλεις; Ἀναστὰς βάπτισαι καὶ ἀπόλουσαι τὰς ἁμαρτίας σου, ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα ^dτοῦ κυρίου. ¹⁷ Ἐγένετο δέ μοι ὑποστρέψαντι εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ προσευχομένου μου ἐν τῷ ἱερῷ, γενέσθαι με ἐν ἐκστάσει, ¹⁸ καὶ ἰδεῖν αὐτὸν λέγοντά μοι, Σπεῦσον καὶ ἔξελθε ἐν τάχει ἐξ Ἱερουσαλήμ· διότι οὐ παραδέξονται σου ^eτὴν μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ. ¹⁹ Κἀγὼ εἶπον, Κύριε, αὐτοὶ ἐπίστανται ὅτι ἐγὼ ἤμην φυλακίζων καὶ ^fδέρων κατὰ τὰς συναγωγὰς τοὺς πιστεύοντας ^gἐπὶ σέ. ²⁰ καὶ ὅτε ^hἐξεχείτο τὸ αἷμα Στεφάνου τοῦ μάρτυρός σου, καὶ αὐτὸς ἤμην ἐφεστὼς καὶ συνευδοκῶν ⁱτῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ, φυλάσσω τὰ ἱμάτια τῶν ἀναιρούντων αὐτόν. ²¹ Καὶ εἶπεν πρὸς με, Πορεύου, ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη μακρὰν ἐξαποστελῶ σε.

²² Ἦκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου τοῦ λόγου, καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν λέγοντες, Αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν τοιοῦτον· οὐ γὰρ ^jκαθῆκεν αὐτὸν ζῆν. ²³ ^kΚραζόντων δὲ αὐτῶν, καὶ ^lρίπτουσιν τὰ ἱμάτια, καὶ κονιορτὸν βαλλόντων εἰς τὸν ἄερα,

^a 22:12 εὐσεβὴς | CT HF ευλαβης

^b 22:12 κατοικούντων | HF PCK κατοικούντων εν δαμασκῳ | PT κατοικούντων [εν δαμασκῳ]

^c 22:13 με | SBL TH WH εμε

^d 22:16 του κυριου | CT αυτου

^e 22:18 την | CT om.

^f 22:19 δερων | PCK διαιρων

^g 22:19 επι | PCK εις

^h 22:20 εξεχειτο | CT εξεχυννετο

ⁱ 22:20 τη αναηρεσει αυτου φυλασσων | PCK PT RP^{ms} TR τη αναηρεσει αυτου και φυλασσων | CT και φυλασσων

^j 22:22 καθηκεν | TR καθηκον

^k 22:23 κραζοντων δε | ECM^f PCK PT RP^{ms} TR κραυγαζοντων δε | CT^f κραυγαζοντων τε

^l 22:23 ριπτουσιν | PT ριπτωντων

²⁴ ἐκέλευσεν ^aαὐτὸν ὁ χιλιάρχος ἄγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολήν, ^bεἰπὼν μάλιστα ἀνετάζεσθαι αὐτόν, ἵνα ἐπιγνῶ δι' ἣν αἰτίαν οὕτως ἐπεφώνουν αὐτῷ. ²⁵ Ὡς δὲ ^cπροέτεινεν αὐτὸν τοῖς ἱμαῖσιν, εἶπεν πρὸς τὸν ἐστῶτα ἐκατόνταρχον ὁ Παῦλος, Εἰ ἄνθρωπον Ῥωμαῖον καὶ ἀκατάκριτον ἕξεστιν ὑμῖν μαστίζειν; ²⁶ Ἀκούσας δὲ ὁ ^dἐκατόνταρχος, προσελθὼν ^eἀπήγγειλεν τῷ χιλιάρχῳ λέγων, ^fὍρα τί μέλλεις ποιεῖν· ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὐδ-
τος Ῥωμαῖός ἐστιν. ²⁷ Προσελθὼν δὲ ὁ χιλιάρχος εἶπεν αὐτῷ, Λέγε μοι, ^gεἰ σὺ Ῥωμαῖός εἶ; Ὁ δὲ ἔφη, Ναί. ²⁸ Ἀπεκρίθη ^hτε ὁ χιλιάρχος, Ἐγὼ πολλοῦ κεφαλαίου τὴν πολιτείαν ταύτην ἐκτη-
σάμην. Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη, Ἐγὼ δὲ καὶ γεγέννημαι. ²⁹ Εὐθέως οὖν ἀπέστησαν ⁱἀπ' αὐτοῦ οἱ μέλλοντες αὐτὸν ἀνετάζειν. Καὶ ὁ χιλιάρχος δὲ ἐφοβήθη, ἐπιγνούς ὅτι Ῥωμαῖός ἐστιν, καὶ ὅτι ⁱἦν αὐτὸν δεδεκώς.

³⁰ Τῇ δὲ ἐπαύριον βουλόμενος γνῶναι τὸ ἀσφαλές, τὸ τί κατηγορεῖται ^jπαρὰ τῶν Ἰουδαίων, ἔλυσεν αὐτὸν ^kἀπὸ τῶν δεσμῶν, καὶ ἐκέλευσεν ^lἐλθεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ^mὅλον τὸ συνέδριον ⁿαὐτῶν, καὶ καταγαγὼν τὸν Παῦλον ἔστησεν εἰς αὐτούς.

23 Ἀτενίσας δὲ ^oὁ Παῦλος τῷ συνεδρίῳ εἶπεν, Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ πάσῃ συνειδήσει ἀγαθῇ πεπολίτευμαι τῷ θεῷ ἄχρι ταύτης τῆς ἡμέρας. ² Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας ἐπέ-
ταξεν τοῖς παρεστῶσιν αὐτῷ τύπτειν αὐτοῦ τὸ στόμα. ³ Τότε ὁ Παῦλος πρὸς αὐτὸν εἶπεν, Τύπτειν σε μέλλει ὁ θεός, τοῖχε

^a 22:24 αυτον ο χιλιάρχος αγεσθαι |

PCK ο χιλιάρχος αγεσθαι αυτον | CT ο χιλιάρχος εισαγεσθαι αυτον

^b 22:24 ειπων | CT ειπας

^c 22:25 προετεινεν | CT PCK PT RP^{mg} SCR προετειναν

^d 22:26 εκατονταρχος | ECM NA SBL WH εκατονταρχης

^e 22:26 απηγγειλεν τω χιλιάρχω | CT PCK τω χιλιάρχω απηγγειλεν

^f 22:26 ορα | CT om.

^g 22:27 ει | CT om.

^h 22:28 τε | CT δε

ⁱ 22:29 ην αυτον | CT αυτον ην

^j 22:30 παρα | CT PCK υπο

^k 22:30 απο των δεσμων | CT om.

^l 22:30 ελθειν | CT συνελθειν

^m 22:30 ολον | CT PCK παν

ⁿ 22:30 αυτων | CT om.

^o 23:1 ο παυλος τω συνεδριω | WH παυλος τω συνεδριω | ECM TH τω συνεδριω ο παυλος

κεκονιαμένε· καὶ σὺ κάθε κρίνων με κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρανομῶν κελεύεις με τύπτεσθαι; ⁴ Οἱ δὲ παρεστῶτες ^a εἶπον, Τὸν ἀρχιερέα τοῦ θεοῦ λοιδορεῖς; ⁵ Ἐφ' ἧς ὁ Παῦλος, Οὐκ ἤδεις, ἀδελφοί, ὅτι ἐστὶν ἀρχιερεὺς· γέγραπται ^b γάρ, Ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς. ⁶ Γνοὺς δὲ ὁ Παῦλος ὅτι τὸ ἐν μέρος ἐστὶν Ὑσαδδουκαίων, τὸ δὲ ἕτερον Φαρισαίων, ^d ἔκραξεν ἐν τῷ συνεδρίῳ, Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ Φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς ὙΦαρισαίου· περὶ ἐλπίδος καὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ^e ἐγὼ κρίνομαι. ⁷ Τοῦτο δὲ αὐτοῦ ^g λαλήσαντος, ἐγένετο στάσις τῶν ^h Φαρισαίων, καὶ ἐσχίσθη τὸ πλῆθος. ⁸ Σαδδουκαῖοι ⁱ μὲν γὰρ λέγουσιν μὴ εἶναι ἀνάστασιν, ^j μὴδὲ ἄγγελον, μήτε πνεῦμα· Φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσιν τὰ ἀμφότερα. ⁹ Ἐγένετο δὲ κραυγὴ μεγάλη· καὶ ἀναστάντες ^k οἱ γραμματεῖς τοῦ μέρους τῶν Φαρισαίων διεμάχοντο λέγοντες, Οὐδὲν κακὸν εὐρίσκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ· εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ ἢ ἄγγελος, ^l μὴ θεομαχῶμεν. ¹⁰ Πολλῆς δὲ ^m γενομένης στάσεως, ⁿ εὐλαβηθεὶς ὁ χιλιάρχος μὴ διασπασθῇ ὁ Παῦλος ὑπ' αὐτῶν, ἐκέλευσεν τὸ στράτευμα ^o καταβῆναι καὶ ἄρπάσαι αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν, ἄγειν ^p τε εἰς τὴν παρεμβολήν.

¹¹ Τῇ δὲ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἐπιστὰς αὐτῷ ὁ κύριος εἶπεν, Θάρσει ^q Παῦλε· ὥς γὰρ διεμαρτύρω τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ, οὕτως σε δεῖ καὶ εἰς Ῥώμην μαρτυρῆσαι.

^a 23:4 ειπον | CT ειπαν

^b 23:5 γαρ | NA SBL TH WH γαρ οτι

^c 23:6 σαδδουκαιων το δε ετερον φαρισαιων | PCK φαρισαιων το δε ετερον σαδδουκαιων

^d 23:6 εκραξεν | CT εκραζεν

^e 23:6 φαρισαιου | CT φαρισαιων

^f 23:6 εγω | [NA] | WH om.

^g 23:7 λαλησαντος | SBL WH λαλουντος | ECM NA TH ειποντος

^h 23:7 φαρισαιων | CT φαρισαιων και σαδδουκαιων | HF PCK PT RP^{ms} TR

φαρισαιων και των σαδδουκαιων

ⁱ 23:8 μεν | WH om.

^j 23:8 μηδε | CT PCK PT μητε

^k 23:9 οι γραμματεις | CT τινες των γραμματεων

^l 23:9 μη θεομαχωμεν | CT om.

^m 23:10 γενομενης | NA SBL TH WH γινομενης

ⁿ 23:10 ευλαβηθεις | CT φοβηθεις

^o 23:10 καταβηναι και | CT TR καταβαν

^p 23:10 τε | WH om.

^q 23:11 παυλε | CT om.

¹² Γενομένης δὲ ἡμέρας, ποιήσαντές ^aτινες τῶν Ἰουδαίων συστροφὴν, ἀνεθεμάτισαν ἑαυτούς, ^bλέγοντες μήτε φαγεῖν μήτε ^cπιεῖν ἕως οὐ ^dἀποκτείνωσιν τὸν Παῦλον. ¹³ Ἦσαν δὲ πλείους ^eτεσσαράκοντα οἱ ταύτην τὴν συνωμοσίαν ^fπεποιηκότες. ¹⁴ οἵτινες προσελθόντες τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς πρεσβυτέροις ^gεἶπον, Ἀναθέματι ἀνεθεματίσαμεν ἑαυτούς, μηδενὸς γεύσασθαι ἕως οὐ ^dἀποκτείνωμεν τὸν Παῦλον. ¹⁵ Νῦν οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε τῷ χιλιάρχῳ σὺν τῷ συνεδρίῳ, ὅπως ^hαὐριον αὐτὸν καταγάγῃ πρὸς ὑμᾶς, ὡς μέλλοντας διαγινώσκειν ἀκριβέστερον τὰ περὶ αὐτοῦ· ἡμεῖς δέ, πρὸ τοῦ ἐγγίσει αὐτόν, ἕτοιμοί ἐσμεν τοῦ ἀνελεῖν αὐτόν. ¹⁶ Ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς Παύλου ⁱτὸ ἔνεδρον, παραγενόμενος καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν παρεμβολήν, ἀπήγγειλεν τῷ Παύλῳ. ¹⁷ Προσκαλεσάμενος δὲ ὁ Παῦλος ἓνα τῶν ἑκατοντάρχων ἔφη, Τὸν νεανίαν τοῦτον ^jἀπάγαγε πρὸς τὸν χιλιάρχον· ἔχει γάρ ^kτι ἀπαγγεῖλαι αὐτῷ. ¹⁸ Ὁ μὲν οὖν παραλαβὼν αὐτόν ἤγαγεν πρὸς τὸν χιλιάρχον, καὶ φησιν, Ὁ δέσμιος Παῦλος προσκαλεσάμενός με ἠρώτησεν τοῦτον τὸν ^lνεανίαν ἀγαγεῖν πρὸς σε, ἔχοντά τι λαλήσαι σοι. ¹⁹ Ἐπιλαβόμενος δὲ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ χιλιάρχος, καὶ ἀναχωρήσας κατ' ἰδίαν ἐπυνθάνετο, Τί ἐστίν ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαί μοι; ²⁰ Εἶπεν δὲ ὅτι Οἱ Ἰουδαῖοι συνέθεντο τοῦ ἐρωτήσαι σε, ὅπως αὐριον ^mεἰς τὸ συνέδριον καταγάγῃς τὸν Παῦλον, ὡς ⁿμέλλοντά τι ἀκριβέστερον πυνθάνεσθαι περὶ αὐτοῦ. ²¹ Σὺ οὖν μὴ πεισθῇς αὐτοῖς· ἐνεδρεύουσιν γὰρ αὐ-

^a **23:12** τινες των ιουδαιων συστροφην |

CT συστροφην οι ιουδαιοι

^b **23:12** λεγοντες | PCK om.

^c **23:12** πειν | WH πειν

^d **23:12** αποκτεινωσιν | PCK ανελωσιν

^e **23:13** τεσσαρακοντα | CT τεσσερακοντα

^f **23:13** πεποιηκοτες | CT ποιησαμενοι

^g **23:14** ειπον | CT ειπαν

^h **23:15** αυριον αυτον καταγαγη προς |
PCK RP^{ms} αυριον καταγαγη αυτον προς |
CT καταγαγη αυτον εις

ⁱ **23:16** το ενεδρον | CT SCR την ενεδραν

^j **23:17** απαγαγε | SBL WH απαγε

^k **23:17** τι απαγγειλαι | ECM[†] txt | CT[†]
απαγγειλαι τι

^l **23:18** νεανιαν | ECM NA TH νεανισκον

^m **23:20** εις το συνεδριον καταγαγης τον
παυλον | CT τον παυλον καταγαγης εις
το συνεδριον

ⁿ **23:20** μελλοντα | ECM NA SBL μελλον |
PT μελλοντων | PCK RP^{ms} TR μελλοντες |
TH WH μελλον

τὸν ἐξ αὐτῶν ἄνδρες πλείους ^aτεσσαράκοντα, οἵτινες ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς μήτε φαγεῖν μήτε ^bπιεῖν ἕως οὗ ἀνέλωσιν αὐτόν· καὶ νῦν ^cἔτοιμοί εἰσιν προσδεχόμενοι τὴν ἀπὸ σοῦ ἐπαγγελίαν. **22** Ὁ μὲν οὖν χιλιάρχος ἀπέλυσεν τὸν ^dνεανίαν, παραγγείλας Μηδενὶ ἐκλαλῆσαι ὅτι ταῦτα ἐνεφάνισας πρὸς ^eμε. **23** Καὶ προσκαλεσάμενος ^fδύο τινὰς τῶν ἑκατοντάρχων εἶπεν, Ἐτοιμάσατε στρατιώτας διακοσίους ὅπως πορευθῶσιν ἕως ^gΚαισαρείας, καὶ ἵππεις ἑβδομήκοντα, καὶ δεξιολάβους διακοσίους, ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς νυκτός· **24** κτήνη τε παραστήσαι, ἵνα ἐπιβιβάσαντες τὸν Παῦλον διασώσωσιν πρὸς Φήλικα τὸν ἡγεμόνα· **25** γράψας ἐπιστολὴν ^hπεριέχουσαν τὸν τύπον τοῦτον·

26 Κλαύδιος Λυσίας τῷ κρατίστῳ ἡγεμόνι Φήλικι χαίρειν. **27** Τὸν ἄνδρα τοῦτον ⁱσυλληφθέντα ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, καὶ μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι ὑπ’ αὐτῶν, ἐπιστὰς σὺν τῷ στρατεύματι ^jἐξειλόμεν αὐτόν, μαθὼν ὅτι Ῥωμαῖός ἐστιν. **28** Βουλόμενος ^kδὲ γνῶναι τὴν αἰτίαν δι’ ἣν ἐνεκάλουν αὐτῷ, ^lκατήγαγον ^mαὐτόν εἰς τὸ συνέδριον αὐτῶν· **29** ὃν εὔρον ἐγκαλούμενον περὶ ζητημάτων τοῦ νόμου αὐτῶν, ⁿμηδὲν ἄξιον θανάτου ἢ δεσμῶν ^oἔγκλημα ἔχοντα. **30** Μηνυθείσης δέ μοι ἐπιβουλῆς εἰς τὸν ἄνδρα ^pμέλλειν ἔσεσθαι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ἐξαυτῆς ἔπεμψα πρὸς σε, παραγγείλας καὶ τοῖς κατηγοροῖς λέγειν ^qτὰ πρὸς αὐτὸν ἐπὶ σοῦ. ^rἘρρωσο.

^a **23:21** τεσσαρακοντα | CT τεσσερακοντα

^b **23:21** πειν | WH πειν

^c **23:21** ετοιμοι εισιν | CT εισιν ετοιμοι

^d **23:22** νεανιαν | CT νεανισκον

^e **23:22** με | SBL TH WH εμε

^f **23:23** δυο τινας | NA δυο [τινας] | SBL TH WH τινας δυο

^g **23:23** καισαρειας | WH καισαριας

^h **23:25** περιεχουσιν | CT εχουσιν

ⁱ **23:27** συλληφθεντα | CT συλλημφθεντα

^j **23:27** εξειλομην αυτον | CT εξειλαμην

^k **23:28** δε γνωναι | CT τε επιγνωναι

^l **23:28** κατηγαγον ... αυτων | [WH]

^m **23:28** αυτον | CT om.

ⁿ **23:29** μηδεν | CT PT TR μηδεν δε

^o **23:29** εγκλημα εχοντα | CT εχοντα εγκλημα

^p **23:30** μελλειν εσεσθαι υπο των ιουδαιων | CT εσεσθαι

^q **23:30** τα | [NA] | SBL WH om.

^r **23:30** ερρωσο | ECM[†] txt | ECM[†] NA SBL WH om.

³¹ Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται, κατὰ τὸ διατεταγμένον αὐτοῖς, ἀναλαβόντες τὸν Παῦλον, ἤγαγον διὰ ^aτῆς νυκτὸς εἰς τὴν Ἀντιπατρίδα. ³² Τῇ δὲ ἐπαύριον ἐάσαντες τοὺς ἰππεῖς ^bπορεύεσθαι σὺν αὐτῷ, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν παρεμβολήν· ³³ οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν ^cΚαισάρειαν, καὶ ἀναδόντες τὴν ἐπιστολὴν τῷ ἡγεμόνι, παρέστησαν καὶ τὸν Παῦλον αὐτῷ. ³⁴ Ἀναγνοὺς δὲ ^dὁ ἡγεμὼν, καὶ ἐπερωτήσας ἐκ ποίας ^eἐπαρχίας ἐστίν, καὶ πυθόμενος ὅτι ἀπὸ Κιλικίας, ³⁵ Διακούσομαί σου, ἔφη, ὅταν καὶ οἱ κατήγοροί σου παραγένωνται. ^fἘκέλευσέν τε αὐτὸν ἐν τῷ πραιτωρίῳ Ἡρώδου φυλάσσεσθαι.

24 Μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας μετὰ ^gτῶν πρεσβυτέρων καὶ ῥήτορος Τερτύλλου τινός, οἵτινες ἐνεφάνισαν τῷ ἡγεμόνι κατὰ τοῦ Παύλου. ² Κληθέντος δὲ ^hαὐτοῦ, ἤρξατο κατηγορεῖν ὁ Τέρτυλλος λέγων,

Πολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες διὰ σοῦ, καὶ ἱκατορθωμάτων γινομένων τῷ ἔθνει τούτῳ διὰ τῆς σῆς προνοίας, ³ πάντῃ τε καὶ πανταχοῦ ἀποδεχόμεθα, κράτιστε Φηλιξ, μετὰ πάσης εὐχαριστίας. ⁴ Ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ ⁱπλεῖόν σε ^kἐγκόπτω, παρακαλῶ ἀκοῦσαί σε ἡμῶν συντόμως τῇ σῇ ^lἐπιεικείᾳ. ⁵ Εὐρόντες γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον λοιπόν, καὶ ^mκινούντα ⁿστάσιν πᾶσιν τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην, πρωτοστάτην τε τῆς τῶν Ναζωραίων αἰρέσεως· ⁶ ὅς καὶ τὸ ἱερὸν ἐπέιρασεν βεβηλῶσαι·

^a 23:31 τῆς | CT om.

^b 23:32 πορεύεσθαι | ECM† txt | CT†
απερχεσθαι

^c 23:33 καισαρειαν | WH καισαριαν

^d 23:34 ο ἡγεμων | CT om.

^e 23:34 επαρχιας | CT επαρχιας

^f 23:35 εκελευσεν τε αυτον εν τω
πραιτωριω ηρωδου φυλασσεσθαι |
PCK PT TR εκελευσε(ν) τε αυτον εν τω
πραιτωριω του ηρωδου φυλασσεσθαι |
CT κελευσας εν τω πραιτωριω του

ηρωδου φυλασσεσθαι αυτον

^g 24:1 των πρεσβυτερων | CT
πρεσβυτερων τινων

^h 24:2 αυτου | [WH]

ⁱ 24:2 κατορθωματος | CT διορθωματος

^j 24:4 πλειον | PCK πλεον

^k 24:4 εγκοπτω | TH WH ενκοπτω

^l 24:4 επιεικεια | WH επιεικια

^m 24:5 κινουντα | TH κεινουντα

ⁿ 24:5 στασιν | CT στασεις

ὄν καὶ ἐκρατήσαμεν· ^{7 a} ⁸ παρ' οὗ δυνήσῃ, αὐτὸς ἀνακρίνας, περὶ πάντων τούτων ἐπιγνῶναι ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦμεν αὐτοῦ. ^{9 b} Συνεπέθεντο δὲ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, φάσκοντες ταῦτα οὕτως ἔχειν.

¹⁰ Ἀπεκρίθη ^c δὲ ὁ Παῦλος, νεύσαντος αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνος λέγειν,

Ἐκ πολλῶν ἐτῶν ὄντα σε ^dκριτὴν τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμενος, ^eεὐθυμότερον τὰ περὶ ἐμαντοῦ ἀπολογοῦμαι, ¹¹ δυναμένου σου ^fγνῶναι ὅτι οὐ πλείους εἰσὶν μοι ἡμέραι ^gδεκαδύο, ἂφ' ἧς ἀνέβην προσκυνήσων ^hἐν Ἱερουσαλήμ· ¹² καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ εὐδρὸν με πρὸς τινα διαλεγόμενον ἢ ⁱἐπισύστασιν ποιοῦντα ὄχλου, οὔτε ἐν ταῖς συναγωγαῖς, οὔτε κατὰ τὴν πόλιν. ¹³ ^jΟὔτε παραστήσαί ^kμε δύνανται περὶ ὧν ^lνὸν κατηγοροῦσίν μου. ¹⁴ Ὁμολογῶ δὲ τοῦτό σοι, ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν ἦν λέγουσιν αἵρεσιν, οὕτως λατρεύω τῷ πατρίῳ θεῷ, πιστεύων πᾶσιν τοῖς κατὰ τὸν νόμον καὶ ^mτοῖς προφήταις γεγραμμένοις· ¹⁵ ἐλπίδα ἔχων εἰς τὸν θεόν, ἦν καὶ αὐτοὶ οὗτοι προσδέχονται, ἀνάστασιν μέλλειν ἔσσεσθαι ⁿνεκρῶν, δικαίων τε καὶ ἀδίκων. ¹⁶ Ἐν τούτῳ ^o δὲ αὐτὸς ἀσκῶ, ἀπρόσκοπον συνείδησιν ^p ἔχων ^qπρὸς τὸν θεὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους διὰ παντός. ¹⁷ Δι' ἐτῶν δὲ

^a 24:7 *om.* (See Appendix C of this volume for an alternative Byzantine reading) | [[ECM]] καὶ κατὰ τὸν ἡμετερον νομον ηθελησαμεν κριναι [7] παρελθων δε λυσιας ο χιλιαρχος μετα πολλης βιας εκ των χειρων ημων απηγαγεν [8] κελευσας τους κατηγορους αυτου ερχεσθαι επι σε | [PT] TR καὶ κατὰ τὸν ἡμετερον νομον ηθελησαμεν κρινειν [7] παρελθων δε λυσιας ο χιλιαρχος μετα πολλης βιας εκ των χειρων ημων απηγαγε [8] κελευσας τους κατηγορους αυτου ερχεσθαι επι σε

^b 24:9 συνεπεθεντο | TR συνεθεντο

^c 24:10 δε | CT τε

^d 24:10 κριτην | PCK κριτην δικαιον

^e 24:10 ευθυμοτερον | CT ευθυμως

^f 24:11 γνωνα | CT επιγνωνα

^g 24:11 δεκαδυο | TR η δεκαδυο | CT δωδεκα

^h 24:11 εν | CT PT εις

ⁱ 24:12 επισυστασιν | CT επιστασιν

^j 24:13 ουτε | ECM† τα | CT† ουδε

^k 24:13 με δυνανται | PCK PT SCR

δυνανται | CT δυνανται σοι

^l 24:13 νυν | CT νυνι

^m 24:14 τοις | CT τοις εν τοις | PT [τοις εν] τοις

ⁿ 24:15 νεκρων | CT om.

^o 24:16 δε | CT και | PT δε και

^p 24:16 εχων | CT PT TR εχειν

^q 24:16 προς | PCK προς τε

πλειόνων ^aπαρεγενόμην ἐλεημοσύνας ποιήσω εἰς τὸ ἔθνος μου καὶ προσφοράς· ¹⁸ ἐν ^bοῖς εὗρόν με ἡγνισμένον ἐν τῷ ἱερῷ, οὐ μετὰ ὄχλου οὐδὲ μετὰ θορύβου, ^cτινὲς ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι· ¹⁹ οὗς ^dδεῖ ἐπὶ σοῦ παρῆναι καὶ κατηγορεῖν εἴ τι ἔχοιεν πρὸς ^eμε· ²⁰ Ἡ αὐτοὶ οὗτοι εἰπάτωσαν, ^fτί εὗρον ^gἐν ἐμοὶ ἀδίκημα, στάντος μου ἐπὶ τοῦ συνεδρίου, ²¹ ἢ περὶ μιάς ταύτης φωνῆς, ἣς ^hἔκραξα ἐστὼς ἐν αὐτοῖς, ὅτι Περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι σήμερον ⁱὑφ' ὑμῶν.

²² ^jἈκούσας δὲ ταῦτα ὁ Φῆλιξ ἀνεβάλετο αὐτούς, ἀκριβέστερον εἰδὼς τὰ περὶ τῆς ὁδοῦ, ^kεἰπὼν, Ὅταν Λυσίας ὁ χλῖ-
αρχος καταβῇ, διαγνώσομαι τὰ καθ' ὑμᾶς· ²³ διαταξάμενός ^lτε τῷ ἑκατοντάρχῃ τηρεῖσθαι ^mτὸν Παῦλον, ἔχειν τε ἄνεσιν, καὶ μηδένα κωλύειν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑπηρετεῖν ⁿἢ προσέρχεσθαι αὐτῷ.

²⁴ Μετὰ δὲ ἡμέρας τινάς, παραγενόμενος ὁ Φῆλιξ σὺν Δρουσίλλῃ τῇ ^oγυναικὶ οὔσῃ Ἰουδαία, μετεπέμψατο τὸν Παῦλον, καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς ^pχριστὸν πίστεως. ²⁵ Διαλεγόμενου δὲ αὐτοῦ περὶ δικαιοσύνης καὶ ἐγκρατείας καὶ τοῦ κρίματος τοῦ μέλλοντος ^qἔσεσθαι, ἔμφοβος γενόμενος ὁ Φῆλιξ ἀπεκρίθη, Τὸ νῦν ἔχον πορεύου· καιρὸν δὲ μεταλαβὼν μετακαλέσομαί σε· ²⁶ ἅμα ^rκαὶ ἐλπίζων ὅτι χρήματα δοθήσεται ^sαὐτῷ ὑπὸ τοῦ Παύλου, ^tὅπως λύσῃ αὐτόν· διὸ καὶ

^a 24:17 παρεγενομην ἐλεημοσύνας ποιήσω εἰς τὸ ἔθνος μου | CT ἐλεημοσύνας ποιήσω εἰς τὸ ἔθνος μου παρεγενομην

^b 24:18 οἷς | CT αἷς

^c 24:18 τινες | CT ST τινες δε

^d 24:19 δεῖ | CT PCK PT SCR εδει

^e 24:19 με | CT εμε

^f 24:20 τί | TR εἴ τι

^g 24:20 ἐν ἐμοὶ | CT om.

^h 24:21 ἐκραξα ἐστὼς ἐν αὐτοῖς | CT ἐκεκραξα ἐν αὐτοῖς ἐστὼς

ⁱ 24:21 ὑφ' | CT ἐφ

^j 24:22 ἀκούσας δε ταυτα ο φηλιξ

ανεβαλετο αυτους | CT ανεβαλετο δε αυτους ο φηλιξ

^k 24:22 ειπων | CT ειπας

^l 24:23 τε | CT om.

^m 24:23 τον παυλον | CT αυτον

ⁿ 24:23 η προσερχεσθαι | CT om.

^o 24:24 γυναικι | CT* ιδια γυναικι | ECM* PT TR γυναικι αυτου

^p 24:24 χριστον | CT PCK χριστον ιησουν

^q 24:25 εσεσθαι | CT om.

^r 24:26 και | PT TR δε και

^s 24:26 αυτω | [WH]

^t 24:26 οπως λυση αυτον | CT om.

πυκνότερον ^aαὐτὸν μεταπεμπόμενος ὡμίλει αὐτῷ. ²⁷ Διετίας δὲ πληρωθείσης, ἔλαβεν διάδοχον ὁ Φῆλιξ Πόρκιον Φῆστον· θέλων ^bτε ^cχάριτας καταθέσθαι τοῖς Ἰουδαίοις ὁ Φῆλιξ κατέλιπεν τὸν Παῦλον δεδεμένον.

25 Φῆστος οὖν ἐπιβὰς τῇ ^dἐπαρχίᾳ, μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπὸ ^eΚαισαρείας. ² Ἐνεφάνισαν ^fδὲ αὐτῷ ^gὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων κατὰ τοῦ Παύλου, καὶ παρεκάλουν αὐτόν, ³ αἰτούμενοι χάριν κατ' αὐτοῦ, ὅπως μεταπέμψηται αὐτόν εἰς Ἱερουσαλήμ, ἐνέδραν ποιοῦντες ἀνελεῖν αὐτόν κατὰ τὴν ὁδόν. ⁴ Ὁ μὲν οὖν Φῆστος ἀπεκρίθη, τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον ^hἐν Καισαρείᾳ, ἑαυτὸν δὲ μέλλειν ἐν τάχει ἐκπορεύεσθαι. ⁵ Οἱ οὖν ἰδυνάτοι ἐν ὑμῖν, φησίν, ⁱσυγκатаβάντες, εἴ τι ἐστὶν ^kἐν τῷ ἀνδρὶ τούτῳ, κατηγορεῖτωσαν αὐτοῦ.

⁶ Διατρίψας δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας ^lπλείους ἢ δέκα, καταβὰς εἰς ^mΚαισάρειαν, τῇ ἐπαύριον καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐκέλευσεν τὸν Παῦλον ἀχθῆναι. ⁷ Παραγενομένου δὲ αὐτοῦ, ⁿπεριέστησαν οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβεβηκότες Ἰουδαῖοι, πολλὰ καὶ βαρέα ^oαἰτιώματα ^pφέροντες κατὰ τοῦ Παύλου, ἃ οὐκ ἴσχυον ἀποδεῖξαι, ⁸ ἀπολογουμένου αὐτοῦ ὅτι Οὔτε εἰς τὸν νόμον τῶν Ἰουδαίων, οὔτε εἰς τὸ ἱερόν, οὔτε εἰς Καίσαρά τι ἥμαρτον. ⁹ Ὁ Φῆστος δὲ ^qτοῖς Ἰουδαί-

^a 24:26 αὐτον | PCK om.

^b 24:27 τε | ECM[†] txt | ECM[†] PCK PT δε

^c 24:27 χαριτας | CT χαριτα | PT χαριν

^d 25:1 επαρχια | CT επαρχεια

^e 25:1 καισαρειας | WH καισαριας

^f 25:2 δε | CT τε

^g 25:2 ο αρχιερεως | CT PCK οι αρχιερεις

^h 25:4 εν καισαρειαν | ECM NA SBL TH εις καισαρειαν | WH εις καισαριαν

ⁱ 25:5 δυνατοι εν υμιν φησιν | CT εν υμιν φησιν δυνατοι

^j 25:5 συγκαταβάντες | TH WH συνκαταβάντες

^k 25:5 εν τῷ ἀνδρὶ τούτῳ | SCR αποπον εν τῷ ἀνδρὶ τούτῳ | CT εν τῷ ἀνδρὶ αποπον

^l 25:6 πλείους | CT ου πλείους οκτώ

^m 25:6 καισαρειαν | WH καισαριαν

ⁿ 25:7 περιεστησαν | CT περιεστησαν αυτον

^o 25:7 αιτιωματα | PCK RP^{mg} TR αιτιαματα

^p 25:7–8 φεροντες κατα του παυλου α ουκ ισχυον αποδειξαι απολογουμενου αυτου | CT καταφεροντες α ουκ ισχυον αποδειξαι του παυλου απολογουμενου

^q 25:9 τοις ιουδαιοις θελων | CT PT θελων τοις ιουδαιοις

οις θέλων χάριν καταθέσθαι, ἀποκριθεὶς τῷ Παύλῳ εἶπεν, Θέλεις εἰς ^aἹεροσόλυμα ἀναβάς, ἐκεῖ περὶ τούτων ^bκρίνεσθαι ἐπ’ ἐμοῦ; ¹⁰ Εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος, ^dἘπὶ τοῦ βήματος Καίσαρος ἐστὼς εἰμι, οὐ με δεῖ κρίνεσθαι. Ἰουδαίους οὐδὲν ^eἠδίκησα, ὥς καὶ σὺ κάλλιον ἐπιγινώσκεις. ¹¹ Εἰ μὲν ^fγὰρ ἀδικῶ καὶ ἄξιον θανάτου πέπραχά τι, οὐ παραιτούμαι τὸ ἀποθανεῖν· εἰ δὲ οὐδέν ἐστιν ὧν οὗτοι κατηγοροῦσίν μου, οὐδεὶς με δύναται αὐτοῖς χαρίσασθαι. Καίσαρα ἐπικαλοῦμαι. ¹² Τότε ὁ Φῆστος ^gσυλλαλήσας μετὰ τοῦ συμβουλίου ἀπεκρίθη, Καίσαρα ἐπικέκλησαι; Ἐπὶ Καίσαρα πορεύσῃ.

¹³ Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων τινῶν, Ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς καὶ Βερνίκη κατήντησαν εἰς ^hΚαισάρειαν, ⁱἀσπασάμενοι τὸν Φῆστον. ¹⁴ Ὡς δὲ πλείους ἡμέρας ^jδιέτριβεν ἐκεῖ, ὁ Φῆστος τῷ βασιλεῖ ἀνέθετο τὰ κατὰ τὸν Παῦλον, λέγων, Ἀνὴρ τίς ἐστιν ^kκαταλελειμμένος ὑπὸ Φήλικος δέσμιος, ¹⁵ περὶ οὗ, γενομένου μου εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐνεφάνισαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων, αἰτούμενοι κατ’ αὐτοῦ ^lδίκην. ¹⁶ Πρὸς οὓς ἀπεκρίθην, ὅτι οὐκ ἔστιν ἔθος Ῥωμαίοις χαρίζεσθαι τινα ἄνθρωπον ^mεἰς ἀπώλειαν, πρὶν ἢ ὁ κατηγορούμενος κατὰ πρόσωπον ἔχει τοὺς κατηγοροὺς, τόπον τε ἀπολογίας λαβοῖ περὶ τοῦ ἐγκλήματος. ¹⁷ Συνελθόντων οὖν ⁿαὐτῶν ἐνθάδε, ἀναβολὴν μηδεμίαν ποιησάμενος, τῇ ἐξῆς καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος, ἐκέλευσα ἀχθῆναι τὸν ἄνδρα. ¹⁸ περὶ οὗ σταθέντες

^a 25:9 ιεροσολυμα | PT ιερουσαλημ

^b 25:9 κρινεσθαι | CT κριθηναί

^c 25:9 επ | PCK υπ

^d 25:10 επι του βηματος καισαρος εστως | WH εστως επι του βηματος καισαρος

^e 25:10 ηδικησα | TH WH ηδικηκα

^f 25:11 γαρ | CT ουν

^g 25:12 συλλαλησας | TH WH συναλησας

^h 25:13 καισαρειαν | WH καισαριαν

ⁱ 25:13 ασπασαμενοι | PCK PT RP^{mg} TR ασπασομενοι

^j 25:14 διετριβεν | CT PCK PT RP^{mg} TR διετριβον

^k 25:14 καταλελειμμενος | WH καταλελειμμενος

^l 25:15 δικην | CT καταδικην

^m 25:16 εις απωλειαν | CT om.

ⁿ 25:17 αυτων | [NA] | SBL WH om.

οἱ κατήγοροι οὐδεμίαν αἰτίαν ^aἐπέφερον ὧν ^bὑπενόουν ἐγώ, ¹⁹ζητήματα δέ τινα περὶ τῆς ἰδίας δεισισδαιμονίας εἶχον πρὸς αὐτόν, καὶ περί τινος Ἰησοῦ τεθνηκότος, ὃν ἔφασκεν ὁ Παῦλος ζῆν. ²⁰Ἀπορούμενος δὲ ἐγὼ ^cτὴν περὶ ^dτούτου ζήτησιν, ἔλεγον, εἰ βούλοιο πορεύεσθαι εἰς ^eἹερουσαλήμ, κάκει κρίνεσθαι περὶ τούτων. ²¹Τοῦ δὲ Παύλου ἐπικαλεσαμένου τηρηθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ Σεβαστοῦ διάγνωσιν, ἐκέλευσα τηρεῖσθαι αὐτόν, ἕως οὗ ^fπέμψω αὐτὸν πρὸς Καίσαρα. ²²Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Φῆστον ^gἔφη, Ἐβουλόμην καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀκοῦσαι. ^hὉ δέ, Αὔριον, φησίν, ἀκούσῃ αὐτοῦ.

²³Τῇ οὖν ἐπαύριον, ἐλθόντος τοῦ Ἀγρίππα καὶ τῆς Βερνίκης μετὰ πολλῆς φαντασίας, καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸ ἀκροατήριον, σὺν τε ⁱτοῖς χιλιάρχοις καὶ ἀνδράσιν τοῖς κατ' ἐξοχὴν ^jοὐσίς τῆς πόλεως, καὶ κελεύσαντος τοῦ Φήστου, ἤχθη ὁ Παῦλος. ²⁴Καὶ φησιν ὁ Φῆστος, Ἀγρίππα βασιλεῦ, καὶ πάντες οἱ ^kσυμπαρόντες ἡμῖν ἄνδρες, θεωρεῖτε τοῦτον περὶ οὗ ^lπάν τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ^mἐνέτυχόν μοι ἔν τε Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε, ⁿἐπιβοῶντες μὴ δεῖν ^oζῆν αὐτὸν μηκέτι. ²⁵Ἐγὼ δὲ ^pκαταλαβόμενος μηδὲν ἄξιον ^qθανάτου αὐτὸν πεπραχέναι, ^rκαὶ αὐτοῦ δὲ τούτου ἐπικαλεσαμένου τὸν Σεβαστόν, ἔκρινα πέμπειν ^sαὐτόν. ²⁶Περὶ οὗ ἀσφαλές τι γράψαι τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω. Διὸ προήγαγον αὐτὸν ἐφ' ὑμῶν, καὶ μάλιστα ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὅπως τῆς ἀνακρίσεως γενομένης σχῶ ^tτι

^a 25:18 επεφερον | CT εφερον

^b 25:18 υπενοουν εγω | ECM TH εγω
υπενοουν πονηραν | NA SBL WH εγω
υπενοουν πονηρων

^c 25:20 την περι | CT† τα | ECM† TR εις την
περι | PCK περι την

^d 25:20 τουτου | CT PCK τουτων

^e 25:20 ιερουσαλημ | CT PT ιεροσολυμα

^f 25:21 πεμψω | CT αναπεμψω

^g 25:22 εφη | CT om.

^h 25:22 ο δε | CT om.

ⁱ 25:23 τοις | CT om.

^j 25:23 ουσιν | CT om.

^k 25:24 συμπαροντες | TH WH
συνπαροντες

^l 25:24 παν | CT απαν

^m 25:24 ενετυχον | WH ενετυχεν

ⁿ 25:24 επιβοωντες | CT βοωντες

^o 25:24 ζην αυτον | CT αυτον ζην

^p 25:25 καταλαβομενος | CT κατελαβομην

^q 25:25 θανατου αυτον | CT αυτον
θανατου

^r 25:25 και | CT om.

^s 25:25 αυτον | CT om.

^t 25:26 τι γραψαι | CT τι γραψω

γράψαι. ²⁷ Ἄλογον γάρ μοι δοκεῖ, πέμποντα δέσμιον, μὴ καὶ τὰς κατ' αὐτοῦ αἰτίας σημᾶναι.

26 Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη, Ἐπιτρέπεται σοι ^aὑπὲρ σεαυτοῦ λέγειν. Τότε ὁ Παῦλος ^bἀπελογεῖτο, ἐκτείνας τὴν χεῖρα,

² Περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ἡγῆμαι ἐμαυτὸν μακάριον ^cἐπὶ σοῦ μέλλων ἀπολογεῖσθαι σήμερον· ³ μάλιστα γνώστην ὄντα ^dσὲ πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους ^eἡθῶν τε καὶ ζητημάτων· διὸ δέομαί ^fσου, μακροθύμως ἀκοῦσαί μου. ⁴ Τὴν μὲν οὖν βίωσίν μου ^gτὴν ἐκ νεότητος, τὴν ἀπ' ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ ἔθνει μου ^hἐν Ἱεροσολύμοις, ἴσασιν πάντες ⁱοἱ Ἰουδαῖοι, ⁵ προγινώσκοντές με ἄνωθεν, ἐὰν θέλωσιν μαρτυρεῖν, ὅτι κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην αἴρεσιν τῆς ἡμετέρας θρησκείας ἔζησα Φαρισαῖος. ⁶ Καὶ νῦν ἐπ' ἐλπίδι τῆς ^jπρὸς τοὺς ^kπατέρας ἐπαγγελίας γενομένης ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἔστηκα κρινόμενος, ⁷ εἰς ἣν τὸ δωδεκάφυλον ἡμῶν ἐν ^lἐκτενεῖα νύκτα καὶ ἡμέραν λατρεῦδον ἐλπίζει καταντῆσαι· περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι, ^mβασιλεῦ Ἀγρίππα, ὑπὸ Ἰουδαίων. ⁸ Τί ἄπιστον κρίνεται παρ' ὑμῖν, εἰ ὁ θεὸς νεκροὺς ἐγείρει; ⁹ Ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα ἐμαυτῷ πρὸς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου δεῖν πολλὰ ἐναντία πρᾶξαι· ¹⁰ ὃ καὶ ἐποίησα ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ ⁿπολλοὺς τῶν ἁγίων ἐγὼ ^oφυλακαῖς κατέκλεισα, τὴν παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἐξουσίαν λαβών, ἀναι-

^a 26:1 ὑπερ | ECM NA περι

^b 26:1 ἀπελογεῖτο ἐκτείνας τὴν χεῖρα | CT
PT ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἀπελογεῖτο

^c 26:2 ἐπὶ σοῦ μέλλων ἀπολογεῖσθαι
σημερον | CT ἐπὶ σοῦ μέλλων σημερον
ἀπολογεῖσθαι | TR μέλλων ἀπολογεῖσθαι
ἐπὶ σοῦ σημερον

^d 26:3 σε | SCR σε εἰδώς

^e 26:3 ἡθῶν | CT PCK PT RP^{mg} TR εθῶν

^f 26:3 σου | CT om.

^g 26:4 τὴν | [NA] | WH om.

^h 26:4 ἐν | CT ἐν τε

ⁱ 26:4 οἱ | ECM[†] txt | [NA] | ECM[†] SBL TH
WH om.

^j 26:6 πρὸς | ECM[†] txt | CT[†] εἰς

^k 26:6 πατερας | CT πατερας ἡμῶν

^l 26:7 ἐκτενεῖα | PCK ἐκτενεῖα

^m 26:7 βασιλεῦ ἀγριππα υπο ιουδαιων | TR
βασιλεῦ ἀγριππα υπο των ιουδαιων | PT
βασιλεῦ ἀγριππα υπο [των] ιουδαιων |
CT υπο ιουδαιων βασιλεῦ

ⁿ 26:10 πολλους | CT πολλους τε

^o 26:10 φυλακαῖς | CT PT ἐν φυλακαῖς

ρουμένων τε αὐτῶν κατήνεγκα ψῆφον. ¹¹ Καὶ κατὰ πάσας τὰς συναγωγὰς πολλάκις τιμωρῶν αὐτούς, ἠνάγκαζον βλασφημεῖν· περισσῶς τε ἐμμαινόμενος αὐτοῖς, ἐδίωκον ἕως καὶ εἰς τὰς ἔξω πόλεις. ¹² Ἐν οἷς ^aκαὶ πορευόμενος εἰς ^bτὴν Δαμασκὸν μετ' ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς τῆς ^cπαρὰ τῶν ἀρχιερέων, ¹³ ἡμέρας μέσης, κατὰ τὴν ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ, οὐρανόθεν ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου, περιλάμπαν με φῶς καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους. ¹⁴ Πάντων ^dδὲ καταπεσόντων ἡμῶν εἰς τὴν γῆν, ἤκουσα φωνὴν ^eλαλοῦσαν πρὸς με καὶ λέγουσαν τῇ Ἑβραϊδὶ διαλέκτῳ, Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις; Σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν. ¹⁵ Ἐγὼ δὲ ^fεἶπον, Τίς εἶ, κύριε; Ὁ ^gδὲ εἶπεν, Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις. ¹⁶ Ἀλλὰ ἀνάστηθι, καὶ στήθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου· εἰς τοῦτο γὰρ ὤφθην σοι, προχειρίσασθαί σε ὑπηρέτην καὶ μάρτυρα ὧν τε ⁱεἶδες ὧν τε ὀφθήσομαί σοι, ¹⁷ ἐξαιρουμένός σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ ^jτῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς ^kἐγὼ σε ἀποστέλλω, ¹⁸ ἀνοιξαι ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, ^lτοῦ ὑποστρέφαι ἀπὸ σκοτόους εἰς φῶς καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ Σατανᾶ ἐπὶ τὸν θεόν, τοῦ λαβεῖν αὐτοὺς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καὶ κλῆρον ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πίστει τῇ εἰς ἐμέ. ¹⁹ Ὅθεν, βασιλεῦ Ἀγρίππα, οὐκ ἐγενόμην ἀπειθῆς τῇ οὐρανίῳ ὀπτασίᾳ, ²⁰ ἀλλὰ τοῖς ἐν Δαμασκῷ πρῶτον ^mκαὶ Ἱεροσολύμοις, εἰς πᾶσάν τε τὴν χώραν τῆς Ἰουδαίας, καὶ τοῖς ἔθνεσιν, ⁿἀπαγγέλλων μετανοεῖν, καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θεόν, ἄξια τῆς μετανοίας ἔργα πρᾶσσοντας. ²¹ Ἐνεκα

^a 26:12 καὶ | [PT] | CT *om.*

^b 26:12 τὴν | PCK *om.*

^c 26:12 παρὰ | CT *om.*

^d 26:14 δε | CT *τε*

^e 26:14 λαλοῦσαν πρὸς με καὶ λέγουσαν | CT λέγουσαν πρὸς με

^f 26:15 εἶπον | CT εἶπα

^g 26:15 δε | CT δε κύριος

^h 26:16 ἀλλὰ | ECM NA²⁸ ἀλλ

ⁱ 26:16 εἶδες | ECM[†] *ταὶ* | ECM[†] SBL TH WH εἶδες με | NA εἶδες [με]

^j 26:17 τῶν | CT ἐκ τῶν

^k 26:17 ἐγὼ σε ἀποστέλλω | CT[†] ἐγὼ ἀποστέλλω σε | TR νυν σε ἀποστέλλω | ECM[†] ἐγὼ ἐξαποστέλω σε

^l 26:18 τοῦ υποστρέφαι | CT PCK PT RP^{mg} ST τοῦ ἐπιστρέφαι | SCR καὶ ἐπιστρέφαι

^m 26:20 καὶ ἱεροσολυμοῖς εἰς | CT *τε* καὶ ἱεροσολυμοῖς

ⁿ 26:20 ἀπαγγέλλων | PCK PT ἀπαγγέλλω | CT SCR ἀπηγγέλλον

τούτων ^αοἱ Ἰουδαῖοί με συλλαβόμενοι ^βἐν τῷ ἱερῷ ἐπειρῶντο διαχειρίσασθαι. **22** Ἐπικουρίας οὖν τυχὼν τῆς ^γπαρὰ τοῦ θεοῦ, ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἔστηκα ^δμαρτυρόμενος μικρῷ τε καὶ μεγάλῳ, οὐδέν ἐκτὸς λέγων ὧν τε οἱ προφῆται ἐλάλησαν μελλόντων ^εγίνεσθαι καὶ ^ςΜωϋσῆς, **23** εἰ παθητὸς ὁ χριστός, εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν φῶς μέλλει καταγγέλλειν τῷ ^ζλαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσιν.

24 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμένου, ὁ Φῆστος μεγάλη τῇ φωνῇ ^ηἔφη, Μαίνῃ, Παῦλε· τὰ πολλά σε γράμματα εἰς μα-
νίαν περιτρέπει. **25** Ὁ ^ιδέ, Οὐ μαίνομαι, φησίν, κράτιστε Φῆ-
στε, ^ιἀλλὰ ἀληθείας καὶ σωφροσύνης ῥήματα ἀποφθέγγομαι.
26 Ἐπίσταται γὰρ περὶ τούτων ὁ βασιλεὺς, πρὸς ὃν ^κκαὶ παρ-
ρησιαζόμενος λαλῶ· λανθάνειν γὰρ αὐτόν ^ιτι τούτων οὐ πεί-
θομαι ^μοὔδέν· οὐ ^νγὰρ ἐν γωνίᾳ πεπραγμένον τοῦτο. **27** Πι-
στεύεις, βασιλεῦ Ἀγρίππα, τοῖς προφήταις; Οἶδα ὅτι πιστεύεις.
28 Ὁ δὲ Ἀγρίππας πρὸς τὸν Παῦλον ^οἔφη, Ἐν ὀλίγῳ με πεί-
θεις Χριστιανὸν ^ργενέσθαι. **29** Ὁ δὲ Παῦλος ^ϑεῖπεν, Εὐξαίμην
ᾗν τῷ θεῷ, καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ ἐν ^ιπολλῷ οὐ μόνον σε, ἀλλὰ
καὶ πάντας τοὺς ἀκούοντάς μου σήμερον, γενέσθαι τοιούτους
ὁποῖος ^ςκἀγὼ εἰμι, παρεκτὸς τῶν δεσμῶν τούτων.

30 ^ιΚαὶ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ, ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ
ὁ ἡγεμὼν, ἧ τε ^υΒερνίκη, καὶ οἱ ^ϑσυγκαθήμενοι αὐτοῖς·

^α **26:21** οἱ ιουδαιοι με | HF PCK PT RP^{ms} TR
με οἱ ιουδαιοι | CT με ιουδαιοι

^β **26:21** ἐν | ECM[†] *lxi* | ECM[†] οντα ἐν | NA
[οντα] ἐν

^γ **26:22** παρὰ | CT ἀπο

^δ **26:22** μαρτυρομενος | TR
μαρτυρομενος

^ε **26:22** γινεσθαι | PT γενεσθαι

^ς **26:22** μωυσης | HF TR μωσης

^ζ **26:23** λαω | CT PCK τε λαω

^η **26:24** εφη | CT φησιν

^ι **26:25** δε | CT δε παυλος

^ι **26:25** αλλα | ECM NA²⁸ TR αλλ

^κ **26:26** και | WH *om.*

^ι **26:26** τι | [NA] | SBL WH *om.*

^μ **26:26** ουδεν | CT ουθεν

^ν **26:26** γαρ | CT PT TR γαρ εστιν

^ο **26:28** εφη | CT *om.*

^ρ **26:28** γενεσθαι | CT ποιησαι

^ϑ **26:29** ειπεν | CT *om.*

^ς **26:29** πολλω | CT μεγαλω

^ς **26:29** καγω | ECM NA SBL WH και εγω

^ι **26:30** και ταυτα ειποντος αυτου

ανεστη | CT ανεστη τε

^υ **26:30** βερνικη | PT βερενικη

^ϑ **26:30** συγκαθημενοι | TH WH

συνκαθημενοι

³¹ καὶ ἀναχωρήσαντες ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες ὅτι Οὐδὲν θανάτου ^a ἄξιον ἢ δεσμῶν πράσσει ὁ ἄνθρωπος οὗτος. ³² Ἀγρίππας δὲ τῷ Φήστω ἔφη, Ἀπολελύσθαι ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος οὗτος, εἰ μὴ ἐπεκέκλητο Καίσαρα.

27 Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν Ἰταλίαν, παρεδίδουν τόν τε Παῦλον καὶ τινες ἐτέρους δεσμώτας ἐκατοντάρχη, ὀνόματι Ἰουλίῳ, ^b σπείρης Σεβαστῆς. ² Ἐπιβάντες δὲ πλοίῳ ^c Ἀδραμυττηνῷ, ^d μέλλοντες πλεῖν τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν τόπους, ἀνήχθημεν, ὄντος σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου Μακεδόνης Θεσσαλονικέως. ³ Τῇ τε ἐτέρᾳ κατήχθημεν εἰς Σιδῶνα· φιλανθρωπῶς τε ὁ Ἰούλιος τῷ Παύλῳ χρησάμενος ἐπέτρεψεν πρὸς ^e τοὺς φίλους ^f πορευθέντα ἐπιμελείας τυχεῖν. ⁴ Κάκειθεν ἀναχθέντες ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κύπρον, διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους εἶναι ἐναντίους. ⁵ Τό τε πέλαγος τὸ κατὰ τὴν Κιλικίαν καὶ Παμφυλίαν διαπλεύσαντες, ^g κατήλθομεν εἰς ^h Μύρα τῆς Λυκίας. ⁶ Κάκεῖ εὐρὼν ὁ ⁱ ἐκατόνταρχος πλοῖον Ἀλεξανδρῖνον πλέον εἰς ^j τὴν Ἰταλίαν, ἐνεβίβασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό. ⁷ Ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις βραδυπλοοῦντες, καὶ μόλις γενόμενοι κατὰ τὴν Κνίδον, μὴ προσεῶντος ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου, ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κρήτην κατὰ Σαλμώνην. ⁸ μόλις τε παραλεγόμενοι αὐτὴν ἦλθομεν εἰς τόπον τινὰ καλούμενον Καλοὺς Λιμένας, ὧ ἐγγὺς ^k ἡν πόλις ^l Λασαία.

⁹ Ἰκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου, καὶ ὄντος ἤδη ἐπισηαλοῦς τοῦ πλοός, διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν ἤδη παρελθλυθέναι, παρήνει ὁ Παῦλος ¹⁰ λέγων αὐτοῖς, Ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ

^a 26:31 ἄξιον ἢ δεσμῶν | WH ἢ δεσμῶν
ἄξιον | ECM SBL TH ἢ δεσμῶν ἄξιον τι |
NA ἢ δεσμῶν ἄξιον [τι]

^b 27:1 σπείρης | PCK σπειρας

^c 27:2 ἀδραμυττηνῷ | WH ἀδραμυττηνῷ |
PCK ατραμυττινῷ

^d 27:2 μέλλοντες πλεῖν | CT μέλλοντι
πλεῖν εἰς

^e 27:3 τοὺς | [PT] | ST om.

^f 27:3 πορευθέντα | CT πορευθεντι

^g 27:5 κατήλθομεν | WH κατήλθαμεν | PCK
κατηχθημεν

^h 27:5 μυρα | WH μυρρα

ⁱ 27:6 ἐκατοντάρχος | CT PT
ἐκατονταρχης

^j 27:6 τὴν | PCK om.

^k 27:8 ἡν πόλις | NA πόλις ἡν

^l 27:8 λασαία | TH WH λασεα

ὑβρεως καὶ πολλῆς ζημίας, οὐ μόνον τοῦ ^aφορτίου καὶ τοῦ πλοίου ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν, μέλλειν ἔσεσθαι τὸν πλοῦν. **11** Ὁ δὲ ^bἐκατοντάρχης τῷ κυβερνήτῃ καὶ τῷ ναυκλήρῳ ^cἐπέθετο μᾶλλον ἢ τοῖς ὑπὸ ^dτοῦ Παύλου λεγομένοις. **12** Ἄνευθέτου δὲ τοῦ λιμένος ὑπάρχοντος πρὸς παραχειμασίαν, οἱ ^eπλείους ἔθεντο βουλὴν ἀναχθῆναι ^fκάκειθεν, εἴ πως δύναιτο καταντήσαντες εἰς Φοίνικα παραχειμάσαι, λιμένα τῆς Κρήτης βλέποντα κατὰ λίβα καὶ κατὰ χῶρον. **13** Ὑποπνεύσαντος δὲ νότου, δόξαντες τῆς προθέσεως κεκρατηκέναι, ἄραντες ^gἄσσον παρελέγοντο τὴν Κρήτην. **14** Μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλεν κατ' αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικός, ὁ καλούμενος ^hΕὐροκλῦδων. **15** συναρπασθέντος δὲ τοῦ πλοίου, καὶ μὴ δυναμένου ἀντοφθαλμεῖν τῷ ἀνέμῳ, ἐπιδόντες ἐφερόμεθα. **16** Νησίον δέ τι ὑποδραμόντες καλούμενον ⁱΚλαύδην ^jμόλις ἰσχύσαμεν περικρατεῖς γενέσθαι τῆς σκάφης. **17** ἦν ἄραντες, βοηθείαις ἐχρῶντο, ὑποζωννύντες τὸ πλοῖον· φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν ^kΣύρτην ἐκπέσωσιν, χαλάσαντες τὸ σκεῦος, οὕτως ἐφέροντο. **18** Σφοδρῶς δὲ χειμαζομένων ἡμῶν, τῇ ἐξῆς ἐκβολὴν ἐποιοῦντο. **19** καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου ^lἐρρίψαμεν. **20** Μήτε δὲ ἡλίου μήτε ἄστρων ἐπιφαινόντων ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός τε οὐκ ὀλίγου ἐπικειμένου, λοιπὸν περιηρεῖτο ^mπᾶσα ἐλπὶς τοῦ σῶζεσθαι ἡμᾶς. **21** Πολλῆς ⁿδὲ ἀσιτίας ὑπαρχούσης, τότε σταθεὶς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν, Ὅτε μὲν, ὦ ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς μοι μὴ ἀνάγεσθαι ἀπὸ τῆς Κρήτης,

^a 27:10 φορτίου | PCK PT TR φορτου

^b 27:11 εκατοντάρχης | PCK RP^{mss} TR εκατονταρχος

^c 27:11 ἐπειθετο μαλλον | CT μαλλον ἐπειθετο

^d 27:11 του | ECM[†] txt | CT[†] om.

^e 27:12 πλείους | CT πλειονες

^f 27:12 κακειθεν | CT PCK εκκειθεν

^g 27:13 ασσον | ST Ἄσσον

^h 27:14 ευροκλυδων | CT ευρακυλων

ⁱ 27:16 κλαυδην | TH κλαυδα | ECM NA SBL WH καυδα

^j 27:16 μολις ισχυσαμεν | CT ισχυσαμεν μολις

^k 27:17 συρτην | CT PCK PT TR συρτιν

^l 27:19 ερριψαμεν | ECM NA SBL TH ερριψαν | WH εριψαν

^m 27:20 πασα ελπις | ECM[†] txt | CT[†] ελπις πασα

ⁿ 27:21 δε | CT τε

κερδήσαι τε τὴν ὕβριν ταύτην καὶ τὴν ζημίαν. ²² Καὶ τὰ νῦν παραινῶ ὑμᾶς εὐθυμεῖν· ἀποβολὴ γὰρ ψυχῆς οὐδεμία ἔσται ἐξ ὑμῶν, πλὴν τοῦ πλοίου. ²³ Παρέστη γάρ μοι ^aταύτη τῇ νυκτὶ ^bἄγγελος τοῦ θεοῦ, οὗ εἰμι, ᾧ καὶ λατρεύω, ²⁴ λέγων, Μὴ φοβοῦ, Παῦλε· Καίσαρί σε δεῖ παραστῆναι· καὶ ἰδοῦ, κεχάρισταί σοι ὁ θεὸς πάντας τοὺς πλέοντας μετὰ σοῦ. ²⁵ Διὸ εὐθυμεῖτε ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ θεῷ ὅτι οὕτως ἔσται καθ' ὃν τρόπον λελάληταί μοι. ²⁶ Εἰς νῆσον δέ τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν.

²⁷ Ὡς δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ νυξ ἐγένετο, διαφορομένων ἡμῶν ἐν τῷ Ἀδρίᾳ, κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς ὑπενόουν οἱ ναῦται προσάγειν τινὰ αὐτοῖς χώραν· ²⁸ καὶ βολίσαντες εὗρον ὀργυιὰς εἴκοσι· βραχὺ δὲ διαστήσαντες, καὶ πάλιν βολίσαντες, εὗρον ὀργυιὰς δεκαπέντε· ²⁹ φοβούμενοί τε ^cμήπως εἰς τραχεῖς τόπους ^dἐκπέσωμεν, ἐκ πρύμνης ῥίψαντες ἀγκύρας τέσσαρας, ἤρχοντο ἡμέραν γενέσθαι. ³⁰ Τῶν δὲ ναυτῶν ζητούντων φυγεῖν ἐκ τοῦ πλοίου, καὶ χαλασάντων τὴν σκάφην εἰς τὴν θάλασσαν, προφάσει ὡς ἐκ ^eπρώρας ^fμελλόντων ἀγκύρας ἐκτείνειν, ³¹ εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ ἑκατοντάρχῃ καὶ τοῖς στρατιώταις, Ἐὰν μὴ οὗτοι ^gμείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνασθε. ³² Τότε ^hοἱ στρατιῶται ἀπέκοψαν τὰ σχοινία τῆς σκάφης, καὶ εἴασαν αὐτὴν ἐκπεσεῖν. ³³ Ἀχρι δὲ οὗ ⁱἤμελλεν ἡμέρα γίνεσθαι, παρεκάλει ὁ Παῦλος ἅπαντας μεταλαβεῖν τροφῆς, λέγων, Τεσσαρεσκαιδεκάτῃν σήμερον ἡμέραν προσδοκῶντες ἄσιτοι διατελεῖτε, ^jμηδὲν προσλαβό-

^a 27:23 ταυτη τη νυκτι | PT TR τη νυκτι ταυτη

^b 27:23 αγγελος του θεου ου ειμι ω και λατρευω | ECM SBL TH WH του θεου ου ειμι ω και λατρευω αγγελος | NA του θεου ου ειμι [εγω] ω και λατρευω αγγελος

^c 27:29 μηπως εις | CT μη που κατα

^d 27:29 εκπεσωμεν | ST εκπεσωσιν

^e 27:30 πρωρας | ECM NA SBL WH πρωρης

^f 27:30 μελλοντων αγκυρας | CT αγκυρας μελλοντων

^g 27:31 μεινωσιν εν τω πλοιω | PCK εν τω πλοιω μεινωσιν

^h 27:32 οι στρατιωται απεκοψαν | CT απεκοψαν οι στρατιωται

ⁱ 27:33 ημελλεν ημερα | PCK PT RP^{ms} TR εμελλεν ημερα | CT ημερα ημελλεν

^j 27:33 μηδεν | CT μηθεν

μενοι. ³⁴ Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς ^aπροσλαβεῖν τροφῆς· τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ^bὑμετέρας σωτηρίας ὑπάρχει· οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρῖξ ^cἐκ τῆς κεφαλῆς πεσεῖται. ³⁵ ^dΕἰπὼν δὲ ταῦτα, καὶ λαβὼν ἄρτον, εὐχαρίστησεν τῷ θεῷ ἐνώπιον πάντων· καὶ κλάσας ἥρξατο ἐσθίειν. ³⁶ Εὐθυμοὶ δὲ γενόμενοι πάντες καὶ αὐτοὶ προσελάβοντο τροφῆς. ³⁷ ^eἩμεν δὲ ^fἐν τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαί, ^gδιακόσiai ἐβδομήκοντα ἕξ. ³⁸ Κορεσθέντες δὲ ^hτῆς τροφῆς ἐκούφιζον τὸ πλοῖον, ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν. ³⁹ Ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον· κόλπον δὲ τινα κατενόουν ἔχοντα αἰγιαλόν, εἰς ὃν ⁱἐβουλεύσαντο, εἰ ^jδυνατόν, ^kἐξῶσαι τὸ πλοῖον. ⁴⁰ Καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες εἶων εἰς τὴν θάλασσαν, ἅμα ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων· καὶ ἐπάραντες τὸν ^lἀρτέμονα τῇ πνεοῦσῃ κατεῖχον εἰς τὸν αἰγιαλόν. ⁴¹ Περιπεσόντες δὲ εἰς τόπον διθάλασσον ^mἐπώκειλαν τὴν ναῦν· καὶ ἡ μὲν πρῶρα ἐρείσασα ⁿἔμεινεν ἀσάλευτος, ἡ δὲ πρύμνα ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας ^oτῶν κυμάτων. ⁴² Τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλὴ ἐγένετο ἵνα τοὺς δεσμώτας ἀποκτείνωσιν, μή τις ἐκκολυμβήσας ^pδιαφυγῇ. ⁴³ Ὁ δὲ ^qἐκατόνταρχος, βουλόμενος διασῶσαι τὸν Παῦλον, ἐκώλυσεν αὐτοὺς τοῦ βουλήματος, ἐκέλευσέν τε τοὺς δυναμένους κολυμβᾶν ^rἀπορρίψαντας πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι· ⁴⁴ καὶ τοὺς λοιπούς, οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν, οὓς δὲ ἐπὶ τινων τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου. Καὶ οὕτως ἐγένετο πάντας διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.

^a 27:34 προσλαβεῖν | CT PCK PT
μεταλαβεῖν

^b 27:34 υμετερας | PCK ημετερας

^c 27:34 εκ της κεφαλης πεσειται | CT απο
της κεφαλης απολειται

^d 27:35 ειπων | CT ειπας

^e 27:37 ημεν | ECM[†] txt | CT[†] ημεθα

^f 27:37 εν τω πλοιω αι πασαι ψυχαι | CT
αι πασαι ψυχαι εν τω πλοιω

^g 27:37 διακοσαι | WH ως

^h 27:38 της | CT PCK PT RP^{mg} TR om.

ⁱ 27:39 εβουλευσαντο | CT εβουλευοντο

^j 27:39 δυνατον | CT PT TR δυναιντο

^k 27:39 εξωσαι | WH εκωσαι

^l 27:40 αρτεμονα | CT PT αρτεμωνα

^m 27:41 επωκειλαν | CT επεκειλαν

ⁿ 27:41 εμεινεν | PCK εμενεν

^o 27:41 των κυματων | [NA] | SBL WH om.

^p 27:42 διαφυγη | PT TR διαφυγοι

^q 27:43 εκατονταρχος | CT PT

εκατονταρχης

^r 27:43 απορριψαντας | CT αποριψαντας

28 Καὶ διασωθέντες, τότε ^aἐπέγνωσαν ὅτι ^bΜελίτη ἡ νῆσος καλεῖται. ²Οἱ ^cδὲ βάρβαροι ^dπαρεῖχον οὐ τὴν τυχοῦσαν φιλανθρωπίαν ἡμῖν· ^eἀνάνηδες γὰρ πυράν, προσελάβοντο πάντας ἡμᾶς, διὰ τὸν ὑετὸν τὸν ἐφεστῶτα, καὶ διὰ τὸ ψυχός. ³Συστρέψαντος δὲ τοῦ Παύλου φρυγάνων ^fπλήθος, καὶ ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν πυράν, ἔχιδνα ^gἐκ τῆς θέρμης ^hδιεξεληθοῦσα ⁱκαθηψεν τῆς χειρὸς αὐτοῦ. ⁴Ὡς δὲ ^jεἶδον οἱ βάρβαροι κρεμάμενον τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ^kἔλεγον πρὸς ἀλλήλους, Πάντως φονεύς ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ Δίκη ζῆν οὐκ εἶσεν. ⁵Ὁ μὲν οὖν, ^lἀποτινάξας τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ, ἔπαθεν οὐδὲν κακόν. ⁶Οἱ δὲ προσεδόκων αὐτὸν μέλλειν πίμπρασθαι ἢ καταπίπτειν ἄφνω νεκρόν· ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκῶντων, καὶ θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον εἰς αὐτὸν γινόμενον, ^mμεταβαλλόμενοι ἔλεγον ⁿθεὸν αὐτὸν εἶναι.

⁷Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρχεν χωρία τῷ πρώτῳ τῆς νήσου, ὀνόματι Ποπλίῳ, ὃς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς ^oτρεῖς ἡμέρας φιλοφρόνως ἐξένισεν. ⁸Ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου πυρετοῖς καὶ ^pδυσεντερία συνεχόμενον κατακεῖσθαι· πρὸς ὃν ὁ Παῦλος εἰσελθὼν, καὶ προσευξάμενος, ^qἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ^rιάσατο αὐτόν. ⁹Τούτου ^sοὖν γενομένου, ^tκαὶ οἱ λοιποὶ οἱ ^uἔχοντες ἀσθενείας ἐν τῇ νήσῳ προσήρχοντο

^a 28:1 ἐπεγνωσαν | CT ἐπεγνωμεν

^b 28:1 μελιτη | WH μελιτηνη

^c 28:2 δε | CT τε

^d 28:2 παρειχον | TH WH παρειχαν

^e 28:2 ανανηδες | CT ανηδες

^f 28:3 πληθος | CT τι πληθος

^g 28:3 εκ | CT PT απο

^h 28:3 διεξεληθουσα | CT PCK RP^{mg} TR
εξεληθουσα

ⁱ 28:3 καθηψεν | PCK καθηψατο

^j 28:4 ειδον | WH ειδαν

^k 28:4 ελεγον προς αλληλους | CT προς
αλληλους ελεγον

^l 28:5 αποτιναξας | ECM PCK
αποτιναξαμενος

^m 28:6 μεταβαλλομενοι | CT
μεταβαλομενοι

ⁿ 28:6 θεον αυτον ειναι | ECM[†] lat | CT[†]
αυτον ειναι θεον

^o 28:7 τρεις ημερας | WH ημερας τρεις

^p 28:8 δυσεντερια | CT PT δυσεντεριω

^q 28:8 επιθεις | PT και επιθεις

^r 28:9 ουν | CT δε

^s 28:9 και | [WH]

^t 28:9 εχοντες ασθενειας εν τη νησω | CT
εν τη νησω εχοντες ασθενειας

καὶ ἐθεραπεύοντο· ¹⁰ οἱ καὶ πολλαῖς τιμαῖς ἐτίμησαν ἡμᾶς, καὶ ἀναγομένοις ἐπέθεντο τὰ πρὸς ^aτὴν χρεῖαν.

¹¹ Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας ^bἤχθημεν ἐν πλοίῳ παρακεχειμακότει ἐν τῇ νήσῳ, Ἀλεξανδρίνῳ, παρασήμεν Διοσκούροις.

¹² Καὶ καταχθέντες εἰς Συρακούσας ἐπεμείναμεν ἡμέρας τρεῖς· ¹³ ὅθεν ^cπεριελθόντες κατηντήσαμεν εἰς Ῥήγιον, καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου νότου, δευτεραῖοι ἤλθομεν εἰς Ποτιόλους· ¹⁴ οὗ ^dεὐρόντες ἀδελφούς, παρεκλήθημεν ^eἐπ' αὐτοῖς ἐπιμεῖναι ἡμέρας ἐπτά· καὶ οὕτως εἰς τὴν Ῥώμην ^fἤλθομεν. ¹⁵ Κάκειθεν οἱ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν, ^gἐξήλθον εἰς ἀπάντησιν ^hἡμῖν ἄχρι Ἀππίου Φόρου καὶ Τριῶν Ταβερνῶν· οὓς ἰδὼν ὁ Παῦλος, εὐχαριστήσας τῷ θεῷ, ἔλαβεν θάρσος.

¹⁶ Ὅτε δὲ ⁱἤλθομεν εἰς Ῥώμην, ὁ ἐκατόνταρχος παρέδωκεν τοὺς δεσμίους τῷ στρατοπεδάρχῃ· τῷ δὲ Παύλῳ ἐπετράπη μένειν καθ' ἑαυτόν, σὺν τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ.

¹⁷ Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς ^jσυγκαλέσασθαι ^kτὸν Παῦλον τοὺς ὄντας τῶν Ἰουδαίων πρώτους· συνελθόντων δὲ αὐτῶν, ἔλεγεν πρὸς αὐτούς, ^lἌνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον ποιήσας τῷ λαῷ ἢ τοῖς ἔθεσιν τοῖς πατρώοις, δέσμιος ἐξ Ἱεροσολύμων παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων· ¹⁸ οἵτινες ἀνακρίναντές με ἐβούλοντο ἀπολύσαι, διὰ τὸ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου ὑπάρχειν ἐν ἐμοί. ¹⁹ Ἀντιλεγόντων δὲ

^a 28:10 την χρεαν | CT τας χρειας

^b 28:11 ηχθημεν | CT HF PCK PT RP^{mg} TR
ανηχθημεν

^c 28:13 περιελθοντες | ECM[†] txt | ECM[†] NA
SBL WH περιελθοντες

^d 28:14 επ | CT παρ

^e 28:14 ηλθομεν | CT ηλθαμεν

^f 28:15 εξηλθον | ECM[†] txt | CT[†] ηλθαν

^g 28:15 ημιν | CT[†] txt | ECM[†] ημων

^h 28:16 ηλθομεν | ECM NA SBL TH
εισηλθομεν | WH εισηλθαμεν

ⁱ 28:16 ο εκατονταρχος παρεδωκεν
τους δεσμιους τω στρατοπεδαρχη

τω δε παυλω επετραπη | HF RP^{mg} ο

εκατονταρχος παρεδωκε(ν) τους

δεσμιους τω στρατοπεδαρχω τω δε

παυλω επετραπη | PT ο εκατονταρχης

παρεδωκε τους δεσμιους τω

στρατοπεδαρχη τω δε παυλω επετραπη |

CT επετραπη τω παυλω

^j 28:17 συγκαλεσασθαι | TH WH

συγκαλεσασθαι

^k 28:17 τον παυλον | CT αυτον

^l 28:17 ανδρες αδελφοι εγω | CT εγω

ανδρες αδελφοι

τῶν Ἰουδαίων, ἡναγκάσθην ἐπικαλέσασθαι Καίσαρα, οὐχ ὥς τοῦ ἔθνους μου ἔχων τι ^aκατηγοῖσαι. **20** Διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν παρεκάλεσα ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσλαλήσαι· ^bἐνεκεν γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ τὴν ἄλυσιν ταύτην περικείμεαι. **21** Οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν ^cεἶπον, Ἡμεῖς οὔτε γράμματα περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, οὔτε παραγενόμενός τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν ἢ ἐλάλησέν τι ^dπερὶ σοῦ πονηρόν. **22** Ἀξιοῦμεν δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς· περὶ μὲν γὰρ τῆς αἰρέσεως ταύτης γνωστόν ^eἐστὶν ἡμῖν ὅτι πανταχοῦ ἀντιλέγεται.

23 Ταξάμενοι δὲ αὐτῷ ἡμέραν, ^fἦκον πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν πλείονες· οἷς ἐξετίθετο διαμαρτυρόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, πείθων τε αὐτοὺς ^gτὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἀπὸ τε τοῦ νόμου ^hΜωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν, ἀπὸ πρῶτῃ ἕως ἑσπέρας. **24** Καὶ οἱ μὲν ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίστουν. **25** Ἀσύμφωνοι δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους ἀπελύοντο, εἰπόντος τοῦ Παύλου ῥῆμα ἔν, ὅτι Καλῶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐλάλησεν διὰ Ἡσαίου τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, **26** ⁱλέγον, Πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον καὶ ^kεἰπόν, Ἄκοῦ ἰακούσατε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε· καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδῃτε. **27** Ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδιά τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὤσιν βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν· μήποτε ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὤσιν ἀκούσωσιν, καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν, καὶ ἐπιστρέψωσιν, καὶ ^lἰάσομαι αὐτούς. **28** Γνωστὸν οὖν ^mἔστω ὑμῖν ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη ⁿτὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ, αὐτοῖ καὶ ἀκούσονται.

^a **28:19** κατηγορησαι | CT κατηγορειν

^b **28:20** ενεκεν | WH εινεκεν

^c **28:21** ειπον | CT ειπαν

^d **28:21** περι σου πονηρον | PCK πονηρον
περι σου

^e **28:22** εστιν ημιν | CT ημιν εστιν

^f **28:23** ηκον | ECM NA TH ηλθον | WH
ηλθαν

^g **28:23** τα | CT om.

^h **28:23** μωυσεως | PCK μωυσεος | HF TR
μωυσεως

ⁱ **28:25** ημων | CT υμων

^j **28:26** λεγον | ECM† txt | CT† λεγων

^k **28:26** ειπον | TR ειπε

^l **28:27** ιασομαι | PCK RP^{ms} TR ιασωμαι

^m **28:28** εστω υμιν | WH υμιν εστω

ⁿ **28:28** το | CT τουτο το | PT [τουτο] το

29 ^a Καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος, ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι, πολλὴν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς συζήτησιν.

30 ^b Ἐμεινεν δὲ ὁ Παῦλος διετίαν ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι, καὶ ἀπεδέχετο πάντας τοὺς εἰσπορευομένους πρὸς αὐτόν, **31** κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ διδάσκων τὰ περὶ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ, μετὰ πάσης παρρησίας, ἀκωλύτως.

^a **28:29** και ... συζητησιν | [[ECM]] | NA
SBL TH WH *om.*

^b **28:30** εμεινεν δε ο παυλος | CT
ενεμεινεν δε

^a **28:29** και ταυτα αυτου ειποντος απηλθον οι ιουδαιοι πολλην εχοντες εν εαυτοις συζητησιν L P 049 056 0142 1841 1862 | *om.* ⁷⁴ & A B E Ψ 048 33 2464

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

1 Παῦλος, δοῦλος ^aἸησοῦ χριστοῦ, κλητὸς ἀπόστολος, ἀφωρισμένος εἰς εὐαγγέλιον θεοῦ, **2** ὃ προεπηγγέλατο διὰ τῶν προφητῶν αὐτοῦ ἐν γραφαῖς ἀγίαις, **3** περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, τοῦ γενομένου ἐκ σπέρματος ^bΔαυὶδ κατὰ σάρκα, **4** τοῦ ὀρισθέντος υἱοῦ θεοῦ ἐν δυνάμει, κατὰ πνεῦμα ἀγιωσύνης, ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν, Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν, **5** δι' οὗ ἐλάβομεν χάριν καὶ ἀποστολὴν εἰς ὑπακοὴν πίστεως ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν, ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, **6** ἐν οἷς ἐστὲ καὶ ὑμεῖς, κλητοὶ Ἰησοῦ χριστοῦ. **7** πᾶσιν τοῖς οὖσιν ἐν Ῥώμῃ ἀγαπητοῖς θεοῦ, κλητοῖς ἀγίοις· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.

8 Πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ ^cὑπὲρ πάντων ὑμῶν, ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν καταγγέλλεται ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ. **9** Μάρτυς γὰρ μοῦ ἐστὶν ὁ θεός, ᾧ λατρεύω ἐν τῷ πνεύματί μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὡς ἀδιαλείπτως μνεῖαν ὑμῶν ποιοῦμαι, **10** πάντοτε ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου δεόμενος, εἴ πως ἤδη ποτὲ εὐδοωθήσομαι ἐν τῷ θελήματι τοῦ θεοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς. **11** Ἐπιποθῶ γὰρ ἰδεῖν ὑμᾶς, ἵνα τι μεταδῶ χάρισμα ὑμῖν πνευματικόν, εἰς τὸ στηριχθῆναι ὑμᾶς, **12** τοῦτο δέ ἐστιν, ^dσυνπαρακληθῆναι ἐν ὑμῖν διὰ τῆς ἐν ἀλλήλοις πίστεως ὑμῶν τε καὶ ἐμοῦ. **13** Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνο-

^a **1:1** ιησου χριστου | NA SBL χριστου

ιησου

^b **1:3** δαυιδ | TH WH δανειδ | HF TR δαβιδ

^c **1:8** υπερ | CT περι

^d **1:12** συμπαρακληθηναι | TH WH

συνπαρακληθηναι

εἶν, ἀδελφοί, ὅτι πολλάκις προεθέμην ἔλθεῖν πρὸς ὑμᾶς—καὶ ἐκωλύθην ἄχρι τοῦ δεῦρο—ἵνα ^aτινὰ καρπὸν σχῶ καὶ ἐν ὑμῖν, καθὼς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν. ¹⁴ Ἑλληνσὶν τε καὶ βαρβάρους, σοφοῖς τε καὶ ἀνοήτοις ὀφειλέτης εἰμί· ¹⁵ οὕτως τὸ κατ’ ἐμὲ πρόθυμον καὶ ὑμῖν τοῖς ἐν Ῥώμῃ εὐαγγελίσασθαι. ¹⁶ Οὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι τὸ εὐαγγέλιον ^b τοῦ χριστοῦ· δύναμις γὰρ θεοῦ ἐστὶν εἰς σωτηρίαν παντὶ τῷ πιστευόντι, Ἰουδαίῳ τε ^cπρῶτον καὶ Ἑλληνι. ¹⁷ Δικαιοσύνη γὰρ θεοῦ ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται ἐκ πίστεως εἰς πίστιν, καθὼς γέγραπται, Ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται.

¹⁸ Ἀποκαλύπτεται γὰρ ὀργὴ θεοῦ ἀπ’ οὐρανοῦ ἐπὶ πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ ἀδικίαν ἀνθρώπων τῶν τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατεχόντων· ¹⁹ διότι τὸ γνωστὸν τοῦ θεοῦ φανερόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς· ὁ ^dγὰρ θεὸς αὐτοῖς ἐφανέρωσεν. ²⁰ Τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτοῦ ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασιν νοούμενα καθορᾶται, ἢ τε αἰδῖος αὐτοῦ δύναμις καὶ θειότης, εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολογήτους· ²¹ διότι γνόντες τὸν θεόν, οὐχ ὥς θεὸν ἐδόξασαν ἢ ^eεὐχαρίστησαν, ἄλλ’ ἐματαιώθησαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν, καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδία. ²² Φάσκοντες εἶναι σοφοὶ ἐμωράνθησαν, ²³ καὶ ^gἤλλαξαν τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου θεοῦ ἐν ὁμοιώματι εἰκόνης φθαρτοῦ ἀνθρώπου καὶ πετεινῶν καὶ τετραπόδων καὶ ἑρπετῶν.

²⁴ Διὸ ^hκαὶ παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν καρδιῶν αὐτῶν εἰς ἀκαθαρσίαν, τοῦ ἀτιμάζεσθαι τὰ σώματα αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς· ²⁵ οἵτινες μετήλλαξαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ θεοῦ ἐν τῷ ψεύδει, καὶ ἐσεβάσθησαν καὶ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα, ὅς ἐστιν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

^a 1:13 τινα καρπον | TR καρπον τινα

^b 1:16 του χριστου | CT om.

^c 1:16 πρωτον | [WH]

^d 1:19 γαρ θεος | CT θεος γαρ

^e 1:21 ευχαριστησαν | CT ηυχριστησαν

^f 1:21 αλλ | SBL WH αλλα

^g 1:23 ηλλαξαν | PCK ηλλαξαντο

^h 1:24 και | CT om.

ⁱ 1:24 εαντοις | CT PT αυτοις

²⁶ Διὰ τοῦτο παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς εἰς πάθη ἀτιμίας· αἱ τε γὰρ θήλειαι αὐτῶν μετήλλαξαν τὴν φυσικὴν χρῆσιν εἰς τὴν παρὰ φύσιν· ²⁷ ὁμοίως ^aτε καὶ οἱ ^bἄρρενες, ἀφέντες τὴν φυσικὴν χρῆσιν τῆς θηλείας, ἐξεκαύθησαν ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλήλους, ἄρσενες ἐν ἄρσεσιν τὴν ἀσχημοσύνην κατεργαζόμενοι, καὶ τὴν ἀντιμισθίαν ἣν ἔδει τῆς πλάνης αὐτῶν ἐν ^dἐαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες.

²⁸ Καὶ καθὼς οὐκ ἐδοκίμασαν τὸν θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει, παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς εἰς ἀδόκιμον νοῦν, ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα, ²⁹ πεπληρωμένους πάσῃ ἀδικίᾳ, ^eπορνείᾳ, πονηρίᾳ, πλεονεξίᾳ, κακίᾳ· μεστοὺς φθόνου, φόνου, ἔριδος, δόλου, ^fκακοηθείας· ψιθυριστάς, ³⁰ καταλάλους, θεοστυγεῖς, ὕβρισταί, ὑπερηφάνους, ἀλαζόνας, ἐφευρετὰς κακῶν, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ³¹ ἀσυνέτους, ἀσυνθέτους, ἀστόργους, ^gἀσπόνδους, ἀνελεήμονας· ³² οἵτινες τὸ δικαίωμα τοῦ θεοῦ ἐπιγνόντες, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες ἄξιοι θανάτου εἰσίν, οὐ μόνον αὐτὰ ποιοῦσιν, ἀλλὰ καὶ συνευδοκοῦσιν τοῖς πράσσουσιν.

2 Διὸ ἀναπολόγητος εἶ, ὦ ἄνθρωπε πᾶς ὁ κρίνων· ἐν ᾧ γὰρ κρίνεις τὸν ἕτερον, σεαυτὸν κατακρίνεις, τὰ γὰρ αὐτὰ πράσσεις ὁ κρίνων. ² Οἶδαμεν δὲ ὅτι τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ ἐστὶν κατὰ ἀλήθειαν ἐπὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας. ³ Λογίζῃ δὲ τοῦτο, ὦ ἄνθρωπε ὁ κρίνων τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας καὶ ποιῶν αὐτά, ὅτι σὺ ἐκφεύξῃ τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ; ⁴ Ἡ τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητος αὐτοῦ καὶ τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς μακροθυμίας καταφρονεῖς, ἀγνοῶν ὅτι τὸ χρηστὸν τοῦ θεοῦ εἰς μετάνοιαν σε ἄγει; ⁵ Κατὰ δὲ τὴν σκληρότητά σου καὶ ἀμετανόητον καρδίαν θησαυρίζεις σεαυτῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ ἀποκαλύψεως ^hκαὶ δικαιοκρισίας τοῦ θεοῦ, ⁶ ὃς

^a 1:27 τε | PT RP^{ms} δε | PCK om.

^b 1:27 ἀρρενες | CT PT SCR ἀρσενες

^c 1:27 εν | PCK om.

^d 1:27 εαυτοῖς | WH αὐτοῖς

^e 1:29 πορνεία | CT om.

^f 1:29 κακοηθείας | WH κακοηθίας

^g 1:31 ασπονδους | CT om.

^h 2:5 καὶ | [PT] | CT TR om.

ἀποδώσει ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ· ⁷ τοῖς μὲν καθ' ὑπομονὴν ἔργου ἀγαθοῦ δόξαν καὶ τιμὴν καὶ ἀφθαρσίαν ζητοῦσιν, ζῶνι αἰώνιον· ⁸ τοῖς δὲ ἐξ ^aἐριθείας, καὶ ἀπειθοῦσιν ^b μὲν τῇ ἀληθείᾳ πειθομένοις δὲ τῇ ἀδικίᾳ, ^cθυμὸς καὶ ὀργή, ⁹ θλίψις καὶ στενοχωρία, ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζομένου τὸ κακόν, Ἰουδαίου τε πρῶτον καὶ Ἑλλήνος· ¹⁰ δόξα δὲ καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἑλληνι· ¹¹ οὐ γάρ ἐστιν ^dπροσωποληψία παρὰ τῷ θεῷ. ¹² Ὅσοι γὰρ ἀνόμως ἥμαρτον, ἀνόμως καὶ ἀπολοῦνται· καὶ ὅσοι ἐν νόμῳ ἥμαρτον, διὰ νόμου κριθήσονται· ¹³ οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ ^e τοῦ νόμου δίκαιοι παρὰ ^f τῷ θεῷ, ἀλλ' οἱ ποιηταὶ ^g τοῦ νόμου δικαιωθήσονται. ¹⁴ Ὅταν γὰρ ἔθνη τὰ μὴ νόμον ἔχοντα φύσει τὰ τοῦ νόμου ^h ποιῇ, οὗτοι, νόμον μὴ ἔχοντες, ἑαυτοῖς εἰσιν νόμος· ¹⁵ οἵτινες ἐνδείκνυνται τὸ ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, ⁱ συμμαρτυροῦσης αὐτῶν τῆς συνειδήσεως, καὶ μεταξὺ ἀλλήλων τῶν λογισμῶν κατηγορούντων ἢ καὶ ἀπολογουμένων, ¹⁶ ἐν ^j ἡμέρᾳ ὅτε ^k κρινεῖ ὁ θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου, διὰ ^l Ἰησοῦ χριστοῦ.

^{17 m} Ἴδε σὺ Ἰουδαῖος ἐπονομάζῃ, καὶ ἐπαναπαύῃ ⁿ τῷ νόμῳ, καὶ καυχᾶσαι ἐν θεῷ, ¹⁸ καὶ γινώσκεις τὸ θέλημα, καὶ δοκιμάζεις τὰ διαφέροντα, κατηχούμενος ἐκ τοῦ νόμου, ¹⁹ πέποιθās τε σεαυτὸν ὁδηγὸν εἶναι τυφλῶν, φῶς τῶν ἐν σκότει, ²⁰ παιδευτὴν ἀφρόνων, διδάσκαλον νηπίων, ἔχοντα τὴν μόρφωσιν τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἀληθείας ἐν τῷ νόμῳ· ²¹ ὁ

^a 2:8 ἐριθείας | WH ἐριθίας

^b 2:8 μὲν | CT om.

^c 2:8 θυμὸς καὶ ὀργή | CT ὀργή καὶ θυμὸς

^d 2:11 προσωποληψία | CT
προσωποληψία

^e 2:13 τοῦ | CT om.

^f 2:13 τῷ | [NA WH]

^g 2:13 τοῦ | CT om.

^h 2:14 ποιῇ | CT ποιῶσιν

ⁱ 2:15 συμμαρτυροῦσης | TH WH
συνμαρτυροῦσης

^j 2:16 ἡμέρα ὅτε | WH ἡ ἡμέρα

^k 2:16 κρινεῖ | NA SBL WH κρίνει

^l 2:16 Ἰησοῦ χριστοῦ | NA SBL WH
χριστοῦ Ἰησοῦ

^m 2:17 ἴδε | CT εἰ δε

ⁿ 2:17 τῷ | CT om.

οὖν διδάσκων ἕτερον, σεαυτὸν οὐ διδάσκεις; Ὁ κηρύσσων μὴ κλέπτειν, κλέπτεις; ²² Ὁ λέγων μὴ μοιχεύειν, μοιχεύεις; Ὁ βδελυσσόμενος τὰ εἰδῶλα, ἱεροσυλεῖς; ²³ Ὁς ἐν νόμῳ καυχᾶσαι, διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου τὸν θεὸν ἀτιμάζεις; ²⁴ Τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ θεοῦ δι' ὑμᾶς βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσιν, καθὼς γέγραπται. ²⁵ Περιτομή μὲν γὰρ ὠφελεῖ, ἐὰν νόμον πράσσης· ἐὰν δὲ παραβάτης νόμου ᾖ, ἡ περιτομή σου ἀκροβυστία γέγονεν. ²⁶ Ἐὰν οὖν ἡ ἀκροβυστία τὰ δικαιώματα τοῦ νόμου φυλάσσει, ^aοὐχὶ ἡ ἀκροβυστία αὐτοῦ εἰς περιτομὴν λογισθῆσεται; ²⁷ Καὶ κρινεῖ ἡ ἐκ φύσεως ἀκροβυστία, τὸν νόμον τελοῦσα, σὲ τὸν διὰ γράμματος καὶ περιτομῆς παραβάτην νόμου; ²⁸ Οὐ γὰρ ὁ ἐν τῷ φανερωῖ Ἰουδαίος ἐστίν, οὐδὲ ἡ ἐν τῷ φανερωῖ ἐν σαρκὶ περιτομή· ²⁹ ἀλλ' ὁ ἐν τῷ κρυπτῷ Ἰουδαίος, καὶ περιτομή καρδίας ἐν πνεύματι, οὐ γράμματι· οὗ ὁ ἔπαινος οὐκ ἐξ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐκ τοῦ θεοῦ.

3 Τί οὖν τὸ περισσὸν τοῦ Ἰουδαίου, ἢ τίς ἡ ^bὠφέλεια τῆς περιτομῆς; ² Πολὺ κατὰ πάντα τρόπον· πρῶτον μὲν ^cγὰρ ὅτι ἐπιστεύθησαν τὰ λόγια τοῦ θεοῦ. ³ Τί γὰρ εἰ ἠπίστησάν τινες; Μὴ ἡ ἀπιστία αὐτῶν τὴν πίστιν τοῦ θεοῦ καταργήσῃ; ⁴ Μὴ γένοιτο· ^dγινέσθω δὲ ὁ θεὸς ἀληθής, πᾶς δὲ ἄνθρωπος ψεύστης, ^eκαθὼς γέγραπται, Ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου, καὶ ^fνικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε. ⁵ Εἰ δὲ ἡ ἀδικία ἡμῶν θεοῦ δικαιοσύνην συνίστησιν, τί ἐροῦμεν; Μὴ ἄδικος ὁ θεὸς ὁ ἐπιφέρων τὴν ὀργήν;—κατὰ ἄνθρωπον λέγω— ⁶ Μὴ γένοιτο· ἐπεὶ πῶς κρινεῖ ὁ θεὸς τὸν κόσμον; ⁷ Εἰ ^gγὰρ ἡ ἀλήθεια τοῦ θεοῦ ἐν τῷ ἐμῷ ψεύσματι ἐπερίσσευσεν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ, τί ἔτι κάγω ὡς ἁμαρτωλὸς κρίνομαι; ⁸ Καὶ μή—καθὼς βλασφημούμεθα, ^hκαὶ καθὼς φασίν τινες ἡμᾶς

^a 2:26 ουχι | CT ουχ

^b 3:1 ωφέλεια | WH ωφελια

^c 3:2 γαρ | [NA WH]

^d 3:4 γινεσθω | TH γεινεσθω

^e 3:4 καθως | WH καθαπερ

^f 3:4 νικησῃς | CT PT RP^{ms} νικησεις

^g 3:7 γαρ | NA SBL WH δε

^h 3:8 και | [WH]

λέγειν—ὅτι Ποιήσωμεν τὰ κακὰ ἵνα ἔλθῃ τὰ ἀγαθὰ; Ὡν τὸ κρίμα ἔνδικόν ἐστιν.

⁹ Τί οὖν; Προεχόμεθα; Οὐ πάντως· προητιασάμεθα γὰρ Ἰουδαίους τε καὶ Ἑλλήνας πάντας ὅφ' ἁμαρτίαν εἶναι, ¹⁰ καθὼς γέγραπται ^a ὅτι Οὐκ ἔστιν δίκαιος οὐδὲ εἷς· ¹¹ οὐκ ἔστιν ^b ὁ συνίων, οὐκ ἔστιν ^c ὁ ἐκζητῶν τὸν θεόν· ¹² πάντες ^d ἐξέκλειναν, ἅμα ^e ἠχρειώθησαν· οὐκ ἔστιν ^f ποιῶν χρηστότητα, ^g οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός· ¹³ τάφος ἀνεωγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιούσαν· ἰδὲ ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χεῖλη αὐτῶν· ¹⁴ ὧν τὸ στόμα ἀράς καὶ πικρίας γέμει· ¹⁵ ὅξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα· ¹⁶ σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, ¹⁷ καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν· ¹⁸ οὐκ ἔστιν φόβος θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

¹⁹ Οἴδαμεν δὲ ὅτι ὅσα ὁ νόμος λέγει, τοῖς ἐν τῷ νόμῳ λαλεῖ, ἵνα πᾶν στόμα φραγῇ, καὶ ὑπόδικος γένηται πᾶς ὁ κόσμος τῷ θεῷ· ²⁰ διότι ἐξ ἔργων νόμου οὐ δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ· διὰ γὰρ νόμου ἐπίγνωσις ἁμαρτίας· ²¹ Νυνὶ δὲ χωρὶς νόμου δικαιοσύνη θεοῦ πεφανέρωται, μαρτυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν· ²² δικαιοσύνη δὲ θεοῦ διὰ πίστεως ^h Ἰησοῦ χριστοῦ εἰς πάντας ⁱ καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς πιστεύοντας· οὐ γὰρ ἔστιν διαστολή· ²³ πάντες γὰρ ἡμαρτον καὶ ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ θεοῦ, ²⁴ δικαιούμενοι δωρεὰν τῇ αὐτοῦ χάριτι διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ· ²⁵ ὃν προέθετο ὁ θεὸς ἱλαστήριον, διὰ ^j τῆς πίστεως, ἐν τῷ αὐτοῦ αἵματι, εἰς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ, διὰ τὴν πάρεσιν τῶν προγεγονότων ἁμαρτημάτων, ²⁶ ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ θεοῦ· πρὸς ^k ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ ἐν τῷ νῦν καιρῷ,

^a 3:10 ὅτι | PCK RP^{mg} om.

^b 3:11 ο | WH om.

^c 3:11 ο | WH om.

^d 3:12 ἐξέκλειναν | TH ἐξεκλείναν

^e 3:12 ἠχρειώθησαν | CT ἠχρεώθησαν

^f 3:12 ποιῶν | NA ο ποιῶν

^g 3:12 οὐκ ἔστιν | [NA]

^h 3:22 ἰησοῦ | [WH]

ⁱ 3:22 καὶ ἐπὶ πάντας | CT om.

^j 3:25 τῆς | [NA] | SBL WH om.

^k 3:26 ἐνδείξιν | CT τὴν ἐνδείξιν

εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν δίκαιον καὶ δικαιοῦντα τὸν ἐκ πίστεως Ἰησοῦ. ²⁷ Ποῦ οὖν ἡ καύχησις; Ἐξεκλείσθη. Διὰ ποίου νόμου; Τῶν ἔργων; Οὐχί, ἀλλὰ διὰ νόμου πίστεως. ²⁸ Λογίζομεθα ^aοὖν πιστεῖ δικαιοῦσθαι ἄνθρωπον, χωρὶς ἔργων νόμου. ²⁹ Ἡ Ἰουδαίων ὁ θεὸς μόνον; Οὐχί ^bδὲ καὶ ἐθνῶν; Ναὶ καὶ ἐθνῶν. ³⁰ ^cἐπέπερ εἰς ὁ θεός, ὃς δικαιώσει περιτομὴν ἐκ πίστεως, καὶ ἀκροβυστίαν διὰ τῆς πίστεως. ³¹ Νόμον οὖν καταργοῦμεν διὰ τῆς πίστεως; Μὴ γένοιτο· ἀλλὰ νόμον ^dἰστώμεν.

4 Τί οὖν ἐροῦμεν ^eἈβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν εὗρηκέναι κατὰ σάρκα; ² Εἰ γὰρ Ἀβραὰμ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ἔχει καύχημα, ἀλλ' οὐ πρὸς ^fτὸν θεόν. ³ Τί γὰρ ἡ γραφὴ λέγει; Ἐπίστευσεν δὲ Ἀβραὰμ τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. ⁴ Τῷ δὲ ἐργαζομένῳ ὁ μισθὸς οὐ λογίζεται κατὰ χάριν, ἀλλὰ κατὰ ^gὀφείλημα. ⁵ Τῷ δὲ μὴ ἐργαζομένῳ, πιστεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν δικαιοῦντα τὸν ἀσεβῆ, λογίζεται ἡ πίστις αὐτοῦ εἰς δικαιοσύνην. ⁶ Καθάπερ καὶ ^hΔαυὶδ λέγει τὸν μακαρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου, ᾧ ὁ θεὸς λογίζεται δικαιοσύνην χωρὶς ἔργων, ⁷ Μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι, καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι. ⁸ Μακάριος ἀνὴρ ⁱᾧ οὐ μὴ λογίσῃται κύριος ἁμαρτίαν. ⁹ Ὁ μακαρισμὸς οὖν οὗτος ἐπὶ τὴν περιτομὴν, ἢ καὶ ἐπὶ τὴν ἀκροβυστίαν; Λέγομεν γὰρ ^jὅτι Ἐλογίσθη τῷ Ἀβραὰμ ἡ πίστις εἰς δικαιοσύνην. ¹⁰ Πῶς οὖν ἐλογίσθη; Ἐν περιτομῇ ὄντι, ἢ ἐν ἀκροβυστίᾳ; Οὐκ ἐν περιτομῇ, ἀλλ' ἐν ἀκροβυστίᾳ. ¹¹ καὶ σημεῖον ἔλαβεν περιτομῆς, σφραγίδα τῆς δικαιοσύνης τῆς πίστεως τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ· εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πατέρα πάντων τῶν πιστευόντων δι' ἀκροβυστίας, εἰς

^a 3:28 οὖν πιστεῖ δικαιοῦσθαι | CT γὰρ δικαιοῦσθαι πιστεῖ

^b 3:29 δε | CT om.

^c 3:30 επειπερ | CT ειπερ

^d 3:31 ιστωμεν | CT ιστανομεν

^e 4:1 αβρααμ τον πατερα ημων

ευρηκεναι | NA SBL TH ευρηκεναι

αβρααμ τον προπατορα ημων | WH

αβρααμ τον προπατορα ημων

^f 4:2 τον | CT om.

^g 4:4 οφειλημα | TR το οφειλημα

^h 4:6 δαυιδ | TH WH δαυειδ | HF TR δαβιδ

ⁱ 4:8 ω | CT ου

^j 4:9 οτι | CT om.

τὸ λογισθῆναι ^aκαὶ αὐτοῖς ^bτὴν δικαιοσύνην· ¹² καὶ πατέρα περιτομῆς τοῖς οὐκ ἐκ περιτομῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς στοιχοῦσιν τοῖς ἔχουσιν τῆς ^cπίστεως τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ. ¹³ Οὐ γὰρ διὰ νόμου ἡ ἐπαγγελία τῷ Ἀβραάμ ἢ τῷ σπέρματι αὐτοῦ, τὸ κληρονόμον αὐτὸν εἶναι ^dτοῦ κόσμου, ἀλλὰ διὰ δικαιοσύνης πίστεως. ¹⁴ Εἰ γὰρ οἱ ἐκ νόμου κληρονόμοι, κεκένωται ἡ πίστις, καὶ κατήρηται ἡ ἐπαγγελία· ¹⁵ ὁ γὰρ νόμος ὁργὴν κατεργάζεται· οὐ ^eγὰρ οὐκ ἔστιν νόμος, οὐδὲ παράβασις. ¹⁶ Διὰ τοῦτο ἐκ πίστεως, ἴνα κατὰ χάριν, εἰς τὸ εἶναι βεβαίαν τὴν ἐπαγγελίαν παντὶ τῷ σπέρματι, οὐ τῷ ἐκ ^fτοῦ νόμου μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ πίστεως Ἀβραάμ, ὅς ἐστιν πατὴρ πάντων ἡμῶν— ¹⁷ καθὼς γέγραπται ὅτι Πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε—κατέναντι οὗ ^gἐπίστευσεν θεοῦ, τοῦ ζωοποιοῦντος τοὺς νεκρούς, καὶ καλοῦντος τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα. ¹⁸ Ὅς παρ' ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι ἐπίστευσεν, εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸν πατέρα πολλῶν ἐθνῶν, κατὰ τὸ εἰρημένον, Οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου. ¹⁹ Καὶ μὴ ἀσθενήσας τῇ πίστει, ^hοὐ κατενόησεν τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ⁱἤδη νεκρωμένον—ἐκατονταέτης που ὑπάρχων—καὶ τὴν νέκρωσιν ^jτῆς μήτρας Σάρρας· ²⁰ εἰς δὲ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ θεοῦ οὐ διεκρίθη τῇ ἀπιστίᾳ, ^kἵνα ἐνεδυναμώθῃ τῇ πίστει, δοὺς δόξαν τῷ θεῷ, ²¹ καὶ πληροφορηθεὶς ὅτι ὁ ἐπήγγελται, δυνατός ἐστιν καὶ ποιῆσαι. ²² Διὸ ^kκαὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. ²³ Οὐκ ἐγράφη δὲ δι' αὐτὸν μόνον, ὅτι ἐλογίσθη αὐτῷ· ²⁴ ἀλλὰ καὶ δι' ἡμᾶς, οἷς μέλλει λογίζεσθαι, τοῖς πιστεύουσιν ἐπὶ τὸν ἐγείραντα Ἰησοῦν τὸν κύριον ἡμῶν ἐκ νεκρῶν, ²⁵ ὃς παρεδόθη

^a 4:11 καὶ | [NA] | SBL TH WH *om.*

^b 4:11 τὴν | [NA WH]

^c 4:12 πίστεως τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ | PCK RP^{mg} πίστεως τῆς ἐν ἀκροβυστίᾳ | TR ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ πίστεως | PT ἐν [τῇ] ἀκροβυστίᾳ πίστεως | CT ἐν ἀκροβυστίᾳ πίστεως

^d 4:13 τοῦ | CT *om.*

^e 4:15 γὰρ | CT *δε*

^f 4:16 τοῦ | [PT] | PCK *om.*

^g 4:19 οὐ | CT *om.*

^h 4:19 ἡδη | [NA WH] | SBL *om.*

ⁱ 4:19 τῆς | PT *om.*

^j 4:20 ἀλλ' | SBL WH ἀλλὰ

^k 4:22 καὶ | [NA WH] | SBL *om.*

διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν, καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν.

5 Δικαιωθέντες οὖν ἐκ πίστεως, εἰρήνην ^a ἔχομεν πρὸς τὸν θεὸν διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, **2** δι' οὗ καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐσχίκαμεν ^b τῇ πίστει εἰς τὴν χάριν ταύτην ἐν ᾗ ἐστήκαμεν, καὶ καυχώμεθα ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ θεοῦ. **3** Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν, εἰδότες ὅτι ἡ θλίψις ὑπομονὴν κατεργάζεται, **4** ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμὴν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα· **5** ἡ δὲ ἐλπίς οὐ καταισχύνει, ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν. **6** ^c Ἐτι γὰρ χριστός, ὄντων ἡμῶν ἀσθενῶν, κατὰ καιρὸν ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανεν. **7** Μόλις γὰρ ὑπὲρ δικαίου τις ἀποθάνειται· ὑπὲρ γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ ἀποθανεῖν. **8** Συνίστησιν δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ θεός, ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανεν. **9** Πολλῷ οὖν μᾶλλον, δικαιωθέντες νῦν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ, σωθησόμεθα δι' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς. **10** Εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν τῷ θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῷ μᾶλλον καταλλαγέντες σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ. **11** οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ ^d καυχώμενοι ἐν τῷ θεῷ διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ ^e χριστοῦ, δι' οὗ νῦν τὴν καταλλαγὴν ἐλάβομεν.

12 Διὰ τοῦτο, ὥσπερ δι' ἐνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν κόσμον εἰσῆλθεν, καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος, καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διῆλθεν, ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον— **13** ἄχρι γὰρ νόμου ἁμαρτία ἦν ἐν κόσμῳ· ἁμαρτία δὲ οὐκ ^f ἐλλογεῖται, μὴ ὄντος νόμου. **14** ^g Ἄλλ' ἐβασίλευσεν ὁ

^a **5:1** εχομεν | PCK RP^{mg} TH WH εχομεν

^b **5:2** τη πιστει | [NA WH]

^c **5:6** ετι γαρ χριστος οντων ημων
ασθενων | NA SBL TH ετι γαρ χριστος
οντων ημων ασθενων ετι | WH ει γε

χριστος οντων ημων ασθενων ετι

^d **5:11** καυχωμενοι | PCK καυχωμεθα

^e **5:11** χριστου | [WH]

^f **5:13** ελλογεται | WH ελλογαται

^g **5:14** αλλ | NA²⁷ SBL WH αλλα

θάνατος ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι ^aΜωϋσέως καὶ ἐπὶ τοὺς μὴ ἁμαρτήσαντας ἐπὶ τῷ ὁμοιώματι τῆς παραβάσεως Ἀδὰμ, ὅς ἐστιν τύπος τοῦ μέλλοντος. ¹⁵ Ἄλλ' οὐχ ὡς τὸ παράπτωμα, οὕτως ^bκαὶ τὸ χάρισμα. Εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἐνὸς παραπτώματι οἱ πολλοὶ ἀπέθανον, πολλῷ μᾶλλον ἡ χάρις τοῦ θεοῦ καὶ ἡ δωρεὰ ἐν χάριτι ^cτῇ τοῦ ἐνὸς ἀνθρώπου Ἰησοῦ χριστοῦ εἰς τοὺς πολλοὺς ἐπερίσσευσεν. ¹⁶ Καὶ οὐχ ὡς δι' ἐνὸς ἁμαρτήσαντος, τὸ δώρημα· τὸ μὲν γὰρ κρίμα ἐξ ἐνὸς εἰς κατάκριμα, τὸ δὲ χάρισμα ἐκ πολλῶν παραπτωμάτων εἰς δικαίωμα. ¹⁷ Εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἐνὸς παραπτώματι ὁ θάνατος ἐβασίλευσεν διὰ τοῦ ἐνός, πολλῷ μᾶλλον οἱ τὴν περισσεΐαν τῆς χάριτος καὶ ^dτῆς δωρεᾶς τῆς δικαιοσύνης λαμβάνοντες ἐν ζωῇ βασιλεύσουσιν διὰ τοῦ ἐνὸς Ἰησοῦ χριστοῦ. ¹⁸ Ἄρα οὖν ὡς δι' ἐνὸς παραπτώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς κατάκριμα, οὕτως καὶ δι' ἐνὸς δικαιώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς δικαίωσιν ζωῆς. ¹⁹ Ὡςπερ γὰρ διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἐνὸς ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ κατεστάθησαν οἱ πολλοί, οὕτως καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἐνὸς δίκαιοι κατασταθήσονται οἱ πολλοί. ²⁰ Νόμος δὲ παρεισήλθεν, ἵνα πλεονάσῃ τὸ παράπτωμα· οὐ δὲ ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία, ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις. ²¹ ἵνα ὥςπερ ἐβασίλευσεν ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θανάτῳ, οὕτως καὶ ἡ χάρις βασιλεύσῃ διὰ δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώνιον, διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.

6 Τί οὖν ἐροῦμεν; ^eἘπιμένομεν τῇ ἁμαρτίᾳ, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσῃ; ² Μὴ γένοιτο. Οἵτινες ἀπεθάνομεν τῇ ἁμαρτίᾳ, πῶς ἔτι ζήσομεν ἐν αὐτῇ; ³ Ἡ ἀγνοεῖτε ὅτι ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς χριστὸν ^fἸησοῦν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν; ⁴ Συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς

^a 5:14 μωυσεως | PCK μωυσεος | RP^{ms} TR
μωσεως

^b 5:15 καὶ | [WH]

^c 5:15 τη | [PT]

^d 5:17 της δωρεας | [WH]

^e 6:1 επιμενομεν | PCK PT RP^{ms} TR
επιμενουμεν | CT RP^{ms} επιμενωμεν

^f 6:3 ιησουν | [WH]

τὸν θάνατον· ἵνα ὥσπερ ἠγέρθη χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρός, οὕτως καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν. ⁵ Εἰ γὰρ σύμφυτοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐσόμεθα· ⁶ τοῦτο γινώσκοντες, ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη, ἵνα καταργηθῇ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας, τοῦ μηκέτι δουλεύειν ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ· ⁷ ὁ γὰρ ἀποθανὼν δεδικαίωται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας. ⁸ Εἰ δὲ ἀπεθάνομεν σὺν χριστῷ, πιστεύομεν ὅτι καὶ ^aσυζήσομεν αὐτῷ· ⁹ εἰδότες ὅτι χριστὸς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν οὐκέτι ἀποθνήσκει· θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι κυριεύει. ¹⁰ Ὁ γὰρ ἀπέθανεν, τῇ ἁμαρτίᾳ ἀπέθανεν ἐφάπαξ· ὁ δὲ ζῇ, ζῇ τῷ θεῷ. ¹¹ Οὕτως καὶ ὑμεῖς λογίξεσθε ἑαυτοὺς ^bνεκροὺς μὲν εἶναι τῇ ἁμαρτίᾳ, ζῶντας δὲ τῷ θεῷ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ ^cτῷ κυρίῳ ἡμῶν.

¹² Μὴ οὖν βασιλευέτω ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώματι, εἰς τὸ ὑπακούειν ^dαὐτῇ ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ· ¹³ μὴδὲ παριστάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα ἀδικίας τῇ ἁμαρτίᾳ· ἀλλὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς τῷ θεῷ ^eὥς ἐκ νεκρῶν ζῶντας, καὶ τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα δικαιοσύνης τῷ θεῷ. ¹⁴ Ἄμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ κυριεύσει· οὐ γάρ ἐστε ὑπὸ νόμον, ^fἀλλ' ὑπὸ χάριν.

¹⁵ Τί οὖν; ^gἈμαρτήσομεν, ὅτι οὐκ ἐσμὲν ὑπὸ νόμον, ^hἀλλ' ὑπὸ χάριν; Μὴ γένοιτο. ¹⁶ Οὐκ οἶδατε ὅτι ὃ παριστάνετε ἑαυτοὺς δούλους εἰς ὑπακοήν, δοῦλοί ἐστε ὃ ὑπακούετε, ἥτοι ἁμαρτίας εἰς θάνατον, ἢ ὑπακοῆς εἰς δικαιοσύνην; ¹⁷ Χάρις δὲ τῷ θεῷ, ὅτι ἦτε δούλοι τῆς ἁμαρτίας, ὑπηκούσατε δὲ ἐκ καρδίας εἰς ὃν παρεδόθητε τύπον διδαχῆς· ¹⁸ ἐλευθερωθέντες δὲ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, ἐδουλώθητε τῇ δικαιοσύνῃ. ¹⁹ Ἀνθρώπινον λέγω διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς ὑμῶν· ὥσπερ γὰρ παρε-

^a 6:8 συζήσομεν | TH WH συνζησομεν

^b 6:11 νεκροὺς μὲν εἶναι | SBL TH WH
εἶναι νεκροὺς μὲν | NA [εἶναι] νεκροὺς
μὲν

^c 6:11 τῷ κυρίῳ ἡμῶν | CT om.

^d 6:12 αὐτῇ ἐν | CT om.

^e 6:13 ὥς | CT ὡσει

^f 6:14 ἀλλ | NA²⁷ SBL TH WH ἀλλὰ

^g 6:15 ἀμαρτήσομεν | CT ἀμαρτησωμεν

^h 6:15 ἀλλ | NA²⁷ SBL TH WH ἀλλὰ

στήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ ἀνομίᾳ ^aεἰς τὴν ἀνομίαν, οὕτως νῦν παραστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ δικαιοσύνῃ εἰς ἀγιασμόν. ²⁰ Ὅτε γὰρ δοῦλοι ἦτε τῆς ἁμαρτίας, ἐλεύθεροι ἦτε τῇ δικαιοσύνῃ. ²¹ Τίνα οὖν καρπὸν εἶχετε τότε ἐφ' οἷς νῦν ἐπαισχύνεσθε; Τὸ γὰρ τέλος ἐκείνων θάνατος. ²² Νυνὶ δὲ ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, δουλωθέντες δὲ τῷ θεῷ, ἔχετε τὸν καρπὸν ὑμῶν εἰς ἀγιασμόν, τὸ δὲ τέλος ζωῆν αἰώνιον. ²³ Τὰ γὰρ ὁψώνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος, τὸ δὲ χάρισμα τοῦ θεοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐν χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν.

7 ^aἩ ἀγνοεῖτε, ἀδελφοί—γινώσκουσιν γὰρ νόμον λαλῶ—ὅτι ὁ νόμος κυριεύει τοῦ ἀνθρώπου ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ; ² Ἡ γὰρ ὑπανδρος γυνὴ τῷ ζῶντι ἀνδρὶ δέδεται νόμῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, κατήργηται ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ ἀνδρός. ³ Ἄρα οὖν ζῶντος τοῦ ἀνδρός μοιχαλὶς χρηματίζει, ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἐτέρῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, ἐλευθέρα ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νόμου, τοῦ μὴ εἶναι αὐτὴν μοιχαλίδα, γενομένην ἀνδρὶ ἐτέρῳ. ⁴ Ὡστε, ἀδελφοί μου, καὶ ὑμεῖς ἐθανατώθητε τῷ νόμῳ διὰ τοῦ σώματος τοῦ χριστοῦ, εἰς τὸ γενέσθαι ὑμᾶς ἐτέρῳ, τῷ ἐκ νεκρῶν ἐγερθέντι, ἵνα καρποφορήσωμεν τῷ θεῷ. ⁵ Ὅτε γὰρ ἦμεν ἐν τῇ σαρκί, τὰ παθήματα τῶν ἁμαρτιῶν τὰ διὰ τοῦ νόμου ἐνηργεῖτο ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν εἰς τὸ καρποφορήσαι τῷ θανάτῳ. ⁶ Νυνὶ δὲ κατηργήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου, ^bἀποθανόντες ἐν ᾧ κατειχόμεθα, ὥστε δουλεύειν ^cἡμᾶς ἐν καινότητι πνεύματος, καὶ οὐ παλαιότητι γράμματος.

⁷ Τί οὖν ἐροῦμεν; Ὁ νόμος ἁμαρτία; Μὴ γένοιτο· ἀλλὰ τὴν ἁμαρτίαν οὐκ ἔγνω, εἰ μὴ διὰ νόμου· τὴν τε γὰρ ἐπιθυμίαν οὐκ ᾔδειν, εἰ μὴ ὁ νόμος ἔλεγεν, Οὐκ ἐπιθυμήσεις· ⁸ ἀφορμὴν δὲ λαβοῦσα ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς κατειργάσατο ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν· χωρὶς γὰρ νόμου ἁμαρτία νεκρά. ⁹ Ἐγὼ δὲ

^a 6:19 εἰς τὴν ἀνομίαν | [WH]

^c 7:6 ἡμᾶς | [WH]

^b 7:6 ἀποθανόντες | SCR ἀποθανόντος

ἔζων χωρὶς νόμου ποτέ· ἐλθούσης δὲ τῆς ἐντολῆς, ἡ ἁμαρτία ἀνέζησεν, ἐγὼ δὲ ἀπέθανον· ¹⁰ καὶ εὐρέθη μοι ἡ ἐντολὴ ἡ εἰς ζωὴν, αὕτη εἰς θάνατον· ¹¹ ἡ γὰρ ἁμαρτία ἀφορμὴν λαβοῦσα διὰ τῆς ἐντολῆς ἐξηπάτησέν με, καὶ ^aδι' αὐτῆς ἀπέκτεινεν. ¹² Ὡστε ὁ μὲν νόμος ἅγιος, καὶ ἡ ἐντολὴ ἀγία καὶ δικαία καὶ ἀγαθὴ. ¹³ Τὸ οὖν ἀγαθὸν ἐμοὶ ^bγέγονεν θάνατος; Μὴ γένοιτο. ^c Ἀλλὰ ἡ ἁμαρτία, ἵνα φανῇ ἁμαρτία, διὰ τοῦ ἀγαθοῦ μοι κατεργαζομένη θάνατον—ἵνα γένηται καθ' ὑπερβολὴν ἁμαρτωλὸς ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς. ¹⁴ Οἶδαμεν γὰρ ὅτι ὁ νόμος πνευματικὸς ἐστίν· ἐγὼ δὲ ^dσαρκικός εἰμι, πεπραμένος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν. ¹⁵ Ὁ γὰρ κατεργάζομαι, οὐ γινώσκω· οὐ γὰρ ὁ θέλω, τοῦτο πράσσω· ἀλλ' ὁ ^eμισῶ, τοῦτο ποιῶ. ¹⁶ Εἰ δὲ ὁ οὐ θέλω, τοῦτο ποιῶ, ^fσύμφημι τῷ νόμῳ ὅτι καλός. ¹⁷ Νυνὶ δὲ οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτό, ^gἀλλ' ἡ ^hοικοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία. ¹⁸ Οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ οἰκεῖ ἐν ἐμοί, τοῦτ' ἔστιν ἐν τῇ σαρκί μου, ἀγαθόν· τὸ γὰρ θέλειν παράκειται μοι, τὸ δὲ κατεργάζεσθαι τὸ καλὸν ⁱοὐχ εὐρίσκω. ¹⁹ Οὐ γὰρ ὁ θέλω, ποιῶ ἀγαθόν· ^jἀλλ' ὁ οὐ θέλω κακόν, τοῦτο πράσσω. ²⁰ Εἰ δὲ ὁ οὐ θέλω ^kἐγώ, τοῦτο ποιῶ, οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτό, ^lἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία. ²¹ Εὐρίσκω ἄρα τὸν νόμον τῷ θέλοντι ἐμοὶ ποιεῖν τὸ καλόν, ὅτι ἐμοὶ τὸ κακὸν παράκειται. ²² Συνήδομαι γὰρ τῷ νόμῳ τοῦ θεοῦ κατὰ τὸν ἔσω ἄνθρωπον· ²³ βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσίν μου ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου, καὶ αἰχμαλωτίζοντά με ^mτῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσίν μου. ²⁴ Ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος· τίς με ῥύσεται ἐκ

^a 7:11 δι' | PT δια

^b 7:13 γέγονεν | CT εγενετο

^c 7:13 ἀλλὰ | NA²⁸ ἀλλ

^d 7:14 σαρκικός | CT σαρκινος

^e 7:15 μισῶ | TH μεισῶ

^f 7:16 σύμφημι | WH συνφημι

^g 7:17 ἀλλ | NA²⁷ SBL WH ἀλλὰ

^h 7:17 οἰκουσα | WH ενοικουσα

ⁱ 7:18 οὐχ ευρισκω | CT ου

^j 7:19 ἀλλ | NA²⁷ SBL WH ἀλλὰ

^k 7:20 ἐγώ | [NA] | SBL TH WH om.

^l 7:20 ἀλλ | NA²⁷ SBL WH ἀλλὰ

^m 7:23 τῷ | HF NA RP^{mg} SBL TH EV τῷ | PT

WH [EV] τῷ

τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου; ²⁵ Ἐὐχαριστῶ τῷ θεῷ διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν. Ἄρα οὖν αὐτὸς ἐγὼ τῷ μὲν νοῒ δουλεύω νόμῳ θεοῦ, τῇ δὲ σαρκὶ νόμῳ ἁμαρτίας.

8 Οὐδὲν ἄρα νῦν κατάκριμα τοῖς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, ^bμὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα. ² Ὁ γὰρ νόμος τοῦ πνεύματος τῆς ζωῆς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ ἠλευθέρωσέν ^cμε ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου. ³ Τὸ γὰρ ἀδύνατον τοῦ νόμου, ἐν ᾧ ἡσθένει διὰ τῆς σαρκός, ὁ θεὸς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν πέμψας ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας καὶ περὶ ἁμαρτίας κατέκρινεν τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκί. ⁴ ἵνα τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου πληρωθῇ ἐν ἡμῖν, τοῖς μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα. ⁵ Οἱ γὰρ κατὰ σάρκα ὄντες τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν· οἱ δὲ κατὰ πνεῦμα τὰ τοῦ πνεύματος. ⁶ Τὸ γὰρ φρόνημα τῆς σαρκὸς θάνατος· τὸ δὲ φρόνημα τοῦ πνεύματος ζωὴ καὶ εἰρήνη. ⁷ διότι τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς ἔχθρα εἰς θεόν, τῷ γὰρ νόμῳ τοῦ θεοῦ οὐχ ὑποτάσσεται, οὐδὲ γὰρ δύναται. ⁸ οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες θεῷ ἀρέσαι οὐ δύνανται. ⁹ Ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐστὲ ἐν σαρκί, ^dἀλλ' ἐν πνεύματι, εἴπερ πνεῦμα θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν. Εἰ δέ τις πνεῦμα χριστοῦ οὐκ ἔχει, οὗτος οὐκ ἔστιν αὐτοῦ. ¹⁰ Εἰ δὲ χριστὸς ἐν ὑμῖν, τὸ μὲν σῶμα νεκρὸν ^eδιὰ ἁμαρτίαν, τὸ δὲ πνεῦμα ζωὴ διὰ δικαιοσύνην. ¹¹ Εἰ δὲ τὸ πνεῦμα τοῦ ἐγγείραντος ^fἸησοῦν ἐκ νεκρῶν οἰκεῖ ἐν ὑμῖν, ὁ ἐγγείρας ^gτὸν χριστὸν ἐκ νεκρῶν ζωοποιήσῃ ^hκαὶ τὰ θνητὰ σώματα ὑμῶν, διὰ ⁱτὸ ἐνοικοῦν αὐτοῦ πνεῦμα ἐν ὑμῖν.

^a 7:25 ευχαριστω | SBL χαρις | NA χαρις
δε | WH χαρις [δε]

^b 8:1 μη κατα ... πνευμα | CT om.

^c 8:2 με | NA SBL WH σε

^d 8:9 αλλ | NA²⁷ SBL TH WH αλλα

^e 8:10 δια | PCK PT TR δι

^f 8:11 ιησουν | CT τον ιησουν

^g 8:11 τον χριστον εκ νεκρων | NA TH
χριστον εκ νεκρων | SBL WH εκ νεκρων
χριστον ιησουν

^h 8:11 και | [WH]

ⁱ 8:11 το ενοικουν αυτου πνευμα | NA SCR
WH του ενοικουντος αυτου πνευματος

^b 8:1 μη κατα σαρκα περιπατουσιν αλλα κατα πνευμα ^N2 ^D2 ^K ^L ^P 049 056 0142 0151 0311^{vid} 0319 33^{vid} 1841 1862 2464 | μη κατα σαρκα περιπατουσιν A ^D1 Ψ | om. ^N* B C ^D* F G

¹² Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, ὀφειλέται ἐσμέν, οὐ τῇ σαρκί, τοῦ κατὰ σάρκα ζῆν· ¹³ εἰ γὰρ κατὰ σάρκα ζῆτε, μέλλετε ἀποθνήσκειν· εἰ δὲ πνεύματι τὰς πράξεις τοῦ σώματος θανατοῦτε, ζήσεσθε. ¹⁴ Ὅσοι γὰρ πνεύματι θεοῦ ἄγονται, οὐ· τοί ^aεἰσιν υἱοὶ θεοῦ. ¹⁵ Οὐ γὰρ ἐλάβετε πνεῦμα δουλείας πάλιν εἰς φόβον, ^bἀλλ' ἐλάβετε πνεῦμα υἰοθεσίας, ἐν ᾧ κρίζομεν, Ἀββᾶ, ὁ πατήρ. ¹⁶ Αὐτὸ τὸ πνεῦμα ^cσυμμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι ἡμῶν, ὅτι ἐσμέν τέκνα θεοῦ· ¹⁷ εἰ δὲ τέκνα, καὶ κληρονόμοι· κληρονόμοι μὲν θεοῦ, ^dσυγκληρονόμοι δὲ χριστοῦ· εἴπερ ^eσυμπάσχομεν, ἵνα καὶ συνδοξασθώμεν.

¹⁸ Λογίζομαι γὰρ ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς. ¹⁹ Ἡ γὰρ ἀποκαρδοκία τῆς κτίσεως τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ θεοῦ ἀπεκδέχεται. ²⁰ Τῇ γὰρ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη, οὐχ ἑκούσα, ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαντα, ^fἐπ' ἐλπίδι· ²¹ ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ θεοῦ. ²² Οἶδαμεν γὰρ ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις ^gσυστενάζει καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν. ²³ Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ πνεύματος ἔχοντες, ^hκαὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς στενάζομεν, υἰοθεσίαν ἀπεκδεχόμενοι, τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ σώματος ἡμῶν. ²⁴ Τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν· ἐλπίς δὲ βλεπομένη οὐκ ἔστιν ἐλπίς· ὃ γὰρ βλέπει ⁱτις, τί καὶ ἐλπίζει; ²⁵ Εἰ δὲ ὃ οὐ βλέπομεν ἐλπίζομεν, δι' ὑπομονῆς ἀπεκδεχόμεθα.

^a **8:14** εἰσιν υἱοὶ θεοῦ | NA TH WH υἱοὶ θεοῦ εἰσιν | SBL υἱοὶ εἰσιν θεοῦ

^b **8:15** ἀλλ' | NA²⁷ SBL TH WH ἀλλὰ

^c **8:16** συμμαρτυρεῖ | TH WH συνμαρτυρεῖ

^d **8:17** συγκληρονόμοι | TH WH συγκληρονόμοι

^e **8:17** συμπάσχομεν | TH WH

συνπάσχομεν

^f **8:20** ἐπ' ἐλπίδι | NA SBL WH ἐφ' ἐλπίδι | TH ἐφ' ἐλπίδι

^g **8:22** συστενάζει | WH συνστενάζει

^h **8:23** καὶ ἡμεῖς | NA SBL TH ἡμεῖς καὶ | WH [ἡμεῖς] καὶ

ⁱ **8:24** τις τί καὶ | NA SBL WH τίς

²⁶ Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ πνεῦμα συναντιλαμβάνεται ^aταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν· τὸ γὰρ τί ^bπροσευξόμεθα καθὼς δεῖ, οὐκ οἶδαμεν, ^cἀλλ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα ὑπερεντυγχάνει ^dὑπὲρ ἡμῶν στεναγμοῖς ἀλαλήτοις· ²⁷ ὁ δὲ ^eἐρευνῶν τὰς καρδίας οἶδεν τί τὸ φρόνημα τοῦ πνεύματος, ὅτι κατὰ θεὸν ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἁγίων· ²⁸ Οἶδαμεν δὲ ὅτι τοῖς ἀγαπῶσιν τὸν θεὸν πάντα ^fσυνεργεῖ εἰς ἀγαθόν, τοῖς κατὰ πρόθεσιν κλητοῖς οὖσιν· ²⁹ Ὅτι οὖς προέγνω, καὶ προώρισεν συμμόρφους τῆς εἰκόνος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς· ³⁰ οὖς δὲ προώρισεν, τούτους καὶ ἐκάλεσεν· καὶ οὖς ἐκάλεσεν, τούτους καὶ ἐδικαίωσεν· οὖς δὲ ἐδικαίωσεν, τούτους καὶ ἐδόξασεν.

³¹ Τί οὖν ἐροῦμεν πρὸς ταῦτα; Εἰ ὁ θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν, τίς καθ' ἡμῶν; ³² Ὅς γε τοῦ ἰδίου υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο, ^gἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν πάντων παρέδωκεν αὐτόν, πῶς οὐχὶ καὶ σὺν αὐτῷ τὰ πάντα ἡμῖν χαρίσεται; ³³ Τίς ἐγκαλέσει κατὰ ἐκλεκτῶν θεοῦ; Θεὸς ὁ δικαίων· ³⁴ τίς ὁ ^hκατακρίνων; Ἰησοῦς ὁ ἀποθανών, μᾶλλον δὲ ⁱκαὶ ἐγερθεὶς, ὃς ^kκαὶ ἔστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ, ὃς καὶ ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν· ³⁵ Τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ χριστοῦ; Θλίψις, ἢ στενοχωρία, ἢ διωγμός, ἢ λιμός, ἢ γυμνότης, ἢ κίνδυνος, ἢ μάχαιρα; ³⁶ Καθὼς γέγραπται ὅτι ^lἝνεκέν σου θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν· ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς· ³⁷ Ἀλλ' ἐν τούτοις πᾶσιν ὑπερνικῶμεν διὰ τοῦ ἀγαπήσαντος ἡμᾶς· ³⁸ Πέπεισμαι γὰρ ὅτι οὔτε θάνατος οὔτε ζωὴ οὔτε ἄγγελοι οὔτε ἀρχαὶ οὔτε

^a 8:26 ταις ασθενειαις | CT τη ασθενεια

^b 8:26 προσευξομεθα | CT TR
προσευξομεθα

^c 8:26 αλλ | NA²⁷ SBL TH WH αλλα

^d 8:26 υπερ ημων | CT om.

^e 8:27 ερευνων | CT ερανων

^f 8:28 συνεργει | WH συνεργει [ο θεος]

^g 8:32 αλλ | NA²⁷ SBL TH WH αλλα

^h 8:34 κατακρινων | NA SBL WH
κατακρινων

ⁱ 8:34 χριστος | NA WH χριστος [ιησους]

^j 8:34 και εγερθεις | NA SBL TH εγερθεις |
WH εγερθεις [εκ νεκρων]

^k 8:34 και | WH om.

^l 8:36 ενεκεν | PCK PT TR ενεκα

^aδυνάμεις οὔτε ἐνεστώτα οὔτε μέλλοντα ³⁹ οὔτε ὕψωμα οὔτε βάθος οὔτε τις κτίσις ἑτέρα δυνήσεται ἡμᾶς χωρίσαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ τῆς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν.

9 Ἀλήθειαν λέγω ἐν χριστῷ, οὐ ψεύδομαι, ^bσυμμαρτυροῦ-
σης μοι τῆς συνειδήσεώς μου ἐν πνεύματι ἀγίῳ, ² ὅτι
λύπη μοι ἐστὶν μεγάλη, καὶ ἀδιάλειπτος ὁδύνη τῇ καρδίᾳ μου.
³ ^cΕὐχόμεν γὰρ ^dαὐτὸς ἐγὼ ἀνάθεμα εἶναι ἀπὸ τοῦ χριστοῦ
ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μου, τῶν συγγενῶν μου κατὰ σάρκα· ⁴ οἵ-
τινές εἰσιν ^eἸσραηλῖται, ὧν ἡ υἰοθεσία καὶ ἡ δόξα καὶ αἱ
διαθήκαι καὶ ἡ νομοθεσία καὶ ἡ λατρεία καὶ αἱ ἐπαγγελίαι,
⁵ ὧν οἱ πατέρες, καὶ ἐξ ὧν ὁ χριστὸς τὸ κατὰ σάρκα, ὁ ὢν
ἐπὶ πάντων, θεὸς εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν. ⁶ Οὐχ
οἶον δὲ ὅτι ἐκπέπτωκεν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. Οὐ γὰρ πάντες οἱ
ἐξ Ἰσραήλ, οὗτοι Ἰσραήλ· ⁷ οὐδ' ὅτι εἰσὶν σπέρμα Ἀβραάμ,
πάντες τέκνα· ἀλλ' Ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεται σοι σπέρμα. ⁸ Τοῦτ'
ἔστιν, οὐ τὰ τέκνα τῆς σαρκός, ταῦτα τέκνα τοῦ θεοῦ· ἀλλὰ
τὰ τέκνα τῆς ἐπαγγελίας λογίζεται εἰς σπέρμα. ⁹ Ἐπαγγελίας
γὰρ ὁ λόγος οὗτος, Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐλεύσομαι, καὶ
ἔσται τῇ Σάρρᾳ υἱός. ¹⁰ Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ Ῥεβέκκα ἐξ
ἐνὸς κοίτην ἔχουσα, Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν— ¹¹ μήπω γὰρ
γεννηθέντων, μηδὲ πραξάντων τι ἀγαθὸν ἢ ^fκακόν, ἵνα ἡ κατ'
ἐκλογὴν ^gπρόθεσις τοῦ θεοῦ μένη, οὐκ ἐξ ἔργων, ἀλλ' ἐκ
τοῦ καλοῦντος, ¹² ^hἐρρήθη αὐτῇ ὅτι Ὁ μερίζων δουλεύσει τῷ
ἐλάσσονι. ¹³ ⁱΚαθὼς γέγραπται, Τὸν Ἰακώβ ἠγάπησα, τὸν δὲ
Ἡσαὺ ^jἐμίσησα.

^a **8:38** δυναμεις ουτε ενεστωτα ουτε
μελλοντα | CT ενεστωτα ουτε μελλοντα
ουτε δυναμεις

^b **9:1** συμμαρτυρουσης | TH WH
συμμαρτυρουσης

^c **9:3** ευχομην | CT PT TR ηυχομην

^d **9:3** αυτος εγω αναθεμα ειναι | CT
αναθεμα ειναι αυτος εγω

^e **9:4** ισραηλιται | TH WH ισραηλειται

^f **9:11** κακον | CT φανλον

^g **9:11** προθεσις του θεου | PT TR του θεου
προθεσις

^h **9:12** ερρηθη | CT HF PCK PT ερρεθη

ⁱ **9:13** καθως | WH καθαπερ

^j **9:13** εμισησα | TH εμεισησα

¹⁴ Τί οὖν ἐροῦμεν; Μὴ ἀδικία παρὰ τῷ θεῷ; Μὴ γένοιτο.
¹⁵ Τῷ ^aγὰρ Μωϋσῇ λέγει, Ἐλεήσω ὃν ἂν ἐλεῶ, καὶ ^bοἰκτειρήσω ὃν ἂν οἰκτείρω. ¹⁶ Ἄρα οὖν οὐ τοῦ θέλοντος, οὐδὲ τοῦ τρέχοντος, ἀλλὰ τοῦ ^cἐλεοῦντος θεοῦ. ¹⁷ Λέγει γὰρ ἡ γραφή τῷ Φαραὼ ὅτι Εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐξήγειρά σε, ὅπως ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν δύναμίν μου, καὶ ὅπως διαγγελῇ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ¹⁸ Ἄρα οὖν ὃν θέλει ἐλεεῖ· ὃν δὲ θέλει σκληρύνει.

¹⁹ Ἐρεῖς ^dοὖν μοι, Τί ἔτι μέμφεται; Τῷ γὰρ βουλήματι αὐτοῦ τίς ἀνθέστηκεν; ²⁰ ^eΜενουγγε, ὦ ἄνθρωπε, σὺ τίς εἶ ὁ ἀνταποκρινόμενος τῷ θεῷ; Μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι, Τί με ἐποίησας οὕτως; ²¹ Ἡ οὐκ ἔχει ἐξουσίαν ὁ κεραμεὺς τοῦ πηλοῦ, ἐκ τοῦ αὐτοῦ φυράματος ποιῆσαι ὃ μὲν εἰς τιμὴν σκεῦος, ὃ δὲ εἰς ἀτιμίαν; ²² Εἰ δὲ θέλων ὁ θεὸς ἐνδείξασθαι τὴν ὀργήν, καὶ γνωρίσαι τὸ δυνατόν αὐτοῦ, ἤνεγκεν ἐν πολλῇ μακροθυμίᾳ σκεύη ὀργῆς κατηρτισμένα εἰς ἀπώλειαν. ²³ ^fκαὶ ἵνα γνωρίσῃ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ ἐπὶ σκεύη ἐλέους, ἃ προητοίμασεν εἰς δόξαν, ²⁴ οὓς καὶ ἐκάλεσεν ἡμᾶς οὐ μόνον ἐξ Ἰουδαίων, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἐθνῶν; ²⁵ Ὡς καὶ ἐν τῷ Ὡσηὲ λέγει, Καλέσω τὸν οὐ λαόν μου λαόν μου· καὶ τὴν οὐκ ἡγαπημένην ἡγαπημένην. ²⁶ Καὶ ἔσται, ἐν τῷ τόπῳ οὗ ^gἐρρήθη ^hαὐτοῖς, Οὐ λαός μου ὑμεῖς, ἐκεῖ κληθήσονται υἱοὶ θεοῦ ζῶντος. ²⁷ Ἡσαΐας δὲ κράζει ὑπὲρ τοῦ Ἰσραήλ, Ἐὰν ᾗ ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, τὸ ⁱκατάλειμμα σωθήσεται. ²⁸ λόγον γὰρ συντελῶν καὶ συντέμνων ^jἐν δικαιοσύνῃ· ὅτι λόγον συντετμημένον ποιήσει κύριος ἐπὶ τῆς γῆς. ²⁹ Καὶ καθὼς προεῖρηκεν Ἡσαΐας,

^a **9:15** γαρ μωυση | RP^{mg} TR γαρ μωση | CT μωυσει γαρ

^b **9:15** οικτειρησω ... οικτειρω | NA SBL οικτιρησω ... οικτιρω

^c **9:16** ελεουντος | CT ελεωντος

^d **9:19** ουν μοι τι | TH WH μοι ουν τι | SBL μοι ουν τι ουν | NA μοι ουν τι [ουν]

^e **9:20** μενουγγε ω ανθρωπε | CT ω

ανθρωπε μενουγγε

^f **9:23** και | WH om.

^g **9:26** ερρηθη | CT HF PCK PT ερρεθη

^h **9:26** αυτοις | [WH]

ⁱ **9:27** καταλειμμα | NA SBL TH

υπολειμμα | WH υπολιμμα

^j **9:28** εν δικαιοσυνη οτι λογον συντετμημενον | CT om.

Εἰ μὴ κύριος Σαβαὼθ ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα, ὥς Σόδομα ἂν ἐγενήθημεν, καὶ ὥς Γόμορρα ἂν ὁμοιωθῆμεν.

³⁰ Τί οὖν ἐροῦμεν; Ὅτι ἔθνη τὰ μὴ διώκοντα δικαιοσύνην, κατέλαβεν δικαιοσύνην, δικαιοσύνην δὲ τὴν ἐκ πίστεως· ³¹ Ἰσραὴλ δέ, διώκων νόμον δικαιοσύνης, εἰς νόμον ^aδικαιοσύνης οὐκ ἔφθασεν. ³² Διὰ τί; Ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως, ἀλλ' ὥς ἐξ ἔργων ^bνόμου· προσέκοψαν γὰρ τῷ λίθῳ τοῦ προσκόμματος, ³³ καθὼς γέγραπται, Ἴδου τίθημι ἐν Σιών λίθον προσκόμματος καὶ πέτραν σκανδάλου· καὶ ^cπᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ καταισχυνθήσεται.

10 Ἀδελφοί, ἡ μὲν εὐδοκία τῆς ἐμῆς καρδίας καὶ ἡ δέησις ^dἡ πρὸς τὸν θεὸν ὑπὲρ ^eτοῦ Ἰσραὴλ ἐστὶν εἰς σωτηρίαν. ² Μαρτυρῶ γὰρ αὐτοῖς ὅτι ζῆλον θεοῦ ἔχουσιν, ἀλλ' οὐ κατ' ἐπίγνωσιν. ³ Ἀγνοοῦντες γὰρ τὴν τοῦ θεοῦ δικαιοσύνην, καὶ τὴν ἰδίαν ^fδικαιοσύνην ζητοῦντες στήσαι, τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ θεοῦ οὐχ ὑπετάγησαν. ⁴ Τέλος γὰρ νόμου χριστὸς εἰς δικαιοσύνην παντὶ τῷ πιστεύοντι. ⁵ ^gΜωϋσῆς γὰρ γράφει ^hτὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ ⁱτοῦ νόμου, ^jὅτι ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος ζήσεται ἐν ^kαὐτοῖς. ⁶ Ἡ δὲ ἐκ πίστεως δικαιοσύνη οὕτως λέγει, Μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, Τίς ἀναβήσεται εἰς τὸν οὐρανόν;—τοῦτ' ἔστιν χριστὸν καταγαγεῖν— ⁷ ἢ, Τίς καταβήσεται εἰς τὴν ἄβυσσον;—τοῦτ' ἔστιν χριστὸν ἐκ νεκρῶν ἀναγαγεῖν. ⁸ Ἀλλὰ τί λέγει; Ἐγγύς σου τὸ ῥήμά ἐστιν, ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου· τοῦτ' ἔστιν τὸ ῥήμα τῆς πίστεως ὃ κηρύσσομεν· ⁹ ὅτι ἐὰν ὁμολογήσῃς ^lἐν τῷ στόματί σου κύριον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ

^a 9:31 δικαιοσύνης | CT *om.*

^b 9:32 νομου προσέκοψαν γὰρ | CT προσέκοψαν

^c 9:33 πας | CT *om.*

^d 10:1 ἡ | CT *om.*

^e 10:1 του ισραηλ εστιν | CT αυτων

^f 10:3 δικαιοσυνην | [NA] | SBL WH *om.*

^g 10:5 μωυσης | PCK TR μωσης

^h 10:5 την | SBL WH οτι την

ⁱ 10:5 του | [NA] | TH WH *om.*

^j 10:5 οτι ο ποιησας αυτα | SBL WH ο ποιησας

^k 10:5 αυτοις | SBL TH WH αυτη

^l 10:9 εν τω στοματι σου κυριον ιησουν | WH το ρημα εν τω στοματι σου οτι κυριος ιησους

σου ὅτι ὁ θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ· ¹⁰ καρδία γὰρ πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην, στόματι δὲ ὁμολογεῖται εἰς σωτηρίαν. ¹¹ Λέγει γὰρ ἡ γραφή, Πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ καταισχυνθήσεται. ¹² Οὐ γάρ ἐστιν διαστολή Ἰουδαίου τε καὶ Ἑλλήνος· ὁ γὰρ αὐτὸς κύριος πάντων, πλουτῶν εἰς πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτόν. ¹³ Πᾶς γὰρ ὃς ἂν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται. ¹⁴ Πῶς οὖν ^aἐπικαλέσονται εἰς ὃν οὐκ ἐπίστευσαν; Πῶς δὲ πιστεύσουσιν οὐ οὐκ ἤκουσαν; Πῶς δὲ ἀκούσουσιν χωρὶς κηρύσσοντος; ¹⁵ Πῶς δὲ κηρύξουσιν ἂν μὴ ἀποσταλῶσιν; ^bΚαθὼς γέγραπται, Ὡς ὠραῖοι οἱ πόδες ^cτῶν εὐαγγελιζομένων εἰρήνην, τῶν εὐαγγελιζομένων ^dτὰ ἀγαθά.

¹⁶ Ἄλλ' οὐ πάντες ὑπήκουσαν τῷ εὐαγγελίῳ. Ἡσαΐας γὰρ λέγει, Κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; ¹⁷ Ἄρα ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς, ἡ δὲ ἀκοή διὰ ῥήματος ^eθεοῦ. ¹⁸ Ἀλλὰ λέγω, μὴ οὐκ ἤκουσαν; Μενοῦνγε· Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξήλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν. ¹⁹ Ἀλλὰ λέγω, μὴ ^fοὐκ ἔγνων Ἰσραήλ; Πρῶτος ^gΜωϋσῆς λέγει, Ἐγὼ παραζηλώσω ὑμᾶς ἐπ' οὐκ ἔθνει, ^hἐπὶ ἔθνει ἀσυνέτω παροργῶ ὑμᾶς. ²⁰ Ἡσαΐας δὲ ἀποτολμᾷ καὶ λέγει, Εὐρέθην ⁱτοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν, ἐμφανὴς ἐγενόμην τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσιν. ²¹ Πρὸς δὲ τὸν Ἰσραὴλ λέγει, Ὅλην τὴν ἡμέραν ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέγοντα.

11 Λέγω οὖν, μὴ ἀπώσατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ; Μὴ γένοιτο. Καὶ γὰρ ἐγὼ ^jἸσραηλίτης εἰμί, ἐκ σπέρματος

^a 10:14–15 ἐπικαλεσονται ...

πιστεύσουσιν ... ἀκούσουσιν ...

κηρύξουσιν | CT ἐπικαλεσῶνται ...

πιστεύσωσιν ... ἀκουσῶσιν ...

κηρύξωσιν

^b 10:15 καθὼς | WH καθάπερ

^c 10:15 τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρήνην | CT *om.*

^d 10:15 τα | [NA] | WH *om.*

^e 10:17 θεοῦ | CT χριστοῦ

^f 10:19 οὐκ ἔγνων Ἰσραὴλ | CT Ἰσραὴλ οὐκ ἔγνων

^g 10:19 μωϋσῆς | PCK TR μωϋσῆς

^h 10:19 ἐπὶ | CT ἐπ

ⁱ 10:20 τοῖς | SBL ἐν τοῖς | NA [ἐν] τοῖς

^j 11:1 Ἰσραηλίτης ... βενιαμὴν | TH WH Ἰσραηλιτὴς ... βενιαμειν

Ἀβραάμ, φυλῆς Βενιαμίν. ² Οὐκ ἀπόσωτο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ ὃν προέγνω. Ἡ οὐκ οἶδατε ἐν ^aἩλῖα τί λέγει ἡ γραφή; Ὡς ἐντυγχάνει τῷ θεῷ κατὰ τοῦ Ἰσραήλ, ^bλέγων, ³ Κύριε, τοὺς προφῆτας σου ἀπέκτειναν, ^cκαὶ τὰ θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν· καὶ γὰρ ὑπελείφθην μόνος, καὶ ζητοῦσιν τὴν ψυχὴν μου. ⁴ Ἀλλὰ τί λέγει αὐτῷ ὁ χρηματισμός; Κατέλιπον ἐμαυτῷ ἐπτακισχιλίους ἄνδρας, οἵτινες οὐκ ἔκαμψαν γόνυ τῇ Βάαλ. ⁵ Οὕτως οὖν καὶ ἐν τῷ νῦν καιρῷ ^dλεῖμμα κατ' ἐκλογὴν χάριτος γέγονεν. ⁶ Εἰ δὲ χάριτι, οὐκέτι ἐξ ἔργων· ἐπεὶ ἡ χάρις οὐκέτι ^eγίνεται χάρις. ^fΕἰ δὲ ἐξ ἔργων, οὐκέτι ἐστὶν χάρις· ἐπεὶ τὸ ἔργον οὐκέτι ἐστὶν ἔργον. ⁷ Τί οὖν; Ὁ ἐπιζητεῖ Ἰσραήλ, ^gτοῦτο οὐκ ἐπέτυχεν, ἡ δὲ ἐκλογὴ ἐπέτυχεν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐπωρώθησαν. ⁸ ^hκαθὼς γέγραπται, Ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς πνεῦμα κατανύξεως, ὀφθαλμοὺς τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ ὦτα τοῦ μὴ ἀκούειν, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. ⁹ Καὶ ⁱΔαυὶδ λέγει, Γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν εἰς παγίδα καὶ εἰς θήραν, καὶ εἰς σκάνδαλον, καὶ εἰς ἀνταπόδομα αὐτοῖς. ¹⁰ σκοτισθήτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διὰ παντὸς ^jσύγκαμψον. ¹¹ Λέγω οὖν, μὴ ἔπταισαν ἵνα πέσωσιν; Μὴ γένοιτο· ἀλλὰ τῷ αὐτῶν παραπτώματι ἡ σωτηρία τοῖς ἔθνεσιν, εἰς τὸ παραζηλῶσαι αὐτούς. ¹² Εἰ δὲ τὸ παράπτωμα αὐτῶν πλοῦτος κόσμος, καὶ τὸ ἥττημα αὐτῶν πλοῦτος ἔθνων, πόσω μᾶλλον τὸ πλήρωμα αὐτῶν;

¹³ Ὑμῖν ^kγὰρ λέγω τοῖς ἔθνεσιν. Ἐφ' ὅσον ^lμέν εἰμι ἐγὼ ἔθνων ἀπόστολος, τὴν διακονίαν μου δοξάζω. ¹⁴ εἴ πως παραζηλώσω μου τὴν σάρκα, καὶ σώσω τινὰς ἐξ αὐτῶν. ¹⁵ Εἰ γὰρ ἡ ἀποβολὴ αὐτῶν καταλλαγὴ κόσμου, τίς ἡ ^mπρόσληψις,

^a 11:2 ἡλια | WH ἡλεια

^b 11:2 λεγων | CT om.

^c 11:3 καὶ | CT om.

^d 11:5 λειμμα | WH λιμμα

^e 11:6 γίνεται | TH γεινεται

^f 11:6 εἰ ... ἐστὶν ἔργον | CT om.

^g 11:7 τοῦτο | PCK TR τουτου

^h 11:8 καθως | WH καταπερ

ⁱ 11:9 δαυιδ | TH WH δαυειδ | HF TR δαβιδ

^j 11:10 συγκαμψον | TH WH συνκαμψον

^k 11:13 γαρ | CT δε

^l 11:13 μεν | CT μεν ουν

^m 11:15 προσληψις | CT προσλημψις

εἰ μὴ ζωὴ ἐκ νεκρῶν; ¹⁶ Εἰ δὲ ἡ ἀπαρχὴ ἁγία, καὶ τὸ φύραμα· καὶ εἰ ἡ ῥίζα ἁγία, καὶ οἱ κλάδοι. ¹⁷ Εἰ δέ τινες τῶν κλάδων ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ ἀγριέλαιος ὢν ἐνεκεντρίσθης ἐν αὐτοῖς, καὶ ^aσυγκοινωνὸς τῆς ῥίζης ^bκαὶ τῆς πίότητος τῆς ἐλαίας ἐγένου, ¹⁸ μὴ κατακαυχῶ τῶν κλάδων· εἰ δὲ κατακαυχᾶσαι, οὐ σὺ τὴν ῥίζαν βαστάζεις, ^cἀλλ' ἡ ῥίζα σέ. ¹⁹ Ἐρεῖς οὖν, Ἐξεκλάσθησαν ^dκλάδοι, ἵνα ἐγὼ ^eἐγκεντρίσθῶ. ²⁰ Καλῶς· τῇ ἀπιστίᾳ ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ τῇ πίστει ἔστηκας. Μὴ ^fὑψηλοφρόνει, ἀλλὰ φοβοῦ· ²¹ εἰ γὰρ ὁ θεὸς τῶν κατὰ φύσιν κλάδων οὐκ ἐφείσατο, ^gμήπως οὐδὲ σου ^hφείσεται. ²² Ἴδε οὖν χρηστότητα καὶ ἀποτομίαν θεοῦ· ἐπὶ μὲν τοὺς πεσόντας, ⁱἀποτομίαν· ἐπὶ δέ σε, ^jχρηστότητα, ἐὰν ^kἐπιμείνης τῇ χρηστότητι· ἐπεὶ καὶ σὺ ἐκκοπήσῃ. ²³ ^lΚαὶ ἐκεῖνοι δέ, ἐὰν μὴ ^mἐπιμείνωσιν τῇ ἀπιστίᾳ, ⁿἐγκεντρίσθησονται· δυνατὸς γὰρ ὁ θεὸς ἐστὶν πάλιν ^oἐγκεντρίσαι αὐτούς. ²⁴ Εἰ γὰρ σὺ ἐκ τῆς κατὰ φύσιν ἐξεκόπης ἀγριελαίου, καὶ παρὰ φύσιν ἐνεκεντρίσθης εἰς καλλιέλαιον, πόσω μᾶλλον οἱ τοῖ, οἱ κατὰ φύσιν, ^qἐγκεντρίσθησονται τῇ ἰδίᾳ ἐλαίᾳ;

²⁵ Οὐ γὰρ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, τὸ μυστήριον τοῦτο, ἵνα μὴ ᾔτῃτε ^rπαρ' ἑαυτοῖς φρόνιμοι, ὅτι πώρωςις ἀπὸ μέρους τῷ Ἰσραὴλ γέγονεν, ἄχρι οὗ τὸ πλήρωμα τῶν ἐθνῶν εἰσέλθῃ· ²⁶ καὶ οὕτως πᾶς Ἰσραὴλ σωθήσεται· καθὼς γέγρα-

^a 11:17 συγκοινωνος | TH WH
συνκοινωνος

^b 11:17 καὶ | CT om.

^c 11:18 ἀλλ' | NA²⁷ SBL TH WH ἀλλά

^d 11:19 κλαδοὶ | TR οἱ κλαδοὶ | PT [οἱ]
κλαδοὶ

^e 11:19 ἐγκεντρίσθω | TH WH
ἐγκεντρίσθω

^f 11:20 ὑψηλοφρονεῖ | CT ὑψηλὰ φρονεῖ

^g 11:21 μήπως | NA [μὴ πῶς] | SBL TH WH
om.

^h 11:21 φείσεται | TR φείσεται

ⁱ 11:22 ἀποτομίαν | CT ἀποτομία

^j 11:22 χρηστοτητα | CT χρηστοτης θεου

^k 11:22 ἐπιμεινης | CT ἐπιμενης

^l 11:23 καὶ ἐκεῖνοι | CT κακεῖνοι

^m 11:23 ἐπιμεινωσιν | CT ἐπιμενωσι(v)

ⁿ 11:23 ἐγκεντρίσθησονται | TH WH
ἐγκεντρίσθησονται

^o 11:23 ὁ θεὸς ἐστὶν | CT HF TR ἐστὶν ὁ
θεὸς

^p 11:23 ἐγκεντρίσαι | TH WH ἐγκεντρίσαι

^q 11:24 ἐγκεντρίσθησονται | TH WH
ἐγκεντρίσθησονται

^r 11:25 παρ' | [NA] | WH ἐν | SBL om.

πται, Ἦξει ἐκ Σιών ὁ ῥυόμενος, ^aκαὶ ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ· ²⁷ καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ διαθήκη, ὅταν ἀφέλωμαι τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν. ²⁸ Κατὰ μὲν τὸ εὐαγγέλιον, ἐχθροὶ δι' ὑμᾶς· κατὰ δὲ τὴν ἐκλογὴν, ἀγαπητοὶ διὰ τοὺς πατέρας. ²⁹ Ἀμεταμέλῃτα γὰρ τὰ χαρίσματα καὶ ἡ κλήσις τοῦ θεοῦ. ³⁰ Ὡσπερ γὰρ ^bκαὶ ὑμεῖς ποτὲ ἠπειθήσατε τῷ θεῷ, νῦν δὲ ἠλειθήητε τῇ τούτων ^cἀπειθείᾳ· ³¹ οὕτως καὶ οὗτοι νῦν ἠπειθήσαν, τῷ ὑμετέρῳ ἐλέει ἵνα καὶ ^dαὐτοὶ ἐλεθῶσιν· ³² συνέκλεισεν γὰρ ὁ θεὸς τοὺς πάντας εἰς ^eἀπειθειαν, ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ.

³³ Ὡ βάθος πλούτου καὶ σοφίας καὶ γνώσεως θεοῦ. Ὡς ^fἀνεξερεύνητα τὰ κρίματα αὐτοῦ, καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ. ³⁴ Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν κυρίου; Ἦ τίς σύμβουλος αὐτοῦ ἐγένετο; ³⁵ Ἦ τίς προέδωκεν αὐτῷ, καὶ ἀνταποδοθήσεται αὐτῷ; ³⁶ Ὅτι ἐξ αὐτοῦ καὶ δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

12 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τῶν ^gοἰκτιρμῶν τοῦ θεοῦ, παραστήσαι τὰ σώματα ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν, ἁγίαν, ^hεὐάρεστον τῷ θεῷ, τὴν λογικὴν λατρείαν ὑμῶν, ² καὶ μὴ ⁱσυσχηματίζεσθαι τῷ αἵνῳ τούτῳ, ἀλλὰ ^jμεταμορφοῦσθαι τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοῦς ^kὑμῶν, εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τί τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον.

³ Λέγω γάρ, διὰ τῆς χάριτος τῆς δοθείσης μοι, παντὶ τῷ ὄντι ἐν ὑμῖν, μὴ ὑπερφρονεῖν παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν, ἐκάστῳ ὡς ὁ θεὸς ἐμέρισεν μέτρον

^a 11:26 καὶ | CT *om.*

^b 11:30 καὶ | CT *om.*

^c 11:30 ἀπειθεια | WH ἀπειθια

^d 11:31 αὐτοὶ | SBL WH αὐτοὶ νῦν | NA αὐτοὶ [νῦν]

^e 11:32 ἀπειθειαν | WH ἀπειθιαν

^f 11:33 ἀνεξερεύνητα | CT ἀνεξεραυνητα

^g 12:1 οἰκτιρμῶν | TH οἰκτειρμῶν

^h 12:1 ευαρεστον τῷ θεῷ | WH τῷ θεῷ ευαρεστον

ⁱ 12:2 συσχηματίζεσθαι | HF NA PCK RP^{mg} SBL TR συσχηματίζεσθε | TH WH συσχηματίζεσθε

^j 12:2 μεταμορφουσθαι | CT HF PCK RP^{mg} TR μεταμορφουσε

^k 12:2 ὑμῶν | CT *om.*

πίστεως. ⁴ Καθάπερ γὰρ ἐν ἐνὶ σώματι ^aμέλη πολλὰ ἔχομεν, τὰ δὲ μέλη πάντα οὐ τὴν αὐτὴν ἔχει πρᾶξιν· ⁵ οὕτως οἱ πολλοὶ ἐν σῶμά ἐσμεν ἐν χριστῷ, ^bὁ δὲ καθ' εἷς ἀλλήλων μέλη. ⁶ Ἐχοντες δὲ χαρίσματα κατὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν διάφορα, εἴτε προφητείαν, κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πίστεως· ⁷ εἴτε διακονίαν, ἐν τῇ διακονίᾳ· εἴτε ὁ διδάσκων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ· ⁸ εἴτε ὁ παρακαλῶν, ἐν τῇ παρακλήσει· ὁ μεταδιδούς, ἐν ἀπλότητι· ὁ προϊστάμενος, ἐν σπουδῇ· ὁ ἐλεῶν, ἐν ἰαρότητι. ⁹ Ἡ ἀγάπη ἀνυπόκριτος. Ἀποστυγοῦντες τὸ πονηρόν, κολλώμενοι τῷ ἀγαθῷ. ¹⁰ Τῇ φιλαδελφίᾳ εἰς ἀλλήλους φιλόστοργοι· τῇ τιμῇ ἀλλήλους προηγούμενοι· ¹¹ τῇ σπουδῇ μὴ ὀκνηροί· τῷ πνεύματι ζέοντες· τῷ ^cκυρίῳ δουλεύοντες· ¹² τῇ ἐλπίδι χαίροντες· τῇ θλίψει ὑπομένοντες· τῇ προσευχῇ προσκαρτεροῦντες· ¹³ ταῖς χρείαις τῶν ἀγίων κοινωνοῦντες· τὴν φιλοξενίαν διώκοντες. ¹⁴ Εὐλογεῖτε τοὺς διώκοντας ^dὑμᾶς· εὐλογεῖτε, καὶ μὴ καταρᾶσθε. ¹⁵ Χαίρειν μετὰ χαιρόντων, ^eκαὶ κλαίειν μετὰ κλαιόντων. ¹⁶ Τὸ αὐτὸ εἰς ἀλλήλους φρονοῦντες. Μὴ τὰ ὑψηλὰ φρονοῦντες, ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς συναπαγόμενοι. Μὴ ^fγίνεσθε φρόνιμοι παρ' ἑαυτοῖς. ¹⁷ Μηδενὶ κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδιδόντες. Προνοοῦμενοι καλὰ ἐνώπιον πάντων ἀνθρώπων. ¹⁸ Εἰ δυνατόν, τὸ ἐξ ὑμῶν, μετὰ πάντων ἀνθρώπων εἰρηνεύοντες. ¹⁹ Μὴ ἑαυτοὺς ἐκδικοῦντες, ἀγαπητοί, ἀλλὰ δότε τόπον τῇ ὀργῇ· γέγραπται γάρ, Ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει κύριος. ²⁰ ^gἘὰν οὖν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου, ψώμιζε αὐτόν· ἐὰν διψᾷ, πότιζε αὐτόν· τοῦτο γὰρ ποίῳν, ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. ²¹ Μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν.

^a 12:4 μέλη πολλὰ | CT πολλά μελη

^b 12:5 ο | CT το

^c 12:11 κυρίῳ | ST καιρῷ

^d 12:14 ὑμᾶς | [NA] | SBL WH om.

^e 12:15 καὶ | CT om.

^f 12:16 γινεσθε | TH γεινεσθε

^g 12:20 εἰς οὖν | NA²⁸ ἀλλ εἰς | NA²⁷ SBL

TH WH ἀλλὰ εἰς

13 Πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑποτασσέσθω· οὐ γάρ ἐστιν ἐξουσία εἰ μὴ ^aὑπὸ θεοῦ, αἱ δὲ οὐσαι ^bἐξουσiai ὑπὸ ^cτοῦ θεοῦ τεταγμέναι εἰσίν. **2** Ὡστε ὁ ἀντιτασσόμενος τῇ ἐξουσίᾳ, τῇ τοῦ θεοῦ διαταγῇ ἀνθέστηκεν· οἱ δὲ ἀνθεστηκότες ἑαυτοῖς κρίμα ^dλήψονται. **3** Οἱ γὰρ ἄρχοντες οὐκ εἰσὶν φόβος ^eτῶν ἀγαθῶν ἔργων, ἀλλὰ τῶν κακῶν. Θέλεις δὲ μὴ φοβεῖσθαι τὴν ἐξουσίαν; Τὸ ἀγαθὸν ποιεῖ, καὶ ἕξεις ἔπαινον ἐξ αὐτῆς. **4** Θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστίν σοι εἰς τὸ ἀγαθόν. Ἐὰν δὲ τὸ κακὸν ποιῇς, φοβοῦ· οὐ γὰρ εἰκὴ τὴν μάχαιραν φορεῖ· θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστιν, ^fἔκδικος εἰς ὀργὴν τῷ τὸ κακὸν πράσσοντι. **5** Διὸ ἀνάγκη ὑποτάσσεσθαι, οὐ μόνον διὰ τὴν ὀργήν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συνείδησιν. **6** Διὰ τοῦτο γὰρ καὶ φόρους τελεῖτε· λειτουργοὶ γὰρ θεοῦ εἰσιν, εἰς αὐτὸ τοῦτο προσκαρτεροῦντες. **7** Ἀπόδοτε ^gοὖν πᾶσιν τὰς ὀφειλάς· τῷ τὸν φόρον τὸν φόρον· τῷ τὸ τέλος τὸ τέλος· τῷ τὸν φόβον τὸν φόβον· τῷ τὴν τιμὴν τὴν τιμὴν.

8 Μηδενὶ μηδὲν ὀφείλετε, εἰ μὴ τὸ ^hἀγαπᾶν ἀλλήλους· ὁ γὰρ ἀγαπῶν τὸν ἕτερον, νόμον πεπλήρωκεν. **9** Τὸ γάρ, Οὐ μοιχεύσεις, οὐ φονεύσεις, οὐ ⁱκλέψεις, οὐκ ἐπιθυμήσεις, καὶ εἴ τις ἑτέρα ἐντολή, ἐν ^jτούτῳ τῷ λόγῳ ἀνακεφαλαιοῦται, ^kἐν τῷ, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς ^lἑαυτόν. **10** Ἡ ἀγάπη τῷ πλησίον κακὸν οὐκ ἐργάζεται· πλήρωμα οὖν νόμου ἡ ἀγάπη.

11 Καὶ τοῦτο, εἰδότες τὸν καιρόν, ὅτι ὥρα ^mἡμᾶς ἦδη ἐξ ὕπνου ἐγερθῆναι· νῦν γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν ἢ σωτηρία ἢ ὅτε

^a 13:1 υπο | TR απο

^b 13:1 εξουσiai | CT om.

^c 13:1 του | [PT] | CT om.

^d 13:2 ληψονται | CT λημψονται

^e 13:3 των αγαθων εργων αλλα των κακων | CT τω αγαθω εργω αλλα τω κακω

^f 13:4 εκδικος εις οργην | PT εις οργην εκδικος

^g 13:7 ουν | CT om.

^h 13:8 αγαπαν αλληλους | CT αλληλους αγαπαν

ⁱ 13:9 κλειψεις | PCK RP^{ms} TR κλειψεις ου ψευδομαρτυρησεις

^j 13:9 τουτω τω λογω | CT τω λογω τουτω

^k 13:9 εν τω | [NA WH]

^l 13:9 εαυτον | CT HF PCK PT RP^{ms} σεαυτον

^m 13:11 ημας ηδη | CT ηδη υμας

ἐπιστεῦσαμεν. ¹² Ἡ νὺξ προέκοψεν, ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν· ^a ἀποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκότους, ^b καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ ὅπλα τοῦ φωτός. ¹³ Ὡς ἐν ἡμέρᾳ, εὐσχημόνως περιπατήσωμεν, μὴ κώμοις καὶ μέθαις, μὴ κοίταις καὶ ἀσελγείαις, μὴ ἔριδι καὶ ζήλῳ. ¹⁴ ^c Ἄλλ’ ἐνδύσασθε τὸν κύριον Ἰησοῦν χριστόν, καὶ τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιείσθε, εἰς ἐπιθυμίᾱς.

14 Τὸν δὲ ἀσθενοῦντα τῇ πίστει προσλαμβάνεσθε, μὴ εἰς διακρίσεις διαλογισμῶν. ² Ὡς μὲν πιστεύει φαγεῖν πάντα, ὁ δὲ ἀσθενῶν λάχανα ἐσθίει. ³ Ὁ ἐσθίων τὸν μὴ ἐσθίοντα μὴ ἐξουθενεῖτω, ^d καὶ ὁ μὴ ἐσθίων τὸν ἐσθίοντα μὴ κρινέτω· ὁ θεὸς γὰρ αὐτὸν προσελάβετο. ⁴ Σὺ τίς εἶ ὁ κρίνων ἀλλότριον οἰκέτην; Τῷ ἰδίῳ κυρίῳ στήκει ἢ πίπτει. Σταθήσεται δέ· ^e δυνατὸς γάρ ἐστιν ὁ θεὸς στήσαι αὐτόν. ⁵ Ὡς ^f μὲν κρίνει ἡμέραν παρ’ ἡμέραν, ὃς δὲ κρίνει πᾶσαν ἡμέραν. Ἐκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ νοῖ πληροφορεῖσθω. ⁶ Ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν, κυρίῳ φρονεῖ· ^g καὶ ὁ μὴ φρονῶν τὴν ἡμέραν, κυρίῳ οὐ φρονεῖ. ^h Καὶ ὁ ἐσθίων κυρίῳ ἐσθίει, εὐχαριστεῖ γὰρ τῷ θεῷ· καὶ ὁ μὴ ἐσθίων κυρίῳ οὐκ ἐσθίει, καὶ εὐχαριστεῖ τῷ θεῷ. ⁷ Οὐδεὶς γὰρ ἑαυτῷ ζῇ, καὶ οὐδεὶς ἑαυτῷ ἀποθνήσκει. ⁸ Ἐάν τε γὰρ ζῶμεν, τῷ κυρίῳ ζῶμεν· ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τῷ κυρίῳ ἀποθνήσκομεν· ἐάν τε οὖν ζῶμεν, ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τοῦ κυρίου ἐσμέν. ⁹ Εἰς τοῦτο γὰρ χριστὸς ⁱ καὶ ἀπέθανεν καὶ ἀνέστη καὶ ^j ἔζησεν, ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ. ¹⁰ Σὺ δὲ τί κρίνεις τὸν ἀδελφόν σου; Ἡ καὶ σὺ τί ἐξουθενεῖς τὸν ἀδελφόν σου; Πάντες γὰρ παραστησόμεθα τῷ βήματι τοῦ ^k χριστοῦ. ¹¹ Γέγραπται γάρ, Ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος· ὅτι ἐμοὶ

^a 13:12 ἀποθώμεθα | SBL ἀποβαλωμεθα

^b 13:12 καὶ ἐνδυσώμεθα | SBL TH
ἐνδυσώμεθα δέ | NA WH ἐνδυσώμεθα
[δε]

^c 13:14 ἀλλ. | NA²⁷ SBL TH WH ἀλλά

^d 14:3 καὶ ο. | CT ο δε

^e 14:4 δυνατὸς γὰρ ἐστὶν ὁ θεός | CT
δυνατεὶ γὰρ ὁ κυριος

^f 14:5 μὲν | NA WH μὲν [γὰρ]

^g 14:6 καὶ ... οὐ φρονεῖ | CT om.

^h 14:6 καὶ | TR om.

ⁱ 14:9 καὶ ἀπεθάνεν καὶ ἀνέστη | CT
ἀπεθάνεν

^j 14:9 ἐζησεν | TR ἀνεζησεν

^k 14:10 χριστοῦ | CT θεοῦ

κάμψει πᾶν γόνυ, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται τῷ θεῷ.

¹² Ἄρα ^aοὖν ἕκαστος ἡμῶν περὶ ἑαυτοῦ λόγον δώσει ^bτῷ θεῷ.

¹³ Μηκέτι οὖν ἀλλήλους κρίνωμεν· ἀλλὰ τοῦτο κρίνατε μᾶλλον, τὸ μὴ τιθέναι πρόσκομμα τῷ ἀδελφῷ ἢ σκάνδαλον.

¹⁴ Οἶδα καὶ πέπεισμαι ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ, ὅτι οὐδὲν κοινὸν δι' αὐτοῦ· εἰ μὴ τῷ λογιζομένῳ τι κοινὸν εἶναι, ἐκείνῳ κοινόν.

¹⁵ Εἰ ^dδὲ διὰ βρώμα ὁ ἀδελφός σου λυπεῖται, οὐκέτι κατὰ ἀγάπην περιπατεῖς. Μὴ τῷ βρώματί σου ἐκείνον ἀπόλλυε,

ὕπὲρ οὗ χριστοῦ ἀπέθανεν. ¹⁶ Μὴ βλασφημείσθω οὖν ὑμῶν τὸ ἀγαθόν·

¹⁷ οὐ γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ βρώσις καὶ πόσις, ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη καὶ χαρὰ ἐν πνεύματι ἁγίῳ. ¹⁸ Ὁ γὰρ ἐν ^eτούτοις δουλεύων τῷ χριστῷ εὐάρεστος

τῷ θεῷ, καὶ δόκιμος τοῖς ἀνθρώποις. ¹⁹ Ἄρα οὖν τὰ τῆς εἰρήνης διώκωμεν, καὶ τὰ τῆς οἰκοδομῆς τῆς εἰς ἀλλήλους.

²⁰ Μὴ ἔνεκεν βρώματος κατάλυε τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ. Πάντα μὲν καθαρὰ, ἀλλὰ κακὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ διὰ προσκόμματος ἐσθίοντι.

²¹ Καλὸν τὸ μὴ φαγεῖν κρέα, μηδὲ ^fπειν οἶνον, μηδὲ ἐν ^gᾧ ὁ ἀδελφός σου προσκόπτει ^hἢ σκανδαλίζεται ἢ ἀσθενεῖ.

²² Σὺ ^hπίστιν ἔχεις· Κατὰ ⁱἑαυτὸν ἔχε ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Μακάριος ὁ μὴ κρίνων ἑαυτὸν ἐν ^jᾧ δοκιμάζει. ²³ Ὁ δὲ διακρινόμενος, ἐὰν φάγῃ, κατακέκριται, ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως·

πάν δὲ ^jὁ οὐκ ἐκ πίστεως, ἁμαρτία ἐστίν.

²⁴ ^jΤῷ δὲ δυναμένῳ ὑμᾶς στηρίζαι κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου καὶ τὸ κήρυγμα Ἰησοῦ χριστοῦ, κατὰ ἀποκάλυψιν μυ-

^a **14:12** οὖν | [NA WH] | SBL *om.*

^b **14:12** τῷ θεῷ | [NA WH] | SBL *om.*

^c **14:14** αὐτοῦ | CT TR εαυτοῦ

^d **14:15** δε | CT γαρ

^e **14:18** τουτοις | CT τουτω

^f **14:21** πειν | WH πειν

^g **14:21** η ... ασθενει | NA WH *om.*

^h **14:22** πιστιν | SBL TH WH πιστιν ην | NA πιστιν [ην]

ⁱ **14:22** σεαυτον | TR σαυτον

^j **14:24–26** τῷ ... αμην | NA TH TR WH [16:25–27] τῷ ... αμην | SBL *om.*

^j **14:24–26** *Add verses 24–26 here, variants ignored* (A) L (P) Ψ 049 056 0142 (0150) (0151) 0209 (33) 1841 1862 1900 (A P 0150 0151 33: *add also at 16:25–27*) | *om. here but add at 16:25–27* κ B C D 0319 | *lacunose here but add at 16:25–27* ϕ⁶¹ 2464 | *om. here but adds at 15:34–36* ϕ⁴⁶ | *om. both here and at 16:25–27* F G

στηρίου χρόνοις αἰωνίοις σεσιγημένου, ²⁵ φανερωθέντος δὲ νῦν, διὰ τε γραφῶν προφητικῶν, κατ' ἐπιταγὴν τοῦ αἰωνίου θεοῦ, εἰς ὑπακοὴν πίστεως εἰς πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέντος, ²⁶ μόνῳ σοφῷ θεῷ, διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, ^a ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

15 Ὁφείλομεν δὲ ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βαστάζειν, καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν. ^{2b} Ἐκαστος ἡμῶν τῷ πλησίον ἀρεσκέτω εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς οἰκοδομὴν. ³ Καὶ γὰρ ὁ χριστὸς οὐχ ἑαυτῷ ἥρεσεν, ἀλλὰ, καθὼς γέγραπται, Οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε ^c ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ. ⁴ Ὅσα γὰρ προεγράφη, ^d εἰς τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν ^e προεγράφη, ἵνα διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ ^f διὰ τῆς παρακλήσεως τῶν γραφῶν τὴν ἐλπίδα ἔχωμεν. ⁵ Ὁ δὲ θεὸς τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως δώῃ ὑμῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλλήλοις κατὰ χριστὸν Ἰησοῦν. ⁶ ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἐνὶ στόματι δοξάζητε τὸν θεὸν καὶ πατέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. ⁷ Διὸ προσλαμβάνεσθε ἀλλήλους, καθὼς καὶ ὁ χριστὸς προσελάβετο ^g ὑμᾶς, εἰς δόξαν ^h θεοῦ. ⁸ Λέγω ⁱ ἰδέ, χριστὸν Ἰησοῦν διάκονον γεγενῆσθαι περιτομῆς ὑπὲρ ἀληθείας θεοῦ, εἰς τὸ βεβαιῶσαι τὰς ἐπαγγελίας τῶν πατέρων. ⁹ τὰ δὲ ἔθνη ὑπὲρ ἐλέους δοξάσαι τὸν θεόν, καθὼς γέγραπται, Διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ^j ἔθνεσιν, καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ. ¹⁰ Καὶ πάλιν λέγει, Εὐφράνθητε, ἔθνη, μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. ¹¹ Καὶ πάλιν, Αἰνεῖτε ^k τὸν κύριον πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ^l ἐπαινέσατε αὐτὸν πάντες οἱ λαοί. ¹² Καὶ πάλιν Ἡσαΐας λέγει, Ἔσται ἡ ρίζα τοῦ Ἰεσσαί, καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν

^a 14:26 ω (cf. last note) | WH [16:27] [ω] | SCR [16:27] om.

^b 15:2 εκαστος | TR εκαστος γαρ

^c 15:3 επεπεσον | CT επεπεσαν

^d 15:4 εις | WH [παντα] εις

^e 15:4 προεγραφη | CT εγραφη

^f 15:4 δια | PCK PT TR om.

^g 15:7 υμας | PCK RP^{mg} TR WH ημας

^h 15:7 θεου | CT του θεου

ⁱ 15:8 δε χριστον ιησουν | TR δε ιησουν χριστον | CT γαρ χριστον

^j 15:9 εθνεσιν | PCK PT εθνεσι(ν) κυριε

^k 15:11 τον κυριον παντα τα εθνη | CT παντα τα εθνη τον κυριον

^l 15:11 επαινεσατε | CT επαινεσατωσαν

ἐθνῶν· ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπιούσιν. ¹³ Ὁ δὲ θεὸς τῆς ἐλπίδος πληρώσαι ὑμᾶς πάσης χαρᾶς καὶ εἰρήνης ἐν τῷ πιστεύειν, εἰς τὸ περισσεύειν ὑμᾶς ἐν τῇ ἐλπίδι, ἐν δυνάμει πνεύματος ἁγίου.

¹⁴ Πέπεισμαι δέ, ἀδελφοί μου, καὶ αὐτὸς ἐγὼ περὶ ὑμῶν, ὅτι καὶ αὐτοὶ μεστοὶ ἐστε ἀγαθωσύνης, πεπληρωμένοι πάσης ^aγνώσεως, δυνάμενοι καὶ ^bἄλλους νουθετεῖν. ¹⁵ Τολμηρότερον δὲ ἔγραψα ὑμῖν, ^dἀδελφοί, ἀπὸ μέρους, ὡς ἐπαναμιμνήσκων ὑμᾶς, διὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι ^eὑπὸ τοῦ θεοῦ, ¹⁶ εἰς τὸ εἶναί με λειτουργὸν ^fἸησοῦ χριστοῦ εἰς τὰ ἔθνη, ἱεουργοῦντα τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ, ἵνα γένηται ἡ προσφορὰ τῶν ἐθνῶν εὐπρόσδεκτος, ἡγιασμένη ἐν πνεύματι ἁγίῳ. ¹⁷ Ἐχω ^gοὖν καύχησιν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ τὰ πρὸς ^hτὸν θεόν. ¹⁸ Οὐ γὰρ τολμήσω ⁱλαλεῖν τι ὃν οὐ κατειργάσατο χριστὸς δι' ἐμοῦ, εἰς ὑπακοὴν ἐθνῶν, λόγῳ καὶ ἔργῳ, ¹⁹ ἐν δυνάμει σημείων καὶ τεράτων, ἐν δυνάμει πνεύματος ^jθεοῦ· ὥστε με ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ κύκλῳ μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ πεπληρωκέναι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ. ²⁰ οὕτως δὲ φιλοτιμούμενον εὐαγγελίζεσθαι, οὐχ ὅπου ὠνομάσθη χριστός, ἵνα μὴ ἐπ' ἄλότηριον θεμέλιον οἰκοδομῶ. ²¹ ἀλλά, καθὼς γέγραπται, ^kΟἷς οὐκ ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ, ὄψονται· καὶ οἱ οὐκ ἀκηκόασιν συνήσουσιν.

²² Διὸ καὶ ἐνεκοπτόμην τὰ πολλὰ τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς· ²³ νυνὶ δὲ μηκέτι τόπον ἔχων ἐν τοῖς κλίμασιν τούτοις, ^lἐπιποθίαν δὲ ἔχων τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς ἀπὸ ^mπολλῶν

^a 15:14 γνώσεως | TH WH της γνώσεως |

[την]

NA [της] γνώσεως

^b 15:17 τον | TR om.

^b 15:14 ἀλλους | CT PT TR αλληλους

ⁱ 15:18 λαλειν τι | CT τι λαλειν

^c 15:15 τολμηροτερον | WH
τολμηροτερος

^j 15:19 θεου | [NA] | WH [αγιου] | SBL om.

^d 15:15 ἀδελφοι | CT om.

^k 15:21 οἱς οὐκ ἀνηγγέλη περι αὐτου
οψονται | WH οψονται οἱς οὐκ ἀνηγγέλη
περι αὐτου

^e 15:15 υπο | WH απο

^l 15:23 επιποθιαν | WH επιποθειαν

^f 15:16 ιησου χριστου | CT χριστου ιησου

^m 15:23 πολλων | SBL WH ικανων

^g 15:17 ουν | SBL ουν την | NA WH ουν

ἐτῶν, ²⁴ ὥς ^aἐὰν πορεύωμαι εἰς τὴν Σπανίαν, ^bἐλεύσομαι πρὸς ὑμᾶς· ἐλπίζω γὰρ διαπορευόμενος θεάσασθαι ὑμᾶς, καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι ἐκεῖ, ἐὰν ὑμῶν πρῶτον ἀπὸ μέρους ἐμπλησθῶ. ²⁵ Νυνὶ δὲ πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλήμ, διακονῶν τοῖς ἁγίοις. ²⁶ ^cΕὐδόκησαν γὰρ Μακεδονία καὶ Ἀχαΐα κοινωνίαν τινὰ ποιήσασθαι εἰς τοὺς πτωχοὺς τῶν ἁγίων τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ. ²⁷ ^dΕὐδόκησαν γάρ, καὶ ὀφείλεται ^eαὐτῶν εἶσιν. Εἰ γὰρ τοῖς πνευματικοῖς αὐτῶν ἐκοινωνήσαν τὰ ἔθνη, ὀφείλουσιν καὶ ἐν τοῖς σαρκικοῖς λειτουργῆσαι αὐτοῖς. ²⁸ Τοῦτο οὖν ἐπιτελέσας, καὶ σφραγισάμενος αὐτοῖς τὸν καρπὸν τοῦτον, ἀπελεύσομαι δι' ὑμῶν εἰς ^fτὴν Σπανίαν. ²⁹ Οἶδα δὲ ὅτι ἐρχόμενος πρὸς ὑμᾶς ἐν πληρώματι εὐλογίας ^gτοῦ εὐαγγελίου τοῦ χριστοῦ ἐλεύσομαι.

³⁰ Παρακαλῶ δὲ ^hὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ πνεύματος, συναγωνίσασθαί μοι ἐν ταῖς προσευχαῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν θεόν· ³¹ ἵνα ῥυσθῶ ἀπὸ τῶν ἀπειθούντων ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ ἵνα ἡ διακονία μου ἢ εἰς Ἱερουσαλήμ εὐπρόσδεκτος ^jγένηται τοῖς ἁγίοις. ³² ἵνα ἐν χαρᾷ ^kἔλθω πρὸς ὑμᾶς διὰ θελήματος θεοῦ, ^lκαὶ συναναπαύσωμαι ὑμῖν. ³³ Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

16 Συνίστημι δὲ ὑμῖν Φοίβην τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν, οὗσαν ^mδιάκονον τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν ⁿΚεγχρεαῖς. ² ἵνα ^oαὐτὴν προσδέξησθε ἐν κυρίῳ ἀξίως τῶν ἁγίων, καὶ παρα-

^a 15:24 εαν | CT αν

^b 15:24 ελευσομαι προς υμας | CT om.

^c 15:26 ευδοκησαν | WH ηυδοκησαν

^d 15:27 ευδοκησαν | WH ηυδοκησαν

^e 15:27 αυτων εισιν | CT εισιν αυτων

^f 15:28 την | CT om.

^g 15:29 του ευαγγελιου του | CT om.

^h 15:30 υμας αδελφοι | NA WH υμας
[αδελφοι]

ⁱ 15:31 ινα | CT om.

^j 15:31 γενηται τοις αγιοις | CT τοις αγιοις
γενηται

^k 15:32 ελθω | NA SBL WH ελθων

^l 15:32 και | NA SBL WH om.

^m 16:1 διακονον | SBL και διακονον | NA
WH [και] διακονον

ⁿ 16:1 κεγχρεαις | TH WH κενχρεαις

^o 16:2 αυτην προσδεξησθε | WH
προσδεξησθε αυτην

στήτε αὐτῇ ἐν ᾧ ἂν ὑμῶν χρήζη πράγματι· καὶ γὰρ αὐτὴ προστάτις πολλῶν ἐγενήθη, καὶ ^aαὐτοῦ ἐμοῦ.

³ Ἀσπάσασθε ^bΠρίσκαν καὶ Ἀκύλαν τοὺς συνεργοὺς μου ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, ⁴ οἵτινες ὑπὲρ τῆς ψυχῆς μου τὸν ἑαυτῶν τράχηλον ὑπέθηκαν, οἷς οὐκ ἐγὼ μόνος εὐχαριστῶ, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι τῶν ἐθνῶν· ⁵ καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίαν. Ἀσπάσασθε Ἐπαίνετον τὸν ἀγαπητόν μου, ὅς ἐστιν ἀπαρχὴ τῆς ^cἈχαΐας εἰς χριστόν. ⁶ Ἀσπάσασθε ^dΜαριάμ, ἥτις πολλὰ ἐκοπίασεν εἰς ^eἡμᾶς. ⁷ Ἀσπάσασθε Ἀνδρόνικον καὶ Ἰουνίαν τοὺς συγγενεῖς μου καὶ συναιχμαλώτους μου, οἵτινές εἰσιν ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀποστόλοις, οἱ καὶ πρὸ ἐμοῦ ^fγεγόνασιν ἐν χριστῷ. ⁸ Ἀσπάσασθε ^gἈμπλίαν τὸν ἀγαπητόν μου ἐν κυρίῳ. ⁹ Ἀσπάσασθε Οὐρβανὸν τὸν συνεργὸν ἡμῶν ἐν χριστῷ, καὶ Στάχυν τὸν ἀγαπητόν μου. ¹⁰ Ἀσπάσασθε Ἀπελλὴν τὸν δόκιμον ἐν χριστῷ. Ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν Ἀριστοβούλου. ¹¹ Ἀσπάσασθε ^hἩρωδίωνα τὸν ἱσυγενῆ μου. Ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν Ναρκίσσου, τοὺς ὄντας ἐν κυρίῳ. ¹² Ἀσπάσασθε Τρύφαιναν καὶ Τρυφῶσαν τὰς κοπιώσας ἐν κυρίῳ. Ἀσπάσασθε Περσίδα τὴν ἀγαπητήν, ἥτις πολλὰ ἐκοπίασεν ἐν κυρίῳ. ¹³ Ἀσπάσασθε Ῥοῦφον τὸν ἐκλεκτὸν ἐν κυρίῳ, καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ. ¹⁴ Ἀσπάσασθε ⁱἈσύγκριτον, Φλέγοντα, ^kἙρμᾶν, Πατρόβαν, Ἑρμῆν, καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς ἀδελφούς. ¹⁵ Ἀσπάσασθε Φιλόλογον καὶ Ἰουλίαν, Νηρέα καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, καὶ Ὀλυμπᾶν, καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς πάντας ἀγίους. ¹⁶ Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγίῳ. Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ^lἐκκλησίαι τοῦ χριστοῦ.

^a 16:2 αὐτου ἐμου | CT ἐμου αὐτου

^b 16:3 πρισκαν | PT RP^{ms} TR πρισκυλλαν

^c 16:5 αχαιας | CT ασιας

^d 16:6 μαριαμ | NA TH WH μαριαν

^e 16:6 ημας | CT PCK υμας

^f 16:7 γεγονασιν | CT γεγοναν

^g 16:8 αμπλιαν | CT αμπλιατον

^h 16:11 ηρωδιωνα | TR ηροδιωνα

ⁱ 16:11 συγγενη | TH συγγενην

^j 16:14 ασυγκριτον | WH ασυνκριτον

^k 16:14 ερμαν πατροβαν ερμην | CT ερμην πατροβαν ερμαν

^l 16:16 εκκλησαι | CT εκκλησαι πασαι

¹⁷ Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, σκοπεῖν τοὺς τὰς διχοστασίας καὶ τὰ σκάνδαλα, παρὰ τὴν διδαχὴν ἣν ὑμεῖς ἐμάθετε, ποιοῦντας· καὶ ^aἐκκλίνετε ἀπ’ αὐτῶν. ¹⁸ Οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῷ κυρίῳ ἡμῶν ^bἸησοῦ χριστῷ οὐ δουλεύουσιν, ἀλλὰ τῇ ἐαυτῶν κοιλίᾳ· καὶ διὰ τῆς χρηστολογίας καὶ εὐλογίας ἐξαπατῶσιν τὰς καρδίας τῶν ἀκάκων. ¹⁹ Ἡ γὰρ ὑμῶν ὑπακοὴ εἰς πάντα ἀφίκετο. ^cΧαίρω οὖν τὸ ἐφ’ ὑμῖν· θέλω δὲ ὑμᾶς σοφοὺς ^dμὲν εἶναι εἰς τὸ ἀγαθόν, ἀκεραίους δὲ εἰς τὸ κακόν. ²⁰ Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης συντρίψει τὸν Σατανᾶν ὑπὸ τοὺς πόδας ὑμῶν ἐν τάχει.

Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ ^eχριστοῦ μεθ’ ὑμῶν.

²¹ ^fἈσπάζονται ὑμᾶς Τιμόθεος ὁ συνεργός ^gμου, καὶ Λούκιος καὶ Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος οἱ συγγενεῖς μου. ²² Ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἐγὼ Τέρτιος, ὁ γράψας τὴν ἐπιστολήν, ἐν κυρίῳ. ²³ Ἀσπάζεται ὑμᾶς Γάϊος ὁ ξένος μου καὶ ^hτῆς ἐκκλησίας ὅλης. Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἑραστός ὁ οἰκονόμος τῆς πόλεως, καὶ Κούαρτος ὁ ἀδελφός. ²⁴ ⁱἩ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάντων ^jὑμῶν. Ἀμήν. ²⁵ ^k 27

^a 16:17 ἐκκλινετε | NA SBL WH ἐκκλινετε |
TH ἐκκλινετε

^b 16:18 ἰησοῦ | [PT] | CT *om.*

^c 16:19 χαίρω οὖν το ἐφ ὑμῖν | CT ἐφ ὑμῖν
οὖν χαίρω

^d 16:19 μὲν | [WH] | NA SBL TH *om.*

^e 16:20 χριστοῦ μεθ ὑμῶν | SCR χριστοῦ
μεθ ὑμῶν ἀμην | NA TH WH μεθ ὑμῶν

^f 16:21 ἀσπάζονται | CT ἀσπάζεται

^g 16:21 μου | [WH]

^h 16:23 τῆς ἐκκλησίας ὅλης | CT ὅλης τῆς
ἐκκλησίας

ⁱ 16:24 ἡ ... ἀμην | NA TH WH *om.*

^j 16:24 ὑμῶν | PCK ἡμῶν

^k 16:25–27 [14:24–26] | NA TH TR WH
[16:25–27] (*cf.* 14:24–26) | SBL *om.* (*cf.*
14:24–26)

ⁱ 16:24 ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν ἀμην D (F) (G) L (P) Ψ 049 056 0142 0319 (33) 1841 1862 1900 (F G: *om.* ἰησοῦ χριστοῦ; P: *om.* ἡμῶν; P 33: *add after* 16:27) | *om.* ⁴⁶ ⁶¹ ⁸ A B C 0150 0151 2464

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α

1 Παῦλος κλητὸς ἀπόστολος ^αἸησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, καὶ Σωσθένης ὁ ἀδελφός, **2** τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ ^βτῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ, ἡγιασμένοις ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, κλητοῖς ἁγίοις, σὺν πᾶσιν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ ἐν παντὶ τόπῳ, αὐτῶν ^γτε καὶ ἡμῶν· **3** χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.

4 Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ ^δμου πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἐπὶ τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ τῇ δοθείσῃ ὑμῖν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ· **5** ὅτι ἐν παντὶ ἐπλουτίσθητε ἐν αὐτῷ, ἐν παντὶ λόγῳ καὶ πάσῃ γνώσει, **6** καθὼς τὸ μαρτύριον τοῦ χριστοῦ ἐβεβαιώθη ἐν ὑμῖν· **7** ὥστε ὑμᾶς μὴ ὑστερεῖσθαι ἐν μηδενὶ χαρίσματι, ἀπεκδεχομένους τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, **8** ὃς καὶ βεβαιώσει ὑμᾶς ἕως τέλους, ἀνεγκλήτους ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ ^εχριστοῦ. **9** Πιστὸς ὁ θεός, δι' οὗ ἐκλήθητε εἰς κοινωνίαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.

10 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες,

^α **1:1** ιησου χριστου | NA SBL χριστου
ιησου

^β **1:2** τη ουση εν κορινθω ηγιασμενοις
εν χριστω ιησου | SBL ηγιασμενοις εν
χριστω ιησου τη ουση εν κορινθω

^γ **1:2** τε και ημων | PCK τε και υμων | CT
και ημων

^δ **1:4** μου | WH om.

^ε **1:8** χριστου | [NA WH]

καὶ μὴ ἦ ἐν ὑμῖν σχίσματα, ἥτε δὲ κατηρτισμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοῖ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γνώμῃ. ¹¹ Ἐδηλώθη γάρ μοι περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί μου, ὑπὸ τῶν Χλόης, ὅτι ἔριδες ἐν ὑμῖν εἰσιν. ¹² Λέγω δὲ τοῦτο, ὅτι ἕκαστος ὑμῶν λέγει, Ἐγὼ μὲν εἰμι Παύλου, Ἐγὼ δὲ Ἀπολλῶ, Ἐγὼ δὲ Κηφᾶ, Ἐγὼ δὲ χριστοῦ. ¹³ Μεμέρισται ὁ χριστός; Μὴ Παῦλος ἐσταυρώθη ὑπὲρ ὑμῶν, ἢ εἰς τὸ ὄνομα Παύλου ἐβαπτίσθητε; ¹⁴ Εὐχαριστῶ ^aτῷ θεῷ ὅτι οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα, εἰ μὴ Κρίσπον καὶ Γάϊον· ¹⁵ ἵνα μή τις εἴπῃ ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα ^bἐβάπτισα. ¹⁶ Ἐβάπτισα δὲ καὶ τὸν Στεφανᾶ οἶκον· λοιπὸν οὐκ οἶδα εἴ τινα ἄλλον ἐβάπτισα. ¹⁷ Οὐ γὰρ ἀπέστειλén με χριστὸς βαπτίζειν, ^cἀλλ' εὐαγγελίεσθαι· οὐκ ἐν σοφίᾳ λόγου, ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ σταυρὸς τοῦ χριστοῦ.

¹⁸ Ὁ λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία ἐστίν, τοῖς δὲ σωζομένοις ἡμῖν δύναμις θεοῦ ἐστίν. ¹⁹ Γέγραπται γάρ, Ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν ἀθετήσω. ²⁰ Ποῦ σοφός; Ποῦ γραμματεὺς; Ποῦ ^dσυζητητῆς τοῦ αἰῶνος τούτου; Οὐχὶ ἐμώρανεν ὁ θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου ^eτούτου; ²¹ Ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν θεόν, εὐδόκησεν ὁ θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος σῶσαι τοὺς πιστεύοντας. ²² Ἐπειδὴ καὶ Ἰουδαῖοι ^fσημεῖον αἰτοῦσιν, καὶ Ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσιν· ²³ ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν χριστὸν ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, ^gἝλλησιν δὲ μωρίαν· ²⁴ αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς, Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησιν, χριστὸν θεοῦ δύναμιν καὶ θεοῦ σοφίαν. ²⁵ Ὅτι τὸ μωρὸν τοῦ θεοῦ σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων ἐστίν, καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ θεοῦ ἰσχυρότερον τῶν ἀνθρώπων ^hἐστίν.

^a 1:14 τῷ θεῷ | [NA] | SBL TH WH *om.*

^b 1:15 ἐβαπτισα | CT ἐβαπτισθητε

^c 1:17 ἀλλ. | NA²⁷ SBL TH WH ἀλλὰ

^d 1:20 συζητητῆς | TH WH συζητητῆς

^e 1:20 τούτου | CT *om.*

^f 1:22 σημεῖον | CT σημεία

^g 1:23 Ἕλλησιν | CT εθνέσιν

^h 1:25 ἐστίν | CT *om.*

²⁶ Βλέπετε γὰρ τὴν κλήσιν ὑμῶν, ἀδελφοί, ὅτι οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα, οὐ πολλοὶ δυνατοί, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς·
²⁷ ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ θεός, ἵνα ^a τοὺς σοφοὺς καταισχύνῃ· καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ θεός, ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά· ²⁸ καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξελέξατο ὁ θεός, ^b καὶ τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταργήσῃ· ²⁹ ὅπως μὴ καυχῆσεται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον ^c τοῦ θεοῦ. ³⁰ Ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστε ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐγενήθη ^d ἡμῖν σοφία ἀπὸ θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμός, καὶ ἀπολύτρωσις· ³¹ ἵνα, καθὼς γέγραπται, Ὁ καυχώμενος, ἐν κυρίῳ καυχάσθω.

2 Καγὼ ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἦλθον οὐ καθ' ὑπεροχὴν λόγου ἢ σοφίας καταγγέλλων ὑμῖν τὸ ^e μαρτύριον τοῦ θεοῦ. ² Οὐ γὰρ ἔκρινα ^f τοῦ εἰδέναι τι ἐν ὑμῖν, εἰ μὴ Ἰησοῦν χριστόν, καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον. ³ ^g Καὶ ἐγὼ ἐν ἀσθενείᾳ καὶ ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ πολλῷ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς. ⁴ Καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ κήρυγμά μου οὐκ ἐν ^h πειθοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας ἰ λόγοις, ἀλλ' ἐν ἀποδείξει πνεύματος καὶ δυνάμεως· ⁵ ἵνα ἡ πίστις ὑμῶν μὴ ᾖ ἐν σοφίᾳ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐν δυνάμει θεοῦ.

⁶ Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις· σοφίαν δὲ οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου, οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου, τῶν καταργουμένων· ⁷ ἀλλὰ λαλοῦμεν ἰσοφίαν θεοῦ ἐν μυστηρίῳ, τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἣν προώρισεν ὁ θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων εἰς δόξαν ἡμῶν· ⁸ ἣν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου ἔγνωκεν· εἰ γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἂν τὸν κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν· ⁹ ἀλλὰ καθὼς γέγραπται, Ὁ ὀφθαλμὸς οὐκ

^a 1:27 τοὺς σοφοὺς καταισχυνῇ | CT καταισχυνῇ τοὺς σοφοὺς

^b 1:28 καὶ | [WH] | NA SBL TH om.

^c 1:29 τοῦ θεοῦ | TR αὐτοῦ

^d 1:30 ἡμῖν σοφία | CT σοφία ἡμῖν

^e 2:1 μαρτύριον | NA WH μυστηρίον

^f 2:2 τοῦ εἰδέναι τι | CT τι εἰδέναι

^g 2:3 καὶ ἐγὼ | CT καγὼ

^h 2:4 πειθοῖς ἀνθρωπίνης | TH πειθοῖς | NA πειθοι[ς] | WH πιθοῖς | SBL πειθοι

ⁱ 2:4 λόγοις | [NA] | SBL om.

^j 2:7 σοφίαν θεοῦ | CT θεοῦ σοφίαν

εἶδεν, καὶ οὓς οὐκ ἤκουσεν, καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ^aἃ ἡτοίμασεν ὁ θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. **10** Ἡμῖν ^bδὲ ^cὁ θεὸς ἀπεκάλυψεν διὰ τοῦ πνεύματος ^dαὐτοῦ· τὸ γὰρ πνεῦμα πάντα ^eἐρευνᾷ, καὶ τὰ βάθη τοῦ θεοῦ. **11** Τίς γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων τὰ τοῦ ἀνθρώπου, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ; Οὕτως καὶ τὰ τοῦ θεοῦ οὐδεὶς ^fοἶδεν, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ. **12** Ἡμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου ἐλάβομεν, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ, ἵνα εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ χαρισθέντα ἡμῖν. **13** Ἄ καὶ λαλοῦμεν, οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν διδακτοῖς πνεύματος ^gἁγίου, πνευματικοῖς πνευματικὰ ^hσυγκρίνοντες. **14** Ψυχικὸς δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ πνεύματος τοῦ θεοῦ· μωρία γὰρ αὐτῷ ἐστίν, καὶ οὐ δύναται γνῶναι, ὅτι πνευματικῶς ἀνακρίνεται. **15** Ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνακρίνει ⁱμὲν πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται. **16** Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν κυρίου, ὃς ^jσυμβιβάσει αὐτόν; Ἡμεῖς δὲ νοῦν χριστοῦ ἔχομεν.

3 ^kΚαὶ ἐγώ, ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθην ^lὑμῖν λαλῆσαι ὡς πνευματικοῖς, ἀλλ' ὡς ^mσαρκευοῖς, ὡς νηπίοις ἐν χριστῷ. **2** Γάλα ὑμᾶς ἐπότισα, ⁿκαὶ οὐ βρῶμα· οὕπω γὰρ ^oἐδύνασθε, ἀλλ' ^pοὔτε ἔτι νῦν δύνασθε· **3** ἔτι γὰρ σαρκικοί ἐστε· ὅπου γὰρ ἐν ὑμῖν ζῆλος καὶ ἔρις ^qκαὶ διχοστασίαι, οὐχὶ σαρκικοί ἐστε, καὶ κατὰ ἄνθρωπον περιπατεῖτε; **4** Ὅταν γὰρ λέγῃ τις, Ἐγὼ μὲν εἰμι Παύλου, ἕτερος δέ, Ἐγὼ Ἀπολλῶ, ^rοὐχὶ σαρκικοί

^a 2:9 α | SBL WH οσα

^b 2:10 δε | SBL WH γαρ

^c 2:10 ο θεος ἀπεκάλυψεν | CT
ἀπεκαλυψεν ο θεος

^d 2:10 αυτου | CT om.

^e 2:10 ερευνα | CT εραυνα

^f 2:11 οιδεν | CT εγνωκεν

^g 2:13 αγιου | CT om.

^h 2:13 συγκρινοντες | TH WH
συνκρινοντες

ⁱ 2:15 μεν | SBL τα | NA [τα]

^j 2:16 συμβιβασει | WH συνβιβασει

^k 3:1 και εγω | CT καγω

^l 3:1 υμιν λαλησαι | CT TR λαλησαι υμιν

^m 3:1 σαρκικοις | CT σαρκινους

ⁿ 3:2 και | CT om.

^o 3:2 εδυνασθε | PCK PT TR ηδυνασθε

^p 3:2 ουτε επι | NA SBL TH ουδε επι | WH
ουδε [ετι]

^q 3:3 και διχοστασαι | CT om.

^r 3:4 ουχι σαρκικοι | CT ουκ ανθρωποι

ἐστε; ⁵ Ἄτις οὖν ἐστιν Παῦλος, τίς δὲ Ἀπολλῶς, ἀλλ' ἡ διάκονοι δι' ὧν ἐπιστεύσατε, καὶ ἐκάστῳ ὡς ὁ κύριος ἔδωκεν; ⁶ Ἐγὼ ἐφύτευσα, Ἀπολλῶς ἐπότισεν, ^β ἀλλ' ὁ θεὸς ἡύξανεν. ⁷ Ὡστε οὔτε ὁ φυτεύων ἐστίν τι, οὔτε ὁ ποτίζων, ἀλλ' ὁ αὐξάνων θεός. ⁸ Ὁ φυτεύων δὲ καὶ ὁ ποτίζων ἔν εισιν· ἕκαστος δὲ τὸν ἴδιον μισθὸν ἑλήψεται κατὰ τὸν ἴδιον κόπον. ⁹ Θεοῦ γὰρ ἐσμεν συνεργοί· θεοῦ γεώργιον, θεοῦ οἰκοδομὴ ἐστε.

¹⁰ Κατὰ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι, ὡς σοφὸς ἀρχιτέκτων θεμέλιον ^δ τέθεικα, ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ. Ἐκαστος δὲ βλέπετω πῶς ἐποικοδομεῖ. ¹¹ Θεμέλιον γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον, ὅς ἐστιν Ἰησοῦς ^ε χριστός. ¹² Εἰ δέ τις ἐποικοδομεῖ ἐπὶ τὸν θεμέλιον ^ε τοῦτον ^ε χρυσόν, ἄργυρον, λίθους τιμίους, ξύλα, χόρτον, καλάμην, ¹³ ἐκάστου τὸ ἔργον φανερόν γενήσεται· ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει, ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται· καὶ ἐκάστου τὸ ἔργον ὁποῖόν ἐστιν τὸ ^η πῦρ δοκιμάσει. ¹⁴ Εἴ τις τὸ ἔργον ^ι μένει δ' ^ι ἐποικοδομήσεν, μισθὸν ^κ λήψεται. ¹⁵ Εἴ τις τὸ ἔργον κατακαήσεται, ζημιωθήσεται· αὐτὸς δὲ σωθήσεται, οὕτως δὲ ὡς διὰ πυρός.

¹⁶ Οὐκ οἶδατε ὅτι ναὸς θεοῦ ἐστε, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ ^λ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν; ¹⁷ Εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ φθείρει, φθερεῖ τοῦτον ὁ θεός· ὁ γὰρ ναὸς τοῦ θεοῦ ἅγιός ἐστιν, οἵτινές ἐστε ὑμεῖς.

¹⁸ Μηδεὶς ἑαυτὸν ἐξαπατάτω· εἴ τις δοκεῖ σοφὸς εἶναι ἐν ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, μωρὸς γενέσθω, ἵνα γένηται σοφός. ¹⁹ Ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου μωρία παρὰ τῷ θεῷ ἐστιν.

^a 3:5 τις ουν εστιν παυλος τις δε απολλωσ

αλλ η | CT τι ουν εστιν απολλωσ τι δε
εστιν παυλος

^b 3:6 αλλ | NA²⁷ SBL TH WH αλλα

^c 3:8 ληψεται | CT λημψεται

^d 3:10 τεθεικα | CT εθηκα

^e 3:11 χριστος | TR ο χριστος

^f 3:12 τουτον | CT om.

^g 3:12 χρυσον αργυρον | TH WH χρυσιον

αργυριον

^h 3:13 πυρ | SBL TH WH πυρ αυτο | NA πυρ
[αυτο]

ⁱ 3:14 μενει | NA PCK PT SBL WH μενεῖ

^j 3:14 εποικοδομησεν | PCK PT TR

επωκοδομησε(v)

^k 3:14 ληψεται | CT λημψεται

^l 3:16 οικει εν υμιν | WH εν υμιν οικει

Γέγραπται γάρ, Ὁ δρασσόμενος τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν. ²⁰ Καὶ πάλιν, Κύριος ^aγινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν σοφῶν, ὅτι εἰσὶν μάταιοι. ²¹ Ὡστε μηδεὶς καυχάσθω ἐν ἀνθρώποις· πάντα γὰρ ὑμῶν ἐστίν, ²² εἴτε Παῦλος, εἴτε Ἀπολλῶς, εἴτε Κηφᾶς, εἴτε κόσμος, εἴτε ζωή, εἴτε θάνατος, εἴτε ἐνεστώτα, εἴτε μέλλοντα· πάντα ὑμῶν ^bἐστίν, ²³ ὑμεῖς δὲ χριστοῦ, χριστὸς δὲ θεοῦ.

4 Οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος, ὡς ὑπηρέτας χριστοῦ καὶ οἰκονόμους μυστηρίων θεοῦ. ² ^cὉ δὲ λοιπόν, ζητεῖται ἐν τοῖς οἰκονόμοις, ἵνα πιστός τις εὑρεθῇ. ³ Ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστόν ἐστιν ἵνα ὑφ' ὑμῶν ἀνακριθῶ, ἢ ὑπὸ ἀνθρωπίνης ἡμέρας· ἀλλ' οὐδὲ ἑμαυτὸν ἀνακρίνω. ⁴ Οὐδὲν γὰρ ἑμαυτῷ σύνοιδα, ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαίωμαι· ὁ δὲ ἀνακρίνων με κύριός ἐστιν. ⁵ Ὡστε μὴ πρὸ καιροῦ τι κρίνετε, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ κύριος, ὃς καὶ φωτίσει τὰ κρυπτὰ τοῦ σκοτούς, καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν· καὶ τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται ἐκάστῳ ἀπὸ τοῦ θεοῦ.

⁶ Ταῦτα δέ, ἀδελφοί, μετεσχημάτισα εἰς ἑμαυτὸν καὶ ^dἈπολλῶ δι' ὑμᾶς, ἵνα ἐν ἡμῖν μάθητε τὸ μὴ ὑπὲρ ^eὃ γέγραπται φρονεῖν, ἵνα μὴ εἰς ὑπὲρ τοῦ ἐνδὸς ^fφυσιοῦσθε κατὰ τοῦ ἐτέρου. ⁷ Τίς γάρ σε διακρίνει; Τί δὲ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες; Εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβών; ⁸ Ἦδη κεκορεσμένοι ἐστέ, ἤδη ἐπλουτήσατε, χωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε· καὶ ὄφελόν γε ἐβασιλεύσατε, ἵνα καὶ ἡμεῖς ὑμῖν ^gσυμβασιλεύσωμεν. ⁹ Δοκῶ γὰρ ^hὅτι ὁ θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξεν ὡς ἐπιθανατίους· ὅτι θέατρον ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ, καὶ ἀγγέλοις, καὶ ἀνθρώποις. ¹⁰ Ἡμεῖς μωροὶ διὰ χριστόν, ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν χριστῷ· ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς

^a 3:20 γινώσκει | TH γεινώσκει

^b 3:22 ἐστίν | CT om.

^c 4:2 ο δε | CT ωδε

^d 4:6 απολλω | CT απολλων

^e 4:6 ο γεγραπται φρονειν | CT α

γεγραπται

^f 4:6 φυσιοῦσθε | HF PCK μη φυσιοῦσθε

^g 4:8 συμβασιλευσωμεν | TH WH

συμβασιλευσωμεν

^h 4:9 οτι | CT om.

δὲ ἰσχυροί· ὑμεῖς ἔνδοξοι, ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι. ¹¹ Ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινώμεν, καὶ διψῶμεν, καὶ ^aγυμνητεύομεν, καὶ κολαφιζόμεθα, καὶ ἄστατοῦμεν, ¹² καὶ κοπιῶμεν ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσίν· λοιδορούμενοι εὐλογοῦμεν· διωκόμενοι ἀνεχόμεθα· ¹³ ^bβλασφημούμενοι παρακαλοῦμεν· ὥς περικαθάρατα τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν, πάντων περίφημα ἕως ἄρτι.

¹⁴ Οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς γράφω ταῦτα, ἀλλ' ὥς τέκνα μου ἀγαπητὰ ^cνουθετῶ. ¹⁵ Ἐὰν γὰρ μυρίους παιδαγωγοὺς ἔχητε ἐν χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας· ἐν γὰρ χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα. ¹⁶ Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, μιμηταί μου ^dγίνεσθε. ¹⁷ Διὰ τοῦτο ἔπεμψα ὑμῖν Τιμόθεον, ὃς ἐστὶν ^eτέκνον μου ἀγαπητὸν καὶ πιστὸν ἐν κυρίῳ, ὃς ὑμᾶς ἀναμνήσει τὰς ὁδοὺς μου τὰς ἐν ^fχριστῷ, καθὼς πανταχοῦ ἐν πάσῃ ἐκκλησίᾳ διδάσκω. ¹⁸ Ὡς μὴ ἐρχομένου δέ μου πρὸς ὑμᾶς ἐφυσιώθησάν τινες. ¹⁹ Ἐλεύσομαι δὲ ταχέως πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ κύριος θελήσῃ, καὶ γνώσομαι οὐ τὸν λόγον τῶν πεφυσιωμένων, ἀλλὰ τὴν δύναμιν. ²⁰ Οὐ γὰρ ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ἐν δυνάμει. ²¹ Τί θέλετε; Ἐν ράβδῳ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐν ἀγάπῃ πνεύματί τε ^gπραότητος;

5 Ὅπως ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, καὶ τοιαύτη πορνεία, ἣτις οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ^hὀνομάζεται, ὥστε γυναῖκά τινα τοῦ πατρὸς ἔχειν. ² Καὶ ὑμεῖς πεφυσιωμένοι ἐστέ, καὶ οὐχὶ μάλλον ἐπενθήσατε, ἵνα ⁱἐξαρθῇ ἐκ μέσου ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον τοῦτο ^jποιήσας. ³ Ἐγὼ μὲν γὰρ ^kὥς ἀπὼν τῷ σώματι παρὼν δὲ τῷ πνεύματι, ἥδη κέκρικα ὡς παρὼν, τὸν οὕτως τοῦτο κατεργασάμενον, ⁴ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ^lἡμῶν Ἰησοῦ

^a 4:11 γυμνητευομεν | CT PCK
γυμνιτευομεν

^b 4:13 βλασφημουμενοι | CT
δυσφημουμενοι

^c 4:14 νουθετω | SBL WH νουθετων | NA
νουθετω[v]

^d 4:16 γινεσθε | TH γεινεσθε

^e 4:17 τεκνον μου | CT μου τεκνον

^f 4:17 χριστω | SBL χριστω ιησου | NA WH
χριστω [ιησου]

^g 4:21 πραοτητος | CT πραυτητος

^h 5:1 ονομαζεται | CT om.

ⁱ 5:2 εξαρθη | CT αρθη

^j 5:2 ποιησας | NA WH πραξας

^k 5:3 ως | CT om.

^l 5:4 ημων | [NA WH]

^aχριστοῦ, συναχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος, σὺν τῇ δυνάμει τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ ^bχριστοῦ, ⁵ παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ Σατανᾷ εἰς ὄλεθρον τῆς σαρκός, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου ^cἸησοῦ. ⁶ Οὐ καλὸν τὸ καύχημα ὑμῶν. Οὐκ οἶδατε ὅτι μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ; ⁷ ^dἘκκαθάρατε τὴν παλαιὰν ζύμην, ἵνα ἦτε νέον φύραμα, καθὼς ἐστε ἄζυμοι. Καὶ γὰρ τὸ Πάσχα ἡμῶν ^eὑπὲρ ἡμῶν ^fἐτύθη χριστός· ⁸ ὥστε ἐορτάζωμεν, μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ, μηδὲ ἐν ζύμῃ κακίας καὶ πονηρίας, ἀλλ' ἐν ἀζύμοις ^gεἰλικρινείας καὶ ἀληθείας.

⁹ Ἐγραψα ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ μὴ συναναμίγνυσθαι πόρνοις· ¹⁰ ^hκαὶ οὐ πάντως τοῖς πόρνοις τοῦ κόσμου τούτου ἢ τοῖς πλεονέκταις, ⁱἢ ἄρπαξιν, ἢ εἰδωλολάτραις· ἐπεὶ ^jὀφείλετε ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου ἐξελθεῖν. ¹¹ ^kΝῦν δὲ ἔγραψα ὑμῖν μὴ συναναμίγνυσθαι, ἐάν τις ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος ἢ πόρνος, ἢ πλεονέκτης, ἢ εἰδωλολάτρης, ἢ λοιδορός, ἢ μέθυσος, ἢ ἄρπαξ· τῷ τοιούτῳ μηδὲ συνεσθίειν. ¹² Τί γάρ μοι ^lκαὶ τοὺς ἔξω κρίνεις; Οὐχὶ τοὺς ἔσω ὑμεῖς κρίνετε; ¹³ Τοὺς δὲ ἔξω ὁ θεὸς ^mκρίνει. ⁿΚαὶ ἐξαρεῖτε τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

6 Τολμᾷ τις ὑμῶν, πρᾶγμα ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον, κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἁγίων; ² Οὐκ οἶδατε ὅτι οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον κρινούσιν; Καὶ εἰ ἐν ὑμῖν κρίνεται ὁ κόσμος, ἀνάξιοί ἐστε κριτηρίων ἐλαχίστων; ³ Οὐκ οἶδατε ὅτι ἀγγέλους κρινούμεν; Μήτι γε βιωτικά; ⁴ Βιωτικὰ μὲν οὖν κριτήρια ἐὰν ἔχητε, τοὺς ἐξουθενημένους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, τούτους καθίζετε. ⁵ Πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω. Οὕτως

^a 5:4 χριστοῦ | NA SBL WH *om.*

^b 5:4 χριστοῦ | CT *om.*

^c 5:5 ἰησοῦ | NA SBL WH *om.*

^d 5:7 εκκαθαρατε | PCK RP^{mg} TR
εκκαθαρατε συν | PT εκκαθαρατε [συν]

^e 5:7 υπερ ημων | CT *om.*

^f 5:7 ετυθη | SCR εθυθη

^g 5:8 ειλικρινειας | WH ειλικρινιας

^h 5:10 και | CT *om.*

ⁱ 5:10 η | CT και

^j 5:10 οφειλετε | CT ωφειλετε

^k 5:11 νυν | HF PCK TR νυνι

^l 5:12 και | CT *om.*

^m 5:13 κρινει | SBL TR WH κρίνει

ⁿ 5:13 και εξαρετε | CT εξαρατε

^o 6:2 ουκ | CT η ουκ

οὐκ ^aἐνὶ ἐν ὑμῖν ^bσοφὸς οὐδὲ εἷς, ὃς δυνήσεται διακρίναι ἀνὰ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ⁶ ^cἀλλὰ ἀδελφὸς μετὰ ἀδελφοῦ κρίνεται, καὶ τοῦτο ἐπὶ ἀπίστων; ⁷ Ἦδη μὲν ^dοὖν ὅλως ἡ-τημα ^eὑμῖν ἐστίν, ὅτι κρίματα ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν. Διὰ τί οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε; Διὰ τί οὐχὶ μᾶλλον ἀποστερεῖσθε; ⁸ ^fἈλλὰ ὑμεῖς ἀδικεῖτε καὶ ἀποστερεῖτε, καὶ ^gταῦτα ἀδελφούς. ⁹ Ἦ οὐκ οἴδατε ὅτι ἄδικοι ^hβασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν; Μὴ πλανᾶσθε· οὔτε πόρνοι, οὔτε εἰδωλολάτραι, οὔτε μοιχοί, οὔτε μαλακοί, οὔτε ἀρσενοκοῖται, ¹⁰ οὔτε ⁱπλεονέκται, οὔτε κλέπται, οὔτε μέθυσοι, οὐ λοῖδοροι, οὐχ ἄρπαγες, βασιλείαν θεοῦ ^jοὐ κληρονομήσουσιν. ¹¹ Καὶ ταῦτά τινες ἦτε· ^kἀλλὰ ἀπελούσασθε, ^lἀλλὰ ἡγιάσθητε, ^mἀλλ' ἐδικαιώθητε ἐν τῷ ὄνομати τοῦ κυρίου ⁿἸησοῦ, καὶ ἐν τῷ πνεύματι τοῦ θεοῦ ἡμῶν.

¹² Πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι ὑπὸ τινος. ¹³ Τὰ βρώματα τῇ κοιλίᾳ, καὶ ἡ κοιλία τοῖς βρώμασιν· ὁ δὲ θεὸς καὶ ταύτην καὶ ταῦτα καταργήσει. Τὸ δὲ σῶμα οὐ τῇ πορνείᾳ, ἀλλὰ τῷ κυρίῳ, καὶ ὁ κύριος τῷ σώματι. ¹⁴ ὁ δὲ θεὸς καὶ τὸν κύριον ἡγείρεν καὶ ἡμᾶς ἐξεγερεῖ διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. ¹⁵ Οὐκ οἴδατε ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν μέλη χριστοῦ ἐστίν; Ἄρα οὖν τὰ μέλη τοῦ χριστοῦ ποιήσω πόρνης μέλη; Μὴ γένοιτο. ¹⁶ ^oΟὐκ οἴδατε ὅτι ὁ κολλώμενος τῇ πόρνῃ ἐν σώμα ἐστίν; Ἔσονται γάρ, φησίν, οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. ¹⁷ Ὁ δὲ κολλώμενος τῷ κυρίῳ ἐν πνευμά ἐστίν. ¹⁸ Φεύγετε τὴν

^a 6:5 ἐνὶ | TR ἐστίν

^b 6:5 σοφὸς οὐδὲ εἷς | CT οὐδεὶς σοφὸς

^c 6:6 ἀλλὰ | NA²⁸ ἀλλ

^d 6:7 οὖν | [NA]

^e 6:7 ὑμῖν | TR ἐν ὑμῖν

^f 6:8 ἀλλὰ | NA²⁸ PCK ἀλλ

^g 6:8 ταῦτα | CT τοῦτο

^h 6:9 βασιλείαν θεοῦ | CT θεοῦ βασιλείαν

ⁱ 6:10 πλεονεκταὶ οὐτε κλεπταὶ οὐτε |
TR κλεπταὶ οὐτε πλεονεκταὶ οὐτε |

CT κλεπταὶ οὐτε πλεονεκταὶ οὐ

^j 6:10 οὐ | CT om.

^k 6:11 ἀλλὰ | NA²⁸ ἀλλ

^l 6:11 ἀλλὰ | NA²⁸ PCK ἀλλ

^m 6:11 ἀλλ | NA²⁷ PT SBL TH WH ἀλλὰ

ⁿ 6:11 Ἰησοῦ | NA Ἰησοῦ χριστοῦ | TH

ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ | WH [ἡμῶν] Ἰησοῦ
χριστοῦ

^o 6:16 οὐκ | PCK RP^{mg} SBL TH TR WH η
οὐκ | NA PT [η] οὐκ

πορνείαν. Πάν ἁμάρτημα ὃ ἐὰν ποιήσῃ ἄνθρωπος ἐκτὸς τοῦ σώματός ἐστιν· ὁ δὲ πορνεύων εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἁμαρτάνει. ¹⁹ Ἡ οὐκ οἶδατε ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν ἁγίου πνεύματός ἐστιν, οὗ ἔχετε ἀπὸ θεοῦ; Καὶ οὐκ ἐστὲ ἐαυτῶν, ²⁰ ἡγοράσθητε γὰρ τιμῆς· δοξάσατε δὴ τὸν θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν, ^aκαὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἃτινὰ ἐστιν τοῦ θεοῦ.

7 Περὶ δὲ ὧν ἐγράψατέ ^bμοι, καλὸν ἀνθρώπῳ γυναικὸς μὴ ἅπτεσθαι. ² Διὰ δὲ τὰς πορνείας ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἔχέτω, καὶ ἑκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἔχέτω. ³ Τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὁφειλομένην εὐνοίαν ἀποδιδότω· ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρί. ⁴ Ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ^dἀλλ' ὁ ἀνὴρ· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ἡ γυνή. ⁵ Μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους, εἰ μήτι ^eἂν ἐκ συμφώνου πρὸς καιρὸν, ἵνα ^fσκολάζητε τῇ νηστείᾳ καὶ τῇ προσευχῇ, καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ^gσυνέρχησθε, ἵνα μὴ πειράζῃ ὑμᾶς ὁ Σατανᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν ^hὑμῶν. ⁶ Τοῦτο δὲ λέγω κατὰ ⁱσυγγνώμην, οὐ κατ' ἐπιταγὴν. ⁷ Θέλω ἵνα πάντας ἀνθρώπους εἶναι ὡς καὶ ἑμαυτόν· ^kἀλλ' ἕκαστος ἴδιον ^lχάρισμα ἔχει ἐκ θεοῦ, ^mὃς μὲν οὕτως, ὃς δὲ οὕτως.

⁸ Λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις καὶ ταῖς χήραις, καλὸν αὐτοῖς ⁿἐστὶν ἐὰν μείνωσιν ὡς κἀγώ. ⁹ Εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεύονται, γαμησάτωσαν· ^oκρεῖσσον γάρ ἐστιν ^pγαμῆσαι ἢ πυροῦσθαι. ¹⁰ Τοῖς δὲ γεγαμηκόσιν παραγγέλλω, οὐκ ἐγώ, ^qἀλλ' ὁ κύριος, γυναῖκα ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆναι· ¹¹ ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῇ, με-

^a 6:20 και εν τω πνευματι υμων ατινα
εστιν του θεου | CT om.

^b 7:1 μοι | CT om.

^c 7:3 οφειλομενην ευνοιαν | CT οφειλην

^d 7:4 αλλ ... αλλ | NA²⁷ SBL TH WH αλλα
... αλλα

^e 7:5 αν | [WH]

^f 7:5 σκολαζιτε τη νηστεια και | CT
σκολασητε

^g 7:5 συνερχησθε | PCK συνερχεσθε | CT
ητε

^h 7:5 υμων | [WH]

ⁱ 7:6 συγγνωμην | TH WH συγγνωμην

^j 7:7 γαρ | CT δε

^k 7:7 αλλ | NA²⁷ SBL TH WH αλλα

^l 7:7 χαρισμα εχει | CT εχει χαρισμα

^m 7:7 ος μεν ουτως ος | CT ο μεν ουτως ο

ⁿ 7:8 εστιν | CT om.

^o 7:9 κρεισσον | CT κρειττον

^p 7:9 γαμησαι | WH γαμειν

^q 7:10 αλλ | NA²⁷ SBL TH WH αλλα

νέτω ἄγαμος, ἢ τῷ ἀνδρὶ καταλλαγήτω—καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι. ¹² Τοῖς δὲ λοιποῖς ^aἐγὼ λέγω, οὐχ ὁ κύριος· εἴ τις ἀδελφὸς γυναῖκα ἔχει ἄπιστον, καὶ ^bαὕτη συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτοῦ, μὴ ἀφιέτω αὐτήν. ¹³ Καὶ γυνὴ ^cἣτις ἔχει ἄνδρα ἄπιστον, καὶ ^dαὐτὸς συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτῆς, μὴ ἀφιέτω ^eαὐτόν. ¹⁴ Ἠγίασται γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν τῇ γυναικί, καὶ ἡγίασται ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος ἐν τῷ ^fἀνδρὶ· ἐπεὶ ἄρα τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά ἐστιν, νῦν δὲ ἁγιά ἐστιν. ¹⁵ Εἰ δὲ ὁ ἄπιστος χωρίζεται, χωριζέσθω. Οὐ δεδούλωται ὁ ἀδελφὸς ἢ ἡ ἀδελφὴ ἐν τοῖς τοιούτοις· ἐν δὲ εἰρήνῃ κέκληκεν ^gἡμᾶς ὁ θεός. ¹⁶ Τί γὰρ οἶδας, γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις; Ἦ τί οἶδας, ἄνερ, εἰ τὴν γυναῖκα σώσεις; ¹⁷ Εἰ μὴ ἐκάστω ὡς ^hἐμέρισεν ὁ ἰθεὸς, ἔκαστον ὡς κέκληκεν ὁ ⁱκύριος, οὕτως περιπατεῖτω. Καὶ οὕτως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πάσαις διατάσσομαι. ¹⁸ Περιτετμημένος τις ἐκλήθη; Μὴ ἐπισπάσθω. Ἐν ἀκροβυστίᾳ ^kτις ἐκλήθη; Μὴ περιτεμνέσθω. ¹⁹ Ἡ περιτομὴ οὐδέν ἐστιν, καὶ ἡ ἀκροβυστία οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ τήρησις ἐντολῶν θεοῦ. ²⁰ Ἐκαστος ἐν τῇ κλήσει ἣ ἐκλήθη, ἐν ταύτῃ μενέτω. ²¹ Δοῦλος ἐκλήθη; Μὴ σοι μελέτω· ἀλλ' εἰ καὶ δύνασαι ἐλεύθερος γενέσθαι, μᾶλλον χρήσαι. ²² Ὁ γὰρ ἐν κυρίῳ κληθεὶς δοῦλος, ἀπελεύθερος κυρίου ἐστίν· ὁμοίως ^lκαὶ ὁ ἐλεύθερος κληθεὶς, δοῦλός ἐστιν χριστοῦ. ²³ Τιμῆς ἡγοράσθητε· μὴ ^mγίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων. ²⁴ Ἐκαστος ἐν ⁿᾧ ἐκλήθη, ἀδελφοί, ἐν τούτῳ μενέτω παρὰ ⁿθεῷ.

²⁵ Περὶ δὲ τῶν παρθένων ἐπιταγὴν κυρίου οὐκ ἔχω· γνώμην δὲ δίδωμι ὡς ἡλεημένος ὑπὸ κυρίου πιστὸς εἶναι. ²⁶ Νο-

^a 7:12 εγω λεγω | CT λεγω εγω

^b 7:12 αυτη | CT αυτη

^c 7:13 ητις | NA PT SBL ει τις

^d 7:13 αυτος | CT ουτος

^e 7:13 αυτον | CT τον ανδρα

^f 7:14 ανδρι | CT αδελφω

^g 7:15 ημας | NA WH υμας

^h 7:17 εμερισεν | WH μεμερικεν

ⁱ 7:17 θεος | CT κυριος

^j 7:17 κυριος | CT θεος

^k 7:18 τις εκληθη | CT κεκληται τις

^l 7:22 και | CT om.

^m 7:23 γινεσθε | TH γεινεσθε

ⁿ 7:24 θεω | PT TR τω θεω

μίζω οὖν τοῦτο καλὸν ὑπάρχειν διὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἀνάγκην, ὅτι καλὸν ἀνθρώπῳ τὸ οὕτως εἶναι. ²⁷ Δέδεσαι γυναικί· Μὴ ζῆτει λύσιν. Λέλυσαι ἀπὸ γυναικός· Μὴ ζῆτει γυναῖκα. ²⁸ Ἐὰν δὲ καὶ ^aγῆμης, οὐχ ἥμαρτες· καὶ ἔαν γῆμη ^bἡ παρθένος, οὐχ ἥμαρτεν. Θλίβιν δὲ τῇ σαρκὶ ἔξουσιν οἱ τοιοῦτοι· ἐγὼ δὲ ὑμῶν φείδομαι. ²⁹ Τοῦτο δέ φημι, ^cἀδελφοί, ὁ καιρὸς συνεσταλμένος· ^dτὸ λοιπὸν ἐστὶν ἵνα καὶ οἱ ἔχοντες γυναῖκας ὥς μὴ ἔχοντες ὦσιν· ³⁰ καὶ οἱ κλαίοντες, ὥς μὴ κλαίοντες· καὶ οἱ χαίροντες, ὥς μὴ χαίροντες· καὶ οἱ ἀγοράζοντες, ὥς μὴ κατέχοντες· ³¹ καὶ οἱ χρώμενοι ^eτῷ κόσμῳ τούτῳ, ὥς μὴ καταχρώμενοι· παράγει γὰρ τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου. ³² Θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμερίμνους εἶναι. Ὁ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ κυρίου, πῶς ^fἁρέσει τῷ κυρίῳ· ³³ ὁ δὲ γαμήσας μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ^gἁρέσει τῇ γυναικί. ³⁴ ^hΜεμερίσται καὶ ἡ γυνὴ ⁱκαὶ ἡ παρθένος. Ἡ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ κυρίου, ἵνα ^jἡ ἀγία ^kκαὶ ^lσώματι καὶ πνεύματι· ἡ δὲ γαμήσασα μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ^lἁρέσει τῷ ἀνδρί. ³⁵ Τοῦτο δὲ πρὸς τὸ ὑμῶν αὐτῶν ^mσυμφέρον λέγω· οὐχ ἵνα βρόχον ὑμῖν ἐπιβάλω, ἀλλὰ πρὸς τὸ εὐσχημον καὶ ⁿεὐπρόσεδρον τῷ κυρίῳ ἀπερισπάστως. ³⁶ Εἰ δέ τις ἀσχημονεῖν ἐπὶ τὴν παρθένον αὐτοῦ νομίζει, ἔαν ^oἡ ὑπέρακμος, καὶ οὕτως ὀφείλει ^oγίνεσθαι, ὃ θέλει ποιεῖτω· οὐχ ἁμαρτάνει· γαμεῖτωσαν. ³⁷ Ὃς δὲ ἔστηκεν ^pἐδραῖος ἐν τῇ καρδίᾳ, μὴ ἔχων ἀνάγκην, ἐξουσίαν δὲ ἔχει περὶ τοῦ ἰδίου θελήματος, καὶ τοῦτο κέκρικεν ἐν τῇ ^qκαρδίᾳ αὐτοῦ, τοῦ

^a 7:28 γημης | CT γαμησης

^b 7:28 η | [WH]

^c 7:29 ἀδελφοί | SCR ἀδελφοί οτι

^d 7:29 το λοιπον ἐστιν | CT ἐστιν το λοιπον

^e 7:31 τῷ κόσμῳ τούτῳ | CT τὸν κόσμον

^f 7:32 ἀρεσει | CT ἀρεση

^g 7:33 ἀρεσει | CT ἀρεση

^h 7:34 μεμερίσται καὶ | PT μεμερίσται [καὶ] | CT καὶ μεμερίσται καὶ | TR μεμερίσται

ⁱ 7:34 καὶ ἡ παρθενος ἡ ἀγαμος | CT ἡ ἀγαμος καὶ ἡ παρθενος

^j 7:34 καὶ | [WH]

^k 7:34 σώματι καὶ | CT τῷ σώματι καὶ τῷ

^l 7:34 ἀρεσει | CT ἀρεση

^m 7:35 συμφερων | CT συμφορον

ⁿ 7:35 εὐπροσεδρον | CT PT ευπαρεδρον

^o 7:36 γινεσθαι | TH γεινεσθαι

^p 7:37 ἐδραιος ἐν τῇ καρδίᾳ | CT ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτου ἐδραιος

^q 7:37 καρδια αὐτου του | CT ἰδια καρδια

τηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ παρθένον, καλῶς ^αποιεῖ. ³⁸ Ὡστε καὶ ὁ ^βἐκγαμίζων καλῶς ποιεῖ· ^οὁ δὲ μὴ ἐκγαμίζων κρείσσον ^δποιεῖ. ³⁹ Γυνὴ δέδεταί ^ενόμῳ ἐφ’ ὅσον χρόνον ζῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· ἐὰν δὲ ^ςκαὶ κοιμηθῇ ὁ ^εἀνὴρ, ἐλευθέρα ἐστὶν ^ϖὃ θέλει γαμηθῆναι, μόνον ἐν κυρίῳ. ⁴⁰ Μακαριωτέρα δὲ ἐστὶν ἐὰν οὕτως μείνῃ, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην· δοκῶ ^hδὲ καὶ γὼ πνεῦμα θεοῦ ἔχειν.

8 Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων, οἵδαμεν ὅτι πάντες γνῶσιν ἔχομεν. Ἡ γνῶσις φυσιοῖ, ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ. ² Εἰ ⁱδέ τις δοκεῖ ^jεἰδέναι τι, οὐδέπω οὐδὲν ἔγνωκεν καθὼς δεῖ γινῶναι. ³ εἰ δέ τις ἀγαπᾷ τὸν θεόν, οὗτος ἔγνωσται ὑπ’ αὐτοῦ. ⁴ Περὶ τῆς βρώσεως οὖν τῶν εἰδωλοθύτων, οἵδαμεν ὅτι οὐδὲν εἰδῶλον ἐν κόσμῳ, καὶ ὅτι οὐδεὶς θεὸς ^kἕτερος εἰ μὴ εἷς. ⁵ Καὶ γὰρ εἶπερ εἰσὶν λεγόμενοι θεοί, εἴτε ἐν οὐρανῷ εἴτε ἐπὶ ^lγῆς· ὥσπερ εἰσὶν θεοὶ πολλοί, καὶ κύριοι πολλοί· ⁶ ^mἀλλ’ ἡμῖν εἷς θεὸς ὁ πατήρ, ἐξ οὗ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτόν· καὶ εἷς κύριος Ἰησοῦς χριστός, δι’ οὗ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς δι’ αὐτοῦ. ⁷ Ἀλλ’ οὐκ ἐν πᾶσιν ἡ γνῶσις· τινὲς δὲ τῇ ⁿσυνειδήσει τοῦ εἰδώλου ἕως ἄρτι ὡς εἰδωλόθυτον ἐσθίουσιν, καὶ ἡ συνείδησις αὐτῶν ἀσθενῆς οὖσα μολύνεται. ⁸ Βρῶμα δὲ ἡμᾶς οὐ ^οπαρίστησιν τῷ θεῷ· οὔτε ^pγὰρ ἐὰν ^qφάγωμεν περισσεύομεν, οὔτε ἐὰν μὴ φάγωμεν ὑστερούμεθα. ⁹ Βλέπετε δὲ μήπως ἡ ἐξουσία ὑμῶν αὕτη

^a 7:37 ποιεῖ | CT ποιήσει

^b 7:38 εκγαμίζων | NA WH γαμίζων την
εαυτου παρθενον | SBL TH γαμίζων την
παρθενον εαυτου

^c 7:38 ο δε μη εκγαμίζων | CT και ο μη
γαμίζων

^d 7:38 ποιεῖ | CT ποιήσει

^e 7:39 νομῳ | CT om.

^f 7:39 και | CT PT TR om.

^g 7:39 ανηρ | PT TR ανηρ αυτης

^h 7:40 δε | WH γαρ

ⁱ 8:2 δε | CT om.

^j 8:2 ειδεναι τι ουδεπω ουδεν εγνωκεν |

CT εγνωκεναι τι ουπω εγνω

^k 8:4 ετερος | CT om.

^l 8:5 γης | PCK PT RP^{mss} TR της γης

^m 8:6 αλλ | [WH]

ⁿ 8:7 συνειδησει του ειδωλου εως αρτι |
CT συνηθεια εως αρτι του ειδωλου

^ο 8:8 παριστησιν | CT παραστησει

^p 8:8 γαρ | NA TH WH om.

^q 8:8 φαγωμεν περισσευομεν ουτε εαν
μη φαγωμεν υστερουμεθα | NA WH
μη φαγωμεν υστερουμεθα ουτε εαν
φαγωμεν περισσευομεν

πρόσκομμα γένηται τοῖς ^aἀσθενούσιν. ¹⁰ Ἐὰν γάρ τις ἴδῃ ^bσε τὸν ἔχοντα γνῶσιν ἐν ^cεἰδωλείῳ κατακείμενον, οὐχὶ ἡ συνειδήσις αὐτοῦ ἀσθενοῦς ὄντος οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθута ἐσθίειν; ¹¹ ^dΚαὶ ἀπολείται ὁ ἀσθενῶν ^eἀδελφός ἐπὶ τῇ σῇ γνώσει, δι’ ὃν χριστὸς ἀπέθανεν; ¹² Οὕτως δὲ ἁμαρτάνοντες εἰς τοὺς ἀδελφούς, καὶ τύπτοντες αὐτῶν τὴν συνειδήσιν ἀσθενοῦσαν, εἰς χριστὸν ἁμαρτάνετε. ¹³ Διόπερ εἰ βρῶμα σκανδαλίζει τὸν ἀδελφόν μου, οὐ μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω.

9 Οὐκ εἰμὶ ^fἀπόστολος; Οὐκ εἰμὶ ἐλεύθερος; Οὐχὶ Ἰησοῦν ^gχριστὸν τὸν κύριον ἡμῶν ^hέώρακα; Οὐ τὸ ἔργον μου ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίῳ; ² Εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος, ἀλλὰ γε ὑμῖν εἰμι· ἡ γὰρ σφραγὶς ⁱτῆς ἐμῆς ἀποστολῆς ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίῳ. ³ Ἡ ἐμὴ ἀπολογία τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσιν ^jαὕτη ἐστίν. ⁴ Μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν φαγεῖν καὶ ^kπιεῖν; ⁵ Μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ἀδελφὴν γυναῖκα περιάγειν, ὥς καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι, καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ κυρίου, καὶ Κηφᾶς; ⁶ Ἡ μόνος ἐγὼ καὶ Βαρνάβας οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ^lτοῦ μὴ ἐργάζεσθαι; ⁷ Τίς στρατεύεται ἰδίῳις ὀψωνίοις ποτέ; Τίς φυτεύει ἀμπελῶνα, καὶ ^mἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; ⁿ Ἡ τίς ποιμαίνει ποίμνην, καὶ ἐκ τοῦ γάλακτος τῆς ποίμνης οὐκ ἐσθίει; ⁸ Μὴ κατὰ ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ; ^o Ἡ οὐχὶ καὶ ὁ νόμος ταῦτα λέγει; ⁹ Ἐν γὰρ τῷ ^pΜωϋσέως νόμῳ γέγραπται, Οὐ ^qφιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα. Μὴ τῶν βοῶν μέλει τῷ θεῷ; ¹⁰ Ἡ δι’ ἡμᾶς

^a 8:9 ασθενουσιν | CT ασθενεσιν

^b 8:10 σε | [WH]

^c 8:10 ειδωλειω | WH ειδωλιω

^d 8:11 και απολειται | CT απολλυται γαρ

^e 8:11 αδελφος επι τη ση γνωσει | CT εν τη ση γνωσει ο αδελφος

^f 9:1 αποστολος ουκ ειμι ελευθερος | CT ελευθερος ουκ ειμι αποστολος

^g 9:1 χριστον | CT om.

^h 9:1 εωρακα | NA SBL WH εωρακα

ⁱ 9:2 της εμης | CT μου της

^j 9:3 αυτη εστιν | CT εστιν αυτη

^k 9:4 πειν | NA SBL WH πειν

^l 9:6 του | CT om.

^m 9:7 εκ του καρπου | CT τον καρπον

ⁿ 9:7 η | [WH] | SBL om.

^o 9:8 ουχι και ο νομος ταυτα | CT και ο νομος ταυτα ου

^p 9:9 μωυσεως | PCK PT RP^{ms} TR μωσεως

^q 9:9 φιμωσεις | NA SBL κημωσεις

πάντως λέγει· Δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγράφη, ὅτι ^αἐπ' ἐλπίδι ὀφείλει ὁ ἄροτριὼν ἄροτριᾶν, καὶ ὁ ἄλοὼν ^βτῆς ἐλπίδος αὐτοῦ μετέχειν ἐπ' ἐλπίδι. **11** Εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικὰ ἐσπείραμεν, μέγα εἰ ἡμεῖς ὑμῶν τὰ σαρκικὰ θερίσομεν; **12** Εἰ ἄλλοι τῆς ^γἐξουσίας ὑμῶν μετέχουσιν, οὐ μᾶλλον ἡμεῖς; Ἀλλ' οὐκ ἐχρησάμεθα τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ, ἀλλὰ πάντα στέγομεν, ἵνα μὴ ^δἐγκοπὴν τινα δώμεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ χριστοῦ. **13** Οὐκ οἶδατε ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι ^εἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν, οἱ τῷ θυσιαστηρίῳ ^ςπροσεδρευόντες τῷ θυσιαστηρίῳ ^ζσυμμερίζονται; **14** Οὕτως καὶ ὁ κύριος διέταξεν τοῖς τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν ἐκ τοῦ εὐαγγελίου ζῆν. **15** Ἐγὼ δὲ ^ηοὐδενὶ ἐχρησάμην τούτων· οὐκ ἔγραψα δὲ ταῦτα ἵνα οὕτως γένηται ἐν ἐμοί· καλὸν γάρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν, ἢ τὸ καύχημά μου ^ιἵνα τις κενώσῃ. **16** Ἐὰν γὰρ εὐαγγελίζωμαι, οὐκ ἔστιν μοι καύχημα· ἀνάγκη γάρ μοι ἐπικείται· οὐαὶ ^ιδέ μοι ἐστίν, ἐὰν μὴ ^κεὐαγγελίζωμαι. **17** Εἰ γὰρ ἐκὼν τοῦτο πράσσω, μισθὸν ἔχω· εἰ δὲ ἄκων, οἰκονομίαν πεπίστευμαι. **18** Τίς οὖν ^λμοί ἐστιν ὁ μισθός; Ἵνα εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον θήσω τὸ εὐαγγέλιον ^μτοῦ χριστοῦ, εἰς τὸ μὴ καταχρήσασθαι τῇ ἐξουσίᾳ μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. **19** Ἐλεύθερος γὰρ ὢν ἐκ πάντων, πᾶσιν ἑμαυτὸν ἐδούλωσα, ἵνα τοὺς πλείονας κερδήσω. **20** Καὶ ἐγενόμην τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω· τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς ὑπὸ ^ννόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον κερδήσω·

^α **9:10** επ ελπιδι οφειλει | CT οφειλει επ ελπιδι

^β **9:10** της ελπιδος αυτου μετεχειν επ ελπιδι | CT επ ελπιδι του μετεχειν

^γ **9:12** εξουσιας υμων | CT υμων εξουσιας

^δ **9:12** εγκοπην τινα | NA SBL TH τινα εγκοπην | WH τινα ενκοπην

^ε **9:13** εκ | SBL TH WH τα εκ | NA [τα] εκ

^ς **9:13** προσεδρευοντες | CT παρεδρευοντες

^ζ **9:13** συμμεριζονται | WH συνμεριζονται

^η **9:15** ουδενι εχρησαμην | CT ου κεχρημαι ουδενι

^ι **9:15** ινα τις κενωση | CT ουδεις κενωσει

^ι **9:16** δε | CT γαρ

^κ **9:16** ευαγγελιζωμαι | NA SBL WH ευαγγελισωμαι

^λ **9:18** μοι | CT μου

^μ **9:18** του χριστου | CT om.

^ν **9:20** νομον | CT νομον μη ων αυτος υπο νομον

²¹ τοῖς ἀνόμοις ὡς ἄνομος, μὴ ὢν ἄνομος ^aθεῶ ἄλλ' ἔννομος χριστῷ, ἵνα ^bκερδήσω ἀνόμους. ²² Ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν ὥς ἀσθενής, ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς κερδήσω. Τοῖς πᾶσιν γέγονα ^dτὰ πάντα, ἵνα πάντως τινὰς σώσω. ²³ ^eΤοῦτο δὲ ποιῶ διὰ τὸ εὐαγγέλιον, ἵνα ^fσυγκοινωνὸς αὐτοῦ γένωμαι. ²⁴ Οὐκ οἶδατε ὅτι οἱ ἐν σταδίῳ τρέχοντες πάντες μὲν τρέχουσιν, εἰς δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον; Οὕτως τρέχετε, ἵνα καταλάβητε. ²⁵ Πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμενος πάντα ἐγκρατεύεται· ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἵνα φθαρτὸν στέφανον λάβωσιν, ἡμεῖς δὲ ἄφθαρτον. ²⁶ Ἐγὼ τοίνυν οὕτως τρέχω ὡς οὐκ ἀδήλως· οὕτως πυκτεύω, ὡς οὐκ ἄερα ^gδέρων· ²⁷ ἄλλ' ^hὑποπιᾶζω μου τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ, μήπως, ἄλλοις κηρύξας, αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι.

10 Οὐ θέλω ⁱδὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι οἱ πατέρες ἡμῶν πάντες ὑπὸ τὴν νεφέλην ἦσαν, καὶ πάντες διὰ τῆς θαλάσσης διήλθον, ² καὶ πάντες εἰς τὸν ^kΜωϋσῆν ^lἐβαπτίσαντο ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ, ³ καὶ πάντες ^mτὸ αὐτὸ ⁿβρῶμα πνευματικὸν ἔφαγον, ⁴ καὶ πάντες τὸ αὐτὸ ^oπόμα πνευματικὸν ἔπιον· ἔπινον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέτρας· ἡ ^pδὲ πέτρα ἦν ὁ χριστός. ⁵ Ἄλλ' οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν ^qεὐδόκησεν ὁ θεός· κατεστρώθησαν γὰρ ἐν τῇ ἐρήμῳ. ⁶ Ταῦτα δὲ τύποι ἡμῶν ἐγενήθησαν, εἰς τὸ μὴ εἶναι ἡμᾶς ἐπιθυμητὰς κακῶν, καθὼς κἀκεῖνοι ἐπεθύμησαν. ⁷ Μηδὲ εἰδωλολάτραι ^rγίνεσθε, καθὼς τινες αὐτῶν·

^a 9:21 θεοῦ ... χριστῷ | CT θεοῦ ... χριστοῦ

^b 9:21 κερδήσω | CT κερδανῶ τοὺς

^c 9:22 ὡς | CT om.

^d 9:22 τα | CT om.

^e 9:23 τοῦτο | CT παντα

^f 9:23 συγκοινωνός | TH WH συνκοινωνός

^g 9:26 δερῶν | PCK δαιρῶν

^h 9:27 ἀλλ' | NA²⁷ SBL WH ἀλλά

ⁱ 9:27 υποπιᾶζω | PT υποπιᾶζω

^j 10:1 δε | CT γαρ

^k 10:2 μωσῆν | TR μωσην

^l 10:2 εβαπτισαντο | NA εβαπτισθησαν

^m 10:3 το αυτο | [WH]

ⁿ 10:3 βρωμα πνευματικον | CT πνευματικον βρωμα

^o 10:4 πομα πνευματικον επιον | CT πνευματικον επιον πομα

^p 10:4 δε πετρα | CT πετρα δε

^q 10:5 ευδοκησεν | SBL TH WH ηυδοκησεν

^r 10:7 γινεσθε | TH γεινεσθε

^aὥσπερ γέγραπται, Ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ ^bπιεῖν, καὶ ἀνέστησαν παίζειν. ⁸ Μηδὲ πορνεύωμεν, καθὼς τινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν, καὶ ^cἔπεσον ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ εἴκοσι τρεῖς χιλιάδες. ⁹ Μηδὲ ἐκπειράζωμεν τὸν ^dχριστόν, καθὼς ^eκαὶ τινες αὐτῶν ἐπείρασαν, καὶ ὑπὸ τῶν ὄψεων ^fἀπώλοντο. ¹⁰ Μηδὲ γογγύζετε, ^gκαθὼς καὶ τινες αὐτῶν ἐγόγγυσαν, καὶ ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ ὀλοθρευτοῦ. ¹¹ Ταῦτα δὲ ^hπάντα τύποι συνέβαινον ἐκείνοις· ἐγράφη δὲ πρὸς νουθεσίαν ἡμῶν, εἰς οὓς τὰ τέλη τῶν αἰώνων ⁱκατηντησεν. ¹² Ὡστε ὁ δοκῶν ἐστάναι, βλεπέτω μὴ πέσῃ. ¹³ Πειρασμὸς ὑμᾶς οὐκ εἴληφεν εἰ μὴ ἀνθρώπινος· ^jπιστὸς δὲ ὁ θεός, ὃς οὐκ ἐάσει ὑμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύνασθε, ἀλλὰ ποιήσει σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν, τοῦ δύνασθαι ^kὑμᾶς ὑπενεγκεῖν.

¹⁴ Διόπερ, ἀγαπητοί μου, φεύγετε ἀπὸ τῆς ^lεἰδωλολατρείας. ¹⁵ Ὡς φρονίμοις λέγω, κρίνατε ὑμεῖς ὃ φημι. ¹⁶ Τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν, οὐχὶ κοινωνία ^mτοῦ αἵματος τοῦ χριστοῦ ἐστίν; Τὸν ἄρτον ὃν κλῶμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ σώματος τοῦ χριστοῦ ἐστίν; ¹⁷ Ὅτι εἰς ἄρτος, ἐν σῶμα, οἱ πολλοὶ ἐσμεν· οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄρτου μετέχομεν. ¹⁸ Βλέπετε τὸν Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα· ⁿοὐχὶ οἱ ἐσθίοντες τὰς θυσίας κοινωνοὶ τοῦ θυσιαστηρίου εἰσίν; ¹⁹ Τί οὖν φημι; Ὅτι ^oεἰδωλὸν τί ἐστίν; Ἡ ὅτι εἰδωλόθυτόν τί ἐστίν; ²⁰ Ἀλλ' ὅτι ^pῥθύει τὰ ἔθνη, δαιμονίους ^qῥθύει, καὶ οὐ θεῷ·

^a 10:7 ὥσπερ | PT TR ως

^b 10:7 πιεῖν | CT πειν

^c 10:8 ἐπεσον ἐν | CT ἐπεσαν

^d 10:9 χριστόν | TH WH κυρίον

^e 10:9 καὶ | CT om.

^f 10:9 ἀπώλοντο | CT ἀπωλλυντο

^g 10:10 καθὼς καὶ | TH καθὼς | NA SBL
WH καθάπερ

^h 10:11 πάντα τυποὶ συνεβαινον | CT
τυπικῶς συνεβαινεν

ⁱ 10:11 κατηντησεν | CT κατηντηκεν

^j 10:13 πιστός | PCK δυνατός

^k 10:13 ὑμᾶς | [PT] | CT om.

^l 10:14 εἰδωλολατρείας | CT PCK PT
εἰδωλολατρίας

^m 10:16 τοῦ αἵματος τοῦ χριστοῦ ἐστίν |
CT ἐστίν τοῦ αἵματος τοῦ χριστοῦ

ⁿ 10:18 οὐχι | NA SBL WH ουχ

^o 10:19 εἰδωλὸν ... εἰδωλόθυτον | CT
εἰδωλόθυτον ... εἰδωλὸν

^p 10:20 θυεῖ τα ἐθνη | TH θυουσιν τα
ἐθνη | WH θυουσιν [τα ἐθνη] | NA SBL
θυουσιν

^q 10:20 θυεῖ καὶ οὐ θεῷ | SBL TH WH

οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς κοινωνοὺς τῶν δαιμονίων ^αγίνεσθαι. **21** Οὐ δύνασθε ποτήριον κυρίου πίνειν καὶ ποτήριον δαιμονίων· οὐ δύνασθε τραπέζης κυρίου μετέχειν καὶ τραπέζης δαιμονίων. **22** Ἡ παραζηλοῦμεν τὸν κύριον; Μὴ ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐσμέν;

23 Πάντα ^βμοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει. Πάντα ^γμοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα οἰκοδομεῖ. **24** Μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ ζητεῖτω, ἀλλὰ τὸ τοῦ ἑτέρου ^δἕκαστος. **25** Πᾶν τὸ ἐν μακέλλῳ πωλούμενον ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντας διὰ τὴν συνείδησιν. **26** Τοῦ ^εγὰρ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. **27** Εἰ ^ςδέ τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν ἀπίστων, καὶ θέλετε πορεύεσθαι, πᾶν τὸ παρατιθέμενον ὑμῖν ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντας διὰ τὴν συνείδησιν. **28** Ἐὰν δέ τις ὑμῖν εἴπῃ, Τοῦτο ^ςειδωλόθυτόν ἐστιν, μὴ ἐσθίετε δι' ἐκεῖνον τὸν μηνύσαντα καὶ τὴν συνείδησιν. ^ηΤοῦ γὰρ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. **29** Συνείδησιν δὲ λέγω, οὐχὶ τὴν ἑαυτοῦ, ἀλλὰ τὴν τοῦ ἑτέρου· ἵνα τί γὰρ ἡ ἐλευθερία μου κρίνεται ὑπὸ ἄλλης συνειδήσεως; **30** ^ιΕἰ ἐγὼ χάριτι μετέχω, τί βλασφημοῦμαι ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εὐχαριστῶ; **31** Εἴτε οὖν ἐσθίετε, εἴτε πίνετε, εἴτε τι ποιεῖτε, πάντα εἰς δόξαν θεοῦ ποιεῖτε. **32** Ἀπρόσκοποι ^ιγίνεσθε καὶ Ἰουδαίους καὶ Ἑλλήσιν καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ. **33** καθὼς καὶ γὰρ πάντα πᾶσιν ἀρέσκω, μὴ ζητῶν τὸ ἑμαυτοῦ ^κσυμφέρον,

11 ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν, ἵνα σωθῶσιν. ¹Μιμηταί μου ^λγίνεσθε, καθὼς καὶ γὰρ χριστοῦ.

και ου θεω θυουσιν | NA και ου θεω
[θυουσιν]

^α **10:20** γινεσθαι | TH γεινεσθαι

^β **10:23** μοι | CT om.

^γ **10:23** μοι | CT om.

^δ **10:24** εκαστος | CT om.

^ε **10:26** γαρ κυριου | CT κυριου γαρ

^ς **10:27** δε | CT om.

^ς **10:28** ειδωλοθυτον | CT ιεροθυτον

^η **10:28** του ... αυτης | CT om.

^ι **10:30** ει | TR ει δε

^ι **10:32** γινεσθε και ιουδαιους | NA SBL WH
και ιουδαιους γινεσθε | TH και ιουδαιους
γεινεσθε

^κ **10:33** συμφερον | CT συμφορον

^λ **11:1** γινεσθε | TH γεινεσθε

^η **10:28** του γαρ κυριου η γη και το πληρωμα αυτης H^c K L Ψ 056 0142 0151 0319
1841 1862 1900 | om. ^φ46 ^κA B C D F G H^{*} P 0150 33 2464

² Ἐπαινῶ δὲ ὑμᾶς, ^aἀδελφοί, ὅτι πάντα μου μέμνησθε, καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν τὰς παραδόσεις κατέχετε. ³ Θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέναι, ὅτι παντὸς ἀνδρὸς ἡ κεφαλὴ ὁ χριστὸς ἐστίν· κεφαλὴ δὲ γυναικὸς, ὁ ἀνὴρ· κεφαλὴ δὲ ^bχριστοῦ, ὁ θεός. ⁴ Πᾶς ἀνὴρ προσευχόμενος ἢ προφητεύων, κατὰ κεφαλῆς ἔχων, καταισχύνει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. ⁵ Πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχομένη ἢ προφητεύουσα ἀκατακαλύπτῳ τῇ κεφαλῇ, καταισχύνει τὴν κεφαλὴν ^cἐαυτῆς· ἐν γάρ ἐστιν καὶ τὸ αὐτὸ τῇ ἐξυρρημένῃ. ⁶ Εἰ γὰρ οὐ κατακαλύπτεται γυνή, καὶ κειράσθω· εἰ δὲ αἰσχρὸν γυναικὶ τὸ ^dκεῖρασθαι ἢ ξυρᾶσθαι, κατακαλυπτέσθω. ⁷ Ἀνὴρ μὲν γὰρ οὐκ ὀφείλει κατακαλύπτεσθαι τὴν κεφαλὴν, εἰκὼν καὶ δόξα θεοῦ ὑπάρχων· ^eγυνὴ δὲ δόξα ἀνδρός ἐστίν. ⁸ Οὐ γὰρ ἐστίν ἀνὴρ ἐκ γυναικὸς, ἀλλὰ γυνὴ ἐξ ἀνδρός. ⁹ καὶ γὰρ οὐκ ἐκτίσθη ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ γυνὴ διὰ τὸν ἄνδρα. ¹⁰ διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς ἀγγέλους. ¹¹ Πλὴν οὔτε ^fἀνὴρ χωρὶς γυναικὸς, οὔτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρός, ἐν κυρίῳ. ¹² Ὡσπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ἀνδρός, οὕτως καὶ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς γυναικὸς, τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ. ¹³ Ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κρίνατε· πρέπον ἐστὶν γυναῖκα ἀκατακάλυπτον τῷ θεῷ προσεύχεσθαι, ¹⁴ ^gἩ οὐδὲ αὐτὴ ἡ φύσις διδάσκει ὑμᾶς, ὅτι ἀνὴρ μὲν ἐὰν κομᾷ, ἀτιμία αὐτῷ ἐστίν, ¹⁵ Γυνὴ δὲ ἐὰν κομᾷ, δόξα αὐτῇ ἐστίν. Ὅτι ἡ κόμη ἀντὶ περιβολαίου ^hδέδοται. ¹⁶ Εἰ δέ τις δοκεῖ φιλόνεικος εἶναι, ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ αἱ ἐκκλησίαι τοῦ θεοῦ.

¹⁷ Τοῦτο δὲ παραγγέλλων οὐκ ἐπαινῶ, ὅτι οὐκ εἰς τὸ ⁱκρεῖττον ^jἀλλ' εἰς τὸ ^kἥττον συνέρχεσθε. ¹⁸ Πρῶτον μὲν

^a 11:2 ἀδελφοί | CT om.

^b 11:3 χριστοῦ | CT του χριστου

^c 11:5 εαυτης | CT αυτης

^d 11:6 κειρασθαι | PCK κειρεσθαι

^e 11:7 γυνη | CT η γυνη

^f 11:11 ανηρ χωρις γυναικος ουτε γυνη χωρις ανδρος | CT γυνη χωρις ανδρος ουτε ανηρ χωρις γυναικος

^g 11:14 η ουδε αυτη η φυσις | CT ουδε η φυσις αυτη

^h 11:15 δεδοται | PT TR WH δεδοται αυτη | NA δεδοται [αυτη]

ⁱ 11:17 κρειττον | CT κρεισσον

^j 11:17 αλλ | NA²⁷ SBL TH WH αλλα

^k 11:17 ηττον | CT ησσον

γὰρ συνερχομένων ὑμῶν ἐν ^aἐκκλησίᾳ, ἀκούω σχίσματα ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν, καὶ μέρος τι πιστεύω. ¹⁹ Δεῖ γὰρ καὶ αἰρέσεις ἐν ὑμῖν εἶναι, ἵνα ^bοἱ δόκιμοι φανεροὶ γένωνται ἐν ὑμῖν. ²⁰ Συνερχομένων οὖν ὑμῶν ἐπὶ τὸ αὐτό, οὐκ ἔστιν κυριακὸν δεῖπνον φαγεῖν. ²¹ Ἐκαστος γὰρ τὸ ἴδιον δεῖπνον προλαμβάνει ἐν τῷ φαγεῖν, καὶ ὃς μὲν πεινᾷ, ὃς δὲ μεθύει. ²² Μὴ γὰρ οἰκίας οὐκ ἔχετε εἰς τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν; Ἡ τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ καταφρονεῖτε, καὶ καταισχύnete τοὺς μὴ ἔχοντας; Τί ^cὑμῖν εἶπω; Ἐπαινέσω ὑμᾶς ἐν τούτῳ; Οὐκ ἐπαινῶ. ²³ Ἐγὼ γὰρ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ κυρίου ὃ καὶ παρέδωκα ὑμῖν, ὅτι ὁ κύριος Ἰησοῦς ἐν τῇ νυκτὶ ἣ ^dπαρεδίδото ἔλαβεν ἄρτον, ²⁴ καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ εἶπεν, ^eΛάβετε, φάγετε· τοῦτό μου ἔστιν τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ^fκλώμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. ²⁵ Ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνήσαι, λέγων, Τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐστὶν ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι· τοῦτο ποιεῖτε, ὡσάκις ^gἂν πίνετε, εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. ²⁶ Ὅσάκις γὰρ ^hἂν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον, καὶ τὸ ποτήριον ⁱτοῦτο πίνετε, τὸν θάνατον τοῦ κυρίου καταγγέλλετε ἄχρι οὗ ^jἂν ἔλθῃ. ²⁷ Ὡστε ὃς ἂν ἐσθίῃ τὸν ἄρτον ^kτοῦτον ἢ πίνῃ τὸ ποτήριον τοῦ κυρίου ἀναξίως ^lτοῦ κυρίου, ἔνοχος ἔσται τοῦ σώματος καὶ ^mτοῦ αἵματος τοῦ κυρίου. ²⁸ Δοκιμαζέτω δὲ ἄνθρωπος ἑαυτόν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω, καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω. ²⁹ Ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων ⁿἀναξίως, κρίμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει, μὴ διακρίνων τὸ σῶμα ^oτοῦ κυρίου. ³⁰ Διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἄρρωστοι, καὶ κοιμῶνται

^a 11:18 ἐκκλησια | TR τη ἐκκλησια

^b 11:19 οἱ | SBL καὶ οἱ | NA WH [καὶ] οἱ

^c 11:22 ὑμιν εἶπω | CT εἶπω ὑμιν

^d 11:23 παρεδίδото | CT παρεδίδετο

^e 11:24 λάβετε φαγετε | CT om.

^f 11:24 κλώμενον | CT om.

^g 11:25 ἀν | CT εἰαν

^h 11:26 ἀν | CT εἰαν

ⁱ 11:26 τοῦτο | CT om.

^j 11:26 ἀν | CT om.

^k 11:27 τοῦτον | CT om.

^l 11:27 τοῦ κυρίου | CT PCK PT RP^{ms} TR om.

^m 11:27 τοῦ | PT TR om.

ⁿ 11:29 ἀναξίως | CT om.

^o 11:29 τοῦ κυρίου | CT om.

ἱκανοί. ³¹ Εἰ ^aγὰρ ἑαυτοὺς διεκρίνομεν, οὐκ ἂν ἐκρινόμεθα. ³² Κρινόμενοι δέ, ^b ὑπὸ κυρίου παιδευόμεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῶμεν. ³³ Ὡστε, ἀδελφοί μου, συνερχόμενοι εἰς τὸ φαγεῖν, ἀλλήλους ἐκδέχεσθε. ³⁴ Εἰ ^c δέ τις πεινᾷ, ἐν οἴκῳ ἐσθιέτω· ἵνα μὴ εἰς κρίμα συνέρχησθε. Τὰ δὲ λοιπά, ὡς ἂν ἔλθω, διατάξομαι.

12 Περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν, ἀδελφοί, οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν. ² Οἴδατε ὅτι ^d ὅτε ἔθνη ἦτε πρὸς τὰ εἰδωλα τὰ ἄφωνα, ὡς ἂν ἤγεσθε, ἀπαγόμενοι. ³ Διὸ γνωρίζω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἐν πνεύματι θεοῦ λαλῶν λέγει Ἀνάθεμα ^e Ἰησοῦν· καὶ οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν, Κύριον Ἰησοῦν, εἰ μὴ ἐν πνεύματι ἁγίῳ.

⁴ Διαιρέσεις δὲ χαρισμάτων εἰσὶν, τὸ δὲ αὐτὸ πνεῦμα. ⁵ Καὶ διαιρέσεις διακονιῶν εἰσὶν, καὶ ὁ αὐτὸς κύριος. ⁶ Καὶ διαιρέσεις ἐνεργημάτων εἰσὶν, ^f ὁ δὲ αὐτός ^g ἐστὶν θεός, ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. ⁷ Ἐκάστῳ δὲ δίδεται ἢ φανέρωσις τοῦ πνεύματος πρὸς τὸ συμφέρον. ⁸ Ὡ μὲν γὰρ διὰ τοῦ πνεύματος δίδεται λόγος σοφίας, ἄλλῳ δὲ λόγος γνώσεως, κατὰ τὸ αὐτὸ πνεῦμα· ⁹ ἑτέρῳ ^h δὲ πίστις, ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι· ἄλλῳ ⁱ δὲ χαρίσματα ἰαμάτων ἐν τῷ ^j αὐτῷ πνεύματι· ¹⁰ ἄλλῳ ^k δὲ ἐνεργήματα δυνάμεων, ἄλλῳ ^l δὲ προφητεία, ἄλλῳ ^m δὲ διακρίσεις πνευμάτων, ἑτέρῳ ⁿ δὲ γένη γλωσσῶν, ἄλλῳ ^o δὲ ῥήρμηνεῖα γλωσσῶν· ¹¹ πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, διαιροῦν ἰδίᾳ ἐκάστῳ καθὼς βούλεται.

^a 11:31 γαρ | CT δε

^b 11:32 υπο | WH υπο του | NA PT υπο [του]

^c 11:34 δε | CT om.

^d 12:2 οτε | TR om.

^e 12:3 ιησουν ... κυριον ιησουν | CT ιησους ... κυριος ιησους

^f 12:6 ο δε | WH και ο

^g 12:6 εστιν | CT om.

^h 12:9 δε | CT om.

ⁱ 12:9 δε | SBL om.

^j 12:9 αυτω | CT ενι

^k 12:10 δε | SBL om.

^l 12:10 δε | [NA WH] | SBL TH om.

^m 12:10 δε | [NA WH] | SBL TH om.

ⁿ 12:10 δε | CT om.

^o 12:10 δε | SBL om.

^p 12:10 ερμηνεια | TH WH ερμηνια

¹² Καθάπερ γὰρ τὸ σῶμα ἓν ἐστίν, καὶ μέλη ^a ἔχει πολλά, πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ σώματος ^b τοῦ ἐνός, πολλὰ ὄντα, ἓν ἐστίν σῶμα· οὕτως καὶ ὁ χριστός. ¹³ Καὶ γὰρ ἐν ἐνὶ πνεύματι ἡμεῖς πάντες εἰς ἓν σῶμα ἐβαπτίσθημεν, εἴτε Ἰουδαῖοι εἴτε Ἕλληνες, εἴτε δοῦλοι εἴτε ἐλεύθεροι· καὶ πάντες ^c εἰς ἓν πνεῦμα ἐποτίσθημεν. ¹⁴ Καὶ γὰρ τὸ σῶμα οὐκ ἔστιν ἐν μέλος ἀλλὰ πολλά. ¹⁵ Ἐὰν εἴπη ὁ πούς, Ὅτι οὐκ εἰμὶ χεῖρ, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος· οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; ¹⁶ Καὶ ἐὰν εἴπη τὸ οὖς, Ὅτι οὐκ εἰμὶ ὀφθαλμός, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος· οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; ¹⁷ Εἰ ὅλον τὸ σῶμα ὀφθαλμός, ποῦ ἡ ἀκοή; Εἰ ὅλον ἀκοή, ποῦ ἡ ὄσφρησις; ¹⁸ ^d Νυνὶ δὲ ὁ θεὸς ἔθετο τὰ μέλη ἐν ἑκάστον αὐτῶν ἐν τῷ σώματι, καθὼς ἠθέλησεν. ¹⁹ Εἰ δὲ ἦν ^e τὰ πάντα ἐν μέλος, ποῦ τὸ σῶμα; ²⁰ Νῦν δὲ πολλὰ ^f μὲν μέλη, ἐν δὲ σῶμα. ²¹ Οὐ δύναται ^g δὲ ὁ ὀφθαλμὸς εἰπεῖν τῇ χειρί, Χρεῖάν σου οὐκ ἔχω· ἢ πάλιν ἡ κεφαλὴ τοῖς ποσίν, Χρεῖάν ὑμῶν οὐκ ἔχω. ²² Ἀλλὰ πολλῶ μᾶλλον τὰ δοκοῦντα μέλη τοῦ σώματος ἀσθενέστερα ὑπάρχειν, ἀναγκαῖά ἐστιν· ²³ καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτιμότερα εἶναι τοῦ σώματος, τούτοις τιμὴν περισσοτέραν περιτίθεμεν· καὶ τὰ ἀσχήμονα ἡμῶν εὐσχημοσύνην περισσοτέραν ἔχει· ²⁴ τὰ δὲ εὐσχήμονα ἡμῶν οὐ χρεῖαν ἔχει· ^h ἀλλ' ὁ θεὸς συνεκέρασεν τὸ σῶμα, τῷ ⁱ ὑστεροῦντι περισσοτέραν δούς τιμὴν, ²⁵ ἵνα μὴ ἦ ^j σχίσματα ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων μεριμνῶσιν τὰ μέλη. ²⁶ Καὶ εἴτε πάσχει ἐν μέλος, ^k συμπάσχει πάντα τὰ μέλη· εἴτε δοξάζεται ^l ἐν μέλος, ^m συγχαίρει πάντα τὰ μέλη.

^a 12:12 *εχει πολλα* | CT *πολλα εχει*

^b 12:12 *του ενος* | CT *om.*

^c 12:13 *εις* | CT *om.*

^d 12:18 *νυνι* | WH *νυν*

^e 12:19 *τα* | [WH]

^f 12:20 *μεν* | WH *om.*

^g 12:21 *δε ο* | WH [δε] ο | PT TR *δε*

^h 12:24 *αλλ* | NA²⁷ SBL TH WH *αλλα*

ⁱ 12:24 *υστερουντι* | NA TH WH

υστερουμενω

^j 12:25 *σχίσματα* | CT PCK PT TR *σχισμα*

^k 12:26 *συμπασχει* | PCK *συμπασχη* | TH

WH *συνπασχει*

^l 12:26 *εν* | [NA] | SBL TH WH *om.*

^m 12:26 *συγχαρει* | PCK *συγχαρη* | TH WH *συνχαρει*

27 Ὑμεῖς δέ ἐστε σῶμα χριστοῦ, καὶ μέλη ἐκ μέρους. 28 Καὶ οὓς μὲν ἔθετο ὁ θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον προφήτας, τρίτον διδασκάλους, ἔπειτα δυνάμεις, ^aεἶτα χαρίσματα ἰαμάτων, ^bἀντιλήψεις, κυβερνήσεις, γένη γλωσσῶν. 29 Μὴ πάντες ἀπόστολοι; Μὴ πάντες προφῆται; Μὴ πάντες διδασκαλοὶ; Μὴ πάντες δυνάμεις; 30 Μὴ πάντες χαρίσματα ἔχουσιν ἰαμάτων; Μὴ πάντες γλώσσαις λαλοῦσιν; Μὴ πάντες διερμηνεύουσιν; 31 Ζηλοῦτε δὲ τὰ χαρίσματα τὰ ^cκρείττονα. Καὶ ἔτι καθ' ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι.

13 Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ἡχῶν ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον. 2 ^dΚαὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν, καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν, καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν, ὥστε ὅρη ^eμεθιστάνειν, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, ^fοὐθέν εἰμι. 3 ^gΚαὶ ἐὰν ψωμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, ^hκαὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα ⁱκαυθήσωμαι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι. 4 Ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται· ἡ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ· ^jἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται, οὐ φυσιοῦται, 5 οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογίζεται τὸ κακόν, 6 οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, ^kσυγχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ, 7 πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει. 8 Ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ^lἐκπίπτει· εἴτε δὲ προφητεῖαι, καταργηθήσονται· εἴτε γλώσσαι, παύσονται· εἴτε γνῶσις, καταργηθήσεται. 9 Ἐκ μέρους ^mδὲ ⁿγινώσκομεν, καὶ ἐκ μέρους προφητεύομεν· 10 ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλειον, ^oτότε τὸ

^a 12:28 εἶτα | CT επειτα

^b 12:28 ἀντιλήψεις | CT ἀντιλημψεις

^c 12:31 κρείττονα | CT μειζονα

^d 13:2 καὶ εἰαν ... καὶ εἰαν | WH καν ... καν

^e 13:2 μεθιστάνειν | NA SBL TH
μεθισταναι

^f 13:2 οὐθεν | PT SCR οὐδεν

^g 13:3 καὶ εἰαν | NA TH WH καν

^h 13:3 καὶ εἰαν | WH καν

ⁱ 13:3 καυθήσωμαι | PCK PT RP^{ms} SBL TH

καυθησομαι | NA WH καυχησωμαι

^j 13:4 ἡ ἀγαπη | [NA] | WH om.

^k 13:6 συγχαίρει | TH WH συνχαίρει

^l 13:8 ἐκπίπτει | CT πίπτει

^m 13:9 δε | CT TR γαρ

ⁿ 13:9 γινώσκομεν | TH γεινώσκομεν

^o 13:10 τότε | CT om.

ἐκ μέρους καταργηθήσεται. ¹¹ Ὅτε ἤμην νήπιος, ^aὥς νήπιος ἐλάλουν, ὥς νήπιος ἐφρόνουν, ὥς νήπιος ἐλογιζόμην· ὅτε ^bδὲ γέγονα ἀνὴρ, κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου. ¹² Βλέπομεν γὰρ ἄρτι δι' ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι, τότε δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον· ἄρτι ^cγινώσκω ἐκ μέρους, τότε δὲ ἐπιγνώσομαι καθὼς καὶ ἐπεγνώσθην. ¹³ Νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα· μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη.

14 Διώκετε τὴν ἀγάπην· ζηλοῦτε δὲ τὰ πνευματικά, μάλ-
λον δὲ ἵνα προφητεύητε. ² Ὁ γὰρ λαλῶν γλώσση οὐκ ἀνθρώποις λαλεῖ, ἀλλὰ ^dτῷ θεῷ· οὐδεὶς γὰρ ἀκούει, πνεύματι δὲ λαλεῖ μυστήρια. ³ Ὁ δὲ προφητεύων ἀνθρώποις λαλεῖ οἰκοδομὴν καὶ παράκλησιν καὶ παραμυθίαν. ⁴ Ὁ λαλῶν γλώσση ἑαυτὸν οἰκοδομεῖ, ὁ δὲ προφητεύων ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖ. ⁵ Θέλω δὲ πάντας ὑμᾶς λαλεῖν γλώσσαις, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε· μείζων ^eγὰρ ὁ προφητεύων ἢ ὁ λαλῶν γλώσσαις, ἐκτὸς εἰ μὴ ^fδιερμηνεύει, ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομὴν λάβῃ. ⁶ ^gΝυνὶ δέ, ἀδελφοί, ἐὰν ἔλθω πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις λαλῶν, τί ὑμᾶς ὠφελήσω, ἐὰν μὴ ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν ἀποκαλύψει, ἢ ἐν γνώσει, ἢ ἐν προφητείᾳ ἢ ^hἐν διδαχῇ; ⁷ Ὅμως τὰ ἄψυχα φωνὴν διδόντα, εἴτε αὐλός, εἴτε κιθάρα, ἐὰν διαστολὴν τοῖς φθόγγοις μὴ ⁱιδιδῶ, πῶς γνωσθήσεται τὸ αὐλούμενον ἢ τὸ καθαριζόμενον; ⁸ Καὶ γὰρ ἐὰν ᾄδῃλον ^jφωνὴν σάλπιγξ δῶ, τίς παρασκευάζεται εἰς πόλεμον; ⁹ Οὕτως καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς γλώσσης ἐὰν μὴ εὔσημον λόγον δώτε, πῶς γνωσθήσεται τὸ λαλούμενον; Ἔσεσθε γὰρ εἰς ἀέρα λαλοῦντες. ¹⁰ Τοσαῦτα, εἰ τύχοι, γένη φωνῶν ^kἐστὶν ἐν κόσμῳ καὶ οὐδὲν ^lαὐτῶν ἄφω-

^a 13:11 ὡς νηπιος ελαλουν ὡς νηπιος
εφρονουν ὡς νηπιος ελογιζομην | CT
ελαλουν ὡς νηπιος εφρονουν ὡς νηπιος
ελογιζομην ὡς νηπιος

^b 13:11 δε | CT om.

^c 13:12 γινωσκω | TH γεινωσκω

^d 14:2 τω | CT om.

^e 14:5 γαρ | CT δε

^f 14:5 διερμηνευει | CT TR διερμηνευη

^g 14:6 νυνι | CT νυν

^h 14:6 εν | [NA]

ⁱ 14:7 διδω | CT TR δω

^j 14:8 φωνην σαλπιγξ | NA TH WH
σαλπιγξ φωνην

^k 14:10 εστιν | CT εισιν

^l 14:10 αυτων | CT SCR om.

νον. ¹¹ Ἐὰν οὖν μὴ εἰδῶ τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς, ἔσομαι τῷ λαλοῦντι βάρβαρος, καὶ ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ βάρβαρος. ¹² Οὕτως καὶ ὑμεῖς, ἐπεὶ ζηλωταί ἐστε πνευμάτων, πρὸς τὴν οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας ζητεῖτε ἵνα περισσεύητε. ¹³ ^a Διόπερ ὁ λαλῶν γλώσση προσευχέσθω ἵνα διερμηνεύῃ. ¹⁴ Ἐὰν ^b γὰρ προσεύχωμαι γλώσση, τὸ πνεῦμά μου προσεύχεται, ὁ δὲ νοῦς μου ἄκαρπός ἐστιν. ¹⁵ Τί οὖν ἐστίν; Προσεύξομαι τῷ πνεύματι, προσεύξομαι δὲ καὶ τῷ νοί· ψαλῶ τῷ πνεύματι, ψαλῶ ^c δὲ καὶ τῷ νοί. ¹⁶ Ἐπεὶ ἐὰν ^d εὐλογήσῃς τῷ πνεύματι, ὁ ἀναπληρῶν τὸν τόπον τοῦ ἰδιώτου πῶς ἔρει τὸ Ἀμὴν ἐπὶ τῇ σῇ εὐχαριστίᾳ, ἐπειδὴ τί λέγεις οὐκ οἶδεν; ¹⁷ Σὺ μὲν γὰρ καλῶς εὐχαριστεῖς, ἀλλ' ὁ ἕτερος οὐκ οἰκοδομεῖται. ¹⁸ Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ ^e μου, πάντων ὑμῶν μᾶλλον γλώσσαις ^f λαλῶν. ¹⁹ ^g ἀλλ' ἐν ἐκκλησίᾳ θέλω πέντε λόγους ^h διὰ τοῦ νοός μου λαλήσαι, ἵνα καὶ ἄλλους κατηχήσω, ἢ μυρίου λόγους ἐν γλώσσῃ.

²⁰ Ἀδελφοί, μὴ παιδία ⁱ γίνεσθε ταῖς φρεσίν· ἀλλὰ τῇ κακίᾳ νηπιάζετε, ταῖς δὲ φρεσὶν τέλειοι γίνεσθε. ²¹ Ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται ὅτι Ἐν ἑτερογλώσσοις καὶ ἐν χερίεσιν ^j ἑτέροις λαλήσω τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ οὐδ' οὕτως εἰσακούσονται μου, λέγει κύριος. ²² Ὡστε αἱ γλώσσαι εἰς σημεῖόν εἰσιν, οὐ τοῖς πιστεύουσιν, ἀλλὰ τοῖς ἀπίστοις· ἡ δὲ προφητεία, οὐ τοῖς ἀπίστοις, ἀλλὰ τοῖς πιστεύουσιν. ²³ Ἐὰν οὖν συνέλθῃ ἡ ἐκκλησία ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ πάντες ^k γλώσσαις λαλῶσιν, εἰσέλθωσιν δὲ ἰδιῶται ἢ ἄπιστοι, οὐκ ἔροῦσιν ὅτι μαίνεσθε; ²⁴ Ἐὰν δὲ πάντες προφητεύωσιν, εἰσέλθῃ δέ τις ἄπιστος ἢ ἰδιώτης, ἐλέγχεται ὑπὸ πάντων, ἀνακρίνεται ὑπὸ πάντων, ²⁵ ^l καὶ οὕτως τὰ

^a 14:13 διοπερ | CT διο

^b 14:14 γαρ | [NA WH]

^c 14:15 δε | [WH]

^d 14:16 ευλογησῃς τῷ | SBL TH ευλογῃς |
NA WH ευλογῃς [εν]

^e 14:18 μου | CT om.

^f 14:18 λαλῶν | CT λαλω

^g 14:19 ἀλλ | NA²⁷ SBL TH WH ἀλλὰ

^h 14:19 δια του νοος | CT τῷ νοί

ⁱ 14:20 γινεσθε ... γινεσθε | TH
γινεσθε ... γινεσθε

^j 14:21 ετεροις | CT ετερων

^k 14:23 γλωσσαις λαλωσιν | CT λαλωσιν
γλωσσαις

^l 14:25 και ουτως | CT om.

κρυπτά τῆς καρδίας αὐτοῦ φανερά ^aγίνεται· καὶ οὕτως πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον προσκυνήσει τῷ θεῷ ἀπαγγέλλων ὅτι ^bὉ θεὸς ὄντως ἐν ὑμῖν ἐστιν.

²⁶ Τί οὖν ἐστίν, ἀδελφοί; Ὅταν συνέρχησθε, ἕκαστος ἑμῶν ψαλμὸν ἔχει, διδαχὴν ἔχει, ^dγλώσσαν ἔχει, ἀποκάλυψιν ἔχει, ^eερμηνεῖαν ἔχει. Πάντα πρὸς οἰκοδομὴν ^fγινέσθω. ²⁷ Εἴτε γλώσση τις λαλεῖ, κατὰ δύο ἢ τὸ πλεῖστον τρεῖς, καὶ ἀνὰ μέρος, καὶ εἰς διερμηνευέτω· ²⁸ ἐὰν δὲ μὴ ἦ διερμηνευτής, σιγάτω ἐν ἐκκλησίᾳ· ἐαυτῷ δὲ λαλείτω καὶ τῷ θεῷ. ²⁹ Προφηται δὲ δύο ἢ τρεῖς λαλείτωσαν, καὶ οἱ ἄλλοι διακρινέτωσαν. ³⁰ Ἐὰν δὲ ἄλλω ἀποκαλυφθῇ καθημένῳ, ὁ πρῶτος σιγάτω. ³¹ Δύνασθε γὰρ καθ’ ἓνα πάντες προφητεύειν, ἵνα πάντες μανθάνωσιν, καὶ πάντες παρακαλῶνται· ³² καὶ πνεύματα προφητῶν προφήταις ὑποτάσσεται. ³³ Οὐ γὰρ ἐστὶν ἀκαταστασίας ὁ θεός, ^gἀλλὰ εἰρήνης, ὡς ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἁγίων.

³⁴ Αἱ γυναῖκες ^hὑμῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν· οὐ γὰρ ⁱἐπιτέτραπται αὐταῖς λαλεῖν, ^jἀλλ’ ^kὑποτάσσεσθαι, καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει. ³⁵ Εἰ δέ τι ^lμαθεῖν θέλουσιν, ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄνδρας ἐπερωτάτωσαν· αἰσχρὸν γάρ ἐστιν ^mγυναίξιν ἐν ἐκκλησίᾳ λαλεῖν. ³⁶ Ἡ ἀφ’ ὑμῶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐξηλθεν; Ἡ εἰς ὑμᾶς μόνους κατήντησεν;

³⁷ Εἴ τις δοκεῖ προφήτης εἶναι ἢ πνευματικός, ⁿἐπιγινώσκέτω ἃ γράφω ὑμῖν, ὅτι ^oκυρίου ^pεἰσὶν ἐντολαί. ³⁸ Εἰ δέ τις ἀγνοεῖ, ^qἀγνοεῖτω.

^a 14:25 γίνεται | ΤΗ γεινεται

^b 14:25 ο θεος οντως | CT PCK οντως ο θεος

^c 14:26 υμων | CT om.

^d 14:26 γλωσσαν εχει αποκαλυψιν | CT αποκαλυψιν εχει γλωσσαν

^e 14:26 ερμηνειαν | ΤΗ WH ερμηνιαν

^f 14:26 γινεσθω | ΤΗ γεινεσθω | TR γενεσθω

^g 14:33 αλλα | NA²⁸ PCK TR αλλ

^h 14:34 υμων | CT om.

ⁱ 14:34 επιτετραπται | CT επιτρεπεται

^j 14:34 αλλ | NA²⁷ SBL TH WH αλλα

^k 14:34 υποτασσεσθαι | CT υποτασσεσθωσαν

^l 14:35 μαθειν | WH μαθανειν

^m 14:35 γυναιξιν εν εκκλησια λαλειν | CT γυναικι λαλειν εν εκκλησια

ⁿ 14:37 επιγινωσκετω | ΤΗ επιγεινωσκετω

^o 14:37 κυριου | PT TR του κυριου

^p 14:37 εισιν εντολαι | NA TH WH εστιν εντολη | SBL εστιν

^q 14:38 αγνοειτω | CT αγνοειται

³⁹ Ὡστε, ^aἀδελφοί, ζηλοῦτε τὸ προφητεύειν, καὶ τὸ λαλεῖν ^bγλώσσαις μὴ κωλύετε· ⁴⁰ ^cπάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν ^dγινέσθω.

15 Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον ὃ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, ὃ καὶ παρελάβετε, ἐν ᾧ καὶ ἐστήκατε, ² δι' οὗ καὶ σῳζεσθε· τίνι λόγῳ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, εἰ κατέχετε, ἐκτὸς εἰ μὴ εἰκῇ ἐπιστεύσατε. ³ Παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις, ὃ καὶ παρέλαβον, ὅτι χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς γραφάς· ⁴ καὶ ὅτι ἐτάφη· καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ ^eτρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς γραφάς· ⁵ καὶ ὅτι ὥφθη Κηφᾶ, εἶτα τοῖς δώδεκα· ⁶ ἔπειτα ὥφθη ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφάπαξ, ἐξ ὧν οἱ ^fπλείους μένουσιν ἕως ἄρτι, τινὲς δὲ ^gκαὶ ἐκοιμήθησαν· ⁷ ἔπειτα ὥφθη Ἰακώβῳ, εἶτα τοῖς ἀποστόλοις πᾶσιν· ⁸ ἔσχατον δὲ πάντων, ὥσπερ εἰ τῷ ἐκτρώματι, ὥφθη κἀμοί. ⁹ Ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων, ὃς οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος, διότι ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ. ¹⁰ Χάριτι δὲ θεοῦ εἰμι ὃ εἰμι, καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ ἐγενήθη, ἀλλὰ περισσότερον αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα, οὐκ ἐγὼ δέ, ^hἀλλ' ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ἡ σὺν ἐμοί. ¹¹ Εἴτε οὖν ἐγώ, εἴτε ἐκεῖνοι, οὕτως κηρύσσομεν καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε.

¹² Εἰ δὲ χριστὸς κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, πῶς λέγουσιν ἅτινες ἐν ὑμῖν ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν; ¹³ Εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ χριστὸς ἐγήγερται· ¹⁴ εἰ δὲ χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, κενὸν ἄρα ^kτὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ ^lδὲ καὶ ἡ πίστις ^mὑμῶν. ¹⁵ Εὐρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες

^a **14:39** ἀδελφοί | SBL TH WH ἀδελφοί μου | NA ἀδελφοί [μου]

^b **14:39** γλώσσαις μὴ κωλύετε | CT μὴ κωλύετε γλώσσαις

^c **14:40** παντα | CT παντα δε

^d **14:40** γινεσθω | TH γεινεσθω

^e **15:4** τριτη ημερα | CT ημερα τη τριτη

^f **15:6** πλειους | CT πλειονες

^g **15:6** καὶ | CT om.

^h **15:10** ἀλλ | NA²⁷ SBL TH WH ἀλλα

ⁱ **15:10** η | [NA] | TH WH om.

^j **15:12** τινες εν υμιν | CT εν υμιν τινες

^k **15:14** το | TH και το | NA [και] το

^l **15:14** δε | CT om.

^m **15:14** υμων | WH ημων

τοῦ θεοῦ, ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ θεοῦ ὅτι ἡγείρεν τὸν χριστόν, ὃν οὐκ ἡγείρεν, εἴπερ ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται. ¹⁶ Εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, οὐδὲ χριστὸς ἐγήγερται· ¹⁷ εἰ δὲ χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαία ἡ πίστις ^aὑμῶν· ἔτι ἐστὲ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν. ¹⁸ Ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέντες ἐν χριστῷ ἀπώλονται. ¹⁹ Εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ^bἡλπικότες ἐσμέν ἐν χριστῷ μόνον, ἐλπειότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν.

²⁰ Νυνὶ δὲ χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ^cἐγένετο. ²¹ Ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώπου ^dὁ θάνατος, καὶ δι' ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν. ²² Ὡςπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτως καὶ ἐν τῷ χριστῷ πάντες ζωοποιηθήσονται. ²³ Ἐκαστος δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι· ἀπαρχὴ χριστός, ἔπειτα οἱ ^eτοῦ χριστοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ. ²⁴ Εἴτα τὸ τέλος, ὅταν ^fπαραδῷ τὴν βασιλείαν τῷ θεῷ καὶ πατρί, ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν. ²⁵ Δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεύειν, ἄχρι οὗ ^gἂν θῇ πάντας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. ²⁶ Ἐσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ θάνατος. ²⁷ Πάντα γὰρ ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. Ὅταν δὲ εἴπῃ ὅτι Πάντα ὑποτέτακται, δηλὸν ὅτι ἐκτὸς τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ πάντα. ²⁸ Ὅταν δὲ ὑποταγῇ αὐτῷ τὰ πάντα, τότε ^hκαὶ αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑποταγήσεται τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα ⁱὁ θεὸς ⁱτὰ πάντα ἐν πᾶσιν.

²⁹ Ἐπεὶ τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; Εἰ ὅλως νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ ^jτῶν νεκρῶν; ³⁰ Τί καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν πᾶσαν ὥραν; ³¹ Καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω, νῆ τὴν ^kὑμετέραν καύχησιν, ^lἣν ἔχω

^a 15:17 ὑμῶν | WH ὑμῶν [εστίν]

^b 15:19 ἡλπιότες ἐσμέν ἐν χριστῷ | CT ἐν χριστῷ ἡλπιότες ἐσμέν

^c 15:20 ἐγένετο | CT *om.*

^d 15:21 ο | CT *om.*

^e 15:23 τοῦ | PT TR *om.*

^f 15:24 παραδῷ | CT παραδίδω

^g 15:25 ἀν | CT *om.*

^h 15:28 καὶ | [NA WH] | SBL *om.*

ⁱ 15:28 τα | [NA] | SBL TH WH *om.*

^j 15:29 τῶν νεκρῶν | CT αὐτῶν

^k 15:31 ὑμετέραν | ST ἡμετέραν

^l 15:31 ἣν | TH WH ἀδελφοὶ ἣν | NA [ἀδελφοὶ] ἣν

ἐν χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν. ³² Εἰ κατὰ ἄνθρωπον ἐθηριομάχησα ἐν Ἐφέσῳ, τί μοι τὸ ὄφελος, εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; Φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὖριον γὰρ ἀποθνήσκομεν. ³³ Μὴ πλανᾶσθε· Φθείρουσιν ἡθὴ ^aχρηστὰ ὁμιλίας κακαί. ³⁴ Ἐκνήψατε δικαίως καὶ μὴ ἀμαρτάνετε· ἀγνωσίαν γὰρ θεοῦ τινὲς ἔχουσιν· πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν ^bλέγω.

³⁵ ^c Ἄλλ' ἐρεῖ τις, Πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί; Ποῖω δὲ σώματι ἔρχονται; ³⁶ ^d Ἄφρον, σὺ δ' σπείρεις, οὐ ζωοποιεῖται ἐὰν μὴ ἀποθάνῃ· ³⁷ καὶ δ' σπείρεις, οὐ τὸ σῶμα τὸ γεννησόμενον σπείρεις, ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον, εἰ τύχοι, σίτου ἢ τινος τῶν λοιπῶν· ³⁸ ὁ δὲ θεὸς ^e αὐτῷ δίδωσιν σῶμα καθὼς ἠθέλησεν, καὶ ἐκάστῳ τῶν σπερμάτων ^f τὸ ἴδιον σῶμα. ³⁹ Οὐ πάντα σὰρξ ἢ αὐτὴ σὰρξ· ^g ἀλλὰ ἄλλη ^h μὲν ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ κτηνῶν, ἄλλη δὲ ⁱ ἰχθύων, ἄλλη δὲ πτηνῶν. ⁴⁰ Καὶ σώματα ἐπουράνια, καὶ σώματα ἐπίγεια· ^j ἄλλ' ἑτέρα μὲν ἢ τῶν ἐπουρανίων δόξα, ἑτέρα δὲ ἢ τῶν ἐπιγείων. ⁴¹ Ἄλλη δόξα ἡλίου, καὶ ἄλλη δόξα σελήνης, καὶ ἄλλη δόξα ἀστέρων· ἀστὴρ γὰρ ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξῃ. ⁴² Οὕτως καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν. Σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ· ⁴³ σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἐγείρεται ἐν δόξῃ· σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει· ⁴⁴ σπείρεται σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν· ^k Ἔστιν σῶμα ψυχικόν, καὶ ἔστιν σῶμα πνευματικόν. ⁴⁵ Οὕτως καὶ γέγραπται, Ἐγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Ἀδὰμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν. Ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ εἰς πνεῦμα ζωοποιοῦν. ⁴⁶ Ἄλλ' οὐ πρῶτον τὸ πνευματικόν, ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, ἔπειτα τὸ πνευματικόν. ⁴⁷ Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς, χοϊκός· ὁ

^a 15:33 χρηστα | TR χρησθ

^b 15:34 λεγω | CT λαλω

^c 15:35 ἀλλ | NA²⁷ SBL WH ἀλλα

^d 15:36 αφρον | CT αφρων

^e 15:38 αυτω διδωσιν | CT διδωσιν αυτω

^f 15:38 το | CT om.

^g 15:39 αλλα | NA²⁸ αλλ

^h 15:39 μεν | TR μεν σαρξ

ⁱ 15:39 ιχθυων αλλη δε πτηνων | PT

ιχθυων αλλη δε πετεινων | CT σαρξ
πτηνων αλλη δε ιχθυων

^j 15:40 αλλ | NA²⁷ SBL TH WH αλλα

^k 15:44 εστιν σωμα ψυχικον και εστιν
σωμα | CT ει εστιν σωμα ψυχικον εστιν
και

δεύτερος ἄνθρωπος ^aὁ κύριος ἐξ οὐρανοῦ. ⁴⁸ Οἷος ὁ χοϊκός, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοί, καὶ οἷος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι. ⁴⁹ καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, ^bφορέσωμεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου.

⁵⁰ Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν θεοῦ κληρονομήσαι οὐ ^cδύνανται, οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ. ⁵¹ Ἰδού, μυστήριον ὑμῖν λέγω· πάντες ^dμὲν οὐ κοιμηθησόμεθα, πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα, ⁵² ἐν ἀτόμῳ, ἐν ῥίπῃ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι· σαλπίζει γάρ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἄφθαρτοι, καὶ ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα. ⁵³ Δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν. ⁵⁴ Ὅταν δὲ ^eτὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσῃται ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσῃται ^fἀθανασίαν, τότε γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος, Κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νίκος. ⁵⁵ Ποῦ σου, Θάνατε, τὸ ^gκέντρον; Ποῦ σου, Ἄδη, τὸ νίκος; ⁵⁶ Τὸ δὲ κέντρον τοῦ θανάτου ἡ ἁμαρτία· ἡ δὲ δύναμις τῆς ἁμαρτίας ὁ νόμος. ⁵⁷ τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νίκος διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. ⁵⁸ Ὡστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἐδραῖοι ^hγίνεσθε, ἀμετακίνητοι, περισσεύοντες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ κυρίου πάντοτε, εἰδότες ὅτι ὁ κόπος ὑμῶν οὐκ ἔστιν κενὸς ἐν κυρίῳ.

16 Περὶ δὲ τῆς ⁱλογίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους, ὥσπερ διέταξα ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας, οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιήσατε. ² Κατὰ μίαν ^jσαββάτων ἕκαστος ὑμῶν παρ’

^a 15:47 ο κύριος | CT om.

^b 15:49 φορεσωμεν | NA PT SBL TR φορεσομεν

^c 15:50 δυνανται | CT δυναται

^d 15:51 μεν | CT om.

^e 15:54 το φθαρτον τουτο ενδυσεται αφθαρσιαν και | WH om.

^f 15:54 αθανασιαν | WH [την] αθανασιαν

^g 15:55 κεντρον που σου αδη το νικος | CT νικος που σου θανατε το κεντρον

^h 15:58 γινεσθε αμετακινητοι | TH γεινεσθε αμετακεινητοι

ⁱ 16:1 λογιας | NA SBL λογειας

^j 16:2 σαββατων | CT σαββατου

ἐαυτῷ τιθέτω, θησαυρίζων ^αὅτι ἂν ^βεὐδοῶται, ἵνα μή, ὅταν ἔλθω, τότε ^γλογίαι ^δγίνωνται. ³ Ὅταν δὲ παραγένωμαι, οὐδὲ ἐὰν δοκιμάσητε δι' ἐπιστολῶν, τούτους πέμψω ἀπενεγκεῖν τὴν χάριν ὑμῶν εἰς Ἱερουσαλήμ· ⁴ ἐὰν δὲ ^εἢ ἄξιον τοῦ κάμει πορεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πορεύσονται. ⁵ Ἐλεύσομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς, ὅταν Μακεδονίαν διέλθω· Μακεδονίαν γὰρ διέρχομαι· ⁶ πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν ^ςπαραμενῶ, ἢ καὶ παραχειμᾶσω, ἵνα ὑμεῖς με προπέμψητε οὐδ' ἐὰν πορεύωμαι. ⁷ Οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι ἐν παρόδῳ ἰδεῖν· ἐλπίζω ^ςδὲ χρόνον τινὰ ἐπιμεῖναι πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ κύριος ^ηἐπιτρέπῃ. ⁸ ^ιἘπιμενῶ δὲ ἐν Ἐφέσῳ ἕως τῆς Πεντηκοστῆς· ⁹ θύρα γάρ μοι ἀνέωγεν μεγάλη καὶ ἐνεργής, καὶ ἀντικείμενοι πολλοί.

¹⁰ Ἐὰν δὲ ἔλθῃ Τιμόθεος, βλέπετε ἵνα ἀφόβως γένηται πρὸς ὑμᾶς· τὸ γὰρ ἔργον κυρίου ἐργάζεται ὡς ^ικαὶ ἐγώ. ¹¹ Μή τις οὖν αὐτὸν ἐξουθενήσῃ· προπέμψατε δὲ αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ, ἵνα ἔλθῃ πρὸς με· ἐκδέχομαι γὰρ αὐτὸν μετὰ τῶν ἀδελφῶν. ¹² Περὶ δὲ Ἀπολλῶν τοῦ ἀδελφοῦ, πολλὰ παρεκάλεσα αὐτὸν ἵνα ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν· καὶ πάντως οὐκ ἦν θέλημα ἵνα νῦν ἔλθῃ, ἐλεύσεται δὲ ὅταν εὐκαιρήσῃ.

¹³ Γρηγορεῖτε, στήκετε ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κραταιοῦσθε. ¹⁴ Πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ ^κγινέσθω.

¹⁵ Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί—οἴδατε τὴν οἰκίαν Στεφανᾶ, ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας, καὶ εἰς διακονίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξαν ἑαυτούς— ¹⁶ ἵνα καὶ ὑμεῖς ὑποτάσσησθε τοῖς τοιοῦτοις, καὶ παντὶ τῷ συνεργοῦντι καὶ κοπιῶντι. ¹⁷ Χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ Στεφανᾶ καὶ ^λΦουρτουνάτου καὶ Ἀχαϊκοῦ,

^α 16:2 ο τι αν | NA SBL ο τι εαν | WH οτι εαν

^β 16:2 ευδοῶται | PCK ευοδουται

^γ 16:2 λογίαι | NA SBL λογιαι

^δ 16:2 γινωνται | TH γεινωνται

^ε 16:4 η αξιον | CT αξιον η

^ς 16:6 παραμενω η και | WH καταμενω η

^ς 16:7 δε | CT γαρ

^η 16:7 επιτρεπη | CT επιτρεψη

^ι 16:8 επιμενω | WH επιμένω

^ι 16:10 και εγω | NA PT SBL TH καγω | WH εγω

^κ 16:14 γινεσθω | TH γεινεσθω

^λ 16:17 φουρτουνατου | CT φορτουνατου

ὅτι τὸ ^aὑμῶν ὑστέρημα οὗτοι ἀνεπλήρωσαν. ¹⁸ Ἀνέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ ὑμῶν· ^bἐπιγινώσκετε οὖν τοὺς τοιούτους.

¹⁹ Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας· ^cἀσπάζονται ὑμᾶς ἐν κυρίῳ πολλὰ Ἀκύλας καὶ ^dΠρίσκιλλα, σὺν τῇ κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ. ²⁰ Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ πάντες. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγίῳ.

²¹ Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. ²² Εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν κύριον ^eἸησοῦν χριστόν, ἦτω ἀνάθεμα. ^fΜαρὰν ἀθά. ²³ Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ ^gχριστοῦ μεθ' ὑμῶν. ²⁴ Ἡ ἀγάπη μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. ^hἈμήν.

^a 16:17 ὑμῶν | CT ὑμετερον

^b 16:18 ἐπιγινώσκετε | TH ἐπιγινώσκετε

^c 16:19 ἀσπάζονται | CT ἀσπάζεται

^d 16:19 πρίσκιλλα | CT πρίσκα

^e 16:22 ἰησοῦν χριστόν | PCK ἡμῶν

ἰησοῦν χριστόν | CT *om.*

^f 16:22 μαρὰν ἀθά | PCK μαρὰναθα | HF

NA SBL μαρὰνα θα

^g 16:23 χριστοῦ | CT *om.*

^h 16:24 ἀμήν | NA SBL WH *om.*

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β

1 Παῦλος ἀπόστολος ^aἸησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφός, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ, σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσιν τοῖς οὖσιν ἐν ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ· ² χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.

³ Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῶν ^bοἰκτιρμῶν καὶ θεὸς πάσης παρακλήσεως, ⁴ ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ^cἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν, εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει, διὰ τῆς παρακλήσεως ἧς παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ θεοῦ. ⁵ Ὅτι καθὼς περισσεύει τὰ παθήματα τοῦ χριστοῦ εἰς ἡμᾶς, οὕτως διὰ ^dτοῦ χριστοῦ περισσεύει καὶ ἡ παράκλησις ἡμῶν. ⁶ Εἴτε δὲ θλιβόμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας, ^eτῆς ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν· καὶ ἡ ἐλπίς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν· εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σω-

^a 1:1 ιησου χριστου | CT χριστου ιησου

^b 1:3 οικτιρμων | TH οικτειρμων

^c 1:4 επι | PT εν

^d 1:5 του | PT TR om.

^e 1:6 της ενεργουμενης εν υπομονη των αυτων παθηματων ων και ημεις πασχομεν και η ελπις ημων βεβαια υπερ υμων ειτε παρακαλουμεθα υπερ της υμων παρακλησεως και σωτηριας | NA SBL WH ειτε παρακαλουμεθα υπερ της

υμων παρακλησεως της ενεργουμενης εν υπομονη των αυτων παθηματων ων και ημεις πασχομεν [7] και η ελπις ημων βεβαια υπερ υμων | TR της ενεργουμενης εν υπομονη των αυτων παθηματων ων και ημεις πασχομεν ειτε παρακαλουμεθα υπερ της υμων παρακλησεως και σωτηριας [7] και η ελπις ημων βεβαια υπερ υμων

τηρίας· ⁷ εἰδότες ὅτι ^a ὥσπερ κοινωνοὶ ἐστε τῶν παθημάτων, οὕτως καὶ τῆς παρακλήσεως. ⁸ Οὐ γὰρ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ^b ὑπὲρ τῆς θλίψεως ἡμῶν τῆς γενομένης ^c ἡμῖν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ^d ἐβαρῆθημεν ὑπὲρ δύναμιν, ὥστε ἐξαπορηθῆναι ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν. ⁹ ^e Ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκριμα τοῦ θανάτου ἐσχήκαμεν, ἵνα μὴ πεποιθότες ὦμεν ἐφ' ἑαυτοῖς ἀλλ' ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ ἐγείροντι τοὺς νεκρούς· ¹⁰ ὃς ἐκ τηλικούτου θανάτου ^f ἐρρύσατο ἡμᾶς καὶ ^g ῥύεται, εἰς ὃν ἡλπίκαμεν ^h ὅτι καὶ ἔτι ῥύσεται, ¹¹ συνυπουργούντων καὶ ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν τῇ δεήσει, ἵνα ἐκ πολλῶν προσώπων τὸ εἰς ἡμᾶς χάρισμα διὰ πολλῶν εὐχαριστηθῇ ὑπὲρ ⁱ ὑμῶν.

¹² Ἡ γὰρ καύχησις ἡμῶν αὕτη ἐστίν, τὸ μαρτύριον τῆς συνειδήσεως ἡμῶν, ὅτι ἐν ^j ἀπλότῃ καὶ ^k εἰλικρινείᾳ ^l θεοῦ, οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ ἀλλ' ἐν χάριτι θεοῦ, ἀνεστράφημεν ἐν τῷ κόσμῳ, περισσοτέρως δὲ πρὸς ὑμᾶς. ¹³ Οὐ γὰρ ἄλλα γράφομεν ὑμῖν, ἀλλ' ἢ ἃ ἀναγινώσκετε ἢ καὶ ἐπιγινώσκετε, ἐλπίζω δὲ ὅτι ^m καὶ ἕως τέλους ἐπιγνώσεσθε· ¹⁴ καθὼς καὶ ἐπέγνωτε ἡμᾶς ἀπὸ μέρους, ὅτι καύχημα ὑμῶν ἐσμέν, καθάπερ καὶ ὑμεῖς ἡμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ ⁿ κυρίου Ἰησοῦ.

¹⁵ Καὶ ταύτῃ τῇ πεποιθήσει ἐβουλόμην ^o ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς τὸ πρότερον, ἵνα δευτέραν ^p χάριν ἔχγητε· ¹⁶ καὶ δι' ὑμῶν διελθεῖν εἰς Μακεδονίαν, καὶ πάλιν ἀπὸ Μακεδονίας ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι εἰς τὴν

^a 1:7 ὥσπερ | CT ως

^b 1:8 ὑπερ | TH περι

^c 1:8 ἡμῖν | CT om.

^d 1:8 ἐβαρῆθημεν ὑπερ δύναμιν | CT ὑπερ δύναμιν ἐβαρῆθημεν

^e 1:9 ἀλλὰ | NA²⁸ ἀλλ

^f 1:10 ἐρρύσατο | WH ἐρυσάτο

^g 1:10 ρύεται | CT ρύσεται

^h 1:10 ὅτι | [NA WH]

ⁱ 1:11 ὑμῶν | CT PT TR ἡμῶν

^j 1:12 ἀπλοτῇ | SBL TH WH ἀγιοτῇ

^k 1:12 εἰλικρινείᾳ | WH εἰλικρινία

^l 1:12 θεοῦ | SBL TH του θεου | NA WH του θεου [και]

^m 1:13 καὶ | CT om.

ⁿ 1:14 κυρίου | SBL WH κυριου ἡμῶν | NA κυριου [ἡμῶν]

^o 1:15 ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς το προτερον | PCK πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν το προτερον | PT TR πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν προτερον | CT προτερον πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν

^p 1:15 χάριν ἐχγητε | NA SBL TH χαριν σχητε | WH χαραν σχητε

Ἰουδαίαν. ¹⁷ Τοῦτο οὖν ^aβουλευόμενος, μήτι ἄρα τῇ ἐλαφρίᾳ ἐχρησάμην; Ἡ ἃ βουλεύομαι, κατὰ σάρκα βουλεύομαι, ἵνα ἡ παρ' ἐμοὶ τὸ Ναί, ναὶ καὶ τὸ Οὐ, οὐ; ¹⁸ Πιστὸς δὲ ὁ θεός, ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς οὐκ ^bἐγένετο Ναὶ καὶ οὐ. ¹⁹ Ὁ ^cγὰρ τοῦ θεοῦ υἱὸς ^dἸησοῦς χριστὸς ὁ ἐν ὑμῖν δι' ἡμῶν κηρυχθεὶς, δι' ἐμοῦ καὶ Σιλουανοῦ καὶ Τιμοθέου, οὐκ ἐγένετο Ναὶ καὶ Οὐ, ἀλλὰ Ναὶ ἐν αὐτῷ γέγονεν. ²⁰ Ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ Ναί, ^eκαὶ ἐν αὐτῷ τὸ Ἀμήν, τῷ θεῷ πρὸς δόξαν δι' ἡμῶν. ²¹ Ὁ δὲ βεβαιῶν ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς χριστόν, καὶ χρίσας ἡμᾶς, θεός· ²² ^fὁ καὶ σφραγισάμενος ἡμᾶς, καὶ δοὺς τὸν ἄρραβῶνα τοῦ πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν.

²³ Ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν θεὸν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν, ὅτι φειδόμενος ὑμῶν οὐκέτι ἦλθον εἰς Κόρινθον. ²⁴ Οὐχ ὅτι κυριεύομεν ὑμῶν τῆς πίστεως, ἀλλὰ συνεργοί ἐσμεν τῆς χαρᾶς ὑμῶν· τῇ γὰρ πίστει ἐστήκατε.

2 Ἐκρίνα ^gδὲ ἑμαυτῷ τοῦτο, τὸ μὴ πάλιν ^hἐν λύπῃ πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν. ² Εἰ γὰρ ἐγὼ λυπῶ ὑμᾶς, καὶ τίς ⁱἐστὶν ὁ εὐφραίνων με, εἰ μὴ ὁ λυπούμενος ἐξ ἐμοῦ; ³ Καὶ ἔγραψα ἰ^jὑμῖν τοῦτο αὐτό, ἵνα μὴ ἐλθὼν λύπην ^kἔχω ἀφ' ὧν ἔδει με χαίρειν, πεποισθὼς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς, ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ πάντων ὑμῶν ἐστίν. ⁴ Ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως καὶ συνοχῆς καρδίας ἔγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δακρύων, οὐχ ἵνα λυπηθῆτε, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶτε ἦν ἔχω περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς.

⁵ Εἰ δέ τις λελύπηκεν, οὐκ ἐμὲ λελύπηκεν, ^lἀλλὰ ἀπὸ μέρους—ἵνα μὴ ἐπιβαρῶ—πάντας ὑμᾶς. ⁶ Ἰκανὸν τῷ τοιούτῳ ἡ ἐπιτιμία αὕτη ἡ ὑπὸ τῶν πλειόνων· ⁷ ὥστε τοῦναντίον ^mμᾶλ-

^a 1:17 βουλευομενος | CT PT βουλομενος

^b 1:18 εγενετο | CT εστιν

^c 1:19 γαρ του θεου | CT του θεου γαρ

^d 1:19 ιησους χριστος | WH χριστος
ιησους

^e 1:20 και εν αυτω | CT διο και δι αυτου

^f 1:22 ο | [WH]

^g 2:1 δε | NA SBL WH γαρ

^h 2:1 εν λυπη προς υμας ελθειν | PT εν
λυπη ελθειν προς υμας | TR ελθειν εν

λυπη προς υμας

ⁱ 2:2 εστιν | CT om.

^j 2:3 υμιν | CT om.

^k 2:3 εχω | CT σχω

^l 2:5 αλλα | NA²⁸ TR αλλ

^m 2:7 μαλλον | WH om.

λον ὑμᾶς χαρίσασθαι καὶ παρακαλέσαι, μήπως τῇ περισσοτέρᾳ λύπῃ καταποθῇ ὁ τοιοῦτος. ⁸ Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι εἰς αὐτὸν ἀγάπην. ⁹ Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔγραψα, ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν ὑμῶν, εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοί ἐστε. ¹⁰ Ὡ δέ τι χαρίζεσθε, ^a καὶ ἐγὼ· καὶ γὰρ ἐγὼ ^b εἴ τι κεχάρισμαι, ^δ κεχάρισμαι, δι' ὑμᾶς ἐν προσώπῳ χριστοῦ, ¹¹ ἵνα μὴ πλεονεκτηθῶμεν ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ· οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα ἀγνοοῦμεν.

¹² Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Τρωάδα εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, καὶ θύρας μοι ἀνεῳγμένης ἐν κυρίῳ, ¹³ οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν τῷ πνεύματί μου, τῷ μὴ εὑρεῖν με Τίτον τὸν ἀδελφόν μου· ^c ἀλλὰ ἀποταξάμενος αὐτοῖς ἐξῆλθον εἰς Μακεδονίαν. ¹⁴ Τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ πάντοτε θριαμβεῦντι ἡμᾶς ἐν τῷ χριστῷ, καὶ τὴν ὁσμὴν τῆς γνώσεως αὐτοῦ φανεροῦντι δι' ἡμῶν ἐν παντὶ τόπῳ. ¹⁵ Ὅτι χριστοῦ εὐωδία ἐσμέν τῷ θεῷ ἐν τοῖς σφζομένοις καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις· ¹⁶ οἷς μὲν ὁσμὴ ^d θανάτου εἰς θάνατον, οἷς δὲ ὁσμὴ ^e ζωῆς εἰς ζωὴν. Καὶ πρὸς ταῦτα τίς ἰκανός; ¹⁷ Οὐ γάρ ἐσμεν ὡς οἱ ^f λοιποί, καπηλεύοντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ· ἀλλ' ὡς ἐξ ^g εἰλικρινείας, ἀλλ' ὡς ἐκ θεοῦ, ^h κατενώπιον τοῦ θεοῦ, ἐν χριστῷ λαλοῦμεν.

3 Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν· ¹ Εἰ μὴ χρῆζομεν, ὥς τινες, συστατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐξ ὑμῶν ^j συστατικῶν; ² Ἡ ἐπιστολὴ ἡμῶν ὑμεῖς ἐστέ, ^k ἐγγεγραμμένη ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, γινωσκομένη καὶ ἀναγινωσκομένη ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων· ³ φανερούμενοι ὅτι ἐστέ ἐπιστολὴ χριστοῦ διακονηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν, ἐγγεγραμμένη οὐ μέλανι, ἀλλὰ πνεύματι θεοῦ ζῶντος, οὐκ ἐν πλαξὶν λιθίναις, ^l ἀλλ'

^a 2:10 καὶ ἐγὼ | CT καγὼ

^b 2:10 εἰ τι κεχάρισμαι ω | CT ο
κεχάρισμαι εἰ τι

^c 2:13 ἀλλὰ | NA²⁸ ἀλλ

^d 2:16 θανάτου | CT εκ θανάτου

^e 2:16 ζωῆς | CT εκ ζωῆς

^f 2:17 λοιποὶ | CT RP^{mg} TR πολλοὶ

^g 2:17 εἰλικρινείας | WH εἰλικρινίας

^h 2:17 κατενώπιον του | CT κατεναντι

ⁱ 3:1 εἰ | CT SCR η

^j 3:1 συστατικῶν | CT om.

^k 3:2–3 ἐγγεγραμμένη ... ἐγγεγραμμένη |
TH WH ἐνγεγραμμένη ... ἐνγεγραμμένη

^l 3:3 ἀλλ | PT ἀλλὰ

ἐν πλαξίν ^aκαρδίαις σαρκίνοις. ⁴Πεποιθήσιν δὲ τοιαύτην ἔχομεν διὰ τοῦ χριστοῦ πρὸς τὸν θεόν· ⁵οὐχ ὅτι ^bἱκανοὶ ἐσμεν ἀφ' ἐαυτῶν λογίσασθαί τι ὡς ἐξ ^cἐαυτῶν, ἀλλ' ἡ ἱκανότης ἡμῶν ἐκ τοῦ θεοῦ· ⁶ὅς καὶ ἱκάνωσεν ἡμᾶς διακόνους καινῆς διαθήκης, οὐ γράμματος, ἀλλὰ πνεύματος· τὸ γὰρ γράμμα ^dἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ. ⁷Εἰ δὲ ἡ διακονία τοῦ θανάτου ἐν γράμμασιν, ἐντετυπωμένη ^eἐν λίθοις, ἐγενήθη ἐν δόξῃ, ὥστε μὴ δύνασθαι ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον ^fΜωϋσέως διὰ τὴν δόξαν τοῦ προσώπου αὐτοῦ, τὴν καταργουμένην, ⁸πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἡ διακονία τοῦ πνεύματος ἔσται ἐν δόξῃ; ⁹Εἰ γὰρ ^gἡ διακονία τῆς κατακρίσεως δόξα, πολλῶ μᾶλλον περισσεύει ἡ διακονία τῆς δικαιοσύνης ^hἐν δόξῃ. ¹⁰Καὶ γὰρ ⁱοὐ δεδόξασται τὸ δεδοξασμένον ἐν τούτῳ τῷ μέρει, ^jἐνεκεν τῆς ὑπερβαλλούσης δόξης. ¹¹Εἰ γὰρ τὸ καταργούμενον, διὰ δόξης, πολλῶ μᾶλλον τὸ μένον, ἐν δόξῃ.

¹²Ἔχοντες οὖν τοιαύτην ἐλπίδα, πολλῇ παρρησίᾳ χρώμεθα· ¹³καὶ οὐ καθάπερ ^kΜωϋσῆς ἐτίθει κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόσωπον ^lἐαυτοῦ, πρὸς τὸ μὴ ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ τέλος τοῦ καταργουμένου· ¹⁴^mἀλλ' ἐπωρώθη τὰ νοήματα αὐτῶν· ἄχρι γὰρ τῆς ⁿσήμερον τὸ αὐτὸ κάλυμμα ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς παλαιᾶς διαθήκης μένει μὴ ἀνακαλυπτόμενον, ὃ ^oτι ἐν χριστῷ καταργεῖται. ¹⁵Ἀλλ' ἕως σήμερον, ἡνίκα ^pἀναγινώσκεται ^qΜωϋσῆς, κάλυμμα ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν

^a 3:3 καρδίας | TR καρδιας

^b 3:5 ικανοι εσμεν αφ εαυτων | CT αφ εαυτων ικανοι εσμεν

^c 3:5 εαυτων | SBL WH αὐτῶν

^d 3:6 αποκτενει | NA PT SBL TH αποκτενει | TR WH αποκτεινει

^e 3:7 εν | CT om.

^f 3:7 μωυσεως | PCK μωυσεος | TR μωσεως

^g 3:9 η διακονια | NA SBL TH τη διακονια

^h 3:9 εν | CT om.

ⁱ 3:10 ου | PT TR ουδε

^j 3:10 ενεκεν | CT PCK εινεκεν

^k 3:13 μωυσης | TR μωσης

^l 3:13 εαυτου | CT αυτου

^m 3:14 αλλ | NA²⁷ SBL WH αλλα

ⁿ 3:14 σημερον | CT σημερον ημερας

^o 3:14 ο τι | CT HF PCK PT οτι

^p 3:15 αναγινωσκεται | CT αν αναγινωσκηται

^q 3:15 μωυσης | PCK TR μωσης

κεῖται. ¹⁶ Ἡνίκα ^{aδ} ἂν ἐπιστρέψῃ πρὸς κύριον, περιαιρεῖται τὸ κάλυμμα. ¹⁷ Ὁ δὲ κύριος τὸ πνεῦμά ἐστιν· οὗ δὲ τὸ πνεῦμα κυρίου, ^b ἐκεῖ ἐλευθερία. ¹⁸ Ἡμεῖς δὲ πάντες, ἀνακεκαλυμμένῳ προσώπῳ τὴν δόξαν κυρίου κατοπτριζόμενοι, τὴν αὐτὴν εἰκόνα μεταμορφούμεθα ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, καθάπερ ἀπὸ κυρίου πνεύματος.

4 Διὰ τοῦτο ἔχοντες τὴν διακονίαν ταύτην, καθὼς ἡλεήθημεν, οὐκ ^c ἐκκακοῦμεν. ² ^d ἀλλὰ ἀπειπάμεθα τὰ κρυπτὰ τῆς αἰσχύνης, μὴ περιπατοῦντες ἐν πανουργίᾳ μηδὲ δολοῦντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τῇ φανερώσει τῆς ἀληθείας ^e συνιστῶντες ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσαν συνείδησιν ἀνθρώπων ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. ³ Εἰ δὲ καὶ ἔστιν κεκαλυμμένον τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν, ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις ἐστὶν κεκαλυμμένον. ⁴ ἐν οἷς ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου ἐτύφλωσεν τὰ νοήματα τῶν ἀπίστων, εἰς τὸ μὴ αὐγᾶσαι ^f αὐτοῖς τὸν φωτισμὸν τοῦ εὐαγγελίου τῆς δόξης τοῦ χριστοῦ, ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ θεοῦ. ⁵ Οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν, ^g ἀλλὰ ^h χριστὸν Ἰησοῦν κύριον· ἑαυτοὺς δὲ δούλους ὑμῶν διὰ Ἰησοῦν. ⁶ Ὅτι ὁ θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς ἵλαμψαι, ὃς ἔλαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως τῆς δόξης τοῦ θεοῦ ἐν προσώπῳ ^j Ἰησοῦ χριστοῦ.

⁷ Ἐχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις σκεύεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ^η τοῦ θεοῦ, καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν. ⁸ ἐν παντὶ θλιβόμενοι, ἀλλ' οὐ στενοχωρούμενοι· ἀπορούμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐξαπορούμενοι. ⁹ διωκόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι· καταβαλλόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι. ¹⁰ πάντοτε τὴν νέκρωσιν τοῦ ^k κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν

^a 3:16 δ αν | NA SBL WH δε εαν

^b 3:17 εκει | CT om.

^c 4:1 εκκακουμεν | CT εγκακουμεν

^d 4:2 αλλα | NA²⁸ PT TR αλλ

^e 4:2 συνισταντες | TH συνισταντες | NA SBL WH συνιστανοντες

^f 4:4 αυτοις | CT om.

^g 4:5 αλλα | NA²⁸ αλλ

^h 4:5 χριστον ιησουν | NA ιησουν χριστον

ⁱ 4:6 λαμψαι | CT λαμψει

^j 4:6 ιησου | [NA] | SBL WH om.

^k 4:10 κυριου | CT om.

φανερωθῇ. ¹¹ Ἀεὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες εἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ σαρκὶ ἡμῶν. ¹² Ὡστε ὁ ^a μὲν θάνατος ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται, ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν. ¹³ Ἐχοντες δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς πίστεως, κατὰ τὸ γεγραμμένον, Ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα, καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν. ¹⁴ εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν ^b κύριον Ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς ^c διὰ Ἰησοῦ ἐγερεῖ, καὶ παραστήσει σὺν ὑμῖν. ¹⁵ Τὰ γὰρ πάντα δι' ὑμᾶς, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσασα διὰ τῶν πλειόνων τὴν εὐχαριστίαν περισσεύσῃ εἰς τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ.

¹⁶ Διὸ οὐκ ^d ἐκκακοῦμεν, ἀλλ' εἰ καὶ ὁ ἕξω ἡμῶν ἄνθρωπος διαφθείρεται, ἀλλ' ὁ ^e ἔσωθεν ἀνακαινοῦται ἡμέρα καὶ ἡμέρα. ¹⁷ Τὸ γὰρ παραντίκα ἐλαφρὸν τῆς θλίψεως ^f ἡμῶν καθ' ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολὴν αἰώνιον βάρος δόξης κατεργάζεται ἡμῖν, ¹⁸ μὴ σκοπούντων ἡμῶν τὰ βλεπόμενα, ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμενα· τὰ γὰρ βλεπόμενα πρόσκαιρα· τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα αἰώνια.

5 Οἶδαμεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνους καταλυθῇ, οἰκοδομὴν ἐκ θεοῦ ἔχομεν, οἰκίαν ἀχειροποίητον, αἰώνιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ² Καὶ γὰρ ἐν τούτῳ στενάζομεν, τὸ οἰκητήριον ἡμῶν τὸ ἐξ οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι ἐπιποθοῦντες. ³ εἶγε καὶ ^g ἐνδυσάμενοι οὐ γυμνοὶ εὑρεθισόμεθα. ⁴ Καὶ γὰρ οἱ ὄντες ἐν τῷ σκηνί στενάζομεν βαρούμενοι· ^h ἐφ' ᾧ οὐ θέλομεν ἐκδύσασθαι, ἀλλ' ἐπενδύσασθαι, ἵνα καταποθῇ τὸ θνητὸν ὑπὸ τῆς ζωῆς. ⁵ Ὁ δὲ κατεργασάμενος ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο θεός, ὁ ⁱ καὶ δοὺς ἡμῖν τὸν ἄρραβῶνα τοῦ πνεύματος. ⁶ Θαρροῦντες οὖν πάντοτε, καὶ εἰδότες ὅτι ἐνδημοῦντες ἐν τῷ σώματι ἐκδημοῦμεν ἀπὸ τοῦ κυρίου— ⁷ διὰ πίστεως γὰρ

^a 4:12 μὲν | CT *om.*

^b 4:14 κύριον | [WH] | SBL *om.*

^c 4:14 διὰ | CT συν

^d 4:16 ἐκκακοῦμεν | CT ἐγκακοῦμεν

^e 4:16 ἐσωθεν | CT ἐσω ἡμῶν

^f 4:17 ἡμῶν | WH *om.*

^g 5:3 ἐνδυσάμενοι | NA ἐκδυσάμενοι

^h 5:4 ἐφ' ω | ST ἐπειδή

ⁱ 5:5 καὶ | CT *om.*

περιπατοῦμεν, οὐ διὰ εἴδους—⁸ θαρροῦμεν δέ, καὶ εὐδοκοῦμεν μᾶλλον ἐκδημῆσαι ἐκ τοῦ σώματος, καὶ ἐνδημῆσαι πρὸς τὸν κύριον. ⁹ Διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα, εἴτε ἐνδημοῦντες, εἴτε ἐκδημοῦντες, εὐάρεστοι αὐτῷ εἶναι. ¹⁰ Τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ χριστοῦ, ἵνα κομίσηται ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος, πρὸς ᾧ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθόν, εἴτε ^aκακόν.

¹¹ Εἰδότες οὖν τὸν φόβον τοῦ κυρίου ἀνθρώπους πείθωμεν, θεῷ δὲ πεφανερῶμεθα· ἐλπίζω δὲ καὶ ἐν ταῖς συνεκδημοῦσιν ὑμῶν πεφανερῶσθαι. ¹² Οὐ ^bγὰρ πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνομεν ὑμῖν, ^cἀλλὰ ἀφορμὴν διδόντες ὑμῖν καυχήματος ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα ἔχητε πρὸς τοὺς ἐν προσώπῳ καυχωμένους καὶ ^dοὐ καρδία. ¹³ Εἴτε γὰρ ἐξέστημεν, θεῷ· εἴτε σωφρονοῦμεν, ὑμῖν. ¹⁴ Ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ χριστοῦ συνέχει ἡμᾶς, κρίναντας τοῦτο, ὅτι ^eεἰ εἰς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἄρα οἱ πάντες ἀπέθανον· ¹⁵ καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν, ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ ^fαὐτῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι. ¹⁶ Ὡστε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν οὐδένα οἶδαμεν κατὰ σάρκα· εἰ ^gδὲ καὶ ἐγνώκαμεν κατὰ σάρκα χριστόν, ἀλλὰ νῦν οὐκέτι γινώσκουμεν. ¹⁷ Ὡστε εἴ τις ἐν χριστῷ, καινὴ κτίσις· τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδοὺ, γέγονεν ^hκαινὰ τὰ πάντα. ¹⁸ Τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ, τοῦ καταλλάξαντος ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ ⁱἸησοῦ χριστοῦ, καὶ δόντος ἡμῖν τὴν διακονίαν τῆς καταλλαγῆς· ¹⁹ ὥς ὅτι θεὸς ἦν ἐν χριστῷ κόσμον καταλλάσσων ἑαυτῷ, μὴ λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παραπτώματα αὐτῶν, καὶ θέμενος ^jἐν ἡμῖν τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς.

^a 5:10 κακον | CT φαυλον

^b 5:12 γαρ | CT om.

^c 5:12 αλλα | NA²⁸ αλλ

^d 5:12 ου | CT μη εν

^e 5:14 ει | [PT] | CT RP^{mg} om.

^f 5:15 αυτων | PCK παντων

^g 5:16 δε | CT om.

^h 5:17 καινα τα παντα | RP^{mg} τα παντα
καινα | CT καινα

ⁱ 5:18 ιησου | CT om.

^j 5:19 εν | PCK om.

20 Ὑπὲρ χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν, ὥς τοῦ θεοῦ παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν· δεόμεθα ὑπὲρ χριστοῦ, καταλλάγητε τῷ θεῷ. 21 Τὸν ^αγὰρ μὴ γνόντα ἁμαρτίαν, ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς ^βγενώμεθα δικαιοσύνη θεοῦ ἐν αὐτῷ.

6 Συνεργοῦντες δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ εἰς κενὸν τὴν χάριν τοῦ θεοῦ δέξασθαι ὑμᾶς— ²λέγει γάρ, Καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά σου, καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι· ἰδοὺ, νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος, ἰδοὺ, νῦν ἡμέρα σωτηρίας— ³μηδεμίαν ἐν μηδενὶ διδόντες προσκοπὴν, ἵνα μὴ μωμηθῇ ἡ διακονία· ⁴ἀλλ' ἐν παντὶ ^εσυνιστῶντες ἑαυτοὺς ὡς θεοῦ διάκονοι, ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν στενοχωρίαις, ⁵ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς, ἐν ἀκαταστασίαις, ἐν κόποις, ἐν ἀγρυπνίαις, ἐν νηστείαις, ⁶ἐν ἀγνότητι, ἐν γνώσει, ἐν μακροθυμίᾳ, ἐν χρηστότητι, ἐν πνεύματι ἀγίῳ, ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ, ⁷ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει θεοῦ, διὰ τῶν ὅπλων τῆς δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν, ⁸διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας, διὰ δυσφημίας καὶ εὐφημίας· ὡς πλάνοι καὶ ἀληθεῖς· ⁹ὡς ἀγνοοῦμενοι, καὶ ἐπιγινωσκόμενοι· ὡς ἀποθνήσκοντες, καὶ ἰδοὺ, ζῶμεν· ὡς παιδευόμενοι, καὶ μὴ θανατούμενοι· ¹⁰ὡς λυπούμενοι, ἀεὶ δὲ χαίροντες· ὡς πτωχοί, πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες· ὡς μηδὲν ἔχοντες, καὶ πάντα κατέχοντες.

¹¹Τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέωγεν πρὸς ὑμᾶς, Κορίνθιοι, ἡ καρδιά ἡμῶν πεπλάτνυται. ¹²Οὐ στενοχωρεῖσθε ἐν ἡμῖν, στενοχωρεῖσθε δὲ ἐν τοῖς σπλάγχνοις ὑμῶν. ¹³Τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν—ὡς τέκνοις λέγω—πλατύνθητε καὶ ὑμεῖς.

¹⁴Μὴ ^δγίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες ἀπίστοις· τίς γὰρ μετοχὴ δικαιοσύνης καὶ ἀνομίας; ^εΤίς δὲ κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος;

^a 5:21 γὰρ | CT om.

^b 5:21 γενώμεθα | TR γινώμεθα

^c 6:4 συνιστῶντες | NA TH συνισταντες |

SBL WH συνιστανοντες

^d 6:14 γινεσθε | TH γεινεσθε

^e 6:14 τις δε | CT η τις

¹⁵ Τίς δὲ συμφώνησις ^aχριστῷ πρὸς ^bΒελίαν; Ἡ τίς μερὶς πιστῷ μετὰ ἀπίστου; ¹⁶ Τίς δὲ ^cσυγκατάθεσις ναῶ θεοῦ μετὰ εἰδώλων; ^d Ὑμεῖς γὰρ ναὸς θεοῦ ^eἐστε ζώντος, καθὼς εἶπεν ὁ θεὸς ὅτι Ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς, καὶ ^fἐμπεριπατήσω· καὶ ἔσομαι αὐτῶν θεός, καὶ αὐτοὶ ἔσονται ^gμοι λαός. ¹⁷ Διό, ^hἘξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν καὶ ἀφορίσθητε, λέγει κύριος, καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἅπτεσθε· καὶ γὰρ εἰσδέξομαι ὑμᾶς, ¹⁸ καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς πατέρα, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας, λέγει κύριος παντοκράτωρ.

7 Ταύτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀγαπητοί, καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦντες ἁγιοσύνην ἐν φόβῳ θεοῦ.

² Χωρήσατε ἡμᾶς· οὐδένα ἡδίκησαμεν, οὐδένα ἐφθείραμεν, οὐδένα ἐπλεονεκτήσαμεν. ³ Ὁὐ πρὸς κατάκρισιν λέγω· προείρηκα γάρ, ὅτι ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἐστὲ εἰς τὸ συναποθανεῖν καὶ ⁱσυζῆν. ⁴ Πολλή μοι παρρησία πρὸς ὑμᾶς, πολλή μοι καύχησις ὑπὲρ ὑμῶν· πεπλήρωμαι τῇ παρακλήσει, ὑπερπερισεύομαι τῇ χαρᾷ ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν.

⁵ Καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς Μακεδονίαν οὐδεμίαν ἔσχηκεν ἄνεσιν ἢ σὰρξ ἡμῶν, ἀλλ' ἐν παντὶ θλιβόμενοι· ἔξωθεν μάχαι, ἔσωθεν φόβοι. ⁶ Ἀλλ' ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς παρεκάλεσεν ἡμᾶς, ὁ θεός, ἐν τῇ παρουσίᾳ Τίτου. ⁷ οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει ἣ παρεκλήθη ἐφ' ὑμῖν, ἀναγγέλλων ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἐπιπόθησιν, τὸν ὑμῶν ὀδυρμόν, τὸν ὑμῶν ζῆλον ὑπὲρ ἐμοῦ, ὥστε με μάλλον χαρῆναι. ⁸ Ὅτι εἰ καὶ ἐλύπησα ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπιστολῇ, οὐ μεταμέλομαι, εἰ καὶ μετεμελόμην· βλέπω ^kγὰρ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη, εἰ καὶ

^a 6:15 χριστῷ | CT χριστου

^b 6:15 βελιαν | PT SCR βελιαλ

^c 6:16 συγκαταθεσις | WH συνκαταθεσις

^d 6:16 υμεῖς | CT ημεῖς

^e 6:16 ἐστε | CT ἐσμεν

^f 6:16 ἐμπεριπατήσω | WH ἐνπεριπατήσω

^g 6:16 μοι | CT μου

^h 6:17 ἐξέλθετε | CT PT ἐξελθατε

ⁱ 7:3 ου προς κατακρισιν | CT προς κατακρισιν ου

^j 7:3 συζην | TH WH συνζην

^k 7:8 γαρ | [NA] | SBL WH om.

πρὸς ὥραν, ἐλύπησεν ὑμᾶς. ⁹ Νῦν χαίρω, οὐχ ὅτι ἐλυπήθητε, ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν· ἐλυπήθητε γὰρ κατὰ θεόν, ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε ἐξ ἡμῶν. ¹⁰ Ἡ γὰρ κατὰ θεὸν λύπη μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον ^aκατεργάζεται· ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη θάνατον κατεργάζεται. ¹¹ Ἴδου γάρ, αὐτὸ τοῦτο, τὸ κατὰ θεὸν λυπηθῆναι ^bὑμᾶς, πόσῃν κατειργάσατο ὑμῖν σπουδὴν, ^cἀλλὰ ἀπολογίαν, ^dἀλλὰ ἀγανάκτησιν, ἀλλὰ φόβον, ^eἀλλὰ ἐπιπόθησιν, ἀλλὰ ζῆλον, ^fἀλλὰ ἐκδίκησιν. Ἐν παντὶ συνεστήσατε ἑαυτοὺς ἄγνοους εἶναι ^gἐν τῷ πράγματι. ¹² Ἄρα εἰ καὶ ἔγραψα ὑμῖν, οὐχ ^hεἵνεκεν τοῦ ἀδικήσαντος, ⁱοὐδὲ ^jεἵνεκεν τοῦ ἀδικηθέντος, ἀλλ' εἵνεκεν τοῦ φανερωθῆναι τὴν σπουδὴν ^kὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. ¹³ Διὰ τοῦτο παρακεκλήμεθα.

Ἐπὶ ^lδὲ τῇ παρακλήσει ^mὑμῶν περισσοτέρως ⁿμᾶλλον ἐχάρημεν ἐπὶ τῇ χαρᾷ Τίτου, ὅτι ἀναπέπαυται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν. ¹⁴ Ὅτι εἴ τι αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν κεκαύχημαι, οὐ κατησχύνθη· ἀλλ' ὥς πάντα ἐν ἀληθείᾳ ἐλαλήσαμεν ὑμῖν, οὕτως καὶ ἡ καύχησις ἡμῶν ^oἢ ἐπὶ Τίτου ἀλήθεια ἐγενήθη. ¹⁵ Καὶ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς ἐστίν, ἀναμιμνησκομένου τὴν πάντων ὑμῶν ὑπακοήν, ὥς μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐδέξασθε αὐτόν. ¹⁶ ^pΧαίρω ὅτι ἐν παντὶ θαρρῶ ἐν ὑμῖν.

8 ^qΓνωρίζομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δεδομένην ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Μακεδονίας· ² ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ θλίψεως ἢ περισσεΐα τῆς χαρᾶς αὐτῶν καὶ ἡ

^a 7:10 κατεργάζεται | CT εργαζεται

^b 7:11 ὑμας | CT om.

^c 7:11 ἀλλὰ | NA²⁸ ἀλλ

^d 7:11 ἀλλὰ | NA²⁸ ἀλλ

^e 7:11 ἀλλὰ | NA²⁸ PCK ἀλλ

^f 7:11 ἀλλὰ | NA²⁸ PCK TR ἀλλ

^g 7:11 ἐν | CT om.

^h 7:12 εἵνεκεν | CT RP^{mg} εἵνεκεν

ⁱ 7:12 οὐδε | WH [ἀλλ] οὐδε

^j 7:12 εἵνεκεν ... εἵνεκεν | CT RP^{mg}

εἵνεκεν ... εἵνεκεν

^k 7:12 ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν | SCR ἡμῶν τὴν ὑπὲρ ὑμῶν

^l 7:13 δε | PCK RP^{mg} TR om.

^m 7:13 ὑμῶν | CT ἡμῶν

ⁿ 7:13 μᾶλλον | PCK RP^{mg} TR δε μᾶλλον

^o 7:14 ἡ | WH om.

^p 7:16 χαίρω | SCR χαίρω οὖν

^q 8:1 γνωρίζομεν | PT γνωρίζω

κατὰ βάθους πτωχεία αὐτῶν ἐπερίσσευσεν εἰς ^aτὸν πλοῦτον
 τῆς ἀπλότητος αὐτῶν. ³ Ὅτι κατὰ δύναμιν, μαρτυρῶ, καὶ
^bὑπὲρ δύναμιν αὐθαίρετοι, ⁴ μετὰ πολλῆς παρακλήσεως δε-
 όμενοι ἡμῶν, τὴν χάριν καὶ τὴν κοινωνίαν τῆς διακονίας
 τῆς εἰς τοὺς ^cἀγίους· ⁵ καὶ οὐ καθὼς ἡλπίσαμεν, ^dἀλλ' ἐαυ-
 τοὺς ἔδωκαν πρῶτον τῷ κυρίῳ, καὶ ἡμῖν διὰ θελήματος
 θεοῦ ⁶ εἰς τὸ παρακαλέσαι ἡμᾶς Τίτον, ἵνα καθὼς προενήρ-
 ξατο, οὕτως καὶ ἐπιτελέσῃ εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν χάριν ταύτην.
⁷ Ἀλλ' ὥσπερ ἐν παντὶ περισσεύετε, πίστει, καὶ λόγῳ, καὶ
 γνώσει, καὶ πάσῃ σπουδῇ, καὶ τῇ ἐξ ^eὑμῶν ἐν ἡμῖν ἀγάπῃ,
 ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι περισσεύητε. ⁸ Οὐ κατ' ἐπιτα-
 γὴν λέγω, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐτέρων σπουδῆς καὶ τὸ τῆς ὑμε-
 τέρας ἀγάπης γνήσιον δοκιμάζων. ⁹ Γινώσκετε γὰρ τὴν χά-
 ριν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ ^fχριστοῦ, ὅτι δι' ^gὑμᾶς ἐπτώ-
 χευσεν, πλούσιος ὢν, ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ πλου-
 τήσητε. ¹⁰ Καὶ γνώμην ἐν τούτῳ δίδωμι· τοῦτο γὰρ ὑμῖν
 συμφέρει, οἵτινες οὐ μόνον τὸ ποιῆσαι ἀλλὰ καὶ τὸ θέλαιν
 προενήρξασθε ἀπὸ πέρυσι. ¹¹ Νυνὶ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπιτε-
 λέσατε, ὅπως, καθάπερ ἡ προθυμία τοῦ θέλαιν, οὕτως καὶ
 τὸ ἐπιτελέσαι ἐκ τοῦ ἔχειν. ¹² Εἰ γὰρ ἡ προθυμία πρόκει-
 ται, καθὸ ἐὰν ἔχῃ ^hτις, εὐπρόσδεκτος, οὐ καθὸ οὐκ ἔχει.
¹³ Οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις, ὑμῖν ⁱδὲ θλίψις· ἀλλ' ἐξ ἰσότη-
 τος, ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν περίσσευμα εἰς τὸ ἐκείνων
 ὑστέρημα, ¹⁴ ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων περίσσευμα γένηται εἰς τὸ
 ὑμῶν ὑστέρημα· ὅπως γένηται ἰσότης, ¹⁵ καθὼς γέγραπται,
 Ὅ το πολὺ, οὐκ ἐπλεόνασεν· καὶ ὁ τὸ ὀλίγον, οὐκ ἡλαττόνη-
 σεν.

^a 8:2 τον πλουτον | CT το πλουτος

^b 8:3 υπερ | CT παρα

^c 8:4 αγιους | PCK TR αγιους δεξασθαι
 ημας

^d 8:5 αλλ | NA²⁷ αλλα

^e 8:7 υμων εν ημιν | NA SBL WH ημων εν

υμιν

^f 8:9 χριστου | [WH]

^g 8:9 υμας | PCK ημας

^h 8:12 τις | CT om.

ⁱ 8:13 δε | CT om.

¹⁶ Χάρις δὲ τῷ θεῷ τῷ ^aδιδόντι τὴν αὐτὴν σπουδὴν ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ καρδίᾳ Τίτου. ¹⁷ Ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν ἐδέξατο, σπουδαιότερος δὲ ὑπάρχων, αὐθαίρετος ἐξήλθεν πρὸς ὑμᾶς. ¹⁸ Συνεπέμψαμεν δὲ μετ' αὐτοῦ τὸν ἀδελφόν, οὗ ὁ ἔπαινος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ διὰ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. ¹⁹ οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ χειροτονηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν συνέκδημος ἡμῶν ^bσὺν τῇ χάριτι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν πρὸς τὴν ^cαὐτοῦ τοῦ κυρίου δόξαν καὶ προθυμίαν ^dἡμῶν. ²⁰ στελλόμενοι τοῦτο, μή τις ἡμᾶς μωμήσῃται ἐν τῇ ἀδρότῃ ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν. ²¹ ^eπρονοοῦμενοι καλὰ οὐ μόνον ἐνώπιον κυρίου ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον ἀνθρώπων. ²² Συνεπέμψαμεν δὲ αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, ὃν ἐδοκιμάσαμεν ἐν πολλοῖς πολλὰκις σπουδαῖον ὄντα, νυνὶ δὲ πολὺ σπουδαιότερον, πεποιθήσει πολλῇ τῇ εἰς ὑμᾶς. ²³ Εἴτε ὑπὲρ Τίτου, κοινωνὸς ἐμὸς καὶ εἰς ὑμᾶς συνεργός· εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν, ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν, δόξα χριστοῦ. ²⁴ Τὴν οὖν ἐνδειξιν τῆς ἀγάπης ὑμῶν, καὶ ἡμῶν καυχήσεως ὑπὲρ ὑμῶν, εἰς αὐτοὺς ^fἐνδείξασθε εἰς πρόσωπον τῶν ἐκκλησιῶν.

9 Περὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους περισσόν μοι ἐστὶν τὸ γράφειν ὑμῖν. ² οἶδα γὰρ τὴν προθυμίαν ὑμῶν, ἣν ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶμαι Μακεδόσιν, ὅτι Ἀχαΐα παρεσκεύασται ἀπὸ πέρυσι· καὶ ^gὁ ἐξ ὑμῶν ζήλος ἠρέθισεν τοὺς πλείονας. ³ Ἐπεμψα δὲ τοὺς ἀδελφούς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κενωθῇ ἐν τῷ μέρει τούτῳ· ἵνα, καθὼς ἔλεγον, παρεσκευασμένοι ᾖτε. ⁴ μήπως, ἐὰν ἔλθωσιν σὺν ἐμοὶ Μακεδόνες καὶ εὗρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευάστους, καταισχυθῶμεν ἡμεῖς—ἵνα μὴ ^hλέγωμεν ὑμεῖς—ἐν τῇ ὑποστάσει ταύτῃ ⁱτῆς καυχήσεως. ⁵ Ἀναγκαῖον οὖν ἡγησάμην παρακαλέσαι

^a 8:16 διδόντι | NA δοντι

^b 8:19 σὺν | TH WH εν

^c 8:19 αὐτοῦ | [NA] | TH WH om.

^d 8:19 ἡμῶν | TR υμῶν

^e 8:21 προνοοῦμενοι | CT προνοοῦμεν γαρ

^f 8:24 ἐνδείξασθε εἰς | TR ἐνδείξασθε και εἰς | NA SBL ἐνδείκνυμενοι εἰς

^g 9:2 ο εἰς | CT το

^h 9:4 λέγωμεν | NA λεγω

ⁱ 9:4 τῆς καυχήσεως | CT om.

τοὺς ἀδελφούς, ἵνα προέλθωσιν εἰς ὑμᾶς, καὶ προκαταρτίσωσιν τὴν ^aπροκατηγγελμένην εὐλογίαν ὑμῶν, ταύτην ἐτοίμην εἶναι, οὕτως ὡς εὐλογίαν καὶ μὴ ^bὥς πλεονεξίαν.

⁶ Τοῦτο δέ, ὁ σπείρων φειδομένως, φειδομένως καὶ θερίσει· καὶ ὁ σπείρων ἐπ' εὐλογίαις, ἐπ' εὐλογίαις καὶ θερίσει. ⁷ Ἐκαστος καθὼς ^cπροαιρεῖται τῇ καρδίᾳ· μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης· ἰλαρὸν γὰρ δότιν ἀγαπᾷ ὁ θεός. ⁸ ^dΔυνατὸς δὲ ὁ θεὸς πᾶσαν χάριν περισσεῦσαι εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε πᾶσαν αὐτάρκειαν ἔχοντες περισσεύητε εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν· ⁹ καθὼς γέγραπται, Ἐσκόρπισεν, ἔδωκεν τοῖς πένησιν· ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. ¹⁰ Ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν ^eσπέρμα τῷ σπείροντι, καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν ^fχορηγήσai, καὶ πληθύναι τὸν σπόρον ὑμῶν, καὶ αὐξήσαι τὰ ^gγενήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν· ¹¹ ἐν παντὶ πλουτιζόμενοι εἰς πᾶσαν ἀπλότητα, ἥτις κατεργάζεται δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν τῷ θεῷ. ¹² Ὅτι ἡ διακονία τῆς λειτουργίας ταύτης οὐ μόνον ἐστὶν προσαναπληροῦσα τὰ ὑστερήματα τῶν ἁγίων, ἀλλὰ καὶ περισσεύουσα διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν τῷ θεῷ· ¹³ διὰ τῆς δοκιμῆς τῆς διακονίας ταύτης δοξάζοντες τὸν θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ τῆς ὁμολογίας ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, καὶ ἀπλότητι τῆς κοινωνίας εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς πάντας· ¹⁴ καὶ αὐτῶν δεήσει ὑπὲρ ὑμῶν ἐπιποθούντων ὑμᾶς διὰ τὴν υπερβάλλουσαν χάριν τοῦ θεοῦ ἐφ' ὑμῖν. ¹⁵ Χάρις ^hδὲ τῷ θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγῆτῳ αὐτοῦ δωρεᾷ.

10 Αὐτὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς ⁱπραότητος καὶ ^jἐπιεικείας τοῦ χριστοῦ, ὃς κατὰ πρόσωπον μὲν ταπεινὸς ἐν ὑμῖν, ἀπὸν δὲ θαρρῶ εἰς ὑμᾶς· ² δέομαι δέ,

^a 9:5 προκατηγγελμένην | CT
προεπηγγελμένην

^b 9:5 ὡς | TR ὡσπερ

^c 9:7 προαιρεῖται | CT προηρηται

^d 9:8 δυνατός | CT δυναται

^e 9:10 σπερμα | NA SBL σπορον

^f 9:10 χορηγήσαι ... πληθύναι ...

αυξησαι | CT χορηγήσει ... πληθυνει
... αυξησει

^g 9:10 γενήματα | TR γεννηματα

^h 9:15 δε | CT om.

ⁱ 10:1 πραοτητος | CT πρानτητος

^j 10:1 επιεικειας | WH επιεικias

τὸ μὴ παρὼν θαρρῆσαι τῇ πεποιθήσει ἣ λογίζομαι τολμήσαι ἐπὶ τινὰς τοὺς λογιζομένους ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας. ³ Ἐν σαρκὶ γὰρ περιπατοῦντες, οὐ κατὰ σάρκα στρατευόμεθα— ⁴ τὰ γὰρ ὅπλα τῆς στρατείας ἡμῶν οὐ σαρκικά, ἀλλὰ δυνατὰ τῷ θεῷ πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων— ⁵ λογισμοὺς καθαιροῦντες καὶ πᾶν ὕψωμα ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ θεοῦ, καὶ αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ χριστοῦ, ⁶ καὶ ἐν ἐτοίμῳ ἔχοντες ἐκδικῆσαι πᾶσαν παρακοήν, ὅταν πληρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπακοή. ⁷ Τὰ κατὰ πρόσωπον βλέπετε; Εἴ τις πέποιθεν ἐαυτῷ χριστοῦ εἶναι, τοῦτο λογιζέσθω πάλιν ^a ἀφ' ἐαυτοῦ, ὅτι καθὼς αὐτὸς χριστοῦ, οὕτως καὶ ἡμεῖς ^b χριστοῦ. ⁸ Ἐάν ^c τε γὰρ καὶ περισσότερόν τι καυχῆσωμαι περὶ τῆς ἐξουσίας ἡμῶν—ἧς ἔδωκεν ὁ κύριος ^d ἡμῖν εἰς οἰκοδομήν, καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν ὑμῶν—οὐκ αἰσχυνθήσομαι. ⁹ ἵνα μὴ δόξω ὡς ἂν ἐκφοβεῖν ὑμᾶς διὰ τῶν ἐπιστολῶν. ¹⁰ Ὅτι, Αἱ ^e μὲν ἐπιστολαί, φησὶν, βαρεῖαι καὶ ἰσχυραί· ἡ δὲ παρουσία τοῦ σώματος ἀσθενής, καὶ ὁ λόγος ἐξουθενημένος. ¹¹ Τοῦτο λογιζέσθω ὁ τοιοῦτος, ὅτι οἱοί ἐσμεν τῷ λόγῳ δι' ἐπιστολῶν ἀπόντες, τοιοῦτοι καὶ παρόντες τῷ ἔργῳ. ¹² Οὐ γὰρ τολμῶμεν ^f ἐγκρίναι ἢ συγκρίναι ἐαυτοὺς τισιν τῶν ἐαυτοὺς συνιστανόντων· ^g ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἐαυτοῖς ἐαυτοὺς μετροῦντες, καὶ ^h συγκρίνοντες ἐαυτοὺς ἐαυτοῖς, οὐ ⁱ συνιοῦσιν. ¹³ Ἡμεῖς δὲ ^j οὐχὶ εἰς τὰ ἄμετρα καυχησόμεθα, ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον τοῦ κανόνος οὗ ἐμέρισεν ἡμῖν ὁ θεός, μέτρου, ἐφικέσθαι ἄχρι καὶ ὑμῶν. ¹⁴ Οὐ γὰρ ὡς μὴ ἐφικνούμενοι εἰς ὑμᾶς ὑπερεκτείνομεν ἐαυτούς· ἄχρι γὰρ καὶ ὑμῶν ἐφθάσαμεν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ χριστοῦ. ¹⁵ οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα καυχώμενοι, ἐν ἀλλοτρίοις κόποις, ἐλπίδα δὲ ἔχοντες,

^a 10:7 αφ | CT εφ

^b 10:7 χριστου | CT om.

^c 10:8 τε γαρ και | PT τε γαρ [και] | SBL TH WH τε γαρ | NA [τε] γαρ

^d 10:8 ημιν | CT om.

^e 10:10 μεν επιστολαι | CT επιστολαι μεν

^f 10:12 εγκριναι η συγκριναι | TH WH

ενκριναι η συγκριναι

^g 10:12 αλλα | NA²⁸ αλλ

^h 10:12 συγκρινοντες | TH WH συγκρινοντες

ⁱ 10:12 συνιουσιν | CT συνιασιν

^j 10:13 ουχι | CT ουκ

αὐξανομένης τῆς πίστεως ὑμῶν, ἐν ὑμῖν μεγαλυνθῆναι κατὰ τὸν κανόνα ἡμῶν εἰς περισσεΐαν, ¹⁶ εἰς τὰ ὑπερέκεινα ὑμῶν εὐαγγελίσασθαι, οὐκ ἐν ἄλλοτρίῳ κανόνι εἰς τὰ ἔτοιμα καυχήσασθαι. ¹⁷ Ὁ δὲ καυχώμενος, ἐν κυρίῳ καυχάσθω. ¹⁸ Οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν ^aσυνιστῶν, ἐκεῖνός ἐστιν δόκιμος, ^bἀλλ' ὃν ὁ κύριος συνίστησιν.

11 ¹ Ὅφελον ἀνείχεσθέ μου μικρὸν ^cτῇ ἀφροσύνῃ· ἀλλὰ καὶ ἀνέχεσθέ μου. ² Ζηλῶ γὰρ ὑμᾶς θεοῦ ζήλω· ἡρμოსάμην γὰρ ὑμᾶς ἐνὶ ἀνδρὶ παρθένον ἀγνὴν παραστήσαι τῷ χριστῷ. ³ Φοβοῦμαι δὲ μήπως ὥς ὁ ὄφις ^dΕὖαν ἐξηπάτησεν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ, ^eοὕτως φθαρῇ τὰ νοήματα ὑμῶν ἀπὸ τῆς ^fἀπλοτητος τῆς εἰς τὸν χριστόν. ⁴ Εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον Ἰησοῦν κηρύσσει ὃν οὐκ ἐκηρύξαμεν, ἢ πνεῦμα ἕτερον λαμβάνετε ὃ οὐκ ἐλάβετε, ἢ εὐαγγέλιον ἕτερον ὃ οὐκ ἐδέξασθε, καλῶς ^gἠνείχεσθε. ⁵ Λογίζομαι γὰρ μηδὲν ὑστερηκέναι τῶν ὑπὲρ λίαν ἀποστόλων. ⁶ Εἰ δὲ καὶ ἰδιώτης τῷ λόγῳ, ἀλλ' οὐ τῇ γνώσει· ἀλλ' ἐν παντὶ ^hφανερωθέντες ἐν πᾶσιν εἰς ὑμᾶς. ⁷ Ἡ ἀμαρτίαν ἐποίησα ⁱἐμαυτὸν ταπεινῶν ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῆτε, ὅτι δωρεὰν τὸ τοῦ θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμην ὑμῖν; ⁸ Ἄλλας ἐκκλησίας ἐσύλησα, λαβὼν ὀψώνιον πρὸς τὴν ὑμῶν διακονίαν· ⁹ καὶ παρὼν πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑστερηθεὶς, οὐ κατενάρκησα ^jοὐδενός· τὸ γὰρ ὑστέρημά μου προσανεπλήρωσαν οἱ ἀδελφοί, ἐλθόντες ἀπὸ Μακεδονίας· καὶ ἐν παντὶ ἀβαρῇ ^kὑμῖν ἐμαυτὸν ἐτήρησα καὶ τηρήσω. ¹⁰ Ἔστιν ἀλήθεια χριστοῦ ἐν ἐμοί, ὅτι ἡ καύχησις αὕτη οὐ ^lφραγῇσεται εἰς ἐμὲ ἐν τοῖς κλίμασιν τῆς Ἀχαΐας. ¹¹ Διὰ τί; Ὅτι οὐκ ἀγαπῶ ὑμᾶς; Ὁ

^a 10:18 συνιστῶν | CT συνιστανῶν

^b 10:18 ἀλλ' | NA²⁷ SBL WH ἀλλὰ

^c 11:1 τῇ ἀφροσύνῃ | CT τὴ ἀφροσύνη

^d 11:3 εὖαν ἐξηπάτησεν | CT ἐξηπάτησεν
εὖαν

^e 11:3 οὕτως | CT *om.*

^f 11:3 ἀπλοτητος | SBL TH ἀπλοτητος καὶ
τῆς ἀγνοητος | NA WH ἀπλοτητος [καὶ

τῆς ἀγνοητος]

^g 11:4 ἠνείχεσθε | HF PT RP^{mg} TH

ἀνείχεσθε | NA SBL WH ἀνεχεσθε

^h 11:6 φανερωθέντες | CT φανερωσαντες

ⁱ 11:7 ἐμαυτον | PCK εαυτον

^j 11:9 ουδενος | CT ουθενος

^k 11:9 υμιν εμαυτον | CT εμαυτον υμιν

^l 11:10 φραγῇσεται | ST σφραγίζεται

θεὸς οἶδεν. ¹² Ὁ δὲ ποιῶ, καὶ ποιήσω, ἵνα ἐκκόψω τὴν ἀφορμὴν τῶν θελόντων ἀφορμὴν, ἵνα ἐν ᾧ καυχῶνται, εὐρεθῶσιν καθὼς καὶ ἡμεῖς. ¹³ Οἱ γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι, ἐργάται δόλιοι, μετασχηματιζόμενοι εἰς ἀποστόλους χριστοῦ. ¹⁴ Καὶ οὐ ^aθαυμαστόν· αὐτὸς γὰρ ὁ Σατανᾶς μετασχηματίζεται εἰς ἄγγελον φωτός. ¹⁵ Οὐ μέγα οὖν εἰ καὶ οἱ διάκονοι αὐτοῦ μετασχηματίζονται ὡς διάκονοι δικαιοσύνης, ὧν τὸ τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.

¹⁶ Πάλιν λέγω, μή τις με δόξῃ ἄφρονα εἶναι· εἰ δὲ μήγε, κἂν ὡς ἄφρονα δέξασθῃ με, ἵνα ^bκἀγὼ μικρόν τι καυχήσωμαι. ¹⁷ Ὁ λαλῶ, οὐ ^cλαλῶ κατὰ κύριον, ἀλλ' ὡς ἐν ἀφροσύνῃ, ἐν ταύτῃ τῇ ὑποστάσει τῆς καυχήσεως. ¹⁸ Ἐπεὶ πολλοὶ καυχῶνται κατὰ ^dτὴν σάρκα, κἀγὼ καυχήσομαι. ¹⁹ Ἡδέως γὰρ ἀνέχεσθε τῶν ἀφρόνων, φρόνιμοι ὄντες. ²⁰ Ἀνέχεσθε γάρ, εἴ τις ὑμᾶς καταδουλοῖ, εἴ τις κατεσθίει, εἴ τις λαμβάνει, εἴ τις ἐπαίρεται, εἴ τις ^eὑμᾶς εἰς πρόσωπον ^fδέρει. ²¹ Κατὰ ἀτιμίαν λέγω, ὡς ὅτι ἡμεῖς ^gἠσθηθήκαμεν· ἐν ᾧ δ' ἂν τις τολμᾷ—ἐν ἀφροσύνῃ λέγω—τολμῶ κἀγώ. ²² Ἑβραῖοί εἰσιν; Κἀγώ. ^h Ἰσραηλιταί εἰσιν; Κἀγώ. Σπέρμα Ἀβραάμ εἰσιν; Κἀγώ. ²³ Διάκονοι χριστοῦ εἰσιν;—παραφρονῶν λαλῶ—Ὑπὲρ ἐγώ. Ἐν κόποις περισσοτέρως, ἐν ⁱπληγαῖς υπερβαλλόντως, ἐν φυλακαῖς περισσοτέρως, ἐν θανάτοις πολλάκις, ²⁴ ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις ^jτεσσαράκοντα παρὰ μίαν ἔλαβον. ²⁵ Τρὶς ^kἐραβδίσθη, ἅπαξ ἐλιθάσθη, τρὶς ἐναυάγησα, νυχθήμερον ἐν τῷ βυθῷ πεποιήκα· ²⁶ ὁδοιπορίαις πολλάκις, κινδύνους ποταμῶν, κινδύνους

^a 11:14 θαυμαστον | CT θαυμα

^b 11:16 καγω μικρον τι | TR μικρον τι καγω

^c 11:17 λαλω κατα κυριον | CT κατα κυριον λαλω

^d 11:18 την | [WH] | NA SBL TH om.

^e 11:20 υμας εἰς προσωπον | CT εἰς προσωπον υμας

^f 11:20 δερει | PCK δαιρει

^g 11:21 ησθηθηκαμεν | CT ησθηθηκαμεν

^h 11:22 ισραηλιται | TH WH ισραηλειται

ⁱ 11:23 πληγαις υπερβαλλοντως ἐν φυλακαις περισσοτερω | CT φυλακαις περισσοτερω ἐν πληγαις υπερβαλλοντως

^j 11:24 τεσσαρακοντα | CT τεσσερακοντα

^k 11:25 εραβδισθη | NA PCK PT TR ερραβδισθη

ληστῶν, κινδύνους ἐκ γένους, κινδύνους ἐξ ἔθνων, κινδύνους ἐν πόλει, κινδύνους ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνους ἐν θαλάσῃ, κινδύνους ἐν ψευδαδέλφοις· ²⁷ ^aἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίαις πολ- λάκις, ἐν λιμῷ καὶ δίψει, ἐν νηστείαις πολλάκις, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι. ²⁸ Χωρὶς τῶν παρεκτός, ἡ ^bἐπισύστασίς μου ἢ καθ' ἡμέραν, ἡ μέριμνα πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. ²⁹ Τίς ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ ἀσθενῶ; Τίς σκανδαλίζεται, καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι; ³⁰ Εἰ καυχᾶσθαι δεῖ, τὰ τῆς ἀσθενείας ^cμου καυχήσομαι. ³¹ Ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ^dἸησοῦ χριστοῦ οἶδεν, ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι οὐ ψεύδομαι. ³² Ἐν Δαμασκῷ ὁ ἐθνάρχης Ἀρέτα τοῦ βασιλέως ἐφρούρει τὴν ^eΔαμασκηνῶν πόλιν, πιά- σαι με ^fθέλων· ³³ καὶ διὰ θυρίδος ἐν σαργάνῃ ἐχαλάσθην διὰ τοῦ τείχους καὶ ἐξέφυγον τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

12 Καυχᾶσθαι ^gδὴ οὐ συμφέρει μοι· ἐλεύσομαι ^hγὰρ εἰς ὁπτασίας καὶ ἀποκαλύψεις κυρίου. ² Οἶδα ἄνθρωπον ἐν χριστῷ πρὸ ἐτῶν δεκατεσσάρων—εἴτε ἐν σώματι οὐκ οἶδα· εἴτε ἐκτός τοῦ σώματος οὐκ οἶδα· ὁ θεὸς οἶδεν—ἀρπαγέντα τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐρανοῦ. ³ Καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄν-θρωπον—εἴτε ἐν σώματι, εἴτε ⁱἐκτός τοῦ σώματος, ^jοὐκ οἶδα· ὁ θεὸς οἶδεν— ⁴ ὅτι ἡρπάγη εἰς τὸν παράδεισον, καὶ ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλήσαι. ⁵ Ὑπὲρ τοῦ τοιούτου καυχήσομαι· ὑπὲρ δὲ ἑμαυτοῦ οὐ καυχήσομαι, εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις ^kμου· ⁶ ἐὰν γὰρ θελήσω καυχήσασθαι, οὐκ ἔσομαι ἄφρων· ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ· φείδομαι δέ, μή τις εἰς ἐμὲ λογίσηται ὑπὲρ ὃ βλέπει με, ἢ ἀκούει ^lτι ἐξ ἐμοῦ. ⁷ Καὶ

^a 11:27 ἐν | CT *om.*

^b 11:28 επισυστασις μου | CT επιστασις μοι

^c 11:30 μου | [WH]

^d 11:31 ιησου χριστου | PT TR ημων ιησου χριστου | CT ιησου

^e 11:32 δαμασκηνων πολιν | CT πολιν δαμασκηνων

^f 11:32 θελων | NA SBL WH *om.*

^g 12:1 δη ου συμφερει μοι | CT δει ου συμφερων μεν

^h 12:1 γαρ | CT δε

ⁱ 12:3 εκτος | NA SBL WH χωρις

^j 12:3 ουκ οιδα | [WH]

^k 12:5 μου | CT *om.*

^l 12:6 τι | [NA] | WH *om.*

τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἀποκαλύψεων ^aἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι, ἐδόθη μοι σκόλοψ τῇ σαρκί, ἄγγελος ^bΣατάν, ἵνα με κολαφίζῃ, ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι. ⁸ Ὑπὲρ τούτου τρὶς τὸν κύριον παρεκάλεσα ἵνα ἀποστῇ ἀπ’ ἐμοῦ. ⁹ Καὶ εἴρηκέν μοι, Ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου· ἡ γὰρ δύναμίς ^cμου ἐν ἀσθενείᾳ ^dτελειοῦται. Ὅδιστα οὖν μᾶλλον καυχῆσομαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις ^eμου, ἵνα ἐπισκηνώσῃ ἐπ’ ἐμὲ ἡ δύναμις τοῦ χριστοῦ. ¹⁰ Διὸ εὐδοκῶ ἐν ἀσθενείαις, ἐν ὕβρεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν διωγμοῖς, ^fἐν στενοχωρίαις, ὑπὲρ χριστοῦ· ὅταν γὰρ ἀσθενῶ, τότε δυνατός εἰμι.

¹¹ Γέγονα ἄφρων ^gκαυχώμενος· ὑμεῖς με ἠναγκάσατε· ἐγὼ γὰρ ὥφειλον ὑφ’ ὑμῶν συνίστασθαι· οὐδὲν γὰρ ὑστέρησα τῶν ὑπὲρ λίαν ἀποστολῶν, εἰ καὶ οὐδέν εἰμι. ¹² Τὰ μὲν σημεῖα τοῦ ἀποστολίου κατειργάσθη ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ, ^hἐν σημείοις καὶ τέρασιν καὶ δυνάμεσιν. ¹³ Τί γάρ ἐστιν ὃ ⁱἠττήθητε ὑπὲρ τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας, εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατενάρκησα ὑμῶν; Χαρίσασθέ μοι τὴν ἀδικίαν ταύτην.

¹⁴ Ἰδοὺ, ^jτρίτον ἐτοίμως ἔχω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐ καταναρκήσω ^kὑμῶν· οὐ γὰρ ζητῶ τὰ ὑμῶν, ^lἀλλὰ ὑμᾶς· οὐ γὰρ ὀφείλει τὰ τέκνα τοῖς γονεῦσιν θησαυρίζειν, ^mἀλλ’ οἱ γονεῖς τοῖς τέκνοις. ¹⁵ Ἐγὼ δὲ ἥδιστα δαπανήσω καὶ ἐκδαπανηθῆσομαι ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, εἰ ⁿκαὶ περισσοτέρως ὑμᾶς ^oἀγαπῶν, ^pἥττον ἀγαπῶμαι. ¹⁶ Ἔστω δέ, ἐγὼ οὐ κατεβάρησα ὑμᾶς· ^qἀλλ’ ὑπάρχων πανοῦργος, δόλω ὑμᾶς ἔλαβον. ¹⁷ Μή τινα ὧν ἀπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς, δι’ αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα ὑμᾶς; ¹⁸ Παρεκάλεσα Τίτον, καὶ συναπέστειλα τὸν ἀδελφόν· μήτι

^a 12:7 ἵνα | CT διο ἵνα

^b 12:7 σαταν | CT σατανα

^c 12:9 μου | CT om.

^d 12:9 τελειοῦται | CT τελειται

^e 12:9 μου | WH om.

^f 12:10 ἐν | CT και

^g 12:11 καυχώμενος | CT om.

^h 12:12 ἐν σημείοις | TH σημείοις | NA SBL σημείοις τε | WH σημείοις [τε]

ⁱ 12:13 ἠττηθητε | CT ἠσσωθητε

^j 12:14 τρίτον | CT τρίτον τουτο

^k 12:14 ὑμῶν | CT om.

^l 12:14 ἀλλὰ | NA²⁸ PCK TR ἀλλ

^m 12:14 ἀλλ | NA²⁷ SBL TH WH ἀλλα

ⁿ 12:15 και | CT om.

^o 12:15 ἀγαπῶν | NA ἀγαπῶ[v] | WH ἀγαπῶ

^p 12:15 ἠττον | CT ἠσσον

^q 12:16 ἀλλ | NA²⁷ SBL TH WH ἀλλα

ἐπλεονέκτησεν ὑμᾶς Τίτος· Οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι περιεπατήσαμεν· Οὐ τοῖς αὐτοῖς ἴχνεσιν·

¹⁹ ^aΠάλιν δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα· ^bΚατενώπιον τοῦ θεοῦ ἐν χριστῷ λαλοῦμεν· τὰ δὲ πάντα, ἀγαπητοί, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς. ²⁰ Φοβοῦμαι γάρ, μήπως ἐλθὼν οὐχ οἶους θέλω εὔρω ὑμᾶς, καὶ γὰρ εὔρεθῶ ὑμῖν οἶον οὐ θέλετε· μήπως ^cἔρεις, ^dζῆλοι, θυμοί, ^eἐριθειαι, καταλαλαιαί, ψιθυρισμοί, φουσιώσεις, ἀκαταστασίαι· ²¹ μὴ πάλιν ^fἐλθόντα με ταπεινώσει ὁ θεός μου πρὸς ὑμᾶς, καὶ πενθήσω πολλοὺς τῶν προημαρτηκότων, καὶ μὴ μετανοησάντων ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ πορνείᾳ καὶ ἀσελγείᾳ ἧ ἔπραξαν.

13 Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. Ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων καὶ τριῶν σταθήσεται πᾶν ῥῆμα. ² Προεῖρηκα καὶ προλέγω, ὥς παρὼν τὸ δεύτερον, καὶ ἀπὼν νῦν ^gγράφω τοῖς προημαρτηκόσιν καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ πάλιν, οὐ φείσομαι· ³ ἐπεὶ δοκιμὴν ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος χριστοῦ, ὃς εἰς ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ, ἀλλὰ δυνατεῖ ἐν ὑμῖν· ⁴ καὶ γὰρ ^hεἰ ἐσταυρώθῃ ἐξ ἀσθενείας, ἀλλὰ ζῇ ἐκ δυνάμεως θεοῦ. Καὶ γὰρ ⁱἡμεῖς ἀσθενοῦμεν ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ ^jζησομεθα σὺν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως θεοῦ ^kεἰς ὑμᾶς. ⁵ Ἐαυτοὺς πειράζετε εἰ ἐστὲ ἐν τῇ πίστει, ἑαυτοὺς δοκιμάζετε. Ἡ οὐκ ἐπιγινώσκετε ἑαυτούς, ὅτι ^lἸησοῦς χριστὸς ἐν ὑμῖν ^mἐστίν· Εἰ μὴτι ἀδόκιμοί ἐστε. ⁶ Ἐλπίζω δὲ ὅτι γνώσεσθε ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐσμὲν ἀδόκιμοι. ⁷ ⁿΕὐχομαι δὲ πρὸς τὸν θεόν, μὴ ποιῆσαι ὑμᾶς κακὸν μηδέν, οὐχ ἵνα ἡμεῖς δόκιμοι φανώμεν,

^a 12:19 παλιν | CT παλαι

^b 12:19 κατενώπιον του | CT κατεναντι

^c 12:20 ερεις | NA PCK SBL WH ερις

^d 12:20 ζηλοι | CT ζηλος

^e 12:20 ἐριθειαι | WH ἐριθιαι

^f 12:21 ἐλθοντα με ταπεινώσει | PCK PT RP^{ms} TR ἐλθοντα με ταπεινώσει | TH ἐλθοντος μου ταπεινώσει με | NA SBL WH ἐλθοντος μου ταπεινώσει με

^g 13:2 γραφω | CT om.

^h 13:4 ει | CT om.

ⁱ 13:4 ημεις | SCR και ημεις

^j 13:4 ζησομεθα | CT ζησομεν

^k 13:4 εις υμας | [WH]

^l 13:5 ιησους χριστος | TH χριστος ιησους

^m 13:5 εστιν | CT om.

ⁿ 13:7 ευχομαι | CT ευχομεθα

ἀλλ' ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῆτε, ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδόκιμοι ὦμεν.
⁸ Οὐ γὰρ δυνάμεθά τι κατὰ τῆς ἀληθείας, ^aἀλλ' ὑπὲρ τῆς
 ἀληθείας. ⁹ Χαίρομεν γὰρ ὅταν ἡμεῖς ἀσθενῶμεν, ὑμεῖς δὲ
 δυνατοὶ ᾗτε· τοῦτο ^bδὲ καὶ εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατάρτισιν.
¹⁰ Διὰ τοῦτο ταῦτα ἀπὸν γράφω, ἵνα παρὼν μὴ ἀποτόμως
 χρήσωμαι, κατὰ τὴν ἐξουσίαν ἣν ^cἔδωκέν μοι ὁ κύριος εἰς
 οἰκοδομὴν, καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν.

¹¹ Λοιπὸν, ἀδελφοί, χαίρετε· καταρτίζεσθε, παρακαλεῖσθε,
 τὸ αὐτὸ φρονεῖτε, εἰρηνεύετε· καὶ ὁ θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ
^dεἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν. ¹² Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν ἀγίῳ
 φιλήματι.

¹³ Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες.

¹⁴ Ἡ χάρις τοῦ ^eκυρίου Ἰησοῦ ^fχριστοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ
 θεοῦ, καὶ ἡ κοινωνία τοῦ ἁγίου πνεύματος μετὰ πάντων ὑμῶν.
^gἈμήν.

^a 13:8 ἀλλ | NA²⁷ SBL TH WH ἀλλα

^b 13:9 δε | CT om.

^c 13:10 ἔδωκεν μοι ὁ κύριος | CT ὁ κύριος
 ἔδωκεν μοι

^d 13:11 εἰρήνης | PCK τῆς εἰρήνης

^e 13:14 κυρίου | PCK κυρίου ἡμῶν

^f 13:14 χριστοῦ | [WH]

^g 13:14 ἀμην | CT om.

ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ

1 Παῦλος ἀπόστολος οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων, οὐδὲ δι' ἀνθρώπου, ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ θεοῦ πατρὸς τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, **2** καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ πάντες ἀδελφοί, ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας· **3** χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς, ^aκαὶ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, **4** τοῦ δόντος ἑαυτὸν ^bπερὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ὅπως ἐξέλῃται ἡμᾶς ἐκ τοῦ ^cἐνεστῶτος αἰῶνος πονηροῦ, κατὰ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν· **5** ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

6 Θαναμάζω ὅτι οὕτως ταχέως μετατίθεσθε ἀπὸ τοῦ καλέσαντος ὑμᾶς ἐν χάριτι ^dχριστοῦ εἰς ἕτερον εὐαγγέλιον· **7** ὁ οὐκ ἔστιν ἄλλο, εἰ μὴ τινές εἰσιν οἱ ταράσσοντες ὑμᾶς καὶ θέλοντες μεταστρέψαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ. **8** Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ ^eεὐαγγελίζεται ὑμῖν παρ' ὃ ἐνηγγελισάμεθα ὑμῖν, ἀνάθεμα ἔστω. **9** Ὡς προειρήκαμεν, καὶ ἄρτι πάλιν λέγω, εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω. **10** Ἄρτι γὰρ ἀνθρώπους πείθω ἢ τὸν θεόν; Ἡ ζητῶ ἀνθρώποις ἀρέσκειν; Εἰ ^fγὰρ ἔτι ἀνθρώποις ἤρεσκον, χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἦμην.

^a **1:3** και κυριου ημων | NA WH ημων και κυριου

^b **1:4** περι | NA PT SBL TR WH υπερ

^c **1:4** ενεστωτος αιωνος | CT αιωνος του ενεστωτος

^d **1:6** χριστου | [NA]

^e **1:8** ευαγγελιζεται υμιν | NA

ευαγγελιζεται [υμιν] | TH υμιν

ευαγγελιζεται | HF RP^{ms} ευαγγελιζεται

υμιν | WH ευαγγελισηται [υμιν]

^f **1:10** γαρ | CT om.

¹¹ Γνωρίζω ^aδὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον τὸ εὐαγγελισθὲν ὑπ' ἐμοῦ, ὅτι οὐκ ἔστιν κατὰ ἄνθρωπον. ¹² Οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ ἀνθρώπου παρέλαβον αὐτό, ^bοὔτε ἐδιδάχθην, ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως ^cἸησοῦ χριστοῦ. ¹³ Ἠκούσατε γὰρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφὴν ποτε ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐδίωκον τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ, καὶ ἐπόρθουν αὐτήν. ¹⁴ καὶ προέκοπτον ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας ἐν τῷ γένει μου, περισσοτέρως ζηλωτῆς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου παραδόσεων. ¹⁵ Ὅτε δὲ εὐδόκησεν ^dὁ θεὸς ὁ ἀφορίσας με ἐκ κοιλίας μητρός μου καὶ καλέσας διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ, ¹⁶ ἀποκαλύπτει τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοὶ ἵνα εὐαγγελίζωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, εὐθέως οὐ προσανεθέμην σαρκὶ καὶ αἵματι. ¹⁷ οὐδὲ ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους, ^eἀλλὰ ἀπῆλθον εἰς Ἀραβίαν, καὶ πάλιν ὑπέστρεψα εἰς Δαμασκόν.

¹⁸ Ἐπειτα μετὰ ^fἔτη τρία ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα ἰστορήσαι ^gΠέτρον, καὶ ἐπέμεινα πρὸς αὐτὸν ἡμέρας δεκαπέντε. ¹⁹ Ἄλλον δὲ τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον, εἰ μὴ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ κυρίου. ²⁰ Ἄ δὲ γράφω ὑμῖν, ἰδοὺ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ὅτι οὐ ψεύδομαι. ²¹ Ἐπειτα ἦλθον εἰς τὰ κλίματα τῆς Συρίας καὶ ^hτῆς Κιλικίας. ²² Ἦμην δὲ ἀγνοούμενος τῷ προσώπῳ ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Ἰουδαίας ταῖς ἐν χριστῷ. ²³ μόνον δὲ ἀκούοντες ἦσαν ὅτι Ὁ διώκων ἡμᾶς ποτέ, νῦν εὐαγγελίζεται τὴν πίστιν ἣν ποτε ἐπόρθει. ²⁴ Καὶ ἐδόξαζον ἐν ἐμοὶ τὸν θεόν.

2 Ἐπειτα διὰ δεκατεσσάρων ἐτῶν πάλιν ἀνέβην εἰς Ἱεροσόλυμα μετὰ Βαρνάβα, ⁱσυνπαραλαβὼν καὶ Τίτον. ² ἀνέβην δὲ κατὰ ἀποκάλυψιν, καὶ ἀνεθέμην αὐτοῖς τὸ εὐαγγέλιον ὃ κηρύσσω ἐν τοῖς ἔθνεσιν, κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς δοκοῦσιν, μήπως

^a 1:11 δε | NA SBL WH γαρ

^b 1:12 ουτε | TH ουδε

^c 1:12 ιησου | PCK om.

^d 1:15 ο θεος | [NA WH] | SBL om.

^e 1:17 αλλα | NA²⁸ TR αλλ

^f 1:18 ετη τρια | WH τρια ετη

^g 1:18 πετρον | CT κηφαν

^h 1:21 της | [WH]

ⁱ 2:1 συμπαραλαβων | TH WH
συνπαραλαβων

εἰς κενὸν τρέχω ἢ ἔδραμον. ³ Ἀλλ' οὐδὲ Τίτος ὁ σὺν ἐμοί, Ἑλλην ὢν, ἠναγκάσθη περιτμηθῆναι. ⁴ διὰ δὲ τοὺς παρεισάκτους ψευδαδέλφους, οἵτινες παρεισῆλθον κατασκοπεῖσθαι τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν ἣν ἔχομεν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα ἡμᾶς ^aκαταδουλώσωνται. ⁵ οἷς οὐδὲ πρὸς ὥραν εἵξαμεν τῇ ὑποταγῇ, ἵνα ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου διαμείνῃ πρὸς ὑμᾶς. ⁶ Ἀπὸ δὲ τῶν δοκούντων εἶναι τι—ὅποιοί ποτε ἦσαν οὐδέν μοι διαφέρει· πρόσωπον ^bθεοῦ ἀνθρώπου οὐ λαμβάνει—^cἐμοὶ γὰρ οἱ δοκούντες οὐδέν προσανέθεντο. ⁷ ἀλλὰ τούναντίον, ἰδόντες ὅτι πεπίστευμαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀκροβυστίας, καθὼς Πέτρος τῆς περιτομῆς— ⁸ ὁ γὰρ ἐνεργήσας Πέτρῳ εἰς ἀποστολὴν τῆς περιτομῆς, ἐνήργησεν καὶ ἐμοὶ εἰς τὰ ἔθνη— ⁹ καὶ γνόντες τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι, Ἰάκωβος καὶ Κηφᾶς καὶ ^dἸωάννης, οἱ δοκούντες στύλοι εἶναι, δεξιὰς ἔδωκαν ἐμοὶ καὶ Βαρνάβᾳ κοινωνίας, ἵνα ἡμεῖς ^eμὲν εἰς τὰ ἔθνη, αὐτοὶ δὲ εἰς τὴν περιτομήν. ¹⁰ μόνον τῶν πτωχῶν ἵνα μνημονεύωμεν, ὃ καὶ ἐσπούδασα αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι.

¹¹ Ὅτε δὲ ἦλθεν ^fΠέτρος εἰς Ἀντιόχειαν, κατὰ πρόσωπον αὐτῷ ἀντέστην, ὅτι κατεγνωσμένος ἦν. ¹² Πρὸ τοῦ γὰρ ἔλθεῖν τινὰς ἀπὸ Ἰακώβου, μετὰ τῶν ἐθνῶν συνήσθιεν· ὅτε δὲ ἦλθον, ὑπέστελλεν καὶ ἀφώριζεν ἑαυτόν, φοβούμενος τοὺς ἐκ περιτομῆς. ¹³ Καὶ συνυπεκρίθησαν αὐτῷ ^gκαὶ οἱ λοιποὶ Ἰουδαῖοι, ὥστε καὶ Βαρνάβας συναπήχθη αὐτῶν τῇ ὑποκρίσει. ¹⁴ Ἀλλ' ὅτε εἶδον ὅτι οὐκ ὀρθοποδοῦσιν πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου, εἶπον τῷ ^hΠέτρῳ ἔμπροσθεν πάντων, Εἰ σύ, Ἰουδαῖος ὑπάρχων, ἐθνικῶς ⁱζῆς καὶ οὐκ Ἰουδαϊκῶς, τί τὰ ἔθνη ἀναγκάζεις Ἰουδαίειν; ¹⁵ Ἡμεῖς φύσει Ἰουδαῖοι

^a 2:4 καταδουλώσωνται | CT
καταδουλώσουσιν

^b 2:6 θεος | NA WH [ο] θεος

^c 2:6 ἐμοὶ | SBL μοι

^d 2:9 ἰωαννης | WH ἰωαννης

^e 2:9 μὲν | CT HF PT RP^{mg} TR om.

^f 2:11 πετρος | CT κηφας

^g 2:13 καὶ | [NA WH]

^h 2:14 πετρω | CT κηφα

ⁱ 2:14 ζῆς καὶ οὐκ ἰουδαικῶς τι | SBL TH
WH καὶ οὐκ ἰουδαικῶς ζῆς πως | NA καὶ
οὐχι ἰουδαικῶς ζῆς πως

καὶ οὐκ ἐξ ἔθνων ἁμαρτωλοί, ¹⁶ εἰδότες ^a ὅτι οὐ δικαιούται ἄνθρωπος ἐξ ἔργων νόμου, ἐὰν μὴ διὰ πίστεως ^b Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ ἡμεῖς εἰς χριστὸν Ἰησοῦν ἐπιστεύσαμεν, ἵνα δικαιωθῶμεν ἐκ πίστεως χριστοῦ, καὶ οὐκ ἐξ ἔργων νόμου· ^c διότι οὐ δικαιωθήσεται ἐξ ἔργων νόμου πᾶσα σὰρξ. ¹⁷ Εἰ δέ, ζητοῦντες δικαιωθῆναι ἐν χριστῷ, εὐρέθημεν καὶ αὐτοὶ ἁμαρτωλοί, ἄρα χριστὸς ἁμαρτίας διάκονος; Μὴ γένοιτο. ¹⁸ Εἰ γὰρ ἃ κατέλυσα, ταῦτα πάλιν οἰκοδομῶ, παραβάτην ἐμαυτὸν ^d συνίστημι. ¹⁹ Ἐγὼ γὰρ διὰ νόμου νόμῳ ἀπέθανον, ἵνα θεῷ ζήσω. ²⁰ Χριστῷ συνεσταύρωμαι· ζῶ δέ, οὐκέτι ἐγώ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ χριστός· ὃ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, τοῦ ἀγαπήσαντός με καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ. ²¹ Οὐκ ἀθετῶ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ· εἰ γὰρ διὰ νόμου δικαιοσύνη, ἄρα χριστὸς δωρεὰν ἀπέθανεν.

3 ^e Ὡ ἀνόητοι Γαλάται, τίς ὑμᾶς ^e ἐβάσκανεν ^f τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι, οἷς κατ' ὀφθαλμοὺς Ἰησοῦς χριστὸς προεγράφη ^g ἐν ὑμῖν ἐσταυρωμένος; ² Τοῦτο μόνον θέλω μαθεῖν ἀφ' ὑμῶν, ἐξ ἔργων νόμου τὸ πνεῦμα ἐλάβετε, ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως; ³ Οὕτως ἀνόητοί ἐστε; Ἐναρξάμενοι πνεύματι, νῦν σαρκὶ ἐπιτελείσθε; ⁴ Τοσαῦτα ἐπάθετε εἰκῇ; Εἴγε καὶ εἰκῇ. ⁵ Ὁ οὖν ἐπιχορηγῶν ὑμῖν τὸ πνεῦμα καὶ ἐνεργῶν δυνάμεις ἐν ὑμῖν, ἐξ ἔργων νόμου, ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως; ⁶ Καθὼς Ἀβραὰμ ἐπίστευσεν τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. ⁷ Γινώσκετε ἄρα ὅτι οἱ ἐκ πίστεως, οὗτοί ^h εἰσιν υἱοὶ Ἀβραάμ. ⁸ Προϊδοῦσα δὲ ἡ γραφὴ ὅτι ἐκ πίστεως δικαιοὶ τὰ ἔθνη ὁ θεός, προευηγγελίσατο τῷ Ἀβραάμ ὅτι ⁱ Ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πάντα τὰ ἔθνη. ⁹ Ὡστε οἱ ἐκ πίστεως εὐλογοῦνται

^a 2:16 οτι | SBL TH WH δε οτι | NA PT [δε]
οτι

^b 2:16 ιησου χριστου | WH χριστου ιησου

^c 2:16 διοτι ου δικαιωθησεται εξ εργων
νομου | CT οτι εξ εργων νομου ου
δικαιωθησεται

^d 2:18 συνιστημι | CT συνιστανω

^e 3:1 εβασκανεν | PCK εβασκηnen

^f 3:1 τη αληθεια μη πειθεσθαι | CT om.

^g 3:1 εν υμιν | CT om.

^h 3:7 εισιν υιοι | CT υιοι εισιν

ⁱ 3:8 ενευλογηθησονται | SCR
ευλογηθησονται

σὺν τῷ πιστῷ Ἀβραάμ. ¹⁰ Ὅσοι γὰρ ἐξ ἔργων νόμου εἰσὶν, ὑπὸ κατάραν εἰσὶν· γέγραπται ^a γάρ, Ἐπικατάρατος πᾶς ὃς οὐκ ἐμμένει ^b ἐν πᾶσιν τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου, τοῦ ποιῆσαι αὐτά. ¹¹ Ὅτι δὲ ἐν νόμῳ οὐδεὶς δικαιούται παρὰ τῷ θεῷ, δῆλον· ὅτι Ὁ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται. ¹² ὁ δὲ νόμος οὐκ ἔστιν ἐκ πίστεως, ^c ἀλλ' Ὁ ποιήσας αὐτὰ ^d ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς. ¹³ Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου, γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάραν· ^e γέγραπται γάρ, Ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κρεμᾶμενος ἐπὶ ξύλου. ¹⁴ ἵνα εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐλογία τοῦ Ἀβραάμ γένηται ἐν ^f χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πνεύματος λάβωμεν διὰ τῆς πίστεως.

¹⁵ Ἀδελφοί, κατὰ ἄνθρωπον λέγω· ὅμως ἀνθρώπου κεκυρωμένην διαθήκην οὐδεὶς ἀθετεῖ ἢ ἐπιδιατάσσεται. ¹⁶ Τῷ δὲ Ἀβραάμ ^g ἐρρήθησαν αἱ ἐπαγγελίαι, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ. Οὐ λέγει, Καὶ τοῖς σπέρμασιν, ὥς ἐπὶ πολλῶν, ἀλλ' ὥς ἐφ' ἑνός, Καὶ τῷ σπέρματί σου, ὅς ἐστιν χριστός. ¹⁷ Τοῦτο δὲ λέγω, διαθήκην προκεκυρωμένην ὑπὸ τοῦ θεοῦ ^h εἰς χριστὸν ὁ μετὰ ⁱ ἔτη τετρακόσια καὶ τριάκοντα γεγονὼς νόμος οὐκ ἄκυροί, εἰς τὸ καταργῆσαι τὴν ἐπαγγελίαν. ¹⁸ Εἰ γὰρ ἐκ νόμου ἡ κληρονομία, οὐκέτι ἐξ ἐπαγγελίας· τῷ δὲ Ἀβραάμ δι' ἐπαγγελίας κεχάρισται ὁ θεός. ¹⁹ Τί οὖν ὁ νόμος; Τῶν παραβάσεων χάριν προσετέθη, ἄχρι ^j οὗ ἔλθῃ τὸ σπέρμα ^k ᾧ ἐπήγγελται, διαταγεὶς δι' ἀγγέλων ἐν χειρὶ μεσίτου. ²⁰ Ὁ δὲ μεσίτης ἐνός οὐκ ἔστιν, ὁ δὲ θεὸς εἷς ἐστίν. ²¹ Ὁ οὖν νόμος κατὰ τῶν ἐπαγγελιῶν ^k τοῦ θεοῦ; Μὴ γένοιτο. Εἰ γὰρ ἐδόθη νόμος ὁ

^a 3:10 γαρ | CT γαρ οτι

^b 3:10 εν | CT om.

^c 3:12 αλλ | TH αλλα

^d 3:12 ανθρωπος | CT om.

^e 3:13 γεγραπται γαρ | CT οτι γεγραπται

^f 3:14 χριστω ιησου | WH ιησου χριστω

^g 3:16 ερρηθησαν | CT HF PCK PT

ερρεθησαν

^h 3:17 εις χριστον | CT om.

ⁱ 3:17 ετη τετρακοσια και τριακοντα | CT τετρακοσια και τριακοντα ετη

^j 3:19 ου | WH αν

^k 3:21 του θεου | [NA WH]

δυνάμενος ζωοποιηῖσαι, ὄντως ^a ἄν ἐκ νόμου ἦν ἡ δικαιοσύνη. ²² Ἀλλὰ συνέκλεισεν ἡ γραφή τὰ πάντα ὑπὸ ἁμαρτίαν, ἵνα ἡ ἐπαγγελία ἐκ πίστεως Ἰησοῦ χριστοῦ δοθῇ τοῖς πιστεύουσιν.

²³ Πρὸ ^b τοῦ δὲ ἐλθεῖν τὴν πίστιν, ὑπὸ νόμον ἐφρουρούμεθα, ^c συγκεκλεισμένοι εἰς τὴν μέλλουσαν πίστιν ἀποκαλυφθῆναι. ²⁴ Ὡστε ὁ νόμος παιδαγωγὸς ἡμῶν γέγονεν εἰς χριστόν, ἵνα ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν. ²⁵ Ἐλθούσης δὲ τῆς πίστεως, οὐκέτι ὑπὸ παιδαγωγόν ἐσμεν. ²⁶ Πάντες γὰρ υἱοὶ θεοῦ ἐστε διὰ τῆς πίστεως ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. ²⁷ Ὅσοι γὰρ εἰς χριστόν ἐβαπτίσθητε, χριστόν ἐνεδύσασθε. ²⁸ Οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἑλλήν, οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θήλυ· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἰς ἐστὲ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. ²⁹ Εἰ δὲ ὑμεῖς χριστοῦ, ἄρα τοῦ Ἀβραάμ σπέρμα ἐστέ, ^d καὶ κατ' ἐπαγγελίαν κληρονόμοι.

4 Λέγω δέ, ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ κληρονόμος νήπιός ἐστιν, οὐδὲν διαφέρει δούλου, κύριος πάντων ὢν· ² ^e ἀλλὰ ὑπὸ ἐπιτρόπους ἐστὶν καὶ οἰκονόμους, ἄχρι τῆς προθεσμίας τοῦ πατρός. ³ Οὕτως καὶ ἡμεῖς, ὅτε ἦμεν νήπιοι, ὑπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου ^f ἦμεν δεδουλωμένοι· ⁴ ὅτε δὲ ἦλθεν τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, γενόμενον ἐκ γυναικός, γενόμενον ὑπὸ νόμον, ⁵ ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν υἰοθεσίαν ἀπολάβωμεν. ⁶ Ὅτι δέ ἐστε υἱοί, ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς καρδίας ^g ὑμῶν, κράζον, Ἀββᾶ, ὁ πατήρ. ⁷ Ὡστε οὐκέτι εἰ δοῦλος, ^h ἀλλ' υἱός· εἰ δὲ υἱός, καὶ κληρονόμος ⁱ θεοῦ διὰ χριστοῦ.

^a **3:21** αν εκ νομου | NA SBL TH εκ νομου αν | WH εν νομω αν

^b **3:23** του δε | PT δε του

^c **3:23** συγκεκλεισμενοι | NA SBL συγκλειομενοι | TH WH συνκλειομενοι

^d **3:29** και | CT om.

^e **4:2** αλλα | NA²⁸ PCK αλλ

^f **4:3** ημεν | NA SBL WH ημεθα

^g **4:6** υμων | CT ημων

^h **4:7** αλλ | NA²⁷ SBL TH WH αλλα

ⁱ **4:7** θεου δια χριστου | CT δια θεου

⁸ Ἀλλὰ τότε μέν, οὐκ εἰδότες θεόν, ἐδουλεύσατε τοῖς ^aμη φύσει οὖσιν θεοῖς· ⁹ νῦν δέ, γνόντες θεόν, μᾶλλον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ θεοῦ, πῶς ἐπιστρέφετε πάλιν ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ πτωχὰ στοιχεῖα, οἷς πάλιν ἄνωθεν ^bδουλεύειν θέλετε; ¹⁰ Ἡμέρας παρατηρεῖσθε, καὶ μῆνας, καὶ καιρούς, καὶ ἐνιαυτούς. ¹¹ Φοβοῦμαι ὑμᾶς, μήπως εἰκῇ κεκοπίακα εἰς ὑμᾶς.

¹² ^cΓίνεσθε ὡς ἐγώ, ὅτι καὶ γὼ ὡς ὑμεῖς, ἀδελφοί, δέομαι ὑμῶν. Οὐδέν με ἡδίκησατε· ¹³ οἶδατε δὲ ὅτι δι' ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς εὐηγγελισάμην ὑμῖν τὸ πρότερον. ¹⁴ Καὶ τὸν πειρασμόν ^dμου τὸν ἐν τῇ σαρκί μου οὐκ ἐξουθενήσατε οὐδὲ ἐξεπτύσατε, ^eἀλλ' ὡς ἄγγελον θεοῦ ἐδέξασθέ με, ὡς χριστὸν Ἰησοῦν. ¹⁵ ^fΤίς οὖν ἦν ὁ μακαρισμὸς ὑμῶν; Μαρτυρῶ γὰρ ὑμῖν ὅτι, εἰ δυνατόν, τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν ἐξορύξαντες ^gἂν ἐδώκατέ μοι. ¹⁶ Ὡστε ἐχθρὸς ὑμῶν γέγονα ἀληθεύων ὑμῖν; ¹⁷ Ζηλοῦσιν ὑμᾶς οὐ καλῶς, ^hἀλλὰ ἐκκλεῖσαι ὑμᾶς θέλουσιν, ἵνα αὐτοὺς ζηλοῦτε. ¹⁸ Καλὸν δὲ ⁱτὸ ζηλοῦσθαι ἐν καλῷ πάντοτε, καὶ μὴ μόνον ἐν τῷ παρεῖναί με πρὸς ὑμᾶς. ¹⁹ ^jΤεκνία μου, οὓς πάλιν ὠδίνω, ^kἄχρι οὗ μορφωθῇ χριστὸς ἐν ὑμῖν, ²⁰ ἥθελον δὲ παρεῖναι πρὸς ὑμᾶς ἄρτι, καὶ ἀλλάξαι τὴν φωνήν μου, ὅτι ἀποροῦμαι ἐν ὑμῖν.

²¹ Λέγετέ μοι, οἱ ὑπὸ νόμον θέλοντες εἶναι, τὸν νόμον οὐκ ἀκούετε; ²² Γέγραπται γάρ, ὅτι Ἀβραάμ δύο υἱοὺς ἔσχεν· ἓνα ἐκ τῆς παιδίσκης, καὶ ἓνα ἐκ τῆς ἐλευθέρας. ²³ Ἀλλ' ὁ ^lμὲν ἐκ τῆς παιδίσκης κατὰ σάρκα γεγέννηται, ὁ δὲ ἐκ τῆς ἐλευθέρας ^mδιὰ τῆς ἐπαγγελίας. ²⁴ Ἀτινά ἐστὶν ἀλληγορούμενα·

^a 4:8 μη φύσει | CT φύσει μη

^b 4:9 δουλεύειν | WH δουλεύσαι

^c 4:12 γίνεσθε | TH γείνεσθε

^d 4:14 μου τον | CT υμῶν

^e 4:14 ἀλλ. | NA²⁷ SBL WH ἀλλα

^f 4:15 τις ουν ην | CT που ουν

^g 4:15 αν | CT om.

^h 4:17 ἀλλα | NA²⁸ ἀλλ

ⁱ 4:18 το | CT om.

^j 4:19 τεκνία | NA SBL τεκνα

^k 4:19 αχρι | CT μεχρις

^l 4:23 μεν | [WH]

^m 4:23 δια της | CT δι

αὔται γάρ εἰσιν ^aδύο διαθήκαι· μία μὲν ἀπὸ ὅρους ^bΣινᾶ, εἰς δουλείαν γεννῶσα, ἣτις ἐστὶν Ἄγαρ. ²⁵ Τὸ ^cγὰρ Ἄγαρ ^dΣινᾶ ὅρος ἐστὶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ, ^eσυστοιχεῖ δὲ τῇ νῦν Ἱερουσαλήμ, δουλεύει ^fδὲ μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς. ²⁶ Ἡ δὲ ἄνω Ἱερουσαλὴμ ἐλευθέρα ἐστίν, ἣτις ἐστὶν μήτηρ ^gπάντων ἡμῶν. ²⁷ γέγραπται γάρ, Εὐφράνθητι, στείρα, ἡ οὐ τίκτουςα· ῥήξον καὶ βόησον, ἡ οὐκ ὠδίνουσα· ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μάλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα. ²⁸ ^hἩμεῖς δέ, ἀδελφοί, κατὰ Ἰσαάκ, ἐπαγγελίας τέκνα ἐσμέν. ²⁹ Ἀλλ' ὥσπερ τότε ὁ κατὰ σάρκα γεννηθεὶς ἐδίωκεν τὸν κατὰ πνεῦμα, οὕτως καὶ νῦν. ³⁰ Ἀλλὰ τί λέγει ἡ γραφή; Ἐκβαλε τὴν παιδίσκην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς, οὐ γὰρ μὴ ⁱκληρονομήσῃ ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς ἐλευθέρας. ³¹ ^kἌρα, ἀδελφοί, οὐκ ἐσμέν **5** παιδίσκης τέκνα, ἀλλὰ τῆς ἐλευθέρας. ¹ Τῇ ἐλευθερίᾳ ^lοὖν ἣ χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσεν, στήκετε, καὶ μὴ πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε.

² Ἴδε, ἐγὼ Παῦλος λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν περιτέμνησθε, χριστὸς ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσει. ³ Μαρτύρομαι δὲ πάλιν παντὶ ἀνθρώπῳ περιτεμνομένῳ, ὅτι ὀφειλέτης ἐστὶν ὅλον τὸν νόμον ποιῆσαι. ⁴ Κατηργήθητε ἀπὸ ^mτοῦ χριστοῦ, οἵτινες ἐν νόμῳ δικαιώσθε· τῆς χάριτος ⁿἐξεπέσατε. ⁵ Ἡμεῖς γὰρ πνεύματι ἐκ πίστεως ἐλπίδα δικαιοσύνης ἀπεκδεχόμεθα. ⁶ Ἐν γὰρ χριστῷ ^oἸησοῦ οὔτε περιτομή τι ἰσχύει, οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ πίστις δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη. ⁷ Ἐτρέχετε καλῶς· τίς ὑμᾶς

^a 4:24 δυο | TR αι δυο

^b 4:24 σινα | TH σεινα

^c 4:25 γαρ | NA SBL WH δε

^d 4:25 σινα | TH σεινα

^e 4:25 συστοιχει | WH συνστοιχει

^f 4:25 δε | CT γαρ

^g 4:26 παντων | CT om.

^h 4:28 ημεις ... εσμεν | NA SBL TH

υμεις ... εστε

ⁱ 4:30 γαρ μη | PT μη γαρ

^j 4:30 κληρονομησῃ | CT PT

κληρονομησει

^k 4:31 αρα | CT διο

^l 5:1 ουν η χριστος ημας ηλευθερωσεν
στηκετε | CT ημας χριστος ηλευθερωσεν
στηκετε ουν

^m 5:4 του | CT om.

ⁿ 5:4 εξεπεσατε | HF PCK RP^{mg} εξεπεσατε

^o 5:6 ιησου | [WH]

^aἐνέκοψεν ^bτῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι· ⁸Ἡ πεισμονὴ οὐκ ἐκ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς. ⁹Μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ. ¹⁰Ἐγὼ πέποιθα εἰς ὑμᾶς ἐν κυρίῳ, ὅτι οὐδὲν ἄλλο φρονήσετε· ὁ δὲ ταράσσων ὑμᾶς βαστάσει τὸ κρίμα, ὅστις ^cἂν ᾔ. ¹¹Ἐγὼ δέ, ἀδελφοί, εἰ περιτομὴν ἔτι κηρύσσω, τί ἔτι διώκομαι; Ἄρα κατήργηται τὸ σκάνδαλον τοῦ σταυροῦ. ¹²Ὅφελον καὶ ἀποκόψονται οἱ ἀναστατοῦντες ὑμᾶς.

¹³Ὑμεῖς γὰρ ἐπ' ἐλευθερίᾳ ἐκλήθητε, ἀδελφοί· μόνον μὴ τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἀφορμὴν τῇ σαρκί, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀγάπης δουλεύετε ἀλλήλοις. ¹⁴Ὁ γὰρ πᾶς νόμος ἐν ἐνὶ λόγῳ ^dπληροῦται, ἐν τῷ, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς ^eἑαυτόν. ¹⁵Εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνετε καὶ κατεσθίετε, βλέπετε μὴ ^fὑπὸ ἀλλήλων ἀναλωθῇτε.

¹⁶Λέγω δέ, πνεύματι περιπατεῖτε, καὶ ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ τελέσητε. ¹⁷Ἡ γὰρ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος, τὸ δὲ πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκὸς· ταῦτα ^gδὲ ἀντίκειται ἀλλήλοις, ἵνα μὴ ^hἂν θέλητε, ταῦτα ποιῇτε. ¹⁸Εἰ δὲ πνεύματι ἄγεσθε, οὐκ ἐστὲ ὑπὸ νόμον. ¹⁹Φανερὰ δέ ἐστιν τὰ ἔργα τῆς σαρκὸς, ἅτινά ἐστιν ⁱμοιχεία, πορνεία, ἀκαθαρσία, ἀσέλγεια, ²⁰^jεἰδωλολατρεία, ^kφαρμακεία, ἔχθραι, ^lἔρεις, ^mζηλοῖ, θυμοί, ⁿἐριθειᾶ, διχοστασίαι, αἰρέσεις, ²¹φθόνοι, ^oφόννοι, μέθαι, κῶμοι, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις· ἃ προλέγω ὑμῖν, καθὼς ^pκαὶ προεῖπον, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν. ²²Ὁ δὲ καρπὸς τοῦ πνεύματός ἐστιν ἀγάπη, χαρά,

^a 5:7 ενεκοψεν | TR ανεκοψε

^b 5:7 τη | [NA] | WH om.

^c 5:10 αν | CT εαν

^d 5:14 πληρουται | CT πεπληρωται

^e 5:14 εαυτον | CT HF PCK PT RF^{mg}
σεαυτον

^f 5:15 υπο | CT PT υπ

^g 5:17 δε αντικειται αλληλοις | CT γαρ
αλληλοις αντικειται

^h 5:17 αν | CT εαν

ⁱ 5:19 μοιχεια | CT om.

^j 5:20 ειδωλολατρεία | NA PCK PT SBL WH
ειδωλολατρία

^k 5:20 φαρμακεια | WH φαρμακία

^l 5:20 ερεις | CT PCK ερις

^m 5:20 ζηλοι | CT ζηλος

ⁿ 5:20 εριθειαι | WH εριθαι

^o 5:21 φονοι | NA SBL WH om.

^p 5:21 και | CT om.

εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, ²³ ἡ ἀπρα-
 ότης, ἐγκράτεια· κατὰ τῶν τοιούτων οὐκ ἔστιν νόμος. ²⁴ Οἱ δὲ
 τοῦ ^bχριστοῦ, τὴν σάρκα ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς παθήμασιν καὶ
 ταῖς ἐπιθυμίαις.

²⁵ Εἰ ζῶμεν πνεύματι, πνεύματι καὶ στοιχῶμεν. ²⁶ Μὴ
 ἐγινώμεθα κενόδοξοι, ἀλλήλους προκαλούμενοι, ἀλλήλοις
 φθονοῦντες.

6 Ἀδελφοί, ἐὰν καὶ ^dπροληφθῇ ἄνθρωπος ἐν τινι παραπτώ-
 ματι, ὑμεῖς οἱ πνευματικοὶ καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν
 πνεύματι ^eπραότητος, σκοπῶν σεαυτὸν μὴ καὶ σὺ πειρασθῆς.
² Ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε, καὶ οὕτως ^fἀναπληρώσατε τὸν
 νόμον τοῦ χριστοῦ. ³ Εἰ γὰρ δοκεῖ τις εἶναι τι, μηδὲν ὢν, ^gἐαυ-
 τὸν φρεναπατᾷ. ⁴ τὸ δὲ ἔργον ἑαυτοῦ δοκιμαζέτω ^hἕκαστος,
 καὶ τότε εἰς ἑαυτὸν μόνον τὸ καύχημα ἔξει, καὶ οὐκ εἰς τὸν
 ἕτερον. ⁵ Ἐκαστος γὰρ τὸ ἴδιον φορτίον βαστάσει.

⁶ Κοινωνεῖτω δὲ ὁ κατηχούμενος τὸν λόγον τῷ κατηχοῦντι
 ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς. ⁷ Μὴ πλανᾶσθε, θεὸς οὐ μυκτηρίζεται· ὁ
 γὰρ ἐὰν σπείρῃ ἄνθρωπος, τοῦτο καὶ θερίσει. ⁸ Ὅτι ὁ σπείρων
 εἰς τὴν σάρκα ἑαυτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς θερίσει φθοράν· ὁ
 δὲ σπείρων εἰς τὸ πνεῦμα, ἐκ τοῦ πνεύματος θερίσει ζωὴν
 αἰώνιον. ⁹ Τὸ δὲ καλὸν ποιοῦντες μὴ ⁱἐκκακῶμεν· καιρῷ
 γὰρ ἰδίῳ θερίσομεν, μὴ ἐκλυόμενοι. ¹⁰ Ἄρα οὖν ὡς καιρὸν
^jἔχομεν, ἐργαζώμεθα τὸ ἀγαθὸν πρὸς πάντας, μάλιστα δὲ πρὸς
 τοὺς οἰκείους τῆς πίστεως.

¹¹ Ἴδετε πηλίκους ὑμῖν γράμμασιν ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί.
¹² Ὅσοι θέλουσιν εὐπροσωπῆσαι ἐν σαρκί, οὗτοι ἀναγκάζου-

^a 5:23 πραοτης | CT πρηντης

^b 5:24 χριστου | TH WH χριστου ιησου |
 NA χριστου [ιησου]

^c 5:26 γινωμεθα | TH γεινωμεθα

^d 6:1 προληφθη | CT προλημφθη

^e 6:1 πραοτητος | CT πρηντητος

^f 6:2 αναπληρωσατε | NA SBL TH

αναπληρωσατε

^g 6:3 εαυτον φρεναπατα | CT φρεναπατα
 εαυτον

^h 6:4 εκαστος | [WH]

ⁱ 6:9 εκκακωμεν | NA SBL TH εγκκακωμεν |
 WH ενκακωμεν

^j 6:10 εχομεν | WH εχωμεν

σιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, μόνον ἵνα ^aμὴ τῷ σταυρῷ τοῦ χριστοῦ διώκωνται. ¹³ Οὐδὲ γὰρ οἱ ^bπεριτετμημένοι αὐτοὶ νόμον φυλάσσουσιν, ἀλλὰ θέλουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, ἵνα ἐν τῇ ὑμετέρᾳ σαρκὶ καυχῶνται. ¹⁴ Ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ· δι' οὗ ἔμοι κόσμος ἐσταύρωται, καγὼ ^cτῷ κόσμῳ. ¹⁵ ^dἘν γὰρ χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομὴ τι ^eἰσχύει, οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ καινὴ κτίσις. ¹⁶ Καὶ ὅσοι τῷ κανόνι τούτῳ στοιχήσουσιν, εἰρήνην ἐπ' αὐτούς, καὶ ἔλεος, καὶ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοῦ θεοῦ.

¹⁷ Τοῦ λοιποῦ, κόπους μοι μηδεὶς παρεχέτω· ἐγὼ γὰρ τὰ στίγματα τοῦ ^fκυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματί μου βαστάζω.

¹⁸ Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ^gἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν, ἀδελφοί. Ἀμήν.

^a **6:12** μὴ τῷ σταυρῷ τοῦ χριστοῦ | NA
SBL TH τῷ σταυρῷ τοῦ χριστοῦ μὴ | WH
τῷ σταυρῷ τοῦ χριστοῦ [Ἰησοῦ] μὴ

^b **6:13** περιτετμημενοὶ | NA SBL TR WH
περιτεμνομενοὶ | TH περιτετμνημενοὶ

^c **6:14** τῷ | CT *om.*

^d **6:15** ἐν γὰρ χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε | CT οὔτε
γὰρ

^e **6:15** ἰσχύει | CT ἐστὶν

^f **6:17** κυρίου | CT *om.*

^g **6:18** ἡμῶν | [WH]

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ

1 Παῦλος, ἀπόστολος ^aἸησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, τοῖς ἁγίοις τοῖς οὖσιν ^bἐν Ἐφέσῳ καὶ πιστοῖς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ· **2** χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.

3 Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ^cἐν χριστῷ· **4** ^dκαθὼς ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου, εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους κατενώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγάπῃ, **5** προορίσας ἡμᾶς εἰς υἱοθεσίαν διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ εἰς αὐτόν, κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, **6** εἰς ἔπαινον δόξης τῆς χάριτος αὐτοῦ, ^eἐν ᾗ ἐχαρίτωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ ἡγαπημένῳ· **7** ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν τῶν παραπτωμάτων, κατὰ ^fτὸν πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ, **8** ᾗς ἐπερίσσευσεν εἰς ἡμᾶς ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρονήσει, **9** γνωρίσας ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ θελήματος αὐτοῦ, κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ, ἣν προέθετο ἐν αὐτῷ **10** εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν, ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ χριστῷ, ^gτὰ ἐπὶ τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς· **11** ἐν αὐτῷ, ἐν ᾧ καὶ ἐκκληρώθημεν προορισθέντες κατὰ πρόθεσιν

^a **1:1** ἰησοῦ χριστοῦ | NA SBL WH χριστοῦ ἰησοῦ

^b **1:1** ἐν ἐφέσῳ | [NA SBL WH]

^c **1:3** ἐν | ST om.

^d **1:4** καθὼς | PT καθως [καὶ]

^e **1:6** ἐν ᾗ | CT ἡς

^f **1:7** τὸν πλοῦτον | SCR το πλουτον | CT το πλουτος

^g **1:10** τα ἐπι | TR τα τε ἐν

τοῦ τὰ πάντα ἐνεργοῦντος κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, ¹² εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον ^aδόξης αὐτοῦ, τοὺς προηλπικότας ἐν τῷ χριστῷ· ¹³ ἐν ᾧ καὶ ^bὑμεῖς, ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας ὑμῶν, ἐν ᾧ καὶ πιστεύσαντες ἐσφραγίσθητε τῷ πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας τῷ ἁγίῳ, ¹⁴ ^cὅς ἐστιν ἄρραβὼν τῆς κληρονομίας ἡμῶν, εἰς ἀπολύτρωσιν τῆς περιποιήσεως, εἰς ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ.

¹⁵ Διὰ τοῦτο καὶ γώ, ἀκούσας τὴν καθ' ὑμᾶς πίστιν ἐν τῷ κυρίῳ Ἰησοῦ καὶ ^dτὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, ¹⁶ οὐ παύομαι εὐχαριστῶν ὑπὲρ ὑμῶν, μνεῖαν ^eὑμῶν ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου· ¹⁷ ἵνα ὁ θεὸς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῆς δόξης, δώῃ ὑμῖν πνεῦμα σοφίας καὶ ἀποκαλύψεως, ἐν ἐπιγνώσει αὐτοῦ· ¹⁸ πεφωτισμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ^fκαρδίας ὑμῶν, εἰς τὸ εἰδέναι ὑμᾶς τίς ἐστιν ἡ ἐλπίς τῆς κλήσεως αὐτοῦ, ^gκαὶ τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν τοῖς ἁγίοις, ¹⁹ καὶ τί τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας, κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ²⁰ ἣν ^hἐνήργησεν ἐν τῷ χριστῷ, ἐγείρας αὐτὸν ἐκ ⁱτῶν νεκρῶν, καὶ ^jἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, ²¹ ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος, καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι· ²² καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ αὐτὸν ἔδωκεν κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα τῇ ἐκκλησίᾳ, ²³ ἣτις ἐστὶν τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὸ πλήρωμα τοῦ ^kτὰ πάντα ἐν πᾶσιν πληρουμένου.

^a 1:12 δόξης | PCK TR της δοξης

^b 1:13 υμεις | PCK ημεις

^c 1:14 ος | CT ο

^d 1:15 την αγαπην | WH om.

^e 1:16 υμων | CT om.

^f 1:18 καρδιας υμων | NA WH καρδιας [υμων] | TR διανοιας υμων

^g 1:18 και | CT om.

^h 1:20 ενεργησεν | SBL WH ενεργηκεν

ⁱ 1:20 των | CT PT TR om.

^j 1:20 εκαθισεν | NA SBL WH καθισας | TH καθισας αυτον

^k 1:23 τα | TR om.

2 Καὶ ὑμᾶς ὄντας νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν καὶ ταῖς ^aἁμαρτίαις, ² ἐν αἷς ποτὲ περιπατήσατε κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ κόσμου τούτου, κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος, τοῦ πνεύματος τοῦ νῦν ἐνεργοῦντος ἐν τοῖς υἱοῖς τῆς ^bἀπειθείας· ³ ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς πάντες ἀνεστράφημέν ποτε ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ἡμῶν, ποιοῦντες τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν διανοιῶν, καὶ ^cἤμεν τέκνα φύσει ὀργῆς, ὥς καὶ οἱ λοιποί· ⁴ ὁ δὲ θεός, πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἦν ἡγάπησεν ἡμᾶς, ⁵ καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν συνεζωοποίησεν τῷ χριστῷ—χάριτί ἐστε σεσωσμένοι— ⁶ καὶ συνήγειρεν, καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν χριστῷ Ἰησοῦ· ⁷ ἵνα ἐνδείξῃται ἐν τοῖς αἰῶσιν τοῖς ἐπερχομένοις ^dτὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐφ’ ἡμᾶς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ· ⁸ τῇ γὰρ χάριτί ἐστε σεσωσμένοι διὰ ^eτῆς πίστεως, καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν· θεοῦ τὸ δῶρον· ⁹ οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα μή τις καυχῆσθαι. ¹⁰ Αὐτοῦ γὰρ ἐσμεν ποίημα, κτισθέντες ἐν χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς, οἷς προητοίμασεν ὁ θεός, ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν.

¹¹ Διὸ μνημονεύετε ὅτι ^fὑμεῖς ποτὲ τὰ ἔθνη ἐν σαρκί, οἱ λεγόμενοι ἀκροβυστία ὑπὸ τῆς λεγομένης περιτομῆς ἐν σαρκὶ χειροποιήτου, ¹² ὅτι ἦτε ^gἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ χωρὶς χριστοῦ, ἀπηλλοτριωμένοι τῆς πολιτείας τοῦ Ἰσραήλ, καὶ ξένοι τῶν διαθηκῶν τῆς ἐπαγγελίας, ἐλπίδα μὴ ἔχοντες, καὶ ἄθεοι ἐν τῷ κόσμῳ. ¹³ Νυνὶ δὲ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ ὑμεῖς οἱ ποτὲ ὄντες μακρὰν ^hἐγγὺς ἐγενήθητε ἐν τῷ αἵματι τοῦ χριστοῦ. ¹⁴ Αὐτὸς γὰρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμώφερα ἔν, καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας, ¹⁵ τὴν ἔχθραν ἐν τῇ σαρκὶ

^a 2:1 ἁμαρτίας | CT ἁμαρτίας ὑμῶν

^b 2:2 ἀπειθείας | WH ἀπειθίας

^c 2:3 ἡμεν | CT ἡμεθα

^d 2:7 τον υπερβαλλοντα πλουτον | CT το υπερβαλλον πλουτος

^e 2:8 της | CT om.

^f 2:11 υμεις ποτε | CT ποτε υμεις

^g 2:12 εν | CT om.

^h 2:13 εγγυς εγενηθητε | CT εγενηθητε εγγυς

αὐτοῦ, τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασιν, καταργήσας· ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν ^aἐαυτῷ εἰς ἓνα καινὸν ἄνθρωπον, ποιῶν εἰρήνην, ¹⁶ καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἐνὶ σώματι τῷ θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ, ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν αὐτῷ· ¹⁷ καὶ ἔλθων εὐηγγελίσατο εἰρήνην ^bὑμῖν τοῖς μακρὰν ^cκαὶ τοῖς ἐγγύς· ¹⁸ ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγήν οἱ ἀμφοτέροισι ἐν ἐνὶ πνεύματι πρὸς τὸν πατέρα. ¹⁹ Ἄρα οὖν οὐκέτι ἐστὲ ξένοι καὶ πάροικοι, ^dἀλλὰ ^eσυμπολῖται τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ θεοῦ, ²⁰ ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὅντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ ^fἸησοῦ χριστοῦ, ²¹ ἐν ᾧ ^gπᾶσα ^gοἰκοδομὴ συναρμολογουμένη αὖξει εἰς ναὸν ἅγιον ἐν κυρίῳ, ²² ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς συνοικοδομεῖσθε εἰς κατοικητήριον τοῦ θεοῦ ἐν πνεύματι.

3 Τούτου χάριν ἐγὼ Παῦλος ὁ δέσμιος τοῦ χριστοῦ ^hἸησοῦ ὑπὲρ ὑμῶν τῶν ἐθνῶν, ² εἶγε ἠκούσατε τὴν οἰκονομίαν τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ τῆς δοθείσης μοι εἰς ὑμᾶς, ³ ⁱὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν ^jἐγνώρισέν μοι τὸ μυστήριον, καθὼς προέγραψα ἐν ὀλίγῳ, ⁴ πρὸς ὃ δύνασθε ^kἀναγινώσκοντες νοῆσαι τὴν σύνεσίν μου ἐν τῷ μυστηρίῳ τοῦ χριστοῦ· ⁵ ὃ ^lἐτέραις γενεαῖς οὐκ ἐγνώρισθη τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ὥς νῦν ἀπεκαλύφθη τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ προφήταις ἐν πνεύματι· ⁶ εἶναι τὰ ἔθνη ^mσυγκληρονόμα καὶ σύσσωμα καὶ συμμετόχα τῆς ἐπαγγελίας ⁿαὐτοῦ ἐν τῷ χριστῷ, διὰ τοῦ εὐαγγελίου, ⁷ οὗ ^oἐγενόμην διάκονος κατὰ τὴν δωρεὰν τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ,

^a 2:15 εαυτω | NA TH αὐτῷ | SBL WH αὐτῷ

^b 2:17 ὑμιν | PCK ἡμιν

^c 2:17 καὶ | CT καὶ εἰρήνην

^d 2:19 ἀλλὰ | NA²⁸ ἀλλ.

^e 2:19 συμπολιταὶ | NA SBL ἐστε
συμπολιταὶ | TH WH ἐστε συνοπολιταὶ

^f 2:20 ἰησου χριστου | CT χριστου ἰησου

^g 2:21 οἰκοδομὴ | TR ἡ οἰκοδομὴ

^h 3:1 ἰησου | [NA]

ⁱ 3:3 ὅτι | [NA WH] | SBL om.

^j 3:3 ἐγνώρισεν | CT ἐγνώρισθη

^k 3:4 ἀναγινώσκοντες | TH

ἀναγινώσκοντες

^l 3:5 ἐτεραις | TR ἐν ἐτεραις

^m 3:6 συγκληρονομα καὶ σύσσωμα καὶ
συμετοχα | TH WH συγκληρονομα καὶ
σύνσωμα καὶ συμμετοχα

ⁿ 3:6 αὐτου ἐν τῷ χριστῷ | CT ἐν χριστῷ
ἰησου

^o 3:7 ἐγενόμην | CT ἐγενήθην

^aτὴν δοθεῖσάν μοι κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.
⁸ Ἐμοὶ τῷ ἐλαχιστοτέρῳ πάντων ^bἀγίων ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη,
^cἐν τοῖς ἔθνεσιν εὐαγγελίσασθαι ^dτὸν ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον
τοῦ χριστοῦ, ⁹ καὶ φωτίσαι ^eπάντας τίς ἡ ^fοἰκονομία τοῦ
μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ θεῷ
τῷ τὰ πάντα κτίσαντι ^gδιὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, ¹⁰ ἵνα γνωρισθῇ
νῦν ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπουρανίοις διὰ
τῆς ἐκκλησίας ἡ πολυποίκιλος σοφία τοῦ θεοῦ, ¹¹ κατὰ
πρόθεσιν τῶν αἰώνων ἣν ἐποίησεν ἐν ^hχριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ
ἡμῶν. ¹² ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν παρρησίαν καὶ ⁱτὴν προσαγωγὴν
ἐν πεποιθήσει διὰ τῆς πίστεως αὐτοῦ. ¹³ Διὸ αἰτοῦμαι μὴ
^jἐκκακεῖν ἐν ταῖς θλίψεσίν μου ὑπὲρ ὑμῶν, ἥτις ἐστὶν δόξα
ὑμῶν.

¹⁴ Τούτου χάριν κάμπω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν πατέρα
^kτοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ¹⁵ ἐξ οὗ ^lπᾶσα πατριὰ ἐν
οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται, ¹⁶ ἵνα ^mἡ δόξα ὑμῖν, κατὰ ⁿτὸν
πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ, δυνάμει κραταιωθῇ διὰ τοῦ
πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον, ¹⁷ κατοικῆσαι τὸν
χριστὸν διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν. ¹⁸ ἐν ἀγάπῃ ἐρ-
ριζωμένοι καὶ τεθεμελιωμένοι ἵνα ἐξισχύσητε καταλαβέσθαι
σὺν πᾶσιν τοῖς ἁγίοις τί τὸ πλάτος καὶ μήκος καὶ ^oβάθος καὶ
ὕψος, ¹⁹ γινῶναι τε τὴν ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην
τοῦ χριστοῦ, ἵνα πληρωθῇτε εἰς πᾶν τὸ πλήρωμα τοῦ θεοῦ.

²⁰ Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάντα ποιῆσαι ὑπὲρ ἐκπερισσοῦ
ὧν αἰτούμεθα ἢ νοοῦμεν, κατὰ τὴν δύναμιν τὴν ἐνεργουμένην

^a 3:7 τὴν δοθεῖσαν | CT τῆς δοθείσης

^b 3:8 ἁγίων | PT TR τῶν ἁγίων

^c 3:8 ἐν | CT om.

^d 3:8 τὸν ... πλοῦτον | CT το ... πλουτος

^e 3:9 παντας | [NA] | WH om.

^f 3:9 οἰκονομία | TR κοινωνία

^g 3:9 δια ἰησου χριστου | CT om.

^h 3:11 χριστῷ | CT τῷ χριστῷ

ⁱ 3:12 τὴν | CT om.

^j 3:13 ἐκκακεῖν | NA SBL ἐγκακεῖν | TH
WH ἐνκακεῖν

^k 3:14 τοῦ ... χριστοῦ | CT om.

^l 3:16 δωη | CT δω

^m 3:16 τὸν πλοῦτον | CT το πλουτος

ⁿ 3:18 βαθος και υψος | CT υψος και
βαθος

ἐν ἡμῖν, ²¹ αὐτῷ ἡ δόξα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ^aἐν χριστῷ Ἰησοῦ, εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

4 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγώ, ὁ δέσμιος ἐν κυρίῳ, ἀξίως περιπατήσαι τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθητε, ² μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ ^bπραότητος, μετὰ μακροθυμίας, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ, ³ σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἐνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης. ⁴ Ἐν σῶμα καὶ ἐν πνεῦμα, καθὼς ^cκαὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν. ⁵ εἰς κύριος, μία πίστις, ἐν βάπτισμα, ⁶ εἰς θεὸς καὶ πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων, καὶ διὰ πάντων, καὶ ἐν πᾶσιν ^dἡμῖν. ⁷ Ἐνὶ δὲ ἐκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη ^eἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ χριστοῦ. ⁸ Διὸ λέγει, Ἀναβὰς εἰς ὕψος ἤχημαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν, ^fκαὶ ἔδωκεν δόματα τοῖς ἀνθρώποις. ⁹ Τὸ δέ, Ἀνέβη, τί ἐστὶν εἰ μὴ ὅτι καὶ κατέβη ^gπρῶτον εἰς τὰ κατώτερα ^hμέρη τῆς γῆς; ¹⁰ Ὁ καταβάς, αὐτός ἐστιν καὶ ὁ ἀναβὰς ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν, ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα. ¹¹ Καὶ αὐτὸς ἔδωκεν τοὺς μὲν ἀποστολούς, τοὺς δὲ προφήτας, τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους, ¹² πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων, εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ χριστοῦ. ¹³ μέχρι ⁱκαταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ χριστοῦ. ¹⁴ ἵνα μηκέτι ὦμεν νήπιοι, κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας, ἐν τῇ ^jκυβεῖα τῶν ἀνθρώπων, ἐν πανουργίᾳ πρὸς τὴν ^kμεθοδεῖαν τῆς πλάνης. ¹⁵ ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ, ^lὁ χριστός,

^a 3:21 ἐν | CT καὶ ἐν

^b 4:2 πραότητος | CT πραυτητος

^c 4:4 καὶ | [WH]

^d 4:6 ἡμῖν | TR ὑμῖν | CT om.

^e 4:7 ἡ | [PT WH]

^f 4:8 καὶ | [WH] | NA SBL TH om.

^g 4:9 πρῶτον | CT om.

^h 4:9 μερη | [NA]

ⁱ 4:13 καταντησωμεν | PCK καταντησομεν

^j 4:14 κυβεια | WH κυβια

^k 4:14 μεθοδειαν | RP^{ms} WH μεθοδιαν

^l 4:15 ο | CT om.

16 ἔξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογούμενον καὶ ^aσυμβιβάζόμενον διὰ πάσης ἀφῆς τῆς ἐπιχορηγίας, κατ' ἐνέργειαν ἐν μέτρῳ ἑνὸς ἐκάστου μέρους, τὴν αὔξησιν τοῦ σώματος ποιεῖται εἰς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ.

17 Τοῦτο οὖν λέγω καὶ μαρτύρομαι ἐν κυρίῳ, μηκέτι ὑμᾶς περιπατεῖν, καθὼς καὶ τὰ ^bλοιπὰ ἔθνη περιπατεῖ ἐν ματαιότητι τοῦ νοῦς αὐτῶν, 18 ^cἐσκοτισμένοι τῇ διανοίᾳ, ὄντες ἀπηλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς τοῦ θεοῦ διὰ τὴν ἄγνοιαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς, διὰ τὴν πώρωσιν τῆς καρδίας αὐτῶν. 19 οἵτινες ἀπηλγηκότες ἑαυτοὺς παρέδωκαν τῇ ἀσελγείᾳ, εἰς ἐργασίαν ἀκαθαρσίας πάσης ἐν πλεονεξίᾳ. 20 Ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἐμάθετε τὸν χριστόν, 21 εἶγε αὐτὸν ἠκούσατε καὶ ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε, καθὼς ἐστὶν ἀλήθεια ἐν τῷ Ἰησοῦ. 22 ἀποθέσθαι ὑμᾶς, κατὰ τὴν προτέραν ἀναστροφὴν, τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον, τὸν φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης. 23 ἀνανεοῦσθαι δὲ τῷ πνεύματι τοῦ νοῦς ὑμῶν, 24 καὶ ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρωπον, τὸν κατὰ θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀληθείας.

25 Διὸ ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ· ὅτι ἐσμὲν ἀλλήλων μέλη. 26 Ὁργίζεσθε καὶ μὴ ἁμαρτάνετε· ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυνέτω ἐπὶ ^dτῷ παροργισμῷ ὑμῶν. 27 ^eμηδὲ δίδοτε τόπον τῷ διαβόλῳ. 28 Ὁ κλέπτων μηκέτι κλεπτέτω· μᾶλλον δὲ κοπιᾷτω, ἐργαζόμενος ^fτὸ ἀγαθὸν ταῖς χερσίν, ἵνα ἔχῃ μεταδιδόναι τῷ χρεῖαν ἔχοντι. 29 Πᾶς λόγος σαπρὸς ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω, ^gἀλλ' εἴ τις ἀγαθὸς πρὸς οἰκοδομὴν τῆς χρείας, ἵνα δῶ χάριν τοῖς ἀκούουσιν. 30 Καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τοῦ

^a 4:16 συμβιβάζομενον | TH WH
συνβιβάζομενον

^b 4:17 λοιπὰ | CT om.

^c 4:18 ἐσκοτισμένοι | CT ἐσκοτωμένοι

^d 4:26 τῷ | [NA] | SBL TH WH om.

^e 4:27 μηδε | TR μητε

^f 4:28 το ἀγαθον ταῖς χερσιν | WH ταῖς
χερσιν το ἀγαθον | SBL TH ταῖς ἰδίαις
χερσιν το ἀγαθον | NA ταῖς [ἰδίαις]
χερσιν το ἀγαθον

^g 4:29 ἀλλ' | NA²⁷ SBL TH WH ἀλλα

θεοῦ, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως. ³¹ Πᾶσα πικρία καὶ θυμὸς καὶ ὀργὴ καὶ κραυγὴ καὶ βλασφημία ἀρθήτω ἀφ’ ὑμῶν, σὺν πάσῃ κακίᾳ. ³² ^aγίνεσθε δὲ εἰς ἀλλήλους χρηστοί, εὖσπλαγχοι, χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, καθὼς καὶ ὁ θεὸς ἐν χριστῷ ἔχαρίσατο ^bἡμῖν.

5 ^cΓίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ θεοῦ, ὡς τέκνα ἀγαπητά. ² καὶ περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ χριστὸς ἠγάπησεν ^dἡμᾶς, καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν προσφορὰν καὶ θυσίαν τῷ θεῷ εἰς ὁσμὴν εὐωδίας. ³ Πορνεία δὲ καὶ ^eπᾶσα ἀκαθαρσία ἢ πλεονεξία μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν, καθὼς ^fπρέπει ἀγίοις. ⁴ καὶ αἰσχροτήτης, καὶ μωρολογίας, ἢ εὐτραπελίας, ^fτὰ οὐκ ἀνήκοντα· ἀλλὰ μᾶλλον εὐχαριστία. ⁵ Τοῦτο γάρ ^gἐστε ^hγινώσκοντες, ὅτι πᾶς πόρνος, ἢ ἀκάθαρτος, ἢ πλεονέκτης, ⁱὅς ἐστιν εἰδωλολάτρης, οὐκ ἔχει κληρονομίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ χριστοῦ καὶ θεοῦ. ⁶ Μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω κενοῖς λόγοις· διὰ ταῦτα γὰρ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ^jἀπειθείας. ⁷ Μὴ οὖν ^kγίνεσθε ^lσυμμέτοχοι αὐτῶν. ⁸ Ἥτε γὰρ ποτε σκότος, νῦν δὲ φῶς ἐν κυρίῳ· ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε— ⁹ ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ ^mπνεύματος ἐν πάσῃ ἀγαθῇ— ⁿσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ— ¹⁰ δοκιμάζοντες τί ἐστιν εὐάρεστον τῷ κυρίῳ. ¹¹ καὶ μὴ ⁿσυγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκάρποις τοῦ σκότους, μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγγετε. ¹² τὰ γὰρ κρυφῇ ^oγινόμενα ὑπ’ αὐτῶν αἰσchrόν ἐστιν καὶ λέγειν. ¹³ Τὰ δὲ πάντα ἐλεγχόμενα ὑπὸ τοῦ φωτὸς φανεροῦνται· πᾶν γὰρ τὸ φανερούμενον φῶς ἐστίν. ¹⁴ Διὸ λέγει, ^pἘγειρε ὁ

^a 4:32 γινεσθε δε | NA WH γινεσθε [δε] |

TH γεινεσθε δε | SBL γινεσθε

^b 4:32 ἡμιν | NA PCK SBL TR WH υμιν

^c 5:1 γινεσθε | TH γεινεσθε

^d 5:2 ἡμας ... ἡμων | WH υμας ... υμων

^e 5:3 πασα ακαθαρσια | CT ακαθαρσια
πασα

^f 5:4 τα ουκ ανηκοντα | CT α ουκ ανηκεν

^g 5:5 εστε | CT PCK ιστε

^h 5:5 γινωσκοντες | TH γεινωσκοντες

ⁱ 5:5 ος | CT ο

^j 5:6 απειθειας | WH απειθιας

^k 5:7 γινεσθε | TH γεινεσθε

^l 5:7 συμμετοχοι | TH WH συνμετοχοι

^m 5:9 πνευματος | CT φωτος

ⁿ 5:11 συγκοινωνειτε | TH WH
συνκοινωνειτε

^o 5:12 γινομενα | TH γεινομενα

^p 5:14 εγειρε | PCK TR εγειραι

καθεύδων καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐπιφάνῃ σοι ὁ χριστός.

¹⁵ Βλέπετε οὖν ^aπῶς ἀκριβῶς περιπατεῖτε, μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σοφοί, ¹⁶ ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραὶ εἰσιν. ¹⁷ Διὰ τοῦτο μὴ ^bγίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ ^cσυνιέντες τί τὸ θέλημα τοῦ κυρίου. ¹⁸ Καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ἐστὶν ἀσωτία, ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν πνεύματι, ¹⁹ λαλοῦντες ἑαυτοῖς ^dψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ᾗδοντες καὶ ψάλλοντες ^eἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ κυρίῳ, ²⁰ εὐχαριστοῦντες πάντοτε ὑπὲρ πάντων ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ τῷ θεῷ καὶ πατρί, ²¹ ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ ^fχριστοῦ.

²² Αἱ γυναῖκες, τοῖς ἰδίῳις ἀνδράσιν ^gὑποτάσσεσθε, ὡς τῷ κυρίῳ. ²³ Ὅτι ^hἡ ἀνήρ ἐστὶν κεφαλὴ τῆς γυναικός, ὡς καὶ ὁ χριστὸς κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας, ⁱκαὶ αὐτός ἐστιν σωτὴρ τοῦ σώματος. ²⁴ ^jἌλλ' ^kὥσπερ ἡ ἐκκλησία ὑποτάσσεται τῷ χριστῷ, οὕτως καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς ^lἰδίῳις ἀνδράσιν ἐν παντί. ²⁵ Οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας ^mἑαυτῶν, καθὼς καὶ ὁ χριστὸς ἠγάπησεν τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς. ²⁶ ἵνα αὐτὴν ἀγιάσῃ, καθαρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι, ²⁷ ἵνα παραστήσῃ ⁿαὐτὴν ἑαυτῷ ἑνδοξὸν τὴν ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσαν σπῖλον ἢ ῥυτίδα ἢ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ᾦ ἁγία καὶ ἄμωμος. ²⁸ Οὕτως ὀφείλουσιν ^oοἱ ἄνδρες ἀγαπᾶν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα. Ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ἑαυτὸν ἀγαπᾷ. ²⁹ οὐδεὶς γάρ

^a 5:15 πῶς ακριβῶς | CT ακριβως πως

^b 5:17 γινεσθε | TH γεινεσθε

^c 5:17 συνιεντες | CT συνιετε

^d 5:19 ψαλμοις | NA [εν] ψαλμοις

^e 5:19 εν | CT om.

^f 5:21 χριστου | HF PCK RP^{mg} TR θεου

^g 5:22 υποτασσεσθε | NA SBL WH om. | TH υποτασσεσθωσαν

^h 5:23 ανηρ | TR ο ανηρ | PT [ο] ανηρ

ⁱ 5:23 και αυτος εστιν | CT αυτος

^j 5:24 αλλ | NA²⁷ SBL TH WH αλλα

^k 5:24 ωσπερ | CT ως

^l 5:24 ιδιοις | CT om.

^m 5:25 εαυτων | CT om.

ⁿ 5:27 αυτην | CT αυτος

^o 5:28 οι | SBL TH και οι | NA WH [και] οι

ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ^aἐμίσησεν, ^bἀλλ' ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτήν, καθὼς καὶ ὁ ^cκύριος τὴν ἐκκλησίαν· ³⁰ ὅτι μέλη ἐσμὲν τοῦ σώματος αὐτοῦ, ^dἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ. ³¹ Ἀντὶ τούτου καταλείπει ἄνθρωπος ^eτὸν πατέρα ^fαὐτοῦ καὶ ^gτὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται ^hπρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. ³² Τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν· ἐγὼ δὲ λέγω εἰς χριστὸν καὶ ⁱεἰς τὴν ἐκκλησίαν. ³³ Πλὴν καὶ ὑμεῖς οἱ καθ' ἓνα, ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἀγαπάτω ὡς ἑαυτόν· ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα.

6 Τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν ^jἐν κυρίῳ· τοῦτο γάρ ἐστιν δίκαιον. ² Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα ἣτις ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ, ³ ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ ἔση μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς γῆς. ⁴ Καὶ οἱ πατέρες, μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ^kἀλλ' ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ κυρίου.

⁵ Οἱ δοῦλοι, ὑπακούετε τοῖς ^lκυρίοις κατὰ σάρκα, μετὰ φόβου καὶ τρόμου, ἐν ἀπλότητι τῆς καρδίας ὑμῶν, ὡς τῷ χριστῷ· ⁶ μὴ κατ' ^mὀφθαλμοδουλείαν ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ὡς δοῦλοι ⁿτοῦ χριστοῦ, ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ἐκ ψυχῆς, ⁷ μετ' εὐνοίας δουλεύοντες ^oὡς τῷ κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις· ⁸ εἰδότες ὅτι ^pὁ ἐάν τι ἕκαστος ποιήσῃ ἀγα-

^a 5:29 ἐμίσησεν | TH ἐμείσησεν

^b 5:29 ἀλλ' | NA²⁷ PCK SBL TH WH ἀλλά

^c 5:29 κυριος | CT χριστος

^d 5:30 ἐκ ... ὀστέων αὐτοῦ | CT om.

^e 5:31 τὸν | [NA WH]

^f 5:31 αὐτοῦ | CT om.

^g 5:31 τὴν | [NA WH]

^h 5:31 πρὸς τὴν γυναῖκα | SBL τὴν γυναῖκα

ⁱ 5:32 εἰς | [WH]

^j 6:1 ἐν κυρίῳ | [NA WH]

^k 6:4 ἀλλ' | NA²⁷ SBL TH WH ἀλλά

^l 6:5 κυριοις κατὰ σάρκα | CT κατὰ σάρκα κυριοις

^m 6:6 οφθαλμοδουλειαν | NA PCK PT SBL WH οφθαλμοδουλιαν

ⁿ 6:6 τοῦ | [PT] | CT om.

^o 6:7 ὡς | [PT] | PCK ST om.

^p 6:8 ο εαν τι εκαστος | HF εαν τι εκαστος | NA WH εκαστος εαν τι | TH εκαστος ο εαν | SBL εκαστος ο αν

^d 5:30 ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ N² D F G (K) L P Ψ 049 056 075 0142 (0150) (0151) 0278 0285 0319 1841 1862 1900 (0150: om. ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ; K 0151: τοῦ σώματος for τῶν ὀστέων) | om. Φ⁴⁶ N* A B 048 33 2464

θόν, τοῦτο ^aκομίζεται παρὰ τοῦ κυρίου, εἴτε δοῦλος, εἴτε ἐλεύθερος. ⁹ Καὶ οἱ κύριοι, τὰ αὐτὰ ποιεῖτε πρὸς αὐτούς, ἀνιέντες τὴν ἀπειλήν· εἰδότες ὅτι καὶ ^bὑμῶν αὐτῶν ὁ κύριός ἐστιν ἐν οὐρανοῖς, καὶ ^cπροσωποληψία οὐκ ἔστιν παρ' αὐτῷ.

¹⁰ ^dΤὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου, ἐνδυναμοῦσθε ἐν κυρίῳ, καὶ ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. ¹¹ Ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ θεοῦ, πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στήναι πρὸς τὰς ^eμεθοδεῖας τοῦ διαβόλου. ¹² Ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλῃ πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκοτίου ^fτοῦ αἰῶνος τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανοῖς. ¹³ Διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ θεοῦ, ἵνα δυνηθῇτε ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ, καὶ ἅπαντα κατεργασάμενοι στήναι. ¹⁴ Στήτε οὖν περιζωσάμενοι τὴν ὀσφὸν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης, ¹⁵ καὶ ὑποδησάμενοι τοὺς πόδας ἐν ἐτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης· ¹⁶ ^gἐπὶ πᾶσιν ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως, ἐν ᾧ δυνήσεσθε πάντα τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ ^hτὰ πεπυρωμένα σβέσαι. ¹⁷ Καὶ τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου ⁱδέξασθαι, καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ πνεύματος, ὃ ἐστιν ῥῆμα θεοῦ· ¹⁸ διὰ πάσης προσευχῆς καὶ δεήσεως προσευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ ἐν πνεύματι, καὶ εἰς αὐτὸ ^jτοῦτο ἄγρυπνοῦντες ἐν πάσῃ προσκαρτερήσει καὶ δεήσει περὶ πάντων τῶν ἁγίων, ¹⁹ καὶ ὑπὲρ ἑμοῦ, ἵνα μοι ^kδοθῇ λόγος ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματός μου ἐν παρρησίᾳ γνωρίσαι τὸ

^a 6:8 κομίζεται παρα του | CT κομίζεται παρα

^b 6:9 υμων αυτων | CT αυτων και υμων

^c 6:9 προσωποληψια | CT προσωπολημψια

^d 6:10 το λοιπον αδελφοι μου | CT του λοιπου

^e 6:11 μεθοδεις | WH μεθοδιας

^f 6:12 του αιωνος | CT om.

^g 6:16 επι | CT εν

^h 6:16 τα | [NA WH] | SBL om.

ⁱ 6:17 δεξασθαι | CT PT TR δεξασθε

^j 6:18 τουτο | CT om.

^k 6:19 δοθη | TR δοθειη

μυστήριον ^aτοῦ εὐαγγελίου, ²⁰ ὑπὲρ οὗ πρεσβεύω ἐν ἀλύσει, ἵνα ἐν αὐτῷ παρρησιάσωμαι, ὥς δεῖ με λαλῆσαι.

²¹ Ἵνα δὲ ^bεἰδῆτε καὶ ὑμεῖς τὰ κατ' ἐμέ, τί πράσσω, πάντα ^cὑμῖν γνωρίσει Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος ἐν κυρίῳ· ²² ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν, καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν.

²³ Εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ. ²⁴ Ἡ χάρις μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν χριστὸν ἐν ἀφθαρσίᾳ. ^dἈμήν.

^a 6:19 του ευαγγελιου | [WH]

^b 6:21 ειδητε και υμεις | TH και υμεις
ειδητε

^c 6:21 υμιν γνωρισει | CT γνωρισει υμιν

^d 6:24 αμην | CT SCR om.

ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ

1 Παῦλος καὶ Τιμόθεος, δοῦλοι ^aἸησοῦ χριστοῦ, πᾶσιν τοῖς ἁγίοις ἐν χριστῷ Ἰησοῦ τοῖς οὖσιν ἐν Φιλίπποις, σὺν ἐπισκόποις καὶ διακόνοις· **2** χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.

3 Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου ἐπὶ πάσῃ τῇ μνεΐᾳ ὑμῶν, **4** πάντοτε ἐν πάσῃ δεήσῃ μου ὑπὲρ πάντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς τὴν δέησιν ποιούμενος, **5** ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον, ἀπὸ ^bπρώτης ἡμέρας ἄχρι τοῦ νῦν· **6** πεποιθῶς αὐτὸ τοῦτο, ὅτι ὁ ἐναρξάμενος ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγαθὸν ἐπιτελέσει ἄχρι ἡμέρας ^cχριστοῦ Ἰησοῦ· **7** καθὼς ἐστὶν δίκαιον ἐμοὶ τοῦτο φρονεῖν ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, διὰ τὸ ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμᾶς, ἔν τε τοῖς δεσμοῖς μου καὶ ^dἐν τῇ ἀπολογίᾳ καὶ βεβαιώσει τοῦ εὐαγγελίου, ^eσυγκοινωνούς μου τῆς χάριτος πάντας ὑμᾶς ὄντας. **8** Μάρτυς γάρ μού ^fἐστὶν ὁ θεός, ὡς ἐπιποθῶ πάντας ὑμᾶς ἐν σπλάγχνοις ^gἸησοῦ χριστοῦ. **9** Καὶ τοῦτο προσεύχομαι, ἵνα ἡ ἀγάπη ὑμῶν ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον περισσεύῃ ἐν ἐπιγνώσει καὶ πάσῃ αἰσθήσει, **10** εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τὰ διαφέροντα, ἵνα ἦτε εἰλικρινεῖς καὶ ἀπρόσκοποι εἰς ἡμέραν χριστοῦ, **11** πεπληρωμένοι ^hκαρπῶν

^a **1:1** ἰησου χριστου | CT χριστου ἰησου

συγκοινωνους

^b **1:5** πρωτης | CT της πρωτης

^f **1:8** εστιν | CT om.

^c **1:6** χριστου ἰησου | PCK PT TR WH ἰησου χριστου

^g **1:8** ἰησου χριστου | CT χριστου ἰησου

^d **1:7** εν | TR om.

^h **1:11** καρπων δικαιοσυνης των | CT

καρπον δικαιοσυνης τον

^e **1:7** συγκοινωνους | TH WH

δικαιοσύνης τῶν διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον θεοῦ.

¹² ^aΓινώσκειν δὲ ὑμᾶς βούλομαι, ἀδελφοί, ὅτι τὰ κατ' ἐμὲ μᾶλλον εἰς προκοπὴν τοῦ εὐαγγελίου ἐλήλυθεν· ¹³ ὥστε τοὺς δεσμούς μου φανεροὺς ἐν χριστῷ γενέσθαι ἐν ὅλῳ τῷ πραιτωρίῳ καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν, ¹⁴ καὶ τοὺς πλείονας τῶν ἀδελφῶν ἐν κυρίῳ, πεπειθότας τοῖς δεσμοῖς μου, περισσοτέρως τολμᾶν ἀφόβως τὸν ^bλόγον λαλεῖν. ¹⁵ Τινὲς μὲν καὶ διὰ φθόνον καὶ ἔριν, τινὲς δὲ καὶ δι' εὐδοκίαν τὸν χριστὸν κηρύσσουσιν· ¹⁶ ^cοἱ μὲν ἐξ ἐριθείας τὸν χριστὸν καταγγέλλουσιν, οὐχ ἄγνως, οἰόμενοι θλίψιν ἐπιφέρειν τοῖς δεσμοῖς μου· ¹⁷ οἱ δὲ ἐξ ἀγάπης, εἰδότες ὅτι εἰς ἀπολογίαὶν τοῦ εὐαγγελίου κείμει. ¹⁸ Τί γάρ; ^dΠλὴν παντὶ τρόπῳ, εἴτε προφάσει εἴτε ἀληθείᾳ, χριστὸς καταγγέλλεται· καὶ ἐν τούτῳ χαίρω, ἀλλὰ καὶ χαρήσομαι. ¹⁹ Οἶδα γὰρ ὅτι τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν διὰ τῆς ὑμῶν δεήσεως, καὶ ἐπιχορηγίας τοῦ πνεύματος Ἰησοῦ χριστοῦ, ²⁰ κατὰ τὴν ^eἀποκαταδοκίαν καὶ ἐλπίδα μου, ὅτι ἐν οὐδενὶ αἰσχυνθήσομαι, ἀλλ' ἐν πάσῃ παρρησίᾳ, ὡς πάντοτε, καὶ νῦν μεγαλυνθήσεται χριστὸς ἐν τῷ σώματί μου, εἴτε διὰ ζωῆς εἴτε διὰ θανάτου. ²¹ Ἐμοὶ γὰρ τὸ ζῆν, χριστός· καὶ τὸ ἀποθανεῖν, κέρδος. ²² Εἰ δὲ τὸ ζῆν ἐν σαρκί, τοῦτό μοι καρπὸς ἔργου· καὶ τί αἰρήσομαι οὐ γνωρίζω. ²³ Συνέχομαι ^fδὲ ἐκ τῶν δύο, τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι καὶ σὺν χριστῷ εἶναι, ^gπολλῷ μᾶλλον κρεῖσσον· ²⁴ τὸ δὲ ἐπιμένειν ^hἐν τῇ σαρκὶ ἀναγκαιότερον δι' ὑμᾶς. ²⁵ Καὶ τοῦτο πεποιθώς οἶδα ὅτι μενῶ, καὶ ⁱσυμπαραμενῶ πᾶσιν ὑμῖν εἰς τὴν ὑμῶν προκοπὴν καὶ

^a 1:12 γινώσκειν | TH γεινώσκειν

^b 1:14 λόγον | WH λόγον του θεου

^c 1:16–17 οἱ μὲν ἐξ ἐριθείας ... θλίψιν ἐπιφέρειν τοῖς δεσμοῖς μου [17] οἱ δὲ ἐξ ἀγάπης ... κείμει | CT οἱ μὲν ἐξ ἀγάπης ... κείμει [17] οἱ δὲ ἐξ ἐριθείας (WH ἐριθείας) ... θλίψιν ἐπιφέρειν τοῖς δεσμοῖς μου

^d 1:18 πλὴν | CT πλὴν οτι

^e 1:20 ἀποκαταδοκίαν | PCK καταδοκίαν

^f 1:23 δε | TR γαρ

^g 1:23 πολλῷ | SBL TH WH πολλῷ γαρ | NA PT πολλῷ [γαρ]

^h 1:24 ἐν | [NA] | TH WH om.

ⁱ 1:25 συμπαραμενῶ | CT παραμενῶ

χαρὰν τῆς πίστεως, ²⁶ ἵνα τὸ καύχημα ὑμῶν περισσεύῃ ἐν χριστῷ ^a Ἰησοῦ ἐν ἐμοί, διὰ τῆς ἐμῆς παρουσίας πάλιν πρὸς ὑμᾶς. ²⁷ Μόνον ἀξίως τοῦ εὐαγγελίου τοῦ χριστοῦ πολιτεύεσθε, ἵνα εἴτε ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ὑμᾶς, εἴτε ἀπὼν, ^b ἀκούσω τὰ περὶ ὑμῶν, ὅτι στήκετε ἐν ἐνὶ πνεύματι, μιᾷ ψυχῇ συναθροῦντες τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελίου, ²⁸ καὶ μὴ πτυρόμενοι ἐν μηδενὶ ὑπὸ τῶν ἀντικειμένων· ἥτις ^c αὐτοῖς μὲν ἐστὶν ἔνδειξις ἀπωλείας, ^d ὑμῖν δὲ σωτηρίας, καὶ τοῦτο ἀπὸ θεοῦ. ²⁹ ὅτι ὑμῖν ἐχαρίσθη τὸ ὑπὲρ χριστοῦ, οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πιστεύειν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν. ³⁰ τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἔχοντες οἷον ^e εἴδετε ἐν ἐμοί, καὶ νῦν ἀκούετε ἐν ἐμοί.

2 Εἴ τις οὖν παράκλησις ἐν χριστῷ, εἴ τι παραμύθιον ἀγάπης, εἴ τις κοινωνία πνεύματος, εἴ ^f τις σπλάγχνα καὶ ^g οἰκτιρμοί, ² πληρώσατέ μου τὴν χαράν, ἵνα τὸ αὐτὸ φρονῶντε, τὴν αὐτὴν ἀγάπην ἔχοντες, ^h σύμψυχοι, τὸ ἐν φρονοῦντες. ³ μηδὲν ⁱ κατὰ ἐριθείαν ἢ κενοδοξίαν, ἀλλὰ τῇ ταπεινοφροσύνῃ ἀλλήλους ἡγούμενοι ὑπερέχοντας ἑαυτῶν. ⁴ μὴ τὰ ἑαυτῶν ἰᾷκαστος ^k σκοπεῖτε, ἀλλὰ ^l καὶ τὰ ἐτέρων ^m ἰᾷκαστος. ⁵ Τοῦτο ⁿ γὰρ φρονεῖσθω ἐν ὑμῖν ὃ καὶ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. ⁶ ὃς ἐν μορφῇ θεοῦ ὑπάρχων, οὐχ ἄρπαγμόν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα θεῷ, ⁷ ὁ ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσεν, μορφὴν δούλου λαβών, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος. ⁸ καὶ σχήματι εὐρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος, ἐταπείνωσεν ἑαυτόν, γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ. ⁹ Διὸ καὶ ὁ θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσεν, καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ ^p ὄνομα τὸ ὑπὲρ πάντων ὄνομα. ¹⁰ ἵνα

^a 1:26 ἰησοῦ | [PT]

^b 1:27 ἀκούσω | NA SBL WH ἀκούω

^c 1:28 αὐτοῖς μὲν ἐστὶν | CT ἐστὶν αὐτοῖς

^d 1:28 ὑμῖν | CT ὑμῶν

^e 1:30 εἴδετε | ST ἰδετε

^f 2:1 τις | PCK τι | TR τίνα

^g 2:1 οἰκτιρμοί | TH οἰκτειρμοί

^h 2:2 σύμψυχοι | TH WH συνψυχοι

ⁱ 2:3 κατὰ ἐριθείαν ἢ | NA SBL TH κατὰ

ἐριθείαν μηδὲ κατὰ | WH κατὰ ἐριθείαν

μηδὲ κατὰ

^j 2:4 ἑκαστος | SBL WH ἑκαστοί

^k 2:4 σκοπεῖτε | CT σκοποῦντες

^l 2:4 καὶ τὰ | NA [καὶ] τὰ | PCK καὶ τὸ

^m 2:4 ἑκαστος | CT ἑκαστοί

ⁿ 2:5 γὰρ φρονεῖσθω | CT φρονεῖτε

^o 2:7 ἀλλ' | NA²⁷ SBL TH WH ἀλλὰ

^p 2:9 ὄνομα | CT τὸ ὄνομα

ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψη ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων, ¹¹ καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται ὅτι κύριος Ἰησοῦς χριστός, εἰς δόξαν θεοῦ πατρός.

¹² Ὡστε, ἀγαπητοί μου, καθὼς πάντοτε ὑπηρετοῦσατε, μὴ ὥς ἐν τῇ παρουσίᾳ μου μόνον, ἀλλὰ νῦν πολλῷ μᾶλλον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου, μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργάζεσθε· ¹³ ὁ θεὸς γὰρ ἐστὶν ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ τὸ θέλειν καὶ τὸ ἐνεργεῖν ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας. ¹⁴ Πάντα ποιεῖτε χωρὶς γογγυσμῶν καὶ διαλογισμῶν, ¹⁵ ἵνα γένησθε ἄμεμπτοι καὶ ἀκέραιοι, τέκνα θεοῦ ἀμώμητα ἐν μέσῳ γενεᾶς σκολιᾶς καὶ διεστραμμένης, ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ, ¹⁶ λόγον ζωῆς ἐπέχοντες, εἰς καύχημα ἡμῶν εἰς ἡμέραν χριστοῦ, ὅτι οὐκ εἰς κενὸν ἔδραμον, οὐδὲ εἰς κενὸν ἐκοπίασα. ¹⁷ Ἄλλ’ εἰ καὶ σπένδομαι ἐπὶ τῇ θυσίᾳ καὶ λειτουργίᾳ τῆς πίστεως ὑμῶν, χαίρω καὶ συγχαίρω πᾶσιν ὑμῖν· ¹⁸ τὸ δ’ αὐτὸ καὶ ὑμεῖς χαίρετε καὶ συγχαίρετέ μοι.

¹⁹ Ἐλπίζω δὲ ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ, Τιμόθεον ταχέως πέμψαι ὑμῖν, ἵνα καγὼ εὐψυχῶ, γνοὺς τὰ περὶ ὑμῶν. ²⁰ Οὐδένα γὰρ ἔχω ἰσόψυχον, ὅστις γνησίως τὰ περὶ ὑμῶν μεριμνήσει. ²¹ Οἱ πάντες γὰρ τὰ ἑαυτῶν ζητοῦσιν, οὐ τὰ χριστοῦ Ἰησοῦ. ²² Τὴν δὲ δοκιμὴν αὐτοῦ γινώσκετε, ὅτι ὡς πατρὶ τέκνον, σὺν ἡμῶν ἐδούλευσεν εἰς τὸ εὐαγγέλιον. ²³ Τοῦτον μὲν οὖν ἐλπίζω πέμψαι, ὡς ἂν ἀπιδῶ τὰ περὶ ἐμέ, ἐξαυτῆς· ²⁴ πέποιθα δὲ ἐν κυρίῳ, ὅτι καὶ αὐτὸς ταχέως ἐλεύσομαι. ²⁵ Ἀναγκαῖον δὲ ἡγησάμην Ἐπαφρόδιτον τὸν ἀδελφὸν καὶ συνεργὸν καὶ ἰσυστρατιώτην μου, ὑμῶν δὲ ἀπόστολον, καὶ λειτουργὸν

^a 2:12 ως | [WH]

^b 2:13 ο | CT om.

^c 2:15 αμώμητα εν μεσω | CT αμωμα
μεσον

^d 2:17 αλλ | NA²⁷ SBL WH αλλα

^e 2:17–18 συγχαίρω ... συγχαίρετε | TH
WH συνχαίρω ... συνχαίρετε

^f 2:18 δ | CT δε

^g 2:21 χριστου ιησου | NA SBL TH ιησου
χριστου | TR του χριστου ιησου

^h 2:22 γινωσκετε | TH γεινωσκετε

ⁱ 2:23 απιδω | CT αφιδω

^j 2:25 συστρατιωτην | TH WH
συνστρατιωτην

τῆς χρειᾶς μου, πέμψαι πρὸς ὑμᾶς· ²⁶ ἐπειδὴ ἐπιποθῶν ἦν πάντας ^a ὑμᾶς, καὶ ἀδελμονῶν, διότι ἠκούσατε ὅτι ἡσθένησεν· ²⁷ καὶ γὰρ ἡσθένησεν παραπλήσιον ^b θανάτῳ, ^c ἀλλὰ ὁ θεὸς ^d αὐτὸν ἠλέησεν, οὐκ αὐτὸν δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐμέ, ἵνα μὴ λύπην ἐπὶ ^e λύπην σχῶ. ²⁸ Σπουδαιοτέρως οὖν ἔπεμψα αὐτόν, ἵνα, ἰδόντες αὐτὸν πάλιν, χαρῆτε, καὶ γὰρ ἀλυπότερος ὢ. ²⁹ Προσδέχεσθε οὖν αὐτὸν ἐν κυρίῳ μετὰ πάσης χαρᾶς, καὶ τοὺς τοιούτους ἐντίμους ἔχετε· ³⁰ ὅτι διὰ τὸ ἔργον τοῦ χριστοῦ μέχρι θανάτου ἡγγισεν, ^f παραβουλευσάμενος τῇ ψυχῇ, ἵνα ^h ἀναπληρώσῃ τὸ ὑμῶν ὑστέρημα τῆς πρὸς με λειτουργίας.

3 Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου, χαίρετε ἐν κυρίῳ. Τὰ αὐτὰ γράφειν ὑμῖν, ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀκνηρόν, ὑμῖν δὲ ⁱ ἀσφαλές. ² Βλέπετε τοὺς κύνας, βλέπετε τοὺς κακοὺς ἐργάτας, βλέπετε τὴν κατατομὴν· ³ ἡμεῖς γὰρ ἐσμεν ἡ περιτομή, οἱ πνεύματι ^j θεοῦ λατρεύοντες, καὶ καυχώμενοι ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ οὐκ ἐν σαρκὶ πεποιθότες· ⁴ καίπερ ἐγὼ ἔχων πεποιθήσιν καὶ ἐν σαρκί· εἴ τις δοκεῖ ἄλλος πεποιθέναι ἐν σαρκί, ἐγὼ μᾶλλον· ⁵ ^k περιτομῇ ὀκταήμερος, ἐκ γένους Ἰσραὴλ, φυλῆς ^l Βενιαμίν, Ἑβραῖος ἐξ Ἑβραίων, κατὰ νόμον Φαρισαῖος, ⁶ κατὰ ^m ζήλον διώκων τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ δικαιοσύνην τὴν ἐν νόμῳ γενόμενος ἄμεμπτος. ⁷ ⁿ Ἀλλ' ἅτινα ἦν μοι κέρδη, ταῦτα ἡγῆμαι διὰ τὸν χριστὸν ζημίαν. ⁸ Ἀλλὰ ^o μὲν οὖν καὶ ἡγοῦμαι πάντα ζημίαν εἶναι διὰ τὸ ὑπερέχον τῆς γνώσεως χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου μου· δι' ὃν τὰ πάντα ἐζημιώθην, καὶ

^a 2:26 υμᾶς | WH υμᾶς [ιδεῖν]

^b 2:27 θανατῷ | PT WH θανατου

^c 2:27 ἀλλὰ | HF NA²⁸ PCK PT TR ἀλλ

^d 2:27 αὐτον ηλεησεν | CT ηλεησεν αυτον

^e 2:27 λυπην | TR λυπη

^f 2:30 του χριστου | NA SBL TH χριστου |

WH κυριου

^g 2:30 παραβουλευσαμενος | CT

παραβολευσαμενος

^h 2:30 αναπληρωση | PCK πληρωση

ⁱ 3:1 ασφαλες | HF PCK το ασφαλες

^j 3:3 θεου | TR θεω

^k 3:5 περιτομή | TR περιτομή

^l 3:5 βενιαμιν | TH WH βενιαμιν

^m 3:6 ζηλον | CT ζηλος

ⁿ 3:7 ἀλλ | [NA²⁸] | SBL TH WH ἀλλὰ | NA²⁷

[ἀλλὰ]

^o 3:8 μεν ουν | CT PT TR μενουγγε

ἡγοῦμαι σκύβαλα ^aεἶναι, ἵνα χριστὸν κερδήσω, ⁹ καὶ εὐρεθῶ ἐν αὐτῷ, μὴ ἔχων ἐμὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου, ἀλλὰ τὴν διὰ πίστεως χριστοῦ, τὴν ἐκ θεοῦ δικαιοσύνην ἐπὶ τῇ πίστει· ¹⁰ τοῦ γινῶναι αὐτὸν καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ, καὶ ^bτὴν κοινωνίαν τῶν παθημάτων αὐτοῦ, ^cσυμμορφούμενος τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, ¹¹ εἴ πως καταντήσω εἰς τὴν ἐξανάστασιν ^dτῶν νεκρῶν. ¹² Οὐχ ὅτι ἤδη ἔλαβον, ἢ ἤδη τετελείωμαι· διώκω δέ, εἰ καὶ καταλάβω ἐφ' ᾧ καὶ ^eκατελήφθην ὑπὸ ^fτοῦ χριστοῦ Ἰησοῦ. ¹³ Ἀδελφοί, ἐγὼ ἐμαυτὸν ^gοὐ λογίζομαι κατελιφέναι· ἐν δέ, τὰ μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανόμενος, τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος, ¹⁴ κατὰ σκοπὸν διώκω ^hἐπὶ τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως τοῦ θεοῦ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. ¹⁵ Ὅσοι οὖν τέλειοι, τοῦτο φρονῶμεν· καὶ εἴ τι ἑτέρως φρονεῖτε, καὶ τοῦτο ὁ θεὸς ὑμῖν ἀποκαλύψει· ¹⁶ πλὴν εἰς ὃ ἐφθάσαμεν, ⁱτῷ αὐτῷ στοιχεῖν κανόνι, τὸ αὐτὸ φρονεῖν.

¹⁷ ἸΣυμμιμηταί μου ^kγίνεσθε, ἀδελφοί, καὶ σκοπεῖτε τοὺς οὕτως περιπατοῦντας, καθὼς ἔχετε τύπον ἡμᾶς. ¹⁸ Πολλοὶ γὰρ περιπατοῦσιν, οὓς πολλάκις ἔλεγον ὑμῖν, νῦν δὲ καὶ κλαίων λέγω, τοὺς ἐχθροὺς τοῦ σταυροῦ τοῦ χριστοῦ· ¹⁹ ὧν τὸ τέλος ἀπώλεια, ὧν ὁ θεὸς ἡ κοιλία, καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν, οἱ τὰ ἐπίγεια φρονοῦντες. ²⁰ Ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει, ἐξ οὗ καὶ σωτῆρα ἀπεκδεχόμεθα, κύριον Ἰησοῦν χριστόν· ²¹ ὃς μετασχηματίζει τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως

^a 3:8 εἶναι | CT *om.*

^b 3:10 τὴν κοινωνίαν τῶν | NA [τὴν] κοινωνίαν [τῶν] | SBL TH WH κοινωνίαν

^c 3:10 συμμορφούμενος | CT συμμορφίζομενος

^d 3:11 τῶν | CT τὴν ἐκ

^e 3:12 κατελήφθην | CT κατελημφθην

^f 3:12 τοῦ χριστοῦ ἰησοῦ | TH χριστοῦ

ἰησοῦ | NA WH χριστοῦ [ἰησοῦ] | SBL χριστοῦ

^g 3:13 οὐ | PCK PT RP^{ms} WH οὐπα

^h 3:14 ἐπὶ | CT εἰς

ⁱ 3:16 τῷ αὐτῷ στοιχεῖν κανόνι το αὐτο φρονεῖν | CT τῷ αὐτῷ στοιχεῖν

^j 3:17 συμμιμηταί | TH WH συνμιμηταί

^k 3:17 γίνεσθε | TH γεινεσθε

ⁱ 3:16 τῷ αὐτῷ στοιχεῖν κανόνι το αὐτο φρονεῖν κ² K L P Ψ 049 056 075 0142 0151 1841 1862 1900 2464 | το αὐτο φρονεῖν τῷ αὐτῷ στοιχεῖν κανόνι D^(*).² (F) (G) 0319 (D^{*}: *om.* κανόνι; F G: συνστοιχεῖν *for* στοιχεῖν κανόνι) | αὐτο φρονεῖν P | τῷ αὐτῷ στοιχεῖν Φ¹⁶ Φ⁴⁶ κ^{*} A B I 0150 33

ἡμῶν, ^aεἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ δύνασθαι αὐτὸν καὶ ὑποτάξαι ^bἑαυτῷ τὰ πάντα.

4 Ὡστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ ἐπιπόθητοι, χαρὰ καὶ στέφανός μου, οὕτως στήκετε ἐν κυρίῳ, ἀγαπητοί.

² ^cΕὐδοίαν παρακαλῶ, καὶ Συντύχην παρακαλῶ, τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν κυρίῳ. ³ ^dΝαί, ἐρωτῶ καὶ σε, ^eσύζυγε γνήσιε, ^fσυλλαμβάνου αὐταῖς, αἵτινες ἐν τῷ εὐαγγελίῳ συνήθλησάν μοι, μετὰ καὶ Κλήμεντος, καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν μου, ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ ζωῆς.

⁴ Χαίρετε ἐν κυρίῳ πάντοτε· πάλιν ἐρῶ, χαίρετε. ⁵ Τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις. Ὁ κύριος ἐγγύς. ⁶ Μηδὲν μεριμνᾶτε, ἀλλ' ἐν παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει ^gμετὰ εὐχαριστίας τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωρίζεσθω πρὸς τὸν θεόν. ⁷ Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν, φρουρήσει τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα ὑμῶν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ.

⁸ Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἀγνά, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὐφημα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθε. ⁹ Ἄ καὶ ἐμάθετε καὶ παρελάβετε καὶ ἠκούσατε καὶ εἶδετε ἐν ἐμοί, ταῦτα πράσσετε· καὶ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν.

¹⁰ Ἐχάρην δὲ ἐν κυρίῳ μεγάλως, ὅτι ἤδη ποτὲ ἀνεθάλατε τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ φρονεῖν· ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε, ἡκαιρεῖσθε δέ. ¹¹ Οὐχ ὅτι καθ' ὑστέρησιν λέγω· ἐγὼ γὰρ ἔμαθον, ἐν οἷς εἰμί, αὐτάρκης εἶναι. ¹² Οἶδα ^hκαὶ ταπεινοῦσθαι, οἶδα καὶ περυσσεύειν· ἐν παντὶ καὶ ἐν πᾶσιν μεμύημαι καὶ χορτάζεσθαι

^a 3:21 εἰς το γενεσθαι αυτο | CT om.

^b 3:21 εαυτω | NA PT TH αὐτῷ | SBL WH αὐτῷ

^c 4:2 ευοδιαν | ST ευωδιαν

^d 4:3 ναι | TR και

^e 4:3 συζυγε γνησιε | NA SBL γνησιε

συζυγε | TH WH γνησιε συνζυγε

^f 4:3 συλλαμβανου | TH WH συνλαμβανου

^g 4:6 μετα | SBL WH μετ

^h 4:12 και | ST δε

καὶ πεινᾶν, καὶ περισσεύειν καὶ ὑστερεῖσθαι. ¹³ Πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με ^aχριστῷ. ¹⁴ Πλὴν καλῶς ἐποιήσατε ^bσυγκοινωνήσαντές μου τῇ θλίψει. ¹⁵ Οἶδατε δὲ καὶ ὑμεῖς, Φιλιππήσιοι, ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ εὐαγγελίου, ὅτε ἐξῆλθον ἀπὸ Μακεδονίας, οὐδεμία μοι ἐκκλησία ἐκοινώνησεν εἰς λόγον δόσεως καὶ λήψεως, εἰ μὴ ὑμεῖς μόνοι. ¹⁶ ὅτι καὶ ἐν Θεσσαλονίκη καὶ ἄπαξ καὶ δις εἰς τὴν χρεῖαν μοι ἐπέμψατε. ¹⁷ Οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ τὸ δόμα, ^dἀλλ' ἐπιζητῶ τὸν καρπὸν τὸν πλεονάζοντα εἰς λόγον ὑμῶν. ¹⁸ Ἀπέχω δὲ πάντα καὶ περισσεύω· πεπληρωμαι, δεξάμενος παρὰ Ἐπαφροδίτου τὰ παρ' ὑμῶν, ὁσμήν εὐωδίας, θυσίαν δεκτὴν, εὐάρεστον τῷ θεῷ. ¹⁹ Ὁ δὲ θεός μου πληρώσει πᾶσαν χρεῖαν ὑμῶν κατὰ ^eτὸν πλοῦτον αὐτοῦ ἐν δόξῃ, ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. ²⁰ Τῷ δὲ θεῷ καὶ πατρὶ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

²¹ Ἀσπάσασθε πάντα ἅγιον ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ σὺν ἐμοὶ ἀδελφοί. ²² Ἀσπάζονται ὑμᾶς πάντες οἱ ἅγιοι, μάλιστα δὲ οἱ ἐκ τῆς Καίσαρος οἰκίας.

²³ Ἡ χάρις τοῦ ^fκυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ ^gπάντων ὑμῶν. ^hἈμήν.

^a 4:13 χριστῷ | CT *om.*

^b 4:14 συγκοινωνήσαντες | TH WH
συγκοινωνήσαντες

^c 4:15 ληψεως | CT λημψεως

^d 4:17 ἀλλ | NA²⁷ SBL TH WH ἀλλα

^e 4:19 τον πλουτον | CT το πλουτος

^f 4:23 κυριου | TR κυριου ημων

^g 4:23 παντων | CT του πνευματος

^h 4:23 αμην | NA SBL WH *om.*

ΠΡΟΣ ΚΟΛΑΣΣΑΕΙΣ

1 Παῦλος ἀπόστολος ^aἸησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφός, ² τοῖς ἐν ^bΚολασσαῖς ἀγίοις καὶ πιστοῖς ἀδελφοῖς ἐν χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν ^cκαὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.

³ Εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ ^dκαὶ πατρὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, πάντοτε περὶ ὑμῶν προσευχόμενοι, ⁴ ἀκούσαντες τὴν πίστιν ὑμῶν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ τὴν ἀγάπην ^eτὴν εἰς πάντας τοὺς ἀγίους, ⁵ διὰ τὴν ἐλπίδα τὴν ἀποκειμένην ὑμῖν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἣν προηκούσατε ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας τοῦ εὐαγγελίου, ⁶ τοῦ παρόντος εἰς ὑμᾶς, καθὼς καὶ ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ, ^gκαὶ ἔστιν καρποφορούμενον ^hκαὶ αὐξανόμενον, καθὼς καὶ ἐν ὑμῖν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκούσατε καὶ ἐπέγνωτε τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ· ⁷ καθὼς ⁱκαὶ ἐμάθετε ἀπὸ Ἐπαφρᾶ τοῦ ἀγαπητοῦ συνδούλου ἡμῶν, ὅς ἐστιν πιστὸς ὑπὲρ ^jὑμῶν διάκονος τοῦ χριστοῦ, ⁸ ὁ καὶ δηλώσας ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἀγάπην ἐν πνεύματι.

⁹ Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκούσαμεν, οὐ παύομεθα ὑπὲρ ὑμῶν προσευχόμενοι, καὶ αἰτούμενοι ἵνα πληρωθῇτε τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ θελήματος αὐτοῦ ἐν πάσῃ

^a 1:1 ἰησοῦ χριστοῦ | CT χριστοῦ ἰησοῦ

WH [ἦν εχετε]

^b 1:2 κολασσαῖς | CT PCK SCR κολοσσαις

^g 1:6 καὶ | CT om.

^c 1:2 καὶ ... χριστοῦ | CT om.

^h 1:6 καὶ αὐξανόμενον | RP^{mg} TR om.

^d 1:3 καὶ | NA SBL WH om.

ⁱ 1:7 καὶ | CT om.

^e 1:3 χριστοῦ | [WH]

^j 1:7 ὑμῶν | SBL TH WH ἡμῶν

^f 1:4 τὴν | NA SBL TH ἦν εχετε |

σοφία καὶ συνέσει πνευματικῇ, ¹⁰ περιπατήσαι ^aὑμᾶς ἀξίως τοῦ κυρίου εἰς ^bπᾶσαν ἀρέσκειαν, ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καρποφοροῦντες καὶ αὐξανόμενοι ^cεἰς τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ θεοῦ· ¹¹ ἐν πάσῃ δυνάμει δυναμούμενοι κατὰ τὸ κράτος τῆς δόξης αὐτοῦ, εἰς ^dπᾶσαν ὑπομονὴν καὶ μακροθυμίαν μετὰ χαρᾶς· ¹² εὐχαριστοῦντες τῷ ^dπατρὶ τῷ ἱκανώσαντι ^eἡμᾶς εἰς τὴν μερίδα τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων ἐν τῷ φωτί, ¹³ ὃς ^fἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκοτούς, καὶ μετέστησεν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ, ¹⁴ ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ^gἀπολύτρωσιν, τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν· ¹⁵ ὃς ἐστὶν εἰκὼν τοῦ θεοῦ τοῦ ἀοράτου, πρωτότοκος πάσης κτίσεως· ¹⁶ ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα, ^hτὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ ⁱτὰ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὀρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, εἴτε θρόνοι, εἴτε κυριότητες, εἴτε ἀρχαί, εἴτε ἐξουσίαι· τὰ πάντα δι’ αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἔκτισται· ¹⁷ καὶ αὐτός ἐστιν πρὸ πάντων, καὶ τὰ πάντα ἐν αὐτῷ συνέστηκεν· ¹⁸ Καὶ αὐτός ἐστιν ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος, τῆς ἐκκλησίας· ὃς ἐστὶν ^jἀρχή, πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα γένηται ἐν πᾶσιν αὐτὸς πρωτεύων· ¹⁹ ὅτι ἐν αὐτῷ εὐδόκησεν πᾶν τὸ πλήρωμα κατοικῆσαι, ²⁰ καὶ δι’ αὐτοῦ ἀποκαταλλάξαι τὰ πάντα εἰς αὐτόν, εἰρηνοποιήσας διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ, ^kδι’ αὐτοῦ, εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, εἴτε τὰ ^lἐπὶ τοῖς οὐρανοῖς· ²¹ Καὶ ὑμᾶς ποτὲ ὄντας ἀπηλλοτριωμένους καὶ ἐχθροὺς τῇ διανοίᾳ ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς πονηροῖς, νυνὶ δὲ ^mἀποκατήλλαξεν ²² ἐν τῷ σώματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ διὰ τοῦ ⁿθανάτου, παραστήσαι ὑμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους καὶ ἀνεγκλήτους κατενώπιον αὐτοῦ· ²³ εἴγε ἐπιμένετε τῇ πίστει

^a 1:10 ὑμας | CT om.

^b 1:10 ἀρεσκειαν | WH ἀρεσκίαν

^c 1:10 εἰς τὴν ἐπίγνωσιν | CT τὴν ἐπίγνωσιν

^d 1:12 πατρὶ | PT [θεῷ καὶ] πατρὶ

^e 1:12 ἡμας | CT ὑμας

^f 1:13 ἐρρύσατο | WH ἐρυσάτο

^g 1:14 ἀπολύτρωσιν | PCK RP^{ms} TR

ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ

^h 1:16 τα | CT om.

ⁱ 1:16 τα | CT om.

^j 1:18 ἀρχὴ | WH [ἡ] ἀρχὴ

^k 1:20 δι’ αὐτοῦ | [NA SBL WH]

^l 1:20 ἐπὶ | CT PT TR εν

^m 1:21 ἀποκατήλλαξεν | SBL

ἀποκατήλλαγχε

ⁿ 1:22 θανάτου | PCK θανάτου αὐτοῦ

τεθεμελιωμένοι καὶ ἐδραῖοι, καὶ μὴ ^aμετακινούμενοι ἀπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ εὐαγγελίου οὗ ἠκούσατε, τοῦ κηρυχθέντος ἐν πάσῃ ^bτῇ κτίσει τῇ ὑπὸ τὸν οὐρανόν, οὗ ἐγενόμην ἐγὼ Παῦλος διάκονος.

²⁴ Ἐνὶ χαίρῳ ἐν τοῖς ^dπαθήμασιν ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ ἀνταναπληρῶ τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί μου ὑπὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὃ ἐστὶν ἡ ἐκκλησία· ²⁵ ἣς ἐγενόμην ἐγὼ διάκονος, κατὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι εἰς ὑμᾶς, πληρῶσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ²⁶ τὸ μυστήριον τὸ ἀποκεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν· ἔνυνι δὲ ἐφανερώθη τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, ²⁷ οἷς ἠθέλησεν ὁ θεὸς γνωρίσαι ^eτί τὸ πλοῦτος τῆς δόξης τοῦ μυστηρίου τούτου ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ^gὅς ἐστιν χριστὸς ἐν ὑμῖν, ἡ ἐλπίς τῆς δόξης· ²⁸ ὃν ἡμεῖς καταγγέλλομεν, νουθετοῦντες πάντα ἄνθρωπον, καὶ διδάσκοντες πάντα ἄνθρωπον ἐν πάσῃ σοφίᾳ, ἵνα παραστήσωμεν πάντα ἄνθρωπον τέλειον ἐν χριστῷ ^hἸησοῦ· ²⁹ εἰς ὃ καὶ κοπιῶ, ἀγωνιζόμενος κατὰ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ, τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἐμοὶ ἐν δυνάμει.

2 Θέλω γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι ἡλίκον ἀγῶνα ἔχω ⁱπερὶ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν ^jλαοδικείᾳ, καὶ ὅσοι οὐχ ^kἔωράκασιν τὸ πρόσωπόν μου ἐν σαρκί, ² ἵνα παρακληθῶσιν αἱ καρδίαι αὐτῶν, ^lσυμβιβασθέντων ἐν ἀγάπῃ, καὶ εἰς ^mπάντα πλοῦτον τῆς πληροφορίας τῆς συνέσεως, εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ θεοῦ ⁿκαὶ πατρὸς καὶ τοῦ χριστοῦ, ³ ἐν ᾧ εἰσὶν πάντες οἱ

^a 1:23 μετακινουμένοι | TH
μετακινουμένοι

^b 1:23 τη | CT om.

^c 1:24 νυν | SCR ος νυν

^d 1:24 παθημασιν | PCK TR παθημασι(ν)
μου | PT παθημασι [μου]

^e 1:26 νυνι | CT νυν

^f 1:27 τι το | PCK PT TR τις ο

^g 1:27 ος | CT ο

^h 1:28 ιησου | CT PCK om.

ⁱ 2:1 περι | CT υπερ

^j 2:1 λαοδικεια | TH WH λαοδικια

^k 2:1 εωρακασιν | TH εωρακαν | NA SBL
WH εωρακαν

^l 2:2 συμβιβασθεντων | NA SBL TH
συμβιβασθεντες | WH συνβιβασθεντες

^m 2:2 παντα πλουτον | CT παν πλουτος

ⁿ 2:2 και πατρος και του | TH πατρος του |
NA SBL WH om.

θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ ^aτῆς γνώσεως ἀπόκρυφοι. ⁴Τοῦτο ^bδὲ λέγω, ἵνα ^cμή τις ὑμᾶς παραλογίζεται ἐν πιθανολογίᾳ. ⁵Εἰ γὰρ καὶ τῇ σαρκὶ ἄπειμι, ἀλλὰ τῷ πνεύματι σὺν ὑμῖν εἰμί, χαίρων καὶ βλέπων ὑμῶν τὴν τάξιν, καὶ τὸ στερέωμα τῆς εἰς χριστὸν πίστεως ὑμῶν.

⁶Ὡς οὖν παρελάβετε τὸν χριστὸν Ἰησοῦν τὸν κύριον, ἐν αὐτῷ περιπατεῖτε, ⁷ἐρριζωμένοι καὶ ἐποικοδομούμενοι ἐν αὐτῷ, καὶ βεβαιούμενοι ^dἐν τῇ πίστει, καθὼς ἐδιδάχθητε, περισσεύοντες ^eἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ.

⁸Βλέπετε μή τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης, κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου, καὶ οὐ κατὰ χριστόν· ⁹ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς, ¹⁰καὶ ἔστε ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας· ¹¹ἐν ᾧ καὶ περιετμήθητε περιτομῇ ἀχειροποιήτῳ, ἐν τῇ ἀπεκδύσει τοῦ σώματος ^fτῶν ἁμαρτιῶν τῆς σαρκός, ἐν τῇ περιτομῇ τοῦ χριστοῦ, ¹²συνταφέντες αὐτῷ ἐν τῷ ^gβαπτίσματι, ἐν ᾧ καὶ συνηγέρθητε διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐνεργείας τοῦ θεοῦ, τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ ^hτῶν νεκρῶν. ¹³Καὶ ὑμᾶς, νεκροὺς ὄντας ⁱἐν τοῖς παραπτώμασιν καὶ τῇ ἀκροβυστίᾳ τῆς σαρκὸς ὑμῶν, ^jσυνεζωοποίησεν ὑμᾶς σὺν αὐτῷ, χαρισάμενος ^kἡμῖν πάντα τὰ παραπτώματα, ¹⁴ἐξαλείψας τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον τοῖς δόγμασιν, ὃ ἦν ὑπεναντίον ἡμῖν· καὶ αὐτὸ ^lἥρκεν ἐκ τοῦ μέσου, προσηλώσας αὐτὸ τῷ σταυρῷ· ¹⁵ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, ἐδειγμάτισεν ἐν παρρησίᾳ, θριαμβεύσας αὐτοὺς ἐν αὐτῷ.

^a 2:3 τῆς | CT om.

^b 2:4 δε | CT om.

^c 2:4 μὴ τις | CT μηδεὶς

^d 2:7 ἐν | NA SBL WH om.

^e 2:7 ἐν αὐτῇ | [WH] | NA SBL TH om.

^f 2:11 τῶν ἁμαρτιῶν | CT om.

^g 2:12 βαπτίσματι | NA SBL βαπτισμῷ

^h 2:12 τῶν | CT om.

ⁱ 2:13 ἐν | [NA PT] | PCK WH om.

^j 2:13 συνεζωοποίησεν ὑμᾶς | SCR
συνεζωοποίησε | ST συνεζωοποίησε

^k 2:13 ἡμῖν | SCR ὑμῖν

^l 2:14 ἥρκεν | PT ἤρεν

¹⁶ Μὴ οὖν τις ὑμᾶς κρινέτω ἐν βρώσει ^aἢ ἐν πόσει, ἢ ἐν μέρει ἑορτῆς ἢ ^bνουμηνίας ἢ σαββάτων· ¹⁷ ἃ ἔστιν σκιά τῶν μελλόντων, τὸ δὲ σῶμα ^cχριστοῦ. ¹⁸ Μηδεὶς ὑμᾶς καταβραβεύετω θέλων ἐν ταπεινοφροσύνῃ καὶ θρησκειᾷ τῶν ἀγγέλων, ἃ ^dμὴ ἐώρακεν ἐμβατεύων, εἰκὴ φυσιοῦμενος ὑπὸ τοῦ νοδὸς τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, ¹⁹ καὶ οὐ κρατῶν τὴν κεφαλὴν, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα, διὰ τῶν ἀφῶν καὶ συνδέσμων ἐπιχορηγούμενον καὶ ^eσυμβιβάζομενον, αὔξει τὴν αὔξησιν τοῦ θεοῦ.

²⁰ ^fΕἰ ἀπεθάνετε σὺν ^gχριστῷ, ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου, τί ὥς ζῶντες ἐν κόσμῳ δογματίζεσθε, ²¹ Μὴ ἄψῃ, μηδὲ γεύσῃ, μηδὲ θίγῃς— ²² ἃ ἔστιν πάντα εἰς φθορὰν τῇ ἀποχρήσει—κατὰ τὰ ἐντάλματα καὶ διδασκαλίας τῶν ἀνθρώπων; ²³ Ἄτινά ἔστιν λόγον μὲν ἔχοντα σοφίας ἐν ^hἐθελοθρησκειᾷ καὶ ταπεινοφροσύνῃ ⁱκαὶ ἀφειδίᾳ σώματος, οὐκ ἐν τιμῇ τινὶ πρὸς πλησμονὴν τῆς σαρκός.

3 Εἰ οὖν συνηγέρθητε τῷ χριστῷ, τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὗ ^jὁ χριστὸς ἔστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ καθήμενος. ² Τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. ³ Ἀπεθάνετε γάρ, καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ χριστῷ ἐν τῷ θεῷ. ⁴ Ὅταν ὁ χριστὸς φανερωθῇ, ἡ ζωὴ ^jἡμῶν, τότε καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ.

⁵ Νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη ^kὑμῶν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, πορνείαν, ἀκαθαρσίαν, πάθος, ἐπιθυμίαν κακὴν, καὶ τὴν πλεονεξίαν, ἣτις ἔστιν ^lεἰδωλολατρεία, ⁶ δι' ἃ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ

^a 2:16 η | NA WH και

^b 2:16 νουμηνιας | NA WH νεομηνιας

^c 2:17 χριστου | CT TR του χριστου

^d 2:18 μη εωρακεν | TH εωρακεν | NA SBL
WH εωρακεν

^e 2:19 συμβιβαζομενον | TH WH
συνβιβαζομενον

^f 2:20 ει | PCK PT TR ει ουν

^g 2:20 χριστω | PT TR τω χριστω

^h 2:23 εθελοθρησκεια | NA PT SBL WH
εθελοθρησκια

ⁱ 2:23 και | [NA WH]

^j 3:4 ημων | NA SBL TH υμων

^k 3:5 υμων | CT om.

^l 3:5 ειδωλολατρεία | NA PCK PT SBL WH
ειδωλολατρία

^aἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας· ⁷ ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς περιεπατήσατέ ποτε, ὅτε ἐζήτε ἐν ^bαὐτοῖς. ⁸ Νυνὶ δὲ ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργήν, θυμόν, κακίαν, βλασφημίαν, αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν· ⁹ μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους, ἀπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ, ¹⁰ καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον, τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν· ¹¹ ὅπου οὐκ ἔνι Ἑλλήν καὶ Ἰουδαῖος, περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία, βάρβαρος, Σκύθης, δοῦλος, ἐλεύθερος· ἀλλὰ ^cτὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσιν χριστός.

¹² Ἐνδύσασθε οὖν, ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ θεοῦ, ἅγιοι καὶ ἡγαπημένοι, σπλάγχνα ^dοἰκτιρμοῦ, χρηστότητα, ταπεινοφροσύνην, ^eπράότητα, μακροθυμίαν· ¹³ ἀνεχόμενοι ἀλλήλων, καὶ χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, ἐάν τις πρὸς τινα ἔχη μομφήν· καθὼς καὶ ὁ ^fχριστὸς ἐχαρίσατο ὑμῖν, οὕτως καὶ ὑμεῖς· ¹⁴ ἐπὶ πᾶσιν δὲ τούτοις τὴν ἀγάπην, ^gἥτις ἐστὶν σύνδεσμος τῆς τελειότητος. ¹⁵ Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ ^hθεοῦ βραβευέτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθητε ἐν ⁱἐνὶ σώματι· καὶ εὐχάριστοι ^jγίνεσθε. ¹⁶ Ὁ λόγος τοῦ χριστοῦ ἐνοικεῖτω ἐν ὑμῖν πλουσίως ἐν πάσῃ σοφίᾳ· διδάσκοντες καὶ νουθετοῦντες ἑαυτοὺς, ψαλμοῖς, ^kκαὶ ὕμνοις, καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ἐν ^lἡμέρῃ ᾄδοντες ἐν ^mτῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ ⁿκυρίῳ. ¹⁷ Καὶ πᾶν ^oὅ τι ἂν ποιῆτε, ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ, πάντα ἐν ὀνόματι κυρίου Ἰησοῦ, εὐχαριστοῦντες τῷ θεῷ ^pκαὶ πατρὶ δι' αὐτοῦ.

^a 3:6 ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας | [NA] |
WH om.

^b 3:7 αὐτοῖς | CT τουτοῖς

^c 3:11 τα | [NA] | TH WH om.

^d 3:12 οἰκτιρῶν | TH οἰκτειρῶν | RP^{mg}
TR οἰκτιρῶν

^e 3:12 πραότητα | CT πρᾶντητα

^f 3:13 χριστός | CT κυριος

^g 3:14 ἡτις | CT ο

^h 3:15 θεοῦ | CT χριστοῦ

ⁱ 3:15 ἐν | [WH]

^j 3:15 γίνεσθε | TH γεινεσθε

^k 3:16 καὶ ὕμνοις καὶ | CT ὕμνοις

^l 3:16 χαριτι | NA [τη] χαριτι

^m 3:16 τῇ καρδίᾳ | CT ταῖς καρδίαις

ⁿ 3:16 κυρίῳ | CT θεῷ

^o 3:17 ο τι ἀν | NA SBL TH ο τι εἰαν | WH
οτι εἰαν

^p 3:17 καὶ | CT om.

18 Αἱ γυναῖκες, ὑποτάσσεσθε τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ὡς ἀνῆκεν ἐν κυρίῳ. 19 Οἱ ἄνδρες, ἀγαπάτε τὰς γυναῖκας, καὶ μὴ πικραίνεσθε πρὸς αὐτάς. 20 Τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν κατὰ πάντα· τοῦτο γάρ ἐστιν εὐάρεστον ἐν κυρίῳ. 21 Οἱ πατέρες, μὴ ἐρεθίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἵνα μὴ ἄθυμῶσιν. 22 Οἱ δοῦλοι, ὑπακούετε κατὰ πάντα τοῖς κατὰ σάρκα κυρίοις, μὴ ἐν ὀφθαλμοδουλείαις ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ἐν ἀπλότῃ καρδίᾳ, φοβούμενοι τὸν ἑαυτοῦ θεόν. 23 καὶ πᾶν ὃ τι ἐὰν ποιῇτε, ἐκ ψυχῆς ἐργάζεσθε, ὡς τῷ κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις. 24 εἰδότες ὅτι ἀπὸ κυρίου ἔληψεσθε τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς κληρονομίας· τῷ γὰρ κυρίῳ χριστῷ δουλεύετε. 25 Ὁ ἰδὲ ἀδικῶν κομιεῖται ὁ ἡδίκησεν· καὶ οὐκ ἔστιν προσωποληψία. 1 Οἱ κύριοι, τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἰσότητα τοῖς δούλοις παρέχεσθε, εἰδότες ὅτι καὶ ὑμεῖς ἔχετε κύριον ἐν οὐρανοῖς.

2 Τῇ προσευχῇ προσκαρτερεῖτε, γρηγοροῦντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ. 3 προσευχόμενοι ἅμα καὶ περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ θεὸς ἀνοίξῃ ἡμῖν θύραν τοῦ λόγου, λαλήσαι τὸ μυστήριον τοῦ χριστοῦ, δι' ὃ καὶ δέδεμαι. 4 ἵνα φανερώσω αὐτό, ὡς δεῖ με λαλήσαι. 5 Ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε πρὸς τοὺς ἕξω, τὸν καιρὸν ἐξαγοραζόμενοι. 6 Ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι, ἅλατι ἡρτυμένος, εἰδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἐν ἑκάστῳ ἀποκρίνεσθαι.

7 Τὰ κατ' ἐμὲ πάντα γνωρίσει ὑμῖν Τυχικός, ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος καὶ σύνδουλος ἐν κυρίῳ. 8 ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γινῶ τὰ περὶ ὑμῶν καὶ

^a 3:18 ἰδιοῖς | CT PT *om.*

^b 3:20 ἐστιν εὐαρεστον | CT εὐαρεστον ἐστιν

^c 3:20 ἐν | PT TR τῷ

^d 3:22 οφθαλμοδουλείαις | PCK PT SBL WH οφθαλμοδουλίας | NA οφθαλμοδουλία

^e 3:22 θεον | CT κυριον

^f 3:23 καὶ παν ο τι | CT ο

^g 3:24 ληψεσθε | PT TR αποληψεσθε |

CT αποληψεσθε

^h 3:24 γαρ | CT *om.*

ⁱ 3:25 δε | CT γαρ

^j 3:25 κομιεῖται | NA SBL WH κομίζεται

^k 3:25 προσωποληψία | CT προσωποληψια

^l 4:1 ουρανοῖς | CT ουρανω

^m 4:8 γνω τα περι υμων | NA SBL WH

γνωτε τα περι ημων

παρακαλέση τὰς καρδίας ὑμῶν· ⁹ σὺν Ὁνησίμῳ τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὅς ἐστιν ἐξ ὑμῶν. Πάντα ὑμῖν ^aγνωριούσιν τὰ ὧδε.

¹⁰ Ἀσπάζεταιται ὑμᾶς Ἀρίσταρχος ὁ συναιχμάλωτός μου, καὶ Μάρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβα, περὶ οὗ ἐλάβετε ἐντολὰς—ἐὰν ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς, δέξασθε αὐτόν· ¹¹ καὶ Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Ἰούστος, οἱ ὄντες ἐκ περιτομῆς· οὗτοι μόνοι συνεργοὶ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, οἵτινες ἐγενήθησάν μοι παρηγορία. ¹² Ἀσπάζεταιται ὑμᾶς Ἐπαφρᾶς ὁ ἐξ ὑμῶν, δοῦλος ^bχριστοῦ, πάντοτε ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ ὑμῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς, ἵνα ^cστήτε τέλειοι καὶ ^dπεπληρωμένοι ἐν παντὶ θελήματι τοῦ θεοῦ. ¹³ Μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ ὅτι ἔχει ^eζῆλον πολὺν ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν ^fΛαοδικείᾳ καὶ τῶν ἐν Ἱεραπόλει. ¹⁴ Ἀσπάζεταιται ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἱατρὸς ὁ ἀγαπητός, καὶ Δημᾶς. ¹⁵ Ἀσπάσασθε τοὺς ἐν ^gΛαοδικείᾳ ἀδελφούς, καὶ ^hΝυμφᾶν, καὶ τὴν κατ' οἶκον ⁱαὐτοῦ ἐκκλησίαν. ¹⁶ Καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ παρ' ὑμῖν ἡ ἐπιστολή, ποιήσατε ἵνα καὶ ἐν τῇ ^jΛαοδικαίων ἐκκλησίᾳ ἀναγνωσθῇ, καὶ τὴν ἐκ ^kΛαοδικείας ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀναγνῶτε. ¹⁷ Καὶ εἶπατε Ἀρχίπῳ, Βλέπε τὴν διακονίαν ἣν παρέλαβες ἐν κυρίῳ, ἵνα αὐτὴν πληροῖς.

¹⁸ Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. Μνημονεύετέ μου τῶν δεσμῶν. Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. ^lἈμήν.

^a 4:9 γνωριουσιν | CT γνωρισουσιν

^b 4:12 χριστου | TH WH χριστου ιησου |
NA χριστου [ιησου]

^c 4:12 στητε | CT σταθητε

^d 4:12 πεπληρωμενοι | CT
πεπληροφορημενοι

^e 4:13 ζηλον πολυν | CT πολυν πονον

^f 4:13 λαοδικεια | TH WH λαοδικια

^g 4:15 λαοδικεια | TH WH λαοδικια

^h 4:15 νυμφαν | CT νύμφαν

ⁱ 4:15 αυτου | NA SBL WH αυτης | TH
αυτων

^j 4:16 λαοδικαιων | CT HF PCK PT TR
λαοδικεων

^k 4:16 λαοδικειας | TH WH λαοδικιας

^l 4:18 αμην | CT om.

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Α

1 Παῦλος καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος, τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικέων ἐν θεῷ πατρὶ, καὶ κυρίῳ Ἰησοῦ χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ^aἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.

² Εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ πάντοτε περὶ πάντων ὑμῶν, μνησίαν ^bὑμῶν ποιούμενοι ἐπὶ τῶν προσευχῶν ἡμῶν, ³ ἀδιαλείπτως μνημονεύοντες ὑμῶν τοῦ ἔργου τῆς πίστεως, καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης, καὶ τῆς ὑπομονῆς τῆς ἐλπίδος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν· ⁴ εἰδότες, ἀδελφοὶ ἡγαπημένοι ὑπὸ ^cθεοῦ, τὴν ἐκλογὴν ὑμῶν· ⁵ ὅτι τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν οὐκ ἐγενήθη εἰς ὑμᾶς ἐν λόγῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν δυνάμει, καὶ ἐν πνεύματι ἁγίῳ, καὶ ^dἐν πληροφορίᾳ πολλῇ, καθὼς οἴδατε οἱ ἐγενήθημεν ^eἐν ὑμῖν δι' ὑμᾶς· ⁶ Καὶ ὑμεῖς μιμηταὶ ἡμῶν ἐγενήθητε καὶ τοῦ κυρίου, δεξάμενοι τὸν λόγον ἐν θλίψει πολλῇ μετὰ χαρᾶς πνεύματος ἁγίου, ⁷ ὥστε γενέσθαι ὑμᾶς ^fτύπους πᾶσιν τοῖς πιστεύουσιν ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ ^gτῇ Ἀχαΐᾳ· ⁸ Ἀφ' ὑμῶν γὰρ ἐξήχεται ὁ λόγος τοῦ κυρίου οὐ μόνον ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ ^hἐν τῇ

^a 1:1 απο ... χριστου | CT om.

^e 1:5 εν | [NA] | WH om.

^b 1:2 υμων | CT om.

^f 1:7 τυπους | CT τυπον

^c 1:4 θεου | NA WH [του] θεου

^g 1:7 τη | CT εν τη | PT [εν] τη | PCK om.

^d 1:5 εν | [NA] | SBL WH om.

^h 1:8 εν τη | [NA] | SBL TR WH om.

Ἀχαΐα, ^aἀλλὰ καὶ ἐν παντὶ τόπῳ ἢ πίστις ὑμῶν ἢ πρὸς τὸν θεὸν ἐξελέλυθεν, ὥστε μὴ χρεῖαν ^bἡμᾶς ἔχειν λαλεῖν τι. ⁹ Αὐτοὶ γὰρ περὶ ^cἡμῶν ἀπαγγέλλουσιν ὁποῖαν εἴσοδον ^dἔσχομεν πρὸς ὑμᾶς, καὶ πῶς ἐπεστρέψατε πρὸς τὸν θεὸν ἀπὸ τῶν εἰδώλων, δουλεύειν θεῷ ζῶντι καὶ ἀληθινῷ, ¹⁰ καὶ ἀναμένειν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐκ τῶν οὐρανῶν, ὃν ἤγειρεν ἐκ ^eτῶν νεκρῶν, Ἰησοῦν, τὸν ῥυόμενον ἡμᾶς ^fἀπὸ τῆς ὀργῆς τῆς ἐρχομένης.

2 Αὐτοὶ γὰρ οἶδατε, ἀδελφοί, τὴν εἴσοδον ἡμῶν τὴν πρὸς ὑμᾶς, ὅτι οὐ κενὴ γέγονεν. ² ^gἀλλὰ προπαθόντες καὶ ὑβρισθέντες, καθὼς οἶδατε, ἐν Φιλίπποις, ἐπαρρησιασάμεθα ἐν τῷ θεῷ ἡμῶν λαλῆσαι πρὸς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ ἐν πολλῷ ἁγῶνι. ³ Ἡ γὰρ παράκλησις ἡμῶν οὐκ ἐκ πλάνης, οὐδὲ ἐξ ἀκαθαρσίας, ^hοὔτε ἐν δόλῳ. ⁴ ἀλλὰ καθὼς δεδοκιμάσμεθα ὑπὸ τοῦ θεοῦ πιστευθῆναι τὸ εὐαγγέλιον, οὕτως λαλοῦμεν, οὐχ ὡς ἄνθρωποις ἀρέσκοντες, ἀλλὰ ⁱτῷ θεῷ τῷ δοκιμάζοντι τὰς καρδίας ἡμῶν. ⁵ Οὔτε γάρ ποτε ἐν λόγῳ ^jκολακείας ἐγενήθημεν, καθὼς οἶδατε, οὔτε ^kἐν προφάσει πλεονεξίας· θεὸς μάρτυς. ⁶ οὔτε ζητοῦντες ἐξ ἀνθρώπων δόξαν, οὔτε ἅψ' ὑμῶν οὔτε ^lἀπὸ ἄλλων, δυνάμενοι ἐν βάρει εἶναι, ὡς χριστοῦ ἀπόστολοι, ⁷ ^mἀλλ' ἐγενήθημεν ⁿἡπιοὶ ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς ^oἂν τροφὸς θάλπη τὰ ἐαυτῆς τέκνα. ⁸ οὕτως, ^pὀμειρόμενοι ὑμῶν, ^qεὐδοκοῦμεν μεταδοῦναι ὑμῖν οὐ μόνον τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐαυτῶν ψυχάς, διότι ἀγαπητοὶ ἡμῖν ^rγεγέννησθε. ⁹ Μνημονεύετε γάρ, ἀδελφοί, τὸν κόπον ἡμῶν καὶ τὸν μόχθον· νυκτὸς ^sγὰρ καὶ ἡμέρας ἐργαζόμενοι, πρὸς τὸ μὴ

^a 1:8 ἀλλὰ καὶ | CT ἀλλ

^b 1:8 ἡμᾶς εἶχειν | CT εἶχειν ἡμᾶς

^c 1:9 ἡμῶν | PCK ὑμῶν

^d 1:9 ἐσχομεν | ST εἶχομεν

^e 1:10 τῶν | [NA WH] | TR om.

^f 1:10 ἀπο | CT ἐκ

^g 2:2 ἀλλὰ | TR ἀλλὰ καὶ

^h 2:3 οὔτε | CT οὐδε

ⁱ 2:4 τῷ | CT om.

^j 2:5 κολακείας | WH κολακίας

^k 2:5 ἐν | WH om.

^l 2:6 ἀπο | CT TR απ

^m 2:7 ἀλλ | NA²⁷ SBL TH WH ἀλλὰ

ⁿ 2:7 ἡπιοὶ | NA WH νηπιοὶ

^o 2:7 ἀν | NA SBL WH εἰαν

^p 2:8 ομειρομενοι | PCK TR ιμειρομενοι

^q 2:8 εὐδοκουμεν | WH ηυδοκουμεν

^r 2:8 γεγεννησθε | CT εγεννηθητε

^s 2:9 γαρ | CT om.

ἐπιβαρησαί τινα ὑμῶν, ἐκηρύξαμεν εἰς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ. ¹⁰ Ὑμεῖς μάρτυρες καὶ ὁ θεός, ὡς ὁσίως καὶ δικαίως καὶ ἀμέμπτως ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν ἐγενήθημεν. ¹¹ καθάπερ οἶδατε ὡς ἓνα ἕκαστον ὑμῶν, ὡς πατὴρ τέκνα ἑαυτοῦ, παρακαλοῦντες ὑμᾶς καὶ παραμυθούμενοι ¹² καὶ ^aμαρτυρόμενοι, εἰς τὸ ^bπεριπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως τοῦ θεοῦ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς εἰς τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν καὶ δόξαν.

¹³ ^cΔιὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ ἀδιαλείπτως, ὅτι παραλαβόντες λόγον ἀκοῆς παρ' ἡμῶν τοῦ θεοῦ, ἐδέξασθε οὐ λόγον ἀνθρώπων, ἀλλὰ καθὼς ^dἐστιν ἀληθῶς, λόγον θεοῦ, ὃς καὶ ἐνεργεῖται ἐν ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν. ¹⁴ Ὑμεῖς γὰρ μιμηταὶ ἐγενήθητε, ἀδελφοί, τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ θεοῦ τῶν οὐσῶν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ· ὅτι ^eτὰ αὐτὰ ἐπάθετε καὶ ὑμεῖς ὑπὸ τῶν ἰδίων συμφυλετῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ¹⁵ τῶν καὶ τὸν κύριον ἀποκτεινάντων Ἰησοῦν καὶ τοὺς ^fἰδίους προφήτας, καὶ ^gἡμᾶς ἐκδιωξάντων, καὶ θεῷ μὴ ἄρεσκόντων, καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐναντίων, ¹⁶ κωλόντων ἡμᾶς τοῖς ἔθνεσιν λαλῆσαι ἵνα σωθῶσιν, εἰς τὸ ἀναπληρῶσαι αὐτῶν τὰς ἀμαρτίας πάντοτε· ἔφθασεν δὲ ἐπ' αὐτοὺς ἡ ὀργὴ εἰς τέλος.

¹⁷ Ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, ἀπορφανισθέντες ἀφ' ὑμῶν πρὸς καιρὸν ὥρας, προσώπῳ οὐ καρδίᾳ, περισσοτέρως ἐσπουδάσαμεν τὸ πρόσωπον ὑμῶν ἰδεῖν ἐν πολλῇ ἐπιθυμίᾳ. ¹⁸ ^hδιὸ ἠεθλήσαμεν ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, ἐγὼ μὲν Παῦλος καὶ ἄπαξ καὶ δῖς, καὶ ἐνέκοψεν ἡμᾶς ὁ Σατανᾶς. ¹⁹ Τίς γὰρ ἡμῶν ἐλπὶς ἢ χαρὰ ἢ στέφανος καυχήσεως; Ἡ οὐχὶ καὶ ὑμεῖς, ἔμπροσθεν τοῦ κυρίου ἡμῶν ⁱἸησοῦ ἐν τῇ αὐ-

^a 2:12 μαρτυρομενοι | TR μαρτυρουμενοι

^b 2:12 περιπατησαι | CT περιπατειν

^c 2:13 δια | CT και δια

^d 2:13 ἐστιν ἀληθως | SBL WH ἀληθως
ἐστιν

^e 2:14 τα αὐτα | TR ταυτα

^f 2:15 ιδιους | CT om.

^g 2:15 ημας | ST υμας

^h 2:18 διο | CT διοτι

ⁱ 2:19 ιησου | TR ιησου χριστου | PT
ιησου [χριστου]

τοῦ παρουσίας; ²⁰ Ὑμεῖς γάρ ἐστε ἡ δόξα ἡμῶν καὶ ^aἡ χαρά.

3 Διὸ μηκέτι στέγοντες, ^bεὐδοκήσαμεν καταλειφθῆναι ἐν Ἀθήναις μόνοι, ² καὶ ἐπέμψαμεν Τιμόθεον τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ ^cδιάκονον τοῦ θεοῦ ^dκαὶ συνεργὸν ἡμῶν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ χριστοῦ, εἰς τὸ στηρίξαι ὑμᾶς καὶ παρακαλέσαι ^eὑμᾶς περὶ τῆς πίστεως ὑμῶν, ³ ^fτὸ μηδένα σαίνεσθαι ἐν ταῖς θλίψεσιν ταύταις· αὐτοὶ γὰρ οἶδατε ὅτι εἰς τοῦτο κείμεθα. ⁴ Καὶ γὰρ ὅτε πρὸς ὑμᾶς ἦμεν, προελέγομεν ὑμῖν ὅτι μέλλομεν θλίβεσθαι, καθὼς καὶ ἐγένετο καὶ οἶδατε. ⁵ Διὰ τοῦτο κἀγώ, μηκέτι στέγων, ἔπεμψα εἰς τὸ γνῶναι τὴν πίστιν ὑμῶν, μήπως ἐπείρασεν ὑμᾶς ὁ πειράζων, καὶ εἰς κενὸν γένηται ὁ κόπος ἡμῶν. ⁶ Ἄρτι δὲ ἐλθόντος Τιμοθέου πρὸς ὑμᾶς ἀφ' ὑμῶν, καὶ εὐαγγελισαμένου ἡμῖν τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην ὑμῶν, καὶ ὅτι ἔχετε μνησίαν ἡμῶν ἀγαθὴν πάντοτε, ἐπιποθοῦντες ὑμᾶς ἰδεῖν, καθάπερ καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς. ⁷ διὰ τοῦτο παρεκλήθημεν, ἀδελφοί, ἐφ' ὑμῖν ἐπὶ πάσῃ τῇ ^gθλίψει καὶ ἀνάγκῃ ἡμῶν διὰ τῆς ὑμῶν πίστεως. ⁸ ὅτι νῦν ζῶμεν, ἐὰν ὑμεῖς ^hστήκετε ἐν κυρίῳ. ⁹ Τίνα γὰρ εὐχαριστίαν δυνάμεθα τῷ θεῷ ἀνταποδοῦναι περὶ ὑμῶν, ἐπὶ πάσῃ τῇ χαρᾷ ⁱἣ χαίρομεν δι' ὑμᾶς ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ¹⁰ νυκτὸς καὶ ἡμέρας ὑπὲρ ἐκπερισσοῦ δεόμενοι εἰς τὸ ἰδεῖν ὑμῶν τὸ πρόσωπον, καὶ καταρτίσαι τὰ ὑστερήματα τῆς πίστεως ὑμῶν;

¹¹ Αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν, καὶ ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ⁱχριστός, κατευθύνει τὴν ὁδὸν ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς. ¹² ὑμᾶς δὲ ὁ κύριος πλεονάσαι καὶ περισσεύσαι τῇ ἀγάπῃ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας, καθάπερ καὶ ἡμεῖς εἰς ὑμᾶς, ¹³ εἰς τὸ στηρίξαι ὑμῶν τὰς καρδίας ἀμέμπτους ἐν ἀγίῳ σύνῃ,

^a 2:20 η | PT *om.*

^b 3:1 εὐδοκησαμεν | TH WH ηὐδοκησαμεν

^c 3:2 διακονον | NA SBL συνεργον

^d 3:2 καὶ συνεργον ἡμῶν | CT *om.*

^e 3:2 ὑμᾶς περὶ | CT ὑπερ

^f 3:3 το | TR τῷ

^g 3:7 θλίψει καὶ ἀνάγκῃ | CT ἀνάγκῃ καὶ θλίψει

^h 3:8 στήκετε | PCK PT TR στηκῃτε

ⁱ 3:11 χριστός | CT *om.*

ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν, ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ ^αχριστοῦ μετὰ πάντων τῶν ἁγίων ^βαὐτοῦ.

4 ^γΛοιπὸν οὖν, ἀδελφοί, ἐρωτῶμεν ὑμᾶς καὶ παρακαλοῦμεν ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ ^δκαθὼς παρελάβετε παρ' ἡμῶν τὸ πῶς δεῖ ὑμᾶς περιπατεῖν καὶ ἀρέσκειν ^εθεῷ, ἵνα περισσεύητε μᾶλλον. **2** Οἴδατε γὰρ τίνας παραγγελίας ἐδώκαμεν ὑμῖν διὰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. **3** Τοῦτο γάρ ἐστιν θέλημα τοῦ θεοῦ, ὁ ἁγιασμός ὑμῶν, ἀπέχεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς πορνείας· **4** εἰδέναι ἕκαστον ὑμῶν τὸ ἑαυτοῦ σκευὸς κτᾶσθαι ἐν ἁγιασμῷ καὶ τιμῇ, **5** μὴ ἐν πάθει ἐπιθυμίας, καθάπερ καὶ τὰ ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα τὸν θεόν· **6** τὸ μὴ ὑπερβαίνειν καὶ πλεονεκτεῖν ἐν τῷ πράγματι τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· διότι ἕκδικος ὁ κύριος περὶ πάντων τούτων, καθὼς καὶ ^ςπροεῖπομεν ὑμῖν καὶ διεμαρτυράμεθα. **7** Οὐ γὰρ ἐκάλεσεν ἡμᾶς ὁ θεὸς ἐπὶ ἀκαθαρσίᾳ, ἀλλ' ἐν ἁγιασμῷ. **8** Τοιγαροῦν ὁ ἀθετῶν οὐκ ἄνθρωπον ἀθετεῖ, ἀλλὰ τὸν θεὸν τὸν ^ςκαὶ ^hδόντα τὸ πνεῦμα αὐτοῦ τὸ ἅγιον εἰς ὑμᾶς.

9 Περὶ δὲ τῆς φιλαδελφίας οὐ χρειάν ἔχετε γράφειν ὑμῖν· αὐτοὶ γὰρ ^ιὑμεῖς θεοδίδακτοὶ ἐστε εἰς τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους· **10** καὶ γὰρ ποιεῖτε αὐτὸ εἰς πάντας τοὺς ἀδελφοὺς ^kτούς ἐν ὅλῃ τῇ Μακεδονίᾳ. Παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, περισσεύειν μᾶλλον, **11** καὶ φιλοτιμεῖσθαι ἡσυχάζειν, καὶ πράσσειν τὰ ἴδια, καὶ ἐργάζεσθαι ταῖς ^lιδίαις χερσὶν ὑμῶν, καθὼς ὑμῖν παρηγγείλαμεν· **12** ἵνα περιπατῇτε εὐσχημόνως πρὸς τοὺς ἕξω, καὶ μηδενὸς χρειάν ἔχητε.

^a **3:13** χριστοῦ | CT *om.*

^b **3:13** αὐτοῦ | NA αὐτοῦ [αμην]

^c **4:1** λοιπον ουν | PCK PT RP^{mg} TR το
λοιπον ουν | WH λοιπον

^d **4:1** καθως | NA SBL TH ινα καθως | WH
[ινα] καθως

^e **4:1** θεω | CT θεω καθως και περιπατετε

^f **4:6** προειπομεν | CT HF RP^{mg} TR

προειπαμεν

^g **4:8** και | [NA PT] | WH *om.*

^h **4:8** δοντα | NA SBL WH διδοντα

ⁱ **4:8** υμας | TR ημας

^j **4:9** υμεις | PCK *om.*

^k **4:10** τους | [NA WH]

^l **4:11** ιδιαις | [NA] | SBL TH WH *om.*

¹³ Οὐ ^aθέλομεν δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, περὶ τῶν ^bκεκοιμημένων, ἵνα μὴ λυπῆσθε, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα. ¹⁴ Εἰ γὰρ πιστεύομεν ὅτι Ἰησοῦς ἀπέθανεν καὶ ἀνέστη, οὕτως καὶ ὁ θεὸς τοὺς κοιμηθέντας διὰ τοῦ Ἰησοῦ ἄξει σὺν αὐτῷ. ¹⁵ Τοῦτο γὰρ ὑμῖν λέγομεν ἐν λόγῳ κυρίου, ὅτι ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ κυρίου, οὐ μὴ φθάσωμεν τοὺς κοιμηθέντας. ¹⁶ Ὅτι αὐτὸς ὁ κύριος ἐν κελεύσματι, ἐν φωνῇ ἀρχαγγέλου, καὶ ἐν σάλπιγγι θεοῦ, καταβήσεται ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐν χριστῷ ἀναστήσονται πρῶτον. ¹⁷ ἔπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες, οἱ περιλειπόμενοι, ἅμα σὺν αὐτοῖς ἀρπαγησόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ κυρίου εἰς ἄερα· καὶ οὕτως πάντοτε σὺν κυρίῳ ἐσόμεθα. ¹⁸ Ὡστε παρακαλεῖτε ἀλλήλους ἐν τοῖς λόγοις τούτοις.

5 Περὶ δὲ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν, ἀδελφοί, οὐ χρεῖαν ἔχετε ὑμῖν γράφεσθαι. ² Αὐτοὶ γὰρ ἀκριβῶς οἴδατε ὅτι ^cἡ ἡμέρα κυρίου ὡς κλέπτῃς ἐν νυκτὶ οὕτως ἔρχεται. ³ ὅταν ^dγὰρ λέγωσιν, Εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια, τότε αἰφνίδιος αὐτοῖς ^eἐφίσταται ὄλεθρος, ὥσπερ ἡ ὥδιν τῇ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ, καὶ οὐ μὴ ἐκφύγῃ. ⁴ Ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, οὐκ ἐστὲ ἐν σκότει, ἵνα ἡ ἡμέρα ὑμᾶς ὡς ^fκλέπτῃς καταλάβῃ. ⁵ ^gπάντες ὑμεῖς υἱοὶ φωτός ἐστε καὶ υἱοὶ ἡμέρας· οὐκ ἐσμέν νυκτὸς οὐδὲ σκότους. ⁶ Ἄρα οὖν μὴ καθεύδωμεν ὡς ^hκαὶ οἱ λοιποί, ἀλλὰ γρηγορῶμεν καὶ νήφωμεν. ⁷ Οἱ γὰρ καθεύδοντες νυκτὸς καθεύδουσιν· καὶ οἱ μεθυσκόμενοι, νυκτὸς μεθύουσιν. ⁸ ⁱἩμεῖς δέ, ἡμέρας ὄντες, νήφωμεν, ἐνδυσάμενοι θώρακα πίστεως καὶ ἀγάπης, καὶ περικεφαλαίαν, ἐλπίδα σωτηρίας. ⁹ Ὅτι οὐκ ἔθετο ἡμᾶς ὁ θεὸς εἰς ὀργήν, ^jἀλλ' εἰς περιποίησιν σωτηρίας διὰ τοῦ κυρίου

^a 4:13 θελομεν | TR θελω

^b 4:13 κεκοιμημένων | CT κοιμώμενων

^c 5:2 η | CT om.

^d 5:3 γαρ | CT om.

^e 5:3 ἐφίσταται | TH WH ἐπισταται

^f 5:4 κλεπτῃς | WH κλεπτας

^g 5:5 παντες | CT παντες γαρ

^h 5:6 και | CT om.

ⁱ 5:8 ημεῖς | PT υμεῖς

^j 5:9 ἀλλ | NA²⁷ SBL TH WH ἀλλα

ἡμῶν Ἰησοῦ ^aχριστοῦ, **10** τοῦ ἀποθανόντος ^bὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα, εἴτε ^cγρηγορῶμεν εἴτε ^dκαθεύδωμεν, ἅμα σὺν αὐτῷ ζήσωμεν. **11** Διὸ παρακαλεῖτε ἀλλήλους, καὶ οἰκοδομεῖτε εἰς τὸν ἕνα, καθὼς καὶ ποιεῖτε.

12 Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, εἰδέναι τοὺς κοπιῶντας ἐν ὑμῖν, καὶ προϋσταμένους ὑμῶν ἐν κυρίῳ, καὶ νουθετοῦντας ὑμᾶς, **13** καὶ ἡγεῖσθαι αὐτοὺς ὑπὲρ ἐκπερισσοῦ ἐν ἀγάπῃ διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν. Εἰρηνεύετε ἐν ἑαυτοῖς. **14** Παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους, παραμυθεῖσθε τοὺς ὀλιγοψύχους, ἀντέχεσθε τῶν ἀσθενῶν, μακροθυμεῖτε πρὸς πάντας. **15** Ὅρατε μὴ τις κακὸν ἀντὶ κακοῦ τινὲ ἀποδῷ· ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἀγαθὸν διώκετε ^eκαὶ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας. **16** Πάντοτε χαίρετε· **17** ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε· **18** ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε· τοῦτο γὰρ θέλημα θεοῦ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ εἰς ὑμᾶς. **19** Τὸ πνεῦμα μὴ σβέννυτε· **20** προφητείας μὴ ἐξουθενεῖτε· **21** πάντα ^fδὲ ^gδοκιμάζετε· τὸ καλὸν κατέχετε· **22** ἀπὸ παντὸς εἰδους πονηροῦ ἀπέχεσθε.

23 Αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἀγιάσαι ὑμᾶς ὁλοτελεῖς· καὶ ὁλόκληρον ὑμῶν τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα ἀμέμπτως ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ τηρηθεῖ. **24** Πιστὸς ὁ καλὼν ὑμᾶς, ὃς καὶ ποιήσει.

25 Ἀδελφοί, προσεύχεσθε ^hπερὶ ἡμῶν.

26 Ἀσπάσασθε τοὺς ἀδελφούς πάντας ἐν φιλήματι ἀγίῳ. **27** ⁱὉρκίζω ὑμᾶς τὸν κύριον, ἀναγνωσθῆναι τὴν ἐπιστολὴν πᾶσιν τοῖς ^jἀγίοις ἀδελφοῖς.

28 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. ^kἈμήν.

^a 5:9 χριστου | [WH]

^b 5:10 υπερ | SBL WH περι

^c 5:10 γρηγοροῦμεν | PCK RP^{mg}
γρηγοροῦμεν

^d 5:10 καθευδομεν | PCK καθευδομεν

^e 5:15 και | [NA] | SBL WH om.

^f 5:21 δε | [PT WH] | TR om.

^g 5:21 δοκιμαζετε | RP^{mg} δοκιμαζοντες

^h 5:25 περι | NA WH [και] περι

ⁱ 5:27 ορκίζω | CT ενορκίζω

^j 5:27 αγιοις | CT om.

^k 5:28 αμην | NA SBL WH om.

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Β

1 Παῦλος καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικέων ἐν θεῷ πατρὶ ἡμῶν καὶ κυρίῳ Ἰησοῦ χριστῷ·
2 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ^αἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.

3 Εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν τῷ θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί, καθὼς ἄξιόν ἐστιν, ὅτι ὑπεραυξάνει ἡ πίστις ὑμῶν, καὶ πλεονάζει ἡ ἀγάπη ἐνὸς ἐκάστου πάντων ὑμῶν εἰς ἀλλήλους·
4 ὥστε ^βἡμᾶς αὐτοὺς ἐν ὑμῖν ^γκαυχᾶσθαι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ θεοῦ ὑπὲρ τῆς ὑπομονῆς ὑμῶν καὶ πίστεως ἐν πᾶσιν τοῖς διωγμοῖς ὑμῶν καὶ ταῖς θλίψεσιν αἷς ἀνέχεσθε· **5** ἔνδειγμα τῆς δικαίας κρίσεως τοῦ θεοῦ, εἰς τὸ καταξιωθῆναι ὑμᾶς τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, ὑπὲρ ἧς καὶ πάσχετε· **6** εἴπερ δίκαιον παρὰ θεῷ ἀνταποδοῦναι τοῖς θλίβουσιν ὑμᾶς θλίψιν, **7** καὶ ὑμῖν τοῖς θλιβομένοις ἄνεσιν μεθ' ἡμῶν, ἐν τῇ ἀποκαλύψει τοῦ κυρίου Ἰησοῦ ἀπ' οὐρανοῦ μετ' ἀγγέλων δυνάμεως αὐτοῦ, **8** ἐν ^δπυρὶ φλογός, διδόντος ἐκδίκησιν τοῖς μὴ εἰδόσιν θεόν, καὶ τοῖς μὴ ὑπακούουσιν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ κυρίου ἡμῶν ^εἸησοῦ· **9** οἵτινες δίκην τίσουσιν, ὅλεθρον αἰώνιον ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, **10** ὅταν ἔλθῃ ἐνδοξασθῆναι ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, καὶ θαναμασθῆναι ἐν πᾶσιν τοῖς

^α **1:2** ημων | [NA] | SBL WH *om.*

^β **1:4** ημας αυτους | CT αυτους ημας

^γ **1:4** καυχασθαι | NA SBL εγκαυχασθαι |
TH WH ενκαυχασθαι

^δ **1:8** πυρι φλογος | SBL φλογι πυρος

^ε **1:8** ιησου | HF PCK RP^{mg} TR ιησου
χριστου | PT ιησου [χριστου]

^aπιστεῦσασιν ὅτι ἐπιστεύθη τὸ μαρτύριον ἡμῶν ἐφ’ ὑμᾶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. ¹¹ Εἰς δὲ καὶ προσευχόμεθα πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἵνα ὑμᾶς ἀξιώσῃ τῆς κλήσεως ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ πληρώσῃ πᾶσαν εὐδοκίαν ἀγαθωσύνης καὶ ἔργον πίστεως ἐν δυνάμει· ¹² ὅπως ἐνδοξασθῇ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν ^bἸησοῦ ἐν ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ἐν αὐτῷ, κατὰ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.

2 Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς παρουσίας τοῦ κυρίου ^cἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ ἡμῶν ἐπισυναγωγῆς ἐπ’ αὐτόν, ² εἰς τὸ μὴ ταχέως σαλευθῆναι ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ νοός, ^dμήτε θροεῖσθαι, μήτε διὰ ^eπνεύματος, μήτε διὰ λόγου, μήτε δι’ ἐπιστολῆς ὡς δι’ ἡμῶν, ὡς ὅτι ἐνέστηκεν ἡ ἡμέρα τοῦ ^fχριστοῦ· ³ μή τις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδένα τρόπον· ὅτι ἐὰν μὴ ἔλθῃ ἡ ἀποστασία πρῶτον, καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄνθρωπος τῆς ^gἁμαρτίας, ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ⁴ ὁ ἀντικείμενος καὶ ὑπεραιρόμενος ἐπὶ ^hπάντα λεγόμενον θεὸν ἢ σέβασμα, ὥστε αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ ⁱὡς θεὸν καθίσει, ἀποδεικνύντα ἑαυτὸν ὅτι ἐστὶν θεός. ⁵ Οὐ μνημονεύετε ὅτι ἔτι ὦν πρὸς ὑμᾶς, ταῦτα ἔλεγον ὑμῖν; ⁶ Καὶ νῦν τὸ κατέχον οἴδατε, εἰς τὸ ἀποκαλυφθῆναι αὐτὸν ἐν τῷ ^jἑαυτοῦ καιρῷ. ⁷ Τὸ γὰρ μυστήριον ἥδη ἐνεργεῖται τῆς ἀνομίας· μόνον ὁ κατέχων ἄρτι, ἕως ἐκ μέσου γένηται, ⁸ καὶ τότε ἀποκαλυφθήσεται ὁ ἄνομος, ὃν ὁ κύριος ^kἀναλώσει τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ καταργήσῃ τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ· ⁹ οὗ ἐστὶν ἡ παρουσία κατ’ ἐνέργειαν τοῦ Σατανᾶ ἐν πάσῃ δυνάμει καὶ σημείοις καὶ

^a 1:10 πιστευσασιν | TR πιστευουσιν

^b 1:12 ιησου | PCK RP^{ms} TR ιησου χριστου | PT ιησου [χριστου]

^c 2:1 ημων | [WH]

^d 2:2 μητε | CT μηδε

^e 2:2 πνευματος | PT του πνευματος

^f 2:2 χριστου | CT κυριου

^g 2:3 αμαρτίας | CT ανομιας

^h 2:4 παντα | SCR παν το

ⁱ 2:4 ως θεον | CT om.

^j 2:6 εαυτου | WH αυτου

^k 2:8 αναλωσει | SBL TH ιησους ανελει |

NA WH [ιησους] ανελει

τέρασιν ψεύδους, ¹⁰ καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ ^aτῆς ἀδικίας ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις, ἀνθ' ὧν τὴν ἀγάπην τῆς ἀληθείας οὐκ ἐδέξαντο εἰς τὸ σωθῆναι αὐτούς. ¹¹ Καὶ διὰ τοῦτο ^bπέμψει αὐτοῖς ὁ θεὸς ἐνέργειαν πλάνης, εἰς τὸ πιστεῦσαι αὐτοὺς τῷ ψεύδει. ¹² ἵνα κριθῶσιν ^cπάντες οἱ μὴ πιστεύσαντες τῇ ἀληθείᾳ, ^dἀλλ' εὐδοκῆσαντες ^eἐν τῇ ἀδικίᾳ.

¹³ Ἡμεῖς δὲ ὀφείλομεν εὐχαριστεῖν τῷ θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοὶ ἡγαπημένοι ὑπὸ κυρίου, ὅτι ^fεἴλετο ὑμᾶς ὁ θεὸς ^gἀπ' ἀρχῆς εἰς σωτηρίαν ἐν ἀγιασμῷ πνεύματος, καὶ πίστει ἀληθείας. ¹⁴ εἰς δὲ ^hἐκάλεσεν ὑμᾶς διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἡμῶν, εἰς περιποίησιν δόξης τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. ¹⁵ Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, στήκετε, καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθητε, εἴτε διὰ λόγου, εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν.

¹⁶ Αὐτὸς δὲ ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς χριστός, καὶ ὁ θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν ὁ ἀγαπήσας ἡμᾶς, καὶ δοὺς παράκλησιν αἰωνίαν καὶ ἐλπίδα ἀγαθὴν ἐν χάριτι, ¹⁷ παρακαλέσαι ὑμῶν τὰς καρδίας, καὶ στηρίζαι ὑμᾶς ἐν παντὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ἀγαθῷ.

3 Τὸ λοιπόν, προσεύχεσθε, ἀδελφοί, περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ λόγος τοῦ κυρίου τρέχῃ καὶ δοξάζεται, καθὼς καὶ πρὸς ὑμᾶς, ² καὶ ἵνα ῥυσθῶμεν ἀπὸ τῶν ἀτόπων καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων· οὐ γὰρ πάντων ἡ πίστις. ³ Πιστὸς δέ ἐστιν ὁ κύριος, ὃς στηρίζει ὑμᾶς καὶ φυλάξει ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. ⁴ Πεποιθαμεν δὲ ἐν κυρίῳ ἐφ' ὑμᾶς, ὅτι ἂ παραγγέλλομεν ^kὑμῖν, καὶ ποιεῖτε καὶ ποιήσετε. ⁵ Ὁ δὲ κύριος κατευθύναι ὑμῶν τὰς καρδίας εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ, καὶ εἰς ^lτὴν ὑπομονὴν τοῦ χριστοῦ.

^a 2:10 της αδικιας εν | CT αδικιας

^b 2:11 πεμψει | CT πεμπει

^c 2:12 παντες | TH απαντες

^d 2:12 αλλ | NA²⁷ SBL TH WH αλλα

^e 2:12 εν | CT om.

^f 2:13 ειλετο | CT ειλατο

^g 2:13 απ αρχης | NA SBL απαρχην

^h 2:14 εκαλεσεν | NA [και] εκαλεσεν

ⁱ 2:16 ο θεος και | TH ο θεος ο | NA WH [ο] θεος ο | SBL θεος ο

^j 2:17 υμας εν παντι λογω και εργω | CT εν παντι εργω και λογω

^k 3:4 υμιν και | SBL TH και | NA WH [και]

^l 3:5 την | ST om.

⁶ Παραγγέλλομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπατοῦντος, καὶ μὴ κατὰ τὴν παράδοσιν ἣν ^bπαρέλαβον παρ' ἡμῶν. ⁷ Αὐτοὶ γὰρ οἶδατε πῶς δεῖ μιμεῖσθαι ἡμᾶς· ὅτι οὐκ ἡτακτήσαμεν ἐν ὑμῖν, ⁸ οὐδὲ δωρεὰν ἄρτον ἐφάγομεν παρά τινος, ἀλλ' ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, ^cνύκτα καὶ ἡμέραν ἐργαζόμενοι, πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν. ⁹ οὐχ ὅτι οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν, ἀλλ' ἵνα ἑαυτοὺς τύπον δώμεν ὑμῖν εἰς τὸ μιμεῖσθαι ἡμᾶς. ¹⁰ Καὶ γὰρ ὅτε ἦμεν πρὸς ὑμᾶς, τοῦτο παρηγγέλλομεν ὑμῖν ὅτι εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μηδὲ ἐσθιέτω. ¹¹ Ἀκούομεν γὰρ τινὰς περιπατοῦντας ἐν ὑμῖν ἀτάκτως, μηδὲν ἐργαζομένους, ἀλλὰ περιεργαζομένους. ¹² Τοῖς δὲ τοιούτοις παραγγέλλομεν καὶ παρακαλοῦμεν ^dδιὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ἵνα μετὰ ἡσυχίας ἐργαζόμενοι τὸν ἑαυτῶν ἄρτον ἐσθίωσιν. ¹³ Ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, μὴ ^eἐκκακήσητε καλοποιοῦντες. ¹⁴ Εἰ δέ τις οὐχ ὑπακούει τῷ λόγῳ ἡμῶν διὰ τῆς ἐπιστολῆς, τοῦτον σημειοῦσθε, ^fκαὶ μὴ συναναμίγνυσθε αὐτῷ, ἵνα ἐντραπῇ, ¹⁵ καὶ μὴ ὥς ἐχθρὸν ἡγεῖσθε, ἀλλὰ νοθετεύετε ὡς ἀδελφόν.

¹⁶ Αὐτὸς δὲ ὁ κύριος τῆς εἰρήνης δώῃ ὑμῖν τὴν εἰρήνην διὰ παντὸς ἐν παντὶ τρόπῳ. Ὁ κύριος μετὰ πάντων ὑμῶν.

¹⁷ Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου, ὃ ἐστὶν σημεῖον ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ· οὕτως γράφω. ¹⁸ Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. ^gἈμήν.

^a 3:6 ἡμῶν | [NA] | WH *om.*

^b 3:6 παρέλαβον | TR παρελαβε | NA SBL ΤΗ παρελαβosan | WH παρελαβετε

^c 3:8 νύκτα καὶ ἡμέραν | CT νυκτος καὶ ἡμερας

^d 3:12 δια τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησου

χριστου | CT εν κυριω ἰησου χριστω

^e 3:13 ἐκκακήσητε | NA SBL ΤΗ ἐγκακήσητε | WH ἐνκακήσητε

^f 3:14 καὶ μὴ συναναμίγνυσθε | CT μὴ συναναμιγνυσθαι

^g 3:18 ἀμήν | CT *om.*

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α

1 Παῦλος ἀπόστολος ^aἸησοῦ χριστοῦ κατ' ἐπιταγὴν θεοῦ σωτῆρος ἡμῶν, καὶ ^bκυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ τῆς ἐλπίδος ἡμῶν, ² Τιμοθέω γνησίῳ τέκνῳ ἐν πίστει χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ^cἡμῶν καὶ ^dχριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.

³ Καθὼς παρεκάλεσά σε προσμεῖναι ἐν Ἐφέσῳ, πορευόμενος εἰς Μακεδονίαν, ἵνα παραγγείλῃς τισὶν μὴ ἑτεροδιδασκαλεῖν, ⁴ μηδὲ προσέχειν μύθοις καὶ γενεαλογίαις ἀπεράντοις, αἵτινες ^eζητήσεις παρέχουσιν μᾶλλον ἢ ^fοἰκονομίαν θεοῦ τὴν ἐν πίστει. ⁵ Τὸ δὲ τέλος τῆς παραγγελίας ἐστὶν ἀγάπη ἐκ καθαρᾶς καρδίας καὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς καὶ πίστεως ἀνυποκρίτου· ⁶ ὧν τινὲς ἀστοχήσαντες ἐξετράπησαν εἰς ματαιολογίαν, ⁷ θέλοντες εἶναι νομοδιδάσκαλοι, μὴ νοοῦντες μήτε ^g λέγουσιν, μήτε περὶ τίνων διαβεβαιοῦνται. ⁸ Οἶδαμεν δὲ ὅτι καλὸς ὁ νόμος, ἐάν τις αὐτῷ νομίμως χρήται, ⁹ εἰδὼς τοῦτο, ὅτι δικαίῳ νόμος οὐ κεῖται, ἀνόμοις δὲ καὶ ἀνυποτάκτοις, ἀσεβέσιν καὶ ἁμαρτωλοῖς, ἀνοσίοις καὶ βεβήλοις, ^gπατρολώαις καὶ μητρολώαις, ἀνδροφόνοις, ¹⁰ πόρνοις, ἄρσενοκοίταις, ἀνδραποδισταῖς, ψεύσταις, ἐπιόρκοις, καὶ εἴ τι ἕτερον τῇ ὑγιαίνουσῃ διδασκαλίᾳ ἀντίκειται, ¹¹ κατὰ

^a 1:1 ἰησοῦ χριστοῦ | CT χριστοῦ ἰησοῦ

^b 1:1 κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ | CT χριστοῦ ἰησοῦ

^c 1:2 ἡμῶν | CT om.

^d 1:2 χριστοῦ ἰησοῦ | SCR ἰησοῦ χριστοῦ

^e 1:4 ζητήσεις | CT ἐκζητήσεις

^f 1:4 οἰκονομίαν | SCR οἰκοδομίαν

^g 1:9 πατρολώαις καὶ μητρολώαις | RP^{mg}

TR πατραλώαις καὶ μητραλώαις | PCK
πατραλοιαις καὶ μητραλοιαις

τὸ εὐαγγέλιον τῆς δόξης τοῦ μακαρίου θεοῦ, ὃ ἐπιστεύθη ἐγώ.

¹² ^aΚαὶ χάριν ἔχω τῷ ἐνδυναμώσαντί με χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ὅτι πιστόν με ἠγήσατο, θέμενος εἰς διακονίαν, ¹³ ^bτὸν πρότερον ὄντα βλάσφημον καὶ διώκτην καὶ ὑβριστήν· ^cἀλλὰ ἠλεήθη, ὅτι ἀγνοῶν ἐποίησα ἐν ἀπιστίᾳ· ¹⁴ ὑπερεπλεόνασεν δὲ ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν μετὰ πίστεως καὶ ἀγάπης τῆς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. ¹⁵ Πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος, ὅτι χριστὸς Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι, ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ· ¹⁶ ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἠλεήθη, ἵνα ἐμοὶ πρῶτῳ ἐνδείξῃται ^d Ἰησοῦς χριστὸς τὴν ^eπᾶσαν μακροθυμίαν, πρὸς ὑποτύπωσιν τῶν μελλόντων πιστεύειν ἐπ' αὐτῷ εἰς ζωὴν αἰώνιον. ¹⁷ Τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰώνων, ἀφθάρτῳ, ἀοράτῳ, μόνῳ ^fσοφῷ θεῷ, τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

¹⁸ Ταύτην τὴν παραγγελίαν παρατίθεμαί σοι, τέκνον Τιμόθεε, κατὰ τὰς προαγούσας ἐπὶ σὲ προφητείας, ἵνα στρατεύῃ ἐν αὐταῖς τὴν καλὴν στρατείαν, ¹⁹ ἔχων πίστιν καὶ ἀγαθὴν συνείδησιν, ἣν τινες ἀπωσάμενοι περὶ τὴν πίστιν ἐναυάγησαν· ²⁰ ὧν ἐστὶν Ὑμέναιος καὶ Ἀλέξανδρος, οὓς παρέδωκα τῷ Σατανᾷ, ἵνα παιδευθῶσιν μὴ βλασφημεῖν.

2 Παρακαλῶ οὖν πρῶτον πάντων ποιεῖσθαι δεήσεις, προσευχάς, ἐντεύξεις, εὐχαριστίας, ὑπὲρ πάντων ἀνθρώπων· ² ὑπὲρ βασιλέων καὶ πάντων τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων, ἵνα ἡρεμον καὶ ἡσύχιον βίον διάγωμεν ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι. ³ Τοῦτο ^gγὰρ καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ, ⁴ ὃς πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν. ⁵ Εἷς γὰρ θεός, εἷς καὶ μεσίτης θεοῦ

^a 1:12 καὶ | CT om.

^b 1:13 τον | CT το

^c 1:13 ἀλλα | NA²⁸ PT TR ἀλλ

^d 1:16 ιησους χριστος | NA SBL WH

χριστος ιησους

^e 1:16 πασαν | CT απασαν

^f 1:17 σοφω | CT om.

^g 2:3 γαρ | CT om.

καὶ ἀνθρώπων, ἄνθρωπος χριστὸς Ἰησοῦς, ⁶ ὁ δοὺς ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων, τὸ μαρτύριον καιροῖς ἰδίους, ⁷ εἰς δὲ ἐτέθη ἐγὼ κῆρυξ καὶ ἀπόστολος· ἀλήθειαν λέγω ^a ἐν χριστῷ, οὐ ψεύδομαι· διδάσκαλος ἐθνῶν ἐν πίστει καὶ ἀληθείᾳ.

⁸ Βούλομαι οὖν προσεύχεσθαι τοὺς ἄνδρας ἐν παντὶ τόπῳ, ἐπαίροντας ὁσίους χεῖρας, χωρὶς ὀργῆς καὶ ^bδιαλογισμοῦ. ⁹ Ὡσαύτως ^c καὶ τὰς γυναῖκας ἐν καταστολῇ κοσμίῳ, μετὰ αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης, κοσμεῖν ἑαυτάς, μὴ ἐν πλέγμασιν, ^d ἢ χρυσῷ, ἢ μαργαρίταις, ἢ ἱματισμῷ πολυτελεῖ, ¹⁰ ἀλλ' ὁ πρέπει γυναιξὶν ἐπαγγελιομέναις θεοσέβειαν, δι' ἔργων ἀγαθῶν. ¹¹ Γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μανθανέτω ἐν πάσῃ ὑποταγῇ. ¹² ^e Γυναικὶ δὲ διδάσκειν οὐκ ἐπιτρέπω, οὐδὲ αὐθεντεῖν ἀνδρός, ἀλλ' εἶναι ἐν ἡσυχίᾳ. ¹³ Ἀδὰμ γὰρ πρῶτος ἐπλάσθη, εἶτα Εὐά· ¹⁴ καὶ Ἀδὰμ οὐκ ἠπατήθη, ἡ δὲ γυνὴ ^f ἀπατηθεῖσα ἐν παραβάσει γέγονεν· ¹⁵ σωθήσεται δὲ διὰ τῆς τεκνογονίας, ἐὰν μείνωσιν ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ καὶ ἀγιασμῷ μετὰ σωφροσύνης.

3 Πιστὸς ὁ λόγος· εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται, καλοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ. ² Δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ^g ἀνεπίληπτον εἶναι, μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα, ^h νηφάλιον, σώφρονα, κόσμιον, φιλόξε-
νον, διδακτικόν· ³ μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, ⁱ μὴ αἰσχροκερδῆ, ^j ἀλλ' ἐπεικῆ, ἄμαχον, ἀφιλάργυρον· ⁴ τοῦ ἰδίου οἴκου καλῶς προϊστάμενον, τέκνα ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ μετὰ πάσης σεμνότη-
τος. ⁵ Εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου οἴκου προστῆναι οὐκ οἶδεν, πῶς ἐκ-
κλησίας θεοῦ ἐπιμελήσεται; ⁶ Μὴ νεόφυτον, ἵνα μὴ τυφωθείς εἰς κρίμα ἐμπέσῃ τοῦ διαβόλου. ⁷ Δεῖ δὲ ^k αὐτὸν καὶ μαρτυρίαν καλὴν ἔχειν ἀπὸ τῶν ἔξωθεν, ἵνα μὴ εἰς ὀνειδισμόν ἐμπέσῃ

^a 2:7 ἐν χριστῷ | [PT] | CT om.

^b 2:8 διαλογισμοῦ | WH διαλογισμῶν

^c 2:9 καὶ τὰς | SBL καὶ | NA [καὶ] | TH WH om.

^d 2:9 ἢ χρυσῷ | TH καὶ χρυσῷ | NA SBL WH καὶ χρυσῷ

^e 2:12 γυναικὶ δὲ διδάσκειν | CT διδάσκειν

δε γυναικὶ

^f 2:14 ἀπατηθεῖσα | CT ἐξαπατηθεῖσα

^g 3:2 ἀνεπίληπτον | CT ἀνεπίληπτον

^h 3:2 νηφάλιον | CT PCK PT SCR νηφαλιον

ⁱ 3:3 μὴ αἰσχροκερδῆ | CT om.

^j 3:3 ἀλλ' | NA²⁷ SBL TH WH ἀλλὰ

^k 3:7 αὐτον | CT om.

⁶ Ταῦτα ὑποτιθέμενος τοῖς ἀδελφοῖς καλὸς ἔση διάκονος
^aἸησοῦ χριστοῦ, ἐντρεφόμενος τοῖς λόγοις τῆς πίστεως, καὶ
 τῆς καλῆς διδασκαλίας ἣ παρηκολούθηκας. ⁷ Τοὺς δὲ βεβή-
 λους καὶ γραῶδεις μύθους παραιτοῦ. Γύμναζε δὲ σεαυτὸν
 πρὸς εὐσέβειαν· ⁸ ἡ γὰρ σωματικὴ γυμνασία πρὸς ὀλίγον
 ἐστὶν ὠφέλιμος· ἡ δὲ εὐσέβεια πρὸς πάντα ὠφέλιμός ἐστιν,
^bἐπαγγελίαν ἔχουσα ζωῆς τῆς νῦν καὶ τῆς μελλούσης. ⁹ Πι-
 στὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος. ¹⁰ Εἰς τοῦτο γὰρ ^cκαὶ
 κοπιῶμεν καὶ ^dὀνειδιζόμεθα, ὅτι ἠλπίκαμεν ἐπὶ θεῷ ζῶντι,
 ὅς ἐστιν σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων, μάλιστα πιστῶν. ¹¹ Πα-
 ράγγελλε ταῦτα καὶ δίδασκε. ¹² Μηδεὶς σου τῆς νεότητος
 καταφρονεῖτω, ἀλλὰ τύπος γίνου τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν
 ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, ^eἐν πνεύματι, ἐν πίστει, ἐν ^fἀγνείᾳ.
¹³ Ὅπως ἔρχομαι, πρόσεχε τῇ ἀναγνώσει, τῇ παρακλήσει, τῇ
 διδασκαλίᾳ. ¹⁴ Μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος, ὃ ἐδόθη σοι
 διὰ προφητείας μετὰ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυτερίου.
¹⁵ Ταῦτα μελέτα, ἐν τούτοις ἴσθι, ἵνα σου ἡ προκοπὴ φανερά
 ᾖ ^gἐν πᾶσιν. ¹⁶ Ἐπεχε σεαυτῷ καὶ τῇ διδασκαλίᾳ. Ἐπίμενε αὐ-
 τοῖς· τοῦτο γὰρ ποιῶν καὶ σεαυτὸν σώσεις καὶ τοὺς ἀκούοντάς
 σου.

5 Πρεσβυτέρῳ μὴ ἐπιπλήξης, ἀλλὰ παρακάλει ὡς πατέρα·
 νεωτέρους, ὡς ἀδελφούς· ² πρεσβυτέρας, ὡς μητέρας· νε-
 ωτέρας, ὡς ἀδελφάς, ἐν πάσῃ ^hἀγνείᾳ. ³ Χήρας τίμα τὰς ὄντως
 χήρας. ⁴ Εἰ δέ τις χήρα τέκνα ἢ ἔκγονα ἔχει, μανθανέτωσαν
 πρῶτον τὸν ἴδιον οἶκον εὐσεβεῖν, καὶ ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι τοῖς
 προγόνοις· τοῦτο γάρ ⁱἐστὶν ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. ⁵ Ἡ
 δὲ ὄντως χήρα καὶ μεμονωμένη ἤλπικεν ἐπὶ ^jτὸν θεόν, καὶ προ-

^a 4:6 ἰησοῦ χριστοῦ | CT χριστοῦ ἰησοῦ

^b 4:8 ἐπαγγελίαν | PCK PT ἐπαγγελίας

^c 4:10 καὶ | CT om.

^d 4:10 ονειδιζόμεθα | NA TH WH
 αγωνιζόμεθα

^e 4:12 ἐν πνεύματι | CT om.

^f 4:12 ἀγνεία | WH αγνία

^g 4:15 ἐν | CT om.

^h 5:2 ἀγνεία | WH αγνία

ⁱ 5:4 ἐστὶν | PT TR ἐστι καλὸν καὶ

^j 5:5 τὸν | [WH] | NA SBL om.

σμένει ταῖς δεήσεσιν καὶ ταῖς προσευχαῖς νυκτὸς καὶ ἡμέρας. ⁶ Ἡ δὲ σπαταλῶσα, ζῶσα τέθνηκεν. ⁷ Καὶ ταῦτα παράγγελλε, ἵνα ^a ἀνεπίληπτοι ᾦσιν. ⁸ Εἰ δέ τις τῶν ιδίων καὶ μάλιστα ^b τῶν οἰκείων οὐ ^c προνοεῖ, τὴν πίστιν ἥρνηται, καὶ ἔστιν ἀπίστου χείρων. ⁹ Χήρα καταλεγέσθω μὴ ἔλαττον ἐτῶν ἐξήκοντα, γεγονυῖα ἐνδὸς ἀνδρὸς γυνή, ¹⁰ ἐν ἔργοις καλοῖς μαρτυρουμένη, εἰ ἐτεκνοτρόφησεν, εἰ ἐξενოდόχησεν, εἰ ἀγίων πόδας ἔνιψεν, εἰ θλιβομένοις ἐπήρκεσεν, εἰ παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ ἐπηκολούθησεν. ¹¹ Νεωτέρας δὲ χήρας παραιτοῦ· ὅταν γὰρ καταστρηνιάσωσιν τοῦ χριστοῦ, γαμεῖν θέλουσιν, ¹² ἔχουσαι κρίμα, ὅτι τὴν πρώτην πίστιν ἠθέτησαν. ¹³ Ἄμα δὲ καὶ ἀργαὶ μανθάνουσιν, περιερχόμεναι τὰς οἰκίας, οὐ μόνον δὲ ἀργαί, ἀλλὰ καὶ φλύαροι καὶ περίεργοι, λαλοῦσαι τὰ μὴ δέοντα. ¹⁴ Βούλομαι οὖν νεωτέρας γαμεῖν, τεκνογονεῖν, οἰκοδεσποτεῖν, μηδεμίαν ἀφορμὴν διδόναι τῷ ἀντικειμένῳ λοιδορίας χάριν. ¹⁵ Ἦδη γάρ τινες ἐξετράπησαν ὀπίσω τοῦ Σατανᾶ. ¹⁶ Εἴ τις ^d πιστὸς ἢ πιστὴ ἔχει χήρας, ^e ἐπαρκεῖτω αὐταῖς, καὶ μὴ βαρεῖσθω ἡ ἐκκλησία, ἵνα ταῖς ὄντως χήραις ἐπαρκέσῃ.

¹⁷ Οἱ καλῶς προεστῶτες πρεσβύτεροι διπλῆς τιμῆς ἀξιούσθωσαν, μάλιστα οἱ κοπιῶντες ἐν λόγῳ καὶ διδασκαλίᾳ. ¹⁸ Λέγει γὰρ ἡ γραφή, Βοῦν ἀλοῶντα οὐ φιμώσεις· καί, Ἄξιος ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ. ¹⁹ Κατὰ πρεσβυτέρου κατηγορίαν μὴ παραδέχου, ἐκτὸς εἰ μὴ ἐπὶ δύο ἢ τριῶν μαρτύρων. ²⁰ ^f Τοὺς ἁμαρτάνοντας ἐνώπιον πάντων ἔλεγγε, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ φόβον ἔχωσιν. ²¹ Διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ ^g κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων, ἵνα ταῦτα φυλάξῃς χωρὶς προκρίματος, μηδὲν ποιῶν κατὰ ^h πρόσκλησιν. ²² Χεῖρας ταχέως μηδενὶ ἐπιτίθει, μηδὲ κοινώνει ἁμαρτίαις

^a 5:7 ἀνεπίληπτοι | CT ἀνεπίλημπτοι

^b 5:8 τῶν | CT om.

^c 5:8 προνοεῖ | TH προνοεῖται

^d 5:16 πιστὸς ἢ | CT om.

^e 5:16 ἐπαρκεῖτω | TH ἐπαρκεῖσθω

^f 5:20 τοὺς | WH τοὺς [δε]

^g 5:21 κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ | CT χριστοῦ ἰησοῦ

^h 5:21 πρόσκλησιν | CT PCK TR
προσκλησιν

ἄλλοτρίαις· σεαυτὸν ἄγνὸν τήρει. ²³ Μηκέτι ὑδροπότει, ^aἀλλ' οἶνω ὀλίγῳ χρῶ, διὰ τὸν στόμαχόν ^bσου καὶ τὰς πυκνάς σου ἀσθενείας. ²⁴ Τινῶν ἀνθρώπων αἱ ἁμαρτίαι πρόδηλοί εἰσιν, προάγουσαι εἰς κρίσιν· τισὶν δὲ καὶ ἐπακολουθοῦσιν. ²⁵ Ὡσαύτως καὶ τὰ ^cκαλὰ ἔργα πρόδηλά ^dἐστίν· καὶ τὰ ἄλλως ἔχοντα κρυβῆναι οὐ ^eδύνανται.

6 Ὅσοι εἰσὶν ὑπὸ ζυγὸν δοῦλοι, τοὺς ἰδίους δεσπότης πάσης τιμῆς ἀξίους ἡγείσθωσαν, ἵνα μὴ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ καὶ ἡ διδασκαλία βλασφημηται. ² Οἱ δὲ πιστοὺς ἔχοντες δεσπότης μὴ καταφρονεῖτωσαν, ὅτι ἀδελφοί εἰσιν· ἀλλὰ μᾶλλον δουλευέτωσαν, ὅτι πιστοὶ εἰσιν καὶ ἀγαπητοὶ οἱ τῆς εὐεργεσίας ἀντιλαμβάνόμενοι. Ταῦτα δίδασκε καὶ παρακάλει.

³ Εἴ τις ἑτεροδιδασκαλεῖ, καὶ μὴ προσέρχεται ὑγιαίνουσιν λόγοις, τοῖς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ τῇ κατ' εὐσέβειαν διδασκαλίᾳ, ⁴ τετύφωται, μηδὲν ἐπιστάμενος, ἀλλὰ νοσῶν περὶ ζητήσεις καὶ λογομαχίας, ἐξ ὧν γίνεται φθόνος, ἔρις, βλασφημίαι, ὑπόνοιαι πονηραί, ⁵ διαπατριβαὶ διεφθαρμένων ἀνθρώπων τὸν νοῦν, καὶ ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας, νομιζόντων πορισμὸν εἶναι τὴν εὐσέβειαν. ^ε Ἀφίστασο ἀπὸ τῶν τοιούτων. ⁶ Ἔστιν δὲ πορισμὸς μέγας ἡ εὐσέβεια μετὰ αὐταρκειάς· ⁷ οὐδὲν γὰρ εἰσηγέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον, ^h δῆλον ὅτι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι δυνάμεθα· ⁸ ἔχοντες δὲ διατροφὰς καὶ σκεπάσματα τούτοις ἀρκεσθησόμεθα. ⁹ Οἱ δὲ βουλόμενοι πλουτεῖν ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα καὶ ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνοήτους καὶ βλαβεράς, αἵτινες βυθίζουσιν τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν. ¹⁰ Ῥίζα γὰρ πάντων τῶν κακῶν

^a 5:23 ἀλλ' | NA²⁷ SBL TH WH ἀλλα

^b 5:23 σου | CT om.

^c 5:25 καλὰ ἔργα | CT ἔργα τα καλὰ

^d 5:25 ἐστίν | CT om.

^e 5:25 δύνανται | TR δύναται

^f 6:5 διαπατριβαὶ | PT TR

παρδιατριβαὶ

^g 6:5 ἀφίστασο ... τοιούτων | CT om.

^h 6:7 δῆλον | CT om.

ἐστὶν ἡ φιλαργυρία· ἥς τινὲς ὀρεγόμενοι ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως, καὶ ἑαυτοὺς περιέπειραν ὀδύναις πολλαῖς.

¹¹ Σὺν δέ, ὦ ἄνθρωπε ^aτοῦ θεοῦ, ταῦτα φεύγε· δίδωκε δὲ δικαιοσύνην, εὐσέβειαν, πίστιν, ἀγάπην, ὑπομονήν, ^bπραότητα. ¹² Ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως, ἐπιλαβοῦ τῆς αἰωνίου ζωῆς, εἰς ^cἣν ἐκλήθης, καὶ ὁμολόγησας τὴν καλὴν ὁμολογίαν ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων. ¹³ Παραγγέλλω ^dσοι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ τοῦ ^eζωοποιούντος τὰ πάντα, καὶ χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ μαρτυρήσαντος ἐπὶ Ποντίου ^fΠιλάτου τὴν καλὴν ὁμολογίαν, ¹⁴ τηρήσαι σε τὴν ἐντολὴν ἄσπιλον, ^gἀνεπίληπτον, μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ¹⁵ ἣν καιροῖς ἰδίους δείξει ὁ μακάριος καὶ μόνος δυνάστης, ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων, καὶ κύριος τῶν κυριευόντων, ¹⁶ ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, ὃν εἶδεν οὐδεὶς ἀνθρώπων, οὐδὲ ἰδεῖν δύναται· ὧ ^hτιμὴ καὶ κράτος αἰώνιον. Ἀμήν.

¹⁷ Τοῖς πλουσίοις ἐν τῷ νῦν αἰῶνι παράγγελλε, μὴ ὑψηλοφρονεῖν, μηδὲ ἡλπικέναι ἐπὶ πλούτου ἀδηλότητι, ἀλλ' ⁱἐν τῷ θεῷ τῷ ζῶντι, τῷ παρέχοντι ἡμῖν ^jπάντα πλουσίως εἰς ἀπόλαυσιν· ¹⁸ ἀγαθοεργεῖν, πλουτεῖν ἐν ἔργοις καλοῖς, εὐμεταδότους εἶναι, κοινωνικούς, ¹⁹ ἀποθησαυρίζοντας ἑαυτοῖς θεμέλιον καλὸν εἰς τὸ μέλλον, ἵνα ἐπιλάβωνται τῆς ^kαἰωνίου ζωῆς.

²⁰ Ὡ ^lΤιμόθεε, τὴν ^mπαραθήκην φύλαξον, ἐκτρεπόμενος τὰς βεβήλους κενοφωνίας καὶ ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου

^a 6:11 του | CT om.

^b 6:11 πραοτητα | NA SBL WH
πραυπαθιαν | TH πραυπαθειαν

^c 6:12 ἣν | PCK TR ἣν καὶ | PT ἣν [καὶ]

^d 6:13 σοι | [NA]

^e 6:13 ζωοποιούντος | CT ζωογονούντος

^f 6:13 πιλάτου | WH πειλάτου

^g 6:14 ανεπιληπτον | CT ανεπιλημπτον

^h 6:17 ἐν τῷ θεῷ τῷ ζῶντι | CT ἐπὶ θεῷ

ⁱ 6:17 παντα πλουσιως | TR πλουσιως
παντα

^j 6:19 αἰωνιου | CT οντως

^k 6:20 παραθηκην | PT TR παρακαταθηκην

γνώσεως· ²¹ ἦν τινες ἐπαγγελλόμενοι περὶ τὴν πίστιν ἡστόχησαν.

Ἡ χάρις ^a μετὰ σοῦ. Ἀμήν.

^a 6:21 μετὰ σου ἀμήν | CT μεθ υμῶν

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β

1 Παῦλος, ἀπόστολος ^aἸησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, κατ' ἐπαγγελίαν ζωῆς τῆς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, **2** Τιμοθέω ἀγαπητῷ τέκνῳ· χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.

3 Χάριν ἔχω τῷ θεῷ, ᾧ λατρεύω ἀπὸ προγόνων ἐν καθαρᾷ συνειδήσει, ὡς ἀδιάλειπτον ἔχω τὴν περὶ σοῦ μνησίαν ἐν ταῖς δεήσεσίν μου νυκτὸς καὶ ἡμέρας, **4** ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν, μεμνημένος σου τῶν δακρύων, ἵνα χαρᾶς πληρωθῶ, **5** ὑπόμνησιν ^bλαμβάνων τῆς ἐν σοὶ ἀνυποκρίτου πίστεως, ἣτις ἐνώκησεν πρῶτον ἐν τῇ μάμμῃ σου Λωΐδι καὶ τῇ μητρί σου ^cΕὐνίκῃ, πέπεισμαι δὲ ὅτι καὶ ἐν σοί. **6** Δι' ἣν αἰτίαν ἀναμιμνήσκω σε ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα τοῦ θεοῦ, ὃ ἐστὶν ἐν σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μου. **7** Οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ θεὸς πνεῦμα δειλίας, ἀλλὰ δυνάμεως καὶ ἀγάπης καὶ σωφρονισμοῦ. **8** Μὴ οὖν ἐπαισχυνθῆς τὸ μαρτύριον τοῦ κυρίου ἡμῶν, μηδὲ ἐμὲ τὸν δέσμιον αὐτοῦ· ἀλλὰ ^dσυγκακοπάθησον τῷ εὐαγγελίῳ κατὰ δύναμιν θεοῦ, **9** τοῦ σώσαντος ἡμᾶς καὶ καλέσαντος κλήσει ἀγία, οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν, ἀλλὰ ^eκατ' ἰδίαν πρόθεσιν καὶ χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ πρὸ χρόνων αἰώνων, **10** φανερωθεῖσαν δὲ νῦν διὰ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σωτῆ-

^a **1:1** ἰησου χριστου | CT HF PT χριστου
ιησου

^b **1:5** λαμβανων | CT λαβων

^c **1:5** ευνικη | PCK ST ευνεικη

^d **1:8** συγκακοπαθησον | TH WH
συνκακοπαθησον

^e **1:9** κατ | CT κατα

ρος ἡμῶν ^a Ἰησοῦ χριστοῦ, καταργήσαντος μὲν τὸν θάνατον, φωτίσαντος δὲ ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ εὐαγγελίου, ¹¹ εἰς ὃ ἐτέθη ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστολος καὶ διδάσκαλος ^b ἐθνῶν. ¹² Δι' ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα πάσχω, ἀλλ' οὐκ ἐπαισχύνομαι· οἶδα γὰρ ὅτι πεπίστευκα, καὶ πέπεισμαι ὅτι δυνατός ἐστιν τὴν παραθήκην μου φυλάξαι εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν. ¹³ Ὑποτύπωσιν ἔχε ὑγιαίνοντων λόγων ὧν παρ' ἐμοῦ ἤκουσας, ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ τῇ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. ¹⁴ Τὴν καλὴν παραθήκην φύλαξον διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν.

¹⁵ Οἶδας τοῦτο, ὅτι ἀπεστράφησάν με πάντες οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὧν ἐστὶν ^d Φύγελος καὶ Ἑρμογένης. ¹⁶ Δῶν ἔλεος ὁ κύριος τῷ Ὀνησιφόρου οἴκῳ· ὅτι πολλάκις με ἀνέψυξεν, καὶ τὴν ἄλυσίν μου οὐκ ἐπαισχύνθη, ¹⁷ ἀλλὰ γενόμενος ἐν Ῥώμῃ, ^f σπουδαιότερον ἐζήτησέν με καὶ εὑρεν— ¹⁸ δῶν αὐτῷ ὁ κύριος εὐρεῖν ἔλεος παρὰ κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ—καὶ ὅσα ἐν Ἐφέσῳ διηκόνησεν, βέλτιον σὺ γινώσκεις.

2 Σὺ οὖν, τέκνον μου, ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. ² Καὶ ἃ ἤκουσας παρ' ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων, ταῦτα παράθου πιστοῖς ἀνθρώποις, οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέρους διδάξαι. ³ ^g Σὺ οὖν κακοπάθησον ὡς καλὸς στρατιώτης ^h Ἰησοῦ χριστοῦ. ⁴ Οὐδεὶς στρατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου ⁱ πραγματείαις, ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ. ⁵ Ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ. ⁶ Τὸν κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ πρῶτον τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν. ⁷ Νόει ^j ἃ λέγω· δῶν γάρ σοι ὁ κύριος σύνεσιν ἐν πᾶσιν. ⁸ Μνημόνευε Ἰησοῦν χριστὸν ἐγγεγεμμένον ἐκ νεκρῶν,

^a 1:10 ἰησοῦ χριστοῦ | NA WH χριστοῦ ἰησοῦ

^b 1:11 ἐθνῶν | CT *om.*

^c 1:14 παραθήκην | TR παρακαταθήκην

^d 1:15 φυγελος | PCK PT TR φυγελλος

^e 1:16 ἐπαισχυνθη | PCK TR ἐπηρεχυνθη

^f 1:17 σπουδαιότερον | CT σπουδαιως

^g 2:3 συ ουν κακοπαθησον | NA SBL συγκακοπαθησον | TH WH συνκακοπαθησον

^h 2:3 ἰησοῦ χριστοῦ | CT χριστοῦ ἰησοῦ

ⁱ 2:4 πραγματειαις | WH πραγματαις

^j 2:7 α λεγω δωη | CT ο λεγω δωσει

ἐκ σπέρματος ^aΔαυίδ, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου· ⁹ ἐν ᾧ κακοπαθῶ μέχρι δεσμῶν, ὡς κακοῦργος· ^b ἀλλ' ὁ λόγος τοῦ θεοῦ οὐ δέδεται. ¹⁰ Διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, ἵνα καὶ αὐτοὶ σωτηρίας τύχωσιν τῆς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, μετὰ δόξης αἰωνίου. ¹¹ Πιστὸς ὁ λόγος· εἰ γὰρ συναπεθάνομεν, καὶ ^c συζήσομεν. ¹² εἰ ὑπομένομεν, καὶ ^d συμβασιλεύσομεν· εἰ ^e ἀρνούμεθα, ^e κἀκεῖνος ἀρνήσεται ἡμᾶς. ¹³ εἰ ἀπιστοῦμεν, ἐκεῖνος πιστὸς μένει· ἀρνήσασθαι ^f ἑαυτὸν οὐ δύναται.

¹⁴ Ταῦτα ὑπομίμησκε, διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον τοῦ ^g κυρίου μὴ λογομαχεῖν ^h εἰς οὐδὲν χρήσιμον, ἐπὶ καταστροφῇ τῶν ἀκουόντων. ¹⁵ Σπούδαςον σεαυτὸν δόκιμον παραστήσαι τῷ θεῷ, ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας. ¹⁶ Τὰς δὲ βεβήλους κενοφωνίας περιίστασο· ἐπὶ πλεῖον γὰρ προκόψουσιν ἀσεβείας, ¹⁷ καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς γάγγραινα νομὴν ἔξει· ὧν ἐστὶν Ὑμέναιος καὶ Φιλητός. ¹⁸ οἵτινες περὶ τὴν ἀλήθειαν ἠστόχησαν, λέγοντες ⁱ τὴν ἀνάστασιν ἤδη γεγονέναι, καὶ ἀνατρέπουσιν τὴν τινῶν πίστιν. ¹⁹ Ὁ μέντοι στερεὸς θεμέλιος τοῦ θεοῦ ἔστηκεν, ἔχων τὴν σφραγίδα ταύτην, Ὡς κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ, καί, Ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα ^j κυρίου. ²⁰ Ἐν μεγάλῃ δὲ οἰκίᾳ οὐκ ἔστιν μόνον σκευὴ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἀλλὰ καὶ ξύλινα καὶ ὀστράκινα, καὶ ^k αὐτὰ μὲν εἰς τιμὴν, αὐτὰ δὲ εἰς ἀτιμίαν. ²¹ Ἐὰν οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων, ἔσται σκεῦος εἰς τιμὴν, ἡγιασμένον, ^k καὶ εὐχρηστον τῷ δεσπότῃ, εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἡτοιμασμένον. ²² Τὰς δὲ νεωτερικὰς ἐπιθυμίας φεῦγε· δίδωκε δὲ δικαιοσύνην, πίστιν, ἀγάπην, εἰρήνην, μετὰ τῶν ἐπικαλουμένων τὸν κύριον ἐκ καθαρᾶς καρδίας. ²³ Τὰς δὲ

^a 2:8 δαυιδ | TH WH δαυειδ | HF TR δαβιδ

^b 2:9 ἀλλ | NA²⁷ SBL TH WH ἀλλα

^c 2:11 συζησομεν | TH WH συνζησομεν

^d 2:12 συμβασιλευσομεν | WH
συνβασιλευσομεν

^e 2:12 αρνουμεθα | CT αρνησομεθα

^f 2:13 εαυτον | NA TH WH γαρ εαυτον

^g 2:14 κυριου | NA WH θεου

^h 2:14 εις | CT επ

ⁱ 2:18 την | [NA] | SBL WH om.

^j 2:19 κυριου | TR χριστου

^k 2:21 και | CT om.

μωρὰς καὶ ἀπαιδεύτους ζητήσεις παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι γεννώ-
σιν μάχας. ²⁴ Δοῦλον δὲ κυρίου οὐ δεῖ μάχεσθαι, ^a ἀλλ' ἥπιον
εἶναι πρὸς πάντας, διδακτικόν, ἀνεξίκακον, ²⁵ ἐν ^bπραότητι
παιδεύοντα τοὺς ἀντιδιατιθεμένους· μήποτε ^cδῶ αὐτοῖς ὁ θεὸς
μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας, ²⁶ καὶ ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς
τοῦ διαβόλου παγίδος, ἐξωγρημένοι ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκείνου
θέλημα.

3 Τοῦτο δὲ γίνωσκε, ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἐνστήσον-
ται καιροὶ χαλεποί. ² Ἔσονται γὰρ οἱ ἄνθρωποι φίλου-
τοι, φιλάργυροι, ἀλαζόνες, ὑπερήφανοι, βλάσφημοι, γονευ-
σιν ἀπειθεῖς, ἀχάριστοι, ἀνόσιοι, ³ ἄστοργοι, ἄσπονδοι, διά-
βολοι, ἀκρατεῖς, ἀνήμεροι, ἀφιλάγαθοι, ⁴ προδόται, προπε-
τεῖς, τετυφωμένοι, φιλήδονοι μᾶλλον ἢ φιλόθεοι, ⁵ ἔχοντες
μόρφωσιν εὐσεβείας, τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἥρνημένοι· καὶ
τούτους ἀποτρέπου. ⁶ Ἐκ τούτων γὰρ εἰσιν οἱ ^dἐνδύνοντες
εἰς τὰς οἰκίας, καὶ ^eαἰχμαλωτεύοντες γυναικάρια σεσωρευ-
μένα ἁμαρτίαις, ἀρόμενα ἐπιθυμίαις ποικίλαις, ⁷ πάντοτε μαν-
θάνοντα, καὶ μηδέποτε εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν δυνά-
μενα. ⁸ Ὃν τρόπον δὲ Ἰαννῆς καὶ Ἰαμβρῆς ἀντέστησαν ^fΜω-
ϋσῇ, οὕτως καὶ οὗτοι ἀνθίστανται τῇ ἀληθείᾳ, ἄνθρωποι κα-
τεφθαρμένοι τὸν νοῦν, ἀδόκιμοι περὶ τὴν πίστιν. ⁹ Ἀλλ' οὐ
προκόψουσιν ἐπὶ πλεῖον· ἡ γὰρ ἄνοια αὐτῶν ἔκδηλος ἔσται
πᾶσιν, ὥς καὶ ἡ ἐκείνων ἐγένετο. ¹⁰ Σὺ δὲ ^gπαρηκολούθηκάς
μου τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ προθέσει, τῇ πίστει, τῇ
μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ, ¹¹ τοῖς διωγμοῖς, τοῖς
παθήμασιν, οἷά μοι ^hἐγένετο ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν
Λύστροις, οἷους διωγμοὺς ὑπήνεγκα· καὶ ἐκ πάντων με ⁱἐρ-

^a 2:24 ἀλλ | NA²⁷ SBL TH WH ἀλλα

^b 2:25 πραοτητι | CT πραυτητι

^c 2:25 δω | CT δωη

^d 3:6 ενδυνοντες | PCK ενδυοντες

^e 3:6 αιχμαλωτευοντες | CT PCK PT

αιχμαλωτιζοντες | TR αιχμαλωτευοντες

τα

^f 3:8 μωυση | CT HF PT TR μωυση

^g 3:10 παρηκολουθηκας | CT

παρηκολουθησας

^h 3:11 εγενετο | PT εγενοντο

ⁱ 3:11 ερυσατο | WH ερυσατο

ρύσατο ὁ κύριος. ¹² Καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες ^aεὐσεβῶς ζῆν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ διωχθήσονται. ¹³ Πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι. ¹⁴ Σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες ^bκαὶ ἐπιστώθης, εἰδὼς παρὰ ^cτίνος ἔμαθες, ¹⁵ καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους ^dτὰ ἱερὰ γράμματα οἶδας, τὰ δυνάμενά σε σοφίσαι εἰς σωτηρίαν διὰ πίστεως τῆς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. ¹⁶ Πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος καὶ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ^eἔλεγχον, πρὸς ἐπανάρθωσιν, πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ· ¹⁷ ἵνα ἄρτιος ᾖ ὁ τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρτισμένος.

4 Διαμαρτύρομαι ^fοὖν ἐγὼ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ ^gτοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ, τοῦ μέλλοντος κρίνειν ζῶντας καὶ νεκρούς, ^hκατὰ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, ² κήρυξον τὸν λόγον, ἐπίστηθι εὐκαίρως, ἀκαίρως, ἔλεγχον, ἐπιτίμησον, παρακάλεσον, ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ καὶ διδαχῇ. ³ Ἔσται γὰρ καιρὸς ὅτε τῆς ὑγιαίνουσης διδασκαλίας οὐκ ἀνέξονται, ἀλλὰ κατὰ τὰς ⁱἐπιθυμίας τὰς ἰδίας ἑαυτοῖς ἐπισωρεύσουσιν διδασκάλους, κνηθόμενοι τὴν ἀκοήν· ⁴ καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοήν ἀποστρέψουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους ἐκτραπήσονται. ⁵ Σὺ δὲ νῆφε ἐν πᾶσιν, κακοπάθησον, ἔργον ποίησον εὐαγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν σου πληροφορήσον. ⁶ Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ^jἐμῆς ἀναλύσεως ἐφέστηκεν. ⁷ Τὸν ^kἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα· ⁸ λοιπόν, ἀπόκειται μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ κύριος

^a 3:12 εὐσεβῶς ζῆν | SBL TH WH ζῆν

εὐσεβῶς

^b 3:14 καὶ | PCK καὶ οἱς

^c 3:14 τίνος | CT τινῶν

^d 3:15 τα | [NA] | SBL WH om.

^e 3:16 ἐλεγχον | CT ἐλεγμον

^f 4:1 οὖν ἐγὼ | CT om.

^g 4:1 τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ |

CT χριστοῦ Ἰησοῦ

^h 4:1 κατὰ | CT καὶ

ⁱ 4:3 ἐπιθυμίας τὰς ἰδίας | CT ἰδίας

ἐπιθυμίας

^j 4:6 ἐμῆς ἀναλύσεως | CT ἀναλύσεως

μου

^k 4:7 ἀγῶνα τὸν καλὸν | CT καλὸν ἀγῶνα

ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κριτής· οὐ μόνον δὲ ἐμοί, ἀλλὰ καὶ πᾶσιν τοῖς ἡγαπηκόσιν τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ.

⁹ Σπούδασον ἐλθεῖν πρὸς με ταχέως· ¹⁰ Δημᾶς γάρ με ^aἐγκατέλιπεν, ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα, καὶ ἐπορεύθη εἰς Θεσσαλονίκην· ^bΚρήσκης εἰς Γαλατίαν, Τίτος εἰς Δαλματίαν. ¹¹ Λουκᾶς ἐστὶν μόνος μετ' ἐμοῦ. Μάρκον ἀναλαβὼν ἄγε μετὰ σεαυτοῦ· ἔστιν γάρ μοι εὐχρηστος εἰς διακονίαν. ¹² Τυχικὸν δὲ ἀπέστειλα εἰς Ἑφεσον. ¹³ Τὸν ^cφελόνην δὲ ^dἀπέλιπον ἐν Τρωάδι παρὰ Κάρπῳ, ἐρχόμενος φέρε, καὶ τὰ βιβλία, μάλιστα τὰς μεμβράνας. ¹⁴ Ἀλέξανδρος ὁ χαλκεὺς πολλὰ μοι κακὰ ἐνεδείξατο· ^eἀποδώῃ αὐτῷ ὁ κύριος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ· ¹⁵ δὲ καὶ σὺ φυλάσσου, λίαν γὰρ ^fἀνθέστηκεν τοῖς ἡμετέροις λόγοις. ¹⁶ Ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀπολογίᾳ οὐδεὶς μοι ^gσυμπαρεγένετο, ἀλλὰ πάντες με ^hἐγκατέλιπον· μὴ αὐτοῖς λογισθεῖν. ¹⁷ Ὁ δὲ κύριός μοι παρέστη, καὶ ἐνεδυνάμωσέν με, ἵνα δι' ἐμοῦ τὸ κήρυγμα πληροφορηθῇ, καὶ ⁱἀκούσῃ πάντα τὰ ἔθνη· καὶ ^jἐρρυσθῇ ἐκ στόματος λέοντος. ¹⁸ ^kΚαὶ ῥύσεται με ὁ κύριος ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ, καὶ σώσει εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ τὴν ἐπουράνιον· ^lᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

¹⁹ Ἀσπασαι Πρίσκαν καὶ Ἀκύλαν, καὶ τὸν Ὀνησιφόρου οἰκον. ²⁰ Ἐραστος ἔμεινεν ἐν Κορίνθῳ· Τρόφιμον δὲ ^lἀπέλιπον ἐν Μιλήτῳ ἀσθενοῦντα. ²¹ Σπούδασον πρὸ χειμῶνος ἐλθεῖν. Ἀσπάζεται σε Εὐβουλος, καὶ Πούδης, καὶ Λίνος, καὶ Κλαυδία, καὶ οἱ ἀδελφοὶ ^mπάντες.

²² Ὁ κύριος ⁿἸησοῦς χριστὸς μετὰ τοῦ πνεύματός σου. Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. ^oἈμήν.

^a 4:10 εγκατελιπεν | ΤΗ WH εγκατελειπεν

^b 4:10 κρησκης | PCK κρισκης

^c 4:13 φελονην | HF NA PT RP^{mg} SBL ST
φαιλονην

^d 4:13 απελιπον | ΤΗ WH απειλιπον

^e 4:14 αποδωη | CT αποδωσει

^f 4:15 ανθεστηκεν | CT αντεστη

^g 4:16 συμπαρεγενετο | CT παρεγενετο

^h 4:16 εγκατελιπον | ΤΗ WH εγκατελειπον

ⁱ 4:17 ακουση | CT ακουσωσιν

^j 4:17 ερρυσθην | ΤΗ WH ερυσθην

^k 4:18 και | CT om.

^l 4:20 απελιπον | WH απειλιπον

^m 4:21 παντες | [WH]

ⁿ 4:22 ιησους χριστος | CT om.

^o 4:22 αμην | CT om.

ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ

1 Παῦλος, δοῦλος θεοῦ, ἀπόστολος δὲ Ἰησοῦ χριστοῦ, κατὰ πίστιν ἐκλεκτῶν θεοῦ καὶ ἐπίγνωσιν ἀληθείας τῆς κατ' εὐσέβειαν, **2** ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου, ἣν ἐπηγγείλατο ὁ ἀψευδὴς θεὸς πρὸ χρόνων αἰώνων, **3** ἐφανερώσεν δὲ καιροῖς ἰδίοις τὸν λόγον αὐτοῦ ἐν κηρύγματι ὃ ἐπιστεύθη ἐγὼ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ, **4** Τίτῳ γνησίῳ τέκνῳ κατὰ κοινὴν πίστιν· χάρις, ^a ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρός, καὶ ^b κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν.

5 Τούτου χάριν ^cκατέλιπόν σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ λείποντα ἐπιδιορθώσῃ, καὶ καταστήσῃ κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, ὡς ἐγὼ σοι διεταξάμην· **6** εἴ τίς ἐστὶν ἀνέγκλητος, μιᾶς γυναικὸς ἀνὴρ, τέκνα ἔχων πιστά, μὴ ἐν κατηγορίᾳ ἀσωτίας ἢ ἀνυπότακτα. **7** Δεῖ γὰρ τὸν ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι, ὡς θεοῦ οἰκονόμον· μὴ αὐθάδη, μὴ ὀργίλον, μὴ ἀραοῖνον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ, **8** ἀλλὰ φιλόξενον, φιλάγαθον, σώφρονα, δίκαιον, ὅσιον, ἐγκρατῆ, **9** ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν διδαχὴν πιστοῦ λόγου, ἵνα δυνατὸς ᾖ καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαίνουσῃ, καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν.

10 Εἰσὶν γὰρ πολλοὶ ^dκαὶ ἀνυπότακτοι, ματαιολόγοι καὶ φρεναπάται, μάλιστα οἱ ἐκ ^eπεριτομῆς, **11** οὓς δεῖ ἐπιστομί-

^a **1:4** ελεος | CT καὶ

^b **1:4** κυρίου ιησου χριστου | CT χριστου
ιησου

^c **1:5** κατελιπον | NA SBL απελιπον |

TH WH απελειπον

^d **1:10** καὶ | [NA PT] | TH WH om.

^e **1:10** περιτομης | CT της περιτομης

ζειν· οἵτινες ὅλους οἴκους ἀνατρέπουσιν, διδάσκοντες ἃ μὴ δεῖ, αἰσχροῦ κέρδους χάριν. ¹² Εἰπέν τις ἐξ αὐτῶν, ἴδιος αὐτῶν προφήτης, Κρήτες ἀεὶ ψεύσται, κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργαί. ¹³ Ἡ μαρτυρία αὕτη ἐστὶν ἀληθής. Δι' ἣν αἰτίαν ἔλεγγε αὐτοὺς ἀποτόμως, ἵνα ὑγιαίνωσιν ^a ἐν τῇ πίστει, ¹⁴ μὴ προσέχοντες Ἰουδαϊκοῖς μύθοις, καὶ ἐντολαῖς ἀνθρώπων ἀποστρεφομένων τὴν ἀλήθειαν. ¹⁵ Πάντα ^b μὲν καθαρὰ τοῖς καθαροῖς· τοῖς δὲ ^c μεμιασμένοις καὶ ἀπίστοις οὐδὲν καθαρὸν· ἀλλὰ μεμιάνται αὐτῶν καὶ ὁ νοὺς καὶ ἡ συνείδησις. ¹⁶ Θεὸν ὁμολογοῦσιν εἰδέναι, τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦνται, βδελυκτοὶ ὄντες καὶ ἀπειθεῖς καὶ πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι.

2 Σὺ δὲ λάλει ἃ πρέπει τῇ ὑγιαίνουσῃ διδασκαλίᾳ· ² πρεσβύτας ^d νηφαλέους εἶναι, σεμνοὺς, σώφρονας, ὑγιαίνοντας τῇ πίστει, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ· ³ πρεσβύτιδας ὡσαύτως ἐν καταστάματι ἱεροπρεπεῖς, μὴ διαβόλους, ^e μὴ οἶνῳ πολλῷ δεδουλωμένας, καλοδιδασκάλους, ⁴ ἵνα ^f σωφρονίζωσιν τὰς νέας φιλάνδρους εἶναι, φιλοτέκνους, ⁵ σώφρονας, ἀγνάς, ^g οἰκουροὺς, ἀγαθὰς, ὑποτασσομένας τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα μὴ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ βλασφημηται· ⁶ τοὺς νεωτέρους ὡσαύτως παρακάλει σωφρονεῖν· ⁷ περὶ πάντα σεαυτὸν παρεχόμενος τύπον καλῶν ἔργων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ^h ἀδιαφθορίαν, σεμνοτητα, ἀφθαρσίαν, ⁸ λόγον ὑγιῆ, ἀκατάγνωστον, ἵνα ὁ ἐξ ἐναντίας ἐντραπῇ, μηδὲν ἔχων ⁱ περὶ ἡμῶν λέγειν φαῦλον. ⁹ Δούλους ἰδίοις δεσπόταις ὑποτάσσεσθαι, ἐν πᾶσιν εὐαρέστους εἶναι, μὴ ἀντιλέγοντας, ¹⁰ μὴ νοσφιζομένους, ἀλλὰ ^j πίστιν πᾶσαν ἐνδεικνυμένους ἀγαθῇ, ἵνα τὴν διδασκαλίαν ^k τοῦ σωτῆ-

^a 1:13 ἐν | [WH]

^b 1:15 μὲν | [PT] | CT *om.*

^c 1:15 μεμιασμένοις | CT PT μεμιαμμένοις

^d 2:2 νηφαλέους | CT PCK PT RP^{mg} TR
νηφαλίους

^e 2:3 μὴ | SBL TH WH μηδε

^f 2:4 σωφρονίζωσιν | TH σωφρονιζουσιν

^g 2:5 οικουρους | CT οικουργους

^h 2:7 αδιαφθοριαν σεμνοτητα αφθαρσιαν |
CT αφθοριαν σεμνοτητα

ⁱ 2:8 περι ημων λεγειν | CT λεγειν περι
ημων | TR περι υμων λεγειν

^j 2:10 πιστιν πασαν | CT πασαν πιστιν

^k 2:10 του | CT την του

ρος ^aἡμῶν θεοῦ κοσμῶσιν ἐν πᾶσιν. ¹¹ Ἐπεφάνη γὰρ ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ^bἡ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις, ¹² παιδεύουσα ἡμᾶς ἵνα, ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας, σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, ¹³ προσδεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν ^cἸησοῦ χριστοῦ, ¹⁴ ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα λυτρώσῃται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας, καὶ καθαρίσῃ ἑαυτῷ λαὸν περιούσιον, ζηλωτὴν καλῶν ἔργων.

¹⁵ Ταῦτα λάλει, καὶ παρακάλει, καὶ ἔλεγχε μετὰ πάσης ἐπιταγῆς. Μηδεὶς σου περιφρονεῖτω.

3 Ὑπομίνησκε αὐτοὺς ἀρχαῖς ^dκαὶ ἐξουσίαις ὑποτάσσεσθαι, πειθαρχεῖν, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐτοιμους εἶναι, ² μηδένα βλασφημεῖν, ἀμάχους εἶναι, ἐπιεικεῖς, πᾶσαν ἐνδεκνυμένους ^eπραότητα πρὸς πάντας ἀνθρώπους. ³ Ἡμεν γάρ ποτε καὶ ἡμεῖς ἀνόητοι, ἀπειθεῖς, πλανώμενοι, δουλεύοντες ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς ποικίλαις, ἐν κακίᾳ καὶ φθόνῳ διάγοντες, στυγητοί, ^fμισοῦντες ἀλλήλους. ⁴ Ὅτε δὲ ἡ χρηστότης καὶ ἡ φιланθρωπία ἐπεφάνη τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ, ⁵ οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιοσύνῃ ^gὧν ἐποιήσαμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ κατὰ ^hτὸν αὐτοῦ ἔλεον ἔσωσεν ἡμᾶς, διὰ λουτροῦ ⁱπαλιγγενεσίας καὶ ἀνακαινώσεως πνεύματος ἁγίου, ⁶ οὗ ἐξέχεεν ἐφ' ἡμᾶς πλουσίως, διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν, ⁷ ἵνα δικαιωθέντες τῇ ἐκείνου χάριτι, κληρονόμοι ^jγενώμεθα κατ' ἐλπίδα ζωῆς αἰωνίου. ⁸ Πιστὸς ὁ λόγος, καὶ περὶ τούτων βούλομαί σε διαβεβαιουῖσθαι, ἵνα φροντίζωσιν καλῶν ἔργων προίστασθαι οἱ πεπιστευκότες ^kθεῷ. Ταῦτά ἐστιν ^lτὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα

^a 2:10 ἡμων | ST υμων

^b 2:11 η | CT om.

^c 2:13 ιησου χριστου | WH χριστου ιησου

^d 3:1 και | [PT] | CT om.

^e 3:2 πραοτητα | CT πραυτητα

^f 3:3 μισουντες | TH μεισουντες

^g 3:5 ων | CT α

^h 3:5 τον αυτου ελεον | CT το αυτου ελεος

ⁱ 3:5 παλιγγενεσιας | TH WH

παλιγγενεσιας

^j 3:7 γενωμεθα | CT γεννηωμεν

^k 3:8 θεω | PCK PT TR τω θεω

^l 3:8 τα | CT om.

τοῖς ἀνθρώποις· ⁹ μωρὰς δὲ ζητήσεις καὶ γενεαλογίας καὶ ἄβρεις καὶ μάχας νομικὰς περιίστασο· εἰσὶν γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι. ¹⁰ Αἵρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νοουθεσίαν παραιτοῦ, ¹¹ εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος, καὶ ἁμαρτάνει, ὧν αὐτοκατάκριτος.

¹² Ὅταν πέμψω Ἀρτεμᾶν πρὸς σε ἢ Τυχικόν, σπούδαςον ἐλθεῖν πρὸς με εἰς Νικόπολιν· ἐκεῖ γὰρ κέκρικα παραχειμάσαι. ¹³ Ζηνᾶν τὸν νομικὸν καὶ ^b Ἀπολλῶ σπουδαίως πρόπεμψον, ἵνα μηδὲν αὐτοῖς λείπη. ¹⁴ Μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν ἔργων προϊστασθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας, ἵνα μὴ ὦσιν ἄκαρποι.

¹⁵ Ἀσπάζονται σε οἱ μετ' ἐμοῦ πάντες. Ἀσπασαι τοὺς φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει.

Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν. ^c Ἀμήν.

^a 3:9 ερεις | PCK ερις | WH εριν

^c 3:15 αμην | CT om.

^b 3:13 απολλω | CT απολλων

ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ

1 Παῦλος δέσμιος ^aἸησοῦ χριστοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελ-
φός, Φιλήμονι τῷ ἀγαπητῷ καὶ συνεργῷ ἡμῶν, ² καὶ Ἀπ-
φία τῇ ^bἀγαπητῇ, καὶ Ἀρχίππῳ τῷ ^cσυστρατιώτῃ ἡμῶν, καὶ τῇ
κατ' οἶκόν σου ἐκκλησίᾳ· ³ χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ
πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.

⁴ Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου, πάντοτε μνεΐαν σου ποιούμενος
ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου, ⁵ ἀκούων σου τὴν ἀγάπην, καὶ τὴν
πίστιν ἣν ἔχεις ^dπρὸς τὸν κύριον Ἰησοῦν καὶ εἰς πάντας
τοὺς ἁγίους, ⁶ ὅπως ἡ κοινωνία τῆς πίστεώς σου ἐνεργῆς
γένηται ἐν ἐπιγνώσει παντὸς ἀγαθοῦ ^eτοῦ ἐν ^fἡμῖν εἰς χριστὸν
^gἸησοῦν. ⁷ ^hΧάριν γὰρ ⁱἔχομεν πολλὴν καὶ παράκλησιν ἐπὶ τῇ
ἀγάπῃ σου, ὅτι τὰ σπλάγχνα τῶν ἁγίων ἀναπέπαιται διὰ σοῦ,
ἀδελφέ.

⁸ Διὸ πολλὴν ἐν χριστῷ παρρησίαν ἔχων ἐπιτάσσειν σοι
τὸ ἀνήκον, ⁹ διὰ τὴν ἀγάπην μᾶλλον παρακαλῶ, τοιοῦτος ὢν
ὡς Παῦλος πρεσβύτης, νυνὶ δὲ καὶ δέσμιος ^jἸησοῦ χριστοῦ.
¹⁰ Παρακαλῶ σε περὶ τοῦ ἐμοῦ τέκνου, ὃν ἐγέννησα ἐν τοῖς
δεσμοῖς ^kμου, Ὀνήσιμον, ¹¹ τὸν ποτέ σοι ἄχρηστον, νυνὶ ^lδε

^a **1:1** ιησου χριστου | CT HF PT RP^{mg} TR
χριστου ιησου

^b **1:2** αγαπητη | CT αδελφη

^c **1:2** συστρατιωτη | TH WH συνστρατιωτη

^d **1:5** προς | WH εις

^e **1:6** του | [WH]

^f **1:6** ημιν | PCK TR υμιν

^g **1:6** ιησουν | CT om.

^h **1:7** χαριν | CT SCR χαραν

ⁱ **1:7** εχομεν πολλην | CT πολλην εσχον

^j **1:9** ιησου χριστου | CT χριστου ιησου

^k **1:10** μου | CT om.

^l **1:11** δε | NA δε [και]

σοὶ καὶ ἐμοὶ εὐχρηστον, ὃν ἀνέπεμψα· ¹² αὐτὸν δὲ αὐτόν, τοῦτ' ἔστιν τὰ ἐμὰ σπλάγχνα, ^bπροσλαβοῦ· ¹³ ὃν ἐγὼ ἐβουλόμην πρὸς ἐμαυτὸν κατέχειν, ἵνα ὑπὲρ σοῦ ^cδιακονῇ μοι ἐν τοῖς δεσμοῖς τοῦ εὐαγγελίου· ¹⁴ χωρὶς δὲ τῆς σῆς γνώμης οὐδὲν ἠθέλησα ποιῆσαι, ἵνα μὴ ὡς κατὰ ἀνάγκην τὸ ἀγαθόν σου ᾦ, ἀλλὰ κατὰ ἐκούσιον. ¹⁵ Τάχα γὰρ διὰ τοῦτο ἐχωρίσθη πρὸς ὥραν, ἵνα αἰώνιον αὐτὸν ἀπέχῃς· ¹⁶ οὐκέτι ὡς δοῦλον, ^dἀλλ' ὑπὲρ δοῦλον, ἀδελφὸν ἀγαπητόν, μάλιστα ἐμοί, πόσω δὲ μᾶλλον σοὶ καὶ ἐν σαρκὶ καὶ ἐν κυρίῳ. ¹⁷ Εἰ οὖν ^eμε ἔχεις κοινωνόν, προσλαβοῦ αὐτόν ὡς ἐμέ. ¹⁸ Εἰ δέ τι ἠδίκησέν σε ἢ ὀφείλει, τοῦτο ἐμοὶ ^fἐλλόγει· ¹⁹ ἐγὼ Παῦλος ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί, ἐγὼ ἀποτίσω· ἵνα μὴ λέγω σοι ὅτι καὶ σεαυτόν μοι προσοφείλεις. ²⁰ Ναί, ἀδελφέ, ἐγὼ σου ὀναίμην ἐν κυρίῳ· ἀνάπαυσόν μου τὰ σπλάγχνα ἐν ^gκυρίῳ. ²¹ Πεποιθὼς τῇ ὑπακοῇ σου ἔγραψά σοι, εἰδὼς ὅτι καὶ ὑπὲρ ^hὃ λέγω ποιήσεις. ²² Ἄμα δὲ καὶ ἐτοίμαζέ μοι ξενίαν· ἐλπίζω γὰρ ὅτι διὰ τῶν προσευχῶν ὑμῶν χαρισθήσομαι ὑμῖν.

²³ ⁱἈσπάζονται σε Ἐπαφρᾶς ὁ συναιχμάλωτός μου ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, ²⁴ Μάρκος, Ἀρίσταρχος, Δημᾶς, Λουκᾶς, οἱ συνεργοί μου.

²⁵ Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ ^kχριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν. ^lἈμήν.

^a 1:12 συ δε | CT σοι

^b 1:12 προσλαβου | CT om.

^c 1:13 διακονη μοι | CT μοι διακονη

^d 1:16 αλλ | SBL WH αλλα

^e 1:17 με | TR εμε

^f 1:18 ελλογει | CT ελλογα

^g 1:20 κυριω | CT χριστω

^h 1:21 ο | CT α

ⁱ 1:23 ασπαζονται | CT PT ασπαζεται

^j 1:25 ημων | NA SBL WH om.

^k 1:25 χριστου | PCK om.

^l 1:25 αμην | NA SBL WH om.

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ

1 Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ θεὸς λαλήσας τοῖς πατράσιν ἐν τοῖς προφήταις, ἐπ' ^aἐσχάτου τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ, ² ὃν ἔθηκεν κληρονόμον πάντων, δι' οὗ καὶ ^bτοὺς αἰῶνας ἐποίησεν, ³ ὃς ὢν ἀπαύγασμα τῆς δόξης καὶ χαρακτήρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ, φέρων τε τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως ^cαὐτοῦ, δι' ἑαυτοῦ καθαρισμόν ^dποιησάμενος τῶν ἀμαρτιῶν ἡμῶν, ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς, ⁴ τοσοῦτῳ κρείττων γενόμενος τῶν ἀγγέλων, ὅσω διαφορώτερον παρ' αὐτοὺς κεκληρονόμηκεν ὄνομα. ⁵ Τίνι γὰρ εἶπέν ποτε τῶν ἀγγέλων, Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε; Καὶ πάλιν, Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν; ⁶ Ὅταν δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ τὸν πρωτότοκον εἰς τὴν οἰκουμένην λέγει, Καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι θεοῦ. ⁷ Καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἀγγέλους λέγει, Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα· ⁸ πρὸς δὲ τὸν υἱόν, Ὁ θρόνος σου, ὁ θεός, εἰς τὸν αἰῶνα ^eτοῦ αἰῶνος· ^fῥάβδος εὐθύτητος ἢ ῥάβδος τῆς βασιλείας ^gσου. ⁹ Ἠγάπησας δικαιοσύνην, καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν· διὰ τοῦτο ἔχρισέν σε ὁ

^a 1:1 ἐσχατου | TR ἐσχατων

^b 1:2 τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν | CT ἐποίησεν
τοὺς αἰῶνας

^c 1:3 αὐτου δι' ἑαυτου | NA TH WH αὐτοῦ |
SBL δι' αὐτοῦ

^d 1:3 ποιησάμενος τῶν ἀμαρτιῶν ἡμῶν |

CT τῶν ἀμαρτιῶν ποιησάμενος

^e 1:8 του αἰωνος | [WH]

^f 1:8 ραβδος εὐθυτητος η | CT και η
ραβδος της εὐθυτητος

^g 1:8 σου | WH αυτου

θεός, ὁ θεός σου, ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου. ¹⁰ Καί, Σὺ κατ' ἀρχάς, κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσιν οἱ οὐρανοί· ¹¹ αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις· καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται, ¹² καὶ ὥσει περιβόλαιον ἐλίξεις αὐτούς, ^a καὶ ἀλλαγῇσονται· σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείουσιν. ¹³ Πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἴρηκέν ποτε, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου; ¹⁴ Οὐχὶ πάντες εἰσὶν λειτουργικὰ πνεύματα, εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν;

2 Διὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως ^b ἡμᾶς προσέχειν τοῖς ἀκουσθεῖσιν, μήποτε ^c παραρρῶμεν. ² Εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος ἐγένετο βέβαιος, καὶ πᾶσα παράβασις καὶ παρακοὴ ἔλαβεν ἔνδικον μισθοποδοσίαν, ³ πῶς ἡμεῖς ἐκφρουξόμεθα τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας; Ὅτις, ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ κυρίου, ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη, ⁴ συνεπιμαρτυροῦντος τοῦ θεοῦ σημείοις ^d τε καὶ τέρασιν, καὶ ποικίλαις δυνάμεσιν, καὶ πνεύματος ἀγίου μερισμοῖς, κατὰ τὴν αὐτοῦ θέλησιν.

⁵ Οὐ γὰρ ἀγγέλοις ὑπέταξεν τὴν οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν, περὶ ἧς λαλοῦμεν. ⁶ Διεμαρτύρατο δέ πού τις λέγων, Τί ἐστὶν ἄνθρωπος, ὅτι μιμνήσκη αὐτοῦ; Ἡ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπισκέπτη αὐτόν; ⁷ Ἠλάττωσας αὐτόν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους· δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν· ^e ⁸ πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Ἐν ^f γὰρ τῷ ὑποτάξαι ^g αὐτῷ τὰ πάντα, οὐδὲν ἀφῆκεν αὐτῷ ἀνυπότακτον. Νῦν δὲ οὐπω ὀρώμεν αὐτῷ τὰ πάντα ὑποτεταγμένα. ⁹ Τὸν δὲ βραχύ τι παρ' ἀγγέλους ἡλαττωμένον βλέπομεν Ἰησοῦν, διὰ τὸ πάθημα τοῦ

^a 1:12 καὶ | NA SBL WH ὡς ἱμάτιον καὶ

^b 2:1 ἡμᾶς προσεχειν | CT προσεχειν ἡμᾶς

^c 2:1 παραρρῶμεν | CT παραρῶμεν

^d 2:4 τε | PCK om.

^e 2:7 om. | TR [WH] καὶ κατεστησας αὐτον
ἐπὶ τα ἐργα των χειρων σου

^f 2:8 γαρ τω | CT τω γαρ

^g 2:8 αὐτω | [NA WH] | SBL om.

θανάτου δόξη καὶ τιμῇ ἐστεφανωμένον, ὅπως ^aχαρίτι θεοῦ ὑπὲρ παντὸς γεύσεται θανάτου. ¹⁰ Ἐπρεπεν γὰρ αὐτῷ, δι' ὃν τὰ πάντα, καὶ δι' οὗ τὰ πάντα, πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα, τὸν ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων τελειῶσαι. ¹¹ Ὁ τε γὰρ ἀγιάζων καὶ οἱ ἀγιαζόμενοι, ἐξ ἑνὸς πάντες· δι' ἣν αἰτίαν οὐκ ἐπαισχύνεται ἀδελφούς αὐτοὺς καλεῖν, ¹² λέγων, Ἀπαγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε. ¹³ Καὶ πάλιν, Ἐγὼ ἔσομαι πεποιθὼς ἐπ' αὐτῷ. Καὶ πάλιν, Ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδιά ἃ μοι ἔδωκεν ὁ θεός. ¹⁴ Ἐπεὶ οὖν τὰ παιδιά κεκοινωνήκεν ^bσαρκὸς καὶ αἵματος, καὶ αὐτὸς παραπλησίως μετέσχευ τῶν αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτ' ἔστιν τὸν διάβολον, ¹⁵ καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους, ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας. ¹⁶ Οὐ γὰρ δήπου ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται, ἀλλὰ σπέρματος Ἀβραάμ ἐπιλαμβάνεται. ¹⁷ Ὅθεν ὥφειλεν κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι, ἵνα ἐλεήμων γένηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν θεόν, εἰς τὸ ἐἰλάσκεσθαι τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ. ¹⁸ Ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πειρασθεῖς, δύναται τοῖς πειραζομένοις βοηθῆσαι.

3 Ὅθεν, ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι, κατανοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν ^dἸησοῦν χριστόν, ² πιστὸν ὄντα τῷ ποιήσαντι αὐτόν, ὥς καὶ ^eΜωϋσῆς ἐν ^fὄλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. ³ Πλείονος γὰρ ^gδόξης οὗτος παρὰ ^hΜωϋσῆν ἡξίωται, καθ' ὅσον πλείονα τιμὴν ἔχει τοῦ οἴκου ὁ κατασκευάσας αὐτόν. ⁴ Πᾶς γὰρ οἶκος κατασκευάζεται ὑπὸ τινος· ὁ δὲ ⁱτὰ πάντα κατασκευάσας

^a 2:9 χαριτι | SBL χωρις

^b 2:14 σαρκος και αιματος | CT αιματος και σαρκος

^c 2:17 ιλασκεσθαι | TH ειλασκεσθαι

^d 3:1 ιησουν χριστον | TR χριστον ιησουν | CT ιησουν

^e 3:2 μουσης | TR μωσης

^f 3:2 ολω | [NA WH] | SBL om.

^g 3:3 δοξης ουτος | CT ουτος δοξης

^h 3:3 μουσην | TR μωσην

ⁱ 3:4 τα | CT om.

θεός. ⁵ Καὶ ^aΜωϋσῆς μὲν πιστὸς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ὡς
θεράπων, εἰς μαρτύριον τῶν λαληθησομένων· ⁶ χριστὸς δὲ
ὡς υἱὸς ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ· ^bοὗ οἶκός ἐσμεν ἡμεῖς, ^cἐάνπερ
τὴν παρρησίαν καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος ^dμέχρι τέλους
βεβαίαν κατάσχωμεν. ⁷ Διό, καθὼς λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον,
Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, ⁸ μὴ σκληρύνητε
τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ, κατὰ τὴν ἡμέ-
ραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ⁹ οὐ^ε ἐπείρασάν ^eμε οἱ πα-
τέρες ὑμῶν, ^fἐδοκίμασάν με, καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου ^gτεσσα-
ράκοντα ἔτη. ¹⁰ Διὸ προσώχθισα τῇ γενεᾷ ^hἐκείνῃ, καὶ εἶπον,
Ἄει πλανῶνται τῇ καρδίᾳ· αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδοὺς
μου· ¹¹ ὡς ὥμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν
κατάπαυσίν μου. ¹² Βλέπετε, ἀδελφοί, μήποτε ἔσται ἓν τι
ὑμῶν καρδιά πονηρὰ ἀπιστίας ἐν τῷ ἀποστῆναι ἀπὸ θεοῦ
ζῶντος· ¹³ ἀλλὰ παρακαλεῖτε ἑαυτοὺς καθ' ἐκάστην ἡμέραν,
ἄχρι οὗ τὸ σήμερον καλεῖται, ἵνα μὴ σκληρυνθῇ ⁱἐξ ὑμῶν τις
ἀπάτη τῆς ἁμαρτίας· ¹⁴ μέτοχοι γὰρ ^jγεγόναμεν τοῦ χριστοῦ,
ἐάνπερ τὴν ἀρχὴν τῆς ὑποστάσεως μέχρι τέλους βεβαίαν κα-
τάσχωμεν· ¹⁵ ἐν τῷ λέγεσθαι, Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ
ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ πα-
ραπικρασμῷ. ¹⁶ ^kΤινὲς γὰρ ἀκούσαντες παρεπύκρναν, ἀλλ'
οὐ πάντες οἱ ἐξελθόντες ἐξ Αἰγύπτου διὰ ^lΜωϋσέως. ¹⁷ Τίσιν
δὲ προσώχθισεν ^mτεσσαράκοντα ἔτη; Οὐχὶ τοῖς ἁμαρτήσασιν,

^a 3:5 μουσῆς | TR μωσῆς

^b 3:6 ου | SBL ος

^c 3:6 εανπερ | NA εαν[περ] | SBL TH WH
εαν

^d 3:6 μεχρι τελους βεβαιαν | [WH] | NA
SBL TH om.

^e 3:9 με | CT om.

^f 3:9 εδοκιμασαν με | CT εν δοκιμασια

^g 3:9 τεσσαρακοντα | CT τεσσερακοντα

^h 3:10 εκεινη | CT ταυτη

ⁱ 3:13 εξ υμων τις | NA SBL TR WH τις εξ
υμων

^j 3:14 γεγοναμεν του χριστου | CT του
χριστου γεγοναμεν

^k 3:16 τινες | CT HF PCK PT RP^{mg} τίνες

^l 3:16 μωυσεως | PCK μωυσεος | TR
μωσεως

^m 3:17 τεσσαρακοντα | CT τεσσερακοντα

ὧν τὰ κῶλα ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ; ¹⁸ Τίσιν δὲ ὥμοσεν μὴ εἰσελεύσεσθαι εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς ἀπειθήσασιν; ¹⁹ Καὶ βλέπομεν ὅτι οὐκ ἠδυνήθησαν εἰσελθεῖν ^α δι' ἀπιστίαν.

4 Φοβηθῶμεν οὖν μήποτε καταλειπομένης ἐπαγγελίας εἰσελθεῖν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, δοκῇ τις ἐξ ὑμῶν ὑστερηκέναι. ² Καὶ γὰρ ἐσμεν εὐηγγελισμένοι, καθάπερ καὶ κεῖνοι· ἀλλ' οὐκ ὠφέλησεν ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς ἐκείνους, μὴ ^β συγκεκραμένους τῇ πίστει τοῖς ἀκούσασιν. ³ Εἰσερχόμεθα γὰρ εἰς ^γ τὴν κατάπαυσιν οἱ πιστεύσαντες, καθὼς εἴρηκεν, Ὡς ὥμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου· καίτοι τῶν ἔργων ἀπὸ καταβολῆς κόσμου γενηθέντων. ⁴ Εἴρηκεν γάρ που περὶ τῆς ἐβδόμης οὕτως, Καὶ κατέπαυσεν ὁ θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ. ⁵ καὶ ἐν τούτῳ πάλιν, Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου. ⁶ Ἐπεὶ οὖν ἀπολείπεται τινὰς εἰσελθεῖν εἰς αὐτήν, καὶ οἱ πρότερον εὐαγγελισθέντες οὐκ εἰσηλθον δι' ἀπειθείαν, ⁷ πάλιν τινὰ ὀρίζει ἡμέραν, Σήμερον, ἐν ^δ Δαυὶδ λέγων, μετὰ τοσοῦτον χρόνον, καθὼς ^ε εἴρηται, Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν. ⁸ Εἰ γὰρ αὐτοὺς Ἰησοῦς κατέπαυσεν, οὐκ ἂν περὶ ἄλλης ἐλάλει μετὰ ταῦτα ἡμέρας. ⁹ Ἄρα ἀπολείπεται σαββατισμὸς τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ. ¹⁰ Ὁ γὰρ εἰσελθὼν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ καὶ αὐτὸς κατέπαυσεν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὥσπερ ἀπὸ τῶν ἰδίων ὁ θεός. ¹¹ Σπουδάσωμεν οὖν εἰσελθεῖν εἰς ἐκείνην τὴν κατάπαυσιν, ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις ὑποδείγματι πέσῃ τῆς ἀπειθείας. ¹² Ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ, καὶ ἐνεργής, καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον, καὶ διϊκνούμενος ἄχρι μερισμοῦ

^a 3:19 δι' PCK δια

^b 4:2 συγκεκραμενους | NA SBL

συγκεκρασμενους | TH WH

συνκεκρασμενους | TR συγκεκραμενος

^c 4:3 την | [NA WH] | SBL om.

^d 4:7 δαυιδ | TH WH δανειδ | HF TR δαβιδ

^e 4:7 ειρηται | CT προειρηται

ψυχῆς ^aτε καὶ πνεύματος, ἁρμῶν τε καὶ μυελῶν, καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρδίας. ¹³ Καὶ οὐκ ἔστιν κτίσις ἀφανὴς ἐνώπιον αὐτοῦ· πάντα δὲ γυμνὰ καὶ τετραχλησμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος.

¹⁴ Ἐχοντες οὖν ἀρχιερέα μέγαν, διεληλυθότα τοὺς οὐρανούς, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας. ¹⁵ Οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον ^bσυμπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, ^cπεπειραμένον δὲ κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα, χωρὶς ἁμαρτίας. ¹⁶ Προσερχώμεθα οὖν μετὰ παρρησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ἵνα λάβωμεν ^dἔλεον, καὶ χάριν εὐρωμεν εἰς εὐκαιρον βοήθειαν.

5 Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς, ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος, ὑπὲρ ἀνθρώπων καθίσταται τὰ πρὸς τὸν θεόν, ἵνα προσφέρῃ δῶρα ^eτε καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν. ² μετριοπαθεῖν δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσιν καὶ πλανωμένοις, ἐπεὶ καὶ αὐτοὺς περικείται ἀσθένειαν. ³ καὶ ^fδιὰ ταύτην ὀφείλει, καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ, οὕτως καὶ περὶ ^gἑαυτοῦ, προσφέρειν ^hὑπὲρ ἁμαρτιῶν. ⁴ Καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβάνει τὴν τιμὴν, ⁱἀλλὰ καλούμενος ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ^jκαθάπερ καὶ ^kἈαρών. ⁵ Οὕτως καὶ ὁ χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασεν γεννηθῆναι ἀρχιερέα, ἀλλ' ^o λαλήσας πρὸς αὐτόν, Υἱός μου εἰ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. ⁶ Καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει, Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. ⁷ Ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, δεήσεις τε καὶ ἱκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον σῶζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων προσενέγκας, καὶ εἰσακουσθεὶς ἀπὸ τῆς εὐλαβείας, ⁸ καίπερ ὢν υἱός, ἔμαθεν ἀφ' ὧν

^a 4:12 τε | CT *om.*

^b 4:15 συμπαθῆσαι | TH WH συνπαθῆσαι

^c 4:15 πεπειραμένον | CT SCR
πεπειρασμένον

^d 4:16 ελεον | CT ελεος

^e 5:1 τε | [WH]

^f 5:3 δια ταυτην | CT δι αυτην

^g 5:3 εαυτου | NA αὐτοῦ | SBL αὐτοῦ

^h 5:3 υπερ | CT περι

ⁱ 5:4 αλλα | TR αλλα ο | HF αλλ ο

^j 5:4 καθαπερ | CT καθωσπερ

^k 5:4 ααρων | TR ο ααρων

ἔπαθεν τὴν ὑπακοήν, ⁹ καὶ τελειωθεὶς ἐγένετο ^a τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ πᾶσιν αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου. ¹⁰ προσαγορευθεὶς ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.

¹¹ Περὶ οὗ πολλὸς ἡμῖν ὁ λόγος καὶ δυσερμήνευτος λέγειν, ἐπεὶ νωθοὶ γεγόνατε ταῖς ἀκοαῖς. ¹² Καὶ γὰρ ὀφείλοντες εἶναι διδάσκαλοι διὰ τὸν χρόνον, πάλιν χρεῖαν ἔχετε τοῦ διδάσκειν ὑμᾶς, ^b τίνα τὰ στοιχεῖα τῆς ἀρχῆς τῶν λογίων τοῦ θεοῦ· καὶ γεγόνατε χρεῖαν ἔχοντες γάλακτος, ^c καὶ οὐ στερεᾶς τροφῆς. ¹³ Πᾶς γὰρ ὁ μετέχων γάλακτος ἄπειρος λόγου δικαιοσύνης· νήπιος γάρ ἐστιν. ¹⁴ Τελείων δέ ἐστιν ἡ στερεὰ τροφή, τῶν διὰ τὴν ἔξιν τὰ αἰσθητήρια γεγυμνασμένα ἐχόντων πρὸς διάκρισιν καλοῦ τε καὶ κακοῦ.

6 Διό, ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς τοῦ χριστοῦ λόγον, ἐπὶ τὴν τελειότητα φερώμεθα, μὴ πάλιν θεμέλιον καταβαλλόμενοι μετανόιας ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, καὶ πίστεως ἐπὶ θεόν, ² βαπτισμῶν ^d διδαχῆς, ἐπιθέσεώς τε χειρῶν, ἀναστάσεώς ^e τε νεκρῶν, καὶ κρίματος αἰωνίου. ³ Καὶ τοῦτο ^f ποιήσωμεν, ἔανπερ ἐπιτρέπη ὁ θεός. ⁴ Ἀδύνατον γὰρ τοὺς ἅπαξ φωτισθέντας, γευσασμένους τε τῆς δωρεᾶς τῆς ἐπουρανίου, καὶ μετόχους γεννηθέντας πνεύματος ἁγίου, ⁵ καὶ καλὸν γευσασμένους θεοῦ ῥῆμα, δυνάμεις τε μέλλοντος αἰῶνος, ⁶ καὶ παραπεσόντας, πάλιν ἀνακαινίζειν εἰς μετάνοιαν, ἀνασταυροῦντας ἑαυτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καὶ παραδειγματίζοντας. ⁷ Γῇ γὰρ ἡ πιοῦσα τὸν ἐπ' αὐτῆς ^g πολλάκις ἐρχόμενον ὑετόν, καὶ τίκτουσα βοτάνην εὐθετον ἐκείνοις δι' οὓς καὶ γεωργεῖται, μεταλαμβάνει εὐλογίας ἀπὸ τοῦ θεοῦ. ⁸ Ἐκφέρουσα δὲ ἀκάνθας καὶ τριβόλους, ἀδόκιμος καὶ κατάρως ἐγγύς, ἥς τὸ τέλος εἰς καθῖσιν.

^a 5:9 τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ πᾶσιν | CT

πᾶσιν τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ

^b 5:12 τίνα | NA SBL WH τινά

^c 5:12 καὶ | [NA] | SBL TH WH om.

^d 6:2 διδαχῆς | SBL WH διδαχὴν

^e 6:2 τε | WH om.

^f 6:3 ποιήσωμεν | CT PCK PT TR

ποιήσωμεν

^g 6:7 πολλάκις ἐρχομενον | CT ἐρχομενον

πολλάκις

⁹ Πεισίσμεθα δὲ περὶ ὑμῶν, ἀγαπητοί, τὰ ^aκρείσσονα καὶ ἐχόμενα σωτηρίας, εἰ καὶ οὕτως λαλοῦμεν· ¹⁰ οὐ γὰρ ἄδικος ὁ θεὸς ἐπιλαθέσθαι τοῦ ἔργου ὑμῶν, καὶ ^bτοῦ κόπου τῆς ἀγάπης ἧς ^cἐνεδείξασθε εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, διακονήσαντες τοῖς ἁγίοις καὶ διακονοῦντες. ¹¹ Ἐπιθυμοῦμεν δὲ ἕκαστον ὑμῶν τὴν αὐτὴν ἐνδείκνυσθαι σπουδὴν πρὸς τὴν πληροφορίαν τῆς ἐλπίδος ἄχρι τέλους· ¹² ἵνα μὴ νωθοὶ γένησθε, μιμηταὶ δὲ τῶν διὰ πίστεως καὶ μακροθυμίας κληρονομούντων τὰς ἐπαγγελίας.

¹³ Τῷ γὰρ Ἀβραάμ ἐπαγγειλάμενος ὁ θεός, ἐπεὶ κατ' οὐδενὸς εἶχεν μείζονος ὁμόσαι, ὥμοσεν καθ' ἑαυτοῦ, ¹⁴ λέγων, ^d Ἡ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε, καὶ πληθύνων πληθυνὼ σε. ¹⁵ Καὶ οὕτως μακροθυμήσας ἐπέτυχεν τῆς ἐπαγγελίας. ¹⁶ Ἄνθρωποι ^eμὲν γὰρ κατὰ τοῦ μείζονος ὁμνύουσιν, καὶ πάσης αὐτοῖς ἀντιλογίας πέρας εἰς βεβαίωσιν ὁ ὅρκος. ¹⁷ Ἐν ^f περὶ σφόδρον βουλόμενος ὁ θεὸς ἐπιδεῖξαι τοῖς κληρονόμοις τῆς ἐπαγγελίας τὸ ἀμετάθετον τῆς βουλῆς αὐτοῦ, ἐμεσίτευσεν ὅρκῳ, ¹⁸ ἵνα διὰ δύο πραγμάτων ἀμεταθέτων, ἐν οἷς ἀδύνατον ψεύσασθαι ^gθεόν, ἰσχυρὰν παράκλησιν ἔχωμεν οἱ καταφυγόντες κρατῆσαι τῆς προκειμένης ἐλπίδος· ¹⁹ ἦν ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ τε καὶ βεβαίαν, καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος· ²⁰ ὅπου πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσηλθεν Ἰησοῦς, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς τὸν αἰῶνα.

7 Οὗτος γὰρ ὁ Μελχισεδέκ, βασιλεὺς Σαλήμ, ἱερεὺς τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου, ὁ συναντήσας Ἀβραάμ ὑποστρέφοντι ἀπὸ τῆς κοπῆς τῶν βασιλέων καὶ εὐλογήσας αὐτόν, ² ^h καὶ δεκάτην ἀπὸ πάντων ἐμέρισεν Ἀβραάμ—πρῶτον μὲν ἐρμηνευόμενος βασιλεὺς δικαιοσύνης, ἔπειτα δὲ καὶ βασιλεὺς Σαλήμ,

^a 6:9 κρείσσονα | PT TR κρειττονα

^b 6:10 του κοπου | CT om.

^c 6:10 ενεδειξασθε | HF SCR ενδειξασθε

^d 6:14 η | CT ει

^e 6:16 μεν | CT om.

^f 6:18 θεον | NA [τον] θεον

ὁ ἐστὶν βασιλεὺς εἰρήνης· ³ ἀπάτωρ, ἀμήτωρ, ἀγενεαλόγητος, μήτε ἀρχὴν ἡμερῶν μήτε ζωῆς τέλος ἔχων, ἀφωμοιωμένος δὲ τῷ υἱῷ τοῦ θεοῦ—μένει ἱερεὺς εἰς τὸ διηνεκές.

⁴ Θεωρεῖτε δὲ πηλίκος οὗτος, ὃ ^ακαὶ δεκάτην Ἀβραὰμ ἔδωκεν ἐκ τῶν ἀκροθινίων ὁ πατριάρχης. ⁵ Καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν υἱῶν ^βΛευὶ τὴν ἱερατείαν λαμβάνοντες ἐντολὴν ἔχουσιν ἀποδεκατοῦν τὸν λαὸν κατὰ τὸν νόμον, τοῦτ' ἔστιν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, καίπερ ἐξεληλυθότας ἐκ τῆς ὁσφύος Ἀβραάμ· ⁶ ὁ δὲ μὴ γενεαλογούμενος ἐξ αὐτῶν δεδεκάτωκεν ^δτὸν Ἀβραάμ, καὶ τὸν ἔχοντα τὰς ἐπαγγελίας εὐλόγηκεν. ⁷ Χωρὶς δὲ πάσης ἀντιλογίας, τὸ ἔλαττον ὑπὸ τοῦ κρείττονος εὐλογεῖται. ⁸ Καὶ ὧδε μὲν δεκάτας ἀποθνήσκοντες ἄνθρωποι λαμβάνουσιν· ἐκεῖ δέ, μαρτυρούμενος ὅτι ζῇ. ⁹ Καί, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ^εδιὰ Ἀβραάμ καὶ ^ςΛευὶ ὁ δεκάτας λαμβάνων δεδεκάτῳται· ¹⁰ ἔτι γὰρ ἐν τῇ ὁσφύϊ τοῦ πατρὸς ἦν, ὅτε συνήντησεν αὐτῷ ^ςὁ Μελχισεδέκ.

¹¹ Εἰ μὲν οὖν τελειώσις διὰ τῆς ^hΛευιτικῆς ἱερωσύνης ἦν—ὁ λαὸς γὰρ ἐπ' ^ιαὐτῇ νενομοθέτητο—τίς ἔτι χρεία, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ ἕτερον ἀνίστασθαι ἱερέα, καὶ οὐ κατὰ τὴν τάξιν Ἀαρὼν λέγεσθαι; ¹² Μετατιθεμένης γὰρ τῆς ἱερωσύνης, ἐξ ἀνάγκης καὶ νόμου μετάθεσις γίνεται. ¹³ Ἐφ' ὃν γὰρ λέγεται ταῦτα, φυλῆς ἑτέρας μετέσχηκεν, ἀφ' ἧς οὐδεὶς προσέσχηκεν τῷ θυσιαστηρίῳ. ¹⁴ Πρόδηλον γὰρ ὅτι ἐξ Ἰούδα ἀνατέταλκεν ὁ κύριος ἡμῶν, εἰς ἣν φυλὴν ^ιοὐδὲν περὶ ἱερωσύνης ^κΜωϋσῆς ἐλάλησεν. ¹⁵ Καὶ περισσότερον ἔτι κατάδηλόν ἐστιν, εἰ κατὰ τὴν ὁμοίότητα Μελχισεδέκ ἀνίσταται ἱερεὺς

^a 7:4 καὶ | [NA] | SBL WH *om.*

^b 7:5 λευι | TH WH λευει

^c 7:5 ιερατειαν ... αποδεκατουν | WH
ιερατιαν ... αποδεκατοιν

^d 7:6 τον | CT *om.*

^e 7:9 δια | CT δι

^f 7:9 λευι | TH WH λευεις

^g 7:10 ο | CT *om.*

^h 7:11 λευιτικης | TH WH λευειτικης

ⁱ 7:11 αυτη νενομοθετητο | CT αυτης
νενομοθετηται

^j 7:14 ουδεν περι ιερωσυνης | CT περι
ιερεων ουδεν

^k 7:14 μωυσης | TR μωσης

ἕτερος, ¹⁶ ὃς οὐ κατὰ νόμον ἐντολῆς ^aσαρκικῆς γέγονεν, ἀλλὰ κατὰ δύναμιν ζωῆς ἀκαταλύτου· ¹⁷ ^bμαρτυρεῖ γὰρ ὅτι Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. ¹⁸ Ἀθέτησις μὲν γὰρ γίνεται προαγούσης ἐντολῆς, διὰ τὸ αὐτῆς ἀσθενὲς καὶ ἀνωφελές· ¹⁹ οὐδὲν γὰρ ἐτελείωσεν ὁ νόμος, ἐπεισαγωγὴ δὲ κρείττονος ἐλπίδος, δι' ἧς ἐγγίζομεν τῷ θεῷ. ²⁰ Καὶ καθ' ὅσον οὐ χωρὶς ὀρκωμοσίας—οἱ μὲν γὰρ χωρὶς ὀρκωμοσίας εἰσὶν ἱερεῖς γεγονότες, ²¹ ὁ δὲ ^cμετὰ ὀρκωμοσίας, διὰ τοῦ λέγοντος πρὸς αὐτόν, Ὡμοσεν κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται, Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα ^dκατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ—²² κατὰ ^eτοσοῦτον κρείττονος διαθήκης γέγονεν ἕγγυος Ἰησοῦς. ²³ Καὶ οἱ μὲν πλείονές εἰσιν γεγονότες ἱερεῖς, διὰ τὸ θανάτῳ κωλύεσθαι παραμένειν· ²⁴ ὁ δέ, διὰ τὸ μένειν αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀπαράβατον ἔχει τὴν ἱερωσύνην. ²⁵ Ὅθεν καὶ σφύζειν εἰς τὸ παντελὲς δύναται τοὺς προσερχομένους δι' αὐτοῦ τῷ θεῷ, πάντοτε ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν.

²⁶ Τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν ^fἔπρεπεν ἀρχιερεύς, ὅσιος, ἄκακος, ἀμίαντος, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ ὑψηλότερος τῶν οὐρανῶν γενόμενος· ²⁷ ὃς οὐκ ἔχει καθ' ἡμέραν ἀνάγκην, ὥσπερ οἱ ἀρχιερεῖς, πρότερον ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἁμαρτιῶν θυσίας ἀναφέρειν, ἔπειτα τῶν τοῦ λαοῦ· τοῦτο γὰρ ἐποίησεν ἐφάπαξ, ἑαυτὸν ἀνενέγκας. ²⁸ Ὁ νόμος γὰρ ἀνθρώπους καθίστησιν ἀρχιερεῖς, ἔχοντας ἀσθένειαν· ὁ λόγος δὲ τῆς ὀρκωμοσίας τῆς μετὰ τὸν νόμον, υἱὸν εἰς τὸν αἰῶνα τετελειωμένον.

8 Κεφάλαιον δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις· τοιοῦτον ἔχομεν ἀρχιερέα, ὃς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ² τῶν ἀγίων λειτουργός, καὶ τῆς σκηνῆς

^a 7:16 σαρκικῆς | CT PCK σαρκινῆς

^b 7:17 μαρτυρεῖ | CT μαρτυρεῖται

^c 7:21 μετὰ | TH μετ

^d 7:21 κατα ... μελχισεδέκ | CT om.

^e 7:22 τοσοῦτον | SBL τοσοῦτο | TH WH τοσοῦτο καὶ | NA τοσοῦτο [καὶ]

^f 7:26 ἐπρεπεν | NA SBL TH καὶ ἐπρεπεν | WH [καὶ] ἐπρεπεν

τῆς ἀληθινῆς, ἣν ἔπηξεν ὁ κύριος, ^aκαὶ οὐκ ἄνθρωπος. ³ πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ προσφέρειν δῶρά τε καὶ θυσίας καθίσταται· ὅθεν ἀναγκαῖον ἔχειν τι καὶ τοῦτον ὁ ^bπροσενέγκη. ⁴ Εἰ μὲν γὰρ ἦν ἐπὶ γῆς, οὐδ' ἂν ἦν ἱερεὺς, ὄντων ^dτῶν ἱερέων τῶν προσφερόντων κατὰ ^eτὸν νόμον τὰ δῶρα, ⁵ οἵτινες ὑποδείγματι καὶ σκιᾷ λατρεύουσιν τῶν ἐπουρανίων, καθὼς κεκρημάτισται ^fΜωϋσῆς μέλλων ἐπιτελεῖν τὴν σκηνήν, Ὅρα, γάρ φησιν, ^gποιήσεις πάντα κατὰ τὸν τύπον τὸν δειχθέντα σοι ἐν τῷ ὄρει. ⁶ ^hΝυνὶ δὲ διαφορωτέρας ἰτέτυχεν λειτουργίας, ὅσῳ καὶ κρείττονός ἐστιν διαθήκης μεσίτης, ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται. ⁷ Εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἐκείνη ἦν ἄμεμπτος, οὐκ ἂν δευτέρας ἐζητεῖτο τόπος. ⁸ Μεμφόμενος γὰρ ⁱαὐτοῖς λέγει, Ἰδοὺ, ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ συντελέσω ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα διαθήκην καινὴν. ⁹ οὐ κατὰ τὴν διαθήκην ἣν ἐποίησα τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου· ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου, κἀγὼ ἡμέλησα αὐτῶν, λέγει κύριος. ¹⁰ Ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας, λέγει κύριος, διδοὺς νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς· καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν. ¹¹ Καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν ἕκαστος τὸν ^kπολίτην αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, λέγων, Γνωθὶ τὸν κύριον· ὅτι πάντες εἰδήσουσίν με, ἀπὸ μικροῦ ^lαὐτῶν ἕως μεγάλου αὐτῶν. ¹² Ὅτι ^mἕως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν

^a 8:2 καὶ | CT om.

^b 8:3 προσενέγκη | PCK προσεγενκοι

^c 8:4 γὰρ | CT οὐν

^d 8:4 τῶν ἱερέων | CT om.

^e 8:4 τον | CT om.

^f 8:5 μωυσης | TR μωσης

^g 8:5 ποιησεις | TR ποιησης

^h 8:6 νυνι | NA νυν[ι] | WH νυν

ⁱ 8:6 τετυχεν | PCK PT TH TR τετευχε(ν)

^j 8:8 αυτοις | NA SBL WH αυτους

^k 8:11 πολιτην | PCK TR πλησιον

^l 8:11 αυτων | CT om.

^m 8:12 υλεως | TH ειλεως

^aκαὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι. ¹³ Ἐν τῷ λέγειν, Καινήν, πεπαλαίωκεν τὴν πρώτην. Τὸ δὲ παλαιούμενον καὶ γηράσκον, ἐγγὺς ἀφανισμοῦ.

9 Εἶχεν μὲν οὖν ^bκαὶ ἡ ^cπρώτη δικαιοῦματα λατρείας, τό τε ἅγιον κοσμικόν. ² Σκηνὴ γὰρ κατεσκευάσθη ἡ πρώτη, ἐν ἣ ἢ τε λυχνία καὶ ἡ τράπεζα καὶ ἡ πρόθεσις τῶν ἄρτων, ἥτις λέγεται ἅγια. ³ Μετὰ δὲ τὸ δεύτερον καταπέτασμα σκηνὴ ἡ λεγομένη ἅγια ἁγίων, ⁴ χρυσοῦν ἔχουσα θυμιατήριον, καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης περικεκαλυμμένην πάντοθεν χρυσίῳ, ἐν ἣ στάμνος χρυσῇ ἔχουσα τὸ μάννα, καὶ ἡ ῥάβδος Ἀαρὼν ἡ βλαστήσασα, καὶ αἱ πλάκες τῆς διαθήκης. ⁵ Ὑπεράνω δὲ αὐτῆς ^dΧερουβὶμ δόξης κατασκιάζοντα τὸ ἱλαστήριον· περὶ ὧν οὐκ ἔστιν νῦν λέγειν κατὰ μέρος. ⁶ Τούτων δὲ οὕτως κατεσκευασμένων, εἰς μὲν τὴν πρώτην σκηνὴν διὰ παντὸς εἰσίσαισι οἱ ἱερεῖς, τὰς λατρείας ἐπιτελοῦντες. ⁷ εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ μόνος ὁ ἀρχιερεὺς, οὐ χωρὶς αἵματος, ὃ προσφέρει ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων. ⁸ τοῦτο δηλοῦντος τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, μήπω πεφανερῶσθαι τὴν τῶν ἁγίων ὁδόν, ἔτι τῆς πρώτης σκηνῆς ἐχούσης στάσιν. ⁹ ἥτις παραβολὴ εἰς τὸν καιρὸν τὸν ἐνεστηκότα, καθ' ὃν δῶρά τε καὶ θυσίαι προσφέρονται, μὴ δυνάμεναι κατὰ συνείδησιν τελειῶσαι τὸν λατρεύοντα, ¹⁰ μόνον ἐπὶ βρώμασιν καὶ πόμασιν καὶ διαφόροις βαπτισμοῖς ^fκαὶ δικαιομασιν σαρκός, μέχρι καιροῦ διορθώσεως ἐπικείμενα.

¹¹ Χριστὸς δὲ παραγενόμενος ἀρχιερεὺς τῶν ^gμελλόντων ἀγαθῶν, διὰ τῆς μεΐζονος καὶ τελειοτέρας σκηνῆς, οὐ χειροποιήτου, τοῦτ' ἔστιν, οὐ ταύτης τῆς κτίσεως, ¹² οὐδὲ δι' αἵματος τράγων καὶ μόσχων, διὰ δὲ τοῦ ἰδίου αἵματος εἰ-

^a 8:12 καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν | CT om.

^b 9:1 καὶ | [NA PT WH] | SBL om.

^c 9:1 πρώτη | PT ST πρώτη σκηνή

^d 9:5 χερουβὶμ | NA SBL TH χερουβὶν |

WH χερουβειν

^e 9:9 οὐ | CT ἡν

^f 9:10 καὶ δικαιομασιν | CT δικαιοματα

^g 9:11 μελλόντων | NA SBL WH γενομένων

σῆλθεν ἐφάπαξ εἰς τὰ ἅγια, αἰωνίαν λύτρωσιν ^aεὐράμενος. **13** Εἰ γὰρ τὸ αἷμα ^bταύρων καὶ τράγων, καὶ σποδὸς δαμάλεως ῥαντίζουσα τοὺς κεκοινωμένους, ἁγιάζει πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς καθαρότητα, **14** πόσῳ μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ χριστοῦ, ὃς διὰ πνεύματος ^cαἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν ἁμωμον τῷ θεῷ, καθαριεῖ τὴν συνειδήσιν ^dὑμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, εἰς τὸ λατρεύειν θεῷ ζῶντι· **15** Καὶ διὰ τοῦτο διαθήκης καινῆς μεσότης ἐστίν, ὅπως, θανάτου γενομένου εἰς ἀπολύτρωσιν τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διαθήκῃ παραβάσεων, τὴν ἐπαγγελίαν λάβωσιν οἱ κεκλημένοι τῆς αἰωνίου κληρονομίας. **16** Ὅπου γὰρ διαθήκη, θάνατον ἀνάγκη φέρεσθαι τοῦ διαθεμένου. **17** Διαθήκη γὰρ ἐπὶ νεκροῖς βεβαία, ἐπεὶ μήποτε ἰσχύει ὅτε ζῇ ὁ διαθέμενος. **18** Ὅθεν ^eοὐδ' ἡ πρώτη χωρὶς αἵματος ^fἐγκεκαίνισται. **19** Λαλθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς κατὰ ^gνόμον ὑπὸ ^hΜωϋσέως παντὶ τῷ λαῷ, λαβὼν τὸ αἷμα τῶν μόσχων ⁱκαὶ τράγων, μετὰ ὕδατος καὶ ἑρίου κοκκίνου καὶ ὑσσώπου, αὐτό τε τὸ βιβλίον καὶ πάντα τὸν λαὸν ^jἐρράντισεν, **20** λέγων, Τοῦτο τὸ αἷμα τῆς διαθήκης ἧς ἐντείλατο πρὸς ὑμᾶς ὁ θεός. **21** Καὶ τὴν σκηνὴν δὲ καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας τῷ αἵματι ὁμοίως ἐρράντισεν. **22** Καὶ σχεδὸν ἐν αἵματι πάντα καθαρίζεται κατὰ τὸν νόμον, καὶ χωρὶς αἵματεκχυσίας οὐ γίνεται ἄφεσις.

23 Ἀνάγκη οὖν τὰ μὲν ὑποδείγματα τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τούτοις καθαρίζεσθαι, αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια κρείττοσιν θυσίαις παρὰ ταύτας. **24** Οὐ γὰρ εἰς χειροποίητα ^kἅγια εἰσῆλθεν ὁ χριστός, ἀντίτυπα τῶν ἀληθινῶν, ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανόν, νῦν ἐμφανισθῆναι τῷ προσώπῳ τοῦ θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν· **25** οὐδ'

^a **9:12** ευραμενος | PCK ευρομενος

^b **9:13** ταυρων και τραγων | CT τραγων
και ταυρων

^c **9:14** αιωνιου | PCK αγιου

^d **9:14** υμων | NA SBL WH ημων

^e **9:18** ουδ' | CT PCK ουδε

^f **9:18** εγκεκαينισται | TH WH
ενκεκαينισται

^g **9:19** νομον | CT PT τον νομον

^h **9:19** μωυσεως | PCK μωυσεος

ⁱ **9:19** και τραγων | TH WH και των
τραγων | NA [και των τραγων] | SBL
om.

^j **9:19–21** ερραντισεν ... ερραντισεν | SBL
TH WH εραντισεν ... εραντισεν

^k **9:24** αγια εισηλθεν ο | CT εισηλθεν αγια

ἵνα πολλάκις προσφέρῃ ἑαυτόν, ὥσπερ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται εἰς τὰ ἅγια κατ' ἐνιαυτὸν ἐν αἵματι ἄλλοτρίῳ· ²⁶ ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν πολλάκις παθεῖν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· ^aνὺν δὲ ἅπαξ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων εἰς ἀθέτησιν ^bἁμαρτίας διὰ τῆς θυσίας αὐτοῦ πεφανέρωται. ²⁷ Καὶ καθ' ὅσον ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις· ²⁸ οὕτως ^cκαὶ ὁ χριστός, ἅπαξ προσενεχθεὶς εἰς τὸ πολλῶν ἀνενεγκεῖν ἁμαρτίας, ἐκ δευτέρου χωρὶς ἁμαρτίας ὀφθήσεται τοῖς αὐτὸν ἀπεκδεχομένοις, εἰς σωτηρίαν.

10 Σκιὰν γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, οὐκ αὐτὴν τὴν εἰκόνα τῶν πραγμάτων, κατ' ἐνιαυτὸν ταῖς αὐταῖς θυσίαις ἃς προσφέρουσιν εἰς τὸ διηνεκές, οὐδέποτε ^dδύνανται τοὺς προσερχομένους τελειῶσαι. ² Ἐπεὶ οὐκ ἂν ἐπαύσαντο προσφερόμεναι, διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχειν ἔτι συνείδησιν ἁμαρτιῶν τοὺς λατρεύοντας, ἅπαξ ^eκεκαθαρμένους; ³ Ἄλλ' ἐν αὐταῖς ἀνάμνησις ἁμαρτιῶν κατ' ἐνιαυτόν· ⁴ ἀδύνατον γὰρ αἷμα ταύρων καὶ τράγων ἀφαιρεῖν ἁμαρτίας. ⁵ Διὸ εἰσερχόμενος εἰς τὸν κόσμον λέγει, Θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας, σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι· ⁶ ὀλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ εὐδόκησας· ⁷ τότε εἶπον, Ἰδοὺ, ἦκω—ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ—τοῦ ποιῆσαι, ὁ θεός, τὸ θέλημά σου. ⁸ Ἀνώτερον λέγων ὅτι ^fΘυσίαν καὶ προσφορὰν καὶ ὀλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἠθέλησας, οὐδὲ εὐδόκησας—αἵτινες κατὰ ^gτὸν νόμον προσφέρονται— ⁹ τότε εἶρηκεν, Ἰδοὺ, ἦκω τοῦ ποιῆσαι, ^hὁ θεός, τὸ θέλημά σου. Ἀναιρεῖ τὸ πρῶτον, ἵνα τὸ δεύτερον στήσῃ. ¹⁰ Ἐν ^θῷ θελήματι ἡγιασμένοι ἐσμέν, ⁱοἱ διὰ τῆς προσφορᾶς τοῦ σώματος

^a 9:26 νυν | CT νυνι

^b 9:26 αμαρτίας | WH της αμαρτίας | NA [της] αμαρτίας

^c 9:28 καὶ | TR om.

^d 10:1 δυνανται | NA PCK PT SBL TR δυναται

^e 10:2 κεκαθαρμενους |

CT κεκαθαρισμενους

^f 10:8 θυσιαν και προσφοραν | CT θυσιας και προσφορας

^g 10:8 τον | CT om.

^h 10:9 ο θεος | CT om.

ⁱ 10:10 οι | CT PT SCR om.

^aἸησοῦ χριστοῦ ἐφάπαξ. ¹¹ Καὶ πᾶς μὲν ἱερεὺς ἔστηκεν καθ' ἡμέραν λειτουργῶν, καὶ τὰς αὐτὰς πολλάκις προσφέρων θυσίας, αἵτινες οὐδέποτε δύνανται περιελεῖν ἁμαρτίας· ¹² ^bαὐτὸς δὲ μίαν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν προσενέγκας θυσίαν εἰς τὸ διηνεκές, ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ, ¹³ τὸ λοιπὸν ἐκδεχόμενος ἕως τεθῶσιν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ. ¹⁴ Μιᾷ γὰρ προσφορᾷ τετελείωκεν εἰς τὸ διηνεκές τοὺς ἁγιαζομένους. ¹⁵ Μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· μετὰ γὰρ τὸ ^cπροειρηκεναί, ¹⁶ Αὕτη ἡ διαθήκη ἦν διαθήσομαι πρὸς αὐτοὺς μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει κύριος, διδόνς νόμους μου ἐπὶ καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ ^dτῶν διανοιῶν αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς· ¹⁷ καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ ^eμνησθῶ ἔτι. ¹⁸ Ὅπου δὲ ἄφεσις τούτων, οὐκέτι προσφορὰ περὶ ἁμαρτίας.

¹⁹ Ἐχοντες οὖν, ἀδελφοί, παρρησίαν εἰς τὴν εἴσοδον τῶν ἁγίων ἐν τῷ αἵματι ^fἸησοῦ, ²⁰ ἣν ἐνεκαίνισεν ἡμῖν ὁδὸν πρόσφατον καὶ ζῶσαν, διὰ τοῦ καταπετάσματος, τοῦτ' ἔστιν, τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, ²¹ καὶ ἱερέα μέγαν ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ, ²² προσερχώμεθα μετὰ ἀληθινῆς καρδίας ἐν πληροφορίᾳ πίστεως, ^gἐρραντισμένοι τὰς καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς, καὶ ^hλελουμένοι τὸ σῶμα ὕδατι καθαρῷ· ²³ κατέχωμεν τὴν ὁμολογίαν τῆς ἐλπίδος ἀκλινῇ, πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγγελάμενος· ²⁴ καὶ κατανοῶμεν ἀλλήλους εἰς παροξυσμὸν ἀγάπης καὶ καλῶν ἔργων, ²⁵ μὴ ἐγκαταλείποντες τὴν ἐπισυναγωγὴν ἑαυτῶν, καθὼς ἔθος τισίν, ἀλλὰ παρακαλοῦντες, καὶ τοσοῦτω μᾶλλον, ὅσῳ βλέπετε ἐγγίζουσιν τὴν ἡμέραν.

²⁶ Ἐκουσίως γὰρ ἁμαρτανόντων ἡμῶν μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, οὐκέτι περὶ ἁμαρτιῶν ἀπολείπεται

^a 10:10 ἰησοῦ | PT TR του ιησου

^b 10:12 αὐτος | CT ουτος

^c 10:15 προειρηκεναι | CT ειρηκεναι

^d 10:16 των διανοιων | CT την διανοιαν

^e 10:17 μνησθω | CT μνησθησομαι

^f 10:19 ἰησοῦ | PT του ιησου

^g 10:22 ἐρραντισμενοι | CT ρεραντισμενοι

^h 10:22 λελουμενοι | NA SBL WH

λελουσμενοι

θυσία, ²⁷ φοβερὰ δέ τις ἐκδοχὴ κρίσεως, καὶ πυρὸς ζῆλος ἐσθίειν μέλλοντος τοὺς ὑπεναντίους. ²⁸ Ἀθετήσας τις νόμον ^aΜωϋσέως χωρὶς ^bοἰκτιρμῶν ἐπὶ δυσὶν ἢ τρισὶν μάρτυσιν ἀποθνήσκει· ²⁹ πόσω, δοκεῖτε, χείρονος ἀξιωθήσεται τιμωρίας ὁ τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καταπατήσας, καὶ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης κοινὸν ἡγασάμενος ἐν ᾧ ἡγιασθη, καὶ τὸ πνεῦμα τῆς χάριτος ἐνυβρίσας; ³⁰ Οἶδαμεν γὰρ τὸν εἰπόντα, Ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω, ^cλέγει κύριος· καὶ πάλιν, ^dκύριος κρινεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ. ³¹ Φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας θεοῦ ζῶντος.

³² Ἀναμιμνήσκεσθε δὲ τὰς πρότερον ἡμέρας, ἐν αἷς φωτισθέντες πολλὴν ἄθλησιν ὑπεμείνατε παθημάτων· ³³ τοῦτο μὲν, ὀνειδισμοῖς τε καὶ θλίψεσιν θεατριζόμενοι· τοῦτο δέ, κοινωνοὶ τῶν οὕτως ἀναστρεφομένων γεννηθέντες. ³⁴ Καὶ γὰρ τοῖς ^eδεσμοῖς μου συνεπαθήσατε, καὶ τὴν ἄρπαγὴν τῶν ὑπαρχόντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς προσεδέξασθε, γινώσκοντες ἔχειν ^fἑαυτοῖς κρεῖττονα ὑπαρξιν ^gἐν οὐρανοῖς καὶ μένουσαν. ³⁵ Μὴ ἀποβάλλετε οὖν τὴν παρρησίαν ὑμῶν, ἥτις ἔχει ^hμισθαποδοσίαν μεγάλην. ³⁶ Ὑπομονῆς γὰρ ἔχετε χρεῖαν, ἵνα τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ποιήσαντες κομίσησθε τὴν ἐπαγγελίαν. ³⁷ Ἐτι γὰρ μικρὸν ὅσον ὅσον, Ὁ ἐρχόμενος ἥξει, καὶ οὐ ἰχρονιεῖ. ³⁸ Ὁ δὲ ^jδίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται· καὶ ἐὰν ὑποστείληται, οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχὴ μου ἐν αὐτῷ. ³⁹ Ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐσμέν ὑποστολῆς εἰς ἀπώλειαν, ἀλλὰ πίστεως εἰς περιποίησιν ψυχῆς.

11 Ἔστιν δὲ πίστις ἐλπιζομένων ὑπόστασις, πραγμάτων ἔλεγχος οὐ βλεπομένων. ² Ἐν ταύτῃ γὰρ ἐμαρτυρήθησαν οἱ πρεσβύτεροι. ³ Πίστει νοοῦμεν κατηρτίσθαι τοὺς

^a 10:28 μωυσεως | PCK μωυσεος | RP^{ms} TR
μωσεως

^b 10:28 οικτιρμων | TH οικτειρμων

^c 10:30 λεγει κυριος | [PT] | CT *om.*

^d 10:30 κυριος κρινει | CT κρινει κυριος

^e 10:34 δεσμοις μου | CT δεσμοις

^f 10:34 εαυτοις κρειττονα | PT TR εν
εαυτοις κρειττονα | NA SBL εαυτους

κρειττονα | TH WH εαυτους κρεισsona

^g 10:34 εν ουρανοις | CT *om.*

^h 10:35 μισθαποδοσιαν μεγαλην | CT
μεγαλην μισθαποδοσιαν

ⁱ 10:37 χρονιει | CT χρονισει

^j 10:38 δικαιος | NA SBL TH δικαιος μου |
WH δικαιος [μου]

αἰώνας ῥήματι θεοῦ, εἰς τὸ μὴ ἐκ φαινομένων ^aτὰ βλεπόμενα γεγονέναι. ⁴ Πίστει πλείονα θυσίαν Ἄβελ παρὰ Κάϊν προσήνεγκεν τῷ θεῷ, δι' ἧς ἐμαρτυρήθη εἶναι δίκαιος, μαρτυροῦντος ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ τοῦ θεοῦ· καὶ δι' αὐτῆς ἀποθανὼν ἔτι ^bλαλεῖται. ⁵ Πίστει Ἐνὼχ μετετέθη τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον, καὶ οὐχ ^cεὐρίσκετο, διότι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ θεός· πρὸ γὰρ τῆς μεταθέσεως ^dαὐτοῦ μεμαρτύρηται ^eεὐηρεστηκέναι τῷ θεῷ· ⁶ χωρὶς δὲ πίστεως ἀδύνατον εὐαρεστήσαι· πιστεῦσαι γὰρ δεῖ τὸν προσερχόμενον ^fτῷ θεῷ, ὅτι ἔστιν, καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτὸν μισθαποδότης γίνεται. ⁷ Πίστει χρηματισθεὶς Νῶε περὶ τῶν μηδέπω βλεπομένων, εὐλαβηθεὶς κατεσκεύασεν κιβωτὸν εἰς σωτηρίαν τοῦ οἴκου αὐτοῦ· δι' ἧς κατέκρινεν τὸν κόσμον, καὶ τῆς κατὰ πίστιν δικαιοσύνης ἐγένετο κληρονόμος. ⁸ Πίστει καλούμενος Ἀβραὰμ ὑπήκουσεν ἐξελθεῖν εἰς ^gτὸν τόπον ὃν ^hἠμελλεν λαμβάνειν εἰς κληρονομίαν, καὶ ἐξῆλθεν μὴ ἐπιστάμενος ποῦ ἔρχεται. ⁹ Πίστει παρώκησεν εἰς ⁱγῆν τῆς ἐπαγγελίας, ὡς ἄλλοτρίαν, ἐν σκηναῖς κατοικήσας μετὰ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, τῶν ^jσυγκληρονόμων τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς· ¹⁰ ἐξεδέχετο γὰρ τὴν τοὺς θεμελίους ἔχουσαν πόλιν, ἧς τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ θεός. ¹¹ Πίστει καὶ ^kαὕτῃ Σάρρα δύναμιν εἰς καταβολὴν σπέρματος ἔλαβεν, καὶ παρὰ καιρὸν ἡλικίας ^lἔτεκεν, ἐπεὶ πιστὸν ἠγήσατο τὸν ἐπαγγειλάμενον. ¹² Διὸ καὶ ἅφ' ἑνὸς ἐγεννήθησαν, καὶ ταῦτα νενεκρωμένου, καθὼς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει, καὶ ^mὡς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης ἡ ἀναρίθμητος.

^a 11:3 τα βλεπομενα | CT το βλεπομενον

^b 11:4 λαλειται | CT SCR λαλει

^c 11:5 ευρισκετο | CT ηυρισκετο

^d 11:5 αυτου | CT om.

^e 11:5 ευηρεστηκεναι | NA SBL WH
ευαρεστηκεναι

^f 11:6 τω | [WH]

^g 11:8 τον | CT om.

^h 11:8 ημελλεν | PT εμελλε

ⁱ 11:9 γην | PT RP^{mg} TR την γην

^j 11:9 συγκληρονωμων | TH WH
συγκληρονωμων

^k 11:11 αυτη σαρρα | NA αυτη σαρρα
στειρα | SBL αυτη σαρρα

^l 11:11 ετεκεν | CT om.

^m 11:12 ως η | TR ωσει

¹³ Κατὰ πίστιν ἀπέθανον οὗτοι πάντες, μὴ ^aλαβόντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ πόρρωθεν αὐτὰς ἰδόντες, ^bκαὶ ἀσπασάμενοι, καὶ ὁμολογήσαντες ὅτι ξένοι καὶ παρεπίδημοί εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς. ¹⁴ Οἱ γὰρ τοιαῦτα λέγοντες ἐμφανίζουσιν ὅτι πατρίδα ἐπιζητοῦσιν. ¹⁵ Καὶ εἰ μὲν ἐκείνης ^cἐμνημόνευον ἀφ' ἧς ^dἐξῆλθον, εἶχον ἂν καιρὸν ἀνακάμψαι. ¹⁶ ^eΝῦν δὲ κρεῖττονός ὀρέγονται, τοῦτ' ἔστιν, ἐπουραίου· διὸ οὐκ ἐπαισχύνεται αὐτοὺς ὁ θεός, θεὸς ἐπικαλεῖσθαι αὐτῶν· ἡτοίμασεν γὰρ αὐτοῖς πόλιν.

¹⁷ Πίστει προσενήνοχεν Ἀβραὰμ τὸν Ἰσαὰκ πειραζόμενος, καὶ τὸν μονογενῆ προσέφερεν ὁ τὰς ἐπαγγελίας ἀναδεξάμενος, ¹⁸ πρὸς ὃν ἐλαλήθη, ὅτι Ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεται σοι σπέρμα· ¹⁹ λογισάμενος ὅτι καὶ ἐκ νεκρῶν ἐγείρειν δυνατός ὁ θεός· ὅθεν αὐτὸν καὶ ἐν παραβολῇ ἐκομίσαστο. ²⁰ ^fΠίστει περὶ μελλόντων εὐλόγησεν Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ καὶ τὸν Ἡσαΐ. ²¹ Πίστει Ἰακώβ ἀποθνήσκων ἕκαστον τῶν υἱῶν Ἰωσήφ εὐλόγησεν, καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ. ²² Πίστει Ἰωσήφ τελευτῶν περὶ τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐμνημόνευσεν, καὶ περὶ τῶν ὀστέων αὐτοῦ ἐνετείλατο. ²³ Πίστει ^gΜωϋσῆς γεννηθεὶς ἐκρύβη τρίμηνον ὑπὸ τῶν πατέρων αὐτοῦ, διότι εἶδον ἀστεῖον τὸ παιδίον· καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ διάταγμα τοῦ βασιλέως. ²⁴ Πίστει Μωϋσῆς μέγας γενόμενος ἡρνήσατο λέγεσθαι υἱὸς θυγατρὸς Φαραώ, ²⁵ μᾶλλον ἐλόμενος ^hσυγκακουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ ἢ πρόσκαιρον ἔχειν ἁμαρτίας ἀπόλυσιν· ²⁶ μείζονα πλοῦτον ἡγησάμενος τῶν ⁱΑἰγύπτου θησαυρῶν τὸν ὄνειδισμόν τοῦ χριστοῦ· ἀπέβλεπεν γὰρ εἰς τὴν μισθαποδοσίαν. ²⁷ Πίστει κατέλιπεν Αἴγυπτον, μὴ φοβηθεὶς τὸν θυμὸν τοῦ βασιλέως· τὸν γὰρ ἀόρατον ὡς

^a 11:13 λαβόντες | WH κομισαμένοι

^b 11:13 καὶ | TR καὶ πεισθέντες καὶ

^c 11:15 ἐμνημονεύον | SBL

μνημονεύουσιν

^d 11:15 ἐξῆλθον | CT ἐξεβησαν

^e 11:16 νῦν | TR νυνί

^f 11:20 πιστεῖ | CT πιστεῖ καὶ

^g 11:23–24 μωυσης ... μωυσης | TR
μωυσης ... μωυσης

^h 11:25 συγκακουχεῖσθαι | TH WH
συνκακουχεῖσθαι

ⁱ 11:26 αἰγυπτου | TR ἐν αἰγυπτῳ

ὁρῶν ἐκαρτέρησεν. ²⁸ Πίστει πεποίηκεν τὸ Πάσχα καὶ τὴν πρόσχυσιν τοῦ αἵματος, ἵνα μὴ ὁ ὀλοθρεύων τὰ πρωτότοκα θίγῃ αὐτῶν. ²⁹ Πίστει διέβησαν τὴν Ἑρυθρὰν θάλασσαν ὡς διὰ ^aξηρᾶς· ἥς πείραν λαβόντες οἱ Αἰγύπτιοι κατεπόθησαν. ³⁰ Πίστει τὰ τεῖχη ^bἸεριχὼ ^cἔπεσεν, κυκλωθέντα ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας. ³¹ Πίστει Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐ συναπώλετο τοῖς ἀπειθήσασιν, δεξαμένη τοὺς κατασκόπους μετ' εἰρήνης. ³² Καὶ τί ἔτι λέγω; Ἐπιλείπει ^dγάρ με διηγούμενον ὁ χρόνος περὶ Γεδεών, Βαράκ ^eτε καὶ Σαμψὼν καὶ Ἰεφθάε, ^fΔαυίδ τε καὶ Σαμουὴλ καὶ τῶν προφητῶν. ³³ οἱ διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας, ^gεἰργάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν, ἔφραξαν στόματα λεόντων, ³⁴ ἔσβεσαν δύναμιν πυρός, ἔφυγον στόματα ^hμαχαίρας, ἐνεδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθενείας, ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ, παρεμβολὰς ἔκλιναν ἄλλοτρίων. ³⁵ Ἐλαβον γυναῖκες ἐξ ἀναστάσεως τοὺς νεκροὺς αὐτῶν· ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν, οὐ προσδεξάμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν, ἵνα κρείττονος ἀναστάσεως τύχωσιν. ³⁶ ἕτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ μαστίγων πείραν ἔλαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς. ³⁷ ἐλιθάσθησαν, ⁱἐπρίσθησαν, ἐπειράσθησαν, ἐν φόνῳ ^jμαχαίρας ἀπέθανον· περιήλθον ἐν μηλωταῖς, ἐν ^kκαίτοις δέρμασιν, ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι— ³⁸ ὃν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος—^lἐν ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ ὄρεσιν καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὁπαῖς τῆς γῆς. ³⁹ Καὶ ^mοὔτοι πάντες, μαρ-

^a 11:29 ξηρας | CT ξηρας γης

^b 11:30 ιεριχω | WH ιεριχω

^c 11:30 επεσεν | CT επεσαν

^d 11:32 γαρ με | CT με γαρ

^e 11:32 τε και σαμψων και | CT σαμψων

^f 11:32 δαυιδ | TH WH δαυειδ | HF TR δαβιδ

^g 11:33 ειργασαντο | WH ηργασαντο

^h 11:34 μαχαιρας ενεδυναμωθησαν |

CT μαχαιρας ενεδυναμωθησαν

ⁱ 11:37 επρισθησαν επειρασθησαν | WH επειρασθησαν επρισθησαν | NA SBL επρισθησαν

^j 11:37 μαχαιρας | CT μαχαιρης

^k 11:37 αιγειοις | WH αιγιοις

^l 11:38 εν | CT επι

^m 11:39 ουτοι | SBL om.

ⁱ 11:37 επρισθησαν επειρασθησαν Φ^{13} A D¹ K Ψ 056 075 0142 0151 0319 1841 1862 1900 | επρισθησαν Φ^{46} | επειρασθησαν επρισθησαν N L P 048 33 | επιρασθησαν επιρασθησαν D* | επειρασθησαν ... επρισθησαν 0150

τυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως, οὐκ ἐκομίσαντο τὴν ἐπαγγελίαν, ⁴⁰ τοῦ θεοῦ περὶ ἡμῶν κρεῖττόν τι προβλεψαμένου, ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν τελειωθῶσιν.

12 Τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς, τοσοῦτον ἔχοντες περικείμενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων, ὄγκον ἀποθέμενοι πάντα καὶ τὴν εὐπερίστατον ἁμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς τρέχωμεν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα, ² ἀφορῶντες εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν, ὅς, ἀντὶ τῆς προκειμένης αὐτῷ χαρᾶς, ὑπέμεινεν σταυρόν, αἰσχύνῃς καταφρονήσας, ἐν δεξιᾷ τε τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ ^aκεκάθικεν. ³ Ἀναλογίσασθε γὰρ τὸν τοιαύτην ὑπομεμενηκότα ὑπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν εἰς ^bαὐτὸν ἀντιλογίαν, ἵνα μὴ κάμῃτε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἐκλυόμενοι. ⁴ Οὐπω μέχρι αἵματος ἀντικατέστητε πρὸς τὴν ἁμαρτίαν ἀνταγωνιζόμενοι. ⁵ καὶ ἐκλέλησθε τῆς παρακλήσεως, ἥτις ὑμῖν ὡς υἱοῖς διαλέγεται, Υἱέ μου, μὴ ὀλιγῶρει παιδείας κυρίου, μηδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος. ⁶ ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος παιδεύει· μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται. ⁷ ^cΕἰς παιδείαν ὑπομένετε, ὡς υἱοῖς ὑμῖν προσφέρεται ὁ θεός· τίς γάρ ^dἐστὶν υἱὸς ὃν οὐ παιδεύει πατήρ; ⁸ Εἰ δὲ χωρὶς ἐστε παιδείας, ἧς μέτοχοι γεγόνασιν πάντες, ἄρα νόθοι ^eἐστὲ καὶ οὐχ υἱοί. ⁹ Εἴτα τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν πατέρας εἶχομεν παιδευτάς, καὶ ἐνετρεπόμεθα· οὐ ^fπολλῷ μᾶλλον ὑποταγησόμεθα τῷ πατρὶ τῶν πνευμάτων, καὶ ζήσομεν; ¹⁰ Οἱ μὲν γὰρ πρὸς ὀλίγας ἡμέρας κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς ἐπαίδευον· ὁ δὲ ἐπὶ τὸ συμφέρον, εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἀγιότητος αὐτοῦ. ¹¹ Πᾶσα ^gδὲ παιδεία πρὸς μὲν τὸ παρὸν οὐ δοκεῖ χαρᾶς εἶναι, ἀλλὰ λύπης· ὕστερον δὲ καρπὸν εἰρηνικὸν τοῖς δι' αὐτῆς γεγυμνασμένοις ἀποδίδωσιν δικαιοσύνης. ¹² Διὸ τὰς παρεμύνας χεῖρας καὶ

^a 12:2 κεκάθικεν | TR εκαθίσεν

^b 12:3 αὐτον | NA TH εαυτον | SBL WH εαυτους

^c 12:7 εἰς | PCK PT RP^{mg} TR εἰ

^d 12:7 ἐστιν | CT om.

^e 12:8 ἐστε καὶ οὐχ υἱοί | CT καὶ οὐχ υἱοί ἐστε

^f 12:9 πολλῷ | SBL TH WH πολὺ | NA πολὺ [δε]

^g 12:11 δε | WH μεν

τὰ παραλελυμένα γόνατα ἀνορθώσατε· ¹³ καὶ τροχιάς ὀρθὰς ^aποιήσατε τοῖς ποσὶν ὑμῶν, ἵνα μὴ τὸ χωλὸν ἐκτραπῇ, ἰαθῇ δὲ μάλλον.

¹⁴ Εἰρήνην διώκετε μετὰ πάντων, καὶ τὸν ἀγιασμόν, οὗ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν κύριον· ¹⁵ ἐπισκοποῦντες μή τις ὑστερῶν ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ· μή τις ρίζα πικρίας ἄνω φύουσα ἐνοχλῇ, καὶ ^bδιὰ ταύτης μιανθῶσιν ^cπολλοί· ¹⁶ μή τις πόρνος, ἢ βέβηλος, ὡς Ἡσαῦ, ὃς ἀντὶ βρώσεως μιᾶς ^dἀπέδοτο τὰ πρωτοτόκια ^eαὐτοῦ. ¹⁷ ἴστε γὰρ ὅτι καὶ μετέπειτα, θέλων κληρονομήσαι τὴν εὐλογίαν, ἀπεδοκιμάσθη· μετανοίας γὰρ τόπον οὐχ εὔρεν, καίπερ μετὰ δακρύων ἐκζητήσας αὐτήν.

¹⁸ Οὐ γὰρ προσεληλύθατε ψηλαφωμένῳ ^fὄρει, καὶ κεκαυμένῳ πυρί, καὶ γνώφῳ, καὶ ^gσκοτῳ, καὶ θυέλλῃ, ¹⁹ καὶ σάλπιγγος ἤχῳ, καὶ φωνῇ ῥημάτων, ἧς οἱ ἀκούσαντες παρητήσαντο ^hμὴ προστεθῆναι αὐτοῖς λόγον· ²⁰ οὐκ ἔφερον γὰρ τὸ διαστελλόμενον, Κἂν θηρίον θίγῃ τοῦ ὄρους, ⁱλιθοβοληθήσεται· ²¹ καί, οὕτως φοβερὸν ἦν τὸ φανταζόμενον, ^jΜωϋσῆς εἶπεν, Ἔκφοβός εἰμι καὶ ἔντρομος. ²² Ἀλλὰ προσεληλύθατε Σιών ὄρει, καὶ πόλει θεοῦ ζῶντος, Ἱερουσαλὴμ ἐπουρανίῳ, καὶ μυριάσιν ἀγγέλων, ²³ πανηγύρει καὶ ἐκκλησίᾳ πρωτοτόκων ^kἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων, καὶ κριτῇ θεῷ πάντων, καὶ πνεύμασιν δικαίων τετελειωμένων, ²⁴ καὶ διαθήκης νέας μεσίτῃ Ἰησοῦ, καὶ αἵματι ῥαντισμοῦ ^lκρεῖττον λαοῦντι παρὰ ^mτὸν Ἀβελ. ²⁵ Βλέπετε μὴ παραιτήσησθε τὸν λαοῦντα. Εἰ

^a 12:13 ποιήσατε | CT ποιεῖτε

^b 12:15 διὰ ταύτης | CT δι' αὐτῆς

^c 12:15 πολλοί | WH οἱ πολλοί

^d 12:16 ἀπέδοτο | CT ἀπέδετο

^e 12:16 αὐτοῦ | CT εαυτοῦ

^f 12:18 ὄρει | CT om.

^g 12:18 σκοτῳ | CT ζοφῳ

^h 12:19 μὴ | WH om.

ⁱ 12:20 λιθοβοληθήσεται | TR

λιθοβοληθήσεται ἡ βολιδὶ
κατατοξευθήσεται

^j 12:21 μωυσης | TR μωσης

^k 12:23 ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων | CT
ἀπογεγραμμένων ἐν οὐρανοῖς

^l 12:24 κρεῖττον | TR κρεῖττονα

^m 12:24 τὸν | HF PCK SCR το

γὰρ ἐκεῖνοι οὐκ ^aἔφυγον, ^bτὸν ἐπὶ γῆς παραιτησάμενοι χρηματίζοντα, ^cπολλῷ μᾶλλον ἡμεῖς οἱ τὸν ἀπ' ^dοὐρανῶν ἀποστρεφόμενοι. ²⁶ οὗ ἡ φωνὴ τὴν γῆν ἐσάλευσεν τότε, νῦν δὲ ἐπήγγελλται, λέγων, Ὑποταξέσθε ἐγὼ ^eσειῶ οὐ μόνον τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανόν. ²⁷ Τὸ δέ, Ὑποταξέσθε, δηλοῖ ^fτῶν σαλευομένων τὴν μετὰθεσιν, ὡς πεποιημένων, ἵνα μείνῃ τὰ μὴ σαλευόμενα. ²⁸ Διὸ βασιλείαν ἀσάλευτον παραλαμβάνοντες, ἔχωμεν χάριν, δι' ἧς ^gλατρεύομεν εὐαρέστως τῷ θεῷ μετὰ ^hαἰδοῦς καὶ εὐλαβείας. ²⁹ καὶ γὰρ ὁ θεὸς ἡμῶν πῦρ καταναλίσκον.

13 Ἡ φιλαδελφία μενέτω. ² Τῆς φιλοξενίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· διὰ ταύτης γὰρ ἔλαθόν τινες ξενίσαντες ἀγγέλους. ³ Μιμνήσκεσθε τῶν δεσμίων, ὡς συνδεδεμένοι· τῶν κακουχουμένων, ὡς καὶ αὐτοὶ ὄντες ἐν σώματι. ⁴ Τίμιος ὁ γάμος ἐν πᾶσιν, καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος· πόρνους ⁱδὲ καὶ μοιχοὺς κρινεῖ ὁ θεός. ⁵ Ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος, ἀρκούμενοι τοῖς παροῦσιν· αὐτὸς γὰρ εἴρηκεν, Οὐ μὴ σε ἄνθρωπος, οὐδ' οὐ μὴ σε ^jἐγκαταλείπω. ⁶ Ὅστε θαρροῦντας ἡμᾶς λέγειν, Κύριος ἐμοὶ βοηθός, ^kκαὶ οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος.

⁷ Μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων ὑμῶν, οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ· ὧν ἀναθεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς, μιμεῖσθε τὴν πίστιν. ⁸ Ἰησοῦς χριστὸς ^lχθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτός, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁹ Διδαχαῖς ποικίλαις

^a 12:25 ἐφυγον | CT ἐξεφυγον

^b 12:25 τον επι γης παραιτησαμενοι | CT επι γης παραιτησαμενοι τον | PT TR τον επι της γης παραιτησαμενοι

^c 12:25 πολλῶ | CT πολυ

^d 12:25 ουρανῶν | PCK ουρανου

^e 12:26 σειῶ | CT σεισω

^f 12:27 τῶν σαλευομένων τὴν | TH τὴν τῶν σαλευομένων | NA WH [τὴν] τῶν σαλευομένων | SBL τῶν σαλευομένων

^g 12:28 λατρεύομεν | NA PT SBL TR WH λατρευομεν

^h 12:28 αἰδους και ευλαβειας | CT ευλαβειας και δεους

ⁱ 13:4 δε | CT γαρ

^j 13:5 εγκαταλειπω | NA PCK PT SBL TR WH εγκαταλιπω

^k 13:6 και | [NA] | SBL WH om.

^l 13:8 χθες | CT εχθες

καὶ ξέναις μὴ ^aπαραφέρεσθε· καλὸν γὰρ χάριτι βεβαιουῦσθαι τὴν καρδίαν, οὐ βρώμασιν, ἐν οἷς οὐκ ὠφελήθησαν οἱ ^bπεριπατήσαντες. ¹⁰ Ἔχομεν θυσιαστήριον, ἐξ οὗ φαγεῖν οὐκ ἔχουσιν ^cἐξουσίαν οἱ τῇ σκηνῇ λατρεύοντες. ¹¹ Ὡν γὰρ εἰσφέρεται ζῶων τὸ αἷμα περὶ ἁμαρτίας εἰς τὰ ἅγια διὰ τοῦ ἀρχιερέως, τούτων τὰ σώματα κατακαίεται ἕξω τῆς παρεμβολῆς. ¹² Διὸ καὶ Ἰησοῦς, ἵνα ἁγιάσῃ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν λαόν, ἕξω τῆς πύλης ἔπαθεν. ¹³ Τοῖνυν ἐξερχώμεθα πρὸς αὐτὸν ἕξω τῆς παρεμβολῆς, τὸν ὀνειδισμόν αὐτοῦ φέροντες. ¹⁴ Οὐ γὰρ ἔχομεν ὥδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν. ¹⁵ Δι' αὐτοῦ ^dοὖν ἀναφέρωμεν θυσίαν αἰνέσεως διὰ παντὸς τῷ θεῷ, τοῦτ' ἔστιν, καρπὸν χειλέων ὁμολογούντων τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. ¹⁶ Τῆς δὲ εὐποιίας καὶ κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ θεός. ¹⁷ Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν, καὶ ὑπείκετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ὡς λόγον ἀποδώσοντες· ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσιν, καὶ μὴ στενάζοντες· ἀλυσιτελεῖς γὰρ ὑμῖν τοῦτο.

¹⁸ Προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν· ^eπεποίθαμεν γὰρ ὅτι καλὴν συνείδησιν ἔχομεν, ἐν πᾶσιν καλῶς θέλοντες ἀναστρέφεσθαι. ¹⁹ Περισσότερως δὲ παρακαλῶ τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα ^fτάχιον ἀποκατασταθῶ ὑμῖν.

²⁰ Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης, ὁ ἀναγαγὼν ἐκ νεκρῶν τὸν ποιμένα τῶν προβάτων τὸν μέγαν ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου, τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν, ²¹ καταρτίσαι ὑμᾶς ἐν παντὶ ^gἔργῳ ἀγαθῷ εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ, ποιῶν ἐν ^hὑμῖν τὸ εὐάρεστον ἐνώπιον αὐτοῦ, διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ⁱτῶν αἰώνων. Ἀμήν.

^a 13:9 παραφερεσθε | TR περιφερεσθε

^b 13:9 περιπατησαντες | CT περιπατουντες

^c 13:10 εξουσιαν | [WH]

^d 13:15 ουν | [NA] | WH om.

^e 13:18 πεποιθαμεν | CT πειθομεθα

^f 13:19 ταχιον | WH ταχειον

^g 13:21 εργω | CT om.

^h 13:21 υμιν | CT ημιν

ⁱ 13:21 των αιωνων | [NA] | SBL om.

²² Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἀνέχεσθε τοῦ λόγου τῆς παρακλήσεως· καὶ γὰρ διὰ βραχέων ἐπέστειλα ὑμῖν.

²³ Γινώσκετε τὸν ^aἀδελφὸν Τιμόθεον ἀπολελυμένον, μεθ' οὗ, ἐὰν ^bτάχιον ἔρχηται, ὄψομαι ὑμᾶς.

²⁴ Ἀσπάσασθε πάντας τοὺς ἡγουμένους ὑμῶν, καὶ πάντας τοὺς ἁγίους. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας.

²⁵ Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν. ^cἈμήν.

^a 13:23 ἀδελφον | CT ἀδελφον ημων

^c 13:25 αμην | NA SBL WH om.

^b 13:23 ταχιον | WH ταχειον

ΙΑΚΩΒΟΥ

1 Ἰάκωβος, θεοῦ καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ δοῦλος, ταῖς δώδεκα φυλαῖς ταῖς ἐν τῇ διασπορᾷ, χαίρειν.

2 Πᾶσαν χαρὰν ἡγήσασθε, ἀδελφοί μου, ὅταν πειρασμοῖς περιπέσητε ποικίλοις, **3** γινώσκοντες ὅτι τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως κατεργάζεται ὑπομονήν· **4** ἡ δὲ ὑπομονὴ ἔργον τέλειον ἐχέτω, ἵνα ᾦτε τέλειοι καὶ ὁλόκληροι, ἐν μηδενὶ λειπόμενοι.

5 Εἰ δέ τις ὑμῶν λείπεται σοφίας, αἰτείτω παρὰ τοῦ διδόντος θεοῦ πᾶσιν ἀπλῶς, καὶ ^aοὐκ ὀνειδίζοντος, καὶ δοθήσεται αὐτῷ. **6** Αἰτείτω δὲ ἐν πίστει, μηδὲν διακρινόμενος· ὁ γὰρ διακρινόμενος ἔοικεν κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ καὶ ῥιπιζομένῳ. **7** Μὴ γὰρ οἶέσθω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅτι ^bβλήψεται τι παρὰ τοῦ κυρίου. **8** Ἀνὴρ δίψυχος, ἀκατάστατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ.

9 Καυχάσθω δὲ ^cὁ ἀδελφὸς ὁ ταπεινὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ· **10** ὁ δὲ πλούσιος ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ· ὅτι ὡς ἄνθος χόρτου παρελεύσεται. **11** Ἀνέτειλεν γὰρ ὁ ἥλιος σὺν τῷ καύσωνι, καὶ ἐξήρανεν τὸν χόρτον, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσεν, καὶ ἡ εὐπρέπεια τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἀπώλετο· οὕτως καὶ ὁ πλούσιος ἐν ταῖς πορείαις αὐτοῦ μαρανθήσεται.

^a 1:5 ουκ | CT TR μη

^c 1:9 ο | [WH]

^b 1:7 ληψεται | CT λημψεται

¹² Μακάριος ἄνθρωπος ὃς ὑπομένει πειρασμόν· ὅτι δόκιμος γένόμενος ^aλήψεται τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγέílατο ^bὁ κύριος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. ¹³ Μηδεὶς πειραζόμενος λεγέτω ὅτι Ἀπὸ θεοῦ πειράζομαι· ὁ γὰρ θεὸς ἀπειραστός ἐστίν κακῶν, πειράζει δὲ αὐτὸς οὐδέν. ¹⁴ ἕκαστος δὲ πειράζεται, ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας ἐξελκόμενος καὶ δελεαζόμενος. ¹⁵ Εἴτα ἡ ἐπιθυμία συλλαβοῦσα τίκει ἁμαρτίαν· ἡ δὲ ἁμαρτία ἀποτελεσθεῖσα ἀποκύει θάνατον. ¹⁶ Μὴ πλανᾶσθε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. ¹⁷ Πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δῶρημα τέλειον ἄνωθεν ἐστίν, καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων, παρ' ᾧ οὐκ ἔστι παραλλαγή, ἢ τροπῆς ἀποσκίασμα. ¹⁸ Βουλευθεὶς ἀπεκύησεν ἡμᾶς λόγῳ ἀληθείας, εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς ἀπαρχὴν τινα τῶν αὐτοῦ κτισμάτων.

¹⁹ ^dὩστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ^eἔστω πᾶς ἄνθρωπος ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδὺς εἰς τὸ λαλῆσαι, βραδὺς εἰς ὀργήν. ²⁰ ὀργὴ γὰρ ἄνδρὸς δικαιοσύνην θεοῦ ^fοὐ κατεργάζεται. ²¹ Διὸ ἀποθέμενοι πᾶσαν ῥυπαρίαν καὶ περισσεΐαν κακίας, ἐν πρᾶτῇτι δέξασθε τὸν ἔμφυτον λόγον, τὸν δυνάμενον σῶσαι τὰς ψυχὰς ὑμῶν. ²² Γίνεσθε δὲ ποιηταὶ λόγου, καὶ μὴ ^gμόνον ἀκροαταί, παραλογιζόμενοι ἑαυτοῦς. ²³ Ὅτι εἴ τις ἀκροατὴς ^hλόγου ἐστὶν καὶ οὐ ποιητής, οὗτος ἔοικεν ἄνδρὶ κατανοοῦντι τὸ πρόσωπον τῆς γενέσεως αὐτοῦ ἐν ἐσόπτρῳ. ²⁴ κατενόησεν γὰρ ἑαυτὸν καὶ ἀπελήλυθεν, καὶ εὐθέως ἐπελάθετο ὅποιος ἦν. ²⁵ Ὁ δὲ παρακύψας εἰς νόμον τέλειον τὸν τῆς ἐλευθερίας καὶ παραμείνας, ⁱοὗτος οὐκ ἀκροατὴς ἐπιλησμονῆς γενόμενος ἀλλὰ ποιητής ἔργου, οὗτος μακάριος ἐν τῇ ποιήσει αὐτοῦ ἔσται. ²⁶ Εἴ τις

^a 1:12 ληψεται | CT λημψεται

^b 1:12 ο κυριος | CT om.

^c 1:13 θεου | TR του θεου

^d 1:19 ωστε | CT ιστε

^e 1:19 εστω | CT εστω δε

^f 1:20 ου κατεργαζεται | NA²⁷ SBL TH WH

ουκ εργαζεται

^g 1:22 μονον ακροαται | ECM[†] txt | ECM[†]

SBL WH ακροαται μονον

^h 1:23 λογου | PCK νομου

ⁱ 1:25 ουτος | CT om.

δοκεῖ θρησκος εἶναι ^aἐν ὑμῖν, μὴ χαλιναγωγῶν γλῶσσαν ^bαὐτοῦ, ^cἀλλὰ ἀπατῶν καρδίαν ^dαὐτοῦ, τούτου μάταιος ἡ θρησκεία. ²⁷ Θρησκεία καθαρά καὶ ἀμίαντος παρὰ ^eθεῷ καὶ πατρὶ αὕτη ἐστίν, ἐπισκέπτεσθαι ὀρφανούς καὶ χήρας ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν, ἅσπιλον ἑαυτὸν τηρεῖν ἀπὸ τοῦ κόσμου.

2 Ἀδελφοί μου, μὴ ἐν ^fπροσωποληψίαις ἔχετε τὴν πίστιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ τῆς δόξης. ² Ἐὰν γὰρ εἰσέλθῃ εἰς ^gτὴν συναγωγὴν ὑμῶν ἀνὴρ χρυσοδακτύλιος ἐν ἐσθῇτι λαμπρᾷ, εἰσέλθῃ δὲ καὶ πτωχὸς ἐν ῥυπαρᾷ ἐσθῇτι, ³ ^hκαὶ ἐπιβλέψῃτε ἐπὶ τὸν φοροῦντα τὴν ⁱἐσθῆτα τὴν λαμπράν, καὶ εἴπητε ^jαὐτῷ, Σὺ κάθου ὧδε καλῶς, καὶ τῷ πτωχῷ εἴπητε, Σὺ στῆθι ^kἐκεῖ, ἢ κάθου ὧδε ὑπὸ τὸ ὑποπόδιόν μου· ⁴ ^lκαὶ οὐ διεκρίθητε ἐν ἑαυτοῖς, καὶ ἐγένεσθε κριταὶ διαλογισμῶν πονηρῶν; ⁵ Ἀκούσατε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. Οὐχ ὁ θεὸς ἐξελέξατο τοὺς πτωχοὺς ^mτοῦ κόσμου πλουσίους ἐν πίστει, καὶ κληρονόμους τῆς βασιλείας ἧς ἐπηγγέιλαι τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν; ⁶ Ὑμεῖς δὲ ἡτιμάσατε τὸν πτωχόν. Οὐχ οἱ πλούσιοι καταδυναστεύουσιν ὑμῶν, καὶ αὐτοὶ ἔλκουσιν ὑμᾶς εἰς κριτήρια; ⁷ Οὐκ αὐτοὶ βλασφημοῦσιν τὸ καλὸν ὄνομα τὸ ἐπικληθὲν ἐφ' ὑμᾶς; ⁸ Εἰ μέντοι νόμον τελεῖτε βασιλικόν, κατὰ τὴν γραφὴν, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν, καλῶς ποιεῖτε· ⁹ εἰ δὲ ⁿπροσωποληπτεῖτε, ἀμαρτίαν ἐργάζεσθε, ἐλεγχόμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς παραβάται. ¹⁰ Ὅστις γὰρ ὅλον τὸν νόμον ^oτηρή-

^a 1:26 ἐν υμιν | CT om.

^b 1:26 αὐτοῦ | WH εαυτου

^c 1:26 ἀλλὰ | ECM NA²⁸ PCK PT TR ἀλλ

^d 1:26 αὐτοῦ | WH εαυτου

^e 1:27 θεῷ | CT TR τῷ θεῷ | PT [τῷ] θεῷ

^f 2:1 προσωποληψίας | CT
προσωπολημψίας

^g 2:2 τὴν | CT om.

^h 2:3 καὶ ἐπιβλέψῃτε | ECM NA SBL WH
ἐπιβλέψῃτε δε

ⁱ 2:3 ἐσθῆτα τὴν λαμπράν | PCK λαμπράν

ἐσθῆτα

^j 2:3 αὐτῷ | CT om.

^k 2:3 ἐκεῖ ἢ καθου ὧδε | NA²⁷ TH ἐκεῖ ἢ
καθου | ECM NA²⁸ SBL WH ἢ καθου ἐκεῖ

^l 2:4 καὶ | NA²⁷ PCK SBL TH WH om.

^m 2:5 τοῦ κοσμοῦ | TR τοῦ κοσμοῦ
τουτοῦ | CT τῷ κοσμῷ

ⁿ 2:9 προσωποληπτεῖτε | CT
προσωπολημπτεῖτε

^o 2:10 τηρήσει πταισει | CT PT τηρήση
πταιση

σει, πταίσει δὲ ἐν ἐνί, γέγονεν πάντων ἔνοχος. ¹¹ Ὁ γὰρ εἰπών, Μὴ ^aμοιχεύσεις, εἶπεν καί, Μὴ ^bφονεύσεις· εἰ δὲ οὐ ^cμοιχεύσεις, φονεύσεις δέ, γέγονας παραβάτης νόμου. ¹² Οὕτως λαλεῖτε καὶ οὕτως ποιεῖτε, ὥς διὰ νόμου ἐλευθερίας μέλλοντες κρίνεσθαι. ¹³ Ἡ γὰρ κρίσις ^dἀνέλεος τῷ μὴ ποιήσαντι ^eἔλεος· κατακαυχᾶται ^fἔλεον κρίσεως.

¹⁴ Τί ^gτὸ ὄφελος, ἀδελφοί μου, ἐὰν πίστιν λέγη τις ἔχειν, ἔργα δὲ μὴ ^hἔχη; Μὴ δύναται ἡ πίστις σῶσαι αὐτόν; ¹⁵ Ἐὰν ⁱδὲ ἀδελφὸς ἢ ἀδελφὴ γυμνοὶ ὑπάρχωσιν καὶ λειπόμενοι ^jᾧσιν τῆς ἐφημέρου τροφῆς, ¹⁶ εἴπη δέ τις αὐτοῖς ἐξ ὑμῶν, Ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ, θερμαίνεσθε καὶ χορτάζεσθε, μὴ δώτε δὲ αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια τοῦ σώματος, τί ^kτὸ ὄφελος; ¹⁷ Οὕτως καὶ ἡ πίστις, ἐὰν μὴ ^lἔργα ἔχη, νεκρά ἐστίν καθ' ἑαυτήν. ¹⁸ Ἄλλ' ἐρεῖ τις, Σὺ πίστιν ἔχεις, κἀγὼ ἔργα ἔχω· δεῖξόν μοι τὴν πίστιν σου ^mἐκ τῶν ἔργων ⁿσου, κἀγὼ ^oδείξω σοι ἐκ τῶν ἔργων μου τὴν πίστιν ^pμου. ¹⁹ Σὺ πιστεύεις ὅτι ^qὁ θεὸς εἷς ἐστίν· καλῶς ποιεῖς· καὶ τὰ δαιμόνια πιστεύουσιν, καὶ φρίσσουσιν. ²⁰ Θέλεις δὲ γνῶναι, ᾧ ἄνθρωπε κενέ, ὅτι ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων ^rνεκρά ἐστίν; ²¹ Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ἡμῶν οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ἀνενέγκας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον; ²² Βλέπεις ὅτι ἡ πίστις συνήργει τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ἔργων ἡ πίστις ἐτελειώθη; ²³ Καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα, Ἐπίστευσεν δὲ Ἀβραὰμ τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην, καὶ

^a 2:11 μοιχεύσεις | CT PCK PT TR

μοιχευσης

^b 2:11 φονεύσεις | CT PCK PT TR φονευσης

^c 2:11 μοιχεύσεις φονεύσεις | ECM[†] txt |

CT[†] μοιχευεις φονευεις

^d 2:13 ανελεος | PCK ανηλεος | TR ανιλεως

^e 2:13 ελεος | TR ελεος και

^f 2:13 ελεον | CT PT TR ελεος

^g 2:14 το | SBL WH om.

^h 2:14 εχη | PCK εχει

ⁱ 2:15 δε | CT om.

^j 2:15 ωσιν | PT [ωσι] | NA²⁷ SBL TH WH

om.

^k 2:16 το | SBL WH om.

^l 2:17 εργα εχη | CT εχη εργα

^m 2:18 εκ | CT SCR χωρις

ⁿ 2:18 σου | CT om.

^o 2:18 δειξω σοι | CT σοι δειξω

^p 2:18 μου | CT om.

^q 2:19 ο θεος εις εστιν | ECM NA SBL TH

εις εστιν ο θεος | WH εις θεος εστιν

^r 2:20 νεκρα | CT αργη

φίλος θεοῦ ἐκλήθη. ²⁴ Ὁρᾶτε ^aτοίνυν ὅτι ἐξ ἔργων δικαιούται ἄνθρωπος, καὶ οὐκ ἐκ πίστεως μόνον. ²⁵ Ὁμοίως δὲ καὶ Ῥαββὴς ἡ πόρνη οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ὑποδεξαμένη τοὺς ἀγγέλους, καὶ ἐτέρᾳ ὁδῷ ἐκβαλοῦσα; ²⁶ Ὡσπερ ^bγὰρ τὸ σῶμα χωρὶς πνεύματος νεκρὸν ἐστίν, οὕτως καὶ ἡ πίστις χωρὶς ^cτῶν ἔργων νεκρά ἐστίν.

3 Μὴ πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε, ἀδελφοί μου, εἰδότες ὅτι μεῖζον κρίμα ^dληψόμεθα. ² Πολλὰ γὰρ πταίομεν ἅπαντες. Εἴ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει, οὗτος τέλειος ἀνὴρ, ^eδυνατὸς χαλιναγωγῆσαι καὶ ὅλον τὸ σῶμα. ³ ^fἼδε, τῶν ἵππων τοὺς χαλινοὺς εἰς τὰ στόματα βάλλομεν ^gπρὸς τὸ πείθεσθαι αὐτοὺς ἡμῖν, καὶ ὅλον τὸ σῶμα αὐτῶν μετάγομεν. ⁴ Ἰδοὺ, καὶ τὰ πλοῖα, τηλικαῦτα ὄντα, καὶ ὑπὸ ^hσκληρῶν ἀνέμων ἐλαυνόμενα, μετάγεται ὑπὸ ἐλαχίστου πηδαλίου, ὅπου ἴαν ἡ ὁρμὴ τοῦ ⁱεὐθύνοντος ^kβούληται. ⁵ Οὕτως καὶ ἡ γλῶσσα μικρὸν μέλος ἐστίν, καὶ ^lμεγαλαυχεῖ. Ἰδοὺ, ^mὀλίγον πῦρ ἡλικὴν ὕλην ἀνάπτει. ⁶ Καὶ ἡ γλῶσσα πῦρ, ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας· ⁿοὕτως ἡ γλῶσσα καθίσταται ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, ἡ σπιλοῦσα ὅλον τὸ σῶμα, καὶ φλογίζουσα τὸν τροχὸν τῆς γενέσεως, καὶ φλογιζομένη ὑπὸ τῆς γεέννης. ⁷ Πᾶσα γὰρ φύσις θηρίων τε καὶ πετεινῶν, ἐρπετῶν τε καὶ ἐναλίων, δαμάζεται καὶ δεδάμασται τῇ φύσει τῇ ἀνθρωπίνῃ· ⁸ τὴν δὲ γλῶσσαν οὐδεὶς ^oδύναται ἀνθρώπων δαμάσαι· ^pἄκατάσχετον κακόν, μεστὴ ἰοῦ θανατηφόρου. ⁹ Ἐν αὐτῇ εὐλογοῦμεν τὸν ^qθεὸν καὶ πατέρα, καὶ ἐν αὐτῇ καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους

^a 2:24 τοινυν | CT *om.*

^b 2:26 γαρ | WH *om.*

^c 2:26 των | CT *om.*

^d 3:1 ληψομεθα | CT λημψομεθα

^e 3:2 δυνατος | PCK δυναμενος

^f 3:3 ιδε | TR ιδου | CT ει δε

^g 3:3 προς | CT εις

^h 3:4 σκληρων ανεμων | ECM† *txt* | CT†
PCK ανεμων σκληρων

ⁱ 3:4 αν | CT *om.*

^j 3:4 ευθυνοντος | PCK ιθυνοντος

^k 3:4 βουληται | CT βουλεται

^l 3:5 μεγαλαυχει | CT μεγαλα αυχει

^m 3:5 ολιγον | CT ηλικον

ⁿ 3:6 ουτως | CT *om.*

^o 3:8 δυναται ανθρωπων δαμασαι | CT
δαμασαι δυναται ανθρωπων

^p 3:8 ακατασχετον | CT ακαταστατον

^q 3:9 θεον | CT κυριον

τοὺς καθ' ὁμοίωσιν θεοῦ γεγονότας· ¹⁰ ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος ἐξέρχεται εὐλογία καὶ κατάρα. Οὐ χρή, ἀδελφοί μου, ταῦτα οὕτως γίνεσθαι. ¹¹ Μήτι ἡ πηγὴ ἐκ τῆς αὐτῆς ὀπῆς βρῦει τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρὸν; ¹² Μὴ δύναται, ἀδελφοί μου, συκῇ ἐλαίας ποιῆσαι, ἢ ἄμπελος σῦκα; ³ Οὕτως οὐδεμία πηγὴ ἄλυκὸν καὶ γλυκὺ ποιῆσαι ὕδωρ.

¹³ Τίς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων ἐν ὑμῖν; Δειξάτω ἐκ τῆς καλῆς ἀναστροφῆς τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πράττει σοφίας. ¹⁴ Εἰ δὲ ζῆλον πικρὸν ἔχετε καὶ ^bἐριθειαν ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ κατακαυχᾶσθε καὶ ψεύδεσθε κατὰ τῆς ἀληθείας. ¹⁵ Οὐκ ἔστιν αὕτη ἡ σοφία ἄνωθεν κατερχομένη, ^cἀλλ' ἐπίγειος, ψυχικὴ, δαιμονιώδης. ¹⁶ Ὅπου γὰρ ζῆλος καὶ ^dἐριθεία, ἐκεῖ ἀκαταστασία καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα. ¹⁷ Ἡ δὲ ἄνωθεν σοφία πρῶτον μὲν ἀγνή ἐστίν, ἔπειτα εἰρηνικὴ, ἐπιεικὴς, εὐπειθής, μεστὴ ἐλέους καὶ καρπῶν ἀγαθῶν, ἀδιάκριτος ^eκαὶ ἀνυπόκριτος. ¹⁸ Καρπὸς δὲ ^fτῆς δικαιοσύνης ἐν εἰρήνῃ σπεύρεται τοῖς ποιοῦσιν εἰρήνην.

4 Πόθεν πόλεμοι καὶ ^gμάχαι ἐν ὑμῖν; Οὐκ ἐντεῦθεν, ἐκ τῶν ἡδονῶν ὑμῶν τῶν στρατευομένων ἐν τοῖς μέλεσιν ὑμῶν; ² Ἐπιθυμεῖτε, καὶ οὐκ ἔχετε· φονεύετε καὶ ζηλοῦτε, καὶ οὐ δύνασθε ἐπιτυχεῖν· μάχεσθε καὶ πολεμεῖτε, ^hοὐκ ἔχετε διὰ τὸ μὴ αἰτεῖσθαι ὑμᾶς· ³ αἰτεῖτε, καὶ οὐ λαμβάνετε, διότι κακῶς αἰτεῖσθε, ἵνα ἐν ταῖς ἡδοναῖς ὑμῶν δαπανήσητε. ⁴ ⁱΜοιχοὶ καὶ μοιχαλίδες, οὐκ οἴδατε ὅτι ἡ φιλία τοῦ κόσμου ἔχθρα τοῦ θεοῦ ἐστίν; Ὃς ^jἂν οὖν βουλευθῇ φίλος εἶναι τοῦ κόσμου, ἐχθρὸς τοῦ θεοῦ καθίσταται. ⁵ Ἡ δοκεῖτε ὅτι κενῶς ἡ γραφὴ λέγει; Πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα ^kκατώκησεν ἐν ἡμῖν.

^a 3:12 οὕτως οὐδεμία πηγὴ ἄλυκον καὶ |
CT οὐτε ἄλυκον

^b 3:14 ἐριθειαν | WH ἐριθίαν

^c 3:15 ἀλλ' | NA²⁷ SBL TH WH ἀλλά

^d 3:16 ἐριθεία | WH ἐριθία

^e 3:17 καὶ | CT om.

^f 3:18 τῆς | [PT] | CT PCK om.

^g 4:1 μάχαι | CT ποθεν μάχαι

^h 4:2 οὐκ ἔχετε | PT [καὶ] οὐκ ἔχετε | TR
οὐκ ἔχετε δε

ⁱ 4:4 μοιχοὶ καὶ | CT om.

^j 4:4 ἀν' | CT εἰαν

^k 4:5 κατώκησεν | CT κατωκισεν

⁶ Μείζονα δὲ δίδωσιν χάριν· διὸ λέγει, Ὁ θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν. ⁷ Ὑποτάγητε οὖν τῷ θεῷ· ἀντίστητε ^aδὲ τῷ διαβόλῳ, καὶ φεύζεται ἀφ' ὑμῶν. ⁸ Ἐγγίσατε τῷ θεῷ, καὶ ^bἐγγιεῖ ὑμῖν· καθαρίσατε χεῖρας, ἁμαρτωλοί, καὶ ἁγνίσατε καρδίας, δίψυχοι. ⁹ Ταλαιπωρήσατε καὶ πενθήσατε καὶ κλαύσατε· ὁ γέλως ὑμῶν εἰς πένθος ^cμεταστραφήτω, καὶ ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν. ¹⁰ Ταπεινώθηκε ἐνώπιον ^dτοῦ κυρίου, καὶ ὑψώσει ὑμᾶς.

¹¹ Μὴ καταλαλεῖτε ἀλλήλων, ἀδελφοί. ^e Ὁ καταλαλῶν ἀδελφοῦ, ^fκαὶ κρίνων τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καταλαλεῖ νόμου, καὶ κρίνει νόμον· εἰ δὲ νόμον κρίνεις, οὐκ εἶ ποιητὴς νόμου, ἀλλὰ κριτῆς. ¹² Εἷς ἐστὶν ^gὁ νομοθέτης, ὁ δυνάμενος σῶσαι καὶ ἀπολέσαι· σὺ ^hδὲ τίς εἶ ⁱἰδὲ κρίνεις τὸν ἕτερον;

¹³ Ἄγε νῦν οἱ λέγοντες, Σήμερον ^kκαὶ αὔριον ἵπορευσώμεθα εἰς τήνδε τὴν πόλιν, καὶ ^mποιήσωμεν ἐκεῖ ἐνιαυτὸν ⁿἕνα, καὶ ^oἐμπορευσώμεθα, καὶ κερδήσωμεν. ¹⁴ οἵτινες οὐκ ἐπίστασθε ^pτὸ τῆς αὔριον. Ποία ^qγὰρ ἡ ζωὴ ^rὑμῶν; Ἀτιμὶς γὰρ ^sἔσται ἡ πρὸς ὀλίγον φαινομένη, ἔπειτα ^uδὲ καὶ ἀφανιζομένη. ¹⁵ Ἀντὶ τοῦ λέγειν ὑμᾶς, Ἐὰν ὁ κύριος ^vθελήσῃ, καὶ ^wζήσωμεν, καὶ ποιήσωμεν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο. ¹⁶ Νῦν δὲ καυχᾶσθε ἐν

^a 4:7 δε | PCK PT RP^{mg} TR om.

^b 4:8 ἐγγιει | WH ἐγγισει

^c 4:9 μεταστραφήτω | ECM[†] txt | ECM[†] NA

SBL WH μετατραπήτω

^d 4:10 του | NA²⁷ SBL TH WH om.

^e 4:11 ο | PCK ο γαρ

^f 4:11 και | CT η

^g 4:12 ο νομοθετης | ECM PCK PT TH ο νομοθετης και κριτης | NA [ο] νομοθετης και κριτης | SBL WH νομοθετης και κριτης

^h 4:12 δε | TR om.

ⁱ 4:12 ος κρινεις | ECM[†] txt | CT[†] ο κρινων

^j 4:12 ετερον | CT πλησιον

^k 4:13 και | CT SCR η

^l 4:13 πορευσωμεθα | CT PT SCR

πορευσωμεθα

^m 4:13 ποιησωμεν | CT PT SCR ποιησωμεν

ⁿ 4:13 ενα | CT om.

^o 4:13 εμπορευσωμεθα και κερδησωμεν | CT PT SCR εμπορευσωμεθα και κερδησωμεν

^p 4:14 το | ECM[†] txt | ECM[†] τα | WH om.

^q 4:14 γαρ | CT om.

^r 4:14 υμων | PCK ημων

^s 4:14 εσται | CT εστε | PCK RP^{mg} TR εστιν

^t 4:14 η | WH om.

^u 4:14 δε και | PT [δε] και | CT και | TR δε | PCK om.

^v 4:15 θεληση | WH θελη

^w 4:15 ζησωμεν και ποιησωμεν | CT PT SCR ζησωμεν και ποιησωμεν

ταῖς ^aἀλαζονείαις ὑμῶν· πᾶσα καύχησις τοιαύτη πονηρὰ ἐστίν. **17** Εἰδοῖτι οὖν καλὸν ποιεῖν καὶ μὴ ποιοῦντι, ἁμαρτία αὐτῷ ἐστίν.

5 Ἄγε νῦν οἱ πλούσιοι, κλαύσατε ὀλολύζοντες ἐπὶ ταῖς ταιπωρίαις ὑμῶν ταῖς ἐπερχομέναις. ² Ὁ πλοῦτος ὑμῶν σέσηπεν, καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν σητόβρωτα γέγονεν· ³ ὁ χρυσοδὺς ὑμῶν καὶ ὁ ἄργυρος κατίωται, καὶ ὁ ἰδὸς αὐτῶν εἰς μαρτύριον ὑμῖν ἔσται, καὶ φάγεται τὰς σάρκας ὑμῶν ὡς πῦρ. Ἐθησαυρίσατε ἐν ἐσχάταις ἡμέραις. ⁴ Ἰδοῦ, ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν τῶν ἀμησάντων τὰς χώρας ὑμῶν, ὁ ^bἀπεστερημένος ἄφ' ὑμῶν, κράζει· καὶ αἱ βοαὶ τῶν θερισάντων εἰς τὰ ὄντα κυρίου Σαβαὼθ ^cεἰσεληλύθασιν. ⁵ Ἐτρυφήσατε ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐσπαταλήσατε· ἐθρέψατε τὰς καρδίας ὑμῶν ^dὥς ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς. ⁶ Κατεδικάσατε, ἐφονεύσατε τὸν δίκαιον· οὐκ ἀντιτάσσεται ὑμῖν.

⁷ Μακροθυμήσατε οὖν, ἀδελφοί, ἕως τῆς παρουσίας τοῦ κυρίου. Ἰδοῦ, ὁ γεωργὸς ἐκδέχεται τὸν τίμιον καρπὸν τῆς γῆς, μακροθυμῶν ἐπ' ^eαὐτόν, ἕως λάβῃ ^gὑετὸν πρωῒμον καὶ ὄψιμον. ⁸ Μακροθυμήσατε καὶ ὑμεῖς, στηρίζατε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ἡ παρουσία τοῦ κυρίου ἤγγικεν. ⁹ Μὴ στενάζετε ^hκατ' ἀλλήλων, ἀδελφοί, ἵνα μὴ ⁱκριθῆτε· ἰδοῦ, ^jὁ κριτὴς πρὸ τῶν θυρῶν ἔστηκεν. ¹⁰ Ὑπόδειγμα λάβετε, ^kἀδελφοί μου, τῆς κακοπαθείας, καὶ τῆς μακροθυμίας, τοὺς προφήτας οἱ ἐλάλησαν ^lτῷ ὀνόματι κυρίου. ¹¹ Ἰδοῦ, μακαρίζομεν τοὺς

^a 4:16 ἀλαζονεῖαις | TH WH ἀλαζονίαις

κατ ἀλλήλων

^b 5:4 ἀπεστερημένος | ECM⁺ *αὐτ* | ECM⁺ SBL
WH ἀφυστερημένος

ⁱ 5:9 κριθῆτε | TR κατακριθῆτε

^j 5:9 ο | ST *om.*

^c 5:4 εἰσεληλύθασιν | TH WH εἰσεληλύθαν

^k 5:10 ἀδελφοί μου τῆς κακοπαθείας | TR
τῆς κακοπαθείας ἀδελφοί μου | ECM PCK
TH ἀδελφοί τῆς κακοπαθείας | NA SBL
WH ἀδελφοί τῆς κακοπαθείας

^d 5:5 ὥς | CT *om.*

^e 5:7 αὐτόν | CT PT TR αὐτῷ

^f 5:7 ἕως | PCK TR ἕως ἀν

^g 5:7 ὑετον πρωιμον | CT προιμον

^l 5:10 τῷ | CT PCK ἐν τῷ

^h 5:9 κατ ἀλλήλων ἀδελφοί | CT ἀδελφοί

^aὑπομένοντας· τὴν ὑπομονὴν Ἰὼβ ἡκούσατε, καὶ τὸ τέλος κυρίου ^bἴδετε, ὅτι πολὺσπλαγχνός ^cἐστὶν καὶ ^dοἰκτίρμων.

¹² Πρὸ πάντων δέ, ἀδελφοί μου, μὴ ὀμνύετε, μήτε τὸν οὐρανόν, μήτε τὴν γῆν, μήτε ἄλλον τινα ὄρκον· ἦτω δὲ ὑμῶν τὸ ναί, ναί, καὶ τὸ οὐ, οὐ· ἵνα μὴ ^eεἰς ὑπόκρισιν πέσητε.

¹³ Κακοπαθεῖ τις ἐν ὑμῖν; Προσευχέσθω. Εὐθυμεῖ τις; Ψαλλέτω. ¹⁴ Ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν; Προσκαλεσάσθω τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας, καὶ προσευξάσθωσαν ἐπ’ αὐτόν, ἀλείψαντες ^fαὐτὸν ἐλαίῳ ἐν τῷ ὀνόματι ^gτοῦ κυρίου. ¹⁵ καὶ ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει τὸν κάμνοντα, καὶ ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ κύριος· κἂν ἁμαρτίας ^hἡ πεπονηκώς, ἀφεθήσεται αὐτῷ. ¹⁶ Ἐξομολογεῖσθε ^hἀλλήλοις τὰ παραπτώματα, καὶ ⁱεὐχέσθε ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως ἰαθῆτε. Πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη. ¹⁷ ^jἩλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν, καὶ προσευχῇ προσηύξατο τοῦ μὴ βρέξαι· καὶ οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ μῆνας ἕξ. ¹⁸ Καὶ πάλιν προσηύξατο, καὶ ὁ οὐρανὸς ^kὑέτον ἔδωκεν, καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησεν τὸν καρπὸν αὐτῆς.

¹⁹ Ἀδελφοί, ἐάν τις ἐν ὑμῖν πλανηθῇ ἀπὸ τῆς ἀληθείας, καὶ ἐπιστρέψῃ τις αὐτόν, ²⁰ ^mγινώσκετω ὅτι ὁ ἐπιστρέψας ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ σώσει ⁿψυχὴν ἐκ θανάτου, καὶ καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν.

^a 5:11 υπομενοντας | CT υπομειναντας

^b 5:11 ιδετε | CT HF PCK PT RP^{ms} TR ειδετε

^c 5:11 εστιν | CT PT TR εστιν ο κυριος

^d 5:11 οικτιρμων | TH οικτειρμων

^e 5:12 εις υποκρισιν | CT SCR υπο κρισιν

^f 5:14 αυτον | [NA] | WH om.

^g 5:14 του κυριου | [WH]

^h 5:16 αλληλοις τα παραπτωματα | CT ουν

αλληλοις τας αμαρτίας

ⁱ 5:16 ευχεσθε | WH προσευχεσθε

^j 5:17 ηλιας | WH ηλειας

^k 5:18 υετον εδωκεν | CT[†] txt | ECM[†]

εδωκεν υετον

^l 5:19 αδελφοι | CT αδελφοι μου

^m 5:20 γινωσκετω | WH γινωσκετε

ⁿ 5:20 ψυχην | CT ψυχην αυτου

ΠΕΤΡΟΥ Α

1 Πέτρος, ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐκλεκτοῖς παρεπιδήμοις διασπορᾶς Πόντου, Γαλατίας, Καππαδοκίας, Ἀσίας, καὶ Βιθυνίας, **2** κατὰ πρόγνωσιν θεοῦ πατρός, ἐν ἁγιασμῷ πνεύματος, εἰς ὑπακοὴν καὶ ῥαντισμὸν αἵματος Ἰησοῦ χριστοῦ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη.

3 Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ κατὰ τὸ πολὺ ^aαὐτοῦ ἔλεος ἀναγεννήσας ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ζῶσαν δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ χριστοῦ ἐκ νεκρῶν, **4** εἰς κληρονομίαν ἄφθαρτον καὶ ἀμίαντον καὶ ἀμάραντον, τετηρημένην ἐν οὐρανοῖς εἰς ^bὑμᾶς, **5** τοὺς ἐν δυνάμει θεοῦ φρουρουμένους διὰ πίστεως εἰς σωτηρίαν ἐτοίμην ἀποκαλυφθῆναι ἐν καιρῷ ἐσχάτῳ. **6** Ἐν ᾧ ἀγαλλιᾶσθε, ὀλίγον ἄρτι, εἰ δέον ^cἐστίν, ^dλυπηθέντες ἐν ποικίλοις πειρασμοῖς, **7** ἵνα τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως ^eπολὺ τιμιώτερον χρυσίου τοῦ ἀπολλυμένου, διὰ πυρὸς δὲ δοκιμαζομένου, εὑρεθῇ εἰς ἔπαινον καὶ ^fτιμὴν καὶ εἰς δόξαν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ χριστοῦ· **8** ὃν οὐκ ^gεἰδότες ἀγαπᾶτε, εἰς ὃν ἄρτι μὴ ὀρώντες, πιστεύοντες δέ, ^hἀγαλλιᾶσθε χαρᾷ ἀνεκκλήτῳ καὶ δεδοξασμένῃ, **9** κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς πίστεως ⁱὑμῶν, σωτηρίαν ψυχῶν. **10** Περὶ ἧς σωτηρίας

^a **1:3** αὐτου ελεος | PCK ελεος αυτου

^b **1:4** υμας | ST ημας

^c **1:6** εστιν | [NA²⁷] | SBL WH *om.*

^d **1:6** λυπηθεντες | ECM NA²⁸ λυπηθεντας

^e **1:7** πολυ τιμωτερον | CT PT

πολυτιμιωτερον

^f **1:7** τιμην και εις δοξαν | PT TR τιμην και δοξαν | CT PCK δοξαν και τιμην

^g **1:8** ειδοτες | CT SCR ιδοντες

^h **1:8** αγαλλιασθε | WH αγαλλιατε

ⁱ **1:9** υμων | [NA] | WH *om.*

ἐξεζήτησαν καὶ ^aἐξηρεύνησαν προφῆται οἱ περὶ τῆς εἰς ὑμᾶς χάριτος προφητεύσαντες· ¹¹ ^bἐρευνῶντες εἰς τίνα ἢ ποῖον καιρὸν ἐδήλου τὸ ἐν αὐτοῖς πνεῦμα χριστοῦ, προμαρτυρόμενον τὰ εἰς χριστὸν παθήματα, καὶ τὰς μετὰ ταῦτα δόξας. ¹² Οἷς ἀπεκαλύφθη ὅτι οὐχ ἑαυτοῖς, ^cὑμῖν δὲ διηκόνουν αὐτά, ἃ νῦν ἀνηγγέλη ὑμῖν διὰ τῶν εὐαγγελισαμένων ὑμᾶς ^dἐν πνεύματι ἁγίῳ ἀποσταλέντι ἀπ’ οὐρανοῦ, εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι παρακύψαι.

¹³ Διὸ ἀναζωσάμενοι τὰς ὀσφύας τῆς διανοίας ὑμῶν, νήφοντες, τελείως ἐλπίσατε ἐπὶ τὴν φερομένην ὑμῖν χάριν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ χριστοῦ· ¹⁴ ὥς τέκνα ὑπακοῆς, μὴ ^eσυσηματιζόμενοι ταῖς πρότερον ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ὑμῶν ἐπιθυμίαις, ¹⁵ ἀλλὰ κατὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ γενήθητε· ¹⁶ διότι ^fγέγραπται, Ἅγιοι ^gγίνεσθε, ὅτι ἐγὼ ἅγιός ^hεἰμι. ¹⁷ Καὶ εἰ πατέρα ἐπικαλεῖσθε τὸν ⁱἀπροσωπολήπτως κρίνοντα κατὰ τὸ ἐκάστου ἔργον, ἐν φόβῳ τὸν τῆς παροικίας ὑμῶν χρόνον ἀναστράφητε· ¹⁸ εἰδότες ὅτι οὐ φθαρτοῖς, ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ, ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαίας ὑμῶν ἀναστροφῆς πατροπαραδότου, ¹⁹ ἀλλὰ τιμίῳ αἵματι ὡς ἁμνοῦ ἁμώμου καὶ ἀσπίλου χριστοῦ, ²⁰ προεγνωσμένου μὲν πρὸ καταβολῆς κόσμου, φανερωθέντος δὲ ἐπ’ ^jἑσχάτων τῶν χρόνων δι’ ὑμᾶς, ²¹ τοὺς δι’ αὐτοῦ ^kπιστεύοντας εἰς θεόν, τὸν ἐγείραντα αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ δόξαν αὐτῷ δόντα, ὥστε τὴν πίστιν ὑμῶν καὶ ἐλπίδα εἶναι εἰς θεόν. ²² Τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἡγνικότες ἐν τῇ ὑπακοῇ τῆς ἀληθείας ^lδιὰ πνεύματος εἰς φιλαδελ-

^a 1:10 ἐξηρευνήσαν | CT ἐξηραννήσαν

^b 1:11 ἐρευνῶντες | CT ἐραυνῶντες

^c 1:12 ὑμιν | TR ἡμιν

^d 1:12 ἐν | [NA] | SBL TH WH *om.*

^e 1:14 συσηματιζόμενοι | WH
συνσηματιζόμενοι

^f 1:16 γεγραπται | SBL γεγραπται οτι |
NA²⁷ WH γεγραπται [οτι]

^g 1:16 γινεσθε | TR γενεσθε | CT εσεσθε

^h 1:16 εἰμι | [NA²⁷] | ECM NA²⁸ SBL TH WH
om.

ⁱ 1:17 ἀπροσωπολήπτως | CT
ἀπροσωπολήπτως

^j 1:20 ἐσχάτων | CT ἐσχατου

^k 1:21 πιστεύοντας | ECM NA SBL WH
πιστους

^l 1:22 δια πνευματος | CT *om.*

φίαν ἀνυπόκριτον, ἐκ ^aκαθαρᾶς καρδίας ἀλλήλους ἀγαπήσατε ἐκτενῶς· ²³ ἀναγεγεννημένοι οὐκ ἐκ σπορᾶς φθαρτῆς, ^bἀλλὰ ἀφθάρτου, διὰ λόγου ζῶντος θεοῦ καὶ μένοντος ^cεἰς τὸν αἰῶνα. ²⁴ Διότι, Πᾶσα σὰρξ ὡς χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ^dἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου. Ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος ^eαὐτοῦ ἐξέπεσεν· ²⁵ τὸ δὲ ῥῆμα κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Τοῦτο δέ ἐστιν τὸ ῥῆμα τὸ εὐαγγελισθὲν εἰς ὑμᾶς.

2 Ἀποθέμενοι οὖν πᾶσαν κακίαν καὶ πάντα δόλον καὶ ^fὑποκρίσεις καὶ φθόνους καὶ πάσας καταλαλιάς, ² ὡς ἀρτιγέννητα βρέφη, τὸ λογικὸν ἄδολον γάλα ἐπιποθήσατε, ἵνα ἐν αὐτῷ ^gαὐξηθῆτε, ³ ^hεἵπερ ἐγεύσασθε ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος· ⁴ πρὸς ὃν προσερχόμενοι, λίθον ζῶντα, ὑπὸ ἀνθρώπων μὲν ἀποδοδοκιμασμένον, παρὰ δὲ θεῷ ἐκλεκτόν, ἔντιμον, ⁵ καὶ αὐτοὶ ὡς λίθοι ζῶντες οἰκοδομεῖσθε οἶκος πνευματικός, ⁱἱεράτευμα ἅγιον, ἀνενέγκαι πνευματικὰς θυσίας εὐπροσδέκτους ^jτῷ θεῷ διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ. ⁶ ^kΔιότι περιέχει ^lἐν τῇ γραφῇ, Ἰδοὺ, τίθημι ἐν Σιών λίθον ^mἀκρογωνιαῖον, ἐκλεκτόν, ἔντιμον· καὶ ὁ πιστεύων ἐπ’ αὐτῷ οὐ μὴ καταισχυνηθῇ. ⁷ Ὑμῖν οὖν ἡ τιμὴ τοῖς πιστεύουσιν· ⁿἀπειθοῦσιν δέ, Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας, ⁸ καί, Λίθος προσκόμματος καὶ πέτρα σκανδάλου· οἱ προσκόπτουσιν τῷ λόγῳ ἀπειθοῦντες· εἰς ὃ καὶ ἐτέθησαν. ⁹ Ὑμεῖς δὲ γένος ἐκλεκτόν, βασιλείον ἱεράτευμα, ἔθνος ἅγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν, ὅπως τὰς ἀρετὰς ἐξαγγείλητε τοῦ ἐκ σκότους ὑμᾶς καλέσαντος εἰς τὸ θαυμαστὸν αὐτοῦ φῶς· ¹⁰ οἱ ποτὲ οὐ

^a 1:22 καθαρας | ECM† txt | [NA] | ECM†
SBL WH om.

^b 1:23 αλλα | ECM NA²⁸ PCK αλλ

^c 1:23 εἰς τὸν αἰῶνα | CT om.

^d 1:24 ἀνθρώπου | CT αὐτης

^e 1:24 αὐτου | CT om.

^f 2:1 υποκρισεις | WH υποκρισιν

^g 2:2 αὐξηθητε | CT PCK αὐξηθητε εἰς
σωτηριαν | PT αὐξηθητε [εἰς σωτηριαν]

^h 2:3 εἵπερ | CT εἰ

ⁱ 2:5 ἱερατευμα | CT εἰς ἱερατευμα

^j 2:5 τῷ | [NA²⁷] | ECM NA²⁸ SBL TH WH
om.

^k 2:6 διοτι | TR διο και

^l 2:6 ἐν τη | CT ἐν | PCK η

^m 2:6 ἀκρογωνιαῖον ἐκλεκτον | WH
ἐκλεκτον ἀκρογωνιαῖον

ⁿ 2:7 ἀπειθοουσιν δε λιθον | CT ἀπιστουσιν
δε λιθος

λαός, νῦν δὲ λαὸς θεοῦ· οἱ οὐκ ἡλεημένοι, νῦν δὲ ἐλεηθέντες.

¹¹ Ἀγαπητοί, παρακαλῶ ὡς παροίκους καὶ παρεπιδήμους, ^aἀπέχεσθαι τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, αἵτινες στρατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς· ¹² τὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν ^bἔχοντες καλὴν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἵνα, ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, ἐκ τῶν καλῶν ἔργων, ^cἐποπτεύσαντες, δοξάσωσιν τὸν θεὸν ἐν ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς.

¹³ Ὑποτάγητε ^dοὖν πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει διὰ τὸν κύριον· εἴτε βασιλεῖ, ὡς ὑπερέχοντι· ¹⁴ εἴτε ἡγεμόσιν, ὡς δι' αὐτοῦ πεμπομένοις εἰς ^eἐκδίκησιν κακοποιῶν, ἔπαινον δὲ ἀγαθοποιῶν. ¹⁵ Ὅτι οὕτως ἐστὶν τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, ἀγαθοποιούντας ^fφιμοῦν τὴν τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων ἀγνωσίαν· ¹⁶ ὡς ἐλεύθεροι, καὶ μὴ ὡς ἐπικάλυμμα ἔχοντες τῆς κακίας τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλ' ὡς ^gδοῦλοι θεοῦ. ¹⁷ Πάντας τιμήσατε. Τὴν ἀδελφότητα ^hἀγαπήσατε. Τὸν θεὸν φοβεῖσθε. Τὸν βασιλέα τιμᾶτε.

¹⁸ Οἱ οἰκέται, ὑποτασσόμενοι ἐν παντὶ φόβῳ τοῖς δεσπόταις, οὐ μόνον τοῖς ἀγαθοῖς καὶ ἐπιεικέσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς σκολιοῖς. ¹⁹ Τοῦτο γὰρ χάρις, εἰ διὰ συνείδησιν θεοῦ ὑποφέρει τις λύπας, πάσχων ἀδίκως. ²⁰ Ποῖον γὰρ κλέος, εἰ ἁμαρτάνοντες καὶ κολαφιζόμενοι ὑπομενεῖτε; Ἀλλ' εἰ ἀγαθοποιούντες καὶ πάσχοντες ὑπομενεῖτε, τοῦτο χάρις παρὰ ἰθεῶ. ²¹ Εἰς τοῦτο ⁱγὰρ ἐκλήθητε, ὅτι καὶ χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ^kἡμῶν, ὑμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμόν, ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ· ²² ὃς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὐρέθη δόλος ἐν

^a 2:11 ἀπεχεσθαι | PT ἀπεχεσθε

^b 2:12 εχοντες καλην εν τοις εθνεσιν | CT
TR εν τοις εθνεσιν εχοντες καλην

^c 2:12 εποπτευσαντες | ECM[†] lxi | CT[†]
εποπτευοντες

^d 2:13 ουν | CT om.

^e 2:14 εκδικησιν | PCK TR εκδικησιν μεν |
PT εκδικησιν [μεν]

^f 2:15 φιμου | WH φιμοιν

^g 2:16 δουλοι θεου | CT θεου δουλοι

^h 2:17 αγαπησατε | CT PT TR αγαπατε

ⁱ 2:20 θεω | PCK τω θεω

^j 2:21 γαρ | PCK γαρ και

^k 2:21 ημων υμιν | CT υμων υμιν | TR
ημων ημιν

τῷ στόματι αὐτοῦ· ²³ ὃς λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδορεῖ, πά-
σχων οὐκ ἡπεῖλει, παρεδίδου δὲ τῷ κρίνοντι δικαίως· ²⁴ ὃς
τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνῆνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ
τὸ ξύλον, ἵνα, ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι, τῇ δικαιοσύνῃ
ζήσωμεν· οὐ τῷ μῶλωπι ^a αὐτοῦ ἰάθητε. ²⁵ Ἦτε γὰρ ὡς πρό-
βατα ^b πλανώμενα· ἄλλ’ ἐπεστράφητε νῦν ἐπὶ τὸν ποιμένα καὶ
ἐπίσκοπον τῶν ψυχῶν ^d ὑμῶν.

3 Ὅμοίως, αἱ γυναῖκες, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδρά-
σιν, ἵνα, ^f καὶ εἴ τινες ἀπειθοῦσιν τῷ λόγῳ, διὰ τῆς τῶν γυ-
ναικῶν ἀναστροφῆς ἄνευ λόγου ^g κερδηθήσονται, ² ἐποπτεύ-
σαντες τὴν ἐν φόβῳ ἀγνὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν. ³ Ὡν ἔστω
οὐχ ὁ ἕξωθεν ἐμπλοκῆς τριχῶν, καὶ περιθέσεως χρυσίων, ἢ
ἐνδύσεως ἱματίων κόσμος· ⁴ ἀλλ’ ὁ κρυπτὸς τῆς καρδίας ἄν-
θρωπος, ἐν τῷ ἀφθάρτῳ τοῦ ^h πραέος καὶ ἡσυχίου πνεύματος,
ὃ ἐστὶν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πολυτελής. ⁵ Οὕτως γὰρ ποτε καὶ
αἱ ἅγαι γυναῖκες αἱ ἐλπίζουσαι ⁱ ἐπὶ θεὸν ἐκόσμου ἐαυτάς,
ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν· ⁶ ὡς Σάρρα ἡ ὑπήκουσεν
τῷ Ἀβραάμ, κύριον αὐτὸν καλοῦσα, ἧς ἐγενήθητε τέκνα, ἀγα-
θοποιοῦσαι καὶ μὴ φοβούμεναι μηδεμίαν πτόησιν.

⁷ Οἱ ἄνδρες ὁμοίως, συνοικοῦντες κατὰ γνώσιν, ὡς ἀσθε-
νεστέρῳ σκεύει τῷ γυναικείῳ ἀπονέμοντες τιμὴν, ὡς καὶ ^k συγ-
κληρονόμοι χάριτος ζωῆς, εἰς τὸ μὴ ^l ἐγκόπτεσθαι τὰς προσευ-
χὰς ὑμῶν.

⁸ Τὸ δὲ τέλος, πάντες ὁμόφρονες, συμπαθεῖς, φιλάδελφοι,
εὖσπλαγχοι, ^m φιλόφρονες· ⁹ μὴ ἀποδιδόντες κακὸν ἀντὶ κα-

^a 2:24 αὐτοῦ | [PT] | CT *om.*

^b 2:25 πλανώμενα | CT πλανώμενοι

^c 2:25 ἀλλ’ | NA²⁷ SBL WH ἀλλὰ

^d 2:25 ὑμῶν | PCK ημῶν

^e 3:1 αἱ | [NA] | SBL TH WH *om.*

^f 3:1 καὶ | WH *om.*

^g 3:1 κερδηθήσονται | TR κερδηθήσονται

^h 3:4 πραέος καὶ ἡσυχίου | ECM NA SBL
TH πραέως καὶ ἡσυχίου | WH ἡσυχίου

καὶ πραέως

ⁱ 3:5 ἐπὶ θεὸν | PCK PT TR ἐπὶ τὸν θεὸν |
CT[†] εἰς θεὸν | ECM[†] εἰς τὸν θεὸν

^j 3:6 ὑπήκουσεν | WH ὑπῆκουεν

^k 3:7 συγκληρονόμοι | ECM NA SBL
συγκληρονομιοῖς | WH συγκληρονόμοι |
TH συγκληρονομιοῖς

^l 3:7 ἐγκόπτεσθαι | TR ἐκκοπτεσθαι

^m 3:8 φιλόφρονες | CT ταπεινοφρονες

κοῦ, ἥ λοιδορίαν ἀντὶ λοιδορίας· τοῦναντίον δὲ εὐλογοῦν-
τες, ^aεἰδότες ὅτι εἰς τοῦτο ἐκλήθητε, ἵνα εὐλογίαν κληρο-
νομήσητε. **10** Ὁ γὰρ θέλων ζωὴν ἀγαπᾶν, καὶ ^bιδεῖν ἡμέ-
ρας ἀγαθάς, παυσάτω τὴν γλῶσσαν ^cαὐτοῦ ἀπὸ κακοῦ, καὶ
χείλη ^dαὐτοῦ τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον. **11** ^eἐκκλινάτω ἀπὸ κα-
κοῦ, καὶ ποιησάτω ἀγαθόν· ζητησάτω εἰρήνην, καὶ διωξάτω
αὐτήν. **12** Ὅτι ^fὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ δικαίους, καὶ ὅτα αὐ-
τοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν· πρόσωπον δὲ κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας
κακά.

13 Καὶ τίς ὁ κακώσων ὑμᾶς, ἐὰν τοῦ ἀγαθοῦ ^gμιμηταὶ γέ-
νησθε; **14** Ἄλλ' εἰ καὶ πάσχετε διὰ δικαιοσύνην, μακάριοι·
τὸν δὲ φόβον αὐτῶν μὴ φοβηθῆτε, μηδὲ ταραχθῆτε. **15** κύριον
δὲ τὸν ^hθεὸν ἀγιάσατε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν· ἔτοιμοι ⁱδὲ
ἀεὶ πρὸς ἀπολογίαν παντὶ τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ τῆς
ἐν ὑμῖν ἐλπίδος, ^jμετὰ πραΰτητος καὶ φόβου. **16** συνείδησιν
ἔχοντες ἀγαθὴν, ἵνα, ἐν ^kκαταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν,
καταισχυθῶσιν οἱ ἐπηρεάζοντες ὑμῶν ^lτὴν ἀγαθὴν ἐν χριστῷ
ἀναστροφῇ. **17** Κρεῖττον γὰρ ἀγαθοποιοῦντας, εἰ ^mθέλοι τὸ
θέλημα τοῦ θεοῦ, πάσχειν, ἢ κακοποιοῦντας. **18** Ὅτι καὶ χρι-
στὸς ⁿἄπαξ περὶ ἁμαρτιῶν ^oἔπαθεν, δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων, ἵνα
^pὁ ὑμᾶς προσαγάγῃ τῷ θεῷ, θανατωθεὶς μὲν σαρκί, ζωοποιηθεὶς
δὲ ^pπνεύματι, **19** ἐν ^qᾧ καὶ τοῖς ἐν φυλακῇ πνεύμασιν πορευθεὶς
ἐκήρυξεν, **20** ἀπειθήσασιν ποτε, ὅτε ^qἀπεξεδέχετο ἢ τοῦ θεοῦ
μακροθυμία ἐν ἡμέραις Νῶε, κατασκευαζομένης κιβωτοῦ, εἰς

^a 3:9 εἰδότες | CT om.

^b 3:10 ιδεῖν ἡμέρας | PCK ἡμερας ιδεῖν

^c 3:10 αὐτοῦ | CT om.

^d 3:10 αὐτοῦ | CT om.

^e 3:11 ἐκκλινάτω | CT ἐκκλινάτω δε

^f 3:12 οφθαλμοὶ | TR οἱ οφθαλμοὶ

^g 3:13 μιμηται | CT ζηλωται

^h 3:15 θεον | CT χριστον

ⁱ 3:15 δε | CT om.

^j 3:15 μετα | CT αλλα μετα

^k 3:16 καταλαλοουσιν υμων ως

κακοποιων | HF RP^{mg} TR καταλαλοουσιν
υμων ως κακοποιων | CT καταλαλειςθε

^l 3:16 την αγαθην εν χριστω
αναστροphen | PCK τη αγαθη εν χριστω
αναστροφη

^m 3:17 θελοι | TR θελει

ⁿ 3:18 επαθεν | WH απεθανεν

^o 3:18 υμας | PCK PT TR ημας

^p 3:18 πνευματι | TR τω πνευματι

^q 3:20 απεξεδεχετο | TR απαξ εξεδεχετο

ἦν ^aὀλίγαι, τοῦτ' ἔστιν ὁκτὼ ψυχαί, διεσώθησαν δι' ὕδατος·
 21 ^bὁ ἀντίτυπον νῦν καὶ ἡμᾶς σῶζει βάπτισμα, οὐ σαρκὸς
 ἀπόθεσις ῥύπου, ἀλλὰ συνειδήσεως ἀγαθῆς ἐπερώτημα εἰς
 θεόν, δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ χριστοῦ, ²² ὅς ἐστιν ἐν δεξιᾷ ^cτοῦ
 θεοῦ, πορευθεὶς εἰς οὐρανόν, ὑποταγέντων αὐτῷ ἀγγέλων καὶ
 ἐξουσιῶν καὶ δυνάμεων.

4 Χριστοῦ οὖν παθόντος ^dὑπὲρ ἡμῶν σαρκί, καὶ ὑμεῖς
 τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὀπλίσασθε· ὅτι ὁ παθὼν ^eἐν σαρκί,
 πέπαυται ^fἁμαρτίας· ² εἰς τὸ μηκέτι ἀνθρώπων ἐπιθυμίαις,
 ἀλλὰ θελήματι ^gθεοῦ τὸν ἐπίλοιπον ἐν σαρκὶ βιώσαι χρόνον.
³ Ἀρκετὸς γὰρ ^hἡμῖν ὁ παρεληλυθὼς χρόνος ⁱτοῦ βίου τὸ
 θέλημα τῶν ἐθνῶν ^jκατεργάσασθαι, πεπορευμένους ἐν ἀσελ-
 γείαις, ἐπιθυμίαις, οἰνοφλυγίαις, κώμοις, πότοις, καὶ ἀθεμί-
 τοις ^kεἰδωλολατρείαις· ⁴ ἐν ^lᾧ ξενίζονται, μὴ συντρεχόντων
 ὑμῶν εἰς τὴν αὐτὴν τῆς ἀσωτίας ἀνάχυσιν, βλασφημοῦντες·
⁵ οἱ ἀποδώσουσιν λόγον τῷ ἐτοίμῳς ¹ἔχοντι κρῖναι ζῶντας
 καὶ νεκρούς. ⁶ Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ νεκροῖς εὐηγγελίσθη, ἵνα
 κριθῶσιν μὲν κατὰ ἀνθρώπους σαρκί, ζῶσιν δὲ κατὰ θεὸν
 πνεύματι.

⁷ Πάντων δὲ τὸ τέλος ἤγγικεν· σωφρονήσατε οὖν καὶ νή-
 ψατε εἰς ^mτὰς προσευχάς· ⁸ πρὸ πάντων ⁿδὲ τὴν εἰς ἑαυτοὺς
 ἀγάπην ἐκτενῆ ἔχοντες, ὅτι ^oἀγάπη ^pκαλύπτει πλῆθος ἁμαρ-
 τιῶν· ⁹ φιλόξενοι εἰς ἀλλήλους ἄνευ ^qγογγυσμῶν· ¹⁰ ἕκαστος

^a 3:20 ὀλίγαι | ECM[†] txt | CT[†] ὀλίγοι

^b 3:21 ο ἀντιτυπον νυν και ημας | ST ο και
 ημας αντιτυπον νυν | SCR ω και ημας
 αντιτυπον νυν | CT ο και υμας αντιτυπον
 νυν

^c 3:22 του | [NA] | SBL WH om.

^d 4:1 υπερ ημων | CT om.

^e 4:1 εν | [PT] | CT PCK om.

^f 4:1 αμαρτίας | WH αμαρτιας

^g 4:2 θεου | PCK του θεου

^h 4:3 ημιν | HF PCK PT RP^{mgs} υμιν | CT om.

ⁱ 4:3 του βιου το θελημα | PCK το

θελημα | CT το βουλημα

^j 4:3 κατεργασσθαι | CT κατειργασθαι

^k 4:3 εἰδωλολατρείαις | ECM NA PCK SBL
 WH εἰδωλολατριάς

^l 4:5 εχοντι κριναι | WH κρινονται

^m 4:7 τας | CT om.

ⁿ 4:8 δε | CT om.

^o 4:8 αγαπη | PCK SCR η αγαπη | PT [η]
 αγαπη

^p 4:8 καλυπει | CT PCK καλυπτει

^q 4:9 γογγυσμων | CT γογγυσμου

καθὼς ἔλαβεν χάρισμα, εἰς ἑαυτοὺς αὐτὸ διακονοῦντες, ὡς καλοὶ οἰκονόμοι ποικίλης χάριτος θεοῦ. ¹¹ εἴ τις λαλεῖ, ὡς λόγια θεοῦ· εἴ τις διακονεῖ, ὡς ἐξ ἰσχύος ^aὡς χορηγεῖ ὁ θεός· ἵνα ἐν πᾶσιν δοξάζεται ^bὁ θεὸς διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, ᾧ ἐστὶν ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας ^cτῶν αἰώνων. Ἀμήν.

¹² Ἀγαπητοί, μὴ ξενίζεσθε τῇ ἐν ὑμῖν πυρώσει πρὸς πειρασμὸν ὑμῖν γινομένη, ὡς ξένου ὑμῖν συμβαίνοντος. ¹³ ἀλλὰ καθὸ κοινωνεῖτε τοῖς τοῦ χριστοῦ παθήμασιν, χαίρετε, ἵνα καὶ ἐν τῇ ἀποκαλύψει τῆς δόξης αὐτοῦ χαρῇτε ἀγαλλιώμενοι. ¹⁴ Εἰ ὀνειδίξεσθε ἐν ὀνόματι χριστοῦ, μακάριοι· ὅτι τὸ τῆς δόξης ^dκαὶ τὸ τοῦ θεοῦ πνεῦμα ἐφ' ὑμᾶς ^eἀναπαύεται· ^fκατὰ μὲν αὐτοὺς βλασφημεῖται, κατὰ δὲ ὑμᾶς δοξάζεται. ¹⁵ Μὴ γάρ τις ὑμῶν πασχέτω ὡς φονεύς, ἢ κλέπτης, ἢ κακοποιός, ἢ ὡς ^gἄλλοτριεπισκοπος. ¹⁶ εἰ δὲ ὡς Χριστιανός, μὴ αἰσχνένεσθω, δοξαζέτω δὲ τὸν θεὸν ἐν τῷ ^hμέρει τούτῳ. ¹⁷ Ὅτι ⁱὁ καιρὸς τοῦ ἄρξασθαι τὸ κρίμα ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ· εἰ δὲ πρῶτον ἀφ' ἡμῶν, τί τὸ τέλος τῶν ἀπειθούντων τῷ τοῦ θεοῦ εὐαγγελίῳ; ¹⁸ Καὶ εἰ ὁ δίκαιος μόλις σῶζεται, ^jὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται; ¹⁹ Ὡστε καὶ οἱ πάσχοντες κατὰ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, ^kὡς πιστῷ κτίστη παρατιθέσθωσαν τὰς ψυχὰς ^lαὐτῶν ἐν ἀγαθοποιίᾳ.

5 Πρεσβυτέρους ^mτοὺς ἐν ὑμῖν παρακαλῶ ὁ ⁿσυμπρεσβύτερος καὶ μάρτυς τῶν τοῦ χριστοῦ παθημάτων, ὁ καὶ

^a 4:11 ὡς | CT TR ης

^b 4:11 ο | PCK om.

^c 4:11 τῶν αἰῶνων | CT[†] txt | ECM[†] PCK om.

^d 4:14 καὶ | PT καὶ δυναμειὼς καὶ

^e 4:14 ἀναπαύεται | PCK ἀναπεπναιται

^f 4:14 κατὰ μὲν αὐτοὺς βλασφημεῖται
κατὰ δὲ ὑμᾶς δοξάζεται | CT om.

^g 4:15 ἀλλοτριεπισκοπος | CT
ἀλλοτριεπισκοπος

^h 4:16 μερεῖ | NA²⁷ SBL TH WH ονοματι

ⁱ 4:17 ο | [NA WH]

^j 4:18 ο | WH ο [δε]

^k 4:19 ὡς | CT om.

^l 4:19 αὐτῶν | TR εαυτῶν | WH om.

^m 5:1 τοὺς | NA²⁷ SBL WH οὖν | TH οὖν
τοὺς

ⁿ 5:1 συμπρεσβυτερος | TH WH
συνπρεσβυτερος

τῆς μελλούσης ἀποκαλύπτεσθαι δόξης κοινωνός· ² ποιμάνετε τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον τοῦ θεοῦ, ^aἐπισκοποῦντες μὴ ἀναγκαστῶς, ^bἀλλ' ^cἐκουσίως· μηδὲ αἰσχροκερδῶς, ἀλλὰ προθύμως· ³ ^dμηδὲ ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων, ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου. ⁴ Καὶ φανερωθέντος τοῦ ἀρχιποίμενος, κομεισθε τὸν ἀμαράντινον τῆς δόξης στέφανον. ⁵ Ὁμοίως, νεώτεροι, ὑποτάγητε πρεσβυτέροις· πάντες δὲ ἀλλήλοις ^eὑποτασσόμενοι, τὴν ταπεινοφροσύνην ἐγκομβώσασθε· ὅτι ^fὁ θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν. ⁶ Ταπεινώθητε οὖν ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ θεοῦ, ἵνα ὑμᾶς ὑψώσῃ ἐν καιρῷ, ⁷ πᾶσαν τὴν μέριμναν ὑμῶν ^gἐπιρρίψαντες ἐπ' αὐτόν, ὅτι αὐτῷ μέλει ^hπερὶ ὑμῶν. ⁸ Νήψατε, ⁱγρηγορήσατε· ὁ ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος, ὡς λέων ὠρυόμενος, ^jπεριπατεῖ ζητῶν ^kτίνα καταπή· ⁹ ὃ ἀντίστητε στερεοὶ τῇ πίστει, εἰδότες τὰ αὐτὰ τῶν παθημάτων τῇ ἐν ^lκόσμῳ ὑμῶν ἀδελφότητι ἐπιτελεῖσθαι. ¹⁰ Ὁ δὲ θεὸς πάσης χάριτος, ὁ καλέσας ^mὑμᾶς εἰς τὴν αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν χριστῷ ⁿἸησοῦ, ὀλίγον παθόντας αὐτὸς ^oκαταρτίσαι ὑμᾶς, ^pστηρίξει, σθενώσει, θεμελιώσει. ¹¹ Αὐτῷ ^qἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας ^rτῶν αἰώνων. Ἀμήν.

¹² Διὰ Σιλουανοῦ ὑμῖν τοῦ πιστοῦ ἀδελφοῦ, ὡς λογίζομαι, δι' ὀλίγων ἔγραψα, παρακαλῶν καὶ ἐπιμαρτυρῶν ταύτην

^a 5:2 ἐπισκοποῦντες | [NA²⁷] | WH *om.*

^b 5:2 ἀλλ' | NA²⁷ SBL TH WH *ἀλλὰ*

^c 5:2 ἐκουσίως | ECM NA SBL TH ἐκουσίως
κατὰ θεον

^d 5:3 μηδὲ | CT PT TR *μηδὲ*

^e 5:5 ὑποτασσόμενοι | CT *om.*

^f 5:5 ο | [NA²⁷ WH]

^g 5:7 ἐπιρρίψαντες | CT ἐπιρρίψαντες

^h 5:7 περὶ | PCK *υπερ*

ⁱ 5:8 γρηγορήσατε | PCK TR γρηγορήσατε
οτι

^j 5:8 περιπατεῖ | PCK περιερχεται

^k 5:8 τίνα καταπή | ECM NA²⁸ SBL τίνα
καταπιεν | NA²⁷ [τίνα] καταπιεν | PCK
τίνα καταπιεν | TH τινὰ καταπιεν |

WH καταπιεν

^l 5:9 κόσμῳ | ECM[†] *txt* | ECM[†] SBL WH τῷ
κόσμῳ | NA²⁷ [τῷ] κόσμῳ

^m 5:10 ὑμᾶς | TR ἡμᾶς

ⁿ 5:10 Ἰησοῦ | ECM[†] *txt* | [NA²⁷] | ECM[†]
NA²⁸ SBL TH WH *om.*

^o 5:10 καταρτίσαι ὑμᾶς | PT καταρτисει
ὑμᾶς | CT καταρτисει

^p 5:10 στηρίξει σθενώσει θεμελιώσει |
WH στηριζει σθενώσει | PCK TR στηριξει
σθενωσαι θεμελιωσαι

^q 5:11 ἡ δόξα καὶ | CT *om.*

^r 5:11 τῶν αἰώνων | ECM[†] *txt* | ECM[†] NA
WH *om.*

εἶναι ἀληθῇ χάριν τοῦ θεοῦ εἰς ἣν ^aἐστήκατε. **13** Ἀσπάζεται
ὕμᾱς ἡ ἐν Βαβυλῶνι συνεκλεκτή, καὶ Μάρκος ὁ υἱός μου.
14 Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγάπης.

Εἰρήνη ὑμῖν πᾶσιν τοῖς ἐν χριστῷ ^bἸησοῦ. ^cἈμήν.

^a **5:12** ἐστηκατε | CT στητε

^c **5:14** ἀμην | CT *om.*

^b **5:14** ἰησοῦ | ECM[†] *lxt* | CT[†] *om.*

ΠΕΤΡΟΥ Β

1 ^aΣυμεὼν Πέτρος, δοῦλος καὶ ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ, τοῖς ἰσότημον ἡμῖν λαχοῦσιν πίστιν ἐν δικαιοσύνῃ τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ ^bσωτήρος Ἰησοῦ χριστοῦ· ² χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθεῖη ἐν ἐπιγνώσει τοῦ θεοῦ, καὶ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν· ³ ὥς πάντα ἡμῖν τῆς θείας δυνάμεως αὐτοῦ τὰ πρὸς ζωὴν καὶ εὐσέβειαν δεδορημένης, διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ καλέσαντος ἡμᾶς ^cδιὰ δόξης καὶ ἀρετῆς· ⁴ δι' ὧν τὰ ^dτίμια ἡμῖν καὶ μέγιστα ἐπαγγέλματα δεδώρηται, ἵνα διὰ τούτων γένησθε θείας κοινωνοὶ φύσεως, ἀποφυγόντες τῆς ἐν ^eκόσμῳ ἐν ἐπιθυμίᾳ φθορᾶς. ⁵ Καὶ αὐτὸ ^fτοῦτο δέ, σπουδὴν πᾶσαν παρεισενέγκαντες, ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ πίστει ὑμῶν τὴν ἀρετὴν, ἐν δὲ τῇ ἀρετῇ τὴν γνῶσιν, ⁶ ἐν δὲ τῇ γνῶσει τὴν ἐγκράτειαν, ἐν δὲ τῇ ἐγκρατείᾳ τὴν ὑπομονήν, ἐν δὲ τῇ ὑπομονῇ τὴν εὐσέβειαν, ⁷ ἐν δὲ τῇ εὐσεβείᾳ τὴν φιλαδελφίαν, ἐν δὲ τῇ φιλαδελφίᾳ τὴν ἀγάπην. ⁸ Ταῦτα γὰρ ὑμῖν ὑπάρχοντα καὶ πλεονάζοντα, οὐκ ἀργοὺς οὐδὲ ἀκάρπους καθίστησιν εἰς τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ ἐπίγνωσιν. ⁹ Ὡ γὰρ μὴ πάρεσιν ταῦτα, τυφλὸς ἐστίν, μωπᾶζων, λήθην λαβὼν τοῦ καθαρισμοῦ τῶν πάλαι αὐτοῦ ^gἁμαρτιῶν. ¹⁰ Διὸ

^a 1:1 συμεων | SCR WH σιμων

^b 1:1 σωτηρος | SCR σωτηρος ημων

^c 1:3 δια δοξης και αρετης | ECM NA SBL
τη ιδια δοξη και αρετη

^d 1:4 τιμια ημιν και μεγαιστα | ECM[†] txt |
ECM[†] NA SBL WH τιμια και μεγαιστα

ημιν | TR μεγαιστα ημιν και τιμια

^e 1:4 κοσμο | ECM[†] txt | CT[†] τω κοσμο

^f 1:5 τουτο δε | CT[†] txt | ECM[†] PCK δε
τουτο

^g 1:9 αμαρτιων | ECM[†] txt | ECM[†] SBL
αμαρτηματων

μᾶλλον, ἀδελφοί, σπουδάσατε βεβαίαν ὑμῶν τὴν κλήσιν καὶ ἐκλογὴν ποιεῖσθαι· ταῦτα γὰρ ποιοῦντες οὐ μὴ πταίσητέ ποτε·
11 οὕτως γὰρ πλουσίως ἐπιχορηγηθήσεται ὑμῖν ἡ εἴσοδος εἰς τὴν αἰώνιον βασιλείαν τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ χριστοῦ.

12 Διὸ ^aοὐκ ἀμελήσω ^bἀεὶ ὑμᾶς ὑπομιμνήσκειν περὶ τούτων, καίπερ εἰδότας, καὶ ἐστηριγμένους ἐν τῇ παρούσῃ ἀληθείᾳ. **13** Δίκαιον δὲ ἡγοῦμαι, ἐφ' ὅσον εἰμὶ ἐν τούτῳ τῷ σκηνώματι, διεγείρειν ὑμᾶς ἐν ὑπομνήσει· **14** εἰδὼς ὅτι ταχινὴ ἐστὶν ἡ ἀπόθεσις τοῦ σκηνώματός μου, καθὼς καὶ ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς χριστὸς ἐδήλωσέν μοι. **15** Σπουδάσω δὲ καὶ ἐκαστοτε ἔχειν ὑμᾶς μετὰ τὴν ἐμὴν ἔξοδον τὴν τούτων μνήμην ποιεῖσθαι. **16** Οὐ γὰρ σεσοφισμένοις μύθοις ἐξακολουθήσαντες ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ δύναμιν καὶ παρουσίαν, ἀλλ' ἐπόπται γενηθέντες τῆς ἐκείνου μεγαλειότητος. **17** Λαβὼν γὰρ παρὰ θεοῦ πατρὸς τιμὴν καὶ δόξαν, φωνῆς ἐνεχθείσης αὐτῷ τοιαύδε ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεποῦς δόξης, ^cΟὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, εἰς ὃν ἐγὼ εὐδόκησα· **18** καὶ ταύτην τὴν φωνὴν ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐξ οὐρανοῦ ἐνεχθείσαν, σὺν αὐτῷ ὄντες ἐν τῷ ^dᾧ ὄρει τῷ ἁγίῳ. **19** Καὶ ἔχομεν βεβαιότερον τὸν προφητικὸν λόγον, ^eὃ καλῶς ποιεῖτε προσέχοντες, ὥς λύχνῳ φαίνοντι ἐν ἀσχηρῷ τόπῳ, ἕως οὗ ἡμέρα διαυγάσῃ, καὶ φωσφόρος ἀνατείλῃ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν· **20** τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι πᾶσα προφητεία γραφῆς ἰδίας ἐπιλύσεως οὐ γίνεται. **21** Οὐ γὰρ θελήματι ἀνθρώπου ἠνέχθη ^eποτε προφητεία, ^fἀλλ' ὑπὸ πνεύματος ἁγίου φερόμενοι ἐλάλησαν ^gἄγιοι θεοῦ ἄνθρωποι.

^a **1:12** ουκ αμελησω | CT μελλησω

αγιο ορει

^b **1:12** αει υμας | TR υμας αει

^e **1:21** ποτε προφητεια | ECM[†] *ixt* | CT[†]

^c **1:17** ουτος εστιν ο υιος μου ο

προφητεια ποτε

αγαπητος | ECM NA SBL WH ο υιος μου ο

^f **1:21** αλλ | NA²⁷ SBL TH WH αλλα

αγαπητος μου ουτος εστιν

^g **1:21** αγιοι | ST οι αγιοι | CT απο

^d **1:18** ορει τω αγιω | ECM NA SBL WH

2 Ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδοπροφῆται ἐν τῷ λαῷ, ὥς καὶ ἐν ὑμῖν ἔσονται ψευδοδιδάσκαλοι, οἵτινες παρεισάξουσιν αἰρέσεις ἀπωλείας, καὶ τὸν ἀγοράσαντα αὐτοὺς δεσποτὴν ἀρνούμενοι, ἐπάγοντες ἑαυτοῖς ταχινὴν ἀπώλειαν. **2** Καὶ πολλοὶ ἐξακολουθήσουσιν αὐτῶν ταῖς ^aἀσελγείαις, δι' ^bοὗς ἡ ὁδὸς τῆς ἀληθείας βλασφημηθήσεται. **3** Καὶ ἐν πλεονεξίᾳ πλαστοῖς λόγοις ὑμᾶς ἐμπορεύσονται· οἷς τὸ κρίμα ἔκπαλαι οὐκ ἄργεῖ, καὶ ἡ ἀπώλεια αὐτῶν οὐ ^cνυστάζει. **4** Εἰ γὰρ ὁ θεὸς ἀγγέλων ἀμαρτησάντων οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ ^dσειραῖς ζόφου ταρταρώσας παρέδωκεν εἰς κρίσιν ^eτηρουμένους. **5** καὶ ἀρχαίου κόσμου οὐκ ἐφείσατο, ^fἀλλὰ ὄγδοον Νῶε δικαιοσύνης κήρυκα ἐφύλαξεν, κατακλυσμὸν κόσμῳ ἀσεβῶν ἐπάξας. **6** καὶ πόλεις Σοδόμων καὶ Γομόρρας τεφρώσας ^gκαταστροφῇ κατέκρινεν, ὑπόδειγμα μελλόντων ^hἀσεβεῖν θεικῶς. **7** καὶ δίκαιον Λώτ, καταπονούμενον ὑπὸ τῆς τῶν ἀθέσμων ἐν ἀσελγείᾳ ἀναστροφῆς, ⁱἐρρύσατο. **8** βλέμματι γὰρ καὶ ἀκοῇ ^jὁ δίκαιος, ^kἐγκατοικῶν ἐν αὐτοῖς, ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ψυχὴν δικαίαν ἀνόμοις ἔργοις ἐβασάνιζεν. **9** οἶδεν κύριος εὐσεβεῖς ἐκ ^lπειρασμοῦ ρύεσθαι, ἀδίκους δὲ εἰς ἡμέραν κρίσεως κολαζομένους τηρεῖν. **10** μάλιστα δὲ τοὺς ὀπίσω σαρκὸς ἐν ἐπιθυμίᾳ μiasμοῦ πορευομένους, καὶ κυριότητος καταφρονούντας. Τολμηταί, αὐθάδεις, δόξας οὐ τρέμουσιν βλασφημοῦντες. **11** ὅπου ἄγγελοι, ἰσχύϊ καὶ δυνάμει μεῖζονες ὄντες, οὐ φέρουσιν κατ' αὐτῶν ^mπαρὰ κυρίῳ βλάσφημον κρίσιν. **12** Οὗτοι δέ, ὥς ἄλογα ζῶα ⁿφυσικὰ γεγεννημένα εἰς ἄλωσιν καὶ

^a 2:2 ἀσελγείαις | TR ἀπωλείαις

^b 2:2 οὗς | PCK ας

^c 2:3 νυστάζει | ECM[†] txt | CT[†] TR νυστάζει

^d 2:4 σειραῖς | TH WH σειροῖς

^e 2:4 τηρουμένους | TR τετηρημένους

^f 2:5 ἀλλα | ECM HF NA²⁸ PCK RP^mg TR ἀλλ

^g 2:6 καταστροφή | [NA²⁷] | WH om.

^h 2:6 ἀσεβειν | SBL WH ἀσεβεισιν | NA²⁷
ἀσεβε[σ]ιν

ⁱ 2:7 ἐρρύσατο | TH WH ἐρυσάτο

^j 2:8 ο | WH om.

^k 2:8 ἐγκατοικῶν | TH WH ἐνκατοικῶν

^l 2:9 πειρασμοῦ | PCK SCR πειρασμῶν

^m 2:11 παρὰ κυρίῳ | ECM[†] txt | [WH] | NA²⁷

παρὰ κυρίου | ECM[†] SBL om.

ⁿ 2:12 φυσικὰ γεγεννημένα | PCK

γεγεννημένα φυσικὰ | CT γεγεννημένα
φυσικὰ

φθοράν, ἐν οἷς ἀγνοοῦσιν βλασφημοῦντες, ἐν τῇ φθορᾷ αὐτῶν
^aκαταφθαρήσονται, ¹³ ^bκομιούμενοι μισθὸν ἀδικίας, ἡδονὴν
 ἡγοῦμενοι τὴν ἐν ἡμέρᾳ τρυφήν, σπίλοι καὶ μῶμοι, ἐντρυφών-
 τες ἐν ταῖς ἀπάταις αὐτῶν συνευωχούμενοι ὑμῖν, ¹⁴ ὀφθαλ-
 μοὺς ἔχοντες μεστοὺς μοιχαλίδος καὶ ^cἀκαταπαύστους ἀμαρ-
 τίας, δελεάζοντες ψυχὰς ἀστηρίκτους, καρδίαν γεγυμνασμέ-
 νην ^dπλεονεξίας ἔχοντες, κατάρας τέκνα· ¹⁵ ^eκαταλιπόντες
^fεὐθεϊαν ὁδὸν ἐπλανήθησαν, ἐξακολουθήσαντες τῇ ὁδῷ τοῦ
 Βαλαὰμ τοῦ ^gΒοσόρ, ὃς μισθὸν ἀδικίας ἡγάπησεν, ¹⁶ ἔλεξιν
 δὲ ἔσχεν ἰδίας παρανομίας· ὑποζύγιον ἄφωνον, ἐν ἀνθρώπου
 φωνῇ φθεγζάμενον, ἐκώλυσεν τὴν τοῦ προφήτου παραφρο-
 νίαν. ¹⁷ Οὗτοί εἰσιν πηγαὶ ἄνυδροι, ^hνεφέλαι ὑπὸ λαίλαπος
 ἐλαυνόμεναι, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους ⁱεἰς αἰῶνα τετήρηται.
¹⁸ Ὑπέρογκα γὰρ ματαιότητος φθεγγόμενοι, δελεάζουσιν ἐν
 ἐπιθυμίαις σαρκός, ^jἀσελγείαις, τοὺς ^kὄντως ^lἀποφυγόντας
 τοὺς ἐν πλάνῃ ἀναστρεφόμενους, ¹⁹ ἐλευθερίαν αὐτοῖς ἐπαγ-
 γελλόμενοι, αὐτοὶ δοῦλοι ὑπάρχοντες τῆς φθοράς· ὃ γάρ τις
 ἦττηται, τούτῳ ^mκαὶ δεδούλωται. ²⁰ Εἰ γὰρ ἀποφυγόντες τὰ
 μιάσματα τοῦ κόσμου ἐν ἐπιγνώσει τοῦ ⁿκυρίου καὶ σωτή-
 ρος Ἰησοῦ χριστοῦ, τούτοις δὲ πάλιν ἐμπλακέντες ἦττώνται,
 γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔσχατα χείρονα τῶν πρώτων. ²¹ Κρεῖττον
 γὰρ ἦν αὐτοῖς μὴ ἐπεγνωκέναι τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης, ἢ
 ἐπιγνοῦσιν ^oἐπιστρέψαι ἐκ τῆς παραδοθείσης αὐτοῖς ἀγίας
 ἐντολῆς. ²² Συμβέβηκεν ^pδὲ αὐτοῖς τὸ τῆς ἀληθοῦς παροιμίας,

^a 2:12 καταφθαρησονται | HF και
 καταφθαρησονται | CT και φθαρησονται

^b 2:13 κομιουμενοι | ECM NA SBL WH
 αδικουμενοι

^c 2:14 ακαταπαυστους | WH
 ακαταπαστους

^d 2:14 πλεονεξιας | TR πλεονεξιας

^e 2:15 καταλιποντες | NA²⁷ TH WH
 καταλειποντες

^f 2:15 ευθειαν | TR την ευθειαν

^g 2:15 βοσορ | WH βεωρ

^h 2:17 νεφελαι | CT και ομιχλαι

ⁱ 2:17 εις αιωνα | PCK εις αιωνας | CT om.

^j 2:18 ασελγειας | SCR εν ασελγειας |
 PCK ασελγειας

^k 2:18 οντως | NA²⁷ SBL WH ολιγως

^l 2:18 αποφυγοντας | CT αποφευγοντας

^m 2:19 και | ECM NA TH WH om.

ⁿ 2:20 κυριου | NA²⁷ κυριου [ημων]

^o 2:21 επιστρεψαι | CT υποστρεψαι

^p 2:22 δε | CT om.

Κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα, καὶ ὅς λουσαμένη εἰς^α κύλισμα βορβόρου.

3 Ταύτην ἤδη, ἀγαπητοί, δευτέραν ὑμῖν γράφω ἐπιστολήν, ἐν αἷς διεγείρω ὑμῶν ἐν ὑπομνήσει τὴν εἰλικρινή διάνοιαν, ² μνησθῆναι τῶν προειρημένων ῥημάτων ὑπὸ τῶν ἁγίων προφητῶν, καὶ τῆς τῶν ἀποστόλων^β ὑμῶν ἐντολῆς τοῦ κυρίου καὶ σωτήρος· ³ τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι ἐλεῦσσονται ἐπ’^γ ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν ^δἐμπαῖκται, κατὰ τὰς ἰδίας ἐπιθυμίας αὐτῶν πορευόμενοι, ⁴ καὶ λέγοντες, Ποῦ ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία τῆς παρουσίας αὐτοῦ; Ἀφ’ ἧς γὰρ οἱ πατέρες ἐκοιμήθησαν, πάντα οὕτως διαμένει ἀπ’ ἀρχῆς κτίσεως. ⁵ Λανθάνει γὰρ αὐτοὺς τοῦτο θέλοντας, ὅτι οὐρανοὶ ἦσαν ἔκπαλαι, καὶ γῆ ἐξ ὕδατος καὶ δι’ ὕδατος^ε συνεστῶσα, τῷ τοῦ θεοῦ λόγῳ, ⁶ δι’^ς ὧν ὁ τότε κόσμος ὕδατι κατακλυσθεὶς ἀπώλετο· ⁷ οἱ δὲ νῦν οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ^h τῷ αὐτοῦ λόγῳ τεθησαυρισμένοι εἰσίν, πυρὶ τηρούμενοι εἰς ἡμέραν κρίσεως καὶ ἀπωλείας τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων.

⁸ Ἐν δὲ τοῦτο μὴ λανθανέτω ὑμᾶς, ἀγαπητοί, ὅτι μία ἡμέρα παρὰ κυρίῳ ὥς χίλια ἔτη, καὶ χίλια ἔτη ὥς ἡμέρα μία. ⁹ Οὐ βραδύνει ἰδὲ κύριος τῆς ἐπαγγελίας, ὥς τινες βραδυτῆτα ἡγοῦνται· ἀλλὰ μακροθυμεῖ εἰς^ι ἡμᾶς, μὴ βουλόμενός τινας ἀπολέσθαι, ἀλλὰ πάντα εἰς μετάνοιαν χωρῆσαι. ¹⁰ Ὁρᾷ δὲ^κ ἡμέρα κυρίου ὥς κλέπτῃς^λ ἐν νυκτί, ἐν ᾗ^μ οἱ οὐρανοὶ ῥοιζηδὸν παρελεύσονται, στοιχεῖα δὲ καυσούμενα^ν λυθήσονται

^α 2:22 κυλισμα | ECM† txt | CT† κυλισμον

^β 3:2 υμων | TR ημων

^γ 3:3 εσχάτου | ECM† txt | CT† PT εσχάτων

^δ 3:3 ἐμπαῖκται | ECM NA²⁸ SBL TH WH
ἐν ἐμπαιγμονῇ ἐμπαῖκται | NA²⁷ [ἐν]
ἐμπαιγμονῇ ἐμπαῖκται

^ε 3:3 ἐπιθυμίας αὐτῶν | TR αὐτῶν
ἐπιθυμίας

^ς 3:5 συνεστῶσα | PCK συνεστῶτα

^ς 3:6 ὧν | ECM NA²⁸ ον

^h 3:7 τῷ αὐτοῦ | ST αὐτοῦ | CT SCR τῷ
αὐτοῦ

^ι 3:9 ο | CT om.

^ι 3:9 ἡμᾶς | CT υμᾶς

^κ 3:10 ἡ | ECM† txt | CT† om.

^λ 3:10 ἐν νυκτί | CT om.

^μ 3:10 οἱ | PCK PT om.

^ν 3:10 λυθησονται | CT λυθησεται

ται, καὶ γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα ^aκατακαήσεται. ¹¹ Τούτων ^bοὖν πάντων λυομένων, ποταποὺς δεῖ ὑπάρχειν ^cὑμᾶς ἐν ἀγίαις ἀναστροφαῖς καὶ εὐσεβείαις, ¹² προσδοκῶντας καὶ σπεύδοντας τὴν παρουσίαν τῆς τοῦ θεοῦ ἡμέρας, δι' ἣν οὐρανοὶ πυρούμενοι λυθήσονται, καὶ στοιχεῖα καυσούμενα τήκεται; ¹³ Καινοὺς δὲ οὐρανοὺς καὶ γῆν καινὴν κατὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ προσδοκῶμεν, ἐν οἷς δικαιοσύνη κατοικεῖ.

¹⁴ Διό, ἀγαπητοί, ταῦτα προσδοκῶντες, σπουδάσατε ἅσπιλοι καὶ ἀμόμητοι αὐτῷ εὐρεθῆναι ἐν εἰρήνῃ. ¹⁵ Καὶ τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν μακροθυμίαν σωτηρίαν ἡγεῖσθε, καθὼς καὶ ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀδελφὸς Παῦλος κατὰ τὴν ^dαὐτῷ δοθεῖσαν σοφίαν ἔγραψεν ὑμῖν. ¹⁶ ὥς καὶ ἐν πάσαις ^eταῖς ἐπιστολαῖς, λαλῶν ἐν αὐταῖς περὶ τούτων· ἐν ^fοἷς ἔστιν δυσνόητά τινα, ἃ οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι ^gστρεβλοῦσιν, ὥς καὶ τὰς λοιπὰς γραφάς, πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπώλειαν. ¹⁷ Ὑμεῖς οὖν, ἀγαπητοί, προγινώσκοντες φυλάσσεσθε, ἵνα μὴ, τῇ τῶν ἀθέσμων πλάνῃ συναπαχθέντες, ἐκπέσητε τοῦ ἰδίου στηριγμοῦ. ¹⁸ ^hΑὐξάνετε δὲ ἐν χάριτι καὶ γνώσει τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ χριστοῦ. Αὐτῷ ἡ δόξα καὶ νῦν καὶ εἰς ἡμέραν αἰῶνος. ⁱἈμήν.

^a **3:10** κατακαησεται | NA²⁷ SBL TH
WH ευρεθησεται | ECM NA²⁸ ουχ
ευρεθησεται

^b **3:11** ουν | ECM NA SBL WH ουτως

^c **3:11** υμας | [NA²⁷ WH]

^d **3:15** αυτω δοθεισαν | CT δοθεισαν αυτω

^e **3:16** ταις | NA²⁷ TH WH om.

^f **3:16** οις εστιν | CT αις εστιν | PCK οις
εισιν

^g **3:16** στρεβλουσιν | ECM NA²⁸

στρεβλωσουσιν

^h **3:18** αυξανετε | PCK αυξανητε

ⁱ **3:18** αμην | [NA²⁷] | ECM NA²⁸ WH om.

ΙΩΑΝΝΟΥ Α

1 Ὁ ἦν ἀπ' ἀρχῆς, ὃ ἀκηκόαμεν, ὃ ἐωράκαμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὃ ἐθεασάμεθα, καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν περὶ τοῦ λόγου τῆς ζωῆς. **2** Καὶ ἡ ζωὴ ἐφανερώθη, καὶ ἐωράκαμεν, καὶ μαρτυροῦμεν, καὶ ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον, ἣτις ἦν πρὸς τὸν πατέρα, καὶ ἐφανερώθη ἡμῖν. **3** Ὁ ἐωράκαμεν καὶ ἀκηκόαμεν, ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν, ἵνα καὶ ὑμεῖς κοινωνίαν ἔχητε μεθ' ἡμῶν· καὶ ἡ κοινωνία δὲ ἡ ἡμετέρα μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ. **4** καὶ ταῦτα γράφομεν ὑμῖν, ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν ᾖ πεπληρωμένη.

5 Καὶ ἔστιν αὕτη ἡ ἀγγελία ἣν ἀκηκόαμεν ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἀναγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι ὁ θεὸς φῶς ἐστίν, καὶ σκοτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν οὐδεμία. **6** Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι κοινωνίαν ἔχομεν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ σκότει περιπατοῦμεν, ψευδοῦμεθα, καὶ οὐ ποιοῦμεν τὴν ἀλήθειαν. **7** Ἐὰν δὲ ἐν τῷ φωτὶ περιπατοῦμεν, ὥς αὐτός ἐστιν ἐν τῷ φωτί, κοινωνίαν ἔχομεν μετ' ἀλλήλων, καὶ τὸ αἷμα Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας. **8** Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἁμαρ-

^a **1:3** υμιν | CT και υμιν

^b **1:4** υμιν | CT ημεις

^c **1:4** ημων | CT† txt | ECM† RP^{ms} SCR υμων

^d **1:5** εστιν αυτη | PT TR αυτη εστιν

^e **1:5** αγγελια | ST επαγγελια | PT

[επ]αγγελια

^f **1:5** εν αυτω ουκ εστιν | WH ουκ εστιν εν αυτω

^g **1:6** περιπατομεν | PCK περιπατουμεν

^h **1:7** δε | ECM† txt | ECM† NA²⁸ om.

ⁱ **1:7** χριστου | CT om.

τίαν οὐκ ἔχομεν, ἐαυτοὺς πλανῶμεν, καὶ ἡ ἀλήθεια ^aοὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν. ⁹ Ἐὰν ὁμολογῶμεν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, πιστός ἐστιν καὶ δίκαιος ἵνα ἀφῇ ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας, καὶ καθαρῶς ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀδικίας. ¹⁰ Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι οὐχ ἡμαρτήκαμεν, ψεύστην ποιοῦμεν αὐτόν, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν.

2 Τεκνία μου, ταῦτα γράφω ὑμῖν, ἵνα μὴ ἀμάρτητε. Καὶ ἐὰν τις ἀμάρτη, παράκλητον ἔχομεν πρὸς τὸν πατέρα, Ἰησοῦν χριστὸν δίκαιον. ² καὶ αὐτὸς ἰλασμός ἐστιν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν· οὐ περὶ τῶν ἡμετέρων δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλου τοῦ κόσμου. ³ Καὶ ἐν τούτῳ γινώσκουμεν ὅτι ἐγνώκαμεν αὐτόν, ἐὰν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν. ⁴ Ὁ ^bλέγων, Ἔγνοκα αὐτόν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ μὴ τηρῶν, ψεύστης ἐστίν, καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν. ⁵ ὃς δ' ἂν τηρῇ αὐτοῦ τὸν λόγον, ἀληθῶς ἐν τούτῳ ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ τετελείωται. Ἐν τούτῳ γινώσκουμεν ὅτι ἐν αὐτῷ ἐσμέν. ⁶ ὁ λέγων ἐν αὐτῷ μένειν ὀφείλει, καθὼς ἐκεῖνος περιεπάτησεν, καὶ αὐτὸς ^cοὕτως περιπατεῖν.

⁷ ^dἈδελφοί, οὐκ ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ἀλλ' ἐντολὴν παλαιάν, ἣν εἶχετε ἀπ' ἀρχῆς· ἡ ἐντολὴ ἡ παλαιὰ ἐστίν ὁ λόγος ὃν ἠκούσατε ^eἀπ' ἀρχῆς. ⁸ Πάλιν ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ὃ ἐστίν ἀληθὲς ἐν αὐτῷ καὶ ἐν ὑμῖν· ὅτι ἡ σκοτία παράγεται, καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν ἤδη φαίνει. ⁹ Ὁ λέγων ἐν τῷ φωτὶ εἶναι καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῶν, ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶν ἕως ἄρτι. ¹⁰ Ὁ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῷ φωτὶ μένει, καὶ σκάνδαλον ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν. ¹¹ Ὁ δὲ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστίν, καὶ ἐν τῇ σκοτίᾳ περιπατεῖ, καὶ οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει, ὅτι ἡ σκοτία ἐτύφλωσεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.

^a 1:8 οὐκ ἐστὶν ἐν ἡμῖν | CT[†] *txt* | ECM[†] ἐν ἡμῖν οὐκ ἐστὶν

WH *om.*

^b 2:4 λεγὼν | ECM[†] *txt* | CT[†] λεγὼν ὅτι

^d 2:7 ἀδελφοί | CT *αγαπητοί*

^c 2:6 οὕτως | ECM[†] *txt* | [NA²⁷] | ECM[†] SBL

^e 2:7 ἀπ' ἀρχῆς | CT *om.*

¹² Γράφω ὑμῖν, τεκνία, ὅτι ἀφέωνται ὑμῖν αἱ ἁμαρτίαι διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ¹³ Γράφω ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς. Γράφω ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι νενικήκατε τὸν πονηρόν. ^aΓράφω ὑμῖν, παιδία, ὅτι ἐγνώκατε τὸν πατέρα. ¹⁴ Ἐγραψα ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς. Ἐγραψα ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι ἰσχυροί ἐστε, καὶ ὁ λόγος ^bτοῦ θεοῦ ἐν ὑμῖν μένει, καὶ νενικήκατε τὸν πονηρόν. ¹⁵ Μὴ ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον, μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ. Ἐάν τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, οὐκ ἔστιν ἡ ἀγάπη τοῦ πατρὸς ἐν αὐτῷ. ¹⁶ Ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκός, καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ἡ ^cἀλαζονεία τοῦ βίου, οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ πατρός, ^dἀλλ' ἐκ τοῦ κόσμου ἐστίν. ¹⁷ Καὶ ὁ κόσμος παράγεται, καὶ ἡ ἐπιθυμία ^eαὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

¹⁸ Παιδία, ἐσχάτη ὥρα ἐστίν· καὶ καθὼς ἠκούσατε ὅτι ^fὁ ἀντίχριστος ἔρχεται, καὶ νῦν ἀντίχριστοι πολλοὶ γεγόνασιν· ὅθεν γινώσκομεν ὅτι ἐσχάτη ὥρα ἐστίν. ¹⁹ Ἐξ ἡμῶν ^gἐξῆλθον, ἀλλ' οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν· εἰ γὰρ ^hἦσαν ἐξ ἡμῶν, μεμενέκεισαν ἂν μεθ' ἡμῶν· ἀλλ' ἵνα φανερωθῶσιν ὅτι οὐκ εἰσὶν πάντες ἐξ ἡμῶν. ²⁰ Καὶ ὑμεῖς χρίσμα ἔχετε ἀπὸ τοῦ ἁγίου, ⁱκαὶ οἴδατε ^jπάντα. ²¹ Οὐκ ἔγραψα ὑμῖν ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ὅτι οἴδατε αὐτήν, καὶ ὅτι πᾶν ψεῦδος ἐκ τῆς ἀληθείας οὐκ ἔστιν. ²² Τίς ἐστὶν ὁ ψεύστης, εἰ μὴ ὁ ἀρνούμενος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ὁ χριστός; Οὗτός ἐστιν ὁ ἀντίχριστος, ὁ ἀρνούμενος τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱόν. ²³ Πᾶς ὁ ἀρνούμενος τὸν υἱὸν οὐδὲ τὸν πατέρα ^kἔχει. ²⁴ Ὑμεῖς ^lοὖν ὁ ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἐν

^a **2:13** γραφω | CT PT εγραψα

^b **2:14** του θεου | [WH]

^c **2:16** αλαζονεια | TH WH αλαζονια

^d **2:16** αλλ | SBL TH WH αλλα

^e **2:17** αυτου | ECM[†] txt | [WH] | ECM[†] om.

^f **2:18** ο | CT om.

^g **2:19** εξηλθον | CT εξηλθαν

^h **2:19** ησαν εξ ημων | ECM NA SBL WH εξ ημων ησαν

ⁱ **2:20** και | WH om.

^j **2:20** παντα | ECM NA SBL WH παντες

^k **2:23** εχει | CT SCR εχει ο ομολογων τον υιον και τον πατερα εχει

^l **2:24** ουν | CT om.

^k **2:23** εχει K L 0142 1841 1862 | εχει ο ομολογων τον υιον και τον πατερα εχει N A B C P Ψ 33 2464

ὕμῖν μενέτω. Ἐὰν ἐν ὑμῖν μείνη ὁ ἀπ' ἀρχῆς ἠκούσατε, καὶ ὑμεῖς ἐν τῷ ^αυῖῳ καὶ ἐν τῷ πατρὶ μενεῖτε. ²⁵ Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία ἣν αὐτὸς ἐπηγγείλατο ἡμῖν, τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον. ²⁶ Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν περὶ τῶν πλανώντων ὑμᾶς. ²⁷ Καὶ ὑμεῖς, τὸ χρίσμα ὃ ἐλάβετε ἀπ' αὐτοῦ ^βἐν ὑμῖν μένει, καὶ οὐ χρειάν ἔχετε ἵνα τις διδάσκῃ ὑμᾶς· ἀλλ' ὡς τὸ ^γαὐτὸ χρίσμα διδάσκει ὑμᾶς περὶ πάντων, καὶ ἀληθές ἐστίν, καὶ οὐκ ἔστιν ψευδος, καὶ καθὼς ἐδίδαξεν ὑμᾶς, ^δμενεῖτε ἐν αὐτῷ. ²⁸ Καὶ νῦν, τεκνία, μένετε ἐν αὐτῷ· ἵνα ^εὅταν φανερωθῇ, ἔχωμεν παρρησίαν, καὶ μὴ αἰσχυρθῶμεν ἀπ' αὐτοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ. ²⁹ Ἐὰν ^ςεἰδῇτε ὅτι δίκαιός ἐστιν, γινώσκετε ὅτι ^ςπᾶς ὁ ποιὼν τὴν δικαιοσύνην ἐξ αὐτοῦ γεγέννηται.

3 Ἴδετε ποταπὴν ἀγάπην δέδωκεν ἡμῖν ὁ πατήρ, ἵνα τέκνα θεοῦ ^ηκληθῶμεν. Διὰ τοῦτο ὁ κόσμος οὐ γινώσκει ^ιὑμᾶς, ὅτι οὐκ ἔγνω αὐτόν. ² Ἀγαπητοί, νῦν τέκνα θεοῦ ἐσμέν, καὶ οὐπω ἐφανερώθη τί ἐσόμεθα· οἶδαμεν ^ιδὲ ὅτι ἐὰν φανερωθῇ, ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα, ὅτι ὁψόμεθα αὐτόν καθὼς ἐστίν. ³ Καὶ πᾶς ὁ ἔχων τὴν ἐλπίδα ταύτην ἐπ' αὐτῷ ἀγνίζει ἑαυτόν, καθὼς ἐκεῖνος ἀγνός ἐστιν. ⁴ Πᾶς ὁ ποιὼν τὴν ἁμαρτίαν, καὶ τὴν ἀνομίαν ποιεῖ· καὶ ἡ ἁμαρτία ἐστὶν ἡ ἀνομία. ⁵ Καὶ οἶδατε ὅτι ἐκεῖνος ἐφανερώθη, ἵνα τὰς ἁμαρτίας ^κἡμῶν ἄρῃ· καὶ ἁμαρτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν. ⁶ Πᾶς ὁ ἐν αὐτῷ μένων οὐχ ἁμαρτάνει· ^λπᾶς ὁ ἁμαρτάνων οὐχ ἐώρακεν αὐτόν, οὐδὲ ἔγνωκεν αὐτόν. ⁷ ^μΤεκνία, μηδεὶς πλανάτω ὑμᾶς· ὁ ποιὼν τὴν δικαιοσύνην δίκαιός ἐστιν, καθὼς ἐκεῖνος δίκαιός ἐστιν· ⁸ ὁ ποιὼν τὴν ἁμαρτίαν ἐκ τοῦ διαβόλου ἐστίν, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς ὁ διάβολος

^α 2:24 υἱο καὶ ἐν τῷ πατρὶ | WH υἱο καὶ [ἐν] τῷ πατρὶ | PCK πατρὶ καὶ ἐν τῷ υἱῷ

^β 2:27 ἐν ὑμῖν μενεῖ | CT μενεῖ ἐν ὑμῖν

^γ 2:27 αὐτο | CT αὐτου

^δ 2:27 μενεῖτε | CT μενετε

^ε 2:28 ὅταν φανερωθῇ εἰχωμεν | CT εἰαν φανερωθῇ σχωμεν

^ς 2:29 εἰδῇτε | ECM[†] εἰτε | ECM[†] ἰδῇτε

^ς 2:29 πας | ECM NA TH καὶ πας

^η 3:1 κληθωμεν | CT κληθωμεν καὶ εσμεν

^ι 3:1 υμᾶς | CT PCK TR ημᾶς

^ι 3:2 δε | CT om.

^κ 3:5 ημων | CT om.

^λ 3:6 πας | PCK καὶ πας

^μ 3:7 τεκνία | ECM NA²⁸ παιδια

ἀμαρτάνει. Εἰς τοῦτο ἐφανερώθη ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου. ⁹ Πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ θεοῦ ἀμαρτίαν οὐ ποιεῖ, ὅτι σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει· καὶ οὐ δύναται ἀμαρτάνειν, ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται. ¹⁰ Ἐν τούτῳ φανερά ἐστὶν τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ καὶ τὰ τέκνα τοῦ διαβόλου· πᾶς ὁ μὴ ποιῶν δικαιοσύνην οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ θεοῦ, καὶ ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. ¹¹ Ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγγελία ἣν ἠκούσατε ἀπ’ ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους· ¹² οὐ καθὼς Καῖν ἐκ τοῦ πονηροῦ ἦν, καὶ ἔσφαξεν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. Καὶ χάριν τίνος ἔσφαξεν αὐτόν; Ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρὰ ἦν, τὰ δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δίκαια.

¹³ ἌΜὴ θαυμάζετε, ἀδελφοί ^bμου, εἰ μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος· ¹⁴ ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι μεταβεβήκαμεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν, ὅτι ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελφούς. Ὁ μὴ ἀγαπῶν ^cτὸν ἀδελφόν, μένει ἐν τῷ θανάτῳ. ¹⁵ Πᾶς ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀνθρωποκτόνος ἐστίν· καὶ οἶδατε ὅτι πᾶς ἀνθρωποκτόνος οὐκ ἔχει ζωὴν αἰώνιον ἐν ^dἑαυτῷ μένουσαν. ¹⁶ Ἐν τούτῳ ἐγνώκαμεν τὴν ^eἀγάπην, ὅτι ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔθηκεν· καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τὰς ψυχὰς ^fτιθεῖναι. ¹⁷ Ὅς δ’ ἂν ἔχη τὸν βίον τοῦ κόσμου, καὶ θεωρῇ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ χρεῖαν ἔχοντα, καὶ κλείσῃ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ ἀπ’ αὐτοῦ, πῶς ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ μένει ἐν αὐτῷ; ¹⁸ Τεκνία ^gμου, μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ μηδὲ ^hτῇ γλώσσῃ, ⁱἀλλ’ ἐν ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ. ¹⁹ ^jΚαὶ ἐν τούτῳ ^kγινώσκουμεν ὅτι ἐκ τῆς ἀληθείας ἐσμέν, καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ^lπείσομεν ^mτὰς καρδίας ἡμῶν, ²⁰ ὅτι ἐὰν καταγινώσκῃ ἡμῶν ἡ καρδία, ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ

^a 3:13 μη | ECM NA²⁸ καὶ μη | NA²⁷ [καὶ] μη

^b 3:13 μου | CT *om.*

^c 3:14 τὸν ἀδελφόν | CT *om.*

^d 3:15 ἑαυτῷ | ECM NA RP^{ms} SBL TR WH αὐτῷ

^e 3:16 ἀγαπῆν | SCR ἀγαπῆν τοῦ θεοῦ

^f 3:16 τιθεῖναι | CT θειῖναι

^g 3:18 μου | CT *om.*

^h 3:18 τῇ γλώσσῃ ἀλλ ἐν | TR γλώσσῃ ἀλλ

ⁱ 3:18 ἀλλ | NA²⁷ SBL TH WH ἀλλὰ

^j 3:19 καὶ | [NA²⁷] | SBL WH *om.*

^k 3:19 γινώσκουμεν | CT γνωσκομεθα

^l 3:19 πείσομεν | PCK πεισομεν

^m 3:19 τὰς καρδίας | ECM NA SBL WH τὴν καρδίαν

θεὸς τῆς καρδίας ἡμῶν, καὶ γινώσκει πάντα. ²¹ Ἀγαπητοί, ἐὰν ἡ καρδία ^aἡμῶν μὴ καταγινώσκη ἡμῶν, παρρησίαν ἔχομεν πρὸς τὸν θεόν, ²² καὶ δ' ^bἐὰν αἰτῶμεν, λαμβάνομεν ^cπαρ' αὐτοῦ, ὅτι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηροῦμεν, καὶ τὰ ἄρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ποιοῦμεν. ²³ Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ, ἵνα ^dπιστεῦσωμεν τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, καθὼς ἔδωκεν ^eἐντολήν. ²⁴ Καὶ ὁ τηρῶν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει, καὶ αὐτὸς ἐν αὐτῷ. ^fΚαὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι μένει ἐν ἡμῖν, ἐκ τοῦ πνεύματος οὗ ἡμῖν ἔδωκεν.

4 Ἀγαπητοί, μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε, ἀλλὰ δοκιμάζετε τὰ πνεύματα, εἰ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστίν· ὅτι πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐξεληλύθασιν εἰς τὸν κόσμον. ² Ἐν τούτῳ ^gγινώσκεται τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ· πᾶν πνεῦμα δ' ὁμολογεῖ Ἰησοῦν χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστίν. ³ καὶ πᾶν πνεῦμα δ' μὴ ὁμολογεῖ ^hἸησοῦν χριστὸν ⁱἐν σαρκὶ ἐληλυθότα, ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἔστιν· καὶ τοῦτό ἐστιν τὸ τοῦ ἀντιχρίστου, ὃ ἀκηκόατε ὅτι ἔρχεται, καὶ νῦν ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶν ἤδη. ⁴ Ὑμεῖς ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστέ, τεκνία, καὶ νενικήκατε αὐτούς· ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ ἐν ὑμῖν ἢ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ. ⁵ Αὐτοὶ ἐκ τοῦ κόσμου εἰσίν· διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ κόσμου λαλοῦσιν, καὶ ὁ κόσμος αὐτῶν ἀκούει. ⁶ Ὑμεῖς ἐκ τοῦ θεοῦ ἐσμέν· ὁ γινώσκων τὸν θεόν, ἀκούει ἡμῶν· ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ θεοῦ, οὐκ ἀκούει ἡμῶν. Ἐκ τούτου γινώσκομεν τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας καὶ τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης.

⁷ Ἀγαπητοί, ἀγαπῶμεν ἀλλήλους· ὅτι ἡ ἀγάπη ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστίν, καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται, καὶ γινώσκει

^a 3:21 ἡμῶν μὴ καταγινώσκη ἡμῶν | SBL
ΤΗ μὴ καταγινώσκη ἡμῶν | ECM NA²⁸
ἡμῶν μὴ καταγινώσκη | NA²⁷ [ἡμῶν] μὴ
καταγινώσκη | WH μὴ καταγινώσκη

^b 3:22 εἰς | WH αὖ

^c 3:22 παρ' | CT απ

^d 3:23 πιστεῦσωμεν | TH πιστευωμεν

^e 3:23 ἐντολήν | CT TR ἐντολήν ἡμῖν

^f 3:24 καὶ | PCK om.

^g 4:2 γινώσκεται | CT PT TR γινώσκει

^h 4:3 Ἰησοῦν χριστὸν | PT TR τὸν Ἰησοῦν
χριστὸν | CT τὸν Ἰησοῦν

ⁱ 4:3 ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα | CT om.

τὸν θεόν. ⁸Ὁ μὴ ἀγαπῶν οὐκ ἔγνω τὸν θεόν· ὅτι ὁ θεὸς ἀγάπη ἐστίν. ⁹Ἐν τούτῳ ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ ἐν ἡμῖν, ὅτι τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἀπέσταλκεν ὁ θεὸς εἰς τὸν κόσμον, ἵνα ζήσωμεν δι' αὐτοῦ. ¹⁰Ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη, οὐχ ὅτι ἡμεῖς ^aἠγαπήσαμεν τὸν θεόν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἀπέστειλεν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἰλασμὸν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν. ¹¹Ἀγαπητοί, εἰ οὕτως ὁ θεὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ἀλλήλους ἀγαπᾶν. ¹²Θεὸν οὐδεὶς πώποτε τεθέαται· ἐὰν ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν μένει, καὶ ἡ ἀγάπη αὐτοῦ ^bτετελειωμένη ἐστὶν ἐν ἡμῖν. ¹³Ἐν τούτῳ γινώσκουμεν ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν καὶ αὐτὸς ἐν ἡμῖν, ὅτι ἐκ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ δέδωκεν ἡμῖν. ¹⁴Καὶ ἡμεῖς τεθεάμεθα καὶ μαρτυροῦμεν ὅτι ὁ πατὴρ ἀπέσταλκεν τὸν υἱὸν σωτήρα τοῦ κόσμου. ¹⁵Ὅς ^cἂν ὁμολογήσῃ ὅτι ^dἸησοῦς ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ θεὸς ἐν αὐτῷ μένει, καὶ αὐτὸς ἐν τῷ θεῷ. ¹⁶Καὶ ἡμεῖς ἐγνώκαμεν καὶ πεπιστεύκαμεν τὴν ἀγάπην ἣν ἔχει ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν. Ὁ θεὸς ἀγάπη ἐστίν, καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἐν τῷ θεῷ μένει, καὶ ὁ θεὸς ἐν αὐτῷ ^eμένει. ¹⁷Ἐν τούτῳ τετελείεται ἡ ἀγάπη μεθ' ἡμῶν, ἵνα παρρησίαν ἔχωμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ὅτι καθὼς ἐκεῖνός ἐστιν, καὶ ἡμεῖς ἐσμέν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. ¹⁸Φόβος οὐκ ἔστιν ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἀλλ' ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον, ὅτι ὁ φόβος κόλασιν ἔχει· ὁ δὲ φοβούμενος οὐ τετελείεται ἐν τῇ ἀγάπῃ. ¹⁹Ἡμεῖς ἀγαπῶμεν ^fαὐτόν, ὅτι αὐτὸς πρῶτος ἠγάπησεν ἡμᾶς. ²⁰Ἐάν τις εἴπῃ ὅτι Ἀγαπῶ τὸν θεόν, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ^gμισῇ, ψεύστης ἐστίν· ὁ γὰρ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν ^hαὐτοῦ ὃν ἑώρακεν, τὸν θεὸν ὃν οὐχ ἑώρακεν ⁱπῶς δύναται ἀγαπᾶν;

^a 4:10 ἠγαπήσαμεν | CT ἠγαπήκαμεν

^e 4:16 μένει | [WH] | PCK PT RP^{mg} TR *om.*

^b 4:12 τετελειωμένη ἐστὶν ἐν ἡμῖν | ECM[†]

^f 4:19 αὐτόν | CT *om.*

txt | TH WH τετελειωμένη ἐν ἡμῖν ἐστὶν |

^g 4:20 μισῇ | PCK μισεῖ

ECM[†] NA SBL ἐν ἡμῖν τετελειωμένη ἐστὶν

^h 4:20 αὐτοῦ | PT *om.*

^c 4:15 ἀν | CT εἰαν

ⁱ 4:20 πῶς | ECM[†] *txt* | CT[†] οὐ

^d 4:15 ἱησοῦς | WH ἱησοῦς [χριστός]

²¹ Καὶ ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔχομεν ἀπ’ αὐτοῦ, ἵνα ὁ ἀγαπῶν τὸν θεόν, ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

5 Πᾶς ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ χριστός, ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται· καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν τὸν γεννήσαντα ἀγαπᾷ^a καὶ τὸν γεγεννημένον ἐξ αὐτοῦ. ² Ἐν τούτῳ γινώσκουμεν ὅτι ἀγαπῶμεν τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ, ὅταν τὸν θεὸν ἀγαπῶμεν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ^b τηρῶμεν. ³ Αὕτη γάρ ἐστὶν ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ, ἵνα τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν· καὶ αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ βαρεῖαι οὐκ εἰσὶν. ⁴ Ὅτι πᾶν τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ θεοῦ νικᾷ τὸν κόσμον· καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις^c ἡμῶν. ⁵ Τίς^d ἐστὶν ὁ νικῶν τὸν κόσμον, εἰ μὴ ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ; ⁶ Οὗτός ἐστιν ὁ ἐλθὼν δι’ ὕδατος καὶ αἵματος, Ἰησοῦς^e ὁ χριστός· οὐκ ἐν τῷ ὕδατι μόνον, ἀλλ’ ἐν τῷ ὕδατι καὶ^f τῷ αἵματι. Καὶ τὸ πνευμά ἐστὶν τὸ μαρτυροῦν, ὅτι τὸ πνευμά ἐστὶν ἡ ἀλήθεια. ⁷ Ὅτι τρεῖς εἰσὶν οἱ μαρτυροῦντες,^g ⁸ τὸ πνεῦμα, καὶ τὸ ὕδωρ, καὶ τὸ αἷμα· καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἓν εἰσιν. ⁹ Εἰ τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀνθρώπων λαμβάνομεν, ἡ μαρτυρία τοῦ θεοῦ μείζων ἐστίν· ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ θεοῦ, ^h ἣν μεμαρτύρηκεν περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. ¹⁰ Ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ ἔχει τὴν μαρτυρίαν ἐνⁱ αὐτῷ· ὁ μὴ πιστεύων τῷ θεῷ ψεύστην πεποίηκεν αὐτόν, ὅτι οὐ πεπίστευκεν εἰς τὴν μαρτυρίαν, ἣν μεμαρτύρηκεν ὁ θεὸς περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. ¹¹ Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία, ὅτι ζῶν ἰαώνιον ἔδωκεν^j ἡμῖν ὁ θεός, καὶ

^a **5:1** καὶ | [NA²⁷] | WH *om.*

^b **5:2** τηρῶμεν | CT ποιῶμεν

^c **5:4** ἡμῶν | HF RP^{mg} ὑμῶν

^d **5:5** ἐστὶν | ECM NA²⁸ SBL TH δε ἐστὶν | NA²⁷ [δε] ἐστὶν | WH ἐστὶν [δε]

^e **5:6** χριστός | TR ο χριστός

^f **5:6** τῷ | ECM[†] *txt* | ECM[†] NA SBL WH ἐν τῷ

^g **5:7–8** *om.* | [[PT]] TR ἐν τῷ οὐρανῷ ο

πατὴρ ὁ λόγος καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς ἐν εἰσι καὶ τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῇ γῇ

^h **5:9** ἣν | CT *om.*

ⁱ **5:10** αὐτῷ | NA²⁷ PCK TH TR εαυτῷ | SBL WH αὐτῷ

^j **5:11** ἡμῖν ὁ θεός | ECM[†] *txt* | ECM[†] PCK SBL WH ὁ θεὸς ἡμῖν

αὕτη ἡ ζωὴ ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἐστίν. ¹² Ὁ ἔχων τὸν υἱὸν ἔχει τὴν ζωὴν· ὁ μὴ ἔχων τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ τὴν ζωὴν οὐκ ἔχει.

¹³ Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν ^a τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, ἵνα εἰδῆτε ὅτι ζωὴν αἰώνιον ἔχετε, καὶ ἵνα πιστεύητε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ. ¹⁴ Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ παρρησία ἣν ἔχομεν πρὸς αὐτόν, ὅτι ἐάν τι αἰτώμεθα κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, ἀκούει ἡμῶν. ¹⁵ καὶ ἐὰν οἶδαμεν ὅτι ἀκούει ἡμῶν, ὁ ^b ἐὰν αἰτώμεθα, οἶδαμεν ὅτι ἔχομεν τὰ αἰτήματα ἃ ἠτήκαμεν ^c παρ' αὐτοῦ. ¹⁶ Ἐάν τις ἴδῃ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἁμαρτάνοντα ἁμαρτίαν μὴ πρὸς θάνατον, αἰτήσῃ, καὶ δώσει αὐτῷ ζωὴν τοῖς ἁμαρτάνουσιν μὴ πρὸς θάνατον. Ἔστιν ἁμαρτία πρὸς θάνατον· οὐ περὶ ἐκείνης λέγω ἵνα ἐρωτήσῃ. ¹⁷ Πᾶσα ἀδικία ἁμαρτία ἐστίν· καὶ ἔστιν ἁμαρτία οὐ πρὸς θάνατον.

¹⁸ Οἶδαμεν ὅτι πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ θεοῦ οὐχ ἁμαρτάνει· ἀλλ' ὁ γεννηθεὶς ἐκ τοῦ θεοῦ τηρεῖ ^d ἑαυτόν, καὶ ὁ πονηρὸς οὐχ ἄπτεται αὐτοῦ. ¹⁹ Οἶδαμεν ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ ἐσμέν, καὶ ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται. ²⁰ Οἶδαμεν δὲ ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ἦκει, καὶ δέδωκεν ἡμῖν διάνοιαν ἵνα ^e γινώσκωμεν τὸν ἀληθινόν· καὶ ἐσμεν ἐν τῷ ἀληθινῷ, ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἰησοῦ χριστῷ. Οὗτός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς θεός, καὶ ^f ζωὴ αἰώνιος. ²¹ Τεκνία, φυλάξατε ^g ἑαυτὰ ἀπὸ τῶν εἰδώλων. ^h Ἀμήν.

^a **5:13** τοὶς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ ἵνα εἰδῆτε ὅτι ζωὴν αἰώνιον ἔχετε καὶ ἵνα πιστεύητε | TR τοὶς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ ἵνα εἰδῆτε ὅτι ζωὴν ἔχετε αἰώνιον καὶ ἵνα πιστεύητε | CT ἵνα εἰδῆτε ὅτι ζωὴν ἔχετε αἰώνιον τοὶς πιστεύουσιν

^b **5:15** εἰς | PT TR ἀν

^c **5:15** παρ' | CT ἀπ

^d **5:18** ἑαυτὸν | NA²⁷ SBL WH αὐτόν

^e **5:20** γινώσκωμεν | TH WH γινώσκωμεν

^f **5:20** ζωὴ αἰώνιος | TR ἡ ζωὴ αἰώνιος | HF PCK RP^{mg} ἡ ζωὴ ἡ αἰώνιος

^g **5:21** ἑαυτὰ | CT[†] txt | ECM[†] HF PCK PT RP^{mg} TR ἑαυτοὺς

^h **5:21** ἀμήν | CT om.

ΙΩΑΝΝΟΥ Β

1 Ὁ πρεσβύτερος ἐκλεκτῇ κυρίᾳ καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῆς, οὓς ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ, καὶ οὐκ ἐγὼ μόνος, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἐγνωκότες τὴν ἀλήθειαν, **2** διὰ τὴν ἀλήθειαν τὴν μένουσαν ἐν ἡμῖν, καὶ μεθ' ἡμῶν ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα· **3** ἔσται μεθ' ἡμῶν χάρις, ἔλεος, εἰρήνη παρὰ θεοῦ πατρός, καὶ παρὰ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρός, ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἀγάπῃ.

4 Ἐχάρην λίαν ὅτι εὑρηκα ἐκ τῶν τέκνων σου περιπατοῦντας ἐν ἀληθείᾳ, καθὼς ἐντολὴν ἐλάβομεν παρὰ τοῦ πατρός. **5** Καὶ νῦν ἐρωτῶ σε, κυρία, οὐχ ὥς ἐντολὴν ἑγράφων σοι καινὴν, ἀλλὰ ἣν εἶχομεν ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους. **6** Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγάπη, ἵνα περιπατῶμεν κατὰ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ. Αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολή, καθὼς ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἐν αὐτῇ περιπατῇτε. **7** Ὅτι πολλοὶ πλάνοι εἰσῆλθον εἰς τὸν κόσμον, οἱ μὴ ὁμολογοῦντες Ἰησοῦν χριστὸν ἐρχόμενον ἐν σαρκί. Οὗτός ἐστιν ὁ πλάνος καὶ ὁ ἀντίχριστος. **8** Βλέπετε ἑαυτούς, ἵνα μὴ ἀπολέσωμεν ἀεὶ ἐργασάμεθα, ἀλλὰ μισθὸν πλήρη ἵαπολάβωμεν. **9** Πᾶς ὁ παραβαίνων καὶ μὴ μένων ἐν

^a 1:3 ἡμων | PCK PT SCR υμων

^b 1:3 κυριου | CT om.

^c 1:5 γραφων σοι καινην | NA²⁷ SBL TH καινην γραφων σοι | ST γραφω σοι καινην

^d 1:5 αλλα | ECM NA²⁸ PCK αλλ

^e 1:5 ειχομεν | PCK εχομεν | WH ειχαμεν

^f 1:6 εστιν η εντολη | CT η εντολη εστιν

^g 1:7 εισηλθον | ECM NA SBL TH εξηλθον | WH εξηλθαν

^h 1:8 απολεσωμεν | CT απολεσητε

ⁱ 1:8 ειργασαμεθα | WH ηργασαμεθα | TH ειργασασθε

^j 1:8 απολαβωμεν | CT απολαβητε

^k 1:9 παραβαινων | CT προαγων

τῇ διδαχῇ τοῦ χριστοῦ, θεὸν οὐκ ἔχει· ^aὁ μένων ἐν τῇ διδαχῇ
^bτοῦ χριστοῦ, οὗτος καὶ τὸν ^cπατέρα καὶ τὸν υἱὸν ἔχει. ¹⁰ Εἴ
 τις ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς, καὶ ταύτην τὴν διδαχὴν οὐ φέρει, μὴ
 λαμβάνετε αὐτὸν εἰς οἰκίαν, καὶ χαίρειν αὐτῷ μὴ λέγετε· ¹¹ ὁ
^dγὰρ λέγων ^eαὐτῷ χαίρειν κοινωνεῖ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τοῖς
 πονηροῖς.

¹² Πολλὰ ἔχων ὑμῖν γράφειν, οὐκ ^fἐβουλήθην διὰ χάρτου
 καὶ μέλανος· ^gἀλλὰ ἐλπίζω ^hἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ στόμα
 πρὸς στόμα λαλῆσαι, ἵνα ἡ χαρὰ ⁱἡμῶν ^jᾗ πεπληρωμένη.
¹³ Ἀσπάζεται σε τὰ τέκνα τῆς ἀδελφῆς σου τῆς ἐκλεκτῆς.
^j Ἀμήν.

^a 1:9 ο | PCK ο δε

^b 1:9 του χριστου | CT *om.*

^c 1:9 πατερα και τον υιον | CT[†] *txt* | ECM[†]
 υιον και τον πατερα

^d 1:11 γαρ λεγων | CT λεγων γαρ

^e 1:11 αυτω | [PT]

^f 1:12 εβουληθην | PT TR ηβουληθην

^g 1:12 αλλα | ECM NA²⁸ PCK αλλ

^h 1:12 ελθειν | CT γενεσθαι

ⁱ 1:12 ημων η πεπληρωμενη | ECM[†] *txt* |
 ECM[†] υμων η πεπληρωμενη | NA²⁷
 ημων πεπληρωμενη η | SBL WH υμων
 πεπληρωμενη η

^j 1:13 αμην | CT *om.*

ΙΩΑΝΝΟΥ Γ

1 Ὁ πρεσβύτερος Γαίῳ τῷ ἀγαπητῷ, ὃν ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ.

2 Ἀγαπητέ, περὶ πάντων εὐχομαί σε εὐοδοῦσθαι καὶ ὑγιαίνειν, καθὼς εὐοδοῦταί σου ἡ ψυχή. **3** Ἐχάρην γὰρ λίαν, ἐρχομένων ἀδελφῶν καὶ μαρτυρούντων σου τῇ ἀληθείᾳ, καθὼς σὺ ἐν ἀληθείᾳ περιπατεῖς. **4** Μειζότεραν τούτων οὐκ ἔχω ^aχαράν, ἵνα ἀκούω τὰ ἐμὰ τέκνα ^bἐν ἀληθείᾳ περιπατοῦντα.

5 Ἀγαπητέ, πιστὸν ποιεῖς ὃ ἐὰν ἐργάσῃ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ ^cεἰς τοὺς ξένους, **6** οἱ ἐμαρτύρησάν σου τῇ ἀγάπῃ ἐνώπιον ἐκκλησίας· οὕς καλῶς ποιήσεις προπέμψας ἀξίως τοῦ θεοῦ. **7** Ὑπὲρ γὰρ τοῦ ^dὀνόματος ^eἐξηλθον μὴδὲν λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν ^fἐθνῶν. **8** Ἡμεῖς οὖν ὀφείλομεν ^gἀπολαμβάνειν τοὺς τοιούτους, ἵνα συνεργοὶ γινώμεθα τῇ ἀληθείᾳ.

9 ^hἘγραψα τῇ ἐκκλησίᾳ· ἀλλ' ὁ φιλοπρωτεύων αὐτῶν Διοτρεφὴς οὐκ ἐπιδέχεται ἡμᾶς. **10** Διὰ τοῦτο, ἐὰν ἔλθω, ὑπομνήσω αὐτοῦ τὰ ἔργα ⁱἃ ποιεῖ, λόγοις πονηροῖς φλυαρῶν ἡμᾶς· καὶ μὴ ἀρκούμενος ἐπὶ τούτοις, οὔτε αὐτὸς ἐπιδέχεται τοὺς ἀδελφούς, καὶ τοὺς βουλομένους κωλύει, καὶ ⁱἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλλει. **11** Ἀγαπητέ, μὴ μιμοῦ τὸ κακόν, ἀλλὰ τὸ

^a **1:4** χαραν | WH χαριν

^b **1:4** εν | NA²⁷ SBL TH WH εν τη

^c **1:5** εις τους | CT τουτο

^d **1:7** ονοματος | SCR ονοματος αυτου

^e **1:7** εξηλθον | WH εξηλθαν

^f **1:7** εθνων | CT PT εθνικων

^g **1:8** απολαμβανειν | CT υπολαμβανειν

^h **1:9** εγραψα | CT εγραψα τι

ⁱ **1:10** εκ | [PT]

ἀγαθόν. Ὁ ἀγαθοποιῶν ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστίν· ^aὁ κακοποιῶν οὐχ ἐώρακεν τὸν θεόν. ¹² Δημητρίῳ μεμαρτύρηται ὑπὸ πάντων, καὶ ^bὑπ’ αὐτῆς τῆς ἀληθείας· καὶ ἡμεῖς δὲ μαρτυροῦμεν, καὶ ^cοἴδατε ὅτι ἡ μαρτυρία ἡμῶν ἀληθὴς ἐστίν.

¹³ Πολλὰ εἶχον ^dγράφειν, ἀλλ’ οὐ θέλω διὰ μέλανος καὶ καλάμου σοι ^eγράψαι· ¹⁴ ἐλπίζω δὲ εὐθέως ^fἰδεῖν σε, καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλήσομεν. Εἰρήνη σοι. Ἀσπάζονται σε οἱ φίλοι. Ἀσπάζου τοὺς φίλους κατ’ ὄνομα. ¹⁵

^a **1:11** ο | PCK TR ο δε

^d **1:13** γραφειν | CT γραψαι σοι

^b **1:12** υπ | CT υπο

^e **1:13** γραψαι | CT γραφειν

^c **1:12** οιδατε | CT οιδας | PCK οιδαμεν

^f **1:14** ιδειν σε | CT σε ιδειν

^c **1:12** οιδατε K L P 049 056 0142 33^{vid} 1862 | οιδας X A B C Ψ 048 | οιδαμεν 1841

ΙΟΥΔΑ

1 Ἰούδας Ἰησοῦ χριστοῦ δοῦλος, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου, τοῖς ἐν θεῷ πατρὶ ^αἡγιασμένοις, καὶ Ἰησοῦ χριστῷ τετηρημένοις, κλητοῖς· **2** ἔλεος ὑμῖν καὶ εἰρήνη καὶ ἀγάπη πληθυνθείη.

3 Ἀγαπητοί, πᾶσαν σπουδὴν ποιούμενος γράφειν ὑμῖν περὶ τῆς ^βκοινῆς σωτηρίας, ἀνάγκην ἔσχον γράψαι ὑμῖν, παρακαλῶν ἐπαγωνίζεσθαι τῇ ἅπαξ παραδοθείσῃ τοῖς ἁγίοις πίστει. **4** ^εΠαρεισέδυσαν γάρ τινες ἄνθρωποι, οἱ πάλαι προγεγραμμένοι εἰς τοῦτο τὸ κρίμα, ἀσεβεῖς, τὴν τοῦ θεοῦ ἡμῶν ^δχάριν μετατιθέντες εἰς ἀσέλγειαν, καὶ τὸν μόνον δεσπότην ^εθεὸν καὶ κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν χριστὸν ἀρνούμενοι.

5 Ὑπομνήσαι δὲ ὑμᾶς βούλομαι, εἰδότας ^εὑμᾶς ἅπαξ τοῦτο, ὅτι ὁ κύριος, λαὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου σώσας, τὸ δεύτερον τοὺς μὴ πιστεύσαντας ἀπώλεσεν. **6** Ἀγγέλους τε τοὺς μὴ τηρήσαντας τὴν ἑαυτῶν ἀρχήν, ^εἀλλὰ ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον οἰκητήριον, εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας δεσμοῖς αἰδίοις ὑπὸ ζόφον τετήρηκεν. **7** Ὡς Σόδομα καὶ Γόμορρα, καὶ αἱ περὶ αὐτὰς πόλεις, τὸν ὅμοιον ^hτούτοις τρόπον ἐκπορνεύσασαι, καὶ ἀπελθοῦσαι

^a **1:1** ηγιασμενοις | CT ηγαπημενοις

^b **1:3** κοινης | CT κοινης ημων

^c **1:4** παρεισεδυσαν | WH παρεισεδυσαν

^d **1:4** χαριν | CT χαριτα

^e **1:4** θεον | CT PT om.

^f **1:5** υμας απαξ τουτο οτι ο κυριος |

NA²⁷ [υμας] παντα οτι [ο] κυριος απαξ |

WH απαξ παντα οτι κυριος | ECM NA²⁸

SBL υμας απαξ παντα οτι ιησους | TH

απαξ παντα οτι ιησους

^g **1:6** αλλα | ECM NA²⁸ PCK αλλ

^h **1:7** τουτοις τροπον | CT τροπον τουτοις

ὀπίσω σαρκὸς ἐτέρας, πρόκειται δείγμα, πυρὸς αἰωνίου δίκην ὑπέχουσαι. ⁸ Ὅμοίως μέντοι καὶ οὗτοι ἐνυπνιαζόμενοι σάρκα μὲν μαινούνουσιν, κυριότητα δὲ ἀθετοῦσιν, δόξας δὲ βλασφημοῦσιν. ⁹ Ὁ δὲ Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος, ὅτε τῷ διαβόλῳ διακρινόμενος διελέγετο περὶ τοῦ ^aΜωϋσέως σώματος, οὐκ ἐτόλμησεν κρίσιν ἐπενεγκεῖν βλασφημίας, ^b ἀλλ' εἶπεν, Ἐπιτιμήσαι σοι κύριος. ¹⁰ Οὗτοι δὲ ὅσα μὲν οὐκ οἶδασιν βλασφημοῦσιν· ὅσα δὲ φυσικῶς, ὡς τὰ ἄλογα ζῶα, ἐπίστανται, ἐν τούτοις φθείρονται. ¹¹ Οὐαὶ αὐτοῖς· ὅτι τῇ ὁδῷ τοῦ Κἄϊν ἐπορεύθησαν, καὶ τῇ πλάνῃ τοῦ Βαλαὰμ μισθοῦ ἐξεχύθησαν, καὶ τῇ ἀντιλογίᾳ τοῦ Κόρε ἀπώλοντο. ¹² Οὗτοί εἰσιν ^c ἐν ταῖς ἀγάπαις ὑμῶν σπιλάδες, ^d συνευωχούμενοι, ἀφόβως ἑαυτοὺς ποιμαίνοντες· νεφέλαι ἄνυδροι, ὑπὸ ἀνέμων ^e παραφερόμεναι· δένδρα φθινοπωρινά, ἄκαρπα, δις ἀποθανόντα, ἐκριζωθέντα· ¹³ κύματα ἄγρια θαλάσσης, ἐπαφρίζοντα τὰς ἑαυτῶν αἰσχύνας· ἀστέρες πλανῆται, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους εἰς ^f αἰῶνα τετήρηται. ¹⁴ ^g Προεφήτευσεν δὲ καὶ τούτοις ἔβδομος ἀπὸ Ἀδάμ Ἐνώχ, λέγων, Ἰδοὺ, ἦλθεν κύριος ἐν ^h ἀγίαις μυριάσιν αὐτοῦ, ¹⁵ ποιῆσαι κρίσιν κατὰ πάντων, καὶ ⁱ ἐλέγξει ^j πάντας τοὺς ἀσεβεῖς αὐτῶν περὶ πάντων τῶν ἔργων ἀσεβείας αὐτῶν ὧν ἠσέβησαν, καὶ περὶ πάντων τῶν σκληρῶν ὧν ἐλάλησαν κατ' αὐτοῦ ἁμαρτωλοὶ ἀσεβεῖς. ¹⁶ Οὗτοί εἰσιν γογγυσταί, μεμνήμεοι, κατὰ τὰς ἐπιθυμίας ^k αὐτῶν πορευόμενοι, καὶ τὸ στόμα αὐτῶν λαλεῖ ὑπέρογκα, θαυμάζοντες πρόσωπα ^l ὠφελείας χάριν.

^a 1:9 μωυσεως | HF PCK PT RP^{ms} TR
μωσεως

^b 1:9 ἀλλ' | NA²⁷ SBL TH WH ἀλλα

^c 1:12 ἐν | CT OI ἐν

^d 1:12 συνευωχουμενοι | SCR
συνευωχουμενοι υμιν

^e 1:12 παραφερομεναι | TR περιφερομεναι

^f 1:13 αιωνα | PT TR τον αιωνα

^g 1:14 προεφητευσεν | WH επροφητευσεν

^h 1:14 αγιαις μυριασιν | TR μυριασιν
αγιαις

ⁱ 1:15 ελεγξει | TR εξελεγξει

^j 1:15 παντας τους ασεβεις αυτων | SBL
TH WH παντας τους ασεβεις | ECM NA
πασαν ψυχην

^k 1:16 αυτων | ECM NA PCK RP^{ms} εαυτων

^l 1:16 ωφελειας | WH ωφελιας

17 Ὑμεῖς δέ, ἀγαπητοί, μνήσθητε τῶν ῥημάτων τῶν προειρημένων ὑπὸ τῶν ἀποστόλων τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ· 18 ὅτι ἔλεγον ὑμῖν ^b ὅτι ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ ἔσονται ἐμπαῖκται, κατὰ τὰς ἑαυτῶν ἐπιθυμίας πορευόμενοι τῶν ἀσεβειῶν. 19 Οὗτοί εἰσιν οἱ ^c ἀποδιορίζοντες, ψυχικοί, πνεῦμα μὴ ἔχοντες. 20 Ὑμεῖς δέ, ἀγαπητοί, ^d τῇ ἀγιωτάτῃ ὑμῶν πίστει ἐποικοδομοῦντες ἑαυτοὺς, ἐν πνεύματι ἀγίῳ προσευχόμενοι, 21 ἑαυτοὺς ἐν ἀγάπῃ θεοῦ τηρήσατε, προσδεχόμενοι τὸ ἔλεος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ εἰς ζωὴν αἰώνιον. 22 Καὶ οὓς μὲν ^e ἐλεεῖτε διακρινόμενοι· 23 οὓς δὲ ἐν φόβῳ σῶζετε, ἐκ πυρὸς ἀρπάζοντες, μισοῦντες καὶ τὸν ἀπὸ τῆς σαρκὸς ἐσπιλωμένον χιτῶνα.

24 Τῷ δὲ δυναμένῳ φυλάξαι ^f αὐτοὺς ἀπταιστούς, καὶ στήσαι κατενώπιον τῆς δόξης αὐτοῦ ἀμώμους ἐν ἀγαλλιάσει, 25 μόνῳ ^g σοφῷ θεῷ σωτῆρι ἡμῶν, δόξα καὶ μεγαλωσύνη, κράτος καὶ ἐξουσία, καὶ νῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

^a 1:17 ρημάτων τῶν προειρημένων | CT[†]
 ιχι | ECM[†] προειρημένων ρημάτων

^b 1:18 ὅτι ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ | ECM[†] TH
 ὅτι ἐπ ἐσχάτου χρόνου | ECM[†] NA²⁸ SBL
 WH ἐπ ἐσχάτου χρόνου | NA²⁷ [ὅτι] ἐπ
 ἐσχάτου [του] χρόνου

^c 1:19 ἀποδιορίζοντες | SCR
 ἀποδιορίζοντες εαυτοὺς

^d 1:20 τῇ ἀγιωτάτῃ ὑμῶν πίστει
 ἐποικοδομοῦντες εαυτοὺς | CT
 ἐποικοδομοῦντες εαυτοὺς τῇ ἀγιωτάτῃ
 ὑμῶν πίστει

^e 1:22–23 ἐλεεῖτε διακρινόμενοι οὓς δε ἐν
 φόβῳ σῶζετε ἐκ πυρὸς ἀρπάζοντες | TR
 ἐλεεῖτε διακρινόμενοι οὓς δε ἐν φόβῳ
 σῶζετε ἐκ τοῦ πυρὸς ἀρπάζοντες | PT

ἐλεεῖτε διακρινόμενοι οὓς δε ἐν φόβῳ
 σῶζετε ἐκ [του] πυρὸς ἀρπάζοντες | WH
 ἐλεατε διακρινόμενους σῶζετε ἐκ πυρὸς
 ἀρπάζοντες οὓς δε ἐλεατε ἐν φόβῳ |
 ECM NA SBL ἐλεατε διακρινόμενους
 οὓς δε σῶζετε ἐκ πυρὸς ἀρπάζοντες
 οὓς δε ἐλεατε ἐν φόβῳ | TH ἐλεγετε
 διακρινόμενους οὓς δε σῶζετε ἐκ πυρὸς
 ἀρπάζοντες οὓς δε ἐλεατε ἐν φόβῳ

^f 1:24 αὐτοὺς | CT SCR ὑμᾶς

^g 1:25 σοφῷ θεῷ σωτῆρι ἡμῶν δοξα καὶ
 μεγαλωσύνη κρατος καὶ ἐξουσία | CT
 θεῷ σωτῆρι ἡμῶν δια ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ
 κυρίου ἡμῶν δοξα μεγαλωσύνη κρατος
 καὶ ἐξουσία προ παντος τοῦ αιωνος

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

1 Ἀποκάλυψις Ἰησοῦ χριστοῦ, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ, ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει, καὶ ἐσήμανεν ἀποστείλας διὰ τοῦ ἀγγέλου αὐτοῦ τῷ δούλῳ αὐτοῦ ^aἸωάννῃ, ² ὃς ἐμαρτύρησεν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ χριστοῦ, ^b ὅσα ^cεἶδεν. ³ Μακάριος ὁ ἀναγινώσκων, καὶ οἱ ἀκούοντες τοὺς λόγους τῆς προφητείας καὶ τηροῦντες τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα· ὁ γὰρ καιρὸς ἐγγύς.

⁴ ^dἸωάννης ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις ταῖς ἐν τῇ Ἀσίᾳ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ ^eθεοῦ ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος· καὶ ἀπὸ τῶν ἑπτὰ πνευμάτων ^fἃ ἐνώπιον τοῦ θρόνου αὐτοῦ. ⁵ καὶ ἀπὸ Ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ μάρτυς ὁ πιστός, ὁ πρωτότοκος ^gτῶν νεκρῶν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν βασιλέων τῆς γῆς. Τῷ ^hἀγαπῶντι ἡμᾶς, καὶ ⁱλούσαντι ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν ^jἡμῶν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ. ⁶ καὶ ἐποίησεν ἡμᾶς ^kβασιλείαν, ἱερεῖς τῷ θεῷ καὶ πατρὶ αὐτοῦ· αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας ^lτῶν αἰώνων. Ἀμήν. ⁷ Ἰδοὺ, ἔρχεται μετὰ τῶν νεφελῶν, καὶ

^a 1:1 ἰωαννη | WH ἰωανει

^b 1:2 οσα | TR οσα τε

^c 1:2 ειδεν | PCK ειδεν και ατινα εισιν και α χρη γενεσθαι μετα ταυτα | RP^{ms} ειδεν και ατινα εισιν και ατινα χρη γενεσθαι μετα ταυτα

^d 1:4 ἰωαννης | WH ἰωανης

^e 1:4 θεου | [PT] | TR του | CT PCK RP^{ms} om.

^f 1:4 α | PCK RP^{ms} TR α εστιν

^g 1:5 των | PCK TR εκ των

^h 1:5 αγαπωντι | PCK RP^{ms} TR αγαπησαντι

ⁱ 1:5 λουσанти ημας απο | ECM[†] lxi | CT[†] λυσαντι ημας εκ

^j 1:5 ημων | [WH]

^k 1:6 βασιλειαν | TR βασιλεις και

^l 1:6 των αιωνων | [NA] | WH om.

ὥσπερ αὐτὸν πᾶς ὀφθαλμός, καὶ οἵτινες αὐτὸν ἐξεκέντησαν· καὶ κόψονται ἐπ’ αὐτὸν πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς. Ναί, ἀμήν.

⁸ Ἐγὼ εἰμι τὸ ^a Ἄλφα καὶ τὸ ^b Ω, λέγει ὁ κύριος ὁ θεός, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, ὁ παντοκράτωρ.

⁹ Ἐγὼ ^d Ἰωάννης, ὁ ^e ἀδελφὸς ὑμῶν καὶ ^f κοινωνὸς ἐν τῇ θλίψει καὶ ^g βασιλείᾳ καὶ ὑπομονῇ ^h ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, ἐγενόμην ἐν τῇ νήσῳ τῇ καλουμένῃ Πάτμῳ, διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ ⁱ διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ ^j χριστοῦ. ¹⁰ Ἐγενόμην ἐν πνεύματι ἐν τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ· καὶ ἤκουσα ^k φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος, ¹¹ ^l λεγούσης, Ὁ βλέπεις γράψον εἰς βιβλίον, καὶ πέμψον ταῖς ^m ἐπτά ⁿ ἐκκλησίαις, εἰς Ἑφεσον, καὶ εἰς Σμύρναν, καὶ εἰς Πέργαμον, καὶ εἰς Θυάτειρα, καὶ εἰς Σάρδεις, καὶ εἰς ^o Φιλαδέλφειαν, καὶ εἰς ^p Λαοδικεῖαν. ¹² Καὶ ^q ἐκεῖ ἐπέστρεψα βλέπειν τὴν φωνὴν ἣτις ^r ἐλάλει μετ’ ἐμοῦ. Καὶ ἐπιστρέψας εἶδον ἐπτά ^s λυχνίας χρυσᾶς, ¹³ καὶ ἐν μέσῳ τῶν ^t ἐπτά λυχνίων ὅμοιον ^u ὑίῳ ἀνθρώπου, ἐνδεδυμένον ποδήρη, καὶ περιεζωσμένον πρὸς τοῖς ^v μαστοῖς ζώνην ^w χρυσοῦν. ¹⁴ Ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ καὶ αἱ τρίχες λευκαὶ ὡς ἔριον λευκόν, ὡς χιών· καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλόξ πυρός· ¹⁵ καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ, ὡς ἐν

^a 1:8 ἀλφα | PT TR α

^b 1:8 ω | TR ω αρχη και τελος

^c 1:8 κυριος ο θεος | TR ο κυριος

^d 1:9 ιωαννης | WH ιωανης

^e 1:9 αδελφος | TR και αδελφος

^f 1:9 κοινωνος | ECM[†] txt | ECM[†] NA PT RP^{ms} SBL TR συγκοινωνος | TH WH συνκοινωνος

^g 1:9 βασιλεια | TR εν τη βασιλεια

^h 1:9 εν χριστω ιησου | PT εν ιησου [χριστω] | CT εν ιησου | TR ιησου χριστου

ⁱ 1:9 δια | NA SBL TH WH om.

^j 1:9 χριστου | CT om.

^k 1:10 φωνην οπισω μου | CT TR οπισω μου φωνην

^l 1:11 λεγουσης | TR λεγουσης εγω ειμι το α και το ω ο πρωτος και ο εσχατος και

^m 1:11 επτα | ST om.

ⁿ 1:11 εκκλησιας | TR εκκλησιας ταις εν ασια

^o 1:11 φιλαδελφειαν | ECM TH WH φιλαδελφειαν

^p 1:11 λαοδικεαν | TH WH λαοδικιαν

^q 1:12 εκει | [PT] | CT RP^{ms} TR om.

^r 1:12 ελαλει | TR ελαλησε

^s 1:13 επτα | ECM NA SBL TH WH om.

^t 1:13 υιω | HF NA RP^{ms} SBL WH υιον

^u 1:13 μαστοις | PCK μαζοις

^v 1:13 χρυσην | NA SBL TH WH χρυσαν

^w 1:14 ως | CT[†] txt | ECM[†] PCK RP^{ms} TR ωσει | HF και ως

καμίνῳ ^aπεπυρωμένοι· καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν. **16** Καὶ ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ ^bαὐτοῦ χειρὶ ἀστέρας ἑπτὰ· καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ῥομφαία δίστομος ὁξεῖα ἐκπορευομένη· καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ, ὡς ὁ ἥλιος φαίνει ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ. **17** Καὶ ὅτε εἶδον αὐτόν, ἔπεσα πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ ὡς νεκρός· καὶ ἔθηκεν τὴν δεξιὰν αὐτοῦ ἐπ’ ἐμέ, ^dλέγων, Μὴ φοβοῦ· ἐγὼ εἰμι ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, **18** καὶ ὁ ζῶν, καὶ ἐγενόμην νεκρός, καὶ ἰδοὺ, ζῶν εἰμὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ^eἀμήν· καὶ ἔχω τὰς ^fκλείς τοῦ ^gθανάτου καὶ τοῦ Ἄδου. **19** Γράψον ^hοὗν ἃ εἶδες, καὶ ἃ εἰσιν, καὶ ἃ μέλλει ⁱγίνεσθαι μετὰ ταῦτα· **20** τὸ μυστήριον τῶν ἑπτὰ ἀστέρων ^jἵδων εἶδες ἐπὶ τῆς δεξιᾶς μου, καὶ τὰς ἑπτὰ λυχνίας τὰς χρυσᾶς. Οἱ ἑπτὰ ἀστέρες ἄγγελοι τῶν ἑπτὰ ἐκκλησιῶν εἰσὶν· καὶ αἱ ^kλυχνίαι αἱ ἑπτὰ ἑπτὰ ἐκκλησίαι εἰσὶν.

2 Τῷ ἀγγέλῳ ^lτῆς ἐν Ἐφέσῳ ἐκκλησίας γράψον,
 Τάδε λέγει ὁ κρατῶν τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, ὁ περιπατῶν ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνίων τῶν ^mχρυσῶν·
2 Οἶδα τὰ ἔργα σου, καὶ τὸν κόπον ⁿσου, καὶ τὴν ὑπομονήν σου, καὶ ὅτι οὐ δύνῃ βαστάσαι κακοὺς, καὶ ^oἐπείρασας τοὺς λέγοντας ἐαυτοὺς ^pἀποστόλους εἶναι καὶ οὐκ εἰσὶν, καὶ εἶδες αὐτοὺς ψευδεῖς, **3** καὶ ^qὑπομονὴν ἔχεις καὶ ἐβάστασας ^rδιὰ τὸ

^a **1:15** πεπυρωμενοι | ECM[†] txt | CT[†]

πεπυρωμενης

^b **1:16** αυτου χειρι | CT PCK PT RP^{mss} χειρι αυτου

^c **1:17** εθηκεν την δεξιαν αυτου | PCK RP^{mss}
 TR επεθηκε(v) την δεξιαν αυτου χειρα |
 PT εθηκε την δεξιαν αυτου [χειρα]

^d **1:17** λεγων | TR λεγων μοι

^e **1:18** αμην | CT PT om.

^f **1:18** κλεις | HF RP^{mss} κλειδας

^g **1:18** θανατου και του αδου | TR αδου και του θανατου

^h **1:19** ουν | TR om.

ⁱ **1:19** γινεσθαι | ECM[†] txt | ECM[†] NA PCK
 TH γενεσθαι

^j **1:20** ων | CT ους

^k **1:20** λυχνιαι αι επτα | PCK RP^{mss} TR επτα λυχνιαι ας ειδες

^l **2:1** της εν εφεσω | WH τω εν εφεσω | TR της εφεσινης

^m **2:1** χρυσων | TH χρυσεων

ⁿ **2:2** σου | ECM[†] txt | CT[†] PCK om.

^o **2:2** επειρασας τους λεγοντας εαυτους |
 TR επειρασω τους φασκοντας

^p **2:2** αποστολους ειναι | TR ειναι

αποστολους | CT αποστολους

^q **2:3** υπομονην εχεις και εβαστασας | PCK
 RP^{mss} TR εβαστασας και υπομονην εχεις

^r **2:3** δια | TR και δια

ὄνομά μου ^aκαὶ οὐκ ἐκοπίασας. ^{4 b}Ἀλλὰ ἔχω κατὰ σοῦ, ὅτι τὴν ἀγάπην σου τὴν πρώτην ^cἀφῆκας. ⁵ Μνημόνευε οὖν πόθεν ^dπέπτωκας, καὶ μετανόησον, καὶ τὰ πρῶτα ἔργα ποιήσον· εἰ δὲ μή, ἔρχομαί σοι ^eταχύ, καὶ κινήσω τὴν λυχνίαν σου ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς, ἐὰν μὴ μετανόησης. ⁶ Ἀλλὰ τοῦτο ἔχεις, ὅτι μισεῖς τὰ ἔργα τῶν Νικολαϊτῶν, ἃ καὶ γὼ μισῶ. ⁷ Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. Τῷ νικῶντι δώσω ^fαὐτῷ φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, ὃ ἐστὶν ἐν ^gτῷ παραδείσῳ τοῦ θεοῦ ^hμου.

⁸ Καὶ τῷ ἀγγέλῳ ⁱτῆς ^jἐν Σμύρνῃ ἐκκλησίας γράψον,

Τάδε λέγει ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ὃς ἐγένετο νεκρὸς καὶ ἔζησεν. ⁹ Οἶδά σου ^kτὰ ἔργα καὶ τὴν θλίψιν καὶ τὴν πτωχείαν, ^lἀλλὰ πλούσιος εἶ· καὶ τὴν βλασφημίαν ^mἐκ τῶν λεγόντων Ἰουδαίους εἶναι ἑαυτούς, καὶ οὐκ εἰσὶν, ἀλλὰ συναγωγή τοῦ Σατανᾶ. ¹⁰ ⁿΜηδὲν φοβοῦ ἃ μέλλεις ^oπαθεῖν· ἰδοὺ ^pδὴ, μέλλει ^qβαλεῖν ^rὁ διάβολος ἐξ ὑμῶν εἰς φυλακὴν, ἵνα πειρασθῇτε· καὶ ^sἐξετε θλίψιν ^tἡμερῶν δέκα. Γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου, καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς. ¹¹ Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. Ὁ νικῶν οὐ μὴ ἀδικηθῇ ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ δευτέρου.

¹² Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Περγάμῳ ἐκκλησίας γράψον,

Τάδε λέγει ὁ ἔχων τὴν ῥομφαίαν τὴν δίστομον τὴν ὀξεῖαν·

^a 2:3 καὶ οὐκ ἐκοπίασας | PT καὶ οὐ κεκοπιακας | NA SBL TH WH καὶ οὐ κεκοπιακες | TR κεκοπιακας καὶ οὐ κεκημικας

^b 2:4 ἀλλὰ | ECM NA²⁸ RP^{ms} TR ἀλλ

^c 2:4 αφηκας | NA SBL TH WH αφηκες

^d 2:5 πεπτωκας | PCK RP^{ms} TR εκπεπτωκας | WH πεπτωκες

^e 2:5 ταχυ | ST ταχει | CT om.

^f 2:7 αυτω | PCK om.

^g 2:7 τω παραδεισω | ECM τω παραδισω | PCK RP^{ms} TR μεσω του παραδισου

^h 2:7 μου | ECM[†] txt | CT[†] TR om.

ⁱ 2:8 της | WH τω

^j 2:8 εν σμυρνι εκκλησιας | TR εκκλησιας σμυρναϊων

^k 2:9 τα εργα καὶ | CT om.

^l 2:9 ἀλλα πλουσιος | TR πλουσιος δε

^m 2:9 εκ | PCK RP^{ms} TR om.

ⁿ 2:10 μηδεν | WH μη

^o 2:10 παθειν | CT PCK RP^{ms} TR πασχειν

^p 2:10 δη | [PT] | CT RP^{ms} TR om.

^q 2:10 βαλειν | CT βαλλειν

^r 2:10 ο διαβολος εξ υμων | TR εξ υμων ο διαβολος

^s 2:10 εξετε | WH εχητε

^t 2:10 ημερων | HF PT RP^{ms} ημερας

13 Οἶδα ^aτὰ ἔργα σου καὶ ποῦ κατοικεῖς, ὅπου ὁ θρόνος τοῦ Σατανᾶ· καὶ κρατεῖς τὸ ὄνομά μου, καὶ οὐκ ἠρνήσω τὴν πίστιν μου ^bἐν ταῖς ἡμέραις ^cἐν αἷς ^dἈντίπας ὁ μάρτυς μου, ὁ ^eπιστός, ὃς ἀπεκτάνθη παρ' ὑμῖν, ὅπου ^fὁ Σατανᾶς κατοικεῖ. **14** ^gἌλλ' ἔχω κατὰ σοῦ ὀλίγα, ὅτι ἔχεις ἐκεῖ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν Βαλαάμ, ὃς ^hἐδίδασκεν ⁱτὸν Βαλὰκ βαλεῖν σκάνδαλον ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ^jκαὶ φαγεῖν εἰδωλόθυτα καὶ πορνεῦσαι. **15** Οὕτως ἔχεις καὶ σὺ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν ^kτῶν Νικολαϊτῶν ὁμοίως. **16** Μετανόησον ^mοὖν· εἰ δὲ μή, ἔρχομαί σοι ταχύ, καὶ πολεμήσω μετ' αὐτῶν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ στόματός μου. **17** Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. Τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ ⁿτοῦ μάννα τοῦ κεκρυμμένου, καὶ δώσω αὐτῷ ψῆφον λευκὴν, καὶ ἐπὶ τὴν ψῆφον ὄνομα καινὸν γεγραμμένον, ὃ οὐδεὶς ^oοἶδεν εἰ μὴ ὁ λαμβάνων.

18 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ ^pτῆς ἐν Θυατείροις ἐκκλησίας γράψον,

Τάδε λέγει ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς ^aαὐτοῦ ὡς φλόγα πυρός, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ·

19 Οἶδά σου τὰ ἔργα, καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ^rπίστιν καὶ τὴν διακονίαν καὶ τὴν ὑπομονὴν σου, καὶ τὰ ἔργα σου, ^sτὰ ἔσχατα πλείονα τῶν πρώτων. **20** ^tἌλλ' ἔχω κατὰ σοῦ ^uὅτι

^a **2:13** τα εργα σου και | CT *om.*

^b **2:13** εν | CT TR και εν | PT [και] εν

^c **2:13** εν αις | ECM[†] *txt* | HF PT RP^m αις | CT[†] *om.*

^d **2:13** αντιπας | CT[†] *txt* | ECM[†] αντειπας

^e **2:13** πιστος | NA SBL πιστος μου | WH πιστος [μου]

^f **2:13** ο σατανας κατοικει | TR κατοικει ο σατανας

^g **2:14** αλλ | HF PT RP^m SBL WH αλλα

^h **2:14** εδιδασκεν | CT TR εδιδασκε(ν)

ⁱ **2:14** τον | ECM[†] *txt* | CT[†] τω | ST εν τω

^j **2:14** και | CT PCK RP^m TR *om.*

^k **2:15** των | ECM[†] *txt* | [NA] | ECM[†] HF

RP^m SBL WH *om.*

^l **2:15** ομοιως | TR ο μισω

^m **2:16** ουν | ECM[†] *txt* | ECM[†] PCK RP^m TH TR *om.*

ⁿ **2:17** του | PCK RP^m TR φαγειν απο του

^o **2:17** οιδεν | TR εγνω

^p **2:18** της | WH τω

^q **2:18** αυτου | [WH]

^r **2:19** πιστιν και την διακονιαν | TR διακονιαν και την πιστιν

^s **2:19** τα | TR και τα

^t **2:20** αλλ | HF NA²⁷ PT RP^m SBL WH αλλα

^u **2:20** οτι αφεις | PT ολιγα οτι αφεις | TR ολιγα οτι εας

ἀφείς τὴν γυναῖκά ^aσου ^bἸεζάβελ, ἣ λέγει ἐαυτὴν προφήτιν, ^cκαὶ διδάσκει καὶ πλανᾷ τοὺς ἐμὸν δούλους πορνεύσαι καὶ ^dφαγεῖν εἰδωλόθута. ²¹ Καὶ ἔδωκα αὐτῇ χρόνον ἵνα μετανοήσῃ, ^eκαὶ οὐ θέλει μετανοῆσαι ἐκ τῆς πορνείας αὐτῆς. ²² Ἰδοὺ, ^fβάλλω αὐτὴν εἰς κλίνην, καὶ τοὺς μοιχεύοντας μετ' αὐτῆς εἰς θλίψιν μεγάλην, ἐὰν μὴ ^gμετανοήσωσιν ἐκ τῶν ἔργων ^hαὐτῆς. ²³ Καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἀποκτενῶ ἐν θανάτῳ· καὶ γινώσκονται πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι ὅτι ἐγὼ εἰμι ὁ ἱερευνῶν νεφροὺς καὶ καρδίας· καὶ δώσω ὑμῖν ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα ὑμῶν. ²⁴ Ὑμῖν δὲ λέγω, ⁱτοῖς λοιποῖς τοῖς ἐν Θυατείροις, ὅσοι οὐκ ἔχουσιν τὴν διδαχὴν ταύτην, ^kοἵτινες οὐκ ἔγνωσαν τὰ ἱβαθέα τοῦ Σατανᾶ, ὡς λέγουσιν, οὐ ^mβάλλω ἐφ' ὑμᾶς ἄλλο βάρος. ²⁵ Πλὴν ὃ ἔχετε κρατήσατε, ἄχρι οὗ ⁿἂν ἴξω. ²⁶ Καὶ ὁ νικῶν καὶ ὁ τηρῶν ἄχρι τέλους τὰ ἔργα μου, δώσω αὐτῷ ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἐθνῶν. ²⁷ καὶ ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· ὡς τὰ σκεύη τὰ κεραμικά, ^oσυντριβήσεται· ὡς κἀγὼ εἴληφα παρὰ τοῦ πατρὸς μου. ²⁸ καὶ δώσω αὐτῷ τὸν ἀστέρα τὸν πρωϊνόν. ²⁹ Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

3 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σάρδεσιν ἐκκλησίας γράψον, Τάδε λέγει ὁ ἔχων τὰ ^pἑπτὰ πνεύματα τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ^qἑπτὰ ἀστέρας· Οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι ^qὄνομα ἔχεις

^a 2:20 σου | CT TR *om.*

^b 2:20 ἰεζαβελ ἡ λέγει | CT ἰεζαβελ ἡ λεγουσα | TR ἰεζαβηλ τὴν λεγουσαν

^c 2:20 καὶ διδάσκει καὶ πλανᾷ τοὺς | TR διδάσκειν καὶ πλανασθαι

^d 2:20 φαγεῖν εἰδωλόθута | TR εἰδωλόθута φαγεῖν

^e 2:21 καὶ οὐ θέλει μετανοῆσαι ἐκ τῆς πορνείας αὐτῆς | TR ἐκ τῆς πορνείας αὐτῆς καὶ οὐ μετενοήσεν

^f 2:22 βάλλω | TR ἐγὼ βάλλω

^g 2:22 μετανοήσωσιν |

WH μετανοήσουσιν

^h 2:22 αὐτῆς | TR αὐτῶν

ⁱ 2:23 ἐρευνῶν | NA SBL TH WH ἐραυνῶν

^j 2:24 τοῖς | TR καὶ

^k 2:24 οἵτινες | TR καὶ οἵτινες

^l 2:24 βαθεᾶ | TR βαθη

^m 2:24 βάλλω | PCK TR βαλῶ

ⁿ 2:25 ἀν ἡξω | RP^{ms} ἀνοιξω (*via itacism*)

^o 2:27 συντριβήσεται | ECM[†] *lxi* | CT[†] TR συντριβεται

^p 3:1 ἑπτὰ | ST *om.*

^q 3:1 ὄνομα | TR τὸ ὄνομα

^a ὅτι ζῆς, καὶ νεκρὸς εἶ. ² Γίνου γρηγορῶν, καὶ ^bστηρίσον τὰ λοιπὰ ἃ ^cἐμελλες ἀποβάλλειν· οὐ γὰρ εὗρηκά σου ^dτὰ ἔργα πεπληρωμένα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ^eμου. ³ Μνημόνευε οὖν πῶς εἵληφας ^fκαὶ ἤκουσας, καὶ τήρει, καὶ μετανόησον. Ἐὰν οὖν μὴ γρηγορήσῃς, ἦξω ^gἐπὶ σε ὡς κλέπτῃς, καὶ οὐ μὴ ^hγνῶς ποίαν ὥραν ἦξω ἐπὶ σε. ⁴ Ἄλλ' ὀλίγα ἔχεις ὀνόματα ⁱἐν Σάρδεσιν, ἃ οὐκ ἐμόλυναν τὰ ἱμάτια αὐτῶν· καὶ περιπατήσουσιν μετ' ἐμοῦ ἐν λευκοῖς, ὅτι ἄξιοί εἰσιν. ⁵ Ὁ νικῶν, ^kοὗτος περιβαλεῖται ἐν ἱματίοις λευκοῖς· καὶ οὐ μὴ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τῆς βίβλου τῆς ζωῆς, καὶ ^lὁμολογήσω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ πατρός μου, καὶ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ. ⁶ Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

⁷ Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν ^mΦιλαδελφείᾳ ἐκκλησίας γράψον, Τάδε λέγει ὁ ἄγιος, ὁ ἀληθινός, ὁ ἔχων τὴν ⁿκλεῖν τοῦ ^oΔαυίδ, ὁ ἀνοίγων καὶ οὐδεὶς ^pκλείσει αὐτήν, εἰ μὴ ὁ ἀνοίγων· καὶ οὐδεὶς ^qἀνοίξει. ⁸ Οἶδά σου τὰ ἔργα· ἰδοῦ, δέδωκα ἐνώπιόν σου θύραν ^rἀνεωγμένην, ἣν οὐδεὶς δύναται κλεῖσαι αὐτήν, ὅτι μικρὰν ἔχεις δύναμιν, καὶ ἐτήρησάς μου τὸν λόγον, καὶ οὐκ ἡρνήσω τὸ ὄνομά μου. ⁹ Ἰδοῦ, ^sδίδωμι ἐκ τῆς συναγωγῆς τοῦ Σατανᾶ, τῶν λεγόντων ἑαυτοὺς Ἰουδαίους εἶναι, καὶ οὐκ

^a 3:1 ὅτι | HF RP^{mg} καὶ

^b 3:2 στηρίσον | RP^{mg} TR στηριζον | HF RP^{mg} τηρησον

^c 3:2 ἐμελλες ἀποβάλλειν | CT RP^{mg} ἐμελλον ἀποθανεῖν | RP^{mg} ἡμελλες ἀποβάλλειν | PCK ἐμελλες ἀποβαλεῖν | TR μελλει ἀποθανεῖν | PT ἐμελλον ἀποθνησκεῖν

^d 3:2 τα | WH *om.*

^e 3:2 μου | TR *om.*

^f 3:3 καὶ ἤκουσας καὶ τηρεῖ | [PT] | RP^{mg} *om.*

^g 3:3 ἐπὶ σε | [PT] | CT *om.*

^h 3:3 γνῶς | HF PT RP^{mg} γνωσῇ

ⁱ 3:4 ἀλλ' ὀλίγα ἔχεις | NA²⁸ ἀλλ' ἔχεις ὀλίγα | ECM NA²⁷ PT SBL TH WH ἀλλα

ἔχεις ὀλίγα | TR ἔχεις ὀλίγα

^j 3:4 ἐν | TR καὶ ἐν

^k 3:5 οὗτος | CT PCK PT οὗτως

^l 3:5 ὁμολογήσω | TR ἐξομολογησομαι

^m 3:7 φιλαδελφεία | ECM TH WH φιλαδελφια

ⁿ 3:7 κλεῖν του | TR κλειδα του | NA SBL TH WH κλεῖν

^o 3:7 δαυιδ | WH δαυειδ | HF TR δαβιδ

^p 3:7 κλείσει αὐτήν εἰ μὴ ὁ ἀνοίγων | CT PT RP^{mg} κλείσει καὶ κλειῶν | TR κλείει καὶ κλείει

^q 3:7 ἀνοίξει | ECM[†] *lxi* | CT[†] TR ἀνοίγει

^r 3:8 ἀνεωγμένην ἣν | NA SBL WH ἠνεωγμένην ἣν | TR ἀνεωγμένην καὶ

^s 3:9 δίδωμι | NA SBL TH WH δίδω

εἰσίν, ἀλλὰ ψεύδονται· ἰδοὺ, ποιήσω αὐτοὺς ἵνα ^aῥῶσιν καὶ ^bπροσκυνήσωσιν ἐνώπιον τῶν ποδῶν σου, καὶ γνῶσιν ^cὅτι ἡγάπησά σε. **10** Ὅτι ἐτήρησας τὸν λόγον τῆς ὑπομονῆς μου, καὶ γὰρ σε τηρήσω ἐκ τῆς ὥρας τοῦ πειρασμοῦ, τῆς μελλούσης ἔρχεσθαι ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ὅλης, πειράσαι τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς. **11** ^dἜρχομαι ταχύ· κράτει ὃ ἔχεις, ἵνα μηδεὶς λάβῃ τὸν στέφανόν σου. **12** Ὁ νικῶν, ποιήσω αὐτὸν στύλον ἐν τῷ ναῷ τοῦ θεοῦ μου, καὶ ἔξω οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἔτι, καὶ γράψω ἐπ’ αὐτὸν τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ μου, καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως τοῦ θεοῦ μου, τῆς καινῆς Ἱερουσαλὴμ, ^eἣ καταβαίνει ^fἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου, καὶ τὸ ὄνομά ^gμου τὸ καινόν. **13** Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

14 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ^hἐν Λαοδικείᾳ ἐκκλησίας γράψον,

Τάδε λέγει ὁ Ἀμὴν, ὁ μάρτυς ὁ πιστὸς καὶ ἰαληθινός, ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ θεοῦ. **15** Οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι οὔτε ψυχρὸς εἶ οὔτε ζεστός· ὄφελον ψυχρὸς ^jἢ ζεστός. **16** Οὐτως ὅτι χλιαρὸς εἶ, καὶ ^kοὐ ζεστός οὔτε ψυχρός, μέλλω σε ἐμέσαι ἐκ τοῦ στόματός μου. **17** Ὅτι ^lλέγεις, Πλούσιός εἰμι, καὶ πεπλούτηκα, καὶ ^mοὐδενὸς χρεῖαν ἔχω, καὶ οὐκ οἶδας ὅτι σὺ εἶ ὁ ταλαίπωρος καὶ ⁿὁ ἑλεεινὸς καὶ πτωχὸς καὶ τυφλὸς καὶ γυμνός. **18** συμβουλεύω σοι ἀγοράσαι ^pχρυσίον παρ’ ἐμοῦ

^a **3:9** ῥῶσιν | ECM† txt | CT† PCK PT
ῥῶσουσι(v)

^b **3:9** προσκυνήσωσιν | ECM† txt | CT† PT
προσκυνήσουσιν

^c **3:9** ὅτι | CT RP^{ms} TR ὅτι ἐγὼ | PT ὅτι
[ἐγὼ]

^d **3:11** ἐρχομαι | TR ἰδοὺ ἐρχομαι

^e **3:12** ἡ καταβαίνει | CT ST ἡ
καταβαινουσα

^f **3:12** ἐκ | HF RP^{ms} απο

^g **3:12** μου | RP^{ms} om.

^h **3:14** ἐν λαοδικείᾳ ἐκκλησίας | TH WH
ἐν λαοδικίᾳ ἐκκλησίας | TR ἐκκλησίας

λαοδικεῶν

ⁱ **3:14** αληθινός | WH [o] αληθινός

^j **3:15** ἢ | TR εἰς

^k **3:16** οὐ ζεστός οὔτε ψυχρός | CT PT οὔτε
ζεστός οὔτε ψυχρός | TR οὔτε ψυχρός
οὔτε ζεστός

^l **3:17** λέγεις | NA PT SBL TH TR WH λέγεις
οτι

^m **3:17** οὐδενός | NA SBL TH WH οὐδεν

ⁿ **3:17** ο | [PT] | NA SBL TH TR WH om.

^o **3:17** ἐλεεινός | WH ἐλεεινός

^p **3:18** χρυσίον παρ’ ἐμοῦ | CT PT TR παρ’
ἐμοῦ χρυσίον

πεπυρωμένον ἐκ πυρός, ἵνα πλουτήσης, καὶ ἱμάτια λευκά, ἵνα περιβάλῃ, καὶ μὴ φανερωθῇ ἡ αἰσχὺνη τῆς γυμνότητός σου· καὶ ^aκολλῦριον ^bἵνα ἐγχρίσῃ τοὺς ὀφθαλμούς σου, ἵνα βλέπῃς. **19** Ἐγὼ ὅσους ἐὰν φιλῶ, ἐλέγχω καὶ παιδεύω· ^cζηλωσον οὖν καὶ μετανόησον. **20** Ἰδού, ἔστηκα ἐπὶ τὴν θύραν καὶ κρούω· ἐὰν τις ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου, καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν, ^dκαὶ εἰσελεύσομαι πρὸς αὐτόν, καὶ δειπνήσω μετ' αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς μετ' ἐμοῦ. **21** Ὁ νικῶν, δώσω αὐτῷ καθίσαι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου, ὡς καὶ ἐγὼ ἐνίκησα, καὶ ἐκάθισα μετὰ τοῦ πατρός μου ἐν τῷ θρόνῳ αὐτοῦ. **22** Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

4 Μετὰ ταῦτα ^eεἶδον, καὶ ἰδού, θύρα ^fἀνεωγμένη ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἡ φωνὴ ἡ πρώτη ἦν ἥκουσα ὡς σάλπιγγος λαλούσης μετ' ἐμοῦ, ^gλέγων, Ἀνάβα ὦδε, καὶ δείξω σοι ^hαἱ δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα. **2** ^hΚαὶ εὐθέως ἐγενόμην ἐν πνεύματι· καὶ ἰδού, θρόνος ἔκειτο ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ ⁱτὸν θρόνον κατήμενος, **3** ^jὅμοιος ὁράσει λίθῳ ἰάσπιδι καὶ ^kσαρδίῳ· καὶ ἱρις κυκλόθεν τοῦ θρόνου ^lὁμοίως ^mὄρασις σμαραγδίνων. **4** ⁿΚαὶ κυκλόθεν τοῦ θρόνου ^oθρόνοι ^pεἴκοσι τέσσαρες· καὶ ἐπὶ τοὺς θρόνους ^qαὐτοὺς ^rεἴκοσι τέσσαρας πρεσβυτέρους

^a **3:18** κολλῦριον | PCK RP^{mg} SBL TR WH
κολλῦριον | NA κολλ[ο]ριον

^b **3:18** ἵνα ἐγχρίσῃ | ECM[†] RP^{mg} TR
ἐγχρίσον | CT[†] ἐγχρίσαι | PCK ἐγχρίσον
ἐπι

^c **3:19** ζηλωσον | ECM[†] *txt* | CT[†] HF PT
RP^{mg} ζηλευε

^d **3:20** καὶ | ECM[†] *txt* | [NA] | ECM[†] TR WH
om.

^e **4:1** εἶδον | ECM ἰδον

^f **4:1** ἀνεωγμένη | NA SBL TH TR WH
ἠνεωγμένη

^g **4:1** λέγων | PCK RP^{mg} TR λεγουσα

^h **4:2** καὶ | [PT] | CT HF RP^{mg} *om.*

ⁱ **4:2** τον θρονον | PCK RP^{mg} TR του
θρονου

^j **4:3** ὁμοιος | CT καὶ ὁ καθημενος ὁμοιος |
TR καὶ ὁ καθημενος ἦν ὁμοιος

^k **4:3** σαρδιῳ | TR σαρδινῳ

^l **4:3** ὁμοιος | PCK RP^{mg} SCR ὁμοια | CT
RP^{mg} ST ὁμοιος

^m **4:3** ὁρασις σμαραγδινῳ | CT PCK RP^{mg}
TR ὁρασει σμαραγδινῳ

ⁿ **4:4** καὶ | [PT] | HF *om.*

^o **4:4** θρόνοι | ECM[†] *txt* | ECM[†] NA TH
θρονους

^p **4:4** εἴκοσι τέσσαρες | TR εἴκοσι καὶ
τέσσαρες

^q **4:4** τοὺς | ECM[†] *txt* | PCK TR εἶδον τοὺς |
CT[†] *om.*

^r **4:4** εἴκοσι τέσσαρας | TR εἴκοσι καὶ
τέσσαρας

καθημένους, περιβεβλημένους ^aἐν ἱματίοις λευκοῖς, ^bκαὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν στεφάνους χρυσοῦς. ⁵ Καὶ ἐκ τοῦ θρόνου ἐκπορεύονται ἄστραπαὶ καὶ ^cφωναὶ καὶ βρονταί. Καὶ ἐπὶ λαμπάδες πυρὸς καιόμεναι ἐνώπιον τοῦ θρόνου ^dαὐτοῦ, ^eαἱ εἰσὶν ἐπὶ πνεύματα τοῦ θεοῦ. ⁶ καὶ ἐνώπιον τοῦ θρόνου ^fὡς θάλασσα ὑαλίνη, ὁμοία ^gκρυστάλλῳ. Καὶ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ κύκλῳ τοῦ θρόνου ^hτέσσαρα ζῶα γέμοντα ὀφθαλμῶν ἔμπροσθεν καὶ ὀπίσθεν. ⁷ Καὶ τὸ ζῶον τὸ πρῶτον ὅμοιον λέοντι, καὶ τὸ δεύτερον ζῶον ὅμοιον μόσχῳ, καὶ τὸ τρίτον ζῶον ⁱἔχον ^jπρόσωπον ἀνθρώπου, καὶ τὸ τέταρτον ^kζῶον ὅμοιον ἀετῶ ^lπετομένῳ. ⁸ Καὶ ^mτὰ ⁿτέσσαρα ζῶα, ἐν καθ' ^oἐν ^pἔχον ἀνὰ πτέρυγας ἕξ κυκλόθεν, καὶ ἔσωθεν ^qγέμουσιν ὀφθαλμῶν, καὶ ἀνάπαυσιν οὐκ ἔχουσιν ἡμέρας καὶ νυκτός, ^rλέγοντες, ^sἌγιος, ἅγιος, ἅγιος, κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἦν καὶ ὁ ὢν καὶ ὁ ἐρχόμενος. ⁹ Καὶ ὅταν ^tδῶσιν τὰ ζῶα δόξαν καὶ τιμὴν καὶ εὐχαριστίαν τῷ καθημένῳ ἐπὶ ^uτοῦ θρόνου, τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ¹⁰ πεσοῦνται οἱ ^vεἴκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι ἐνώπιον τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ ^wπροσκυνήσουσιν τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, καὶ βαλοῦσιν τοὺς στεφάνους αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ

^a 4:4 ἐν | WH *om.*

^b 4:4 καὶ | TR καὶ ἐσχον

^c 4:5 φωναὶ καὶ βρονταὶ | TR βρονταὶ καὶ φωναὶ

^d 4:5 αὐτοῦ | CT PT TR *om.*

^e 4:5 αἱ εἰσὶν | PT TR αἱ εἰσι(ν) τα | CT α εἰσιν τα

^f 4:6 ὡς | TR *om.*

^g 4:6 κρυστάλλῳ | PCK κρυσταλῶ

^h 4:6 τέσσαρα | WH τέσσερα

ⁱ 4:7 ἐχον | NA SBL TH WH ἐχων

^j 4:7 προσωπον ἀνθρώπου | CT[†] PT το προσωπον ὡς ἀνθρώπου | ECM[†] PCK RP^{ms} TR το προσωπον ὡς ἀνθρώπος

^k 4:7 ζῶον | HF RP^{ms} *om.*

^l 4:7 πετομένῳ | TR πετωμένῳ

^m 4:8 τα | RP^{ms} TR *om.*

ⁿ 4:8 τέσσαρα | WH τέσσερα

^o 4:8 ἐν | TR εαυτο | CT PCK PT RP^{ms} ἐν αὐτῶν

^p 4:8 ἐχον | TR εἶχον | NA SBL TH WH ἐχων

^q 4:8 γεμουσιν | TR γεμοντα

^r 4:8 λεγοντες | PCK TR λεγοντα

^s 4:8 ἅγιος (3x) | HF PCK RP^{ms} ἅγιος (9x)

^t 4:9 δωσιν | ECM[†] δωσωσιν | CT[†] TR δωσουσι(ν)

^u 4:9 του θρονου | NA SBL TH τω θρονω

^v 4:10 εικοσι τέσσαρες | TR εικοσι καὶ τέσσαρες

^w 4:10 προσκυνήσουσιν ... βαλοῦσιν | TR προσκυνουσι(ν) ... βαλλουσι(ν)

θρόνου, λέγοντες, ¹¹ Ἄξιός εἰ, ^a ὁ κύριος καὶ ὁ θεὸς ἡμῶν, ὁ ἅγιος, λαβεῖν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δύναμιν· ὅτι σὺ ἔκτισας ^b πάντα, καὶ διὰ τὸ θέλημά σου ^c ἦσαν καὶ ἐκτίσθησαν.

5 Καὶ εἶδον ἐπὶ τὴν δεξιὰν τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου βιβλίον γεγραμμένον ἔσωθεν καὶ ^d ἔξωθεν, κατεσφραγισμένον σφραγίσιν ἑπτά. ² Καὶ εἶδον ἄγγελον ἰσχυρὸν κηρύσσοντα ^e ἐν φωνῇ μεγάλῃ, Τίς ^f ἄξιός ἐστιν ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, καὶ λῦσαι τὰς σφραγίδας αὐτοῦ; ³ Καὶ οὐδεὶς ^g ἐδύνατο ἐν τῷ οὐρανῷ ^h ἄνω, ⁱ οὔτε ἐπὶ τῆς γῆς, οὔτε ὑποκάτω τῆς γῆς, ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, οὔτε βλέπειν αὐτό. ⁴ Καὶ ^j ἐγὼ ἔκλαιον ^k πολὺ, ὅτι οὐδεὶς ἄξιος εὐρέθη ^l ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, οὔτε βλέπειν αὐτό. ⁵ Καὶ εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγει μοι, Μὴ κλαῖε· ἰδοὺ, ἐνίκησεν ὁ λέων ^m ὁ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα, ἡ ρίζα ⁿ Δαυίδ, ^o ὁ ἀνοίγων τὸ βιβλίον ^p καὶ τὰς ἑπτὰ σφραγίδας αὐτοῦ. ⁶ Καὶ ^q εἶδον ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν τεσσάρων ζώων, καὶ ἐν μέσῳ τῶν πρεσβυτέρων, ἄρνιον ἐστηκὸς ὡς ἐσφαγμένον, ^r ἔχον κέρατα ἑπτὰ καὶ ὀφθαλμοὺς ἑπτὰ, ^s ἃ εἰσιν τὰ ἑπτὰ ^t πνεύματα τοῦ θεοῦ ^v ἀποστελλόμενα εἰς πᾶσαν τὴν γῆν. ⁷ Καὶ ἦλθεν, καὶ ^w εἴληφεν ἐκ τῆς δεξιᾶς τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου. ⁸ Καὶ ὅτε ἔλαβεν τὸ βιβλίον, τὰ ^x τέσσαρα

^a 4:11 ὁ κύριος καὶ ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ ἅγιος |
CT ὁ κύριος καὶ ὁ θεὸς ἡμῶν | PT ὁ
κύριος καὶ θεὸς ἡμῶν | TR κυριε

^b 4:11 πάντα | CT PCK PT RP^{mg} TR τα
πάντα

^c 4:11 ἦσαν | PCK RP^{mg} TR εἰσι(v)

^d 5:1 ἐξωθεν | NA SBL TH TR WH ὀπισθεν

^e 5:2 ἐν | PCK TR om.

^f 5:2 ἄξιός ἐστιν | TR ἐστιν ἄξιός | CT PCK
ἀξιος

^g 5:3 ἐδύνατο | ECM TR ἠδύνατο

^h 5:3 ἄνω | CT PCK PT RP^{mg} TR om.

ⁱ 5:3 οὔτε ... οὔτε ... οὔτε | CT οὐδε ...
οὐδε ... οὔτε | PCK RP^{mg} TR οὐδε ...
οὐδε ... οὐδε

^j 5:4 ἐγὼ | [WH] | ECM NA TH om.

^k 5:4 πολὺ | TR πολλὰ

^l 5:4 ἀνοῖξαι | PCK TR ἀνοῖξαι καὶ
ἀναγνῶναι

^m 5:5 ὁ | TR ὁ ὢν

ⁿ 5:5 δαυιδ | WH δαυειδ | HF TR δαβιδ

^o 5:5 ὁ ἀνοίγων | CT PCK PT RP^{mg} TR
ἀνοῖξαι

^p 5:5 καὶ | TR καὶ λυσαι

^q 5:6 εἶδον | TR εἶδον καὶ ἰδοὺ

^r 5:6 ἔχον | NA SBL TH WH ἔχων

^s 5:6 α | CT TR οἱ

^t 5:6 ἑπτὰ | ECM[†] *lxi* | [NA WH] | ECM[†] om.

^u 5:6 πνεύματα τοῦ θεοῦ | TR τοῦ θεοῦ
πνεύματα

^v 5:6 ἀποστελλόμενα | NA SBL TH WH
ἀπεσταλμένοι | TR τα ἀπεσταλμένα

^w 5:7 εἴληφεν | TR εἴληφε(v) το βιβλίον

^x 5:8 τέσσαρα | WH τέσσερα

ζῶα καὶ οἱ εἴκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι ^aἔπεσον ἐνώπιον τοῦ ἄρνιου, ἔχοντες ἕκαστος ^bκιθάραν, καὶ φιάλας χρυσᾶς γεμούσας θυμιαμάτων, αἵ εἰσιν ^cπροσευχαὶ τῶν ἁγίων. ⁹ Καὶ ἄδουσιν ᾠδὴν καινὴν, λέγοντες, Ἄξιος εἶ λαβεῖν τὸ βιβλίον, καὶ ἀνοῖξαι τὰς σφραγίδας αὐτοῦ· ὅτι ἐσφάγης, καὶ ἡγόρασας τῷ θεῷ ^dἡμᾶς ἐν τῷ αἵματί σου ἐκ πάσης φυλῆς καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ ἔθνους, ¹⁰ καὶ ἐποίησας ^eαὐτοὺς τῷ θεῷ ἡμῶν ^fβασилεῖς καὶ ἱερεῖς, καὶ ^gβασιλεύουσιν ἐπὶ τῆς γῆς. ¹¹ Καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα ^hὡς φωνὴν ἀγγέλων πολλῶν ⁱκύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν ζώων καὶ τῶν πρεσβυτέρων· ^jκαὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μυριάδες μυριάδων, καὶ χιλιάδες χιλιάδων, ¹² λέγοντες φωνῇ μεγάλῃ, Ἄξιόν ἐστιν τὸ ἄρνιον τὸ ἐσφαγμένον λαβεῖν τὴν δύναμιν καὶ ^kτὸν πλοῦτον καὶ σοφίαν καὶ ἰσχὺν καὶ τιμὴν καὶ δόξαν καὶ εὐλογίαν. ¹³ Καὶ πᾶν κτίσμα ^lὃ ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ^mἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὑποκάτω τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης ⁿἐστίν, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς, ^oπάντας ἤκουσα λέγοντας, Τῷ καθημένῳ ἐπὶ ^pτοῦ θρόνου καὶ τῷ ἄρνιῳ ἡ εὐλογία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ^qἈμήν. ¹⁴ Καὶ τὰ ^rτέσσαρα ζῶα ^sλέγοντα τὸ Ἀμήν. Καὶ οἱ ^tπρεσβύτεροι ^uἔπεσον, καὶ ^vπροσεκύνησαν.

^a 5:8 επεσον | CT PT επεσαν

^b 5:8 κιθαραν | PCK RP^{mg} TR κιθαρας

^c 5:8 προσευχαι | CT PCK PT RP^{mg} TR αι προσευχαι

^d 5:9 ημας | NA SBL WH om.

^e 5:10 αυτους | TR ημας

^f 5:10 βασιλεις | ECM[†] txt | CT[†] βασιλειαν

^g 5:10 βασιλευουσιν | RP^{mg} SBL WH βασιλευουσιν | TR βασιλευομεν

^h 5:11 ως | ECM[†] txt | [PT] | CT[†] TR om.

ⁱ 5:11 κυκλω | TR κυκλοθεν

^j 5:11 και ην ο αριθμος αυτων μυριαδες μυριαδων | ST om.

^k 5:12 τον | [PT] | CT PCK RP^{mg} TR om.

^l 5:13 ο | PCK RP^{mg} TR ο εστιν

^m 5:13 επι της γης | TR εν τη γη

ⁿ 5:13 εστιν | ECM[†] txt | [WH] | ECM[†] PCK RP^{mg} TR α εστι(v) | NA SBL om.

^o 5:13 παντας | ECM[†] txt | CT[†] PT TR παντα

^p 5:13 του θρονου | ECM[†] txt | ECM[†] HF NA SBL TH τω θρονω

^q 5:13 αμην | CT PT TR om.

^r 5:14 τεσσαρα | WH τεσσερα

^s 5:14 λεγοντα το | RP^{mg} ελεγον το | CT PT TR ελεγον

^t 5:14 πρεσβυτεροι | TR εικοσιτεσσαρες πρεσβυτεροι

^u 5:14 επεσον | CT PT TR επεσαν

^v 5:14 προσεκυνησαν | TR προσεκυνησαν ζωντι εις τους αιωνας των αιωνων

6 Καὶ εἶδον ^aὅτι ἤνοιξεν τὸ ἄρνιον μίαν ἐκ τῶν ^bἑπτὰ σφραγίδων, καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἐκ τῶν τεσσάρων ζώων λέγοντος, ὡς ^cφωνὴ βροντῆς, Ἔρχου καὶ ^dἴδε. **2** Καὶ ἰδοὺ, ἵππος λευκός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' ^eαὐτὸν ἔχων τόξον· καὶ ἐδόθη αὐτῷ στέφανος, καὶ ἐξῆλθεν νικῶν, καὶ ἵνα νικήσῃ.

3 Καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν ^fδευτέραν σφραγίδα, ἤκουσα τοῦ δευτέρου ζώου λέγοντος, ^gἜρχου. **4** Καὶ ἐξῆλθεν ἄλλος ἵππος ^hπυρός· καὶ τῷ καθημένῳ ἐπ' ⁱαὐτὸν ἐδόθη ^jαὐτῷ λαβεῖν τὴν εἰρήνην ^kἐκ τῆς γῆς, ^lἵνα ἀλλήλους ^mσφάζωσιν· καὶ ἐδόθη αὐτῷ μάχαιρα μεγάλη.

5 Καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν ⁿσφραγίδα τὴν τρίτην, ἤκουσα τοῦ τρίτου ζώου λέγοντος, Ἔρχου καὶ ^oἴδε. Καὶ ἰδοὺ, ἵππος μέλας, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' ^pαὐτὸν ἔχων ζυγὸν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. **6** Καὶ ἤκουσα ^qφωνὴν ἐν μέσῳ τῶν τεσσάρων ζώων λέγουσαν, Χοῖνιξ σίτου δηναρίου, καὶ τρεῖς χοίνικες ^rκριθῆς δηναρίου· καὶ τὸ ἔλαιον καὶ τὸν οἶνον μὴ ἀδικήσῃς.

7 Καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν σφραγίδα τὴν τετάρτην, ^sἤκουσα τοῦ τετάρτου ζώου ^tλέγοντος, Ἔρχου καὶ ^uἴδε. **8** Καὶ ἰδοὺ, ἵππος χλωρός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπάνω ^vαὐτοῦ, ὄνομα αὐτῷ

^a 6:1 οτι | CT TR οτε

^b 6:1 επτα | TR om.

^c 6:1 φωνη | TR φωνης

^d 6:1 ιδε | CT PCK PT RP^{mg} ειδον | TR βλεπε
και ειδον

^e 6:2 αυτον | TR αυτω

^f 6:3 δευτεραν σφραγίδα | CT PT
σφραγίδα την δευτεραν

^g 6:3 ερχου | TR ερχου και βλεπε

^h 6:4 πυρος | CT PCK PT RP^{mg} TR πυρρος

ⁱ 6:4 αυτον | TR αυτω

^j 6:4 αυτω | [WH]

^k 6:4 εκ | [WH] | TR απο

^l 6:4 ινα | CT PT TR και ινα

^m 6:4 σφαζωσιν | NA SBL TH WH

σφαζουσιν

ⁿ 6:5 σφραγίδα την τριτην | TR τριτην

σφραγίδα

^o 6:5 ιδε | CT PCK PT RP^{mg} ειδον | TR βλεπε
και ειδον

^p 6:5 αυτον | TR αυτω

^q 6:6 φωνην | CT ως φωνην | PT [ως]
φωνην

^r 6:6 κριθης | CT κριθων

^s 6:7 ηκουσα | ECM[†] ια | CT[†] PCK TR
ηκουσα φωνην | PT ηκουσα [φωνην]

^t 6:7 λεγοντος | TR λεγουσαν

^u 6:7 ιδε | ECM ιδον | NA PCK PT RP^{mg} SBL
TH WH ειδον | TR βλεπε και ειδον

^v 6:8 αυτου | ECM[†] ια | [WH] | ECM[†] om.

^aὁ Θάνατος, καὶ ὁ Ἄδης ^bἠκολούθει αὐτῷ. Καὶ ἐδόθη ^cαὐτῷ ἐξουσία ^dἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς γῆς ἀποκτείνει ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ, καὶ ὑπὸ τῶν θηρίων τῆς γῆς.

⁹ Καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν πέμπτην σφραγίδα, εἶδον ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου τὰς ψυχὰς ^eτῶν ἐσφαγμένων διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν ^fτοῦ ἀρνίου ἦν εἶχον, ¹⁰ καὶ ^gἔκραξαν ^hφωνῇ μεγάλῃ, λέγοντες, Ὡς πότε, ὁ δεσπότης, ὁ ἅγιος καὶ ἁληθινός, οὐ κρίνεις καὶ ἐκδικεῖς τὸ αἷμα ἡμῶν ⁱἐκ τῶν κατοικούντων ἐπὶ τῆς γῆς; ¹¹ Καὶ ^kἐδόθη αὐτοῖς ἑκάστω ^lστολὴ λευκή, καὶ ἔρρέθη αὐτοῖς ἵνα ^mἀναπαύσωνται ⁿἔτι χρόνον, ^oἕως ^pπληρώσωσιν καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν ^qκαὶ οἱ μέλλοντες ^rἀποκτενεσθαι ὡς καὶ αὐτοί.

¹² Καὶ εἶδον ^sὅτε ἤνοιξεν τὴν σφραγίδα τὴν ἕκτην, ^tκαὶ σεισμός μέγας ἐγένετο, καὶ ὁ ἥλιος ^uμέλας ἐγένετο ὡς σάκκος τρίχινος, καὶ ἡ σελήνη ^vὅλη ἐγένετο ὡς αἷμα, ¹³ καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ^wἔπεσον εἰς τὴν γῆν, ὡς συκὴ ^xβαλοῦσα τοὺς ὀλύνθους αὐτῆς, ὑπὸ ^yἀνέμου μεγάλου σειομένη. ¹⁴ Καὶ

^a 6:8 ο | [NA WH] | PCK *om.*

^b 6:8 ἠκολούθει αὐτῷ | CT PT RP^{mg}

ἠκολούθει μετ' αὐτοῦ | PCK TR

ἀκολουθεῖ μετ' αὐτοῦ

^c 6:8 αὐτῷ | CT TR αὐτοῖς

^d 6:8 ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς γῆς ἀποκτείνεται |

TR ἀποκτείνεται ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς γῆς

^e 6:9 τῶν | CT[†] *txt* | ECM[†] PCK RP^{mg} τῶν

ἀνθρώπων τῶν

^f 6:9 τοῦ ἀρνίου | CT TR *om.*

^g 6:10 ἐκραζαν | CT[†] *txt* | ECM[†] RP^{mg} TR

ἐκραζον

^h 6:10 φωνῇ μεγάλῃ | HF RP^{mg} φωνῇ

μεγαλῇ

ⁱ 6:10 ἀληθινός | PT TR ο ἀληθινός

^j 6:10 ἐκ | TR ἀπο

^k 6:11 ἐδόθη αὐτοῖς ἑκάστῳ | PT ἐδόθη

αὐτοῖς [ἐκάστῳ] | HF RP^{mg} ἐδόθη

αὐτοῖς | TR ἐδόθησαν ἑκάστῳ

^l 6:11 στολὴ λευκὴ | TR στολαὶ λευκαὶ

^m 6:11 ἀναπαύσωνται | NA SBL TH WH

ἀναπαύσονται

ⁿ 6:11 ἐτι χρόνον | CT[†] TR ἐτι χρόνον

μικρον | PT ἐτι χρόνον [μικρον] | ECM[†]

χρόνον ἐτι μικρον

^o 6:11 εἰς | PCK RP^{mg} TR εἰς οὐ

^p 6:11 πληρώσωσιν | NA SBL WH

πληρωθῶσιν | TR πληρῶσονται

^q 6:11 καὶ | CT PCK PT RP^{mg} TR *om.*

^r 6:11 ἀποκτενεσθαι | CT PT

ἀποκτενεσθαι | TR ἀποκτενεσθαι

^s 6:12 οτε | PCK καὶ οτε

^t 6:12 καὶ | TR καὶ ἰδοὺ

^u 6:12 μέλας ἐγένετο | CT TR ἐγένετο

μέλας

^v 6:12 ὅλη | PCK RP^{mg} TR *om.*

^w 6:13 ἐπεσον | CT PT TR ἐπεσαν

^x 6:13 βαλοῦσα | PT βαλλοῦσα | CT PCK

RP^{mg} TR βαλλεῖ

^y 6:13 ἀνεμου μεγάλου | PCK TR μεγάλου

ἀνεμου

^aὁ οὐρανὸς ἀπεχωρίσθη ὡς βιβλίον ^bἐλίσσόμενον, καὶ πᾶν ὄρος καὶ νῆσος ἐκ τῶν τόπων αὐτῶν ἐκινήθησαν. ¹⁵ Καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ μεγιστᾶνες, καὶ οἱ ^cχιλίαρχοι, καὶ οἱ πλούσιοι, καὶ οἱ ^dἰσχυροί, καὶ πᾶς δοῦλος ^eκαὶ ἐλεύθερος, ἔκρυψαν ἑαυτοὺς εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς πέτρας τῶν ὀρέων, ¹⁶ καὶ λέγουσιν τοῖς ὄρεσιν καὶ ταῖς πέτραις, ^fΠέσετε ἐφ' ἡμᾶς, καὶ κρύψατε ἡμᾶς ἀπὸ προσώπου τοῦ καθημένου ἐπὶ ^gτοῦ θρόνου, καὶ ἀπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ ἀρνίου. ¹⁷ ὅτι ἦλθεν ἡ ἡμέρα ἡ μεγάλη τῆς ὀργῆς ^hαὐτοῦ, καὶ τίς δύναται σταθῆναι;

7 ⁱΚαὶ μετὰ ^jτοῦτο εἶδον τέσσαρας ἀγγέλους ἐστῶτας ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς γῆς, κρατοῦντας τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τῆς γῆς, ἵνα μὴ πνέῃ ἄνεμος ἐπὶ τῆς γῆς, μήτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης, μήτε ἐπὶ ^kτι δένδρον. ² Καὶ εἶδον ἄλλον ἀγγελον ^lἀναβαίνοντα ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου, ἔχοντα σφραγίδα θεοῦ ζῶντος· καὶ ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ τοῖς τέσσαρσιν ἀγγέλοις, οἷς ἐδόθη αὐτοῖς ἀδικῆσαι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, ³ λέγων, Μὴ ἀδικήσητε τὴν γῆν, μήτε τὴν θάλασσαν, μήτε τὰ δένδρα, ἄχρι ^mοῦ ⁿσφραγίσωμεν τοὺς δούλους τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. ⁴ Καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐσφραγισμένων, ^oἑκατὸν καὶ τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες, ^pἐσφραγισμένων ἐκ πάσης φυλῆς υἱῶν Ἰσραήλ.

^a 6:14 ο | TR om.

^b 6:14 ἐλίσσομενον | HF RP^{mg}

ἐλίσσομενος | TR εἰλίσσομενον

^c 6:15 χιλίαρχοι καὶ οἱ πλούσιοι | TR

πλούσιοι καὶ οἱ χιλίαρχοι

^d 6:15 ἰσχυροί | TR δυνατοί

^e 6:15 καὶ | PCK RP^{mg} TR καὶ πας

^f 6:16 πέσετε | PT WH πεσατε

^g 6:16 τοῦ θρόνου | HF RP^{mg} τῷ θρόνῳ

^h 6:17 αὐτοῦ | NA SBL TH WH αὐτῶν

ⁱ 7:1 καὶ | NA SBL TH WH om.

^j 7:1 τοῦτο | TR ταῦτα

^k 7:1 τι | ECM[†] txt | CT[†] PCK PT RP^{mg} TR παν

^l 7:2 ἀναβαίνοντα | ST ἀναβαττα

^m 7:3 ου | CT om.

ⁿ 7:3 σφραγίσωμεν | ST σφραγιζόμεν

^o 7:4 ἑκατὸν καὶ τεσσαράκοντα

τέσσαρες | PT ἑκατὸν τεσσαράκοντα

τέσσαρες | NA SBL TH WH ἑκατὸν

τεσσερακοντα τέσσαρες | ECM TR ρμδ'

^p 7:4 ἐσφραγισμένων | CT PCK PT RP^{mg} TR ἐσφραγισμενοί

5 Ἐκ φυλῆς Ἰούδα, δώδεκα χιλιάδες ^aἐσφραγισμένοι·

ἐκ φυλῆς ^bῬουβίμ, δώδεκα ^cχιλιάδες·

ἐκ φυλῆς Γάδ, δώδεκα ^cχιλιάδες·

6 ἐκ φυλῆς Ἀσήρ, δώδεκα ^cχιλιάδες·

ἐκ φυλῆς ^dΝεφθαλείμ, δώδεκα ^cχιλιάδες·

ἐκ φυλῆς Μανασσή, δώδεκα ^cχιλιάδες·

7 ἐκ φυλῆς Συμεών, δώδεκα ^cχιλιάδες·

ἐκ φυλῆς ^eΛευί, δώδεκα ^cχιλιάδες·

ἐκ φυλῆς ^fἸσαχάρ, δώδεκα ^cχιλιάδες·

8 ἐκ φυλῆς Ζαβουλών, δώδεκα ^cχιλιάδες·

ἐκ φυλῆς Ἰωσήφ, δώδεκα ^cχιλιάδες·

ἐκ φυλῆς ^gΒενιαμίν, δώδεκα χιλιάδες ^hἐσφραγισμένοι.

9 Μετὰ ταῦτα ⁱεἶδον, καὶ ἰδοὺ, ὄχλος πολὺς, ὃν ^jἀριθμήσαι οὐδεὶς ^kἐδύνατο, ἐκ παντὸς ἔθνους καὶ φυλῶν καὶ λαῶν καὶ γλωσσῶν, ^lἐστῶτας ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τοῦ ἄρνιου, ^mπεριβεβλημένους στολὰς λευκάς, καὶ ⁿφοίνικας ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν. ¹⁰ καὶ ^oκράζουσιν φωνῇ μεγάλῃ, λέγοντες, Ἡ σωτηρία ^pτῷ θεῷ ἡμῶν τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῷ θρόνῳ, καὶ τῷ ἄρνιϊ. ¹¹ Καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι ^qεἰστήκεισαν κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν τεσσάρων ζώων, καὶ ^rἔπεσον ἐνώπιον τοῦ ^sθρόνου ἐπὶ ^tτὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ

^a 7:5 ἐσφραγισμεναι | CT PCK PT RP^{mg} TR
ἐσφραγισμενοι

^b 7:5 ρουβιμ | CT PT TR ρουβην

^c 7:5–8 χιλιαδες | TR χιλιαδες
ἐσφραγισμενοι

^d 7:6 νεφθαλειμ | CT νεφθαλιμ

^e 7:7 λευι | WH λευει

^f 7:7 ισαχαρ | NA PT SBL TH WH ισσαχαρ

^g 7:8 βενιαμιν | TH WH βενιαμειν

^h 7:8 ἐσφραγισμεναι | CT PCK PT RP^{mg} TR
ἐσφραγισμενοι

ⁱ 7:9 ειδον | ECM ιδον

^j 7:9 αριθμησαι | CT PT TR αριθμησαι
αυτον

^k 7:9 εδυνατο | RP^{mg} TR ηδυνατο

^l 7:9 εστωτας | ECM[†] lxi | CT[†] PCK RP^{mg} TR

εστωτες

^m 7:9 περιβεβλημενους | ECM[†] lxi | ECM[†]
PCK RP^{mg} TR περιβεβλημενοι

ⁿ 7:9 φοινικας | CT PT TR φοινικες

^o 7:10 κραζουσιν | TR κραζοντες

^p 7:10 τω θεω ημων τω καθημενω επι
τω θρονω | PT SCR τω θεω ημων τω
καθημενω επι του θρονου | ST τω
καθημενω επι του θρονου του θεου
ημων

^q 7:11 εισητηκεισαν | TH WH ιστηκεισαν |
TR εστηκεσαν

^r 7:11 επεσον | CT PT επεσαν

^s 7:11 θρονου | HF RP^{mg} θρονου αυτου

^t 7:11 τα προσωπα | TR προσωπων

προσεκύνησαν τῷ θεῷ, ¹² λέγοντες, Ἀμήν· ἡ εὐλογία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ σοφία καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἰσχὺς τῷ θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ^a Ἀμήν.

¹³ Καὶ ἀπεκρίθη εἰς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων, λέγων μοι, Οὗτοι οἱ περιβεβλημένοι τὰς στολὰς τὰς λευκάς, τίνες εἰσίν, καὶ πόθεν ἦλθον; ¹⁴ Καὶ ^bεἶπον αὐτῷ, Κύριε ^cμου, σὺ οἶδας. Καὶ εἶπέν μοι, Οὗτοί εἰσιν οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης, καὶ ἔπλυναν τὰς στολὰς αὐτῶν, καὶ ^dἐλεύκαναν ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἁρνίου. ¹⁵ Διὰ τοῦτό εἰσιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ, καὶ λατρεύουσιν αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ· καὶ ὁ καθήμενος ἐπὶ ^eτῷ θρόνῳ σκηνώσει ἐπ' αὐτούς. ¹⁶ Οὐ πεινάσουσιν ἔτι, οὐδὲ διψήσουσιν ἔτι, ^fοὐδ' οὐ μὴ πέσει ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἥλιος, οὐδὲ πᾶν καῦμα· ¹⁷ ὅτι τὸ ἁρνίον τὸ ἀνά μέσον τοῦ θρόνου ^gποιμαίνει αὐτούς, καὶ ^hὁδηγεῖ αὐτοὺς ἐπὶ ἰζωῆς πηγᾶς ὕδατων, καὶ ἐξαλείψει ὁ θεὸς πᾶν δάκρυον ⁱἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

8 Καὶ ^kὅτε ἤνοιξεν τὴν σφραγίδα τὴν ἑβδόμην, ἐγένετο σιγὴ ἐν τῷ οὐρανῷ ὡς ^lἡμιώριον. ² Καὶ ^mεἶδον τοὺς ἑπτὰ ἁγγέλους οἱ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἐστήκασιν, καὶ ἐδόθησαν αὐτοῖς ἑπτὰ σάλπιγγες.

³ Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἦλθεν, καὶ ἐστάθη ἐπὶ ⁿτοῦ θυσιαστηρίου, ἔχων λιβανωτὸν χρυσοῦν· καὶ ἐδόθη αὐτῷ θυμιάματα πολλὰ, ἵνα ^oδώσῃ ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων πάντων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν τὸ ἐνώπιον τοῦ θρόνου. ⁴ Καὶ

^a 7:12 αμην | [WH]

^b 7:14 ειπον | CT PT TR ειρηκα

^c 7:14 μου | TR om.

^d 7:14 ελευκαναν | CT PCK PT RP^{mg} SCR
ελευκαναν αυτας | ST ελευκαναν στολας
αυτων

^e 7:15 τω θρονω | ECM[†] txt | CT[†] PT RP^{mg}
TR του θρονου

^f 7:16 ουδ ου | CT TR ουδε

^g 7:17 ποιμαίνει | CT RP^{mg} TR ποιμανει

^h 7:17 οδηγει | CT PT RP^{mg} TR οδηγησει

ⁱ 7:17 ζωης | TR ζωσας

^j 7:17 εκ | TR απο

^k 8:1 οτε | NA SBL TH WH οταν

^l 8:1 ημιωριον | TH WH ημιωρον

^m 8:2 ειδον | ECM ιδον

ⁿ 8:3 του θυσιαστηριου | CT[†] txt | ECM[†] TR
το θυσιαστηριον

^o 8:3 δωση | ECM[†] txt | CT[†] HF PCK PT

RP^{mg} δωσει

ἀνέβη ὁ καπνὸς τῶν θυμιαμάτων ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων ἐκ χειρὸς τοῦ ἁγγέλου ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. ⁵ Καὶ εἴληφεν ὁ ἅγγελος ^aτὸν λιβανωτόν, καὶ ἐγέμισεν αὐτὸν ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐγένοντο ^bβρονταὶ καὶ φωναὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ σεισμός.

⁶ Καὶ οἱ ἑπτὰ ἅγγελοι ^cοἱ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας ἡτοίμασαν ^dἐαυτοὺς ἵνα σαλπίσωσιν.

⁷ Καὶ ὁ ^eπρῶτος ἐσάλπισεν, καὶ ἐγένετο χάλαζα καὶ πῦρ ^fμεμιγμένα ^gἐν αἵματι, καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν· ^hκαὶ τὸ τρίτον τῆς γῆς κατεκάη, καὶ τὸ τρίτον τῶν δένδρων κατεκάη, καὶ πᾶς χόρτος χλωρὸς κατεκάη.

⁸ Καὶ ὁ δεύτερος ἅγγελος ἐσάλπισεν, καὶ ὡς ὅρος μέγα ⁱκαιόμενον ἐβλήθη εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ἐγένετο τὸ τρίτον τῆς θαλάσσης αἷμα· ⁹ καὶ ἀπέθανεν τὸ τρίτον τῶν κτισμάτων ^jἐν τῇ θαλάσῃ, τὰ ἔχοντα ψυχάς, καὶ τὸ τρίτον τῶν πλοίων ^kδιεφθάρη.

¹⁰ Καὶ ὁ τρίτος ἅγγελος ἐσάλπισεν, καὶ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀστὴρ μέγας καιόμενος ὡς λαμπάς, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ τρίτον τῶν ποταμῶν, καὶ ἐπὶ τὰς πηγὰς ^lτῶν ὑδάτων. ¹¹ Καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀστέρος λέγεται ^mὁ Ἄψινθος· καὶ ⁿἐγένετο τὸ τρίτον ^oτῶν ὑδάτων εἰς ἄψινθον, καὶ πολλοὶ ^pτῶν ἀνθρώπων ἀπέθανον ἐκ τῶν ὑδάτων, ὅτι ἐπικράνθησαν.

¹² Καὶ ὁ τέταρτος ἅγγελος ἐσάλπισεν, καὶ ἐπλήγη τὸ τρίτον τοῦ ἡλίου καὶ τὸ τρίτον τῆς σελήνης καὶ τὸ τρίτον τῶν

^a 8:5 τον ... αυτον | TR το ... αυτο

^b 8:5 βρονται και φωναί | PCK RP^{ms} TR φωναί και βρονται

^c 8:6 οἱ | ST om.

^d 8:6 εαυτους | NA TH αυτους | SBL WH αὐτούς

^e 8:7 πρωτος | TR πρωτος αγγελος

^f 8:7 μεμιγμενα | CT[†] Lx[†] | ECM[†] μεμιγμενον

^g 8:7 εν | TR om.

^h 8:7 και το τριτον της γης κατεκαη |

TR om.

ⁱ 8:8 καιομενον | CT TR πυρι καιομενον | PT [πυρι] καιομενον

^j 8:9 εν | CT PT TR των εν

^k 8:9 διεφθαρη | CT PCK διεφθαρησαν

^l 8:10 των | TR om.

^m 8:11 ο | TR om.

ⁿ 8:11 εγενετο | TR γινεται

^o 8:11 των υδατων | ST om.

^p 8:11 των | TR om.

ἀστέρων, ἵνα σκοτισθῇ τὸ τρίτον αὐτῶν, καὶ ^aτὸ τρίτον αὐτῆς μὴ φάνη ἡ ἡμέρα, καὶ ἡ νύξ ὁμοίως.

¹³ Καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα ἑνὸς ^bἀετοῦ πετομένου ἐν μεσουρανήματι, λέγοντος φωνῇ ^cμεγάλῃ, Οὐαί, οὐαί, οὐαί ^dτοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκ τῶν λοιπῶν φωνῶν τῆς σάλπιγγος τῶν τριῶν ἀγγέλων τῶν μελλόντων σαλπίζειν.

9 Καὶ ὁ πέμπτος ἄγγελος ἐσάλπισεν, καὶ εἶδον ἀστέρα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεπτωκότα εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἡ κλεῖς τοῦ φρέατος τῆς ἀβύσσου. ² Καὶ ἤνοιξεν τὸ φρέαρ τῆς ἀβύσσου, καὶ ἀνέβη καπνὸς ἐκ τοῦ φρέατος ὡς καπνὸς καμίνου ^fκαιομένης, καὶ ^gἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἄρ ἑκ τοῦ καπνοῦ τοῦ φρέατος. ³ Καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ ἐξῆλθον ἀκρίδες εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἐξουσία, ὡς ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ σκορπίοι τῆς γῆς. ⁴ Καὶ ἐρρέθη αὐταῖς ἵνα μὴ ^hἀδικήσωσιν τὸν χόρτον τῆς γῆς, οὐδὲ πᾶν χλωρόν, οὐδὲ πᾶν δένδρον, εἰ μὴ τοὺς ⁱἀνθρώπους οἵτινες οὐκ ἔχουσιν τὴν σφραγίδα τοῦ θεοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων ^jαὐτῶν. ⁵ Καὶ ἐδόθη ^kαὐταῖς ἵνα μὴ ἀποκτείνωσιν αὐτούς, ἀλλ' ἵνα ^lβασανισθῶσιν μῆνας πέντε· καὶ ὁ βασανισμὸς αὐτῶν ὡς βασανισμὸς σκορπίου, ὅταν ^mπαίσι ἄνθρωπον. ⁶ Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ⁿζητήσουσιν οἱ ἄνθρωποι τὸν θάνατον, καὶ ^oοὐ μὴ ^pεὐρήσουσιν αὐτόν· καὶ ἐπιθυμήσουσιν ἀποθανεῖν, καὶ

^a 8:12 το τρίτον αυτης μη φανη η ημερα |
CT η ημερα μη φανη το τρίτον αυτης |
PCK RP^{ms} TR η ημερα μη φανη το τρίτον αυτης

^b 8:13 αετου πετομενου | TR αγγελου πετωμενου

^c 8:13 μεγαλη | PCK μεγαλη τρις

^d 8:13 τοις κατοικοουσιν | ECM[†] txt | CT[†] HF PT RP^{ms} τους κατοικουντας

^e 9:2 και ηνοιξεν το φρεαρ της αβυσσου | [PT] | RP^{ms} om.

^f 9:2 καιομενης | CT TR μεγαλης

^g 9:2 εσκοτισθη | NA SBL TH WH

εσκοτωθη

^h 9:4 αδικησωσιν | NA SBL WH

αδικησουσιν

ⁱ 9:4 ανθρωπους | PCK TR ανθρωπους μονους

^j 9:4 αυτων | ECM[†] txt | CT[†] om.

^k 9:5 αυταις | NA SBL TH αυτοις

^l 9:5 βασανισθωσιν | CT βασανισθησονται

^m 9:5 παιση | PCK πληξη

ⁿ 9:6 ζητησουσιν | PCK ζητουσιν

^o 9:6 ου μη | TR ουχ

^p 9:6 ευρησουσιν | CT[†] txt | ECM[†] ευρωσιν

^aφεύζεται ^bἀπ' αὐτῶν ὁ θάνατος. ⁷ Καὶ τὰ ὁμοιώματα τῶν ἀκρίδων ὅμοια ἵπποις ἡτοιμασμένοις εἰς πόλεμον, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ὡς στέφανοι ^cχρυσοῖ, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὡς πρόσωπα ἀνθρώπων. ⁸ Καὶ ^dεἶχον τρίχας ὡς τρίχας γυναικῶν, καὶ οἱ ὀδόντες αὐτῶν ὡς λεόντων ἦσαν. ⁹ Καὶ ^eεἶχον θώρακας ὡς θώρακας σιδηροῦς, καὶ ἡ φωνὴ τῶν πτερύγων αὐτῶν ὡς φωνὴ ἀρμάτων ἵππων πολλῶν τρεχόντων εἰς πόλεμον. ¹⁰ Καὶ ἔχουσιν οὐρὰς ὁμοίας σκορπίοις, καὶ κέντρα. ^fΚαὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν ^gἐξουσίαν ἔχουσιν τοῦ ἀδικῆσαι τοὺς ἀνθρώπους μῆνας πέντε. ¹¹ ^hἘχουσαι βασιλέα ἐπ' αὐτῶν ⁱἄγγελον τῆς ἀβύσσου· ὄνομα αὐτῷ Ἑβραϊστὶ ^jἈββαδὼν, ^kἐν δὲ τῇ Ἑλληνικῇ ὄνομα ἔχει Ἀπολλύων. ¹² Ἡ οὐαὶ ἡ μία ἀπῆλθεν· ἰδοὺ, ^lἔρχεται ἔτι δύο οὐαὶ μετὰ ταῦτα.

¹³ Καὶ ὁ ἕκτος ἄγγελος ἐσάλπισεν, καὶ ἤκουσα φωνὴν μίαν ἐκ τῶν ^mτεσσάρων κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ χρυσοῦ τοῦ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, ¹⁴ ⁿλέγουσαν τῷ ἕκτῳ ἀγγέλῳ ^oὃ ἔχων τὴν σάλπιγγα, Λῦσον τοὺς τέσσαρας ἀγγέλους τοὺς δεδεμένους ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ μεγάλῳ Εὐφράτῃ. ¹⁵ Καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσσαρες ἄγγελοι οἱ ἡτοιμασμένοι εἰς τὴν ὥραν καὶ ^pεἰς τὴν ἡμέραν καὶ μῆνα καὶ ἐνιαυτόν, ἵνα ἀποκτείνωσιν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων. ¹⁶ Καὶ ὁ ἀριθμὸς ^qτῶν στρατευμάτων

^a 9:6 φεύζεται | CT φευγει

^b 9:6 απ αυτων ο θανατος | CT TR ο θανατος απ αυτων

^c 9:7 χρυσοι | CT TR ομοιοι χρυσω | PT ομοιοι χρυσιω

^d 9:8 ειχον | TH WH ειχαν

^e 9:9 ειχον | WH ειχαν

^f 9:10 και | TR ην | RP^{ms} om.

^g 9:10 εξουσιαν εχουσιν του | PT εξουσιαν [εχουσι] του | CT RP^{ms} η εξουσια αυτων | TR και η εξουσια αυτων

^h 9:11 εχουσαι βασιλεια επ αυτων | PT εχουσι βασιλεια επ αυτων | CT εχουσιν επ αυτων βασιλεια | SCR και εχουσιν επ αυτων βασιλεια | ST και εχουσιν επ

αυτων βασιλεια

ⁱ 9:11 αγγελον | CT TR τον αγγελον | PT [τον] αγγελον

^j 9:11 αββαδων | PCK αββαδδων | CT PT TR αβαδδων

^k 9:11 εν δε | CT TR και εν

^l 9:12 ερχεται | PT TR ερχονται

^m 9:13 τεσσαρων | [NA] | SBL TH WH om.

ⁿ 9:14 λεγουσαν | NA SBL TH WH λεγοντα | HF PT RP^{ms} λεγοντος

^o 9:14 ο εχων | TR ος ειχε

^p 9:15 εις την | PT [εις] την | PCK RP^{ms} την | CT TR om.

^q 9:16 των | TR om.

τοῦ ^aἵππου ^bμυριάδες μυριάδων· ^cἤκουσα τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν.
 17 ^dΚαὶ οὕτως εἶδον τοὺς ἵππους ἐν τῇ ὁράσει, καὶ τοὺς καθιμένους ἐπ’ αὐτῶν, ἔχοντας θώρακας πυρίνους καὶ ὑακινθίνους καὶ θειώδεις· καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν ἵππων ὡς κεφαλὰι λεόντων, καὶ ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν ἐκπορεύεται πῦρ καὶ καπνὸς καὶ θεῖον. 18 ^eἈπὸ τῶν τριῶν πληγῶν τούτων ἀπεκτάνθησαν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων, ^fἀπὸ τοῦ πυρὸς καὶ ^gτοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ θείου τοῦ ἐκπορευομένου ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν. 19 ^hἩ γὰρ ἐξουσία τῶν ἵππων ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἐστίν, ⁱκαὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν· αἱ γὰρ οὐραὶ αὐτῶν ὅμοιαι ἰῶφρων, ἔχουσαι κεφαλὰς, καὶ ἐν αὐταῖς ἀδικοῦσιν. 20 Καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, οἳ οὐκ ἀπεκτάνθησαν ἐν ταῖς πληγαῖς ταύταις, ^kοὐ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν, ἵνα μὴ ^lπροσκυνήσωσιν τὰ δαιμόνια, καὶ ^mτὰ εἰδῶλα τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ ⁿκαὶ τὰ χαλκᾶ καὶ τὰ λίθινα καὶ τὰ ξύλινα, ἃ οὔτε βλέπειν ^oδύναται, οὔτε ἀκούειν, οὔτε περιπατεῖν· 21 καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν φόνων αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῶν ^pφαρμακειῶν αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῆς πορνείας αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῶν κλεμμάτων αὐτῶν.

10 Καὶ εἶδον ^qἄγγελον ἰσχυρὸν καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, περιβεβλημένον νεφέλῃν, καὶ ^rἡ ἴρις ἐπὶ

^a 9:16 ἵππου | CT RP^{mg} TR ἵππικου

^b 9:16 μυριάδες | TR δυο μυριάδες | PT [δυο] μυριάδες | CT διςμυριάδες

^c 9:16 ἤκουσα | TR καὶ ἤκουσα

^d 9:17 καὶ | [PT]

^e 9:18 ἀπο τῶν τριῶν πληγῶν | TR ὑπο τῶν τριῶν

^f 9:18 ἀπο | CT PCK PT RP^{mg} TR ἐκ

^g 9:18 τοῦ καπνοῦ καὶ | TR ἐκ τοῦ καπνοῦ καὶ ἐκ

^h 9:19 ἡ γὰρ ἐξουσία τῶν ἵππων ... ἐστίν | SCR ἡ γὰρ ἐξουσία αὐτῶν ... ἐστι | ST αἱ γὰρ ἐξουσίαι αὐτῶν ... εἰσιν

ⁱ 9:19 καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν | ST om.

^j 9:19 οφρῶν | CT PCK PT RP^{mg} TR οφρῶσιν

^k 9:20 οὐ | ECM[†] *lxi* | ECM[†] ST οὐτε | NA SBL TH οὐδε

^l 9:20 προσκυνήσωσιν | NA SBL TH WH προσκυνήσουσιν

^m 9:20 τα | TR om.

ⁿ 9:20 καὶ τὰ χαλκᾶ | RP^{mg} om.

^o 9:20 δύναται | CT RP^{mg} δύνανται

^p 9:21 φαρμακειῶν | ECM[†] *lxi* | CT[†] HF RP^{mg} φαρμακῶν

^q 10:1 ἀγγελον | ECM[†] *lxi* | CT[†] TR ἀλλων ἀγγελον | PT [ἀλλων] ἀγγελον

^r 10:1 ἡ | TR om.

^aτῆς κεφαλῆς ^bαὐτοῦ, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς στύλοι πυρός· ² καὶ ^cἔχων ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ^dβιβλίον ^eἀνεωγμένον· καὶ ἔθηκεν τὸν πόδα αὐτοῦ τὸν δεξιὸν ἐπὶ ^fτῆς θαλάσσης, τὸν δὲ εὐώνυμον ἐπὶ ^gτῆς γῆς, ³ καὶ ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ ὥσπερ λέων μυκᾶται· καὶ ὅτε ἔκραξεν, ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ τὰς ἑαυτῶν φωνάς. ⁴ Καὶ ὅτε ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ ^hβρονταί, ⁱἔμελλον γράφειν· καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ^jλέγουσαν, Σφράγισον ἃ ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταί, καὶ ^kμὴ αὐτὰ γράψῃς. ⁵ Καὶ ὁ ἄγγελος ὃν εἶδον ἐστῶτα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἤρεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ^lτὴν δεξιὰν εἰς τὸν οὐρανόν, ⁶ καὶ ὥμοσεν ^mτῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ὃς ἔκτισεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ, καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, ⁿκαὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, ὅτι χρόνος ^oοὐκέτι ἔσται· ⁷ ἄλλ’ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς φωνῆς τοῦ ἐβδόμου ἀγγέλου, ὅταν μέλλῃ σαλπίζειν, ^qκαὶ ἐτελέσθῃ τὸ μυστήριον τοῦ θεοῦ, ^rὡς εὐηγγέλισεν ^sτοὺς δούλους αὐτοῦ τοὺς προφήτας. ⁸ Καὶ ἡ φωνὴ ἦν ἤκουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, πάλιν ^tλαλοῦσα μετ’ ἐμοῦ, καὶ λέγουσα, Ὑπαγε, λάβε τὸ ^uβιβλιδάριον τὸ ^vἀνεωγμένον ἐν τῇ χειρὶ ^wτοῦ ἀγγέλου τοῦ

^a 10:1 τῆς κεφαλῆς | SBL WH τὴν κεφαλὴν

[WH]

^b 10:1 αὐτοῦ | TR *om.*

^o 10:6 οὐκετι ἐσται | TR οὐκ ἐσται ἐτι

^c 10:2 ἔχων | PCK RP^{mg} TR εἶχεν

^p 10:7 ἀλλ’ | TR ἀλλὰ

^d 10:2 βιβλίον | PCK RP^{mg} βιβλιδάριον | CT
TR βιβλαριδίων

^q 10:7 καὶ ἐτελέσθῃ | RP^{mg} TR καὶ
τελέσθῃ | PCK τελέσθῃ

^e 10:2 ἀνεωγμένον | CT ἠνεωγμένον

^r 10:7 ὡς εὐηγγέλισεν | PCK ο

^f 10:2 τῆς θαλάσσης | TR τὴν θαλάσσαν

εὐηγγελισατο

^g 10:2 τῆς γῆς | TR τὴν γῆν

^s 10:7 τοὺς δούλους αὐτοῦ τοὺς
προφήτας | CT τοὺς ἐαυτοῦ δούλους
τοὺς προφήτας | TR τοῖς ἐαυτοῦ δούλοις
τοῖς προφήταις

^h 10:4 βρονταὶ | TR βρονταὶ τὰς φωνὰς
ἐαυτῶν

^t 10:8 λαλοῦσα ... λέγουσα | CT

ⁱ 10:4 ἐμελλον | CT ἠμελλον

^j 10:4 λέγουσαν | TR λέγουσαν μοι

^k 10:4 μὴ αὐτὰ γράψῃς | TR μὴ ταυτὰ

γράψῃς | PCK μετὰ ταυτὰ γράφεις

^l 10:5 τὴν δεξιάν | TR *om.*

^u 10:8 βιβλιδάριον | CT[†] βιβλίον | ECM[†] TR
βιβλαριδίων

^m 10:6 τῷ | ECM[†] *txt* | ECM[†] NA PCK PT
RP^{mg} TH TR WH ἐν τῷ

^v 10:8 ἀνεωγμένον | CT TR ἠνεωγμένον

^w 10:8 τοῦ | TR *om.*

ⁿ 10:6 καὶ τὴν θαλάσσαν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ |

ἐστῶτος ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. ⁹ Καὶ ^aἀπῆλθον πρὸς τὸν ἄγγελον, λέγων αὐτῷ ^bδοῦναί μοι τὸ ^cβιβλιδάριον. Καὶ λέγει μοι, Λάβε καὶ κατάφαγε αὐτό· καὶ πικρανεῖ σου τὴν κοιλίαν, ἀλλ' ἐν τῷ στόματί σου ἔσται γλυκὺ ὡς μέλι. ¹⁰ Καὶ ἔλαβον τὸ ^dβιβλίον ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἀγγέλου, καὶ κατέφαγον αὐτό, καὶ ἦν ἐν τῷ στόματί μου ὡς μέλι, γλυκύ· καὶ ὅτε ἔφαγον αὐτό, ἐπικράνθη ἡ κοιλία μου. ¹¹ Καὶ ^eλέγουσίν μοι, Δεῖ σε πάλιν προφητεῦσαι ἐπὶ λαοῖς καὶ ^fἐπὶ ἔθνεσιν καὶ γλώσσαις καὶ βασιλεῦσιν πολλοῖς.

11 Καὶ ἐδόθη μοι κάλαμος ὅμοιος ῥάβδῳ, ^gλέγων, ^hἜγειραι, καὶ μέτρησον τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ, καὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐν αὐτῷ. ² Καὶ τὴν αὐλὴν τὴν ⁱἐξωθεν τοῦ ναοῦ ἔκβαλε ^jἐξω, καὶ μὴ αὐτὴν μετρήσης, ὅτι ἐδόθη τοῖς ἔθνεσιν· καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν πατήσουσιν μῆνας ^kτεσσαράκοντα καὶ δύο. ³ Καὶ δώσω τοῖς δυσὶν μάρτυσίν μου, καὶ προφητεῦσουσιν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἐξήκοντα ^lπεριβεβλημένοι σάκκου. ⁴ Οὗτοί εἰσιν αἱ δύο ἐλαῖαι, καὶ ^mαἱ δύο λυχναὶ ⁿαἱ ἐνώπιον τοῦ ^oκυρίου τῆς γῆς ^pἐστῶσαι. ⁵ Καὶ εἴ τις αὐτοὺς ^qθέλει ἀδικῆσαι, πῦρ ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν, καὶ κατεσθίει τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν· καὶ εἴ τις ^rθέλει αὐτοὺς ἀδικῆσαι, οὕτως δεῖ

^a 10:9 ἀπῆλθον | NA PT SBL TH WH
ἀπῆλθα

^b 10:9 δοῦναι | PCK RP^{ms} TR δος

^c 10:9 βιβλιδάριον | CT TR βιβλαριδιον

^d 10:10 βιβλίον | PCK RP^{ms} βιβλιδάριον |
CT TR βιβλαριδιον

^e 10:11 λεγουσιν | PCK RP^{ms} TR λεγει

^f 10:11 ἐπὶ | CT PT TR om.

^g 11:1 λεγων | PCK καὶ εἰστικεῖ ο ἀγγελος
λεγων | SCR καὶ ο ἀγγελος εἰστικεῖ
λεγων

^h 11:1 ἐγειραι | CT HF PT RP^{ms} ἐγειρε

ⁱ 11:2 ἐξωθεν | ST εσωθεν

^j 11:2 ἐξω | ECM[†] txt | CT[†] PCK RP^{ms}
εξωθεν

^k 11:2 τεσσαρακοντα και δυο | NA WH
τεσσερακοντα [και] δυο | PCK PT
RP^{ms} TR τεσσαρακοντα δυο | SBL TH
τεσσερακοντα δυο | ECM RP^{ms} μβ'

^l 11:3 περιβεβλημενοι | TH WH
περιβεβλημενους

^m 11:4 αι | ST om.

ⁿ 11:4 αι | [WH]

^o 11:4 κυριου | TR θεου

^p 11:4 εστωσαι | ECM[†] txt | CT[†] HF RP^{ms}
εστωτες

^q 11:5 θελει | TR θελη

^r 11:5 θελει αυτους | TR αυτους θελη | NA
SBL TH WH θεληση αυτους

αὐτὸν ἀποκτανθῆναι. ⁶ Οὗτοι ἔχουσιν ^a τὸν οὐρανὸν ἐξουσίαν κλείσαι, ἵνα μὴ ^b ὑετὸς βρέχῃ τὰς ἡμέρας τῆς προφητείας αὐτῶν· καὶ ἐξουσίαν ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ὑδάτων, στρέφειν αὐτὰ εἰς αἶμα, καὶ πατάξαι τὴν γῆν ^c ὁσάκις ἐὰν θελήσωσιν ἐν πάσῃ πληγῇ. ⁷ Καὶ ὅταν τελέσωσιν τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν, τὸ θηρίον τὸ ἀναβαῖνον ἐκ τῆς ἀβύσσου ποιήσει ^d μετ’ αὐτῶν πόλεμον, καὶ νικήσει αὐτούς, καὶ ἀποκτενεῖ αὐτούς. ⁸ Καὶ ^e τὸ πτώμα αὐτῶν ἐπὶ τῆς πλατείας ^f τῆς πόλεως τῆς μεγάλης, ἣτις καλεῖται πνευματικῶς Σόδομα καὶ Αἴγυπτος, ὅπου καὶ ὁ κύριος ^g αὐτῶν ἐσταυρώθη. ⁹ Καὶ ^h βλέπουσιν ἐκ τῶν λαῶν καὶ φυλῶν καὶ γλωσσῶν καὶ ἐθνῶν ⁱ τὸ πτώμα αὐτῶν ἡμέρας τρεῖς ^j ἡμισυ, καὶ τὰ πτώματα αὐτῶν οὐκ ^k ἀφήσουσιν τεθῆναι εἰς ^l μνημα. ¹⁰ Καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς ^m χαίρουσιν ἐπ’ αὐτοῖς καὶ ⁿ εὐφρανθήσονται, καὶ δῶρα ^o δώσουσιν ἀλλήλοις, ὅτι οὗτοι οἱ δύο προφῆται ἐβασάνισαν τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς. ¹¹ Καὶ μετὰ ^p τὰς τρεῖς ἡμέρας καὶ ἡμισυ, πνεῦμα ζωῆς ἐκ τοῦ θεοῦ εἰσῆλθεν ^q εἰς αὐτούς, καὶ ἔστησαν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ φόβος μέγας ^r ἔπεσεν ἐπὶ τοὺς θεωροῦντας αὐτούς.

^a 11:6 τον ουρανον εξουσιαν κλεισαι |
PT εξουσιαν τον ουρανον κλεισαι | CT
την εξουσιαν κλεισαι τον ουρανον | PCK
RP^{ms} TR εξουσιαν κλεισαι τον ουρανον

^b 11:6 υετος βρεχη τας ημερας της
προφητειας αυτων | TR βρεχη υετος
εν ημεραις αυτων της προφητειας

^c 11:6 οσακις εαν θελησωσιν εν παση
πληγῇ | CT PCK PT RP^{ms} εν παση πληγῇ
οσακις εαν θελησωσι(v) | TR παση
πληγῇ οσακις εαν θελησωσι(v)

^d 11:7 μετ αυτων πολεμον | TR πολεμον
μετ αυτων

^e 11:8 το πτωμα | PCK RP^{ms} TR τα
πτωματα

^f 11:8 της | TR om.

^g 11:8 αυτων | TR ημων

^h 11:9 βλέπουσιν | TR βλέψουσιν

ⁱ 11:9 το πτωμα | PCK RP^{ms} TR τα
πτωματα

^j 11:9 ημισυ | CT PT TR και ημισυ

^k 11:9 αφησουσιν | CT αφιουσιν

^l 11:9 μνημα | TR μνηματα

^m 11:10 χαιρουσιν | TR χαρουσιν

ⁿ 11:10 ευφρανθησονται | CT
ευφραινονται

^o 11:10 δωσουσιν | CT PCK PT RP^{ms} TR
πεμψουσιν

^p 11:11 τας | ECM[†] txt | [WH] | ECM[†] PCK
RP^{ms} om.

^q 11:11 εις αυτους | PCK TR επ αυτους | NA
SBL TH εν αυτοις | WH [εν] αυτοις | ECM
αυτοις

^r 11:11 επεσεν | CT PCK PT RP^{ms} επεπεσεν

¹² Καὶ ^aἤκουσα ^bφωνὴν μεγάλην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ^cλέγουσαν αὐτοῖς, ^dἈνάβητε ὧδε. Καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐν τῇ νεφέλῃ, καὶ ἔθεώρησαν αὐτοὺς οἱ ἔχθροί αὐτῶν. ¹³ ^eΚαὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ^fἡμέρᾳ ἐγένετο σεισμὸς μέγας, καὶ τὸ δέκατον τῆς πόλεως ἔπεσεν, καὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῷ σεισμῷ ὀνόματα ἀνθρώπων, χιλιάδες ἑπτά· καὶ οἱ λοιποὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο, καὶ ἔδωκαν δόξαν τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ.

¹⁴ Ἡ οὐαὶ ἡ δευτέρα ἀπῆλθεν· ^gἡ οὐαὶ ἡ τρίτη, ἰδοὺ, ἔρχεται ταχύ.

¹⁵ Καὶ ὁ ἕβδομος ἄγγελος ἐσάλπισεν, καὶ ἐγένοντο φωναὶ μεγάλαι ἐν τῷ οὐρανῷ, ^hλέγουσαι, ⁱἘγένετο ἡ βασιλεία τοῦ κόσμου τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ¹⁶ Καὶ οἱ ^jεἴκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι ^kοἱ ^lἐνώπιον τοῦ θεοῦ καθημένοι ἐπὶ τοὺς θρόνους αὐτῶν, ^mἔπεσον ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ, ¹⁷ λέγοντες, Εὐχαριστοῦμέν σοι, κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ὢν καὶ ὁ ⁿἦν, ὅτι ^oεἴληφας τὴν δύναμίν σου τὴν μεγάλην, καὶ ἐβασίλευσας. ¹⁸ Καὶ τὰ ἔθνη ὠργίσθησαν, καὶ ἦλθεν ἡ ὀργή σου, καὶ ὁ καιρὸς τῶν ^pνεκρῶν κριθῆναι, καὶ δοῦναι τὸν μισθὸν τοῖς δούλοις σου τοῖς προφήταις καὶ τοῖς ἁγίοις ^qκαὶ τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομα

^a 11:12 ηκουσα | ECM† txt | CT† TR
ηκουσαν

^b 11:12 φωνην μεγαλην | CT PCK RP^{mss}
φωνης μεγαλης

^c 11:12 λεγουσαν | CT PCK RP^{mss} λεγουσης

^d 11:12 αναβητε | CT αναβατε

^e 11:13 και | HF RP^{mss} om.

^f 11:13 ημερα | CT TR ωρα

^g 11:14 η ουαι η τριτη ιδου | CT ST ιδου η
ουαι η τριτη | SCR και ιδου η ουαι η
τριτη

^h 11:15 λεγουσαι | HF NA SBL WH
λεγοντες

ⁱ 11:15 εγενετο η βασιλεια | TR εγενοντο
αι βασιλειαι

^j 11:16 εικοσι τεσσαρες | TR εικοσι και
τεσσαρες

^k 11:16 οἱ | ECM† txt | [NA WH] | ECM† οἱ

^l 11:16 ενωπιον του θεου καθημενοι |
ECM† txt | ECM† ενωπιον του θεου
καθηνται | TH ενωπιον του θεου οι
καθηνται | HF RP^{mss} ενωπιον του θρονου
του θεου οι καθηνται | PT ενωπιον [του
θρονου] του θεου οι καθηνται

^m 11:16 επεσον | CT PT TR επεσαν

ⁿ 11:17 ην | PCK TR ην και ο ερχομενος |
PT ην [και ο ερχομενος]

^o 11:17 ειληφας | WH ειληφες

^p 11:18 νεκρων | PT εθνων

^q 11:18 και | PT om.

σου, ^aτοῖς μικροῖς καὶ τοῖς μεγάλοις, καὶ διαφθεῖραι τοὺς ^bδιαφθείροντας τὴν γῆν.

¹⁹ Καὶ ^cἡνοίγη ὁ ναὸς τοῦ θεοῦ ^dἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ὤφθη ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης ^eτοῦ κυρίου ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ· καὶ ἐγένοντο ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταὶ ^fκαὶ χάλαζα μεγάλη.

12 Καὶ σημεῖον μέγα ὡφθη ἐν τῷ οὐρανῷ, γυνὴ περιβεβλημένη τὸν ἥλιον, καὶ ἡ σελήνη ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς στέφανος ἀστέρων δώδεκα· ² καὶ ἐν γαστρὶ ἔχουσα, ^gἔκραζεν ὠδίνουσα, καὶ βασιανίζομένη τεκεῖν. ³ Καὶ ὡφθη ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἰδοὺ, δράκων ^hπυρρὸς μέγας, ἔχων κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ⁱἑπτὰ διαδήματα. ⁴ Καὶ ἡ οὐρὰ αὐτοῦ σύρει τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν· καὶ ὁ δράκων ^jἔστηκεν ἐνώπιον τῆς γυναικὸς τῆς μελλούσης ^kτεκεῖν, ἵνα, ὅταν τέκη, τὸ τέκνον αὐτῆς καταφάγῃ. ⁵ Καὶ ἔτεκεν υἱὸν ^lἄρρενα, ὃς μέλλει ποιμαίνειν πάντα τὰ ἔθνη ^mἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ ⁿἠρπάσθη τὸ τέκνον αὐτῆς πρὸς τὸν θεὸν καὶ ^oπρὸς τὸν θρόνον αὐτοῦ. ⁶ Καὶ ἡ γυνὴ ἔφυγεν εἰς τὴν ἔρημον, ὅπου ἔχει ^pῥέκει τόπον ἡτοιμασμένον ^qὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἵνα ἐκεῖ ^rἐκτρέφωσιν αὐτὴν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἐξήκοντα.

^a 11:18 τοῖς μικροῖς καὶ τοῖς μεγάλοις | NA SBL TH WH τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους

^b 11:18 διαφθειροντας | PCK PT διαφθειραντας

^c 11:19 ηνοιγη | HF RP^{mg} ηνοιχθη

^d 11:19 εν | ECM[†] txt | CT[†] PT ο εν

^e 11:19 του κυριου | PT κυριου | CT RP^{mg} TR αυτου

^f 11:19 και | CT PT RP^{mg} TR και σεισμος και

^g 12:2 εκραζεν | ECM TR κραζει | NA SBL TH WH και κραζει

^h 12:3 πυρρος μεγας | PT RP^{mg} TH πυρρος

μεγας | RP^{mg} μεγας πυρρος | ECM NA PCK RP^{mg} SBL TR WH μεγας πυρρος

ⁱ 12:3 επτα διαδηματα | TR διαδηματα επτα

^j 12:4 εστηκεν | WH εστηκεν

^k 12:4 τεκειν | PCK τικτειν

^l 12:5 αρρενα | NA SBL TH WH αρσεν

^m 12:5 εν | CT[†] txt | ECM[†] om.

ⁿ 12:5 ηρπασθη | PCK ηρπαγη

^o 12:5 προς | TR om.

^p 12:6 εκει | TR om.

^q 12:6 υπο | CT PCK PT RP^{mg} TR απο

^r 12:6 εκτρεφωσιν | ECM NA PT RP^{mg} SBL

TR WH τρεφωσιν | TH τρεφουσιν

⁷ Καὶ ἐγένετο πόλεμος ἐν τῷ οὐρανῷ· ὁ Μιχαὴλ καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ ^aπολεμήσαι μετὰ τοῦ δράκοντος· καὶ ὁ δράκων ἐπολέμησεν, καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ, ⁸ καὶ οὐκ ἔσχυσεν, ^cοὐδὲ τόπος εὗρέθη ^dαὐτῷ ἔτι ἐν τῷ οὐρανῷ. ⁹ Καὶ ἐβλήθη ὁ δράκων ὁ ^eμέγας, ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος, ὁ καλούμενος διάβολος ^fκαὶ Σατανᾶς, ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην· ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐβλήθησαν. ¹⁰ Καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγάλην ^gἐν τῷ οὐρανῷ, λέγουσαν, Ἄρτι ἐγένετο ἡ σωτηρία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ· ὅτι ^hἐβλήθη ὁ ⁱκατήγορος τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, ὁ κατηγορῶν ^jαὐτῶν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτός. ¹¹ Καὶ αὐτοὶ ἐνίκησαν αὐτὸν διὰ τὸ αἷμα τοῦ ἀρνίου, καὶ διὰ τὸν λόγον τῆς μαρτυρίας αὐτῶν, καὶ οὐκ ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἄχρι θανάτου. ¹² Διὰ τοῦτο εὐφραίνεσθε, ^kοὐρανοὶ καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς σκηνοῦντες. Οὐαὶ ^lτῇ γῇ καὶ τῇ θαλάσσῃ, ὅτι κατέβη ὁ διάβολος πρὸς ὑμᾶς ἔχων θυμὸν μέγαν, εἰδὼς ὅτι ὀλίγον καιρὸν ἔχει.

¹³ Καὶ ὅτε εἶδεν ὁ δράκων ὅτι ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, ἐδίωξεν τὴν γυναῖκα ἣτις ἔτεκεν τὸν ^mἄρρενα. ¹⁴ Καὶ ἐδόθησαν τῇ γυναικὶ ⁿδύο πτέρυγες τοῦ ἀετοῦ τοῦ μεγάλου, ἵνα πέτηται εἰς τὴν ἔρημον εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, ^oὅπως τρέφεται ἐκεῖ καιρόν, καὶ καιρούς, καὶ ἥμισυ καιροῦ, ἀπὸ προσώπου τοῦ

^a 12:7 πολεμησαι μετα | CT PCK του πολεμησαι μετα | PT [του] πολεμησαι μετα | TR επολεμησαν κατα

^b 12:8 ισχυσεν | ECM RP^{ms} TH TR ισχυσαν

^c 12:8 ουδε | TR ουτε

^d 12:8 αυτω | CT TR αυτων

^e 12:9 μεγας ο οφης | PT οφης ο μεγας

^f 12:9 και | CT TR και ο | PT και [ο]

^g 12:10 εν τω ουρανῳ λεγουσαν | TR λεγουσαν εν τῷ ουρανῳ

^h 12:10 εβληθη | PCK TR κατεβληθη

ⁱ 12:10 κατηγορος | NA SBL WH κατηγορ

^j 12:10 αυτων | ECM[†] txt | CT[†] αυτους

^k 12:12 ουρανοι | PCK RP^{ms} SBL TR οι ουρανοι | NA [οι] ουρανοι

^l 12:12 τη γη και τη θαλασση | CT PT την γην και την θαλασσαν | TR τοις κατοικοῦσι(ν) την γην και την θαλασσαν

^m 12:13 αρρενα | NA SBL TH WH αρσενα

ⁿ 12:14 δυο | ECM[†] txt | CT[†] αι δυο

^o 12:14 οπως τρεφεται | CT TR οπου τρεφεται

ὄφως. ¹⁵ Καὶ ἔβαλεν ὁ ὄφης ^aἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ὀπίσω τῆς γυναικὸς ὕδωρ ὡς ποταμόν, ἵνα ^bαὐτὴν ποταμοφόρητον ποιήσῃ. ¹⁶ Καὶ ἐβοήθησεν ἡ γῆ τῇ γυναικί, καὶ ἥνοιξεν ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς, καὶ κατέπιεν τὸν ποταμὸν ὃν ἔβαλεν ὁ δράκων ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ. ¹⁷ Καὶ ὠργίσθη ὁ δράκων ἐπὶ τῇ γυναικί, καὶ ἀπῆλθεν ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τῶν λοιπῶν τοῦ σπέρματος αὐτῆς, τῶν τηρούντων τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ καὶ ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν ^cἸησοῦ.

13 ^dΚαὶ ἐστάθην ἐπὶ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης· καὶ εἶδον ἐκ τῆς θαλάσσης θηρίον ἀναβαῖνον, ἔχον ^eκέρατα δέκα καὶ κεφαλὰς ἑπτά, καὶ ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ δέκα διαδήματα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ^fὀνόματα βλασφημίας. ² Καὶ τὸ θηρίον, ὃ εἶδον, ἦν ὅμοιον παρδάλει, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς ^gἄρκου, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς στόμα λέοντος· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ δράκων τὴν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ, καὶ ἐξουσίαν μεγάλην. ³ Καὶ ^hμῖαν ἐκ τῶν κεφαλῶν αὐτοῦ ⁱώσει ἐσφαγμένην εἰς θάνατον· καὶ ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐθεραπεύθη· καὶ ^jἐθαύμασεν ^kὅλη ἡ γῆ ὀπίσω τοῦ θηρίου. ⁴ καὶ προσεκύνησαν ^lτῷ δράκοντι ^mτῷ δεδωκότι τὴν ἐξουσίαν τῷ θηρίῳ, καὶ προσεκύνησαν ⁿτῷ θηρίῳ, λέγοντες, Τίς ὅμοιος τῷ θηρίῳ; ^oΚαὶ τίς ^pδυνατὸς πολεμῆσαι μετ’ αὐτοῦ; ⁵ Καὶ ἐδόθη αὐτῷ στόμα λαλοῦν

^a 12:15 ἐκ του στοματος αυτου οπισω της γυναικος | TR οπισω της γυναικος εκ του στοματος αυτου

^b 12:15 αυτην | TR ταυτην

^c 12:17 ιησου | TR του ιησου χριστου

^d 13:1 και εσταθην επι την αμμον της θαλασσης | ECM[†] [12:18] *lxi* | CT[†] [12:18] και εσταθη επι την αμμον της θαλασσης

^e 13:1 κερατα δεκα και κεφαλας επτα | TR κεφαλας επτα και κερατα δεκα

^f 13:1 ονοματα | NA ονομα[τα] | ECM TH TR ονομα

^g 13:2 αρκου | PCK TR αρκτου

^h 13:3 μιαν εκ | TR ειδον μιαν

ⁱ 13:3 ωσει | CT PT RP^{mg} TR ως

^j 13:3 εθαυμασεν | NA SBL ST TH WH εθαυμασθη

^k 13:3 ολη η γη | ST εν ολη τη γη

^l 13:4 τω δρακοντι | TR τον δρακοντα

^m 13:4 τω δεδωκοτι την | CT οτι εδωκεν την | TR ος εδωκεν

ⁿ 13:4 τω θηριω | TR το θηριον

^o 13:4 και | HF PT RP^{mg} TR *om.*

^p 13:4 δυνατος | CT PT RP^{mg} TR δυναται

μεγάλα καὶ ^aβλασφημίαν· καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ^bπόλεμον ποιῆσαι μῆνας ^cτεσσαράκοντα δύο. ⁶ Καὶ ἤνοιξεν τὸ στόμα αὐτοῦ εἰς ^dβλασφημίαν πρὸς τὸν θεόν, βλασφημῆσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, ^eτοὺς ἐν τῷ οὐρανῷ σκηνοῦντας. ⁷ ^fΚαὶ ἐδόθη αὐτῷ ^gποιῆσαι πόλεμον μετὰ τῶν ἁγίων, καὶ νικῆσαι αὐτούς· καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ἐπὶ πᾶσαν φυλὴν ^hκαὶ λαὸν καὶ γλῶσσαν καὶ ἔθνος. ⁸ Καὶ προσκυνήσουσιν ⁱαὐτῷ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, ^jὧν οὐ γέγραπται ^kτὸ ὄνομα ^lἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἁρνίου ^mτοῦ ἐσφαγμένου ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. ⁹ Εἴ τις ἔχει οὖς, ἀκουσάτω. ¹⁰ Εἴ τις ⁿἔχει αἰχμαλωσίαν, ὑπάγει· εἴ τις ἐν ^oμαχαίρᾳ ^pἀποκτενεῖ, δεῖ αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτανθῆναι. ^qὩδὲ ἐστὶν ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ πίστις τῶν ἁγίων.

¹¹ Καὶ εἶδον ἄλλο θηρίον ἀναβαῖνον ἐκ τῆς γῆς, καὶ εἶχεν κέρατα ^rδύο ὅμοια ἁρνίῳ, καὶ ἐλάλει ὡς δράκων. ¹² Καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πρώτου θηρίου πᾶσαν ποιεῖ ἐνώπιον αὐτοῦ. Καὶ ^sἐποίει τὴν γῆν καὶ τοὺς ^tἐν αὐτῇ κατοικοῦντας ἵνα ^uπροσκυνήσωσιν τὸ θηρίον τὸ πρῶτον, οὗ ἔθεραπεύθη ἡ

^a 13:5 βλασφημιαν | ECM† *lxi* | CT† TR
βλασφημίας

^b 13:5 πόλεμον | CT TR *om.*

^c 13:5 τεσσαράκοντα δύο | SBL
TH τεσσερακοντα δυο | NA WH
τεσσερακοντα [και] δυο

^d 13:6 βλασφημιαν | ECM† *lxi* | CT†
βλασφημίας

^e 13:6 τοὺς | TR καὶ τοὺς

^f 13:7 καὶ ... αὐτοὺς | [WH]

^g 13:7 ποιῆσαι πόλεμον | PT TR πολεμον
ποιῆσαι

^h 13:7 καὶ λαὸν | PCK TR *om.*

ⁱ 13:8 αὐτῷ | ECM† *lxi* | CT† HF PT RP^{mg}
αὐτον

^j 13:8 ὧν | ECM† *lxi* | CT† ου

^k 13:8 τὸ ὄνομα | TR τα ὀνοματα | CT† το
ὀνομα αὐτου | ECM† τα ὀνοματα αὐτων

^l 13:8 ἐν τῷ βιβλίῳ | TR ἐν τη βιβλῳ

^m 13:8 του | TR *om.*

ⁿ 13:10 εχει | ECM RP^{mg} TH εἰς | NA
SBL WH εἰς αἰχμαλωσίαν εἰς | TR
αἰχμαλωσίαν συναγει εἰς | PT εἰς
αἰχμαλωσίαν [απαγει] εἰς

^o 13:10 μαχαира | NA SBL TH WH μαχαιρη

^p 13:10 ἀποκτενεῖ δεῖ αὐτον ἐν μαχαира |
TH WH ἀποκτενεῖ δεῖ αὐτον ἐν μαχαιρη |
PCK ἀποκτενεῖ δεῖ αὐτον ἐν μαχαира | PT
[ἀποκτεννει] δεῖ αὐτον ἐν μαχαира | NA
SBL ἀποκτανθηναι αὐτον ἐν μαχαιρη |
HF RP^{mg} δεῖ αὐτον

^q 13:11 δύο | [PT]

^r 13:12 ἐποίει | CT PT TR ποιεῖ

^s 13:12 ἐν αὐτῇ κατοικούντας | TR
κατοικούντας ἐν αὐτῇ

^t 13:12 προσκυνήσωσιν | NA SBL TH WH
προσκυνήσουσιν

πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ. ¹³ Καὶ ποιεῖ σημεῖα μεγάλα, ^aκαὶ πῦρ ἵνα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνῃ ^bἐπὶ τὴν γῆν ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων. ¹⁴ Καὶ πλανᾷ ^cτοὺς ἐμούς τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τὰ σημεῖα ^dἃ ἐδόθη αὐτῷ ποιῆσαι ἐνώπιον τοῦ θηρίου, λέγων τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς ποιῆσαι εἰκόνα τῷ θηρίῳ ^dὃ εἶχεν πληγὴν ^eκαὶ ἔζησεν ἀπὸ τῆς μαχαίρας. ¹⁵ Καὶ ἐδόθη ^fαὐτῷ ^gπνεῦμα δοῦναι τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου, ἵνα καὶ λαλήσῃ ἡ εἰκὼν τοῦ θηρίου, καὶ ποιήσῃ, ^hὅσοι ἐὰν μὴ προσκυνήσωσιν ⁱτῇ εἰκόνι τοῦ ^jθηρίου, ἀποκτανθῶσιν. ¹⁶ Καὶ ποιεῖ πάντας, τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους, καὶ τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς πτωχοὺς, καὶ τοὺς ἐλευθέρους καὶ τοὺς δούλους, ἵνα ^kδώσωσιν αὐτοῖς ^lχαράγματα ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτῶν τῆς δεξιᾶς, ἢ ἐπὶ ^mτὸ μέτωπον αὐτῶν, ¹⁷ ⁿκαὶ ἵνα μή τις ^oδύναται ἀγοράσαι ἢ πωλῆσαι, εἰ μὴ ὁ ἔχων τὸ χάραγμα, ^pτὸ ὄνομα τοῦ θηρίου ἢ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. ¹⁸ ^qὩδε ἡ σοφία ἐστίν. Ὁ ἔχων ^rνοῦν ψηφισάτω τὸν ἀριθμὸν τοῦ θηρίου· ἀριθμὸς γὰρ ἀνθρώπου ἐστίν, ^sκαὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ ^sἐστὶν ἑξακόσια ἑξήκοντα ἑξ.

^a **13:13** καὶ πῦρ ἵνα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνῃ | CT† ἵνα καὶ πῦρ ποιῇ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνειν | RP^{mg} TR ἵνα καὶ πῦρ ποιῇ καταβαίνειν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ | ECM† ἵνα καὶ πῦρ ποιεῖ καταβαίνειν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ

^b **13:13** ἐπὶ | CT PT RP^{mg} TR εἰς

^c **13:14** τοὺς ἐμούς | CT PT RP^{mg} TR *om.*

^d **13:14** ο εἶχεν | PCK RP^{mg} ο εἶχεν τὴν | PT ος εἶχε τὴν | ECM† TR ο εἶχε τὴν | CT† ος εἶχε τὴν

^e **13:14** καὶ ἐζήσεν ἀπὸ τῆς μαχαίρας | PCK PT RP^{mg} TR τῆς μαχαίρας καὶ ἐζήσε(ν) | CT τῆς μαχαίρας καὶ ἐζήσεν

^f **13:15** αὐτῷ | WH αὐτῇ

^g **13:15** πνεῦμα δοῦναι | CT TR δοῦναι πνεῦμα

^h **13:15** ὅσοι ἐὰν | ECM† *txt* | TR ὅσοι ἀν | ECM† SBL TH ἵνα ὅσοι ἐὰν | NA WH [ἵνα] ὅσοι ἐὰν

ⁱ **13:15** τῇ εἰκόνι | TR τὴν εἰκόνα

^j **13:15** θηρίου | PCK TR θηρίου ἵνα | PT θηρίου [ἵνα]

^k **13:16** δώσωσιν | CT PCK RP^{mg} δώσιν | TR δώσῃ | PT δώσουσιν

^l **13:16** χαράγματα | CT PT RP^{mg} TR χαράγμα

^m **13:16** τὸ μέτωπον | PCK PT RP^{mg} TR τῶν μετώπων

ⁿ **13:17** καὶ | [WH]

^o **13:17** δύναται | CT PCK PT RP^{mg} TR δύνηται

^p **13:17** το | TR ἡ το

^q **13:18** νοῦν | TR τὸν νοῦν

^r **13:18** καὶ | HF RP^{mg} *om.*

^s **13:18** ἐστὶν | HF NA PT RP^{mg} SBL TH TR WH *om.*

^t **13:18** ἑξακόσια ἐξηκοντα ἐξ | NA SBL WH ἑξακοσιοὶ ἐξηκοντα ἐξ | ECM HF PCK PT RP^{mg} TH TR χξς'

14 Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοῦ, ^aτὸ ἄρνιον ^bἐστηκὸς ἐπὶ τὸ ὄρος Σιών, καὶ μετ' αὐτοῦ ^cἄριθμὸς ἑκατὸν ^dτεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες, ἔχουσαι ^eτὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγραμμένον ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. ² Καὶ ἤκουσα ^fφωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν, καὶ ὡς φωνὴν βροντῆς μεγάλης· καὶ ^gἡ φωνὴ ἦν ἤκουσα ὡς κιθαρωδῶν κιθαριζόντων ἐν ταῖς κιθάραις αὐτῶν. ³ Καὶ ^hᾄδουσιν ᾠδὴν καινὴν ἐνώπιον τοῦ θρόνου, καὶ ἐνώπιον τῶν τεσσάρων ζώων καὶ τῶν πρεσβυτέρων· καὶ οὐδεὶς ⁱἐδύνατο μαθεῖν τὴν ᾠδὴν, εἰ μὴ αἱ ἑκατὸν ^jτεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες, οἱ ἡγορασμένοι ἀπὸ τῆς γῆς. ⁴ Οὗτοί εἰσιν οἱ μετὰ γυναικῶν οὐκ ἐμολύνθησαν· παρθένοι γάρ εἰσιν. Οὗτοί ^kεἰσιν οἱ ἀκολουθοῦντες τῷ ἁρνίῳ ὅπου ^lἂν ὑπάγῃ. Οὗτοι ^mὑπὸ Ἰησοῦ ἡγοράσθησαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, ἀπαρχὴ τῷ θεῷ καὶ τῷ ἁρνίῳ. ⁵ Καὶ ⁿοὐχ εὐρέθη ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ψεῦδος· ἄμωμοι ^oγάρ ^pεἰσιν.

⁶ Καὶ εἶδον ^qἄγγελον ^rπετόμενον ἐν μεσουρανήματι, ἔχοντα εὐαγγέλιον αἰώνιον, ^sεὐαγγελίσαι ^tτοὺς ^uκαθημένους ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ^vἐπὶ πᾶν ἔθνος καὶ φυλὴν καὶ γλῶσσαν καὶ

^a 14:1 το ἰ PCK RP^{mg} TR om.

^b 14:1 ἐστηκός ῥ RP^{mg} ἐστὼς ῥ CT ἐστός

^c 14:1 ἀριθμός ῥ CT PCK PT RP^{mg} TR om.

^d 14:1 τεσσαράκοντα ῥ NA SBL TH WH τεσσερακοντα

^e 14:1 το ὄνομα αὐτοῦ καὶ ῥ TR om.

^f 14:2 φωνὴν ῥ [PT]

^g 14:2 ἡ φωνὴ ἦν ἤκουσα ὡς ῥ TR φωνὴν ἤκουσα

^h 14:3 ἀδουσιν ῥ ECM[†] txt ῥ ECM[†] SBL TH TR WH ἀδουσιν ὡς ῥ NA ἀδουσιν [ὡς]

ⁱ 14:3 ἐδύνατο ῥ RP^{mg} TR ἠδύνατο

^j 14:3 τεσσαράκοντα ῥ NA SBL TH WH τεσσερακοντα

^k 14:4 εἰσιν ῥ CT om.

^l 14:4 ἀν υπαγῇ ῥ HF RP^{mg} εἰαν υπαγῇ ῥ TH WH ἀν υπαγεί

^m 14:4 ὑπο ιησοῦ ῥ CT PT RP^{mg} TR om.

ⁿ 14:5 οὐχ εὐρεθῇ ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ψευδός ῥ PT οὐχ εὐρεθῇ ψευδός ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ῥ CT PCK RP^{mg} ἐν τῷ στόματι αὐτῶν οὐχ εὐρεθῇ ψευδός ῥ TR ἐν τῷ στόματι αὐτῶν οὐχ εὐρεθῇ δολός

^o 14:5 γάρ ῥ ECM[†] txt ῥ CT[†] om.

^p 14:5 εἰσιν ῥ TR εἰσιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ

^q 14:6 ἀγγελον ῥ ECM[†] txt ῥ CT[†] PCK PT RP^{mg} TR ἄλλον ἀγγελον

^r 14:6 πετομενον ῥ TR πετωμενον

^s 14:6 εὐαγγελίσαι ῥ PCK εὐαγγελισασθαι

^t 14:6 τοὺς ῥ CT PT ἐπὶ τοὺς

^u 14:6 καθημενους ῥ TR κατοικουντας

^v 14:6 ἐπὶ ῥ TR om.

λαόν, ⁷ λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ, Φοβήθητε τὸν ^βκύριον, καὶ δότε αὐτῷ δόξαν, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς κρίσεως αὐτοῦ, καὶ προσκυνήσατε ^εαὐτὸν τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ ^δτὴν θάλασσαν καὶ πηγὰς ὑδάτων.

⁸ Καὶ ἄλλος ^εδεύτερος ἄγγελος ἠκολούθησεν, λέγων, ^εἜπεσεν Βαβυλὼν ^εἡ μεγάλη, ^εἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς πεπότικεν πάντα ^ιτὰ ἔθνη.

⁹ Καὶ ^ιἄλλος ἄγγελος τρίτος ἠκολούθησεν αὐτοῖς, λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ, Εἴ τις ^κπροσκυνεῖ τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ λαμβάνει ^λχάραγμα ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ, ἢ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ, ¹⁰ καὶ αὐτὸς πίεται ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ, τοῦ κεκερασμένου ἀκράτου ἐν τῷ ποτηρίῳ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ βασανισθήσεται ἐν πυρὶ καὶ θείῳ ἐνώπιον ^μτῶν ἁγίων ἀγγέλων, καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου· ¹¹ καὶ ὁ καπνὸς τοῦ βασανισμοῦ αὐτῶν ^νεἰς αἰῶνας αἰώνων ἀναβαίνει· καὶ οὐκ ἔχουσιν ἀνάπαυσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς οἱ προσκυνοῦντες τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ εἴ τις λαμβάνει τὸ χάραγμα τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. ¹² ^ρΩδε ^οἡ ὑπομονὴ τῶν ἁγίων ἐστίν· ^ροἱ τηροῦντες τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ καὶ τὴν πίστιν ^ρἸησοῦ.

¹³ Καὶ ἤκουσα φωνῆς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ^ρλεγουσῆς, Γράψον, Μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν κυρίῳ ἀποθνήσκοντες ἀπ’ ἄρτι·

^a 14:7 λεγων | TR λεγοντα

^b 14:7 κυριον | CT PCK RP^{ms} TR θεον

^c 14:7 αυτον τον ποιησαντα | CT PCK PT RP^{ms} TR τω ποιησαντι

^d 14:7 την | ECM[†] txt | CT[†] ST om.

^e 14:8 δευτερος αγγελος | WH δευτερος [αγγελος] | ECM[†] NA PCK RP^{ms} αγγελος δευτερος | ECM[†] δευτερος | TR αγγελος

^f 14:8 επεσεν | CT PCK PT RP^{ms} TR επεσεν επεσε(ν)

^g 14:8 η | TR η πολις η

^h 14:8 εκ | NA PT SBL TH WH η εκ | TR οτι εκ

ⁱ 14:8 τα | PT TR om.

^j 14:9 αλλος αγγελος τριτος | TR τριτος

αγγελος

^k 14:9 προσκυνει το θηριον | TR το θηριον προσκυνει

^l 14:9 χαραγμα | PT το χαραγμα

^m 14:10 των αγιων αγγελων | CT αγγελων αγιων

ⁿ 14:11 εις αιωνας αιωνων αναβαινει | CT[†] txt | ECM[†] εις αιωνα αιωνων αναβαινει | TR αναβαινει εις αιωνας αιωνων

^o 14:12 η | TR om.

^p 14:12 οι | PCK RP^{ms} TR ωδε οι

^q 14:12 ιησου | PCK του ιησου

^r 14:13 λεγουσῆς | PCK RP^{ms} TR λεγουσῆς μοι

^aλέγει Ναὶ τὸ πνεῦμα, ἵνα ^bἀναπαύσωνται ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν· τὰ ^cδὲ ἔργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ' αὐτῶν.

^d14 Καὶ εἶδον, καὶ ἶδού, νεφέλη λευκή, καὶ ἐπὶ τὴν νεφέλην ^eκαθήμενον ὅμοιον ^fὡς ἄνθρωπον, ἔχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ στέφανον χρυσοῦν, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δρέπανον ὀξύ.

^g15 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ, κράζων ἐν ^hφωνῇ μεγάλῃ τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῆς νεφέλης, Πέμψον τὸ δρέπανόν σου καὶ θερίσον· ὅτι ⁱἦλθεν ἡ ὥρα ^jθερίσαι, ὅτι ἐξηράνθη ὁ θερισμὸς τῆς γῆς. ^k16 Καὶ ἔβαλεν ὁ καθήμενος ἐπὶ ^lτὴν νεφέλην τὸ δρέπανον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐθερίσθη ἡ γῆ.

^m17 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, ἔχων καὶ αὐτὸς δρέπανον ὀξύ. ⁿ18 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ^oἐξῆλθεν ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου, ^pἔχων ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ πυρός, καὶ ἐφώνησεν ^qκραυγῇ μεγάλῃ τῷ ἔχοντι τὸ δρέπανον τὸ ὀξύ, λέγων, Πέμψον σου τὸ δρέπανον τὸ ὀξύ καὶ τρύγησον τοὺς βότρυας ^rτῆς ἀμπέλου τῆς γῆς, ὅτι ^sἤκμασαν αἱ σταφυλαὶ αὐτῆς. ^t19 Καὶ ^uἔβαλεν ὁ ἄγγελος τὸ δρέπανον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐτρύγησεν τὴν ἀμπελον τῆς γῆς, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν ληνὸν τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ ^vτὸν μέγαν. ^w20 Καὶ ἐπατήθη ἡ ληνὸς ^xἔξωθεν τῆς πόλεως, καὶ ἐξῆλθεν αἷμα ἐκ τῆς ληνοῦ ἄχρι τῶν χαλινῶν τῶν ἵππων, ἀπὸ σταδίων χιλίων ἑξακοσίων.

^a 14:13 λέγει ναι | CT PT RP^{ms} TR ναι λεγει

νεφελης

^b 14:13 αναπαυσονται | ECM[†] txt | CT[†]
αναπαησονται

^j 14:18 ἐξηλθεν | [NA WH] | SBL *om.*

^k 14:18 εχων | SBL o εχων | NA WH [o]

^c 14:13 δε | CT γαρ

εχων

^d 14:14 καθήμενον ὁμοιον | PCK PT TR
καθήμενος ὁμοιος

^l 14:18 κραυγῇ | HF RP^{ms} εν κραυγῇ | NA
SBL WH φωνῇ

^e 14:14 υιο | ECM[†] txt | ECM[†] HF NA SBL
WH υιον

^m 14:18 της ἀμπελου | ST *om.*

^f 14:15 φωνη μεγαλη | TR μεγαλη φωνη

ⁿ 14:18 ηκμασεν η σταφυλη της γης
PT RP^{ms} ηκμασεν η σταφυλη της γης

^g 14:15 ηλθεν | TR ηλθε(ν) σοι

^o 14:19 εβαλεν | HF RP^{ms} εξεβαλεν

^h 14:15 θερισαι | PCK RP^{ms} TR του
θερισαι | PT [του] θερισαι

^p 14:19 τον μεγαν | PT RP^{ms} TR την
μεγαλην

ⁱ 14:16 την νεφελην | ECM[†] txt | CT[†] της

^q 14:20 εξωθεν | PT TR εξω

15 Καὶ εἶδον ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ μέγα καὶ θαυμαστόν, ἀγγέλους ἑπτὰ ἔχοντας πληγὰς ἑπτὰ τὰς ἐσχάτας, ὅτι ἐν αὐταῖς ἐτελέσθη ὁ θυμὸς τοῦ θεοῦ.

² Καὶ εἶδον ὡς θάλασσαν ^aυαλίνην μεμιγμένην πυρί, καὶ τοὺς νικῶντας ἐκ ^bτοῦ θηρίου καὶ ἐκ τῆς εἰκόνης αὐτοῦ ^cκαὶ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, ἐστῶτας ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν ^dυαλίνην, ἔχοντας ^eκιθάρας τοῦ θεοῦ. ³ Καὶ ᾄδουσιν τὴν ᾠδὴν ^fΜωϋσέως ^gτοῦ δούλου τοῦ θεοῦ, καὶ τὴν ᾠδὴν τοῦ ἀρνίου, λέγοντες, Μεγάλα καὶ θαυμαστά τὰ ἔργα σου, κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ· δίκαιαι καὶ ἀληθιναὶ αἱ ὁδοί σου, ὁ βασιλεὺς τῶν ^hἐθνῶν. ⁴ Τίς οὐ μὴ φοβηθῇ ⁱσε, κύριε, καὶ ἰδοξάσῃ τὸ ὄνομά σου; Ὅτι μόνος ^kἅγιος· ὅτι ^lπάντα τὰ ἔθνη ἤξουσιν καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου, ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐφανερώθησαν.

⁵ Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον, ^mκαὶ ἠνοίγη ὁ ναὸς τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν τῷ οὐρανῷ. ⁶ καὶ ⁿἐξηλθον οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι ^oοἱ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ πληγὰς ^pἐκ τοῦ ναοῦ, ^qοἱ ἦσαν ἐνδεδυμένοι ^rλίνον ^sκαθαρὸν λαμπρόν, καὶ περιεζωσμένοι περὶ τὰ στήθη ζώνας χρυσαῖς. ⁷ καὶ ἔν ἐκ τῶν τεσσάρων ζώων ἔδωκεν τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις ἑπτὰ φιάλας χρυσαῖς γεμούσας τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ ζώντος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ⁸ Καὶ ἐγεμίσθη ὁ ^tναὸς καπνοῦ ἐκ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ, καὶ

^a 15:2 υαλινην | PCK υελινην

^b 15:2 του θηριου και εκ της εικονος | RP^{ms} της εικονος και εκ του θηριου

^c 15:2 και | TR και εκ του χαραγματος αυτου

^d 15:2 υαλινην | PCK υελινην

^e 15:2 κιθαρας | HF RP^{ms} τας κιθαρας | PT [τας] κιθαρας

^f 15:3 μωυσεως | PCK μωυσεος | TR μωσεως

^g 15:3 του | RP^{ms} ST om.

^h 15:3 εθνων | SBL WH αιωνων | TR αγιων

ⁱ 15:4 σε | CT PT om.

^j 15:4 δοξαση | CT RP^{ms} δοξασει

^k 15:4 αγιος | PCK αγιος ει | CT PT TR οσιος

^l 15:4 παντα τα εθνη | HF RP^{ms} παντες

^m 15:5 και | TR και ιδου

ⁿ 15:6 εξηλθον | WH εξηλθαν

^o 15:6 οι | [NA WH] | TR om.

^p 15:6 εκ του ναου | PCK εκ του ουρανου | HF RP^{ms} om.

^q 15:6 οι ησαν | CT TR om.

^r 15:6 λινον | WH λιθον

^s 15:6 καθαρον | TR καθαρον και

^t 15:8 ναος | HF PT RP^{ms} ναος εκ του

ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ· καὶ οὐδεὶς ^aἐδύνατο εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναόν, ἄχρι τελεσθῶσιν αἱ ἑπτὰ πληγαὶ τῶν ^bἑπτὰ ἀγγέλων.

16 Καὶ ἤκουσα ^cφωνῆς μεγάλης ^dἐκ τοῦ ναοῦ, λεγούσης τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις, Ὑπάγετε, ^eκαὶ ^fἐκχέετε τὰς ^gἑπτὰ φιάλας τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ εἰς τὴν γῆν.

² Καὶ ἀπῆλθεν ὁ πρῶτος, καὶ ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ^hεἰς τὴν γῆν· καὶ ἐγένετο ἕλκος κακὸν καὶ πονηρὸν ⁱἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἔχοντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου, καὶ τοὺς ^jπροσκυνούντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ.

³ Καὶ ὁ δεύτερος ^kἄγγελος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ἐγένετο αἷμα ὡς νεκροῦ, καὶ πᾶσα ψυχὴ ^lζῶσα ἀπέθανεν ^mἐν τῇ θαλάσῃ.

⁴ Καὶ ὁ ⁿτρίτος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τοὺς ποταμοὺς καὶ ^oεἰς τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων· καὶ ^pἐγένετο αἷμα. ⁵ Καὶ ἤκουσα τοῦ ἀγγέλου τῶν ὑδάτων λέγοντος, Δίκαιος ^qεἶ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν, ^rὁ ὅσιος, ὅτι ταῦτα ἔκρινας· ⁶ ὅτι αἷμα ἁγίων καὶ προφητῶν ἐξέχεαν, καὶ αἷμα αὐτοῖς ^sἔδωκας ^tπιεῖν· ^uἄξιοί εἰσιν. ⁷ Καὶ ^vἤκουσα τοῦ θυσιαστηρίου λέγοντος, Ναί, κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἀληθινὰ καὶ δίκαια αἱ κρίσεις σου.

^a 15:8 ἐδυνατο | PCK RP^{mg} TR ἡδυνατο

^b 15:8 επτα | PCK om.

^c 16:1 φωνης μεγαλης | NA PT SBL TH WH
μεγαλης φωνης

^d 16:1 εκ του ναου | RP^{mg} om.

^e 16:1 και | PCK RP^{mg} om.

^f 16:1 εκχεατε | CT εκχεετε

^g 16:1 επτα | PCK TR om.

^h 16:2 εις | PCK RP^{mg} TR επι

ⁱ 16:2 επι | PCK TR εις

^j 16:2 προσκυνουντας τη εικονι αυτου |
TR τη εικονι αυτου προσκυνουντας

^k 16:3 αγγελος | [PT] | CT om.

^l 16:3 ζωσα | ECM[†] txt | CT[†] ζωης | HF
RP^{mg} om.

^m 16:3 εν | ECM[†] txt | CT[†] τα εν

ⁿ 16:4 τριτος | PCK RP^{mg} TR τριτος

αγγελος

^o 16:4 εις | CT PCK om.

^p 16:4 εγενετο | CT[†] txt | ECM[†] εγενοντο

^q 16:5 ει | TR κυριε ει

^r 16:5 ο οσιος | ECM[†] txt | WH [ο] οσιος |
ECM[†] HF RP^{mg} TH οσιος | ST και ο οσιος |
SCR και ο εσομενος

^s 16:6 εδωκας | SBL TH WH δεδωκας | NA
[δ]εδωκας

^t 16:6 πειν | WH πειν

^u 16:6 αξιοι | TR αξιοι γαρ

^v 16:7 ηκουσα | TR ηκουσα αλλου εκ

⁸ Καὶ ὁ τέταρτος ^a ἄγγελος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἥλιον· καὶ ἐδόθη αὐτῷ καυματίσαι ^b ἐν πυρὶ τοὺς ἄνθρωπους. ⁹ Καὶ ἐκαυματίσθησαν οἱ ἄνθρωποι καὶ μάλα, καὶ ἐβλασφήμησαν ^c οἱ ἄνθρωποι τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ τοῦ ἔχοντος ^d ἐξουσίαν ἐπὶ τὰς πληγὰς ταύτας, καὶ οὐ μετενόησαν δοῦναι αὐτῷ δόξαν.

¹⁰ Καὶ ὁ ^e πέμπτος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ θηρίου· καὶ ἐγένετο ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἐσκοτωμένη· καὶ ^f ἐμασῶντο τὰς γλώσσας αὐτῶν ἐκ τοῦ πόνου, ¹¹ καὶ ἐβλασφήμησαν τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐκ τῶν πόνων αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν ἐλκῶν αὐτῶν, καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν.

¹² Καὶ ὁ ^g ἕκτος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν μέγαν ^h Εὐφράτην· καὶ ἐξηράνθη τὸ ὕδωρ αὐτοῦ, ἵνα ἐτοιμασθῇ ἡ ὁδὸς τῶν βασιλέων τῶν ἀπὸ ἰανατολῆς ἡλίου. ¹³ Καὶ εἶδον ἐκ τοῦ στόματος τοῦ δράκοντος, καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ θηρίου, καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ψευδοπροφήτου, πνεύματα ⁱ ἀκάθαρτα τρία ^k ὡς βάτραχοι· ¹⁴ εἰσὶν γὰρ πνεύματα ^l δαιμονίων ποιοῦντα σημεῖα, ^m ἃ ἐκπορεύεται ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς ⁿ τῆς οἰκουμένης ὅλης, συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς ^o τὸν πόλεμον τῆς ^p ῥήμέρας ἐκείνης τῆς μεγάλης τοῦ θεοῦ τοῦ παντοκράτορος— ¹⁵ Ἰδοὺ, ἔρχομαι ὡς κλέπτης. Μακάριος ὁ

^a 16:8 ἄγγελος | CT HF PT RP^{ms} om.

^b 16:8 ἐν πυρὶ τοὺς ἀνθρώπους | CT PCK RP^{ms} TR τοὺς ἀνθρώπους ἐν πυρὶ

^c 16:9 οἱ ἄνθρωποι | CT TR om.

^d 16:9 ἐξουσίαν | CT PCK τὴν ἐξουσίαν

^e 16:10 πέμπτος | PCK RP^{ms} TR πέμπτος ἄγγελος

^f 16:10 ἐμασῶντο | RP^{ms} TR ἐμασῶντο

^g 16:12 ἐκτος | PCK RP^{ms} TR ἐκτος ἄγγελος

^h 16:12 ευφρατην | ECM[†] LxI | ECM[†] NA SBL TR τὸν ευφρατην | PT WH [τὸν] ευφρατην

ⁱ 16:12 ανατολῆς | PCK RP^{ms} TR ανατολῶν

^j 16:13 ἀκαθάρτα τρία | CT PCK PT RP^{ms} TR τρία ἀκαθάρτα

^k 16:13 ὡς βάτραχοι | TR ὁμοία βάτραχοις

^l 16:14 δαιμονίων | PCK RP^{ms} TR δαιμονίων

^m 16:14 α ἐκπορεύεται | CT[†] LxI | ECM[†] ST ἐκπορεύεσθαι

ⁿ 16:14 τῆς | TR τῆς γῆς καὶ τῆς

^o 16:14 τὸν | ST om.

^p 16:14 ἡμερας ἐκείνης τῆς μεγάλης | CT[†] ἡμερας τῆς μεγάλης | ECM[†] μεγάλης ἡμερας

γρηγορῶν καὶ τηρῶν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἵνα μὴ γυμνὸς περιπατῇ, καὶ βλέπωσιν τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ— ¹⁶ Καὶ συνήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Ἑβραῖστὶ ^a Ἀρμαγεδών.

¹⁷ Καὶ ὁ ^b ἑβδόμος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ^c ἐπὶ τὸν ἀέρα· καὶ ἐξῆλθεν φωνὴ μεγάλη ^d ἀπὸ τοῦ ναοῦ ^e τοῦ οὐρανοῦ, ἀπὸ τοῦ θρόνου, λέγουσα, Γέγονεν. ¹⁸ Καὶ ἐγένοντο ^f ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ καὶ φωναί, καὶ ^g σεισμός μέγας, οἷος οὐκ ἐγένετο ἄφ' οὗ ^h οἱ ἄνθρωποι ἐγένοντο ἐπὶ τῆς γῆς, τηλικούτος σεισμός, οὕτως μέγας. ¹⁹ Καὶ ἐγένετο ἡ πόλις ἡ μεγάλη εἰς τρία μέρη, καὶ αἱ πόλεις τῶν ἐθνῶν ⁱ ἔπεσον· καὶ Βαβυλῶν ἡ μεγάλη ἐμνήσθη ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, δοῦναι αὐτῇ τὸ ποτήριον τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ. ²⁰ Καὶ ^j πᾶσα νῆσος ἔφυγεν, καὶ ὄρη οὐχ εὐρέθησαν. ²¹ Καὶ ^k χάλαζα μεγάλη, ὥς ταλαντιαία, καταβαίνει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους· καὶ ἐβλασφήμησαν οἱ ἄνθρωποι τὸν θεὸν ἐκ τῆς πληγῆς τῆς χαλάζης· ὅτι μεγάλη ἐστὶν ἡ πληγὴ ^l αὐτῆς σφόδρα.

17 Καὶ ἦλθεν εἰς ἐκ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας, καὶ ἐλάλησεν μετ' ἐμοῦ, ^k λέγων, Δεῦρο, δεῖξω σοι τὸ κρίμα τῆς πόρνῆς τῆς μεγάλης, τῆς καθιμέννης ἐπὶ ^l τῶν ὑδάτων τῶν πολλῶν. ² μεθ' ἧς ἐπόρνευσαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ ἐμεθύσθησαν ^m οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἐκ τοῦ οἴνου τῆς πορνείας αὐτῆς. ³ Καὶ ἀπήνεγκέν με εἰς ἔρημον ἐν πνεύματι· καὶ εἶδον γυναῖκα καθιμένην ἐπὶ

^a 16:16 αρμαγεδων | HF RP^{mg} μαγεδων |
TR αρμαγεδδων

^b 16:17 εβδομος | PCK RP^{mg} TR εβδομος
αγγελος

^c 16:17 επι | PCK RP^{mg} TR εις

^d 16:17 απο | CT PT εκ

^e 16:17 του ουρανου | CT om.

^f 16:18 αστραπαι και βρονται και φωναι |
ECM[†] ιχι | CT[†] PT αστραπαι και φωναι
και βρονται | TR φωναι και βρονται και
αστραπαι

^g 16:18 σεισμος | CT PCK PT RP^{mg} TR

σεισμος εγενετο

^h 16:18 οι ανθρωποι εγενοντο | ECM
SBL TH WH ανθρωποι εγενοντο | NA
ανθρωπος εγενετο

ⁱ 16:19 επεσον | CT PT επεσαν

^j 16:21 αυτης | HF PT RP^{mg} αυτη

^k 17:1 λεγων | TR λεγων μοι

^l 17:1 των υδατων των | CT PT υδατων

^m 17:2 οι κατοικουντες την γην εκ
του οινου της πορνειας αυτης | TR
εκ του οινου της πορνειας αυτης οι
κατοικουντες την γην

^aθηρίον κόκκινον, ^bγέμον ^cὀνόματα βλασφημίας, ^dἔχον κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα. ⁴ Καὶ ἡ γυνὴ ^eἦν περιβεβλημένη ^fπορφυροῦν καὶ ^gκόκκινον, κεχρυσωμένη ^hχρυσίῳ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρίταις, ἔχουσα ⁱποτήριον χρυσοῦν ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς, γέμον βδελυγμάτων καὶ ^jτὰ ἀκάθαρτα τῆς πορνείας ^kαὐτῆς, ⁵ καὶ ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῆς ὄνομα γεγραμμένον, Μυστήριον, Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, ἡ μήτηρ τῶν πορνῶν καὶ τῶν βδελυγμάτων τῆς γῆς. ⁶ Καὶ ^lεἶδον τὴν γυναῖκα μεθούσαν ^mἐκ τοῦ αἵματος τῶν ἁγίων, ⁿἐκ τοῦ αἵματος τῶν μαρτύρων Ἰησοῦ. Καὶ ἐθαύμασα, ἰδὼν αὐτήν, θαῦμα μέγα. ⁷ Καὶ εἶπέν μοι ὁ ἄγγελος, Διὰ τί ἐθαύμασας; Ἐγὼ ^oἐρῶ σοι τὸ μυστήριον τῆς γυναικὸς, καὶ τοῦ θηρίου τοῦ βαστάζοντος αὐτήν, τοῦ ἔχοντος τὰς ἑπτὰ κεφαλὰς καὶ τὰ δέκα κέρατα. ⁸ ^pΤὸ θηρίον, ὃ εἶδες, ^qἦν, καὶ οὐκ ἔστιν, καὶ μέλλει ἀναβαίνειν ἐκ τῆς ἀβύσσου, καὶ εἰς ἀπώλειαν ^rὑπάγειν. Καὶ ^sθαυμάσονται οἱ κατοικοῦντες ^tἐπὶ τῆς γῆς, ὧν οὐ γέγραπται ^uτὰ ὀνόματα ἐπὶ τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, ^vβλεπόντων ^wὅτι ἦν τὸ θηρίον, καὶ οὐκ ἔστιν, ^xκαὶ παρέσται. ⁹ ^yὩδε ὁ νοῦς ὁ ἔχων σοφίαν. Αἱ ἑπτὰ κεφαλαὶ ^zἑπτὰ

^a 17:3 θηριον | HF θηριον το | PT [το]
θηριον [το]

^b 17:3 γεμον | SBL TH WH γεμοντα | NA
γεμον[τα]

^c 17:3 ονοματα | PCK RP^{ms} TR ονοματων

^d 17:3 εχον | NA SBL TH WH εχων

^e 17:4 ην | ST η

^f 17:4 πορφουρουν | TR πορφυρα | PCK
RP^{ms} ποφυραν

^g 17:4 κοκκινον | ECM[†] txt | CT[†] PT
κοκκινον και | TR κοκκινω και

^h 17:4 χρυσιω | CT[†] txt | ECM[†] PCK RP^{ms} TR
χρυσω

ⁱ 17:4 ποτηριον χρυσουν | PCK RP^{ms} TR
χρυσουν ποτηριον

^j 17:4 τα ακαθαρτα της | TR ακαθαρτητος

^k 17:4 αυτης | HF PT RP^{ms} της γης

^l 17:6 ειδον | ECM TH ειδα

^m 17:6 εκ | CT[†] txt | ECM[†] HF RP^{ms} om.

ⁿ 17:6 εκ | CT PCK PT RP^{ms} TR και εκ

^o 17:7 ερω σοι | CT[†] txt | ECM[†] PCK RP^{ms}
TR σοι ερω

^p 17:8 το | ST om.

^q 17:8 υπαγειν | NA SBL TH WH υπαγει

^r 17:8 θαυμασονται | NA SBL WH
θαυμασθησονται

^s 17:8 επι της γης | HF RP^{ms} την γην

^t 17:8 τα ονοματα επι το βιβλιον | ECM[†]
txt | CT[†] PT το ονομα επι το βιβλιον | HF
RP^{ms} το ονομα επι του βιβλιου

^u 17:8 βλεποντων | PCK TR βλεποντες

^v 17:8 οτι ην το θηριον | CT PCK PT RP^{ms}
το θηριον οτι ην | TR το θηριον ο τι ην

^w 17:8 και παρεσται | TR καιπερ εστιν

^x 17:9 επτα ορη εισιν | PT ορη επτα εισιν |
TR ορη εισιν επτα

ὄρη εἰσίν, ὅπου ἡ γυνὴ κάθηται ἐπ' αὐτῶν. ¹⁰ Καὶ βασιλεῖς ^aεἰσιν ἐπτά· οἱ πέντε ^bἔπεσον, ^cὁ εἷς ἔστιν, ὁ ἄλλος οὐπω ἦλθεν· καί, ὅταν ἔλθῃ, ὀλίγον ^dδεῖ αὐτὸν μείναι. ¹¹ Καὶ τὸ θηρίον ὃ ἦν, καὶ οὐκ ἔστιν, καὶ ^eαὐτὸς ὄγδοός ἐστιν, καὶ ἐκ τῶν ἐπτά ἐστιν, καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγει. ¹² Καὶ τὰ δέκα κέρατα, ἃ εἶδες, δέκα βασιλεῖς εἰσίν, οἵτινες βασιλείαν οὐπω ἔλαβον, ^fἀλλ' ἐξουσίαν ὡς βασιλεῖς μίαν ὥραν λαμβάνουσιν μετὰ τοῦ θηρίου. ¹³ Οὗτοι μίαν ^gἔχουσιν γνώμην, καὶ τὴν δύναμιν καὶ ^hτὴν ἐξουσίαν ⁱαὐτῶν τῷ θηρίῳ διδoασιν. ¹⁴ Οὗτοι μετὰ τοῦ ἄρνιου πολεμήσουσιν, καὶ τὸ ἄρνιον νικήσει αὐτούς, ὅτι κύριος κυρίων ἐστὶν καὶ βασιλεὺς βασιλέων, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, κλητοὶ καὶ ἐκλεκτοὶ καὶ πιστοί. ¹⁵ Καὶ λέγει μοι, Τὰ ὕδατα, ἃ εἶδες, οὗ ^jἡ πόρνη κάθηται, λαοὶ καὶ ὄχλοι εἰσίν, καὶ ἔθνη καὶ γλῶσσαι. ¹⁶ Καὶ τὰ δέκα κέρατα, ἃ εἶδες, ^kκαὶ τὸ θηρίον, οὗτοι μισήσουσιν τὴν πόρνην, καὶ ἡρημωμένην ποιήσουσιν αὐτὴν καὶ γυμνὴν ^lποιήσουσιν αὐτήν, καὶ τὰς σάρκας αὐτῆς φάγονται, καὶ αὐτὴν κατακαύσουσιν ^mἐν πυρί. ¹⁷ Ὁ γὰρ θεὸς ἔδωκεν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν ποιῆσαι τὴν γνώμην αὐτοῦ, καὶ ποιῆσαι ⁿγνώμην μίαν, καὶ δοῦναι τὴν βασιλείαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ, ἄχρι ^oτελεσθῶσιν οἱ λόγοι τοῦ θεοῦ. ¹⁸ Καὶ ἡ γυνή, ἣν εἶδες, ἐστὶν ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἡ ἔχουσα βασιλείαν ἐπὶ τῶν βασιλέων ^pτῆς γῆς.

^a 17:10 εἰσιν επτα | CT PCK PT RP^{mg} TR

επτα εἰσιν

^b 17:10 επεσον | CT PT RP^{mg} TR επεσαν

^c 17:10 ο | TR και ο

^d 17:10 δεῖ αὐτον | CT PCK PT RP^{mg} TR
αὐτον δεῖ

^e 17:11 αὐτος | HF RP^{mg} οὗτος

^f 17:12 ἀλλ | NA²⁷ SBL TH WH ἀλλά

^g 17:13 εχουσιν γνωμην | CT PCK PT RP^{mg}
TR γνωμην εχουσι(v)

^h 17:13 την | ECM[†] txt | CT[†] HF RP^{mg} om.

ⁱ 17:13 αυτων τω θηριω διδοασιν |

TR αυτων τω θηριω διαδιδωσουσιν

^j 17:16 και | TR επι

^k 17:16 ποιησουσιν αυτην | CT PT RP^{mg} TR
om.

^l 17:16 εν | [WH]

^m 17:17 γνωμην μιαν | CT PT TR μιαν
γνωμην

ⁿ 17:17 τελεσθωσιν οι λογοι | CT PCK RP^{mg}
τελεσθησονται οι λογοι | TR τελεσθη τα
ρηματα

^o 17:18 της | HF επι της

18 ^aΜετὰ ταῦτα εἶδον ^bἄλλον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα ἑξουσίαν μεγάλην· καὶ ἡ γῆ ἐφωτίσθη ἐκ τῆς δόξης αὐτοῦ. ²Καὶ ἔκραξεν ^cἰσχυρᾶ φωνῇ, λέγων, ^dἜπεσεν Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, καὶ ἐγένετο κατοικητήριον ^eδαιμόνων, καὶ φυλακὴ παντὸς πνεύματος ἀκαθάρτου, καὶ φυλακὴ παντὸς ὀρνέου ^fἀκαθάρτου καὶ μεμισημένου. ³Ὅτι ἐκ ^gτοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς ^hπεπτώκασιν πάντα τὰ ἔθνη, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς μετ' αὐτῆς ἐπόρνευσαν, καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ στρήνου αὐτῆς ἐπλούτησαν.

⁴Καὶ ἤκουσα ἄλλην φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λέγουσαν, ⁱἘξελθε ^jἐξ αὐτῆς ὁ λαός μου, ἵνα μὴ ^kσυγκοινωνήσητε ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῆς, καὶ ^lἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς ἵνα μὴ λάβητε· ⁵ὅτι ^mἐκολλήθησαν αὐτῆς αἱ ἁμαρτίαι ἄχρι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ⁿἐμνημόνευσεν ὁ θεὸς τὰ ἀδικήματα αὐτῆς. ⁶Ἀπόδοτε αὐτῇ ὥς καὶ αὐτὴ ^oἀπέδωκεν, καὶ διπλώσατε ^pαὐτῇ διπλᾶ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς· ἐν τῷ ποτηρίῳ ^qὧ ἐκέρασεν κεράσατε

^a 18:1 μετὰ | PCK RP^{mg} TR καὶ μετὰ

^b 18:1 ἄλλον | ST *om.*

^c 18:2 ἰσχυρὰ φωνῇ | CT PCK PT RP^{mg} ἐν ἰσχυρᾷ φωνῇ | TR ἐν ἰσχυρᾷ φωνῇ μεγάλῃ

^d 18:2 ἐπεσεν | CT PCK PT RP^{mg} TR ἐπεσεν ἐπεσε(ν)

^e 18:2 δαιμόνων | NA PT SBL TH WH δαιμονίων

^f 18:2 ἀκαθάρτου | SBL ἀκαθάρτου καὶ φυλακὴ παντός θηρίου ἀκαθάρτου | NA ἀκαθάρτου [καὶ φυλακὴ παντός θηρίου ἀκαθάρτου]

^g 18:3 τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ | WH [τοῦ οἴνου] τοῦ θυμοῦ | PCK RP^{mg} τοῦ θυμοῦ τοῦ οἴνου

^h 18:3 πεπτώκασιν | SBL TH WH πεπτώκαν | HF RP^{mg} πεπτώκασιν(ν) | NA PT πεπτώκαν | PCK RP^{mg} TR πεπτώκε(ν)

ⁱ 18:4 ἐξελθε | PCK RP^{mg} TR ἐξελθετε |

CT ἐξελθατε

^j 18:4 ἐξ αὐτῆς ὁ λαός μου | NA SBL TH WH ὁ λαός μου ἐξ αὐτῆς

^k 18:4 συγκοινωνήσητε | ECM TH WH συγκοινωνήσητε

^l 18:4 ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς ἵνα μὴ λάβητε | TR ἵνα μὴ λάβητε ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς | PT ἵνα ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς μὴ λάβητε

^m 18:5 ἐκολλήθησαν | ST ἠκολούθησαν

ⁿ 18:5 ἐμνημόνευσεν | HF PCK RP^{mg} ἐμνημόνευσεν αὐτῆς

^o 18:6 ἀπέδωκεν | PCK RP^{mg} TR ἀπεδωκεν ὑμῖν

^p 18:6 αὐτῇ διπλᾶ | PT [αὐτῇ] διπλᾶ | ECM διπλᾶ | NA SBL TH τὰ διπλᾶ | WH [τὰ] διπλᾶ | HF RP^{mg} τὰ διπλᾶ ὥς καὶ αὐτὴ καὶ

^q 18:6 ὦ | HF RP^{mg} αὐτῆς ὦ

αὐτῇ διπλοῦν. ⁷ Ὅσα ἐδόξασεν ^aαὐτὴν καὶ ἐστηρνήασεν, τοσοῦτον δότε αὐτῇ βασανισμὸν ^b καὶ πένθος· ὅτι ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς λέγει ^c ὅτι Κάθημαι βασίλισσα, καὶ χήρα οὐκ εἰμί, καὶ πένθος οὐ μὴ ἴδω. ⁸ Διὰ τοῦτο ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἥξουσιν αἱ πληγαὶ αὐτῆς, θάνατος ^d καὶ πένθος καὶ λιμός, καὶ ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται, ὅτι ἰσχυρὸς ^e κύριος ὁ θεὸς ὁ ^f κρίνας αὐτήν. ⁹ Καὶ ^g κλαύσουσιν καὶ κόψονται ἐπ' ^h αὐτὴν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς οἱ μετ' αὐτῆς πορνεύσαντες καὶ στηρνήσαντες, ὅταν βλέπωσιν τὸν καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς, ¹⁰ ἀπὸ μακρόθεν ἐστηκότες διὰ τὸν φόβον τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς, λέγοντες, Οὐαί, οὐαί, ἡ πόλις ἡ μεγάλη Βαβυλὼν, ἡ πόλις ἡ ἰσχυρά, ὅτι ⁱ μιᾷ ὥρᾳ ἦλθεν ἡ κρίσις σου. ¹¹ Καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς ^j κλαύσουσιν καὶ πενθήσουσιν ἐπ' ^k αὐτῇ, ὅτι τὸν γόμον αὐτῶν οὐδεὶς ἀγοράζει οὐκέτι. ¹² γόμον χρυσοῦ, καὶ ἀργύρου, καὶ λίθου τιμίου, καὶ ^l μαργαρίτου, καὶ ^m βυσσίνου, καὶ ⁿ πορφυροῦ, καὶ ^o σηρικοῦ, καὶ κοκκίνου· καὶ πᾶν ξύλον θύϊνον, καὶ πᾶν σκεῶς ἐλεφάντινον, καὶ πᾶν σκεῶς ἐκ ξύλου τιμιωτάτου, καὶ χαλκοῦ, καὶ σιδήρου, καὶ μαρμάρου. ¹³ καὶ ^p κινάμωμον, καὶ θυμιάματα, καὶ μύρον, καὶ λίβανον, καὶ ^q οἶνον, καὶ ἔλαιον, καὶ σεμίδαλιν, καὶ σίτον, καὶ ^r πρόβατα, καὶ κτήνη· καὶ ἵππων, καὶ ^s ραιδῶν, καὶ σωμάτων, καὶ ψυχὰς ἀνθρώπων. ¹⁴ Καὶ ἡ ὁπώρα

^a 18:7 αυτην | ECM PCK PT RP^{ms} TR

εαυτην | SBL WH αυτην

^b 18:7 και πενθος | PCK om.

^c 18:7 οτι καθημαι | TR καθημαι | PT οτι καθημαι [καθως]

^d 18:8 και | HF RP^{ms} om.

^e 18:8 κυριος | [WH]

^f 18:8 κρινας | TR κρινων

^g 18:9 κλαουσουσιν | PT κλαουσουσιν αυτην | TR κλαουσονται αυτην

^h 18:9 αυτην | PT TR αυτη

ⁱ 18:10 μια | TR εν μια

^j 18:11 κλαουσουσιν και πενθησουσιν | CT PCK RP^{ms} TR κλαιουσι(v) και πενθουσιν

^k 18:11 αυτη | ECM⁺ txt | CT⁺ αυτην

^l 18:12 μαργαριτου | ECM⁺ txt | CT⁺ μαργαριτων

^m 18:12 βυσσίνου | PCK RP^{ms} TR βυσσου

ⁿ 18:12 πορφυρου | CT PT TR πορφυρας

^o 18:12 σηρικοῦ | CT σηρικου

^p 18:13 κινάμωμον | RP^{ms} κιν[v]αμωμου | PT κινάμωμον και αμωμον | CT κινναμωμον και αμωμον

^q 18:13 οινον και | RP^{ms} om.

^r 18:13 προβατα και κτηνη | CT PCK PT RP^{ms} TR κτηνη και προβατα

^s 18:13 ραιδων | CT PT RP^{ms} TR ρεδων

^aτῆς ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς σου ^bἀπῆλθεν ἀπὸ σοῦ, καὶ πάντα τὰ λιπαρὰ καὶ τὰ λαμπρὰ ^cἀπώλετο ἀπὸ σοῦ, καὶ οὐκέτι ^dαὐτὰ οὐ μὴ εὔρης. **15** Οἱ ἔμποροι τούτων, οἱ πλουτήσαντες ἀπ’ αὐτῆς, ἀπὸ μακρόθεν στήσονται διὰ τὸν φόβον τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς, ^eκλαίοντες καὶ πενθοῦντες, **16** ^fκαὶ λέγοντες, Οὐαί, ^gοὐαί, ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἡ περιβεβλημένη ^hβύσσινον καὶ πορφυροῦν καὶ κόκκινον, καὶ κεχρυσωμένη ⁱχρυσίῳ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ ^jμαργαρίταις. **17** ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἡρημώθη ὁ τοσοῦτος πλοῦτος. Καὶ πᾶς κυβερνήτης, καὶ πᾶς ^kὁ ἐπὶ τόπον πλέων, καὶ ναῦται, καὶ ὅσοι τὴν θάλασσαν ἐργάζονται, ἀπὸ μακρόθεν ἔστησαν, **18** καὶ ^lἔκραζον, ^mβλέποντες τὸν καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς, λέγοντες, Τίς ὁμοία τῇ πόλει τῇ μεγάλῃ; **19** Καὶ ἔβαλον χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ ⁿἔκραζον κλαίοντες καὶ πενθοῦντες ^oκαὶ λέγοντες, Οὐαί, οὐαί, ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἐν ᾗ ^pἐπλούτησαν πάντες οἱ ἔχοντες ^pτὰ πλοῖα ἐν τῇ θαλάσῃ ἐκ τῆς τιμιότητος αὐτῆς, ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἡρημώθη. **20** Εὐφραίνου ἐπ’ ^qαὐτῇ, οὐρανέ, καὶ οἱ ἄγιοι, ^rκαὶ οἱ ἀπόστολοι, καὶ οἱ προφῆται, ὅτι ἔκρινεν ὁ θεὸς τὸ κρίμα ὑμῶν ἐξ αὐτῆς.

21 Καὶ ἦρεν εἰς ἄγγελος ἰσχυρὸς λίθον ὥς ^sμύλον μέγαν, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν θάλασσαν, λέγων, ^tΟὕτως ὁρμήματι

^a **18:14** της επιθυμιας της ψυχης σου | CT σου της επιθυμιας της ψυχης

^b **18:14** απηλθεν | PT απωλετο

^c **18:14** απωλετο | PCK απωλοντο | PT RP^{ms} TR απηλθεν

^d **18:14** αυτα ου μη ευρης | ECM αυτα ου μη ευρησουσιν | TR ου μη ευρησης αυτα | PCK RP^{ms} ου μη ευρησεις αυτα | PT ου μη αυτα ευρησεις | NA SBL TH WH ου μη αυτα ευρησουσιν

^e **18:15** κλαιοντες | HF και κλαιοντες

^f **18:16** και | ECM[†] txt | CT[†] PT RP^{ms} om.

^g **18:16** ουαι | RP^{ms} om.

^h **18:16** βυσσινον | HF βυσσον

ⁱ **18:16** χρυσιω | ECM[†] txt | ECM[†] PT εν χρυσιω | NA WH [εν] χρυσιω | PCK RP^{ms}

TR εν χρυσω

^j **18:16** μαργαριταις | CT μαργαριτη

^k **18:17** ο επι τοπον πλεων | PCK ο επι των πλοιων πλεων | RP^{ms} [ο] επι των πλοιων πλεων | TR επι των πλοιων ο ομιλος

^l **18:18** εκραζον | ECM[†] txt | ECM[†] SBL TH WH εκραξαν

^m **18:18** βλέποντες | TR ορωντες

ⁿ **18:19** εκραζον | SBL TH WH εκραξαν

^o **18:19** και | NA PT SBL TH TR WH om.

^p **18:19** τα | TR om.

^q **18:20** αυτη | TR αυτην

^r **18:20** και οι | TR om.

^s **18:21** μυλον | NA SBL TH WH μυλινον

^t **18:21** ουτως | PCK om.

βληθήσεται Βαβυλὼν ἡ μεγάλη πόλις, καὶ οὐ μὴ εὗρεθῇ ἔτι. ²² Καὶ φωνὴ κιθαρῳδῶν καὶ μουσικῶν καὶ αὐλητῶν καὶ σαλπιστῶν οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ πᾶς τεχνίτης ^aπάσης τέχνης οὐ μὴ εὗρεθῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ φωνὴ μύλου οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι, ²³ καὶ φῶς λύχνου οὐ μὴ φανῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ φωνὴ νυμφίου καὶ νύμφης οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι· ^bὅτι οἱ ἔμποροὶ σου ἦσαν οἱ μεγιστάνες τῆς γῆς· ὅτι ἐν τῇ ^cφαρμακείᾳ σου ἐπλανήθησαν πάντα τὰ ἔθνη. ²⁴ Καὶ ἐν αὐτῇ ^dαἵματα προφητῶν καὶ ἁγίων εὗρέθη, καὶ πάντων τῶν ἐσφαγμένων ἐπὶ τῆς γῆς.

19 ^eΜετὰ ταῦτα ἤκουσα ^fὡς φωνὴν ^gμεγάλην ὄχλου πολλοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, ^hλεγόντων, Ἀλληλούϊα· ἡ σωτηρία καὶ ἡ ⁱδύναμις καὶ ἡ δόξα τοῦ θεοῦ ἡμῶν· ² ὅτι ἀληθινὰ καὶ δίκαια αἱ κρίσεις αὐτοῦ· ὅτι ἔκρινεν τὴν πόρνην τὴν μεγάλην, ἣτις ^jδιέφθειρεν τὴν γῆν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς, καὶ ἐξεδίκησεν τὸ αἷμα τῶν δούλων αὐτοῦ ἐκ ^kχειρὸς αὐτῆς. ³ Καὶ δεύτερον ^lεἶρηκεν, Ἀλληλούϊα· καὶ ὁ καπνὸς αὐτῆς ἀναβαίνει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ⁴ Καὶ ^mἔπεσον οἱ ⁿπρεσβύτεροι οἱ εἴκοσι τέσσαρες, καὶ τὰ ^oτέσσαρα ζῶα, καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ τῷ καθημένῳ ἐπὶ ^pτοῦ θρόνου, λέγοντες, Ἀμήν· Ἀλληλούϊα. ⁵ Καὶ φωνὴ ^qἀπὸ τοῦ θρόνου ἐξηλθεν, λέγουσα, Αἰνεῖτε ^rτὸν θεὸν ἡμῶν πάντες οἱ δοῦλοι αὐτοῦ, ^sκαὶ οἱ φο-

^a 18:22 πασης τεχνης | [WH]

^b 18:23 οτι οι | WH οτι [οι] | HF οι

^c 18:23 φαρμακεια | ECM TH WH
φαρμακία

^d 18:24 αιματα | CT TR αιμα

^e 19:1 μετα | PCK RP^{mg} TR και μετα

^f 19:1 ως | TR om.

^g 19:1 μεγαλην οχλου πολλου | PCK TR
οχλου πολλου μεγαλην

^h 19:1 λεγοντων | TR λεγοντος

ⁱ 19:1 δυναμις και η δοξα του θεου
ημων | CT PT δοξα και η δυναμις του
θεου ημων | TR δοξα και η τιμη και η
δυναμις κυριω τω θεω ημων

^j 19:2 διεφθειρεν | CT TR εφθειρε(ν)

^k 19:2 χειρος | RP^{mg} TR της χειρος

^l 19:3 ειρηκεν | CT PT TR ειρηκαν

^m 19:4 επεσον | CT PCK PT RP^{mg} TR επεσαν

ⁿ 19:4 πρεσβυτεροι οι εικοσι τεσσαρες |
TR πρεσβυτεροι οι εικοσι και τεσσαρες |
PT εικοσι και τεσσαρες πρεσβυτεροι

^o 19:4 τεσσαρα | TH WH τεσσερα

^p 19:4 του θρονου | CT HF PT RP^{mg} τω
θρονω

^q 19:5 απο | PCK RP^{mg} TR εκ

^r 19:5 τον θεον | CT τω θεω

^s 19:5 και | [NA] | WH om.

βούμενοι αὐτόν, ^aοἱ μικροὶ καὶ οἱ μεγάλοι. ⁶ Καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν ὄχλου πολλοῦ, καὶ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν, καὶ ὡς φωνὴν βροντῶν ἰσχυρῶν, ^bλέγοντες, Ἀλληλουῖα· ὅτι ἐβασίλευσεν κύριος ὁ θεὸς ^cἡμῶν ὁ παντοκράτωρ. ⁷ Χαίρωμεν καὶ ^dἀγαλλιώμεθα, καὶ ^eδῶμεν τὴν δόξαν αὐτῷ· ὅτι ἦλθεν ὁ γάμος τοῦ ἀρνίου, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἡτοίμασεν ἑαυτήν. ⁸ Καὶ ἐδόθη αὐτῇ ἵνα περιβάληται βύσσινον ^fλαμπρὸν καὶ καθαρὸν· τὸ γὰρ βύσσινον τὰ δικαιώματα ^gτῶν ἁγίων ἐστίν. ⁹ Καὶ λέγει μοι, Γράψον, Μακάριοι οἱ εἰς ^hτὸ δεῖπνον τοῦ γάμου τοῦ ἀρνίου κεκλημένοι. Καὶ λέγει μοι, Οὗτοι οἱ λόγοι ἀληθινοὶ ⁱτοῦ θεοῦ εἰσιν. ¹⁰ Καὶ ^jἔπεσα ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν αὐτοῦ προσκυνῆσαι αὐτῷ· καὶ λέγει μοι, Ὅρα μή· σύνδουλός σου εἰμὶ καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν ^kἸησοῦ· τῷ θεῷ προσκύνησον· ἡ γὰρ μαρτυρία ^lτοῦ Ἰησοῦ ἐστίν τὸ πνεῦμα τῆς προφητείας.

¹¹ Καὶ εἶδον τὸν οὐρανὸν ^mἀνεωγμένον, καὶ ἰδοῦ, ἵππος λευκός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ’ αὐτόν, ⁿκαλούμενος πιστὸς καὶ ἀληθινός, καὶ ἐν δικαιοσύνῃ κρίνει καὶ πολεμεῖ. ¹² Οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ^oφλόξ πυρός, καὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ διαδήματα πολλά· ἔχων ^pὀνόματα γεγραμμένα καὶ ὄνομα γεγραμμένον ὃ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ αὐτός, ¹³ καὶ περιβεβλημένος

^a 19:5 οἱ | TR καὶ οἱ

^b 19:6 λεγοντες | CT PT RP^{mg} λεγοντων | PCK RP^{mg} TR λεγοντας

^c 19:6 ἡμων | [NA WH] | PT SBL TR *om.*

^d 19:7 ἀγαλλιωμεθα | CT ἀγαλλιωμεν

^e 19:7 δωμεν | NA δωσωμεν | SBL WH δωσομεν

^f 19:8 λαμπρον καὶ καθαρων | TR καθαρων καὶ λαμπρον | CT PT λαμπρον καθαρων

^g 19:8 των ἁγιων ἐστιν | TR ἐστι(ν) των ἁγιων

^h 19:9 το | HF τον

ⁱ 19:9 του θεου εἰσιν | PCK RP^{mg} TR εἰσι(ν) του θεου

^j 19:10 επεσα | PCK RP^{mg} TR επεσον

^k 19:10 ιησου | TR του ιησου

^l 19:10 του | CT *om.*

^m 19:11 ανεωγμενον | NA SBL TH WH ηνεωγμενον

ⁿ 19:11 καλουμενος πιστος | ECM[†] *txi* | NA [καλουμενος] πιστος | SBL πιστος καλουμενος | WH πιστος [καλουμενος] | ECM[†] πιστος

^o 19:12 φλοξ | PT TR ως φλοξ | NA [ως] φλοξ

^p 19:12 ονοματα γεγραμμενα καὶ | [PT] | CT TR *om.*

ἱμάτιον ^aβεβαμμένον αἵματι· καὶ ^bκαλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ὅς ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. **14** Καὶ τὰ στρατεύματα ^cτὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ἠκολούθει αὐτῷ ^dἐπὶ ἵπποις λευκοῖς, ἐνδεδυμένοι βύσσινον λευκὸν ^eκαθαρόν. **15** Καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύεται ῥομφαία ^fδίστομος ὁξεῖα, ἵνα ἐν αὐτῇ ^gπατάξῃ τὰ ἔθνη· καὶ αὐτὸς ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ αὐτὸς πατεῖ τὴν ληνὸν τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ ^hτῆς ὀργῆς τοῦ θεοῦ τοῦ παντοκράτορος. **16** Καὶ ἔχει ἐπὶ τὸ ἱμάτιον καὶ ἐπὶ τὸν μηρὸν αὐτοῦ ἰῶνομα γεγραμμένον, Βασιλεὺς βασιλέων καὶ κύριος κυρίων.

17 Καὶ εἶδον ⁱἄγγελον ἑστῶτα ἐν τῷ ἡλίῳ· καὶ ἔκραξεν ^kφωνῇ μεγάλῃ, λέγων πᾶσιν τοῖς ὀρνέοις τοῖς ^lπετομένοις ἐν μεσουρανήματι, Δεῦτε, ^mσυνάχθητε εἰς ⁿτὸ δεῖπνον τὸ μέγα τοῦ θεοῦ, **18** ἵνα φάγητε σάρκας βασιλέων, καὶ σάρκας χιλιάρχων, καὶ σάρκας ἰσχυρῶν, καὶ σάρκας ἵππων καὶ τῶν καθημένων ἐπ’ ^oαὐτῶν, καὶ σάρκας πάντων, ἑλευθέρων ^pτε καὶ δούλων, καὶ μικρῶν ^qτε καὶ μεγάλων.

19 Καὶ ^rεἶδον τὸ θηρίον, καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ τὰ στρατεύματα αὐτῶν συνηγμένα ποιῆσαι ^sπόλεμον μετὰ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου, καὶ μετὰ τοῦ στρατεύματος αὐτοῦ. **20** Καὶ ἐπιάσθη τὸ θηρίον, καὶ ^tὁ μετ’ αὐτοῦ ψευδοπροφήτης ὁ ποιήσας τὰ σημεῖα ἐνώπιον αὐτοῦ, ἐν οἷς ἐπλάνησεν τοὺς λαβόντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας

^a **19:13** βεβαμμενον | PT βεβαμμενον

[εν] | WH ρεραντισμενον

^b **19:13** καλεται | CT HF PT RP^{mg} κεκληται

^c **19:14** τα | [NA PT] | RP^{mg} ST TH om.

^d **19:14** επι | CT TR εφ

^e **19:14** καθαρον | TR και καθαρον

^f **19:15** διστομος οξεια | PT οξεια

[διστομος] | CT TR οξεια

^g **19:15** παταξι | PT TR πατασση

^h **19:15** της | TR και της

ⁱ **19:16** ονομα | ST το ονομα

^j **19:17** αγγελον | CT PCK PT RP^{mg} TR ενα

αγγελον

^k **19:17** φωνη | ECM[†] txt | ECM[†] HF εν

φωνη | NA PT WH [εν] φωνη

^l **19:17** πετομενοις | TR πετωμενοις

^m **19:17** συναχθητε | TR και συναγεσθε

ⁿ **19:17** το δειπνον το μεγα του | RP^{mg} TR

το δειπνον του μεγαλου | HF RP^{mg} τον

δειπνον τον μεγα του

^o **19:18** αυτων | WH αυτους

^p **19:18** τε | [PT] | ST om.

^q **19:18** τε | [PT] | CT RP^{mg} TR om.

^r **19:19** ειδον | ECM ιδον

^s **19:19** πολεμον | ECM[†] txt | CT[†] HF PT τον

πολεμον

^t **19:20** ο μετ αυτου | ECM[†] txt | CT[†] PCK

RP^{mg} μετ αυτου ο | TR μετα τουτου ο

τῇ εἰκόνι αὐτοῦ· ζῶντες ἐβλήθησαν οἱ δύο εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς ^aτὴν καιομένην ἐν ^bθείῳ· ²¹ καὶ οἱ λοιποὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου, τῇ ^cἐξελθούσῃ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ· καὶ πάντα τὰ ὄρνεα ἐχορτάσθησαν ἐκ τῶν σαρκῶν αὐτῶν.

20 Καὶ εἶδον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα τὴν ^dκλεῖν τῆς ἀβύσσου, καὶ ἄλυσιν μεγάλην ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ. ² Καὶ ἐκράτησεν τὸν δράκοντα, ^eτὸν ὄφιν τὸν ἀρχαῖον, ὅς ἐστιν διάβολος καὶ ^fὁ Σατανᾶς, ^gὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην, καὶ ἔδησεν αὐτὸν χίλια ἔτη, ³ καὶ ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν ἄβυσσον, καὶ ^hἔκλεισεν καὶ ἐσφράγισεν ἐπάνω αὐτοῦ, ἵνα μὴ ⁱπλανᾷ ^jἔτι τὰ ἔθνη, ἄχρι τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη· ^kκαὶ μετὰ ταῦτα δεῖ ^lαὐτὸν λυθῆναι μικρὸν χρόνον.

⁴ Καὶ εἶδον θρόνους, καὶ ἐκάθισαν ἐπ’ αὐτούς, καὶ κρίμα ἐδόθη αὐτοῖς· καὶ τὰς ψυχὰς τῶν πεπελεκισμένων διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ, καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ οἵτινες οὐ προσεκύνησαν ^mτὸ θηρίον, οὐδὲ ⁿτὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔλαβον τὸ χάραγμα ἐπὶ τὸ ^oμέτωπον, καὶ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτῶν· καὶ ἔζησαν, καὶ ἐβασίλευσαν μετὰ ^pτοῦ χριστοῦ ^qτὰ χίλια ἔτη. ⁵ ^rΚαὶ οἱ ^sλοιποὶ τῶν νεκρῶν οὐκ ^tἔζησαν ἄχρι τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη. Αὕτη ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη. ⁶ Μακάριος καὶ ἅγιος ὁ

^a 19:20 τὴν καιομένην | NA SBL TH WH
τῆς καιομένης

^b 19:20 θείῳ | RP^{mg} TR τῷ θείῳ

^c 19:21 ἐξελθούσῃ | TR ἐκπορευομένη

^d 20:1 κλεῖν | TR κλειδα

^e 20:2 τὸν ὄφιν τὸν ἀρχαῖον | NA SBL TH
WH ο ὄφιν ο ἀρχαῖος

^f 20:2 ο | [PT] | RP^{mg} TR om.

^g 20:2 ο πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην | PT
[ο πλανῶν τὴν οἰκουμένην] | CT TR om.

^h 20:3 ἐκλείσεν | TR ἐκλείσεν αὐτόν

ⁱ 20:3 πλανᾷ | CT TR πλανήσῃ

^j 20:3 ἐτι τὰ ἔθνη | TR τὰ ἔθνη ἐτι

^k 20:3 καὶ | CT HF PT RP^{mg} om.

^l 20:3 αὐτόν λυθῆναι | CT HF RP^{mg}

λυθῆναι αὐτόν

^m 20:4 τὸ θηρίον οὐδε | PT τὸ θηρίον

οὐτε | PCK RP^{mg} TR τῷ θηρίῳ οὐτε

ⁿ 20:4 τὴν εἰκόνα | PCK τὴν εἰκόνι

^o 20:4 μετώπον | PCK PT RP^{mg} TR μετώπον
αὐτῶν

^p 20:4 τοῦ | TR om.

^q 20:4 τὰ | CT PCK PT RP^{mg} SCR om.

^r 20:5 καὶ οἱ | NA SBL TH WH οἱ | TR οἱ δεῖ |
ECM om.

^s 20:5 λοιποὶ ... ἐτι | ECM om.

^t 20:5 ἐζησαν ἀχρι | PT ἐζησαν εὖς | TR
ἀνεζήσαν εὖς

ἔχων μέρος ἐν τῇ ἀναστάσει τῇ πρώτῃ· ἐπὶ τούτων ὁ ^aδεύτερος θάνατος οὐκ ἔχει ἐξουσίαν, ἀλλ' ἔσονται ἱερεῖς τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ χριστοῦ, καὶ βασιλεύσουσιν μετ' αὐτοῦ ^bχίλια ἔτη.

⁷ Καὶ ^cὅταν τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη, λυθήσεται ὁ Σατανᾶς ἐκ τῆς φυλακῆς αὐτοῦ, ⁸ καὶ ἐξελεύσεται πλανῆσαι τὰ ἔθνη τὰ ἐν ταῖς τέσσαρσιν γωνίαις τῆς γῆς, τὸν Γὼγ καὶ ^dτὸν Μαγῶγ, συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς ^eτὸν πόλεμον· ὧν ὁ ^fἀριθμὸς ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης. ⁹ Καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς γῆς, καὶ ^gἐκύκλωσαν τὴν παρεμβολὴν τῶν ἁγίων καὶ τὴν πόλιν τὴν ἡγαπημένην· καὶ κατέβη πῦρ ^hἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ, καὶ κατέφαγεν αὐτούς. ¹⁰ Καὶ ὁ διάβολος ὁ πλανῶν αὐτοὺς ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς καὶ ⁱθείου, ὅπου ^jκαὶ τὸ θηρίον καὶ ὁ ψευδοπροφήτης· καὶ βασανισθήσονται ἡμέρας καὶ νυκτὸς εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

¹¹ Καὶ εἶδον θρόνον ^kμέγαν λευκόν, καὶ τὸν καθήμενον ἐπ' ^lαὐτόν, οὗ ἀπὸ ^mπροσώπου ἔφυγεν ⁿἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανός, καὶ τόπος οὐχ εὐρέθη αὐτοῖς. ¹² Καὶ εἶδον τοὺς νεκρούς, ^oτοὺς μεγάλους καὶ τοὺς μικρούς, ἐστῶτας ἐνώπιον τοῦ ^pθρόνου, καὶ βιβλία ^qἠνεώχθησαν· καὶ ^rἄλλο βιβλίον ^sἠνεώχθη, ὃ ἐστὶν τῆς ζωῆς· καὶ ἐκρίθησαν οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων ἐν τοῖς βιβλίοις, κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. ¹³ Καὶ ἔδωκεν ἡ θάλασσα τοὺς

^a 20:6 δευτερος θανατος | TR θανατος ο δευτερος

^b 20:6 χιλια | TH τα χιλια | NA WH [τα] χιλια

^c 20:7 οταν τελεσθη | HF RP^{ms} μετα

^d 20:8 τον | ECM[†] txt | CT[†] om.

^e 20:8 τον | TR om.

^f 20:8 αριθμος | CT HF PT RP^{ms} αριθμος αυτων

^g 20:9 εκυκλωσαν | CT HF PCK PT RP^{ms} εκυκλευσαν

^h 20:9 εκ του ουρανου απο του θεου | ECM TR απο του θεου εκ του ουρανου | NA SBL TH WH εκ του ουρανου

ⁱ 20:10 θειου | PT του θειου

^j 20:10 και | TR om.

^k 20:11 μεγαν λευκον | RP^{ms} TR λευκον μεγαν

^l 20:11 αυτον | SBL TH TR WH αυτου | PT αυτω

^m 20:11 προσωπου | CT του προσωπου

ⁿ 20:11 η γη και ο ουρανος | PCK ο ουρανος και η γη

^o 20:12 τους μεγалους και τους μικρους | TR μικρους και μεγαλους

^p 20:12 θρονου | TR θεου

^q 20:12 ηνεωχθησαν | PCK ανεωχθησαν | CT PT ηνοιχθησαν | HF RP^{ms} ηνοιξαν

^r 20:12 αλλο βιβλιον | TR βιβλιον αλλο

^s 20:12 ηνεωχθη | PCK ανεωχθη | NA PT SBL TH WH ηνοιχθη

^aνεκρούς τοὺς ἐν αὐτῇ, καὶ ὁ Θάνατος καὶ ὁ Ἄδης ἔδωκαν τοὺς νεκροὺς τοὺς ἐν αὐτοῖς· καὶ ἐκρίθησαν ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα ^bαὐτῶν. **14** Καὶ ὁ Θάνατος καὶ ὁ Ἄδης ἐβλήθησαν εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός· οὗτος ^cὁ θάνατος ὁ δεύτερός ἐστιν, ^dἡ λίμνη τοῦ πυρός. **15** Καὶ εἴ τις οὐχ εὗρέθη ἐν ^eτῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς γεγραμμένος, ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός.

21 Καὶ εἶδον οὐρανὸν καινὸν καὶ γῆν καινὴν· ὁ γὰρ πρῶτος οὐρανὸς καὶ ἡ πρώτη γῆ ^fἀπῆλθον, καὶ ἡ θάλασσα οὐκ ἔστιν ἔτι. **2** Καὶ ^gτὴν πόλιν τὴν ἁγίαν, Ἱερουσαλὴμ καινὴν, εἶδον καταβαίνουσαν ^hἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ, ἡτοιμασμένην ὡς νύμφην κεκοσμημένην τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. **3** Καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης ἐκ τοῦ ⁱοὐρανοῦ, λεγούσης, Ἰδοὺ, ἡ σκηνὴ τοῦ θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ σκηνώσει μετ' αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ ^jλαὸς αὐτοῦ ἔσονται, καὶ αὐτοὶ ὁ θεὸς ^kἔσται μετ' αὐτῶν. **4** καὶ ^lἐξαλείψει πᾶν δάκρυον ^mἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, καὶ ὁ θάνατος οὐκ ἔστιν ἔτι· οὔτε πένθος, οὔτε κραυγὴ, οὔτε πόνος οὐκ ἔστιν ἔτι. ⁿὅτι τὰ πρῶτα ^oἀπῆλθον. **5** Καὶ εἶπεν ὁ καθήμενος ἐπὶ ^pτῷ θρόνῳ, Ἰδοὺ, ^qπάντα καινὰ ποιῶ. Καὶ λέγει ^rμοι, Γράψον· ὅτι οὗτοι

^a 20:13 νεκρούς τους εν αυτη ... νεκρούς τους εν αυτοις | PCK RP^{ms} TR εν αυτη νεκρούς ... εν αυτοις νεκρούς

^b 20:13 αυτων | HF αυτου

^c 20:14 ο θανατος ο δευτερος εστιν | PCK εστιν ο θανατος ο δευτερος | TR εστιν ο δευτερος θανατος

^d 20:14 η λιμνη του πυρος | PT TR om.

^e 20:15 τω βιβλῳ | CT PCK PT RP^{ms} TR τη βιβλῳ

^f 21:1 απηλθον | NA SBL TH WH απηλθαν | PCK RP^{ms} TR παρηλθε(ν)

^g 21:2 την ... καινην ειδον | TR εγω ιωαννης ειδον την ... καινην

^h 21:2 εκ του ουρανου απο του θεου | PCK RP^{ms} TR απο του θεου εκ του ουρανου

ⁱ 21:3 ουρανου | ECM[†] txt | CT[†] θρονου

^j 21:3 λαος | ECM[†] txt | CT[†] TR λαοι

^k 21:3 εσται μετ αυτων | ECM[†] HF PT RP^{ms} SBL WH μετ αυτων εσται | TR εσται μετ αυτων θεος αυτων | ECM[†] TH μετ αυτων εσται αυτων θεος | NA μετ αυτων εσται [αυτων θεος]

^l 21:4 εξαλειψει | TR εξαλειψει ο θεος | HF RP^{ms} εξαλειψει απ αυτων | PT εξαλειψει [απ αυτων] ο θεος

^m 21:4 απο | NA SBL TH WH εκ

ⁿ 21:4 οτι | [NA] | ECM SBL TH WH om.

^o 21:4 απηλθον | ECM[†] txt | ECM[†] HF RP^{ms} απηλθεν | NA SBL TH WH απηλθαν

^p 21:5 τω θρονω | PCK TR του θρονου

^q 21:5 παντα καινα ποιω | CT PCK PT RP^{ms} καινα ποιω παντα | TR καινα παντα ποιω

^r 21:5 μοι | [PT] | CT HF om.

οἱ λόγοι ^aἀληθινοὶ καὶ πιστοὶ εἰσιν. ⁶ Καὶ εἶπέν μοι, ^bΓέγονα τὸ ^cἌλφα καὶ τὸ ^δΩ, ^dἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. Ἐγὼ τῷ διψῶντι ^eδώσω ἐκ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος τῆς ζωῆς δωρεάν. ⁷ Ὁ νικῶν ^fκληρονομήσει ταῦτα, καὶ ἔσομαι αὐτῷ θεός, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι ^gυἱός. ⁸ ^hΤοῖς δὲ δειλοῖς καὶ ἀπίστοις ⁱκαὶ ἁμαρτωλοῖς καὶ ἐβδελυγμένοις καὶ φονεῦσιν καὶ πόρνοις καὶ ^jφαρμάκοις καὶ εἰδωολάτραις, καὶ πᾶσιν τοῖς ψευδέσιν, τὸ μέρος αὐτῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καιομένῃ ^kπυρὶ καὶ θείῳ, ὃ ἐστὶν ^lὁ θάνατος ὁ δεύτερος.

⁹ Καὶ ^mἦλθεν εἰς ἐκ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἔχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας ⁿγεμούσας τῶν ἑπτὰ πληγῶν τῶν ἐσχάτων, καὶ ἐλάλησεν μετ' ἐμοῦ, λέγων, Δεῦρο, δεῖξω σοι τὴν ^ογυναῖκα τὴν νύμφην τοῦ ἀρνίου. ¹⁰ Καὶ ἀπήνεγκέν με ἐν πνεύματι ^pἔπ' ὅρος μέγα καὶ ὑψηλόν, καὶ ἔδειξέν μοι τὴν πόλιν ^qτὴν μεγάλην, τὴν ἁγίαν Ἱερουσαλὴμ, καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ^rἀπὸ τοῦ θεοῦ, ¹¹ ἔχουσαν τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ· ^sὁ φωστήρ αὐτῆς ὅμοιος λίθῳ τιμιωτάτῳ, ὡς λίθῳ ἰάσπιδι ^tκρυσταλλίζοντι. ¹² ^uἔχουσα τείχος μέγα καὶ ὑψηλόν, ἔχουσα

^a **21:5** ἀληθινοὶ καὶ πιστοὶ | CT PT πιστοὶ καὶ ἀληθινοὶ | HF RP^{ms} πιστοὶ καὶ ἀληθινοὶ τοῦ θεοῦ

^b **21:6** γεγονα | ECM RP^{ms} γεγονα ἐγὼ | SBL WH γεγοναν ἐγὼ | PT γεγονεν ἐγὼ | TH γεγοναν ἐγὼ εἰμι | NA γεγοναν ἐγὼ [εἰμι] | TR γεγονε(ν) ἐγὼ εἰμι

^c **21:6** ἄλφα | PT TR α

^d **21:6** ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ | HF RP^{ms} καὶ ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ | PCK RP^{ms} ἀρχὴ καὶ

^e **21:6** δώσω | HF RP^{ms} δώσω αὐτῷ

^f **21:7** κληρονομήσει ταῦτα | TR κληρονομήσει πάντα | HF RP^{ms} δώσω αὐτῷ ταῦτα | PT ἐστὶ αὐτῷ ταῦτα

^g **21:7** υἱός | TR ο υἱός

^h **21:8** τοῖς δε δειλοῖς | TR δειλοῖς δε

ⁱ **21:8** καὶ ἁμαρτωλοῖς | CT PT TR om.

^j **21:8** φαρμακοῖς | TR φαρμακευσι(ν)

^k **21:8** πυρὶ | PT ἐν πυρὶ

^l **21:8** ὁ θάνατος ὁ δεύτερος | TR δευτερος θάνατος

^m **21:9** ἦλθεν εἰς ἐκ | PT ἦλθεν εἰς | TR ἦλθε(ν) πρὸς με εἰς

ⁿ **21:9** γεμούσας | PT TR τὰς γεμούσας | CT τῶν γεμοντῶν

^o **21:9** γυναῖκα τὴν νύμφην τοῦ ἀρνίου | CT PT νύμφην τὴν γυναῖκα τοῦ ἀρνίου | TR νύμφην τοῦ ἀρνίου τὴν γυναῖκα

^p **21:10** ἐπ' | CT ἐπὶ

^q **21:10** τὴν μεγάλην | CT HF PT RP^{ms} om.

^r **21:10** ἀπο | HF ἐκ

^s **21:11** ο | TR καὶ ο

^t **21:11** κρυσταλλίζοντι | PCK RP^{ms} κρυσταλλίζοντι

^u **21:12** ἐχουσα ... ἐχουσα | TR ἐχουσιν τε ... ἐχουσιν

πυλῶνας δώδεκα, καὶ ἐπὶ τοῖς πυλῶσιν ἀγγέλους ^aδώδεκα, καὶ ὀνόματα ἐπιγεγραμμένα, ἃ ἐστὶν ^bὀνόματα τῶν δώδεκα φυλῶν ^cτῶν υἱῶν Ἰσραήλ. ¹³ ^dἈπὸ ^eἀνατολῶν, πυλῶνες τρεῖς· ^fκαὶ ἀπὸ βορρᾶ, πυλῶνες τρεῖς· ^gκαὶ ἀπὸ νότου, πυλῶνες τρεῖς· ^hκαὶ ἀπὸ δυσμῶν, πυλῶνες τρεῖς. ¹⁴ Καὶ τὸ τεῖχος τῆς πόλεως ⁱἔχον θεμελίους δώδεκα, καὶ ^jἐπ’ αὐτῶν δώδεκα ὀνόματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῦ ἀρνίου. ¹⁵ Καὶ ὁ λαλῶν μετ’ ἐμοῦ εἶχεν ^kμέτρον κάλαμον χρυσοῦν, ἵνα μετρήσῃ τὴν πόλιν, καὶ τοὺς πυλῶνας αὐτῆς, ^lκαὶ τὸ τεῖχος αὐτῆς. ¹⁶ Καὶ ἡ πόλις τετράγωνος κεῖται, καὶ τὸ μῆκος αὐτῆς ^mὅσον τὸ πλάτος. Καὶ ἐμέτρησεν τὴν πόλιν ⁿτῷ καλᾶμῳ ἐπὶ ὀσταδίους ^pδώδεκα χιλιάδων· ^qδώδεκα τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ἴσα ἐστίν. ¹⁷ Καὶ ^rἐμέτρησεν τὸ τεῖχος αὐτῆς ^sἑκατὸν τεσσαράκοντα τεσσάρων πηχῶν, μέτρον ἀνθρώπου, ὃ ἐστὶν ἀγγέλου. ¹⁸ Καὶ ^tἦν ἡ ἐνδόμησις τοῦ τείχους αὐτῆς ἴασπις· καὶ ἡ πόλις χρυσίον καθαρόν, ^uὅμοιον ^vὕελῳ καθαρῷ. ¹⁹ ^wΟἱ θεμέλιοι τοῦ τείχους τῆς πόλεως παντὶ λίθῳ τιμίῳ κεκοσμημένοι. Ὁ θεμέλιος ὁ πρῶτος, ἴασπις· ὁ δεύτερος, ^xσάπφειρος· ὁ τρίτος, χαλκηδών· ὁ τέταρτος, σμάραγδος· ²⁰ ὁ πέμπτος, ^yσαρδόνυξ· ὁ ἕκτος, ^zσάρδιον· ὁ ἕβδομος,

^a 21:12 δωδεκα | HF δεκαδυο

^b 21:12 ονοματα | [PT] | TH τα ονοματα | NA [τα ονοματα] | ECM PCK RP^{mg} SBL TR WH *om.*

^c 21:12 των | CT HF RP^{mg} *om.*

^d 21:13 απο | PT TR απ

^e 21:13 ανατολων | CT TR ανατολης

^f 21:13 και | TR *om.*

^g 21:13 και | TR *om.*

^h 21:13 και | ST *om.*

ⁱ 21:14 εχον | NA SBL TH WH εχων

^j 21:14 επ αυτων δωδεκα | TR εν αυτοις

^k 21:15 μετρον | TR *om.*

^l 21:15 και το τειχος αυτης | PCK RP^{mg} *om.*

^m 21:16 οσον | TH οσον και | NA PT οσον [και] | TR τοσουτον εστιν οσον και

ⁿ 21:16 τω | PT [εν] τω

^o 21:16 σταδιους | ECM[†] *lxt* | ECM[†] NA TR WH σταδιων

^p 21:16 δωδεκα | HF RP^{mg} δεκαδυο

^q 21:16 δωδεκα | CT PT RP^{mg} TR *om.*

^r 21:17 εμετρησεν | HF RP^{mg} *om.*

^s 21:17 εκατον τεσσαρακοντα τεσσαρων | NA SBL WH εκατον τεσερακοντα τεσσαρων

^t 21:18 ην η ενδομησις | NA SBL TH WH η ενδομησις

^u 21:18 ομοιον | TR ομοια

^v 21:18 υελω | CT PT RP^{mg} TR υαλω

^w 21:19 οι | PCK RP^{mg} TR και οι

^x 21:19 σαπφειρος | NA SBL σαπφιρος

^y 21:20 σαρδονυξ | PCK σαρδωνιξ

^z 21:20 σαρδιον | PCK RP^{mg} TR σαρδιος

χρυσόλιθος· ὁ ὄγδοος, βήρυλλος· ὁ ^aἕνατος, τοπάζιον· ὁ δέκατος, χρυσόπρασος· ὁ ἐνδέκατος, ὑάκινθος· ὁ δωδέκατος, ἁμέθυσος. ²¹ Καὶ οἱ δώδεκα πυλῶνες, δώδεκα μαργαρίται· ἀνὰ εἰς ἕκαστος τῶν πυλώνων ἦν ἐξ ἑνὸς μαργαρίτου· καὶ ἡ πλατεῖα τῆς πόλεως χρυσίον καθαρὸν, ὡς ὕελος ^dδιαυγής. ²² Καὶ ναὸν οὐκ εἶδον ἐν αὐτῇ· ὁ γὰρ κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ναὸς αὐτῆς ἐστίν, καὶ τὸ ἄρνιον. ²³ Καὶ ἡ πόλις οὐ χρεῖαν ἔχει τοῦ ἡλίου, οὐδὲ τῆς σελήνης, ἵνα φαίνωσιν αὐτῇ· ἡ γὰρ δόξα τοῦ θεοῦ ἐφώτισεν αὐτήν, καὶ ὁ λύχνος αὐτῆς τὸ ἄρνιον. ²⁴ Καὶ ^fπεριπατήσουσιν τὰ ἔθνη διὰ τοῦ φωτὸς αὐτῆς· καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς φέρουσιν ^gαὐτῷ δόξαν καὶ τιμὴν τῶν ἐθνῶν εἰς αὐτήν. ²⁵ Καὶ οἱ πυλῶνες αὐτῆς οὐ μὴ κλεισθῶσιν ἡμέρας—νῦξ γὰρ οὐκ ἔσται ἐκεῖ— ²⁶ καὶ οἴσουσιν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν τῶν ἐθνῶν εἰς ^hαὐτήν. ²⁷ καὶ οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν πᾶν ⁱκοινόν, καὶ ^jποιοῦν βδέλυγμα καὶ ψευδος· εἰ μὴ οἱ γεγραμμένοι ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἁρνίου.

22 Καὶ ἔδειξέν μοι ^kποταμὸν καθαρὸν ὕδατος ζωῆς, λαμπρὸν ὡς ^lκρύσταλλον, ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ἁρνίου. ² Ἐν μέσῳ τῆς πλατείας αὐτῆς, καὶ τοῦ ποταμοῦ ἐντεῦθεν καὶ ^mἐκεῖθεν, ξύλον ζωῆς, ποιοῦν καρποὺς δώδεκα, κατὰ μῆνα ⁿἕκαστον

^a 21:20 ένατος | SCR εννατος

^b 21:20 αμεθυσος | CT PT TR αμεθυστος

^c 21:21 υελος | CT PT TR υαλος

^d 21:21 διαυγης | TR διαφανης

^e 21:23 αυτη η γαρ | PCK TR εν αυτη η

γαρ | HF αυτη γαρ η

^f 21:24 περιπατησουσιν τα εθνη
δια του φωτος αυτης | TR τα εθνη
των σωζομενων εν τω φωτι αυτης
περιπατησουσι(v)

^g 21:24 αυτω δοξαν και τιμην των εθνων |
PCK TR την δοξαν και την τιμην αυτων |
RP^{mg} την δοξαν [και την τιμην] αυτων |
PT την δοξαν και [την] τιμην αυτων | CT
την δοξαν αυτων

^h 21:26 αυτην | HF RP^{mg} αυτην ινα

εισελθωσι(v)

ⁱ 21:27 κοινον | TR κοινων

^j 21:27 ποιουν | ECM[†] txt | SBL TH ποιων |
ECM[†] HF RP^{mg} ο ποιων | NA PT WH [ο]
ποιων

^k 22:1 ποταμον καθαρων | TR καθαρων
ποταμον | CT HF PT RP^{mg} ποταμον

^l 22:1 κρυσταλλον | PCK κρυσταλον

^m 22:2 εκειθεν | PCK RP^{mg} TR εντευθεν

ⁿ 22:2 εκαστον αποδιδους | ECM NA PT
SBL WH εκαστον αποδιδουν | HF RP^{mg}
αποδιδους εκαστον | TR ενα εκαστον
αποδιδουν

ἀποδιδούς τὸν καρπὸν αὐτοῦ· καὶ τὰ φύλλα τοῦ ξύλου εἰς θεραπείαν τῶν ἔθνων. ³ Καὶ πᾶν ^aκατάθεμα οὐκ ἔσται ^bἔτι· καὶ ὁ θρόνος τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ἁγίου ἐν αὐτῇ ἔσται· καὶ οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ^cλατρεύσουσιν αὐτῷ, ⁴ καὶ ὄψονται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ· καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. ⁵ Καὶ νῦν οὐκ ἔσται ^dἐκεῖ, καὶ ^eχρεῖαν οὐκ ἔχουσιν ^fλύχνου καὶ φωτὸς ἡλίου, ὅτι κύριος ὁ θεὸς ^gφωτιεῖ αὐτούς· καὶ βασιλεύσουσιν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

⁶ Καὶ ^hλέγει μοι, Οὔτοι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ ἀληθινοί· καὶ ὁ κύριος ὁ θεὸς τῶν ⁱπνευμάτων τῶν προφητῶν ἀπέστειλεν τὸν ἄγγελον αὐτοῦ δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει. ⁷ ^kΚαὶ ἰδού, ἔρχομαι ταχύ. Μακάριος ὁ τηρῶν τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου.

⁸ ^lΚἀγὼ Ἰωάννης ὁ ^mἀκούων καὶ βλέπων ταῦτα. Καὶ ὅτε ἤκουσα καὶ ⁿἔβλεψα, ^oἔπεσον προσκυνήσαι ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν τοῦ ἀγγέλου τοῦ ^pδεικνύοντός μοι ταῦτα. ⁹ Καὶ λέγει μοι, Ὅρα μὴ· σύνδουλός ^qσοῦ εἰμι, καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν προφητῶν, ^rκαὶ τῶν τηρούντων τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τούτου· τῷ θεῷ προσκύνησον.

^a 22:3 καταθεμα | TR καταναθεμα

^b 22:3 ετι | PCK RP^{mg} εκει

^c 22:3 λατρευσουσιν | HF λατρευουσιν

^d 22:5 εκει | CT PT ετι | HF om.

^e 22:5 χρεϊαν ουκ εχουσιν | ECM[†] ιχι | NA SBL TH WH ουκ εχουσιν χρεϊαν | ECM[†] ουκ εξουσιν χρεϊαν | HF PT RP^{mg} ου χρεϊα

^f 22:5 λυχνου και φωτος ηλιου | SBL WH φωτος λυχνου και φως ηλιου | ECM[†] NA TH φωτος λυχνου και φωτος ηλιου | ECM[†] λυχνου και φως ηλιου | HF λυχνου και φωτος

^g 22:5 φωτιει | TR φωτιζει | NA SBL TH φωτισει επ | WH φωτισει [επ]

^h 22:6 λεγει | CT RP^{mg} TR ειπε(ν)

ⁱ 22:6 κυριος | ECM[†] ιχι | CT[†] ο κυριος

^j 22:6 πνευματων των | TR αγιων

^k 22:7 και | PCK RP^{mg} TR om.

^l 22:8 καγω | RP^{mg} TR και εγω

^m 22:8 ακουων και βλεπων ταυτα | RP^{mg} βλεπων και ακουων ταυτα | TR βλεπων ταυτα και ακουων

ⁿ 22:8 εβλεψα | RP^{mg} ειδον | HF οτε ειδον

^o 22:8 επεσον | NA PT SBL TH TR WH επεσα

^p 22:8 δεικνυοντος | HF PCK RP^{mg} δεικνυτος

^q 22:9 σου | TR σου γαρ

^r 22:9 και | PCK om.

¹⁰ Καὶ λέγει μοι, Μὴ σφραγίσῃς τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου· ^aὁ καιρὸς γὰρ ἐγγύς ἐστιν. ¹¹ Ὁ ἀδικῶν ἀδικησάτω ἔτι· καὶ ὁ ^bῥυπαρὸς ῥυπαρευθήτω ἔτι· καὶ ὁ δίκαιος ^cδικαιοσύνην ποιησάτω ἔτι· καὶ ὁ ἅγιος ἁγιασθήτω ἔτι. ¹² ^dἸδού, ἔρχομαι ταχύ, καὶ ὁ μισθός μου μετ’ ἐμοῦ, ἀποδοῦναι ἑκάστῳ ὡς τὸ ἔργον ^eἔσται αὐτοῦ. ¹³ ^fΕγὼ τὸ ^gἌλφα καὶ τὸ ^hΩ, ὁ ^hπρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. ¹⁴ Μακάριοι οἱ ⁱποιοῦντες τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ἵνα ἔσται ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἐπὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς, καὶ τοῖς πυλῶσιν εἰσέλθωσιν εἰς τὴν πόλιν. ¹⁵ ^jἘξω οἱ κύνες καὶ οἱ φαρμακοὶ καὶ οἱ πόρνοι καὶ οἱ φονεῖς καὶ οἱ εἰδωλολάτραι, καὶ πᾶς ^kφιλῶν καὶ ποιῶν ψεῦδος.

¹⁶ Ἐγὼ Ἰησοῦς ἔπεμψα τὸν ἄγγελόν μου μαρτυρῆσαι ὑμῖν ταῦτα ἐπὶ ταῖς ἐκκλησίαις. Ἐγὼ εἰμι ἡ ρίζα καὶ τὸ γένος ^lΔαυίδ, ὁ ἀστὴρ ὁ λαμπρὸς ^mὁ πρωῒνος.

¹⁷ Καὶ τὸ πνεῦμα καὶ ἡ νύμφη λέγουσιν, ⁿἜρχου. Καὶ ὁ ἀκούων εἰπάτω, Ἔρχου. Καὶ ὁ διψῶν ^oἐρχέσθω· ὁ θέλων ^pλαβέτω ὕδωρ ζωῆς δωρεάν.

^a 22:10 ο καιρος γαρ | PCK RP^{ms} TR οτι ο καιρος

^b 22:11 ρυπαρος ρυπαρευθητω | NA TH WH ρυπαρος ρυπανθητω | TR ρυπων ρυπωσατω

^c 22:11 δικαιοσυνην ποιησατω | TR δικαιωθητω

^d 22:12 ιδου | TR και ιδου

^e 22:12 εσται αυτου | RP^{ms} TR αυτου εσται | NA SBL TH WH εστιν αυτου

^f 22:13 εγω | TR εγω ειμι

^g 22:13 αλφα | PT RP^{ms} TR α

^h 22:13 ο πρωτος και ο εσχατος η αρχη και το τελος | PT ο πρωτος και ο εσχατος

αρχη και τελος | PCK RP^{ms} TR αρχη και τελος ο πρωτος και ο εσχατος

ⁱ 22:14 ποιουντες τας εντολας αυτου | CT πλυνοντες τας στολας αυτων

^j 22:15 εξω | TR εξω δε

^k 22:15 φιλων | HF RP^{ms} TR ο φιλων | PT [ο] φιλων

^l 22:16 δαυιδ | WH δαυειδ | HF δαβιδ | TR του δαβιδ

^m 22:16 ο πρωινος | TR και ορθρινος

ⁿ 22:17 ερχου ... ερχου | TR ελθε ... ελθε

^o 22:17 ερχεσθω | PT ερχεσθω και | TR ελθετω και

^p 22:17 λαβετω | TR λαμβανετω το

ⁱ 22:14 ποιουντες τας εντολας αυτου 046 1862 | πλυνοντες τας στολας αυτων 8 A 1841

18^aΜαρτυρῶ ἐγὼ παντὶ ^bτῷ ἀκούοντι τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου, ἐάν τις ^cἐπιθῇ ἐπ’ αὐτά, ^dἐπιθήσαι ^eὁ θεὸς ἐπ’ αὐτὸν τὰς ^fπληγὰς τὰς γεγραμμένας ἐν ^gτῷ βιβλίῳ τούτῳ· 19 καὶ ἐάν τις ^hἀφέλῃ ἀπὸ τῶν λόγων ⁱτοῦ βιβλίου τῆς προφητείας ταύτης, ^jἀφέλοι ὁ θεὸς τὸ μέρος αὐτοῦ ἀπὸ ^kτοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, καὶ ἐκ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, ^lτῶν γεγραμμένων ἐν ^mτῷ βιβλίῳ τούτῳ.

20 Λέγει ὁ μαρτυρῶν ταῦτα, Ναί, ἔρχομαι ταχύ. Ἀμήν. ⁿΝαί, ἔρχου, κύριε ^oἸησοῦ.

21 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ^pἸησοῦ χριστοῦ μετὰ ^qπάντων τῶν ἁγίων. ^rἈμήν.

^a 22:18 μαρτυρω εγω | TR
συμμαρτυρουμαι γαρ

^b 22:18 τω | PCK TR *om.*

^c 22:18 επιθη επ αυτα | PT επιθη επι
ταυτα | TR επιτιθη προς ταυτα

^d 22:18 επιθησαι | CT PT RP^{mss} TR επιθησει

^e 22:18 ο θεος επ αυτον | PCK RP^{mss} TH επ
αυτον ο θεος

^f 22:18 πληγας | PCK RP^{mss} επτα πληγας

^g 22:18 τω | TR *om.*

^h 22:19 αφελη | TR αφαιρη

ⁱ 22:19 του βιβλιου | TR βιβλου

^j 22:19 αφελοι | CT PT RP^{mss} αφελει | TR

αφαιρησει

^k 22:19 του ξυλου | TR βιβλου

^l 22:19 των | TR και των

^m 22:19 τω | TR *om.*

ⁿ 22:20 ναι | CT *om.*

^o 22:20 ιησου | RP^{mss} ιησου χριστε

^p 22:21 ιησου χριστου | ECM† *txt* | PT
WH ιησου [χριστου] | TR ημων ιησου
χριστου | ECM† NA SBL TH ιησου

^q 22:21 παντων των αγιων | TH WH των
αγιων | NA SBL παντων | TR παντων
υμων

^r 22:21 αμην | NA SBL WH *om.*

Appendix A

Robinson-Pierpont Edition Changes

Only a few changes to the main text of the Robinson-Pierpont editions have occurred since the publication of *The New Testament in the Original Greek: Byzantine Textform 2005*. These changes, which do not include differences of capitalization, diacritics, spacing, or punctuation, appear in the tables below.

The tables are intended to show *precise* changes from one edition to another. As a result, accenting is given exactly as it appears in the main text of the respective editions.

2005 → 2018

John 18:11	μάχαιράν σου → μάχαιραν
John 18:32	ἤμελλεν → ἔμελλεν
Rev. 2:17	φαγεῖν → <i>om.</i>

2018 → 2026

Matt. 26:29	γεννήματος → γενήματος
Rom. 13:9	σεαυτόν → ἑαυτόν
Phil. 3:5	περιτομή → περιτομή
Phm. 1:1	χριστοῦ Ἰησοῦ → Ἰησοῦ χριστοῦ
Rev. 11:16	ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ καθήμενοι → ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καθήμενοι
Rev. 13:14	τὴν πληγὴν → πληγὴν

2018 → 2026 Alternate Byzantine Reading Changes

Rom. 13:9

2018: No note.

2026: εαυτον | RP^{mg} σεαυτον

1 Cor. 11:27

2018: No note.

2026: του κυριου | RP^{mg} *om.*

Gal 5:14

2018: No note.

2026: εαυτον | RP^{mg} σεαυτον

Phm. 1:1

2018: No note.

2026: ιησου χριστου | RP^{mg} χριστου ιησου

1 John 3:15

2018: No note.

2026: εαυτω | RP^{mg} αυτω

Rev. 2:25

2018: No note.

2026: αν ηξω | RP^{mg} ανοιξω (*via itacism*)

Rev. 3:2

2018: εμελλες • εμελλον = ημελλες

2026: εμελλες αποβαλλειν | RP^{mg} εμελλον αποθανειν |
RP^{mg} ημελλες αποβαλλειν

Rev. 7:5

2018: εσφραγισμεναι • — = εσφραγισμενοι

2026: εσφραγισμεναι | RP^{mg} εσφραγισμενοι

Rev. 11:16

2018: του θρονου • —

καθημενοι • οι καθηνται

2026: ενωπιον του θεου καθημενοι | RP^{mg} ενωπιον του θρονου
του θεου οι καθηνται

Rev. 13:14

2018: την • —

2026: No note.

Rev. 15:3

2018: No note.

2026: του | RP^{mg} *om.*

Rev. 18:13

2018: No note.

2026: κινάμωμον | RP^{mg} κιν[ν]άμωμου

Rev. 18:14

2018: αυτα ου μη ευρης • ου μη ευρη[σει]ς αυτα

2026: αυτα ου μη ευρης | RP^{mg} ου μη ευρησεις αυτα

Appendix B

Greek New Testament Comparison Edition Corrections

The variant notes in this volume have been made on the basis of the corrections listed below. The corrections in PT and ST are based on other editions of the same basic Greek text. For HF the corrections in Luke 1:36, John 15:13, John 21:7, Romans 16:1, and Hebrews 10:17 are based on the fact that (1) HF does not document variants in the apparatus, and (2) these readings have no support among Byzantine manuscripts. The correction in Revelation 9:18 is based on the apparatus, which indicates that Ἀπὸ is the intended reading. The changes in the other verses correct what are clearly typographical errors.

HF

Matt. 8:29	οοί → σοί
Luke 1:36	καλουμένη → τῇ καλουμένη
Luke 2:26	Πνεύματι → Πνεύματος
John 11:53	συνεβουλεύσατο → συνεβουλεύσαντο
John 15:13	φίλων → τῶν φίλων
John 15:24	οὐχ → οὐκ
John 21:7	Σίμων → Σίμων οὖν
Acts 2:17	προφητεύουσιν → προφητεύσουσιν
Acts 8:1	τῷ ἀναιρέσει → τῇ ἀναιρέσει
Rom. 7:7	νόμον → νόμου
Rom. 16:1	δὲ → δὲ ὑμῖν
1 Tim. 6:19	αἰνώιου → αἰωνίου
2 Tim. 2:4	στρατευόμενος → στρατευόμενος
Heb. 10:17	ἁμαρτιῶν → ἁμαρτιῶν αὐτῶν
Rev. 9:18	Ἵπὸ → Ἀπὸ

PCK

1 Cor. 4:10	ὁμεῖς ἀσθενεῖς → ἡμεῖς ἀσθενεῖς (later corrected)
-------------	---

PT

Matt. 7:7	ἀνοιγήσεται ἡμῖν → ἀνοιγήσεται ὑμῖν
Matt. 23:39	ἴδετε → ἴδητε
Matt. 27:9	τετιμημένον → τετιμημένου
Mark 3:2	παρετήτήρουν → παρετήρουν
Mark 9:22	ὕμῖν → ἡμῖν
Luke 1:59	Ζαχαχαρίαν → Ζαχαρίαν
Luke 4:17	ἐπεδόδη → ἐπεδόθη
Luke 22:31	συνιάσαι → σινιάσαι
John 2:4	αὐτῷ → αὐτῇ
John 4:20	ὕμων → ἡμῶν
John 11:27	σὺ ὁ → σὺ εἶ ὁ
Acts 23:7	τούτου → τοῦτο
Acts 26:30	Βερενίκη → Βερνίκη
1 Cor. 14:30	ἀποκακαλυφθῇ → ἀποκαλυφθῇ
Gal. 3:18	ἐξ ἐπαγγελίας → ἐξ ἐπαγγελίας
Phil. 4:1	μοι → μου
1 Thess. 3:9	δι' ἡμᾶς → δι' ὑμᾶς
Heb. 3:2	ποιήσατιν → ποιήσαντι
Heb. 11:6	δὴ → δεῖ
Rev. 17:8	τὰ ὄνομα → τὸ ὄνομα
Rev. 22:11	δικαισύνην → δικαιοσύνην

ST

Matt. 20:22	ὁ δὲ → δὲ ὁ
Mark 6:29	τῷ μνημείῳ → μνημείῳ
Mark 9:45	γέναν → γένναν
Mark 13:14	ἐστὸς → ἐστὼς
John 5:7	πρὸς → πρὸ
John 21:2	Ναθανήλ → Ναθαναήλ
Acts 9:24	τὰ → τὰς
Acts 23:15	διαγνώσκειν → διαγινώσκειν
Acts 28:13	εἰς Ῥήγιον → εἰς Ῥήγιον
1 Cor. 7:4	γυνὴ τοῦ ἰδίου σώματος ὁκ → γυνὴ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ
1 Cor. 9:1	ἡμεῖς → ὑμεῖς
1 Cor. 9:27	δουλαγαγῶ → δουλαγωγῶ
1 Cor. 16:10	ἐράζεται → ἐργάζεται

Eph. 4:25

ἀλλήλοιν → ἀλλήλων

1 Peter 3:11

ποιησάτω → ποιησάτω ἀγαθόν· ζητη-
σάτω

1 John 2:29

γεγένηται → γεγέννηται

1 John 4:14

μαρτοῦμεν → μαρτυροῦμεν

Appendix C

Alternate Readings & Lengthy Variants

Presented here are alternate Byzantine readings in the Pericope Adulterae (John 7:53–8:11) and Acts 24:6–8. Five editions (NA SBL SCR TH WH) contain lengthy variant units for Matthew 23:13–14. These variants are presented in full here for ease of reference.

μ⁶ alternative to main text μ⁵ in John 7:53–8:11:

53 Καὶ ἀπῆλθεν ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. ¹ καὶ ὁ Ἰησοῦς ἐπορεύθη εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἑλαιῶν. ² Ὁρθρου δὲ πάλιν ^aβαθέος ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερόν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤρχετο πρὸς αὐτόν, καὶ καθίσας ἐδίδασκεν αὐτούς. ³ Ἄγουσιν δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ^bπρὸς αὐτὸν γυναῖκα ἐπὶ μοιχείᾳ κατειλημμένην, καὶ στήσαντες αὐτήν ἐν τῷ μέσῳ, ⁴ εἶπον αὐτῷ, Διδάσκαλε, ταύτην εὗρομεν ἐπ’ ^cαὐτοφώρῳ μοιχευομένην. ⁵ Ἐν δὲ τῷ νόμῳ ἡμῶν ^dΜωϋσῆς ἐνετείλατο τὰς τοιαύτας λιθάζειν· σὺ οὖν τί λέγεις ^eπερὶ αὐτῆς; ⁶ Τοῦτο δὲ ἔλεγον πειράζοντες αὐτόν, ἵνα ἔχωσιν κατηγορίαν κατ’ αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς κάτω κύψας, τῷ δακτύλῳ ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν. ⁷ Ὡς δὲ ἐπέμενον ἐπερωτῶντες αὐτόν, ἀναβλέψας εἶπεν αὐτοῖς, Ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν, πρῶτος λίθον βαλέτω ἐπ’ αὐτήν. ⁸ Καὶ πάλιν κάτω κύψας ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν. ⁹ Οἱ δέ, ἀκούσαντες, ^fἐξήρχοντο εἰς καθ’ εἷς, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων ἕως τῶν ἐσχάτων· καὶ κατελείφθη ^gμόνος ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ οὐσα. ¹⁰ Ἀνακύψας δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶδεν αὐτήν καὶ εἶπεν, Γύναι, ποῦ ^hεἶσιν; Οὐδεὶς σε κατέκρινεν; ¹¹ Ἡ δὲ εἶπεν, Οὐδεὶς, κύριε. Εἶπεν δὲ αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Οὐδὲ ἐγὼ σε κατακρίνω· πορεύου ⁱκαὶ ἀπὸ τοῦ νῦν μηκέτι ἀμάρτανε.

^aβαθεος | βαθεως

^bπρος αυτον | om.

^cαυτοφωρω | αυτοφορω

^dμουσης | μωσης

^eπερι αυτης | om.

^fεξηρχοντο | και υπο της συνειδησεως

ελεγχομενοι εξηρχοντο

^gμονος ο ιησους | ο ιησους μονος

^hεισιν | εισιν οι κατηγοροι σου

ⁱκαι απο του νυν | απο του νυν και

A Byzantine alternative to Acts 24:6–8:

⁶ δὲ καὶ τὸ ἱερὸν ἐπέειπεν βεβηλώσαι· ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν· καὶ κατὰ τὸν ἡμέτερον νόμον ἠθελήσαμεν κρίναι. ⁷ Παρελθὼν δὲ Λυσίας ὁ χιλιάρχος μετὰ πολλῆς βίας ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν ἀπήγαγεν, ⁸ κελεύσας τοὺς κατηγοροὺς αὐτοῦ ἔρχεσθαι ἐπὶ ^aσοῦ· παρ’ οὗ δυνήσῃ, αὐτὸς ἀνακρίνας, περὶ πάντων τούτων ἐπιγινῶναι ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦμεν αὐτοῦ.

Variant in Matthew 23:13–14

Variations are presented here in full for each comparison edition. Robinson-Pierpont 2026 (RP) is given for reference.

RP: 13 οὐαὶ δε ὑμιν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταὶ οτι κατεσθίετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ προφασί μακρὰ προσευχομενοὶ δια τοῦτο ληψέσθε περισσοτερον κριμα **14** οὐαὶ ὑμιν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταὶ οτι κλείετε τὴν βασιλειαν τῶν οὐρανῶν ἐμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσερχέσθε οὐδε τοὺς εἰσερχομενοὺς ἀφίετε εἰσελθεῖν

SCR: 13 οὐαὶ δε ὑμιν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταὶ οτι κλείετε τὴν βασιλειαν τῶν οὐρανῶν ἐμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσερχέσθε οὐδε τοὺς εἰσερχομενοὺς ἀφίετε εἰσελθεῖν **14** οὐαὶ ὑμιν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταὶ οτι κατεσθίετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ προφασί μακρὰ προσευχομενοὶ δια τοῦτο ληψέσθε περισσοτερον κριμα

NA SBL TH: 13 οὐαὶ δε ὑμιν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταὶ οτι κλείετε τὴν βασιλειαν τῶν οὐρανῶν ἐμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσερχέσθε οὐδε τοὺς εἰσερχομενοὺς ἀφίετε εἰσελθεῖν **14 om.**

WH: 13 om. 14 οὐαὶ δε ὑμιν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταὶ οτι κλείετε τὴν βασιλειαν τῶν οὐρανῶν ἐμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσερχέσθε οὐδε τοὺς εἰσερχομενοὺς ἀφίετε εἰσελθεῖν

^a σου | σε

Appendix D

List of Cited Manuscripts

The following manuscripts are cited in the Manuscript Apparatus for 50 significant variant units. Each manuscript is listed with its Gregory-Aland (GA) number, Wettstein letter, content symbol, and its commonly accepted date or century. The content symbols are: e = Gospels, a = Acts and/or Catholic Epistles, p = Pauline Epistles (including Hebrews) and r = Revelation. Dates are taken from the *Kurzgefaßte Liste der griechischen Handschriften des Neuen Testaments*, also known as “The Liste,” now online at the Institute for New Testament Textual Research (INTF) in Münster, Germany.

GA	Wettstein	Content	Century
ⱼ ¹³	—	p	III/IV
ⱼ ¹⁶	—	p	IV
ⱼ ³⁵	—	e	V
ⱼ ⁴⁵	—	ea	III
ⱼ ⁴⁶	—	p	III
ⱼ ⁶¹	—	p	VIII
ⱼ ⁶⁶	—	e	III
ⱼ ⁷²	—	a	III/IV
ⱼ ⁷⁴	—	a	VII
ⱼ ⁷⁵	—	e	III
ⱼ ⁸⁸	—	e	IV
ⱼ ¹⁰⁰	—	a	III/IV
ⱼ ¹⁰¹	—	e	III
ⱼ ¹²⁷	—	a	V
01	⌵	eap ^r	IV
02	A	eap ^r	V
03	B	eap	IV
04	C	eap ^r	V
05	D	ea	V
06	D	p	VI
07	E	e	VIII
08	E	a	VI

GA	Wettstein	Content	Century
09	F	e	IX
010	F	p	IX
011	G	e	IX
012	G	p	IX
013	H	e	IX
014	H	a	IX
015	H	p	VI
016	I	p	V
017	K	e	IX
018	K	ap	IX
019	L	e	VIII
020	L	ap	IX
021	M	e	IX
022	N	e	VI
023	O	e	VI
024	P	e	VI
025	P	apr	IX
026	Q	e	V
027	R	e	VII
028	S	e	X
029	T	e	V
030	U	e	IX
031	V	e	IX
032	W	e	V
033	X	e	X
034	Y	e	IX
035	Z	e	VI
036	Γ	e	X
037	Δ	e	IX
038	Θ	e	IX
039	Λ	e	IX
040	Ξ	e	VIII
041	Π	e	IX
042	Σ	e	VI
043	Φ	e	VI
044	Ψ	eap	IX/X
045	Ω	e	IX

GA	Wettstein	Content	Century
046	—	r	X
047	—	e	VIII
048	—	ap	V
049	—	ap	X
051	—	r	X
055	—	e	XI
056	—	ap	X
061	—	p	V
063	—	e	IX
070	—	e	VI
075	—	p	X
078	—	e	VI
083	—	e	VI/VII
087	—	e	VI
099	—	e	VII
0102	—	e	VII
0104	—	e	VII
0107	—	e	VII
0116	—	e	VIII
0133	—	e	IX
0136	—	e	IX
0141	—	e	X
0142	—	ap	X
0148	—	e	VIII
0150	—	p	IX
0151	—	p	IX
0154	—	e	IX
0170	—	e	V/VI
0209	—	ap	VII
0211	—	e	IX
0217	—	e	V
0233	—	e	VIII
0243	—	p	X
0250	—	e	VIII
0257	—	e	IX
0274	—	e	V

GA	Wettstein	Content	Century
0278	—	p	IX
0281	—	e	VII/VIII
0285	—	ap	VI
0287	—	e	IX
0296	—	ap	VI
0307	—	e	VII
0311	—	p	VIII-IX
0318	—	e	VII/VIII
0319	—	p	IX
33	—	eap	X
399	—	e	IX/X
461	—	e	835
565	—	e	IX
566	—	e	IX
892	—	e	IX
1080	—	e	X
1143	—	e	IX
1295	—	e	X
1424	—	eapr	IX/X
1500	—	e	IX
1841	—	apr	IX/X
1862	—	apr	XI
1900	—	p	X
2224	—	e	X
2464	—	ap	IX
2500	—	e	891
2811	—	e	X

The following list contains dates for “supplementum,” or additions to a manuscript, which usually replace a lost folio or section.

GA	Wettstein	Content	Century
05 ^s	D ^s	ea	IX
032 ^s	W ^s	e	VII

